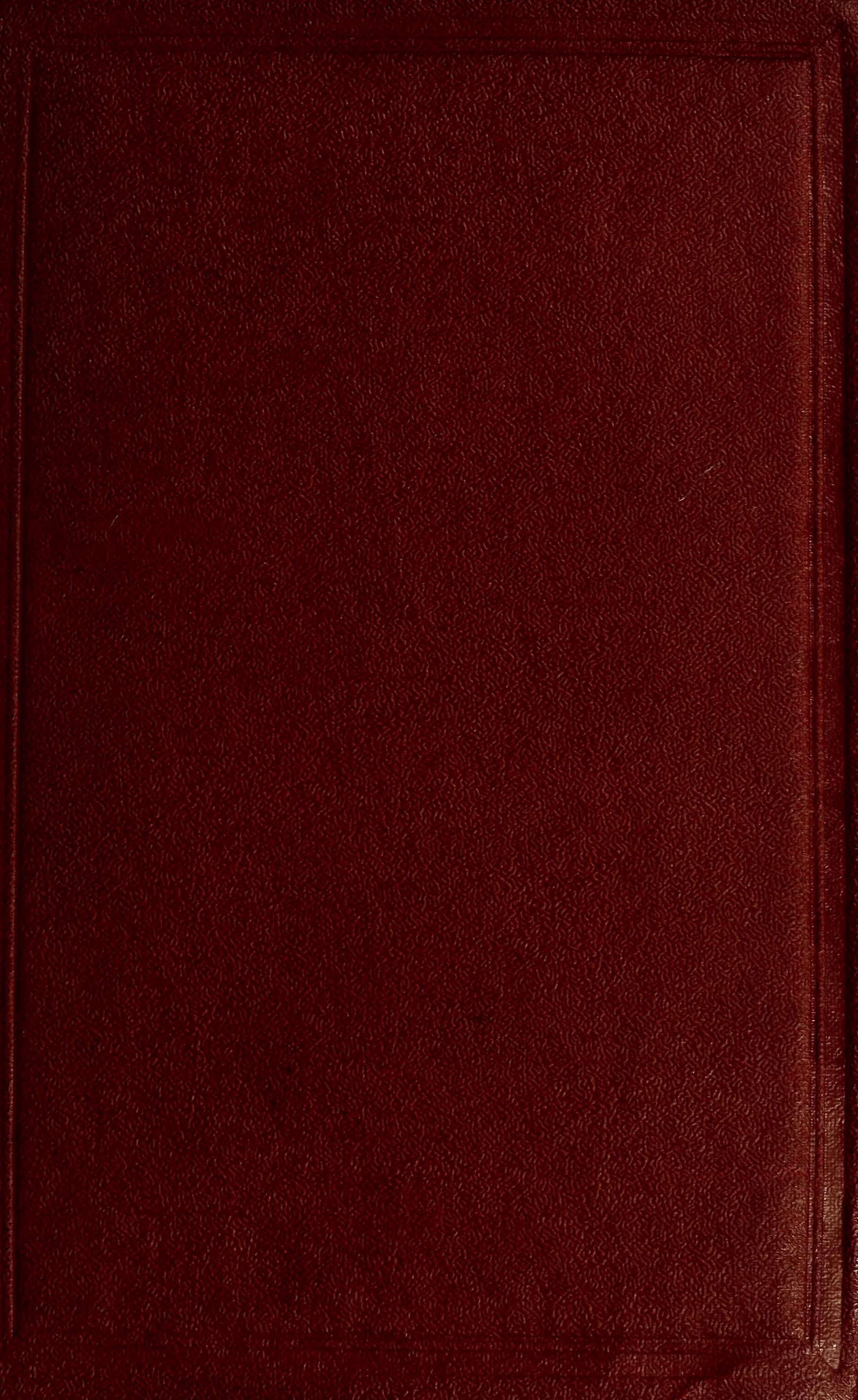

ՓԷՅՄԱՆԷ ՆՕ

Է

ԽՕԻՅԷ ՄԱ̆ ԻՍԱ ԷԼ ՄԷՍԻՀ

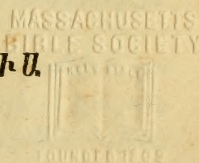

ԼԸ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷԷ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ԹԱՊ ՊՈԻԱ

= 1872 =

ԼԸ ԸՍՏԱՄՊՕԼՏԱ

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԱ

ՄԱՏԹԷՈՍ

ՍԷՐ 1

1 Քըրթէպէ զայընէ իսա էլ Մէսիհէ ա՛, գուռէ իպ-
2 րահիմ գուռէ Տավուտ ։ իպրահիմ զա իսահագէ · ի-
սահագ զա Եագուպէ · Եագուպ զա Ճուտայէ ու պրէ-
3 յէդ ուի · Ճուտա զա Ֆարիզ ու Զարախ՝ ժը Թամարէ ·
4 Ֆարիզ զա Ազրունէ, Ազրուն զա Արամէ · Արամ զա Ամի-
նատապէ · Ամինատապ զա Նասրունէ · Նասրուն զա Սալ-
5 մունէ · Սալմուն ժը Րաապէ զա Պաազէ · Պաազ զա Ավ-
6 պիթէ ժը Րուսէ · Ավպիթ զա Եսսէյէ · Եսսէ զա Տա-
վուտ փատիշահէ · Տավուտ փատիշահ զա Սիւլէյմանէ
7 ժը ժընա Ուրիայէ · ու Սիւլէյման զա Րահպաամէ ·
8 Րահպաամ զա Ապիայէ · Ապիա զա Ասայէ · Ասա զա
Եուշաֆաթէ · Եուշաֆաթ զա Եուրամէ · Եուրամ զա
9 Ուզիաէ · Ուզիա զա Եուվասամէ · Եուվասամ զա Ախա-
10 զէ · Ախազ զա Հազգիայէ · Հազգիա զա Մանասայէ ,
11 Մանասա զա Ամօնէ · Ամօն զա Եուսայէ · Եուսա զա
Եուխանիայէ ու պրէյէդ ուի լը ոխթա եէսիրիթիյէ
Պապիլօնէ ։

12 Ու լը բաշէ եէսիրիթիյէ Պապիլօնէ , Եուխանիա զա
13 Սալթալիէլէ · Սալթալիէլ զա Զուրապապէլէ · Զուրա-
պապէլ զա Ապիուտէ · Ապիուտ զա Էլիագիմէ · Էլիա-
14 գիմ զա Ազուրէ · Ազուր զա Սատուգէ · Սատուգ զա
15 Ախինէ · Ախին զա Էլիութէ · Էլիութ զա Էլիազարէ ·
16 Էլիազար զա Մաթանէ · Մաթան զա Եագուպէ · Եա-

գուպ զա Եուսիֆ մէրէ Մէյրէմէ . քօ ժը աւ Մէյրէմէ
17 Մէսիհ հալթը կօլթան իսա զա . Նուա հէմի սիլսիլէյան
ժը Իպրահիմէ հալթա Տավութէ չարտահ սիլսիլէ . ու
ժը Տավութէ հալթա եէսիրիլթիյէ Պապիլօնէ՝ չարտահ
սիլսիլէ . ու ժը եէսիրիլթիյէ Պապիլօնէ հալթա լը Մէ-
սիհէ չարտահ սիլսիլէ ա̆ ։
18 Ու զայընէ իսա էլ Մէսիհ ահվա պու , տէյա ուի Մէյ-
րէմ պը Եուսիֆռա նշան պու . հէժա լը պա հէվու տու
19 Նա հալթ՝ ժը Րուհ էլ գ̇ուտսէ ավըս մա ։ Ու Եուսիֆ
մէրէ ուի մ̆ռուվ քի սատըգ̇ պունէ , ու Նա տը խօս-
տը պու քօ այպէ ուի պէյան պը քա̆ , ֆըքըրի քօ պէ
20 տէնկ ու տուն աուի պէրտա̆ ։ Ու քինկա քօ աւ դըշ-
դէ հան տը ֆըքըրը պու , վահա մէլէքէ Խօտէ լը
խա̆վնա ժէռա խույայի պու , ու կօ . Է՛յ Եուսիֆ դու-
ռէ Տավութ՝ մա̆ թըռս ժը խօռա կըրթընէ ժընա խօ
Մէյրէմէ , չըմա քօ լը հընտուռէ ուխտա հալթը զա ժը
21 Րուհ էլ գուտսէ ա̆ . Ու աւ դուռ տէ պը զը , քօ Նավէ
ուի իսա տէյնի . չըմա քօ աւ գ̇ավմէ խօ տէ ժը կիւ-
նէյէդ խօ խէլաս պըքա̆ ։
22 Աւ հէմի դշդան պուն , քօ թէքմիլ պըպա̆ ժը Րապպ
23 հալթը կօլթան , պը տէսթէ իշայա փէյղէմպէրէ . վահա
գ̇իղ տէ ավըս պըպա̆ ու դուռ տէ պըզա̆ . ու Նավէ ուի
Ամանուէլ տէ տէյնըն , քօ թէրճիւմէ տըպա̆ Խօտէ պը
մ̆ռա ա̆ կօլթընէ ։
24 Նուա Եուսիֆ կավաքօ ժը խա̆վէ ռապու չավան քօ
25 մէլէքէ Խօտէ ժէռա էմր քըրը պու՝ քըր . ու ժընա խօ
կըրթ . համա աուի Նա̆ տը զանը պու հալթա քօ դուռէ
խօ աավուլին զա , ու Նավէ ուի իսա տանի ։

ՍԷՐ 2

1 Ու քինկա իսա զա լը ուլաթէ Եէհուտիան լը Նավա
Պէյթլէհէմ լը ռօյա Հէրօտիս փատիշահէ , վահա Ալի-
ման ժը ռօ հըլաթէ հալթըն լը Գուդսուշէրիֆէ . ու
2 կօն . Լը քո՞ւ ա̆ աւ՝ քօ ժը Եէհուտիանռա փատիշահ

ղա · չըմա քօ ըմ ըսթէրէ ուի լը ռօ հըլաթէ տին , ու
3 հաթըն ժէռա սէճտէ պըքըն ։ Ու քինկա Հէրօտէս
փատիշահ պըհիստ հարըտի ու հէմի Գուտսուշէրիֆ
բէռա ։

4 Ու պըճըվանտընէ հէմի պաշ իմամըն ու խօնըրտանէ
միլլէթէ փըռս քըր ժը ուան՝ էրքը Մէսիհ լը քօ՞ աւէ
5 տէ պըղա̆ ։ Ուան ժի կօն ժէռա՝ Լը Նավ Պէյթլէհէմէ
Եէհուտիան · չըմա քօ վահա նըվըսանտըյա̆ պը տէսթէ
6 փէյղէմպէր ։ Ու դու Պէյթլէհէմ՝ լը ոլաթէ ձուտա ·
լը Նավ րուսըրբիէ ձուտա գ̇ա բըչուկ նինի · ժը դա ժը
մըռա րուսուբիքի տէ ռապա̆քօ օմէթէ մըն իսրայիլ պը
7 չէրինէ ։ Ուէ չաղէ Հէրօտէս պը տըզիգա Ալիման կաղի
քըր , ու գ̇անճ սահիթյէ քըր ժը ուան ոսթէ խույա-
8 յընէ ըսթէր ։ Ու ուան լը Պէյթլէհէմէ պը չըյանտընէ կօ
Հա̆ռըն սահիյէ պը զանըն ժը պօյէ ուի դուռըք · ու
քինկա պըպինըն ժը մըռա խապէր պը քըն քօ ա̆ժի պէմ
9 ժէռա սէճտէ պը.քըմ ։ Ու քինկա ուան ժը փատիշահէ
աւ դըշդ պըհիստըն՝ չուն , վահա աւ ըսթէր քօ լը ռօ
հըլաթէ տին լը պէր ուան չու , հաթա քօ հաթ սէքընի
10 լը սէր ուի ճիյէ քօ դուռըք պու ։ Քինկա քօ տին ըսթէր
11 պը փըռ մա̆ղըն շաղ պունէ շաղ պուն ։ Ու քինկա քօ
քէթըն լը մալ , տին դուռըք պը տէյէ խօ Մէյրէմէ
թէվ , ու քէթըն սէճտէ քըրըն ժէռա , ու խազնէյէդ-
իօ պը վէքըրանտընէ պախշիշան տանը ժէռա · զէռ ,
12 ու քիւնլըկ ու միւր ։ Ու լը խա̆վէտա պը իզն սէնտընէ ,
քօ ճարքի ժի նէ չըն ըըպա Հէրօտէս , ժը պաշդա ռէվա̆
չուն լը ոլաթէ խօ ։

13 Քինկա քօ աւ չուն ժը ուէ , վահա լը խա̆վէտա Մէ-
լէքէ խօտէ խույա ժը Եուսիֆռա , ու կօ · Ռապա̆ ,
պըկըր դուռըք ու տէյա ուի՝ ու պը ռէվ լը Մըսըռէ ,
ու լը ուէ պըսէքըն հաթա ա̆ղ ժը դառա պը պէժըմ ·
չըմա քօ Հէրօտէս վունտա.քըրըն տը խուվաղը դու-
14 ռըք ։ Ա. ժի ռապու կըրթ դուռըք ու տէյէ ուի լը
15 չա̆վէտա , ու չու լը Մըսըռէ , ու հաթա քօ Հէրօտէս

մըր լը ուէ պու, քօ թէմամ պըպա՛ ժը խօտէ հաթը
կօթան պը տէսթէ փէյղէմպէր, քօ տը պէժա՛, ժը Մը-
սըրէ ա՛ղէ գուռէ խօ կազիքըմ։
16 Ուէ չաղէ քինկա քօ տի Հէրօտիս՝ քօ հաթը լխա-
փանտըն ժը Ալիման, փըռ սու հաթ. ու չիյանտ գըր
քըր լը Պէյթլէհէմէ ու տօռա ուխտա պուն հէմի գու-
ռէդ բըչուգան ժը տու սալան ժէր, լը կօրա ուէ չա-
17 ղէ քօ ժը Ալիման ֆէհմ քըր։ Ուէ չաղէ թէմամ պու
պը տէսթէ Իրմիա փէյղէմպէրէ հաթը կօթան, քօ
18 տէժա՛. ժը Ռամա սառունտ քի հաթա պըհէստըն, շին,
կըրըն ու շինքի մա՛զըն, Ռահէլ տը կըրիա գուռէդ-
խօ, ու նա՛ տըխօստ լը տըլէ խօ փըռս պըքը. չըմա քօ
թուննապուն։
19 Ու քինկա քօ Հէրօտիս մըր՝ վահա մէլէքէ խօտէ լը
խա՛վէտա լը Մըսըր խույա ժը Եուսուֆռա, ու կօ,
20 Ռապա՛, պըկըր գուռըք ու տըյէդ ուի՝ ու հառա՛ լը օ-
լաթէ Իսրայէլ, չըմա քօ մըրըն, աւ քօ ճանէ գուռըդ
21 տը խօստըն։ Աւ ժի ռապու գուռուք ու տըյա ռուի
22 կըրթ՝ ու հաթ լը օլաթէ Իսրայէլ։ Ու քինկա քօ պը-
հիստ Արքէղայոս փատիշահիթիյէ քըր լըսէր օլաթէ
Եէհուտիան լը ճիյէ պավէ խօ Հէրօտիս, լը ուէ չունէ
թըռսիա, ու լը խա՛վէտա իզն պըսէնտընէ լը ալիյէ ճէ-
23 լիլէ չու։ Ու հաթ լը ուի պաժէրէ սէքընի քօ Նասէ-
րաթ դէ կօթան քօ խապէրէ փէյղէմպէրան թէմամ պը-
պա՛ ժէռա Նասրանի տէ կազի պըքըն։

ՍԷՐ 3

1 Աւ ռօյան Հաննայէ Թահվիլչի հաթ լը նավ չօլէ Եէ-
2 հուտիսթան վազ քըրըն՝ ու կօթընէ. Թօպա պը քըն
3 չըմա քօ, փատիշահիթիյէ ազիւմանան նէզիքա՛։ Չըմա
քօ ուիա աւ ա՛, քօ ժը պօյէ ուի պը տէսթէ Իշայա
փէյղէմպէր հաթը կօթըն. Քօ տը պէժա՛, տէնկըք՝ քօ
լը նավ չօլէ կազի տըքա՛, ռասթ պըքըն ռէյա խօտէ՝

4 ու ռասմ պըքըն արտէ չունտընէ ուր ․ Ու ճըլէ Հաննա
պու՝ մույէ տէվէ , ու նավա ուխտա բըշդէ գայիշ , ու
դաամէ ուր գումըլ ու հընկըֆէ չօլէ պու ։
5 Ուէ չաղէ Գուլթսուշէրիֆ ու կըշք Նէհուտխմթան ու
հէմի ալխյէ Ցորդան ժէռա տըջու պուն ․ Թահֆիլ տը
6 պուն ժէ լը նավ չայէ Ցորդան , ու կխնէյէդ խօ խդ-
7 րար տըքըրը պուն ։ Ու քինկա քօ տի Սատուգիյան ու
ժը Ցարխխան հաթ լը Թահֆիլյէ ուր , կօ ժը ու-
անռա ․ Է՛յ ոլէտէ կօռըմահռան քի՞ ժը ոռա նիշանտա՝
8 աւ ղաղէպ քօ տէ պէ , ձէ պը ռմվըն ։ Անվա ժը թօ-
9 պառա ըայըգ եէմիշ պինըն ։ Ու տխուշխմիշ մա պըն
հուն ըննավ խօտա պէժընէ , էրքը պավէ մա իպրահիմ
հէյա , ժը ոռա տը պէմ , էրքը խօտէ տը քարը ժը
10 գավըրէ հան ոլէտէ իպրահիմ տէր խինա ։ Հէնի անվա
պըվըր ըըպա գուրմէ տարան դէ տադխնըն ․ հէմի տար
քօ եէմիշէ գանճ նայնը , դէ պըռանտըն ու դէ ավէ-
11 դըն լը ակըր ։ Աղ ո՛ Թահֆիլ տըքըմ պը ավ ժը պօյէ
թօպա ․ համա լը բէյ մը յաթող ժը մըն թագաթլի ա ,
ու աղ սօլէ ուր կառանտընէ նա հէժըմ , աւէ ո՛ տէ
12 Թահֆիլ պը քա պը Բուհ էլ գուտս ու պը ակըր ։ Փը
մալէպէ ուր լը տէսթտայա , ու պէտէրէ խօ աւէ տէ
փադըժ պըքա , ու կէնըմ լը ամսարէ խօ տէ պը ճըվի-
նա , ու դա՝ պը պէպուհարթըն ակըրէ տէ պը
շավութինա ։
13 Ուէ չաղէ իսա ժը ճէլխլէ հաթ լը Ցորդանէ ժը
14 Հաննառա ․ քօ ժէ Թահֆիլ պըպա ։ Ու Հաննա պէր նէ
տա ուր՝ ու կօ , ձը մըռա ըաղիմ ա քօ ժը դա Թահ-
15 ֆիլ պը պըմ ․ ու դու ժը մըռա՞ դէյ ․ իսա ճէվապ
տա ու կօ ժէռա , Պէ՛ր տէ անվա , չըմա քօ ժը մա-
ռա վահա ճայիղ ա՝ էրքը հէմի սառագաթան թէք-
16 միլ պը քըն ․ ու բաժէ պէրտա աուր ։ Ու Փինկաքօ
իսա Թահֆիլ պու , զուվա ժը ավէ տար հաթ , ու
վահա աղխմանան ժէռա վէպուն , ու տի Ուհէ խօ-
տէ ոդա դավօք տը հաթը ժէր ու տը հաթը լը սէր

17 ուխ ։ Ու վահա ժը աղխումնան աէնկ քի հաժ քօ տը
կօ ․ Աւ ա̃ Գուռէ մըն տալալի քը ժէ հաս տըքըմ ։

ՍԷՐ 4

1 Ուէ չաղէ Իսա ժը Ռուհ էլ գուտսէ հաժը պըրըն
2 լը չօլէ ժը պօյէ ճէռըպաէտընէ ։ Ու չըլ ռօ ու չըլ շէվ
3 բաշէ ռօճի կըրժըընէ՝ պըրչի պու ։ Ու ճէռըպանտող
հաժ կօ ժէռա ․ Էրքը դու Գուռէ խօտէյի պը պէժը
4 քը աւ դէվրան նան պը պըն ։ Աւ ճէվապ տա ու կօ ․
Նըվըսանտի̃, Նա քի պը նան թէնէ մա̃ռուվ տը ժի ․
լէ պը աւ հէմի խապէրան քօ ժը տէվէ խօտէ տէր դէ ։
5 Ուէ չաղէ Շէյթան կըրժ պըր ուխ լը պաժէրէ ա-
ղիղ, ու սէ․քինանտը ուխ լը սա̃ր դ̇ուպէյէ տաճար, ու
6 կօ ․ Էր քը դու Գուռէ խօտէյի՝ դու խօ ժը վըր պավէժ
լը խուվարխյէ ․ չըմա քօ Նըվըսանտի̃, էրքը ժը մէլէ-
քէ խօռա էմի քըրխյէ ժը պօյէ դա̃, ու դա̃ լը սէր
7 տէսժ պը կըրըն ․ քը ժըպըն լընկա խօ լը դէվըր նա̃
խի Իսա տխսա կօ ժէռա ․ Նըվըսանտի̃, Էրքը խօյի
ու խօտէէ խօ նա ճէռըպխնի ։
8 Շէյթան տխսա կըրժ ուխ ու պըր լը Ջխյէ․քի փըռ-
պըլըստ ․ ու նըշան տա ժէռա հէմի փատիշահիժխյէ
9 տընէ ու իղդէժէ ուան ․ Ու կօ ժէռա, Ավան հէմի ժը
դառա տըտըմ, էրքը պը քէվի ժըմռա սէճտէ պըքի ։
10 Ուէ չաղէ Իսա կօ ժէռա ։ Բէյ մը հա՛ռա̃ էա՛ Շէյ-
թան, չըմա քօ Նըվըսանտի̃, Ժը Խօյի ու խօտէէ
խօռա սէճտէ պըքի, ու թէնէ ժէռա թափմիշ պըպի ։
11 Ուէ չաղէ Շէյթան պէրտա ուխ, ու մէլէքէ խօտէ
հաժըն ու ժէռա խըզմէժ տը քըրըն ։
12 Ու քինկա քօ Իսա պըհիստ էրքը Հա̃նա հաժը
13 կըրժըն, ռապու Ջու ձէլխլէ ։ Ու պը պէրտանէ Նա-
զարէժ, հաժըսա․քնի պու լը Կափառնայումէ, լը պա
դանըշդէ պահըր, լը նավ սինոռէ Զաբուլօն ու Նէփ-
14 թալիմէ ․ Քը թէմամ պըպա̃ պը տէսժէ Իշայա փէյ-

15 ղէմպէր հալթը կօթան աւ խապէր․ Ըլաթէ Զաբուլօն
ու ըլաթէ Նէփթալիմ, պը ռէյա պահր, լը ուր ալիյէ
16 Յորդան, Ճէլիլէ քէֆարան, Ւը Թարիտա ռօնըշտօղ
ճէմաթ մազըն ռօհնի տի ու ռօհնի տա լը սար ուան՝ աւ
քօ լը ըլաթէ մըրըն, ու լը սիտա տը ռօնըշտի պուն։
17 Ժը աւէ վը բէվա Իսա տէսթ քըր վա՛ղ քըրընէ ու կօ-
թընէ, թօպա պըքըն․ չըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւ-
մանան նէզ ա՛։
18 Քինկա քօ Իսա լը պա պահրէ Ճէլիլիան տը կա՛ռւիա․
տի հէր տու պրէան, Շըմհուն քը տը հալթը կօթան
Փէթրօս, ու պրէյէդ ուի Անդրիաս, լը պահրէ թօռ
19 ավէթըն չըմա քօ սէյտվանէ մասի պուն։ Ու կօ ժը
ուանռա լը բէյ մը որն, ու ա՛ղ օ՛ սէյտվանէ մա՛ռու-
20 վան պը քըմ։ Ուան ժի ղուվա ալաթէ խօ հըշդըն՝ ու
21 լը բէյ ուի չուն։ Ու ժը ուէ լը բէշ պը չունտընէ,
տի հէնի տու պրէան Եադուպէ Զէբէթեան՝ պրէյ ուի
Հաննա լը նավ կէրի պը Զէբէթոս պավէ խօռա․ քին-
կա թօռէ խօ փինա՛ տը քըրըն, ու կազիքըր ուան։
22 Ու ուան ժի ղուվա կէմի ու պավէդ խօ հըշդըն լը
բէյ ուխտա չուն։
23 Ու Իսա հէմի ալիյէ Ճէլիլէ տը կէռւիա, հին տը քըր
լը տէրէ ուանտա, ու վաղ տը քըր ինճիլէ փատիշա-
հիթիյէ․ լը նավ ճէմաթէ հէր չէշիթ նախօշիդեան ու
24 հէր չէշիթ մառաղան սաղ տը քըր։ Ու նավէ ուի չու
լը հէմի ըլաթէ Եադուպիեան, ու անին ժէռա հէմի
նախօշան քը պը չէշիթ մառաղան ու պը ղաղէպան
էղ՝յէթ տը քըշանտըն․ ու պը ճընան ու հիվքէթօղան
25 ու քէօթրիւման, ու սաղ քըր ուան։ Ու փըռ ճէմաթ
լը բէյ ուի տը չուն ժը Ճէլիլէ ու ժը Դէկապօլիսէ,
ու ժը Երուշալիմէ, ու ժը Եէհուտիսթանէ, ու ժը ուի
ալիյէ Յորդան, ու սաղ դըր ուան։

ՍԷՐ 5

1 Ու պը տիթընէ աւ ճէմաաթան լը չիյէ ռապու , ու
2 քինկա ռօնըշտ լը ուէ շակըրտէ ուի ջուն լը պալէ ։ Ու
տա̆վէ խօ պը վաքըրանտընէ հին տըքըր ժը ուանռա
ու տը կօ ։
3 Խօզի պը ռուհ ֆաքիրանռա , չըմա քօ փատիշա֊
4 հիթյէ ազիւմանան ժը ուանռա ա̆ ։ Խօզի ժը ուանռա
քօ պը շինըն , չըմա քօ աւ տէ պը տըլէ խօ պէն փըրռս
5 պուն ։ Խօզի ժը մահչուպանռա չըմա քօ աւէ միրաս
6 տէ պը կըրըն արտէ ։ Խօզի ժը ուանռա քօ պըրչի ու
թին ա̆ ժը սատագաթռա , չըմա քօ աւէ տէ թէր պըն ։
7 Խօզի ժը մէրհամէթլիյան , չըմա քօ աւէ մէրհամէթ
8 տէ պը պինըն ։ Խօզի ժը ուանռա քօ պըտըլ փաքըժ
9 ըն , չըմա քօ աւէ տէ ժը պինըն Խօտէ ։ Խօզի ժը
պառուշիթի քըօզանռա չըմա քօ աւէ գուռէ Խօտէ
10 տէ պէնը կօթան ։ Խօզի ժը ուանռա քօ հաթըն գա֊
վըրանտըն ժը պօյ սատագաթէ , չըմա քօ փատիշա֊
11 հիթյէ ազիւմանան ժը ուանռա ա̆ ։ Խօզի ա̆ ժը ուա֊
ռա քինկա քօ ո սէրհէվտէ տըքըն ու ո՛ տը գա̆վըրինըն
ու ճիյէ տա̆րավ հէր թիւըլի խապէրէ փիս տը պէն լը
12 սէր ո՛ ժը պօյէ մըն ։ Պըքէնըն ու շադ պըն , չըմա քօ
խուճրէթէ ո՛ լը ազիւմանան փըռա̆ ։ Չըմա քօ լը աւ
թարզէ գա̆վըրանտըն ժը ո՛ ավուլ պուն փէյղէմպէրան ։
13 Հուն ըն խօյա արտէ . Լէ էրքը խօյ դահմէ խօ վուն֊
տա պըքա̆՝ աւէ պը չը՞ խօյ տը պա . ժը վէրէվա ժը
դըշդքիռա նայէ , լէ թէնէ տէրվէ ավէթընէ ու պըն
14 լընկէ մառուվան բէլ քըրընէ ։ Հուն ըն ռօհնիյէ տընէ .
պաժէր քի քօ լը սէր չիյէ սէքընիա̆ քէշէրպուն նայէ ։
15 Ու չըրէ վէ նախըն ու տա նայնըն լը պըն էօլչէկէ , լէ
լը սէր շամտան ու ռօհնի տըտը լը հէմիյան քը լը մալ֊
16 տա պուն ։ Վուսան պըրա ռօհնի պըտա ռօհնիյէ ո՛ լը
պէր մառուվան քօ պը պինըն շըղուլէ ո ղանճ ու շը
քըր պըքըն ժը Պավէ ուառա քօ լը ազիւմանտա ա̆ ։

17 Թախմին մէ քըն քը ա՛զ հաթըմ գանոն ու փէյղէմպէ-
րան խարապ քըրընէ, նա հաթըմ խարապ քըրընէ լէ
18 թէմամ քըրնընէ ։ Պըռա տըպէմ ժը ուառա հաթաքի
ազըւմանան ու արտ պը պըհուրըն, ժը գանոնան ու
փէյղէմպէրան եօթաքի եա նօխթաքի տէ նա՛ պը հուրը,
19 հաթա հէմիժի թէմամ պըպը ։ Քի քօ ժը աւ բըջուկ
թէնպիհան եէքէ խառապ տըքը ու ժը մառուվանռա
վուսան հին տըքա՛ . աւէ բըջուկ տէ պէկազի քըրըն լը
20 նավ փատիշահիթիյէ ազըւմանան ։ Ժը ուառա տըպէմ
էրքը սատագաթէ ո՛ ժը սատագաթէ խօնըտանան ու
ֆարիսիան զէտէ նա պը՝ տէ նա քա՛վըն լը փատիշա-
հիթիյէ ազըւմանան ։
21 Պըհիսթըն քօ ժը ավուլանռա հաթը կօթան ․ Գաթլ
մա՛ քըն, համա քի քօ գ̇աթլ տըքա՛ ժը չէրաթռա
22 տէյնտար պըպը ։ Համա ա՛զ ժը ուառա տըպէմ էրքը
քի քօ ճյէ պադալ ժը պըրէյէ խօռա տը հարըտը, ժը
չէրաթռա տէյնտար տէ պըպա՛, ու քի քօ ժը պըրէյ
խօռա ահմէք տէժա՛՝ ժը ճըվաթռա տէյնտար տէ պը-
պա՛ ․ ու քի քօ պըրէյ խօռա ագ̇ըլօըղ տէժա՛՝ ժը ակըրէ
23 ճէհէնէմռա տէ տէյնտար պըպա՛ ։ Էրքը հէտյէյէ խօ
դինի լը սէր մէզպահէ՝ ու լը ուէ պիրա դա դէ էրքը
24 պըրէյ դա հարըտի՛ լը սէր դա, Պէրա՛ հէտիէյէ խօ լը
պէր մէզպահէ, հառա՛ ավուլ պը պըրէյ խօ պարուշ պը,
25 ու բաշէ ո՛րա՛ քօ հէտյէյէ խօ պը տի ։ Պը խըլմէ
խօռա զուվլա սըլհ պա՛ չը գ̇աս քը հուն լը ռէտան
ա՛ նա պըքըր, ու գ̇ատի ժի ժը ճէլլատռա ու լը հափ-
26 սէ պէյ քէթըն ։ Պըռա տըպէմ ժը դառա տէ ռա-
նապի ժը ուէ հաթա մանկըրէ բաշըն ատա նաքի ։
27 Պըհիսթըն քօ հաթը կօթան, զընէ մա՛քա՛ ։
28 Համա ա՛զ ժը ուառա տը պէմ էրքը քի քօ ժը ժըն-
ռա նըրհէռա՛ պը տըլէ պըժանտընէ, հէնի աւ լը տըլէ
խօտա զընէ քըր պը ուիռա ։
29 Էրքը Ճահվէ դա ռասթ պը դառա ֆիթնէյիթի տը
տա քըրըն առւի պը տէրխա՛ ժը խօ ու պավէ ժը խօ ․

չըմա քօ գ̇անճ ա̆ ժը դառա քօ ժը ազայան դա ենէք
վունտա պըպը, ու կէօվտէյէ դա հէմի նա դավա̆ լը
30 ճէհէնէմէ ։ Էրքը տէսթէ դա ռասթ ժը դառա ֆիթ-
նէյիթի տը տա քըրըն, աուի պը պըռ ու պը խօ պա-
վէժ, չըմա քօ գ̇անճ ա̆ ժը դառա քօ ժը ազայանէ դա
ենէք վուանտա պըպա̆, ու կէօվտէյէ դա հէմի նա̆
31 դավա̆ լը ճէհէնէմէ ։ Պըռա հաթը կօթան, Էրքը քի
քօ ժընա խօ պէր տըտը պըրա ժէռա նըվըսէ պէր-
32 տանէ պըտա̆ ։ Համա ա̆զ տը պէժ ժը ոռա, էրքը քի
քօ ժընա խօ պէր տըտը պէ սէպէպէ զինա, աու սէ-
պէպ տը պա̆ ժը զինա քըրընէ ուիռա, ու քի քօ ժընէ
պէրտան տըսթինա̆ զինա տըքը ։
33 Տիսա հուն պըհիստըն քօ ժը ավուլանռա հաթը
կօթան, Էրքը տէրէվ սօնտ մա̆խու, իլլա սօնտէ խօ
34 ատա պըքա̆ ։ Համա ա̆զ ժը ոռա տըպէժ գ̇աթ սօնտ
մա̆խուն, նա լը սէր ազումանան քօ քիւրսէյէ Խօտէ
35 ա̆ ։ Ու նա լը սէր արտ, քօ ճիյէ տանինէ լընկէ ուի
ա̆ · ու նա լը սէր Գուտսուչէրիֆէ, քօ պաժէրէ փա-
36 տիշահէ մա̆զըն ա̆ ։ Ու լը սէր սէրէ խօ սօնտ մա̆խու,
37 չըմա քօ նըգարի մու քի սըբի պըքի եա ռա̆շ ։ Եա̆
խապէրէ ո՛ պըպը հէրէ՝ հէրէ, ու նա՝ նա, ու ժը ուի
զէտէ ժը եառամազէ ա̆ ։
38 Պըհիսթըն քօ հաթը կօթան · ժը պէր ջահվան՝
39 ջահվ · ու ժը պէր տըրանան՝ տրան ։ Համա ա̆զ տը պէժ
ժը ոռա, ժը եառամազռա գ̇արշի մա̆ սէքընըն · համա
էրքը եէքէ տը խա սիլէքի լը ռույէ դա ռասթ՝ վէ-
40 կէռինա̆ ժէռա աւէ տըն ժի ։ Ու քի քօ պը դառա տա-
վա տըքը ու տը խուազը պըստինէ քըրասէ դա, պէր
41 տա̆ ժէռա գ̇ափթանէ խօ ժի ։ Ու քի քօ պը սուխրա դա
42 միլ քի ռէ տըպը՛ հառա̆ բէռա տըտօ ։ Ժը դա խօս-
տողռա պըտա̆, ու ռու մէ՛ վէկէռինը ժը ուի քօ տը
խուազա̆ ժը դա տէյն պըստինը ։
43 Աուա քօ հուն պէհիստըն քօ հաթը կօթան, Հա-
վալէ խօ պը հապին, ու ժը տըշմընէ խօ իքըրահ պը քա̆ ։

44 Համա ա̆զ ժը ուառա տը պէմ, պը հուպպըն տըշմընէդ-
խօ . ժը ուա նըֆըռ քըրանտօղանռա խէր տուա պըքըն
ու նըմէճ պըքըն լը սէր ուան՝ քօ ժը ուա էզիյէթ
45 տըքըն ու տը գավըրընըն , համթա քօ պըպըն գուռէ
Պավէ խօ քօ լը ազիւմանտա ա̆ , չըմա քօ դավէ խօ
տըտը էրքը լը սէր եարամազան ու էրքը լը սէր գ̇ան-
ճան , ու պարան տը չէյինը հէմ լը սէր հագ̇ան ու
46 հէմ լը սէր նա̆հագան ։ Չըմա քօ էրքը հուն ո՛ հապան-
տօղան պը հապինըն՝ չը՞ իւճրէթէ ո՛ հէյա̆ , նա քի
47 կիւմրիւկճիյան ժի աուի տըքըն ։ Նուա հուն քէամիլ
պըպըն՝ չավան քօ Պավէ ո՛ քօ լը ազիւմանտա ա̆ քէա-
միլ ա̆ ։

ՍԷՐ 6

1 Սագ̇ըն պը պըն քօ թէսատուգէ խօ լը պա̆ր մա̆-
ռուվան նա̆ քըն՝ ժը պօյ ժը ուանռա նշան տայընէ նա
պըքի իւճրէթ նա̆ կըրըն ժը Պավէ խօ քօ լը ազիւ-
2 մանտա ա̆ ։ Անվա քընկա քօ թէսատուգ տը տի լը պա̆ր
խօտա զուռնա մա̆տա̆ փըֆքըրըն . չավան քօ միւրայի-
յան տըքըն լը նավ ճէմաթան ու լը քուչանտա . քօ ժը
3 մա̆ռուվան իքրամ պը կըրըն ։ Պըռա տը պէմ ժը ուա ,
իւճրէթէ ուան թէնէ աւ ա̆ , համա տու քընկա քօ
թէսատուգ տըքի՝ տէսթէ դա չա̆փ պըրա նը զանա չը
4 քըրընէ տէսթէ դա ռասթ ։ Քը թէսատուգ̇է դա տըզի-
դա պըպա̆ , ու Պավէ դա քօ տըզիդա տը պինա՝ աւէ
ժը դառա պը աշիքար պէտէլ տէ պըքա̆ ։
5 Ու քընկա քօ նըմէճ տը քի օքա միւրայիյան նա̆ պի .
քօ տը հուպինըն լը նավ ճէմաթան ու լը սէր քուչան-
տա նըմէճ քըրըն , քօ ժը մա̆ռուվան խույայի պըպըն .
6 պըռա տը պէն ժը ուա, իւճրէթէ ուան աւ ա̆ ։ Համա
տու քընկա քօ նըմէճ տըքի , պը դէվ օտայէդ խօ ու
տէյըն տէրիյէդ խօ , ու նըմէճ պըքա̆ ժը Պավէ խօռա
տըզիդա , ու Պավէ դա քօ պը տըզիդա տը պինա̆՝
7 աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ տէ պըքա̆ ։ Ու

քինկա քօ նըմէճ տըքըն հուն՝ ոդա քըֆառուան վըռ
խապէրտան մա՛ պըն, չըմա քօ տը պէն գ՛այ ժը պօյ
8 վըռ խապէրտանէդ խօ տէ պէնը պըհիստըն ։ Նուա
հուն ոդա ուան նա՛ պըն, չըմա քօ Պավէ ո՛, ժը ոռա
լազըմ պուն տը ղանը՛ հուն հէժա ժը ուի նա խօստըն ։
9 Անվա հուն վահա նըմէճ պըքըն ։
10 Եա՛ պավէ մա՛ քօ լը ազիւմանտայ, Նավէ դա ազիզ
պըպա՛ . փատիշահիթիյէ դա պէ . մէրամէ դա պըպա՛,
չավան քօ լը ազիւմանտա՝ վուսան ժի լը սէր արտէ ։
11 Նանէ մա՛ հէմու ռօյան իռօ մառա պըտա՛ ։
12 Ու տէյնէ մա՛ ժը մառա պախշ պըքա՛՝ չավան քօ ա՛մ
13 ժի պախշ տըքըն ժը տէյնտարանէ խօռա ։ Ու մա՛ լը
թէրճուպէյէ մա՛ պա՛, լէ՛ ժը չառէ խալաս պըքա՛, չըմա
քօ էդայա՛ փատիշահիթի ու դուվվէթ ու համտ էպէտըլ
էպէտ . ամին ։
14 Զըմա քօ էրքը հուն ավֆ պըքըն դապահամթէ մա՛-
ռուվան ժը ուանռա Պավէ ո՛ ժի քօ լը ազիւմանտա ա՛
15 ժը ոռա ավֆ տէ պըքա՛ ։ Լէ՛ էրքը հուն դապահամթէ
մա՛ռուվան ավֆ նա՛ քըն ժը ուանռա, Պավէ ո՛ ժի քօ
լը ազիւմանտա ա՛ դապահամթէ ո ժը ոռա ավֆ նա քա՛ ։
16 Ու քինկա քօ ռօճի տը կըրըն ոդա միւրայիան
մէլուլ մա՛ պըն, քը ռույա խօ խարապ տըքըն քօ ժը
մա՛ռուվանռա ռօճի կըրթող խույայի պըպըն . պըռա տը
17 պէմ ժը ոռա իւճրէթէ ուան աւ ա՛ ։ Համա դու քինկա քօ
ռօճի տը կըրի՝ սէրէ խօ ռուն պըքա՛, ու ռույէ խօ պըշու ։
18 Քօ ժը մա՛ռուվանռա ռօճի կըրթող խույայի նա՛ պի, լէ՛
ժը Պավէ խօռա տըզիդա, ու Պավէ դա քօ տը պինը
տըզիդա՝ ժը դառա տէ աշիքար պէտէլ պըքա՛ ։
19 Լը սէր արտէ ժը խօռա խազնա թօփ մա՛ քըն, լը
20 քօ քի տըզան տը քօլինըն ու տը տըզըն ։ Լէ լը ա-
զիւմանտա ժը խօռա խազնա թօփ պըքըն . լը քօ քի
նա՛ կըզուզ ու նա՛ փաս խարապ տըքըն, ու նա՛ տըզան
21 տը քօլըն ու տը տըզըն ։ Զըմա քօ խազնայէդ ո լը քօ
քի ա՛՝ տըլէ ո ժի տէ լը ուէ պըպա՛ ։

22 Զըրէյէ կէօվտէ ջահիլ ն̆ էրքը ջահիլէ դն̆ փառըլախ ն̆,
23 կէօվտէյէ դն̆ կըժ.ք ռօհնի տը պն̆ ։ Համա էրքը ջահիլէ
դն̆ նա գ̇ն̆նճ ն̆ . կէօվտէյէ դա կըժ.ք դարի տը պն̆ .
նուա էրքը լը դատա պուն ռօհնի դարի ն̆, հէնի աւ
դարի չը՛ գ̇աս տէ պըպն̆ ։
24 Քէսքի նըքարն̆ ժը տըտու աղաանռա զուլամիդի պը-
քն̆ . չըմա քօ եա աւէ եէ.քէ տէ նն̆ հուպինն̆ ու աւէ տըն
տէ պը հուպինն̆, եա ժը աւ եէ.քէռա իքըրամ պը.քն̆ ու
ժը եէ.քէ իքըրահ պը.քն̆ . նը քարըն ժը խօտէռա ու ժը
25 մամծնառա զուլամիդի պը.քըն ։ Ժը պօյ ուի տը պէմ
ժը ոռա . ժը պօյ նէֆսէ լսօ քէտէր մն̆ խուն էրքը
հունէ չը տէ պըխուն, եա չը տէ վէխուն . նն̆ ժի ժը
պօյ պէտէնէդ խօ, էրքը չը՛ տէ որկըըն . նա՞քը նէֆս
26 ժը դաամէ ու կէօվտէ ժը ճըլ բէխըր ն̆ . Պը նէռըն լը
դայռէ ազիւմանան, քը նն̆ տաժօն ու նն̆ տը չինըն,
ու նն̆ լը նավ ամպարան տը ճըվինըն, ու Պավէ ո քօ
լը ազիւմանտայ ն̆ դաամէ ուան տըտն̆ . նա՞քը հուն
27 ժը ուան բէթըր ըն ։ Անվա՛ ժը ո՛ քի՞ տը քարն̆ պը քէ-
տէր քշանտընէ լսօ լը սէր գ̇ամէթէ լսօ հալապի քի
28 զէտէ պը.քն̆ ։ Ու ժը պօյ որկըրթըն չըմա՞ քէտէր տը.քը-
շինըն . պը նէռըն լը շուշանա տէշդէ, չառւան մն̆զըն
29 տըպն̆՝ նն̆ տը շըղուըն̆ ու նն̆ տը ռէսն̆ ։ Ժը ոռա տը
պէմ, քօ Սիւլէյման ժի լը նավ կըժ.ք իզզէթէ խօտա
30 ոդա ժը ուան եէ.քի նն̆ որկըրթ ։ Անվա էրքը կխյսյէ
տէշտէ քօ իռօ հէյն̆՝ ու սըպէ աւէ պէ ավէթըն լը ֆու-
ռունէ, խօտէ վուսան տըտն̆ որկըրթըն, լէ չը՛ գ̇աս
31 բէթըր ո, է՛յ իմանէ հընտըք ։ Ժը վէ բէվա քէտէր
մն̆ խուն պը կոթընէ, ն̆մէ չը պը խուն եա վէխուն
32 եա չը որկըըն ։ Զըմա քօ հէմի աւ դըշդան քըֆարան
տը խուաղըն . զիրա Պավէ ո քօ լը ազիւմանտայ ն̆ տը
33 զանն̆՝ քօ աւ հէմի դըշդան ժը ոռա լազըմ ըն ։ Ավուլ
փատիշահիթյէ խօտէ ու սատադաթէ ուի պը խու-
աղըն . ու աւ հէմի դըշդան ժի տէ պէ ժը ոռա տայ-
34 ըն ։ Ժը վէ բէվա ժը պօյ սըպէ զն̆մ մն̆ քըշին . չըմա

քօ ռօյա սըպէ ժը պօյ խօ աւէ ղա̆մ պը քշինա̆ · ժը
ռօ պա̆սէ ուի ա̆ տէրտէ ուի ։

ՍԷՐ 7

1 Հէօքմ մա̆ քըն՝ քօ ռուա հէօքմ նա պա̆ · Ջըմա քօ՝
պը չը հէօքմ հէօքմ պըքըն՝ պը ուի տէ պէնը հէօքմ
2 քըրըն, ու պը չը չափ հուն չափ պըքըն՝ պը ուի տէ
3 պէ ժը ռուա չափանտըն ։ Ջը՞մա տը նէռի գ̇ըրշէ նավ
չահվէ պռէյ խօ, ու լը չահվէ դարա դէրանէ նա
4 պինի ։ Եախօտ չա՛վան տէժի ժը պըրէյ խօռա Պէրտա̆
գ̇ըրշէ ժը չահվէ դա տէրինիմ, ու վահա լը չահվէ դա
5 դէրան հէյա̆ ։ Մուրայի՝ ավուլ ժը չահվէ խօ դէրանէ
պը տէրինա̆, ու բաշէ դույէ պը նէռի ժը չահվէ պըրէյ
խօ գ̇ըրշէ տէրանըն ։
6 Դըշդէ ազիզ ժը սանռա մա̆՛ տըն, ու լինճույէ խօ
լը պէր խընզիրան մա՛վէն, քօ պըն լընկէ խօ բէլնա̆
քըն ուան ու վէ կէռըն ո՛ պը գ̇ալթինըն ։
7 Պը խուազըն ու ժը ռուա տէ պէ տայըն, լէ պը կէ-
ռըն ու տէ պէ պինըն · տա̆րի լէխըն ու տէ պէ ժը ռուա
8 վէքըրանտըն ։ Ջըմա քօ հա̆ր քի քօ տը խուազա̆՛ տըս-
տինը, ու քի քօ լէ տը կէռա̆ տըպինը · ու քի քօ
9 տէրի լէտըխա՝ տէ պէ վէքըրանտըն ժէռա ։ Եախօտ ժը
ո քի մա̆ռուվ հէյա̆՝ քօ ժը ուի դուռէ ուի նան պը
10 խուազա̆, պէվըրը՞ տըտա̆ ժէռա ։ Ու եա մահսի պը
11 խուազա̆՝ մահռ տըտա̆ ժէռա ։ Անվա հուն քօ եարա-
մազ ըն, ժը դուռէ խօռա պախշիշէ գ̇ա̆նճ զանըն
տայըն, չը՛ գ̇աս բէլթըր Պավէ ո՛ քօ լը ազիմանտայ
ա̆, դըշդէ գ̇ա̆նճ տէ պըտա̆ ժը ուանռա քօ ժէ տը
խուազըն ։
12 Հա̆ր չը քօ տը խուազըն մա̆ռուվան ժը ռուա պը-
քըն, հուն ժի վուսան պըքըն ժը ուանռա չըմա քօ
աւ ա̆ նօմօս ու փէյղամպէրան ։
13 Ժը տէրիյէ դա̆նկ հա̆ռըն հընտուռ · չըմա քօ ֆը-

ռայ աւ տէրի՝ ու մա̆ղըն մ̆ աւ ռէ, քօ տըպա̆ հուննտա,
14 ու փըռ ըն ուան քօ ժէ տը չըն։ Ջըմա քօ դա̆նկ մ̆
աւ տէրի՝ ու դա̆նկ մ̆ աւ ռէ, քօ տըպա̆ հայաթէ,
ու հընտըք ըն ուան՝ քօ տը պինըն ուի։
15 Սաթըն պը պըն ժը տա̆րէվ փէյղէմպէրան՝ քօ ուան
ժը ռուա դէն պը ճըլէ միյան, համա ժը հընտուռվա
16 կուրէ հար ըն։ Ժը եէմիշէ ուան հուն է նաս պըքըն
ուան. մէկէր ժը խսթըրիան դըրի, եա ժը ըսթըրիյէ
17 մըշգան հէժիլ տը չի՞նըն։ Վուսան ժի հէմի տարէ
գ̇անճ եէմիշէ գ̇անճ տըտա̆, ու տարէ չուրուկ՝ քօթի
18 եէմիշ տըտա̆։ Ցարէ գ̇անճ նը քարը քօթի եէմիշ պը-
19 տա̆, ու նա̆ ժի տարէ չուրուկ եէմիշէ գ̇անճ։ Հա̆ր
տար քօ եէմիշէ գ̇անճ նա տա̆ դէ պըռանտըն, ու լը
20 նավ ակըր դէ ավէդըն։ Անվա ժըեէմիշէ ուան հունէ
21 տէ նաս պըքըն ուան։ Հա̆ր քի քօ ժը մըռա, եա̆
խօյի՝ եա̆ խօյի տէժա̆, տէ նա̆ չը փատիշահիթիյէ ագիւ-
մանան. լէ աւ քօ մէրամէ Պավէ մըն ագիւմանի թէք-
22 միլ տը քա̆։ Ուէ ռօյէ փըռ մա̆ռուվան տէ պէժըն ժը
մըռա, եա̆ խօյի՝ եա̆ խօյի նա քօ պը նավէ դա՝ մա̆
փէյղէմպէրիդի քըր, ու պը նավէ դա̆ ճընան մա̆ տա̆ր
անի. ու պը նավէ դա փըռ միւճիւղաթան մա̆ քըր։
23 Ու ուէ չաղէ տէ պէժըմ ժը ուանռա՝ էրքը ա̆ղ ո՝ գ̇ա
նաս նա̆ տըքըրը պուլ, ժը մըն տուր պըն հուն հէմի-
ան ժի քօ եարամագիդի տը քըրըն։
24 Քի քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսա̆՝ ու թէքմիլ
տըքա̆ ուան, աւ տը մինա մա̆ռուվ քի ագ̇ը՝ քօ մալա
25 խօ լը սէր գըննառ ջէքըր։ Պարանան քէթըն, չէման
ռապուն, պան փըֆ քըրըն ու լէխըստըն լը մալ՝ ու
նա̆ հէլօշիա. չըմա քօ լը սէր գըննառ գ̇ալի պուպու։
26 Ու քի քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսը ու թէքմիլ նա̆
քը ուան, տը մինա մա̆ռուվ քի ագ̇ըլօըղ, քօ մալա խօ
27 լը սէր գ̇ումէ ջէքըր։ Պարանան քէթըն, ջէման ռա-
պուն, պան փըֆ քըրըն ու խըստըն լը մալ ու հէլօշիա,
ու փըռ մա̆ղըն պու խարապունէ ուի։

28 Ու քինկա քօ Իսա թէմամ քըր աւ հէմի խապէրան,
29 ճէմաթան մաթ տը պուն լը սէր տէրսէ ուի։ Չըմա
քօ՝ պը հէօքմաթ հին տը քըր ու նա քի ոգա
խօնըտանան։

ՍԷՐ 8

1 Ու քինկա քօ աւ ժը չիյէ հաթը խուարի փըռ
2 ճէմաթ չուն լը բէյ ուի։ Ու վահա քօթիքի հաթ,
սէճտէ տը քըր ժը ուիռա ու տը կօ, Եա՛ Ռապպ, էր-
3 քը պը խուազի՝ տը քարի մը փաքըժ քըրըն։ Իսա
տէսթէ խօ տըրէժ քըր ու խըստ ժը ուիռա ու կօ. Տը
խուազըմ, փաքըժ պըպա. ու զուվա քօթիյիթիյէ ուի
4 փաքըժ պու։ Ու Իսա կօ ժէռա. Սաքըն պը ժը քէս-
էռա նա պէժի. լէ հա՛ռա դու խօ նըշանէ իմամէ պը-
տա, ու ժը պօյ ժը ուանռա չէհատէթի պունէ հէտի-
յէ Մուսա պըտա։
5 Ու քինկա քօ քէթ լը Կափառնայումէ, եիւզպաշի
քի հաթ լը պա լէ, լավա տըքըր ժէռա, ու տը կօթ.
6 Եա՛ Ռապպ, ղուլումէ մըն սաքաթ լը մալտա վէզէլիա.
7 փըռ էզիյէթ տըքշինա։ Իսա ճէվապ տա ժէռա. Ազ
8 դէմ ու սաղ տըքըմ ուի։ Ճէվապ տա եիւզպաշի ու կօ,
Եա՛ Ռապպ, ազ լայիք նը նըմ քօ դու լը մալա մըտա
պը դէվի. լէ թէնէ պը խապէր պը պէժ, ու տէ սաղ
9 պըպա ղուլէմէ մըն. Չըմա քօ էժի լը պըն էմրէ եէք
մառուվքի ըմ. ու լը պըն էմրէ մըն ասքէր հէյա, ժը
եէքէռա տը պէմ՝ հա՛ռա, ու տըչօ, ու ժը աուէ
տընռա՝ ո՛րա, ու դէ. ու ժը ղուլամէ խօռա՝ ուիա
10 պըքա՝ ու տը քա։ Իսա քինկա քօ պըհիսթ՝ թաաճըպ
պու, ու լըբէյ ուի չունտողանռա կօ. Պըռա տը պէմ
ժը ոռա. լը նավ Իսրայէլտա վուսան իման մը գաթնա
11 տի։ Ճը ոռա տը պէմ քօ ժը ռօ հալաթէ ու ժը ռօ
ավայէ փըռան տէ պէն, լը նավ փատիշահիթիյէ ազի-
մանտն տէ ռօնըն պը Իպրահիմ, ու Իսահագ, ու Եա-
12 գօպռա։ Ու ոլատէ փատիշահիթիյէ աուէ տէ ռապըն

դ̇արիյէ տա̆րվա̆, լը ուէ տէ պըպա̆ կըրըն ու գ̇ըրչինէ
13 տրանան ։ Ու իսա ժը ևիւզպաշիուա կօ․ Հա՛ուա̆, ու
չավան քօ դա իման անի, վուսան պըա պըպա̆ ժը
դառւա․ ու աւ սաաթէ ռընտ պու ղուլամէ ուի ։
14 Ու իսա հալթ լը մալա փէթրոս, տի քօ խասուէ ուի
15 ժը թայէ հալթը կըրթըն վէզէլիա պու ։ Ժը տէսթէ
ուի կըրթ, ու թա պէրտա ուի․ լը սէր լընկ ռապու՝
ու խըզմէթ տըքըր ժէռա ։
16 Քինկա քօ էվար պու՝ փըռ պըճընան անին ժէռա․
ու պը խապէր տա̆ր անի եարամէզ րուհան ու հէմինա֊
17 խօշան սաղ քըր ։ Քօ թէմամ պըպա̆ աւ խապէր՝ հալթը
կօթան պը տէսթէ իշայա՝ փէյղէմպէր․ Աւ նախօշի֊
դ̇իյէ մա̆ հէլանտ ու հէշա մա̆ քըշանտ ։
18 Իսա տօռա խօ փըռ ճէմաթ պը տիթընէ, էմր քըր
19 քօ ուան ալիյէ տըն հա̆ռըն ։ Ու քէաթըպ քի հալթ ու
կօ ժէռա․ Եա̆ խօճա՝ էժի լը բէյ դա տէ պէմ․ լը
20 քօ քը հա̆ռի ։ Իսա կօ ժէռա․ Ժը ռուվիանռա լիս
հէյա̆ ու ժը դ̇այռէ ազիւմանռա հէլին հէյա̆․ համա
Գ̇ուռէ մա̆ռուվռա ճի քի թուննա̆ քօ լը ուէ սէրէ խօ
21 տէյնա̆ ։ Ու ժը շակըրտէդ̇ ուի եէք ժի կօ ժէռա․ Եա̆
Րապպ՝ ժը մըռա իզն պըտա̆, քօ հա̆ռըմ ավուլ պավէ
22 խօ պը վէշէրըմ ։ Իսա կօ ժէռա, Ո՛րա̆ լը բէյ մըն՝ ու
պէրտա̆ ժը մըրիանռա քօ մըրիյէ խօ պը վէշէրինըն ։
23 Ու քինկա քօ քէթ լը կէմիյէ, շակըրտէդ̇ ուի լը
24 բէյ ուի ջուն ։ Ու վահա լը պահրէտա մա̆զըն ֆըրթու֊
նա քի պու, վուսան քօ կէմի ժը տալղա տը հալթը վէ֊
25 շէրանտըն, ու աւ ռատըզա ։ Ու շակըրտան ջուն ռաքը֊
րըն ուի ու կօն․ Եա̆ Րապպ մա̆ խալաս պըքա̆, չըմա
26 քօ վահա ա̆մ վունտա տը պըն ։ Ու ժը ուանռա կօ,
Է՞յ հըմտըք իմանան՝ չըմա՞ վուսան թըռսօքըն ուէ չաղէ
ռապու ժը պառա ու պահըրռա թազիլ քըր․ ու մա̆֊
27 զըն րահաթի պու ։ Ու մա̆ռուվան թաաճըպ քըրըն՝
ու տը կօթըն․ Ջառւա՞ն մա̆ռուվ ա̆ աւ՝ քօ պան ու
պահր ժէռա միւդէհ տը պըն ։

28 Ու քինկա քօ լը ալիճ տըն լը ոլամթէ Գէրքէսեան
պըհուրի․ տըտօ պըճընան ռասթէ ուի հաթըն ժը
Թըրպան ռապուն՝ փըռ հա՛ր պուն, քօ ճ՛ա նա տը-
29 քարը պու եէքէ ժը ուի ռէտա պը պըհուրա՛։ Ու վա-
հա կազի քըրըն ու կօն, Եա՛ Իսա դուռէ Խօտէ՝ չը՞
շըղուլէ դա հէյա՛ պը մա՛ռա․ ժը ոխթէ տա՞ր հաթի
30 մա՛ պըխի լը էզիյէթէ։ Ու ժը ուան հընըք տուր՝
31 կառան քի ոհշան հէպու, քօ տը ջէրիան։ Ու ճընան
լավա տը քըրըն ժէռա ու տը կօթըն, Էրքը մա՛ ժը
վըր տա՛ր տըխի՝ էմր պըքա՛ ժը մա՛ռա քօ ա՛մ հա՛-
32 ռըն լը կառանէ ոհշան։ Ու կօ ժը ուանռա․ Հա՛ռըն․
ու ուան ռապուն ջուն լը կառանէ ոհշան, ու կա-
ռան կըրշք ժը ճի քի սէր տէստ պազիան պահրէ, ու
33 լը նավ ավան մըրըն։ Ու ոհշան ջէրանտող ժի ռա՛վի-
ան, ու ջուն լը պաժէր հէմի ժի հաքանտըն՝ եանի
աւ շըղուլ քօ պը ճընան ռասթ հաթ ու վահա պաժէր
34 կըժք ռապու լը պա՛ր Իսա․ Գինկա քօ տինա՛ ուի լա-
վա քըրըն քօ ժը սինոռէ ուան հառա՛։

ՍԷՐ 9

1 Ու քէթ լը կէմիյէ՝ լը ալիյէտըն պըհուրի ու
2 հաթ պաժէրէ խօ։ Ու վահա քէօթըրիւմ քի անին ժէ-
ռա, քը լը նավ ճըլետա վէզէլիա պու․ ու Իսա իմանէ
ուան պը տիթընէ՝ ժը քէօթըրիւմ ռա կօ, Կիւնէյէ
3 դա ժը դառա ավֆ պըպըն։ Ու վահա հընըք ժը
քեաթիպան լը տըլէ խօտա կօն․ Ուիա տըժմինան տը
4 քա՛։ Իսա ժի նի.յէթէ ուան պը զանին կօ ժը ուան-
ռա, Զը՞մա լը տըլէ խօտա դըշտէ քօթի տը ֆէքըր-
5 ինըն։ Գի՞ժան րահաթ ա՛, Կիւնէյէ դա ժը դառա
ավֆ պը պըն կօթը՞ն․ եա՝ Ռապա՛ ու պը կա՛ռ կօթըն։
6 Համա վուսան քօ հուն պը զանըն․ քօ Գուռէ մա՛ռուվ
հէօքմէ ուի հէյա՛ լը սէր արտէ ժը կիւնէյան ավֆի-
թի տայըն․ (ուէ շաղէ ժը քէօթըրիւմռա կօ) Ռապա՛,

7 պըկըր ճըլէ խօ ու հառամ մալա խօ։ Ու աւ ռապու
8 ջու մալա խօ։ ցէմալթ քինկա քօ տին՝ թաաճըպ քը֊
ըըն․ ուհամտ տը քըրըն ժը խօտէուա․ քօ ժը մառու֊
վանուա վուսան հէօքմալթ տայիմ։
6 Ու իսա ժը ուէ պը պըհուրթընէ՝ մառուվ քի տի
նավէ ուի Մատթէոս․ ժը պօյ կիումրիւկ սէնտընէ ռօն֊
ըշտի պու․ կօ ժէուա․ Լը բէյ մըն որմ․ ու ռապու
10 լը բէյ ուի ջու։ Ու պու քի լը մալտա լը չաղէ սուֆ֊
րէ ռօնըշտընէ՝ վահա փըռ կիումրիւքճիան ու կիունէհ֊
քեարան հալթ՝ ու լը սուֆրէտա ռօնըշտի պուն պը ի֊
11 սա ու շակըրտէ ուիուա թմվ։ Ու փարիսիան քինկա քօ
տին՝ կօն ժը շակըրտանէ ուիուա․ Զը՞մա խօճայէ օ պը
12 կիումրիւկճիան ու պը կիունէհքեարան տը լխօ։ Համա
իսա քինկա քօ պըհիսթ՝ կօ ժը ուանուա․ ժը սաղան֊
13 ռա հէքիմնամ լազըմ ա, լէ ժը նախօշանուա։ Հառըն
հին պըպըն էրքը չիմ աւ խապէր՝ թէսատուգ տը
խուազըմ, ու նէ գուրպան, չըմա քօ աղնա հաթըմ
էվլիան կաղի քըրընէ, լէ կիունէհքեարան։
14 Ուէ չաղէ շակըրտէ Հաննա հաթըն ժէուա ու կօն․
Զ՞ըմա ամ ու ֆարիսիան փըռ վաքթ ռօճի տը կըրըն
15 ու շակըրտէ դա նա կըրըն։ Իսա կօ ժը ուանուա,
Մէկէր գապիլ ա քօ դուուէդ տավալթան չին պը կը֊
ըըն, չըգաս քօ ղավա պը ուանուա ա․ համա ռօյան
տէ պէն՝ քինկա քօ ղավա ժը ուան պէ կըրթըն՝ ու
16 ուէ չաղէ ռօճի տէ պը կըրըն։ Հէմ եէքէ ֆալգայէ
ճավէ նու նա վէժմ լը սէր ճըլէ գէվն, չըմա քօ աւ՝
քօ ժը պօյ թէրիթիյէ հաթիյմ տադինըն․ տը կըրմ
ժը ճըլ՝ ու գալթանտընէ ուի հէնի փըռ խարապ տը
17 պմ։ Նա քի մէյէ նու լը մէշգա գէվըանտա տադինըն․
էրքը նա մէշգան աը գալթըն՝ ու մէյ տը ռըշմ, ու
18 մէշգան վունտա տը պըն։ Լէ մէյէդ նու լը մէշգանա
նուտա տագինըն, ու հէր տու ժի դէն խօտի քըրըն։
Քինկա քօ ուի պը ուանուա աուի խապէր տը տա,
վահա եէքէ մաղըն հալթ, սէճտէ տը քըր ժէուա ու

տը կօ , Նուա գ̇իղէ մըն մըր համա որա̆ տէսթէ խօ լը
19 սէր տէյնա̆՝ ու աուէ պը ժի ։ Ռապու իսա ջու լըբէյ
ուի պը շակըրտէդ խօտա թա̆վ ։
20 Ու վահա տուանըղտահ սալան խօյնա ուի չունտող
ժըն քի հաթը ժը բէյվա լը փէշա ճըլէ ուի քէթ ։
21 Զըմա քօ աւ ժը տըլէ խօտա տը կօ , թէնէ էրքը լը
22 ճըլէ ուի պը գէվըմ , սաղ տը պըմ ։ Համա իսա՝ քինկա
քօ լը բէյ խօ վէկէռիա ու ուի տի , կօ ․ Մա̆ թըռս ,
եա̆ գ̇իղ , իմանէ դա դա սաղ քըր ․ ու ժըներք ժը ուի
սաաթէ սաղ պու ։
23 Քինկա քօ իսա հաթը լը մալա աւ մա̆զըն , ու տի
դուրնաճիան ու գ̇ալապալըղ քօ շամաթա տը քըրըն ․
24 կօ ժը ուանռա ․ Ժը ուէ ալի պըն , չըմա քօ գ̇իղ նա̆
25 մըրի ա̆՝ լէ ռատըզա̆ ․ ու տը քէնիան լը սէր ուի ։ Ու
քինկա քօ գ̇ալապալըղ տէրվա պու ․ ուի քէթ լը հըն֊
26 տուռ՝ կըրթ ժը տէսթէ ուի ․ ու գ̇իղ ռապու ։ Ու աւ
խապէր ջու լը հէմի մէմլէքէթէ ։
27 Ու քինիա քօ իսա ժը ուէ տը պըհուրի , տու քօռ
քէթըն լը բէյ ուի լավա տը քըրըն՝ ու տը կօն ․ Էյ
28 դուռէ Ցավուտ , մէրահամէթ պըքա̆ ժը մա̆ռա ։ Ու
քինկա քօ հաթը լը մալ , քօռան հաթըն ժէռա ․ ու
իսա կօ ժը ուանռա ․ Հուն ինան տը՞քըն էրքը ա̆ղ տը֊
29 քարըմ աւ դըշդէ հան ժը ուառա քըրըննէ ։ Կօն ժէ֊
ռա Պէլէ եա̆ Խօյի ։ Ուէ չաղէ քէթ լը ջահվէ ուան՝
30 ու կօ ․ Ոդա իմանա̆ ո՛ ժը ռուա պըպա̆ ։ Ու ջահվէ ուան
վէպուն ․ ու փըռ թէնպիհ քըր ժը ուանռա իսա ու
31 կօ , Հէշար պըն քէս քի նը զանըպա̆ ։ Համա ուան ռա֊
պուն լը նավ հէմի աւ մէմլէքէթէ խապէրէ ուի տան ։
32 Ու քինկա քօ ուան տէրվա̆ ջուն , անին ժէռա լալ
33 պըճըն մա̆ռուվ քի ։ Ու քինկա քօ ճըն ռապու լալ
խապէր տա ․ ու ճըվաթան հէյրի պուն , ու կօն , էրքը
վուսան դըշդ լը նավ իսրայէլտա գ̇ա նա հաթը տիթըն ։
34 Համա Փարիսիան տը կօթըն , էրքը աւ պը տէսթէ ռէյ֊
սէ ճընան ճընան տա̆ր տըլխա̆ ։

35 Ու իսա տը կէռիա հէմի պաժարան ու կունտան,
ու լը նավ տէրա ուան հին տը քըր ու վաղ տը քըր
միւժտէյէ փատիշահիթյէ, ու սաղ տը քըր հէմի հէյ-
36 լան ու նախօշիթյէ լը նավ ճէմաթան ։ Ու ճէմաթան
պը տիթընէ տըլէ ուր շավութի լը սէր ուան, չըմա քօ
ըահթ ու փէրիշան պուն օդա պըղընան քօ չըվանէ
37 ուան թունա՛ ։ Ուէ չաղէ կօ ժը շակըրտէդ խօռա, հա-
38 սատան փըռ ըն՝ համա փալան հընտըք, անուա ժը
խօտյէ հասատանուա լավա պըքըն՝ քօ ժը հասատէ
խօռա փալյան պը տմըրխմ ։

ՄԷՐ 10

1 Ու լը պա խօ պը կազի քըրընէ տուանզտահ շակըր-
տէ խօ՝ հէօքմաթ տա ժը ուանռա լը սէր մուրտառ
ճընան՝ ուան տէրխըսթընէ, ու հէմի հէշիթիան ու նա-
2 խօշիթյան սաղ քըրընէ ։ Ու նավէ տուանզտահ ըէ-
սուլլան աւ պուն. ավուլին Շըմհօն քը հաթը կօթան
3 փէտրոս, ու պըէ յէդ ուր Անտըրիա, Եագուպ գուռէ
Զէբէթիա, ու պըէ յէ ուր Հաննա, Ֆիլիպպոս, ու Փար-
թուլիմէօս, Թօմաս՝ ու կիւմրիւկճի Մաթթէոս, Եա-
գուպ Ալֆիան, ու Ղէբէոս՝ քը հաթը կօթան Թադէոս ։
4 Շըմհօն Քանանի ու Ճուտա իսխարի՝ աւ քի նէպուժի
5 լէքըր ։ Աւ տուանզտան իսա շիհանտ, սըփարթ ժը
ուանռա՝ ու կօ. Ռէյա քըֆառան մա՛ չըն ու պաժարէ
6 Սամարիան մա՛ դէվըն ։ Համա պէթէր հա՛ռըն լը պը-
7 ղընէ վունտա պուն մալա իսրայիլ ։ Ու քինկա քօ տը
չըն՝ վաղ պըքըն ու պը պէժըն, էրքը փատիշահիթյէ
8 ազիւմանան նէզ ա՛ ։ Նախօշան սաղ պըքըն ույուզան
փագըժ պըքըն. ճընան տէրխըն. հուն պէլաշ սէնտըն՝
9 պէլաշ պը տըն ։ Ղը քէմէրէ խօտա նա՛ զէռ՝ նա՛ զիվ՝
10 նա՛ պախըռ տա մէյնըն ։ նա՛ ժը պօյ ռէ դուր, ու նա՛
տու ճըլ. նա՛ սօլ. նա՛ չօվ. չըմա քօ փալա լայիգէ
11 դաամէ խօ ա՛ ։ Քիժան պաժէր եա կէւնտ տը գէ-

վըն, փըռս պըքըն՝ էրքը քիա̆՞ լայիք̇ լը նավ ուի-
տա. ու լը ուէ պըսէքընըն հալթա քօ ժը ուէ ռապըն ։
12 Ու քինկա քօ տը դէվըն լը մալ սըլավ պըտըն ժէռա ։
13 Էրքը աւ մալ լայիք̇ ա̆. սըլավէ ո՝ լը սէր ուի պէ, լէ
14 էրքը լայիք̇ նընը, սըլավէ ո՛ ժը ոռա վէկէռա̆ ։ Ու քի
քօ ո՛ գ̇ապուլ նա̆ քա̆ ու խապէրէ ո՛ կօտարի նա̆ քա̆,
քինկա քօ ժը ուի մալ եա պաժէր տա̆ր դէն, թօզէ
15 լընկէ խօ հէլտա ոշինըն ։ Պըռա ար պէժ ժը ոռա, ժը
ոլաթէ Սօդօման ու Գօմօրան ռօյա գ̇ըյամէ հէնի ռա-
հաթ տէ պըպա̆, ժը ուի պաժէրէ ։
16 Վահա ա̆զ ո՛ տը շէյինըմ ոդա մէյան լը նավ կու-
րան, նուա ոդա մահռան աք̇լ պը պըն ու ոդա դա-
17 վոդան պէզարար պը պըն ։ Համա ժը մա̆ռուվան սա-
գ̇ընմըշ պը պըն. չըմա քօ տէ ո՛ ժը ճըվաթանռա տէ
նէպու պըքըն ուան ու նավ տէրէ ուան տէ ո՛ պըքու-
18 թըն ։ Ու լը պա̆ր վալիան ու փատիշահան տէ պըպըն
ո՛ ժը պօյ մըն, շահատէթի քըրընէ ժը ուանռա ու ժը
19 քըֆառանռա ։ Համա քինկա քօ ո՛ տէսլթ տը տըն՝
զէմ մա̆ խուն՝ էրքը չառուան եա չը՛ տէ խապէր պըտըն,
չըմա քօ ժը ոռա տէ պէ տայըն ուի սաաթէ, չը քօ
20 խապէր պը տըն ։ Չըմա քօ՝ խապէրտօզ հուն նընըն, լէ
նավ ոտա խապէրտօզ Ռուհէ Պավէ ո ա̆ ։
21 Նուա պըրէ՝ պըրէ, ու պավ՝ դուռ ժը մըրընռա տէ
թէսլիմ պը քըն. ու դուռռան լը սէր պավէ խօ տէ
22 ռապըն՝ ու ուան պը դուժըն ։ Ճը հէմիյան տէ իքըրահ
պըպըն ժը պօյ նավէ մըն, համա աւ՝ քօ հալթա բաշէ
23 սապը տը քա̆ տէ խալաս պըպա̆ ։ Ու քինկա քօ ո՛ լը
նավ պաժէր քի տը գ̇ավըրինըն՝ լը աուէ տըն պը ռա̆-
վըն. ու էրքը ժը ուէ տը գ̇ավըրինըն ո՛, պաժէրէ տըն
պը ռա̆վըն. պըռա տը պէժ ժը ոռա պաժէրէ Իսրայ-
իլիեան հունէ տէ նա̆ գ̇ատինըն, հալթա Գուռէ մա̆ռ-
ուվ պէ ։
24 Շակըրտ ժը խօճայէ խօ ու խազմէթքեար ժը աղայէ
25 խօ բէթըր նընա̆ ։ Շակըրտռա ոդա խօճայէ խօ ու խազ-

մէթքեաուա ոգա աղայէ խօ պըլյա՛ պէս ա՛․ էրքը ժը
խօտխյէ մալէուա Բէէլզէպուպ կազի քըրըն՝ լը քօ՞ տը
26 մինա՛ ժը քուֆլէթէ ուիուա։ Նուա ժը ուա՛ն մա՛
թըռւսն, չըմա քօ՝ թուննա վէշարթըն դըշդ քի՝ քօ
աուէ աշիքեար նա՛ պա՛, ու տըզիգա՝ քօ տէ նէյէ
27 զանըն։ Զը քօ լը դարիտա ժը ռուա տը պէմ աուի լը
ռօհնիտա պը պէժըն․ ու չը քօ լը կօտա տը պըհիա֊
28 տըն՝ լը սէր խանիան վազ պըքըն։ Մա՛ թըռւսըն ժը ու֊
ա՛ն՝ քօ լա՛շէ ո տը գուժըն, ու գուժդընէ րուհաննը֊
քեարըն, լէ հէնի փըռւ ժը ուի պը թըռւսըն հուն․ քօ
տը քարա՛ ճանէ ու լա՛շէ լը նավ ճէհէնէմտա վունտա
29 քըրըն։ Ցու ջուջըք եէք փուլըք քի նա՞յէ ֆռօթան․
համա ուա՛ն եէքէ պէ իզնէ Պավէ ո՝ լը արտէ նա
30 դէվա՛։ Համա է ո՛ մույէ սէրէ ո ժի կըժք հաթը ժը֊
31 մարթըն։ Վուսանա՛ մա՛ թըռւսըն․ չըմա քօ հուն ժը
32 փըռւ ջուջըքան բէթըր ըն։ Նուա քի քօ մըն լը պա՛ր
մա՛րուվան իգրար տըքա՛, էժի տէ ուի իգրար պըքըմ
33 լը պա՛ր Պավէ մըն քօ լը ազիմանտամա՛։ Ու մըն քի
քօ լը պա՛ր մա՛րուվան ինքեար տըքա՛, էժի ուի տէ
ինքեար պըքըմ լը պա՛ր Պավէ մըն քօ լը ազիմանտամա՛։
34 Թախմին մա՛ քըն՝ քօ ա՛զ հաթըմ լը սէր արտէ՝ սէ֊
լամէթ խըսթընէ․ սէլամէթ խըսթընէ նա՛ հաթըմ, լէ
35 շուր։ Զըմա քօ մա՛րուվ ժը պավ՝ ու գ̇իզ ժը տէ՝ ու
36 պուք ժը խասուէ խօ ճէյէ քըրընէ հաթըմ։ Ու տըժ֊
37 մընէ մա՛ռուվ քուլֆէթէ ուի տէ պըպըն։ Ա՛ւ քօ պավ՝
ու տի ժը մըն բէթըր տը հուպինա՛՝ ժը մըռւա լայիգ̇
նընա՛, ու աւ քօ գուռ ու գ̇իզէ խօ ժը մըն բէթըր
38 տը հուպինա ժը մըռւա լայիգ̇ նընա՛։ Ու աւ քօ խաչէ
խօ նա կըրա՛ ու լը բէյ մըն նայէ, ժը մըռւա լայիգ̇
39 նընա՛։ Ա՛ւ քօ ճանէ խօ տը պինա՛, տէ վունտա պըքա՛
ուի, ու աւ քօ՝ ճանէ խօ վունտա տըքա՛ ժը պօյ մըն,
տէ պը պինա՛ ուի։

40 Ա՛ւ քօ ո՛ գ̇ապուլ տըքա՛, մըն գապուլ տըքա՛, ու աւ
քօ մըն գ̇ապուլ տըքա՛, շիանտօղէ մըն գ̇ապուլ տըքա՛։

41 Աւ քօ փէյղէմպէրքի պը նավէ փէյղէմպէր գապուլ
տըքա՛, խուճրէթէ փէյղէմպէր տը կըրա՛, ու աւ քօ
ավլիայ քի պը նավէ ավլիայ գապուլ տըքա՛, խուճրէթէ
42 ավլիայ տըսթինա։ Ու աւ քօ ժը աւ բըչուգանըա եէ-
քէ թէնէ թաս քի ավա սար տը տա՛ վախուարընէ պը
նավէ շակըրտ պըռա տը պէմ ժը ռա, խուճրէթէ ուի
վունտա նա քա՛։

ՍԷՐ 11

1 Ու պու քի քինկա Իսա թէքմիլ քըր թէնպիհէ
տուանզտահ շակըրտէ խօ. Ջու ժը ուէ լը պաժէրէդ
2 ուան վաղ քըրընէ ու հին քըրընէ։ Ու Հաննա լը հափ-
սէտա քինկա քօ ամէլէ Մէսիհէ պըհիստ պը տէսթէ
3 շակըրտէդ խօ շիանտ, ու կօ ժէռա, Դո՞ւ ի աւ՝ քօ
4 տէ պը հաթա, եա պաշգա եէքէռա պը նէռըն։ Ճէ-
վապ տաա Իսա ու կօ ժը ուանռա. Հա՛ռըն ու պը հաքինըն
5 ժը Հաննառա՝ չը քօ հուն տբին ու պըհիստըն։ Քօռան
տը պինըն, ու թօփալան տը կա՛ռըն, ույուզան փագըժ
տը պըն. ու գա՛ռան տը պըհիսթըն, ու մըրիան գը-
յամ տըքըն. ու ժը ֆագիրանռա ինճիլ դէ վաղ քըրըն։
6 Ու խօզիգա լը ուի, քը լը սէր մըն խուար նա պա՛։
7 Ու քինկա քօ աւ Ջուն՝ Իսա պաշլամիշ քըր ժը ճէ-
8 մաթռա կօթընէ ժը պօ Հաննա։ Լը չէօլէ չը՞ թամաշա
քըրընէ ռապուն. ժը պայէ լէրզան գամի՞շ քի. Համա
չը՞ տիթընէ հուն ռապուն, պը նազիք ճըլան խամա-
լանտըն մա՛ռո՞ւվ քի. վահա նազիք ճըլան բէքըրօղան
9 լը մալա փատիշահանտա նա՛։ Լէ չը՞ տիթընէ հուն ռա-
պուն, փէյղէմպէր քի, պըռա տը պէմ ժը ռա,
10 ժը փէյղէմպէր քի ժի բէթըր։ Զըմա քօ ուիա աւ ա՛
քօ ժը պօ ուի հաթը նըվիսանտըն. Վահա՝ ա՛ղ էլչիյէ
խօ տէ պըշէյինըմ լը պա՛ր ռույէ դա, քը ռէյա դա
11 հազըր պըքա՛ լը բէշիա դա։ Պըռա տը պէմ ժը ռա,
ժը ժընան զայօղան ժը Թահվիլճի Հաննայէ մա՛զըն ռա
նա պույա՛, համա լը նավ փատիշահիթիյէ ազմանան՝

12 ւա փըռ բըչուկ՝ ժը ուէ մա՛զըն ա՛ ։ Ու ժը կիւնա
Թահվիլչի Հաննայէ հաթա նուա փատիշահիթիյէ ազիւ-
մանան պը զօռ տը հաթա՛ սէնտըն ու զօռպան զաֆթ տը-
13 քըն ուի ։ Չըմա քօ հէմի գանոն ու փէյղէմպէրան հաթա
14 Հաննա փէյղէմպէրիթի քըրըն ։ Էրքը տը խուազըն գա-
15 պուլ պըքըն, աւ ա՛ Էլիա՝ քօ տէ պը հաթա ։ Ժը քէռա
քօ ժը պըհիսթընուա կօ հէյա՛՝ պըրա կօ տարի պըքա՛ ։
16 Ժը քէ՞ռա պը շըպինըմ գավմէ հան ․ տըմինա զա-
ռույան, քը լը չարշիտան ռօ տընըն՝ հաւալէ խօ կազի
17 տըքըն, ու տը պէն, Ամ զուռնա ժը ռուա փըֆ քըրըն՝
ու հուն նա՛ լէյիզտըն, ու ժը ռուա մա՛ շին քըր՝ հուն
18 նա՛ կըրիան ։ Հաննա հաթ նա՛ տը խուար ու նա՛ վէ տը
19 խուար, ու տը պէն, Ճըն հէյա՛ լը նավ ուի ։ Գուռէ
մա՛ռուվ հաթ՝ տը խօ ու վէ տը խօ, ու տը պէն ․ Վա-
հա փըռ խուարող ու սէրխօշ մա՛ռուվ քի՝ տօսթէ կիւմ-
րիւքճեան ու կիւնէհքեարան ․ ու էլմ ժը գուռէդ խօ
Թահդիթ պու ։
20 Ուէ չաղէ պաշըլամիշ պու սէրհէվտէ քըրընէ ուան
պաժէրան քօ նավ ուանտա փըռ քէրէմէթէ ուի պուն ։
21 ու Թօպա նա՛ քըրըն ։ Վա՛յ ժը դառա՝ էյ Քօրազին,
վա՛յ ժը դառա՝ էյ Բէթսայիդա ․ չըմա քօ էրքը լը
նավ Տիւրոս ու Սիդօն պը պանա աւ զօռ քէրէմէթան
քը լը նավ ռտա պուն, ժը զուվա պը խարար ու պը
22 խօլի տէ Թօպա պըքըրանա ։ Համա ժը ռուա տը պէժ,
ռօյա դըյամէթէ ժը Տիւրոս ու Սիդօնռա ժը ո առուէ
23 հէնի րահաթ պըպա՛ ։ Ու դու էյ Քէֆէրնայում՝ քօ
հաթա լը ազիւմանան պըլընտ պույ, հաթա ճէ-
հէնէմէ դուէ պէ խուարի ․ չըմա քօ՝ էրքը լը նավ
Սօդօմէ պը պանա աւ զօռ քէրէմէթան, քը լը
նավ դատա պուն, պըռա քօ հաթա աւ ռօ տէ պըմի-
24 նա ։ Համա ժը ռուա տը պէժ՝ էրքը ռօյա դըյամէ ժը
ըլաթէ Սօդօմանան ժը ո՛, առուէ հէնի րահաթ պըպա՛ ։
25 Լը ուի չաղէ Իսա ճէվապ տա՝ ու կօ, Տըքըր ժը
դա էյ Պապա խօտիյէ ազիւմանան ու արտ ․ քը առուի

դա վէշարթ ժը ալիման ու արիֆան , ու ժը սաւիան‐
26 ռա աշիքեար քըր ։ Պէլի՝ եա՜ Պապա՝ չըմա քօ լը պ՛ար
27 դա՛ վուսան ճ՛անճ խույա ։ Հ՛ար դըշդ ժը Պաւէ մըն
ժը մըռա Թէսլիմ պու ․ ու եէքէ նաս նա քը Գուռ՝
ժը Պապա զէտէԹըր ․ ու եէքի նաս նա քը Պապա՝ ժը
ժը Գուռէ զէտէԹըր ․ ու աւ քօ Գուռ տը խուազ՛
ժէռա աշիքեար քըրընէ ։
28 Էյ՛ հէմի րահաթ պուն ու պար պուն ժը մըռա որըն ,
29 ՛ազէ ո րահաթ պըքըմ ։ Նիրէ մըն լը սէր խօ պը կըրըն ,
ու ժը մըն հին պը պըն քօ ՛ազ մազլում ըմ ու պը տըլ
ալչաղ , ու ժը ճանէ խօռա տէ րահաթի պը պինըն ։
30 Չըմա քօ Նիրէ մըն խօշա ու պարէ մըն սըվըք ա՛ ։

ՍԷՐ 12

1 Ուէ չաղէտա Իսա ռօյա շէմույէ ժը Նավ զէվիան տը
պըհուրի պու ․ ու շակըրտէ ուի պըրչի պուն , ու
տէսթ քըրըն սըմպըլէ կէն․մէ ճուրուֆանտընէ ու խու‐
2 արընէ ։ Փինկա քօ ֆարիսիան տին կօն ժէռա , վ՛ահա
շակըրտէ դա՛ տըքըն չը քօ լը ռօյա շէմույէ ճայիզ նը‐
3 նա՛ քըրըն ։ Ուի ժի ժը ուանռա կօ , Հուն նա՞ խօյըն‐
տընա՛ քըրընէ Տավուտ ․ քինկա քօ պըրչի պու ուի ու
4 աւ քօ բէռա պուն , Չավան քէթ լը մալա՛ Խօտէ ․ ու
նանէ հուզուրէ խուար ․ քօ նա՛ ժէռա ճայիզ պու խու‐
արընէ ու նա՛ ժը ուանռա՝ քօ բէռա պուն , լէ Թէնէ
5 ժը իմամանռա ։ Եախօտ լը դանոնտա հուն նա՞ խօյըն‐
տըն , քօ իմաման ռօյա շէմույէ լը նավ տաճարտա շէ
6 մույէ խարապ տըքըն ու պէսուճ ըն ։ Համա ժը ռա տը
7 պէմ լը վըր ժը տաճարէ եէքէ մա՛զըն հէյա՛ ։ Էրքը
հուն պը զանըպունա չը՞ կօթըն ա՛ , Թէսատուֆ տը
խուազըմ ու նա՛ ճուրպան , ուէ չաղէ պէսուճան հու‐
8 նէ պըսուճ տա՛ր տէ նա խըստանա ։ Չըմա քօ Գուռէ
9 մա՛ռուվ՝ խօտիյէ շէմույէ ա՛ ։ Ու Իսա ժը ուէ պը
10 չունտընէ՝ հաթը քէթ լը տէրա ուան ։ Ու լը ուէ

տէսմթէ ուի հըշք՝ ըէք մնռուվ քի հէպու. փըռս
քըրըն ժը ուի ու կօն. լը ռօյա չէմույէ սաղ քըրըն
11 ճայի՞ղ ա, քօ ժէ կաղընան պըքըն: Ու ժի ժը ուան-
ռա կօ. Ժը ո քի՞ մնռուվ հէյա՝ քը պըղըն քի ուի
հէպա, ու աւ լը ռօյա չէմույէ լը չալէ պը գէվա՝ տէ
12 նա՞ կըրէ ու տէրխա ուի. Նուա չը գ̇ա՞ս բէթը ա մա-
ռուվ ժը պըղըն. Էրքը վուսան ա լը ռօյա չէմուտա ց̇անճ
13 քըրըն լաղըմ ա: Ուէ չաղէ կօ ժը ուի մնռուվռա.
տէսմթէ խօ տըրէժ պըքա. ուի ժի տըրէժ քըր ու
ռընտ պու ոգա տըն:
14 Համա փարիսեան ռապուն տէրվա՝ լը սէր ուի մըշ-
էվրէ տը քըրըն, էրքը չա՛վան ուի վունտա պըքըն:
15 Ու քինկա քօ իսա ղանի ժը ուէ ջու. ու փըռ ճէմ-
16 աթան ջուն լը բէյ ուի, ու հէմիան սաղ քըր: Ու
թէնպիհ քըր ժը ուանռա, քը ժը քէսքիռա պէյան
17 նա քըն: Էրքը պը տէսմթէ Իշայա փէյղէմպէր հաթը
18 կօթան թէմամ պըպա, վահա ղուլամէ մըն՝ քօ մը
պըժարթ, ու տէլալիյէ մըն՝ քօ ճանէ մըն ժէ հաս քըր.
ռուհէ խօ տէ լը սէր ուի տէյնըմ. ու ժը քըֆառան-
19 ռա չէրաաթ տէ խապէր պըտա: Նա տէ նիղա պըքա,
ու նա տէ պըգ̇իրա. ու նա ըէքէ տէ պըհիսը տէնկէ
20 ուի լը նավ քուչանտա: Գամիշէ փալըխանտի տէ նա
շըքինա, ու պըըպըլ ֆիթիլէ տէ նա թաֆինա, հաթա
21 քօ չէրխաթէ ժըֆաթհ քըրընէ տէրխա. ու քըֆառան
ժը նավէ ուխռա տէ ումուտ պըքըն:
22 Ուէ չաղէ քօռ ու լալ պըճըն քի անին ժէռա, ու
ուի սաղ քըր, վուսան քօ լալ ու քօռ խապէր տա ու
23 տի: Հէմի ճէմաթան մաթ ման՝ ու տը կօթըն. Աճապ
24 ուխա՞ Գուռէ Տավուտ: Համա փարիսեան քինկա քօ
պըհիստըն՝ կօն. աուի պը պաշգ̇ա դըշդ քի տա՛ր նա-
խա ճընան՝ իլլա պը ռէյսէ ճընան պը Բէհէլզէբուլվա:
Քինկա քօ իսա ֆըքըրէ ուան ղանը պու՝ կօ ժը ուան-
25 ռա: Հէմի փատիշահիթի լը նավ խօտա հաթը ճըհէ
պուն՝ խարապ տը պա. ու հէմի շաժէր ըա մալ լը

26 Նաւ խօտա հաթը ճըհէ պուն՝ նա մընա ։ Ու երքը
Շէյդան՝ Շէյդան տա̆ր տը խա̆ ․ լը Նաւ խօտա ճըհէ
պու ․ Նուա փատրիշահիթիյէ ուր չա̆վան տէ պը սէք-
27 ընա̆ ։ Ու երքը ա̆զ ճըման պը Բէհլզէբուլ տա̆ր տըխըմ,
գուռէդ ո՛ պը չը՞ տա̆ր տըխըն ․ Ժը պօյ ուր՝ չէրա-
28 աթճրէ ո տէ ուան պը պըն ։ Համա երքը ա̆զ պը Ռուհէ
խօտէ ճընան տա̆ր տը խըմ ․ վուսան ա̆ փատրիշահիթիյէ
29 խօտէ լը սէր ո կըհիշտիյա̆ ։ Եա եէքէ չավա՞ տըքարա̆
պը գէվը լը մալա մա̆ռուվ քր մէր ու մալէ ուր պը
չէլինը, երքը ավըլ աւ մա̆ռուվէ մէր կըրէ նէ տա̆, ու
30 ուէ չազէ մալա ուր եաղմա պըքա̆ ։ Աւ քօ պը մըռա
նընա̆ զըտէ մըն ա̆ ․ ու աւ քօ պը մըռա հէլ նա̆ չինէ ․
պէլա տըքա̆ ։
31 Ժը պօյ ուր ժը ռուա տը պէժմ, Հէմի կունէյան ու
քըֆրան տէ աւֆ պըպըն ժը մա̆ռուվանուա ․ համա
քըֆրէ լը պա̆ր Ռուհ էլ գուտա տէ աւֆ նա̆ պա̆ ժը
32 մա̆ռուվանուա ։ Քի քօ ժը Գուռէ մա̆ռուվըռա դըշդ-
տը պէժա՝ տէ աւֆ պըպա̆ պէռա, համա ժը Ռուհ էլ
գուտուսուռա քի քօ դըշդ տը պէժա, տէ աւֆ նա̆ պա̆
ժէռա ․ նա̆ լը ուր տընէտա, ու նա̆ լը ուէ տընէտա ։
33 Եա տարէ գանճ պըքըն, ու եէմիշէ ուր՝ գանճ, եա
տարէ չուրուկ պըքըն ու եէմիշէ ուր չուրուկ ․ չըմա քօ
34 տար ժը եէմիշէ խօ դէ նաս քըրըն ։ Էյ՜ ըլա̆տէ կօռը-
մահռան չավան տըքարըն գանճ խապէրտան, հուն քօ
եարամազ ըն, չըմա քօ ժը զէտէպունէ տըլէ խօ տէվ
35 խապէր տը տա̆ ։ Ձըմա քօ մա̆ռուվէ գանճ ․ ժը խազ-
նէյէ տըլէ խօ գանճ՝ դըշդէ գանճ տա̆ր տը խա̆, ու
մա̆ռուվէ եարամազ՝ ժը խազնէյէ խօ ժը եարամազ՝
36 դըշդէ եարամազ տա̆ր տը խա̆ ։ Համա ժը ռուա տը
պէժմ, երքը ժը պօյ հէմի խապէրէ նաֆիլան քօ մա̆ռ-
ուվան տըքըն լը ռօյա գըյամէթէ տէ հասապ պըտըն ։
37 Ձըմա քօ ժը խապէրէդ խօ՝ դուրէ տէ սահիհ պըպի
ու ժը խապէրտանա դա̆ տէ լը սէր դա̆ հէօքմ պըպա̆ ։
38 Ուէ չաղէ հընըք ժը քեաթիպան ու ֆարիսիան ճէվ-

ապ տանը ժէուա՝ ու կօն. Եա՛ խօճա, ժը դա Նշան քի
39 տը խուազըն պը պինըն։ Ուի ճէվապ տա ու կօ ժը
ուանուա. Եարամազ ու զինաքեար միլլէթ Նշան տը
խուազա̆. ու տէ Նէյէ ժը ուիուա տայըն, ժը Նշանէ
40 Եունա փէյղէմպէր բէթըր։ Չըմա քօ՝ չավա Եունա սէ
ռօ ու սէ շավ լը զըքա մահսիյէ ատատա պու. վու-
սան ժի Գուռէ մա̆ռուվ տէ պըպա̆ լը Նավ զըքէ ար-
41 տէ սէ ռօ ու սէ շավան։ Մա̆ռուվէ Նինուէ լը ռօյա
դ̇ըյամէ լը պա̆ր սիլսիլէյէ հան տէ ռապըն, ու տէ
հէօքմ պըքըն ուիա. չըմա քօ ժը վազէ Եունա՝ թօպա
քըրըն. վահա լըվըր ժը Եունա եէքէ մա̆զըն հէյա̆։
42 Մէլիքէ դ̇ուպլէ ռօյա դ̇ըյամէ լը պա̆ր ուի սիլսիլէուա
տէ ռապա̆, ու ուի տէ հէօքմ պըքա̆. չըմա քօ աւ
ժը փա̆ռա տընէ հաթ, քը իլմէ Սիւլէյման պը պըհի-
սա. ու վահա ժը Սիւլէյման մա̆զըն եէքէ հէյա̆ լըվըր։
43 Ու քինկա քօ ռուհէ Նափաք ժը մա̆ռուվ քի դէ տա̆ր,
ճիյէ պէժիանտա տը կէռա̆, ռահաթի տը խուազա̆, ու
44 Նա պինա̆։ Ուէ չաղէ տը պէ՝ վէ կէռըմ տիսա լը մալա
խօ ժը քօ քի ռապուս, ու դէ տը պինը ուի վալա՝
45 փադ̇ըժ պուն ու ռասդ պուն։ Ուէ չաղէ տը չօ պը
խօռա տըսթինէ հաֆթ հէնի ճընան ժը ուի բէթըր
եարամազ. ու տը դէվա̆ ու լը ուէ սաքին տըպա̆. ու
սօնէ ուի մա̆ռուվէ ժը ավուլէ ուի խարապ տը պա̆.
ու վուսան տէ պըպա̆ աւ եարամազ սիլսիլէուա ժի։
46 Ու քինկա քօ աւ պը ճէմաթուա խապէր տըտա, վա-
հա տի ու պըէյ ուի լը տա̆րվա սէքընի պուն՝ տը խօս-
47 տըն բէռա խապէր տան։ Ու եէքէ ժէռա կօ. վահա
տի ու պըէյ դա̆ տա̆րվէ սէքընըն ու տը խուազըն պը
48 դառա խապէրտըն։ Ուի ժի ժը ուիուա կօթօղռա ճէ-
վապ տա՝ ու կօ. Բի՞ա̆ տիա մըն, եախօտ քի՞Ն ա̆
49 պըէյէդ մըն։ Ու տէսթէ խօ ալի շակըրտէդ խօ տըրէժ
50 քըր՝ ու կօ. վահա տիյէդ մըն աւ պըէյէդ մըն։ Չըմա
քօ՝ քի քօ մէրամէ Պավէ մըն ազիւմանի տըքա̆, աւ ա̆
պըէյ մըն ու խուշգա մըն ու տիյէ մըն։

ՍԷՐ 13

1 Ու է ռօյէ Իսա ժը մալ ռապու ու լը քընարէ պահ-
2 րէտա ռօնըշտ. Ու փըռ ճէմաաթ լը պալէ ճըվանտըն.
վուսան քօ ուի քէթ լը կէմիյէ ու ռօնըշտ, ու հէմի
3 ճէմաաթան լը քընարէ պահրէտա սա̆քընըն. Ու փըռ
դըշդան խապէր տը տա ժը ուանռա պը թէմսիլան՝ ու
4 տը կօ, վահա դօվքըրող ռապու՝ քօ դօվ պը քա̆. ու
քինկա քօ դօվ տըքըր՝ հընըք լը սէր ռէ քէթըն ու
5 դէյըրան հաթըն ու խուարըն ուի. Ու հընըք լը ճիյէ
գարաճ քէթըն՝ լը քօ քի փըռ հարի թուննա պու.
ժը դուրիթիյէ հարի թուննապունէ՝ զուվա շին պու.
6 Քինկա քօ դավ քէթ՝ կէրմ պու, ու ժը գուրմ թուն-
7 նապունէ, հըշք պու. Ու հընըք քէթըն լը նավ ըս-
թըրիան, ու ըսթըրիան ռապուն՝ ու խանըգանտըն ուի.
8 Ու հընըք լը արտէ ռընտ քէթըն, ու ֆէքի տա, հը-
9 նըք սա̆տ ու հընըք շէսթ ու հընըք սի. Ժը քիռա քօ
ժը պըհիստընռա կօ հէյա̆ պըրա կօտարի պըքա̆.
10 Ու շակըրտէդ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա, Ջըմա պը
11 թէմսիլան խապէր տը տի պը ուանռա. Ուի ժի ճէվապ
տա՝ ու կօ ժը ուանռա. Ջըմա քօ ժը ոռա հաթիյա̆
տայըն սըրըրէ փատիշահիթիյէ ազխումանան զանըն, ու
12 ժը ուանռա նա̆ հաթիյա տայըն. Ջըմա քօ ժը քիռա՝
քօ հէյա̆, ժը ուիռա տէ պէ տայըն ու տէ զէտէ պըպա̆.
ու ժը քիռա քօ թուննա՝ աւ քօ հէյա̆ ժի տէ պէ
13 սէնտըն ժը ուի. Ժը պօյ ուի պը ուանռա պը թէմսի-
լան խապէր տըտըմ. քօ տը պինըն ու նա պինըն, ու
14 տը պըհիսըն ու նա պըհիսըն, ու ֆէհմ նա քըն, Ու
լը սէր ուան թէմամ տըպա̆ փէյղէմպէրիթիյէ Իշայա՝
քօ տը պէ. պը պըհիստընէ տէ պը պըհիստըն ու ժը-
պըն տէ ֆէհմ նա̆ քըն. ու պըտիթինէ տէ պըպինըն՝
15 ու տէ նա̆ պինըն. Ջըմա քօ՝ տըլէ գավմէ հան գալըն
պու, ու պը կօյէդ խօ կըրան պըհիստըն, ու ջահվէդ
խօ կըրթըն, քը նա̆ պը ժը պըն պը պինըն, ու պը կօ

պը պըհիսըն , ու պը տըլ ֆէհմ պըքըն · ու վէկէուըն ,
16 ու ա̆գ ժը ուանուա չիֆա պը տըմ։ Համա խօզի ա̆ ժը
ջահվէ ոուա՝ քը տը պինըն , ու ժը կօյէ ոուա քը տը
17 պըհէն ։ Պըուա տը պէմ ժը ոուա քը փըու փէյղէմպէրան
ու սատըրգան հարէթ քըշանտըն տիթընէ ո՛ պը պի֊
նըն՝ ու նա̆ տին · ու պըհիստընէ ո՛ պը պըհէն ու նա̆
18 պըհիստըն ։ Նուա հուն թէմսիլէ դօվ աժօդօղ պը պը֊
19 հիսըն ։ Ծը աւ հէմդյան՝ քօ խապէրէ փատիշահիթյէ
տը պըհիա̆ ու ֆէհմ նա քա̆ , եարամազ դէ լը նավ
տըլէ ուի աժօդան տը չէլինը , ուիա աւ ա̆ քօ լը սէր
20 ուէ հաթը աժօդան ։ Ու լը սէր գ̇արաճէ հաթը աժօ֊
դան աւ ա̆ քօ քինկա տը պըհիսը խապէրէ , զուվա պը
21 շագ պուն գ̇ապուլ տըքա̆ ուի ։ Համա լը խօտա գ̇ուըմ
թուննա՝ հընըք վաքթ տը չօ · ու քինկա քօ ժը պօյ
ուի խապէր սըխլէթ քի եա դավըրանտըն քի տը պա̆
22 զուվա խուար տը պա̆ ։ Ու լը նավ ըսթըրիան հաթը
աժօդան աւ ա̆ քօ քինկա տը պըհիսը խապէրէ , աժղա
ուէ սընէ ու խաբխաբօքէ զէնկինըթյէ տը խանիգ̇ինը
23 խապէրէ աւ սէօզէ ու տը պա̆ պէ եէմիշ ։ Ու լը նավ
արտէ գ̇անճ հաթը աժօդան աւ ա̆՝ քօ քինկա տը պը֊
հիսա̆ խապէրէ՝ ֆէհմ տը քա̆ , ու ֆէքի տըտը , հընըք
սա̆տ , հընըք չէսթ , ու հընըք սի ։
24 Ծը ուանուա հէնի թէմսիլ քի ժի պա̆ր անի ու կօ ·
փատիշահիթյէ ազիւմանան մինա պու ժը մա̆ուվ քի ·
25 քօ լը զէվէ.յէ խօտա դօվէ ուըստ դօվ քըր ։ Ու քինկա
քօ մա̆ուվան խա̆վտա պուն , տըշմընէ ուի հաթ , ու
26 լը նավ կէնըմտա զիվան աժօդ , ու ջու ։ Ու քինկա
քօ կիյա շին պու ու մէյվէ անի , ուէ չաղէ զիվան ժի
27 խույայի պու ։ Խըզմէթքեարէ խօտիյէ մալէ հաթըն ու
ժէուա կօն · եա՛ ազա լը զէվիյէ խօտա դօվա ուըստ
28 դա նա̆՞ աժօդ · լէ զիվան ժը քօ՞ պուն ։ Ու ուի ժի
կօ ժը ուանուա · եէ.ք մա̆ուվ քի տըժմըն քըր ուի ·
խըզմէթքեարան ժէուա կօն , տը խուազի քօ ա̆մ հա̆ուըն
29 ու աշէֆ պըքըն ուի ։ Ու աւ կօ ժը ուանուա , նա ·

քը նէ պը վախթէ զիվան ժէքըրընէ կէնըմ ժի բէռա
30 պը չինըն ։ Պէրտըն հարտու ժի քօ լը եէք ճիտա մա̆֊
զըն պը պըն հաթա վախթա չինանտընէ , ու ախթա
չինանտընէ տէ պէժըմ ժը չընտողանուա ․ ավուլ զիվա֊
նէ պը չինըն՝ ու ուի փաթիլ փաթիլ կըրէտըն ժը շա̆֊
ւութան տընուա ․ ու կէնըմ լը ամպարա մըն պը ճըվինըն ։
31 Հէնի թէմսիլ քի ժի պա̆ր անի ժը ուանուա ու կօ ․
փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինայէ աւ հապէ խարտալ
32 քօ մա̆ռուվ քի կըրըթ լը զէվիյէ խօ աժօդ ։ Քօ ժը
հէմի դօվան բըրջուք ա̆ , ու քինկա մա̆զըն տըպա̆՝ ժը
հէմի փէնճարան մա̆զըն ա̆ , ու տար տըպա̆ վուսան քօ
դայրէ ազիւմանան դէն , ու լը սէր կուլիյէ ուիտա
տադինըն ։
33 Պաշգ̇ա թէմսիլ քի ժի խապէրտա ժը ուանուա ու
կօ ․ փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինայէ հավիրէ թըռ֊
շէ քօ ժըն քի կըրըթ լը նավ սէ շինիք արանտա վէ֊
շարթ , հաթա քօ հէմիժի միրաս պու ։
34 Ու հէմի պը թէմսիլա խապէրտա իսա պը ճէմաթուա ,
ու պէ թէմսիլ դըշդ քի խապէր նա̆ տըտա պը ուանուա ։
35 Քօ ժը փէյղէմպէրէ հաթը կօթան թէմամ պըպա̆ ․ պը
թէմսիլա ա̆զէ տէվէ խօ վէքըմ ժը թէմիլ պունէ տընէ
աւ դըշդան քօ հաթըն վէշարթըն տէ պէժըմ ։
36 Ուէ շաղէ իսա ճէմաթան պէրտա՝ ու լը մալ հաթ ․
շակըրտէ ուի հաթըն լը պալէ , ու կօն ․ Թէմսիլէ զի֊
37 վանէ զէվիան ժը մա̆ռուա պը հաքինա̆ ։ Ուի ժի ճէվ֊
ապ տա՝ ու կօ ժը ուանուա , Դովա գ̇անճ աժօդօղ
38 Գուռէ մա̆ռուվ ա̆ ։ Ու զէվի տընէ ա̆ ․ դօվա գ̇անճ
ուան ըն՝ քը Գուռէդ փա̆տիշահիթին ա̆ ․ ու զիվան
39 գուռէդ եարամազ ըն ։ Ու տըժմըն քօ ուի դօվ քըր ,
Շէյթան ա̆ ․ ու պէտէր ախըրէ տընէ ա̆ ․ ու չինաօղան
40 մէլէք ըն ։ Ու շավան քօ զիվան դէ ճըվանտըն ու լը
նավա ակըր տը շավուդը ախըրէ տընէժի վուսան տէ
41 պըպա̆ ։ Գուռէ մա̆ռուվ տէ մէլէքէ խօ պը շէյինը ու
տէ պը ճըվինըն ժը փատիշահիթիյէ ուի հէմի խուա֊

42 րիթիյան ու ուան քօ պէնամուսիթի տը շըղուլըն ։ Ու
լը նավ քիւլլխանէ ակըր տէ պավէժըն ուան , լը ուէ
43 տէ պըպա՛ կըրըն ու գըրջիյէ տըրանան ։ Ուէ չաղէ
սատըգան ոգա ռօ տէ դավ պըտըն լը նավ փատիշահ-
իթիյէ ազիւմանան , ժը քիռա քօ ժը կօտարընռա կօ
հէյա՛ պըրա կօտարի պըքա՛ ։
44 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մինա խազնա
քի քօ լը նավ զէվիքի հաթը վէշարթըն ․ քօ ուի մա՛ռ-
ուվ քի պը տիթընէ տը վէշէրինա՛ ․ ու ժը շազպունէ
տը ջօ հէմի դըշդէ խօ տը ֆըռօշա՛ ․ ու աւ զէվի տը
քըռա՛ ։
45 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինա եէքի պէ-
46 զիրկան , քօ լը սէր ինճույէ ռընտան տը կէռա՛ ։ Ու
փըռ պը գըյմէթ ինճիքի պը տիթընէ , ջու հէմի չը
քօ ուի հէպու ֆըռօթ ու աուի քըռի ։
47 Տիսա՝ փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մինա լը
պահրէ հաթը ավէթան թօռ քի քօ ժը հէմի ճինսան
48 տը ճըվլինա՛ ։ Քօ քինկա քօ դըժա պու՝ տա՛ր անին լը
քէնարէ , ու ռօնըշտըն գանճան լը նավ ֆըրագան ճը-
49 վանտըն , քէօթիյան լը տէրվէ ավէթըն ։ Ահվա տէ
պըպա՛ լը ախըրէ տընէ , մէլէքան տէ ռապըն՝ ու ժը
50 նավա սատըգան եարամազան տէ ճիյէ պըքըն ։ Ու տէ
պավէժըն ուան լը քիւլլխանէ ակըր , լը ուէ տէ պը-
պա՛ կըրըն ու գըրջինէ տըրանան ։
51 Կօ ժը ուանռա իսա ․ Ֆէհմ քըրը՞ն աւ հէմի դըշ-
52 դան ․ կօն ժէռա՝ Պէլի եա Խօյի ։ Ու ուի կօ ժը ու-
անռա ․ Ժը պօյ ուի՝ ժը խուսուսէ փատիշահիթիյէ ազ-
իւմանան հա՛ր թալիմ պուն քեաթիպ ժը խազնէյ խօ
հէմ նու ու հէմ գէվըն դըշդան տա՛ր խըստող՝ ժը եէ-
քի խօտիյէ մալէ մինա ։
53 Ու քինկա քօ իսա թէմամ քըր ուա թէմսիլա ժը
54 ուէ ջու ։ Ու հաթ լը ոլաթէ խօ , հին տըքըր ժը ու-
անռա՝ լը նավ ճէմաթէ ուան , վուսան քօ աւ շազ տը
պուն ու տը կօթըն , Աւ իլմ ու քէրէմէթա ժը ուիռա՝

55 ժը քօ՞ պուն․ Ու գուռէ նաճառ նը՞նա՛, ու տէյէ
ուիա Մէյրէմ նա՞յէ կօթան․ ու պըրէյէդ ուիա՝ Եա-
56 գուպ, ու Յօսէս, ու Շըմհօն, ու Ճուտա։ Ու խուշգէդ
ուի հէմի լը պա մա՞ նը՞նըն․ նուա ժը ուիռա աւ հէ-
57 մըյան ժը քօ՞ պուն։ Ու խուար տը պօ պուն լը սէր
ուի, ու Իսա կօ ժը ուառա, Փէյղէմպէր քի պէ իթ-
58 իպար նընա՛՝ ղայրի լը նավ ոլաթ ու մալա խօտա։ Ու
լը ուէ փըռ քէրէմէթան նա՛ քըր ժը պօյ իմանսըղիէ
ուան։

ՍԷՐ 14

1 Ուէ չաղէ Հէրօտիսէ ռըպ սէրվէր նամէ Իսա պը-
2 հիստ։ ժը խըզմէթքեարէդ խօռա կօ, Աւ Թահֆիլչի
Հաննան ա՛․ ու ժը մըրիան գ̇ըյամ քըր․ ժը պօյ ուի՝
3 պը ուի քէրէմաթան տը պըն։ Ջըմա քօ՝ Հէրօտիս ժը
պօյ Հիրօտիա ժընէ պըրէյէդ ուի Ֆիլիպօս՝ կըրթ Հան-
4 նաէ կըրէտա ուի ու ավէթ լը զընտանէ։ Ջըմա քօ
Հաննա տը կօթ, ժը դառա ճայիզ նընը ուի պըսթինի։
5 Ու ժը պօյ ուի տը խօստ ուի պը գուժա՛, համա ժը
ճէմաթէ տը թըռսի պու, չըմա քօ օդա փէյղէմպէր
6 գ̇ապուլ տը քըրըն ուի։ Քինկա քօ ռօյա տավէթէ
մէվլուտէ Հէրօտիս պու, գ̇իզա Հէրօտիս րագ̇ըսանտ լը
7 պա՛ր տավաթլիան․ ու խօշա Հէրօտիս հաթ, նուա պը
սօնտ խուարընէ սէօզ տա՝ էրքը պը տա՛ ժէռա չը քօ
8 խօսթընէ պըպա՛։ Ու աուի ժը ավուլ ժը տէյէ խօ
նասիհաթ պունէ՝ կօ․ Պը տա՛ ժը մըռա լըվըր սէրէ
9 Հաննայէ Թաֆիլչի լը սէր սէնիքի։ Ու փատիշահ գ̇ա-
սավէթ քըր․ համա ժը պօյ սօնտէ ու ժը պօյ րէռա
10 ռօնըշտօղան էմր քըր քօ պը տըն ժէռա։ Ու չիանտ
11 լը զընտանէ սէրէ Հաննա ժէքըր։ Ու սէրէ ուի պը
թէվլի սէնիվա հաթը անըն ու հաթը տայըն ժը գ̇ի-
12 զըքռա, աուի ժի պըր ժը տէյէ խօռա։ Ու շակըր-
տէդ ուի ջուն ու լէշէ ուի պը հէլանտընէ վէշարթըն
ու հաթըն ժը Իսառա հաքանտըն։

13 Ու քինկա քօ Խաս պըհխստ՝ ժը ուէ պը կէմիյէ՝ ջու
լը ճի քի խալի・ քինկա քօ խալք պըհխստըն բայա ժը
14 պաժարէդ խօ ջուն լը բէյ ուի։ Ու քինկա Խաս ռա-
պու՝ փըռ խալք տի, ու րահմ քըր ժը ուանռա, ու
15 նախօշէդ ուան սաղ քըր։ Ու լը պա՛ր էվարէ շակըր-
տէդ ուի հաթըն լը պալէ՝ ու կօն・ Լըվըր ճի քի չէօյլ
ա՛ ու վաքթ պըհուրի, խալքէ պէրտա՛, քօ հա՛ռըն
16 կիւնտան ժը խօռա դաամ պը քըրըն։ Խաս կօ, Լա-
գիմ նըրնա՛ ժը ուանռա չունտըն・ հուն պը տըն ժը ուան-
17 ռա խուարըն։ Ուան ժի կօնը ժէռա, Լըվըր դըշդ
18 քի մա՛ թուննա թէնէ բընձ նան ու տու մահսի։ Ու
19 կօ ժը ուանռա, Պինըն լը վըր։ Նուա ժը խալքէռա
էմր քըր քօ լը սէր կեյան պը տըն ուան ռօնըշտան-
տըն, ու բէնձ նանան ու տու մահսխյան կըրթ ու լը
ագխըմանան նըհէռթ, ու մխպարէք քըր ու շըքէնանտ
ու նանան տա շակըրտան ու շակըրտան ժը խալքէռա։
20 Հէմի ժի խուարըն ու թէր պուն, ու ռուանղտահ սէ-
21 փէթ դըժի՝ ժը զէտէպուն փառչան հէլ անխն։ Ու
ուան քօ խուարըն՝ ժը ժընան ու զառուդան սպաչքա,
քասա բէնձ հազար մէր պուն։
22 Ու շակըրտանռա զօռ քըր լը կէմի քի քէթընէ՝ լը
պա՛ր ուի ալխյէ տըն պը ջուն հաթա քօ աւ խալքէ պէր-
23 տա՛։ Ու քինկա քօ խալքէ պէրտա՝ ուի թէնէ լը ջխյէ
քի ռապու ժը պօյ նըմէձ քըրըննէ・ ու քինկա էվար
24 պու ուի թէնէ լը ուէ պու։ Ու կէմի համա լը օրթա
պահրէ լընավա ֆըրթօնէ պու・ չըմա քօ պա լը քարշի
25 պու։ Ու լը շա՛վէ լը նօպէթէ չարանտա՝ Խաս լը սէր
26 պահրէ պը ջունտընէ պը ալի ուանտա հաթ։ Ու շա-
կըրտան քինկա քօ ուի տխն քօ լը սէր պահրէ տը ջօ
պղտխան, ու կօն քօ խէյալ ա՛, ու ժը թըռսան կազի
27 քըրըն։ Ու զուվա Խաս պը ուանռա խապէրտա ու կօ,
28 Փէթ պըն՝ ա՛զ ըմ・ մա՛ թըռսըն։ Փէթրօս ճէվապ տա
ժէռա ու կօ・ Եա՛ Խօյի էրքը դույ, էմր պըքա՛ ժը մը-
29 ռա լը սէր ավէդ հանան ժը դառա պէմ։ Ուի ժի կօ,

Որա՛, փէթրոս ժի՝ ժը կէմյէ հաթը խուարի՝ ջու լը
30 սէր ավան ու հաթը լը պա Իսա ։ Ու պա փըռ զօռ
պըտիթընէ՝ թըռսիա․ ու քինկա քօ պաթմիշ տը պօ
31 պու կազի քըր ու կօ․ Եա՛ Խօյի մըն խալաս պըքա՛ ։ Ու
Իսա զուվա տէսթէ խօ տըրէժ քըր, կըրթ ուի ու կօ․
32 էյ՜ հընտըք իման՝ չըմա՞ դու վէսվէսէ պույ ։ Ու քինկա
33 քօ ռապուն լը կէմյէ՝ պա սաքընի ։ Ու աւ քօ կէմի-
տա պուն, հաթըն ժէռա սէճտէ քըրըն ու կօն․ պըռա
դու Գուռէ Խօտէյի ։
34 Ու պըհուրին լը ալյէ տըն հաթըն լը Գէնէսարէթէ ։
35 Ու քինկա քօ մըռուվէ լը վէ տըրէ ուի նաս քըրըն,
մըռուվ շիանտըն լը հէմի սինօռան, ու նախօշան կըժք
36 ժէռա անին ։ Ու լավա տը քըրըն ժէռա քօ թէնէ լը
փէշա ճըլէ ուի պը տէվըն, ու առան քօ քէթըն հէմի
խալաս պուն ։

ՍԷՐ 15

1 Ուէ չաղէ Ֆարիսիան ու քեաթիպան քօ ժը Գուտ-
2 սուշէրիֆէ պուն․ հաթըն լը պա Իսա ու կօն, Ձըմա՞
շակըրտէդ դա՛ ժը սըփէրէ իխթիարանռա ասի տըպըն․
չըմա քօ վաքթէ նան խուարընէ տէսթէ խօ նա շուն ։
3 Ուի ժի ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա․ Լէ հո՞ւն չըմա
ժը թէնպիհէ Խօտէռա ասի տը պըն պը սէմէտէ սը-
4 փէրթընէ ո՛ ։ Ձըմա քօ Խօտէ պը թէնպիհ քըրընէ կօ,
5 պավ ու տիյէ խօռա իքրամ պըքա՛, Հէմ ժը պավէռա
եա ժը տիյէռա քի քօ տըժմին տըքա՛, հէլպէթ աուէ
6 տէ պէ դուշթըն ։ Համա հուն տէժըն․ քի քօ պավ ու
տիյէ խօռա տէժա՛, էրքը աւ դըրշդ քօ տէ ժը մըն
ֆաղանճ պըքի, հէտիյէ ա՛, ժը ուէ բէվա ժը պավ ու
տիյէ խօռա իքրամ պըրա նա՛ քա՛, ահվա ժը սէմէսէ
7 սըփըրթընէ խօ թէնպիհէ Խօտէ պադալ տըքըն ։ Էյ՜ միւ-
րայիան՝ ֆանճ փէյղէմպէրիթի քըր լը սէր ո՛ Իշայա
8 ու կօ․ Աւ ֆավմ պը լէվան ժը մըռա իզզէթ տըքա՛՝

9 Համա տըլէ ուան ժը մը տուրըն ։ Նաֆիլէ ժը մըռա
խըզմէթ տըքըն՝ ժը մ̆ռուվան թէնպիհ պուն թալի֊
ման հին տըքըն ։
10 Ու ճէմաթան ժը խօռա պը կազի քըրընէ կօ ժը
11 ուանռա ․ Կօտարի պըքըն ու ֆէհմ պըքըն , աւ քօ
լը տա̆վ տըչօ մ̆ռուվ մուրտառ նա քա̆ ․ համա աւ
քօ ժը տա̆վ տա̆ր դէ ․ աւ մ̆ռուվան մուրտառ տըքա̆ ։
12 Ուէ չաղէ շակըրտէ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա , Զա֊
նի՞ քօ քինկա քօ Ֆարիսիան աւ խապէրան պըհիստըն
13 խուար պուն ։ Ուի ժի ճէվապ տա ժը ուանռա՝ ու կօ ․
Աւ հէմի շաղ քօ պավէ մըն ազիւմանի տա նանի ա̆ տէ
14 տա̆ր պէ ։ Պէրտըն ուան ․ ուան քօռ ըն ժը քօռանռա
ֆ̇ալավուզ , քօռ քինկա քօ ժը քօռռա դալավուզիթի
15 տըքա̆ հա̆ր տուժի լը չալէ տը դէվըն ։ Փէթրոս ճէվապ
տա ժէռա՝ ու կօ ․ Աւ թէմսիլա թարիֆ պըքա̆ ժը
16 մ̆ռա ։ Կօ իսա , Հո՞ւն ժի հէժա պէ ֆէհմ ըն ․
17 Ու ֆէհմ նա՞ քըն , էրքը հէմի դըշդ քօ լը տա̆վէ մ̆֊
18 ռուվ տը ջօ , տը ջօ զըքէ ուի՝ ու դէ տա̆ր ։ Համա ժը
տա̆վ հաթը տա̆ր դըշդան ժը տըլ դէնը տա̆ր ․ ուան
19 մ̆ռուվան մուրտառ տըքըն ։ Զըմա քօ ժը տըլ դէն
տա̆ր եարամազ ֆիքըրան ․ ֆ̇աթլան , զինաքեարիթիան ,
ֆահշիթիան , տըզիթիան , տա̆րավ շահատաթիան ,
20 տըժմինան ։ Հէմի ուան ըն քօ մ̆ռուվան մուրտառ
տը քըն ․ համա պը տէսթէ պէ շուշտըն նան խուարըն՝
մուրտառ նա քա̆ մ̆ռուվ ։
21 Ու ժը ուէ ռապու՝ լը ալիյէ Տիւրոսէ ու Սիդօնէ
22 ջու ։ Ու վահա ժը ուի սինօռան Քանանի ժըն քի ռա֊
պու՝ կազի տըքըր ու տը կօթ , Ռահմ պըքա̆ ժը մըռա
եա̆ Ռապպ՝ Դաւուդէ Ցավուտ ․ ֆ̇իզըքէ մըն ժը ճընան
23 վըռ քէօթի ազապ տըքշինա̆ ։ Համա ուի ճէվապ նա̆
տա ժէռա , ու շակըրտէ ուի հաթըն՝ ու լավա տը
քըրըն ժէռա ու տը կօթըն ․ Պէրտա̆ ուիա չըմա քօ
24 լը բէյ մա̆ տը ֆ̇իրա̆ ։ Ուի ճէվապ տա ու կօ ․ ա̆զ ժը
պաշֆ̇առա նա̆ հաթըմ շիանտըն՝ իլլա ժը պըզընէ վուն֊

25 տա պուն ժը մալա խըրայիլ։ Համա ուի հաթ սէճտէ
տըքըր ժէուա ու տը կօթ․ Եա՜ Խօյի, ժը մըուա իմ֊
26 տատա պըքա՛։ Ճէվապ տա ժէուա իսա ու կօ․ Դըշդ քի
գ̇անճ նընա՛ նանէ զառուդան կըրթըն ու ժըսանուա
27 ավէթըն։ Ու աուի կօ, Պէլի եա՜ Բապ․ չըմա քօ սան
ժի ժը սուֆըէյէ խօտէյ խօ հաթը քէթըն ժը հուրը֊
28 քէնան տը խօն։ Ուէ չաղէ իսա ճէվապ տա ժէուա,
ու կօ․ Եա՜ ժըն, իմանէ դա մա՛ղըն ա՛․ չավան քօ տը
խուազի՝ վուսան պըրա պըպա՛ ժը դաուա՝ ու ժը ուէ
սաաթէ գ̇իղէ ուի հաթը սաղ պուն։
29 Ու իսա ժը ուէ ջու՝ հաթը լը պա պահրէ Ճէլիլիան
30 ու լը չիյէ քի ռապու՝ լը ուէ ռօնըշտ։ Ու փըռ ճէ֊
մաթան հաթըն լը պալէ․ քօ պը ուանուա հա՛պուն թօ֊
փալան, քօրան, լալան․ սաղաթան․ ու պաշգ̇ա փը֊
ռան․ ու ավէթըն ուան լը լընկա իսայէ ու սաղ քըր
31 ուան։ Վուսան քօ ճէմաթան թաճըպ տը քըրըն, քօ
տը տիլթըն քօ՝ լալան խապէր տը տան, թօփալան տը֊
կէռեան․ սաղաթան տը հաթըն սաղ պուն․ քօրան
տը տիլթըն, ու ժը խօտէյէ իսրայիլուա համտ տը
քըրըն։
32 Իսա շակըրտէդ խօ կազի քըր ժը խօռուա ու կօ Հայ֊
ֆա մը դէ լը սէր ուի խալգ̇է․ չըմա քօ սէ ռօ ա՛
քօ լը պա մըտա նա՛, ու դըշդ քի ուան թունա խուա֊
րընէ, ու ուան պըրչի պէրտան նա խուազըմ նա՛պա՛քօ
33 ռէտա պը զարըգ̇ըն։ Ու շակըրտէ ուի ժէուա կօն․ Լը
չէօլէտա աւ գ̇աս խալգ̇է թէր քըրընէ՝ ժը մա՛ռուա աւ
34 գ̇աս նան ժը՞քօ։ Ու իսա ժը ուանժա կօ․ Ջէ՞նտ նա֊
նէ ո՛ հէյա՛, ուան ժի կօն հա՛ֆթ, ու չէնտ հապ մահսի։
35 Ու էմր քըր ժը խալգ̇էուա քօ լը սէր արտէ ռօնըն․
ու հաֆթ նանան ու մահսիյան կըրթ, շըքըր քըր ու
շըքէնանտ, ու տա շակըրտան, ուան ժի ժը խալգ̇էուա։
36 Խուարըն հէմիան ու թէր պուն, ու հաֆթ զէնպիլ
37 դըժա ժը զէտէ պուն փարչան հէլանին։ Ու ուան քօ
խուարըն գ̇ասա չար հազար մէր պուն՝ ժը ժընան ու

38 զառուգան պաշդա ։ Ու քինկա քօ խալգէ պէրտա՝ ըը
կէմիյէ սուվար պու ու հաթը ըը սինօրէ Մագթալի ։

ՄԷՐ 16

1 Ու ֆարիսիան ու սատուգիան հաթըն ըը պալէ՝ պը
ճառապանտընէ ժը ուի ժը ազիւմանան նըշան քի տը
2 խօսթըպուն քօ նըշան պըտա՛ ժը ուանուա ։ Ուի ճէվապ
տա՝ ու կօ ժը ուանուա , Քինկա քօ էվար տըպա՛ տը-
պէն , սայի տէ պըպա՛ , չըմա քօ ազիւման սօռ խույեա՛ ։
3 Ու սըպէ իռօ հավա տէ խարապ պըպա՛ · չըմա քօ ա-
զիւման դառի սօռ ա՛ , նուա ռույա ազիւմանան տը
քարըն թէֆթիշ քըրընէ , համա նիշանէ ուէ վագթէ
4 նա՞ քարըն պը զանըպընէ ։ Եարամազ ու զինաքեար
սիլսիլէ նըշան տը խուազա՛ , համա ժը ուիռա ժը նի-
շանէ Եունա փէյղէմպէր բէթըր նըշան տէ նայէ տայըն
ու պէրտա ուան ու ջու ։
5 Շակըրտան ժի ջուն ըը ալիյէ տըն՝ համա նան սէն-
6 տընէ պիր քըրը պուն ։ Կօ ժը ուանուա Իսա , Մէզէ-
քըն ու սաֆըրըն ժը հէվիր թըրշէ սատուգիան ու ֆա-
7 րիսիան ։ Ուան ժի ըը նավ խօտա տիւշիւմիշ տը պուն
ու տը կօթըն , Մա՛ նան նա անի պը խօռա ժը պօյ աւ
8 ա՛ ։ Համա Իսա պը զանը պու ու կօ , Լը տըլէ խօտա
չըմա՞ տիւշիւմիւշ տըպըն , էյ հընտընք իմանան՝ էրքը
9 նանէ մա՛ թուննա ։ Հէժա հուն ֆէհմ նա՞քըն ու պիրա
խօ նսյնըն բէնճ նանան՝ ժը բէնճ հազարանուա , ու
10 չէ՞նտ սէպէթ ո հէլ անի ։ Ու նա՛ ժի հաֆթ նանան՝
ժը չար հազարանուա՝ ու չէ՞նտ զէնպիլ ո՛ հէլ անի ։
11 Լէ չըմա՞ հուն ֆէհմ նաքըն քօ մը ժը պօյ նան նա՛ կօ
ժը ռուա ժը հէվիր թըռուշէ սատուգիան ու ֆարիսիան
12 սաֆընըն ։ Ուէ չաղէ ֆէհմ քըրըն քօ ժը պօյ հէվիր
թըռուշէ նանէ նա՛ կօ ժը ուանուա սաֆըն պըն՝ լէ ժը
թալիմէ սատուգիան ու ֆարիսիան սաֆըն պըն ։
13 Ու Իսա հաթը ըը սէմթէ Կէսարիայէ Փիլիպպոսէ ·

ժը շակըրտանըա փըրս քըր ու տը կօ, ժը պօյ մըն
14 չը՞ տը պէն մմռուվան՝ էրքը գուռէ մմռուվ ա։ Ու-
ուան ժի կօն. Հընըքան տէժըն՝ Թաֆիլչի Հաննա.ա.
Հընըք՝ Ելիա. Հընըքան ժի Երեմիա եա ժը փէյղէմ-
15 պէրան եէք ա։ Կօ ժը ուանըա, Համա Հօ՛ւն ժը պօյ
16 մըն՝ քիըմ տը պէժըն։ Շըմհօն փէթրոս ճէվապ տա ու
17 կօ. Դույի Դուռէ սաղ Ալլահ՝ աւ Մէսիա։ Իսա ճէվապ
տա ու կօ ժէռա. Խօղի ժը դառա Շըմհօն գուռէ
Յովնան, չըմա քօ թէն ու խոյն պը դառա աշիքեար
18 նա քըր, լէ Պավէ մըն քօ լը աղխմանտայ ա։ Նուա
էժի ժը դառա տը պէմ քօ դու փէթրոս ի ու Քիլի-
սայէ Խօտէ լը սէր ուի գընառէ տէ ջէքըմ ու տէրկյէդ
19 ճէհէնէմէ տէ ուի ֆաթհ նա քըն։ Ու մըֆդայէդ
տէրկյէդ փատիշահիթյէդ աղխմանան տէ պըտըմ ժը
դառա, ու չը քօ լը սէր արտէ կըրէտի, լը նավ ա-
ղխմանան տէ պէ կըրէտան. ու չը քօ լը սէր արտէ
20 վաքի, լընավ աղխմանան պէ վաքըրըն։ Ուէ չաղէ ժը
շակըրտանըա փըռ գավիթի քըր քօ ժը քասէռա նա
պէժըն՝ քօ ուի Մէսիհ ա։

21 Ժը ուէ բէվա Իսա տէսթ քըր ժը շակըրտանըա նը-
շան տայընէ էրքը լաղըմ ա աւ հառա Գուսաէ ու փըռ
էզկյէթան պըքշինա՝ ժը պաշ իմամն ու ժը քեա-
թիպան ու ժը իխթիարան ու պէ գուշտըն ու ռօյա սը-
22 սէյան գըյամ պը կըրա։ Ու փէթրոս ուի լը պա խօ
կըրթ ու տէսթ քըր բէռա պը ղըտ չունտընէ ու
կօթընէ. Հաշա ժը դա եա՞ Խօյի աւ դըշդ պըրա ժը
23 դառա նա պա։ Համա ուի վէկէռիա փէթրոսռա կօ. Լը
բէյ մըն հառա եա՞ չէյդան. դու ժը մըռա խուարիթյ
չըմա քօ դըշդէ ինսանան տը ֆըքըրի ու նա է Խօտէ։

24 Ուէ չաղէ Իսա ժը շակըրտէդ խօռա կօ. Էրքը եէ-
քի տը խուաղա լը բէյ մըն պէ՝ պըրա աւ խօ ինքեար
պըքա, ու խաչէ խօ պըսթինա ու լօ բէյ մըն պէ։
25 Ջըմա քօ քի քօ ճանէ խօ խալաս քըրըն տը խուաղա
տէ վունտա պըքա աուի ու քի քօ ժը պօյ մըն ճանէ

26 խօ վունտա տըքա՛ տէ խալաս պըքա՛ ուխ ։ Նուա չը՛ ֆայ-
տէ տըքա՛ մա՛ռուվ քի՝ էրքը տընէ հէմի գ̇ազանճ պը-
քա՛, համա ճանէ խօ վունտա պըքա՛, եախօտ պէտէլէ
27 ճանէ խօ տէ չը՞ պըտա՛ մա՛ռուվ ։ Զըմա քօ Գուռէ
մա՛ռուվ պը իզզէթէ Պավէ խօ ու պը մէլէքէդ խօ տէ պէ ·
ուէչաղէ ժը հէր քէսէռա պը կօրա ամէլէ խօ տէ իւճ-
28 ճրէթ պըպա՛ ։ Պըռա տը պէմ ժը ռուա · էրքը ժը վըր
սէքընանտօղան հընըքան հանա՛՝ քօ դահմա մըրընէ տէ
նէսլթինըն, հաթա քօ ուան պը պինըն Գուռէ մա՛ռուվ
պը փատիշահիթլյէ խօ հաթըն ։

ՇԷՐ 17

1 Ու բաշէ շէշ ռօյանտա Իսա պը խօռա կըրթ Փէթ-
րոս · ու Եագուպ ու պըրէյէդ ուխ Հաննա · ուան թէնէ
2 պըր լը ջխյէ քի պըլընտ ։ Ու լը պա՛ր ուանտա թէպ-
տիլ պու · ու ռույա ուխ տը փէլա ոդա ռօ, ու ճըլէ
3 ուխ սըփխ պուն ոդա դավ ։ Ու վահա Մուսա ու
Էլիա խույայի պուն ժը ուանռա, ու բէռա խապէր
4 տը տան, Ճէվապ տա Փէթրոս ու կօ ժը Իսառա · Եա՛
Ռապպ, ժը մա՛ռա լըվըր պուն գ̇անճ ա՛, էրքը տը
խուազի սէ հօլըքան ա՛մ ջէքըն, եէք ժը դառա, եէք
5 ժը Մուսառա ու եէք ժը Էլիառա ։ Ու քինկա քօ
ուխ խապէր տը տա՝ վահա ռօհնի ավուր քի ուան սը-
թըր քըր, ժը ավուր տա՛նկ քի հաթ՝ ու կօ · Աւ ա՛
Գուռէ մըն տալալի՝ քօ ժէ հազ տըքըմ · ժը ուխռա
6 կօտարի պըքըն ։ Ու շակըրտան քինկա քօ պըհիտըն
7 լը սէր ռույա խօ քէթըն, ու փըռ թըռսիան ։ Ու
Իսա նէզէ ուան պու, քէթ լը ուան՝ ու կօ · Ռապըն
8 ու մա՛ թըռսըն ։ Ու ուան ոխթա ջահվա խօ վէքը-
րանտընէ՝ ժը Իսա բէթըր քէս քի նա՛ տխն ։
9 Ու քինկա քօ ժը ջխյէ տը հաթըն խուարըյէ, Իսա
թէնպիհ քըր ժը ուանռա ու կօ · Աւ տխթըն ժը քէս-
քիռա մա՛ պէժըն՝ հաթա Գուռէ մա՛ռուվ ժը մըրխան

10 գ̇ը.յամ պըքմ ։ Շակըրտան ժէռա փըռս քըրըն ուկօն .
Չըմա՞ քէաթիպան տը պէն լազիմ ա̆ քօ ավուլ Ելիա
11 պէ ։ Ճէվապ տաա Իսա ու կօ ժը ուանռա . Ելիա տէ
12 պէ՝ ու հէմի դըշդան տէ հազըր պըքմ ։ Համա ժը
ռռա տը պէժմ քօ Ելիա ժը զուվա հաթիյա̆ . ու ուինաս
նա̆ քըրըն . լէ չը քօ խոստըն ժէռա քըրըն . վուսան
ժի Գուռէ մա̆ռուվ տէ ժը ուան էզիյէթ պըքշինա̆ ։
13 Ուէ չաղէ շակըրտան ֆէհմ քըրըն քօ ժը պօյ Թաֆիւ-
չի Հաննա կօ ժը ուանռա ։
14 Ու քինկա քօ լը պա խալքէ հաթը , մա̆ռուվ քի
հաթ . ու պը չօ.ք տագլընէ՝ տը կօթ . Եա՞ Ռապպ ,
ժը գուռըքէ մըռա ռահմ պըքմ քօ պը հիվէ տը դէ-
վա̆ ու քօթի էզիյէթ տըքշինա̆ , փըռ վագթ լը ակըր
15 տը գէվա̆՝ ու ճարան լը նավ ավէ ։ Ու աուի մըն ժը
շակըրտէ դա̆ռա անի՝ ու նա̆ քարը պուն սաղ պըքըն ։
16 Ու Իսա ճէվապ տաա ու կօ . Էյ̃ իմանսըզ ու Թէրս սի-
ւիլէ , հաթա քինկա ա̆զէ տէ պը ռռա պըպըմ , հաթա
քի՞նկա տէ ժը ռռա սապր պըքըմ . ժը մըռա պինա̆
17 ուի ։ Ու Իսա հարըրտի լը ուի ու ճըն ժը ուի ռավու
18 ու ժը ուէ սաաթէ հաթը սաղ պուն գուռըք ։ Ուէ չա-
ղէ շակըրտան թէնէ ջուն լը պալէ ու կօն ժը Իսառա .
19 ա̆մ չը՞ մա̆ նա̆ քարը պուն ուի տա̆ր խըռսըն ։ Ու Իսա
կօ ժը ուանռա , ժը պօյ իմանսըզիթիյէ ա̆ , նուա էրքը
ոդա հապէ խարտէլ իմանէ ա̆ հա̆պա̆՝ ժը ուի ջիյէռա
պը պէժըն , ժը վըր հառա̆ տէ պը ջօ . ու դըշդ քի պէ
20 մումքին տէ նա̆ պա̆ պը ռռա ։ Համա աւ ճինս պը հէ-
նի դըշդ քի նայէ տա̆ր , իլլա պը նըմէճ ու ռօճի ։
21 Ու քինկա ուան լը նավ Ճէլիլիա տը կէռիա պուն .
Իսա կօ ժը ուանռա . Գուռէ մա̆ռուվ տէսթէ մա̆ռու-
22 վան տէ թէսլիմ պըպա̆ . Ու տէ պը գուժըն ուի , ու
լը սէ ռօյանտա՝ գ̇ը.յամ տէ պըքմ . ու փըռ մէլուլ պուն ։
23 Ու քինիա քօ ուան լը Գաֆարնայումէ հաթըն իքի-
լիք տրէմ սանտողան հաթըն ու ժը Փէթրուսա կօն ,
խօճայէդ ա̆ իքիլիք տրէմ նա՞ տա̆ , ու կօ ուի , Պէլէ

24 տը տա՛ ։ Ու քինկա քօ քէթ լը մալ Իսա լը չադա ուի
հալթ՝ ու կօ․ Եա՛ Շըմհօն, ժը դառա չա՞վան տը խու-
յա, փատըշահէդ տընէ ժը քի՞ տըսթինըն խարաճ ու
25 վէրկիյէ․ ժը դուռէ՞դ խօ, եա ժը ղա՛րիպան ։ Փէթրօս
ժէռա կօ, ժը ղա՛րիպան․ կօ ժէռա Իսա, Էրքը վու-
26 սան ա՛ դուռան ազատ ըն ։ Համ․ ժը ռանռա ժը պօյ
խուար նա՛ տանին․ հա՛ռա՛ լը պահրէ ու չէնկէլ պավէ
ու մահսիյէ ավուլ քօ դէ տա՛ր պը կըր, ու տա՛վէ ուի
վէքա՛ ու տէօրթըլուք քի տէ պըրպինի ու աուի պըկըր
պը տա՛ ժը ռանռա՝ ժը պա՛ր մըն ու ժը պա՛ր դա ։

ՄԷՐ 18

1 Ու ռօյէ չակըրտան հալթըն լը պա Իսա ու կօն,
Ընտալա լը փատիշահիթիյէ ազըմանտա քի՛ մա՛զըն ա՛ ։
2 Ու Իսա զառուք քի խօռա կազի քըր, ուի լը նավ
3 ուանտա սէքինանտ, ու կօ, Պըռա տը պէժ ժը ուա․
Էրքը հուն վէ նա՛ կէռըն ու ոդա զառուդան նա՛ պըն,
լը փատիշահիթիյէ ազըմանան դա տէ նա դէվըն ։
4 Նուա քի քօ խօ ոդա զառուդա հան նըմզ տըքա՛ աւ
5 ա՛ մա՛զըն լը նավ փատիշահիթիյէ ազըմանան ։ Ու քի
քօ զառուդ քի ահվա տը նավէ մըն դապուլ տըքա՛,
6 աւ մըն դապուլ տըքա՛ ։ Ու քի քօ խուար տըքա՛ ժը աւ
բըչուդան էէքի՝ քօ ժը մըռա իման դինա՛, դանճ ա՛ ուի
մա՛ռուփռա՝ քօ ժը ատուսյէ ուխռա դէվըր քի աշէ քա՛-
րէ պէ ալըդանտըն, ու լը պըն պահրէտա պաթմիշ պըպա՛ ։
7 Վա՛յ ժը տընէռա ժը սէմէտէ խուարպունէ, զիրա
հաթընէ խուարպունան լազըմ ա՛ քօ պէն, համա վա՛յ
ժը աւ մա՛ռուփռա քօ պը տէսթէ էքէ խուարպունան
8 դէն ։ Էրքը տէսթէ դա եա լընկէ դա ժը դառա
Ֆիթնէյիթի տը տա՛ քըրըն՝ պը պըռ ուի ու ժը խօ
պավէժ․ դանճ ա՛ ժը դառա տը էէք տէսթ եա թօ-
փալ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու տէսթ ու տու
9 լընկ հա՛պուն, ու լը նավ ակըրէ էպէտի քէթըն ։ Հէմ

երքըր ջահվէ դա ժը դառւա ֆիլթնէյիլթի տըտա՛ քը֊
րըն՝ տա՛ր խա՛ ուլի ու ժը խօ պավէժ ․ գանճ ա՛ ժը դա֊
ռւա պը եէք ջահվ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու
10 ջահվ հա՛պուն, ու լը ակըրէ ճէհէնէմէ քէթըն ։ Սա֊
գընըն քօ ժը աւ բըջուգան եէքէ խարապ մէզա՛ մա՛֊
քըն ․ ժը ռւա տը պէմ, քօ լը ազիւմանաա՝ մէլէքէ
ուան տայիմ տը պինըն ռույա․ Պավէ մըն ազիւմանի ։
11 Զըմա քօ Գուռէ մա՛ռուվ հալթը վունտա պունան խա֊
12 լաս քըրըրնէ ։ ժը ռւա չավա՞ն խույայա՛՝ երքըր ժը եէ֊
քէռւա հա՛պա՛ սա՛տ պըզըն՝ ու ժը ռւան եէք շաշ պը֊
պա՛, նօթու նա՛հ պըզընան լը ջխյանտա պա՛ր նա՞տա՛
13 ու պը չա լը տու ուլի շաշ քըրող ։ Ու երքըր պը պինը
ուլի, պըռւա տը պէմ ժը ռւա քօ լը սէր ուլի հէնի շազ
տը պա՛, նա քօ լը սէր աւ նօթ ու նա՛հան քօ շաշ նա՛
14 պունա ։ Վուսան ժի պավէ ո՛ ազիւմանի՝ նա խուազը
քօ ժը աւ բըջուգան եէքէ վունտա պըպա՛ ։
15 Ու երքըր պըէյէ դա ժը դառւա կլունէ քի տը քա՛,
հա՛ռւա թազիլ պըքա՛ ուլի՝ քինկա քօ դու ու աւ հուն
թէնէ նա՛, երքըր ժը դառւա կօտարի պըքա՛՝ դա պըէյ
16 խօ գազանճ քըր ։ Լէ երքըր ժը դառւա կօտարի նաքա՛,
պը խօռւա եէքէ ժի եա տըտույան ժի պըսթին, չըմա
քօ ժը տա՛վէ տու եա սէ չահատան հէր սէօզ ըսպաթ
17 տը պա՛ ։ Երքըր ժը ռւանռւա ժի կօտարի նաքա՞ ժը քի֊
լիսէռւա պը պէժ՝ Համա երքըր քիլլիսէռւա ժի կօտարի
նա քա՛ ․ պըրա ժը դառւա ոգա դայիֆէ ու կլունէքեա֊
18 րան պըպա՛ ։ Պըռւա տը պէմ ժը ռւա ․ լը սէր արտէ
չը քօ կըրէտըն լը ազիւմանտա տէ պէ կըրէտան ․ ու
լը սէր արտէ չը քօ վէքըն, լը նավ ազիւմանտա տէ
19 պէ վէքըրըն ։ Ցիսա տը պէմ ժը ռւա՝ երքըր ժը ո՛ տու֊
մա՛ռուվան լը սէր արտէ եէք պըպըն ժը պօյ հէմի
դըշդան չը քօ պը խուազըն տէ պը պա՛ ժը ռւանռւա,
20 ժը Պավէ մըն՝ քօ լը ազիւմանտայ ա՛ ։ Զըմա քօ՝ լը քօ
քի տու եա սէ մա՛ռուվ հալթըն ճըվանտըն պը նավէ
մըն լը ուէ մը ա՛զ լը նավ ուան ։

21 Ուէ չաղէ Փէթրոս հաթ ժէռա ու կօ․ Եա՛ Ռապպ,
հաթա չէ՞նտ ճարան էրքը ժը մըռա կիւնէ պըքա պրէյ
մը ժը ուիռա ավֆ պըքըմ․ հաթա հա՞ֆթ ճարան ։
22 Իսա կօ ժէռա, ժը դառա նա պէժըմ էրքը հաթա
հաֆթ ճարան՝ լէ հաթա հավթէ ճարան հաֆթ ։
23 Ժը պօյ ուի փատիշահիթիյէ ազիւմանան՝ տըմինա
փատիշահ քի, քօ ժը խըզմէթքեարանէ խօռա հասապ
24 սէնտընէ խօստ ։ Ու քինկա քօ տէսթ քըր սէնտընէ ժը
ուիռա տա՛հ հազար դալանթանռա տէյնտար քի հա-
25 թա՛ անին ։ Ու քինկա քօ դուտրէթէ ուի թուն նապու-
ատա քըրընէ, աղայէ ուի էմր քըր քօ ուի պը ֆըռօ-
շըն ու ժընա ուի ու դուռէդ ուի ու հէմի դըշդէ ուի
26 ու տէյնէ ուի ատա պըպա՛ ։ Ու խըզմէթքեար լը պա՛ր
ուի պը քէթընէ՝ ժէռա սէճտէ տըքըր ու տը կօթ․
Եա՛ էֆէնտի, սապր պը քա՛ ժը մըռա ու հէմիան տէ
27 ատա պը քըմ․ ժը դառա ։ Ու աղայէ ուի ժը ղուլամէ
խօռա պը րահմ քըրընէ պա՛րտա ուի, ու տէյնէ ուի
28 պախշ քըր ժէռա ։ Համա աւ ղուլամ տա՛ր քէթ՝ ժը
հավալ ղուլումանէ խօ եէքէ տի քօ ժէռա սա՛տ տինա-
րանռա տէյնտար պու․ կըրթ ուի տը խա՛նըգանտ ու
29 տը կօթ, Ատա պըքա՛ ժը մըռա տէյնէդ խօ ։ Նուա
գուլտաշէ ուի լը լընկա ուի քէթ, լավա տը քըր ու
տը կօթ․ Սապր պըքա՛ ժը մըռա, ու հէմի ժի ժը դա-
30 ռա ատա պըքըմ ։ Համա ուի նա տը խօստ լէ ջու հավս
31 քըր ուի․ հաթա քօ տէյնէ խօ ատա պըքա՛ ։ Քինկա
քօ գուլտաշէդ ուի տին, աւ դըշդան՝ փըռ մա՛լուլ
պուն, ու ջուն ժը էֆէնտիյէ խօռա հէմի դըշդէ պուն
32 պէյան քըրըն ։ Ուէ չաղէ աղայէ ուի կազի քըր ուի՝
ու կօ․ Է՛յ եարամազ գուլ ժը մըռա ժը պօյ լավա քը-
րընէ դա՝ աւ հէմի տէյն մը ժը դառա պախշ քըր ։
33 Նուա ժը դառա ժի լազըմ նա՞ պու ժը գուլտաշէ խօ-
ռա րահմ քըրըն չավան քօ մը ժը դառա րահմ քըր ։
34 Ու էֆէնտիյէ ուի լը սէր ուի պը սու հաթըրնէ ժը ճա-
լատանռա ուի թէսլիմ քըր՝ հաթա քօ հէմի տէյնէդ

35 խօ ատա պըքա՛ ։ Վուսան ժի Պավէ մը՛ն ասխումանի տէ
պըքա՛ ժը ռուա էրքը ժը տըլէ խօ ավֆ նա՛ քըն հա՛ր
եէք ժը պըրէյէտ խօուա գ̇ապահաթէ ուան ։

ՍԷՐ 19

1 Ու պու քի քինկա Իսա աւ խապէրան թէմամ քըր,
ժը Ճէլիլէ ռապու լը ալիյէ Եէհուտիսթան լը ուի ալիյէ
2 Յորդանէ հաթ ։ Ու լը բէյ ուի փըռ խալգ̇ ջուն , ու
3 լը ուէ սաղ քըր ուան ։ Ու Ֆարիսիյան ժէուա հաթըն
ուի տը ճա՛ռըպանտըն՝ ու տը կօթըն , ճայի՞ղ ա՛ ժը
եէքէուա ժը պօյ հէմի սէպէպան ժընա խօ պա՛րտա՛ .
4 Ու ուի ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ . Հուն նա խօն-
տըն քօ աւ քօ ժը ավուլ խալգ̇ քըր նէր ու մէ խալգ̇-
5 քըր ուան՝ ու կօ ։ Ժը պօյ ուի մա՛ռուվ տէ պավ ու
տիյէ խօ պա՛րտա՛ , ու լը բէյ ժընա խօ հառա՛ , ու հէր
6 տու տէ եէք թէն պը պըն ։ Վուսան ա՛ հէնի տըտօ
նընըն . լէ եէք թէն . Նուա ճօթ քըրընէ Խօտէ հէնի
7 մա՛ռուվ պըրա ճիյէ նա՛ քա՛ ։ Կօնը ժէուա , Նուա չը՞մա
Մուսա դ̇ալադ̇նամէ պը տայընէ ուի պա՛րտան թէնալիհ
8 քըր ։ Կօ ժը ուանռա , Մուսա ժը պօյ հըշքիթիյէ տը-
լէ ո՝ ժը ռուա իզն տա ժընէդ̇ խօ պա՛րտանէ , համա ժը
9 իֆթիտա վուսան նա՛ պու ։ Համա ա՛ղ ժը ռուա տը պէմ,
քի քօ ժը սէպէպէ Ֆաշիթիյէ պաշգ̇ա , ժընա խօ տըխա՛ ու
պաշդ̇ա քի տը կըրա՛ , զինա տը քա՛ . ու քի քօ աւ հաթը
10 պա՛րտան տը կըրա՛՝ զինա տըքա՛ ։ Շակըրտէ ուի կօնը
ժէուա , Էրքը լը նավ մէր ու ժըն վուսան զարար հէյա՛՝
11 նա՛ զավուճըն գ̇անճ ա՛ ։ Ու ուի կօ ժը ուանռա , Գուտ-
րէթէ հէմիան նա պա՛ ժը աւ դ̇ըշդ̇ուա , լէ ուան՝ ժը քի-
12 ուա քօ հաթը տայըն ։ Ջըմա քօ հանա՛ խատըման քօ ժը
ռահմա տիյէ խօ վուսան զանա՛ . հանա՛ խատըման՝ քօ
ժը մա՛ռուվան խատըմ պուն , ու հանա՛ խատըման քօ
աւ խօ խատըմ քըրըն՝ ժը պօյ փատիշահիթիյէ ասխու-
մանան , գ̇ուտըրէթէ քի քօ տըպա՛ պըրա պըպա՛ ։

13 Ուէ չաղէ ժէռա ղառուգէ բըլջուքան հալթը անին՝
քօ լը սէր ուան տէսլթ տէյնա՛ ու տուվա պըքա՛․ ու
14 չակըրտէ ուի լթազիլ տըքըր ուանռա ։ Իսա կօ․ Պա՛ր-
տըն ղառուգան՝ ու մա՛ ալգինըն ուան ժը մըռա հա-
լթընէ չըմա քօ փատիշահիլթյէ ազիւմանան օդա ուան-
15 ռա ա՛ ։ Ու լը սէր ուան բաշէ տէսլթ տադինընէ՝ ժը
ուէ ջու ։
16 Ու վահա եէքէ հալթը ժէռա ու կօ․ Եա՛ խօճայէ
գանճ․ չը՞ գանճիլթի պը քըմ քօ ժը էպէտի հայաթուա
17 մալըք պը պըմ ։ Ուի ժի ժէռա կօ․ ժը մըռա չը՞մա
գանճ տէ ժի․ ժը Խօտէ պաշգա քա՛սքէ գանճ լթուն-
նա՛, համա էրքը լը էպէտի հայալթէ քէլթըն տը խուա-
18 զի լթէնպիհան պը կըր ։ Ուի կօ ժէռա․ Քի՞ժանան․
Իսա կօ ժէռա, վլանան․ Գալթըլ մա՛ քա՛, ու զինա
մա՛ քա՛, ու Տըզի մա՛ քա՛ ու Տա՛րավ շահատէլթի մա՛
19 քա՛ ։ Ու պավ ու տիյէ խօռա իքրամ պըքա՛․ ու Հա-
20 վալէ խօ օդա նէֆսէ խօ պը հուպին ։ Աւ խօրլթ կօ
ժէռա, Ուան հէմիան ժը բըլջուքլթյէ պա՛ր մը կըր-
21 լթիա․ Նուա հէնի չը՞ գէմանիյէ մըն հէյա՛ ։ Իսա կօ
ժէռա, Էրքը տը խուազի լթէքմիլ պուն, հառա՛ վա-
րյէլթէ խօ պըֆըռօշ ու պըտա՛ ժը ֆագիրանռա․ ու
ժը դառա լը ազիւմանտա խազնա՛ տէ հապա՛, ու որա՛
22 լը բէյ մըն ։ Նուա ուի խօրլթէ աւ խապէրան քը պը-
հիսլթ մէլուլ ջու, չըմա քօ փըռ վարիէլթէ ուի հա՛պու ։
23 Ու Իսա ժը շակըրտանռա կօ․ պըռա տը պէմ ժը
ոռա․ էրքը մա՛ռուվէ զէնկին պը փըռ էզլյէլթան տէ
24 պը դէվա՛ լը փատիշահիլթյէ ազիւմանան ։ Տիսա տը
պէմ ժը ոռա, էրքը գօլա ա՛ տէվէ ժը գուլա տէրզլյէ
պը ջօ՝ Նաքի զէնկին պը դէվը լը փատիշահիլթյէ ա-
25 զիւմանան ։ Ու քինկա շակըրտէ ուի պըհիստըն փըռ
աճըպանտըն ու կօն․ Նուա քի՞ տըքարա՛ խալաս պուն ։
26 Իսա նըհէռլթ ժը ուանռա ու կօ․ Աւ ժը ալյէ մա՛ռուան
պէ միւմքին ա՛, համա լը պա՛ր Խօտէ միւմքինէ հէմի
27 դըշդան հէյա՛ ։ Ուէ չաղէ Փէլթրոս ճէվապ տա ժէռա՝

ու կօ․ վահա ա̆մ հէմի դըշդան պա̆ր տան ու լը բէյ
28 դա հաթըն․ Նուա ժը մա̆ռա տէ չը պըրպա̆ ։ Կօ ժը
ուանռա Իսա․ Պըռա տը պէմ ժը ուռա էրքը հուն քօ
լը բէյ մը հաթըն՝ քընկա քօ Գուռէ մա̆ռուվ տըխա
պէ լը սէր թախթէ իզզէթէ խօ ռօնի , հուն ժի լը
սէր տուանզդահ թախթան տէ ռօնըն տուանզդահ
29 սըլսըլէյէ Իսրայէլ հէօքմ քըրընէ ։ Ու քի քօ պէրտա
մալ , եա պըրրէ , եա խուշկան , եա պապ , եա տէ ,
եա ժըն , եա զառուգան՝ ժը պօյ նավէ մըն , սատ գ̇ա-
թան տէ պը կըրա̆ , ու հէմ էպէտի հայաթէ տէ մի-
30 րաս պը կըրա̆ ։ Համա փըռ ավըլան տէ պըպըն բա-
շին , ու բաշինան ավըլին ։

ՍԷՐ 20

1 Զըմա քօ փատըշահըթիյէ ազըումանան ժը եէքէ խօ-
տըյէ մալէ մընա , քօ սըպէ զու ռապու ժը ռա̆զէ խօ-
2 ռա փալայան կըրըթընէ ։ Ու պը փալայանռա ռօյէ տի-
3 նար քի գ̇ավլ քըր․ ու ուան շիանտ լը ռա̆զէ խօ ։ Ու
սաաթ սըսէյանտա նէզ ռապու՝ պաշգ̇ասիան տի , քօ
4 լը նավ չարշիանտա պադալ սա̆քընի պուն , Ու կօ ժը
ուանռա , Հուն ժի հա̆ռըն լը ռա̆զէ մըն , ու չը քօ
5 հագ̇ ա̆ ժը ուռա տը տըմ ։ Ուան ժի չուն․ տըխա սա-
աթ վագ̇թա շէշան ու նա̆հանտա ռապու վուսան քըր ։
6 Ու սաաթ վագ̇թա եանըզդան ռապու՝ պաշգ̇ա պա-
դալ փալայան տի , քօ պադալ սա̆քընի պուն․ կօ ժը
ուանռա ժի․ Զը՞մա ռօ հէմի լըվըր պադալ սա̆քընին ։
7 Կօնը ժէռա , ժը պօյ ուի քը մա̆ եէքէ պը լուճրէթ
նա̆ կըրըթ․ կօ ժը ուանռա․ Հա̆ռըն հուն ժի լը ռա̆զ ,
8 ու չը քօ հագ̇ ա̆ տէ պըստինըն ։ Ու քընկա քօ էվար
պու՝ խօտիյէ ռա̆զ ժը քէտխուտայէ խօռա կօ․ Փալա-
յան կազիքա̆ ու լուճրէթէ ուան պըտա̆ , ժը բաշինան
9 տէսթ պըքա̆ հաթա ավըլիան ։ Ու քընկա քօ հաթըն
ուան քօ սաաթ եանըզդա վագ̇թան չու պուն , եէք

10 եէք տինար ալտըլար ։ Ու ավուլլըան հալթըն թախմին
տը քըլըրըն քօ տէ հէնի զէտէ ալըրտըննըր , համա ուանլ
11 ժի եէք եէք տինար ալտըլար ։ Ու քինկա քօ ալտըլար
ժը խօտայէ մալէուա կաղընան տըքըլըրըն՝ ու տը կօթըն ,
12 Էրքը աւ բաշինան եէք սաաթ չըղըլըրըն ։ Ու ուան պը
մանուա դա պաուապար քըլր քը մա կըրանիթյէ ուօ ու
13 կէրմիթյէ ուր քըշանտ ։ Ու ուր ճէվապ տա ժը ուան
եէքէուա ու կօ․ Եա՛ տօսթ՝ անդ ժը դաուա նահագի
նա քըմ․ նա՞ դու պը մըուա ժը եէք տինարուա գավլ
14 քըր ։ Պը կըր ախօ ու հաուա , անդ տը խուապըմ քօ
աւ բաշինանուա գասա քօ մը տա ժը դաուա տըպըմ
15 ուան ։ Զըմա րուսգաթէ մըն թո՞ննա լը սէր մալէ մըն՝
չավան քօ պը խուապըմ քըրընէ․ եա ժը պօյ ճէօմէրտ
16 պունէ մըն ջահվէ դա եարամա՞զ ա ։ Ահվա բաշինան
տէ ավուլին պըպըն ու ավուլլըան՝ բաշին․ չըմա քօ
տավէթլըան փըու ըն , համա պըժարթըան հընտըք ։
17 Ու Իսա քինկա քօ լը Գուտսէ տը ջու տուանըտահ
շակըրտէ խօ պը խօուա կըրթ թանէ ու լը ուէտա կօ ժը
18 ուանուա , վահա ամ Գուտսէ տը չըն , ու Գուուէ մա֊
ուուվ տէ թէսլիմ պը պա ժը պաշ խախամանուա ու ժը
քեաթիպանուա․ ու լը սէր ուր մըրընուա ուէ հէօքմ
19 պըքըն ։ Ու ժը քըֆաուանուա տէ ուր թէսլիմ պըքըն՝
ժը պօյ մաղդարա քըրըրնէ ու քուլթանէ․ ու խաչէ պը
տէրինընէ․ ու ուօյա սըսէան տէ գըյամ պը կըրա ։
20 Ու ուէ չաղէ տոյէ գուուէդ Ջէբէթիա պը թէվլի
գուուէդ խօ հաթը ժէուա , ու սէճտէ տըքըր՝ ու տի֊
21 լէք քի տըքըր ժը ուր ։ Ուր ժի կօ ժէուա , Զը՞ տը
խուագի․ կօ ժէուա , Պէժա քը աւ հէրտու գուուէդ
մըն լը նավ փատիշահիթյէ դատա եէքէ լը սաղէ դա
22 ու եէքէ ժի լը ալյէ չափէ դա ուօնին ։ Ու Իսա ճէ֊
վապ տա , ու կօ , Հու՛ն նը ղանըն չը տիլէք տը քըն․
տը քեարըն վէխուն աւ քեասըք քօ անղէ տէ վէխում ,
եա ժը թահֆիլէ թահֆիլ պուն՝ քօ անդ տէ թահֆիլ
23 պըպըմ․ Կօնը ժէուա , ամ տըքարըն ։ Ու ուր կօ ժը

ուանուա, Քեասըքէ մըն հունէ վէխուն, ու պը աւ
թահֆիլէ քօ ճզէ տէ պէմ թահֆիլ պուն հունէ տէ
թահֆիլ պըպըն. համա լը տէսթէ սաղ ու չափ ռօ-
նըշտըն՝ էմըն նընըտայըն, լէ ժը ուանուա քօ ժը Պավէ
24 մըն հաթը հազըր պուն։ Ու քինկա քօ աւ տաճ շա-
կըրտան պըհիստըն սու հաթըն լը սէր ուխ տու պը-
25 րէյան։ Ու Իսա ուան ժը խօռա կազի քըր ու կօ.
Հուն տըղանըն քօ սէրտարէ միլլէթան հէօքմաթ տը
քըն լը սէր ուան, ու մճզընէ ուան լը սէր ուան զա-
26 պիթի տը քըն։ Համա լը նավ ոտա վուսան՝ տէ նա պա,
լէ լը ոտա քի քօ մճզըն տը խուազա պուն՝ պըրա
27 խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա։ Ու լը ոտա քի քօ տը խուա-
28 զա բէշին պուն՝ պըրա խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա։ Ու
չավան քօ Գուռէ մճռուվ նա հաթը քօ ժէռա խըզմէթ
պըպա՝ լէ խըզմէթ պըքա, ու ճանէ խօ ժը պօյ փըռան
պատէլ քի պըտա։

29 Ու քինկա քօ ուան ժը Էրիքօվէ ռապուն՝ փըռ խալք
30 լը բէյ ուի ջուն։ Ու վահա լը սէր ռէ տու քօռ ռօ-
նըշտի պուն. քինկա քօ պըհիստըն Իսա տը պըհուրի,
գիրի քըրըն՝ ու կօն, Բահմ պըքա՝ ժը մճռա, Եա՜
31 Գուռէ Տավուտ։ Ու խալքէ թազիլ տըքըր ժը ուան-
ռա, քօ հուս պըն. համա ուան հէնի փըռ տը գիրա
պուն ու տը կօթըն. Եա՜ Բապպ Գուռէ Տավուտ բահմ
32 պըքա ժը մճռա։ Ու Իսա սաքընի կազի քըր ուան
33 ու կօ. Չը տը խուազըն քօ ժը ռուա պըքըմ։ կօնը ժէ-
34 ռա, Եա՜ Բապպ ջահվէ մա վէպըն։ Ու Իսա պը բահմ
քըրընէ քէթ լը ջահվէ ուան. ու զուվա տին ու լը
բէյ ուի ջուն։

ՍԷՐ 21

1 Ու ուան քինկա քօ նէզէ Գուտսուշէրիֆէ պուն, ու
հաթըն Բէթբագէ նէզա Ջիյայէ զէյթուն, ուէ չազէ
2 Իսա տըտօ ժը շակըրտան շիանտ։ Ու կօ ժը ուանուա,

Հա՛ռըն լը պա՛ր ռտա աւ գ̇ասապա · ու զուվա տէ պը֊
պինըն քա՛ր քի հալթը կըրէտան՝ ու ճահշ քի բէռա ·
3 ու ուան վէքըն ու պինըն ժը մըռա ։ Ու էրքը եէքէ
ժը ռուա դըշդ քի տէժա՛ , պէժըն , Ուան ժը Բապըռա
4 լազըմ ըն · ու զուվա՛ տէ ուան պը չէյինա՛ ։ Համա աւ
դըշդան պու · քօ սէօզէ փէյղէմպէրէ Թէմամ պըպա՛՝
5 քօ տէժա՛ ։ Ժը գ̇իզէ Սիօնուա պէժըն՝ վահա փատիշա֊
հէ դա ժը դառա դէ , հալիմ ու լը քա՛րէ հալթը սուար
6 պուն · ու լը սէր ճահշէ քա՛րէ ։ Ու շակըրտան ջուն ու
7 չավան քօ իսա ժը ուանռա էմր քըր՝ քըրըն · Ու ա֊
նին քա՛րէ ու ճահշէ քա՛րէ՝ ու լը սէր ուան ճըլէ խօ
8 ռախըստըն ու ռօնըշտ լը սէր ուան ։ Ու փըռան ժը
խալգ̇է ճըլէդ խօ լը սէր ռէ ռախըստըն , ու պաշգ̇ան
ժը տարան կուլիան տը պռանտըն ու լը սէր ռէ ռա
9 տը խըստըն ։ Ու գ̇ալապալըղ քօ ժը բէշ ու ժը բաշ
տը ջու պուն , տը գ̇իրա պուն ու տը կօթըն , Օսաննա
Գուռէ Տավուտռա · միւպարէք ա՛ աւ քօ պը նավէ
Խօտէ դէ · լը փըռ պըլընտան Օսաննա ։
10 Ու քինկա քօ ուխ քէթ լը Գուտսէ պաժէր հէ֊
11 մի լէրզիան ու տը կօթըն , Քի՞ ա՛ ուխա ։ Ու խալ֊
գ̇է կօթըն , Ուխա իսա փէյղամպէր ա՛ , ժը Նազարէթէ
Ճէլիլէ ։
12 Ու իսա քէթ լը տաճարէ ու տա՛ր խըստ ուան հէմիան
քօ լը նավ տաճարտա տը ֆրօթը պուն ու տը քըռի
պուն · տէզկէհէ սարրաֆան ու քուրսիյէդ դէվուք ֆրօ֊
13 թօղան գ̇ուլըպանտ · Ու կօ ժը ուանռա , հալթը նըվի֊
սանտըն , Մալա մըն՝ մալա նըմէճէ տէ պէ կօթըն , հա֊
14 մա հուն մըղարայէ տըղան քըրըն ուխ ։ Ու լը տաճար֊
տա հէմի քօռան ու Թօփալան ժէռա հաթըն ու սաղ
15 քըր ուան ։ Ու քինկա քօ պաշ խախամիան ու քեաթի֊
պան՝ հալթը քըրըն քէրէմաթան տին , ու զառուգ̇էդ
բըջուքան քօ լը նավ տաճարտա կազի տը քըրըն ու
տը կօթըն · Օսաննա ժը Գուռէ Տավուտռա սու հաթըն ։
16 Ու կօնը ժէռա · տը պըհի՞սի , չը՞ տը պէժըն ուան · կօ

ժը ուանռա Իսա, Պէլլի․ գա՞ հուն նա խօյնըըն՝ էրքը
ժը տմվէ սապլյան ու չիր լուուարան դա մէտհ իճատ
քըր ։
17 Ու ուան պէրտա ժը պաժէրէ տմրվա լը Բէթանիյէ
18 ուապու ու չմվէ լը ուր սմքըներ ։ Ու սըպէտա քինկա
19 քօ տրսա վէկէուրա լը պաժէր՝ տը ջու պու ։ Ու լը
սէր ուէ տար քր հէժրլ տր ջու լը սյալէ, ու ժը բմլէ
պաշգա դըշդ քր նմ տր սէր․ ու կօ, ժը ուր բէվա
հէնր ժը դա եէմրշ նմ պմ․ ու ժը ուր սաալթէ տարէ
20 հէժրլ հըժք պու ։ Ու քինկա քօ շակըրտան տրն՝ մալթ
ման ու կօն, էրքը տարէ հէժրլ չա՞վան զու հըշք պու ։
21 Ու Իսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա ։ Պըռա տը
պէմ ժը ռուա, էրքը իմանէ ո՛ պըպմ ու չրփէ նմքըն,
նա թէնէ մատէյէ աւ տարէ հէժրլ տըքըն, լէ ժը աւ
ջիյէռա ժր պէժըն ռապմ ու՝ լը պահրէ պը դէվ տէ
22 պըպմ ։ Ու չը քօ լը նըմէճտա պը իման տրլէք պը-
23 քըն տէ պըսթինըն ։ Ու կավա քօ հաթը լը տաճարէ,
պաշ խախաման ու մմզընէ ճըվաթան ժէռա հաթըն
քինկա քօ հին տըքըր, ու կօ․ Դու պը չը՞ հէօքմա-
թա աւ դըշդան տըքր․ ու քի՞ տա ժը դառա աւ
24 հէօքմաթա ։ Ճէվապ տա Իսա ու կօ ուանռա․ Ազի
ժը ո՛ դըշդ քր փըռս պըքըմ, էրքը առէ ժը մըռա
պէժըն, ազի ժը ռուա տէժըմ պը չը հէօքմաթա աւ
25 դըշդան տըքըմ․ Թահֆիլ քըրըն Հաննա ժը քօ՞ պու,
ժը ազիւմա՞նան եա ժը մմռուվան․ ու ուան լը նավ
26 խօտա տը Ֆըքըրի պուն ու տը կօթըն․ Էրքը պէժըն
ժը ազիւմանան, ժը մմռա տէ պէժմ Լէ չը՞մա իման
նայինըն․ ու էրքը պէժըն ժը մմռուվան, ժը ճըվաթ
տը թըռսըն, չըմա քօ հէմրժր Հաննա ոգա փէյղէմ-
27 պէր գապուլ տըքըն ։ Ու ճէվապ տան ժը Իսառա ու
կօն, Էմ նը զանըն․ ու ուր ժր ժը ուանռա կօ, Ազի
ժը ռուա նա պէժըմ քօ պը չը հէօքմաթա աւ դըշդան
28 տըքըմ ։ Ու ժը ռուա չա՞վան տը խույա․ ժը եէքէռա
տու զուռ հմպու, ու ջու ժը ավուլինռա կօ, Եա՞

29 Գուռէ մըն , իւօ հառա̆ լը ռա̆զէ պը չըղուլ ։ Ու ուի
ճէվապ տա ու կօ · Տը չըմ եա էֆէնտի · ու նա̆ ջու ։
30 Ու ժը աուէ տընուա ջու , ու վուսան կօ · աուի ճէ-
վապ տա ու կօ · Նա խուազըմ ջունտըն · համա բաշէ
31 փօշման պու՝ ու ջու ։ Նուա ժը աւ հա̆րտու գուռան
քի՞ժան մէրամէ պավէ խօ ինճրա քըր · կօնը · Ա̆ւ բա-
շինէ · կօ ժը ուանուա իսա · Պըռա տը պէմ ժը ռուա ·
էրքը կիւմրիւկճիան ու զինաքեար ժընան ժը ռ՛ ա-
32 վուլ տէ պըջըն լը փատիշահիթիյէ ազիւմանան ։ Ջըմա
քօ Հաննա ժը ռուա պը ռէյա սատագ̇աթէ հաթ , ու
հուն ժէռա իման նա̆ անին · համա կիւմրիւկճիան ու
զինաքեար ժընան ժէռա իման անին , ու հուն տին ու
թօպա նա̆ քըրըն ժէռա իման անընէ ։
33 Ու պաշգ̇ա թէմսիլ քի ժի պը պըհէն , եէք խօտյէ
մալէ մա̆ւուվ քի հա̆պու քօ ռա̆ղ քի տանի · ու տօռա
ուի փէրշին քըր , ու լը նավա ուխտա մահսէրէ քի
քօլա · ու չարտախ քի ջէքըր · ու տա տէսաթէ փալա-
34 յան ուի · ու ջու գ̇ուրպէթէ ։ Ու քինկա քօ վախթա
եէմիշէ հաթ խըզմէթքեարէդ խօ շիանտ ժը պաղվա-
35 նանուա քօ եէմիշէ ուի պըսթինա̆ , Ու պաղվանան խըզ-
մէթքեարէ ուի կըրթըն · եէքի քուլթան , եէքի դուշ-
36 թըն , եէքի գէվըր քըրըն ։ Տիսա ժը ավուլ վըռ խըզ-
մէթքեարան շիանտ ու ժը ուանուա ժի վուսան քը-
37 րըն ։ Ու բաշէ Գուռէ խօ շիանտ ժը ուանուա ու կօ ,
38 Պէլքի տէ չէրմ պըքըն ժը դուռէ մըն · Համա պաղվա-
նան քինկա քօ տին դուռէ ուի՝ լը տըլէ խօտա կօն ,
Ուիա ա̆ մէրէսխօր · որըն ուիա պը դուժըն ու միրասէ
39 ուի զապթ պըքըն ։ Ու կըրթըն ուի ժը ռա̆զէ տա̆րվա
40 տա̆ր անին՝ ու դուշթըն ։ Նուա քինկա քօ խօտյէ ռա̆ղ
41 պէ՝ աւ պաղվանանուա տէ չը՞ պըքա̆ ։ Ու կօնը ժէռա
Աւ քէօթիւյան քէօթի տէ հէլաք պըքա̆ , ու ռա̆զէ տէ
պաշգ̇ա պաղվանճիանուա պըտա̆ , քօ լը վախթէտա եէ-
42 միշէ ուան պըտըն ժէռա ։ կօ ժը ուանուա իսա , Գա
հուն նա՞ խօյնտըն լը նավ քըթէպ , Աւ գէվըր քօ ժը

եափիճիան րէտտ պու․ աուր սէրլյէ ռուգնէ տիվար
պու․ աւ ժը խօտէ պու․ ու լը պա՞ր ջաՀվէ մա՞
43 անճէպ ա՞։ Ժը պօյ ուր ժը ռուա տը պէմ․ քօ փատի-
շահիթիյէ խօտէ ժը ո տէ պէ սա՞նտըն ու ժը մըլլէթ-
44 քըռա տէ պէ տայըն, քօ եէմիշէ ուր պընա՞։ Ու քի քօ
լը սէր ուր Գէվըրէ պը գէվա՞ տէ պը շըքի ու լը սէր
45 քի քօ պը գէվա՞ տէ խուրտուխաշ պըքա՞ ուր։ Ու քին-
կա քօ պաշ խախամիան ու քեաթիպան ու ֆարիսիան
թէմսիլէդ ուր պըՀիստըն ֆէՀմ քըրըն քօ ժը պօյ ուան
46 կօթ։ Ու տը խօստը պուն ուր կըրթէնէ Համա ժը խալ-
գ̇է թըռսիան, չըմա քօ օդա փէյղէմպէր գ̇ապուլ տը-
քըրըն ուր։

ՍԷՐ 22

1 Տիսա ճէվապ տա իսա ու պը թէմսիլա կօ ժը ուան-
2 ռա, փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինա եէքէ փատի-
3 շահ քօ ժը գուռէ խօռա տաոթ քըր։ Ու խըզմէթքեա-
րէ խօ շիանտ քօ տաոթլիան լը տաոթէ կազի քըն․
4 ու ուան Հաթըն նա՞ խօստըն։ Տիսա պաշգա խըզմէթ-
քեարան շիանտ ու կօ․ Պէժըն ժը տաոթլիանռա․ վա-
Հա դաշդէյէ խօ մը Հազըր քըր․ մօզլյէ մըն ու խօրթ
Հայվանէ մըն Հաթըն սէրժէ քըրըն, ու Հէմի դըշդ-
5 Հազըր ըն․ որըն տաոթա մըն։ Ու ուան էՀմալիթի
քըրըն․ եէքէ ջու զա՞վըյէ, եէքէ ժի լը ալըշվէրըշէ
6 խօ։ Ու պաշգասիան խըզմէթքեարէ ուր կըրթըն՝ տըժ-
7 մինան քըրըն ու գուշթըն։ Ու փատիշահ ժի քինկա
քօ պըՀիստ սու Հաթ, ու ասքէրէ խօ շիանտ ու աւ
գուշդօղան Հէլաք քըր, ու պաժէրէ ուան շէվութանդ։
8 Ուէ շաղէ ժը խըզմէթքեարանէ խօռա կօ, Տաոթա մըն
9 Հազըր ա՞, ու տաոթլիան լայիք նա՞ պուն։ Նուա Հա՞-
ռըն լը ռէյա ճատան․ ու քի քօ պը պինըն կազի քըն
10 լը տաոթա մըն։ Ու խըզմէթքեարան ռապուն լը սէր
ռէյան, քի քօ տըն էրքը եարամազան ու էրքը գ̇ան-

ճան՝ հէմիան ժի ճըվանտըն՝ ու տաութ պը տաութլիան
11 հաթը դըժա պուն ։ Ու փատիշահ քինկա քօ քէթ լը
օթագէ ժը պօյ տաութլիան պը պինա՛, տի լը ուէ մա֊
12 ռուվ քի՝ էրքը ճըլէ տաութէ նա՛ ուրկըրթի պու ։ Ու
կօ ժէռա ․ Եա՛ տօսթ, էրքը ճըլէ տաութէ դա՛ թուննա
13 պու՝ դա՛ չը՞մա քէթի լըվըր ․ ու աուի լալ պու ։ Ուէ
չաղէ փատիշահ ժը խըզմէթքեարանռա կօ, կըրէտըն
տէսթ ու լընկէ ուի՝ ու տէրխըն ուի լը դարիյէ տա՛ր֊
վա, ու լը ուէ տէ պըպա՛ կըրըն ու գ̇ըրչիյէ տըրանան ։
14 Չըմա քօ տաութլիան փըռ ըն ու պըժարթիյան հընտըք ։
15 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ջուն՝ շէվըր քըրըն, էրքը չա֊
16 վան տուզաղքի տէյնըն ժէռա՝ պը խապէր ։ Ու շակըր֊
տէ խօ պը Հէրօդիանռա թա՛վ շիանտ ժէռա՝ ու կօն ․
Եա՛ խօճա, ա՛մ զանըն քօ դու տօղրիյ ու պը տօղրի
ռէյա Խօտէ հին տըքի, ու ժը եէքէ ֆէտի նա քի,
17 ու ժը եէքէռա ռումաթ նա քի ։ Նուա ժը մա՛ռա
պէժա՛ ժը դառա չավան տը խույա՛՝ ժը գայսէրռա
18 խարաճ տայըն՝ ճա՞իզ ա՛, եա նա ։ Ու Իսա ֆէնտէ ու֊
ան պը զանը պու՝ ու կօ ․ Չը՞մա մը տը ճա՛ռըպինըն
19 է՛յ մուրայիան ։ Ժը մըռա սիքէյէ վէրկիյէ նըշան պը֊
20 տըն, ու ուան ժէռա տինար քի անին ։ Ու կօ ժը ու֊
21 անռա, Էքի՞ ա՛ աւ սուրէթ եա նըվիս ։ Ժէռա կօթըն,
է Գայսէր ա՛ ․ ուէ չաղէ կօ ժը ուանռա, Հա՛ռըն աւ քի
է Գայսէր ա՛ ժը Գայսէրռա պըտըն ու աւ քի է Խօտէ
22 ա՛ ժը Խօտէռա պըտըն ։ Ու քինկա քօ պըհիստըն՝
մաթ ման, ու պէրտան ուի ու ջուն ։
23 Ուէ ռօյէ Սատուգիան քօ տէժըն գ̇ըյամ թուննա
24 հաթըն լը պալէ ․ փըռս քըրըն ժէ ու կօթըն ։ Եա՛ խօ֊
ճա, Մուսա կօ ․ Էրքը եէքէ պէ ոլէտ պըմրա՛՝ պըրէյ
ուի պըրա պըսաթինա՛ ժընա ուի, ժը պըրէյ խօռա զու֊
25 րիյէթ պը տէրխա՛ ։ Նուա լը նավ մա՛տա հաֆթ պըրէ
հա՛պուն ․ ավուլին ժըն սէնտ՝ ու մըր, զուրիյէթ թուն֊
նա պու ու ժընա խօ հըշթ ժը պըրէյ խօռա վուսան
26 ժի իքինճի ու իւչիւնճի ժի հաթա հաֆթան ։ Լը բաշ

27 հէմիան ժըն ժի մըր , Նուա լը գ̇ըյամէթէ ժը աւ
28 հաֆթան ժը քիուա՞ տէ ժըն պըպա՛ ուի , Ջըմա քօ
29 հէմի ժի ժըն սէնտըն ուի ։ Իսա ճէվապ տա ժը ուան̮
ռա՝ ու կօ ․ Է՞յ շաշխունան , Նա՛ քըթէպ տըղանըն ու
30 Նա՛ գ̇ուվվէթէ Խօտէ ։ Ջըմա քօ լը գ̇ըյամէթտա Նա՛
ժըն տըսթինըն ու Նա՛ մէր լէ լը ազիւմանտա ոգա մէ̮
31 լէք ըն ։ Համա ժը պօյ գ̇ըյամէ մըրիան ժը Խօտէ ժը
ռուա հաթը կօթան՝ հուն Նա՞ խօյնտըն քը կօթէյա՛ ,
32 Էզ ըմ Խօտէյէ Իպրահիմ , Իսահագ , ու Եագուպ ․ ու
33 Խօտէ՝ Խօտէյէ մըրիան Նընա՛ , լէ սաղան ։ Ու քինկա
քօ խալգ̇է պըհիստըն մաթ տը պօնա լը սէր թալիմէ
ուի ։
34 Համա ֆարիսիան քինկա քօ պըհիստըն՝ էրքը սա̮
35 տուգիան լալ քըր , լը եէք ճի հաթըն ճըվանտըն ։ Ու
ժը ուան եէքի փըռս քըր ժէ պը ճէռըպանտընէ , ու
36 կօ , Եա՜ խօճա լը Նօմօստա քի՞ժան թէնպիհ մա՛զըն ա՛ ։
37 Ու Իսա կօ ժէռա ․ Խօտէ ու Ալլահէ խօ գույէ պը
հա՛պինի ժը հէմի տըլէ խօ ․ ու ժը հէմի ճանէ խօ , ու
38 ժը հէմի ֆըքրէ խօ ։ Ուիա ա՛ մա՛զըն ու ավուլին թէն̮
39 պիհ ։ Ու իքինճի ոգա ուիա՝ հավալէ խօ ոգա ճանէ
40 խօ տէ պը հա՛պինի ։ Ժը աւ հա՛րտու թէնպիհան հա̮
թըն աւագ̇անտըն՝ հէմի գանօնան ու փէյղէմպէրան ։
41 Ու քինկա քօ ֆարիսիան հաթըն ճըվանտըն , Իսա փըռս
42 քըր ժը ուան՝ ու կօ ։ Ժը պօյ Մէսիհէ ժը ռուա չա՞վան
տը խույա , աւ գուռէ քի՞ ա՛ ․ կօնը ժէռա , Գուռէ
43 Տավութ ։ Ու կօ ժը ուանռա , Նուա լէ Տավութ պը
ռուհէ չավան ուի Ռապպ կազի տըքա՛՝ ու տըպէ , Խօ̮
44 տէ ժը Խօտէյ մըռա կօ , Լը տէսթէ սաղէ մըն ռունի
հաթա քօ ա՛զ տըշմընէ գա՛ բէլ քըրընէ լընկէ գա՛
45 պըքըմ ։ Նուա էրքը Տավութ ուի Խօտէ կազի տըքա՛ ,
46 չա՞վան գուռէ ուի տը պա՛ ։ Ու քէսքի Նա՛ տըքարը պու
ժէռա գըշգ քի ճէվապ տայըն ․ ու ժը ուէ բէվա
հէնի եէքի ճէսարէթ Նա՛ տըքըր ժէ գըշգքի փըռս
քըրընէ ։

ՄէՐ 23

1 Ու էտ չաղէ Իսա հէմ խալգ̇էւա ու հէմ շակըրտէդ
2 խօւա խապէր տա, ու կօ․ Քեաթիպան ու ֆարիսիան
3 լը քիւրսիյէ Մուսա ռօնըշտըն ։ Նուա չը քօ ժը ռուա
տըպէն՝ պը քըն ու պըկըրըն, համա ոդա ամէլէ ուան
4 մա̈քըն, չըմա քօ տէժըն ու նա կըրըն ։ Կըրան ու ժը
պըրընէ զօռ պարան կըրէ տը տըն ու տադ-խնըն լը
բըշդէ մա̈ռուվան, համա ուան պը փէչիան նա տը
5 խուազըն թա̈վ կէռանըն, Ու հէմի ամէլէ խօ ժը պօյ
նըհէռթընէ մա̈ռուվան տը քըն, համալիյէդ խօ պօլ
6 տըքըն ու փէշա ճըլէդ խօ տըրէժ տըքըն ։ Լը զիյա-
ֆաթանտա՝ բէշ ռօնըշտանտըն տը հուպխնըն ու լը նավ
ճէմիաթանտա՝ քիւրսիյէ սէրին, ու լը չարշիանտա սը-
7 լավան ։ Ու ժը մա̈ռուվան րապպի՝ րապպի պէնը կազի
8 քըրըն ։ Համա հուն րապպի մէյըն կազի քըրըն․ չըմա
քօ խօճայէ ո՛ եէ.ք Մէսիհ ա̈ ու հուն հէմիան պըրէ նա̈ ։
9 Ու լը սէր արտէ եէ.քի ժը խօւա պապա կազի մա̈ քըն,
10 չըմա քօ պավէ ո՛ եէ.ք ա̈՝ քը լը ազիւմանտայ ա̈․ Ու
հուն խօճա մէյըն կազի քըրըն, չըմա քօ խօճայէ ո՛
11 եէ.ք Մէսիհ ա̈ ։ Ու մա̈զընէ ո՛ խըզմէթճիյէ ո՛ պըպա̈ ։
12 Ու քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքա̈ տէ ալչաղ պըպա̈․ ու
քի քօ խօ ալչաղ տըքա̈ տէ պըլընտ պըպա̈ ։
13 Համա վայ ժը ռուա է՜յ միւրայի քեաթիպան ու ֆա-
րիսիան՝ քօ փատիշահիթիյէ ազիւմանան լը պա̈ր մա̈ռ-
ուվան տը գ̇ուֆըլխնըն․ հուն նա ջըն ժէ, ու ուան քօ
14 տը խուազըն ժէ ջունտընէ՛ հուն նա հէլըն ։ Վա՜յ ժը
ռուա է՜յ միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան, քօ մա-
լա ժընապիան տըխուն, ու ժը ժօյ նըհէռթընէ նըմէճէ
խօ տըրէժ տը քըն, ժը պօյ ուի հէնի փըռ ազապան
15 տէ պըկըրըն ։ Վա՜յ ժը ռուա է՜յ միւրայի քեաթիպան
ու ֆարիսիան, քօ եէ.քի ժը պօյ տինէ անխնռա պահըրէ
ու արտէ տը կա̈ռըն ու քինկա քօ տըպա̈՝ աւ ժը խօ

16 տու գ̇աթ զուռէ ճէհէննէմէ տըքըն ։ Վա՜յ ժը ռուա է՜յ
քօռ գ̇ալավուզան՝ քօ տէժըն աւ քօ լը սէր տաճարէ
սօնտ տըքա̆՝ դըշդ քի նըն̆, համա աւ քօ լը սէր զէ-
ռէ քօ լը նավ տաճարտա ա̆ սօնտ տըքա̆՝ աուի տէ յն-
17 տար ա̆ ։ Է՜յ ահմաք ու քօռան, քի ժան մա̆զըն ա̆ զէ՞ռ
18 եա տաճար քօ զէռէ գ̇ատաս տըքա̆ ։ Հէմ տէժըն քի
քօ լը սէր մէզպահէ սօնտ տըխօ դըշդ քի նըն̆,
համա քի քօ լը սէր աւ հէտիյէ քօ լը սէր մէզպահէ
19 ա̆ սօնտ տըխօ տէյնտար տըպա̆ ։ Է՜յ տիվանէյան ու
քօռան, քի՞ ժան մա̆զըն ա̆, հէտի՞յէ՝ եա մէզպահ քօ
20 գ̇ատաս տըքա̆ հէտիյէյէ ։ Նուա քի քօ լը սէր մէզ-
պահէ սօնտ տըխօ, սօնա տըխօ լը սէր ուի, ու լը սէր
21 ուիտա պուն հէմի դըշդան ։ Ու քի քօ լը սէր տաճարէ
սօնտ տըխօ՝ սօնտ տըխօ լը սէր ուի ու լը նավ ուիտա
22 սաքին պունուա ։ Ու քի քօ լը սէր ազիւմանան սօնտ
տըխօ սօնտ տըխօ լը սէր քիւրսիյէ խօտէ, ու լը սէր
23 ուի ռօնըշտօղուա ։ Վա՜յ ժը ռուա է՜յ միւրայի քեաթի-
պան ու ֆարիսիան քօ իւշրէ նահնահէ ու անիսօնէ
ու չամանէ տըտըն, համա կըրան դըշդէ նօմօսէ տը
հէլըն, եանի շարաաթէ ու իմանէ ․ ուանան լազիմ ա̆
24 քըրըն՝ ու աուան թէրք նա̆ քըրըն ։ Է՜յ քէրմէշան ա-
սըրանտող տէվէյան պալըատող քօռ գ̇ալավուզան ։
25 Վա՜յ ժը ռուա է՜յ միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան
քօ ալիյէ տա̆րէ քեասըքէ ու հէմ չանագ̇է փագ̇ըժ տը-
քըն, ու լը հունտուռվա պը չէլանտըն ու պը զուլմ
26 դըժա նա̆ ։ Է՜յ քօռ ֆարիսի, ավուլ հընտուռա քեա-
սըքէ ու չանագ̇է փագ̇ըժ պը պըքա̆՝ քը ալիյէ տա̆րվա
27 ուան ժի փագ̇ըժ պը պա̆ ։ Վա՜յ ժը ռուա է՜յ միւրայի
քեաթիպան ու ֆարիսիան, քը տը մինըն թըրպէդ սը-
փի պուն, քը ժը ալիյէ տա̆րվա̆ ռընտ տըխույան՝ հա-
մա ժը ալիյէ հընտուռվա̆ պը աստիյէ մըրիան ու պը
28 հէմի թարզ մուրտարիթիան դըժա նա̆ ։ Հուն ժի վու-
սան ժը ալիյէ տա̆րվա̆ ժը մա̆ռուվանուա սատըգ̇ տը
խույան՝ ու ժը ալիյէ հընտուռվա̆ պը միւրայիթի ու

29 պը պէնտմուսիթի գըժա նա՛ ։ վա՛յ ժը ոււա է՛յ միւ֊
րայի քեաթիպան ու ֆարիսիան քը թըրպէ փէյղէմ֊
պէրան չէ տըքըն ու թըրպէ սատըրգան տը խամլի֊
30 նըն ։ Ու տէժըն, էրքը կիւնա փիրպավանէ խօ ա՛մ պը
պանիս, պը խօյնա փէյղէմպէրան ա՛մ շէրըկ տէ նա՛ պա֊
31 նա՛ ։ Նուա հուն լը սէր խօ շահատիթի տըքըն էրքը
գոււէ ուան ըն քը փէյղէմպէրան տը գուշթը պուն ։
32 վուսան ա՛ հուն ժի գէմանիյէ չափէ պավանէ խօ դը֊
33 ժա պըքըն ։ Է՛յ մահրան՝ ըլատէ կօւըմահուան, չա՞վան
տէ պըրա՛վըն ժը հէօքմէթէ ճէհէնէմէ ։
34 Ժը պօյ ուի վահա ա՛զ ժը ոււա փէյղէմպէրան ու
ալիման ու քեաթիպան տը շէյինըմ, ու ժը ուան տէ
պը գուժըն, ու խաչէ տէ պը տէրինըն, ու ժը ուան
լընավ ճէմիաթէ խօ տէ պը գուլթըն ու ժը պաժէրէ
35 պաժար տէ պը գավըրինըն ։ Հաթա քօ լը արտէ հաթը
ուըժանտըն հէմի խօյնա սատըգ լը սէր ո՛ պէ ժը խօյ֊
նա սատըգ Ապէլէ հաթա խօյնա Զախարիա գոււա
Փարաքիա, քը լը նավա տաճար ու մէզպահէ գուշ֊
36 թըն ։ Պըրա տը պէմ ժը ոււա աւ հէմիան տէ պէ լը
սէր ուի սիլսիլէյէ ։
37 Է՛յ Երուշալիմ՝ Երուշալիմ՝ քը փէյղէմպէրան տը
գուշտը պուն՝ ու ժը դաււա հաթը շիանտօղան գէվըըր
տը քըրը պուն. չա՛նտ ճարան գոււէ դա մըն ճըվան֊
տըն խօստ չավան քօ մըրիժք դուդըքէ խօ լը պըն
38 փա՛ւէ խօ տը ճըվինա՛, ու հուն նա խօստըն ։ Վահա
39 մալա ո՛ ժը ոււա խարապ տէ պը մինա՛ ։ Համա ժը ոււա
տըպէմ քը հէնի ժը ուէ բէվա հուն տէ նա՛ պինըն մըն
հաթա քօ պէժըն, Պը նավէ Խօտէ աւ քը դէ միւպա֊
րէք պըպա՛ ։

ՄԷՐ 24

1 Ու իսա ժը տաճարէ պը ուապունէ՝ տը չօ պու.
շակըրտէ ուի չուն լը պալէ քը եափույէ տաճարէ ժէ֊
2 ուա նըշան պըտըն ։ Իսա կօ ժը ուանուա՝ տը պի՞նըն

աւ հէմիան· պըռա տը պէմ ժը ռուա տէ նա̆մինա̆ լը֊
վըր գէվըր լը սէր դէվըր քը նա̆յէ հէլօշանտըն։
3 Ու քինկա քօ լը սէր Չիյէ զէյթունտա ռունըշտի պու,
շակըրտան հաթըն ժէռա թա̆նէ ու կօն, Պէժա̆ ժը մա̆֊
ռա̆՝ քի՞նկա տէ պըպա̆ աւ դըշդ, եա նըշանէ հաթընէ
4 դա ու ախըրէ տընէ չը՞ տէ պըպա̆։ Ճէվապ տա Իսա
ու կօ ժը ռւանռա, Սագըն պըն՝ նա̆ պա̆ քօ եէքի ո՛
5 պը խափինա̆· Ջըմա քօ փըռան պը նավէ մըն տէ պէն,
ու պէժըն էրքը Էզ ըմ Մէսիհ, ու փըռան տէ պը խա֊
6 փինըն։ Հէմ տէ պը պըհիսըն ջավշան, ու խապարէ
ջավշան սագըն պըն քօ շաշ նա̆ պըն, չըմա քօ աւ հէ֊
մի դըշդան լազըմ ա̆ քօ պըպըն, համա հէժա ախըր
7 նընա̆։ Ջըմա քօ միլլէթ լը սէր միլլէթ ու փատիշահիթի
լը սէր փատիշահիթի տէ ռապա̆· ու ճի ճի ղալայիյան ու
8 էօլէթան ու զէլզէլէյան տէ պըպըն։ Համա աւ հէմիան
9 իպթիտայէ հէշան ըն։ Ուէ չաղէ ո՛ տէ սըխլէթռա
թէսլիմ պըքըն, ու ո՛ տէ պը գուժըն, ու ժը պօ նա֊
10 վէ մըն ժը հէմի միլլէթան տէ իքրահ պըպըն։ Հէմ ուէ
չաղէ փըռան տէ խուար պըպըն, ու հէվուտու տէ թէս֊
11 լիմ պըքըն, ու ժը հէվու տու տէ իքրահ պըքըն։ Ու
փըռ տա̆րաւ փէյղէմպէրան տէ ռապըն ու փըռան տէ
12 պը խափինըն։ Ու ժը պօ փըռապունէ պէնամուսիթիյէ
13 մուհապէթէ փըռան տէ սար պըպա̆։ Համա աւ քօ հա֊
14 թա լը ախըրէ սապը տըքա̆՝ տէ աւ խալաս պըպա̆։ Ու
աւ միւժտէյէ փատիշահիթիյէ տէ լը նավա հէմի տը֊
նէյէ վազ պըպա̆՝ ժը պօ շահատէթիյէ քըֆարան· ու
15 ուէ չաղէ ախըր տէ պէ։ Նուա քինկա քօ տը պինըն
իքրահիթիյէ խարապ պունէ քը պը տէսթէ Տանիէլ
փէյղէմպէր հաթը կօթան, քը լը ճիյէ ջատաս տէ պը
16 սէքընա̆ (քի քօ տը խօյնա̆ պըրա ֆէհմ պըքա̆)։ Ուէ
չաղէ քի քօ լը Եէհուտիսթանտանա̆՝ պըրա լը Չիյան
17 պը ռա̆վըն։ Ու աւ քօ լը սէր խանի սա̆քընիա̆՝ պըրա
18 նա̆յէ խուարի ժը մալ դըշդ քի պըսթինա̆։ Ու աւ քօ
լը նավ ղա̆վիտա̆ պըրա վէ նա̆ կա̆ռա̆ ժը պօ ճըլէ խօ

19 սէնտընէ ։ Հըմա վայ ժը ուանռա քօ համլա ու Ջըջըք
20 տայօղ ըն ուէ ռօյանտա ։ Ու տուվա պըքըն քօ ռաճվը–
նէ ո՛ լը զըվըստանտա նա̆ պա̆ ու նա̆ ժի լը ռօյա շա–
21 բաթէ ։ Ձըմա քօ ուէ չաղէ վուսան մա̆ղըն սըխըլէթ քի
տէ պըպա̆ քօ ոդա ուի ժը ավուլէ տընէ հալժա նուա
22 նա̆ պու ա̆ , ու հէնի տէ նա̆ պա̆ ։ Ու էրքը աւ ռօյան
դըն նա̆ պը պանա , գ̇ա̆թ ևէք թէն նա̆ տըքարը պու
խալաս պուն ․ համա ժը պօյ պըժարիթիյան ուէ ռօյան
23 տէ դըն պըպըն ։ Ուէ չաղէ էրքը ևէքի ժը ոռա պէժա̆
վահա լըվըր ա̆ Մէսիհ ևա լը ուէ , պավուր մա̆ քըն ։
24 Ձըմա քօ տա̆րաւ Մէսիհան ու փէյղէմպէրան տէ ռա–
պըն ու մա̆ղըն ալամէթան ու քէրէմէթան տէ պը քըն ,
վուսան քօ՝ էրքը գ̇ապիլ պը պանա՝ պըժարթիան ժի
25 տէ պը խափանտը պուն ։ Վահա ժը ոռա մը փէշին կօ–
26 թիյա̆ ։ Նուա էրքը պը պէժըն ժը ոռա , վահա լը չէօ–
լէտա ա̆ , ռա մա̆ պըն , ու վահա լը նավ օտանտա ա̆ ,
27 պավուր մա̆ քըն ։ Ձըմա քօ չավան քօ պըրուսք ժը ռօ
հա̆լաթէ ռատըպա ու հաթա ռօ ավայէ տը խույա̆ ․ վու–
28 սան տէ պըպա̆ հաթընէ Գուռէ մա̆ռուվ ։ Ձըմա քօ լը
քօ քի լէշ հէյա̆ գ̇արթալան լը ուէ դէն ճըվանտըն ։
29 Ու զուվա̆ լը բէյ աւ սըխըլէթ ռօյանտա ռօ տէ պէ
կըրթըն ․ ու հիվ տէ դավէ խօ նա̆տա̆ ու ժը ա–
զիւմանան ըսթէրան տէ պը գէվըն ու գ̇ուվէթէ ա–
30 զիւմանան տէ թա̆վ կէռըն ։ Ու բաշէ նըշանէ Գու–
ռէ մա̆ռուվ տէ խույայը պըպա̆ լը ազիւմանտա , ու
ուէ չաղէ հէմի միլլէթէ տընէ տէ գ̇ասավէթ պըքըն ․
ու Գուռէ մա̆ռուվ տէ պը պինըն լը սէր ավրէ ազիւ–
մանան հաթըն , պը գուվվէթ ու պը փըռ սալթանէթ ։
31 Ու մէլէքէ խօ տէ պը շէյինա̆ պը մա̆ղըն տա̆նկ զուռ–
նայէ , ու տէ պը ճըվինըն պըժարթիյէ ուի ժը չար պա–
յա̆ն՝ ժը ևէք սէրէ ազիւմանան հաթա աւ ալիյէ տըն ։
32 Ու աւ թէմսիլա հա ժը տարա հէժիրէ հին պըն , քը
քինկա կուլիյէ ուի նա̆րմ տըպա̆ ու փա̆լէ ուի տը̱ խու–
33 յա ․ տը զա̆նըն քօ հավին նէզ ա̆ ։ Հուն ժի քինկա քօ

աւ հէմի դըշդան տը պինըն՝ պը զանըն քօ նէզ ա՛ լը
34 պա՛ր տա՛րիան ։ Պըռա տըպէմ ժը ռա․ քօ աւ սիլսիլէ
տէ նա՛ պըհուրա՛ , հաւթա աւ հէմի դըշդան պը պըն ։
35 Ազիւմանան ու տընէ տէ պը պըհուրըն , համա խապէ֊
36 րէդ մըն տէ նա՛ պըհուրըն ։ Համա ժը պօյ ուէ ռօյան
քէս քինը զանա՛ , մէլէքի ազիւմանան պիլէ նը զանըն ,
լէ թա՛նէ Պավ զանա՛ ։
37 Ու չավան ռօյէ նուհ պու , հաւթընէ գուռէ մա՛֊
38 ռուվ տէ վուսան պըպա՛ ։ Ջըմա քօ չավան պուն աւ ռօ֊
յան ժը դուֆանէ ավուլ, տը խուարը պուն՝ վէ տը
խօպուն՝ ժըն տը կըրթը պուն ու մէր տը կըրթը պուն․
39 հաւթա ուէ ռօյէ քօ նուհ քէթ կէմկյէ․ Ու ուան նը
զանը պուն՝ հաւթա քօ դուֆան հաւթ , ու հէմկյան
հէլաք քըր․ հաւթընէ գուռէ մա՛ռուվ ժի վուսան տէ
40 պըպա՛ ։ Ուէ չաղէ էրքը տու մա՛ռուվ լը նավ զա՛վի քի
պըպըն եէքի տէ պէ կըրթըն՝ ու աուէ տըն տէ պէ
41 պա՛րտան ։ Ու էրքը տու ժըն լը սէր եէք տըսթար
հէուանտընէ պը պըն՝ եէքի տէ պէ կըրթըն ու աուէ
42 տըն տէ պէ պա՛րտան ։ Լը խա՛վ մա՛ գա՛վըն , չըմա քօ
նը զանըն քօ խօտկյէ ո՛ լը քիժան սաաթէ դէ ։
43 Համա աուէ պը՛ զանըն․ էրքը խօտկյէ մալէ պը զա֊
նը պու , էրքը քիժան սաաթէ շա՛վէ տըզ դէ , խա՛վէ նա՛
տըջու պու․ ու պա՛ր նա՛ տըտա քօ մալէ ուի փուլ պը֊
44 քըն ։ Ժը պօյ ուի հուն ժի հազըր պըպըմ, չըմա քօ
լը վուսան սաաթ քի՝ քօ հուն թախմինա քըն գուռէ
45 մա՛ռուվ դէ ։ (Ջըմաքի) աճապա աւ էմին ու աքըլլը
փուլ քի՞ ա՛ քօ էֆէնտկյէ ուի աուի լը սէր խալքէ մա֊
լա խօ նասպ քըր , քօ լը ոխթէ դաամէ ուան պըտա՛ ։
46 Խօզի աւ խըզմէթքեարռա քօ՝ ոխթա հաւթընէ աղայէ
47 ուի , աուի վուսան քըրըն տէ պը պինա՛ ։ Պըռա տը պէմ
ժը ռա քօ աուի լը սէր հէմի դըշդէ խօ տէ տէյնա՛ ։
48 Լէ՝ էրքը աւ քօթի փուլ լը տըլէ խօտա պէժա՛ ։
49 Հաւթընէ աղայէ մըն տա՛րա՛նկ տը գա՛վա՛ ու տէսթ պը֊
քա՛ փուլտաշէ խօ քուլթընէ , ու պը սէրխօշանռա խու֊

50 արընէ ու վէ խուարընէ ։ Աղայէ աւ գուլէ լը վուսան
ռօ քի տէ պէ քօ աւ նա բէ , ու լը վուսան սաաթ
51 քի՝ քօ նը զանէ ։ Ու աուի լը օրթայէ տու ճի տէ պը
քա՛ , ու փայա ուի պը մուրայխյանուա տէ տէյնա՛ ․ ու
լը ուէ տէ պըպա՛ կըրըն ու գըրջինէ տըրանան ։

ՍԷՐ 25

1 Ուէ չաղէ փատիշահիթյէ ասիմանան տէ պը մինա
տա՛հ պիքըր գիզան՝ քօ ֆէնէրէ խօ կըրթըն պը ռա‿
2 պունէ ջուն գարշիյէ զավա ։ Ու ժը ուան բէնճան պը
3 ա՛գըլ պուն ու բէնճան ահմագ պուն ։ Ահմագան ֆէ‿
4 նէրէ խօ սէնտըն ու պը խօռա ռուն նա՛ սէնտըն ։ Հա‿
մա ագըլիան պը ֆէնէրէ խօ պը ֆըրագան ռուն ժի
5 սէնտըն ։ Ու պը տա՛րէնկ քէթընէ զա՛վա , խա՛վէ հէմի‿
6 ան ժի հաթ ու խա՛վտա ջուն ։ Ու լը նիվէ շա՛վէտա
տէնկ քի պու , վահա զավա դէ ․ ռա՛պըն լը բէշ ուի ։
7 Ուէ չաղէ հէմի պիքըր գիզան ռապուն , ու ֆէնէրէդ
8 խօ սազ քըրըն ։ Ահմագան ժը ագըլիանռա կօթըն ,
ժը ռունէ խօ ժը մա՛ռա պը տըն ․ չըմա քօ ֆէնէրէ
9 մա՛ տը դամըռըն ։ Ճէվապ տան ագըլիան՝ ու կօն ․ նա՛
պա՛ քի հէմ ժը մա՛ռա ու հէմ ժը ռա գըյմ նա՛քա՛ ․
լէ հա՛ռըն ժը ֆըռօթողանռա՝ ու ժը պօյ խօ պը քը‿
10 ռըն ։ Ու քինկա քօ ուան ջուն ժը պօյ քըռանտընէ՝
զավա հաթ ու ուան քօ հազըր պուն բէռա լը տաւա‿
11 թէ քէթըն ու տա՛րի հաթը քէթըն ։ Ու բաշէ աւ պիքըր
գիզէ տըն հաթըն՝ ու կօն ․ Եա՛ Բապպ Եա՛ Բապպ ժը
12 մա՛ռա վա՛քա՛ ։ Ու ուի ժը ճէվապ տա ու կօ ․ պըռա
13 տը պէմ ժը ռա , էրքը ա՛զ տ՛ նաս նաքըմ ։ Նուա հուն
լը խա՛վէ մա՛ ջուն , չըմա քօ նա ռօյէ տը զանըն ու
նա սաաթէ ։

14 Նուա չավան քօ լը գուրպէթէ ջունտող մա՛ռուվ քի՝
զուլամէդ խօ կազի քըր , ու վարիյէթէ խօ ժը ուանռա
15 թէսլիմ քըր ։ Ու ժը եէքէռա բէնճ ու ժը եէքէռա

տըտօ, ու ժը եէքէռա ժի եէք դալանթ տա. ժը հէր
եէքէռա կօրա գ̇ու վէթէ խօ ու զուվա̆ ջու լը գ̇ուրպէթէ ։
16 Ու աւ բէնճ դալանթէ սէնտօդ ջու զուվա̆ շըղուլանտ ուի,
17 ու հէնի բէնճ դալանթ ժի գ̇ազանճ քըր ։ Ու ահվա աւ
տըտօյան սէնտօղ ժի հէնի տըտօյան ժի գ̇ազանճ քըր ։
18 Ու աւ քօ եէք սէնտ ջու լը պըն արտէ վէշարթ աղ-
19 չէյէ էֆէնտիյէ խօ ։ Նուա ժը բաշէ փըռ ոխթէ էֆէն-
տիյէ ուէ զուլաման հաթ ու ժը ուան հասապ խօս ։
20 Ու աւ քօ բէնճ դալանթ սէնտ հաթ ու բէնճ հէնի
դալանթան անի, ու կօ. Եա՛ էֆէնտիյէ մըն. դա ժը
մըռա բէնճ դալանթան թէսլիմ՝ նա̆՞ քըր, վահա լը սէր
21 ուան հէնի բէնճ դալանթան մը գ̇ազանճ քըր ։ Ու է-
ֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա, Աֆէրին, էյ գ̇անճ ու էմին
գ̇ուլ, դու քի լը դըշդէ հընտըքտա էմին պույ ա̆զէ
դա լը սէր փըռ դըշդան թային պըքըմ, պը զա̆վ լը
22 շահմանըղէ էֆէնտիյէ խօ ։ Ու տու դալանթ սէնտօղ
ժի հաթ ու կօ. Եա՛ էֆէնտիյէ մըն դա դու դալանթ
նա̆՞ տա ժը մըռա. վահա լը սէր ուան հէնի տըտօ դա-
23 լանթ ժի մը գ̇ազանճ քըր ։ Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէ-
ռա, Աֆէրին էյ գ̇անճ ու էմին գ̇ուլ, դու քի լը հըն-
տըք դըշդտա էմին պույ ա̆զէ դա լը սէր փըռ դըշ-
դան թային պըքըմ, պը զա̆վ լը շահմանըղէ էֆէնտիյէ
24 խօ ։ Ու եէք դալանթ սէնտօդ ժի հաթ ու կօ, Եա՛
էֆէնտիյէ մըն մը զանը պու քօ դու մա̆ռուվ քի տէնկ-
սէր ի. ժը ճիյէ դօվ նա̆ քըրընէ տը չինի, ու ժը ճիյէ
25 նա̆ աժօդընէ պա̆րէվ տըքի ։ Թըռսիյամ, ու չում դա-
լանթէ դա լը պըն արտէ մը վէշարթ, ու վահա մալէ
26 դա ժը դառա ։ Ու էֆէնտիյէ ուի ճէվապ տա ժէռա
ու կօ. Էյ գ̇ուլէ եարամազ ու թէնպէլ, դա զանը պու
քօ ա̆զ ժը ճիյէ դօվ նա̆ քըրընէ տը չինըմ ու ժը ճիյէ
27 նա̆ աժօդընէ պա̆րավ տըքըմ ։ Լազիմ պու ժը դառա
քօ աղչէյէ մը դա պըտանա ժը սարրաֆանռա, ու ա̆-
զէ պը հաթըմա պը ֆէյտէ մալէ խօ պը սէնտըմա ։
28 Նուա պը կըրըն ժէ դալանթէ, ու պը տընա̆ ուի քի

29 տա՛հ դալանմէ ուր հէյա՛ ։ Չըմա քօ ժը քէուա քօ
հէյա՛, ժէուա տէ պէ տայըն ու զէտէ պըպա՛ ․ համա է
քի քօ թուննա պը ուխուա պուն աւ ժի տէ պէ սէն֊
30 տըն ժէ ։ Ու աւ գուլէ թէնպէլ տա՛րխըն լը դարկյէ
տա՛րվա՛ ․ ու լը ուէ տէ պըպա՛ կըրըն ու գըրջինէ տը֊
րանան ։
31 Ու քինկա քօ Գուուէ մա՛ուուվ պը սալդանէթէ խօ
պէ ու հէմի մէլէքէ խօ բէուա, ու ուէ չաղէ տէ ուօնի
32 լը սէր քիւրսիյէ խօ իզզէթէ ։ Ու հէմի միլէթան տէ
լը պա՛ր ուր պէնը ճըվանտըն ու ժը հա՛վուտու տէ ճյէ
պըքա՛ ․ չավան քօ շըվան միյան ու պըզընան ժը հա՛վ
33 ճյէ տըքա՛ ։ Ու միյան լը ալյէ ռասթէ խօ տէ պը
34 սա՛քընըն ու պըզընան լը ալյէ չա՛փէ խօ ։ Ուէ չաղէ
փատիշահ լը ալյէ ռասթ պունօղանուա տէ պէժա՛,
էյ՛ միւպարէքէդ Պավէ մըն՝ ժը թէմէլ պունէ տընէ
ավուլ ժը պօյ ո՛ հազըր պուն փատիշահիթյէ մէրաս
35 պըկըրըն ։ Չըմա քօ ա՛զ պըրչի պում ու ո՛ ժը մըուա
խուարըն տան, ու ա՛զ թի պում՝ ու ո աւ տան ժը մը֊
36 ուա, գարիպ պում ու հուն մըն գապուլ քըրըն ․ Դա֊
զի պում․ ու հուն մը տանը որկըրթըն ․ Նախօշ պում․
ու ո՛ մը զիյարէթ քըրըն․ լը հափսէ պում ու հուն
հաթըն լը պա մըն ։
37 Ուէ չալէ սաըդան տէ ճէվապ պըտըն ու պէն Եա՛
Րապպ, քի նկա մա՛ դա պըրչի տի՝ ու դա խօտի քըր,
38 եա թի՝ ու մա՛ դա վէ խուարթ ։ Հէմ չըշաղ մա՛ դա
գարիպ տի՝ ու մա՛ դա գապուլ քըր, եա դազի՝ ու
39 մա՛ դա տա որկըրթըն ։ Քինկա մա՛ դա Նախօշ ու լը
հափսէ տա տի, ու ա՛մ հաթըն լը պա դա ։
40 Ու փատիշահ տէ ճէվապ պըտա՛ ու պը պէժա՛ ժը
ուանուա․ Պըուա տը պէմ ժը ռուա․ հէր չը գաս քը
ո՛ քըր ժը պըէյէդ մըուա բըջուդանուա ո՛ ժը մըուա
քըր ։
41 Ուէ չաղէ ժը ալյէ չէփ պունողանուա ժի տէ պէ֊
ժը, ծը մըն հա՛ուըն էյ՛ մէլունան լը աւ Նաուէ ապէտի

քօ հազըր պույա՛ ժը շէյթանըա ու ժը մէլէքէ ուի֊
42 ըա . Զիրա քօ ա՛ճ պըրաքըի պուլմ, ու ո՛ ժը մըա խու֊
արըն նա՛ տա . թի պուլմ, ու ո՛ մըն նա՛ տա վէխուար֊
43 ըն ։ Գարիպ պուլմ ո՛ մըն ջապուլ նա՛ քըր . դազի
պուլմ . ու ո՛ մըն նա՛ տա որկըրթըն . նախօշ ու լը հափ֊
սէտա պուլմ ու ո՛ նա՛ հաթ լը պամըն ։
44 Ուէ չաղէ ուան ժի տէ ճէվապ պըտըն ու պէժըն .
Եա՛ Բապա մա՛ քի՞նկա դա պըրաքըի , եա թի՝ եա ջա֊
րիպ՝ եա դազի՝ եա նախօշ՝ եա լը հէփսէտա տի՝ ու
45 մա՛ ժը դաըա խըզմէթ նա՛ քըր ։ Ուէ չաղէ տէ ճէ֊
46 վապ պըտա՛ ժը ուանըա ու պէժա՛ . Պըըա տէժըմ ժը
տըա , հուն հէր չջաս քօ ժը ուան բըջուզան եէքէ֊
47 ըա նա՛ քըրըն ժը մըըա ժի նա՛ քըրըն ։ Ու ուան տէ
հա՛ըըն լը ազապէ էպէտի՝ ու սատըջան լը հայաթէ
էպէտիյէ ։

ՍԷՐ 26

1 Ու քինկա քօ աւ հէմի խապէրան թամամ քըր , կօ
2 ժը շակըրտէդ խօըա , Մալումէ ո՛ ա՛՝ քօ բաշէ տու
ըօյան փասէհ տէ պըպա՛ , ու Գուըէ մա՛ըուվ աուէ
պէ թէսլիմ պուն լը խաչէ ըապունըա ։
3 Ուէ չաղէ պաշ խախամըն ու քեաթիպըն ու իխթի֊
արէ ճըվաթան հաթըն ճըվանտըն լը հավշա պաշ խա֊
4 խամէ աւ քօ նամէ ուի Կայիափա պու ։ Ու շավըը քը֊
րըն՝ քօ պը ֆէնտ քի իօսյէ պը կըրըն ու պը դու֊
5 ժըն ։ Համա տը կօթըն՝ նա լը պայրամտա , քօ նա՛
6 պա՛ վէլվէլ քի պը դա՛վա՛ լը նավ ճըվաթան ։ Ու քին֊
կա քօ իսա հաթը լը Բեթանիայէ լը մալա Շըմհունէ
7 ույուզ , ճըն քի հաթը լը պա լէ . քօ շուշա քի ըունէ
ուի փըը պուհա հա՛պու , ու ըըժանտ լը սէր սէրէ
ուի լը պա՛ր ուան քօ լը սուֆրէտա ըօնըշտի պուն ։
8 Ու շակըրտան քինկա քօ տին , ղայիտըն՝ ու կօն .
9 Զը՞մա աւ ըուն վունտա պըպա՛ . Զըմա քօ ջապիլ պու
քօ աւ ըուն պը պուհա պը հաթա ֆըըօթան ու ժը

10 ֆագիրանուա տայըն ։ Իսա ֆէհմ քըր ու կօ ժը ուան֊
ուա ․ Չը՞մա րահամթըըզ տըքըն ժընըքէ ․ չըմա քօ ամէլ֊
11 քի գանճ չըգուլի ժը մըուա ։ Ֆագիրան հէր չաղ պը
12 ուա տըպըն՝ համա ա̆ղ տայիմա պը ուանա պըմ ։ Չը֊
մա քօ աւ ժըն , աւ ըուն լը սէր պէտէնէ մըն պը ըը֊
13 ժանտընէ , ժը պօյ տէֆըն քըրընէ մըն քըր ։ Համա
պըուա տը պէմ ժը ուա , լը նավա հէմի տընէ՝ լը քօ
քի աւ միւժտա դէ վազ քըրըն , քըրընէ ուի ժի տէ
պէ կօթըն ․ ժը պօյ գիքըր քըրընէ ուի ։
14 Ուէ չաղէ ժը տուանզտան եէքի , քօ Իսխարլի Եա֊
հուտա տը հաթը կօթըն , ջու լը պաշ խախամանուա՝
15 ու կօ , Չը՞ տը խուագըն ժը մըուա տայըն , ու ա̆ղ ուի
ժը ուա թէսլիմ պըքըմ , ու ուան սի փարչա զէվ վատ
16 քըրըն ժէուա ։ Ու ժը ուէ բէվա ֆուրսէնթ քի աւ֊
ամիշ տըքըր՝ քօ ուի պըտա̆ տէսթէ ուան ։
17 Ու լը ըօյա ավուլէ ֆէթիր պայրաման ․ շակըրտան
հաթըն լը պա Իսա ու կօնը ․ Ժը պօյ խուարընէ փա֊
սէհ լը քէ՞ տա̆րէ տը խուազի քօ ժը դաուա հազըր
18 պըքըն ։ Ու ուի կօ ժը ուանուա ․ Լը պաժէրէ ժը ֆը֊
լան քա̆սէուա հա̆ըըն , ու ժէուա պէժըն ․ Խօճա տէժա̆ ,
Ըխթէ մըն նէզ ա̆ ․ փասէհէ ժը շակըրտէդ խօուա թա̆վ
19 լը ճա̆մ դա տէ պըքըմ ։ Ու շակըրտան ժի քըրըն չա֊
վան քօ էմր քըր ժը ուանուա Իսա ու հազըր քըրըն
փասէհէ ։
20 Ու քինկա քօ էվար պու՝ պը տուանզտահ շակըր֊
21 տանուա սուֆրէտա ըօնըշդի պու ։ Ու քինկա քօ ու֊
ան տը խուարը պուն՝ կօ , Պըուա տը սէմ ժը ուա
22 քօ ժը ո՛ եէքէ տէ մը պըտա̆ տէսթ ։ Ու փըռ գա֊
սավաթ քըրըն , ու ժը ուան հէր եէքէ պաշլանտըն
23 կօթընէ ժէուա , Եա Րապպ սագըն ա̆ղ նա̆՞պըմ ։ Ու ուի
ճէվապ տա՝ ու կօ ․ Ան քօ տէսթէ խօ պը մըուա լը սա֊
24 հանէ քըր , աուի տէ մըն պըտա̆ տէսթ ։ Պըուա Գուըէ
մա̆ըուվ տը ջօ չավան քօ ժը պօյ ուի հաթը նըվիսան֊
տըն ․ համա̆ վայ ժը աւ մա̆ըուվըա , քօ Գուըէ մա֊

ռուվ պը տէսԹէ ուի տէ պէ Թէսլիմ պուն․ աւ մա̆֊
ռուվ ժը տիյէ խօ զա նա̆ պանա՝ ժէռա հէնի գանճ
25 պու։ Ճէվապ տա Եէհուտա քը ուի տէ տէսԹ պըտա֊
նա՝ ու կօ․ Եա՞ խօճա, սագըն ա̆զ նա̆պըմ․ կօ ժէռա․
Դա կօ։
26 Ու չը գաս քօ ուան տը խուարը պուն, իսա նանէ
սա̆նտ, միւպարէք քըր ու շըքէնանտ, ու տա ժը շա֊
կըրտանռա՝ ու կօ, Պը կըրըն պը խուն․ աւ Թէնէ մըն
27 ա̆։ Ու քէասըքէ սա̆նտ շըքըր քըր՝ տա ժը ուանռա՝
ու կօ․ Հուն հէմի ժի վէխուն ժէ․ չըմա քօ աւ ա̆ խույ֊
նա մըն՝ աւ ահտա նօ քօ ժը պօյ փըռան դէ ռըժան֊
28 տըն ժը պօյ ավֆըրզէ կիւնէյան։ Համա ժը ռուա տը֊
պէմ, ժը վէ բէվա̆ հէնի ժը մահսուլէ մէվ տէ նա̆ վէ֊
խում, հաԹա վէ ռօյէ՝ քինկա քօ պը ռուա աուի նօ
29 վէխում լը նավա փատիշահիԹիյէ Պավէ մըն։ Ու բաշէ
իլահի քի խօյնտանէ, ռապուն լը Ջիյէ զէյԹունէ։
30 Ուէ չաղէ կօ իսա, Հուն հէմիյան վէ շա̆վէ տէ խուար
31 պըն ժը մըն, չըմա քօ հաԹը նըվիսանտըն քօ, Շըվանէ
32 տէ պը խըմ ու միյէ ճէօլ տէ պալա պըպըն։ Համա բաշէ
գըյամ քըրընէ մըն՝ լը պա̆ր ա՛ ա̆զէ տէ հա̆ռըմ լը Ճէ֊
33 լիլէ։ Ճէվապ տա փէԹրոս ու կօ․ Էրքը հէմի ժի ժը
34 դա խուար պըն, համա ա̆զ տէ խուար նա̆ պըմ, կօ
ժէռա իսա, Պըռաս տը պէմ ժը դառա․ ուէ շա̆վէ լը
բէշ պանտանէ տիգան սէ ճարան դույէ մը ինքեար տէ
35 պըքի։ Կօ ժէռա փէԹրոս, Մէկէր պը դառա մըրըն
ժի լազիմ պէ, ա̆զէ դա ինքեար նա̆ քըմ․ ավհա տը
կօԹը պուն շակըրտան հէմի ժի։
36 Ուէ չաղէ իսա պը ուանռա ԳէԹսէմանի հաԹը կօ֊
Թան ճի քի հաԹ, ու կօ ժը ուանռա․ Լը վըր ռօնին՝
37 հաԹա քօ ա̆զ հա̆ռըմ լը ուէ նըմէճ պըքըմ։ Ու պը
սէնտընէ փէԹրոսէ ու հէրտու գուռէ Զէբէթոսէ․ պաշ֊
38 լանտ գասավէԹ քըրընէ ու հաճէԹ քըրընէ։ Ուէ չաղէ
կօ ժը ուանռա, Ճանէ մըն գասա մըրընէ պը գասա֊
վէԹ ա̆, լը վըր պը սա̆քընըն, ու պը մըռա հէշար պը

39 մինըն ։ Ու հընըքի լը բէշ ջու՝ լը սէր ռու քէթ , նը-
մէճ քըր ու կօ , Եա՜ Պավէ մըն , էրքը մըմքին հէյա՛ ,
պըրա աւ քեասըքէ ժը մըն պը պըհուրա՛ ․ համա նա՛
40 խօստընէ մըն իլլա պը խօստընէ դա պըպա՛ ։ Ու հաթը
շակըրտանռա ․ ու ուան լը խա՛վէտա տի ․ ու տէժա՛ ժը
փէթրօսռա , վուսան սա՞աթ քի ժի հուն նը քարը պուն
41 պը մըռա հէշար պը սա՛քընըն ։ Հէշար պը սա՛քընըն ու
նըմէճ պըքըն՝ քօ լը նավ թէրճուպայէ նա՛ գէվըն ․ պը-
42 ռա րուհ հազըր ա՛ , համա թէն զայիֆ ա՛ ։ Ցիսա իքին-
ճի ճարան ջու նըմէճ քըր՝ ու կօ ․ Եա՜ Պավէ մըն , էր-
քը մըմքին նընա՛ քօ աւ քեասըքէ ժը մը պը պըհու-
րա՛ էրքը ժէ նա՛ վէխում , պըրա մէրամէ դա պըպա՛ ։
43 Ու տիսա հաթը ուան լը խա՛վէտա տի ․ չըմա քօ ջահ-
44 վէ ուան կըրան պու պուն ։ Պա՛րտա ուան՝ ու ջու իւ-
չիւնճիւ ճարան նըմէճ քըր ․ ու տիսա աւ խապէր կօ ։
45 Ուէ չաղէ հաթը շակըրտանռա ու կօ ժը ուանռա , ժը
վէ բէվա խա՛վտա հա՛ռըն ու րահաթ պը պըն ․ վահա
սաաթ կըհիշթ , ու Գուռէ մա՛ռուվ լը տէսթէ կիւնէ-
46 քեարան թէսլիմ տը պա՛ ։ Ռապըն ժը վըր ա՛մ հա՛ռըն ,
չըմա քօ վահա կըհիշթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըտա՛ ։
47 Ու հէժա ուի աւ խապէրան տը տա , վահա Եէհու-
տա ժը տուանզտան եէքի հաթ , ու բէռա փըռ գա-
լապալըղ ժը իխթիարէ ճըվաթան ու ժը պաշ խալխա-
48 ման պը քէրան ու պը տարան ։ Ու ուի տէսթ տայող
ժը ուանռա նըշան քի պը տայընէ կօթը պու ․ Քի քօ
49 մը ռամիսա աւ ա՛ , աուի պը կըրըն ։ Ու զուվա՛ լը պա
իսա հաթ կօ ․ Սէլամ ժը դառա եա՜ խօճա , ու աուի
50 ռամիսա ։ Ու իսա ժէռա կօ , Եա տօսթ , դու չըմա՞
հաթի ․ ուէ չաղէ հաթըն տէսթ ավէթըն իսայէ ու կըր-
51 թըն ուի ։ Ու վահա աուան քօ պը իսառա պուն , եէ-
քի ժը ուան՝ տէսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քըշանտ
լը խըզմէթքեարէ պաշ խալխամէ ու կօյա ուի ճիյէ քըր ։
52 Ուէ չաղէ իսա կօ ժէռա , Քէրա խօ ճիյէ խօ վէկէռի-
նա՛ , չըմա քօ հէմի քէր քըշանտողան պը քէրէ տէ

53 հէլաք պըտըն։ Գու չը թախմին տըքի էրքը ա՛զ նը՞քա-
րըմ ժը պավէ խօռա լավա քըրընէ ու նուա պը կէնի
54 ժը մըռա ժը տուանզտահ ալայան զէտէ մէլէքան։ Հա-
մա չավան տէ թէմամ պըպըն քըթէպան էրքը լազըմ
ա՛ ավհա պուն

55 Ու էն չաղէ ժը ճ̇ալապառա կօ Իսա․ Մը կըրթընէ
ոդա լը սէր տը՞զ հուն պը քէրան ու պը տարան ռա-
պուն․ հէր ռօ լը նավ տաճարտա պը ռուա տը ռօն-
ըշտը պում ու թալիմ տը քրրը պուամ, ու հուն մը նա՛
56 կըրթըն։ Ու աւ հէմիան ժը պօյ թամամ պունէ քըթէ-
պէ փէյղէմպէրան պու․ ուէ չաղէ շակըրտան կըշք ուի
պա՛րտան ու ռէվին։

57 Ու ուան կըրթըն Իսայէ պըրըն ժը Գայիափա խա-
խամ պաշիռա, լը քօ քի քեաթիպան ու իխթիարան
58 հաթը պուն ճըվանտըն․ Ու Փէթրոս ժը տուրվա՛ լը
բէյ ուիտա չու՝ հաթա հավշա խախամ պաշիյէ, ու
քէթը հընտուռ պը խըզմէթքեարանռա ռօնըշտ քօ
59 ախըրէ պը պինը։ Ու պաշ խախաման ու չէվըռ կըշք
լը սէր Իսայէ տա՛րավ շահատէթի քի արամիշ տը քը-
60 րը պսւն․ քօ ուի պը գուժըն։ Համա նա՛ տիթըն ու
փըռ տա՛րավ շահատան հաթըն ժի տխսա նա՛ տիթըն․
61 բաշէ հաթըն տու տա՛րավ շահիտան, Տը կօթը պուն,
Էրքը ուիա խապէր տը տա․ Էզ տըքարըմ տաճարէ
Խօտէ հէլօշանտընէ ու նավա սէ ռօյանտա չէ քըրը։
62 Ու խախամ պաշի պը ռապունէ՝ ժէռա կօ․ Ճէվապ
քի նա՞ տի․ ուանան լը սէր դաշը՞ շահատէթի տըքըն․
63 ու Իսա հըսգօթ պու պու։ Ճէվապ տա խախամ պաշի՝
ու կօ ժէռա․ Պը սաղ Ալլահ դա սօնտէ տը տըմ, էր-
քը ժը մըռա պէժի՝ էրքը դույի Մէսիհ Գուռէ Խօտէ։
64 Կօ ժէռա Իսա․ Դա կօ․ համա տէժըմ ժը ռուա, ժը
վէ բէվա՛ տէ պը պինըն Գուռէ մա՛ռուվ լը ալիյէ սա-
ղէ Գուտրէթէ հաթը ռօնըշտըն․ ու պը ավրէ ազիւ-
65 մանան հաթըն։ Ու էն չաղէ պաշ իմամ ճըլա խօ դ̇ա-
թանտ՝ ու հէնի շահատան ժը մա՛ռա չը՞ լազըմ ըն․

66 վահա հուն պընհիստըն տըժմինա ուի․ ժը ռուա չավյան
տը խույա․ ուան ճէվապ տան ու կօն․ ժը մըրընուա
67 մըսթահաք ա՜։ Ուէ չաղէ թու քըրըն լը ռույա ուի,
պը փըռումըսթա քութանը ուի․ ու հընըքան ժի սիլէ
68 տը խըսթը պուն ու տը կօթը պուն․ ժը մա՜ռուա փէյ֊
ղէմպէրիթի պըքա՜ էհ՜ Մէսիհ․ քի՞ ա՜ աւ քօ ժը դառուա
խըսթ։
69 Համա փէթրոս տա՜րվա լը հավշէտա ռօտընը պու,
ու հաթը գարվաշ քի լը պա լէ ու կօ․ Դու ժի պը
70 ձէլիլի իսա պույ։ Ու ուի լը պա՜ր հէմիյան ինքեար
71 քըր ու կօ, Էրքը ա՜ղ նը զանըմ դու չը տէժի։ Ու
ուի չը գաս քօ լը տա՜րէյէ հավշէ տը պըհուրը պու․
պաշգա գիղ քի տի ուի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝
կօ ժը ուանուա, Ուիա ժի պը իսայէ Նըսուանիուա պու։
72 Ու ուի՝ Աւ մա՜ռուլ նը զանըմ՝ պը սօնտէ ինքեար
73 քըր։ Ու բաշէ հընըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն հա֊
թըն ու կօնը ժը փէթրոսուա․ Պըռուա դու ժի ժը ուան
74 ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի տըքա դա։ Ուէ չա֊
ղէ պաշլանտը լանէթ քըրընէ ու սօնտ խուարընէ,
Էրքը ա՜ղ ուի մա՜ռուլէ նը զանըմ, ու զուվա՜ տիք պան֊
75 տա։ Ու փէթրոս խապէրա իսայէ պիրա խօ անի․ էր֊
քը լը բէշ պանտանէ տիք՝ սէ ճարան դույէ մը ին֊
քեար պըքի․ ու տա՜րվա ռապու՝ փըռ դահլ կըրիա։

ՍէՐ 27

1 Ու քլինկա քօ սըպէ պու, պաշ իմաման կըշըք ու
իխթիարէ ճըվաթան չավռ քըրըն ժը պօյ իսա էրքը
2 ուի պը գուժըն։ Ու աուի պը կըրէտանէ պըրըն․ ու
3 աուի լը տէսթէ Պօնտոսլու փիլատոսէ տանը։ Ուէ չա֊
ղէ Յէհուտա քօ ա՜ուի տէսթ տա, պըտիթընէ էրքը լը
սէր ուի հէօքմ պու, փուշման պու՝ սի փարչա զիվ
վէկէռանտ ժը պաշ իմամանուա ու իխթիարանուա կօ․
4 ժը պօյ տէսթ տայընէ մըն պէսուչ խօյն՝ մը կիւնէ

5 քըր ․ ու ուան կօնը, ժը մա՛ռա չը՞․ դու զանի ։ Ու
զիվէ լը նավա տաճարէ ավէթ ու չու, աուի խօ ա-
6 լըգ̇անտ ։ Ու պաշ խախամման զիվէ պը սէնտընէ կօնը․
Աուի լը խազնայէ տաճարէ տադ̇ընըն ճայիզ նընա՛․ չը-
7 մա քօ աւ պուհայէ խօյն ա՛ ։ Պը շավըռ քըրընէ՝ պը
ուի զա՛վէյէ բըրուտէ քըռին, ժը պօյ մէզէլէ գ̇արի-
8 պանռա ։ Ժը պօյ ուի՝ հալթա ուէ ռօյէ աւ զա՛վի՝ զա՛-
9 վիյէ խունէ հալթը կազի քըրըն ։ Ուէ չաղէ Թամամ
պու պը տէսթէ Իրիմիա փէյղէմպէր հալթը կօթան․
Ու սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պուհայէ հալթը ֆըռօ-
թան․ քը հընըքան ժը դուռէ Իսրայէլէ պուհա գ̇ա-
10 թանտըն ։ Ու տանը աուէ ժը զա՛վէյէ բըրուտռա չավան
11 քօ Խօտէ ժը մըռա էմր քըր ։ Ու Իսա լը պա՛ր վալիյէ
սա՛քընանտ․ վալի փըռս քըր ժէ ու կօ․ փատիշահէ
Եէհուտիան դո՞ւ ի․ ու Իսա կօ ժէռա․ Դու տէժի ։
12 Ուխթա տօզ քըրընէ ժէ պաշ իմամման հէմ իխթիարան,
13 գ̇ա ճէվապ նա՛ տա ։ Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէռա կօ․ Լը
սէր դա չըգ̇աս դըշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՞
14 պըհիսի ։ Գաթ ժը եէք խապէրռա պիլէ՝ ժէռա ճէվապ
նա՛ տա․ վուսան քօ փըռ թաճուպ քըր վալի ։
15 Համա ատէթա վալի հա՛պու՝ քօ լը հէր պայրամտա
ժը ճէմաթռա կըրէտան քի պէրռա՛ քի քօ տը խօստը
16 պուն ։ Ուէ չաղէ ժը ուանռա Բարաբբա՛ հալթը կօթան
17 մէշհուր մահպուս քի հա՛պու ։ Ֆինկա քօ հալթըն ճը-
վանտըն․ կօ ժը ուանռա Փիլատոս, Ֆի՞ ժան տը խուա-
զըն քօ ժը ոռա պա՛րտըմ, Բարաբբա՞ եա Իսա քօ Մէ-
18 սիհ դէ կօթան ։ Չըմա քօ տըզանը պու՝ քօ աուի ժը
պօյ հասուտիյէ տէսթ տա պուն ։
19 Ու ֆինկա քօ ուի լը քիւրսիյէ շէրիաթէ ռօնըշտի
պու, ժընա ուի շիանտը ժէռա՝ ու կօ, Շըղուլէ դա
թունէնա՛ պը աւ սատըգ̇ քա՛սէռա․ չըմա քօ իռօ լը
20 խա՛վէտա ժը պօյ ուի ա՛զ փըռ քըշանտըմ ։ Համա պաշ
իմամման ու իխթիարան ճէմաթան գ̇անտուրմիշ քըրըն․
քօ Բարաբբայէ պը խուազըն ու Իսա հէլաք պըքըն ։

21 Ու վալի ժը ուանռա ճէվապ տա՝ ու կօ․ Ժը աւ
հէրտույան քի՞ ժանէ տը լուաղըն՝ քօ ժը ռուա պա̆ր֊
22 տըմ․ ու ուան կօթըն, Բարաբբայէ ։ Փիլատոս կօ ժը
ուանռա․ Լէ չը՞ պը քըմ Իսայէ քօ Մէսիհ դէ կօթան ։
23 Հէմի ժի կօթըն․ Պըրա պէ խաչ քըրըն․ ու կօ ժը ուան֊
ռա, Ջը՞ ամէլ քի քէօթի չըղուլի․ ու ուան հէնի փըռ֊
կաղի տըքըրի պուն ու տը կօթը պուն․ Պըրա պէ խաչ
24 քըրըն ։ Ու Փիլատոս պը տիթընէ քօ ֆայտա քի նա
պա̆, լէ հէնի փըռ վէլվէլէ տը պա̆․ ավէ սէնտ լը պա̆ր
ճըվաթան տէսթէ խօ շուշթ՝ ու կօ․ Էզ ժը աւ պէ֊
25 սուչ խօյնէ փաք ըմ․ հուն պը զանըն ։ Ու հէմի գավմ
ճէվապ տան ու կօն․ Խույնա աուի լը սէր մա̆ ու լը
սէր էվլատէ մա̆ պը պա̆ ։
26 Ուէ չաղէ Բարաբբայէ պա̆րտա ժը ուանռա, ու Իսա
27 պը քութանէ տէսթէ ուան տա քօ պէ խաչ քըրըն ։ Ուէ
չաղէ ասքէրէ վալի լը հընտուռէ տիվանխանայէ կըր֊
թըն Իսայէ, ու հէմի պէօլիւկէ լը սէր ուի ճըվանտըն ։
28 Դահղի քըրըն ուի ու ժէռա խէլաթէ սօռ բէ քըրըն ։
29 Ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը ջէ.քըրընէ լը սէրէ ուի
տանին ու գամիշ քի լը տէսթէ ուի ռասթ, ու պա̆ր
ուիտա լը սէր չէօքան պը հաթընէ մէսգարա տը քըրը
պուն ու տը կօթը պուն․ Սէլամ ժը դառա եա՜ փա֊
30 տիշահէ Եէհուտիան ։ Ու լը սէր ուի պը թու քըրընէ՝
գամիշէ տը կըրթը պուն ու սէրէ ուի տը քութա պուն ։
31 Ու աուի բաշէ մէսգարա քըրընէ խէլաթէ ժէ չէլան֊
տըն․ ու ճըլէ ուի բէ քըրըն ժէռա, ու պըրընը ուի
32 լը խաչէ ռապունռա ։ Ու ուան տա̆րվա ռապունէ նա֊
վէ ուի Շըմհուն եէքի Կիւրէնայը տին՝ աուի սուխրա
33 կըրթըն քօ խաչէ ուի հա̆լ կըրա̆ ։ Ու հաթըն աւ ճիյէ
քօ Գօլկօթա դէ կօթան, եանի ճիյէ սէրի ժէ քըրընէ ։
34 Ու ժէռա պը էօտ թէվ պուն սիրքա տանը քօ վէխու,
ու քինկա քօ դամէ ուի սէնտ վէխուարըն նա̆ տը խօս֊
35 տը պու ։ Ու աուի լը խաչէ տա̆րանին ու ճըլէ ուի պը
գուրայէ փայ քըրըն, քօ ժը փէյղէմպէր հաթը կօթան

խապէր թամամ պըպա. ծըլէ մըն լը նավ խօտա փայ
36 քըրըն, ու լը սէր գաֆթանէ մըն գուրա ավէթըն ։ Ու
37 ռօնըշդի պուն ու առուի տը բէպուն ։ Ու լը սէր սէրէ
ուր ճիւրմէ ուր հալթը նըվիսանտըն տանին. էրքըլ Աւ
Է ԻՍԱ ՓԱՏԻՇԱՀԷ ԵԷՀՈՒՏԻԱՆ ։
38 Ու է չաղէ բէռա տու տըղ ժի խաչ քըրըն, եէքի ժը
39 ալիյէ ռասթռա՝ ու առուէ տըն ժը ալիյէ չէփռա ։ Ու
ժը ուէ պըհուրողան սէրէ խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա
40 քիւֆր տը քըրը պուն, Ու տը կօթը պուն, Է՛յ տա-
ճարէ խարապ քըրօղ ու նավ սէ ռօյանտա ջէ քըլօղ՝
դու խօ խալաս պըքա. էրքըլ դու Գուռէ Խօտէյ՝ ժը
41 խաչէ որը խուարի ։ Հէմ վուսան ժի պաշ իմաման պը
քեաթիպան ու պը իխթիարան՝ մէսգարա տը քըրը
42 պուն ու տը կօթը պուն ։ Պաշգայան խալաս քըր, աւ
խօ նը քարը խալաս քըրընէ. էրքըլ փատիշահէ Իսրայէլ
ա՛, նուա պըրա ժը խաչէ պէ խուար՝ ու ժէռա իման
43 պինըն ։ Էրքըլ ժը Խօտէռա ումուտ քըրիյա, պըրա խա-
լաս պըքա ուի. էրքըլ ժէ րազի ա՛. չըմա քօ կօ, Էզ
44 Գուռէ Խօտէ մա ։ Բէռա հալթը խաչ պուն տըզան ժի
վուսան սէրհէվտէ տը քըրը պուն ժէռա ։
45 Ու սաաթ ժը շէշան հաթա սաաթ նա՛հան լը սէր
46 հէմի տընէ դարի պու ։ Ու սաաթ լը օխթա նա՛հան
Իսա պը տա՛նկ քի պըլընտ կազի քըր ու կօ, Էլի՝ Էլի՝
լամա սապաքթանի եանի, Եա՛ Ալլահէ մըն՝ Ալլահէ մըն՝
47 դա չը՞մա մը թէրկ քըր ։ Ժը ուան հընըրգան՝ քօ լը
ուէ սա՛քընի պուն, քինկա քօ պըհիստըն, տը կօթը
48 պուն. Աուի Իլիայէ կազի տըքա ։ Ու ժը ուան եէքէ
պազտա սիւնկէր քի կըրթ պը սիրքա դըժա քըր լը
49 սէր գամիշ քի փէչա ու տա ժէռա քօ վէխու ։ Ու
առուա տընան տը կօթը պուն, պա՛րտա՛ մա մէզէքըն
Իլիա դէ ուի խալաս քըրընէ ։
50 Ու Իսա տիսա պը պըլընտ սաունտ քի կազի քըր
51 ու ճանէ խօ թէսլիմ քըր ։ Ու վահա փէրտէյէ տա-
ճարէ ժը ժօրտա հաթա ժէր տըտոյան գաթեա ու

52 արտ լէրզա ու զընարան ֆագըլթըն • Ու թըրպան հա-
թըն վէպուն ու թէնէ փըռ ազիզան քօ խա̆վտա ջու-
53 պուն գ̇ըյամ քըրըն ։ Ու ժը թըրպան ռ.ապուն բաշէ
գ̇ըյամ քըրընէ՝ ու քէթըն լը պաժէրէ մուգ̇ատաս , ու
ժը փըռանռա խույայի պուն ։
54 Համա եւզպաշի ու բէռա ուան քօ իսայէ տը բէ
պուն , քինկա քօ տին զէլզէլէյէ ու աւ դըշդան քօ
պուն՝ փըռ թըռսիան , ու կօն • Պըռա աուի Գուռէ
Խօտէ պու ։
55 Ու լը ուէ՝ ժը տուրվա̆ նըհէւթօղ փըռ ժընան հա̆-
պուն • քօ ուան ժը Ճէլիլէ լը բէյ իսա ժէռա խըզ-
56 մէթ քըրընռա հաթը պուն • Քօ լը նավ ուանտա պու
Մէյրէմ Մագթալինի ու Եագօպ հէմ տիյէ Եօսա
Մէյրէմ ու տիյէ գուռէդ Զէբէդոսէ ։
57 Ու քինկա քօ էվար պու ժը Գարիպ ռամէ մա̆ռուվ
քի զէնկլին հաթ՝ քօ նավէ ուի Եուսիֆ պու , քօ ուի
58 ժի շակըրտէ իսա պու • Ուիա լը պա փիլատոսէ պը
ջունտընէ թէնէ իսա տիլէկ քըր • ուէ չաղէ փիլատոս
59 էմր քըր քօ թէնէ պը տըն ։ Ու Եուսիֆ թէնէ սէնտ
60 պը փաք չարշէֆան քէֆէն քըր , Ու տանի լը թըրպ
քի նօ՝ քօ ժը գէվըր քօլա պու , ու գէվըր քի մա̆զըն
61 լը տա̆րիյէ թըրպէ պը կէռ քըրընէ • ու ջու ։ Ու լը
ուէ պու Մէյրէմ Մագթալինի ու Մէյրէմէ տըն՝ լը
պա̆ր թըրպէ հաթը ռօնըշտըն ։
62 Ու աւ ռօյա տըն քօ լը բաշ ինէ պու • պաշ իմամա̆ն
ու ֆարիսիան հաթըն ճըվանտըն լը պա փիլատոսէ , ու
63 կօն , Եա̆ էֆէնտիյէ մա̆ պիրա մա̆ դէ քօ աւ տա̆րավի
լը ոխթա սաղ պունէ խօ տը կօթը • Քօ լը բաշէ սէ
64 ռօյան տէ գ̇ըյամ պըքըմ ։ Նուա էմր պըքա̆ քօ հաթա
սէ ռօ թըրպէ գ̇անճ պը բէն • Նա̆ պա̆քօ շակըրտէ ուի
պը շա̆վէ պէն՝ աուի պը տըզըն • ու ժը ճըվաթռա պէ-
ժըն , էրքը ժը մըրիան ռապու • ու տա̆րավիյէ բաշին
65 ժը ավուլին քօթի պըպա̆ ։ Փիլատոս ժը ուանռա կօ ,
Պէքճիյէ ո՛ հէյա̆ • հա̆ռըն չավան քօ տըզանին պը

66 բէն ։ Ու ուան ժի ջուն գանճ [Թ]ըրպէ խօտի ք̣ըրըն , ու
մէօհր ք̣ըրըն գէվըրէ պը պէք̣ճիան ։

ՍէՐ 28

1 Ու էվարա չէմույէ .քօ ռօյա ավուլէ հաֆթէ սըպէ
տըպա̈ , հաթը Մէյրէմ Մագթալինի ու Մէյրէմէ տըն ,
2 ժը պօյ Նըրհէռթընէ թըրպէ ։ Ու վահա զէլզէլէ ք̣ի մա̈-
զըն պու ․ չըմա քօ մէլէքէ Յօտէ ժը ազիումանան հա-
թը խուարէ , ջու ժը տա̈րխյէ գէվըր լը ալիքի կէռ
3 ք̣ըր ու լը սէր ուի ռօնըշտ ․ Ու չահրայէ ուի ոգա
4 պըրուսք̣ պու , ու ճըլէ ուի ոգա պա̈րֆ սըփի պու ։ Ու
ժը թըռսա ուի ուան քօ տը բէ պուն պըզտիան , ու
5 ոգա մըրի ս̣ուն ։ Ճէվապ տա մէլէ.ք՝ ու կօ ժը ժըն-
անռա ․ հուն մա̈ թըռսըն , զանըմ քօ հաթը խաչ պուն
6 իսայէ արամիշ տըքըն ։ Ս̣ւ լըվըր նընա̈ , չըմա քօ գ̣ը-
7 յամ ք̣ըր՝ չավան քօ կօ ․ Ուըն մէզէ.քըն աւ ճի լը քօ
ք̣ի ռազա պու ․ Ու զուվա̈ հա̈ռըն ժը շակըրտէդ ուի-
ռա պէժըն , էրք̣ը գըյամ կըրթ , ու վահա լը պա̈ր
ո' լը Ճէլիլէ տը ջօ ․ լը ուէ տէ պը պինըն ուի , վահա
8 մը ժը ոռա խապէր տա ։ Ու զուվա̈ ժը թըրպէ ռա-
պուն պը թըռս ու պը մա̈զըն շազպունէ ․ տը պազիյա
9 պուն ժը շակըրտանռա խապէր ք̣ըրընէ ։ Ու վահա
Յիսա լագա ուան պու ու կօ , Սէլամ ժը ոռա ։ Ու ու-
ան ջուն լընկէ ուի կըրթըն ու սէճտէ ք̣ըրըն ժէռա ։
10 Ուէ չազէ իսա ժը ուանռա կօ ․ Մա̈ թըռսըն ․ հա̈ռըն
ժը պըրէյ մըռա պէժըն ․ քօ լը Ճէլիլէ հա̈ռըն , ու լը
ուէ տէ մըն պը պինըն ։

11 Ու քինկա քօ ուան ջուն ժը պէքճիան հընը.ք հա-
թըն լը պաժէր ու ժը պաշ իմամանռա հա̈քանտըն հէ-
12 մի գըշգան քօ հաթը պուն ։ Ու ուան պը իխթիար-
անռա թա̈վ պը ճըվանտընէ՝ չէվր ք̣ըրըն՝ փըռ տըրավ
13 տան ժը ասքէրանռա , ու կօն ։ Պէժըն էրք̣ը շակըրտէ
ուի պը շա̈վէ հաթըն աուի տըզին քինկա քօ ա̈մ լը

14 խըմվտա պուն ։ Եըրքը աւ դըշդ տը կէ կօյա վալըյէ ,
ա՛մ ուր գ՛անտուրմիշ տըքըն , ու ո՛ ժի պէզէմ տըքըն ։
15 Ու ուան ժի տըրրավէ սէնտըն չավան քօ հին պուն վու-
սան քըրըն ․ ու աւ խապէր ժը նավա Եէհուտիան ռա-
պու հալթա ուէ ռօյէ ։
16 Համա եանզտահ չակըրտան ջուն լը ծէլըլէ աւ ջըյէ ,
17 լը քօ քի իսա ժը ուանռա թէրթիպ քըրը պու ։ Քին-
կա քօ ուր տին՝ սէճտէ քըրըն ժէռա , ու հընըքան
18 պը վէսվէսէ պուն ։ Ու իսա պը նէզ պունէ՝ պը ուան-
ռա խապէր տա՝ ու կօ ․ Լը ազիւմանան ու լը արտէ
19 հէմի հէօքմաթան ժը մըռա հալթը տայըն ։ Նուա հա՛-
ռըն հէմի միլլէթան թայիմ պըքըն , ու թահֆիլ պը-
քըն ուան պընավէ Պավ ու Գուռ ու Րուհ էլ գ՛ուտս ․
20 Հին պըքըն ժը ուանռա քը աւ հէմի դըշդան պըբէն՝
չը քօ մը ժը ոռա թէնպիհ քըր , ու վահա հէմի ռօ
ա՛զ պը ոռա մա՛՝ հալթա ախրէ տընէ ։

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԱ

ՄԱՐԳՈՍ

ՍԷՐ 1

1 Ավուըլէ ինճիլէ գուռէ խօտէ իսա էլ Մէսիհ ա՛ː
2 Ջավան քօ լը նավա փէյղէմպէրան հաթը նըվիսանտըն·
վահա ա՛զ մէլէքէ խօ տը չէյինըմ լը բէշ դատա , քը
3 տէ ռէյա դա լը պար դա հազըր պըքա՛ː Տա՛նկըքէ քօ
լը չէօլէտա կազը տըքա՛ , հազըր պըքըն ռէյա խօտէ
4 ու Թարիգէ ուի ռասդ պըքընː Եուհաննա լը չէօլէտա
Թահֆիլ տըքըր , ու Թահֆիլ պունէ Թօպայէ վազ տը-
5 քըր , ժը պօյ ավֆըըղէ կիւնէյանː Ու հէմի ուէյարէ
Եէհուտիսթան ու Գուտսուշէրըֆիան հէմի ժէռա տըջու-
պուն ու Թահֆիլ տը պօ պուն ժէ լը նավ չայէ Եօր-
6 տան՝ պը իգրար քըրընէ կիւնէհ խօː Ու Եուհաննա
մույա տէվէ օրկըրթի պու , ու բըշդա խօ գայիշ կըրէտա
պու , Ու դաամէ ուի գուլի ու հընկըֆէ եապանի պուː
7 Վազ տըքըր ու տը կօթ · Լը բէյ մը ժը մըն զախմ
դէ , քը ա՛զ լայիգ՝ նընըմ նըզըմ պուն՝ ժը պօյ վա՛քըրընէ
8 կըրա սօլէ ուիː Մը ո՛ պը ավ Թահվիլ քըր , համա աւ
պը Ռուհ էլ Գուտս տէ Թահֆիլ պըքա՛ː
9 Ու պու քի՝ ուէ ռօյան իսա ժը Նազարէթէ Ճէլի-
լիան հաթ , ու Թահֆիլ պու ժը Եուհաննա լը նավ
10 Եօրտանː Ու զուվա՛ ժը ավէ տա՛ր հաթընվա , վէպունէ

աղիւմանան, ու ժէր հաթընէ Բուհէ ոգա գմ̆վօգ լը
11 սէր ուի՝ տի։ Ու տմ̆նկ քի հաթ ժը աղիւմանան, ու-
րը կօր․ Գույի Գուռէ մըն տմ̆լալի ժը գա բաղի
12 պուժ։ Ու զուվ̆ Բուհ աուհ լը չէօլէ տմ̆ր անի։
13 Ու աուի չըլ ռօ լըվէ պու․ ժը Ծէյդան թէրճիւպա
հաթը պուն․ պը ճանավարանռա պու, ու մէլէքան
14 ժէռա խըղմէթ տըքըրը պուն։ Ու բաշէ թէօլիմ պունէ
Եուհաննա՝ իսա հաթը լը Ճէլիլէ, միւժտէյէ փատի-
15 շահիթիյէ Խօտէ վագ տըքըր, ու տը կօթ։ Էրքը ոխթ
թամամ պու մ̆, ու փատիշահիթիյէ Խօտէ նէզ պու մ̆․
թօպա պըքըն, ու ժը Ինճիլռա իման պինըն։
16 Ու քինկաքօ ժը քէնարէ պահրէ Ճէլիլիան տը պը-
հուրը պու, Շըմհուն ու պրէյ Շըմհուն Անտրիասէ տի,
քօ լը պահրէ թօռ տավէթը պուն․ չըմա քօ մահսի
17 կըրթող պուն։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա․ Լը բէյ մըն
18 որըն, քը մ̆զ ո՛ սէյտվանէ մմ̆ռուվան պըքըմ։ Ու ուան
19 զուվ̆ թօռէ հըշթըն ու լը բէյ ուի ջուն։ Ու ժը ուէ
հընըք լը բէշ պը ջունտընէ, դուռէ Զէբէթօսէ Եա-
գուպէ, ու պրէյ ուի Եուհաննայէ տի․ քը ուան ժի
լը նավ կէմյէ թօռէդ խօ մէրամէթ տը քըրը պուն,
20 ու կազի քըր ուան։ Ու զուվ̆ պավէդ խօ Զէբէդոսէ
լը կէմիտա պը փալէյանռա պը հիշդընէ լը բէյ ուի
ջուն։
21 Ու քէթըն լը Քափառնայումէ, ու զուվ̆ լը ռօյա
շէմույէ քէթը լը ճիյէ ճըվադան, ու հին տըքըրը պու
22 ուան։ Ու թաճիպ տըքըրը պուն լը սէր թալիմէ ուի,
չըմա քօ աւ ժը ուանռա ոգա եէքի խօտիյէ հիւքմա-
թէ թալիմ տը քըրը պու․ ու նա ոգա քէ·թիպան։
23 Ու լը ճիյէ ճըվադա ուան մմ̆ռուվ քի հմ̆ պու, քը նա-
փաք բուհ լը հընտուրէ ուիտա հմ̆ պու, քը ֆիրի քըր՝
24 ու կօ․ Պմ̆րտմ̆՛ լը մապէյնէ մմ̆ ու է դա չը՞ հէյմ̆,
եա՛ Իսայէ Նասրանի․ քը հաթի մմ̆ հէլաք քըրընէ;
25 մ̆մ զանըն դա դու քի ի․ Ազիզէ Խօտէ։ Իսա թազիլ
26 քըր ուի ու կօ․ Լալ պմ̆ ու ժը ուի ռապմ̆։ Ու Բուհէ

նափաք աուի հըժըրգանտ ու պը պըլընտ սաունտ քի
27 գիրա, ու ժէ տա̆ր քէթ ։ Ու հէմլյան թաճիպ քըրըն,
վուսան քօ ժը հա̆վ ու տու փըռս տը քըրը պուն ու
տըկօթը պուն, աւ չը՞նօ թալիմ քիա̆, քօ պը հիւք֊
մաթ էմր տըքա̆ լը սէր րուհէ նափաքան ժի, ու ժէ֊
28 ռա միւթէհ տը պըն ։ Ու նամէ ուի ռապու լը հէմի
ալյէ ծէլիլիան ։
29 Ու զուվա̆ ժը ճյէ ճըվադան ռապու հաթը մալա
Շըմհուն ու Անտըիասէ. պը Եադուպ ու պը Հաննա֊
30 ռա ։ Ու խասույէ Շըմհուն պը թա ռազա պու, ու
31 զուվա̆ ժէռա կօթըն ժը պօյ ուի ։ Ու նէզ պու ժը
տէսթէ ուի կըրթ ռաքըր ուի, ու թա պա̆րտա ուի,
ու ժը ուանռա խըզմէթ տը քըր ։
32 Ու քինկա քօ էվար պու, օխթա ռօ ավայէ՝ հէմի
ուան քօ լը քէօթի հալտա պուն, ու պըճընան ժէռա
33 տը անի պուն ։ Ու պաժէր կըշք լը պա̆ր տա̆րյէ հաթը
34 պուն ճըվանտըն ։ Ու փըռ նախօշան ժը չէշիտ չէշիտ
նախօշիան սաղ քըր, ու փըռ ճընան տա̆ր անի, ու ժը
ճընանռա խապէրտան նա̆ տըտա, չըմա քօ ուան աուի
տը զանը պուն էրքը Մէսիհ ա̆ ։
35 Ու սէրէ սըպէ զուվա̆ պը ռապունէ, ռապու ու ջու
36 լը ճի քի պա̆ռյէ ու լը ուէ նըմէճ տը քըր ։ Ու Շըմ֊
37 հուն ու ուան քօ բէռա պուն քէթըն լը տու ուի ։ Ու
քինկա քօ տին ուի՝ կօնը ժէռա, էրքը Հէմիան լը դա
38 տը կա̆ռըն ։ Ու կօ ժը ուանռա. Որըն ա̆մ հա̆ռըն լը
նէզ պուն ֆասապան, քը լը ուէ ժի վաղ պըքըմ, չըմա
39 քա̆ ա̆ղ ժը պօյ աւ դըշտ հաթըմ ։ Ու լը ճյէ ճըվաթա
ուան վաղ տը քըր լընավա հէմի ծէլիլիան, ու ճընան
տա̆ր տը խըսթ ։
40 Ույուղ քի հաթը ժէռա՝ լավա տըքըր, չօք տըքըր
ու տը կօթ. էրքը պը խուազի՝ տըքարի մը փաք քը֊
41 րըն ։ Ու իսա պը մէրհամէթ քըրըռնէ՝ տէսթէ խօ տը֊
րէժ քըր, քէթ ժէռա, ու կօ ժէռա տը խուազըմ
42 փաք պա̆ ։ Ու քինկա քօ աւ կօ ժէռա, զուվա̆ ույու֊

43 զիթի ժէ չու , ու փաք պու ։ Ու ժէուա պը գավի թէն-
44 պիհ քըրընէ զուվա՛ աուի տա՛ր քըր , ու կօ ։ Սագըն
ժը քա՛սէուա դըշդ քի նա՛ պէժի , լէ հա՛ուա խօնիշանէ
խախամէ պըտա՛ ․ ու պըտա՛ հէտևյէ փագըժ պուն է խօ ,
քօ Մուսա էմի քըր ժը ուանուա՝ ժը պօյ իսպաթ պունէ ։
45 Ու աւ ուապու տէսթ քըր վաղ քըրընէ ու դըշդէ հան
խապէր քըրընէ , վուսան քօ հէնէ աւ նա՛ տը քարը
պու աշիքեար լը պաժէր քի քէթընէ , լէ տա՛րվա լը
ճյէ եապանտա պու , ու ժը հէմի ալխյան ժէուա տը
հաթը պուն ։

ՄԷՐ 2

1 Ու բաշէ չա՛նտ ուօյան տիսա լը Գաֆարնայումէ քէթ ։
2 Ու հաթը պըհիստըն քօ լը մալ տա ա՛ , ու զուվա՛ փը-
ուան հաթըն ճըվանտըն , վուսան քօ հէնի լը պա՛ր տա՛-
րիան ժի ճի նա՛ մա , ու ուի քէլամէ խօտէ ժը ուանուա
3 տը կօթ ։ Ու տը հաթը պուն ժէուա՝ պը չար մա՛ուու-
4 վան հաթը հէլանին քէօթրում քի տը անը պուն ։ Ու
քինկա քօ ժը գալապալըղէ նա՛ տըքարը պուն նէզէ
ուի հաթընէ , հէլըշանտըն խանևյէ աւ մալէ լը քօ քի
իսա պու , ու պը գուլ քըրընէ՝ ժէր քըրըն աւ լէհ՛է-
5 ֆէ , լը նավա աւ քօ քէօթրում ուատըղա ։ Ու իսա ի-
մանէ ուան պը տիթընէ , կօ ժը քէօթրումուա ․ Էհ՜ գու-
6 ուըք կիունէյէ դա ժը դաուա ավֆ պու ։ Ու ժը քեա-
թիպան հընըքան լը ուէ հա՛պուն ուօնըշտի ․ լը սըլէ
7 խօ տը Ֆըքըրը պուն ։ Զի՛ ուիա քօ ավհա տըժմինան
տէժը ․ քի՞ տըքարը կիունէյան ավֆ քըրըն ․ ժը եէք
8 խօտէ թա՛նէ ։ Ու իսա ֆէհմ քըր լը րուհէ խօտա , քօ
ուան ավհա տիուշիումիշ տը պուն լը սըլէ խօտա , ու
9 կօ ․ Աւ չի՞ա՛ լը սըլէ խօտա տիուշիումիշ տը պըն ։ Բի՞
ժան գօլայ ա՛ , ժը քէօթրումուա կօթըն կիունէյէ դա
ժը դաուա ավֆ պըպը՞ն ․ Եա պըկըր լէհէֆէ խօ ու
10 պը կէու կօթըն ։ Համա ահվա քօ պը զանըն , էրքը

հէօքմէթէ գուռէ մա̆ռուվ հէյա լը սէր արտէ կիւնէ-
11 յան ավֆ քըրընէ (ժը քէօթրիւմռա կօ)։ Ժը դառա
տը պէմ, ռապա̆ պըկըր լէհէֆէ խօ ու հառա̆ մալա
12 խօ։ Ու ռապու ղուվա̆ լէհէֆէ խօ սա̆նտ լը պա̆ր հէ-
միան լը տա̆րվա ռապու, վուսան քօ հէմիան թաա-
ճիւպ քըրըն, ու ժը խօտէռա շըքըր քըրըն ու կօն-
էրքը վուսան դըշդ ճարա մա̆ գ̇աթ նա̆ տի։
13 Ու ռա̆պու լը քէնարէ պահրէ, ու ճըվաթան կըշք
14 ժէռա հաթըն, ու հին տըքըր ուան։ Ու քինկա քօ
տը պըհուրը պու, տի գուռէ Ալֆէոս Լէվիյէ քօ լը
կիւմրիւկխանէտա ռօնըշդի պու. ու կօ ժէռա, Ո՛րա̆
15 լը բէյ մըն. ուի ժի ռապու ջու լը բէյ ուի։ Ու պու-
քի քինկա քօ լը մալա ուի լը սուֆրէտա ռօնըշդի
պու, պը խսառա ու հէմ պը շակըրտէ ուիռա թա̆վ
փըռ կիւմրիւկճիան ու կիւնէքեարան ժի լը սուֆրէ-
տա ռօնըշդի պուն, չըմա քօ փըռան հա̆պուն քօ լը
16 բէյ ուի տըջօ պուն։ Համա քեաթիպան ու ֆարիսիան
քինկա քօ տին՝ էրքը պը կիւմրիւկճիանռա ու պը
կիւնէքեարանռա տը խօ, կօնը ժը շակըրտէ ուիռա,
Չ՞ըմա վուսան պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէքեարան
17 տը խօ ու վէտըխօ։ Ու քինկա քօ պըհիսթը Իսա կօ
ժը ուանռա, ժը սաղանռա հէքիմ նա լազըմ ա̆ լէ ժը
նախօշանռա. ա̆ղ նա՛ հաթըմ սատըգ̇ան կազի քըրընէ,
լէ կիւնէքեարան։
18 Ու շակըրտէ Հաննա ու հէմ ֆարիսիան ռօճի տը
կըրթը պուն հաթըն ու ժիռա կօթըն. Չ՞ըմա շակըր-
19 տէդ դա ռօճի նա կըրըն։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա.
մէկէր գ̇ապի՞լ ա̆ գուռէդ տավադան՝ չըգ̇աս քօ զավա
պը ուանռա̆ ռօճի պը կըրըն, չը՛գ̇աս քօ զավա պը
20 ուանռա̆ գ̇ապիլ նըն̆ ռօճի կըրդըն։ Համա ռօյան
տէ պէն քօ զավա ժը ուան տէ պէ սէնտըն, ու լը ուէ
21 զէմանէ, լը ուէ ռօյանտա ռօճի տէ պըկըրըն։ Ու
քա̆սքի փարչայէ ճըլէ նօ, լը սէր ճըլէ դէվըն փինա
նա՛ տըրու, էրքը նա, ժը դէվըն տըրադինը նօ. քը

թէրիթիյէ ուի պու , ու գ̇աթանըն հէնի պէթէր տը
22 պա՛ ։ Ու նա՛ ժի եէքի մէյէ նօ տա դ̇ինը լը նավա
մէշքէ դէվըն , էրքը նա՛ մէյէ նօ մէշքան տը գ̇ա֊
թինը ․ մէյ տը ռըժը , ու մէշքան վունդա տըպըն ․ լէ
մէյէ նօ լը նավա մէշքէ նօյան դէ տադ̇ինըն ։
23 Ու պու քի լը ռօյա շէմույէ աուի ժը նավ̇ զա՛վիյան
տը պըհուրի պու , ու շակըրտան քօ տըջօ պուն ,
տէսթ քըրըն սէրիյէ կէնըմ գ̇ուրֆանտընէ , ու խուար֊
24 ընէ ։ Ու ֆարիսիյան կօնը ժէռա ․ Մէզէ.քա՛ չը տըքըն
25 լը ռօյա շէմույէ , քը ճայիզ նը նա՛ ։ Ու Իսա կօ ժը ու֊
անռա , հուն գ̇աթ նա՞ խօնտըն քըրընէ Տավուտ ,
քինկա քօ լազըմ պու ․ ու պըրչի պու աուի ու աւան
26 քօ բէռա պուն ։ Ջավան լը կինա Ապիթար պաշ խըմա֊
մէ քէթ լը մալա Խօտէ , ու նանէդ հուզուրէ խուար
ու տա ժը ուանռա ․ ուան քօ բէռա պուն , քը ժը ի֊
մամանռա պաշգ̇ա ժը եէքէռա ճայիզ նա՛ պու խուա֊
27 րընէ ։ Ու կօ ժը ուանռա , Շէմու ժը պօյ մա՛ռուվ պու ,
ու նա մա՛ռուվ ժը պօյ շէմուէ ։ Վուսան քօ՝ Գուռէ
մա՛ռուվ խօտիյէ շէմու ժի ա՛ ։

ՄԷՐ 3

1 Ու Տիսա քէթ լը ճիյէ ճըվաթան ․ ու լը վէ մա՛ռուվ
2 քի հա՛պու , քը տէսթէ ուի հըշք պու պու ։ Ու լէ մէ֊
զա՛ տը քըրը պուն քօ լը ռօյա շէմույէ աուի սաղ տը֊
3 քա՞ ․ քօ ժէ կազընան պըքըն ։ Ու ուի կօ ժը տէսթէ
4 հըշք պուն մա՛ռուվրա ․ Ռապա՛ լը օ՟՟ պը սա՛.քըն ։ Ու
կօ ժը ուանռա լը ռօյա Շէմուտա ամէլէ գ̇անճ քըրըն
ճայի՞զ ա՛ , եա՛ ամէլէ քէօթի քըրըն , ճա՞ն քի խալաս
քըրըն , եախօտ վունդա քըրըն ․ համա ուան հըսդօթ
5 քըրըն ։ Ու Ի՟՟ լը սէր ուան պընըհէռթընէ , պը հէռս
պու ․ ժը պօյ քէօր պունէ տըլէ ուան հաթը գ̇ասա֊
վէթ պուն , ժը ուի մա՛ռուվրա կօ ․ Տէսթէ խօ տըրէժ
քա՛ , ու ուի ժի տըրէժ քըր , ու տէսթէ ուի ռըստ

6 պու ։ Ու ֆարիսիան պը Հէռօտիսիանռա Թա՛մ զուվա
ռապուն լը տա՛րվա, չավր տըքըրը պուն ժը պօյ ուի
էրքը չավան աուի հէլաք պըքըն ։
7 Համա Իսա պը շակըրտէդ խօռա լը քէնարէ պահրէ
ջու, ու լը բէյ ուի ժը Ճէլիլէ ու ժը Եէհուտիսթանէ ։
8 Ու ժը Գուտսէ ու ժը Իտումէ ու ժը ալիյէ տընէ
Յորդանէ, փըռ ճըվաթան ջուն, ու ուան քօ ժը Տիւ-
րօսէ ու ժը Սիդօնէ պուն, փըռ ճըվաթան քինկա քօ
տը պըհիստը պուն չըգ̇աս դըշդ տը քըր ․ տը հաթը
9 պուն ժէռա ։ Ու կօ ժը շակըրտէդ խօռա ․ ժը սէմէտէ
խալգ̇է, լը պա ուի գայըղ քի բըջուք պը բէ ․ քօ ժէ-
10 ռա սըխլէթ նա՛քըն ։ Զըմա քօ փըռ մա՛ռուվան սաղ
քըր, վուսան քօ՝ հէմի մարազլիան ժը պօյ լէ քէթընէ,
11 լը սէր ուի տը քէթը պուն ։ Ու Նափաք ռուհան քին-
կա քօ ուի տը տիթը պուն՝ լը պա՛ր ուի տը քէթը պուն,
12 տը գ̇իրա պուն ու տը կօթը պուն ։ Էրքը դույի Գու-
ռէ խօտէ ․ Համա ուի տը ղայիտը պու ժը ուանռա քօ
աուի աշիքար նա՛ քըն ։
13 Լը Ջիյէ ռա տը պա՛ ու ժը խօռա կազի տըքա՛ աուան
14 քօ՝ աուի խօստ, ու ջուն լը պա լէ ։ Ու տուանզտահ
Բէնան Թային քըր՝ քը բէռա պըպըն, ու քը ուան պը շէ-
15 յինէ վաղ քըրընէ ։ Ու քը հէօքմաթէ ուան պըպա՛ նա-
16 խօշիթիան սաղ քըրընռա, ու ճընան տա՛ր խըստընռա ։ Ու
17 Նավէ Շըմհունէ փէթրօս տանի ։ Ու Գուռէ Զէպտի Եա-
գուպ ու պրէյ Եագուպ Հաննա, նավէ ուանան Պօա-
18 նէրկէս, եանի Գուռէդ կիւրիւլթիյէ, տանի ։ Ու Անտ-
րիասէ, ու Ֆիլիպօսէ, ու փարդուլիմէ ու Մէտթէյէ
ու Թումայէ ու գուռէ Հալֆա Եագուպէ ու Թատայէ
19 ու Շըմհունէ Քանանի ։ Ու Եէհուտայէ իսխարի, աուի
քօ ուի տէսլթ տա ։
20 Մալ քի հաթըն ․ ու տիսա փըռ խալգ̇ ճըվանտըն
21 վուսան քօ դաամ խուարըննա գ̇ատիր նա՛ պուն ։ Ու
քինկա քօ գուսումէ ուի պըհիստըն ․ ռապուն քօ ա-
ուի պը կըրըն, չըմա քօ պէհըշ պույա՛ տըկօթը պուն ։

22 Ու աւ քեաթիպան քօ ժը Գուտսէ հաթը պուն տըկօ֊
թը պուն քօ՝ Պաալզէպուլէ ուի հէյը̆, հէմ ժի պը
23 սէրվէրէ ճընան՝ ճընան տը̆ր տը խա։ Ու ուան լը պա֊
լէ պը կաղի քըրընէ, պը թէմսիլան խապէր տըտա պը
ուանռա, Շէյթան Շէյթանէ չա՞վան տըքարը տը̆ր
24 խըստըն։ Ու էրքը փատիշահիթի քի․ լը նավ խօտա
դէ ճիհէ պուն, աւ փատիշահիթի, նըքարը պը մինը̆։
25 Ու էրքը մալ քի լը նավ խօտա դէ ճիհէ պուն, աւ
26 մալ նը քարը պը մինը̆։ Ու էրքը Շէյթան աուի լը
սէր խօ ռապույը̆ ու հաթը ճիհէ պուն, աուի նըքա֊
27 րը պըմինը̆, լէ բաշէ ուի հաթիը̆։ Ու ք̇աթ եէքէ
նըքարը̆ լը մալա մէր քի պը դէվը̆ ու մա՛լէ ուի եաղ֊
մա պըքը̆, ու էրքը ավուլ աւ մը̆ռուվէ մէր կըրէ նը̆
28 տը̆՝ ուէ չաղէ մալէ ուի եաղմա պըքը̆։ Պըռա տըպէմ
ժը ռա, էրքը հէմի կիւնէան տէ պէն ավֆ պուն ժը
դուռէ մը̆ռուվանռա, ու քիւֆրան, չըգ̇աս քօ քիւ֊
29 ֆըր տըքըն։ Համա քի քօ ժը տը̆ր հագ̇է Րուհ էլ
Գուտսէ քիւֆր տէժը̆․ ժը ուիռա գ̇աթ լը էպէտա
ավֆ տէ թուն նը̆ պը̆․ իլլա ժը էպէտէ հէօքմէռա
30 տէյնտար տը պը̆։ Զըմա քօ տը կօթը պուն, էրքը
րուհէ նափաք հէյը̆ լը հընտուռէ ուիտա։
31 Բաշէ տի ու պըէյէդ ուի հաթըն, ու լը տը̆րվը̆ պը
սը̆քընանտընէ՝ շիանտըն ու աուի կաղի տըքըրը պուն։
32 Ու խալք լը չար ալյէ ուի ռօնըշդի պուն․ ու քինկա
քօ կօնը ժէռա․ վահա՛ տի ու պըէյէդ դա լը տը̆րվը̆
33 դա տը խուազըն։ Ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ, տի
ու պըէյէդ մըն քի՞նը̆․ ու նազար քըր լը սէր ուան
34 քօ լը չար ալյէ ուիտա ռօնըշդի պուն՝ ու կօ․ վա֊
35 հա՛ տի ու պըէյէդ մըն։ Զըմա քօ քի քօ մէրամէ խօ֊
տէ տըքը̆, աուի ը̆ պըէ ու խուշգ ու տյէ մըն։

ՄԷՐ 4

1 Ու տիսա լը պա պահրէտա տէսթ քըր հին քըր֊
ընէ, ու լը պալէ փըռ խալք ճըվանտըն, վուսան քօ

տուր լը կէմիտա քէթ ու լը սէր պահրէ ռօնըշտ․ ու
խալք հէմիան լը պա պահրէ լը (զուսյիտա) պուն:
2 Ու պը թէմսիլան փըռ դըշդան հին տըքըր ժը ուան-
3 ռա, ու տը կօթ ժը ուանռա լը թալիմէ խօտա: Գը՛
պըհիսըն, վահա դօվքըրօղ ժը պօյ դօվ քըրընէ ռա-
4 պու: Ու պու քի օխթա դօվ քըրընէ հընըքան լը
սէր ռէ քէթըն, ու դայրան հաթըն ու տուր խուա-
5 րըն: Ու պաշխասխան լը ճիյէ գարած քէթըն լը քօ քի
փըռ հարի թուն նա̆ պու, ժը գուրիթիյէ հարի թուն
6 նա̆ պունէ զուվա̆ շին պու: Ու քինկա քօ դավ քէթ
կէրմ պու, ու ժը գուրմ թուն նա̆ պունէ, հըշք պու:
7 Ու հընըքան քէթըն լը նավա ըսթըրիան, ու ըսթըրիան
8 ռապուն ու խէնըքանտըն ուի ու ֆէքի նա̆ տա: Ու
հընըքան լը արտէ ռընտ քէթըն, ու ռապու մա̆զըն
պու ֆէքի տըտա․ ու տը ա̆նը պու լը ճիյէ եէքէ սի,
9 ու եէքէ շէզթ ու եէքէ սա̆տ: Ու ժը ուա̆նռա տը
կօթ, ժը քէուա քօ ժը պըհիստընա կօ հէյա̆ պըրա
կօտարը պըքա̆:
10 Ու քինկա քօ տուր թա̆նէ մա, տուան քօ լը պա
ուիտա պուն պը տուանզդանա թա̆վ, փըռս քըրըն ժէ
11 ու թէմսիլա: Ու ժը ուա̆նռա կօ, ժը ռուա հաթիա̆
տայըն սըրրէ փատիշահիթիյէ Խօտէ զանըն․ ու համա
ժը ուա̆նռա քօ ժը տա̆րվէնըն, հէր դըշդ պը թէմսիլա
12 տը պա̆: Քը պը տիթընէ տէ պըպինըն, ու նա̆ պինըն,
ու պը պըհիստընէ տէ պը պըհիսըն, ու տէ ֆէհմ նա̆
քըն, քը նա̆ պա̆ վէրկէուըն, ու կիւնէյէ ուան աֆ
13 պըպա̆: Ու կօ ժը ուա̆նռա․ Աւ թէմսիլէ հան նը՞
զանըն, էրքը վուսան ա̆ հուն չա՞վան հէմի թէմսի-
14 լան տէ պըզանըն: Դօվ քըրօղ սէօզէ դօվ տըքա̆:
15 Ու լը սէր ռէտա պուն դօվան տուանըն, լը քօ քի
քէլամ դէ աժօղան, ու քինկա քօ տուր տը պըհիսըն,
Շէյթան դէ ու լը տըլէ ուանտա հաթը աժօղըն քէ-
16 լամէ տա̆ր տըխա: Ու լը ճիյէ գարաժան հաթը դօվ
պուն ուանըն, քը քինկա քօ քէլամէ տը պըհիսըն,

17 զուվա պը չաղ պունէ գապուլ տըքըն ։ Ու ժը պօյ լը
նավ խօտա գուրմ թուննա՛ պունէ թա՛նէ հըրըք զէ֊
մա՛ն տը սա՛քըրնըն, ու բաշէ քինկա քօ պը սէմէտէ քէ֊
լամէ սըխլէթ քի եա գաօրանտըն քի դէ, զուվա խուար
18 տը պըն ։ Ու լը նավ ըսթըրխան հաթը դօվ պուն ուա֊
19 նըն․ քը քինկա քօ քէլամէ տը պըհիսըն ։ Համա աժ֊
դալէ ուէ տընէ ու խաբխաբօքէ զէնկինիթիյէ լը նավ
տը դէվըն ու քէլամէ տը խէնըգինըն, ու պէ մէյվէ
20 տը պա՛ ։ Ու լը արտէ ըրնտ հաթը աժօդան ուա՛նըն,
քը քէլամէ տը պըհիսըն ու գապուլ տըքըն․ ու մէյվէ
տըտըն ժը եէքէ սի ժը եէքէ շէզթ ժը եէքէ սա՛տ ֆ֊ն ։
21 Հէմ ժը ուանուա կօ, մէկէր չըրա լը պըն էօլչէկէ
եա լը պըն լըհէֆէ տադինընուա դէ՞, նա՞ քօ ժը պօյ
22 լը սէր շամտան տադինընուա դէ, Չըմա քօ թուննա՛
վէշարթըն դըշդ քի քօ տէ աշիքեար նա՛ պա՛, ու
23 դըշդ քի տըզիգա քօ տէ նէյէ մէյտանէ ։ Ժը քէուա
քօ ժը պըհիստընուա կօ հէյա՛՝ պըրա կօտարի պըքա՛ ։
24 Ու ժը ուանուա կօ․ Մէզէքըն չըքօ հուն տը պըհի֊
սըն, պը չը էօլչէկէ քօ հուն տը բէվըն, պը ուի էօլ֊
չէկէ տէ պէ ժը ռուա բիվա՛նտըն, ու ժը ռուա քօ կօ֊
25 տարի տըքըն տէ զէտա պըպա՛ ։ Ժը քէուա քօ հէյա՛
ժը ուխուա տէ պէ տայըն ու ժը աուխուա քօ թուննա՛
չը քօ ուի հէյա՛ ժի՝ տէ պէ ժէ սա՛նտըն ։
26 Հէմ տը կօթ, փատիշահիթիյէ Խօտէ ահվա՛ ա՛, շավան
27 քօ մա՛ռուվ քի լը արտէ դօվէ պըխա՛ ։ Ու լը շա՛վ
ու լը ռօ խա՛ւտա տըջօ ու ռա տը պա՛․ ու դօվ շին
տըպա՛ ու մա՛զըն տըպա՛․ աուի նըզանը էրքը շավան ։
28 Չըմա քօ հարի ժը խօ մէյվէ տըտա՛, ավուլ կիյայէ,
ու բաշէ սըմպըլէ, ու ժը ուի բէվա դըժա կէնըմ լը
29 նավ սըմպըլտա ։ Համա քինկա քօ մէյվէ տը տա՛ զուվա՛
տասէ տը չէյինէ, չըմա քօ ուխթա չինանտըն կիյայա՛ ։
30 Ու տը կօթ․ փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը չը՞ուա պը
31 շըպինըմ, եա պը չը՞ թէմսիլա նըշան պըտըմ ։ Ոգա
հապէ խարտալէ ա՛․ քը աւ լը արտէ ուխթա քօ դէ

դօւլ պուն, լը նավա արտէ պուն ժը հէմի դօւլան բը-
32 ջուք ա՛ ։ Համա քինկա քօ դէ դօւլ պուն շին տը պա՛,
ժը հէմի փէնջարան ժի մա՛զըն տը պա՛ ․ ու կիւլեյէդ
մա՛զընան դինա՛ ․ վուսան քօ լը պըն սիյէ ուիտա տա-
նընէ դէյռէ ասըմանռա պա՛ս տը պա՛ ։
33 Ու նուա պը Թէմսիլա խապէր տը տա պը ուանռա
34 քէլամէ քը տըքեարը պուն ֆէհմ քըրընէ ։ Ու պէ Թէմ-
սիլա պը ուանռա դըշդ քի խապէր նա՛ տըտա, համա
ոխթա խալի պունէ հէմի ժի պէյան տըքըր ժը շակըր-
տէդ խօռա ։
35 Ու լը ուէ ռօտա քինկա քօ էվար տը պու, ժը ուան-
36 ռա կօ ․ լը ալիյէ տըն ա՛մ պը պըհուրըն ։ Ու խալք
հըշդըն ու աուի չավան քօ լը կէմիտա պու, սա՛նտըն ․
37 ու բէռա պաշգա կէմիյէդ բըջուդան ժի հա՛պու ։ Ու
մա՛զըն ֆըրթունա քի պայէ պու, ու տալղայան լը կէ-
միյէ տը քա՛թըն, վուսան քօ համա դըժա տը պու պու ։
38 Ու աւ լը ալիյէ բաշէ կէմիյէ լը սէր պալիվէ խա՛վտա
տըջօ պու ․ աուի ժը խա՛վէ ռա քըրըն ու ժէռա կօ-
թըն ․ Եա՛ խօճա՝ վա՛հա ա՛մ հէլաք տըպըն հաճէթէ դա
39 նընա՛ ։ Ու հէշար պու, ղայիտի լը սէր պայէ, ու ժը
պահրէռա կօ, հըշ պը, լալ պա՛ ․ ու պա սա՛քընի, ու
40 մա՛զըն խօշիթի քի պու ։ Ու կօ ժը ուանռա ․ չըմա՞
հուն վուսան Թըռսօքըն, չըմա՞ իմանէ ո՛ Թունընա՛, ու
փըռ պըղտիան ու ժը հէվուռուռա տըկօթը պուն, ա-
ճապա ․ ուխա քի՞ա քօ հէմ պա ու հէմ պահր ժէռա
միւթահ տը պըն ։

ՍԷՐ 5

1 Ու հաթըն ալիյէ տընէ պահրէ լը ոլաթէ Գատա-
2 րիյան ։ Ու քինկա քօ աուի ժը կէմիյէ հաթը տա՛ր, ժը
Թըրպան մա՛ռուվ քի լաշա ուի հաթ, քը մուրտար
3 ճընէ ուի հա՛պու ։ Գը մէսքեանէ ուի լը Թըրպանտա
պու ․ պը զէնճիրան ժի քէս քի նա՛ տըքարը պու

4 աուր կըրէտա՜։ Ջըմա քօ փըռ ճարան աուր հաթը պու
կըրէտան պը գայտան ու պը զէնճիրան, զէնճիրան տը
գուըըֆանտը պու ու գայտան տը շըքէնանտը պու․
5 ու քէսքի նա՜ տըքարը պու աուր պաֆթ քըրընէ։ Ջը֊
մա քօ լը շա՜վէ ու լը ռօյէ հէր «Խ» լը նավ թըրպան
ու լը ջիյանտա տը գիրա պու․ ու աուր խօ պը դէ֊
6 վըրան տը քուլթա։ Նուա քինկա քօ ժը տուրվա Իսայէ
7 տի․ պազխա ու սէճտէ քըր ժէռա։ Պը պըլընտ սա֊
ունտ քի գիրա՝ ու կօ․ Ջը՞ շըղուլէ դա պը մըռա հէյա՜
եա՞ Իսա Գուռէ Ալլահթաալայէ, դա պը նավէ Խօտէ
8 սօնտ քըրընէ տըտըմ մը լը խըքէնճյէ մա՜խա՜։ (Ջըմա
քօ աուր ժէռա տըկօթը պու․ Եա՞ րուհէ մուրտար ժը
9 մա՜ռուվէ որա՜ տա՜ր)։ Ու ժէ փըռս քըր էրքը նավէ դա
չիա՜․ ու աուր կօ․ նավէ մըն լէգէօն, չըմա քօ ա՜մ
10 փըռ ըն։ Ու փըռ լավա տըքըրը պուն ժէռա քօ ուան
11 ժը աւ տիյարէ տա՜ր նա՜ շէյինա՜։ Ու լը ուէ նէզէ
ջիյէ կառան քի մա՜զըն խընզիր հա՜պու, քը տը ջէրխա
12 պուն։ Ու հէմի ճընան ժէռա լավա քըրըն ու կօն, մա՜
ժը խընզիրանռա պը շէյինա՜՝ քը լը ուան ա՜մ պը դէ֊
13 վըն։ Ու էմր քըր ժը ուանռա ու քինկա քօ տա՜ր քէթըն
ու կառան ժը պազտէքէ պազխան լը պահրէ, ու լը
պահրէտա խանըգ֊ին․ (գասա տու հազարան հա՜ պուն)։
14 Ու կավանէ խընզիրան․ րա՜վխան, լը պաժարան ու լը
կիւնտան խապէր քըրըն, ու ուան ռապուն տիթընէ՝
15 էրքը աւ չը՞ դըշդա՜ քօ պու։ Հաթըն լը պա Իսայէ,
ու տին աւ պը ճըննէ լը ուի քի լէգէօն հա՜պու, ճըլէ
խօ օրկըրթըն ու ագըլէ ուի լը սէրխտա ռօնըշտի պու․
16 ու պըզտիան։ Ու ուան քօ տի պուն ժը ուանռա նագըլ
քըրըն, էրքը չը հաթ լը սէր պը ճըննէ, ու հավալէ
17 խընզիրան։ Ու ժէռա լավա քըրընէ պաշլամիշ պուն․
18 քը ժը սինօռէ ուան հա՜ռա՜։ Ու քինկա քօ աուր լը
կէմյէ քէթ աւ պը ճըննի՝ լավա տըքըր ժէռա, քօ բէռա
19 պըրպա՜։ Համա Իսա աուր պա՜ր նա՜ տա․ իլլա ժէռա կօ,
հառա՜ մալա խօ ժը գըստումէ խօռա, ու նագըլ պըքա՜

ժը ուանուա չըքօ խօտէ քըր ու մէրհամէթ քըր ժը
20 դաւուա ։ Ու աւ ջու , ու տէսթ քըր լը ոլաթէ թէկա‐
փուլխաէ վաղ քըրընէ , չը քօ իսա ժէուա՛ քըր , ու հէ‐
21 միան ժի թաճիւպ տը մա պուն ։ Ու իսա քինկա քօ տի‐
սա լը ալիյէ տընէ պահրէ պըհուրի , փըռ խալք ճը‐
վանտըն լը պալէ , ու աուր լը քէնարէ պահրէտա պու ․
22 Ու վահա մա՛զըրնէ ճըվա՛թան եէքի նաւէ ուի Յայրուս
լը պա ուի հաթ ․ քինկա քօ աուր տի՝ քէթ լը լընկա
23 ուի ։ Ու փըռ լալա տըքըր ժէուա ու տը կօթ , էրքը
գիւզըքէ մըն լը սօն նէֆէստա ա՛ , որա՛ տէսթէ խօ լը սէր
24 տէյնա՛ , քը խալաս պըպա՛ ու պը ժի ։ Ու ջու բէուա ,
ու փըռ ճըվաթան լը բէյ ուի տը ջու պուն ․ ու ժէուա
էզիյէթ տըտա պուն ։
25 Ու լը տուանըզտահ սալ ժէ խույն չունտող լը իւքէթ
26 քի պուն ժընըք քի ։ Գը ժը տէսթէ հէքիման փըռ
քըշանտը պու ․ ու վարիյէթէ խօ հէմի թէլէֆ քըրը
պու , ու ֆայտա քի նա՛ տի պու , լէ հէնի պէթէր պու
27 պու ։ Գինկա քօ ժը պօյ իսայէ պըհիսթ լը նավա խալ‐
28 քէ ժը բէշվա՛ հաթ՝ ու լը ճըլէ ուի քէթ ։ Ջըմա քօ
լը տըլէ խօտա տը կօթ ․ էրքը թանէ լը ճըլէ ուի պը
29 գէվըրմ տէ խալաս պըպըմ ։ Ու զուվա խույն ջունտընէ
ուի պըրխա ․ ու լը կէօվտա խօտա հասիա՝ քը ժը աւ
30 իւքէթէ չիֆա տի ։ Ու իսա զուվա հասիա լը խօ քը
աւ զուվկէթ ժէ ուապու , վէկէուխա լը նավ խալքէ ու
31 կօ , քի՞ քէթ լը ճըլէ մըն ։ Ու չալըրտան կօն ժէուա ,
տը պինի քօ խալքէ դա տը ասըրինա՛ ․ ու տէ ժի , էր‐
32 քը քի քէթ լը ճըլէ մըն ։ Ու լը չար ալիյէ խօ մէզա՛
33 տըքըր քօ պը պինա՛ էրքը քի՞ քըր աւ դըշդ ։ Ու ժը‐
նըք պըրզտիա ու լէրզա , չըմա քօ հասիա քօ ժէուա
չը պու , ու հաթ լը պէր ուի քէթ ու հէմի [illegible] ուաս‐
34 տը ուաստ ժէուա խապէր տա ։ Ու իսա ժէուա կօ ․ Նա՛
գիդ իմանէ դա՝ դա խալաս քըր , հաուա՛ պը սէլամէթ
ու ժը տէրտէ խօ սաղ պը պա՛ ։
35 Ու աուր չըդաս քօ խապէր տըտա հընըքան ժը ալիյէ

մըզընէ ճըվաթան հաթըն ու կօն․ էրքը գ'իզէ դա մըր․
36 հէնի չըմա զահմէթ տը տի ժը խօճառա։ Համա Իսա
քինկա քօ պըհիսթ աւ խապէրան քօ հաթըն խապէր
տան, ժը մըզընէ ճըվաթանռա կօ․ մա թըրս դու
37 թըմնէ իման պինա։ Ու եէքի պար նա տա բէռա ջուն-
տըընէ, Թըմնէ Փէթրոս ու Եագուպ ու պըրէյ Եագուպէ
38 Հաննա։ Ու լը մալա մըզընէ հաթ, ու տի շամաթայէ
ու հէմ առռան քօ տը կըրիա պուն ու ֆէրիատ տըքըրը
39 պուն։ Ու լը հընտուռ քէթ՝ ու կօ ժը ուանռա․ չը-
մա՛ հուն շամաթա տըքըն ու տը կըրըն, դուռըք նա
40 մըրի ա, լէ խավտա տըջօ։ Ու առի մասգարէ տը քըրը
պուն, համա առի հէմիան տարվէ քըր, ու պը խօռա
կըրթ պավ ու տիյէ դուռըք ու ուան քօ բէռա պուն․
ու լը վէ քէթ լը քօ քի դուռըք հաթի պու տա դինըն։
41 Ու տէսթէ դուռըքէ պը կըրթընէ՝ կօ ժէռա․ Տալիթա
դումի, քը թէրճիւմէ տը պա, Եա՛ գ'իզ (ժը դառա տը-
42 պէմ) ռապա։ Ու զուվա գ'իզըք ռապու ու տը կէռխա,
չըմա քօ գ'ասա տուանզդահ սալան պու, ու ռան պը
43 մաթ պունէ շաշ պուն։ Ու ժը ուանռա գ'ալի թէնպիհ
քըր քօ ուխա քէսքի նըզանա․ ու կօ քը ժէռա դաամ
պըտըն։

Մէր 6

1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ հաթը լը ղլաթէ խօ, ու
2 շակըրտէ ուի ջուն լը բէյ ուի։ Ու պու քի լը ռօյա
շէմուէ տէսթ քըր լը նավ ճէմաթէ ուան հին քըրընէ
ու փըրուան քինկա քօ տը պըհիսթը պուն, աճէպ տը
մա պուն լը սէր թալիմէ ուի․ ու տը կօթը պուն առա
դըշդան ժը ուիռա ժը քօ՞, ու ժը ուխառա հաթը
տայըն իլմ չի՞ա, քը ահվա քէրէմաթան տը պըն պը
3 տէսթէ ուխա։ Ուխա աւ նաճառ նը՞նա դուռէ Մէյ-
րէմէ, ու պըրէյ Եագուպ ու Յօսէս ու Եուտա ու Շըմ-
հունէ, ու խուշգէգ ուխա լըվըր լը պա մա նը՞նըն ու
4 լը սէր ուի խուար տը պուն։ Ու կօ ժը ուանռա․ փէյ-

ղէմպէր քի պէիթիպար նընա̆ , լը պաշքա տա̆ր քի ,լէ
թա̆նէ լը ոլաթէ խօ ու լը նավ խըսումէ խօ ու լը մալա
5 խօտա ։ Ու լը ուէ գ̇աթ նա̆ տը քարըը պու քէրէմաթ
քի ժի պըքա̆ , լէ թա̆նէ լը սէր չա̆նտ նախօշան տէսթէ
6 խօ պը տադինընէ սաղ քըր ուան ։ Ու ժը պօյ իման-
սըզլիթյէ ուան թաճիւպ տը քըր , ու տը կէռիա
պու լը տօռա ա̆ւ գ̇ասապան ու հին տըքըր ։
7 Ու տուանզտահան ժը խօռա պը կազի քըրըընէ ու
ուան տըտօ , տըտօ ժը շըյնտընռա պաշլամիշ պու ․
ու ժը ուանռա լը սէր րուհէդ նախաքան հէօքմաթ
8 տա ։ Ու թէնպիհ քըր ժը ուանռա քօ ժը պօյ ռէ դըշդ-
քի նա̆դինըն ․ լէ թա̆նէ ջօվ քի ․ նա դուր , նա նան ․
9 նա տըրավ լը քէմէրէ խօտա ։ Լէ չարօգ̇ան բէքըն , ու
10 տու խաֆթան որմա̆ կըրըն՝ կօ ․ Ու կօ ժը ուանռա , լը
մալա քէ քօ հուն տըջօն լը ուէ պը սա̆քընըն , հաթա
11 քօ ժը ուէ ռապըն ։ Ու ուան քօ ո՛ գ̇ապուլ նաքըն ու
ու ժը ռուա կօտարի նաքըն , քընկա քօ ժը ուէ ռա տը
պըն , թօզա լընկա խօ տառշինըն ժը պօյ շահատէթյէ
ուան ։
12 Ու ուան ռապուն վաղ տը քըրըը պուն ․ քը մառուռվան
13 թօպա պըքըն ։ Ու փըռ ճընան տա̆ր տը խըստը պուն ,
ու փըռ նախօշան պը ռուն ռուն տըքըրը պուն , ու
14 սաղ տը քըրըը պուն ուան ։ Ու Հէրօտէս փատիշահ պը-
հիստ , (չըմա քօ նավէ ուի աշիքեար պու ;) ու տը կօթ
էրքը Հաննայէ թահֆիլչի ժը մըրիան գ̇ըյամ քըրիա̆ ․
15 ժը պօյ ուի քէրէմաթան տը պըն պը տէսթէ ուի ։ Պաշ-
խասիան տըկօթը պուն քօ Իլիա ա̆ , ու հընըքան տը կօ-
թը պուն քօ փէյղէմպէր քի ա̆ , եա եէքէ ոդա փէյ-
16 ղէմպէրան ա̆ ։ Համա քընկա քօ Հէրօտէս պըհիստ կօ ,
Ուխա Հաննա ա̆ սէրէ աուի քօ մը ժէ քըր ․ ժը մըրիան
գ̇ըյամ քըրիա̆ ։
17 Ջըմա քօ Հէրօտէս աուի շիանտ Հաննայէ կըրթ ու
կըրէտա աուի ու տանի լը հափսէ , ժը պօյ Հէրօտիա ժը-
նա պըրէյ ուի Ֆիլիպօսէ , չըմա քօ աուի ժը խօռա ժըն

18 կըրըթ ։ Ձըմա քօ Հաննա ժը Հէրօտիսուա տը կօթ էր֊
քը ժը դաուա ճայիզ նընա ժընա պրէյ խօ կըրըթըն ։
19 Ու ղարազէ Հէրօտիա հնպու բէուա ու տը խօստը պու
20 աուի գուշդըն ․ ու նա տըքարը պու ։ Ձըմա քօ Հէրօ֊
տիս տը թըրսիա պու ժը Հաննա , պը զանըպու էր֊
քը աուի սատըգ ու մուգատտէս մնաուլ քի ա ․ ու
տավէ ուի մէզա տըքըրը , ու ժէուա պը կօտարի քը֊
րընէ փըռ դըշդան տըքըրը , ու ժը տըլ ժէուա կօտարի
21 տըքըրը ։ Ու քինկա քօ մինասիպ ռօ քի պու՝ քը Հէ֊
րօտիս լը ռօյա մէվլուտէ խօ տաոթ տըքըրը ժը պէյ֊
զատանուա ու ժը պինպաշիանուա՝ ու ժը վուճուհէ ձէ֊
22 լիլիանուա ։ Ու քինկա քօ գիզէ Հէրօտիայէ հաթ ու րա֊
գըսի , Հէրօտիս ու ուան քօ լը սուֆրէտա ռօնըշտա
պուն փըռ պէկէնմիշ պուն ․ ու փատիշահ կօ ժը գի֊
զըդուա ․ Պը խուազ ժը մըն , չըքօ տը խուազի տէ պը
23 տըմ ժը դաուա ։ Ու ժէուա սօնտ խուար քօ ․ Ձըքօ
դու ժը մըն պը խուազի , տէ պը տըմ ժը դաուա հա֊
24 թա նիվէ փատիշահիթիյէ մըն ։ Ու ժի ռապու ժը տիյէ
խօռա կօ ․ ազ չը՞ պը խուազըմ ․ ուի ժի կօ , սէրէ Հան֊
25 նայէ թահվիլչի ։ Ու զուվա գըլէզ պը էճէլէ չու լը պա
փատիշահէ ու կօ ․ տը խուազըմ զուվա լը սէր թէփ֊
26 սիքի սէրէ Հաննա է թահֆիլչի ժը մըռա պը տի ։ Ու
փատիշահ փըռ գասավէթ քըր , համա ժը պօյ սօնտան
ու ժը պօյ ուան աուան քօ լը սուֆրէտա ռօնըշտի
27 պուն նա խօստ քը ժը խապէրէ խօ վէկէուա ։ Ու փա֊
տիշահ զուվա ճէլլատ շիանտ ու սէրէ ուի անըռուա էմր
28 քըր , աուի ժի լը հափսէտա սէրէ ուի ժէ քըր ։ Ու
պը թէփսի քի անի սէրէ ուի ու տա ժը գիզըքուա ,
29 ու գիզըք պըր տա ժը տիյէ խօռա ։ Ու քինկա քօ շա֊
կըրտէդ ուի պըհիստըն , հաթըն լէշէ ուի հէլանիին ,
ու տանիին լը թըրպէ ։
30 Ու րէսուլլան լը պա իսա հաթըն ճըվանտըն ․ ու թա֊
րիֆ քըրըն ժէուա հէր չըքօ քըրըն , ու չը քօ հին քըրըն ։
31 Ու ժը ուանուա կօ , Որըն հուն խօ պը խօ թանէ լը

ճի քի եապանէ, ու հընըք րահաթ պըն, չըմա քօ հա~
թող ու չունտողան փըռ պուն ․ ու խուարընա պիլէ
32 ոխթէ ուան թուննա պու ։ Ու ուան պը կէմիյէ, պը
33 թանէ ճի քի եապանէ ջուն ։ Ու քինկա ուան տը ջու
պուն խալքէ ուան տին ․ ու փըռան աուի նաս քըրըն,
ու ժը հէմի պաժարան բէյա լը ուէ տը պաղիա պուն,
34 ու լը պէր ուան կիյան ․ ու լը պա ուի ճըվանտըն ։ Ու
քինկա քօ իսա ռապու փըռ խալք տի, ու ժը ուանռա
մէրհամէթ քըր ․ չըմա քօ ոդա միան պուն քօ չըվանէ
ուան թուննա ․ ու տէսթ քըր ժը ուանռա փըռ դըշ~
դան մաղ քըրընէ ։
35 Ու քինկա քօ օխթ պըրհուրի, շակըրտէդ ուի հա~
թըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եապան ա, ու հէնի
36 օխթ պըրհուրի ա ։ Ուան պէրտա քը հառըն չար ալի
գասապան ու կիւնտան ժը խօռա խուարըն պը քըռըն ․
չըմա քօ լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընա թուն~
37 նա ։ Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանռա կօ ․ հուն
38 պըտըն ժը ուանռա քօ պը խուն ։ Կօն ժէռա, ամ պը
պը ջուն ժը տու սատ տընարա նան պը՞ քըռըն, ու ամ
39 պըտըն ժը ուանռա քօ պը խուն ։ Կօ ժը ուանռա,
Ջանտ նանէ ա՛ հէյա հառըն ու մէզաքըն, քինկա քօ
սահիթի քըրըն կօն ժէռա, բէնճ նան ու տու մահսի ։
40 Ու էմր քըր ժը ուանռա քօ լը սէր կիյայէ չին ռօնըն
պէօլիւք պէօլիւք, ու սըռա սըռա ռօնըշտըն, սատ
41 սատ ու բէնճի բէնճի ։ Ու աուի բէնճ նանան ու տու
մահսիյան սանտ ռասթ լը ասըմանան նըրհէռաթ, ու
միւպարէք քըր, շիքէսթ նանան ու տու մահսի ժի
42 ժը հէմիանռա փայ քըր ։ Խուարըն ու թէր պուն ։
43 Ու տուանզտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահսիան հըլ~
44 անին ։ Ու խուարողան գասա բէնճ հազար մառուվ
հապուն ։
45 Ու զուվա էճէլէ քըր ժը շակըրտանռա քօ լը գայը~
ղէ պը դէվըն ․ լը բէշ ուի աւ ալիյէ տըն լը Բէթսայի~
46 թայէ հառըն ․ հաթա քօ աուի խալքէ պարտա ։ Ու ժը

ուան պը գաթանըընէ ռասպու լը ջիյէ նըմէ քըրըընէ ։
47 Ու քինկա քօ էվար պու ․ ու կէմի լը օրթա պահրէտա
48 պու ու աուի պը թմ̆նէ լը ղուայիտա պու ։ Ու աուան
տի քօ ժը պէր քըշանըընէ լը էզիյէթէտա պուն չըմա
քօ պա ժը ուանուա գարշի պու , ու լը ոխթա տէօր֊
տընճի նօպէթէ շմ̆վէ , լը սէր պահրէ պը ջունըընէ ժը
ուանուա հաթ ․ ու տը խօստ ուան պըհուրթըն պիլէ ։
49 Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր պահրէ տը ջու պու ,
50 ուան աճըպանտ քօ խէյալմ̆ , ու գիրի քըրըն ։ Չըմա
քօ հէմի ժի աուի տին , ու պըղտիան ․ ու աուի ղու֊
վա խապէր տա պը ուանուա՝ ու կօ ․ մէր պը՛ն մ̆ղ ըմ
51 մ̆ թըռսըն ։ Ու ռասպու լը կէմի լը պա ուան , ու պա
սմ̆քընի ․ ու հէնի փըռ մ̆թ պու պուն լը տըլէ խօտա ,
52 ու փըռ թաճիւպ մա պուն ։ Չըմա քօ ժը խուսուսէ
նանան ֆէհմ նմ̆ քըրըն ․ չըմա քօ տըլէ ուան գալըն
պու պու ։
53 Ու քինկա քօ աւ պըյէ տըն պըհուրըն , հաթըն լը
54 տիյարէ բէնէսարէթէ ։ Ու քինկա քօ ժը կէմիյէ հա֊
55 թըն տմ̆ր ․ Իսուէ աուի նաս քըրըն ։ Ու ժըվըր ու ժը
ուէ պ ․ գիան լը չար ալի գասապան ․ տէսթ քըրըն պը
ըհէֆան նախօշան անըընէ ․ լը քօ քի տը պըհիստը
56 պուն էրքը աւ լը ուէ մ̆ ։ Ու լը քօ քի աուի տը քէթը
պու ․ լը կիւնտան , եա պաժարան , եա լը գասապան ,
նախօշան լը մէյտանտա ստա տըդինը պուն , ու ըավա
տըքըրը պուն ժէուա ․ պարէ լը փէշա ճըլէգ ուի պը
գէվըն , ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուի , խա֊
լաս տը պու պուն ։

ՍԷՐ 7

1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան ու ժը
2 քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Գուտսէ հաթը պուն ։ Ու
քինկա քօ տին հընըքան ժը շակըրտէդ ուիուա նա֊
փաք , եանի պը տէսթէ նմ̆ շուշտըն նան տը խուարը

3 պուն զէմ քըրըն ։ Զըմա քօ Ֆարիսիան ու Եէհուտի-
ան կըշ.ք հալթ քօ գանճ տէսթէ խօ նա՛ շօն՝ նան նա
4 խուն ․ չըմա քօ Թէնպիհէ իխթիարան տը կըրըն ։ Ու
ժը չարշիյէ քօ դէն , ավուլ հալթա նէյէնա՛ շուշտըն նա
խուն ․ ու պաշգա փըռ դըշդան հէյա՛ քը գապուլ տը-
քըն կըրթընէ ․ եանի շուշտընէ Թասան ու չէռպան ու
5 Ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան ։ Ուէ չաղէ Ֆարիսիան
ու քեաթիպան փըռս քըրըն ժէ ․ էր.քը չըմա՞ շակըր-
տէդ դա օդա Թէնպիհէ իխթիարան նա ջուն , լէ պը
6 տէսթէ նաւփաք նան տըխուն ։ Աուի ճէվապ տա ու կօ
ժը ուանռա՝ գանճ փէյղէմպէրիթի քըր Իշայա ժը պօյ
ո՛ միւրայիյան , չաւլան քօ կօ ․ աւ գավմէ հան պը լէ-
վան ժը մըռա իզզէթ տը.քա՛ , ու տըլէ ուան ժը մըն
7 տուրըն ։ Ու լը նաֆիլէ ճիտա ժը մըռա իպատէթ տը-
քըն , ու Թէնպիհ ու Թալիմէ մա՛ռուվան հին տը.քըն ։
8 Թէնպիհէ Խօտէ ո՛ պա՛րտանա՛ ու Թէնպիհէ մա՛ռուվան
տըկըրըն , շուշտընէ չէռպան ու Թասան ու օդա ուա-
9 նան փըռ դըշդան տը.քըն ։ Ու կօ ժը ուանռա , չը՞
գանճ՝ ժը պօյ Թէնպիհէ խօ կըրթընէ՝ Թէնպիհէ Խօտէ
10 պաթալ տը.քըն ։ Զըմա քօ Մուսա տէժա՛ , ժը պավ ու
տիյէ խօռա իքրամ պը.քա՛ , ու քի քօ ժը պավ ու տիյէ
խօռա տըժմինան տը.քա՛ աուի էլպէթէ տէ պէ դուշ-
11 դըն ։ Համա հուն տէժըն , էր.քը եէ.քի ժը պավ եա ժը
տիյէ խօռա պէժա՛ ․ աւ դըլդ քօ դու տէ ժը մըն Ֆայ-
տէ պը.քի՝ — ժը Խօտէռա փայըշռա գուրպան ա՛ , (եանի
12 հէտիյէ ա՛ ,) — խալաս տըպը ։ Ու հէնի հուն պա՛ր նա տըն
ժէռա դըշդ քի քըրընէ պավ եա ժը տիյէ խօռա ։
13 Ու պը Թէնպիհէ ո՛ քօ հուն Թէնպիհ տը.քըն քէլամէ
Խօտէ պադալ տը.քըն , ու հէնի դըշդան տը.քըն քօ
14 օդա ուիա ա՛ ։ Ու խալգէ հէմիան լը պա խօ պը կազի
քըրընէ՝ կօ ժը ուանռա ․ ժը մըռա կօտարի պը.քըն
15 հուն հէմիան ու ֆէհմ պը.քըն ։ Գա դըշդ քի Թունա՛
քօ ժը տա՛րվա՛ լը հընտուռէ մա՛ռուվ պըջօ ․ ու պը քարը
աուի մուրտար քըրընէ , լէ աուան քօ ժը ուէ դէնը

16 տա՜ր, աուի՜ քօ մա՜ռուվ մուրտար տըքա՜ ։ Ժը քէուա
քօ ժը պըհիստընուա կօ հէյա՜ պըրա կօտարի պըքա՜ ։
17 Ու քինկա քօ ժը խալքէ, սը գաթանըրնէ քէթը
լը մալ, շակըրտան ժը խուսուսէ թէմսիլէ ժէ փըռս քը-
18 րըն ։ Ու ժը ուանռա կօ, հո՞ւն ժի վուսան պէ ֆէհմ
ըն, հուն ֆէհմնա՞քըն քօ, հէր չը քօ ժը տա՜րվա՜ լը
հընտուռէ մա՜ռուվ տը չօ, նա տըքարը աուի մուրտար
19 քըրըն ։ Ջըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նա՜ տը չօ, լէ զըքէ
ուի, ու հէմի գաամման պը փագըժ քըրընէ լը աա՜ր դէ ։
20 Ու տը կօթ հէր չը քօ ժը հընտուռէ մա՜ռուվ դէ տա՜ր,
21 աուի մա՜ռուվ մուրտար տըքա՜ ։ Ջըմա քօ ժը հընտուռ
ժը տըլէ մա՜ռուվան տա՜ր դէն քէօթի ֆըքըրան՝ զինայան՝
22 ֆահշիթիան՝ տըզիդիան ։ Գաթլան՝ թամաքեարիթիան՝
եարամազիթիան՝ հիլէ՝ էտէպզիան՝ քէմնազար՝ քիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ աբսըզիթիան ։ Հէմի աւ եարամազ դըշդան
ժը հընտուռ դէնը տա՜ր, ու մա՜ռուվան մուրտար տը-
քըն ։
24 Ու ժը ուէ պը ռա պունէ՝ հաթ լը սինօռէ Տիւրոսէ
ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա՜ տըխօսթի պու քօ
եէքէ բէ պը հասա, գ̇ատիր նա պու պէ վէշարդըն ։
25 Ջըմա քօ ժըն քի քօ գ̇իզըքէ ուի ժը նափաք րուհէ
էզիյէթ տը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պօյ ուի. հա-
26 թը լը պա՜ր ուի քէթ ։ Ու աւ ժընըք Եունանի ժը ճըն-
սա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը քըր ժէռա՝ քը ճըն
27 ժը գ̇իզըքէ ուի տա՜ր խա ։ Իսա կօ ժէռա. Պա՜րտա՜
պըրա ավուլ զառուքան թէր պըպըն, չըմա քօ նանէ
զառուգան սա՜նտըն՝ ու ժը սանռա ավէթըն գ̇անճ նը-
28 նա՜ ։ Ու աուի ճէվապ տա ու կօ, Պէ՛լի եա՛ Ռապպ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը խուն ։
29 Ու կօ ժէռա. ժը պօյ ուի սէօզէ հառա՜ ժը գ̇իզըքէ
30 դա ճըն ռապու ։ Ու կավա ժընըք չու լը մալ, ճընէ
հաթը տա՜ր, ու գ̇իզըքէ լը լըհէֆտա տի ։
31 Ու տխսա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ պը ռա-
պունէ, լը օրթա սինօռէ Թիդապօլիսէ լը պա պահրէ

32 ճէլիլէ հաթ ։ Ու ժէռա եէք գա՛ռ ու փէլթէք մա՛֊
ռուվ քի անին , ու ժէռա լավա տըքըրըն քօ լը սէր
33 ուի տէսթէ խօ տէյնա՛ ։ Ու ժը խալքէ ալի քի կըրըթ
աուի , ու փէչիյէ խօ լը կօյա աուի քըր , ու լը ուէ
34 թու քըր , ու ժը զըմանէ ուի կըրըթ ։ Ու ռասթ լը ա֊
սիւմանան նըհէռըթ՝ ախ քըշանտ , ժէռա կօ ․ Էֆֆա֊
35 թա՝ (եանի վէպա՛) ։ Ու զուվա կօյէ ուի վէ պու , ու
կըրէ զըմանէ ուի վէ պու , ու ռասթ խապէր տըտա ։
36 Ու ժը ուանռա թէնպիհ քըր քօ ժը քէսէռա նա՛ պէ֊
ժըն , համա աուի չըքաս քօ թէնպիհ տըքըր ժը ուան֊
37 ռա ․ ուան հէնի փըռ վաղ տը քըրը պուն ։ Ու փըռ
թաճիւպ տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն , հէր դըշդ֊
աուի ճ̈անճ քըր , քը ժը գա՛ռանռա պըհիստըն տը֊
տա՛ , ու ժը լալանռա խապէրտան ։

ՍԷՐ 8

1 Ուէ ռօժանտա տիսա փըռ խալք հա՛պու , ու ժը խուա֊
ռընռա դըշդ քէ ուան թունա՛ պու , կազի քըր շա֊
2 կըրտէդ խօ՝ կօ ժը ուանռա ։ Հէյֆա մը դէ լը սէր
ուի խալքէ ․ չըմա քօ նուա սէ ռօ ա՛ լը պա մըն ամ֊
3 քընին ․ ու դըշդ քէ ուան թունա՛ խուարընռա ։ Ու
էրքը ուան պըրշի լը մալա խօ պը շէյինըմ , լը ռէտա
թաք̈աթէ ուան տէ պը պըրա ․ չըմա քօ ժը ուան հը֊
4 նըքան ժը ճիյէ տուր հաթընա ։ Ճէվապ տան ժէռա
շակըրտէդ ուի , լը ուի չօլէտա ժը՞քօ դու տըքարի պը
5 նան ուանան թէր քըրընէ ․ Ու փըռս քըր ժը ուան ,
6 չա՞նտ նանէ ա՛ հէյա՛ , ու ուան կօն , հաֆթ ։ Ու էմր
քըր ժը խալքէռա՝ քը լը սէր արտէ ռօնին , ու
հաֆթ նանան սանտ , շըքըր քըր շըքէնանտ ու տա
ժը շակըրտանռա քօ լը պա՛ր խալքէ տէյնըն ․ ու ուան
7 տանին լը պա՛ր խալքէ ։ Ու հէմ չանտ մահսիյէ ուան
հա՛պու ու շըքըր քըր , ու էմր քըր քը ուան ժի լը
8 պա՛ր ուան տէյնըն ։ Խուարըն ու թէր պուն , ու հաֆթ

9 զէնպիլ ժը զէյաէ պուն փարչան հէլանին։ Ու խուարո‑
10 ղան գ̇ասա չար հազար պուն, ու ուան պըրտա։ Ու
ղուվա լը կէմիյէ պը քէթընէ պը շակըրտէդ խօ թա̈վ՝
հաթը լը սինօռէ Տըլմանութայէ։
11 Ու ֆարիսիան հաթըն ու տէսթ քըրըն բէռա տօղ
քըրընէ, ու աուի պը ճառապանտընէ նըշան քի ժը
12 ազիւմանան ժէ տը խօստը պուն։ Ու աւ լը ռուհէ խօ‑
տա ախ քըշանտ, ու կօ. Ա̈ւ սիլսիլէ չըմա նըշան տը
խուազի̈, պըռա տը պէմ ժը ռռա. ուի սիլսիլէյէ հան‑
13 ռա նըշան տէ նէյէ տայըն։ Պա̈րտա ուան, տխսա քէթ
լը կէմիյէ, ու ջու լը ուի ալիյէ պահրէ։
14 Ու նան սա̈նտընէ պիր քըրըն, ու լը կէմիտա ժը նան
15 քի բէթըր դըշդ քէ ուան թուննա̈ պու։ Ու ժը ուան‑
ռա էմր քըր՝ ու տը կօթ. Մէզա̈.քըն, ժը հէվիրէ թըռ‑
16 չէ ֆարիսիան ու Հէրօտիսան սաքըն պըն։ Ու լը նավ
խօտա ուան ֆըքըր տը քըրը պուն, ու տը կօթը պուն,
17 ժը պօյ նան թուննա̈ պունէ մա̈ ա̈։ Իսա զանը ու կօ ժը
ուանռա. Ջըմա՞ ժը պօյ նան թուննա̈ պունէ խօ ֆիքըր
տըքըն. հէժա հուն ֆէհմ նա՞ քըն ու լը պիրա խօ
18 նա՞յընըն, հէժա տըլէ տ՛ հըժ.ք ըն։ Ջահվէ տ՛ հէյա̈ ու
նա պինըն, կօյէ տ՛ հէյա̈ ու նա պըհիսըն, ու պիրա
19 խօ նայընըն։ Գիննկա քօ բէնճ նանան լը նավ բէնճ հա‑
զարան մը շըքէնանտ, չա՞նտ դուֆա դըժա փարչան
20 տ՛ հէլանի, կօն ժէռա, տուանզտահ։ Ու քինկա քօ
հաֆթ նանան լը նավ չար հազարան մը շըքէնանտ,
չա՞նտ զէնպիլ դըժա փարչան տ՛ հէլանի. ու ուան կօն,
21 հաֆթ։ Ու կօ ժը ուանռա. Լէ չա՞վան հուն ֆէհմ
նա քըն։
22 Ու հաթը լը Պէթսայիդայէ ու ժէռա քէօռ քի ա‑
նին, ու ժէռա լավա տը քըրը պուն քօ պը գ̇էվա̈ լէ։
23 Ու ժը տէսթէ քէօռ կըրթ ժը կունտ տա̈ր խըստ, թու‑
քըր լը ջահվէ ուի ու տէսթէ խօ լը սէր ուի տանի,
24 ու փըռս տըքըր ժէ, էր.քը դըշդ քի տը պի՞նա̈։ Մէ‑
զա̈.քըր՝ ու տը կօթ. Մա̈ռուվան օդա տարան տը պի‑

25 Նըմ՝ քը տը կէռըն ։ Ցիսա տէսմէ խօ լը սէր ջահվէ
ուր տանի , ու աուր Նըհէռմըն տա , ու աուր սաղ
26 պու , ու հէր դըշդ աշիքեար տը տի պու ։ Աուր լը
մալա խօ չիանւտ ու կօ․ Լը կունտ մա դէվ ու լը կունտ
քէսէռա մա պէժ ։
27 Ու իսա պը շակըրտէդ խօ Թավ ռապու լը Փիլիպուս
հալթը կօթան դ․ազայէդ Գայսէրյէ , ու լը ռէտա փըռս
տըքըր ժը շակըրտանուա՝ ու տը կօթ․ Մառուվան ազ
28 քի՞ մա տէժըն ։ Ու ուան ճէվապ տան ու կն․ Հաննայէ
Թահֆիլչիա տէժըն , ու հընը․քան Իլիա պաշդասիան
29 ժը փէյղէմպէրան եէ․քէ ։ Կօ ժը ուանռա համա հուն
ազ քի՞ մա տէժըն․ ճէվապ տա փէթրոս ու կօ ժէռա․
30 Դու ի Մէսիհ ։ Ու ժը ուանռա դանճ Թէնպիհ քըր քօ
ժը պօյ ուր ժը քէսէռա նա պէժըն ։
31 Ու տէսմ քըր ժը ուանռա հին քըրըէ․ Էրքը լա-
ղըմ ա քօ Գուռէ մառուվ , փըռ էղյէթան պը քըշի-
նա , ու ժը իխթիարան ու ժը պաշ խախամ ան ու ժը
քեաթիպան՝ պէ ռատ պուն , ու պէ դուժտըն , ու լը
32 ռօյա սըսէան դըյամ պը․քա ։ Ու -- խապէր աշիքեար
տըկօթը պու , ու փէթրոս լը պա խօ սատ աուր , տէսմ
33 քըր ժէռա դարշի կօթընէ․ Ու աուր վէկէռիա լը շա-
կըրտան մէզա քըր․ Թազիլ քըր ժը փէթրոսռա ու կօ ,
լը բէյ մըն հառա․ Եա՛ Շէյթան , չըմա քօ դու դըշ-
դէտ խօտէ տիւշիւմիշ նա․քի , լէ դըշդէտ իսանան ։
34 Ու խալդէ պը շակըրտէդ խօ Թավ կաղի քըր՝ կօ ժը
ուանռա․ Էրքը եէքի տը խուազա լը բէյ մըն հաթըն
պըրա աուր խօ ինքեար պը․քա , ու խաչէ խօ հէլինա
35 ու լը բէյ մըն պէ ։ Ձըմա քօ․ քի քօ տը խուազա ճանէ
խօ խալաս քըրըն , աուր տէ վունտա պը․քա , ու քի քօ
ժը պօյ մըն ու ժը պօյ ինճիլ ճանէ խօ վունտա տը․քա՝
36 տէ խալաս պը․քա աուր ։ Ձըմա քօ չը՞ ֆայտէ տէ պը-
պա ժը մառուվռա Էրքը տընէ հէմի դազանճ պը․քա
37 ու ճանէ խօ վունտա պը․քա ։ Եախսօտ մառուվ լը պէ-
38 տէլա ճանէ խօ տէ չը՞ պըտա ։ Ձըմա քօ քի քօ լընա-

վա աւ զինաքեար ու կւնէքեար սխւխւլէտա ժը պօյ
մըն ու քէլամէ մըն չէրմ տըքա՛ . Գուռէ մա՛ռուվ ժի
աուխ տէ պը չէրմ պըքա՛ , քինկա քօ պը սալդանաթէ
39 Պավէ խօ ու պը մուգատտէս մէլէքան պէ ։ Ու կօ ժը
ուանռա պըռա տը պէմ ժը ոռա քօ ժըվըր սա՛քըր-
նանտողան հընըքան հէնա՛ քօ դահմա մըրընէ տէ նա՛ս-
թինըն , հաթա քօ պը պինըն փատիշահիթիյէ խօտէ պը
գուվէթ հաթըն ։

ՄԱՐ 9

1 Ու բաշէ շէշ ռօյան՝ իսա փէթրոս ու եագուպ ու
Հաննայէ սա՛նտ , ու աուանան պը թա՛նէ լը սէր չիյէ քի
2 պըլընտ պըր , ու լը պա՛ր ուան թէպտիլ պու ։ Ու ճը-
լէդ ուի պէրըգի պուն փըռ սըփի վուսան քօ լը սէր
3 արտէ գասարճիան նըքարըն վուսան սըփի քըրըն ։ Ու
իլիա պը Մուսառա ժը ուանռա խույայի պու , ու պը
4 իսառա խապէր տըտա պուն ։ Ու փէթրոս ճէվապ տա
ու կօ ժը իսառա . Եա՛ խօճա՛ գանճ ա՛ ժը մա՛ռա քօ
ա՛մ լըվըր պըպըն , նուա սէ հօլըքան ա՛մ չէքըն , եէք
ժը դառա , եէք ժը Մուսառա , ու եէք ժը իլիյառա ։
5 Չըմա քօ աւ նա՛ տըզանը պու չը տէժա՛ , չըմա քօ փըռ
6 պըղտխա պուն ։ Ու ժը ուանռա սի քըրող ավուրքի
պու , ու ժը ավրէ սառւնտ քի պու ու կօ . Աուի ա՛
7 Գուռէ մըն տէլալի , ժէռա կօտարի պըքըն ։ Ու գա-
ֆըլ ուան քօ լը տօռա խօ մէզա՛ քըրըն պաշգա եէքէ
8 նա՛ տին , լէ թա՛նէ իսա պը ուանռա ։ Ու ուան քինկա
քօ ժը չիյէ տը հաթը պուն խուարը , թէնպիհ քըր
ժը ուանռա քօ տիթընէ խօ ժը քէսէռա նա՛ պէժըն ,
հաթա քօ գուռէ մա՛ռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքա՛ ։
9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըրթըն , ու լը հէվ
ու տու փըռս տըքըրը պու՝ էրքը ժը մըրիան գըյամ
10 քըրըն չի՞ ա՛ ։ Ու փըռս քըրըն ժէ ու կօն . չըմա՞ քեա-
11 թիան տէժըն էրքը լազըմ ա՛ ավուլ իլիա պէ ։ Ու աուի

ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա, պըռա Իլիա ավուլ դէ
հէր դըշդ լը ճիտա գինէ, համա չավան հաթիէ Նը-
վիսանտըն ժը պօյ գուռէ մէռուվ՝ քը փըռ դըշդան
12 տէ պըքշինէ ու դըշդ քի տէ հասապ նէ պէ։ Համա
էզ ժը ռա տէժըմ քօ Իլիա հաթ, ու չը քօ խօստըն
ժէռա քըրըն, չավան հաթը Նըվիսանտըն ժը պօյ ուի։
13 Ու հաթը լը ռէա շակըրտան տի՝ փըռ խալք լը տօ-
ռա ուան ու քեաթիպան քը տօղ տը քըրը պուն պը
14 ուանռա։ Ու զուվա խալք հէմիան քինկա քօ աուի
տին շաշ պուն, ու լը բէշ պը պազտանէ սըլավան ժէ-
15 ռա տըտա պուն։ Ու աւ փըռս քըր ժը քեաթիպան,
16 էրքը չը տօղ հուն տը քըրը պուն պը ուանռա։ Ու
ժը խալքէ եէք ճէվապ տա ու կօ. Եա՛ խօճա մը գու-
17 ռէ խօ ժը դառա անի քը լալ բուհէ ուի հէյէ։ Ու
աուի լը քօ քը տը կըրը՝ լը արտէ տըխէ ու քէֆ տը-
պէ ու տըտանէ խօ տը գըրճինէ ու հըշք տը պէ, ու
մը ժը շակըրտէդ դառա կօ քի տէր խըն՝ ու ուան նը-
18 քարը պուն։ Ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ. Է՛յ իման-
սըզ սիլսիլէ, հաթա քինկա տէ ժը ռա սապըռ պը-
քըմ, հաթա՞ քինկա տէ պը ռա պըպըմ, ժը մըռա
19 պինըն աուի։ Ու աուի անին ժէռա, քինկա քօ բուհ
աուի տի, զուվա տաօշանտ ուի, ու լը արտէ քէթը
պու տը կէվըղի ու ժը պալէ ուի փըռս քըր՝ ու կօ։
20 Ձը՛ գաս ոխթ ա քօ աւ դըշդ ժէռա պու. ու աուի
21 կօ, ժը զառուգիէ. Ու աուի ժը պօյ հէլաք քըրընէ,
փըռ ճարան լը ակըրէ հէմ լը ավան աւէթ. Նուա էր-
քը տըքարի ժը մէռա եարտում պըքէ. Եա՛ Բապպ
22 լը սէր մէ պը մէրհամէթ քըրընէ։ Ու Իսա կօ ժէռա,
էրքը տըքարի պավուր քըրընէ, հէր դըշդ պը մում-
23 քինէ ա ժը աուիռա քը իման դինէ։ Ու պավէ գու-
ռըք զուվա գիրա ու կօ. Իման դինըմ Եա՛ Բապպ ժը
24 իմանսուզիթիյէ մըռա եարտըմ պըքէ։ Ու Իսա քինկա
քօ տի խալքէ պը պազտանէ տը հաթը պուն ճըվանտըն
զայիտի ժը Նափաք բուհռա՝ ու կօ. Եա՛ լալ ու գառ

րուհ ա՛ղ ժը դառա էմր տըքըմ ժը աւ մա՛ռուվէ տա՛ր
25 պէ’, ու հէնի մա՛ դէվ լը ուի ։ Ու աուի՝ գ̇իրա՝ ու
փըռ էզիյէդ տա ժէռա՝ ու ժէ տա՛ր հաթ. ու զուռըք
26 ոդա մըրի պու, վուսան քօ փըռան կօ՛նը՝ էրքը մըր ։
Ու Իսա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի աուի, ու
27 աւ սա՛քընի ։ Ու ոխթա քօ աուի քէթ լը մալ, շակըր-
տան պը թա՛նէ ժէ փըռս քըրըն. Լէ չը՞մա ա՛մ նա՛ տը-
28 քարը պուն տա՛ր խըստընէ ։ Ու ժը ուանռա կօ. Աւ
ճինսէ հան միւմքին նընա՛ պը հէնի դըշդքի տա՛ր ա-
29 նին, իլլա պը ռօճի ու պը նըմէժ̇ ։ Ու ռապուն ժը ուէ՝
ժը նավ Ծէլիլէ տը պըհուրը պուն. ու նա՛ տըխօստ
եէքի բէ պըհասա՛ ։
30 Չըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօռա, ու տը
կօթ ժը ուանռա. էրքը Գուռէ մա՛ռուվ տէ թէսլիմ
պըպա՛ լը տէսթէ մա՛ռուվան. ու աուի տէ պը դուժըն.
քինկա քօ պէ դուժտըն՝ լը ռօյա սըսէանտա տէ գ̇ը-
31 յամ պըքա՛ ։ Ու ուան ֆէհմ նա՛ տըքըրը պուն աւ խա-
պէրան. ու տը թըռսիա պուն ժէ փըռս քըրընէ ։
32 Ու հաթ լը Գափարնայումէ. ու քինկա քօ քէթ լը
մալ, փըռս քըր ժը ուան, էրքը լը ռէտա չը՞ խապէր
33 տըտա պուն հուն պը հա՛վուտուռա ։ Ու աուան հըս-
քօթ պուն. չըմա քօ լը ռէտա ժը մա՛ քի՞ մա՛ղընա՛
34 խապէր տըտա պուն ։ Ու կավա քօ ռօնըշտ՝ կաղի քըր
տուանզտան, ու կօ ժը ուանռա. էրքը եէքէ տը խուա-
զա՛ ավուլին պուն, տէ բըջուքէ հէմիան պըպա՛ ու
35 խազմէթքեարէ հէմիան ։ Ու զառուք քի կըրթ ու սա՛-
քընանտ լը նավ ուանտա, ու աուի լը պա՛ր խօ կըրթ
36 ու կօ ժը ուանռա ։ Քի քօ աւհվա ժը զառուգան եէ-
քէ գ̇ապուլ տըքա՛ պը նավէ մըն՝ աուի մը գ̇ապուլ տը-
քա՛, ու քի քօ մը գ̇ապուլ տըքա՛, մը գ̇ապուլ նաքա՛
37 լէ մը չիանտողէ գ̇ապուլ տըքա ։ Ծէվլապ տա ժէռա Հան-
նա ու կօ. Եա՛ խօճա մա՛ եէքէ տի՝ քը պը նավէ դա
ճընան տա՛ր տը խըստ ու լը տու մա՛ նա՛ տը հաթը պու
ու աուի մա՛ նա՛հըշթ, չըմա քօ լը տու մա՛ նա՛ տը

38 հաԹը պու ։ Ու աուի կօ, ժէ պը կէռըն, չըմա քօ
Թուննա̆ ենքէ քօ պը նավէ մըն քէրամէԹան պըքա̆ .
39 ու զուվա պը քարը ժը մըռա քէօԹի պէժա̆ ։ Չըմա
40 քօ աւ քօ զըտէ մա̆ նընա̆ ժը ալիյէ մա̆տա ա̆ ։ Ու քի
քօ ժը ռուա պը նավէ մըն էրքը հուն է Մէսիհ ըն՝ Թաս-
քի ավ տը տա̆ վէխուարըն պըռա տըպէմ ժը ռուա խուճ-
41 րէԹէ խօ գա տէ վունտա նա̆քա̆ ։ Ու քի քօ տըտա̆
խուար քըրըն ժը աւ բըչուքան ենքէ քը ժը մըռա
իման դինըն ժէռա հէնի գանճ ա̆՝ քօ լը աստույէ ուի-
ռա գէվըր քի աշէ պէ ալըգանտըն, ու լը պահրէ պէ
42 ավէԹըն ։ Ու էրքը տէսԹէ դա՝ դա խուար աըքա̆ պը-
պըռ ու պավէ ժը խօ, չըմա քօ ժը դառա գանճ ա̆
չօլաք լը հայաԹէ քէԹըն . նա քը տու տէսԹէ դա
հա̆պուն, ու լը ճէհէնէմէ չունտըն լը նավա ակըրէ նա̆
43 դաֆանտըն ։ Լը քօ քի գուրմէ ուան նա մըրա̆ ու ա-
44 կըրէ ուի նայէ դաֆանտըն ։ Ու էրքը լընկէ դա դա
խուար տըքա̆ պըպըռ աուի գանճ ա̆ ժը դառա Թօ-
փալ լը հայաԹէ քէԹըն, նա̆ քը տու լընկէ դա հա̆-
պուն՝ ու լը ճէհէնէմէ դու պէյ ավէԹըն լը նավա ակ-
45 րէ նա̆դաֆանտըն ։ Լը քօ քի գուրմէ ուան նա̆ մըրա̆
46 ու ակըրէ ուի նայէ դաֆանտըն ։ Ու էրքը չահվէ դա
դա խուար տըքա̆ տա̆րխա̆ աուի, գանճ ա̆ ժը դառա
պը ենէք չահվ լը փատիշահիԹիյէ Խօտէ քէԹըն նա̆ քը
47 տու չահվէ դա հապա̆ ու լը ճէհէնէմէ քէԹըն ։ Լը քօ
քի գուրմէ ուան նա̆ մըրա̆ ու ակըրէ ուի նայէ դաֆան-
48 տըն ։ Չըմա քօ հէր քէս պը տկըր դէ խօյ քըրըն, ու
49 հէր գուրպան պը խօյ տէ պէ խօյ պուն ։ Խօյ գանճ ա̆,
համա էրքը պէ դահմ պըպա̆ պը չը՞ աուի տէ Թէր-
պիյէ պըպա̆, էրքը վուսան ա̆ հուն լը խօտա խօյէ պը
բէն, ու պը հա̆վուտուռա սէլամէԹ պըքըն ։

ՍԷՐ 10

1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ լը սինօռէ Եէհուտիան լը
ալիյէ տընէ Յօրտանէ հաԹ, ու տիսա խալք լը պալէ

հալթըն ճըվանտըն , ու աուլի չավան քօ աաէլթէ ուլի
պու տխսա ժը ուանուա Թալիմ տըտա պու ։
2 Ու ֆարիսյան պը ճարըպանտընէ ժէ փըռւս տըքըրը
պուն ու տը կօթը պուն • էրքը ճայի՞ղ մ̆ եէքէ , քօ ժը֊
3 նա խօ պմ̆րտմ̆ ։ Աուլի ճէվապ տա ժը ուանուա՛ ու կօ •
4 Մուսա ժը ռուա չ̂ը Թէնպիհ քըր ։ Ու ուան կօնը , Մու֊
սա իղն տա դալադ̈նամէ նըվխսանտընէ , ու պմ̆րտանէ ։
5 Ճէվապ տա իսա՛ ու կօ ժը ուանուա • ժը պօյ հըշք
6 պունէ տըլէ ռ՛ նըվխսանտ ժը ռուա աւ Թէնպիհէ ։ Հա֊
մա ժը իպլթիտայէ խալդ̈ քըրընէ խօտէ ուան մէր ու
7 մէ խալդ̈ քըր , ու կօ ։ Ժը պօյ ուլի մ̆ռւուվ պավ ու
տիյէ խօ տէ Թէրկ պըքմ̆ , ու լը բէյ ժընա խօ հաում̆ ։
8 Ու հէր տույան եէք կէօվտէ պըպըն • ու ժը ուէ բէվա
9 տըտօ նընըն՛ լէ եէք կէօվտէ ։ Նուա ճօթ քըրըլէ խօ֊
10 տէ լնսան պըրա ճիյէ նմ̆քմ̆ ։ Ու լը մալ չակըրտէդ
ուլի տխսա հէմէն ժը պօյ աւ դըշդ ժէ փըռւս քըրըն ։
11 Ու կօ ժը ուանուա , քի քօ ժընա խօ պմ̆ր տըտմ̆ ու
12 հէնի եէքէ տըսԹինմ̆ , զինա տըքմ̆ ։ Ու ժըն ժի էրքը
մէրէ խօ պմ̆ր տըտմ̆՛ ու պը պաշդ̈ասի քի տը զէվուճմ̆
զինա տըքմ̆ ։
13 Ու ժէուա ղաուուդան անին քը տէսԹ տէյնմ̆ լը սէր
ուան , համա չակըրտան տը ղայիտի պուն լը սէր անօ֊
14 ղան ։ Ու իսա քինկա քօ տի , ղայիտի ու կօ ժը ուան֊
ուա , պմ̆րտըն աւ ղաուուդան պըրա ժը մըռւա պէն ,
ժը ուան պը կէուըն , չըմա քօ փասխշահիԹիյէ Խօտէ
15 ժը աուէ աւհաուա մ̆ ։ Պըռւա տըպէմ ժը ռուա , փա֊
տիշահիԹլյէ Խօտէ քի քօ ոդա ղաուուդ դ̈ապուլ նա֊
16 քմ̆ , աուլի տէ նմ̆՛ դէվմ̆ լը ուէ ։ Ու ղաուուդան հէլ֊
մէզ քըր ու տէսԹէ խօ տանի լը սէր ուան՝ ու միւ֊
պարէք քըր ուան ։
17 Ու կավա քօ աուլի ժը ուէ լը ուէ ուապու , վահա
համբա քի լը դէշ պէզխա պը չօպ տադլնընէ ժէ փըռւս
տըքըր՝ ու տըկօԹ , Եա՜ խօճայէ դ̈ամ̆ճ մ̆ղ չ̂ը պըքըմ
18 քօ ժը էպէտի հայաԹուա վարխ պըպըմ ։ Ու իսա ժէ֊

ուա կօ, ժը մըռա չըմա գ̇անճ տէժի ժը եէ.ք խօտէ
19 բէթըր գ̇անճ թունննմ̆ ։ Թէնպիհան տըզանի, զինա մա̆֊
քա̆, գ̇ալթըլ մա̆.քա̆, տըզի մա̆.քա̆, տա̆րէվ շահատէթի
20 մա̆.քա̆, ու պալ ու տիյէ խօռա ի.քրամ պը.քա̆ ։ Ու
աուի ճէվապ տա ու կօ ժէուա․ Նա՞ խօճա աուանան
հէմիան ժը զառուլթիյէ բէվա մը քըր, նուա հէնի չը՞
21 գէմանիյէ մըն հէյ ա̆ ։ Ու իսա լը աուի պը նըհէռ֊
թընէ, հապանտ աուի, ու կօ ժէուա, եէ.ք գէմանիյէ
դա հէյ ա̆․ էրքը տը խուազի թէքմիլ պուն, հա̆ռա̆
հէր չիյէ դա քօ հէյա̆ պը ֆըռօչ՝ ու պը տա̆ ժը ֆա֊
գ̇իրանուա, ու լը ազիւմանտա խազնէյէ դա տէ հա̆֊
22 պա̆․ ու պըկըր խաչէ ու որը լը բէյ մըն ։ Ու աւ լը
սէր ուէ սէօզէ պը գ̇ասավէթ քըրընէ՝ մէլուլ ջու, չը֊
23 մա քօ փըռ վարիյէթէ ուի հա̆պու ։ Ու իսա լը տօռա
խօ պը մէզա̆ քըրընէ՝ կօ ժը շակըրտանուա ուան քօ
համբանա̆ չա՞վան զօռ ա̆ ժը ուանուա լը փատիշահիթիյէ
24 խօտէ քէթընէ ։ Ու շակըրտան լը սէր սէօզէդ ուի տէ
աճապանտը պուն․ համա իսա տիսա ճէվապ տա ժը
ուանուա ու կօ, Նա՞ էվլատան, չը՞ գ̇աս զօռա̆ ժը
ուանու քօ լը սէր խօրթիյէ խօ ումուտէ խօ տանին՝ փա֊
25 տիշահիթլյէ խօտէ քէթըն ։ Գ.օլայ ա̆ քօ տէվէ ժը գ̇.ու֊
լէ տէրզիյէ պը ջօ՝ նա քի զէնկին պը գ̇էվա̆ լը փա֊
26 տիշահիթիյէ խօտէ ։ Ու ուան հէնի փըռ տը աճըպանտը
պուն՝ ու պը հա̆վու տուռա տը կօթը պուն, նուա հէ֊
27 նի քի տըքարա̆ խալաս պուն ։ Ու իսա լը ուան պը
նըհէռթընէ՝ կօ․ Աւ ժը ալիյէ մա̆ռուվան պէ միւմքին
28 ա̆, համա լը պա̆ր խօտէ հէմի դըշդ գ̇օլայ ա̆ ։ Ու փէթ֊
րոս ժէուա կօթընէ տէսթ քըր․ վահա մա̆ հէմի դըշ֊
29 դան պա̆րտան ու լը բէյ դա հաթըն ։ իսա ճէվապ տա՝
ու կօ․ Պըռա տըպէմ ժը ուա, գ̇ալթ եէ.քէ թուննա̆
քօ ժը պօյ մըն եա ժը սէմէտէ ինճիլ մա՝ եա պըրէյան՝
եա խուշգան եա պավ եա տի եա ժըն եա էվլատան
30 եա զա̆վիան թէր.ք քըր ։ Նուա լը ասիրէ հանտա սա̆տ
գ̇ալթ միլան ու պըրէյան ու խուշգան ու տիյան ու օ֊

լէտան ու զճվլեան՝ պը թէվլի գաւարանտընէ․ ու ա֊
սիրրէ տըն քօ տէ պէ էպէտի հայաթէ տէ նճսթինճ ։
31 Ջըմա քօ փըռ ավուլեան տէ պը պըն բաշին՝ ու բաշի֊
32 նան՝ ավուլին ։ Ու ուան լը ալիյէ Գուտսէ ռա տը պու֊
պուն ու հէժա լը ռէտա պուն , ու իսա լը պճր ուան
տը չու պու , ու ուան տը աճըպան տը պուն հէմ
տը թըռսիա պուն ․ ու տիսա տուանդտան լը պալէ
սճնտ , տէսթ քըր ժը ուանռա կօթընէ չըքօ ժէռա
33 տէ պը գավմիա ։ Ու կօ ․ վահա ճմ լը Գուտսէ ռա տը
պըն , ու դուռէ մճռուվ տէ պէ թէսլիմ պուն ժը պաշ
իմամանռա ու քեաթիպանռա , ու աուի տէ ժը մըրըն֊
ռա հէօքմ պըքըն , ու աուի տէ ժը դայիֆանռա թէս֊
34 լիմ պըքըն ։ Ու աուի տէ մասգարա պըքըն ու պը դու֊
թըն աուի ․ ու թու պըքըն ժէռա ու պը դուժըն , ու
36 լը ռօյա սըսէանտա տէ գըյամ պըքճ ։ Ու լը պալէ
չուն դուռէդ Ջէբէթօսէ Եագուպ ու Հաննա՝ ու կօնը
ժէռա ․ Եա՞ խօճա ճմ տը խուազըն , քօ ճմ չը քօ ժը
36 դա պը խուազն ժը մճռա պըքի ։ Ու աուի կօ՝ ժը ուան֊
ռա , չը՞ տը խուազըն ժը մըն քը ժը ոռա պըքըմ ։
37 Ու ուան կօնը ժէռա , քէրէմ պըքճ ժը մճռա քը ժը
մճ եէքէ լը ալիյէ ռասթէ դա ու եէքէ լը ալիյէ չճ֊
38 փէ դա ռօնին լը սալդանաթէ դատա ։ Ճէվապ տա֊
իսա՝ ու կօ ժը ուանռա , հուն նըզանըն չը տը խուա֊
զըն ․ տըքա՞ըըն վէխուն աւ թասէ քօ ճզէ տէ վէխում ,
եա պը աւ թահֆիլ թահֆիլ պըպըն , քօ ճզ տէ թահ֊
39 ֆիլ պըպըմ ու ուան կօնը ժէռա ճմ տըքարըն ․ Ու իսա
կօ ժը ուանռա , աւ թասէ քօ ճզ տէ վէխում , հուն
տէ վէխուն ու պը աւ թահֆիլէ քօ ճզ բէ թահֆիլ
40 պում , տէ թահֆիլ պըպըն ։ Համա լը ռասթ ու չճփէ
մըտա , ռօնըշտըն էմըն նընը տայըն ․ լէ ժը ուանռա
տէ պէ տայըն , ժը ուանռա քօ հաթիճ հազըր պուն ։
41 Ու քինկա քօ աւ տճհ շակըրտէ տընան պըհիստըն ,
տէսթ քըրըն ղայիտանտընէ լը սէր Եագուպէ ու Հան֊
42 նայէ ։ Ու իսա լը պալէ կազի քըր ուան՝ ու կօ ժը

ուանուա , հուն որ զանըն ժը դայֆանուա հաթը կօ-
թան մճ̆զընան՝ լը սէր ուան հէօքմաթ տաժօն , ու
43 համբայէդ ուան զապխտխթի տըքըն ժը ուանուա ։ Համա
լը նավ ոտա վուսան տէ նճ̆պճ̆ , լէ ժը ո՛ քի քօ մճ̆-
զըն պուն տը խուազճ̆ , աւ ժը ռուա խըզմէթքեար
44 տէ պըպճ̆ ։ Ու ժը ո՝ քի քօ բէշ պուն տը խուազճ̆
45 գ̇ուլէ ո՛ հէմիան պըրա պըպճ̆ ։ Զըմա քօ դուռէ մճ̆-
ռուվ ժի նճ̆ հաթ քօ ժէռա խըզմէթ պըպճ̆ , լէ խըզ-
մէթ պըքճ̆ , ու ճանէ խօ ժը տէլա փըռան թէլէֆ պը-
46 քճ̆ ։ Ու հաթըն լը Իրիխայէ , ու աւ՝ շակըրտան հէմ
պը փըռ ճըվաթան քինկա քօ ժը Իրիխայէ ռատը պու-
պուն , դուռէ Ցիմա քէօռ Պարթիմաւուս լը ռէտա
47 պը ռօնըշտընէ պարս տը քըրը պու ։ Ու քինկա քօ
պըհիստ քօ Նասրանի իսա ճ̆՝ տէսթ քըր գ̇իրընէ՝ ու
կօթընէ , Եա՜ դուռէ Ցավուտ իսա ժը մըռա մէրհամէթ
48 պըքճ̆ ։ Ու փըռան ժէռա տը զայխտի պուն՝ քօ հըշ
պճ̆ , Համա աուի հէնի փըռ՝ Եա՜ դուռէ Ցավուտ ժը
49 մըռա մէրհամէթ պըքճ̆ տը գ̇իրա պու ։ Ու իսա սճ̆-
քընի ու էմր քըր քօ աուի կազի պըքըն , ու պը կազի
քըրըընէ քէօռէ՝ ժէռա կօնը , փէթ պճ̆ ու ռապճ̆՝
50 դա կազի տըքճ̆ ։ Ու աուի ճըլէ խօ ավէթ ու պը ռա-
51 պունէ հաթը լը պա իսայէ ։ Ճէվապ տա ժէռա իսա՝
ու կօ ․ Չը՞ տը խուազի քօ ժը դառա պըքըմ , քէօռ
52 կօ ժէռա ․ Եա՜ խուճա ջահվէ մըն վճ̆պճ̆ ։ Ու իսա կօ
ժէռա հառէ իմանէ դա դա սաղ քըր , ու զուվա հա-
թը վճ̆պուն , ու լը ռէտա լը բէյ իսա տը ջօ պու ։

ՍԷՐ 11

1 Ու քինկա քօ նէզէ Գուտսէ պուն՝ լը Փէթբագէյէ
ու Պէյտանիյէ՝ լը նէզա Չիյէ Զէյթունէ ժը շակըրտան
2 տըրտոյան շիանտ ։ Ու կօ ժը ուանուա , հճ̆ռըն լը կիւն-
տէ հանա քօ լը պճ̆ր ո՛ ճ̆ ․ ու կավա քօ լը ուէ պը
դէվըն՝ տէ ճճ̆հշ քի հաթը կըրէտան պը պինըն ․ քը լը
սէր ուի գ̇աթ քէսքի նճ̆ ռօնըշտիճ̆ ․ վճ̆քըն աուի ու

3 ժը մըրուա պինըն ։ Ու էրքը եէքի պէժա ժը ուա չըմա՞
աւ պըշդ տըքըն, պէժըն քօ ժը խօտէյէ ուիռուա լազըմ
4 ա՛ ․ ու զուվա լըվըր տէ պը չէյինա՛ աուր ։ Ու աուան
ջուն տին ճա՛հշէ լը տա՛վէ ուէտա լը պա՛ր տա՛րիյէ լը
5 տա՛րվա, ու վա՛քըրըն աուր ։ Ու լը ուէ ժը սա՛քընան-
տօղան հընըքան կօն ժը ուանուա ․ Չը՞ տըքըն, չըմա՞
6 վա՛տըքըն ճա՛հշէ ։ Ու ուան չավան քօ իսա ժը ուանուա
7 էմր քըր, ժը ուանուա կօն, Ու ուան պա՛րտան ։ Ու
ճա՛հշէ անին ժը իսաուա ու լը սէր ուի ծըլէ խօ տա-
8 նին, ու ռօնըշտ լը սէր ուի ։ Ու փըռուան ծըլէդ խօ լը
սէր ռէ ռա տը խըստը պուն, ու հընըքան ժի ժը տա-
րան կուլքան տը պըռի պուն ու լը սէր ռէ ռա տը
9 խըստը պուն ։ Ու ժը բէշ ու ժը բաշ չունտօղան տը
գիրա պուն ու տը կօլթը պուն, Օսաննա․ պը նավէ խօ-
10 տէ հալթող մուպարէք պըպա՛ ։ Պը նավէ խօտէ հալթող
փատիշահիթեյէ պավէ մա՛ Տավուտ մուպարէք պը պա՛,
լը փըռ պըլընտա Օսաննա ։
11 Ու իսա լը Գուտսուշէրիֆէ ու լը տաճարէ քէթ, ու
լը չար ալիյէ լը հէմի դըշդան նըհէռթ, ու հէնի պէ
ուխթ պու, պը տուանզտահան լը Պէյթհանյէ ռապու ։
12 Ու ռօյա տընէ քինկա քօ ժը Պէյթհանյէ ռա տը
13 պօ պուն պըրչի պու ։ Ու ժը տուրվա պը փէլչըման
դըժի տար քի հէժիլէ տի․ հաթը քօ պէլքի լը ուէ
դըշդ քի պը պինա՛ ու քինկա քօ հաթը լը պա ուի
ժը փէլչըման բէթըր դըշդ քի նա՛ տի, չըմա քօ ուխթա
14 հէժիրան նա՛ պու ։ Ու իսա ճէվապ տա ու կօ ժէռա․
հէնի ժը դա էպէտա եէքէ ֆէգի նա՛ խօ, ու շակըր-
15 տէդ ուի պըհիստըն ։ Ու հաթըն լը Գուտսէ․ ու իսա
լը տաճարէ քէթ՝ ու տէսթ քըր տա՛ր խըստընէ ֆըռօ-
թօղան ու քըռօղան քը լը նավ տաճարտա պուն․ ու
տէզկեահէ սառրաֆան պէլա քըր, ու քիւրսիյէ դէվօք
16 ֆըռօթօղան գուլուպանտ ։ Ու պա՛ր նա՛ տըտա պու քօ
եէքէ ժը նավ տաճարէ ֆըրադ քի պը պըհուրինա՛ ։
17 Ու թալիմ տը քըր ու տը կօթ ժը ուանուա․ Հալթի՛

Նըվխանտըն քօ մալա մըն մալա իպատէթէ տէ պէ կօ-
թըն ժը հէմի դայֆանուա, համա հուն մաղարայէ տը-
18 ղըն քըրըն ուի ։ Պաշ խախաման ու քեաթիպան պը-
հիսաըն, ու աուի հէլաք քըըընուա ֆուրսէտ քի արա-
միշ տըքըրը պուն. համա ժէ տը թըռսիա պուն. չը-
մա քօ խալքէ հէմիան լը սէր թալիմէ ուի աճէպ տը
19 մա պուն ։ Ու քինկա քօ էվար պու՝ ժը պաժէր տա՛ր
քէթըն ։
20 Ու լը սըպէտա քինկա քօ ժը ուէ տը պըհուրը պուն,
տինը տարէ հէժիլէ քօ ժը փուրմէտա հըշք պու պու ։
21 Ու պիրա փէթրոսէ հալթ ու կօ ժէռա. Եա՞ խօճա՝ վա-
հա տարէ հէժիլէ քօ դա լանէթ քըր հըշք պու ա̆ ։
Ճէվապ տա իսա՝ ու կօ ժը ուանռա. Էրքը իմանէ ո՛
22 լը սէր խօտէ պըպա̆ ։ Նուա պըռա տըպէմ ժը ոռա.
23 քի քօ ժը աւ ջիյէյէ հանուա պէժը՝ ուապա̆ ու լը
պահրէ պը դէ՛վ, ու լը տըլէ խօտա շիֆէ նա̆քա̆, լէ
իման պինա̆ չը քօ պէժա̆ տըպա̆, տէ պըպա̆ ժէռա՝
24 չըքօ պէժա̆ ։ Ժը պօյ ուի տէժըմ ժը ոռա, չը դըշդ-
քօ պը Նըմէճ տը խուաղըն հուն ու իման դինըն էրքը
25 տէ պըսթինըն, տէ պը պա̆ ժը ոռա ։ Ու օխթա քօ Նը-
մէճ տըքըն էրքը լը պա̆ր քէսէ քի դըշդ քի ո՛ հէյա̆,
ավֆ պըքըն, վուսան քօ Պավէ ո՛ քօ լը ասիւմանտայ
26 ա̆ ավֆ պըքա̆ ժը ոռա սուճէ ո՛ ։ Համա էրքը հուն
ավֆ նա̆քըն, պավէ ո՛ ժի քօ լը ասիւմանտայ ա̆ սուճէ
ո՛ ժը ոռա ավֆ Նաքա̆ ։
27 Ժը ուէ տիսա լը Գուտսէ հաթըն, ու աուի լը տա-
ճարտա քինկա քօ տը կէռխա պու, պաշ խախաման ու
28 քեաթիպան ու իխթիարան հաթըն լը պալէ ։ Ու կօնը
ժէռա. Ուանան պը չը հէօքմաթէ տը քի, ու քի՞ տա
29 ժը դառա աւ հէօքմաթէ աւ դըշդան քըրընէ ։ Ճէ-
վապ տա իսա՝ ու կօ ժը ուանռա. Էժի ժը ոռա դըշդ-
քի փըռս տըքըմ ժը մըռա ճէվապ պըտըն, ու ա̆ղ սը
պէժըմ ժը ոռա՝ պը չը հէօքմաթէ ա̆ղ տըքըմ աւ դըշ-
30 դէ հան ։ Թահֆիլէ Հանայէ, ժը ասիւմա՞ն պու՝ եա

31 ժը մա̆ռուվան, ճէվապ պըտըն ժը մըռա։ Ու աւ լը
նավ խօտա տուշուշմիշ տը պու պուն ու տը կօթը պուն,
էրքը ժը ասիմանան ա̆մ պէժըն, տէ պէժա̆, Լէ չըմա՞
32 հուն իման նա̆ անըն ժէռա։ Համա էրքը ա̆մ պէժըն
ժը մա̆ռուվան, ժը խալգ̇է ա̆մ տը թըռսըն, չըմա քօ
հէմիան իման տը անի պուն էրքը Հաննա փէյղէմպէր
33 ա̆։ Ճէվապ տան ու կօն ժը իսառա․ Էմ նա̆ զանա̆ն․
ու իսա ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ․ Էժի նա պէ-
ժըմ, պը չը հէօքմաթէ ա̆զ տը քըմ աւ դըշդան։

ՍԷՐ 12

1 Ու տեսըթ քըր պը թէմըրըան պը ուանռա խապէր
տանէ ու կօթըրնէ, Էէ.ք մա̆ռուվ քի ռա̆զ տանի ու լը
տօռա ուի սընճ քըշանտ, ու մահսէրէ քօլա ու գ̇ուլ-
լէ ջէ.քըր, ու աուի տա տէսըթէ փալըյան ու ջու լը
2 գ̇ուրպէթէ։ Ու լը իխթէտա խըզմէթ.քեար քի շիանտ
ժը փալըյանռա քը ժը փալըյան մահսուլէ ռա̆զէ պըս-
3 թինա̆։ Համա ուան աուի կըրթըն ու քութան՝ ու վա-
4 լա ռէ քըրըն։ Ու տիսա պաշգ̇ա խըզմէթ.քեար քի ժի
շիանտ, աուի պը գ̇էվըր քըրնէ պըրինտար քըրըն
5 սէրէ ուի ու պը ռէզիլ քըրընէ պա̆րտան։ Ու տիսա
պաշգ̇ա քի շիանտ, աուի ժի դուշտըն․ ու հէնի
փըռան՝ քօ հընը.քան դութան, ու հընը.քան դուշ-
6 տըն։ Ու բաշէ հէմիան դուռը.ք քի ուի տա̆լալի հա̆-
պու աուի շիանտ ժը ուանռա՝ կօ .քը պէլ.քի ժը դու-
7 ռէ մըն չէրմ պը.քըն։ Համա փալըյան .քինկա .քօ տին
աուի քօ տը հաթը սու, կօն ժը հա̆վուտուռա ուխա
ա̆ վարխս, ըրըն ա̆մ պը դուժըն ուի, ու միրաս ժը մա̆-
8 ռա պըպա̆։ Ու կըրթըն աուի ու դուժտըն, ու ժը ռա̆-
9 զէ տա̆ր խըստըն աուի։ Նուա խօտիյէ ռա̆զէ տէ չը՞
պը.քա̆․ տէ պէ, ու փալըյան տէ հէլա.ք պը.քա̆ ու ռա̆-
10 զէ պաշգ̇ասխանռա տէ պըտա̆։ Ս.է Նըվիսէ հան հուն
նա̆ խօնտըն, էրքը աւ գէվըր քօ եավուճիան լը պա̆ր
11 դըշդ.քի տա նանըն, սէրխէ ռու.քնէ սու։ Ուխա ժը

12 խօտէ պու ու լը պա՛ր ջահվէ մա՛ անճէպ ա՛։ Ու տը
խօստը պուն աուր կըրթընէ՝ համա ժը խալփէ թըռ֊
սիան չըմա քօ ֆէհմ քըրըն քօ աւ թէմսիլա ժը պօյ
ուան կօ ․ ու աուր պա՛րտան ու ջուն ։
13 Ու ժը ֆարիսիան ու հիրօտիսան հընըքան ժէռա
14 չիանտըն ․ քը պը խապէր աուր պը կըրըն ։ Ու ուան
հալթըն, պը ֆէնտ փըռս տըքըրը պուն ժէ ու տըկօթը
պուն ․ Եա՛ խօճա, ա՛մ տը զանըն քօ դու ռաստի ու ժը
պօյ քէսէ ումուրէ դա նընա՛, չըմա քօ լը խաթըրէ
քէսէ մէզա՛ նա քի, իլլա ռէյա խօտէ պը ռաստ հին
տըքի, ժը հինքեարռա խարաճ տայըն ճայի՞զ ա՛ եա
15 նա, ա՛մ պըտը՞ն, եա նա՛տըն ։ Ու աուր տըռութիէ պը
զանը պունէ կօ ժը ուանռա, հուն չըմա՞ մը տը ճա֊
ռապինըն, ժը մըռա տինար քի պինըն, քը պը պինըմ ։
16 Ու ուան անին, ու կօ ժը ուանռա, աւ սուրէթէ համ
քօ լը ուխայա՛ է քի՞ ա՛ եա նըվիս, ու ուան կօնը ժէ֊
17 ռա՝ է հինքեար ։ Ճէվապ տա ժը ուանռա իսա ու
կօ ․ Հա՛ռըն աւ քօ է հինքեարէ ա՛՝ ժը հինքեարռա
պըտըն, ու աւ քօ է խօտէ ա՛՝ ժը խօտէռա պըտըն,
ու անճըպանտըն լը սէր ուի ։
18 Ու գըյամ թուննա՛ կօթող սատուդիան հալթըն լը
պալէ, ու ժէ փըռս տը քըրը պուն ու տը կօթը պուն ։
19 Եա՛ խօճա, Մուսա ժը մա՛ռա նըվիսանտ քօ էրքը
պըէյ եէքէ պըմրա՛ ու ժընէ պը հէլա՛, ու զուրիյէթ
նա՛ հէլա՛, պըէյ ուի տէ ժընա ու ի պըսթինա՛, ու ժը
20 պըէյ խօռա զիուրիյէթ տա՛րխա՛ ։ Նուա լը պա մա՛
հաֆթ պըէ հա՛պուն, ավուլին ժըն սա՛նտ ու մըր, ու
21 զիուրիյէթ նա՛ հըշթ ։ Ու իքինճի աուր սա՛նտ ու մըր,
ու աւ ժի զիուրիյէթ նա՛ հըշթ, վուսան իւչիւնճի ժի
22 սա՛նտ աուր ։ Ու աուր հաֆթ ժի սա՛նտըն ու զիուրի֊
յէթ նա՛ հըշթըն ու ժը բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր ։
24 Նուա լը օխթա գըյամէթէ, քինկա քօ գըյամ պըքըն,
ժը ուան ժը քի՞ժանռա տէ ժըն պըպա՛ աուր ․ չըմա
24 քօ աուր հաֆթան ժի ժըն քըրըն ։ Ճէվապ տա իսա

ու կօ ժը ուանռա , ժը պօյ աւ նընա՞ քօ հուն չաշ
պունա՛ քը նա՛ քիթեպան տըզանըն ու նա՛ գուվվէթէ
25 խօտէ ։ Ջըմա քօ քինկա քօ ժը մըրիան գըյամ պըքըն ,
նա՛ ճամէրան ժըն տըսթինըն , նա՛ ժի ժընան մէր տըս-
26 թինըն , լէ օդա մէլէքէ ասիւման ըն ։ Համա ժը պօյ
գըյամէ մըրիան՝ քօ գըյամ տըսթինըն , լը քըթէպէ
Մուսատա հուն նա՞ խօնտըն լը սէր տըռի նէրմ չավան
խօտէ ժէռա կօ , ա՛զ ըմ , խօտէյէ Իպրահիմ , ու խօ-
27 տէյէ Իսագ , ու խօտէյէ Եագուպ ։ Ու աուի խօտէյէ
մըրիան նընա՛ լէ սաղան , նուա հուն փըռ չաշ ըն ։
28 Ու ժը քեաթիպան եէքէ հաթ՝ կօտարի տը քըր ժը
ուանռա ոխթա քօ ուան տօզ տը քըրը պուն , քինկա
քօ տի էրքը գանճ ճէվապ տա ժը ուանռա , փըռս
29 քըր ժէ ու կօ , թէնպիհէ ավուլին քիժան ա՛ ։ Ու Իսա
կօ ժէռա ժը հէմիան ավուլին ուիա ա՛ ․ կօտարի պը-
քա՛ , եա՛ Իսրայիլ , խօտէյ ու Ալլահէ մա՛ եէք խօտէ
30 ա՛ ։ Ու տէ պը հուպինի խօտէ ու Ալլահէ խօ ժը հէմի
տըլէ խօ , ու ժը հէմի վուճիտէ խօ ․ ու ժը հէմի ֆըքը-
րէ խօ , ու ժը հէմի գուվէթէ խօ ․ ուիա ա՛ թէնպիհէ
31 ավուլին ։ Ու իքինճի օդա ուիա , հավալէ խօ օդա խօ
տէ պըհուպընի , ժը ուանան բէթըր մա՛ղըն թէնպիհ
32 թուննա՛ ։ Ու քեաթիպ կօ ժէռա , խօշ՝ եա՛ խօճա ,
դա ռաստ կօ , քօ խօտէ եէք ա՛ , ու ժը ուէ բէթըր
33 պաշգասի քի թուննա՛ ։ Ու աուի ժը պիւթիւն տըլէ ,
ու ժը պիւթիւն գուվէթէ , ու ժը պիւթիւն ֆըքըրէ
հուպանտըն , ու հավալ օդա խօ հուպանտըն , ժը հէմի
34 օղջակէղան ու ժը գըրպանան բէթըր ա՛ ։ Ու Իսա քին-
կա քօ տի , պը աքըլ ճէվապ տա , կօ ժէռա , ժը փա-
տիշահիթիյէ խօտէ տուր նինի , ու հէնի պաշգասի քի
ճուրհաթ նա՛ տը քըր ժէ դըշդ քի փըռս քըրընէ ։
35 Ճէվապ տա ու կօ Իսա , կավա քօ լը տաճարտա
հին տըքըր ․ քեաթիպան ճավա՞ տէժըն քօ Մէսիհ դու-
36 ռէ Տավուտ ա՛ ։ Ու Տավուտ պը խօ պը Րուհ էլ Գուտս
տէժա՛ , Րապպ ժը Րապպէ մըռա կօ ․ Լը ալիյէ սաղա

մը ռօնի՝ հալթա քօ տըժմընէդ դա բէլ քըրընէ դա
32 պըքըմ։ Նուա Էրքը Տավուտ պը խօ աուի Ռապպ տէ-
ժա՛, չավա՞ն դուռէ ուի տըպա՛, ու ժը խալքէ փը-
ռան ժը տըլէ խօ ժէռա կօտարի տըքըր։
39 Ու տըկօթ պը հինքըրընէ լը թալիմէ խօտա· Սա-
գընըն ժը քեաթիպան ուան քօ տը հուպինըն պը ճըլէ
30 գանճ կա՛ռանտըն ու լը չարշիանտա սըլավան։ Ու լը
ճէմիաթտա քիւրսիյէ ավուլին, ու լը տառօթանտա ճիյէ
40 պըլընտան։ Ուան քօ մալա ժընէպիյան տը խուն, ու
ժը պօյ խույայի պունէ նըմէճէ խօ տըրէժ տըքըն, ուան
հէնի փըռ տէ հէօքմ պըպըն։
41 Իսա լը պա՛ր խազնայէ սա՛քընի՝ տը նըհէռթ Էրքը
չավան խալքէ լը խազնայէ մանգըրէ պախըր տավէժա՛,
42 ու փըռ խօրդան փըռ դըշդ ավէթըն· Ու ֆագիր ժը-
նէպի քի հաթ՝ ու տու փուլըքան ավէթ, քը մանգըր
43 քի տըքա՛։ Ու շակըրտան լը պալէ կազի քըր ու կօ
ժը ուանռա· Պըռա տը պէմ ժը ուա, քը աւ ֆագիր
ժընէպի լը խազնէյէ ավէթօղան ժը հէմիան փըռ ա-
44 վէթ։ Չըմա քօ հէմիան ժը զէտէ պունէ խօ ավէթըն,
համա ժընըքէ հան՝ ժը ֆագիրիթիյէ խօ՝ հէր չըքօ
ուի հա՛պու, մալէ խօ հէմի ավէթ։

ՍԷՐ 13

1 Ու քինկա քօ ժը տաճարէ տա՛ր տը հաթ, ժը շա-
կըրտէ ուի եէքէ ժէռա կօ· Եա՛ խօճա պընէռ չավան
2 դէվըր ու չը թիւրլիւ պինանըն։ Ճէվապ տա ժը ուան-
ռա Իսա՝ ու կօ· տը պի՞նի աւ դէվըրէդ մա՛զընան,
պըռա տըպէմ ժը ուա, քօ տէ նամինա դէվըր լը սէր
դէվըր լը ուէ՝ քօ տէ նէյէ հէլօշանտըն։
3 Ու քինկա աուի լը Չիյէ Զէյթունէ լը պա՛ր տաճարէ
ռօնըշտի պու, փըռս քըրըն ժէ պը թա՛նէ Փէթրոս ու
4 Եագուպ ու Հաննա ու Անտրիա։ Պէժա՛ ժը մա՛ռա՝ քի՞ն-
կա տէ պըպա՛ աուի, չը՞ նըշան տէ պըպա՛՝ օխթա թէք-

5 միլ պունէ աւ հէմի դըշդան ։ Ճէվապ տա խսա ու կօ
6 ժը ուանուա , Սաջընըն քօ եէքէ ո՛ նա՛ խաբինա՛ ։ Ձը-
մա քօ փըռւան տէ պէն պընավէ մըն , ու պէժըն էրքը
7 ա՛ղ ըմ Մէսիհ , ու փըռւան ժի տէ չաչ պըքըն ։ Համա
քինկա քօ պը պըհիսըն գավղան ու տա՛նկէ գավղան
պիրա խօ մա՛ կիւհէզն չըմա քօ լազըմ ա՛ պուն ․ համա
8 հէժա ախըր նընա՛ ։ Ձըմա քօ միլլէթ տէ լը սէր միլ-
լէթ ու փատիշահիթի լը սէր փատիշահիթի տէ ռապա՛ ,
ու ճի ճի զէլզէլէյան տէ պը պըն , ղալայիան ու վէլ-
վէլէյան , համա աւ հէմիան իֆթիտայէ հէշանտըն ըն ։
9 Սաջընըն հուն լը սէր խօ , չըմա քօ ո՛ ժը ճըվաթան-
ռա տէ թէսլիմ պըքըն ու տէ պէնա՛ քութան , ու լը
պա՛ր վալիյան ու փատիշահան տէ պը սա՛քընըն ժը պօյ
10 մըն , ժը ուանուա ժը պօյ շահատէթի քըրընէ ։ Ու ժը
հէմի դայիֆանուա լազըմ ա՛ քօ ավուլ խնճիլ պէ վազ
11 պուն ։ Համա ոխթա քօ ո՛ ժը թէսլիմ պունուա պըպըն ,
հունէ տէ չը պը պէժըն ժը ավուլտա ղա՛մ մա՛ խուն ,
ու տխուշխումիշ մա՛ պըն , լաքին ժը ռուա ուէ սաաթէ
չըքօ դէ տայըն՝ աուի պէժըն ․ չըմա քօ խապէրտան
12 հուն նըննըն , իլլա Ռուհ էլ Գուտս ա՛ ։ Պըրէ պրէյէ տէ
ժը մըրըննուա թէսլիմ պըքա՛ , ու պավ դուռէ , ու ավ-
լատան տէ լը սէր պավան ռապըն , ու տէ պը դուժըն
13 ուան ։ Ու ժը պօյ նավէ մըն ժը հէմիան տէ իքրահ պը-
պըն ․ համա աւ քօ հաթա բաշէ սապըր տըքա՛ աուի
14 տէ խալաս պըպա՛ ։ Ու քինկա քօ տըպինըն իքրահի-
թիյէ խարապ պունէ , քը լը ճիյէ ճայիղ նա՛ պունէ տը
սա՛քընա՛ (աւ քօ տը խօյնա՛ պըրա ֆէհմ պըքա՛) վէ չաղէ
ուան քօ լը Յէհուտիսթանտա նա՛ պըրա լը ջիյան պը
15 ռա՛վըն ։ Ու աւ քօ լը սէր խանի ա՛ պըրա նէյէ խուա-
րի լը մալ ու նա՛ դէվը լը հընտու ժը մալա խօ դըշդ-
16 քի հէլ անըննուա ։ Ու աւ քօ լը ղա՛վիտա ա՛ , պըրա վէ
17 նա՛կէուա՛ ճըլէ խօ սա՛նտընուա ։ Համա վա՛ ժը ուանուա
18 քօ համլանա՛ ու ջըջըք տայօղըն ուէ ռօյանտա ։ Յուա
19 պըքըն քօ լը ղըվըստանտա նա՛ պա՛ ։ Ուէ ռօյանտա

վուսան սըխլէթ տէ պըպմ̆ քը ժը ավուլէ խալք քըրընէ
մախլուգէ խօտէ հաթա նուա վուսան նմ̆ պու, ու նմ̆
20 ժի տէ պըպմ̆ ։ Ու էրքը խօտէ գըն նմ̆ քըրը պու ուէ
ռօյան՝ գ̇աթ ճան քի խալաս տէ պըպմ̆, համա ժը պօյ
պըժարթիյան՝ ուան քօ պըժարթ, ուէ ռօյան գըն քըր ։
21 Ու լը ուէ չաղէ էրքը եէքէ ժը ոռա պէժմ̆, էրքը վա֊
հա լը վըր մ̆ Մէսիհ եա լը ուէ, պավուր մմ̆ քըն ։
22 Ջըմա քօ տմ̆րէվ Մէսիհան ու տմ̆րէվ փէյղէմպէրան
տէ ռապըն, ու նշանան ու ալամաթան տէ պըքըն, քը
23 էրքը միւմքինմ̆ պըժարդիան ժի շաշ պըքըն ։ Համա
հուն սագ̇ըն պըն, վահա ժը ավուլ մը ժը ոռա կօ հէ֊
միան ։
24 Համա ուէ ռօյանտա լը բաշա աւ սըխլէթան, ռօ տէ
25 դարի պըպմ̆, ու հիվ տէ ռօհնիէ խօ նմ̆տմ̆ ։ Ու ըս֊
թէրէ ազիւմանան տէ պը պռըժըն, ու լը ազիւմանտա
26 պուն գ̇ուվվէթան տէ թմ̆վ կէռըն ։ Ու վէ չաղէ հա֊
թընէ Գուռէ մմ̆ռուվ պը գ̇ուվվէթ ու պը փըռ իզ֊
27 զէթէ լը ավրանտա տէ պըպինըն ։ Ու վէչաղէ տէ մէ֊
լէքէ խօ պըշէյինմ̆ ու պըժարդի է խօ ժը չար պայան,
ժը փմ̆ռէ տընէ հաթա փմ̆ռէ ազիւմանան տէ պը ճըվի֊
28 նմ̆ ։ Նուա հուն ժը̊տարէ հէժիլէ թէմսիլ քի հին պըն,
քինկա քօ հէնի կուլիէ ուի նէրմ ըն, ու փէռչըմէ խօ
29 տմ̆ր տըխմ̆, տը զանըն քօ հավին նէզ մ̆ ․ Ավհա ժի
հուն՝ քինկա քօ տը պինըն աւ հէմի դըշդան պուն ․
30 պըզանըն քօ նէզ մ̆ լը պմ̆ր տմ̆րիան ։ Պըռա տըպէմ
ժը ոռա, էրքը աւ՝ սիլսիլէյէ հան տէ նմ̆ պըհուրմ̆՝
31 հաթա քօ աւ հէմի դըշդան պըպմ̆ ։ Ազիւմանան ու
արտ տէ պը պըհուրըն ․ ու քէլամէ մըն տէ նմ̆ պը֊
32 հուրըն ։ Համա ժը պօյ ուէ ռօյէ ու սաաթէ եէքէ նը֊
զանմ̆, նմ̆ լը ազիւմանտա պուն մէլէքան ու նմ̆ Գուռ
33 լէ թմ̆նէ Պավ ։ Սագ̇ըն պը՛ն, հէշար պը՛ն ու տուա պը֊
34 քըն, չըմա քօ նըզանըն ոխթ քինկա մ̆ ։ Ջավան քօ լը
գ̇ուրպէթէ չունտող մմ̆ռուվ քի մալա խօ պմ̆րտմ̆, ու
ժը գ̇ուլէդ խօռա հէօքմաթ պըտմ̆, ու ժը հէր քէսէ․

ռա չըղուլէ խօ, ու ժը գափուճիռա Թէնպին պըքա՛
35 քօ հէշար պըպա՛ ։ Նուա հէշար պըն չըմա քօ նըզանըն
քինկա դէ խօտիէ մալէ, էվարէ եա նիվէ շա՛վէ, եա
36 տիք պանտանէ՝ եա սըպէ ։ Նա՛ պա՛ քօ խալֆ պէ՝ ո՛ լը
37 խա՛վէտա պը պինա՛ ։ Համա չը քօ ժը ոռա տը պէմ, ժը
հէմիանռա տը պէմ, հէշար պըն ։

Սէր 14

1 Ու բաշէ տու ռօյան փասին ու ֆէԹիր խուարըն
պու․ պաշ իմամա՛ն ու քեաԹիպան արամիշ տըքըրը
պուն՝ քօ չավան՝ պը ֆէնտքի աուի պը կըրըն պը
2 դուժըն ։ Ու տը կօԹը պուն, լը ուի պայրամտա նա՛֊
3 պա՛, քը լը գավմտա նա՛ պա՛ քօ վէլվէլէ քի պըպա՛ ։ Ու
աուի քինկա քօ լը ԲէԹանիատա լը մալա Շըմհունէ
ույուղտա լը սուֆրէտա ռօնըշտի պու, ժըն քի հաԹ՝
շուշաքի փըռ պը գըյմէԹ ու պուհա ռունէ նարդուսէ
ուի հա՛պու․ շըքանտ աւ շուշայէ ու լը սէր սէրէ ուի
4 ռէԹ ։ Ու շակըրտան ղայիտին ու տըկօԹը պուն, չը֊
5 մա՞ լը նաֆիլէ ճիտա ջու աւ ռուն ։ Քը ժը սէ սա՛տ
տինարան բէԹըր տըքարը պու պը հաԹանա ֆռօԹըն
ու ժը ֆագիրանռա պը հաԹա տայըն աւ ռուն, ու
6 ժէռա տը ղայիտի պուն փըռ ։ Ու իսա կօ ժը ուան֊
ռա, պա՛րտըն աուի, չըմա՞ ռահաԹսըզ տըքըն, չը՞մա
7 քօ շըղուլ քի գանճ աւ քըր ժըմըռա ։ Ֆագիրան հէր
չաղ պը ոռա նա՛ ու քինկա քօ պը խուազըն տըքարըն
ժը ուանռա գանճիԹի քըրըն, համա ա՛զ հէր չաղ պը
8 ոռա նընըմ ։ Աւ ժը տէսԹէ խօ հաԹընէ քըր, ժը ա֊
վուլ կէօվտայ մըն ռօն քըր ժը պօյ նշանէ քէֆէն պու֊
9 նէ ։ Պըռա տը պէմ ժը ոռա լը հէմի տընէտա լը քօ
քի աւ ինճիլէ հան պէ վաղ պուն՝ քըրընէ աւ ժընըք
ժի ժը պօյ զիքըրա ուի տէ պէ կօԹըն ։
10 Ու ժը տուանզտան եէքի Ցուտայէ իսխարի՝ ջու լը
պա պաշ իմամա՛ն քօ աուի ժը ուանռա Թէսլիմ պըքա՛ ։

11 Ու ուան քինկա քօ պըհիստըն՝ չաղ պուն ու մէռա
տըրավ տայընէ վատ քըրըն. ու մէղա՛ տըքըրը պու քօ
աուի չավան պը ֆուրսէնտ քի տէսըթէ ուան պըրա՛։
12 Ու ռօյա ավուլէ ֆէթիր խուարընէ՝ քօ փասէհէ սէր-
ժէ տըքըրը պուն, չակըրտան կօնը մէռա, լը քօ՞ տը
խուազի քօ ա՛մ հա՛ռըն մը դառա փասէհէ հազըր
13 պըքըն քօ պը խույ։ Ու աուի մը չակըրտան տըրտույան
չիանտ ու կօ մը ուանռա. հա՛ռըն լը պամէր, ու քին-
կա քօ լը պամէր տը դէվըն մա՛ռուվ քի լադա ո՛ տէ
պէ քը լը սէր բըչդա ուխտա ճէռէ ավէ տէ պըպա՛,
14 լը բէյ ուի հա՛ռըն։ Ու աուի լը մալա քի քօ պը դէ-
վա՛ պէմըն մը խօտխյէ մալէռա, խօճա տէմա՛, լը քօ՞ ա՛
միսաֆըռխանէ՝ քը լը ուէ պը թա՛վլի չակըրտէդ խօվա՛
15 փասէհէ պըխուա՛։ Ու մի մը ռռա ատըլանտըն մա՛զըն
օտա քի թադա մօրին տէ նիշան պըտա՛, լը ուէ հա-
16 զըր պըքըն մը մա՛ռա։ Ու չակըրտէդ ուի ջուն հազըր
քըրընէ, լը պամէր հալթըն ու չավան քօ մը ուանռա
կօ՝ վուսան տին. ու փասէհէ հազըր քըրըն։
17 Ու կավա քօ էվար պու պը տուանդտան հալթ։
18 Ու քինկա քօ ռօնըշարըն՝ ու հէմա տը խուարըն պուն,
իսա կօ. պըռա տը պէմ մը ռռա, մը ո՛ ևէքէ քը նուա
19 պը մըռա տը խօ, տէ մըն տէսըթ պըտա՛։ Ու տէսըթ քը-
րըն դասավէթ քըրընէ ու ևէքա ևէք կօթընէ, սա՞դըն
20 ա՛զ նա՛ պըմ, ու աուէ տըն սա՞դըն ա՛զ նա՛ պըմ։ Աուի
ճէվապ տա ու կօ մը ուանռա. մը տուանդտան ևէքէ՝
21 տէսըթէ խօ պը մըռա լը սահանէ լէ քըրողա։ Պըռա
գուռէ մա՛ռուվ տըջօ չավան քօ մը պօյ ուի հալթա
նըվիսանտըն, համա վա՛յ մը աւ մա՛ռուվռա քօ պը
տէսըթէ ուի գուռէ մա՛ռուվ տէ պէ թէսլիմ պուն, մը
աւ մա՛ռուվռա ղա նա՛ պանա, մէռա հէնի լսէր պու։
22 Ու կավա քօ ուան տը խուարը պուն իսա նան սա՛նտ,
միւպարէք քըր ու շըքէնանտ՝ տա մը ուանռա, ու կօ.
23 պըսթինըն, աւ ա՛ թէնէ մըն։ Ու թասէ սա՛նտ՝ շըքըր
քըր ու տա մը ուանռա. ու հէնի մի մէ վէխուարըն.

24 Ու կօ ժը ուանռա, ուիա խույնա մըն ա̃ ահտա նօյէ՝ քը
25 ժը պօյ փըռուան դէ ռըժանտըն. Պըռա տը պէժմ ժը ո-
ռա, հէնի ժը մահսուլէ մէվ գա տէ վէ նա̃խում, հա-
թա լը ուէ ռօյէ՝ քօ լը փատիշահիթյէ խօտէ տուի
նու տէ վէխում։
26 Ու ուան իլահի քի պը խօնտընէ՝ լը չիյէ Զէյթունէ
27 ռաբուն։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա, հուն հէմիան ժի
իշա̃վ տէ ժը մըն խուար պը պըն, չըմա քօ հաթը նուի-
սանտըն, շըվանէ տէ պըխըմ ու միան տէ պէլա պը
28 պըն։ Համա բաշէ գըյամ քըրընէ մըն ժը ո՛ բէշ լը
29 Ճէլիլէ տէ հա̃ռըմ։ Ճէվապ տա Փէթրոս՝ ու կօ ժէռա.
30 Ֆարազը հէմի ժի խուար պըն, համա ա̃զ նա։ Ու Ի-
սա կօ ժէռա, պըռա տը պէժմ ժը դառա էրքը դու ժի
լը ուէ շա̃վէ լը բէշէ պանտանէ տիքան տու ճարան՝
31 մը սէ ճարան տէ ինքեար պըքի։ Համա աուի հէնի
փըռ ինատ տը քըր ու տը կօթ, էրքը պը դառա մը-
րըն ժի լազըմ պըպա̃՝ ա̃զէ դա ինքեար նա̃ քըմ, ու
հէմիան ժի վահա տը կօթը պուն։
32 Ու հաթըն ուէ կունտէ քօ նավէ ուի Գէթսէման
պու, ու կօ ժը շակըրտանռա, լըվըր պը սա̃քընըն հա-
33 թա քօ ա̃զ նըմէճ պըքըմ։ Ու սա̃նտ պը խօռա Փէթ-
րոսէ ու Եաքուպէ ու Հաննայէ, ու տէսթ քըր գա-
34 սավէթ քըրըրնէ ու ղէմ քըշանտընէ։ Ուէ չաղէ կօ ժը
ուանռա. Ճանէ մըն գասա մըրընէ պը գասավէթ ա̃,
35 լըվըր պը սա̃քընըն ու հէշար պըն։ Ու հընըք լը բէշ
չու, ու լը սէր ռույա խօ լը արտէ քէթ, ու տուվա
36 քըր, էրքը գաբիլ ա̃, աւ սաաթ ժէ պը պըհուրա̃։ Ու
կօ, Եա̃ ապպա Պապա լը ճէմ դա հէր դըշդ պը մում-
քին ա̃, աւ թասէ հան ժը մըն պը պըհուր, համա
նա քօ չավան քօ ա̃զ տը խուազըմ, լէ չավան քօ դու
37 տըխուազի պըրա պըպա̃։ Ու հաթ ուան լը խա̃վէտա
տի, ու ժը Փէթրոսռա կօ. Շըմհօ՛ւն խա̃՞վտա տըջի,
38 սաաթ քի հէշար սա̃քընին դու գատի նա̃՞ պու։ Հէ-
շար պըն ու տուվա պը՛քըն քը լը թէրճիպէյէ նա̃ գէ-

վըն, պըռւա րուհ հազըր տ՚ համա թէն զայիֆ տ՚։
39 Ու տիսա ջու տուվա քըր, ու համան աւ խապէրան
40 կօ։ Ու վէկէռիա՝ ու տիսա ուան լը խէւէտա տի․
(չըմա քօ ջահվէդ ուան կըրան պու պուն), ու նա՛ տը
41 զանը պուն քօ չը ճէվապ պը տըն ժէռա։ Ու ճարա
սըսէան հաթ, ու կօ ժը ուանռա․ ժը վէ բէվա՛ խա՛վէտա
հա՛ռըն ու րահաթ պըն, չըմա քօ ախըր կըհիշդ, հա-
թը սաաթէ, ու վահա Գուռէ մա՛ռուվ լը տէսթէ կու-
42 նէքեարան դէ թէսլիմ պուն։ Ռապըն ա՛մ հա՛ռըն․ վա-
հա նէզ պու․ աւ քօ մըն տէսըթ պըտա՛։
43 Ու զուվա՛ հէժա քօ աւ խապէր տըտա՝ ժը տուանզ-
տան նէքէ քօ Նաւէ ուի Եէհուտա պու հաթ, ու բէ-
ռա փըռ ղալապալըղ պը քէրան ու պը չօվան ժը պաշ
44 իմաման ու ժը քեաթիպան ու ժը իխթիարան։ Ու աուի
թէսլիմ քըրօղ ժը ուանռա նըշան քի տա պու ու կօ-
թը պու քի քօ ա՛զ ռամիսըմ, աւ ա՛, աուի պը կըրըն
45 ու փէթ պըպըն։ Ու զուվա՛ պը նէզ պունէ՝ կօ ժէռա․
46 Եա՛ խօճա խօճա, ու աուի ռամիսա։ Ու աուան տէսթ
47 ավէթըն աուի՝ ու կըրթըն աուի։ Ու լը պա ուի ժը
սա՛քընանտօզան նէքէ՝ քէրէ խօ քըշանտ ու խըստ լը
48 խազմէթքեարէ պաշ իմամէ ու կօյա աուի ժէքըր։ Ու
իսա ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա․ սայքի լը սէր
տը՞զան հուն ռապուն պը քէրան ու պը չօվան մը կըր-
49 թընէ։ Վէ չաղէ շակըրտան կըշք աուի պա՛րտան ու
50 ռա՛վիան։ Հէր չաղ ա՛զ լը պա ո՛ պում, ու լը տաճար-
տա մը հին տըքըր․ ու ո՛ մը նա՛ կըրթըն, համա ժը
պօ քըթէպէ փէյղէմպէրան թէմամ պունէ ահվա պու։
51 Ու խօրթ քի լը բէյ ուի տը չօ պու՝ լը սէր չըփլախ
թէնէ խօ չարշէվ քի լէֆանտ, խօրթան աուի կըրթըն։
52 Աւ ժի չարշէֆէ պա՛րտա՝ չըփլախ ժը ուան ռա՛վի։
53 Ու իսա պըրըն ժը պաշ իմամռա, ու հէմի պաշ ի-
մամեան ու քեաթիպան ու իխթիարան լը պա ուի ճէմ
54 պուն։ Ու Փէթրոս ժը տուրվա՛՝ հաթա հավշա պաշ
իմամէ՝ լը բէյ ուի չու, ու պը խազմէթքեարան ռօ-

55 Նըշտ, ըր պա ակըրէ կէրմ տը պօ պու ։ Ու պաշ իմա֊
միան հէմ ժի ճըվաթան հէմի ըր պա՛ր իսա ժը պօյ աուի
դուշգընէ ըր շահատան տը կէուիա պուն համա նա՛ տը֊
56 քարը պուն ուիթընէ ։ Ջըմա քօ ժէուա գ̇արշի փըռան
շահատէթ քըրըն, համա շահատէթիյէ ուան ըր հէվ
57 նա՛ տը հաթը պուն ։ Ու պաշգ̇ասիան ռապուն ըր սէր
ուի տա՛րէվ շահատէթի տըքըրը պուն՝ ու տը կօթը
58 պուն ։ Էրքը մա՛ պըհիստ ժը ուէ՝ քօ տը կօթ, աւ պը֊
տէսըթ հաթը ջէ պուն տաճարէ տէ հէլօշինըմ, ու ըր
սէ ռօյանտա պաշգ̇ա՝ պէ տէսթան ջէ պաւն տէ ջէքըր ։
59 Համա ահվա ժի շահատէթիյէ ուան ըր հէվ նա՛ տը
60 հաթը պուն ։ Ու բաշէ պաշ խախամ ըր օրթայա ռա֊
պու, ժը իսա փըռս տըքըր՝ ու տը կօթ․ Ճէվապ քի
61 նա՞ տի ուան չը շահատէթի տըքըն ըր սէր դա․ Համա
աուի հուս պու պու, գ̇ա ճէվապ քի նա՛ տըտա պու,
տիսա պաշ խախամ ժէ փըռս քըր, ու ժէուա կօ․ Դո՞ւ
62 ի Մէսիհ Գուռէ միւպարէք խօտէ ։ Մէվապ տա իսա
ու կօ ժէուա․ Դա կօ քօ ա՛զ ըմ․ ու ռօնըշտընէ Գու֊
ռէ մա՛ռուվ ըր ալիյէ սաղէ Գուտրէթէ ու ըր ավրա
63 ասիւմանան հաթընէ ուի տէ պը ալինըն ։ Ու պաշ խա֊
խամ զըւվա՛ լաֆըթանէ լօ գ̇աթանտ՝ ու կօ․ Հէնի չը՞
64 լազըմ ա՛ ժը մա՛ռա շահատան ։ Վահա հուն հէմիան
ժի ժը տա՛վէ ուի քիւֆրէ պըհիստըն, չա՞վան տը խու֊
յա ժը ռա․ ու աւան հէմիան ըր սէր ուի հէօքմ
65 քըրըն էրքը ժը մըրընուա միսթահագ̇ ա՛ ։ Ու հընըքան
տէսըթ քըրըն թու քըրընէ ըր ռույա ուի, ըր սէր սէրէ
ուի քընճ ալէթընէ՝ պը քուլմ քութանէ ու կօթընէ,
փէյղէմպէրիթի պը․քա՛ ժը մա՛ռա, եա Մէսիհ, քի՞ ա՛
աուի քօ ժը դառա լէխըստ, ու խազմէթ․քեարան սիլէ
տը լըստը պուն ժէուա ։
66 Ու Փէթրոս հէժա ըր հավշէտա պու, ժը պէսըրմայէդ
67 պաշ խախաման եէքի հաթ ։ Ու տի աուի քօ կէրմ տը
պօ պու, նըհէռատ լէ ու կօ, դու ժի պը Նասրանի
68 իսառա պույ ։ Աուի ինքեար քըր ու կօ․ Նը զանըմ

դու չը տէժի , ու ֆէհմ նաքըմ , ու քընկա քօ լը տա՛ր-
վա՛ լը հավշէ ռապու՝ տիք ժի պանտա ։
69 Պէսլէմա տիսա աւուր տի , ու տէսթ քըր լը ուէ սա՛-
70 քընողանուա կօթընէ , քը ուիա ժի ժը ուան ա՛ ։ Ու
աւուր տիսա ինքեար քըր , ու բաշէ կավքի ժի , տի-
սա՝ լը ուէ սա՛քընանտողան կօն փէթրոսուա , պըռուա
դու ժի ժը ուան ի՞ . չըմա քօ դու ժը ճէլիլի , ու խա-
71 պէրտանէ դա ժի ոդա ուան ա՛ ։ Համա աւուր տէսթ
քըր լանէթ քըրընէ՝ սօնտ քըրընէ ու կօթընէ . էրքը
ա՛ղ աւ մա՛ռուվ նը զանըմ , ժը պօյ աւուր քօ հուն տէ-
72 ժըն ։ Ու լը ուէ սաաթէ տու ճարան տիք պանտա , ու
փէթրոս պիրա խօ անի աւ խապէր քօ իսա ժէռա կօ ,
էրքը լը բէշ տու ճարան տիք պանտանէ , դու սէ ճա-
րան տէ մը ինքեար պըքի , ու տէսթ քըր կըրինէ ։

ՍԷՐ 15

1 Ու լը սըպէտա զուվա՛ պաշ խըմաման պը թէվլի իխ-
թիարա՛ն ու քեաթիպան ու ճէմաթ ժի հէմիան շէվըռ-
քըրըն , իսաէ կըրէտան՝ ու պըրըն ժը փիլատոսուա թէս-
2 լիմ քըրըն ։ Ու փիլատոս ժէ փըռս քըր ու կօ . փատի-
շահէ եէհուտիան դու՞ ի , աւուր ճէվապ տա ժէռա ու
3 կօ , դու տէժի ։ Ու պաշ խախամման փըռ իֆթիրա տը-
քըրըր պուն լը սէր ուի , համա աւ ճէվապ քի նա՛ տը-
4 տա ։ Ու փիլատոս տիսա ժէ փըռս քըր , ու կօ . դու
ք̇աթ ճէվապ քի նա՛տի , մա՛զէքա՛ լը սէր դա չը՞ ք̇աթ
5 դըշդան շահատէթ տըքըն ։ Համա իսա ք̇աթ ճէվապ
քի նա՛ տա , վուսան քօ փիլատոս մաթ տը մա ։
6 Համա լը պայրամտա կըրէտան քի ժը ուանուա պա՛ր
7 տըտա պու , քի քօ ուան պը խօստը պուն ։ Ու եէքի
հապու քօ նա՛վէ ուի Բարաբբա պու՝ պը վա՛վ չուն-
տողան հաթը կըրէտան , քը ոխթա վա՛վ չունտըրնէ ու-
8 ան մա՛ռուվ քի դուշտը պու ։ Ու խալք̇է պը ք̇իրանէ՝
տէսթ քըրըն տիլէք քըրընէ քը պըքա՛ ժը ուանուա չա-

9 վան քօ հէր չաղ տը քըրը պու ։ Ու փիլատոս ճէվապ
տա ժը ուանռա՝ ու կօ․ տը խուազը՞ն քօ փատիշահէ
10 Եէհուտիան ժը ռա պ՚ըր տըմ ։ Ջըմա քօ տըզանը պու
քօ պաշ խըմամա՜ն աուի ժը պօյ հասէտէ տէսթ տան ։
11 Համա պաշխախամա՜ն խալգ՚է պէկէնմիշ քըրըն քօ Բա-
12 րաբբա , ժը ուանռա պ՚ըրտա՛ ։ Ու փիլատոս ժը ուան-
ռա ճէվապ տա՝ ու կօ․ լէ ժը փատիշահէ Եէհուտի-
13 անռա չ՞ը տը խուազըն քօ պըքըմ ։ Ու ուան տիսա տը
14 գ՚իրա պուն , խաչէ պը տա՛րինա՛ աուի ։ Ու փիլատոս ժը
ուանռա կօ․ Եա չը՞ չըղուլ քի քէօլթի քըրիա՛ աուի ,
ու ուան հէնի փըռ տը գ՚իրա պուն ու տը կօլթը պուն ,
15 լը խաչէ պը տա՛րինա՛ աուի ։ Ու փիլատոս քինկա քօ
խօստ՝ խալգ՚է խօշնուտ քըրընէ՝ Բարաբբայէ պ՚ըրտա
ժը ուանռա , ու Իսա պը քուլթանըընէ տէսթ տա քօ
պէ խաչ պուն ։

16 Ու ասքէրան աուի լը հընտուռէ հավշա մա՛զըն տի-
վանխանէյէ պըրըն․ ու պէօլուկ հէմիէ կազի քըրըն ։
17 Ու ժէռա խէլաթէ սօռ տանը որկըրթըն , ու ժը ըս-
թըրիան թաճ քի պը ջէքըրընէ լը սէրէ ուի տանին ։
18 Ու տէսթ քըրըն ժէռա սըլավ տայընէ ու կօթընէ , սաղ
16 պա՛ , եա՛ փատիշահէ Եէհուտիան ։ Ու սէրէ ուի պը
գ՚ամիշ տը քութա պուն , լը ռույա ուի թու տըքըրը
պուն , ու լը սէր չօքան հաթընէ՝ ժէռա սէճտէ տը-
20 քըրը պուն ։ Ու բաշէ աուի մէսխարա քըրընէ խէլաթէ
ժէ չէլանտըն՝ ու ճըլէ ուի սան որկըրթըն ժէռա , ու
տա՛ր անին՝ քօ լը խաչէ տա՛րինին ։

21 Ու ժը ուէ պըհուրող պավէ Եըլէքսանտըրէ ու Ռու-
փայէ ժը զա՛վկէյէ հաթող Շըմհունէ դուրէնի՝ ժը պօյ
22 խաչէ ուի հէլանտընէ սուխրայէ կըրթըն ։ Ու աուի
Գօլկօթա հաթը կօթան ճի քի պըրըն , քօ դէ թէր-
23 ճումէ պուն՝ ճիյէ սէրի ժէ քըրընէ ։ Ու ժէռա պը դալ
թէվ․քըրի մէյ տան , հա՛մա աուի նա՛ սա՛նտ , ու լը խա-
24 չէ տա՛ր անին աուի ։ Ու ճըլէ ուի փայ քըրըն , ու լը
սէր պը գ՚ուրա ավէթըընէ՝ էրքը քի՛ տէ չը պըսթինա՛ ։

25 Ու սաաթ լը սըսէանտա պու, ու առուի լը խաչէ տա՛յր
26 անին։ Ու եաֆթայէ ճիւրմէ ուի հաթը պու նըվխան֊
27 տըն էրքը փատիշահէ Ծէհուտիան ա՛ ։ Ու բէռա տու
տըղան խաչ քըրըն, եէքէ ժը ալիյէ սաղէ ուի ու եէքէ
28 ժի ժը ալիյէ չա՛փէ ուի։ Ու թէմամ պու աւ նըվխա՝
29 քօ տէժա՛, ու պը պլինամուսան հիսապ պու։ Ու ժը
ուէ պըհուրողան՝ սէրէ խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա տըժ֊
մին տըքըր ու տը կօթը պուն. վա՛յ տաճարէ խարապ
30 քըրող ու լը ռօյա սըսէան ջէ քըրող։ Դու խօ խալաս
31 պըքա՛ ու ժը աւ խաչէ որա՛ խուարի։ Ու ահվա ժի
պաշ իմաման պը քեաթիպանռա թա՛վ լը նավ խօտա
պը մէսգարա քըրընէ տըկօթը պուն. Պաշգասիան խա֊
32 լաս քըր, աւ խօ նը քարա՛ խալաս քըրըն։ Աւ Մէսիհ
փատիշահէ Իսրայէլ՝ պըրա նուա ժը աւ խաչէ պէ խուա֊
րի, քօ ա՛մ պը պինըն ու ժէռա իման պինըն, ու բէռա
լը խաչէ ռայօղան ժէռա սէրհէվտէ տըքըրը պուն։
33 Ու քինկա քօ սաաթ չէշ պու, լը սէր արտէ դարի
34 պու, հաթա սաաթ նա՛հան։ Ու սաաթ լը նա՛հանտա
Իսա պը պըլընտ սաունտ քի կազի քըր, ու կօ. Է՛լի
Է՛լի լամա սաբախթանի. քը թէրճիւմէ դէ պուն, Եա՜
Ալլահէ մըն՝ Ալլահէ մըն դա մը չը՞մա թէրք քըր՝ կօ֊
35 թընէ։ Ու ժը ուան հընըքան քօ լը պա ուի սա՛քընի
պուն քինկա քօ պըհիսըն՝ տը կօթը պուն էրքը Իլխա֊
36 յէ կազի ռըքա՛։ Ու եէքէ պազտա՝ սիւնկէր քի պը
սիրքա դըժը ու լը ֆամիշքի պուհարթ ժէռա տըտա
քօ վէխու, ու կօ, պա՛րտըն ա՛մ մա՛ղէքըն՝ Իլխա դէ՞
37 առուի պինա՛ խուարի։ Ու Իսա տա՛նկ քի մա՛ղըն պա՛ր֊
38 տա ու րուհէ խօ թէսլիմ քըր։ Ու փէրտէյէ տաճարէ
39 ժը ժօրվա հաթա լը ժէր տու փարչա ֆաթիա։ Ու
եիւզ պաշի քօ լը ուէ սա՛քընի պու, քինկա քօ տի
վահա կազի քըրընէ ուի ու րուհէ խօ թէսլիմ քըրընէ
40 կօ, պըռա աւ մա՛ռուվէ հան Գուռէ Խօտէ պու։ Ժը֊
նան ժի հա՛պուն քօ ժը տուրվա՛ տընըհիռթը պուն քը լը
նավ ուանտա պու Մէյրէմէ Մակտալի, ու Մէյրէմէ

տիյա բըջուկ Եագուպէ ու Օսէսէ. ու Սօլօմէ ժի պը
41 ուանռա պու։ Ուան քինկա քօ իսա լը Ճէլիլէ տա
պու, պը ուիռա տը կէտռիա պուն ու ժէռա խըզմէթ
տըքըրըը պուն. ու բէռա լը Գուտսուշէրիֆէ ռապուն
հէնի փըռ ժընան ժի հընպուն։
42 Ու քինկա քօ էվար պու, ժը պօյ ինէ պունէ՝ քը լը
43 չէմույէ տը քէթը պու։ Ու Եուսուֆէ Գարիպռամայէ
համբա քի մուլթէպէր հալթ՝ քը աուի ժի ժը պօյ փա-
տիշահիթիյէ խօտէ տը բէ պու. աւ ճուրհալթ քըրընէ
44 լը պա Փիլատոսէ քէթ. ու թէնէ իսա տիլէկ քըր։ Ու
Փիլատոս թաճիւպ մա քօ վահա զուվ՛ մըր ու եիւզ
պաշիյէ կազի քըր, ժը զուվ՛ մըր տէյիւ ժէ փըռս
45 քըր։ Ու ժը եիւզպաշիյէ պը ֆէհմ քըրընէ, թէնէ ժը
46 Եուսիֆռա պախշ քըր։ Ու աուի ճավ քըռի՝ ու աուի
պը խուար սանտնէ, պը ճավ լէֆանտ, ու տանի աուի
լը նավ թըրպէ քօ ժը գէվըր հալթը պու քօլա. ու
47 լը սարիյէ թըրպէ գէվըր քի կէռ քըր։ Նռա Մէյ-
րէմէ Մակտալի, ու Մէյրէմ տիյա Եագուպէ ու Օսէսէ
տին աւ ճի, լը քօ քի հալթը տանին։

ՄԷՐ 16

1 Ու քինկա քօ չէմույէ պըհուրի, Մէյրէմէ Մակթա-
լինի ու Մէյրէմ տիյա Եագուպէ ու Սօլօմէ ջու պը-
խուրան հազըր քըրըն. քօ պէն աուի մէսհ պըքըն։
2 Ու ռօյա ավուլէ հաֆթէ պը սըպէ զուվ՛ կավա քօ
3 ռավ տը քէթը պու՝ հալթըն լը թըրպէ։ Ու ժը հավ-
ուտուռա տըլկօթը պուն, աւ գէվըր ժը սարիյէ թըր-
4 պէ ժը մառա տէ քի՞ կէռ պըքա։ (Ու մէզն քըրըն
տին քօ գէվըր ժը թըրպէ կէռ պօ պու), չըմա քօ
5 ժըռ մազըն պու։ Ու ուան լը թըրպէ պը քէթընէ
խօրթ քի տին քօ լը ալիյէ սաղ ռօնըշտի պու խաֆ-
6 թանէ սըփի օրկըրթի, ու պըզտիան։ Ու աուի ժը ու-
անռա կօ, մա թըռսըն, իսայէ Նասրանի արամիշ տը

քըն · քը լը խաչէ ռապու , աւ գըյամ քըր , լը վըր
7 նը՛նա , վաՀա աւ ճի լը քօ քի աուի տանին ։ Համա
Հնուըն պէժըն ժը չակըրտէդ ուիռա ու ժը ֆէթրոս֊
ռա , էրքը վաՀա ժը ո՛ ավուլ լը ճէլիլէ տըջօ , լը ուէ
8 տէ պըպինըն աուի չավան քօ ժը ռուա կօ ։ Ու քինկա
քօ պըՀիստըն ռապուն ու ռա՛վլիան ժը Թըրպէ չըմա
քօ փըռ պըղտիա պուն՝ ու ժը քէսէռա դըշդ քի նա՛
9 կօն՝ ժը պօյ Թըռսան ։ Իսա լը ռօյէ ավուլէ Հաֆթէ
լը սէրէ սըպէտա կավա քօ գըյամ քըր , ավուլ ժը
Մէյրեմէ Մակթալինիռա խույայի պու քօ ժը ուի Հա՛ֆթ
10 ճընան տա՛ր անի պու ։ Ու աուի ջու ժը ուանռա Թա֊
րիֆ քըր , ուան քօ ավուլ բէռա պուն , կավա քօ գա֊
11 սավէթ տըքըրը պուն ու տը կըրիան ։ Ուան կավա քօ
պըՀիստըն էրքը սաղ ա՛՝ ու ժէռա ժի խույայի պու ,
պավուր նա՛ քըրըն ։
12 Ու բաշէ պը պաշդա քըսավէթ քի ժը ուան տըառու֊
13 յանռա խույայի պու քը լը ղավիյէ տը ջօ պուն ։ Ու
ուան ջուն ժը պաշդասիանռա Թարիֆ քըրըն · ու ժը
ուանռա ժի պավուր նա՛ քըրըն ։
14 Ու բաշէ կավա քօ եանղտան ռօնըշտի պուն , ժը
ուանռա խույայի պու · լը ռույա ուան խըստ իման֊
սըզիթիյէ ուան ու Հըշքիյէ տըլէ ուան , չըմա քօ ժը
ուանռա քօ աւ խույայի պու լը բաշէ գըյամ քըրընէ ,
ուան պավուր նա՛ քըրըն ։
15 Ու ժը ուանռա կօ , Հնուըն լը տընէ Հէմի , ու ինճ֊
16 ճիլէ ժը Հիմի ալէմռա վաղ պըքըն ։ Աւ քօ իման պի֊
նա՛ ու Թահֆիլ տըպա՛ տէ խալաս պըպա՛ · ու աւ քօ
17 իման նէյ նա՛ տէ Հէօքմ պը պա՛ ։ Ու ժը իման անօ֊
ղան աւ նըշան տէ իճրա պը պըն , պը նավէ մըն տէ
ճընան տա՛ր խըն , պը ղըմանէ նու տէ խապէր պըտըն ։
18 Պը տէսթան մաՀրան տէ պը կըրըն , ու էրքը մըրըն
անօղ տէրման քի վէխուն , ժը ուանռա տէ քէտէր նա՛
տա՛ , լը սէր նախօշան տէ տէսթ տէյնըն՝ ու սաղ պը֊
քըն ։

19 Ու բաշէ Իսա պը ուանռա խապէր տանէ լը աղիւ-
մանան հաթ սաննտըն, ու լը ալիյէ սաղէ խօտէ ռօնըշտ,
20 Ու ուան ռապուն լը հէմի ճի վաղ տըքըրըը պուն․ ու
Րապպ պը ուանռա ամէլ տըքըրըը պու, ու պը իճրա
պուն նշանան քէլամէ խապաթ տըքըրըը պուն ։

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԱ

ԼՈՒԳԱՍ

ՍԷՐ 1

1 Չիւնքի փըռան խօստըն ժը խուսուսէ աւ դըշդան
քօ լը Նավ մա̈տա գ̇անճ սահիլթի պու տիսա լը սըրայէ
2 տէյնըն աւ Թարիֆան ․ Չավան քօ ժը իպթիտայէ պը
ջահվան տիթօղան ու խըզմէթճիյէ քէլամէ ժը մա̈ռա
3 թէսլիմ քըրըն ։ Էզ ժի՝ քօ ժը իպթիտայէ լը բէյ աւ
հէմի դըշդան պը ռաստ ջու պուսմ, մը խօստ պը ա-
տաթա ժը դ-առա նըվիսանըն՝ եա՛ գուտրէթլու Թէօ-
4 փիլօս ։ Քը սահիթիյէ աւ հին պուն սէօղան ֆէհմ պըքի ։
5 Լը ռօյա Հիռօտիս փատիշահէ Եէհուտիսթանէ, ժը
Նէվպէթէ ապիյայէ պը Զախարիա Նավ իմամ քի հա̈-
պու ․ ու ժընա ուի ժի ժը գ̇իզէդ Հարուն պու ․ ու
6 Նավէ ուի Էլիսաբէթ պու ։ Ու հէրտու ժի լը պա̈ր Խօ-
տէ սատըգ պուն , ու լը հէմի թէնպիհէ ու շէրիաթէ
7 Խօտէ պէյպ տը ջօ պուն ։ Ու ոլէտէ ուան թուննա̈
պու , չըմա քօ Էլիսաբէթ ըսթօվըր պու ․ ու հէրտու-
յան ժի ռօյէդ խօ պուհարդը պուն ։
8 Ու պու քի աւ՝ կավա քօ լը սըրայէ Նէվպէթէ խօ
9 լը պա̈ր Խօտէ խըզմէթէ իմամիթի տըքըր ։ Լը սէր ա-
տէթէ իմամիթիյէ , ժէռա քէթ քօ լը տաճարէ Խօտէ
10 պը դէվա̈ պըխուր պը շավըթինա̈ ։ Ու ճէմաթէ գ̇ավմէ
կըշք լը տա̈րվա̈ լը օխթա պըխուրէ լը Նըմէճէ սա̈քընի

11 պուն ։ Նուա մէլէքէ խօտէ ժէուա խույայի պու , քը
լը ալիյէ սաղէ մէզպահէ պըլխուրէ ռը սաքընի պու ։
12 Ու կավա քօ Զախարիա տի պըղտիա , ու լը սէր ուի
13 թըռս քի քէթ ։ Ու մէլէքէ խօտէ ժէուա կօ ․ Մա՝ թըռս
եա՞ Զախարիա ․ չըմա քօ Նըմէճէ դա գապուլ պու , ու
ժընա դա Էլիսաբէթ ժը դառա տէ դուռ քի պը դա՛
14 ու նավէ ուի Հաննա տէյնի ։ Ու ժը դառա շաղպունէ
ու շաղիթի տէ պըպա՛ , ու փըռան լը սէր մէվլուտէ
15 ուի տէ շաղ պըն ։ Զըմա քօ լը պա՛ր խօտէ տէ մա՛զըն
պըպա՛ , ու չէրապ ու սէրխօշ քըրօղ դըշդ գաթ տէ
վէնա՛ խու , ու հէժա ժը րահմա տէյէ խօտա պը Րուհ
16 էլ Գուտս տէ դըժա՛ պըպա՛ ։ Ու ժը գուռէդ Իսրայիլէ
17 փըռան լը խօտէ ու Ալլահէ ուան տէ վէկէռինա՛ ։ Ու
առւի տէ լը պա՛ր ուի պէ պը րուհ ու գուվվէթէ Իլյայէ ,
քը տըլէ պավան լը սէր դուռան ու պէիթիաթան լը
իլմէ սատըգան տէ վէկէռինա՛ , քը ժը խօտէռա հազըր
18 պուն գավմ քի հազըր պըքա՛ ։ Ու Զախարիա կօ ժը
մէլէքռա , Ա՛ւ դըշդա հան պը չը ա՛ղ պըղանըմ ․ չըմա
քօ ա՛ղ իխթիար ըմ ու ժընա մըն իխթա խօ պուհար֊
19 թիա՛ ։ Ու մէլէք ժէռա ճէվապ տա՝ ու կօ ․ Էզ լը պա՛ր
խօտէ սա՛քընանտօղ Ճէպրայիլ ըմ, ու ա՛զ հաթըմ շիան֊
տըն ժը դառա ալանան կօթընէ ու միժտէ քըրընէ ։
20 Ու վահա դու տէ լալ պըպի ու տէ նըքարի խապէր֊
տան հաթա ուէ ռօյէ քը աւ դըշդ պըպա՛ ․ ժը պօյ
ուի քօ խապէրէ մըռա պավուր նա՛ քըր քօ ուան լը
21 իխթա խօ տէ թէմամ պըպըն ։ Ու գավմէ ժը Զախա֊
րիառա տը բէ պուն , ու գավմ թաճիւպ տըքըրը պուն
22 լը սէր տա՛րէնկիյէ ուի լը տաճարտա ։ Ու կավա քօ լը
տա՛ր հաթ նա՛ տըքարը պու՝ պը ուանռա խապէրտան ․
ու ֆէհմ քըրըն քօ լը տաճարտա ժէռա տիթընքի
23 խույային պու ։ Ու առւի պը ուանռա իշարէթ խա֊
24 պէր տը տա պու , ու լալ տը սաքընի պու ։ Ու պու քի՝
կավա քօ ռօյէդ խըզմէթէ ուի թէմամ պու լը մալա
25 խօ չու ։ Ու լը բաշէ ուէ ռօյան ժընա ուի Էլիսաբէթ

ավըրս մա̈ , ու բէնիճ մա̈հան խօ տը վէշարթ ու տը կօլթ .
Ու չավան դըշդ քըր ժը մըռա Խօտէ լը ուէ ռօժան-
տա քը լը սէր մըն նըհէռթ ու սէրհէվտայէ մը ժը մա̈-
ռուվան հէլանի ։
26 Ու լը մա̈հա շէշանտա՝ Ճէպրայիլ ժը ալիյէ Խօտէ
հաթ շիանտըն լը պաժէր քի Ճէլիլիան .քօ նավէ ուի
27 Նասարէթ պու ։ Ժը պիքըր գիզ.քիռա , ժը եէ.քէռա հա-
թը պու խօստըն՝ .քը նավէ ուի Եուսիֆ պու , ժը մա-
28 լա Տավուտ , ու նավէ պիքըրէ Մէյրէմ պու ։ Ու հավա
.քօ մէլէ.ք հաթը լը պա լէ կօ . Սէլամ ժը դառա , եա
լութֆ ալիթօղ գիրի՝ Բապպ պը դառա ա̈ , դու լը նավ
29 ժընան միւպարէ.ք ի ։ Ու աուի ժը սէօզա ուի պղտիա ,
ու աւ ժը խօռա տը ֆըքըրի պու՝ էր.քը չավան դըշդ-
30 տէ պըպա̈ սէլամէ հան ։ Ու մէլէ.ք ժէռա կօ , Եա̃
Մէյրէմ մա̈ թըռս . չըմա .քօ լը պա̈ր Խօտէ դա լութֆ
31 տի ։ Ու վահա դու տէ ավըրս պըմինի ու ոլէտ տէ պը
32 զի , ու նավէ ուի Իսա տէ տէյնի ։ Աուի եէ.քի ազիմ
տէ պըպա̈ ու Գուռէ Թաալայէ տէ ալէ կազի .քըրըն ,
ու Խօտէ ու Բապպ տէ ժէռա պըտա̈ թախթէ պավէ
33 ուի Տավուտէ ։ Ու լը սէր մալա Եաղուպ էպէտէն տէ
փատիշահիթի պը.քա̈ , ու սօնէ փատիշահիթիյէ ուի տէ
34 թունինա̈ պա̈ ։ Ու Մէյրէմ կօ ժը մէլէ.քռա . Աւ դըշդէ
հան տէ չա̃վան պըպա̈ ժը մըռա . չըմա .քօ ա̈զ մէր նը-
35 զանըմ ։ Ու մէլէ.ք ճէվապ տա՝ ու կօ ժէռա . Լը սէր
դա Բուհ էլ Գո՛ւտս տէ ալէ , ու դուվվէթէ Թաալայէ
տէ լը սէր դա սի պըպա̈՝ ժը պօյ ուի աւ ժը դա հա-
թը զա մուգատէս ժի՝ տէ Գուռէ Ալլահ պէ կօթըն ։
36 Հէմ վահա խըսըմէ դա Էլիսաբէթ՝ աւ ժի լը ոխթա
փիրիթիյէ խօտա ավըրս ա̈ ու աւ ալթընճի մա̈հէ ուի ա̈
37 .քօ ըսդօվը հաթը պու կօթըն ։ Չըմա .քօ լը պա̈ր Խօ-
38 տէ գաթ դըշդ .քի պէ միւմ.քին նապա ։ Ու Մէյրէմ
կօ . Վահա ա̈զ պէսըրմէյէ Խօտէ մա̈ , պըկօթընա դա
պըրա պըպա̈ ժը մըռա ու մէլէ.ք ժը պա ուի ջու ։
39 Լը ուէ ռօժանտա ռապու Մէյրէմ՝ ու պը զուվա̈ լը

40 ալըյէ չըյէ կը պաժէր քի ճուտայէ չու ։ Ու քէթ կը
մալա Զախարիայ ու ժը Ելիսաբէթա ըըլավըն տա ։
41 Ու պու քի՝ կավա քօ Ելիսաբէթ ըըլավէ Մէյրէմէ պը-
հիստ • կը բահմա ուխտա սապի լէյսթ , ու Ելիսաբէթ
42 պը Րուհ էլ Գուտս դըժա պու ։ Ու պը պըլընտ սաունտ
քի կազի քըր ու կօ • Դու կը նավ ժընան միւպարէք
43 ի , ու մէյվէյէ բահմա դա միւպարէք ա ։ Ու աւ ժը
մըւա ժը՞ քօ՝ քը տըյա խոյէ մըն կը պա մըն պէ ։
44 Զըմա քօ՝ վահա կավա քօ տմնկէ ըըլավէ դա կը կօյա
մը հալթ , սապի կը բահմա մըտա ժը չաղպունէ լէյսթ ։
45 Ու խօզլիգա ժը ուխւա քօ պավուր տըքա էրքը տէ
թէմամ պը պըն աւ հէմի դըչգան՝ քը ժը խուտէ ժէ-
46 ւա հաթ կօթըն ։ Ու Մէյրէմ կօ • Ճանէ մըն խուտէ
47 ազիմ տըքա ։ Ու րուհէ մըն պը խալաս Ալլահէ մըւա
48 չազ պու ։ Զըմա քօ կը մազլումիյէթյէ ճարիյէ խօ նա-
զար քըր • չըմա քօ ժը ուէ բէվա հէմի սիլսիլէյան տէ
ժը մըւա խօզլի պըքըն ։ Զըմա քօ Գատիր՝ ժը մըւա
չըղուլէդ մազընան քըր , ու նավէ ուի մուգատէս ա ։
50 Ու բահմա ուի կը սէր ժէ թըրւսղան ա սիլսիլէ պէ
51 սիլսիլէ ։ Ու պը տէսթէ խօ պը գուվէթ չըղուլ տի
52 քիւպարան պը թմվլի էֆքէարէդ խօ պէլա քըր ։ Ու
սուլթանան ժը թախթէդ խօ հէլօշանտ • ու ալչազան
53 պըլընտ քըր ։ Ու պըրչիան պը նիմէթան դըժա քըր ,
54 ու խօրդան վալա չիանտ ։ Մէրհամէթէ խօ կը պիր անը-
55 նէ ժը գուլէ խօ Իսրայիլւա իմտատ քըր ։ Ջավան քը
աուի խապէր տա պը պավանէ մըւա ժը Իպրահիմ-
ւա ու ժը զիւրըյէթէ ուխւա էպէտա ։

56 Ու Մէյրէմ կը պա ուի պը գասա սէ մահան սմքընի ,
ու կը մալա խօ վէկէւիա ։

57 Ու ուխթա զայինէ Ելիսաբէթէ դըժա պու , ու զու-
58 ւըք քի զա ։ Ու ճիրանան ու խըսըմէդ ուի պըհիստըն
քօ խուտէ ժէւա մազըն մէրհամէթ քըր , ու բէւա չազ
տը պօ պուն ։

59 Ու պու քի կը ռօյա հաշթան հաթըն գուռըքէ սիւ-

նէթ քըրընէ, ու ատուի պը նավէ պավէ խօ Զախարիա
60 կաղի տը քըրը պուն ։ Ու տիյա ուի ճէվապ տա ու կօ․
61 Նա, իլլա Հաննա տէ պէ կօթըն ։ Ու ժէռա կօն․ Քը
լը նավա խըսըմէ դատա ևէքէ թուննա քօ՝ նավէ ուի
62 Հաննա պէ կօթըն ։ Ու ժը պավէ ուիռա իշարէթ տը-
քըրը պուն, քօ ժէռա չը՞ տը խուազա կաղի քըրըն ։
63 Ու աւ ժի թախթա քի խօստ, նըվիսի ու կօ, Հաննա
64 ա՛ նավէ ուի, ու թաճիւպ ման հէմիան ։ Ու դուլմ՛
տա՛վէ ուի ու դըմանէ ուի հաթը վէպուն․ ու խապէր
65 տըտա ու Խօտէ միւպարէք տը քըր ։ Ու թըրուս քէթ
լը սէր հէմի ճիրանէդ ուան․ ու հէմի աւ դըշդան լը
հէմի տաղըստանէ Եէհուտիանտա տը հաթը պու կօ-
66 թըն ։ Ու աւ հէմիան քօ տը պըհիստը պուն լը տըլէ
խօտա տանին, ու կօն․ Ա՛ւ դուռըքէ հան տէ չը՞ պը-
պա՛, ու տէսթէ Խօտէ պը ուիռա պու ։
67 Ու պավէ ուի Զախարիա պը Րուհ էլ Գուտս դըժա
68 պու, ու փէյղէմպէրիթի քըր ու կօ ։ Խօյի ու Խօտէյէ
Իսրայէլ միւպարէք պըպա՛, քը ղավմա խօ զիյարէթ
69 քըր, ու ժը ղավմէ խօռա խալաս քըր ։ Ու ժը մա՛ռա՝
ժը մալա ղուլէ խօ Տավուտ ղօրչէ խալասէ տա՛ր անի ։
70 Զավան քօ պը տա՛վէ մուղատէսէդ խօ խապէրտա,
ուան քօ ժը իպթիտայէ տընէ փէյղէմպէրէդ ուի պուն ։
71 Ժը տըժմընէդ մա՛ ու ժը տէսթէ հէմի իքրահ քըրօղէդ
72 մա՛ խալաս ։ Ու ժը պավանէդ մա՛ռա պը մէրհամէթ
73 քըրընէ՝ ու մուղատէս վատա խօ պը պիր անընէ ։ Ա՛ւ
սօնտ քօ պը պավէ մա՛ Իպրահիմ քըր ժը մա՛ռա տայընէ ։
74 Քը ա՛մ ժը տէսթէդ տըժմընէդ խօ պը խալաս պունէ՝
75 պէ թըրուս ժէռա իպատէթ պըքըն ։ Լը հէմի ռօյէդ
էօմրէ մա՛տա լը պա՛ր ուի պը փաքի ու պը սատաղաթ ։
76 Ու դու, եա՞ սա՛պի՝ փէյղէմպէրէ Թաալայէ տէ պէյ
կաղի քըրըն․ չըմա քօ լը պա՛ր ռույէ Խօտէ տէ պը
77 ջի, ժը պօյ ռէյէդ ուի հաղըր քըրընէ ։ Ժը ղավմէ
ուիռա պը ավֆիթիյէ կիւնէյան․ ժը պօյ հին քըրընէ
78 խալասէ ուան ։ Ժը պօյ մէրհամէթէ Խօտէյէ մա՛ քօ

պը ռէհմէթէ ուխ ժը ժօր ւօ ժը մա՛ռա զիյարէթ քըր։
79 Գը լը դարիտա ու լը սիյէ մըրընտա ռօնըշտօղանռա
դավ պըռա՛ քօ լընկա մա՛ լը ռէյա սէլամէթէտա
ռաստ պըքա՛։
80 Ու սա՛պի մա՛զըն տը պօ պու ու պը Ռուհ պը դու-
վէթ տը պօ պու, ու լը պա ուխտա պու հաթա աւ
ռօյէ՝ քօ աուի ժը Իսրայէլռա խույայի պու։

ՍէՐ 2

1 Ու պու քի լը ուէ ռօյանտա ժը Ղըսթոս Գայսէր
2 Ֆէրման ռապու, քօ տընէ հէմի պէ Նըվիսանտըն։ Ու
Թահրիրէ ավուլ, կավա քօ Գուրէնիոս լը Սուրիատա
3 վալի պու։ Ու հէմիան ժը պօյ Թահրիր պունէ՝ հէր
4 քէս լը պաժէրէ խօ տըչօ պուն։ Նուա Եուսիֆ ժի ժը
Ճէլիլէ՝ ժը պաժէրէ Նասարէթ ռապու լը ալիյէ Եէ-
հուտիսթան լը պաժէրէ Տավուտ՝ քօ Պէյթլահամ դէ
կօթըն․ ժը պօյ աւ քօ աւ ժը մալա Տավուտ ու խըսըմէ
5 Տավուտ պու։ Ժը պօյ Թահրիր պունէ պը թա՛վլը Մէյ-
6 րէմէ, քը աւ խօստըկյա ուի պու․ ու ավըս պու։ Ու
պու քի կավա քօ ուան լը ուէ կըյան, ռօյա մէվլուտէ
7 ուի թէմամ պու։ Ու դուռէ խօ ավուլին զա, ու աուի
տանի լը աֆըռէ․ չըմա քօ լը գօնախատա ժը պօյ ուան
ճի թուննա պու։
8 Ու լը ուէ չըլանան հա՛պուն լը պա՛ռխտա սա՛քընան-
տըն, ուան քօ լը սէր նախըրէ խօ լը շա՛վէտա նօպէթ
9 տը քէ պուն։ Ու մէլէքէ Խօտէ ժը ուանռա խույայի
պու, ու լը տօռա ուան ճէլալէ Խօտէ դավ տա, ու
10 ուան փըռ պըրղախյան։ Ու Մէլէքը ժը ուանռա կօ․ Մա՛
թըռսըն, չըմա քօ վահա ա՛ղ ժը ռուա մա՛զըն շագըլըղ
քի մուժտէ տըքըմ, քօ ժը հէմի գավմռա տէ պըպա՛։
11 Չըմա քօ ժը ռուա իրօ խալաս քըրող քի զա լը Նավ
12 պաժէրէ Տավուտ։ Գը աւ Ռապպ էլ Մէսիհ ա՛։ Ու ժը
ռուա Նըշան ա՛վա պըպա՛, գօնտախպուն սա՛պի քի տէպը

13 պինըն , ու լը աֆըրուտա տանին ։ Ու լը ուէ սաաթէ պը
ուի մէլէքռա ճիւմհիւր քի ասաքիրէ ազիւմանեան պու
քօ ժը խօտէռա թէսպիհ տըքըրը պուն ու տը կօթը
14 պուն ։ Լը պըլընտիյէ ազիւմանեան ժը Ալլահռա համտ ,
ու լը սէր արտէ սէլամէթ՝ լը մա՛ռուվան խօշնուտիթի
15 պըպա՛ ։ Ու պու քի՝ կավա քօ մէլէքան ժը ուան լը
ազիւմանեան ջուն , ուէ չաղէ շըվանեան ժը հէվուտուռա
կօն ․ Օրըն հաթա լը Պէյթլէհէմէ ա՛մ պը ջուն , ու պը-
պինըն աւ չը՞ դըշդ ա՛ , քօ խօտէ ժը մա՛ռա նըշան
16 տա ։ Ու պը թաի̇աղա քըրընէ հաթըն , ու Մէյրէմ ու
Եուսիֆ հէմ ժի մահսում լը աֆըրուտա տանին տի՛ն ։
17 Ու կավա քօ տին , լը խուսուսէ սա՛պիյէ հան դըշդէ
18 խապէր քըրըն ։ Ու հէմիան քօ տը պըհիստը պուն թա-
ճիպ տը քըրը պուն լը սէր դըշդէդ հան , քօ շըվա-
19 նան ժը ուանռա տը կօթը պուն ։ Ու Մէյրէմ հէմի աւ
խապէրան լը տըլէ խօ պը տանինէ վէտըշարթ պու ։
20 Ու շըվանեան վէկէռիան , ու համտսէնա տըքըրը պուն
ժը Ալլահռա ժը պօյ աւ հէմի դըշդան քօ պըհիստըն
ու տին ․ չավան քօ ժը ուանռա հաթը պու թարիֆ
պուն ։

21 Ու սա՛պիյէ ժը սիւննէթ քըրընռա՝ կավա քօ հա՛շթ
ռօ թէքմիլ պուն , աւ՝ հէժա լը պա՛ր րահմա տէյա խօ
քէթընէ ժը մէլէքէ հաթ կօթան՝ Նավէ ուի Իսա հաթը
տանին ։

22 Ու լը սէր գ̇ավլա Նօմօսէ Մուսայէ քինկա քօ ռօյէդ
փա̇քըժիթիյէ ուի՝ թէմամ պու , աուի ժը պօյ լը պա՛ր
23 խօտէ տա՛ր անինէ , լը Գուտսէ պըրըն ։ Չավան քօ լը
Նօմօսէ խօտէ հաթիա՛ Նըվիսանտըն , էրքը հէմի ոլէտէ
Նէր քօ րահմա տիյէ խօ վէ տըքա՛՝ ժը խօտէռա մու-
24 գ̇ատէս տէ պէ կազի քըրըն ։ Ու ոդա լը Նավա Նօմօսէ
խօտէ հաթը կօթան՝ ճօթ քի ֆաթըմօք եա տու ջէ-
25 ժըքէ գա՛վօգան ։ Ու վահա լը Գուտսէ մա՛ռուվ քի
հա՛պու քօ Նավէ ուի Շըմհուն պու ․ ու աւ մա՛ռուվ սա-
դըգ̇ ու պը իթիգ̇աթ պու , ու ժը պօյ թէսէլլիէ Իս-

րայիլէ տը բէ պու , ու Րուհ էլ Գուտտս լը սէր ուի պու ։
26 Ու ժը Րուհ էլ Գուտտսէ ժէուա էմր պու պու քօ մըրըն
27 նա՛ պինա՛՝ հաթա քօ Մէսիհէ խօտէ պը պինա՛ ։ Ու աւ
պը Րուհ լը տաճարէ հաթ ու կավա տի ու պաւէ ուի
մահսում Իսայէ անին քը լը սէր ատէթէ Նօմօսէ լը սէր
28 ուի պըքըն ․ Աւ ժի աուի հէլմէզ քըր ու միւպարէք
29 քըր խօտէ ու կօ ։ Նուա , եա՛ Էֆէնտիյէ մըն , պը
կէօրա́ քէլամէ խօ պը սէլամէթ ․ ղուլէ խօ ա֊
30 զատ տըքի ։ Ջըմա քօ ջահվէդ մըն խէլասէ դա տին ։
31 Քը աւ լը պա՛ր հէմի ղավմա խօ դա հազըր քըր ։
32 Ժը պօյ ռօհնի պունէ դայիֆան՝ նուր , ու ժը պօյ ղավ֊
33 մա դա Իսրայիլէ իզզէթ ։ Եուսիֆ ու տիյա ուի թա֊
ճիւպ տըքըրը պու լը սէր աւ հէմի դըշդան քը լը տէր֊
34 հաղէ ուի տը հաթը պուն կօթան ։ Ու Շըմհուն միւ֊
պարէք քըր ուան , ու ժը տիյէ ուի ժը Մէյրէմէուա
կօ , վահա ուիա լը նավ Իսրայիլտա ժը պօյ քէթըն ու
ռապունէ փըռան՝ ու ժը պօյ նըշանէ տօզէ հաթը տա֊
35 նին ։ Հէմ ժը տըլէ դա ժի շուր քի տէ պը պըհուրա՛ ,
հաթա քօ ժը փըռ տըլան ֆըքըրան աշիքեար պը պըն ։
36 Ու լը ուէ պու Հաննա փէյղէմպէր ղիզա Ֆանուէլէ
ժը ասլա Աշէրէ , ուիա ռօյա խօ պուհարթը պու ․ ժը
պէքիրիթիյէ՝ հա՛ֆթ սալան պը մէրա խօ պը սա՛քը֊
37 նանտընէ ։ Ու ժընեպի պու ղասա հաժտա՛հ ու չար սա֊
լան , քը ժը տաճարէ նա՛ տը ղաթիյա պու , լէ պը ռօ֊
ճի ու պը նըմէճ լը շա՛վ ու ռօ ժը խօտէռա իպատէթ
38 տըքըր ։ Աուիա ժի ուէ սաաթէ ռապու ժը խօտէռա
համտ տըքըրը պու , ու լը Գուտտուշէրիֆտա հէմի ժը
ուանռա քօ ժը խէլասռա տը բէ պուն ժը պօյ ուի խա֊
39 պէր տը տա պու ։ Ու կավա քօ հէմի դըշդան լը սէր
ղանօնէ խօտէ թէմամ քըրըն , տիսա վէկէռիան լը Ճէ֊
40 լիլէ լը Նասարէթ լը պաժէրէդ խօ ։ Ու զառուք մա֊
զըն տը պօ պու , ու պը դուվվէթ տը պօ պու պը իլ իմէ
հաթը դըժա պուն ։
41 Ու լը պայրամէ փասէհէ տի ու պաւէ ուի հէր սալ

42 լը Գուտսէ տըջօ պուն ։ Ու կավա քօ աուի տուանզ-
տա̆հ սալան պու , ու լը սէր ղանունէ պայրամէ կա-
43 վա քօ ուան լը Գուտսէ ռաչուն ։ Ու կավա քօ աւ
ռօյան Թէմամ քըրըն՝ ժը Գուտսէ վէկէռիան ու մահ-
սում Իսա լը Գուտսէ մա՛ , ու Եուսիֆ ու տիյա ուի նա՛
44 տըզանը պուն ։ Ուան տը կօԹը պուն ղայ պը ռէվիան-
ռա ա՛ , ղասսա ռէ.յա ռօ քի հաԹըն ու աուի լը նավ
45 խըսուման ու նասսան արամիշ տը.քըրըը պուն ։ Ու կավա
քօ նա՛ տին տիսա լը Գուտսէ վէկէռիան աուի արամիշ
46 տը.քըրըը պուն ․ Ու պու քի՝ բաշէ սէ ռօյան աուի լը
տաճարտա տին , քօ լը նավա խօճանտա ռօ տը նըպու
ու ժը ուանռա կօտարի տը.քըրըը պու ու ժը ուան դըշդ-
47 փըռս տը քըրըը պու ։ Հէմի ուան քօ ժէռա կօտարի
տը.քըրըը պուն , Թաճիպ տը.քըրըը պուն լը սէր իլմ ու
48 ճէվապէդ ուի ։ Ու կավա քօ աուի տին Թաճիպ քը-
ըըն ․ ու տիյէ ուի կօ ժէռա ․ Եա՛ օղուլ , դա չըմա՞
վուսան քըր ժը մա՛ռա ․ վահա պավէ դա՝ հէմ ա՛զ՝ պը
փըռ տըլ հէշանտընէ ա՛մ դա առամիշ տը քըրըը պուն ։
49 Ու աւ ժը ուանռա կօ , մը չըմա՞ ռ՛ արամիշ տը.քըրը ,
հուն նա՛՞ տըզանը պուն քօ ժը մըռա լազըմ ա՛ քօ լը
50 մալը պավէ խօտա պը պըմ ։ Ու ուան ֆէհմ նա՛ քըըըն
51 աւ խապէր քը ժը ուանռա կօ ։ Ու քէԹ պը ուանռա
ու ջու լը ՆասարաԹէ , ու ժը ուանռա միւԹէհ պու ,
համա տիյա ուի հէմի դըշդան լը տըլէ խօտա վէտը-
52 շարԹ ։ Ու Իսա լը իլմտա ու լը ղամէԹտա ու լը լուԹֆ-
տա լը պար Խօտէ ու մա՛ռուվան լը բէշ տը ջօ պու ։

ՍԷՐ 3

1 Ու լը օն պէշինճի սալէ փատիշահիԹյէ դայսէրէ
Տիփէրիուսէ՝ ուխԹա փիլատոսէ Պօնտոսէ քօ լը սէր Եէ-
հուտիսԹանէ վալի պու ․ ու ուխԹա Հիրօտիսէ քօ ըըպ
ռէյիսէ Ճէլիլէ պու ․ ու ուխԹա պըէյ ուի Ֆիլիպոսէ
քօ ըըպ ռէյսէ տիյարէ Իտուրիա ու Թրախօնիթ.իա

պու , ու ոխթա Լուսանիայէ քօ ըրպ ուէյսէ Ապէլինէ
2 պու ։ Ու ուօյա իմամիթէյէ Հաննայէ ու Գայիաֆայէ , լը
չէօլէտա քէլամէ խօտէ լը սէր Հաննա դուուէ Զախա-
3 րիայէ պու ։ Ու հաթ լը հէմի ալէյէ Յորդանէ ժը պօյ
ավֆըլըղէ կիւնէյան թահֆիլէ թօպա վազ տըքըրը պու ։
4 Ջավան քօ լը նաւլ քըթէպէ խապէրէ Իշայիա հաթը
նըվիսանտըն , քօ ռէժա , սաունտա լը չէօլէտա կազի
քըրօղէ , ուէյա խօտէ հազըր պըքըն , ու ուէչէ լընկէ
5 ուի ռասթ պըքըն ։ Հէմի նաւալան տէ դըժա պըպըն
ու հէմի չիյան ու կազան տէ նըզմ պըն ու տիւժվարան
6 տէ գօլայ պը պըն ։ Ու հէր քէս խէլասէ խօտէ տէ պը
պը պինա ։
7 Ժը ուի թահֆիլ պուն ժը խալգէուա , կօ ․ Էյ՛ ոլէտէ
կօռըմահուան քի՞ ժը ռուա նըշանտա քօ պը ռամըն ժը
8 աւ ղազապէ քօ տէ պէ ։ Նուա ժը թէօվպէուա լայըգ
մէյվէյան հասըլ պըքըն , ու հուն լը խօտա պավէ մա
Իպըրահիմ հէյա կօթընէ պաշլամիշ մա պըն ․ չըմա քօ
մը ժը ռուա տը պէմ՝ քօ խօտէ ժը դէվըրէ հանան
9 ժի գատիր ա ժը Իպըրահիմուա զիւրյէթ տարխա ։ Հէմ
նուա ժի պըվէր լը պա գուրմա տարան տը սաքըննա ,
նուա աւ հէմի տար քօ՝ գանճ մէյվէ նայինա , դէ
10 պըրանտըն ու լը ակըր դէ ավէթըն ։ Ու խալգէ ժէ
փըռս տըքըր ու տը կօթը պուն ․ Նուա ամ չը՞ պըքըն ,
11 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա ․ Ժը քէուա քօ
տու խաֆտան հէյա պըրա եէքէ պըտա ժը աուիուա
քօ թուննա , ու ժը քէուա քօ թաամ հէյա պըրա ահ-
12 վա պըքա ։ Ու ժը լժահֆիլուա կիւմրիւկճիան ժի հա-
13 թըն , ու կօնը ժէուա ․ Եա՛ խօճա ամ չը՞ պըքըն ։ Աուի
ժի կօ ժը ուանուա , ժը ռուա չը քօ էմր պույա , ժը ուի
14 զէտա դըշդ քի մա քըն ։ Ասքէր ժի ժէ փըռս տըքը-
րը պուն ու տը կօթը պուն , Լէ ամ ժի չը՞ պըքըն ․ ու
ժը ուանուա կօ , Եէքէ թալան մա քըն , ու ժը եէ-
քէուա իֆթիրա մա քըն ․ ու ժը ուլֆայէ խօուա գա-
նաաթ պըքըն ։

15 Ու կավմ քօ խալքը ումուտ տըքըրը պուն , ու հէ-
միան լը տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ պուն ժը պօյ
16 Հաննայէ , աճապա ուխա ա Մէսիհ ։ Հաննա ժը հէ-
միանուա ճէվապ տա ու կօ , Պըռա ազ ո' պը ավէ Թահ-
ֆիլ տըքըմ՝ . համա ժը մըն բէԹըը գուվէԹլի դէ , քը
ազ սօլէ ուխ հէլանըհա լայըգ նըհըմ , աուի տէ ո'
17 Թահֆիլ պըքա պը Ռուհ էլ Գուտս ու պը ակըը ։ Քը
մըլէպէ ուխ լը տէսԹտա ա , ու պէտարէ խօ տէ փա-
գըժ պը քա , ու կէնըմէ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվի-
նա , ու գայէ տէ պը նադաֆանտըն ակըէ պը չէվու-
18 Թինա ։ Նուա պը հէնի փըռ դըշդան ժը գավմուանէ-
սիհալԹ տը քըրը պու ու միւժտէ տը տա պու ։
19 Համա Հէրօտիս ըըպ ուէյս ժը ուխ պը Թազիլ պունէ
ժը սէմէտէ ժընա պըէյ խօ Հիրօտիայէ , ու ժը պօյ հէ-
20 մի եարամազիԹիյէ՝ քօ Հիրօտիս քըր ։ Լը սէր աւ հէ-
միան ուխա ժի զէտա քըր , քը լը զընտանէ տանի Հան-
21 նայէ ։ Ու կավմ քօ խալգ հէմիան Թահֆիլ պուն , ու
Իսա ժի Թահֆիլ պու , ու տուվա տը քըր , ազիւման
վէպու . Ու Ռուհ էլ Գուտս պըտիԹընէ կէօվտէ ոգա
գավօգէ լը սէր ուխ հաԹը խուար , ու ժը ազիւմանան
սաունտ քի հաԹ՝ քը տը կօԹ , Դու ի Գուռէ մըն տա-
լըլի ժը դա րազի պում ։
23 Ու Իսա աուի գասա սի սալան պուն . (քօ չավան
Թախմին տը պօ պու) աուի դուռէ Եուսիֆ ա , քը աւ
24 է Հալինէ . քը աւ է ՄաԹատէ ։ Քը աւ է Լէվիյէ , քը
աւ է Մէլքիյէ , քը աւ է Ցանաէ , քը աւ է Եուսիֆէ ։
25 Քը աւ է ՄատԹէէ , քը աւ է Ամօվսէ . քը աւ է Նա-
26 հումէ՝ քը աւ է Հասլինէ՝ քը աւ է Նանդէէ ։ Քը
աւ է Մաա'Թէ՝ քը աւ է ՄատաԹէ՝ քը աւ է Շամ-
27 հիէ՝ քը աւ է Եուսիֆէ՝ քը աւ է Ճուտայէ ։ Քը աւ է
Եուհանա՝ քը աւ է Րիսայէ՝ քը աւ է Զօրապա-
28 պէլէ՝ քը աւ է ՍաաԹիէլէ՝ քը աւ է Նէրիյէ ։ Քը աւ
է Մէլքիյէ՝ քը աւ է Ատէյէ՝ քը աւ է Գուսամէ՝
29 քը աւ է ԷլմաԹսանէ՝ քը աւ է Արէ ։ Քը աւ է Եու-

սայէ , քը աւ է Էլիազարէ՝ քը աւ է Եուրամէ՝ քը աւ
30 է Մաթաթէ՝ քը աւ է Լէվիյէ ։ Քը աւ է Շըմհունէ՝
քը աւ է Եէհուտայէ՝ քը աւ է Եուսիֆէ՝ քը աւ է
31 Եունանէ ։ Քը աւ է Իլիագիմէ՝ քը աւ է Մէլիայէ՝
32 քը աւ է Մինանէ՝ քը աւ է Մաթաթաէ ։ Քը աւ է
Մաթանէ՝ քը աւ է Տավութէ՝ քը աւ է Եէսիէ՝ քը
աւ է Օուբէթէ՝ քը աւ է Բաա՛զէ՝ քը աւ է Սալմու-
33 նէ՝ քը աւ է Նաասունէ ։ Քը աւ է Ամինատափէ՝ քը
աւ է Արամէ՝ քը աւ է Հասրունէ՝ քը աւ է Ֆարիսէ ,
34 քը աւ է Եէհուտայէ ։ Քը աւ է Եագուպէ՝ քը աւ է
35 Իսհագէ՝ քը աւ է Իպրահիմէ՝ քը աւ է Թարահէ ։ Քը
աւ է Նախուրէ՝ քը աւ է Սարուխէ՝ քը աւ է Ռահուէ՝
քը աւ է Ֆալիգէ՝ քը աւ է Ապէրէ՝ քը աւ է Սալամէ ։
36 Քը աւ է Գայնանէ՝ քը աւ է Արֆագսաթէ՝ քը աւ է
37 Սամէ՝ քը աւ է Նուհէ՝ քը աւ է Լամէխէ ։ Քը աւ է
Մաթասալիհէ՝ քը աւ է Էխնուխէ՝ քը աւ է Յարէթէ ։
38 Քը աւ է Մահլալաէլէ՝ քը աւ է Գայնանէ՝ քը աւ է
Էնուսէ՝ քը աւ է Ատէմէ՝ քը աւ է Խօտէ պու ։

Սէր 4

1 Ու Իսա պը Ռուհ էլ Գուտս դըժա ժը Յորդանէ վէ-
2 կէռիա ․ ու ժը Ռուհէ լը չէօլէ հաթը պըրըն ։ Ու ժը
Շէյթանէ չըլ ռօ հաթը ճարրապանտըն , ու լը ուէ ռօ-
յանտա նա՛ դըշդ քի խուար ու նա՛ ժի վէխուար , ու
3 կավլա քօ աւ ռօյան թէմամ պուն՝ պըրչի պու ։ Ու
Շէյթան կօ ժէռա ․ Էրքը դու Գուռէ Խօտէյ ի պէժա՛
4 աւ դէմըրէ հանռա պըրա նան պա՛ ։ Ճէվապ տա ժէ-
ռա Իսա՝ ու կօ ․ Հաթիա՛ նըվիսանտըն՝ քօ նա՛ պը նան
թա՛նէ մա՛ռուվ տը ժի , լէ պը հէր խապէրէ Խօտէ ։
5 Ու Շէյթան աուի լը Չիյէ քի պըլընտ տա՛րանի լը
եէ.ք սաաթիա քը փատիշահիթիյէ հէմի տընէյէ ժէռա
6 նըշան տա ։ Ու Շէյթան ժէռա կօ ․ Հէմի աւ հէօքմա-
թա՛ն՝ ու իզզէթէ ուան ժը դառա տը տըմ․ չըմա քօ

աւ ժը մըւա Թէսլիմ պույ՛, ու ժը քէւա քօ դը
7 խուազըմ տը տըմ։ Նուա էրքը դու լը պ՛ր մըն պը
դէվը ու սէճտէ պըքը, աւ հէմի ժի ժը դաւա պըպ՛։
8 Ու Իսա ճէվապ տա ժէւա ու կօ. Հաթիյ՛ Նըվիսան-
տըն. ժը Խօյի ու Խօտէէ խօւա սէճտէ պըքի ու ժէւա
իպատէթ պըքի։
9 Ու աուի լը Գուտսուշէրիֆէ պըր, ու աուի լը սէր
դուպայէ տաճարէ սա՛քընանտ, ու ժէւա կօ. Էրքը
10 դու Գուռէ Խօտէյ ի խօ ժը ուէ ժէր պավէժ՛։ Ջըմա
քօ հաթիյ՛ Նըվիսանտըն, էրքը ժը մէլէքէդ խօւա
11 սըբէրթիյ՛ ժը պօ դա, քը դա պըբէն։ Հէմ ժի դա լը
սէր տէսթան տէ հ՛լինըն քը փաթ լընկա խօ լը դէ-
12 վըր Նըխի։ Ճէվապ տա ժէւա Իսա ու կօ. Հաթիյ՛
13 կօթըն՝ Խօյի ու Խօտէէ խօ նա՛ ճէռէպինի։ Ու Շէյթան
կավլա քօ հէմի Թէճրիւպէյան Թէմամ քըր, ոխթ քի
ժէ տուր քէթ։
14 Ու Իսա պը գուվէթէ Րուհէ լը Ճէլիլէ վէկէռիա.
տա՛րհաֆէ ուի աւ հէմի ալիյան Նամէ ուի ռապու։
15 Ու աուի լը Նավ ճէմիյաթէ ուան հ՛ն տըքըր ու ժը
հէմիան տը հաթը պու իզզէթ պուն։
16 Ու հաթը լը Նասարէթէ, լը քօ քը աուի մ՛զըն
պու պու, ու լը սէր ատէթէ խօ լը ռօյա շէմույէ քէթ
17 լը ճիյէ ճէմիյաթէ։ Ու տանը ժէւա քըթէպէ Իշայա
փէյղէմպէրէ․ ու կավլա քօ քըթէպէ վէքըր, աւ ճի լը
18 քօ քը Նըվիսանտըն պու։ Րուհէ Խօտէ լը սէր մըն ա՛,
ժը աւ սէմէտէ մը մէսհ քըր, մը ժը Ֆաղիրանուա
միւժտէ քըրընուա շիանտ ու տըլէդ շըքէսթիան, շի-
19 ֆա քըրընէ։ Ժը էսիրանուա խէլաս ու ժը քօւանուա
տիթըն, վաղ քըրընէ․ ուան քօ լը զուլմէտանը ազատ
պ՛րտանէ, մաքպուլ սալէ Խօտէյէ վաղ քըրընէ մը
20 շիանտ։ Ու քըթէպէ փըրֆըլանտ՝ ու տա ժը խըզմէթ-
ճիւա ու ռունըշթ, ու լը ճէմիաթա պուն Ջահվէ հէ-
21 միան լը սէր ուի տը Նըհէռթըն պուն։ Ու տէսթ քըր
ժը ուանուա կօթընէ իւօ Նըվիսէ հան լը կօյա ո՛ դը-

22 ժա պու ։ Ու հէմիան լը սէր ուի չահատէթ տըքըր
պուն , ու թաճիւպ տը քըրը պուն լը սէր աւ լաթիֆ
խապէրան քօ ժը տամվէ ուի տամր տը հաթ , ու ուխա
23 դուռէ նուսիֆ նընա՞ տը կօթը պուն ։ Ու կօ ժը ու-
անուա ․ Պըռա հունէ տէ ժը մըռա պէժըն աւ թէմսի-
լա հան , եա՛ հէքիմ դու խօ սաղ պըքա , չը գ̇աս քօ
մա պըհիսթ լը Քաֆառնայումէտա դա քըր , լը վըր
24 լը ոլաթէ խօտա ժի պըքա ։ Ու կօ ․ Պըռա տը պէմ
ժը ոռա , գ̇աթ փէյղէմպէր քի լը ոլաթէ խօտա մագ̇-
25 պուլ նընա ։ Պըռա քօ տըպէմ ժը ոռա , լը ռօյա Ի-
լիայէ փըռ ժընէպիան հապուն լը Նավ Իսրայիլէ կավա
քօ սէ սալ ու շէշ մահան ազխւմանան հաթը գ̇ուֆը-
26 լանտըն , ու մազըն ղալաի պու լը հէմի ոլաթան ։ Հա-
մա Իլիա ժը ուան ժը եէքէռա նա հաթը շիանտըն ,
իլլա թանէ լը Նավ պաժէրէ Սարֆիա Սիթոնէ ժը եէք
27 ժընապի ժընըքէռա ։ Ու լը կիւնա Իլիշահէ փըռ ու-
յուզան հապուն լը Նավ Իսրայիլէ , համա ժը ուան եէ-
28 քէ փագըշնա պու ․ իլլա Սիւրեանի Նաման ։ Ու կավա
քօ ուանիան պըհիստըն , ուան հէմիան քօ լը ճիյէ ճէ-
29 միաթէտա պու պը ղազապէ դըժա պուն ։ Ու ուան
ռապուն աուի ժը պաժէր տամր խըստըն , ու պըրըն
աուի հաթա լը ֆըռինէքէ չիյէ լը քօ քը պաժէրէ հա-
թը պու չէ պուն , քը աւ ժը ճիյէ պըլընտէ լը խուա-
30 րի պավէժըն ։ Համա աւ ժը Նավ ուան պըհուրի չու ։
31 Ու չու լը պաժէրէ ձէլիլէ լը Քաֆառնայումէ , ու
լը ռօյէդ շէմպյէ ժը ուանռա թալիմ տը տա պու ։
32 Ու լը սէր թալիմէդ ուի մաթ տը պուն ․ չըմա քօ պը
33 հէօքմաթ պու սէօզէդ ուի ։ Ու լը ճիյէ ճէմաթէտա
մառուվ քի հապու , քը նէփաք րուհէ ուի հապու ․
34 ու աւ պը պըլընտ սաունտ գ̇իրա ու կօ ․ Պարտա , պը
մառա չը՞ իշէ դա հէյա , եա՛ Նասրանի Իսա , դու
հաթի մա հէլաք քըրընէ ․ ամ դա զանըն դու քի ի ,
35 միւգ̇ատէսէ Խօտէ ։ Ու Իսա զայլտի լը սէր աուի ու
կօ , Լալ պա՝ ու ժը ուի ռապա , ու ճըն աուի լը օր-

թայէ խըրա , ու ժէ ռապու , ու զարար քի նա̆ տա
36 ժէռա ։ Ու լը սէր հէմիան թաճիպ քի հալթ , ու խա-
պէր տը տա պուն պը հա̆վրուտու ու տը կօթը պուն ․
Ու չը՞ խապէր ա̆ , քօ պը հէօքմաթ ու պը գուվէթ
37 տը ղայխտ լը սէր նէփաք րուհան , ու տա̆ր դէն ։ Ու
նավէ ուի ռապու լը հէմի տա̆րէ ա մէմլէքէթէ ։
38 Ու ժը ճիյէ ճէմիաթէ ռապու ու լը մալա Շըմհունէ
39 քէթ ։ Ու խասուէ Շըմհունէ թա քի դըրտար կըրթը
40 պու , ու ժը պօյ ուի լավա քըրըն ժէռա ։ Ու աուի
սա̆քընի լը պա ուի՝ լը սէր թա ղա̆յխտ , ու աուի պար-
տա ․ ու պը զուվա ռապու ու ժը ուանռա խըզմէթ տը
քըր ։
41 Ու կավա քօ ռօ ավա տը պօ պու , ժը հէմիանռա
քօ հապու թըւրլի պը խլէթան նախօշան , տը անը պուն
աուան ժէռա , ա ժի լը սէր հէր ճէ.քէ տէսթ տը տա-
42 նը պու , ու սաղ տըքըրը պու ուան ։ Ճընան ժի ժը
փըռան տա̆ր տը հալթը պուն՝ տը գ̇իրա պուն՝ ու տը
կօթը պուն , քօ դու Գուռէ խօտէ ի , ու աուի տը ղա̆յխ-
տա̆ ու պա̆ր նա̆ տը տա պու քօ խապէր պը տըն ։
43 Ու կավա քօ ռօժ պու՝ ռապու չու լը ճի քի պա̆ռա-
յէ , ու խալք̇է աուի արամիշ տը քըրը պուն հաթըն
հաթա լը պալէ՝ ու զօռ տը քըրը պուն ժէռա քօ ժը
44 ուան նա̆ չա̆ ։ Աուի ժի կօ ժը ուանռա ․ Լազըմ ա̆ քօ
ժը ղայրի պաժարանռա ժի փատըշահիթիյէ խօտէ մըժ-
տէ պըքըմ ․ չըմա քօ ժը պօյ ուիա ա̆զ հաթըմա̆ շի-
45 անտըն ։ Ու լը ճէմիաթէ Ճէլիլիան վազ տը քըրը պու ։

ՍԷՐ 5

1 Ու պու քի կավա քօ խալք̇ լը տօռա ուի թօփ պու-
պուն ու քէլամէ խօտէ կօտարի տը քըրը պուն , աուի
2 ժի լը պա կէօլէ Ճանաշարէ տը սա̆քընի պու ։ Ու տի
քօ տու գ̇այըղան լը պա կէօլէ տը սա̆քընի պուն՝ ու
սէյատէ մահսիան ժը ուան տա̆ր հաթը պուն՝ թօռէդ

3 խօ տը չուշտը պուն ։ Ու աուլ լը աւ գայըղան եէքէ-
տա քէթ քօ աւ է Շըմհուն պու , ժէուա լավա քըր քօ
հընըք ժը ղուայխյէ լընավ պահրէ պըպա՛ ․ ու ուօնըշտ՝
ու ժը գայըղէ ժը խալփէուա թալիմ տը տա պու ։
4 Ու կավա քօ ժը խապէրտանէ սա՛քընի , կօ ժը Շըմ-
հունուա ․ Լը բէշ լը գուրէ պըպա՛ գայըղէ , ու թօուէ
5 խօ պավէժ մահսխան սէյտ քըրընէ ։ Ճէվապ տա Շըմ-
հուն ու կօ ժէուա ․ Եա՜ խօճա լը շա՛վ կըժք ա՛մ շըղու-
լին , համա գաթ դըշդ քի մա՛ նա՛ կըրթ , լաքին ժը
6 պօյ սէօղա դա ա՛մ պավէժըն թօուէ ։ Ու ուան քօ
աուլ քըրըն ղահֆ փըռ մահսխան ճըվանտըն , վուսան
7 քօ թօուէ ուան տը գաթխա պուն ։ Ու լը աւ գա-
յըղէ տընտա պուն ժը օրթաղէդ խօուա իշարէթ տը
քըրը պուն՝ քօ պէն ժը ուանուա եարտըմ պըքըն , ու
ուան հաթըն , ու հէրտու գայըղան ժի դըժա պուն
8 վուսան քօ նէզա ղարխ պունէ պուն ։ Ու Շըմհուն փէթ-
րոս կավա քօ տի՝ լը սէր չէօքէ իսա քէթ ու կօ ․ խօ
ժը մըն ալի տա՛ եա՜ Բապպ չըմա քօ ա՛ղ եէքէ կխնէ-
9 քեար ըմ ։ Ջըմա քօ պըղտխա աուլ ու ուան հէմի քօ
10 բէուա պուն ․ ժը սէմէտէ սէյտէ մահսխան ։ Վուսան ժի
գուուէդ Ջէպտխա Եագուպ ու Հաննայէ ուան քօ օր-
թաղէ Շըմհուն պուն , ու իսա կօ ժը Շըմհունուա , Մա՛
թըռս ժը ուէ բէվա դու տէ սայատէ մա՛ռուվան պը-
11 պի ժը պօյ հայաթէ ։ Ու գայըղէդ խօ ՚քըշանտըն լը
ղուայխյէ ու հէր դըշդ պա՛րտան , ու լը բէյ ուխ ջուն ։
12 Ու պու քի կավա քօ աուլ կըհխշդ լը պաժէր քի ,
վահա մա՛ռուվ քի պը ույուղիթխյէ դըժի՝ կավա քօ
տի իսա , լը սէր ուու քէթ՝ լավա քըր ժէուա ու կօ ․
Եա՜ Բապպ էրքը տը խուաղի դու գատխր ի մը փադըժ
13 քըրըն ։ Ու աուլ տէսթէ խօ տըրէժ քըր՝ կխյանտը լէ ,
ու կօ ․ Տըխուաղըմ փաքըժ պա՛ , ու ղուվա իլլէթէ
14 ույուղիթխյէ ժէ ջու ։ Ու աուլ թէնախհ քըր ժէուա՝
քօ ժը եէքէուա նա՛ պէժա՛ , լէ կօ ․ Հա՛ուա՛ դու խօ ժը
իմամուա նըշան պը տա՛ , ու ժը պօյ փաքըժխթխյէդ խօ

13

հէտիյէ պըրտա՛ չավան քօ Մուսա էմր քըր՝ ժը պօյ ժը
15 ուանռա շահատէթի պունէ ։ Ու ժը տէրհաքէ ուի՝
խապէր հէնի փըռ ռա տը պօ պու ․ ու փըռ խալք տը
հաթը պուն ճըվանտըն ժը պօյ կօտարի քըրընէ , ու ժը
16 նախօշիթիյէդ խօ սաղ պունէ ։ Ու աուի լը ճիյէդ պա՛-
ռիյան տը չօ պու , ու տուվա տըքըրը պու ։
17 Ու պու քի՝ քինկա քօ աուի Թալիմ տըտա պու ,
ու Ֆարիսիյան ու խօճայէդ նօմօսիյան ռօնըշտը պուն ․
ուան քօ ժը ճէլիլէ ու ժը Եէհուտիսթանէ ու ժը Գուտ-
սէ ու ժը հէմի գասապան հաթը պուն ճըվանտըն ․ ու
գուվվէթէ Խօտէ պէլլի տը պօ պու ուան սաղ քըրընէ ։
18 Ու վահա չա՛նտ մա՛ռուվան , հէքի քէօթրում լը սէր
ճըլան տը անի պուն , ու տըխօստը պուն քօ աուի լը
19 հընտուռէ պըպըն , ու տէյնըն լը պա՛ր ուի ։ Ու կավա
քօ ժը գալապալըղէ ռէ նա՛ տը տիթը պուն , քօ ժը
ուէ լը հընտուռ պը պըն աուի , լը սէր խանի ռապուն ,
ու ժը գաթիյէ լը ժէր ալաքանտըն աուի , ու պը ճը-
20 լան լը օրթայէ լը պա՛ր Իսայէ անին խուարիյէ ։ Ու
աուի իմանէ ուան պըտիթընէ՝ կօ ժէռա ․ Եա՛ մա՛ռով
21 կիւնէյէդ դա ժը դառա ավֆ պը պըն ։ Ու քեաթի-
պան ու Ֆարիսիյան տէսթ քըրըն ֆըքըրանտընէ ու կօ-
թընէ ․ Ու իա քի՞ ա՛ , քօ վուսան տըժմինան խապէր
տըտա՛ , քի՞ տը քարա՛ կիւնէյան ավֆ պըքա՛ ժը եէք
22 Խօտէ պաշգա՛ ։ Ու Իսա կավա քօ շավըրէ ուան զանի՝
ճէվապ տա ու կօ ժը ռուանռա ․ Լը տըլէ խօտա չը՞ տը
23 ֆըքըրըն ։ Քի՞ ժան հէնի ըահաթ ա՛՝ կիւնէյէ դա ժը
դառա ավֆ պը պա՛ կօթըն՝ եա ռապա՛ ու պը կա՛ռ կօ-
24 թըն ։ Համա վուսան քօ հուն պը զանըն հէօքմաթէ
Գոռէ մա՛ռով , հէյա՛ լը սէր արտէ ավֆ քըրընէ կիւ-
նէյան , կօ ժը քէօթրըւմռա ․ ժը դառա տէժըմ ․ ռա-
25 պա՛ , պը կըր լըհէֆէ խօ ու հառա՛ մալա խօ ։ Ու ի ժի
լը ուէ սաաթէ լը պա՛ր հէմիյան ռապու՝ աւ քը լը սէր
ուի ռա տըզա պու հըլանի , ու չու լը մալա խօ՝ ու
26 ժը Խօտէռա շըքըր տը քըր ։ Ու հէմիյան մաթ ման ու

ժըր խօտէուա չըքըր տը քըրը պուն, պը թըռսան դըժա
պուն՝ ու կօն․ Իրօը լուօ ամ դըշդէդ աճայիպ տին։
27 Ու ժըր ուէ բէվա ժըր ուէ ռասլու, ու կէօմրիւկճի քի
տի, քօ Նավէ ուի Լէվի պու, քը ժը պօյ կէօմրիւկ
սանտըռնա լը ուէ ռօնըշտի պու ու կօ ժէռա․ լըբէյ
28 մըն որա։ Ուի ժի հէր դըշդ թէրք քըր լը բէյ ուի
29 չու։ Լէվի ժէռա տավաթ քի մազըն քըր լը մալա խօ․
ու փըռ ջալապալըղ քի հապու է կէօմրիւկճիան ու
պաշգասիան՝ քօ պը ռանռա լը սօֆրէտա ռօնըշտի
30 պուն։ Ու քնաթիպյան ու հէմ Ֆարիսիան տըռ տըռ
տըքըրը պուն ու ժը շակըրտէդ ուիռա տըկօթը պուն․
Ջըմա՞ պը կէօմրիւկճիան ու պը կիւնէքարան հուն
31 տըխուն ու վատըխուն։ Ճէվապ տա ժը ռանռա Իսա՝
ու կօ․ Ժը սաղանռա հէքիմ լազըմ նընա, լէ ժը նա-
32 խօշանռա։ Էզ նա հաթըմ սատըքան կազի քըրընէ,
լէ կիւնէքարան ժը թօպա քըրընէ։
33 Ուան ժի կօնը ժէռա․ Ջըմա շակըրտէդ Հաննայէ
փըռ ճարան ռօճի տըկըրըն, ու տուվա տըքըն, վու-
սան ժի շակըրտէդ Ֆարիսիան, ու է դա տըխօն ուվա-
34 տըխօն։ Աուի ժի կօ ժը ռանռա․ հուն տըքարըն ժը
զառուքէդ տավաթլիանռա էմի պըքըն քօ ռօճի պը
35 բէն, չըգաս քօ զավա պը ռանռա ա։ Լաքին ռօյան
տէ պէն քօ՝ զավա ժը ռան տէ պէ սանտըն, ու ուէ
36 զէմանէ, լը ուէ ռօյանտա տէ ռօճի պը կըրըն։ Մա-
սալ քի ժի կօ ժը ռանռա․ Գաթ նէքէ փինէյէ ճըլէ
նու ժը ճըլէ գավըռնա տա նէյ նա․ էրքը նա ան նու
ժի տը դաթինա, հէմ ժի ժը գէվըռնա փինէյէդ նու
37 ռադըշմիշ նա պա։ Ու նէքի մէյէ նու լը մէշգէ գէ-
վըն տա նէյինա, էրքը նա մէյէ նու մէշգէդ գէվը-
նան տը դաթինա, ու աուի տը ռըժա․ հէմ ժի մէշ-
38 գան վունատա տը պըն։ Լէ մէյէ նու լը մէշգէ նուտա
տա գինըն լազըմ ա ու հէր տու ժի գէնը մէշէրանտըն։
39 Ու նէքէ մէյէ գէվըն մէ նա խու ու բաշէ մէյէ նու
պը խուազա, չըմա քօ տէ ժա, էրքը գէվըն հէնի խօշ ա։

ՍԷՐ 6

1 Ու պու քի լը իքինճի ռօյա ավուլէ չէմու է աուի ժը
նավա զա̆վիան տը պըհուըր պու , ու շակըրտէդ ուի
պը տէսըթան սընպըլէ կէնըմ տը փ̇ուրուֆանտը պուն ու
2 պը ֆէրըքանտընէ տը խուարը պուն ։ Ու ժը ֆարի֊
սիան հընըքան կօն ժը ուանռա ․ Աւ չը՞ դըշդ ա̆ քօ
3 հուն տըքըն , քը լը ռօյա չէմույէտա ճայիզ նընա̆ ։ Ճէ֊
վապ տա ժը ուանռա Իսա ու կօ ․ Ո՛ նա̆ խօնտըն քը֊
րընէ Տավուտէ , կավա քօ պըրշի պու աուի ու ուան
4 քօ բէռա պուն ։ Ձա̆վան աուի լը մալա խօտէ քէթ ,
ու նանէ հուզուրէ խուար , ու տա ժը ուանռա ժի քօ
բէռա պուն , քը աուի խուարըն ժը եէքէռա ճայիզ նա̆
5 պու , լէ թա̆նէ ժը իմամանռա ։ Ու ժը ուանռա կօ ․
Գուռէ մա̆ռուվ խօտիյէ չէմուէ ժի ա̆ ։
6 Ու պու քի լը պաշփ̇ա ռօյա չէմուէ քի աուի
լը ճիյէ ճըվաթան քէթ՝ ու թալիմ տըքըր , ու լը
ուէ մա̆ռուվ քի հա̆պու , քը տէսթէ ուի ռաստ հըշք
7 պու պու ։ Ու քեաթիպան ու ֆարիսիան լէ տը բէ
պուն՝ քը լը ռօյա չէմուէտա աուի սաղ քը քօ պը
8 աւ սէմէտէ կըլի քի լը սէր ուի պը պինըն ։ Ու աուի
տը զանը պու ֆըքըրէ ուան , կօ ժը աուիռա՝ քօ տէս֊
թէ ուի հըշք պու պու , ռապա̆ լը օրթայէ պը սա̆ք ․
9 աուի ժը ռապու սա̆քընի ։ Իսա կօ ժը ուանռա ․ Ժը
ո՛ դըշդ քի փըռս քըմ , լը ռօյա չէմուէտա փ̇անճիթի՞
քըրըն , եա քէօթիլթի քըրըն ճայիզ ա̆ , ճան քի խալա̆՞ս
10 քըրըն եա հէլաք ։ Ու լը չար ալի լը սէր աւ հէմիան
պը սու հաթընէ նըհէռթ , կօ ժը աւ մա̆ռուռա , Տէս֊
թէ խօ տըրէժ քա̆ ․ աւ ժի տըրէժ քըր , ու տէսթէ
11 սաղ օդա աուէ տըն պու ։ Ուան ժի հար պուն , ու
լը նավա խօտա ժը Իսառա չը պըքըն խապէր տը
տա պուն ։
12 Ու պու քի լը ուէ ռօյանտա լը Չիյէ ռապու նըմէճ
քըրընէ , ու շա̆վէ կըժք ժը Ալլահռա պը տուվա քը֊

13 ըընէ պուհարթ ։ Ու կավա քօ սըպէ պու՝ կազի քըր
շակըրտէդ խօ, ու ժը ուան տուանզտան պըժարթ, քը
14 ուանռա ըէսուլան ժի նավ տանի ։ Շըմհուն քօ ժէռա
փէթըոս ժի նավ տանի, ու պըէյէդ ուի Անտըիա, ու
Եագուպէ, ու Հաննայէ, ու Ֆիլիպպուսէ, ու փար֊
15 թուլիմուսէ, ու Մաթտայէ․ Ու Թումայէ, ու գուռա
Ա՛լֆա Եագուպէ, ու Լէլօթէս հաթը կօթան Շըմհունէ ։
16 Ու պըէյէգ Եագու.պէ ճուտա․ ու իսխարի ճուտա՝ քը
17 տէսթ տայօղ ժի պու ։ Ու պը ուանռա հաթը խուարի՝
ու լը ճի քի տէշդէ սա՛քընի, ու գօլապալըղէ շակըր֊
տէդ ուի, հէմ ժը հէմի Եէհուտիսթանէ ու ժը Գուտ֊
սէ հէմ ժը ալիյէ քէնարէ պահրէ Տուրօսէ ու Սիդօնէ
18 փըռա խալք հա՛պու ։ Գը ժը ուէ հաթըն կօտարի քը֊
ըընէ, ու ժը պօյ ժը նախօշիթիյէ խօ սաղ պունէ ու
հէմ ժը նափաք ըուհան էզիյէթ քշանտօղան սաղ տը֊
19 պօ պուն ։ Ու խալք կըշ.ք տը խօստը պու ժէռա նէզ
պուն․ չըմա քօ ժէ գուվվէթ ռա տը պօ պու, ու ժը
հէմիանռա շիֆա տըտա պու ։
20 Ու աուի ջահվէդ խօ լը շակըրտէդ խօ պը պըլընտ
քըրըընէ կօ․ Խօզի ժը ռա ռա՛ ֆաքիրան, չըմա քօ
21 փատիշահիթիյէ Խօտէ է ո՛ ա՛ ։ Խօզի ժը ռա ռա՛ Նուա
պըըչի պույան․ չըմա քօ հուն տէ թէր պըն․ Խօզի ժը
ռա քօ Նուա տը կըըըն, չըմա քօ հուն տէ շաղ պըն ։
22 Խօզի ա՛ ժը ռա կավա քօ մըռուուվան ո՛ սէրհէվտա՛ տը֊
քըն ու կավա քօ ո՛ ժը հէվալիթիյէ խօ ալի տըն՝ ու
ժը ո՛ ի.քըրահ պը.քըն, ու նավէ ո՛ խարապ տա՛րինըն ժը
23 սէմէտէ Գուռէ մըռուվ ։ Շաղ պը՛ն հուն լը ուէ ռօ֊
յէտա, շաղ պըն, չըմա քօ իւճրէթէ ո՛ փըռա ա՛ լը ազի֊
մանտա․ չըմա քօ պավէդ ուան ժը փէյղէմպէրանռա
24 ահվա տը.քըըը պուն ։ Լա.քին վա՜յ ժը ո՛ զէնկինանռա,
25 չըմա քօ թէսէլիյէ խօ ո՛ սա՛նտըն ։ Վա՜յ ժը ռա քօ՝
Նուա հուն թէր ըն, չըմա քօ տէ պըըչի պըն․ Վա՜յ ժը
ռա քօ Նուա տը.քէնըն, չըմա քօ շին տէ պըքըն ու
26 տէ պըկըըըն ։ Վա՜յ ժը ռա կավա քօ լը սէր ո՛ գ̇անճ

տէժըն հէմի մէ՛ռուվան չըմա քօ պավէդ ուան հավա
տը.քըրը պու՛ն ժը տա՛րավ փէյղէմպէրանուա ։
27 Համա ժը ուա կօտարի քըրօղանուա տէժըմ, Տըժ-
մընէդ խօ պը հա՛պինըն, ժը ո՛ ի.քըրահ քըրօղանուա
28 ջէ յի պը.քըն ։ Ժը ուա պա՛րտովա քըրօղանուա՝ խայր
տովա պը.քըն, ժը ուա էղիյէթ տայօղանուա տուվա
29 պը.քըն ։ Ու քօ լը չէնէյ դաուա տըխա՛՝ աուէ տըն ժի
ժէուա նէղ քա՛․ ու աւ քօ ֆէրաճէյէ դա տա՛ր տըխա՛,
30 քըրասէ խօ ժի ժէ մա՛ վա՛չէր ։ Ու ժը դա հէր խօստօ-
ղանուա պըտա՛, ու ժը մալէ դա սա՛նտօղան չունտա
31 մա՛սթին ։ Ու չավան քօ տը խուաղըն մա՛ռուվան ժը
ուա պը քըն, հուն ժի վուսան պը քըն ժը ուանուա ։
32 Ու էր.քը հուն ո՛ հա՛պանտօղան պը հա՛պինըն չը՞ սէվա-
պէ տըպա՛, չըմա քօ կիւնէ.քեարան ժի խօ հա՛պան-
33 տօղան տը հա՛պինըն ։ Ու էրքը ժը ուա գ̇անճիթի քը-
րօղանուա գ̇անճի ժի պը.քըն, չը՞ սէվապէ տը պա՛, չը-
34 մա քօ կիւնէ.քեարան ժի հէման աուի տը քըն ։ Ու
էր.քը վուսան մա՛ռուվա տէյն պըտըն քօ ումուտէ
հէսպա՛ սա՛նտըն է, չը՞ սէվապէ ո՛ հէյա՛, չըմա քօ կիւ-
նէ.քեարան ժի ժը կիւնէ.քեարանուա տէյն տըտըն՝ .քը
35 պէտէլէ աուի չունտա պըսթինըն ։ Լէ հուն պըհա-
պինըն տըժմընէդ խօ ու ժը ո՛ ի.քըրահ քըրօղանուա գ̇ան-
ճիթի պը.քըն․ ու տէյն պըտըն ժը ուխուա՝ ժը քօ .քի
սա՛նտըն է ումուտէ ո՛ թունինա՛․ .քը խուճրէթէ ո՛ փըռ-
պըպա՛, ու դուռէդ թաալայէ պըպըն, չըմա քօ աուի
ժը նամըքէօռանուա ու ժը եարամազանուա գ̇անճ ա՛ ։
36 Նուա պը մէրհամէթ պըն չավան քօ Պավէ ո՛ պը մէր-
37 համէթ ա՛ ։ Ու հէօ.քըմ մա՛ քըն քօ ժը ուա հէօ.քըմ նա՛-
պա՛, հէօ.քըմ ու ղաղապ մա՛ քըն քօ ժը ուա ժի հէօ.քըմ
ու ղաղապ նա՛ պա՛, պախշ պը.քըն քօ ժը ուա ժի պախշ
38 պը պա՛ ։ Պը տըն քօ ժը ուա ժի պէ տայըն, պը ուընտ
էօլչէկէ՝ ապանտըն՝ հաթը թէվտայըն՝ դըժա տէ լը
բաշըլէ ո՛ պէ տայըն․ պը ուի չաւիէ քօ պը աւ քօ
39 հուն տը բիվըն, ժը ուա տէ պէ բիվանտըն ։ Թէմսիլ

քի ժը կօ ժը ուանռա, մէկէր քօռ ժը քօռէռա տը-
քեարա̆ գալավուզիթի քըրըն․ Նա՞ քի հա̆րտույան ժի
40 լը չալէ տը գա̆վըն ։ Շակըրտ ժը խօճայէ խօ մա̆զըն
նընա̆, ու հէր թէքմիլ պուն՝ օդա խօճայէ խօ տէ պըպա̆ ։
41 Ջըմա̆՞ լը ջահվէդ պըրէյ խօ գըրըշէ տըպինի, ու գէրան
42 լը ջահվէ խօտա նա պինի ։ Եախօտ չավա̆՞ն տըքեարի
կօթըն ժը պըրէյ խօռա․ Էյ պըրա պա̆րտա̆ քօ ժը ջահ-
վէ դա գըրըշէ տա̆րինըմ․ ու լը ջահվէ խօտա գէրանէ
նա պինի․ Էյ միւրայի ավուլ ժը ջահվէ խօ գէրանէ
պը տա̆րին ու բաշէ տէ պըպինի ժը ջահվէ պըրէյ խօ
43 գըրըշէ տա̆րանին ։ Ջըմա քօ տարէ գ̇անճ նը քեարա̆ մէյ-
վէյէդ չուրուկ պըտա̆, ու տարէ չուրուկ թունա̆ քօ
44 պըքեարա̆ մէյվէյէ գ̇անճ պըտա ։ Ջըմա քօ հէր տար
ժը մէյվէյէ խօ դէնաս քըրըն․ չըմա քօ ժը ըսթրիան
հէժիր նա ջինըն, ու ժը տըռէ նէրմըքէ դըրի նա ճը-
45 վինըն ։ Մա̆ռուվէ գ̇անճ ժը տըլէ խօ ժը խազնէյէ
գ̇անճ, ջէ տա̆րդինա̆․ չըմա քօ տա̆վէ ուի ժը ղէտէ
պունէ տըլ խապէր տըտա̆ ։
46 Ջըմա̆՞ ժը մըռա, Եա̆՛ Րապպ, Եա̆՛ Րապպ կազի տը-
47 քըն, ու կօթընէ մըն նաքըն ։ Հէր ժը մըռա հաթօղ
ու քէլամէ մըն կօտարի քըրօղ ու աուան քըրօղ, ժը քէ-
48 ռա մինա՝ ժը ռա նշան պըտըմ ։ Աւ մալ ջէքըրօղ մա̆-
ռուվա տըմինա̆․ քը քօլա ու դուր քըր, ու հիմէ
ուի լը սէր դէվըր տանի, սէլէ ավան քօ ռապուն՝ չայ
խըստ լը աւ մալ, ու գ̇ատիր նա̆ պու աուի թա̆ւլ կէ-
ռանտըն․ չըմա քօ հիմէ ուի լը սէր դէվըր գ̇ավի պու
49 պու ։ Համա աւ՝ քօ քէլամէ մըն տը պըհիստա̆՝ ու նա-
քա̆, տը մինա̆ ժը աւ մառուվա՝ քօ լը սէր արտէ պէ
հիմ մալ ջէ տըքա̆․ քօ լէ չայ խըստ ու ղուվա քէթ,
ու հէլօշանտընէ աւ մալ մա̆զըն պու ։

ՍԷՐ 7

1 Ու կավա քօ քէլամէդ խօ կըշէ թէքմիլ քըր լը կօ-
2 յա գավմէ, քէթ լը Գափառնայումէ ։ Ու գուլէ եւզ-

պաշի քի լը կըրան նախօշիթիտա նէզա մըրընէ պու ,
3 քօ ժէուա տա̆լալի պու ։ կավա քօ լը տէրհադէ իսա
պըհիստ՝ ժը Եէհուտիան չա̆նտ ուուսըբիան չիանտ , ժէ-
4 ուա լավա քըրընէ քօ պէ գ̇ուլէ ուլի խէլաս պըքա̆ ։ Ու
ուան ժի հաթըն լը պա իսա փըռ լավա տըքըրը պուն
ժէուա , ու տը կօթը պուն ․ էրքը աւ լայըգ̇ա̆ քօ ժէ-
5 ուա աւ դըհդ պըքի ։ Զըմա քօ միլլէթէ մա̆ տը հա̆-
6 պինա̆ , ու ճիյէ ճըվաթէ աուի ջէքըը ժը մա̆ռուա ։ Ու
իսա պը ուանուա ջու , կավա քօ հէնի ժը մալ տուր նա̆
պու , եւուզպաշի ժէուա չա̆նտ տօսթան չիանտ , ու կօ
ժէուա ․ Եա՞ Բապպ լը ղահմէթէ մա̆ դէվ չըմա քօ ա̆զ
7 լայըգ̇ նընըմ , քօ լը պըն խանիյէ մըն պը դէվի ։ Ժը
պօյ ուխա մը խօ ժի լայըգ̇ նա̆ հասըպանտ ժը դաուա
հաթընէ ․ լաքին խապէր քի պըպէ , գ̇ուլէ մըն տէ չի-
8 ֆա պըպինա̆ ։ Զըմա քօ ա̆ժի լը պըն հէօքմաթէ հա-
թը տայըն մա̆ռուվ քի ըմ , ու լը պըն էմրէ մըն ասքէր
հէյա̆ , ու ժը եէքէուա հա̆ուա̆ տը պէժ , տը ջօ , ու ժը
աուէ տընուա ո՛րա̆ , ու դէ ․ ու ժը խըզմէթքեարէ խօ-
9 ուա ուխա պըքա̆ , ու տըքա̆ ։ Ու կավա քօ իսա ուխա
պըհիստ ․ Թաճիւպ քըը , ու վա̆կէուխա լը բէյ խօ չուն-
տօղ խալգ̇էուա կօ ․ Պըուա տըպէմ ժը ռուա , քօ լը նա-
10 վա իսըայիլտա աւ գ̇աս խման մը նա̆ տի ։ Ու հաթը
չիանտօղան լը մալ վա̆կէուխան՝ ու նախօշ խըզմէքեարէ
սաղ պուն տին ։
11 Ու պու քի լը ռօյա տըն Նային հաթը կօթան պա-
ժէր քի տը ջօ պու , բէուա տը ջօ պուն չակըրտէդ ուի
12 ժի՝ ու փըռ խալգ̇ ։ Ու կավա քօ նէզա տա̆րիյէ պաժէր
պու , վահա մըրի քի տա̆ր տըհաթը պու , ժը տիյէ խօ-
ուա եէք հա̆պըք պու ․ ու ժըն ժընա̆պի պու , ու բէուա
13 ժը պաժէր փըռ խալգ̇ հա̆պու ։ Ու Բապպ կավա քօ
աուի տի , հայֆա ուի հաթ աուի , ու կօ ․ Մա̆ կըը ։
14 Ու ջու լը նըզանիկէ նէզ պու՝ ու ուան քօ հա̆լանի տը
պըըը պուն սա̆քընին , ու կօ ․ Է՜յ խօրթօ ժը դաուա տը
15 պէժ ռապա̆ ։ Ու մըրի ռապու ու ռօնըշտ , ու տէսթ

16 քըր խապէրտան, ու տա աուի ժը տիյէ խօռա ։ Ու
նուա հէմիան ժի թըռս կըրթ, ու ժը խօտէռա չըքըր
տը քըրը պուն ու տը կօթը պուն ․ Էրքը փէյղէմպէր
քի մա̆գըն լը նավ մա̆ ռապու ա̆, ու էրքը խօտէ գ̇ավմէ
17 խօ զիյարէթ քըր ։ Ու աւ տա̆նկ լը տէրհագէ ուի՝ լը
հէմի Եէհուտիսթանէ ռապու, ու լը չար ալիյէ ուէ
տընէ ։
18 Ու ժը Հա̆ննառա թարիֆ քըրըն շակըրտէդ ուի լը
19 սէր աւ հէմի դըշդան ։ Ու Հա̆ննա ժի տըտօյան ժը շա֊
կըրտէ խօ կաղի քըր, լը պալէ, շիանտը ուան լը պա
իսա՝ ու կօ ․ Աւ քը տէ պէ դո՞ւ ի, եա ժը պաշգ̇ա֊
20 սիքիռա ա̆մ մէզա̆քըն ։ Ու աւ մա̆ռուվան հաթըն լը
պալէ ու կօն, Հա̆ննայէ թահֆիլչի մա̆ շիանտ ժը դա֊
ռա, ու տէժա̆ ․ Աւ քօ տէ պէ դո՞ւ ի, եա ժը պաշ֊
21 գ̇ասիքիռա ա̆մ պը.բէն ։ Ու լը ուէ սաաթէտա փըռան
ժը նախօշիթյէ ու ժը տէրտան ու ժը եարամազ րու֊
հան սազ քըր, ու ժը փըռ քօռանռա տիթընռա գ̇ուտ֊
22 րէթ տա ։ Ճէվապ տա ժը ուանռա իսա՝ ու կօ ․ Հա̆֊
ռըն ժը Հա̆ննառա թարիֆ պըքըն չը քօ ո՛ տի ու պը֊
հիսըն, մըրիան գ̇ըյամ տըքըն, ժը ֆագ̇իրանռա միժ֊
23 տէ տըպա̆, ու խօզի ժը աուէռա քօ ․ լը սէր մըն խուար
նա պա̆ ։
24 Ու կավա քօ էլչիյէդ Հա̆ննայէ ջուն ․ ժը պօյ Հա̆ննա
ժը խալգ̇էռա տէսթ քըր կօթընէ, լը չէօլէ չը՞ թամա֊
շա քըրընէ ո՛ ռապուն, ժը պայէ լէրզան գ̇ամի՞շ քի ։
25 Լէ չը տիթընէ ո՛ ռապուն, պը նազիք ճըլան խամա֊
լանտըն մա̆ռո՞ւվ քի ․ վահա ուան քօ լը ճըլէդ պը
չէօհրէթէ ու լը զէֆգէտանա լը սէրայէդ փատիշահան
26 տը պըն ։ Լէ չը՞ տիթընէ ո՛ ռապուն, փէյղէմպէ՞ր քի,
պէլի ժը ռա տըպէմ ժը փէյղէմպէր քի հէնի բէթըր ։
27 Ջըմա քօ ուիա ա̆ ․ ժը պօյէ քէ քօ հաթը նըվիսանտըն,
վահա էլչիյէ խօ ա̆զէ պա̆ր դա պըշէյինըմ, քօ ռէյա
28 դա լը պա̆ր դատա հազըր քա̆ ։ Պըռա տը պէմ ժը ո֊
ռա ․ ժը ժընան զան լը նավ ուանտա ժը Հա̆ննայէ մա̆֊

ղըն փէյղէմպէր քի թուննա̆․ լաքին լը փատիշահիթիյէ
խօտէ աւ բըջուք ժը ուի մա̆զըն ա̆։
29 Ու խալգէ կըչք կալա քօ պըհիստըն՝ ու կիւմիւկ-
ճիան ժի, սատըռ քըրըն խօտէ քօ պը թահֆիլէ հա̆ննա
30 թահֆիլ պուն։ Լաքին Ֆարիսիյան հէմ խօճայէդ նօմսաէ
լը տէրհաւէ խօ թէտպիրա խօտէ պատ ալ քըրըն, քօ
ժէ թահֆիլ նա̆ պուն։
31 Ու Բապա կօ․ Մա̆ռուվէ սիլախլէյէ հան ժը քի՞ա̆
32 պըշըպլիւըմ, ու ժը քիռա տը մինըն։ Տըմինըն լը աւ
ղառուդան՝ քօ լը չարշիտա ռօ աընըն, լը հա̆վու տու
կաղի տըքըն ու տը պէն․ ժը ռուա մա̆ տիւտիւք փըֆ
քըր՝ ու ո՛ նա̆ լէյա․ մա̆ չին քըր ու ո՛ նա̆ կըրիան։
33 Հա̆նաէ թահֆիլչի հալթ, քը նա̆ տը խուար ու նա̆ վա̆-
34 տըխուար, ու ո՛ տըկօթ ճընէ ուի հէյա̆։ Գուռէ մա̆-
ռուվ հալթ, քը տըխօ ու վա̆տըխօ, ու տէժըն, վահա
խուարօղ ու պէքրի մա̆ռուվ քի՝ տօսթէ կիւմիւկճիան
35 ու կիւնէքէարան։ Համա իըմ ժը հէմի ոլէտէդ խօ սա-
36 տըռ պու։ Ու ժը Ֆարիսիյան եէքէ ժէռա լալա տը-
քըր քօ բէռա նան պըխօ, ուի ժի լը մալա Ֆարիսիյէ
37 քէթ, ու լը սօֆրէտա ռօնըշդ։ Ու լը ուէ պաժէրտա
կիւնէքէար ժըն քի հա̆պու․ կալա քօ զանի՝ էրթը
լը մալա Ֆարիսիտա լը սօֆրէտա ռօնըշտիա̆, չուշա
38 քի պը խօշ պին ռուն անի։ Ու լը բէյվա̆ լը պա̆ր լըն-
կա ուի սա̆քընի ու տը կըրիա պու, ու պը հէսթըրան
տէսթ քըր լընկա ուի շըլ քըրըն, ու պը փօռա սէրէ
խօ փաճըժ տըքըր, ու լընկա ուի ռատըմիսա պու, ու
39 պը ռուն ռուն տըքըր։ Ու կալա քօ աուի տալաթ
քըրօղ Ֆարիսիյէ տի, լը տըլէ խօ տըկօթ․ Էրքը ուխա
փէյղէմպէր քի պը պանա, ժէռա նէզ պուն ժըն քի՞
ա̆՝ ու չը թարղ ա̆ տէ պըզանը պու, չըմա քօ աւ եէքէ
40 կիւնէքէար ա̆։ Ձէվապ տա իսա ու կօ ժէռա․ Եա՞
Շըմհուն ժը դառա դըշդ քէ մըն հէյա̆ կօթընէ, ուի
41 ժի կօ․ Եա՞ խօճա պէժա̆։ Ժը եէքէ տէյն տայօղռա տու
տէյնտարէ ուի հա̆պու, ժը եէքիռա բէնճ սա̆տ ու ժը

42 աւէտրնուա բէնձի տխնար տէյնէ ուան հմպու ։ Ու կա-
վա քօ դըշդ քէ ուան թունեմ պու տէլվմ տայընէ, ժը
հմրտուցյանուա պախշ քըր․ Նուա պէժմ, աուի քի՞
43 ժանէ տէ վըրու պըհմպինմ ։ Ու Շըմհուն ճէվապ տա ու
կօ․ Ճը մըռուա խույա․ էրքը ժը քէռա քօ վըրու պախշ
44 քըր, ուի ժի կօ ժէռա, Դա ռաստ շէրհ քըր ։ Ու վմ-
կէռխա լը ալիյէ ժընըքէ՝ ու ժը Շըմհունռա կօ․ Ճը-
նըքէ հանա տը պի՞նի, մզ լը մալա դա քէթըմ, դա
ժը լընկէ մըռա ավ նմտա, համա ուխա պը հէսթրէ
խօ լընկա մը շուշտ, ու պը փօռա սէրէ խօ փաչըժ
45 քըր ։ Դա ժը մըռա ռամիսա քի նմ տա, վահա ուխա
կավա քօ լը վըր քէթըմ ժը ռամիսայէ լընկա մըն ֆա-
46 րաղէթ նմ քըր ։ Դու սէրէ մըն պը ռուն ռուն նմ քըր,
47 ուխա լընկա մըն պը խօշ պին ռուն ռուն քըր ։ Ճը պօյ
աուի տը պէժմ ժը դառա, ավֆ պըպմ ժը ուանռա
վըրու կիւնէյէ ուի, չըմա քօ վըրու հմպանտ․ չըմա քօ
ժը քէռա քօ հընտըք ավֆ տըպմ հընտըք տըհուպինմ ։
48 Ու կօ ժէռա․ Կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ պըպըն ։
49 Ու թէվ լը սօֆրէտա ռօնըշտօղան լը խօտա տէսթ
քըրըն կօթընէ, ուխա քի՞ մ քօ ավֆիթիյէ կիւնէյան
50 տըտմ ։ Ու աուի կօ ժը ժընըքռա․ Դա իմանէ դա խա-
լաս քըր, հմռմ պը սէլամէթէ ։

ՂՈՒԿ 8

1 Ու պու քի ժը ուէ բէվա՝ ուի ժի պաժէր պէ պա-
ժէր ու գ̇ասապա պէ գ̇ասապա տըկմռխա պու՝ վաղ
տըքըր ու փատիշահիթիյէ Խօտէ միւժտէ տըքըր․ ու
2 տուանըղտան ժի բէռա ։ Հէմ ժի չմնտ ժընան քօ ժը
եարամազ րուհան ու ժը նախօշիթիան սաղ քըրը պու,
եանի Մէյրէմ քօ Մակտալինի տը հաթը կօթան քօ ժը
3 ուի հմֆթ ճընան տմրանի պու ։ Ու Ցօհաննա ժընա
խուզայէ քէթխիւտայէ Հիրօտիսէ, ու Յուսանէ, ու հէ-
նի վըռան, ուան քօ պը մալէ խօ ժէռա խըզմէթ տը-

4 քըրըը պուն ։ Ու փըռ ճալապալըղ պը հա՛վ հալթընէ ,
ու ժը հէր պաժէր խալք քօ ժէուա հալթըն , պը թէմ֊
5 սիլ քի կօ ժը ուանուա ։ Դօվ քըրօղ քի ռապու դօվա
խօ դօվ քըրընէ , ու ոխթա դօվ քըրընէ՝ հընըքան լը
սէր ռէ քէլթըն ․ ու լը պըն լընկան հալթը բէլ պուն ու
6 դայրէ ազխումանան աուի խուարըն ։ Ու պաշքասի լը
ծխյէ ճարաժէ քէթ՝ համա պը հէշիլ պունէ հըշք պու՝
7 ժը Նամիթի թուննա՛ պունէ արտէ ։ Ու պաշքասի լը
Նավ ըսթըրիան քէթ , ու ըսթըրիան բէուա պը չին
8 պունէ՝ աուի խանըքանտըն ։ Ու պաշքասի լը սէր ար֊
տէ ռընտ քէթ , ու կավա քօ հասըլ պու՝ ժը տէլա եէ֊
քէ սա՛տ ճաթ տա , ու քինկա քօ աուի խապէր տա կօ ․
Ծը քէուա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէյա՛՝ պըրա պը պը֊
հիսա՛ ։

9 Ու շակըրտէդ ուի ժէ պը վըռուս քըրընէ տը կօթը
10 պուն աճապա թէմսիլէ հան չը՞ ա՛ ։ Ու ուի ժի կօ ․
Սըրա փասիշահիթիյէ Խօտէ ժը ռուա հալթիա՛ տայըն
զանընէ ․ համա ժը պաշքասիանուա պը թէմսիլա դէ
կօթըն , քօ տէ պը պինըն՝ ու Նա՛ պինըն , ու տէ պը պի֊
11 հիսըն՝ ու ֆէհմ Նա՛ քըն ։ Համա աւ թէմսիլ ուիա ա՛
12 դօվ քէլամէ Խօտէ ա՛ ։ Ու լը սէր ռէ ուան ըն՝ քօ տը
պըհիսըն , ու բաշէ Շէյթան դէ՝ ժը տըլէ ուան աւ
քէլամէ տա՛ր դինա՛՝ քօ Նա՛ պա՛ քօ իման պինըն ու խէ֊
13 լաս պըն ։ Ու լը ծխյէ ճարաժէ ուան ըն՝ ոխթա քօ տը
պըհիսըն , պը շագիթիյէ ճապուլ տը քըն ․ համա ժը
ճուրմ թուննա՛ պունէ ուան , ոխթ քի իման դինըն՝ ու
14 ոխթա թէրծիպէյէ պը շունտա տը սա՛քընըն ։ Ու լը
Նավ ըսթըրիան քէթօղան ժի ուան ըն ․ քօ կավա քօ
աւ քէլամէ տը պըհիսըն՝ պը ղա՛մէ ուէ տընէ ու պը
զէնկինիթիյէ ու պը տըլ պըժանտընէ պը մէժղուլ պու֊
15 նէ՝ դէնը խա՛նըքանտըն ․ ու պէմէյվէ տը պըն ։ Ու լը
սէր արտէ ռընտ պուն ուան ըն՝ քօ ճանճ ու պը խօշ
տըլ աւ քէլամէ տը պըհիսըն ու ճապուլ տշքըն , ու պը
սապը մա՛հսուլ տը տըն ։

16 Ու թուննմ ենքէ քօ չըրէյէ վմխմ՝ ու ըը պըն ֆըր-
րաց քի, եա ըը պըն ըրհէֆէ տէյնմ, ըէ ըը սէր չէմ-
տանէ տա դընմ, քօ ըը հընտուռ հալթօղան ուօհնկյէ
17 պը պինըն։ Ջըմա քօ վէ շարտըն դըշդ քի թուննա քօ
աշկըքեար նմ պմ. ու նմ ժի տըզըգա դըշդ քի քօնէ-
18 յէ զանըն, ու ըը մէյտանէ նէյէ։ Նուա մէզմքըն էր-
քը չավան տը պըհիսըն. չըմա քօ ժը քէռաքօ հէյմ՝
ժը ուխռա տէ պէ տայըն, ու ժը քէռաքօ թուննմ՝
չըքօ ուխ ժի քօ աւ թախմին տըքմ հէյմ՝ ուխ ժի տէ
ժէ պէ սմնտըն։
19 Ու տէ ու պըրէյէդ ուխ ժէռա հաթըն, ու ժը գա-
20 լապայէ նմ տը քեարը պուն ըէ պը կըհէն։ Ու ժէռա
խապէր քըրըն ու կօն. Ցէ ու պըրէյէդ դա ըը տմրվա
21 սմքընին, ու տը խուազըն դա պը պինըն։ Ու աուխ
ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա. Ցէ ու պըրէյէդ մըն
աուան ըն քօ քէլամէ խօտէ տը պըհիսըն ու թէքմիլ
տըքըն։
22 Ու պու քի ըը ռօ քի աուխ ըը կէմյէ քէթ ու շա-
կըրտէդ ուխ ժի, ու կօ ժը ուանռա. Որըն մմ ըը աւ
23 ալիյէ տըն պը պըհուըըն, ու ջուն։ Ու կավա քօ պը
կէմյէ տըջօ պուն՝ աուխ խմվտա ջու, ու պօպլխաքի
պայէ ըը սէր կէօլէ հաթը խուարի ու տը ռըմի պու,
24 ու ուան ըը նավ պարարէտա պուն։ Ու ըը պալէ ջուն
ու աուխ ժը խմվ քըրըն, ու կօն. Եա՛ խօճա՝ եա՛ խօ-
ճա՝ մմ հէլաք տը պըն. ու ուխ ժի ռապու ու սուհաթ
ըը սէր պայէ, ու սէր տալղայէդ ավան՝ ու ըահաթ
25 պուն ու սէկամէթ պու։ Ու աուխ կօ ժը ուանռա. ըը
քօ՞ մ խմանէ ա՛, ու ուան ըը նավ թըռսէ քէթըն՝ մաթ
մըն, ու ժը հմվուտուռա տըկօթը պուն. Աճապա ուխա
քի՞ տէ պըպմ՝ քօ ըը սէր պայան ու ավան էմր տը-
քմ, մութի տը պըն ժէռա։
26 Ու ուան պը գայըղէ՝ ջուն ըը ոլաթէ Գէրգէսիան,
27 քը աւ ըը դարշկյէ ծէլիլէ մ։ Ու աուխ կալա քօ ժը
պաժէր տմր քէթ՝ ժը ուխ պաժէրէ եէքի ըը պմր ուխ

ուայպու քօ լը հընտուսէ ուի ծընան հայպուն. ու փըռ
զէման ծըլ որնատը կըրթը պու , ու լը մալ նա տը սա֊
28 քընի պու` լէ լը նավ մաչըլան ։ Ու կավա քօ Իսա տի ,
պը գ̇իրանտընէ լը պար ուի քէթ ; ու պը պըլընտ սա֊
ունտ քի կօ . Ձը՞ շըղուլէ դա պը մըռա հէյա . Եա՞
Գուսէ Ալլահ Թաալայէ Իսա , լավա տըքըըմ ժը դա մը
29 լը խոքէնճէ մա խա ։ Ձըմա քօ էմր տըքըըր ժը աւ նա֊
փաք բուհռա` քօ ժը աւ մառուսվէ տար պէ , չըմա քօ
ժը փըռ զէմանէ աուի ղապդ քըրը պու , ու պը զին֊
ճիրան տը հալթը կըրէտան , ու պը գ̇էյտան տը հալթը
պու վէշարտըն ու աւ գ̇էյտան տը չըքէնանտը պու ,
ու ժը ճընէ` լը չէօլէ տըհալթը պու գ̇ավըրանտըն ։
30 Փըռս քըր ժէ Իսա ու կօ . Նավէ դա չի՞ա ուի ժի կօ .
Ղադէօն , չըմա քօ լը աուի փըռ ճընան քէթը պուն ։
31 Ու լավա տըքըըը պուն ժէռա քօ լը պըն արտէ ռէշ
32 ջունտընէ ժը ուանռա էմր նա քա ։ Ու լը ուէ կառուան
քի փըռ խըռզիր հաբու , քօ լը ջիյէտա տը ջէրա պուն ,
ու ժէռա լավա տը քըր պուն , քօ ժը ուանռա իզն պը֊
33 տա , լը ուան քէթընէ , ու իզն տա ժը ուանռա ։ Ու
ճընան ժը աւ մառուսվէ տար հալթըն` քէթըն լը խըն֊
զիրան , ու կառուան ժը աւ ճիյէ պազտէքէ լը պահրէ
34 պազիա , ու խանըրգ̇ի ։ Ու ջէրանտողէ խըռզիրան` կա֊
վա քօ աւ դըշդան տին` ռավին , ու Թարիֆ քըրըն լը
35 պաժէր ու լը կուխտան ։ Ու կավա քօ մառուսվան աւ
դըշդան տիթընէ ռապուն , ու հալթըն լը պա Իսա . ու
տին աւ մառուսվ ժը է քէ քօ աւ ճընան տար հալթը
պուն . լը լընկա Իսա ռօնըշտի` հալթը որկըրթըն ու ա֊
36 գ̇ըլ լը սէրիտա , հէնի պըզտիան ։ Տիթօղան Թարիֆ
37 քըրըն ժը ուանռա էրքը չավա պըճըն խէլաս պու ։ Ու
խալգ̇է չար ալիյէ Գէրգէսիան ժէռա լավա տըքըըը
պուն` քօ ժը սինօռէ ուան հառա . չըմա քօ լը նավ
մազըն Թըռս քի քէթը պու պուն , ուի ժի լը կէմիյէ
38 քէթ` ու վակէռիա ։ Ու աւ մառուսվ ժը էքէ քօ ճը֊
նան հալթը պուն տար , լավա տըքըըր ժէռա` քօ բէռա

39 պը կա̆ւա̆ , համա իսա չիանտ աուի՝ ու կօ ։ վա̆կա̆ու
լը մալ՝ս խօ , ու իօտէ չըքօ ժը դ̇աւա քըր խապէր
պըքա̆ , ու աւ չու լը հէմի պաժէրտա չըքօ իսա ժէւա
քըր նաֆըլ տըքըր ։
40 Ու կավա քօ իսա վա̆կէուիա՝ խալքէ աուի գ̇ապուլ
41 քըրըն , չըմա քօ հէմիան լէ տը բէ պուն ։ Ու վահա
պը Եայիրօս նավ մա̆ւուլ քի հալթ , ու աուի սէրվէրէ
ճէմիաթէ պու . քէթ լը լընկա իսա լավա տը քըր ժէ-
42 ւա , քը լը մալա ուի պը գէվա̆ ։ Չըմա քօ եէք հա̆-
պըք գ̇իդըքա ուի հա̆պու . գ̇ասա տուանզտահ սալան
քը նէզա մըրընէ պու . նուա ոխթա ժէւա չունտընէ
43 խալքէ ժէւա էզկէթ տըտա պուն ։ Ու ժըն քի հա̆-
պու՝ քօ տուանզտահ սալ լը նավ իլլէթէ խույն չուն-
տընէտա պու , քօ հէմի վարկէթէ խօ ժը հէքիմանուա
թէլէֆ քըր պու քօ ժէւա ժը եէքէ սաղ պունէ չարէ
44 քի նա̆ պու պու ։ ժը ալէյէ բէվա̆ պը նէզ պունէ քէթ
լը փէշա ճըլէ ուի , ու լը ուէ սաաթէ՝ պազտանէ խույ-
45 նա ուի պըրեա ։ Ու իսա կօ . Քի՞ պու աւ քը լը մը
քէթ . կավա քօ հէմիան ինքեար տը քըրը պուն՝ կօ
Փէթրոս ու ուան քօ բէւա պուն . Եա՛ խօճա դ̇ա դ̇ա-
46 հըն տը տըն ու դ̇ա տը ասըրինըն ։ Ու իսա կօ . Եէքէ
լը մըն քէթ , չըմա քօ ա̆զ լը խօ հասիամը քօ ժը մըն
47 դ̇ուվէթ քի ւապու ։ Ու կավա քօ տի ժընըք էրքը ժէ
նա̆ հաթը վէշէրանտըն . պը լէրզանտընէ հաթը՝ ու
քէթ լը պա̆ր ուի , ու լը պա̆ր հէմի գ̇ավմէ՝ նաֆըլ
քըր՝ էրքը ժը սէմէտէ չը՞ լէ քէթը պու , ու պու , ու
48 էրքը չավան աուի դուվա սաղ պու պու ։ Ուի ժը կօ .
Մա̆ թըւս էյ գ̇իզ իմանէ դ̇ա դ̇ա խալաս քըր՝ հա̆ւա̆
պը սէլամէթէ ։
49 Ու կավա քօ աուի խապէր տըտա պու , ժը ալէյէ
սէրվէրէ եէքէ հաթ ու կօ ժէւա . Գիզա դ̇ա մըր , ժը
50 խօճայէւա զահմէթ մա̆ քա̆ ։ Ու կավա քօ իսա պը-
հիստ ճէվապ տա ժէւա ու կօ . Մա̆ թըւս լէ թա̆նէ
51 իման պինա̆՝ ու տէ խէլաս պըպա̆ ։ Ու կավա քօ լը մալ

քէթ՝ պաշգա եէքէ նա՛ հիշտ քօ լը հընտուռ ալը դա՛-
վը՝ ժը ղայրէ Փէթրոսէ ու Եաղուպէ, ու Հա՛ննայէ,
52 ու պավ ու տայէ գիղըքէ ։ Ու հէմիան ժի ժը պօյ գի-
ղըքէ տը կըրիա պուն ու լը սէր ուի շէն տըքըր պուն
ու աուի կօ․ Մա՛ կըրըն՝ չըմա քօ մըրի նընա՛ լէ խա՛վ-
53 տա տը ջօ ։ Ու ուա՛ն աուի մէզգարէ տըքըրը պուն,
54 չըմա քօ տը զա՛նը պուն՝ էրքը մըր ։ Ու աուի հէմիան
ժէ լը տա՛րխըստ․ ժը տէսթէ ուի կըրթ՝ կաղի քըր
55 ու կօ․ Եա՛ գիղ ռապա՛ ։ Ու րուհէ ուի լը շունտա
վա՛կէռիա, ու զուվա՛ ռապու․ ու էմր քըր քօ ժէռա
56 թաամ պը տըն ։ Ու պավ ու տայէ ուի շաշ պուն ու ժը
ուանուա թէնպիհ քըր՝ քը չը քօ պու ժը եէքէուանա՛
պէժըն ։

ՍԷՐ 9

1 Ու աուի տուանզդահ շակըրտան կաղի քըր, ժը
ուանուա զուվէթ ու հէօքմաթ լը սէր նափաք րուհան
2 տա, ու նախօշիթիան սաղ քըրընէ ։ Ու ուան փատի-
շահիթիյէ Խօտէ վաղ քըրըընէ՝ ու նախօշան սաղ քըրը-
3 նէ շիանտ ։ Ու ժը ուանուա կօ․ Ճը պօյ ռէ դըշտ քի
մա՛աթինըն, նա՛ ջօվ՝ ու նա՛ զուռ, նա՛ նան, ու նա՛ տը-
4 րավ, ու նա՛ ժի տու խաֆթանէ ա՛ հա՛պա՛ ։ Ու հէր քի
ժան մալ տը գէվըն լը ուէ պը սա՛քընըն, ու ժը ուէ
5 հա՛ռըն ։ Ու ուան քօ ա՛ գապուլ նա քըն, կավլա քօ ժը
ուի պաժէրէ հուն տա՛ր դէն, թօզա լընկա խօ տառ-
6 շինըն ժը պօյ ժը ուանուա շահատէթիյէ ։ Ու ուան ռա-
պուն լը պաժարան ու լը կունտան տը կէռիա պուն,
ինճիլէ վաղ տըքըրը պուն ու լը հէր ճիյան նախօշան
սաղ տըքըրը պուն ։
7 Ուըպ սէրվէր Հիրօտիս, հէմի ամէլէ ուի պըհիսթ՝
8 թաճիպ տըքըր, չըմա քօ հընըքան կօթը պուն ։ Էրքը
Հա՛ննա՛ ա՛ ժը մըրիան գըյամ քըր՝ ու հընըքան՝ էրքը
Իլիա աշիքէար պու՝ ու պաշգասիան ժի էրքը ժը փէյ-
9 ղէմպէրէդ ավուլան եէքէ գըյամ քըր ։ Հիրօտիս կօ․

Սէրէ Հաննա մը ժէքըր, լէ ուխա տէ քի՞ պըպա՝ ժը
պօյ էքէ քօ անվա դըշդան տը պըհխըմ, ու տը խուա-
զը պու քօ աուխ պը պինա։
10 Ու ըէսուլան վանկէուխան՝ ու Նաֆլ քըրըն ժէուա հէր
չը քօ քըրըն, ու ուան սանտ պը Թանէ խօ պը խօ լը ճի
քի չէօլէ քըշխա լը պա պաժէր քի, քըՆավէ էքէ Պէյթ-
11 սայիտա պու։ Կավա քօ խալք պըհխըմ լը ըէյ ուխ ջուն,
ու ուան պը ֆապուլ քըրընէ՝ պը ուանուա ժը տարհաֆէ
փատիշահիմթյէ Յօտէ խապէր տըտա պու, ու ուան
քօ ժը սաղ պունուա մուհթաճ պուն՝ սաղ տըքըր։
12 Կավա քօ ուօ Նէզա ավայէ տը պօ պու. տուանզտահան
հաթըն ու կօն ժէուա, խալքէ պարտա քօ լը աւ չար
ալի ֆասապան ու կունտան հաուըն վէսա պըն, ու հէմ
խուարըն պը պինըն. չըմա քօ լը վըր լը ճի քի չէօլտա
13 նա ամ։ Ու կօ ժը ուանուա, հուն պըտըն ժը ուանուա
խուարըն, ուան ժի կօն. Ճը ըէնճ Նանան ու տու մահ-
սիան ըէթըր դըշդ.ըէ մա Թուննա, էրքը ամ Նաջըն պա-
14 սա աւ խալքէ դաամ Նա քըուըն։ Զըմա քօ ֆասա ըէնճ
հազարան մառուվ հապու. կօ ժը շակըրտանուա, Ուան
պէօլխ.ք պէօլխ.ք պը ըէնճան ըէնճան ուօնըշտըն պըտըն։
15 Ուան վուսան քըրըն, ու հէմիան ժի տան ուօնըշ.տըն։
16 Ու ըէնճ Նանան հէմ տու մահսիան սանտ ու ուասթ լը
ազխ.մանան Նըհէութ՝ ուան միւպարէ.ք քըր, ու շը-
քանտ՝ ու տըտա պու ժը շակըրտանուա, քօ լը պար
17 խալքէ տէյնըն։ Յուարըն ու թէր պուն հէմիան ժի ու
զէտէ պունէ փարչան տուանզտահ զէմպիլ հալանխն։
18 Ու պու քի կավա քօ աուխ պը Թանէ տուվա տը-
քըր շակըրտէդ ուխ ժի ըէուա պուն փըուս քըր ժը
ուան ու կօ. Յալքէ ժը պօյ մըն ադ քի՞ըմ տէ-
19 ժըն։ Ու ուան ճէվապ տան ու կօն. Հաննայէ Թահ-
Ֆիլչի. պաշֆասիան ժի Յլխա. ու հընը.քան ժի ժը
վէյղէմպէրէդ ավուլյան եէ.քէ ֆը.յամ քըրխա տէ
20 ժըն։ Աուխ կօ ժը ուանուա. Լէ հուն ադ քի՞ըմ տէ-
ժըն. ու ֆէթըոս ճէվապ տա ու կօ, Մէսիհէ Յօտէ ի։

21 Աուի ժը ուանուա փըռ գավիթի քըր քօ ժը քեսէուա
22 նա՛ պէժըն դըշդէ հան ։ Ու կօ ․ Ներքը լազըմ ա՛ քօ
Գուռէ մա՛ռուվ փըռ էզիյէդ պըքշինա՛ , ու ժը պաշ
իմաման ու ժը իխթիարան ու ժը քեաթիպան ըէտա
պըպա՛ , ու պէ դուշդըն ու լը ռօյա սըսէյանտա գը‐
23 յամ քըրըն ։ Ու ժը հէմիանուա տը կօթ , եէքէ էրքը
տը խուազա՛ լը բէյ մըն պէ , աւ խօ պըրա ինքեարքա՛
ու հէր ռօ խաչէ խօ պըրա հէլինա՛ , ու լը բէյ մըն պէ ։
24 Ջըմա քօ քի քօ ճանէ խօ խալաս քըրըն տըխուազա՛ ,
աուի տէ վունտա պըքա՛ ․ ու քի քօ ժը պօյ մըն ճանէ
25 խօ վունտա տըքա՛ , տէ աուի խալաս պըքա՛ ։ Ջըմա քօ
չը՞ Ֆայտէա՛ ժը մա՛ռուվ քիռա ․ էրքը տընէ հէմի գա‐
ղանճ քա՛ , ու ճանէ խօ հէլաք եա վունտա պը քա՛ ։
26 Ջըմա քօ քի քօ մը ու քէլամէ մըն այպ տը հասըպինա՛ ,
Գուռէ մա՛ռուվ ժի աուի տէ պը այպ քա՛ , կավա քօ
պէ՝ պը սալդանաթէ խօ ու Պավ ու միւգատէս մէլէքան ։
27 Համա պըռա տը պէմ ժը ռռա , ժը լըվըր սա՛քընան‐
տօղան հընըքան հա՛նա՛ քօ հաթա քօ փատիշահիթիէ
Խօտէ պըպինըն՝ գաթ թամա մըրընէ տէ նա՛սթինըն ։
28 Ու պու քի բաշէ աւ քէլաման գասա հա՛շթ ռօյան՝
Փէթրոսէ ու Եագուպէ ու Հաննայէ սա՛նտ , ռապու լը
29 չիյէ նըմէճ քըրընէ ։ Ու կավա քօ աուի նըմէճ տըքըր
ռուչըքէ ուի ղայրի թիւրլի քի պու , ու ճըլէ ուի սըբի
30 պա՛ռըգի պու ։ Ու վահա տու մա՛ռուվան բէռա խա‐
31 պէր տըտա պուն ․ քօ ուան Մուսա ու Իլիա պուն ։ Քը
ուան պը իզզէթէ խուայի պուն , ու քօ լը սէր ախըրէ
էօմրէ ուի խապէր տըտա պուն , քը լը գուտսէ տէ
32 թէքմիլ պը պանա ։ Համա Փէթրոս հէմ ուան քօ
բէռա պուն ժը խա՛վէ կըրան պօ պուն , ու կավա քօ
ուան ժը խա՛վէ ռապուն տին իզզէթէ ուի , ու աւ հէր‐
33 տու մա՛ռուվան քօ լը պալէ սա՛քընի պուն ։ Ու պու քի
կավա քօ ուան ժէ վէ գաթիան , Փէթրոս կօ ժը Իսա‐
ռա ․ Եա՛ խօճա ժը մա՛ռա լըվըր պուն գանճ ա՛ , ու սէ
հօլըքան ա՛մ չէքըն ․ եէք ժը դառա , ու եէքէ ժը

Մուսաառա, ու եէքէ ժի ժը հլիաառա, չըմա քօ կօլթը-
34 նէ խօ՛ նա՛ տըղանը պու ։ Ու քինկա քօ ուխա կօ․ ավըր
քի հալթ ու լը սէր ուան սի պու, ու կավա քօ լը պըն
35 ավրէ քէթըն պըղտիան ։ Ծաունտ քի պու ժը ավրէ՝
ու կօ․ Ա՛ւ ա՛ գուռէ մը տա՛լալի ժէռա կօտարի պըքըն ։
36 Ու կավա քօ աւ տա՛նկ պու՝ իսա թա՛նէ մա․ ու ուան
հըշ պուն, ժը աւ դըշդան քօ տին լը ուէ ռօյանտա
ժը քէսէռա դըշդքի նա՛ կօլթըն ։
37 Ու պու քի լը ռօյա տըն կավա քօ ուան ժը Ջիյէ տը
հալթը պուն խուարի խալք փըռ ռապուն լը ֆարշի ուի ։
38 Ու վահա ժը խալքէ եէքէ ֆիրա ու կօ․ Եա՛ խօճա
ժը դա տիլէկ տըքըմ լը սէր գուռէ մըն նաղար պըքա՛․
39 չըմա քօ եէք ոլէտէ մըն ա՛ ։ Ու վահա աուի ճըն տը
կըրա՛, ու աուի ղաֆիլ տը ֆիրա՛, ու աուի լը արտէ
տըխա՛, ու տը կէվըղինա՛, ու տըտա քա՛ֆ քըրըն ու
անճախ ժէ վէ տը ֆալթա՛՝ աուի պը խուրտուխամ քը-
40 րընէ ։ Ու մի ժը շակըրտէդ դառա լավա քըր քօ աուի
41 տա՛ր խըն՝ համա ֆատիր նա՛ պուն ։ Ու իսա ճէվապ տա
ու կօ․ Է՞ն իմանըղ ու թէրս սիլսիլէ, հալթա քի՞նկա
ա՛ղ տէ պը ռռա պըմ, ու ժը ռռա սապը քըմ․ գուռէ
42 խօ լըվըր պինա՛ ։ Ու կավա քօ աուի նէզ տը պօ պու
43 ճըն աուի լը արտէ խըրդ․ ու տառշանտ ։ Ու իսա սու
հալթ լը սէր նափաք րուհէ․ ու սաղ քըր գուռըք ու
44 տա ժը պալէ խօռա ։ Ու հէմիան լը սէր աղամէթէ
խօտէ շաշ տը պօ պուն․ ու կավա քօ հէմիան շաշ տը
պօ պուն լը սէր քըրընէ իսա, կօ ժը շակըրտէդ խօ-
ռա․ Հուն աւ խապէրան լը կօյա խօ տէյնըն, քը Գու-
ռէ մա՛ռուվ լը տէսթէ մա՛ռուվան տէ թէպլիմ պըպա՛ ։
45 Համա ուան աւ սէօզէ հան նա՛ տը ղանը պուն, ու ժը
ուան վէշարթի պու, քօ ֆէհմ նա՛քըն․ ու տը թըռուսիա
պուն ժը սէմէտէ աւ խապէրէ ժէ փըռս քըրընէ ։
46 Ու լը նավ ուան շավը քի քէթ, էրքը ուանտա մա՛-
47 ղըն տէ քի՞ պըպա՛ ։ Ու կավա քօ իսա ֆէհմ քըր շավ-
ռէ տըլէ ուան ղառուքի սա՛նտ աուի լը պա խօ սա՛-

48 քընանտ ։ Ու կօ ժը ուանռա ․ Քի քօ զառուգէ հան
պը նավէ մըն գ̇ապուլ տըքա̆, մը գ̇ապուլ տըքա̆, ու աւ
քօ մը գ̇ապուլ տըքա̆՝ աուի մը շիանտօղէ գ̇ապուլ տը֊
քա̆ ․ չըմա քօ լը նավ ուտա ժը հէմիան բըչուգ , աւ տէ
պըպա̆ մա̆զըն ։
49 Ճէվապ տա Հաննա ու կօ ․ Եա խօճա եէքէ մա̆ տի
քօ պը նավէ դ-ա ճընան տա̆ր տը խըտ- , մա̆ նա̆հըշթ
50 աուի , չըմա քօ պը մա̆ռա նա̆ տըկէռիա պու ։ Իսա կօ
ժը ուանռա ․ Ճէ պըկէռն չըմա քօ աւ քօ ժը մա̆ռա
զըտ նընա̆՝ ժը ալիյէ մա̆տա ա̆ ։
51 Ու պու քի կավա քօ ռ․օժէդ ժը տընէ հաթը հէլա֊
նընէ ուի թէքմիլ տը պօ պու , պէրէ խօ լը գ̇ուտսէ
52 ջունտընէ ռասթ քըր ։ Ու էլչիան լը բէշ խօ շիանտ ,
ու ուան ջուն լը գ̇ասապա քի Սամարիան քէթըն ․ քօ
53 ժը պօյ ուի թէտարըք պըքըն ։ Ու աուի գ̇ապուլ նա̆
քըրըն , չըմա քօ աւ ռույա խօ լը ալիյէ Գուտսէ ռասթ
54 քըրը պու ։ Ու կավա քօ Եագուպ ու Հաննա շակըր֊
տան տին՝ կօն ․ Եա՞ Բապա տը խուա՞զի քօ չավան քօ
Իլիա քըր , ա̆մ պէժըն քօ ժը ազմանան ակըր պէ
55 խուարի , ու ուան հէլաք պըքա̆ ։ Վէկէռիա թազիլ
քըր ժը ուանռա՝ ու կօ ․ Հուն նըզանըն էրքը խօտիյէ
56 չը րուհ ըն ։ Չըմա քօ Գուռէ մա̆ռուվ ճանէ մա̆ռուվան
հէլաք քըրընէ նա̆ հաթ , իլլա խալաս քըրընէ ու պաշ֊
գ̇ա գ̇ասապա քի ջուն ։
57 Ու կավա քօ ուան ռէ տը ջօ պուն , եէքէ կօ ժէ֊
58 ռա ․ Եժի լը բէյ դ-ա դէմ , լը քօ քի դու հա̆ռա̆ ։ Իսա
կօ ժէռա ․ տըջա ռուվիան հէյա̆ ու հէլինէ դայրէդ֊
ազիւմանան ․ համա ժը Գուռէ մա̆ռուվռա ճի քի թռւն֊
նա̆ քօ սէրէ խօ տէյնա̆ ։
59 Ու ժը եէք պաշգ̇ասիքիռա կօ ․ Ըրա̆ լը բէյ մըն ․
ուի ժի կօ ․ Եա՞ Բապա ժը մըռա իզն պըտա̆ քօ ավուլ
60 հառըմ պավէ խօ պը դ-ամառինըմ ։ Իսա կօ ժէռա , Պա̆ր֊
տա̆ քօ մըրիան՝ մըրիյէդ խօ պը դ-ամառինըմ , ու դու
61 հա̆ռա̆ փատիշահիթիյէ Խօտէ վազ պըքա̆ ։ Պաշգ̇ա եէ֊

քէ ժի կօ․ Նա՛ Բապպ լը բէյ դա պէմ, լաքին իղն պը-
տա՛ ժը մըռա, քօ ավուլ հալալիթի ժը քուֆլէթէ մա-
62 լա խօ պը խուապըմ։ Իսա կօ ժէռա․ Թուննա՛ եէքէ քօ
ակսթէ խօ լը սէր շուրըքէ ակյնա՛ ու լը շունտա մէղա՛
տըքա՛, մինասիպէ փատիշահիթիյէ խօտէ տը պա՛։

ՍԷՐ 10

1 Ու ժը ուէ բէվա հա՛ֆթէ ու տըտօյան ժի խույայի
քըր, ու ուան լը պա՛ր խօ տըտօ տըտօ շիանտ լը հէմի
պաժարան ու ճիյան՝ լը քօ քի աուէ տէ պը ջու պու։
2 Ու կօ ժը ուանռա, պըռա հասատան փըռ ըն․ համա
փալէյան հընըք, նուա ժը խօտիյէ հասատանռա լավա
3 քըն քօ փալէյան տա՛րխա՛ ժը հասատէդ խօռա։ Հա՛ռըն
վահա ա՛ղ ո՛ տը շէ,յինըմ ոդա պա՛րխան՝ լը նավա կու-
4 րան։ Պը խօռա քխս, եա դուր, եա սօլ մա՛սթընըն,
5 ու լը ռէտա ժը քէսէռա սըլավան մա՛տըն։ Ու լը քի
ժան մալ տը դէվըն՝ ավուլ պէժըն՝ սըլավան ժը մալա
6 հանռա։ Էրքըլ լը ուէ ժը սըլավռա լայիփ եէքէ հէյա՛,
սըլավէ ո՛ տէ լը սէր աուի տէյնա՛, լէ էրքըլ նա, սը-
7 լավէ ո՛ տէ ժը ռռա վէկէռա՛։ Ու լը աւ մալտա պը
սա՛քընըն, ժը ուան պըխուն, ու վէխուն, չըմա քօ փալէ
ժը իւճրէթէ խօռա լայիփ ա՛, հուն ժը մալան մալ մէ-
8 յըն կօհռանտըն։ Ու լը հէր քիժան պաժէրէ հուն տը
դէվըն՝ ու ո՛ փապուլ տըքըն, չը քօ լը պա՛ր ո՛ տա
9 դինըն պըխուն։ Ու լը ուիտա նախօշ պուն սաղ քըն
ու պէժըն ժը ուանռա, լը սէր ո՛ փատիշահիթիյէ խօտէ
10 նէզ պուա՛։ Համա լը քիժան պաժէր քօ հուն տը դէ-
վըն ու ուան ո՛ փապուլ նաքըն, կալա քօ ժը քուչէ-
11 յէդ ուի տա՛ր դէնը՝ պէժըն։ Ժը պաժէրէ ո՛ աւ լթօղ
քօ լը լընկա մա՛ ղալիփինա՛ ժը ռռա ա՛մ տատօշինին,
համա ուիա հուն ղանը պըն քօ փատիշահիթիյէ խօտէ
12 լը սէր ո՛ նէզ պուա՛։ Ու ժը ռռա տէժըմ՝ քօ լը ուէ
ռօյէ շէրիաթէ Սատումիան՝ ժը աւ պաժէրէ հէնի փօ-

13 լայ տէ պըպա՛։ Վա՜յ ժը դառա Քուրազին. վա՜յ ժը դա-
ռա Պէյթսայտա, չըմա քօ էրքը լը Տիւրօս ու Սիտանտա
պը պանա աւ գուվվէթլը ամէլան քօ լը նաւ ուա պուն.
ժը զուվա պը խարար ու լը նաւ խօլիյէ հաթը պուն
14 ռօնըշտըն ու թօպա քըրըը պուն։ Համա լը ռօյա դը-
յամէթէ, ժը Տիւրօս ու Սայտանռա ժը ո՛ հէնի գօլայ
15 տէ պըպա՛։ Ու դու էա՜ Քաֆառնաում քօ լը հաթա
ազխւմանան պըլընտ պու ի. հաթա լը ճէհէնէմէ դույէ
16 տէ պէյ խուարի։ Աւ քօ ժը ուա կօտարի տը քա՛, ժը
մըռա կօտարի տըքա՛, ու աւ քօ ո՛ նահասըպընա՛ մը
նահասըպընա՛, ու աւ քօ մը նահասըպընա՛ մը չիանտօ-
զէ նահասըպընա՛։
17 Նուա հա՛ֆթէ ու տըռտօյան պը շադիթիյէ վէկէռիան
ու կօն. Եա՜ Րապպ պը նավէ դա ճընան ժի ժը մա՛ռա
18 միւդէհ տը պըն։ Ու ժը ուանռա կօ. Մը տի Շէյթան
19 ոգա պըրուսք ժը ազխւմանան տը քէթը պու։ Վահա
ժը ուա մը հէօքմաթ տա լը սէր մահրան ու տուփըշ-
դան ու լը սէր հէմի գուվվէթէ տըժմընէ բէլ քըրընէ
20 ու ժը ուա գաթ աէ դըշդ քի զարար նա՛ տըն։ Հա-
մա հուն լը սէր ուխա շադ մա՛պըն քօ րուհան ժը ուա
միւդէհ տը պըն, լէ շադ պըն քօ նավէ ո՛ լը ազխւ-
մանտա հաթիա՛ նըվիսանտըն։
21 Ու լը ուէ սաաթէ Իսա պը Րուհ էլ Գուտս շադ պու
ու կօ. Եա՜ Պապա խօտիյէ ազխւմանան ու արտէ ժը
դառա շըքըր տըքըմ քօ՝ ուանան ժը ալիման ու ժը
արիֆան դա վէշարդ, ու աուան ժը մահսումանռա
դա պէյան քըր, պէլի էա՜ Պապա՝ չըմա քօ լը պա՛ր
22 դա ահվա խօշ խույա։ Ժը Պավէ մըն հէր դըշդ ժը
մըռա թէսլիմ պու ու նէքէ նըզանա՛ քի՛ Գուռ, իլլա
Պավ, ու քի՛ Պավ՝ լէ թա՛նէ Գուռ, ու ժը քէռա քօ
23 Գուռ պը խուազա՛ աշիքէար քըրըն։ Ու վէկէռիա խօ
պըխօ լը շակըրտան՝ ու կօ. Խօզի-դա ժը ջահվէ ուա՝
24 քօ տիթընէ խօ տը պինըն։ Ժը ուա տըպէմ քօ փըռ-
փէյղէմպէրան ու փատիշահան խօստըն տիթընէ ո՛ պը-

պինըն , ու նա՛ տին․ ու պըՀիտըննէ ո՛ պը պըՀիըն ,
Համա նա՛ պըՀիտըն ։
25 Ու վաՀա եէքէ նօմօսի ռապու , տը ճառապանտը
պու աուի՝ ու տը կօլթ․ Եա՛ խօճա ա՛ղ չը՞ պըքըմ քօ
26 էպէտի Հայաթէ միրաս պը կըրըմ։ Ուի ժի կօ ժէռա․
Լը նօմօստա չը՞ Հաթիա՛ նըվիսանտըն․ չա՞վան տը խօյ-
27 նի ։ Ճէվապ տա աուի՝ ու կօ․ Խօյի ու խօտէ է խօ ժը
Հէմի տըլէդ խօ․ ու ժը Հէմի ճանէ խօ , ու ժը Հէմի
դուվվէթէ խօ , ու ժը Հէմի ֆըքըրէ խօ , ու Հէվալէ խօ
28 ժի ոգա նէֆսէ խօ պը Հապին ։ Ու աուի կօ ժէռա ճէ-
վապէ խօ դա ռասթ տա , աուի պըքա՛ դույէ տէ խա-
29 լաս պըպի ։ Համա աուի խօ ժը պօյ սատըգ տա՛րանինէ ,
30 կօ ժը Իսառա․ լէ Հէվալէ մը քի՞ա՛ ։ Ճէվապ տա Իսա
ու կօ․ Մա՛ռուվ քի ժը Գուտսուշէրիֆէ լը Երիխայէ տը
Հաթը պու խուարի․ ու քէթ լը տէսթէ տըզան քօ
ուան աուի դազի քըրըն , ու պը պըինտար քըրընէ նիվ
31 մըրըն Հըշդըն ու չուն ։ Նուա ռասթ Հաթ քօ ժը ուի
ռէտա իմամ քի պէ խուարի ու կավա քօ աուի տի լը
32 ալիյէ տըն պըՀուրի ։ Քէզալի․ք եէ․քի Լէվի լը աւ ճիյէ
33 պը Հաթընէ , տի՝ ու լը ալիյէ տըն պըՀուրի ։ Լաքին
եէքէ Սամարի քօ ռէվիթի տըքըր՝ լը ուէ Հաթը լը
պա ուի , ու կավա քօ աուի տի՝ Հայֆա ուի Հաթ ։
34 Ու նէզ պու ու պըինէ ուի բէչա , լը սէր ռունա զէյ-
թունէ ու չէրապ պը ռըժանտընէ ու աուի լը սէր Հայ-
վանէ խօ սուար քըր ու աուի խան քի պըր , ու ժէ-
35 ռա մուգ․այէթ քըր ։ Ու լը ռօյա տընէ կավա քօ ժը
ուէ ռա տը պօ պու՞, տու տինար տա՛ր անի ու ժը խան-
ճիռա տա , ու կօ․ Մուգ․այէթ պըպա՛ ժը ուիռա , ու
չըքօ լը սէր ուի զէտէ խարճ պըքի , կավա քօ ա՛զ տի-
36 սա պէմ, ա՛զէ ժը դառա էտա պըքըմ։ Նուա ժը աւ
սըսէյան քի՞ ժան ժը դառա տը խույա Հէվալէ աւ լը
37 տէսթէ տըզան քէթող պու ։ Աուի կօ․ Ժէռա մէրՀա-
մէթ քըրօղ ։
38 Իսա կօ ժէռա․ Հ՛առա՛ դու ժի ահվա պըքա՛ ։

39 Ու պու քի կավա քօ ուան ջուն , աուի լը գ̇ասաապա
քի քէթ ․ ու ժըն քի նավէ ուի Մարթա աուի մալա
խօ գ̇ապուլ քըր , ու ժէուա խուշք քի հէպու քօ նա̮
վա էքէ Մէյրէմ պու ․ քօ հաթ լը պէր լընկա Իսա
40 ռունըշտ ու քէլամէ ուի կօտարի տը.քըր ։ Համա Մար̮
թա լը նավ փըռ թէտարիւք ախթընէ մէժղուլ պօ պու ․
հաթը սաքընի լը պալէ ու կօ ․ Եա՛ Րապպ հաճէթէ դա
նընա ․ քօ խուշգա մըն՝ մը թանէ հըշդ լը նավ խըզմէ̮
թէ , նուա ժէուա պէժա քօ ժը մըռա եարտում պըքա ։
41 Ճէվապ տա Իսա՝ ու կօ ․ Եա՛ Մարթա Մարթա դու ղէմ
42 տըխույի ու պը փըռ դըշդան մէժղուլ պույ ։ Լաքին
լազըմ պուն դըշդ եէք ա Մէյրէմ աւ հիսաէյէ գ̇անճ
հէլանի՝ քօ ժէ աէ նէյէ սանտըն ։

ՍԷՐ 11

1 Ու պու քի կավա քօ աւ լը ճի քիտա իպատէթ տը̮
քըր , ոխթա թէպըթանտընէ , ժը շակըրտան եէքէ կօ
ժէուա ․ Եա՛ Խօճա ժը մըռա նըմէճ քըրըն հին քա ,
2 չավան քօ Հաննա ժը շակըրտէդ խօուա հին քըր ։ Կօ
ժը ուանուա ․ Ոխթա քօ հուն նըմէճ տը.քըն պէժըն ․
Եա՛ Պավէ մա , նավէ դա մուգ̇ատէս պըպա ․ փատի̮
3 շահիթիյէ դա պէ ․ Նանէ մէյէ հէմի ռօյան՝ ռօ պէ
4 ռօ ժը մըռա պը տա ։ Ու կիւնէյէ մա ժը մըռա աֆֆ
պըքա ․ չըմա քօ ամ ժի ժը հէմի տէյնտարէդ խօուա
աֆֆ տը.քըն , ու մա լը թէճրիւպէյէ մա պա ։
5 Ու կօ ժը ուանուա , ժը ո՛ քի՞ա աւ , քօ տօսթ քի
ուի հէպա , ու լը նիվէ շավէ պը ջօ ժէուա , ու պէժա
ժէուա ․ Եա՛ տօսթ ժը մըռա սէ նանան տէյն պը տա ։
6 Ջըմա քօ տօսթ քի մըն ժը ռէ ժը մըռա հաթ , ու
7 դըշդ քի մը թունինա քօ լը պէր ուի տէյնըմ։ Ու աուի
ժի ժը հընտուռ ճէվապ պըտա ու պէժա , ժը մըռա
ղահմէթ մա տա , հէնի տարիյան հաթընա կըրթըն ․
ու սէպիյէդ մըն պը մըռա լը լըհէֆտա նա , նը քարըմ

8 ուապըմ ու ժը դաուա նան պը տըմ։ Ճը ոուա տը պեմ,
երքը ժը պօյ տօսլթյե ուր նմ̆ ուապմ̆ ժեուա նմ̆ տմ̆․
լաքին ժը պօյ արօըզկթյե ուր տէ ուապմ̆ ու գասա
9 լազըմ պունէ ուր տէ պըտմ̆ ժեուա ։ Ի ժր ժը ոուա տը
պեմ, տրլեկ պըքըն ու ժը ոուա տէ պէ տայըն, արամրշ
պըքըն ու տէ հուն պը պրնըն․ լը տմ̆րր լըն՝ ու ժը
10 ոուա տէ պէ վմ̆պուն ։ Զըմա քօ հէր տրլեկչր տըստր֊
նմ̆, ու արամրշ քըօղ՝ տը պրնմ̆․ ու քր քօ լը տմ̆րր
11 տը լմ̆ տէ ժեուա պէ վմ̆պուն ։ Ճը ո՛ քր՞մ̆ աւ պավ
քօ երքը գուուէ ուր ժէ մահսր պը խուաղմ̆, մէկեր
12 տէլէ մահսլյե մա՞հր տը տըտմ̆ ժեուա ։ Եախօտ հէգ֊
13 պը խուաղմ̆, մէկեր տուփր՞շգ տըտմ̆ ժեուա ։ Նուա
երքը հուն քօ եարամաղ ըն տըզանըն պախշրշէ գանճ
պըտըն ժը ոլէտէ խօուա՝ չը՛ գաս հէնր փըու պաւլէ ո՛
ժը ապխումանան բուհ էլ Գուտս տը տմ̆ ժը ուանուա քօ
ժէ տրլեկ տըքըն ։
14 Ու լալ ճըն քր տմ̆ր տըխըստ, ու պու քր կավա քօ
ճըն ուապու՝ աւ լալ խապէր տա, ու խալգէ հէմր թա֊
15 ճրւպ ման ։ Ու ժը ուան հըներքան կօն․ Աուր ճընան
պը տէսթէ․ Պաալզէպուլ ուէյսէ ճընան տմ̆ր տը խմ̆ ։
16 Ու պաշգասրան ժր աուր տը ճաուապանտը պուն, ու
17 ժը ազխումանան ժէ նշան քր տրլեկ տըքըրը պուն ։ Հա֊
մա աուր Փըքրէ ուան պը զանը պունէ՝ կօ ժը ուան֊
ուա․ հէմր փատրշահրթր լը նավ խօտա հաթը ճրհէ
պուն՝ խարապ տը պմ̆, ու մալ քր լը նավ խօտա հա֊
18 թը ճրհէ պուն տը գէվմ̆ ։ Ու երքը Շէյթան ժր լը խօ֊
տա ճրհէ պու մ̆․ փատրշահրթյե ուր չա՞վան տէ պը
սմ̆քընմ̆․ չըմա քօ հուն տէժըն երքը մ̆զ ճընան պը
19 Պաալզէպուլվա տմ̆ր տը խըմ։ Ու երքը մ̆զ պը Պաալ֊
զէպուլվա ճընան տմ̆ր տը խըմ, գուուէգ ո՛ պը չը՞
տմ̆ր տը խըն, ժը պօյ աուր ուան տէ չէրաթճյե ո՛
20 պըպըն ։ Լէ երքը պը փէչյե Խօտէ մ̆զ ճընան տմ̆ր
տըխըմ․ երքը վուսան մ̆ փատրշահրթյե Խօտէ լը սէր
21 ո՛ կրհրշտրմ̆ ։ Քրնկա քօ մմ̆ուուվ քր պը գուվէթ քօ

սիլահէ խօ կըրէտան մալա խօ տը բէ , մալէ ուի լը սէ-
22 լամէթտա ն՛ ։ Համա էրքը ժէ եէքէ պը զօռ լը սէր
ուի պէ աուի ֆաթհ պը քա՛ , սիլահէ ուի ժէ տըսթի-
նա՛՝ լը սէր աուի քօ աւ ումուտէ խօ տանի պու . ու
23 աւ քօ ժը ուի սա՛նտըն փայ տըքա՛ ։ Աւ քօ պը մըռա
նըննա՛ ժը մըռա զըտտ ա՛ ու աւ քօ պը մըռա նա ճը-
վինա՛՝ պէլա տըքա՛ ։
24 Կավա քօ նափաք րուհ ժը մա՛ռուվ քի դէ տա՛ր
լը ճիյէդ պէժի տըկէռա՛՝ վէսայիթի արամիշ տըքա՛ ,
ու քինկա քօ նա պինա՛՝ տէժա՛ վա՛կէռըմ տխա լը
25 մալա խօ ժը քօ քի ա՛զ ռապում ։ Ու կավա քօ դէ
26 աուի փաքըժ ու սազ քըրըն տը պինա՛ ։ Ու ուէ չա-
ղէ տը ջօ ժը խօ բէթըր պաշգա հա՛ֆթ րուհ տըս-
թինա՛ պը խօռա . ու տը դէվա՛ լը ուէ սաքին տը-
պա՛ , ու ախըրէ ուէ մա՛ռուվ ժը ավըլէ ուի պէթա՛ր
տըպա՛ ։
27 Ու պու քի կավա քօ աուի ուանան խապէր տըտա
ժըն քի ժը գալապայէ սաունտա խօ հա՛լանի ու կօ ,
խօզի ժը աւ րահմռա քօ դա խօյի քըր ու ժը աւ ջը-
28 ջըքռա քօ ժը դառա շիր տան ։ Ու աուի կօ . Իլլա՝
խօզի ժը ուանռա քօ քէլամէ Խօտէ տը պըհիսըն ու
տը բէն ։
29 Ու կավա քօ խալք լը սէր ուի տը հաթը պուն ճը-
վանտըն , տէսթ քըր կօթընէ , սիլսիլէյէ հան եարա-
մազ ա՛ , նշան տը խուազա՛ , համա ժը ուիռա ժը նշանէ
Յունա փէյղէմպէրէ բէթըր՝ նշան տէ նէյէ տայըն ։
30 Չըմա քօ չավան քօ Յունա ժը Նինվէյիյանռա նշան
պու , վուսան ժի Գուռէ մա՛ռուվ տէ ժը սիլսիլէյէ հան-
31 ռա պըպա՛ ։ Մէլիքէ գըպլէյէ ռօյա գըյամէ տէ պը
մա՛ռուվէ սիլսիլէյէ հան ռապա՛ չէրամթէ ու լը սէր
ուան տէ հէօքմ պըքա՛ , չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ
հաթ ժը պօյ պըհիստընէ իլմէ Սիւլէյմանէ . ու վահա
32 լըվըր ժը Սիւլէյման բէթըր եէքէ հէյա՛ ։ Մա՛ռուվէ
Նինվէյիյան լը ռօյա գըյամէ տէ պը սիլսիլէյէ հան

ուապըն՝ ու տէ հէօքըմ պըքըն ուիա․ չըմա քօ պը վա֊
զա Եունայէ թօպա քըրըն․ ու վահա ժը Եունա բէ֊
թըր եէքէ լըվըր հէյա։
33 Ու գ՛ամ եէքէ չըրէ մէ նա խա՛ ու ըլ ճի քօ տըզի֊
դա տէյնա՛, նա՛ ժի ըլ պըն քէլէ, լէ ըլ սէր շամտանէ,
34 քօ ըլ հընտուռ հաթօղան դավէ պը պինըն։ Ջըրէյէ
կէօվտէ ջահըվ ա՛ կավա քօ ջահըվ զալալ ա՛․ կէօվտէ հէ֊
մի պը ռօհնի տըպա՛, համա ախթա քօ ջահըվ խարա֊
35 մաղ ա՛ կէօվտա ժի դարի տըպա՛։ Նուա մէզըմքա՛ քօ
36 ըլ դատա պուն ռահնի դարի նա՛ պա՛։ Էրքը հէմի կէօվ֊
տէէ դա պը ռօհնի ա՛, ու դարի փարչաքի թունընա՛
հէմի ժի պը ռօհնի տըպա՛, չավան քօ չըրէ քի պը ռօհ֊
նիյէ խօ դա ռօհնի տըքա՛։
37 Ու կավա քօ դըշդէ հան խապէր տըտա պու․ ֆա֊
րիսի քի ժէուա լավա տըքըր քօ բէուա դաշդէ պըխօն․
38 ուի ժի ջու ըլ սուֆրայէ ռօնըշդ։ Կավա քօ ֆարիսի
տի՝ մաթ մա, քօ ժը դաշդէ քըրընէ ավուլ նա հաթը
39 շուշտըն։ Ու Րապպ ժէուա կօ․ Նուա հուն ֆարիսիան,
ըլ ալիյէ տա՛րվա՛ թասէ ու շանագէ փագըժ տըքըն․
ու ըլ ալիյէ հընտուռ պը քշանտըն ու պը խարամազի֊
40 թի դըժա ա՛։ Է՛յ ագըլտըղան՝ աւ քօ ալիյէ տա՛րվա՛
41 ջէքըր, ալիյէ հընտուռ ժի աւ ջէ նա՛՞ քըր։ Լաքին
ժը վարիյէթէ խօ թասատըփ պըտըն, ու վահա հէր
42 դըշդ ժը ռուա փագըժ տը պա՛։ Վա՜յ ժը ո՛, ֆարի֊
սիանուա, քօ ուշրէ նանէյէ ու փէզէնայէ ու ժը հէմի
փէնճառ մէնճառան տըտըն ու կօհ նատըն ժը շէրիա֊
թէ ու մուհապէթէ խօտէ, առաննան քըրըն ու առա
43 տընան ժի կէրէք ա՛ ըլ բաշ կօհ նավէթըն։ Վա՜յ
ժը ո՛ ֆարիսիանուա․ քօ ըլ նավ տէրան ըլ ճիյէ պը֊
ըլնտան ռօնըշտըն տը հուպինըն ու ըլ չարշիյան սըլա֊
44 վան։ Վա՜յ ժը ռուա քօ՝ հուն ոդա պէյըրոյղ թըրպան
ըն, քօ մա՛ռուվան ըլ սէր տը ջօն ու նըզանըն։
45 Ու ժը նօմօսիան եէքէ ճէվապ տա ու կօ․ Էյա՞ խօճա
աւ խապէրան պը կօթընէ մա՛ ժի սէրհէվատէ տըքի։

46 Ուի ժի կօ․ Ծը ռուա Նօմօսիանռա ժի վա՜յ․ չըմա քօ
ժը մրռուվանռա պր զօռ հաթը պըրըն պարան պար-
տըքըն․ ու հուն պը փէչյէդ խօ ժը աւ պարանռա
47 նէզ նապըն։ Վա՜յ ժը ռուա, քօ թըրպէդ փէյղէմպէ-
48 րան չէ տըքըն, ու պավէդ ո՛ գուշտըն ուան։ Պու քի՝
ժը քըրըընէ պավանէդ խօ պը շահաաէթ քըրըընէ ծայիւ
տըպըն, չըմա քօ ուան աուան գուշտըն, ու հուն թըր-
49 պէդ ուան չէ տըքըն։ Ծը պօյ ուի իլմէ խօտէ ժի կօ․
աէ ժը ուանռա փէյղէմպէրան ու րէսուլան պըշէյինըմ,
50 ու ժը ուան աէ պը գուժըն ու պը գավարինըն։ Հաթա
քօ ժը իպթիտայէ տընէ հաթը ռըժանտըն խունյա հէ-
մի փէյղէմպէրան՝ ժը սիլսիլէյէ հան աէ պէ խօստըն։
51 Ժը խունյա Ապէլէ հաթա խունյա Զախարիայէ, քօ լը
օրթա մէզպահէ ու տաճարէ հաթը գուժդըն․ պըռա
տը պէմ ժը ռուա, ժը սիլսիլէյէ հան աէ պէ խօստըն։
52 Վա՜յ ժը ո՛ Նօմօսիանռա, քօ մըֆթէյէ իլմէ հուն վէ-
շարթըն, հուն նա՛ չունը էքէ, ու ուան քօ տը խուա-
զըն չունտըն՝ նա հէլըն։
53 Ու կավա քօ աւ խապէրան ժը ուանռա կօ, քեա-
թըպան ու ֆարիսիան աէսթ քըրըըն սու հաթընէ, ու
ժը սէմէաէ հէնի փըռ դըշդան բէռա զըտտ չունտընէ։
54 Ու տը բէ պուն քօ ժը տա՛վէ ուի դըշդ քի սէյտ պը-
քըն․ քօ ժէ կըլի պըքըն։

ՍԵՐ 12

1 Պը աուան կավա քօ պը հազարան ծալապա լը սէր
ուի հաթըն ճըվանտըն՝ վուսան քօ հա՛վու տու բէլ տը-
քըրը պուն, աէսթ քըր ժը շակըրտէդ խօռա կօթընէ․
ժը հէմիան բէշթը ժը հէվիր թըռուշէ ֆարիսիան սաճըն
2 պըն, քօ ան միւրայիթի՛։ Զըմա քօ վէշարթի դըշդ
քի թունիա՛ քօ պէյան նա՛ պա՛, ու տըզիդա քօ նէյէ
3 զանըն։ Ծը պօյ ուի հէր չըքօ լը դարիտա հուն աէ-
ժըն՝ աւ լը ռօհնիտա աէ պէ պըհիստըն, ու աւ քօ լը

օտայան ու լը կօհտա ո՛ կօ , լը սէր խանէյան տէ պէ
4 վազ քըրըն ։ Համա ժը ո՛ տօստէթ խօռա տէժըմ՝ մա՛
թըռսըն ժը ուան քօ կէօվտէ տը գուժըն՝ ու ժը ուէ
5 բէվա հէնի դըշդ քի քըրընէ թուննա՛ ։ Լէ ժը ռուա
նշան պըտըմ էրքը ժը քի պը թըռսըն , ժը ուի պը
թըռսըն՝ քօ ժը բաշէ գուժտընէ հէօքմաթէ ուի հէյա՛
6 լը ճէհէնէմէ ավէթընէ ։ Բէնճ ջուջըդան ժը տըտօ փու-
լըգռա նա՞յէ ֆըռօթան , ժը ուան եէքէ պիլէ լը պա՛ր
7 խօտէ նայէ պիր պուն ։ Լաքին մույէ սէրէ ո՛ հէմի ժի
համթիա՛ ժըմարթըն , էրքը վուսան ա՛ մա՛ թըռսըն , չը-
8 մա քօ հուն ժը փըռ ջուջըքան բէթըր ըն ։ Ու ժը
ռուա տէժըմ , հէր քի քօ մը լը պա՛ր մա՛ռուվան իգ-
րար տըքա՛ , Գուռէ մա՛ռուվ ժի աուի տէ լը պա՛ր մէ-
9 լէքէդ խօտէ իգրար պըքա՛ ։ Համա աւ քօ մը լը պա՛ր
մա՛ռուվան ինքեար տըքա՛ , լը պա՛ր մէլէքէ խօտէ տէ
10 պէ ինքեար պուն ։ Ու հէր քի քօ լը գարշէյէ Գուռէ
մա՛ռուվ դըշդ տէժա՛ , ժէռա աէ պէ ավֆ պուն համա
ժը Րուհ էլ Գուտսռա քիւֆիւր քըօղռա տէ ավֆ նա՛
11 պըն ։ Ու կավա քօ ո՛ տը պըն լը ճէմիաթան՝ ու լը պա՛ր
զապիդան ու հէօքըմտարան զամ մա՛ քըշէնըն՝ էրքը
12 չը ճէվապ տէ պըտըն , եա չը տէ պէժըն ։ Ջըմա քօ
Րուհ էլ Գուտս լը ուէ սաաթէ ժը կօթընռա ժը ռուա
լազըմ պուն տէ հին պըքա՛ ։
13 Ու ժը գալապայէ եէքէ ժէռա կօ ․ Նա՛ խօճա ժը
պըէյէ մըռա պէժա՛ քօ պը մըռա միրասէ փայ պըքա՛ ։
14 Ու աուի ժէռա կօ ․ Նա՛ մա՛ռուվ մը լը սէր ո՛ գատի
15 եա փայ քըրօղ քի՞ տանի ։ Ու կօ ժը ուանռա ․ մէզա՛-
քըն ու սագըննըն ժը դամաքեարիթյէ , չըմա քօ էօմրէ
16 եէքէ ժը զէտէ պունէ վարկյէթէ ուի նընա՛ ։ Ժը ուան-
ռա թէմսիլ քի կօ ․ ժը ճօթէ մա՛ռուվ քի խօրթ փըռ-
17 մահսուլ համթ ։ Ու աուի լը տըլէ խօտա ֆըքըր սըքը-
րը պու ու տըկօթ ․ Ջը՞ պըքըմ ճի թուննա՛ քօ լը ուէ
18 մահսուլէ խօ դէ քըմ ։ Ու կօ ․ Էդ զանըմ տէ չը պը-
քըմ , ամպարէ խօ հէլօշինըմ ու հէնի մա՛զըն ջէքըմ ․ ու

լը ուէ պը ճըվինըմ մահսուլէդ խօ ու հէմի նիմէթէդ
19 խօ ։ Ու ժը նէֆսէ խօռա տէ պէժըմ․ Եա՜ նէֆս ժը
պօյ փըռ սալան փըռ նիյմէթէ դա հէյա՛ րահաթ պա՛ ,
20 պըխօ՝ վէխօ , ու շաղ պա՛ ։ Լաքին Խօտէ ժէռա կօ ․
Է՜յ ագըլսըզ իշա՛վ ճանէ դա տէ ժը դա դալապ պը-
քըն , նուռա աուան քօ դա հազըր քըր տէ ժը քէ՞ռա
21 պըպըն ։ Ոդա ուհա՛ աւ ժի քօ ժը պօյ նէֆսէ խօ
խազնէ թօփ տըքա՛ , ու պը Խօտէ զէնկին նապա՛ ։
22 Կօ ժը շակըրտէդ խօռա , ժը պօյ աուի ժը ռուա տէ-
ժըմ ժը պօյ նէֆսէ խօ ղա՛մ մա՛ քըշինըն էրքը ա՛մ տէ
չը՛ պըխուն , ու նա՛ ժի պօյ կէօվտէյէ խօ՝ էրքը ա՛մ
23 տէ չը՛ օրկըրըն ։ Զըմա քօ էօմր ժը դաամէ բէթըր ա՛ ,
24 ու կէօվտէ ժը ճըլ ։ Լը ֆըժըքան մէզա՛քըն քօ նա դօվ
տըքըն ու նա տըչինըն՝ քօ քիլէր ու ամպարէ ուան
թուննա՛ ․ ու Խօտէ ուան խօտի տըքա՛ , լէ չը՛ փաս զէ-
25 տա՛ ո՛ քօ ժը դայրան բէթըր ըն ։ Ու ժը ո՛ քի՞ պը
ղա՛մ քըշանտընէ խօ տըքարա՛ լը սէր փամէ խօ հալա-
26 պի քի զէտէ քըրըն է ։ Նուռա էրքը լը սէր դըշդէ բը-
ջուք փուարէթէ ո՛ նա կէ , ժը պօյ պաշփա դըշդան
27 չը՞մա ղա՛մ տըխուն ։ Մէզա՛քըն լը սէր շուշանէ չավան
մա՛զըն տըպա՛ , զահմէթ նախօ ու նա տը ռէսա՛ , հա-
մա ժը ռուա տէժըմ, Սիւլէյման պիլէ պը հէմի սալթա-
նաթէ խօ օդա ուանան նէքէ նա՛ տը հաթը օրկըր-
28 թըն ։ Նուռա էրքը իռօ լը եապանէ սա՛քընի՝ ու սըպէ
տէ լը ակըր պէ ավէթըն կիյայէ՝ Խօտէ վուսան տըտա
օրկըրթըն , հէնի չը՞փաս զէտա՛ ո՛ Է՜յ հընտըք իմանան ։
29 Հէնի հուն արամիշ մա՛քըն տէ չը՛ պըխուն ու տէ չը՛
30 վէխուն , ու լը վէսվէսէտա մա՛ զէվըն ։ Զըմա քօ
աուան հէմիան դայիֆէյէդ տընէ արամիշ տըքըն , հա-
մա Պավէ ո՛ տըզանէ՛ քօ աւ հէմիան ժը ռուա լազըմ
31 ըն ։ Լաքին հուն փատիշահիթիյէ Խօտէ տիլէկ պըքըն ,
32 ու աւ հէմի դըշդան տէ ժը ռուա զէտէ պըն ։ Մա՛
թըռս Է՜յ կառանէ բըջուք ․ չըմա քօ Պավէ ո՛ րազի
33 պու քօ ժը ռուա փատիշահիթիյէ պըտա՛ ։ Վարիյէթէ

խօ պը ֆռօշըն ու սատագ̈ա պըտըն, ու ժը խօռա նա̆
հալթը գեվըն պուն քէսէյան ջէքըն ու լը ազխումանտա
ժը խօռա նա̆ հալթը գ̈ատանտըն խազնէ պըքըն՝ լը քօ
34 քը նա̆ տըղ տը տըղա̆ ու նա կըզուղ խարապ տըքա̆։ Զը-
մա քօ խազնէյէդ ո՛ լը քօ քը պըպա̆՝ տըլէ ո՛ ժը տէ
35 լը ուէ պըտա̆։ Բըշդէ ո՛ կըրէտան պըպա̆, ու չըրէյէդ
36 ո՛ հալթը վէխըստըն։ Ու հուն ժը օդա աւ մա̆ռուվան
քօ ժը էֆէնտըյէ խօռա տը բէն, էրքը չը՞ չաղ տէ վէ-
կէռա̆ ժը տավէթէ՝ քօ քընկա պէ ու լը տա̆րը խա̆,
37 զուվա̆ ժէռա վէքըն։ Խօզի ժը աւ խըզմէթքեարանռա̆՝
քօ կավա քօ էֆէնտը պէ՝ ու ուան հէշար տը պընա̆․
պըռա տը պէժ ժը ոռա, քօ աւ տէ բըշդէ խօ կըրէ-
տա̆, ու ուան լը սուֆրէտա տէ պըտա̆ ռօնըշտըն ու
38 պը պըհուրա̆ ժը ուանռա տէ խըզմէթ պըքա̆։ Էրքը
լը իքընճը եա իւչիւնճը նօպէթէ շա̆վէ պէ ու վուսան
39 պը պընա̆՝ խօզի ժը աւ խըզմէթքեարանռա։ Համա
աուը պը զանըն քօ էրքը խօտըյէ մալէ պը զանը պու
լը քը ժան սաաթէտա տըղ դէ, հէշար տը սա̆քընը
պու, ու պա̆ր նա̆ տըտա քօ տըղ մալա ուը գ̈ուլ պը-
40 քա̆։ Հուն ժը հազըր պըն, չըմա քօ լը օխթա քօ հուն
թախմըն նա քըն Գուռէ մա̆ռուվ դէ։
41 Ու Փէթրոս ժէռա կօ․ Եա՛ Րապպ աւ թէմսըլէ հա
42 ժը մա̆՞ռա դա կօ․ եա ժը հէմըանռա ժը։ Ու Րապպ
կօ․ Ա̆ճապա աւ էմըն ու պը ագըլ վէքըլլարճ քը՞ա̆ քօ
էֆէնտըյէ ուը աուը լը սէր խըզմէթքեարանէդ խօ թա-
43 յըն քըր․ քօ լը օխթէտա թայընէ ուան պըտա̆։ Խօզի
ժը աւ գ̈ուլռա՝ քօ օխթա հաթընէ էֆէնտըյէ ուը
44 աուը տէ վուսան քըրօղ պըպընա̆։ Պըռա տը պէժ ժը
ոռա, քօ աուը տէ լը սէր հէմը վարըյէթէ խօ թայըն
45 պըքա̆։ Համա էրքը աւ գ̈ուլ լը տըլէ խօտա տէժա̆
էֆէնտըյէ մըն տէրէնկ տը գեվը հաթընէ, ու խըզմէթ-
քեարան հէմ պէսչէմէյան քութընէ, ու սէրխօշ պունէ
46 պաշըլամըշ տըպա̆։ Էֆէնտըյէ աւ գ̈ուլ տէ պէ՝ լը վու-
սան ռօ քը քօ աւ նա բէ ու լը վուսան սաաթ քը քօ

աւ նըզանը · ու աուի տէ տու ճի պըքյա ու հիսսէ ուի
47 տէ պը իմանսըզանուա տէյնը ։ Ու աւ գուլ քօ խօս-
տընէ էֆէնտիյէ խօ զանը ու պը խօսստընէ ուի հազըր
48 նա քը՝ փըռ տէ պէ քուլթան ։ Համա աւ քօ նըզանը
ու ժը քուլթընուա լայըգ դըշդ քը տըքը , հընտըք
դէ քուլթան · ու ժը քէուա քօ փըռ հաթը տայըն՝ ժը
ուի տէ փըռ թալէպ պըպը ու ժը քէուա քօ փըռ
հաթը թէնայիհ քըրըն , ժը ուի տէ հէնի զէտէ թալէպ
պը պը ։
49 Էզ ակըր խըստընէ հաթըմ լը տըընէ · չըմա քօ տը
50 խուազըմ ժը նուաստա ալաֆ վէքէթի պույա ։ Համա
թահֆիլ քը մըն հէյը ժը թահֆիլ պունուա ու չավան
51 թագադա տըքըմ հաթա քօ թէքմիլ պը պը ։ Հուն թախ-
մին տըքըն ա̆զ հաթըմ լը սէր արտէ սէլամէթ խըստընէ ,
52 ժը ռուա տը պէժ, նա , լէ ճիհէ պուն ։ Չըմա քօ ժը
ուէ բէվա լը հէք մալէտա բէնճան ժը հէվուտու տէ
պէն ճիհէ պուն , սըսէ ժը տըտօյան՝ ու տըտօ ժը սը-
53 սէան ։ Պավ տէ ճիհէ պըպը ժը ոլատէ , ու ոլատ ժը պա-
վէ , տէ ժը գիզ՝ ու գիզ ժը տէ , ու խըմսու ժը պուք՝
ու պուք ժը խըմսու ։
54 Ու կօ խալքէռա · չավա քօ ժը ալիյէ ռօ ավայէ ա-
վուր քը հաթը ռապուն տը պինըն զուվա տէժըն էր-
55 քը պարան տէ պէ , ու ուսան տը պը ։ Ու կավա՞ քօ
պայէ դուպլէ , փըֆ տըքը , տէժըն տէ կէրմ պը պը
56 ու վուսան տը պը ։ Եա՛ մուրայիան ռույա ազըմանան
ու արտէ տըզանըն թէֆթիշ քըրընէ լէ օխթա հան չա-
57 վան հուն թէֆթիշ նա քըն ։ Ու հուն ժը խօ չըմա՞
58 ֆարդ նա քըն հաքէ ։ Չըմա քօ կավա քօ պը խասմէ
խօռա լը զապիթէ տըջը · լը ռէտա ժէ խալաս պուն-
ռա պը խապէթ նը պը քօ դա լը պա գազը պըք-
շինը , ու գազը դա ժը ճէլատռա թէսլիմ պըքը , ու
59 ճէլատ ժը լը զընտանէ տա դինը ։ Ժը դառա տէժըմ,
ժը ուէ տէ ռա նը պի , հաթա քօ փուլըքէ բաշինէ
էտա նը քը ։

ՍԷՐ 13

1 Ու լը ուէ զէմանէ հընըքան հաթըն ու ժը պօյ
ճէլիլիան ժէռա թարիֆ քըրըն, քօ խույնէ ուան
2 փիլատոս պը գուրպանէ ուան թմվ քըր։ Ճէվապ տա
իսա ու կօ ժը ուանռա․ Հուն թախմին տըքըն քօ աւ
ճէլիլիան ժը հէմի ճէլիլիան բէթըր կինէքեա՞ր պուն,
3 քօ վուսան դըշդան քըշանտըն։ Ժը ոռա տէժըմ՛նա,
լէ էրքը հուն թօպա նա՛քըն հէմիան ժի տէ վուսան
4 հէլաք պըն։ Եախօտ աւ հա՛շտահան՝ քօ լը սէր ուան
գուլէյէ Սիլուհանէ քէթ ու ուան գուժդ, հուն թախ-
մին տըքըն քօ աուան լը Գուտսէ սաքին պուն ժը հէմի
5 մա՛ռուվան բէթըր՞ պը գապահաթ պուն։ Ժը ոռա տէ-
ժըմ՛նա, համա էրքը հուն լթօպա նա՛ քըն՝ հուն հէ-
միան ժի տէ վուսան հէլաք պըն։
6 Թէմսիլէ հան ժի կօ․ Եէքէ լը նավ ռա՛զէ խօտա
տար քի հէժիլ տանի պու․ ու հաթը ժէ մէյվէ խօս-
7 տընէ ու նա՛ տի։ Կօ ժը պաղվանռա վահա սէ սալ ա՛
քօ ա՛ղ դէմ ժը աւ տարէ հէժիլէ մէյվէ արամիշ քը-
րընէ ու նա պինըմ, նուա պը պըռ աուի՝ չըմա՞ արտէ
8 ժի պադալ տըքա՛։ Աուի ճէվապ տա ու կօ․ Եա՛ էֆէն-
տիյէ մըն աուի իսալ ժի պա՛րտա՛, հաթա քօ լը տօռա
9 ուի պը քօլըմ ու սէրկին տէյնըմ։ Ու էրքը մէյվէ տա,
խօշ, էրքը նա աուի պըպըռ ու պավէժա՛։
10 Ու աուի լը տէր քի լը ռօյա շէմուէ հին տըքըր։
11 Ու վահա ժընըք քի հա՛պու քօ աուէ րուհէ նախօշի-
թիյէ կըթը պուժը հաժտահ սալան բէվա, ու ճըվիա
կլօք պօ պու ու գա նա՛ տըքեարը պու լը ժօր նըհէռ-
12 թընէ։ Ու իսա աուի քօ տի ժը խօռա կաղի քըր, ու
կօ ժէռա․ Եա՛ հուրմէ ժը նախօշիթիյէ խօ դու խա-
13 լաս պույ։ Ու տէսթէ խօ լը սէր ուի տանի, ու զուվա
14 ռաստ պու, ու ժը Խօտէռա շըքըր տըքըր։ Ու մա՛-
ղընէ ճըվաթէ պը սու հաթընէ ճէվապ տա՝ ժը պօյ
իսա լը ռօյա շէմուէ սաղ քըրընէ, ու կօ ժը խալքէռա,

Շէշ ըօ հէյա՛ քօ լը ուէ չաղէ ճայիզ ա՛ չըղըւ քըրըննէ
լը ուէ ըօյանտա որըն սաղ պըն , ու նա լը ըօյա չէ-
15 մուէտա ։ Նուա Բապպ ժէըա ճէվապ տա ու կօ ․ Եա՛
միւրայի՝ ժը ո՛ հէր եէքէ լը ըօյա չէմուտա կայէ խօ
16 եա քա՛ր ժը աֆըռ վէ նա՛՞քա՛ քօ պը պա՛ ավ տա՛ ։ Լէ
ուխա քօ գիղա իպըահիմ պու քօ վահա հա՛ժտահ սալ
ա՛ քօ Շէյլթան աուխ կըրէտա , լը ըօյա չէմուտա ժը
17 աւ կըրէտանէ վէքըրըն վաճիպ նա՛՞ պու ։ Ու դըշդէ
հան քը կօ , լը գարշի ուխ սա՛քընանտօղ հէմիան ժի
րէզիլ տը պօ պուն , ու խալգէ հէմի չաղ տը պօ պուն
լը սէր աւ հէմի գանճ ամէլան քօ ժէ իճրա տը պօ պուն ։
18 Ու կօ փատիշահիլթիյէ Յօտէ մինայէ չը , ու ժը չը՞-
19 ըա պը չըպինըմ աուխ ։ Տը մինա համզէ խարտալէ քօ
մա՛ռուվ քի սա՛նտ՝ ու լը պաղչէյէ խօ ավէլթ , մա՛զըն
պու ու տար պու ․ ու դայրէ աղխմանան լը սէր կու-
լիէդ ուխ սաքին պուն ։
20 Ու տխսա կօ , փատիշահիլթիյէ Յօտէ ժը չը դըշդըա
21 պը չըպինըմ ․ Տը մինա հէվիր թըռշէ , քօ աուխ ժընըք
սա՛նտ ու լը նավ սէ չինիք արան վէ շարթ , հալթա քօ
հէմի ժի հէվիր պու ։
22 Ու լը պաժէրան ու լը գասապան պը կէըանտընէ
հին տըքըր , ու կավա քօ լը ալիյէ Գուտսէ ըէվիլթի
23 տըքըր ։ Եէքէ կօ ժէըա , Եա՛ Բապպ աճապա հընտը-
24 քըն ըան քօ տէ խալաս պըն ։ Ուխ ժի կօ ժը ըանըա
ղայրէթ պըքըն քօ ժը տա՛րիյէ դա՛նկ պը պըհուըըն ,
ժը ըռա տը պէմ , փըռան լէ ջուհտընէ տէ պը խուա-
25 ղըն համա գատիր տէ նա՛պըն ։ Ժը ուէ բէվա քօ խօ-
տիյէ ըա տըպա՛ ․ տա՛րի տը գուֆըլինա՛՝ ու հուն լը
տա՛րվա՛ պը սա՛քընանտընէ ․ տէ տէսթ քըն լը տա՛րի
խըստընէ ու կօթընէ ․ Եա՛ Բապպ , եա՛ Բապպ ժը մա՛-
ըա վէքա՛ , ուխ ժի պը ճէվապ տայընէ տէ պէժա՛ ժը
26 ոռա ․ ա՛զ ո՛ նաս նաքըմ հուն ժը քօ նա՛ ։ Ուէ չաղէ
տէ տէսթ քըն կօթընէ ա՛մ լը պա՛ր դա խուարըն ու
27 վա՛խուարըն , ու դա լը քուչէյէդ մա՛ հին քըր ։ Ու

աուի տէ պէժա̆ , ժը ուա տէժըմ, ա՛զ ո՛ նաս նաքըմ
հուն ժը քօ նա̆ , ժը մը տուր պըն , եա՛ հէմի նահաքի֊
28 թի քըրօղան ։ Լը ուէ տէ պըպա̆ կըրըն ու ք̇ըրչինէ
տըռանան , ու կավա քօ պը պինըն Իպրահիմէ ու Իս֊
հաղէ ու Եաղուպէ ու հէմի փէյղէմպէրան լը նավ
29 փատիշահիթիյէ Խօտէ ու ո՛ լը տա̆րվէ քըրընէ ։ Ու ժը
ռօ հէլաթէ ու ժը ռօ ավայէ ու ժը փօրճասէ ու ժը
ք̇ուպլէ տէ պէն ու տէ ռօնըն լը փատիշահիթիյէ Խօ֊
30 տէ ։ Ու վահա հա̆նա̆ ավուլան քօ տէ բաշինան պըպըն
ու բաշինան քօ տէ ավուլին պըպըն ։
31 Ու լը ուի ռօժէտա չէնտ ֆարիսիան հաթըն ու կօն
ժէռա ․ ռապա̆ ու ժըվըր հառա̆ , չըմա քօ Հիրօտիս դա
32 դուժտըն տը խուազա̆ ։ Ու աուի կօ ժը ուանռա , հա̆֊
ռըն ժը աւ ռուվիռա պէժըն ․ վահա ա̆զ ճընան տա̆ր
տը խըմ, ու չիֆայիթիան թէմամ տըքըմ իռօ ու սըպէ ,
33 ու լը ռօյա սըսէանտա տէ թէքմիլ պըպըմ ։ Լաքին ժը
մըռա լազըմ ա̆ քօ իռօ սըպէ ու աւ ռօյա տըն պը կէ֊
ռըմ, չըմա քօ իհթիմալ նըն ա̆ քօ փէյղէմպէր ժը Գուտ֊
34 սուշէրիֆէ տա̆րվա հէլաք պըպա̆ ։ Եա՛ Երուշալիմ՝ փէյ֊
ղէմպէրան դուժդօղ ու ժը դառա հաթը շիանտօղան
դէվըր քըրօղ Երուշալիմ, չէնտ ճարան մը խօստ ոլէտէ
դա ճըվանտըն՝ չավան քօ մըրիշք ջուջըքէ խօ լը պըն
35 փա̆ռէ խօ տը ճըվլինա̆ , ու հուն նա̆ խօստըն ։ Վահա
մալա ո՛ ժը ուա խարապ տը մինա̆ , համա ժը ուա
տըպէժմ հէնի մը հուն տէ նա̆ պինըն , հաթա քօ պէժըն ,
պը նավէ Խօտէ հաթօղ միւպարէք պըպա̆ ։

ՍԷՐ 14

1 Ու պու քի՝ կավա քօ աուի լը ռօ քի չէմուտա ,
քէթ լը մալա ֆարիսի քի նան խուարընէ , ու աուան
2 աուի տը բէ պուն ։ Ու վահա եէքէ սըսդա լը պա̆ր
3 ուիտա հա̆պու ։ Ու Իսա ճէվապ տա՝ ու կօ ժը նօմօ֊
սիանռա ու ֆարիսիանռա , էրքը ճայի՞զ ա̆ լը ռօյա չէ֊

4 մռւտա սաղ քըրըն ։ Ու ուան հըսքօթ պօ պուն , ու
աուի կըրըթ աուի ու սաղ քըր ուի ու չիանտ ու կօ ժը
5 ուանռա ․ Ժը ո՛, քա՛ր եա կայէ քի՞ լը ռօյա չէմռւտա
6 լը պիրէ պը դէվա՛՝ աուի զուվա տա՛ր նէ՛յնա՛ ։ Ու ժէ֊
ռա ժը պօյ դըշդէ հան գատիր նա՛ պուն ճէվապ տա֊
յընէ ։
7 Ու ժը տավէթլիանռա թէմիլ քի կօ ․ Կավա քօ տի
էրքը չա՛վան ճիյէդ ավուլին տը պըժարթըն ․ կօ ժը
8 ուանռա ։ Կավա քօ եէքէ դա կաղի տը քա՛ լը տավէթէ
լը սէր տէօշէկէ ժօռին ռումա՛նա՛ , Նա՛պա՛ քօ ժը ուի
9 ժը դա եէքէ միւթէպէր պէ կաղի պուն ։ Ու աւ քօ
դա ու աուի կաղի քըր , պէ ժը դառա պէժա՛ , ժը ուի֊
ռա ճի պը տա՛ ․ ու ժը բէվա պաշլամիշ պի պը չէրմ
10 լը ճէյէ բաշլին կըրթընէ ։ Լէ կավա քօ տավէթ տըպի՝
հառա՛ լը ճիյէ բաշլին ռօնի , քը ոխթա դա տավէթ
քըօղ պէ , ժը դառա պէժա՛ ․ Եա՛ տօսթէ մըն հէնի
ժօր ռապա՛ , լը ուէ չաղէ պը դառա լը սօֆրէտա ռօ֊
նըշտօղան՝ լը պա՛ր ուան ժը դառա տէ խղղէթ պը պա՛ ։
11 Ջըմա քօ հէր քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքա՛՝ տէ ալշաղ
պը պա՛ ․ ու խօ ալշաղ քըօղ՝ տէ պըլընտ պը պա՛ ։
12 Հէմ ժը խօ տավէթ քըօղռա կօ ․ Կավա քօ դաշդէ
եա՛ չիվէ տըքի , տօսթէ խօ եա պըրէյէդ խօ եախօտ
խըսըմէդ խօ եա ճիրանէդ զէնկինան տավէթ մա՛քէ ,
Նա՛ պա՛ քօ ուան ժի դա տավէթ պըքըն , ու ժը դառա
13 պէտէլ պըպա՛ ։ Լէ կավա քօ զիյաֆէթ տըքի , ֆագի֊
րան , սագաթան թօփալան՝ քօռան տավէթ պըքա՛ ։
14 Ու խօզի ժը դառա քօ , պէտէլէ ուան թունա՛ քօ ժը
դառա պըքըն , ու աւ պէտէլէ տէ լը գըյամէ սատը֊
գան ժը դառա պէ տայըն ։
15 Ժը աւ սուֆրէտա ռօնըշտօղան եէքէ կավա քօ խա֊
պէրէ հան պըհիստ կօ ժէռա ․ Խօզի ժը աուիռա քօ
16 նան տը խօ լը փատիշահիթիյէ Խօտէտա ․ Ու աուի ժէ֊
ռա կօ ․ Մա՛ռուվ քի շիվ քի մա՛զըն քըր ու փըռ
17 մա՛ռուվան տավէթ քըր ։ Ու ոխթա չիվէ խըզմէթ֊

քեարէդ խօ չիանտ՝ քօ աւ տաւէթլիան կաղի քա՛,
18 պը կօթընէ էրքը՝ հէր դըշդ հաղըր ա՛։ Ու հէմիան
ժի պաշլամիշ պուն մրհանէ տիթրնէ, ավուլին կօ. Մը
զմվի քըռւի, տը վապու քօ հա՛ռըմ աուի պը պլինըմ.
Էղ ժը դա ռէճա տըքըմ քօ մը մաղուլ հասապ քա՛։
19 Ու աւ է տըն կօ. Բէնճ ճօթի կա մը քըռւի, ու տըջըմ
քօ ուան պը ճէռըպլինըմ, ժը դա ռէճա տըքըմ քօ մը
20 մաղուլ հասապ քա՛։ Ու պաշգ՝ասի կօ. Մը ժը խօռւա
21 ժըն անի, ժը պօյ աուի ա՛զ նըքարըմ պէմ։ Ու խըզ-
մէթքեարը հաթ ու ժը էֆէնտիյէ խօռւա աուան խապէր
քըր, ուէ չաղէ աւ խօտիյէ մալէ սու հաթ, ու կօ ժը
խըզմէթքեարէդ խօռւա, զուվա ռապա՛ լը մէյտանիան
ու քուչէյէդ պաժէրէ, ու ֆագիրան ու սագաթան ու
22 թօփալան ու քօռւան լըվըր պինա՛։ Գուլ ժի կօ. Էա՜
Բապպ չավան քօ դա էմր քըր պու, ու հէժա ճի հէյա՛։
23 Ու էֆէնտի ժը գ՝ուլըռա կօ. Ռապա՛ լը նավ ռէյան ու
նագ՝ապան, ու քի քօ տը պինըն՝ պինըն լըվըր՝ հաթ
24 քօ մալա մըն դըժա՛ դըպա՛։ Ջըմա քօ ժը ռւա տէժըմ
քօ ժը աւ տաւէթլիան՝ եէքէ ժի տէ դամա չիվէ մըն
նա՛սթինա՛։

25 Ու բէռա փըռ խալգ՝ ջուն, վա՛կէռիա ու կօ ժը
26 ուանռա։ Աւ քօ լը բէյ մը դէ, ժը պավ ու ժը տի,
ժը ժըն, ու ժը ոլէտան, ու ժը պըէյան, ու ժը խուշ-
գ՝ան, ու ժը նէֆսէ խօ ժի ի.քըրահ նա՛քա՛՝ նըքարա՛ շա-
27 կըրտէ մը պըպա՛։ Ու քի քօ խաչէ խօ հէլնէյնա՛, ու
28 բէյ մըն նա՛յա՛. Նըքարա՛ շակըրտէ մը պըպը։ Ջըմա քօ
ժը ո՛ քի՞ գ՝ուլլէ քի ջէքըրըն պը խուաղա՛, աւլուլ ռօ
նէյնա՛՝ ու խարճէ ուի հիսապ նա՛քա՛, էրքը աուի թէ-
29 մամ քըրընէ գ՝ուտրէթէ ուի հէ՞յա՛։ Էրքը նա՛ պը քօ
կավա հիմէ տէյնը, ու նըքարը թէմամ պըքա՛, հէմի
30 տիթօղան տէսթ պըքըն աուի մէզգ՝արա քըրընէ։ Ու
կօթընէ, էրքը մա՛ռուվէ հան տէսթ քըր ջէ քըրընէ,
31 ու գ՝ատիր նա՛ պու թէմամ քըրընէ։ Եախօտ քի՞ ժան
խօնաքեար տը ջօ՝ փա՛շ աըչօ պը հէնի խօնաքեար քի,

ու ավուլ ռօ նէյնա̆ ու ժը խօռա չէվըր պըքա̆ , էրքը
պը տաս հազարան տըքարա̆՞ լը պա̆ր աուի պը սա̆քը-
32 նա̆ քօ պը պիսթ հազարան դէ լը սէր ուի ։ Էրքը նա,
չը գ̇աս քօ ու տուր ա̆, էլչի տը չէյինա̆՝ ու պարու-
33 չիթի տը խուազա̆ ։ Նուա ժը ո ժի՝ ահվա հէր քի քօ
հէմի վարխէթէ խօ թէրկ նաքա̆ , նը̣քարը շակըրտէ մը
34 պըպա̆ ։ Խօյ գանճ ա̆, համա խօյ էրքը պէ դահմ պը-
35 պա̆, պը չը՞ տէ թէրպխյէ պըպա̆ ։ Ու նա̆ ժը հարիռա
նա̆ ժի ժը սէրկինռա լազըմ տը պա̆, լէ աուի լը տա̆ր
տավէժըն, ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա հօ հէյա̆
պըրա կօտարի պը քա̆ ։

ՍԷՐ 15

1 Ու աուի կօտարի քըրընէ հէմի կիւմրիւքճիան ու
2 կիւնէքեարան ժէռա նէզ տը պօ պուն ։ Ու ֆարիսիան
ու քեաթիպան կազընան տըքըր պուն ու տը կօթը պուն ․
չը՞մա ուխա կիւնէքեարան գ̇ապուլ տըքա̆ , ու պը ուան-
ռա տըխօ ։
3 Թէմսիլա հան կօ ժը ուանռա ։ (4) Ժը ո՛ ժըքէռա̆՞
սա̆տ պըզընէ ուի հա̆պա̆՝ ու ժը ուան էրքը եէքէ վուն-
տա պըքա̆ , նօթու նա̆հան նա̆՞ հէլա̆ լը չէօլէ , ու լը
բէյ աւ վունտա̆ պուն պը ջօ , ու հաթա քօ աուի պը
5 պինա̆ ։ Ու կավա քօ տը պինա̆՝ պը շազիթի լը սէր
6 բըշդա խօ տա դինա̆ աուի ։ Ու լը մալ տը ջօ կազի
տը քա̆ տօսթ ու ճիրանէդ խօ, ու ժը ուանռա տը
պէ ․ Շազ պըն պը մըռա ․ չըմա քօ մը վունտա քըըր
7 պըզընէ խօ տի ։ Ժը ուա տը պէժ քօ ահվա շազիթի
տէ պըպա̆ լը ազիւմանտա ժը պօյ կիւնէքեար քի քօ
թօպա տըքա̆՝ նա քի ժը պօյ նօթ ու նա̆հ սատըգ̇ան՝
8 քօ ժը ուանռա թօպա լազըմ նըյնա̆ ։ Եախօտ՝ քի՞ ժան
ժըն ա̆ քօ տա̆հ տըրէմէ ուի հէպա̆ , ու էրքը տըրէմ քի
վունտա պըքա̆ ․ չըրա վէ նա̆՞խա̆ , ու լը նավ մալէ սըվ-
նըք խը , ու գ̇անճ լէ պը կէռա̆ , հաթա քօ աուի պը

9 պընըմ՛ ։ Ու կավլա քօ տը պընըմ՝ կաղը տըքմ՛ տօսլթ ու
ճըրանեան ու տէժմ՛, պը մըռա չաղ պըն, չըմա քօ մը
10 վուննտա քըր տրէմէ խօ տը ։ Ժը ռռա տը պէմ, վու-
սան ժը չաղըլթը տըպմ՛ լը պմ՛ր մէլէքէ խօտէ՝ ժը պօյ
կըռնէքեար քը քօ թօպա տըքմ՛ ։
11 Ու կօ, Ժը եէքէռա տռռ գուռէ ուը հմ՛պու․ ժը
12 ուան բըջուկ ժը պավէ խօռա կօ ։ Եա՛ պապա ժը վա-
րըսէթէ խօ չը քօ ժը մըռա տըգէվմ՝ հըսսէյէ մըն պը-
13 տմ՛․ ո՛ւը ժը՝ մալէ խօ ժը ուանռա փայ քըր ։ Ու փըռ-
նէմա՝ գուռէ բըջուք հէմը դըշդէ խօ ճըվանտ ու լը
ոլաթ քը տուր ջու․ ու լը ուէ մալէ խօ հէմը թէլէֆ
քըր, չըմա քօ պը խօվարտէյըթը ռա տը պօ պու ու
14 ռօ տը նըշտ պու ։ Ու կավա քօ հէմը ճատանտ՝ լը
ուէ մէմլէքէթէտա ղալայը քը մ՛զըն պու, աուը պաշ-
15 լամըշ պու ֆագըրըթը քշանտընէ ։ Ու ջու քէթ լը պա
եէքէ աւ մէմլէքէթլըյէ, ուը ժը աուը չըանտ լը տէշ-
16 տէ խընզըրան չէրանտընէ ։ Ու արզու տըքըր ժը խար-
նուպէ ժը խուարընէ խընզըրան զըքէ խօ դըժա քը-
17 րընէ, ու եէքէ նմ՛ տը տա ժէռա ։ Ու աուը լը սէր
խօ հալթ՝ ու կօ․ Ջէ՛նտ փալէյան հէնմ՛ լը մալա պա-
վէ մըն պը նան թէր պուն, ու մ՛զ լը վըր ժը նազան
18 տը մըրըմ ։ Ռապըմ հմ՛ռըմ ժը պավէ խօռա, ու պէ-
ժըմ ժէռա․ Եա՛ պապա մը կըռնէ քըր լը պմ՛ր ազը-
մանան ու լը պմ՛ր դա․ Ու հէնը լայըգ նընըմ մ՛զ գու-
ռէ դա պէմ կօթընէ, մը ռդա փալէյանէդ խօ եէքէ
20 պըքմ՛ ։ Ու ռապու ժը պավէ խօտա հալթ, ու աուը
կավա քօ հէժա տուր պու պավէ ուը տը, ու հայֆա
ուը հալթ, ռապու պազտա ու լը աստույէ ուը քէթ ու
21 ռամըսա աուը ։ Ու գուռ ժը ժէռա կօ․ Եա՛ պապա՝
մը կըռնէ քըր լը պմ՛ր ազըռմանան ու լը պմ՛ր դա, ու
22 հէնը լայըգ նընըմ մ՛զ գուռէ դա պէմ կօթըն ։ Ու պա-
պա ժը խըզմէթքեարանռա կօ․ Պը՛ տմ՛րընըն ճըլէ ա-
վուլըն ու ժէռա պըտըն օրկըրթըն, ու կըռսթըր տէյ-
23 նըն լը բէչըյէ ուը ու սօլ լը լընկա ուը ։ Ու ճօնը կայէ

գ̇ալավ պինըն ու սէրժէ քըն , ամ պը խուն ու շաղ պըն ։
24 Ջըմա քօ գուռէ մը հան՝ մըրի պօ պու սաղ պու , ու
վունտա պօ պու հաթըրտիթըն . ու տէսթ քըրըն շաղ
25 պունէ ։ Ու գուռէ ուի մազըն լը զավիտա պու . ու
կավա քօ տը հաթը պու , ու նէզէ մալ պու ու տան-
26 կա ըսթըրան ու ռաք̇սան պըհիստ ։ Ու ժը խըզմէթ-
քեարան եէքէ խօռա կազի քըր ու փըռսը տըքըր , էր-
27 քը աւ չըն՞ ։ Ուի ժի կօ ժէռա . էրքը պրէյ դա հաթ
ու պապէ դա ճօնը կայէ գ̇ալավ սէրժէ քըր , ժը ուի
28 սէմէտէ քօ աուի սաղ սէլիմ տէսթ անի ։ Նուա աուի
սու հաթ . ու նա տը խօստը պու լը հընտուռ քէթընէ ,
համա պապէ ուի լը տէր քէթ ու ժէռա լավա տըքըր ։
29 Ճէվապ տա ու կօ ժը պապէ խօռա , աւ չանտ սալ ա̆ քօ
ժը դառա խըզմէթ տըքըրմ , ու գ̇աթ ժը խապէրէ դա
ա̆ղ տա̆րնա̆ քէթըրմ , ու գ̇աթ ճար քի ժը մըռա դա դա-
ըրըջ քի նա̆ տա , քօ պը տօսթէդ խօռա մը շագըթի պը
30 քըրա ։ Համա կաւխ քօ հաթ գուռէ դա աւ քօ մալէ
դա պը ֆահշան խուար , ժէռա դա սէրժէ քըր ճօնը
31 կայէ գ̇ալավ ։ Ու աուի կօ ժէռա . Էյ̆ էվլատ դու հէր
չաղ պը մըռա ի , ու հէմի վարխէթէ մըն է դա ա̆ ։
32 Համա լազըմ պու քօ՝ շաղ ու մէսրուր պունէ . չըմա քօ
պըրէյ դա հանա մըրի պօ պու ու սաղ պու , ու վուն-
տա պօ պու . ու հաթը տիթըն ։

ՍԷՐ 16

1 Ու կօ ժը շակըրտանրա . Եէքէ զէնկին հա̆պու , քօ
քէթխուտա քի ուի հա̆պու , ու լը սէր ուի կըլի պու
2 պու , էրքը վարխէթէ ուի թէլէֆ տըքա̆ ։ Ու աուի կա-
զի քըր ու կօ . Աւ չը՞ա̆ քօ ժը պօյ դա տը պըհիսըմ ,
հըսապէ քէթխուտայիթիյէ խօ պըտա̆ , չըմա քօ հէնի
3 քէթխուտայիթի տէ նա̆ քի ։ Քէթխուտա լը տըլէ խօ-
տա կօ . Էզ չը՞ պըքըմ . չըմա քօ էֆէնտիյէ մըն քէթ-
խուտայիթի ժը մըն տըսթինա̆ , շըղուլ քըրըն նըքա-

4 ըրմ, տիլանչիլթի չէրմ տըքըրմ։ Եղ գանըմ տէ չը պը-
քըմ՝ վուսան կավա քօ ժը քէթխիւտայիթյէ խօ մա-
5 ղուլ պըպըմ, մը լը մալա խօ գապուլ պըքըն։ Տէյն-
տարէ էֆէնտյէ խօ ժը խօռա կաղի քըր՝ ժը ավու-
յինռա կօ, չը՞ գաս տէյնէ դա հէյա̆ ժը էֆէնտյէ
6 մըռա։ Ուի ժի կօ. Սատ չափ ռունէ զէյթուն. կօ
ժէռա, պըսթին թէմէսիքէ խօ, ու ռօնի զուվա բէնճի
7 պը նըվիս։ Բաշէ ժը տուէ տընռա կօ. Դու չը՞ գաս
տէյնտար ի. ուի ժի կօ. Սատ քէլ կէնըմ, ու կօ ժէ-
ռա. Թէմէսիքէ խօ պըսթին՝ ու ռօնի հաշթէ պը նը-
8 վիս։ Ու էֆէնտի քէթխիւտայէ նահագ մէտհ քըր՝ ժը
պօյ պը ագըլ թէվ կէռանտընէ. չըմա քօ օլէտէ տը-
նէյէ հան լը ճինսա խօտա՝ ժը դուռէգ ռօհնյէ հէնի
9 պը ագըլ ըն։ Ու ա̆ղ ժի ժը ոռա տը պէմ. հուն ժը խօ-
ռա ժը մալէ նահագիթյէ տօսթան փէյտա պըքըն,
կավա քօ հուն մուհթաճ տը մինըն՝ օ լը չատըրէգ է-
10 պէտիան գապուլ պըքըն։ Կը դըշդէ հընտըքտա էմին
պուն՝ լը փըռտա ժի էմին ա̆. ու լը հընտըքտա նա-
11 հագ պուն՝ լը փըռտա ժի նահագ ա̆։ Նուա էրքը
հուն լը նահագ մալտա էմին նա̆ պուն. հագ մալ քի՞
12 տէ ժը ոռա պավուր պըքա̆։ Ու էրքը լը դըշդէ պաշ-
գաիան հուն էմին նա̆ պուն. է ո՛ քի՞ տէ ժը ոռա
13 պըտա̆։ Դաթ նէքը գուլ քի ժը տու ադանռա խըզմէթ
նըքարը պըքա̆. չըմա քօ եա ժը նէքէ իքըահ տէ պը-
քա̆՝ ու ատուէ տըն պըհուպինա̆, եա ժը նէքէռա տէ
թապի պըպա̆՝ ու լը ատուէ տըն խարապ մէզէքա̆. հուն
գատիր նըննըն ժը խօտէռա ու մամօնառա խըզմէթ
քըրըն։

14 Ու տուանան հէմիան դամաքեար ֆարիսիան տը պը
15 հիսթը պուն, ու տուի մէսգարա տը քըրը պուն, Ու
կօ ժը ուանռա. Հուն ըն քօ լը պա̆ր մա̆ռուվան խօ
սատըգ նշան տը տըն, համա խօտէ տըլէ ո՛ տը զանա̆,
չըմա քօ լը պա̆ր մա̆ռուվան պըլընտ պուն՝ լը պա̆ր
16 խօտէ մէքըռուհ ա̆։ Նօմօս ու փէյղէմպէրիթի հաթա

Հաննա պուն․ ու ժը ուէ բէվա փատիշահիթյէ Խօտէ
միժտէ տըպա՛, ու հէր քէս աուի պը զօռ տէսթ տը
17 խա՛ ։ Ու ազիւման ու արտ պը պուհարթընէ՝ ժը Նօմօ֊
18 սէ Նօգտա քի քէթընէ գօլայ ա՛ ։ Հէր քի քօ ժընա խօ
պա՛ր տը տա՛ ու պաշգասիքի տըսթինա՛, զինա տըքա՛․
ու քի քօ աւ հաթը պա՛րտանէ տըսթինա՛՝ զինա տըքա՛ ։
19 Ու եէք մա՛ռուվ քի զէնկին հա՛պու, քօ բէհէզ ու
Նազիք տիւլպէնտ որտըկըրթպու, ու հէր ռօ սէֆա տը֊
20 քըր ։ Ու եէք Լազարոս պը Նավ ֆագիր քի հա՛պու,
քօ աւ հաթը պըրինտար պու՝ լը պա՛ր տա՛րիէ ուի հա֊
21 թըպու ավէթըն ։ Ու արզու տըքըր քօ ժը սուֆրայէ
աւ զէնկինէ հաթը քէթըն ժը հուրըքէ Նանան զըքէ
խօ դըժը պըքա՛, ու հէմ ժի քա՛լպան տը հաթը պուն
22 ու պըրինէդ ուի տալէսթըն ։ Ու պու քի քօ աւ ֆագիր
մըր․ ու մէլէքէ Խօտէ աուի պըրըն լը հէմէզէ Իպրա֊
23 հեմէ․ զէնկին ժի մըր ու հաթը դամըռանտըն ։ Ու լը
ճէհէնէմէտա կավա քօ լը խաքէնճէտա պու, չահվէ խօ
հա՛լանի ու ժը տուրվա Իպրահիմէ ու Լազարոսէ լը հէլ֊
24 մէզա ուի տի ։ Ու աուի գիրա ու կօ․ Եա՛ պապա
Իպրահիմ ժը մըռա մէրհամէթ պըքա՛, ու պը շէյինա՛
Լազարոսէ քօ սէրէ փէչիյէ խօ լը ավէ խա՛, ու զըմանէ
մըն հօնըք պըքա՛, չըմա քօ լը ալավէ հանտա ազապ
25 տըքշինըմ ։ Ու Իպրահիմ ժի կօ ժէռա․ Եա՛ էվլատ
պիրա խօ պինա՛ քօ դու լը ուէ տընէտա նիյմէթէ․ խօ
սա՛նտ, վուսան ժի Լազարոս էզիյէթէ․ անիվա աւ լը֊
26 վըր թէսէլլի տըպա՛ ու դու ազապ տըքշինի ։ Հէմ լը
սէր աւ հէմի դըշդան մատա լը մապէյնա մա՛տա խէն֊
տէգ քի գայիմ պու ա՛․ հաթա քօ ժը վըր ժը ռա պու֊
հարթօղ խօստըն գատիր նա՛ պըն, հէմ ուան քօ լը ուէ
27 նա՛ ժը մա՛ռա գատիր նա՛ պըն պուհարթընէ ։ Ուի ժի
կօ․ Նուա ժը դա տիլէկ տըքըմ եա՛ պապա քօ աուի
28 լը մալա պավէ մըն պըշէյինի ։ Լը ուէ բէնճ պըրէյ մըն
հանա՛ քօ հառա՛ ժը ուանռա շէհատէթի պըքա՛, քօ
29 նա՛ պա՛ քօ ուան ժի լը աւ ճիյէ ազապէ պէն ։ Ու Իպ֊

րահիմ ժէռա կօ․ Մուսա ու փէյղէմպէրան լը պա ո՛
30 նըն․ ժը ուանռա պըրա կօտարի պըքըն ։ Աւ ժի կօ,
Նա̆՛ եա̆՜ պապա Իպրահիմ, լաքին էրքը ժը մըրիան եէ-
31 քէ հա̆ռա̆ ժը ուանռա, Թօպա տըքըն ։ Ու աուի կօ
ժէռա․ էրքը ժը Մուսառա ու փէյղէմպէրանռա կօ-
տարի նա̆ քըն․ ժը մըրիան ժի եէքէ ռապա̆ տէ պա-
վուր նա̆ քըն ։

ՍէՐ 17

1 Ու ժը շակըրտէդ խօռա կօ․ պէմիումքին ըն քօ
խուար պուն նէյըն, համա վայ ժը աուէռա քօ՝ պը
2 տէսըմթէ էքէ դէ ։ Ժը ուիռա հէնի փանճ պու՝ քօ ժը
ասդույէ ուիռա դէվըր քի աշէ պը հալթը ալափանտըն
ու լը պահրէ պը հալթ ավէլթըն՝ նա քի ժը աւ եէքէ
բըջուգան խուար քա̆ ։
3 Հուն ժը խօռա սափըն պըն․ Էրքը պըէյ դա ժը
դառա փապահալթ տըքա̆, ժէռա Թաղիր պըքա̆, ու էր-
4 քը Թօպա տըքա̆ ժէռա ավֆ պըքա̆ ։ Ու լը ռօյէտա
հաֆթ ճարան ժը դառա փապահալթ պըքա̆ ու հաֆթ
ճարան վէկէռա̆ ու պէժա̆, Թօպա տըքըմ, ժէռա ավֆ
5 պըքա̆ ։ Ու րէսուլան կօն ժը Րապպռա․ իմանէ մա̆ զէ-
6 տէ պըքա̆ ։ Ու Րապպ կօ․ Էրքը փասա հապէ խարտա-
լէ իմանէ ո՛ պըպա̆, ու ժը տարէ Թույէ հանռա պէ-
ժըն․ ժը ճյէ խօ պը Ֆըլըրթ ու լը պահրէ պէ տայըն՝
աւ ժի ժը ոռա տէ իդաաթ պըքա̆ ։
7 Համա ժը ո՛ քի՞ա̆ աւ քօ ճօթքեար եա շըվան փուլ
քի ուի հէպա̆՝ քօ կավա քօ աւ ժը զա̆վէյէ լը մալ պէ,
զուվա պէժա̆ ժէռա էրքը ոռա̆ լըվըր ռօնի լը սուֆ-
8 րէտա ։ Լէ նա̆ պէժա̆ ժէռա, էրքը շիվէ մըն հազըր
պըքա̆, ու բըշդա խօ կըրէտա̆ ժը մըռա խըզմէթ պը-
քա̆ հաթա քօ ա̆զ պըխում ու վա̆խում, ու բաշէ դու
9 ժի պը խօ ու վա̆խօ ։ Մէկէր րազի տը պա ժը աւ դուլէ
10 ժը պօյ ժէռա էմր պուն դըշդան իճրա քըրընէ ։ Վու-
սան ժի հուն կավա քօ ժը ոռա հալթը էմր պուն հէմի

դըշդան տըքըն, պէժըն էրքը ամ ֆայտէսիզ գուլըն,
չըմա քօ աւ քօ ամ տէյնտար պուն քըրընէ մա քըր ։
11 Ու պու քի կալա աուի լը Գուտասէ տը ջօ պու, ժը
12 օրլթա Սամարխայէ ու ճէլլէ տը պըհուրի պու ։ Ու կա-
վա քօ աուի լը գասսալա քի տըքէթը պու․ տահ ու-
յուզ մառուվան լագա ուի պուն․ քօ ուան ժը տուր-
13 վա սաքընին ։ Տանկէ խօ հէլանին ու կօն․ Եա՞ խօճա
14 խսա ժը մառա մէրհամէթ պըքա ։ Ու կալա քօ ուան
տի՝ կօ ժը ուանուա․ Հառըն հուն խօ նշանէ իմաման
պը տըն, ու պու քի կալա քօ ջուն ; զուվա փագըժ
15 պուն ։ Ժը ուան եէ քէ կալա քօ տի էրքը չիֆա սանտ՝
վակէուխա պը պըլընտ ավաղ քի ժը խօտէուա շըքըր
16 տը տա ։ Լը լընկա ուի քէթ լը սէր ռու, ու ժէ ռա-
17 զի տը պօյ պու ու աուի ժը Սամարի պու ։ Ճէվապ տա
խսա ու կօ․ Տա՞հ մառուվան փագըժ նա՞պուն, նուա
18 նահան լը քօ՞ նա ։ Քօ լը վըր նայէն խույայի՝ վակէ-
ռանտընէ ու ժը խօտէռա շըքըր քըրընէ․ լէ թանէ
19 եապանճըյէ հան ։ Ու կօ ժէռա․ Ռապա հառա չըմա
քօ իմանէ դա դա սաղ քըր ։
20 Ֆարիսիան կավա քօ փըռս քըրըն՝ էրքը փատիշա-
հիթյէ խօտէ քի՞նկա տէ պէ․ Ճէվապ տա ժը ուանուա
ու կօ․ Փատիշահիթյէ խօտէ պը տարվա հաթը լույայը
21 դըշդան նայէ ։ Հէմ վահա լըվըր ա եա վահա լը ուէա
տէ նա պէժըն․ չըմա քօ փատիշահիթյէ խօտէ լը հըն-
22 տուռա ո՛սա ա ։ Ու ժը շակըրտանռա կօ․ ռօյան տէ
պէն քօ հուն ռօյա Գուռէ մառուվ տիթընէ տէ ար-
23 զու պըքըն, ու համա տէ նապինըն ։ Ու էրքը ժը ոռա
պէժըն, վահա լըվըր ա եա լը ուէ լը տոռ ուան մա ջըն ։
24 Զըմա քօ չավան քօ պըրուսք ժը պըն ազխմանան պը
պարաքանտընէ՝ հաթա լը ալյէ տընէ ազխմանան
շավք տըրտա, Գուռէ մառուվ ժի լը ռօյա խօ տէ ահ-
25 վա պըրպա ։ Համա ժէռա ավուլ փըռ էզյէթան քշան-
26 տըն լազըմ ա, ու ժը սիլսիլէյէ հան ըէտտ պուն ։ Ու
չավան քօ ռօյա Նուհ պու, ռօյա Գուռէ մառուվ ժի

27 տէ վըւսան պըպա՛ ։ Ցը խուարը պուն ու վա՛ տը խուա-
րը պուն՝ տը զէվուճի պուն ու տը զէվուճանտըրպուն ,
հաթա լը ուէ ռօյէ , քօ նուհ լը կէմխյէ քէթ , ու թօ-
28 ֆան հաթ ու հէմիան հէլա.ք քըր ։ Վուսան ժի չավան
քօ լը էյամէ Լուիթ պու , տըխուարը պուն ու վա՛ տը
խուարը պուն , տը քըռը պուն՝ տը ֆըռօթը պուն՝ տը
29 տանի պուն ջէ տը քըրը պուն ։ Համա ռօյա ամ՛ր հա-
թընէ Լուիթ ժը Սուտումէ , ժը ագիւմանան ակըր ու
քիպըրիթ հաթը ռըժանտըն , ու հէմիան ժի հէլա.ք
30 քըր ։ Լը ռօյա աշիքեար պունէ Գուռէ մ՛ռուվ ժի՝
31 ուգա ուանան տէ պըպա՛ ։ Լը ուէ ռօտա աւ քօ լը սէր
խանիտա ա՛ ու ֆըրագա ուի լը մալտա , պըրա ժը պօյ
ուան սա՛նտընէ նէյէ խուարի , ու աւ քօ լը զա՛վխտա՛՝
32 պըրա վէ նա՛ կէռա՛ ։ Լը պիրա խօ պինըն ժընա Լուիթէ ։
33 Աւ քի քօ ճանէ խօ խէլաս քըրընէ տը խուազա՛ , աուի
տէ վունտա պըքա՛ , ու աուի քի քօ վունտա տըքա՛՝
34 տէ իւէլաս պըքա՛ ։ Ծը ռա՛ տը պէմ , էրքը տու մ՛-
ռուվ լը ուէ շա՛վէտա լը եէ.ք լըհէֆտա պը պըն , եէ-
35 քէ տէ պէ սա՛նտըն ու աուէ տըն տէ պէ հըշտըն ։ Ու
էրքը տու ժըն լը եէ.ք ճիտա ժը հէռանտընռա պը-
պըն , եէ.քէ տէ պէ սա՛նտըն ու եէ.քէ տէ պէ հըշտըն ,
ու էրքը տու մ՛ռուվ լը զա՛վխտա պըպըն , եէ.քէ տէ
պէ սա՛նտըն ու եէ.քէ տէ պէ հըշտըն ։ Ցէվլապ տան ու
կօն ժէռա ․ Նա՛ Բապպ լը քօ՞ տէ պը պըն դըշդէ հան ։
37 Ուի ժի կօ ժը ուանռա ․ լը քօ քի լա՛շ հէյա՛՝ փար-
թալան լը ուէ տէ պէն ճըվանտըն ։

ՄԻՐ 18

1 Ծը ուանռա թէմխիլ քի ժի կօ ժը պօյ աուի քօ ․
էրքը ժը ուանռա տայիմա իպատէթ քըրըն լազըմ ա՛ ,
2 ու աճիզ նա՛ պուն ։ կօ ․ Լը պաժէր քի գատի քի հա՛-
պու , ժը խօտէ նա՛ տը թըռսա պու ․ ու ժը մ՛ռուվան
3 շէրմ նա՛ տըքըրը պու ։ Ու ժընէպի քի հա՛պու լը աւ

պաժէրտա · տը հաթը պու ժէռա ու տը կօլթ · հագէ
4 մըն ժը խըսմէ մըռա՝ ժը մըռա պըսթին ։ Ու լը փըռ-
զէման աւ նա՛ տըխօստը պու , համա ժը ուէ բէվա լը
տըլէ խօտա կօ · Ցարաղա ա՛ղ ժը Խօտէ նա Թըռսըմ
5 ու ժը մա՛ռուվան չէրմ նա քըմ։ Պարէ ժը պօյ ժը մըռա
ղահմէթ քըրընէ ժընէպիյէ հան հագէ ուի հագ պը-
քըմ, քօ նէյէ հէր ոխմ ժը մըռա աճիզիթի պըտա՛ ։
6 Ու կօ Րապպ · Պը պըհիսըն քըրընէ նահագ գատիյէ ։
7 Նուա Խօտէ՝ լը ռօ ու չա՛վէ ժէռա ֆէրխատ քըօղ հա-
գէ պըժարթիյէդ խօ տէ հագ նա՛՞քա՛, էրքը ժը ուան-
8 ռա սապը ժի պըքա՛ ։ Պըռա տը պէմ ժը ոռա, էրքը
ղուվա հագէ ուան տէ հագ պըքա՛ · լաքին կավա քօ
Գուռէ մա՛ռուվ պէ · աճապա լը սէր տըտէ իման տէ
պըպինա՛ ։
9 Ու ժը չա՛նտ մա՛ռուվանռա՝ քօ ժը խօռա կիուվէմիշ
պօ պուն, ու փըռան սէըհէվտէ տը քըրը պուն թէմ-
10 սիլէ հան կօ ։ Ցու մա՛ռուվ ժը պօյ իպատէթ քըրընէ
լը տաճարէ ռապուն եէքէ ֆարիսի ու աւ է տըն կիւմ-
11 րիւկճի ։ Ու ֆարիսի սա՛քընի՝ տուվայէ հան տըքըր ·
Եա՛ Ալլահ ժը դառա շըքըր տըքըմ քօ՝ ա՛ղ ոդա պաշ-
գա մա՛ռուվան նըընըմ, քշանտօղ՝ նահագ, զինաքեար՝
12 եախօտ ոդա կիւմրիւկճիյէ հան ժի նըընըմ։ Լէ լը հաֆ-
թէտա տու ճարան ռօճի տը կըրըմ · ու ուշրէ հէմի
13 մալէ խօ տըտըմ։ Ու կիւմրիւկճի ժը տուրվա սա՛քընի՝
ջահվէ խօ ժի ռաստ լը ազիւմանէ պըլընտ քըրընէ նա՛
տը խօստը պու · իլլա լը սընկէ խօ տը խըստ՝ ու տը
14 կօլթ · Եա՛ Ալլահ ժը մը կիւնէքեարռա ափֆ պըքա՛ ։
Ծը ոռա՛ տը պէմ, ուիա ժը աուէ տըն բէթըր սատըգ-
ջու լը մալա խօ · չըմա քօ հէր քի քօ աւ խօ պըլընտ
տըքա՛ , տէ ալչաղ պըպա՛ , ու քի քօ աւ խօ ալչաղ
տըքա՛՝ տէ պըլընտ պըպա՛ ։
15 Հէմ ժէռա մասուման անին՝ քօ լը ուան պը դէվը,
կավա քօ շակըրտան տին՝ ժը ուանռա թազիլ տըքըրը
16 պուն ։ Համա իսա ուան ժը խօռա պը կազի քըրընէ

կօ • Պա՛րտըն աւ մասուման քօ ժը մըռա պէն , ու ժը
ուան պը կա՛ռըն • չըմա քօ փատիշահիթիյէ խօտէ ոդա
17 ուանանռա ա՛ ։ Պըռա տը պէմ ժը ոռա , քի քօ փա-
տիշահիթիյէ խօտէ ոդա զառուք քի գ̇ապուլ նա՛ քա՛ ,
18 տէ լը ուէ նա՛ գէվա՛ ։ Ու սէրվէր քի ժէ փըռս քըր
ու կօ • Եա՛ խօճայէ գ̇անճ՝ չը ամէլ պըքըմ քօ ժը էպէ-
տի էօմրէռա վարիս պըպըմ ։ Իսա կօ ժէռա • ժը մըռա
չը՞մա գ̇անճ տէժի ժը խօտէ մատէ գ̇ալթ եէքէ գ̇անճ
20 թունա՛ ։ Թէնպէհան տըզանի՞ • զինա մա՛քա՛ , գ̇աթըլ
մա՛քա՛ , տըզի մա՛քա՛ , տա՛րավ չահատէթի մա՛քա՛ , ժը
21 պավ ու տիյէ խօռա իքրամ պըքա՛ ։ Ուի ժի կօ • Աւռա-
22 նան հէմիան ժը բըջուքիթիյէ խօ մը կըրթիա՛ ։ Կալա
քօ իսա պըհիստ կօ ժէռա • եէք գէմանի քի դա հէ-
ժա հէյա՛ , հէմի վարիյէթէ խօ պը ֆըռօչ ու ժը ֆա-
գ̇իրանռա պըտա՛ , ու լը պղիւմանտա խազնէյէ դա տէ
23 պըպա՛ • ու որա՛ լը բէյ մըն ։ Աւի կավա քօ առւա
պըհիստ պը գասավէթ պու • չըմա քօ փըռ զէնկին պու ։
24 Ու իսա կավա քօ տի աուի պը գ̇ասավէթ , կօ • ուան
քօ մալէ ուան հէյա՛՝ չա՛վան պը չէթըն տէ պը գէվըն
25 լը փատիշահիթիյէ խօտէ ։ Զըմա քօ տա՛վէ ժը գ̇ուլա
տէրզիյէ պը պըհուրընէ , ժը մա՛ռուվէ զէնկին լը փա-
26 տիշահիթիյէ խօտէ քէթընէ բէթըր ա՛ ։ Ու ուան քօ
պըհիստըն՝ տը կօթը պուն • Հէնի քի՞ տըքարը խէլաս
27 պուն ։ Ու աուի կօ • Աւ դըշդ քօ ժը մա՛ռուվան պէ-
28 միւմքին ըն , լը պա՛ր խօտէ պը միւմքին ըն ։ Ու Փէթ-
րոս կօ • Վահա մա՛ հէմի դըշդէդ խօ պա՛րտան ու լը
29 բէյ դա հաթըն ։ Ու աուի կօ ժը ուանռա • պըռա տը
պէմ ժը ոռա • գ̇ալթ եէքէ թունա՛ քօ ժը պօյ փա-
տիշահիթիյէ խօտէ՝ հըշթ , մալ , եա պավ ու աէ , եա
30 պրէյան՝ եա ժըն եա ոլէտան ։ Ֆը աւ լը ասիրէ հան-
տա փըռ գ̇ալթան ու լը աւ տընէյէ սընէտա էպէտի
էօմրէ նա՛սթինա՛ ։

31 Ու տուանղտահան լը պալէ սա՛նտ ժը ուանռա կօ •
վահա ա՛մ լը Գուտսէ ռա տը պըն • պը տէսթէ փէյ-

ղէմպէրան ժը տէրհադէ Գուռէ մըռուվ՝ հէմի հաթը
32 Նըվլիսան տէ թէմամ պըպըն ։ Ջըմա քօ ժը գայիֆանըա
33 տէ թէպլիմ պըրպա՛ ։ Ու տէ պը քուլթըն ու տէ պը գու-
ժըն աուի , ու լը ռօյա սըսէյանտա տէ գըլյամ պըքա՛ ։
34 Ու ուան ժը ուանեան գաթ եէքէ ֆէհմ նա՛ քըրըն , ու
սէօղէ հան ժը ուան հաթը պու վէշարթըն ․ ու հաթը
կօթան դըշդան նա՛ տը ղանը պուն ։
35 Ու պու քի կավա քօ աւ նէզէ Իրիխայէ տը պօ պու ,
լը սէր ռէտա եէք քօռ մըռուվ քի ռօնըշտի պու ժը
36 պօյ տիլէնճիթիյէ ։ Կավա քօ պըհիստ պուհարթընէ
37 գալապայէ , փըռս քըր՝ էրքը չի՞ ա՛ աւ ։ Ու ժէռա
38 կօնը էրքը Իսայէ Նասրանի տը պըհուրի ։ Ու աուի կա-
դի քըր ու կօ ․ Եա՜ Իսա դուռէ Տավուտ ժը մըռա
39 մէրհամէթ պըքա՛ ։ Ու ուան քօ լը բէշ տը չօ պուն՝
թադիր տը քըրը պուն ժէռա քօ տա՛նկէ լօ պը պըրա՛ ,
ու աուի հէնի փըռ եա՜ դուռէ Տավուտ ժը մըռա մէր-
40 համէթ պըքա՛ , տը գիրա պու ։ Նուա Իսա սա՛քընի ու
էմր քըր քօ աուէ ժէռա պինըն , ու կավա քօ նէզա
ուի պու՝ փըռս քըր ժէ ու կօ ․ Ջը՞ տը խուադի դու
41 քօ ժը դառա պըքըմ ։ Ուի ժի կօ ․ Եա՜ Րապպ տը
42 խուադըմ քօ պը պինըմ ։ Ու Իսա ժի ժէռա կօ ․ Պըրա
43 վէպըն իմանէ դա դա խէլաս քըր ։ Ու աւ զուվա տի ,
ու լը բէյ ուի տը չօ պու , ու ժը Խօտէռա շըքըր քըր ,
ու կավա քօ խալգ հէմիան տին ․ ժը Խօտէռա համտ
տըքըրը պուն ։

ՍԷՐ 18

1 Ու քէթ ժը Իրիխայէ տը պըհուրի պու ։ (2) Ու վա-
հա մըռուվ քի հա՛պու՝ Նավէ ուի Զաքա՝ քօ պաշէ
3 կիւմրիւկճիան պու , ու եէքէ զէնկին պու ։ Ու տը խօս-
տը պու տիթընէ՝ էրքը քի՞ ա՛ Իսա , համա ժը գալա-
պայէ գատիր նա՛ տը պօ պու , չըմա քօ գամէ ուի դըն
4 պու ։ Ու պազիա լը բէշտա ռապու լը սէր տարա հէ-

ժիլէ քօ աուի պը պինա՛, չըմա քօ ժը ուէ տէ պըպը-
5 հուրի պու ։ Կավյա քօ լը ուէ հաթ, իսա լը ժօր նը-
հիաթ ու կօ ժէռա. Եա՛ Ջաքա՝ զու քա՛ ժը ուէ որա՛
խուարի, չըմա քօ ժը մըռա կէրէքա՛ քօ իռօ լը մալա
6 դատա պը պըմ։ Ու աուի զուվա հաթը խուարի, ու
7 պը շաղ պունէ աուի գ̇ապուլ քըր ։ Ու կավյա քօ հէ-
միան տին, կազընան տը քըրը պուն ու տը կօթը պուն.
8 լը ապա կինէքեար մա՛ռուվէ գ̇օնախ սա՛նտընէ ջու ։ Ու
Ջաքա հաթը սա՛քընի ու ժը Բապպռա կօ. իշթէ նի-
վէ վարիյէթէ խօ ժը Ֆագ̇իրանռա տը տըմ եա՛ Բապպ.
ու ժը քէռա քօ մը ղատր քըր չար գ̇աթէ էօտէմիշ տը
9 քըմ։ Իսա կօ ժէռա. իռօ լը մալա հանտա խէլաս
իճրա պու, չիւն քի ուի ժի զուռէ իպրահիմ պու ։
10 Ջըմա քօ Գուռէ մա՛ռուվ հաթ քօ վունտա պուն արա-
միշ պըքա՛ ու խէլաս քա՛ ։
11 Ու կավյա քօ ուան աւ դըշդան տը պըհիստը պուն՝
թէմիլ քի ժի կօ լը սէր նէզ պունէ ուի լը Գուասէ.
ժը պօյ ուան քօ վուսան թախմին տըքըր պուն, էր-
12 քը փատիշահիթիյէ խօտէ զուվա տէ պէյան պա՛ ։ Կօ՝
եէք աըլղատա մա՛ռուվ քի՝ ջու լը ըլաթ քի տուր ժը
13 խօռա փատիշահիթի սա՛նտընէ ու վէկէռանտընէ ։ Ու
գ̇ուլէդ խօ կազի քըր, տա՛հ մընա տա. ու կօ ժը ուան-
14 ռա. աուա պը շըղուլինըն հաթա քօ ա՛զ պէմ։ Հա-
մա պաժարիյէ ուի ժէ իքրահ տըքըրը պուն, ու լը
բէյ ուխտա էլշի շիանտըն ու կօն. Էմ նա խուաղըն
15 քօ աւ լը սէր մա՛տա փատիշահիթի պըքա՛ ։ Ու պու
քի կավյա քօ աուի փատիշահիթի սա՛նտ, վէկէռիա,
կազի քըր աւ գ̇ուլան քօ ժը ուանռա աղչէ տա պու,
16 քօ պը զանա՛ քի՞ չը քեար քըրիա՛ ։ Ու ավուլին հա-
թը ու կօ. Եա՛ էֆէնտիյէ մըն, մընայէ դա տա՛հ մը-
17 նայէ տըն գ̇աղանճ քըր ։ Ու կօ ժէռա. Աֆէրին եա՛
գ̇ուլէ գ̇անճ՝ չիւն լը հընտըքտա դու էմին պույ, լը
18 սէր տա՛հ պաժէրան հէօքմաթ պըքա՛ ։ Ու իքինճի
հաթ ու կօ. Եա՛ էֆէնտի մընայէ դա բէնճ մընայ է.

19 տըն դ՛աղանճ քըր ։ Ու ժը ուխուա ժի կօ․ Գու ժի լը
20 սէր բէնճ պաժէրան պըրպ՛ ։ Ու հալթը պաշդ՛ասի քի
ու կօ․ Եա՛ էֆէնտիյէ մըն, վահա մընայ է դա քօ
21 աուխ մը լը տըսմալ քի լէֆանտը պու․ չըմա քօ ա՛ղ ժը
դա տը թըռւսխա պուս․ չըմա քօ դու մ՛ռւուվ քի սէրթ
ի, դա նա՛տանին է խօ տը հէլլինի․ ու դօվ նա՛ քըրը-
22 նէ խօ տը չինի ։ Ու աուխ ժէռւա կօ․ Էղէ դա ժը տա՛-
վէ դա տէ հէօքմ պըքըմ էՙյ դ՛ուլէ եարամազ, դա տը
ղանը պու էրքը ա՛ղ մ՛ռւուվ քի սէրթ ըմ․ ա՛ղ տը հէ-
լինըմ ժը ճիյէ նա՛տանին է խօ, ու ժը ճիյէ դօվ նա՛
23 քըրընէ խօ տը չինըմ։ Նուա դա չը՞մա աղչէյէ մըն
ժը սարրաֆռւա նա՛ տա, քօ ա՛ղ պըհալթըմա՝ ու աուխ
24 մը պը ֆայիղէ ժէ թահսիլ պը քըրանա ։ Ու ժը խըղ-
մէթքեարանռւա կօ․ Պըռ՞թինըն ժէ մընայէ, ու աուխ
25 պըտըն ժը աուխռւա քօ տա՛հ մընայ է ուխ հէյա՛ ։ (Ու
կօնը ժէռւա․ Եա՛ էֆէնտիմ տա՛հ մընայ է ուխ հէյա՛) ։
26 Ժը ռռւա տը պէմ, ժը քէռւա քօ հէյա՛ տէ ժէռւա պէ
տայըն, ու ժը քէռւա քօ թունա՛, աւ քօ բէռւայ ա՛
27 ժի տէ պէ ժէ սա՛նտըն ։ Համա աւ տըժմընէդ մըն՝
ուան քօ նա՛ տը խօստը պուն քօ ա՛ղ լը սէր ուան փա-
տիշահիթի պըքըմ լը վըր լը պա՛ր մըն պինըն ու պը
28 դուժըն ։ Ու կավա քօ ռւանան կօ, լը բէշ ջու լը
գուտսէ ռապունէ ։
29 Ու պու քի կավա քօ նէզա Պէյթֆադէ ու Պէյթա-
նիայէ՝ նէզա աւ ջիյէ քօ՝ ջէյէյէդ Ջէյթունան դէ կօ-
թըն պու, տըտօ ժը չակըրտէդ խօ չիանտ ու կօ ։
30 Չուն հա՛ռըն լը պա՛ր մա՛տա պուն կունտ, լը աուխտա
կավա քօ պը դէվըն տէ պը պինին ճահշ քի հալթը կը-
րէտան՝ քօ լը սէր էքէ դ՛ալթ եէքէ սուար նա՛ պույա՛,
31 վէքըն ու պինըն ։ Ու էրքը եէքէ ժը ռռւա փըռւս քը՝
էրքը հուն չըմա վէ տըքըն, ահվա պէժըն ժէռւա, էր-
32 քը ժը Բապպռւա լաղըմ ա՛ ։ Ու կավա քօ Ջուն աուան
քօ հալթըն չիանտըն, տին չավան քօ ժը ռւանռւա՝ խա-
33 պէր տա ։ Ու կավա քօ ճահշէ վէ տըքըրը պուն խօ-

տիյէդ ուի ժը ուանուա կօն․ Զը՛մա․վէ տըքըն ճահչէ
34 հան։ Ուան ժի կօն․ Աւ ժը րապպուա լազըմ ա՛։
35 Ու աուի ժը խսաուա անին, ու ճըլէդ խօ ավէթըն լը
36 սէր ճահչէ, ու խսայէ սուար քըրըն։ Ու կավա քօ
աուէ տը ջօ պու ուան ճըլէդ խօ լը սէր ռա տը խըռ-
37 տը պուն։ Ու կավա քօ աուի նէզա պէրժէրէ ջիյէյէ
զէյթունէ պու, ճիւմհիւրէ չակըրտան հէմի տէսթ
քըրըն պը շազ պունէ ժը խօտէուա թէսպիհ քը-
րընէ պը պըլընտ աւազ քի՝ ժը պօյ աւ հէմի քէ-
38 րէմաթան քօ տիթը պուն։ Ու տը կօթ պուն պը
նավէ խօտէ հաթօղ փատիշահ միւպարէք պը պա՛,
լը ազիւմանան սէլամէթ ու լը փըռ պըլընտան իզ-
39 զէթ պը պա՛։ Ու ժը նավ աւ գ̇ալապայէ չէնտ
ֆարիսիան կօն ժէուա․ Եա՛ խօճա ժը չակըրտէդ
40 խօուա թազիլ պըքա՛։ Ճէվապ տա ու կօ․ Ժը ռուա
տը պէժ, էրքը ուանան հէշ պըպըն․ դէվըրան տէ
պը գ̇իրըն։
41 Ու կավա քօ նէզ պու, պաժէր՝ տի ու կըրիա լը սէր
42 ուի ու կօ։ Պարէ լը աւ ռօյանտա դա պը զանը պու
սէլամէթէ խօ, համա նուա հա՛թը վէշարտըն ժը պա՛ր
43 ջահվէ դա։ Զըմա քօ լը սէր դա ռօյան տէ պէն՝ քօ
տըժմընէդ դա լը տօռա դա տէ մէթէրիս պըքշինըն
ու դա տէ հասար պըքըն, ու ժը հէմի ալիյէ տէ դա
44 լը էզիյէթէ պըխըն։ Ու դա հէմի ոլէտէ դա քօ լը
նավ դատանա՛ տէ լը արտէ խըն, ու դէվըր լը սէր
դէվըր տէ նա՛ հէլըն լը դաստա․ չըմա քօ դա ռօյա
զիյարէթէ խօ նըզանը պու։
45 Ու քէթ լը տաճարէ՝ տէսթ քըր տա՛րանընէ ժէ ֆը-
46 ռօթօղան ու քռօղան։ Ու կօ ժը ուանուա, հաթիա՛
նըվիսանտըն, մալա մըն մալա իպատէթէ ա՛, ու հուն
աուի մաղարայէդ տըզան քըրըն։
47 Ու հէր կավ լը նավ տաճարտա ժը ուանուա հին
տըքըր համա պաշ իմաման ու քեաթիպան ու մա՛զընէդ-
գ̇ավմէ՝ աուի հէլաք քըրընէ արամիշ տըքըրը պուն։

48 Ու դըշդը քի նա՛ տըքեարը պուն տիթինէ՝ քօ չը պը-
քըն, չըմա քօ խալք կըշըք լէ հաթը պուն կըրէտան՝ ժը
կօտարի քըրընռա։

ՍԷՐ 20

1 Ու պու քի լը ուէ ռօյան եէքէտա՝ կավա քօ լը
տաճարտա դ̣ավմէ հին տըքըր ու ինճիլէ վաղ տըքըր,
պաշ իմաման ու քեաթիպան պը թէվլի խըթիարան լը
2 սէր կիյան։ Ու կօն ժէռա, ժը մ՛ռա պէժա՛ տու ուանան
պը չը՞ հէօքմէթէ տըքի, եախօտ հէօքմէթէ հան քի՞
3 ժը դ̣առա տա։ Ճէվապ տա ու կօ ժը ուանռա. Է ժի
ժը ո՛ դըշդը քի փըռս տըքըմ, ու ժը մըռա պէժըն։
4 Թահֆիլէ Հաննա ժը ազխըմանա՞ն պու, եա ժը մը-
5 ռովան։ Ուան ժի լը տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ
6 պուն՝ ու տը կօթըն։ Էրքը ա՛մ պէժըն ժը ազխըմանան
տէ պէժա՛, Լէ չըմա՞ ո ժէռա իման նա՛ անին, ու էրքը
ա՛մ պէժըն ժը մըռովան խալք կըժը տէ մա՛ դ̣էվըը
պըքըն, չըմա քօ լը տըլէ խօ ասահ տանի պուն ժը
7 պօյ Հաննայէ՝ էրքը փէյղէմպէր ա՛։ Ու ճէվապ տան՝
8 էրքը ա՛մ նըզանըն ժը քօ ա՛։ Ու Իսա կօ ժը ուանռա,
Էրքը է ժի ուանան պը չը հէօքմաթէ տըքըմ նա պէժըմ։
9 Ու տէսթ քըր թէմսիլէ հա ժը խալքըէռա կօթընէ.
Մըռով քի ռ՛զ քի տանի, ու աուի տա ժը պաղ-
10 ճիանռա, ու աուի փըռ սալան լը դ̣ուրպէթէ չու։ Ու
լը օխթէտա ժը աւ պաղճիանռա խըզմէթքեար քի
չիանտ, քօ ժը մահսուլէ ռա՛զէ ժէռա պըտըն. համա
11 պաղճիան աուի պը քութանտընէ վալա չիանտըն։ Ու
տիւա պաշքա խըզմէթքեար քի ժի չիանտ, ուան աուի
12 ժի քութան, րէզիլ քըրըն ու վալա չիանտըն։ Ու տի-
սա իւչիւնճի քի չիանտ. ուան ուի ժի պը պըրինտար
13 քըրընէ լը տա՛ր խըստըն։ Խօտիյէ ռա՛զ կօ. Էզ չը՞
պըքըմ, դուռէ խօ տա՛լալիյէ պը չէյինըմ, պէլքի ժէ
14 չէրմ պըքըն։ Համա կավա քօ պաղճիան աուի տին՝ լը

Նավ խօտա կօն , վարխս ուխա ա՛ , որըն ա՛մ ուխ պը գու-
15 ժըն քօ միրաս ժը մա՛ռա պըպա՛ ։ Ու աուխ ժը ռա՛գ
տա՛ր խըստըն ու գուշտըն , Նուա խօտխյէ ռա՛գ ժը
16 ուանուա տէ չը՞ պըքա՛ ։ Նա՞ քի տէ պէ ու աւ պագ-
ճիան հէլաք քա՛ , ու ռա՛գ տէ ժը պաշդասխանուա պը-
17 տա՛ , ու կավա քօ աուխ պըհիստըն կօն ․ Հա՛շա ։ Ու
աուխ լը ուան պը նըհէռթընէ կօ ․ Նուա աւ հաթը նը-
վխսանտըն չը՞ ա՛ ․ Էրքը աւ գէվըր քօ ժը եափուճիան
18 ըէտա պու՝ աւ սէրէ ռըքնէ պու ։ Հէր քի քօ լը սէր աւ
գէվըր տը գէվա՛՝ տէ պէշըքանտըն ու լը սէր քի քօ պը
19 գէվա՛ , տէ խուրտ ու խաշ պըքա՛ աուխ ։ Ու քեաթիպան
ու պաշ իմաման լը ուէ սաաթէտա տը խօստը պուն լէ
տէսթ ավէդընէ , համա ժը խալգէ թըռսիան , չըմա քօ
թէմնիլ ժը ռա՛րհադէ ուան կօթընէ ֆէհմ քըրըն ։
20 Ու բաշէ լէ ըէ քըրընէ՝ չէնտ մա՛ռուվէդ տա՛րավխն
շիանտըն , ուան քօ պը միւրախթյխ աւ խօ սատըգ տը
տա պուն պույայխ , քօ աուխ պը խապէր քի պը կըրըն ,
ժը զապխտ ու հէօքմաթէ վալխյէ աուխ թէսլիմ պըքըն ։
21 Փըռս քըրըն ժէ ու կօն ․ Եա՛ խօճա ա՛մ զանըն քօ
ռաստ խապէր տըտխ ու հին տըքի , խաթըր նաքի ,
22 լէ լը սէր հագխյէ ռէյա խօտէ թալիմ տըքի ։ Ժը մա՛-
ռա ճայխ՞գ ա՛ ժը գյասէրռա խարաճ տայըն , եա նա՛ ։
23 Ու հիլէքարխթյէ ուան պը ֆէհմ քըրընէ կօ ժը ուան-
24 ռա ։ Զըմա մը տը ճէռէպխնըն ․ Ժը մըռա՛ տխնար քի
նշան տըն , ուան ժի նշան տան , ու կօ ժը ուանուա ․
Սուրէթէ հան ու հարֆ է քի՞ա՛ , ճէվապ տան ու կօն ․
25 Է գյասէր ա՛ ։ Աուխ կօ ժը ուանուա , Նուա հա՛ռըն է
գյասէր ժը գյասէռա ու է խօտէ ժը խօտէռա պըտըն ։
26 Ու ուան աուխ լը պա՛ր խալգէ պը խապէր քի կըրթընէ
գատխր նա՛ սուն , ու պը թաճխւպ մանէ լը սէր ճէ-
վապէ ուխ՝ հա՛շ պուն ։
27 Ժը սատուգխան հընըքան հաթըն՝ ուան քօ գըտ տը
սա՛քընխ պուն էրքը գըյամէթ թունա՛ , փըռս քըրըն
28 ժէ ու կօն ։ Եա՛ խօճա , Մուսա ժը մա՛ռա նըվխսանտը

պու, էրքը պըրէյ եէքէ՝ ժընա ուր հէպա՛, ու պէ ո-
լէտ պը մըրա՛, պըրէյ աուր պըրա պըսթընա՛ ժընա ուր
29 ու ժը պըրէյ խօռա զըւըրխէթ տա՛րխա՛ ։ Նուա հա՛ֆթ
պըրէյան հէպուն, ու եէքէ պը զէվրճանտընէ պէ ոլէտ
30 մըր ։ Ու ըքընճի ժի աուր սա՛նտ, ու աուր ժի պէ ոլէտ
31 մըր ։ Իւչիւնճիւ ժի աուր սա՛նտ, հէմ քէզալիք հա՛ֆ-
32 թան ժի, ոլէտան պը նա՛ հըշտընէ մըրըն ։ Ու բաշէ
33 հէմիան ժընըք ժի մըր ։ Նուա լը ռօյա գըյամէթտա
ժը ուան ժը քէռա տէ ժըն պըպա՛, չըմա քօ հաֆթան
34 ժի աուր ժըն սա՛նտըն ։ Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա
ու կօ ։ Մա՛ռուվէ տընէյէդ հան տը զէվուճըն ու տը
35 զէվուճինըն ։ Համա ուան քօ լայիգ տէ պըպըն լը աւ
տընէյէ տընռա կըհիշտընէ ու ժը մըրիան գըյամ սա՛ն-
36 տընէ ։ Նա՛ տը զէվուճըն ու նա՛ տը զէվուճինըն ։ Զըմա
քօ հէնի նըքարըն պըմրըն, չըմա քօ պա՛րանպէրէ մէ-
լէքան ըն, ու Գուռէդ խօտէ նըն, չըմա քօ զուռէդ
37 գըյամէթէ նըն ։ Համա լը նագըլխէթէ գըյամէ մըրիան
Մուսա ժի խապէրտա լը Թարիֆէ տըռէյէ նէրմա
կաւլա քօ տէժը ժը պօյ Բապը՝ խօտէյէ իպրահիմէ,
38 ու խօտէյէ իսհագէ, ու խօտէյէ Եագուպէ ։ Ու խօտէ
խօտէյէ մըրիան նընա՛, լէ է սաղան ։ չըմա քօ հէմիան
39 ժի պը ուր սաղ ըն ։ Ժը քեաթիպան հընըքան ճէվապ
40 տան ու կօն ։ Եա՛ խօճա դա գանճ կօ ։ Ու հէնի եէքէ
ճէսարէթ նա՛ քըրըը պու ժէ դըշդ քի փըռս քըրընէ ։
41 Ու կօ ժը ուանռա, Մէսիհ չըմա՞ զուռէ Տավուտ
42 ա՛ տէժըն ։ Ու Տավուտ աւ պը խօ տէժա՛ լը Նավ քը-
43 թէպէ զապուր, Բապը ժը Բապէ մըռա կօ ։ Լը ալիյէ
ռաստէ մըտա ռօնի, հաթա քօ ա՛ղ տըժմընէդ դա ճիյէ
44 տաթինընէ լընկա դա պըքըմ ։ Նուա էրքը Տավուտ
աուր Բապը կազի տըքա՛, Աւ չա՞վան զուռէ ուր տը-
45 պա՛ ։ Ու լը պա՛ր հէմի խալգէ կօ ժը շակըրտէդ խօռա ։
46 Սագընըն ժը աւ քեաթիպան քօ տը խուազըն պը ճըլէ
պօլ կէռանտըն, ու լը չարշիտա սըլավան տը հուպինըն
ու լը տէրանտա քիւրսիյէդ աւուլին ։ ու լը զիյաֆէ-

47 Թէտա ճկյէտ պըլլընտան ։ Ուան մալա ժընէպկյան տը-
խուն ու ժը պօյ խույայի պունէ Նըմէճէտ տըրէժան
տըքըն ուան հէնի փըռ տէ ազապ պըքշինըն ։

ՍԷՐ 21

1 Ու ջահվ ավէթ լը խազնէյէ հէտկյէ ավէթօղ զէն-
2 կինան տի ։ Ու եէք ֆատիր ժընէպի քի ժի տի քօ լը
3 ուէ տու փուլ ավէթ ։ Ու կօ ․ Պըռա տը պէմ ժը ոռա ․
4 քօ աւ ֆատիր ժընէպի ժը հէմիան փըռ ավէթ ։ Ջըմա
քօ ուան հէմիան ժը ուան զէտէ պունան ավէթըն լը
հէտկյէէ խօտէ, համա ուխա ժը նէչարիթէյէ խօ հէմի
ապուրէ խօ ավէթ ։
5 Ու կավա քօ հընըքան ժը տէրհատէ տաճարէ տը
կօթը պուն, էրքը չավան պը դէվրէթ ֆանճ ու պը
6 հէտկյան հաթիա խամալանտըն, աուի կօ ։ Ու հէմիան
քօ տը պինըն ռօյան տէ պէն՝ քօ լը ուէ չաղէ դէվըր
տէ լը սէր դէվըր նա մինա լը ուէ ․քօ նէյէ հէլօչան-
7 տըն ։ Նուա ժէ փըռս քըրըն ու կօն ․ Եա՞ խօճա քինկա
տէ պը պա աւ, ու չը՞ա նշան՝ կավա ․քօ աուի տէ պը
8 պա ։ Ուի ժի կօ ․ Ծատընըն քօ նէյըն խաբանտըն, չը-
մա քօ փըռան տէ պէն պը նամէ մըն՝ ու պէժըն, էր-
քը ադ ըմ Մէսիհ, ու վատթ նէզ պու ․ լը բէյ ուան
9 հուն նա ջըն ։ Համա կավա ․քօ հուն պը պըհէն ճէնկյան
ու ֆըթնէթկյան՝ մա թըռսըն, չըմա քօ աուանան լա-
զըմ՝ ա քօ աւուլ պըպըն, համա ախըր զուվա նա պա ։
10 Ուէ չաղէ ժը ուանռա կօ ․ Միլլէթ լը սէր միլլէթ ու
11 փատիշահիթի լը սէր փատիշահիթի տէ ռապըն ։ Հէմ
տէ լը ճի ճկյան մաղըն զէլզէլէյան ու ղալայկյան ու
էօլէթան պըպըն ․ Հէմ դըշդէդ պը հկյպէթան ու ժը
12 ազխումանան տէ մաղըն նշանան պըպըն ։ Համա ժը աւ
հէմի դըշդան բէշ տէսթէ խօ տէ լը ո՛ պաւէժըն ու
ու պը ֆավարինըն ․ ժը ճըմաթանռա ու հավսանռա
տէ ո՛ թէսլիմ պըքըն, ու լը պէր միլկյան ու փատի-

13 չահան տէ ո՛ պըպըն ժը պօյ Նաւքէ մըն ։ Ու ուխա ժը
14 ռուա տէ պօյ չահատէթիյէ պըպա՛ ։ Նուա լը տըլէ խօ
տէյնըն քօ՝ ժը ավուլէ ժը պօյ ճէվապ տայընէ թալիմ
15 նա՛ պըն ։ Ջըմա քօ ա՛զ ժը ռուա տա՛վ ու իլմ տէ պըտըմ
քօ ժէուա գ̇արշի տէ նըքեարըն սա՛քընըն , եախօտ
16 ճէվապ քի պըտըն հէմի խըսմէ ո՛ ։ Ցէ թէսլիմ պըպըն
ժը պավ ու տիյէ ու ժը պրէյան , ու ժը խըսըման ու
17 ժը տօսթան , ու ժը ո տէ պը գուժըն ։ Ու ժը հէմիան
18 տէ իքրահ պըպըն ժը սէմէտէ նավքէ մըն ։ Համա մու
19 քի ժը սէրէ ո տէ վունատա նա՛ պա՛ ։ Ու ճանէ խօ ո
տէ պը սապրէ խօ գ̇աղանճ պըքըն ։
20 Ու քինկա քօ տը պինըն Գուտռուչէրիֆէ ժը չար ա-
լիյէ պը ասքէրան հաթը լէֆանտըն ուէ չաղէ պը զա-
21 նըն քօ խարապէթէ ուի նէզ պուա՛ ։ Ուէ չաղէ ուան
քօ լը Եէհուտիսթան ըն՝ պըրա լը չիյան պը ռա՛վըն ․
ու ուան քօ լը նավ ուխտա նը պըրա լը տա՛րվէ պը-
գէվըն , ու ուան քօ լը տօռա ուի տանա՛՝ պըրա նա՛
22 գէվըն լը հընռուռա ուի ։ Ջըմա քօ ուէ ռօյան ռօյա
ինթիգամէ նըն , քօ հէմի հաթը նըվիսանտընան թէք-
23 միլ պըպըն ։ Ու վա՜յ լը ուէ ռօյանտա ժը ավըսանռա ու
ժը շըշըք տայօղանռա , չըմա քօ մա՛զըն սըխըլէթ տէ
պէ սէր արտէ ու ղազապ տէ պէ լը սէր աւ գ̇ավմէ ։
24 Ու պը տա՛վէ շուրէ տէ պը գէվըն՝ ու ժը հէմի զայի-
ֆանռա տէ եէսիր պըպըն , ու Գուտսուչէրիֆ ժը զայ-
ֆան բէլ քըրըն տէ պըպա՛ , հաթա քօ վագ̇թա զայ-
25 ֆան թէքմիլ պըպա՛ ։ Ու լը սէր ռօ ու հիվ ու ըսթէ-
րան նշանան տէ պը պըն , ու լը սէր արտէ պը շաշ
պունէ զայֆան տէ սըխըլէթ պըպըն , ու պահր ու տալ-
26 ղայան տէ տա՛նկ պըտըն ։ Ժը թըռսէ աւ պէլայան քօ
լը սէր տընէ տէ պէն ու ժը բէ քըրընէ աւ զըշզան
տըլէ մա՛ռուվան տէ պը պըհուրըն , չըմա քօ զուվ-
27 վէթէ ազիւմանան տէ պը լէրզըն ։ Ուէ չաղէ տէ պը
պինըն Գուռէ մա՛ռուվ լը սէր ավրան , պը զուվվէթ
28 ու պը մա՛զըն իզզէթ հաթը ։ Ու կաւխա քօ աւ զըշ-

դան պաշլէմիշ տըպըն պունէ , լը ժօր մա̆ղէքըն ու սէրէ
խօ պըլըլընտ քըն . չըմա քօ խէլասէ ո՛ նէզ ա̆ ։
29 Ու ժը ուանռա թէմսիլ քի կօ . Լը տարէ հէժիլէ ու
30 լը հէմի տարան մա̆ղէքըն . Կավա քօ մէյվէյէ խօ նշան
տըտըն , տը պինըն՝ ու ժը ուան նաս տըքըն էրքը հա-
31 վին նէզ ա̆ ։ Վուսան ժի հուն կավա քօ տը պինըն աւ
հէմի դըշդան պուն՝ պը զանըն քօ փատիշահիթիյէ խօ-
32 տէ նէզ ա̆ ։ Պըռա տը պէմ ժը ռա՝ էրքը աւ սիլսիլէ-
յէ հան տէ նա̆ պըհուրա̆ հաթա քօ աւ հէմիան թէ-
33 մամ պըպըն ։ Ազիւման ու արտ տէ պը պըհուրա̆ , հա-
34 մա քէլամի մը գ̇աւթ տէ նա̆ պըհուրա̆ ։ Ու հուն ժը խօ-
ռա սագ̇ըննըն քօ նա̆ պա̆ տըլէ ո՛ պըխուարըն ու վա̆
խուարըն աւ պը սէրխօշիթի ու պը զէմէ տընէ կըրան
35 պըպըն , ու զաֆիլ ռօյա հան լը սէր ո՛ պըկէ ։ Ջըմա
քօ աւ լը սէր ռույա արտէ լը սէր հէմի ռօնըշտօղան
36 օդա ֆագ̇ տէ պէ ։ Նուա հուն հէնի հէշար պը սա̆-
քընըն , հէր վագ̇թ տուվա պըքըն , քօ հուն լայըգ̇ պը-
պըն խէլաս պունէ ժը աւ հէմի դըշդան քօ տէ պը-
պըն . ու լը պէր գուռէ մա̆ռուվէ սա̆քընանտընէ ։
37 Ու աուի լը ռօ լը տաճարտա թալիմ տը քըրը պու ,
ու լը շա̆վան ռա տը պօ պու լը ջիյէ զէյթուն հաթը
38 կօթան տը սա̆քընի պու ։ Ու գ̇ավմ կըժք լը սըպէ զու-
վա ժէռա տը ջօ պուն լը տաճարէ ժը պօյ խապէրէ
ուի կօտարի քըրընէ ։

ՍԻՐ 22

1 Ու ֆէթիր պայրամէ նէզ պու՝ քօ փասէհ տը հաթը
2 կօթան ։ Ու պաշ խմաման ու քհաթիպան՝ աուի չա-
վան պը գուժըն ռէ քի արամիշ տըքըրը պուն , չըմա
3 քօ ժը գ̇ավմէ տը թըռսը պուն ։ Ու բաշէ Շէյթան լը
նավ իսխարի հաթը կօթան Ճուտայէ քէթ՝ քը աւ ժը
4 հասապէ տուանզդան պու ։ Ջու ժը պաշ խմամանռա
ու սէրտարանռա խապէր քըր՝ քօ աուի լը տէսթէ ուան

5 Թէսլիմ պըքա̆ ։ Ուան ժի չաղ պուն , ու ժէուա աղչէ
6 տայընուա սէօզ տան ։ Ու աուի լը սէր խօ սա̆նտ , ու
ֆուրսէնթ քի արամիչ տըքըր քը աուի ժը գավմէ ճի
քի խալի լը տէսթէ ուան Թէսլիմ պըքա̆ ։
7 Ու ւօյա ֆէթիրան հաթ , քօ լը ուէ ւօյէ ատէթ հա̆-
8 պու փասէհէ սէրժէ քըրընէ ։ Ու չիանտ փէթրոսէ ու
Հաննայէ՝ ու կօ · Հա̆ուըն ժը մա̆ուա փասէհէ հաղըր պը-
9 քըն՝ քօ ա̆մ պը խուն ։ Ուան ժի կօն · Լը քօ՞ տը
10 խուազի քօ ամ հաղըր պըքըն ։ Ու կօ ժը ուանուա ·
Վահա կավա քօ հուն լը պաժէր տը գէվըն՝ ժը ռուա
ճա̆ուէ աւէ հէլանտօղ մա̆ուուվ քի տէ ւասա պէ , լը
բէյ ուի հա̆ուըն լը աւ մալ լը քօ քի աուէ տէ պը գէ-
11 վա̆ ։ Ու ժը խօտիյէ աւ մալէուա պէժըն , խօճա տէժա̆ ,
օթագա մը լը քօ՞ ա̆ , քօ լը ուէ պը թէվլի չակըրտէղ
12 խօ փասէհէ պը խում ։ Աւ ժի ժը ռուա հաթը խամա-
լանտըն թագ քի ժօրին տէ նշան պըտա̆ , ու լը ուէ
13 հաղըր պըքըն ։ Ու ուան ջուն չավան քօ ժը ուանուա
կօ տին ու փասէհէ հաղըր քըրըն ։
14 Ու կավա քօ ոխթ հաթ , լը սուֆրէտա ւօնըշտ , ու
15 տուանդտահ բէսուլան բէուա ։ Ու կօ ժը ուանուա · Մը
փըռ հարէթ քշանտ քօ փասխհէ հան պը ռուա պը
16 խում ժը էղխէթ քշանտընէ մըն աւուլ ։ Զըմա քօ ժը
ռուա տը պէմ՝ քօ հէնի ժը ուի տէ նա̆խում հաթա քօ
17 լը նավա փատիշահիթյէ յօտէ թէքմիլ պըպա̆ ։ Ու
քէասըքէ սա̆նտ , չըքըր քըր ու կօ · Ուխա պըսթինըն ,
18 ու լը նավ խօ փայ պըքըն ։ Զըմա քօ ժը ռուա տը պէմ ,
քօ ժը ուէ բէվա ժը մահսուլէ մէվէ տէ նա̆ վէխում՞
19 հաթա քօ փատիշահիթյէ յօտէ պէ ։ Ու նան սա̆նտ չը-
քըր քըր , չըքէնանտ ու տա ժը ուանուա՝ ու կօ · Ուխա̆
թէնէ մըն քօ ժը պօյ ո՛ հաթիա̆ տայըն · ուխա պը-
20 քըն ժը պօյ մը գիքըր քըրընէ ։ Վուսան ժի բաշէ չիվէ
քէասըք ժի սա̆նտ՝ ու կօ · Աւ .քէասըքէ հան պը խույ-
նա մըն ահտա նօ ա̆ , քը ժը պօյ ո՛ դէ ւըժանտըն ։
21 Լաքին վահա տէսթէ մը Թէսլիմ քըրօղ պը մըռուա լը

22 սէր սուֆրէյ հանտա՛ ։ Պըռա Գուռէ մեռուվ տըջօ՝
չավան քօ միւգ̃ատէր պու՛ ․ համա վա՜յ ժը աւ մէ-
23 ռուվռա՝ քօ պը տէսթէ ուփ տէ պէ թէսլիմ պուն ։ Ու-
ուան աճապա ժը ուան դըշդէ հան քըրօղ տէ քի՞ պը-
պա՛ լը նավ խօռա փըռս քըրընէ տէսթ քըրըն ։
24 Հէմ տօղ քի ժի լը նավ ուան ռապու՝ էրքը ժը ուան
25 քի՞ տէ մա՛զըն հիսապ պը պա՛ ։ Ու ուփ ժի կօ ժը ուան-
ռա ․ փատիշահէդ դայիֆայան ուան ղապդ տըքըն, ու
ժը ուանռա հէօքմաթ աժօղօղան՝ գ̃անճիթի քըրօղ
26 դէնը կօթան ։ Համա հուն տէ վռսաննա՛ պըն, լէ աւ
քօ լը նավ ոտա մա՛զէնա՛՝ պըրա՛ օդա բըջուկ պըպա՛,
ու աւ ավուլին պուն պրա՛ օդա խըղմէթ քըրօղ պը-
27 պա՛ ։ Ջըմա քօ մա՛զըն քի՞ա՛, լը սուֆրէտա ռօնը՞շտօղ,
Խախօտ խըղմէթ քըրօղ․ լը սուրֆէտա ռօնըշդօղ նը՞
նա՛, համա ա՛ղ լը նավ ոտա օդա խըղմէթ քըրօղ քի
28 ըմ ։ Ու հուն ուան ըն քօ տայիմ պը մըռա լը թէրճու-
29 պէյէ մըն տը սա՛քընի պուն ։ Էժի ժը ոռա փատիշա-
հիթի քի վա՛տ տըքըմ չավան քօ պաւլէ մը ժի ժը մը-
30 ռա փատիշահիթի քի վատ քըր ։ Հաթա քօ լը նավ
փատիշահիթյէ մըն՝ ժը սուֆրէյէդ մըն պըխուն ու
վէխուն, ու լը սէր թախթան ռօնըն ու շէրաթէ տաւանդ-
31 տահ սիլսիլէյէ Իսրայիլէ պը պինըն ։ Ու Բաալ կօ ․
Եա՛ Շմհո՛ւն Շմհուն՝ վահա շէյթան խօստ քօ ո՛ օդա
32 կէնըմ պէժընկ պըքա՛ ։ Համա մը ժըպօյ դա տովա քըր՝
քօ իմանէ դա գէմ նա՛պա՛ ․ ու դու օխթա քօ վէկէ-
33 ռի պըէյէդ խօ գ̃այիմ պըքա՛ ։ Ուի ժի կօ ժէռա ․ Եա՛
Բալպ ա՛ղ պը դառա՝ հէմ լը հափսէ ու հէմ ժը մը-
34 րընռա ջունըընէ հազըր ըմ ։ Ուփ ժի կօ ժէռա ․ Եա
Փէթրոս ժը դառա տը պէմ քօ իռօ ժը բէշ տիք պան-
տանէ, սէ ճարան դույէ տէ մը ինքեար պը քի՝ էրքը
մը նաս նա քի պը կօթընէ ։
35 Ու կօ ժը ուանռա ․ Կավա քօ մը ո՛ շիանտ պէ քիս
ու պէ դուր ու պէ սոլ, գ̃աթ ո գէմանիյէ դըշդ քի
քըշա՞նտ ․ ու ուան կօն, գ̃աթ ժը դըշդ քիռա ժի ։

36 Նռա ժը ուանռա կօ . Լաքին նռա ժը քէռա քօ քիս
հէյա՛ պըրա՛ պը՛ խօռա պըսթինա՛ , վռւսան ժի դուր .
ու ժը քէռա քօ չուր թուննա՛ պըրա ճըլէ խօ պը ֆռօ-
37 չա՛ , ու ժը խօռա չուր քի պը քըռա՛ ։ Համա ժը ուռա
տը պէմ, քօ աւ դըշդէ հան քօ հաթը նըվխանտըն
կէրէ.ք լը սէր մըն թէքմիլ պըպա՛ . էր.քը պը պէնամու-
սան հիսապ պու . չըմա քօ սօնէ աւ դըշդան քօ ժը
38 տէրհաւէ մըն պուն հաթ ։ Ուան ժի կօն . Եա՛ Րապպ
վահա լը վըր տու չուր հա՛նա՛ , ուի ժի կօ ժը ուանռա ,
Պաս ըն ։
39 Ու ռապու լը սէր աւէթէ խօ լը Ջիյէ պէյթունան
40 ջու , ու շակըրտան ժի լը տու ջուն ։ Ու կավա քօ լը
ուէ կըհիշտ՝ կօ ժը ուանռա . տուվա պըքըն քօ լը
41 թէրճուպէյէ նա՛ դէվըն ։ Ու աւ փասա դէվըր ավէ-
թըն քի ժը ուան փաթխա , ու լը սէր չէօ.քան հաթ ու
42 նըմէճ տը.քըր , ու տը կօթ ։ Եա՛ Պաւլ էր.քը տըխուա-
զի քեասը.քէ հան ժը մըն պը պըհուր , լա.քին իրա-
43 տէթէ դա պըրա պըպա՛ ։ Ու ժը աղխմանան ժէռա մէ-
լէ.ք քի հաթը շխանտըն ու բէթ տը քըր աուի . ու լը
նավ փըռ սըխլէթէ քէթընէ՝ հէնի փըռ պը տըլ նըմէճ
44 տը.քըր ։ Ու խօյանէ ուի լը սէր արտէ հաթը խուարի
45 օդա մա՛ղըն տըլօփէ խույնէ պու ։ Ու ժը նըմէճէ ռա-
պու լը պա շակըրտան հաթ , Ու ուան ժը փասաօթէ
46 խա՛վտա Ջուն տի ։ Ու ժը ուանռա կօ . Զը՞մա խա՛վտա
տըջըն՝ ռապըն նըմէճ պըքըն քօ լը թէրճուպէյէ նա՛
դէվըն ։
47 Ու կավա հէժա քօ աւ խապէր տըտա , վա՛հա փա-
լապա քի ու աւ ծուտա հաթը կօթան ժի պը ուանռա
տը հաթը պուն , ու նէզա իսա պու քօ աուի ռամիսա՛ ։
48 Ու իսա կօ ժէռա . Եա՛ ծուտա Գուռէ մա՛ռուվ պը
49 ռամիսա՞է տէսլթ տըտի ։ Ու ուան քօ լը տօռա ուի-
տա պուն կավա քօ աւ դըշդէ պուն տին՝ կօն ժէռա .
50 Եա՛ Րապպ պը չուր ա՛մ լէ՞խըն ուան ։ Ու ժը ուան
եէ.քէ լը խըղմէթքեարէ պաշ իմամէ խըստ , ու ավէ-

51 թմ̆ խուարկյէ կօյա ուր ռաստէ։ Ու իսա ճէվապ տա
ու կօ. Հաթա լըվըր պմ̆րտըն, ու քէթ լը կօյա ուր
52 ու սաղ քըր աուր։ Ու իսա կօ ժը ուանռա քօ լը սէր
ուր հաթը պուն ժը պաշ իմամանռա ու սէրպարանռա
ու ժը իխթիարանռա. հասաքի լը սէր տը՞ղ ո՛ ռա-
53 պուն պը ջոպան ու պըքէրան։ Հէր ռօ պը ոռա լը
նավ տաճարտա պում, ո՛ լը սէր մըն տէսթ նա̆ ավէ-
թըն, համա սաաթէ ո՛ հէօքմաթէ դարիյէ ուիա ա̆։
54 Ու աուր կըրթըն պըրըն՝ ու աուր անին լը նավ մա-
լա պաշ իմամէ, ու փէթրոս ժի ժը տուրվա լը բէյ ուր
55 տը ջօ պու։ Ու կավա քօ ակըր վէխըստըն լը հավշէ-
տա ու լը տօռա ուր ռօնըշտըն, փէթրոս ժի լը նավ
56 ուանտա ռօնըշտ։ Գարվաշ քի տի աուր լը պա ակըրէ
ռօնըշտի. լէ մէզա̆քըր ու կօ. Ուիա ժի ժը ուան ա̆՝
57 քօ բէռա պուն։ Համա փէթրոս ինքեար քըր ու կօ.
58 Եա՛ ժըն ա̆զ ուր նաս նաքըմ։ Ու բաշէ կավ քի ժի
պաշդա քի ժի աուրի տի՝ ու կօ. Դու ժի ժը ուան ի,
համա փէթրոս կօ. Եա՛ մա̆ռուվ ա̆զ ժը ուան նընըմ։
59 Ու դասա սաաթ քի պըհուրի պաշդա քի լընկ տը
խըսթ ու տը կօթ, ասահ ուիա ժի բէռա պու, չըմա
60 քօ ուր ժի Ճէլիլի ա̆։ Կօ փէթրոս. Եա՛ մա̆ռուվ ա̆զ
նը զանըմ դու չը տէժի, ու լը ուէ սաաթէ, հէժա
61 քօ աւ խապէր լը տա̆վտա պու՝ տիք պանտա։ Ու Րապպ
վէկէռիա ու լը փէթրոսէ նըհէռթ, ու փէթրոս խա-
պէրէ Րապպ լը պիրա խօ անի, քօ ժէռա կօթը պու.
Էրքը լը պէր պանտանէ տիքան, սէ ճարան դույէ մը
62 ինքեար պըքի։ Ու փէթրոս քէթ լը տա̆րվա ու փըռ-
պը դահլ կըրիա։
63 Ու աւ մա̆ռուվան քօ իսա կըրթը պուն աուր պը
64 մասխարա քըրընէ տը քութա պուն։ Ու տընըխաֆ-
թըն ռույէ ուր ու լը ռույա ուր տը խըստը պու, ու
ժէ փըռս տըքըր պուն ու տը կօթը պուն. փէյղէմ-
65 պէրիթի պը՛քա̆ լը դա խըստօղ քի՞ ա̆։ Ու հէնի փըռ-
դըշդան տը կօթը պուն ժէռա պը տըժմընան։

66 Ու կավա քօ սըպէ պու , իխթիյարէ ղավմէ՝ հէմ
պաշ իմաման ու քեաթիպան հաթըն ճըվանտըն , ու
աւի լը ճէմաաթէ խօ պըրըն՝ ու կօնա՛ , էրքը Մէսիհ
67 տու ի՝ ժը մա՛ռա պէժա՛ ։ Կօ ժը ուանռա՝ էրքը ժը
68 ուռա պէժըմ ժի տէ պավըր նա՛քըն ։ Ու էրքը ժը ո
դըշդ քի փըռս քըմ՝ հուն տէ ժը մըռա ճէվապ նա՛
69 տըն ։ Լէ ժը ուէ բէվա Գուռէ մա՛ռռուվ ժը ալիյէ ռաս-
70 տէ գուվէթէ խօտէ տէ ռօնի ։ Ու հէմիան կօն ․ Նուա
տու գուռէ խօ՞տէ ի , ու աւ ժը ուանռա կօ ․ Էրքը
71 հուն տէժըն ա՛զ ըմ ։ Ու ուան կօն ․ Հէնի չը՞ լազըմ ա՛
ժը մա՛ռա շէհատէթի , ա՛մ պը խօ ժը տա՛վէ ուի պը-
հիստըն ։

ՍԷՐ 23

1 Ու հէմի ճէմաաթէ ուան ռապուն ․ աւի ժը Փիլա-
2 տօսռա պըրըն ։ Ու ժէ կըլի քըրընէ պաշլամիշ պուն
ու կօն ․ Ուիա մա՛ տի քօ միլլէթէ ազտըրմիշ տը քըր ,
ու ժը գայսէրռա խարաճ տայըն նա՛ տը հըշթ , ու ժը
3 պօյ խօ տըկօթ՝ ա՛զ Մէսիհ ու փատիշահ ըմ ։ Նուա
Փիլատօս փըռս քըր ժէ՚ ու կօ ․ Փատիշահէ Եէհու-
տիան տու ի՞ , ուի ժի ճէվապ տա ժէռա՝ ու կօ ․ Դա
4 կօ ։ Ու Փիլատօս ժը պաշ իմամանռա ու խալգէռա կօ ․
5 Էզ լը սէր մա՛ռուվէ հան ղապահաթ քի նա պինըմ ։ Հա-
մա ուան զօռ տըքըր ու տը կօթ , էրքը ժը Ճէլիլէ
տէսթ քըրի հաթա լը վըր ու լը նավա հէմի Եէհու-
տիսթանէ հին տըքա՛ ու խալգէ լը վէլվէլէյէ տըխա՛ ։
6 Ու Փիլատօս կավա քօ Ճէլիլէ պըհիստ փըռս քըր էր-
7 քը աւ մա՛ռուվ ժը Ճէլիլէ՞ ա՛ ։ Ու կավա քօ զանի՝ էր-
քը ժը հէօքմաթէ Հիրօտիսէ ա՛ , աւի ժը Հիրօտիսռա
շիանտ , չըմա քօ աւ ժի լը ուէ ռօյանտա լը Գուտսէ
պու ։

8 Ու Հիրօտիս կավա քօ Իսա տի փըռ շազ պու ․ չըմա
քօ աւի ժը զուվա հասրէթ տըքշանտը պու քօ աւի
պը պինա՛ , չըմա քօ փըռ ճարան ժը տէրհագէ ուի

ժըռ դըշդան տը պըհխատը պու , ու ումիշ տըքըր ժէ
9 Նշան քի պը պլնմ ։ Ու պը փըռ խապէրան ժէ փըռս
տըքըր · համա աուի գալթ ճէվապ քի ժէուա նմ տա ։
10 Ու պաշ իմամն ու քեալթիպան ժի սմքընի պուն՝ ու
11 դավի կըլի տըքըրը պուն լը սէր ուի ։ Ու Հիրոտիս
պը ասքէրէ խօ աուի պը խարապ մմդէքըրընէ ու պը
մասգարա քըրընէ ճըլէ պմրըգի ժէուա տա որկըրթըն
12 ու տիսա ժը փէլատոսուա շիանտ ։ Ու ժը աւ ռօյէ փի-
լատոս ոս Հիրոտիս տօսթէ հմվուտու պուն · շըմա քօ
ավուլ տըժմընէ հմվուտու պուն ։
13 Նուա փիլատոս ու սէրվէրան գավմէ կազի քըր
14 ու կօ ժը ուանուա ։ Մմռուվէ հան եանի գավժէ ազ-
տըրմիշ տըքմ ո՛ ժը մըռա անի · ու մը լը պմր ո՛ թէֆթիշ
քըր , ու ժը կըլի քըր դըշդէդ ո՛ մը գապահաթ քի
15 Նմտի լը սէր ուի ։ Ու Նմ ժի Հիրոտիս · շըմա քօ աուի
մը ժէուա շիանտ , Նուա աուի ժը մըրանուա լայըգ դըշդ-
16 քի Նմ քըրիյմ ։ Նուա թէտիպ պըքըմ աուի ու պմր-
17 տըմ ։ Ջըմա քօ աւ լը հէր պայրամտա տը ո՛ պու ժը
18 ուանուա կըէտան պմրտմ ։ Ու գալապա կըշք գիրան
ու կօն · Ուիա հմլինմ ու ժը մմռա Պարապայէ պմր-
19 տմ ։ Կը աւ լը պաժէրտա պուն ժը պօյ ֆիթնէթիյէ
20 ու գաթըլէ լը հափսէ տանի պուն ։ Նուա փիլատոս տիսա
տէսթ քըր կօթընէ , շըմա քօ աուի տըխօստ քօ Ի-
21 սայէ պմրտմ ։ Համա ուան պը գիրանէ տը կօթը պուն ·
22 Լը խաչէ պը տմրինմ աուի ։ Ու աուի իւչիւնճի ճարան
կօ ժը ուանուա · Լէ ուիա շը՞ քէօթի շըղուլ քի քըր ·
ժը մըրընէ մուսթահագ մը գալթ սուճ քի Նմտի լը սէր
23 ուի · Նուա աուի թէտիպ պըքըմ ու պմրտըմ ։ Համա
ուան պը պըլընա ավազ քի զօռ տըքըրը պուն ու տը
խօստը պուն աուի լը խաչէ տմրանընէ · ու ուան ու
24 տմնկէ պաշ իմաման փըռ զօռ պուն ։ Ու փիլատոս
25 րազի պու քօ տիլէկէ ուան պըքմ ։ Նուտ Պարապայէ
պմրտա ժը ուանուա , աւ քի ժը պօյ ֆիթնէթիյէ ու
գաթըլէ լը հափսէ հաթը պու տանին · քը աուի տը

խօստը պուն. Ու Իսա ժը խօստընէ ուանռա թէս-
լիմ քըր ։
26 Ու կավա քօ ուան տըջօ պուն, ժը զըվիյէ հաթօղ
պը նավ Շըմհուն եէքէ Գուրէնի կըրթըն՝ ու խաչէ լը
27 սէր ուի տանին, քօ լը բէյ Իսա պինա՛ ։ Ու լը բէյ ուի
տըջօ պուն փըռ խալք՝ ու ժընան ժի, ուան քօ չին
28 տըքըր ու տը կըրիա պուն լը սէր ուի ։ Իսա վէկէռիա
ու կօ ժը ուանռա. Եա՛ գիզէդ Գուտսուշէրիֆէ լը
սէր մը մա՛ կըրըն, լէ հուն լը սէր խօ ու լը սէր դու-
29 ռէդ խօ պը կըրըն ։ Վահա ռօյան դէն քը լը վա ռօ-
յանտա տէ պէժըն. Խօզի ժը ըսթօվանռա ու ժը նազա
բահմանռա ու ժը աւ ջըջըքանռա քօ չիր նա՛ տան ։
30 Լը ուէ չաղէ տէ պաշլամիշ պըպըն ժը ջիյանռա կօ-
թընէ, էրքը լը սէր մա՛ պը դէվըն, ու ժը կաղանռա
31 էրքը մա՛ պը նըխէֆըն ։ Զըմա քօ էրքը ժը էզընկէ դա՛-
ռընռա ահվա տըքըն լէ ժը հըշքռա տէ չը՛ պըպա՛ ։
32 Պաշգա տու խարապքեար ժի բէռա անին ժը դուժ-
33 թընռա ։ Կավա քօ հաթըն լը աւ ճիյէ քօ Գաֆ տը
հաթը կօթըն՝ լը ուէ աուի լը խաչէ տա՛րանին ու աւ
խարապքեարան ժի եէքէ լը ալիյէ ռասթէ ուիտա ու
34 եէքէ ժը չէփէ ուիտա խաչ քըրըն ։ Ու Իսա կօ. Եա՛
Պավ, ավֆ պըքա՛ ժը ուիանռա չըմա քօ չը քըրընէ
35 խօ նը զանըն ։ Ու օխթա ճըլէ ուի փայ քըրընէ գուրա
ավէթըն. Ու խալքէ սա՛քընի թամաշա տըքըր, ու պը
ուանռա պաշ իմաման ժի՝ մասգարա տըքըրը պուն
աուի ու տը կօթըն. Պաշգասիա խէլաս քըր պըրա աւ
խօ ժի խէլաս քա՛, էրքը պըժարթիյէ Խօտէ Մէսիհ աւ ա՛ ։
36 Ու ասքէրան ժի աուի մասգարա տըքըրը պուն լը պա՛ր
37 տը հաթը պուն ուսիրքէ ժէռա տը տա պուն ։ Ու տը
կօթը պուն, էրքը փատիշահէ Եէհուտիան դու ի՝ խօ
38 խէլաս պըքա՛ ։ Ու լը սէր ուիտա՝ ՓԱՏԻՇԱՀԷ ԵԷՀՈՒ-
ՏԻԱՆ ՈՒԻԱՅ Է՝ պը Եունանի ու պը Ռօմանի ու պը
Իպրանի հաթը նըվիսանտըն եաֆթա քի հա՛պու ։
39 Համա ժը աւ հաթը ալաքանտըն խարապքեարան

եէքէ ժէւա տըժմինան տըքըր ու տը կօթ · Էլքը Մէսիհ
40 դու ի հէմ խօ ու հէմ ժի մա՛ խէլաս պըքա՛ ։ Համա
ճէվապ տա հէվալէ ուի , ու կօ · Դու ժը խօտէ նա՞
Թրուսի , չըմա քօ դու հէման լընավա աւ աղապտաի ։
41 Ու ա՛մ լը սէր հագ՛իյէ տըքշինըն · չըմա քօ ա՛մ մուսա֊
թահագ՛ պէտէլէ քըրընէ խօ տըսթինըն · համա ուիա
քէօթի դըշդ քի նա քըր ։ Ու ժը իսաւա կօ · Եա՛
42 Ոապպ կավա քօ լը փատիշահիթիյէ խօ պէյ մը պիրա
43 խօ պինա՛ ։ իսա ժի կօ ժէւա · Պըւա տը պէմ ժը դաււա
իւօ պը մըւա լը ճէնէթտա տէ պըպի ։
44 Ու ոխթա սաաթ լը շէշանտա պու , ու լը սէր հէմի
արտէ դարի պու հաթա լը սաաթ նա՛հան ։ Ու ռօ
45 դարի պու · ու փէրտէյէ տաճարէ ժը օրթայէ դ՛աթիա ։
46 Ու իսա պը պըլընտ սաունտ քի կազի քըր ու կօ ·
Եա՛ Պավ ա՛զ րուհէ խօ լը տէսթէ դա թէսլիմ տըքըմ ·
ու կավա քօ ուանան կօ րուհէ խօ թէսլիմ քըր ։
47 Ու իւզ պաշի աւ դըշդան պըտիթընէ ժը խօտէւա
շըքըր տա ու կօ · Պըւա մա՛ւուվէ հան սատըգ պու ։
48 Ու խալդ՛ կըժք քօ հաթը պուն աւ թամաշայէ տիթընէ
ու աւ դըշդան քօ պօ պուն լը սընկէ խօ տը խըստը
49 պուն ու վէ տըկէւիա պուն ։ Ու հէմի նասէդ ուի ժը
տուրվա սա՛քընի պուն · ու աւ ժընան քօ լը բէյ ուի
հաթը պուն ժը ճէլիլէ , տը տի պուն աւ դըշդէ հանան ։
50 Ու վահա եէքէ քօ նավէ ուի Եուսիֆ պու , աուի
51 միւշիր պու՝ դ՛անճ ու սատըդ՛ մէւուվ քի ։ Գը ուի ժը
միշէվըր ու ամէլէ ուանւա ւա՛զա նա՛տա պու , ժը
Արիմէթա ժը պաժէրէ Եէհուտիան պու , քը աւ ժի
52 ժը փատիշահիթիյէ խօտէ տը բէ պու ։ Ուիա լը պա Փի֊
53 լատոսէ հաթ ու կէօվտէյէ իսա խօստ ։ Ու աուի ժը
խաչէ անի խուարի ու չարշէֆ քի բէչա ու աուի ժը
ղընաւ քի հաթը քօլան թըրպ քի տանի , քօ լը ուէ
54 դ՛աթ թուճարան եէքէ նա՛ հաթը պու տանին ։ Ըօ ժի
ինէ պու , ու չէմուէ նէզ տը պօ պու ։
55 Ու լը բէյ ուի տը ջօ պուն աւ ժընան քօ ժը ճէլիլէ

բէուա հաթը պուն , Թըրպէ ու կէօվտէյէ ուի տըն էրքը
56 չավան լը ուէ հաթը տանըն ։ Ու վէկէռըան ու հազըր
քըրըն · պը խուրան ու պը պընա խօշ ռունան · ու լը
ռօյա չէմուէ կէօրա Թէնպըհէ րահաթ պուն ։

ՍԷՐ 24

1 Համա լը ռօյա եէք չէմու լը սըպէտա զուվա հաթըն
լը Թըրպէ , անըն աւ պըխուրան քօ հազըր քըրըն , ու
2 պաշդա ժընան ժի պը ուանռա ։ Ու դէվըր ժը Թըրպէ
3 լը ալիքի կէռ պուն տըն ։ Ու լը հընտուռ քէթըն՝ համա
4 մէյիթէ Իսա լը ուէ նա՛ տըն ։ Ու պու քի կավա քօ
ուան ժը պօյ աուի Թաճիւպ տըքըրը պուն՝ վահա տու
մա՛ռուվան պը ճըլէ պա՛րըգի լը պա ուան սա՛քընին ։
5 Ու աւ ժընան պը Թըռս դըժա պունէ՝ կավա քօ ռույա
խօ լը արտէ նըզմ քըրըն · ուան ժը ուանռա կօն · Ջըմա՞
6 սաղէ լընաւ մըրըան ռ՛ արամիշ տըքըն ։ Լը վըր նընա՛
աւ , լէ դըլյամ սա՛նտ · լը պիրա խօ պինըն չավան քօ
ժը ռուա խապէր տա , կավա քօ լը Ճէլիլէտա պու ։
7 Քը տը կօթ էրքը Գուռէ մա՛ռուվռա լազըմա՛ քօ լը
տէսթէ մա՛ռուվէ կիւնէքքէարան պէ Թէսլիմ պուն , ու
լը խաչէ ռապա՛ · ու լը ռօյա սըսէյանտա դըլյամ պըս֊
8 Թինա՛ ։ Ու լը պիրա խօ անըն խապէրէ ուի · Ու վէկէ֊
9 ռըան աւ հէմի դըշդան Թարըֆ քըրըն ժը աւ եանզ֊
10 տահանռա ու ժը պաշդա հէմըանռա ժի ։ Ու ուանան
պուն քօ աւ դըշդան ժը ռէսուլանռա Թարըֆ քըրըն ·
Մէյրէմէ Մագթալինի , Եունանէ ու Մէյրէմ տիյէ Եա֊
11 գուպէ ։ Ու խապէրէ ուան լը պա՛ր ուան ոդա պօշ սէօզ
12 խույայի պու , ու ժը ուանռա պավըր նա՛ տըքըրը պուն ։
Համա Փէթրոս ռապու լը Թըրպէ պազիա · ու պընըզմ
պունէ տի քօ ճավան Թա՛նէ տը սա՛քընի պուն , ու աւ
լը տըլէ խօտա պը Թաճիւպ քըրընէ լը սէր աւ պունէ
ջու ։
13 Ու վահա ժը ուան տըտօյան լը ուէ ռօժէ լը կունտա

քի տըջօ պուն, քօ ժը Գուտսէ սատու չէսմ ասպարէզ
14 տուր պու. ու Նավէ ուի Էմավուս պու։ Ու ուան լը
նավ խօտա լը սէր աւ հէմի համթը գավմի դըշդան խա-
15 պէր տը տա պուն։ Ու պու քի կավա քօ ուան խա-
պէր տըտա ու տօզ տըքըրը պուն. Իսա պը խօ ժինէզ
16 պու ու պը ուանըա տըջու պու։ Ու աուի ժը նաս
17 քըրընէ ջահվէգ ուան համթը պու կըրթըն։ Ու կօ ժը
ուանըա, չը՞ա աւ խապէրէգ ո՛ ժը պօյ աուի քօ հուն
պը հա՞վու տու տօզ տըքըն կավա քօ տը ջուն, ու
18 հուն մէլուլ ըն ժի։ Ճէվապ տա ժը ուան եէքէ՝ քօ նա-
վա էքէ Քլաօդաս պու, ու կօ ժէըա. դու թա՞նէ՞
լը Գուտսէ միսաֆիր ի՝ քօ նըղանը չը պու լը ուէ լը
19 ուի ըօյանտա։ Ու աուի կօ ժը ուանըա, Չը՞. ուան
ժի կօն. Ժը տէրհագէ Իսայէ Նասրանի աւ դըշդան
քօ պուն, քը աւ մա՞ըուլ քի փէյղէմպէր պու՝ պը ա-
մէլ ու պը խապէր պը դուվէթ լը պա՞ր Խօտէ ու գավ-
20 մէ։ Ու չավան պաշ իմամէ մա՞ ու սէրվէրէգ մա՞ ժը
մըրըն հէօքմըա թէսլիմ քըրըն՝ ու լը խաչէ տա՞րանին։
21 Մա՞ ումիշ տըքըր քօ աւ ա՞ քօ Իսրայիլէ տէ խէլաս պը-
քա՞. լաքին լը սէր աւ հէմիան աւ ըօյա սըսէյանա՞՝
22 քօ աւ դըշդ պուն։ Ու հէմ ժը մա՞ չէնտ ժընան ժի
մա՞ թաճիւպ քըրըն՝ ուան քօ սըպէտա ղու լը թըրպէ
23 ջուն։ Ու մէյիթէ ուի նա՞ տին, համթըն ու կօն, էրքը
չէքըլէ մէլէքան ժի տին, ուան քօ կօթը պուն ժը պօյ
24 ուի՝ էրքը սաղ ա՞։ Ու ժը մա՞ հընըքան ժի լը թըրպէ
ջուն՝ ու վուսան տին, չավան քօ աւ ժընան կօն, համա
25 կէօվտէյէ աուի նա՞ տին։ Ուի ժի կօ ժը ուանըա. Է՜յ
աքըլօըղան ու պը տըլ կըրանան պավուր քըրընէ ժը աւ
26 հէմի դըշդանըա քօ փէյղէմպէրան խապէր տան։ Ժը
Մէսիհըա ուանան քշանտընէ ու լը սալդանաթէ խօ
27 քէթընէ կէրէք նա՞՞ պու։ Ու տէսթ քըր ժը Մուսայէ
ու ժը հէմի փէյղէմպէրան՝ թարիֆ տըքըր, չը քօ ժը
սէրհագէ ուի լը քըթէպանտա համթը պու նըվիսան-
28 տըն։ Ու կավա քօ նէզա աւ գասապայէ պուն՝ լը քօ

քի տը չու պուն , ուր ժի վուսան տը տա պու խույա-
29 յի էրքը ուր լը հէնի տուր տմ̆ր քի տէ պըչօ ։ Համա
լէ ղօռ քըրըն ու կօն ․ Լը պա մ̆ պը սմ̆քընմ̆ , չըմա
քօ էվար մ̆ , ու ոխլթ տմ̆րէնկ մ̆ , ու լը ուէ քէթ լը
30 պա ուա ն սմ̆քընանտըռա ։ Ու պու քի կավա քօ աուր
պը ուանռա լը սուֆրէտա ռօնըշտ , նան սմ̆նտ մրռ-
31 պարէք քըր՝ չըքէնանտ ու տա ժը ուտնռա ։ Ու չահ-
վէդ ուան հաթը վէպուն ու աուր նաս քըրըն ․ ու աուր
32 ժը ուան նմ̆խույայր պու ։ Ու ժը հմ̆վուտուռա տը կօ-
թը պուն ․ նա՞ քի տըլէ մ̆ ժր նավ մ̆ տը չավութր
պուն կավա քօ լը ռէտա պը մմ̆ռա խապէր տըտա պու ,
ու քըթէպան պը թարիֆ քըրընէ ժը մմ̆ռա ։
33 Ու ռապուն լը ուէ սաաթէ լը Գուտաէ վէկէռխան ու
եանգտահան ու պը ուանռա պուն լը եէք ճիտա հա-
34 թը ճըվանտըն տրն ։ Ու կօն ․ Պըռա Բապպ Գըյամ
35 սմ̆նտ , ու ժը Շըմհունռա խույայր պու ։ Ու ուան
թարիֆ քըրըն չը քօ լը ռէտա պու , ու էրքը չավան
աուր խօ տա նաս քըրըն , լը ոխլթա նան չըքէնանտընէ ։
36 Ու կավա քօ ուան խապէր տը տա պուն իտա աուր
պը խօ սմ̆քընանտ լը նավ ուան ու կօ ժը ուանռա ․
37 սէլամ ժը ուռա , համա ուան պը պըղտիան թըռասիան ու
38 թախմին տըքըրը պուն էրքը ըուհ քի տը պինըն ։ Ու կօ
ժը ուանռա ․ չըմա՞ հուն լը հավ քէթըն ու չըմա լը տըլէ
39 ոտա ֆիքըրան դէն ։ Մէղմ̆քըն տէսթ ու լընկա մըն , էրքը
մ̆ղ աւ ըմ, պը սահինըն մըն ու պը նէռըն ․ չըմա քօ
կէօվտա ու ասթյէ ըուհէ թունն մ̆ ․ չավան քօ տը պինըն
40 ամըն հէյմ̆ ։ Ու ահվա պը կօթընէ տէսթ ու լընկէդ խօ
41 նշան տա ժը ուանռա ։ Ու ուան ժը չադիթյէ պավուր
նմ̆ տըքըր պուն՝ ու լը թաճիսպտա պուն ․ կօ ժը ուան-
42 ռա ․ Խուարըն քէ ո՛ հէ՞յմ̆ լը վըր ։ Ուան ժի ժէռա
փարշա քի մահսխյէ գալանտի ու նանէ հընկըֆ տան ։
43 Ու սմ̆նտ ու խուար լը պմ̆ր ուան ։ (44) Ու կօ ժը
ուանռա ․ ուանան ըն աւ խապէրան կավա քօ պը ուռա
պում մը ժը ուռա կօ ․ էրքը լաղըմ մ̆ քօ թէքմիլ պը-

պըն աւ հէմիան՝ քօ լը թէվրաթէ Մուսատա ու լը
նավ փէյղէմպէրան ու նավ Զէպուրան ժը պօյ մը հա֊
45 թըն նըվիսանտըն ։ Ուէ չաղէ մէժիյէ ուան վէքըր քօ
46 քըթէպան ֆէհմ քըն ։ Ու կօ ժը ուանռա , Էօրքը ավհա
հաթիյ՛ նըվիսանտըն ու ահվա լազըմ ա՛ ժը Մէսիհռա
քըշանտըն , ու լը ռօյա սըսէյանտա գ̇ըյամ քըրըն ։
47 Ու պը նավէ ուի թօպան ու ժը կիւնէյանռա աֆիթի
պէ վազ պուն լը նավ հէմի ղայֆան՝ ժը Գուտսէ պը
48 պաշլամէշ պունէ ։ Ու հուն ըն շահիտէ աւ դըշդան ։
49 Ու վահա ա՛ղ ժը ռուա վատէ Պավէ խօ տը շէյինըմ,
համա հուն լը պաժէրէ Գուտսէ ռոնըն հաթա քօ ժը
50 ժօր գուվէթ պըսթինըն լը սէր խօ ։ Ու ուան հաթա
լը Պէյթանիայէ տա՛րանի, ու տէսթէ խօ լը ժօր հա՛֊
լանի՝ ու ուան միւպարէ.ք քըր ։
51 Ու պու քի կավա քօ ուան միւպարէ.ք տըքըր ժը
ուան վէ գ̇աթիա , ու ժօր լը ազըւմանան ռա տը պօ
52 պու ։ Ու ուան ժէռա պը սէճտէ քըրընէ՝ պը մա՛զըն
53 շազիթիյէ վէկէռիան լը Գուտսուշէրիֆէ ։ Ու հէր կավ
լը տաճարտա պուն , ժը Խօտէռա շըքըր տը տա պուն
ու միւպարէ.ք տըքըրը պուն ։

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԱՎԼԱ

ՀԱՆՆԱ

ՍԷՐ 1

1 Ժը իպթիտայէ Քէլամ հա̆պու․ ու Քէլամ լը պա
Խօտէ պու, ու աւ Քէլամ Խօտէ պու։ Աւ ժը իպթի֊
2 տայէ լը պա Խօտէ պու, Հէր դըշդ պը աուի պու, ու
3 պէ ուի դըշդ քի նա̆ պու՝ հէր չը քօ պու։ Էօմր պը
4 ուի պու, ու էօմր ռօհնիյէ մա̆ռուվան պու։ Ու ռօհնի
5 լը նավ աւ դարիյէ ռօհնի տըտա պու, ու դարի աուի
6 ֆէհմ նա̆ քըր։ Ժը Խօտէ մէռուվ քի հաթը շիանտըն,
7 քօ նավէ էքէ Հաննա պու։ Ուիա հաթ շէհատէթ քըրընէ՝
քօ ժը պօյ աւ ռօհնիյէ շէհատէթ պըքա̆, քօ պը ուի
8 պավըուր պըքըն։ Ռօհնի աւ նա̆ պու, լէ հաթ քօ ժը
պօյ ռօհնիյէ շէհատէթ պըքա̆։
9 Ցօղըրի ռօհնի աւ պու քօ, լը տընէ հաթօղ հէմի
10 մա̆ռուվան ռօհնի տըքըր։ Աւի լը նավ տընէ պու,
ու տընէ պը ուի պու, ու տընէ աուի նաս նա̆ քըր։
11 Ժը ախօյիյանռա հաթ ախօյիյան աուի գապուլ նա̆ քը֊
12 րըն։ Համա ուան քօ աուի գապուլ քըրըն, ժը ուան֊
ռա, ժը նավէ ուիռա պավըուր քըրօղանռա, հէօքմէթ
13 տա քօ զուռէդ Խօտէ պը պըն։ Քօ ուան նա̆ ժը իրա֊
տէթէ կօվտէ ու նա̆ ժի ժը իրատէթէ մա̆ռուվ՝ իլլա
14 ժը Խօտէ պան։ Ու Քէլամ թէն պու, ու պը լուդֆ ու
հէմ պը տօղըրիթիյէ դըժի՝ լը նավ մա̆տա սաքին պու,
ու իզզէթէ ուի ժը Պավ օդա իզզէթէ եէքըքէ մա̆ տի՚։

15 Յաննա շէհատէթ քըլըր ժը պօյ ուր՝ գըլրա ու կօ.
Ուրիա ա՛ ժը պօյ էքէ քօ մը տը կօլթ. Ու քօ տէ լըբէյ
16 մըն պէ՝ ժը մըն աւ ավուլ պօ պու, չըմա քօ ժը մըն
ավուլ պու ։ Ու ժը դըժալթըյէ ուր ժը տէլա լութֆէ
17 մա՛ հէմի ժի լութֆ սա՛նտ ։ Զըմա քօ նօմօս պը աէսլթէ
Մուսա հալթը տայըն, համա լութֆ ու տօղրիլթի պը
18 տէսլթէ իսա էլ Մէսիհ պու ։ Խօտէ գալթ եէքէնա՛ տի-
թիա՛, համա եէքզա Գուռ քօ լը հէլմէզա Պավ ա՛, աւ
թարիֆ քըր ։
19 Ու շէհատէթըյէ Յաննա ուրա ա՛, կավա քօ Նէհուտիան
ժը Գուտսէ իմաման ու Լէվիան ժէռա շիանտըն՝ քօ
20 ժէ փըռս քըն, էրքը դու քի՞ր ։ Ու իգրար քըր ու
ինքեար նա՛ քըր. իգրար քըր՝ էրքը ա՛զ Մէսիհ նընըմ ։
21 Ու ժէ փըռս քըրըն լէ դու քի՞ր. Իլիա՞ր. ու կօ՝ նը-
նըմ. լէ դու աւ փէյղէմպէ՞ր ր. ժէվապ տա էրքը
22 նընըմ ։ Նուա ժը մա՛ռա պէժա՛՝ դու քի՞ր, քօ ա՛մ ճէ-
վապ պը պըն ժը ուանռա քօ մա՛ շիանտըն, դու չը՞
23 տէժէ ժը պօյ խօ ։ Կօ. Էղ սառնտ քի մա՛ քը լը չէօլէ
տա կազր տըքա՛ դարիգէ Խօտէ ռասլթ քըն, չավան
24 քօ Իշայա փէյղէմպէր կօ ։ Ու աւ հալթը շիանտըն ժը
25 ֆարիսիան պուն ։ Փըռս քըրըն ժէ ու կօն. Լէ չըմա՞
թահֆիլ տըքի էրքը դու Մէսիհ նընի, ու նա Իլիա,
26 ու նա ժի աւ փէյղէմպէր ։ Յաննա ժը ուանռա ճէվապ
տա ու կօ. Էղ պը աւ ո թահֆիլ տըքըմ համա լընավ
ո՛ եէքէ հէյա՛՝ քօ հուն նաս նաքըն. քօ աւ լը բէյ
27 մըն տէ պէ, քօ ա՛զ լայըգ նընըմ կըէտանէ սօլէ ուր
28 վէքըրընէ ։ Ու դըշդէ հան լը Պէյթհապարայէտա պու
աւ ալըյէ տընէ ծօրտանէ. լը քօ քի Յաննա տը սա՛-
քընի պու ու թահֆիլ տը քըր ։
29 Ու ռօյա տընէ Յաննա տի քօ իսա ժէռա դէ ու կօ.
Վահա Պէրխէ Խօտէ, քօ կլունէյէ տընէ տը հա՛յինա՛ ։
30 Ուրիա ա՛ քօ ժը պօյ էքէ մը տը կօլթ, լը բէյ մըն մա՛-
ռուվ քի դէ, քօ աւ ժը մըն ավուլ պօ պու, չըմա քօ
31 ժը մըն ավուլ պու ։ Ու մը առւր նաս նա՛ տըքըր, համա

ժը աւ սէդէմէ ա̆զ հաթըմ պը ավ թահֆիլ պըքըմ, քօ
32 աւ ժը Իսր:իլռա աշկէրա պըպա̆ ։ Հաննա շէհատէթ
քըր ու կօ · Ռուհ ոդա դա̆վօքէ մը տրի, քօ ժը աղի‿
33 մանան տը հաթը խուարի ։ Ու մը աուի նա̆տը զանը
պում, համա աւ քօ մը շիանտ պը ավէ թահֆիլ քըրընէ
աուի կօ ժը մըռա · Լը սէր քի քօ տը պինի քօ Ռուհ
դէ խուարի, ու լը սէր ուի տադինը, պը Ռուհ էլ
34 Գուտս թահֆիլ քըրօզ աւ ա̆ ։ Մը ժի տրի ու շէհատէթ
քըր էրքը աւ ա̆ Գուռէ Խօտէ ։
35 Լը աւ ռօյա տընէ տիսա Հաննա սա̆քընի պու ու ժը
36 շակըրտէդ ուի տըատույան ։ Ու պը մա̆զէքըրընէ լը
սէր Իսա, քօ տը կէռիա, կօ · Վահա Մէսին Պէրխէ
37 Խօտէ ։ Պըհիստըն ժէ հէր տու շակըրտան՝ քօ խապէր
38 տըտա ու լը բէյ Իսա չուն ։ Կավա .քօ Իսա վէկէռիա
ու տրի ուան քօ լը բէյ ուի տըջօ պուն, կօ ժը ուան‿
ռա · Ջը՞ տը խուազըն · ուան կօն ժէռա · Ռապպի (քօ
պը թէրճիւմէ պունէ խօճա կօթընա̆) լը քօ՞ տը մինի ։
39 Ժը ուանռա կօ · Ուրըն ու պը պինըն · Հաթըն ու
տրին լը աւ տա̆ր քը աւ տը սա̆քընի պու · ու լը աւ
ռօյանտա լը պա ուի սա̆քընին, ու լը օխթա տա̆հ սաա‿
40 թան պու ։ Ժը աւ հէրտույան եէքէ Փէթրոս հաթը
կօթան պըրէյ Շըմհուն Անտարիա պու, քօ ժը Հաննա
41 պըհիստըն ու լը բէյ ուի չուն ։ Ուիա ավուլ պըրէյ խօ
Շըմհունէ տրի, ու ժէռա կօ · Մէսիհէ (քօ պը թէրճու‿
42 մէ պունէ Խրիստոս դէ կօթան) մա̆ տրի ։ Ուիա աուի
պըր լը պա Իսա, Իսա լէ պը նըրհէռթընէ՝ կօ · Գուռէ
Եունանէ Շըմհուն դու՞ ի · դու տէ Քէֆաս պէյ կօթըն,
43 քօ Փէթրոս թէրճիւմէ տըպա̆ ։ Լը աւ ռօյա տընէ Իսա
լը Ճէլիլէ ռապունէ խօստ · ու Ֆիլիպօսէ տրի, ու ժէ‿
44 ռա կօ · Լը բէյ մըն որա ։ Ու Ֆիլիպօս ժը Նավ Պէթ‿
սայիթայէ պու ժը պաժէրէ Անտրիայէ ու Փէթրոսէ ։
45 Ֆիլիպօս Նաթանայէլէ տը պինա̆ ու ժէռա տըպէ, աւ
ժը պօյ էքէ քօ Մուսա լը Նավ Թավրաթէ նըվիսանտ
ու փէյղէմպէրան ժի՝ աուի մա̆ տրի · Եանի Նասրանի

46 իսա , գուռէ Յուսիֆ ։ Նաթանայէլ կօ ժէռա ․ Ժը
Նասրաթտէ դըշդէ ղանճ դաալի՞լ ա՛ քօ պա՛ , կօ ժէ-
47 ռա Ֆիլիպոս , Ո՛րա ու պը պինա՛ ։ Իսա կավա քօ տի
քօ Նաթանայէլ լը ալիյէ ուի տը հաթ , կօ ժը պօյ ուի ․
վահա տօղրի Իսրայէլ քի քօ լը նավ ուի հիլէ թուն-
48 նա՛ ։ Նաթանայէլ կօ ժէռա ․ դու մը ժը՞ քօ նաս տը
քի , ճէվապ տաա Իսա , ու կօ ժէռա ․ Ֆիլիպոս հէժա
դա կաղի նա՛ քըր կավա քօ դու լը պըն տարա հէ-
49 ժիրէտա պույ , մը դա տի ։ Ճէվապ տաա ժէռա Նաթա-
նայէլ ու կօ ․ Եա խօճա դու ի Գուռէ Խօտէ ․ դու ի
50 փատիշահէ Իսրայիլէ ։ Իսա ճէվապ տաա ժէռա ու կօ ․
Ջիւն քի մը դառա կօ , էրքը մը դա լը պըն տարէ
հէժիրէ տի ․ պավուր տը քի ․ ժը ուիա հէնի վիրռ մա՛-
51 զըն դըշդան տէ պը պինի ։ Ու կօ ժէռա ․ Պըռա պը-
ռա տը պէմ ժը ռռա , ժը ուէ բէվա տէ պը պինըն
ազիւմանան հաթը վէպուն ու մէլէքէ Խօտէ քօ ռա-
տը պըն ու դէնը խուար լը սէր Գուռէ Մա՛րուվ ։

ՍԷՐ 2

1 Ու լը բաշէ սէ ռօյան տավէթ քի հա՛պու լը Քանա
լը պաժէր քի Ճէլիլէտա , ու տիյա Իսա ժի լը ուէ պու ։
2 Նուա հէմ Իսա հէմ ժի շակըրտէդ ուի ժի հաթըն կաղի
3 քըրըն լը տավէթէ ։ Ու կավա քօ մէյ դէմ պու , տիյէ
4 Իսայէ ժէռա կօ ․ մէյէ ուան թուննա՛ ։ Իսա կօ ժէռա ․
Եա՞ ժըն չը՞ իշէ դա պը մըռա հէյա՛ ․ ոխթա մըն հէժա
5 նա՛ կըհիշտիա՛ ։ Տիյա ուի ժը խըզմէթճիանռա կօ ․ Ժը
6 ռռա հէր չը քօ տէժա՛ պըքըն ։ Լը ուէ հաֆթ տէնէդ
ղէվըրըն հա՛պուն լը կէօրէ ատէթէ փագըժ պունէ Յէ-
հուտիան ․ քօ հէր եէքէ ուան տըտօ եա սըսէ մար-
7 դըշդ տը սա՛նտ ։ Իսա կօ ժը ուանռա ․ Դըժը պըքըն
տէնէդ հանա պը աւ ու ուան դըժը քըրըն հաթա
8 տա՛վէդ ուան ։ Ու կօ ժը ուանռա , Նուա պըսթինըն
ու ժը ղատէհքեար պաշիռա պըպըն , ուան ժի անին ։

9 Ու գատէհքեար պաշի կավա քօ դամէ մէյ պուն ավէ
սանետ ու նա՛ տը զանի պու ժը քօ պունէ ուի (համա
խըզմէթճիան տը զանը՛ պուն քօ ավէ դըժը քըրըն) գա-
10 տէհքեար պաշի զավայէ կազի քըր։ Ու կօ․ Հէր քէս
մէյէ գանճ ավու լը օրթայէ դինա՛, ու քինկա քօ պը
մէյ տըպըն՝ ուէ չաղէ քօթիյէ․ դա մէյէդ գանճ հա-
11 թա նուա վէշարթ։ Իսա լը պաժէրէ ճէլիլէ կանատա
իպթիտայէ մուճիզաթան ուխա քըր, ու իզզէթէ խօ
պէյան քըր, ու շակըրտէդ ուի ժէռա իման անին։
12 Ու ժը ուէ բէվա իսա ջու լը Քաֆառնայումէ․ աուի
ու տիյէ ուի, ու պըրէյէդ ուի, ու շակըրտէդ ուի, ու
13 լը ուէ չէնտ ռօյան սա՛քընին։ Ու փասէհէ Եէհու-
14 տիան նէզ պու․ ու Իսա լը Գուտսէ ռապու։ Ու տի
քօ լը հէյ տաճարտա նօկըրնան ու պըզըրնան ու դա՛վօ-
դան տըֆռօթը պուն, ու սարրաֆան ժի քօ ռօնըշտի
15 պուն։ Ու ժը պէնէ գամչի քի չէքըր ու հէմիան ժը
տաճարէ տա՛ր խըստ, պըզըրնան ու նօկըրնան․ ու ախ-
չայէ սարրաֆան պէլա քըր․ ու տէզկեահան գուլու-
16 պանտ։ Ու ուան քօ դա՛վօքան տը ֆռօթը պուն՝ կօ
ժը ուանռա․ ժը ուէ հա՛լինըն ուանան․ ու մալա պա-
17 վէ մըն մալա ալըշվէրիշէ մա՛ քըն։ Բաշէ շակըրտէդ
ուի պիրա խօ անին, քօ հաթիա՛ նըվիսանտըն, ղայրէթէ
18 մալա դա մը խուար։ Ճէվապ տան Եէհուտիան ու կօն
ժէռա․ Ժը պօյ ուանան քըրընէ ժը մա՛ռա չը՞ նշան
19 տըտի։ Ճէվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա․ Հէ-
լօշինըն տաճարէ հան լը սէ ռօյանտա ա՛զէ չէքըմ ատուի։
20 Եէհուտիան ժէռա կօն․ տաճարէ հան լը չըլ ու չէշ
սալան հաթը չէպուն․ ու դու լը սէ՞ ռօյանտա տէ չէ-
21 քի ատուի։ Համա աւ ժը պօյ տաճարէ կէօվտայ խօ տը
22 կօթ։ Նուա կավա քօ ժը մըրիան ռապու, շակըրտէդ
ուի պիրա խօ անին, էրքը ուխա պուա՛ քօ աուի կօ,
ու իման անին ժը քըթէպռա ու ժը քէլամէ իսառա։
23 Ու լը փասէհտա՝ լը պայրամտա՝ կավա քօ աուի լը
Գուտսէ պու․ փըռան իման անին ժը նավէ ուիռա,

չըմա քօ աւ միւճիւզաթ քօ աւ տըքըր , ուան տը տի-
24 թը պուն ։ Համա իսա աւ խօ ժը ուանռա պավուր նա̆
25 տըքըր , չըմա քօ աւ տը զանի պու հէր քէս ։ Ու լա-
զըմ նա̆ պու , էրքը եէքէ ժը պօյ մա̆ռուվ շէհատէթ
պըքա̆ , չըմա քօ աւ տը զանի էրքը չը հէյա̆ լը հըն-
տուռէ մա̆ռուվ ։

ՍԷՐ 3

1 Ու լը նավ Փարիսիան մա̆ռուվ քի հա̆պու քօ նավէ
էքէ Նիգօթիմօս պու , քօ ռէյսէ Եէհուտիան պու ։
2 Ուիա լը շա̆վէտա լըպա ուի հաթ , ու կօ ժէռա ․ Եա̆
խօճա ա̆մ տը զանըն քօ դու ժը խօտէ խօճա հաթիյ ․
չըմա քօ եէքէ նա̆ տըքարը պըքա̆ աւ քէրէմէթան քօ
3 դու տըքի , էրքը խօտէ բէռա նա̆ պա̆ ։ Ճէվապ տա
իսա՝ ու կօ ժէռա ․ Պըռա պըռա տըպէմ ժը դառա ․
էրքը եէքէ ժը ժօրտա նա̆ զա̆՝ Նըքարա̆ փատիշահի-
4 թիյէ խօտէ տիթընէ ։ Նիգօթիմօս կօ ժէռա ․ Ջավան
տըքեարը մա̆ռուվ քի պը զա̆ , աւ քօ փիր ա̆ , դապիլա̆՞
քօ ճար քի ժի տիսա լը բահմա տիյա խօ պը դէվա̆ ,
5 ու պը զա̆ ։ Ճէվապ տա իսա ու կօ ․ Պըռա պըռա տը-
պէն ժը դառա , էրքը եէքէ ժը աւ ու ժը Րուհ նա̆
6 զա̆ , Նըքեարը լը փատիշահիթիյէ խօտէ քէթընէ ։ Ջը-
մա քօ ժը թէն հաթը զա թէն ա̆ ու ժը Րուհ հաթը զա
7 րուհ ա̆ ։ Դու թաճիւպ մա̆քա̆ քօ մը ժը դառա կօ լա-
8 զըմ ա̆ քօ ժը ոռա տիսա ժը ժօր զայըն ։ Ջըմա քօ պա
լը քօ քի պը լուազա̆ փըֆ տըքա̆ , ու տա̆նկէ ուի տը
պըհիսի , համա նըզանի ժը քօ դէ ու լը քօ տըջօ ․ աւհ-
9 վա նըն աւ հէմիան քօ ժը Րուհ տը զըն ։ Ճէվապ տա
Նիգօթիմօս ու կօ ժէռա ․ Աւ չա̆՞վան տըքեարը պը
10 պա̆ ։ Ճէվապ տա իսա ու կօ ժէռա ․ Դու խօճայէ Ի-
11 սրայիլ ի , դըշդէ համան նը՞ զանի ։ Պըռա տըպէմ
ժը ոռա , էրքը չը քօ ա̆մ տը զանըն խապէր տըտըն ,
ու չը քօ մա̆ տի ա̆մ շէհատէթ տըքըն , ու շէհատէ-

12 Թիյէ մա՛ հուն փապուլ նա քըն ։ Նուա էրքը մը ժը
ռուա տիւնեավի դըշդան խապէր տա՝ հուն պավուր
նա քըն , լէ չավա՞ն տէ պավուր պըքըն , էրքը քօ
13 ազմանի դըշդան պէժըմ ։ Ու լը ազիւմանէ փալթ եէքէ
ուա նա՛ պուա՛ , իլլա ժը ազիւմանէ հալթը լուուար քօ
14 աւ լը ազիւմանտա ա՛ ։ Ու չավան քօ Մուսա լը չէօլէ-
տա մահրէ պըլըլընտ քըր , վուսան ժի լոզըմ ա՛ քօ Գու-
15 ուէ մա՛ռուվ պըլըլընտ պըպա՛ ։ Գը հէր քի քօ ժէուա ի-
ման պինը՝ վունտա նա՛ պա՛ , իլլա ժը էպէտի էօմրուա
16 մալիք պըպա՛ ։ Չըմա քօ Խօտէ վուսան հուպանտ տընէ ,
հալթա քօ եէքզա Գուուէ լխօ տա , Գը հէր քի քօ ժէ-
ուա իման պինա՛ վունտա նա՛ պա՛ , լէ ժը էպէտի հայաթ-
17 ուա մալիք պըպա՛ ։ Չըմա քօ Խօտէ Գուուէ լխօ նա՛
շիանտ լը տընէ քօ տընէ հէօքըմ պըքա՛ , լէ՝ քօ տընէ
18 պը ուի խէլաս պըպա՛ ։ Աւ քօ ժէուա իման դէնա՛՝ հէօ-
քըմ նա պա՛ , ու աւ քօ իման նայնա՛ ժէուա , աւ ժը
անվատա հէօքըմ պուա՛ ․ չըմա քօ ժը նավա եէքզա Գու-
19 ուէ Խօտէուա իման նա՛ անի ։ Ու հէօքըմ ուխա ա՛՝ քօ
ուօհնի հալթ լը տընէ ․ ու մա՛ռուվան Թարի ժը ուօհնի
բէթըր հա՛պանտըն ․ չըմա քօ ամէլէ ուան եարամազ
20 պուն ։ Չըմա քօ հէր քի քօ քէօլթի ամէլ տը շըղուլա՛
աւ ժը ուօհնի իքրահ տըքա՛ ․ ու լը պա ուօհնիյէ նայէ
21 քօ ամէլէ ուի զէմմ նա՛ պըն ։ Համա աւ քօ հագի տը շը-
ղուլա՛՝ լը պա ուօհնի դէ հալթա քօ ամէլէդ ուի աշի-
քեար պըպըն քօ պը Խօտէ հալթը շըղուլանտըն ։
22 Ժը ուան բէվա՝ իսա պը Թա՛վլի շակըրտէդ լխօ հա-
Թը լը տիարէ Եէհուտիսթանէ ու լը ուէ տըկէուիա պը
23 ուանուա , ու Թահֆիլ տըքըր ։ Հաննա ժի լը նավ Այ-
նօնէ լը նէզա Սալիմէ Թահֆիլ տըքըր , չըմա քօ լը
ուէ փըռ ավ հա՛պու ու տը հալթը պուն ու Թահֆիլ
24 տը պօ պուն ։ Չըմա քօ Հաննա հէժա լը զընտանէ նա՛
25 հալթը պու տանին ։ Նուա պը շակըրտէդ Հաննա լը
նավ Եէհուտիան ժը խուսուսէ փագըժ պունէ տօզ քի
26 պու ։ Հալթըն ժը Հաննաուա ու կօն ժէուա ․ Եա՞ խօճա

աւ քօ պը դառա լը աւ ալեյէ տընէ Յօրդանէ պու, ժը
պօյ էքէ քօ դա չէհատէթ քըր. վահա աուի Թահֆիլ
27 տըքա̆՝ ու հէմիան ժէռա տըջուն։ Ճէվապ տա Հաննա
ու կօ. Մա̆ռուվ ժը խօ դըշդ քի ժի նըքեարը քըրը-
նէ, էրքը ժը ժօր ժը ազիւմանան ժը ուխռա նէյէ
28 տայըն։ Հուն պը խօ ժը պօյ մըն չէհատէթ տըքըն, քօ
մը ժը ոռա կօ. Էրքը Մէսիհ ա̆զ նընըմ, իլլա քօ լը
29 պա̆ր ուի հաթըմ չիանտըն։ Ժը քէռա քօ պուք հէյա̆՝
զավա աւ ա̆. համա տօսթէ զավա՝ քօ տը սա̆քընա̆ ու
աուի կօտարի տըքա̆, պը չազիթիյէ չազ տըպա̆ ժը պօյ
30 տա̆նկէ զավա. Նուա չազիթիյէ մըն դըժա պուա̆։ Հէնի
լազըմ ա̆ քօ աւ մա̆զըն պըպա̆, ու ա̆զ բըջուք պըպըմ։
31 Աւ քօ ժը ժօր դէ՝ ժը հէմիան ժօր ա̆, ու աւ քօ ժը
աւ տընէ ա̆, տիւնեավի ա̆, ու ժը տընէ խապէր տը-
32 տա̆։ Աւ քօ ժը ազիւմանան դէ չըքօ տի, ու չըքօ
պըհիստ՝ չէհատէթ տըքա̆, ու չէհատէթիյէ ուի եէքէ
33 գ̇ապուլ նաքա̆։ Աւ քօ չէհատէթիյէ ուի գ̇ապուլ քըր.
34 մէօհր քըր քօ Խօտէ տօղրի ա̆։ Ջըմա քօ աւ քօ Խօ-
տէ չիանտ՝ խապէրէ Խօտէ խապէր տըտա̆. չըմա քօ
35 Խօտէ ժէռա պը էօլչիյէ Րուհէ նա տա̆։ Պավ Գուռէ
36 տը հա̆պինա̆, ու հէր դըշդ տա լը տէսթէ ուի։ Աւ
քօ ժը Գուռէռա իման դինա̆՝ էպէտի հայաթէ գ̇ա-
պուլ տըքա̆, ու աւ քօ ժը Գուռէռա իդաաթ նա քա̆,
աուի հայաթ նա պինա̆, լէ ղաղապէ Խօտէ լը սէր ուի
տը սա̆քընա̆։

Սէր 4

1 Կավա քօ Իսա ֆէհմ քըր քօ ֆտրիսիան պըհիստըն՝
էրքը Իսա ժը Հաննայէ բէթըր շակըրտան վէյտա
2 տըքա̆ ու Թահֆիլ տըքա̆։ (Ցարազա Իսա աւ պըխօ
3 Թահֆիլ նա̆ տըքըր լէ շակըրտէդ ուի։) Եէհուտիսթա-
4 նէ հըշթ տիսա լը Ճէլիլէ հաթ։ Ու աուի ժը Սամա-
5 րիայէ տէ պը պըհուրիա։ Հաթ լը պաժէր քի Սամա-

ըրայէ՝ քօ նավէ էքէ Սուգար պու, նէզա աւ կունտէ՝
աւ քօ Եագուպ ժը գուռէ խօ ժը Եուսիֆռա տա պու։
6 Ու լը ուէ ժը Եագուպռա պիր հա̆պու Իսա ժի պը
ռէվա̆ պը ռահաթ պունէ լը սէր աւ պիրէ ռօնըշդ,
սաաթ ժի ոխթա շէշան պու։
7 Ժը Սամարիայէ ժընըք քի հաթ աւ քըշանտընռա,
8 Իսա կօ ժէռա։ Ժը մըռա աւ պըտա̆ վա̆ խուարընռա,
չըմա քօ շակըրտէդ ուի լը պաժէր չօ պուն քօ դաամ
9 պը քըռըն։ Ժընըքէ Սամարիյէ կօ ժէռա. Դու քի Եէ-
հուտի ի, չա՞վան ժը մըն վա̆ խուարըն տը խուազի ժը
ժըն քի Սամարիյէ. չըմա քօ Եէհուտիան գ̇աթ պը Սա-
10 մարիանռա թա̆վ նա պըն։ Իսա ճէվապ տա ժէռա ու
կօ. Էրքը դու պա̆խշիշէ Խօտէ ու աւ քի՛ա̆ քօ ժը դա
աւ վա̆ խուարընէ տը խուազա̆ պըզանը պանա, դու ժը
ուի տէ տիլէկ պը քըրանա, ու աւ ժը դառա տէ ա-
11 պուհայաթ պը տանա։ Ժընըք կօ ժէռա. Եա՜ Րապպ,
աւ քըշանտընռա ֆըրագ̇է դա ժի թուննա̆, ու պիրէ
հան գուր ա̆, նուա ժը քօ՞ տէ պըպա̆ ապուհայաթէ
12 դա։ Մէկէր դու ժը պավէ մա̆ Եագո՞ւպ եէքէ մա̆զըն
ի, քօ պիրէ հան ժը մա̆ռա տա, ու աուի ժը վըր
13 վա̆խուար ու ոլէտէդ ուի ու հայվանէդ ուի ժի։ Ճէ-
վապ տա ժէռա Իսա ու կօ. Հէր քի քօ ժը աւ ավէ
վա̆ խօ՝ տիսա թի տըպա̆, համա քի քօ վա̆ խօ ժը աւ
14 ավէ քօ՝ ա̆զ տըտըմ ժէռա, Էպէտի թի նա պա̆։ Լէ
աւ ավէ՝ քօ ա̆զէ տէ պըտըմ ժէռա, տէ պըպա̆ ժէռա
դանի քի ավէ, քօ լը նավ էպէտի հայաթտա տավէժա̆։
15 Ժընըք կօ ժէռա. Եա՜ Րապպ պըտա̆ ժը մըռա ժը աւ
ավէ, քօ թի նա̆ պըմ ու լըվըր նա̆յէմ աւ քըշանտընէ,
Իսա կօ ժէռա. Հա՛ռա̆ մէրէ խօ կազի քա̆ ու լըվըր
16 ո՛րա̆։ Ժընըք ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Մէրէ մը թուննա̆,
17 Իսա կօ ժէռա. Դա գ̇անճ կօ, էրքը մէրէ մը թուննա̆։
18 Ջըմա քօ դա բէնճ մէրան կօհըրանտիա̆, աւ քօ անվա
ժը դառա հէյա̆ մէրէ դա նընա̆. աուի դա ռաստ կօ։
19 Կօ ժէռա ժընըք. Եա՜ Րապպ ժը մըռա խույայա̆ քօ

20 դու եէքի փէյղէմպէր ի ։ Իժտաատէ մա՛ լը Չխյայէ հանտա
սէճաէ քըրըն հուն տէժըն , Էր.քը Թա՛նէ Գուտսու֊
չէրիֆ ա՛ աւ ճի՝ քօ լը ուէ լաղըմ ա՛ սէճաէ քըրըն ։
21 իսա կօ ժէուա ․ Եա ժըն ժը մըուա իման պինա՛՝ քօ
զէման տէ պէ՝ ժը Պավուա Նա՛ `լը Չխյէ հանտա ու
22 Նա՛ ժի լը Գուտսուչէրիֆտա տէ սէճաէ պըքըն ։ Հուն
սէճաէ տըքըն ժը եէքէուա քօ Նաս Նաքըն , ա՛մ ժը
աուիուա սէճաէ տըքըն՝ քօ աուի ա՛մ Նաս տըքըն ․ չըմա
23 քօ խէլաս ժը Եէհուտխյան ա՛ ։ Լաքին զէման տէ պէ ,
ու հալա Նուա ժի ա՛ , քօ ժը Պավուա տօղրի սէճաէ
քըօղան պը րուհ ու պը հաֆխյէ տէ սէճաէ պըքըն ,
չըմա քօ Պավ ժի ահվա սէճաէ քըօղան տը խուաղա՛ ։
24 Խօտէ րուհ ա՛ , ու ժէուա սէճաէ քըօղանուա ժի լաղըմ
25 ա՛ քօ պը րուհ ու պը հադիէ սէճաէ պըքըն ։ Ժըներ.ք
կօ ժէուա ․ Ջանըմ քօ Խրիսթոս հաթը կօթան Մէսիհ
տէ պէ , կավա քօ պէ՝ աուի տէ պէ ժա՛ ժը մա՛ուա հէմի
26 դըշդան ։ Իսա կօ ժէուա ․ Էզ աւ ըմ՝ քօ պը դաուա
27 խապէր տըտըմ ։ Ու լը սէր ուի սէօզէ չակըրտէդ ուի
հաթըն ․ ու մաթ ման քօ պը աւ ժընըքուա խապէր
տըտա պու ․ համա ժը ուան եէքէ ժի Նա՛ կօ՝ Էր.քը չը՞
28 տը խուաղա՛ եախօտ չը խապէր տըտի բէուա ։ Ժըներ.ք
հըշդ ճա՛ուէ , ու Չու լը պաժէր՝ ու կօ ժը մա՛ուուվան֊
29 ուա ։ Ո՛րըն պը պինըն մա՛ուուվ քի՝ քօ կօ ժը մըուա՝
հէր չը քօ մը շըղուլիա՛ ․ աճապա ուիա՞ ա՛ Մէսիհ ։
30 ժը պաժէր ուապուն ժէուա տը հաթը պուն ։
31 Ու հէժա ուան Նա՛ հաթ՝ չակըրտան ժէուա՛ լավա
տըքըրը պուն ու տըկօթը պուն ․ Եա՛ խօճա պը խօ ։
32 Աուի կօ ժը ուանուա ․ Դաամէ մըն է խուարընէ հէյա՛
33 քօ հուն Նըղանըն ։ Շակըրտան ժը հէվու տուուա տը
կօթը պուն աճապա եէքէ ժէուա դըշդ քի խուարընէ
34 անի՞ ։ Իսա կօ ժը ուանուա ․ Դաամէ մըն աւ ա՛ քօ ի֊
35 րատէթէ մը չիանտօղէ պըքըմ ։ Ու չըղուլէ ուի թէ֊
մամ պըքըմ ․ Նա՞ քօ հուն տէժըն , հէժա չար մա՛հ
հէյա՛ քօ օխթա հասատէ պէ ․ վահա ա՛ղ ժը ուա

տըպէմ․ Ջահվէդ խօ հա̆լրնըն լը զա̆վրան պը նըհէ-
ուըն , քօ սըփի պունա̆՝ ու ժը չինանտընուա կլյանա̆ ։
36 Ու չինանտօղ իւճրէթ տըսթլինա̆ , ու ժը էպէտի հա-
յաթա մահսուլ տը ճըվլինա̆․ քօ դօվ քըրօղ ու չինան-
37 տօղ չաղ պըն ։ Զըմա քօ տօղրի սէօղ լը ուխատա ա̆
38 դօվ վըրօղ պաշգա․ ու չինանտօղ պաշգա ա̆ ։ Մը ո՛
չիանտ չինանտընէ աւ քօ ո՛ էմէկ նա̆ քըշանտ , պաշ-
գասիան չալըշմիշ պուն ու հուն լը էմէկէ ուան քէթըն ։
39 Նուա ժը աւ պաժէրէ Սամարիան փըուան ժէուա
իման անին , ժը պօյ սէօղա աւ ժընըքէ քօ չէհատէթ
քըր՝ էրքը մը չը քօ քըրը պու հէմի ժի ժը մըուա կօ ։
40 Կավա քօ Սամարիան ժէուա հաթըն , լավա տը քըրը
պուն ժէուա քօ լը պա ուան պըմլինա̆․ տու ւօ լը ուէ
41 սա̆քընի ։ Ու հէնի փըուան ժէուա իման անին՝ ժը պօյ
42 սէօղա ուի ։ Ու տը կօթը պուն ժը ժընըքուա , ծը
ուէ բէվա նա ժը պօյ սէօղա դա ա̆մ իման դինըն․
չըմա քօ ա̆մ պը խօ պըհիստըն ու տը զանըն․ քօ աստահ
խէլա̆ս քըրօղէ տընէ Մէսիա ուիա ա̆ ։
43 Ու բաշէ տու ւօյան ժը ուէ ւապու ու Ջու լը ծէ-
44 լիլէ ։ Զըմա քօ Յիսա պըխօ չէհատէթ քըր , էրքը ժը
է փէյղէմպէր քիուա լը նավ ողաթէ խօտա իթիպար
45 նապա̆ ։ Համա կավա քօ աուի լը ծէլիլէ հաթ՝ ճէլի-
լիան աուի գապուլ քըրըն , չըմա քօ տիթը պուն աւ
հէմի քէրէմէթան՝ քը աուի քըր լը Գուտսէ լը օխթա
պայրամէ․ չըմա քօ ուան ժի հաթը պուն լը աւ պայ-
րամէ ։
46 Յիսա հաթ լը պաժէրէ ծէլիլէ լընկանայէ , լը քօ քի
ավ մէյ քըրը պու , ու լը ուէ ժը ասլէ փատիշահէ
եէքէ հա̆պու քօ գուուէ ուի լը նավ Քաֆառնայում-
47 տա նախօշ պու ։ Կավա քօ աուէ պըհիստ Յիսա էրքը
ժը Եէհուտիսթան լը ծէլիլէ հաթիա̆ , հաթը ժէուա ու
լավա տըքըր , քօ պէ ու դուուէ ուի սաղ քա̆ , չըմա
48 քօ լը նէզա մըրընէ պու ։ Յիսա կօ ժէուա․ էրքը հուն
քէրէմէթան ու միւճիւզաթան նա̆ պինըն իման նայնըն ։

49 Ժը ասլէ փատիշահէ մէռուվ կօ ժէռա. Եա՛ Ռապպ
50 ո՛րա՛ չը գ֊ասս քօ գուռէ մըննա՛ մըրիա՛։ Իսա կօ ժէռա.
Հա՛ռա՛ գուռէ դա սաղ ա՛, մա՛ռուվ ժի պավուր քըր
51 ժը աւ խապէրռա քօ Իսա կօ ժէռա, ու չու։ Ու
կավա քօ տը չօ պու լը բէշ ուի ռապուն խըզմէթքեա֊
րէդ ուի, մուժտէ տան ու կօն, էրքը գուռէ ուի սաղ
52 ա՛։ Նուա ժը ուան ոխթա ռաղ պունէ փըռս քըր,
ու ժէռա կօն. Թա աուի տօ սաաթ լը հաֆթան
53 պա՛րտա։ Զանի պավէ ուի էրքը աւ սաաթ պու, քօ
54 Իսա ժէռա կօ։ Էրքը գուռէ դա սաղ ա՛, ու իման
անի աուի ու մալա ուի ժի կըշք. Իսա ժը Եէհուտիս֊
թանէ կավա քօ հաթ լը Ճէլիլէ՝ տիսա ուիա իքինճի
քէրէմէթ քըր։

ՍԷՐ 5

1 Ժը ուէ բէվա՝ այտէ Եէհուտիան պու Իսա լը
2 Գուտսէ ռապու։ Ու լը Գուտսէ՝ լը տա՛րիյէ պըզըննան֊
տա պը իպրանիյէ Պէթհէսթ հաթը կօլթան հավուզ քի
3 հա՛պու. քը բէնճ հայաթէ ուի հա՛պու։ Քօ լը ուանտա
փըռռ նախօշան տը հաթը պուն վէզէլանտըն. քօռան.
թօփալան, հըշք պույան, քօ ժը թա՛վ պունէ ավէ տը
4 բէ պուն, Ջըմա քօ կավա կավա մէլէքէ Խօտէ տը
հաթը պու խուարի ու ավէ թա՛վ տը տա պու. Նուա
բաշէ թա՛վ պունէ ավէ՝ քի քօ ավուլ լը ավէ տը քէթը
պու հէր չը նախօշիթի պը պանա՝ սաղ տը պօ պու։
5 Ու լը ուէ մա՛ռուվ քի հա՛պու քօ ժը սի ու հաշթ
6 սալան բէշ նախօշ պու։ Իսա կավա քօ տի աուի՝ քօ
քէթի. հաթը պու տանի, ու զանի քօ ժը փըռռ զէման
7 ա՛. կօ ժէռա. Տը խո՞ւազի սաղ պուն։ Նախօշ ճէվապ
տա ժէռա. Եա Ռապպ խօտիյէ մըն թունն՛ա քօ ոխթա
թա՛վ պունէ ավէ, մը լը հավուզէ պավէժա՛, լէ ոխթա
քօ ա՛զ կըրան թէվ տը կէռըմ, ժը մըն բէշ պաշ֊
8 փասի քի տը դէվա՛։ Իսա կօ ժէռա. Ռա՛պա՛ լըհէֆա

9 խօ հէլլինա՛ ու հա՛ռա՛ ։ Ու զուլամ սաղ պու աւ մա՛-
ռուլ ․ ու լըհէֆա խօ հէլանի , ու տը կէռխա , ու
10 աւ ռօ չէմու պու ։ Նուա Եէհուտիան ժը աւ սաղ
պուն մա՛ռուլռա կօն , ռօյա չէմու է ժը դառա ճայիզ
11 նընա՛ քօ լըհէֆա խօ հէլինի ։ Ճէվապ տա ժը ուանռա
ու կօ ․ Աւ քօ մը սաղ քըր , ժը մըռա կօ ․ Լըհէֆա
12 խօ հէլլինա՛ ու հա՛ռա՛ ։ Նուա ժէ փըռս քըրըն , աւ
քի՛ա՛ քօ ժը դառա կօ , լըհէֆա խօ հէլլինա՛ ու հա՛-
13 ռա՛ ։ Լաքին աւ չիֆա սա՛նաօղ մա՛ռուլ , նա՛ տը զանը
պու էրքը աւ քի՛ա՛ , չըմա քօ Իսա ժը աւ ճիյէ խօ տա
14 պու ալի ժը պօյ փալապայէ ։ Ժը ուէ բէվա Իսա ա-
ուի լը նավ տաճարտա տը պինա՛ ու ժէռա տէժա՛ ․
Վահա դու սաղ պույ հէնի կինէ մա՛քա՛ ․ քօ հէնի
15 պէթէր դըշդ-քիռա օղրամիշ նա՛ պի ։ Ջու մա՛ռուլ
ու ժը Եէհուտիանռա կօ ․ Էրքը աւ Իսա պու՝ քօ մը
սաղ քըր ։
16 Ու ժը պօյ ուիա Եէհուտիան Իսա տը փավըրանտը
պուն ․ քօ աւ դըշդ աուի լը ռօյա չէմուէ տըքըր ։
17 Համա Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ ․ Պավէ մըն
18 հաթա անվա տը շըղուլա՛ , է ժի տը շըղուլըմ ։ Ժը
պօյ ուիա հէնի փըռ Եէհուտիան աուի դուշտընէ ա-
րամիշ տըքըրը պուն , չըմա քօ նա քի թա՛նէ ռօյա
չէմույան նա՛տը բէ պու , լէ խօտէ ժի պավէ մըն ա՛ տը
կօթը պու , վուսան քօ՝ աուի խօ պա՛րապէրէ Ալլահ
19 տըքըր պու ։ Նաւա Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա ու
կօ ․ Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռա , Գուռ աւ ժը խօ
դըշդ քի ժի նա՛ տըքեարը պու քըրընէ , լէ թա՛նէ չը
քօ տը պինա՛ , քօ Պավ տըքա՛ , չըմա քօ չըքօ աուի
տըքը , համա աւ դըշդ՝ Գուռ ժի տըքա՛ ռդա ուի ։
20 Ջըմա քօ Պավ Գուռէ տը հապինա՛ ու հէր դըշդ նշան
տըտա՛ ժէռա , չը քօ աուի տըքը ․ ու ժը ուան հէնի
փըռ մա՛զըն շըղուլան տէ նշանէ ուի պըտա՛ , քօ լը
21 սէր ուի հուն աճէպ պը մինըն ։ Ջըմա քօ չավան քօ
Պավ մըրիան րատըխա՛ , ու սաղ տըքա՛ վուսան ժի

22 Գուռ՝ քի ժան քօ տը խուաղա՛ սաղ տըքա՛ ։ Ջըմա քօ
Պավ գ̇ալթ քէս քի հէօքմ նաքա՛ , իլլա հէմի հէօքմ
23 ժը Գուռռա տայիա՛ ։ Քօ հէմիան իզզէթ պըքըն ժը
գուռռա , չավան քօ ժը Պավռա տըքըն . աւ քօ ժը
Գուռռա իզզէթ նաքա՛ , ժը աուէ չիանտօղ Պավռա
24 նա քա՛ ։ Պըռա պըռա տը պէժ ժը ռռա , էրքը աւ քօ
քէլամէ մըն կօտարի տըքա՛ , ու իման գ̇ինա՛ ժը մը չիան-
տօղռա , էպէտի հայաթէ գ̇ապուլ տըքա՛ , ու լը պըն
հէօքմէ նա գէվա՛ , լէ ժը մըրընէ լը էօմրէ պըհուրիա՛ ։
25 Պըռա պըռա տը պէժ ժը ռռա , զէման տէ պէ՝ ու
նուա ժի ա՛ , քօ ուէ չաղէ մըրիան տէ տա՛նկէ Գուռէ
Խօտէ պը պըհիսըն . ու ուան քօ տը պըհիսըն , տէ պը
26 ժին ։ Ջըմա քօ չավան քօ ժը Պավռա լը խօտա էօմրէ
ուի հէյա՛ , վուսան ժի տա ժը Գուռէռա քօ լը խօտա
27 էօմրէ ուի պըպա՛ ։ Ո ժէռա հէօքմաթ տա քօ չէրիաթ
28 պըքա՛ . չիւնքի աւ Գուռէ մա՛ռուվ ա՛ ։ Նը սէր ուիա
աճէպ մա՛ պըն , չըմա քօ ոխթ տէ պէ քօ ու հէմիան
29 քօ լը թըրպէտանա՛ տէ տա՛նկէ ուի պը պըհիսըն ։ Ու
լը տա՛ր տէ պէն , ուան քօ խայր ամէլ քըրըն ա՛ լը գ̇ըյա-
մէթէ հայաթէ , ու ուան քօ քէօթի ամէլ քըրըն լը
30 գ̇ըյամէթէ ազապէ տէ հա՛ռըն ։ Էղ ժը խօ դըշդ- քի
նըքարըմ քըրընէ , լէ չավան քօ տը պըհիսըմ , վուսան
հէօքմ տըքըմ , ու չէրաթէ մըն տօղրիա՛ , չըմա քօ ա՛ղ
իրատէթէ խօ արամիշ նաքըմ , լէ մը չիանտօղ իրա-
31 տէթէ Պավ ։ Էրքը ա՛ղ ժը պօյ խօ չէհատէթի պը-
32 քըմ , չէհատէթիյէ մըն տօղրի նընա՛ ։ Պաշգ̇ասի ա՛
քօ ժը պօյ մըն չէհատէթ տըքա՛ , ու ա՛ղ զանըմ քօ աւ
33 չէհատէթի քի ժը տա՛ր հագ̇է մը քըր տօղրի ա՛ ։ Ո՛
ժը Ճաննառա չիանտ ու ժը հագ̇իռա չէհատէթ քըր ։
34 Ճամա ա՛ղ նա քի ժը մա՛ռուվան չէհատէթ տըսթինըմ ,
35 լէ ուիա տը պէժ քօ հուն խէլաս պըպըն ։ Աուի չըրա
քի պու քօ տը շավուդի պու ու ռօհնի տըտա պու
ու հուն խօստըն ոխթ քի պը ռօհնիյէ ուի շադ պուն ։
36 Ճամա ա մըն ժը չէհատէթիյէ Ճաննա հէնի մա՛զըն չէ-

հատէմի հէյա՛ , աւ շըղուլան քօ Պավ ժը մըռա տա
քօ ուան թէքմիլ պըքըմ · աւ ամէլան քօ տը շըղու-
լըմ , ուան ժը պօյ մըն շէհատէթ տըքըն էրքը Պավ
37 մը շիանտ ։ Ու Պավ քօ մը շիանտ , աուի ժը պօյ
մըն շէհատէթ քըր , հուն ղաթուճար տա՛նկէ ուի պը-
38 հիստըն , ու չէքըլէ ուի ժի ո նա տիթըն ։ Նա ժի քէ-
լամէ ուի լը նավ ոտա սաքին հէյա՛ · չըմա քօ հուն
39 իման նայընըն ժը աուիռա քօ աւ շիանտ ։ Քըթէպան
թէֆթիշ պըքըն , չըմա քօ հուն պը ուան հիսապ տը-
քըն էպէտի էօմրէ ո հա՛պուն · ու ասըլ ուան ըն քօ
40 ժը պօյ մըն շէհատէթ տըքըն ։ Ու հուն նա խուազըն
41 ժը մըռա հաթըն , քը էպէտի հայաթէ ո պըպա՛ ։ Ազ
42 ժը մա՛ռուվան իզզէթ նաս թինըմ ։ Համա ա՛զ ո տը-
զանըմ քօ մուհապէթէ Խօտէ լը նավ ոտա թունինա՛ ։
43 Էզ պը նավէ Պավէ խօ հաթըմ , ու հուն մը ղապուլ
նա քըն , էրքը պաշղա եէքէ պը նավէ խօ պէ , աուի
44 ղապուլ տըքըն ։ Հուն չավա՞ն տըքարըն իման պինըն ‘
քօ ժը հէվու տու իզզէթ տըսթինըն ու աւ իզզէթ քօ
45 ժը եէք Խօտէ ա՛ , արամիշ նա քըն ։ Թախմին մա՛ քըն
քօ ժը Պավռա ա՛զ ժը ոռա կըլի տըքըմ, հէյա՛ եէքէ
քօ լը սէր ո կըլի տըքա՛ , Մուսա՝ լը աուի քօ ո ումուտ
46 քըրի՛ ։ Չըմա քօ էրքը հուն ժը Մուսառա իման
պը անիյանա , ժը մըռա ժի տէ իման պը անիյա պուն ,
47 չըմա քօ աւ ժը պօյ մը նըվիսանտ ։ Չինքի էրքը ժը
հաթը նըվիսանտընէ ուիռա հուն իման նայնըն՝ ժը
քէլամէ մըռա չա՞վան տէ իման պինըն ։

ՍԷՐ 6

1 Ժը ուան բէվա Իսա լը աւ ալիյէ տընէ պահրէ Տի-
2 պէրիայէ ճէլիլէ ջու ։ Ու լը բէյ ուի փըռ խալք տը ջօ-
պուն · չըմա քօ տըտիթը պուն աւ քէրէմաթան քօ լը
3 սէր նախօշան տըքըր ։ Իսա լը ջիյէ քի ռապու , ու լը
4 ուէ ռօնըշտ պը թէվլի շակըրտէդ խօ · Ու փասէհ

5 պայրամէ Եէհուտիան նէզ պու ։ Ու Իսա կալյա քօ
ջահվէ խօ հըլանի , ու տի քօ փըռ խալք ժէռա տը
հաթը պուն , կօ ժը Ֆիլիպպօսռա ․ ժը՞ քօ ըմ նան պը
6 քըռըն քօ աուանան պըխուն ։ Ուիա տը կօթը ժը պօյ
աուի ճառապանտընէ ․ համա աուի տը զանը պու չը
7 տէ պըքը ։ Ֆիլիպպօս ճէվապ տա ժէռա , տու սմ̈տ
տինար նան ժը ուանռա պմ̈ս նըն ․ էրքը ժը ուան
8 հէր եէքէ հընըքի ժի պըսթինը ։ Ժը շակըրտէդ ուի
եէքէ Անտրէաս պրէյ Շըմհուն փէթրօսէ՝ կօ ժէռա ․
9 Լը վըր ղառուք քի բըլճուք հէյա քօ բէնճ նանէ ճէհէ
ուի ու տու մահսիյէ ուի հէյա , լաքին աւ ժը աւ գաս
10 մմ̈ռուվանռա տէ չը՞ պըպը ։ Իսա կօ , պըտըն ռօ-
նըշտըն աւ մմ̈ռուվան ․ ու լը ուէ փըռ կիյա հմ̈պու ․
ու մմ̈ռուվան ռօնըշտըն պը հիսապ գասա բէնճ հա-
11 զարան ։ Ու Իսա նան սմ̈նտ ու շըքըր քըր ու ժը աւ
ռօնըշտօղանռա փայ քըր , վուսան ժի ժը մահսիան չը
12 գաս խօստըն ։ Ու կալյա քօ թէր պուն կօ ժը շակըր-
տանռա ․ Զէտէ պուն գէրիան պը ճըվինըն ․ հաթա քօ
13 գըշդ քի վունտա նմ̈ պըմ̈ ։ Ճըվանտըն , ժը խուարօղան
զէտէ պունէ՝ ժը գէրիյէ բէնճ նանէ ճէհան , տուանզ-
14 տահ գուֆան դըժա քըրըն ։ Նուա աւ մմ̈ռուվան
կալյա քօ աւ ալամէթան տին՝ տը կօթը պուն , էրքը
ասահ աւ փէյղէմպէր քօ տէ լը տընէ պէ ուիա մ̈ ։
15 Նուա կալյա քօ Իսա ֆէհմ քըր քօ տէ պէն աուի պը-
պըքշինըն պըքըն՝ քօ աուի փատիշահ պըքըն ․ տիսա
16 աւ թմ̈նէ ջու լը ջիյէ ։ Ու կալյա քօ էվար պու , շա-
17 կըրտէդ ջուի ունը խուարի լը քէնարէ պահրէ ։ Ու
ուան լը կէմիյէ պը քէթընէ լը ալիյէ տընէ պահրէ լը
Քաֆառնայում տը ջօ պուն ․ ու հէնի գարի պու , ու
18 Իսա հէժա ժը ուանռա նմ̈ հաթը պու ։ Պահր ժի ժը
19 փըռ փըֆ քըրըն պայէ տը ռըմի պու ։ Նուա ուան
պիսթ ու բէնճ եախօտ գասա սի աապարէզան քօ լը
բէշ ջուն ․ տին քօ Իսա լը սէր պահրէ տը հաթը պու
20 ու նէզա կէմիյէ պօ պու , փըռ պըզտիան ։ Համա աուի

21 կօ ժը ուանռա. Էզ ըմ, մա՛ թըրսըն։ Նուա խօստըն
քօ աուի լը կէմիյէ պըսթինըն, ու զուվա կէմի կիյա
լը աւ ոլաթէ լը քօ քի ուան տէ պը ջուանըան։
22 Ու ռօյա տընէ՝ քօ խալք լը ալիյէ տընէ պահըրէ պուն
տին քօ ժը աւ եէքէ բէթըր կէմի լը ուէ թունընա՛ պու,
լը աւէ քօ շակըրտէդ Իսա քըթըն, ու քօ Իսա պը
շակըրտան լը կէմիյէ նա՛ քէթը պու, լէ թա՛նէ շակըր-
23 տէդ ուի ջուն։ Համա ժը Վիպէրիայէ պաշքա կէմիան
24 հաթըն նէզա աւ ճիյէ, լը քօ քի նան խուարըն։ Նուա
կալա քօ խալքէ տին նա՛ Իսա հէմ նա՛ շակըրտէդ ուի
լը ուէ նա՛, ուան ժի քէթըն լը կէմիյէ, Իսայէ պը ա-
25 րամիշ քըրըն՝ հաթըն լը Գափառնայումէ։ Ու կավա
քօ աուի լը ալիյէ տընէ պահըրէ տին՝ կօն ժէռա. Եա՛
26 խօճա լը վըր դու չը՞ չաղ հաթիյ։ Իսա ժը ուանռա
ճէվապ տա ու կօ. Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռուա
հուն մը արամիշ տըքըն՝ նա քօ ժը պօյ աւ քէրէմէ-
թան քօ հուն տին, լէ ժը պօյ աուի քօ հուն ժը նանէ
27 խուարըն ու թէր պուն։ Ժը պօյ աւ հէլաք պուն դաամէ
նա՝ իլլա ժը պօյ լը էպէտի հայաթտա մայօղ դաամէ
պը շըղուլըն. աուի քօ ժը ռուա տէ Գուռէ մա՛ռուվ
28 պըտա, չըմա քօ Ալլահ Պավ աուի մէօհր քըր։ Նուա
ժէռա կօն. Էմ չը՞ պըքըն, քօ ամէլէ Խօտէ պը շը-
29 ղուլըն։ Ճէվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա. ուիա ա՛
շըղուլէ Խօտէ քօ ժը շիանտօղէ ուիռա իման պինըն։
30 կօն ժէռա. Չը՞ նշան տըքի՝ քօ ա՛մ պը պինըն ու
31 իման պինըն. չը՞ տը շըղուլի։ Էժտատէդ մա՛ լը չէօ-
լէտա մանանայէ խուարըն չավան քօ հաթիա՛ նըվիսան-
տըն, ժը ազիւմանան նան տա ժը ուանռա քօ պըխուն։
32 Իսա կօ ժը ուանռա. Պըռա Պըռա տըպէմ ժը ռուա.
Էրքը Մուսա նա՛ տա ժը ռուա նանէ ազիւմանի, լաքին
պավէ մըն տը տա՛ ժը ռուա աւ ասահ նանէ ազիւմանի։
33 Չըմա քօ ժը Խօտէ հաթը տայըն նան աւ ա՛ քօ ժը ա-
զիւմանէ դէ խուարի, ու էօմր տըտա՛ ժը տընէռա։
34 կօնը ժէռա. Եա՛ Րապպ հէր չաղ աւ նան պըտա՛ ժը

35 մնուա ։ Իսա կօ ժը ուանռուա, անղ ըմ նանէ հայաթէ,
աւ քօ ժը մըռա դէ պըրչի նա պա՛, ու աւ քօ ժը
36 մըռա իման դինա՛՝ գ̇աթ թի նապա՛։ Համա մը ժը ռուա
37 կօ, քը հուն անղ տինա՛ ու իման նայնըն ։ Ու հեմիան
քօ Պավ ժը մըռա տըտա՛, ժը մըռա տէ պէ, ու աւ
38 քօ ժը մըռա դէ աուի տա՛ր նա խըմ ։ Ջըմա քօ անղ
ժը աղխւմանէ հաթըմ խուարի՝ նա քօ մէրամէ խօ
39 պըքըմ, լէ մէրամէ աուի քօ մը շիանտ ։ Ուխա ա՛
մէրամէ Պավէ մըն քօ մը շիանտ, քօ աւ հեմիան քօ
Պավ ժը մըռա տա ժէ վունատա նա՛քըմ, իլլա աուի
40 լը ռօյա բաշխյէ ըախըմ ։ Ու մէրամէ Պավէ մըն ուխա
ա՛, քօ հէր քի քօ Գուռէ տը պինա՛ ու ժէռա իման
դինա՛ էպէտի էօմրէ ունի պըպա՛, ու աուի լը ռօյա բա-
շինէ ըախըմ ։
41 Նուա Եէհուտիան ժը պօյ ունի կադընան տըքըրը պուն.
չըմա քօ կօ. Էրքը անղ ըմ ժը աղխւմանան հաթը խու-
42 ւարի նան ։ Ու տը կօթը պուն, ուխա դուռէ Եուսիֆ
Իսա ն՞նա՛, քօ պավ ու տիյէ էքէ ամ նաս տըքըն,
նուա չա՞վան տէժա՛ քօ անղ ժը աղխւմանան հաթըմ
43 խուարի ։ Ճէվապ տա Իսա, ու կօ ժը ուանռուա. Պը
44 հանվու տու տըռ տըռ մա՛ քըն ։ Եէքէ գ̇աթ ժը մըռա
նըքարա՛ պէ, էրքը մը շիանտօղ Պավ աուի նա՛քշինա՛,
45 ու անղ աուի ըախըմ լը ռօյա բալինէ ։ Լը նավ փէյ-
ղէմպէրան հաթիա՛ նըվիսանտըն . ու հեմիան ժի ժը
Խօտէ պէնա՛ հին պուն . աւ հեմիան քօ ժը Պավ տը
46 պըհիստ ու հին պըպա՛՝ ժը մըռա դէ ։ Նա քի քէս քի
Պավ տիթիա՛՝ ժը աւ քէսէ մատէ՝ աւ քօ ժը Խօտէ
47 ա՛. Պավ աւ տիթիա՛ ։ Պըռա պըռա տը պէմ ժը
ռուա, ժը մըռա պավուր քըրօղուա էպէտի էօմրէ ունի
48 հէյա՛ ։ Էղ ըմ նանէ հայաթ ։ (49) Էժտատէ ռ լը չէօլէ-
50 տա մանանայէ խուարըն ու մըրըն ։ Ուխա ա՛ աւ նան՝ քօ
ժը աղխւմանան հաթիա՛ խուարի . քօ էրքը եէքէ ժէ
51 պըխօ տէ նա՛ մըրա՛ ։ Էղ ժը աղխւմանան հաթըմ խու-
52 ւարի նանէ էօմրէ մա՛ ։ Էրքը եէքէ ժը նանէ հանա տը

խօ․ էպէտէն տէ պը ժի․ հէմ աւ նան քօ ճըղէ պը-
տըմ, թէնէ մըն ա՛, քօ աուր տէ ժը պօյ էօմրէ տընէ
պըտըմ ։
53 Նուա Եէհուտիան պը հա՛վըլ տու փէվ տը չօ պուն
ու տը կօթը պուն, ուխա չա՛վան տըքարա՛ թէնէ խօ
54 մա՛ռա ժը խուարընռա պըտա՛ ։ Իսա կօ ժը ուանռա․
Պըռա պըռա տը պէժ ժը ռա, էրքը թէնէ Գուռէ
մա՛ռուվ հուն նա՛ խօն ու խունա ուի վէ նախուն, լը
55 խօտէ էօմրէ ո՛ նա պա՛ ։ Աւ քօ թէնէ մը տըխօ ու
խունա մը վէ տըխօ էպէտի էօմրէ ուի հէյա՛ ու ճըղէ
56 ուի տէ րախըմ լը ռօյա բաշիյէ ։ Չըմա քօ թէնէ մըն
ասահ դաամ ա՛ ու խունա մըն ա՛սահ վէ խուարըն ա՛ ։
57 Հէր քի քօ թէնէ մըն տըխօ ու խունա մըն վէ տըխօ,
58 աւ լը մըտա սաքին տըպա՛ ու ա՛զ լը ուի ։ Ջավան քօ
սաղ Պավ մը շիանտ ու ա՛զ սաղ ըմ պը տէսթէ Պավէ
խօ, վօւսան ժի աւ քօ մը տըխօ, աւ ժի պը տէսթէ
59 մըն սաղ տը մինա՛ ։ Ժը ազիւմանան հաթը խուար
նան ուխա ա՛, նա քօ չավան քօ էժտաէ ո՛ մանա-
նայէ խուարըն ու մըրըն․ աւ քօ նանէ հան տըխօ՝ լը
էպէտի տէ պը ժի ։
60 Դըշդ-է հանան խապէր տա լը նավ տէրէ կավըա
61 քօ լը Քափառնայումա հին տըքըր ։ Նուա ժը շա-
կըրտան վըռան կավըա քօ պըհիստըն կօն․ Զէթընըն
խապէրէ հան, քի՞ տը քարը ժէռա կօտարի քըրըն ։
62 Իսա կավըա քօ Ֆէհմ քըր աւ ժը խօռա, քօ շակըր-
տէդ ուի ժը պօյ աւ դըշդ կազընան տըքըրը պուն,
63 կօ ժը ուանռա․ Աւ ո խուար տըքա՛՞ ։ Լէ չը՞ հուն
տէ թախմին պըքըն էրքը պը պինըն Գուռէ մա՛ռուվ
64 քօ ռ.ապա՛ լը քօ քի ավըլ պու ։ Էօմր տայօղ րուհ
ա՛, թէն՝ ֆաթ ֆայտա քի նա քա՛․ աւ քէլաման քօ
65 մը ժը ռա խապէր տա, րուհ ու հայաթ ա՛ ։ Լաքին
ժը ո՛ հընըքան հէնա՛ քօ իման նայնըն․ չըմա քօ Իսա
ժը իպթիտա տը զանը պու էրքը քի՞ նա՛ ուան քօ
իման նայնըն, ու աւ քի ա՛ քօ աուր տէ թէսլիմ պըքա ։

66 Ու տը կօլթ, ժը պօյ ուխա մը կօ ժը ռուա, քօ քէս քի
նըքարը ժը մըռա պէ, էրքը ժը Պալէ մըն ժէռա նէյէ
տայըն ։
67 Ժը ուի սէմէտէ ժը չակըրտէդ ուի փըռան չունտա
68 ջուն, ու հէնի բէռա նա՛ տը կէռիա պուն ։ Իսա ժը
տուանդտահ չակըրտանռա կօ ․ Հուն ժի տը խուա՞ղըն
69 ջունտըն ։ Շըմհուն փեթրոս ճէվապ տա ժէռա ․ Եա՛
Րապպ ա՛մէ ժը քէ՞ռա հա՛ռըն, ժը դառա քէլամէ է-
70 պէտի էօմրէ հէյա՛ ։ Ու ա՛մ իման անին ու նաս քը-
71 րըն էրքը դու ի Մօսիհ գուռէ սաղ խօտէ ։ Իսա ճէվապ
տա ժը ուանռա, մը ո տուանդտահան նա՞ պըժարտ,
72 համա ժը ո եէ․քէ չէ․յթան ա՛ ։ Ու ժը գուռէ Շըմհուն
ժը պօյ ձուտայէ իսխարի տըկօթ, չըմա քօ աւ պու
քօ առուի տէ թէսլիմ պըքըրա, ու ժը տուանդտահան
եէ․քէ պու ։

ՍԷՐ 7

1 Ու ժը բաշէ դըշդէ հանան իսա լը նաւ ձէլիլէ տը
կէռիա պու չըմա քօ նա՛ տը թօստը պու լը նաւ Եէ-
հուտիսթանէ կէռանտըն ․ չըմա քօ Եէհուտիան տը խօս-
տը պուն ուի գուշտըն ։
2 Ու չատըր պայրամէ Եէհուտիան նէզ պու ։ (3) Նուա
պրէյէդ ուի կօն ժէռա ․ Ռապա՛ ժը վըր ու լը Եէհու-
տիսթանէ հառա՛, հաթա չակըրտէդ դա ժի պը պինըն
4 ամէլէ դա քօ տը․քի ։ Չըմա քօ թունա՛ եէ․քէ քօ տը-
ղիդա դըշդ ․քի պը․քա՛, ու առուի պը խուաղը աշի-
․քեար պուն ․ էր․քը դու աւ դըշդան տը․քի, դու խօ
5 ժը տընէռա աշի․քեար պը․քա՛ ։ Չըմա քօ պրէյէդ ուի
6 ժի պիլէ ժէռա իման նա՛ տը անը պուն ։ Նուա իսա
ժը ուանռա կօ ․ Հէժա օխթէ մըն նա՛ կիյայա՛, լա․քին
7 օխթէ ո՛ տայիմ հազըր ա՛ ։ Ցընէ ժը ո ի․քըրահ նը․քեա-
րա՛ պը․քա՛ համա ժը մըն ի․քըրահ տը․քա՛, չըմա քօ ա՛ղ
լը սէր ուի չէհատէթ տը․քըմ քօ ամէլէդ ուի եարա-

8 մաղըն ։ Լը պայրամէ հան հուն հա̆ռըն , ա̆ղ հէժա լը
պայրամէ հաննա ջըմ, չըմա քօ ոխլթէ մըն հէժա թէք-
9 միլ նա̆ պուա̆ ։ Ուանան քօ կօ , աւ լը ուէ լը ծէլիլէ
10 մա ։ Կավա քօ պրէյէդ ուի ռապուն , բաշէ աւ ժի
ռապու լը պայրամէ , լաքլին նա աշիքեար , լէ պը տը-
գիգա թարղ քի ։
11 Նուա Եէհուտիան , լը այտտա աուի արամիշ տըքըր
12 ու տը կօլթը պուն ․ Աւ լը քօ̂ա̆ ։ Ժը պօյ ուի լը նավ
խալգէ փըռ տըռ հա̆պու ․ հընըքան՝ գանճ ա̆ տը
կօլթը պուն , հընըքան ժի տը կօլթը պուն ․ նա՛ , լէ
13 խալգէ շաշ տըքա̆ ։ Համա գալթ եէքէ ժը պօյ ուի ա-
շիքեար խապէրնա̆ տըտա պու՝ ժը թըռսէ Եէհուտիան։
14 Կավա քօ այտնիվ պու , Իսա լը տաճարէ ռապու , ու
15 հին տըքըր ։ Եէհուտիան մալթ տը ման ու տը կօլթը
պուն ․ Ուխա չա̂վան քըլթէպան տը ղանա̆ , քօ գալթ
16 հին նա̆ պուա̆ ։ Իսա ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ ․
17 Ցէրսէ մըն ամըն նընա̆ , լէ է մը շիանտօղէ ա̆ ։ Էրքը
եէքէ տը խուազա̆ իրատէթէ ուի քըրըն , տէ պը ղա-
նա̆ ժը պօյ տէրսէ հան , էրքը աճապա ժը Խօտէ ա̂,
18 եա էրքը ա̆ղ ժը խօ տը պէմ ։ Աւ քօ ժը խօ տը պէժա̆՝
իզզէթէ խօ արամիշ տըքա̆ ․ համա աւ քօ իզզէթէ խօ
շիանտօղ արամիշ տըքա̆՝ աւ րաստ ա̆ ․ ու լը ուխտա
19 նահագիլթի թունա̆ ։ Մուսա ժը ռա նա̂տա նօմօսէ ,
20 ու ժը ո՛ գալթ եէքէ նօմօսէ իճրա նաքա̆ ։ Ջըմա̂ հուն
ա̆ղ դուշտընէ արամիշ տըքըն ․ խալգէ ճէվապ տան ու
կօլթըն ․ ճընէ դա հէյա̆ , քի̂ արամիշ տըքա̆ դա դուշ-
21 տընէ ։ Ծէվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա ․ Մը շը-
22 ղուլ քի շըղուլի ու հուն հէմիան ժի մալթ մանա̆ ։ Նուա
Մուսա ժը ռա սիւնէթէ տա , նա քի աւ ժը Մուսա
ա̆ լէ ժը էժտատան ա̆ ․ ու լը ռօյա շէմույէ մառուվ
23 սիւնէթ տըքըն ․ Նուա էրքը լը ռօյա շէմուէ մա̆ռուվ
սիւնէթ տըսթինա̆ , քօ նօմօսէ Մուսա խարապ նա̆ պա̆ ,
հուն ժը մըռա ղէյիտինա̆ ․քօ ա̆ղ լը ռօյա շէմուէ թէմամ
24 մա̆ռուվ քի սաղ քըրըմ ։ Ոդա խույայիէ շէրաթ մա̆

25 քըն․ լէ րաստ չէրաթ պըքըն ։ Նուա ժը Գուտսխյան
հընըքան տը կօթը պուն․ Ուխա աւ նընճ՞ քօ աուխ
26 արամիշ տըքըրը պուն գուշտընէ ։ Ու վահա աուխ աշխ֊
քեար խապէր տը աճ ու ժէռա դըշդ քի նաքըն․ ա֊
ճապա սէրվէրան ժի Մէսիհ պունէ ուխ ֆէհմ քըրըն ։
27 Լաքին ճմաւ ժը քօ ճ զանըն, համա Մէսիհ կավլա քօ
28 պէ՝ եէքէ նը զանճ աւ ժը քօ ճ ։ Նուա իսա լը տա֊
ճարտա հին տըքըր՝ ու տը կօթ․ Մը ժի հուն տը զա֊
նըն ու ճզ ժը քօ մճ տը զանըն, ու ճզ ժը խօ նճ
հաթըմ, լէ աւ քօ մը չիանտ րաստ ճ․ քօ աուխ հուն
29 նը զանըն ։ Նզ տը զանըմ աուխ, չըմա քօ ճզ ժը ուխ
30 մճ, ու աուխ մը չիանտ ։ Նուա տը խօստը պուն աուխ
կըրթընէ համա քէս քի լէ տէսթ նավէթ․ չըմա քօ
31 հէժա ոխթէ ուխ նճ հաթը պու ։ Ու ժը խալֆէ փը֊
ռան ժէռա իմ՟ն անին, ու տը կօթը պուն, կավլա քօ
Մէսիհ պէ, հէ՞նի փըռ քէրէմաթան տէ պըքճ, չը
ֆաս քօ ուխա տըքճ ։
32 Նուա ֆարիսիան ժի պըհիստըն տըռտըռէ խալֆէ լը
սէր ուխ․ ու պաշ իմամն ու ֆարիսիան խըզմէթճիան
33 չիանտըն, քօ աուխ պը կըրըն ։ Նուա իսա կօ․ Հընըք քի
ոխթ ժի ճզ պը ոռա մճ․ ու տը ջըմ ժը աուխռա քօ մը
34 չիանտ ։ Հուն մը տէ արամիշ պըքըն ու տէ նճ պինըն․
35 ու լը քօ քի ճզ տը ջըմ հուն նըքեարըն պէն ։ Եէհու֊
տիան կօն ժը հճվու տուռա․ Ուխա լը քօ՞ տէ հճռը
քօ ճմ աուխ տէ նըզանը պըն, աճապա լը նավ Եունա֊
նյան ժը պէլապունանռա տէ հճռը ու ժը Եունանյան֊
36 ռա ժի տէ թալիմ պըտճ ։ Ջը՞ ճ աւ խապէր՝ քօ խապէր
տա․ Հուն մը տէ արամիշ պըքըն, համա տէ նճ պինըն,
ու լը քօ քէ ճզ տըջում, հուն նըքեարըն պէն ։
37 Ու լը ախըրէ պայրամէ․ լը ռօյա ազիմէ, իսա սճ֊
քընի, ու պը կազի քըրընէ կօ․ Նրքը եէքէ թի պուճ․
38 պրա ժը մըռա պէ, ու վէխօ ։ Ա․ու քօ ժը մըռա իման
դինճ, չավան քօ քըթէպան տէժըն, ժը զըքէ ուխ տէ
39 չճմէ ապու հայաթ պըքշճ ։ Ուխա տը կօթ ժը պօյ

րուհէ քօ ժէռա իման անօղան տէ պըսաննտաննա չըմա
քօ հէժա րուհ նա՛ հաթը պու տայըն ․ չըմա քօ հէժա
40 իսա պը իզզէթ նա՛ պօ պու ։ Ժը խալքէ հընըքան քօ
սէօզէ հան պըհիստըն՝ տը կօթըն ․ Ուխա ա՛ աւ փէյ-
41 ղէմպէրէ ռաստ ։ Պաշքասիան տը կօթը պուն ․ Ուխա
ա՛ Մէսիհ ․ Համա նիվխան տը կօթը պուն Մէսիհ ժը
42 Ճէլի՞լէ տէ պէ ։ Նա՞ քօ քըթէպան տէժըն ․ Էրքը ժը
զուրիյէթէ Տաւուտ՝ ժը գասապայէ Պէյթլէհէմէ լը քօ
43 քի Տաւուտ պու ․ ժը ուէ տէ պէ Մէսիհ ։ Ու լընավ
44 խալքէ Փըրգա քի պու ժը պօյ աւ ։ Ու ժը ուան հը-
նըքան խօստըն աուի կըրթընէ, համա եէքէ տէսթ լէ
նա խըստ ։
45 Նուա խըզմէթքեարան հաթը ժը պաշ իմամանուա ու
ժը ֆարիսիանուա, ուան ժը աուանուա կօն ․ աուի հուն
46 չըմա՞ նա՛ անըն լը վըր ։ Ճէվապ տան խըզմէթքեարան
ու կօն ․ Գաթ եէքէ վուսան խապէր նա՛ տայիա՛ չավան
47 քօ աւ մա՛ռուվ ։ Ֆարիսիան ճէվապ տան ու կօն ․
48 Հո՞ւն ժի չաշ պուն ։ Ժը համբան եախօտ ժը ֆարի-
49 սիան եէքէ ժէռա իման անի՞ ։ Լէ թա՛նէ աւ նաս ան
50 քօ նօմօսէ նը զանըն ու պը պէտուանըն ։ Նիգօթիմօս
կօ ժը ուանուա ․ քօ ժը պա՛րէ լը չա՛վէ ժէռա հաթը
51 պու, ու ժը ուան եէքէ պու ։ Շէրիաթէ մա՛ եէքէ
հէօքըմ տը՞քա՛ ․ էրքը աւուլ ժէ դըշդ քի նա՛ պըհիսա՛ ․
52 Եախօտ նըզանա՛ չը քըրիա՛ ։ Ճէվապ տան ժէռա ու
կօն ․ Աճապա դու ժի՞ ժը ճէլիլ ի, թէֆթիշ պըքա՛ ու
53 մէզա՛քա՛ ․ քը ժը Ճէլիլէ փէյղէմպէր տա՛ր նայէ ։ Ու
հէր եէք լը ճիյէ խօ չուն ։

ՍԷՐ 8

1 Ու իսա լը Չիյէ զէյթունէ չու ։ (2) Ու լը սպէտա
զուվա տխսա հաթ լը տաճարէ, ու խալք կըժք ժէռա
տը հաթ, ու աուի պը ռօնըշտըն ժը ուանուա թալիմ
3 տըտա ։ Նուա քեաթիպան ու ֆարիսիան լը զինատա ․

հաթը կըրթըն ժըն քի անին ժէուա , ու աուի լը օր-
4 թայէ պը սաքընանտընէ՝ կօն ժէուա ։ Եա՛ լաօճա ժընէ
հան կավա զինա տըքըր լը սէր աւ ավէլէ հաթը կըր-
5 թըն ։ Ու լը նավ թէվրաթէտա Մուսա ժը մնուա
թէնպին քըր՝ ահվանան գէվըր քըրընէ · նուա գու չը՞
6 տէժի ժը պօյ աուի ։ Ու ուխա՝ պը ճէուըպանէ տը կօթը
պուն · հաթա քօ լը սէր ուի կըլի քի պըպա՛ · համա
խսա լը խուարի պը նըհէութընէ՝ պը փէչիյան լը սէր
7 արտ տը նըվխանտ ։ Համա կավա քօ լը սէր քէթըն
պը վըրուս քըրընէ ժէ լը ժօր պը նըհէութէնէ կօ ժը
ուանուա · ժը ո՛ քի քօ պէ կինէ ա՛՝ պըրա աուի ավուլ
8 գէվըր լը սէր աուի պավէժա՛ ։ Ու տխսա լը խուարի պը
9 նըհէութընէ՝ լը սէր արտէ տը նըվխանտ ։ Ու կավա
քօ ուխա պըհխտըն եէքա եէք լը տա՛ր տը քէթը պուն ·
ժը ավուլիան պը տէսթ քըրընէ հաթա բաշինան · ու
խսա թա՛նէ մա , ու ժընըք ժի լը պա՛ր սաքընի պու ։
10 Ճէվապ տա խսա ու կօ ժէուա · Եա ժընէ լը քօ՞նա՛ ·
11 եէքէ լը սէր գա հէօքմ նա՛՞ քըր ։ Ու աուի կօ · Նա
եա՛ Բապպ , ու կօ խսա · Է ժի գա հէօքմ նաքըմ ,
հաուա՛ ժը ուէ բէվա կինէ մա՛ քա՛ ։
12 խսա ճէվապ տա ժը ուանուա տխսա ու կօ · Էգ ուօհ-
նիյէ տընէ մա՛ · աւ քօ լը բէյ մը՛ն գէ՝ լը նավ զուլմէ
13 նա կէուա՛ · լէ ուօհնիյէ հայաթէ տըսթինա՛ ։ Ցարխաան
կօն ժէուա · Գու ժը պօյ խօ չէհատէթի տըքի , չէհա-
14 տէթիյէ գա ուաստ նընա՛ ։ Ճէվապ տա խսա ու կօ ժը
ուանուա · Էրքը ա՛գ ժը պօյ խօ չէհատէթ պըքըմ ժի ,
չէհատէթիյէ մըն ուաստ ա՛ · չըմա քօ տը զանըմ ժը քօ
հաթըմ , ու լը քօ տը ջըմ , համա հուն նըզանըն , ժը
15 քօ գէմ եախօտ լը քօ տը ջըմ ։ Հուն լը թէնէ պը
նըհէութընէ հէօքմ տըքըն · ա՛գ փաթ եէքէ հէօքմնա
16 քըմ ։ Ցարագա էրքը եէքէ հէօքմ ժի պը քըմ չէրխա-
թէ մըն ուաստ ա՛ չըմա քօ ա՛գ թա՛նէ նընըմ , լէ ա՛գ
17 ու Պավ , քօ մը չիանտ ։ Ու լը նավ թէվրաթէ ո ժի
նըվխանտխա՛ , էրքը չէհատէթիյէ տու մնուուվան ուաստ

18 ա՛ ։ Եզ ըմ քօ ժը պօյ խօ չէհատէթ տըքըմ, ու չէ֊
19 հատէթ տըքա՛ ժը պօյ մըն Պավ՝ քօ մը չիանտ ։ Նուա
ժէուա կօն պավէ դա լը քօ՞ա՛ ․ իսա ճէվապ տա ու կօ
ժը ուանուա ․ Նա՛ հուն մը տը զանըն ու նա՛ Պավէ մըն ․
էրքը հուն մը պը զանըպանա , Պավէ մը ժի տէ պը զանը
պուն ։
20 Մէօզէ հա՛ն իսա խապէր տա լը խազնէ օտասիյէ կավա
քօ լը տաճարտա Թալըմ տըտա պու , ու եէքէ աուր
նա՛ կըրթ ․ չըմա քօ հէժա ոխթէ ուր նա՛ կիյա պու ։
21 իսա տիսա կօ ժը ուանուա , Եզ տը ջըմ ու՞հուն տէ
մը արամիշ պըքըն , ու լը նավ կիւնէյէդ խօ տէ պըմ֊
րըն ․ չըմա քօ լը քօ քի ա՛զ տը ջըմ հուն նըքեարըն
22 պէն ։ Եէհուտիան տը կօթը պուն , սադըն աւ խօ նա՛
դուժա՛ , քօ տէժա՛ ․ էրքը լը քօ քի ա՛զ տը չըմ ․ հուն
23 նըքեարըն պէն ու կօ ժը ուանուա ․ Հուն ժըվըր ժը
ժէրտա նա՛ ու ա՛զ ժը ուէ ժը ժօրտա մա՛ ․ հուն ժը աւ
24 տընէ նըն , ա՛զ ժը աւ տընէ նը նըմ ։ Նուա մը ժը ռուա
կօ ․ Էրքը լը նավ կիւնէյէդ պըմըրըն , չըմա քօ էրքը
հուն իմա՛ն նէյինըն էրքը ա՛զ ըմ ․ լը նավ կիւնէյէդ
25 խօ տէ պըմըրըն ։ Կօնը ժէուա ․ Դու քի՞ի ․ կօ ժը ուա՛ն֊
ուա իսա , հէմա՛ն ժը իպթիտայէ չը քօ պը ռուա խա֊
26 պէր տըտըմ ։ Փըռ դըշդէ մը հէյա՛ ժը տէրհաջէ ո
կօթընէ ու հէօքմ քըրընէ , լաքին աւ քօ մը չիանտ
ուաստ ա՛ ․ է ժի աւ դըշդ քօ ժէ պըհիստըմ , աուր
27 խապէր տըտըմ լը տընէյէ հա՛ն ։ Ու ուա՛ն ֆէհմ
նա՛ քըրըն քօ ժը պօյ Պավ խապէր տըտա պու պը
ուանուա ։
28 Նուա իսա կօ ժը ուանուա ․ քինկա քօ Գուռէ մա՛֊
ռուվ պըլընտ պըքըն տէ պը զանըն ուէ չաղէ քօ ա՛զ
ըմ , ու մը ժը խօ դըշդ քի նա՛ քըրիա՛ ․ լէ Պավէ մըն
29 չավա՛ն քօ մը հին քըր վուսա՛ն խապէր տը տըմ ։ Ու
աւ քօ մը չիանտ պը մըռա ա՛ , ա՛զ թա՛նէ նա՛ հըշթ ,
չըմա քօ ա՛զ մուդում խօստընէ ուի տըքըմ ։
30 Կավա քօ ուիա խապէր տա փըռուա՛ն ժէուա իմա՛ն

31 անին ։ Նուա իսա ժէռա իման անօղ ժը Եէհուտիան-
ռա տըկօթ ․ Էրքը հուն լը Նավ քէլամէ մըն պը սա̆-
32 քընըն՝ ռաստ շակըրտէ մը նըն ։ Ու տօղրիթյէ տէ
33 պը զանըն ու աւ տօղրիթի տէ ո խէլաս պըքա̆ ։ Ճէ-
վապ տանը ժէռա ու կօն ․ Էմ զիւրյէթէ իպրահիմ
ըն , ու գ̇աթ մա̆ ժը եէքէռա գուլլուղ նա̆ քրիա̆ գու
34 չավա՞ն տէժի տէ հուն ազատ պը պըն ։ իսա̆ ճէվապ
տա ժը ուանռա ու կօ, Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռա,
էրքը հէր քի քօ կիւնէ տը շըղուլի աւ գուլէ կիւնէ ա̆ ։
35 Ու գուլ էպէտի լը մալտա նա մինա̆ , համա գուռ է-
36 պէտա տը մինա̆ ։ Նուա էրքը Գուռ ո՛ ազատ պըքա̆ ,
37 հուն պը ռաստի ազատ տըպըն ։ Հուն զիւրյէթէ իպ-
րահիմ ըն տը զանըմ , համա ա̆զ գուշտընէ արամիշ
տըքըն ․ չըմա քօ քէլամէ մըն լը ոտա ճի նա կըրա̆ ։
38 Էղ չը քօ տի մա̆ լը ճէմ Պավէ խօ աուի խապէր տը
տըմ , ու հուն ժը պավէ խօ չը քօ պըհիստըն , աուի
39 տըքըն ։ Ճէվապ տան ժէռա ու կօն ․ Պավէ մա̆ իպ-
րահիմ ա̆ ․ կօ ժը ուանռա իսա ․ Էրքը հուն զիւրյէ-
թէ իպրահիմէ պը պանա , ամէլէ իպրահիմ տէ շըղու-
40 լիա պուն ։ Համա նուա հուն տը խուազըն քօ մը պը
գուժըն , մըրուսան մա̆ռուվ քի քօ մը ժը ռա տօղրի-
թի խապէր տա , աւ քօ ա̆զ ժը պավէ խօ պըհիստըմ ․
41 իպրահիմ դըշդէ հան նա̆ քըր ։ Հուն ամէլէ պավէ
խօ տը շըղուլըն , կօն ժէռա ․ Էմ ոլէտէ զինա նընըն ,
42 եէք պավէ մա̆ հէյա̆ , Խօտէ ։ Նուա իսա ժը ուան-
ռա կօ ․ Էրքը Խօտէ պավէ ո՛ պը պանա , հուն տէ
մըն պը հուպանտըննա ․ չըմա քօ ա̆զ ժը Խօտէ ռապում՝
ու հաթըմ , ու ա̆զ ժը խօ նա̆ հա̆թըմ , լէ աուի մը
43 չիանտ ։ Չըմա՞ հուն քէլամէ մըն ֆէհմ նա քըն ․ ժը
պօյ աուի քօ հուն նըքէարըն կօթընէ մըն կօտարի քը-
44 րընէ ։ Հուն ժը պավէ խօ Շէյթան ըն , ու տը խուազըն
արզույէ պավէ խօ քըրըննէ ․ չըմա քօ աւ ժը իպթիտայէ
գ̇աթըլ պու ․ ու լը Նավ տօղրիթյէ նա̆ սա̆քընանտ ․
չըմա քօ լը հընտուռէ ուխտա ռաստի թուննա̆ ,

կալա քօ աուր տա̆րէվ քի տէժա̆ , ասըլ ժը ախօ-
յան տէժա̆ . սէմէտ աւ ա̆ քօ աւ տա̆րէվ ա̆ ու պավէ
45 ուի ։ Համա ա̆ղ քօ հաւ̇իյէ լաապէր տը տըմ , ժը մըռուա
46 իման նայնըն ։ Ժը ո՛ քի՞ տըքեարը մը Թազիլ պըքա̆
ժը պօյ կիւնէյէ , էրքը հաւ̇իյէ լաապէր տը տըմ . Հը-
47 մա՞ ժը մըռուա իման նայնըն ։ Աւ քօ ժը խօտէ ա̆ . քէ-
լամէ մըն կօտարի տըքա̆ , ու հուն ժը պօյ աւ կօտարէ
48 նա քըն , չիւնքի ժը խօտէ նընըն ։ Ճէվապ տան Ըէ-
հուտիան՝ ու կօն ժէռուա . Էմ ւ̇անճ նա̆՞ պէժըն ,
49 էրքը դու ժը Սամարի ի ու ճընէ դա հէյա̆ ։ Իսա ճէ-
վապ տա ու կօ . Ճընէ մըն Թուննա̆ , լէ ա̆ղ ժը Պավէ
խօռուա իզզէԹ տըքըմ , ու հուն մը սէրհէվտէ տըքըն ։
50 Էղ իզզէԹէ խօ արամիշ նա քըմ . տուի արամիշ քըօղ
51 ու չէրաաԹ տիԹօղ հէյա̆ ։ Պըռուա պըռուա տը պէմ ժը
ռուա . Էրքը քի քօ քէլամէ մը տը բէ , էպէտա ւ̇աԹ
52 տէ մըրըն նա̆ պինա̆ ։ Ըէհուտիան կօն ժէռուա . Նուա
ա̆մ ղանըն քօ ճընէ դա հէյա̆ Իպըրահիմ մըր ու հէմ
փէյղէմպէրան , ու դու տէժի էրքը ճէքէ քէլամէ մը
տը բէ , էպէտա ւ̇աԹ տէ դահմա մըրընէ նաաԹինա̆ ։
53 Դու ժը պավէ մա̆ Իպըրահիմէ մա̆ղը՞ն ի , քը աւ մըր
ու փէյղէմպէրան տախի մըրըն . դու խօ քի՞ տըքի ։
54 Իսա ճէվապ տա , էրքը ա̆ղ ժը խօռուա իզզէԹ պըքըմ .
իզզէԹէ մըն դըշդ քի նընա̆ . Պավէ մըն ա̆ քօ ժը մը-
ռուա իքրամ տըքա̆ , ժը պօյ էքէ քօ հուն տէժըն խօ-
55 տէէ մա̆ ա̆ ։ Ու աուր հուն նաս նա քըն համա ա̆ղ
աուր ղանըմ . ու ու էրքը պէժըմ , էրքը աուր նը ղա-
նըմ , ոդա ո՛ տա̆րէվ տըպըմ . լաքին աուր տը ղանըմ ,
56 ու քէլամէ ուի տը բէժ ։ Պավէ ո Իպըրահիմ արդու քըր
57 ռօյա մըն տիԹընէ . տի ու շադ պու ։ Ըէհուտիան կօն
ժէռուա . Դու հէժա բէնճա սալի նընի , Իպըրահի՞մ ժի
58 դա տի ։ Իսա կօ ժը ուանուա . Պըռուա պըռուա տը պէմ ժը
ռուա , հէժա ժը ավուլ նա̆ պունէ Իպըրահիմ ա̆ղ հէյըմ ։
59 Գէվըրան հա̆լանին քօ լը սէր ուի պավէժըն , համա
Իսա խօ քշանտ ալի քի , ու ռապու Ջու ժը տաճարէ ։

ՄԷՐ 9

1 Ու կավա քօ տը պըհուրի պու, ժը տէ զա մա՛ռուվ
2 քի քօռ տի ։ Ու շակըրտէդ ուրի ժէ փըռս քըրըն ու
կօն․ Եա՛ խօճա քի՞ կիւնէ քըր ուիա՞, եախօտ պավ
3 ու տէյէ ուի՝ քօ աւ քօռ զա ։ Ճէվապ տա իսա․ Նա՛
աուի ա՛ կիւնէ նա՛ ժի է պավ ու տէ․ լաքին քօ ամէ֊
4 լէ խօտէ լը սէր ուի աշիքեար պը պա՛ ։ Ու ժը մըռա
լազըմա՛ քօ շըղուլէ մը շիանտօղէ պը շըղուլըմ, չը գաս
քօ ռօ ա՛, շա՛վէ դէ, քօ լը ուէ չաղէ քէսքի նըքեա֊
5 րը պը շըղուլա՛ ։ Զը գաս քօ լը նավ տընէ մա՛ ռօհնիյէ
6 տընէ մա՛ ։ Կավա քօ ուիա կօ․ թու քըր լը արտէ, ու
պը թու հա՛րի ջէքըր, ու աւ հա՛րի լը սէր ջահվէ գուր
7 դայնանտ ու կօ ժէռա․ Հառա՛ լը հավուզէ Սիլօամէ
պը շօ (քօ թէրճիւմէ տը պա՛ հալթը շիանտօղ դէ
8 կօլթան,) ջու շուշտ, ու հալթ ու տը տի պու ։ Նուա
ճիրանան ու ուան քօ ավըլ քօռ պունէ ուի տի պուն
տը կօլթը պուն․ ուիա աւ նընա՞ քօ տը ռօնըշտ ու
9 փարս տըքըր ։ Նիվիան տը կօլթըն աւ ա՛, ու պաշգա֊
սիան նա, լէ ոդա ուի եէք ա՛, ու աուի տը կօլթ էրքը
10 ա՛զ ըմ ։ Կօնը ժէռա, լէ չավան ջահվէդ դա հալթը
11 վէպուն ։ Աուի ճէվապ տա, մա՛ռուվ քի քօ ժէռա
իսա տէժըն հա՛րի ջէքըր ու ջահվէդ մըն դայնանտ․
ու կօ ժը մըռա․ Հա՛ռա՛ լը հավուզա Սիլօամէ ու պը
շօ, ու կավա քօ ա՛զ ջուըմ հալթըմ շուշտըն, ա՛զ տը
12 պինըմ ։ Կօնը ժէռա աւ լը քօ՞ ա՛, կօ ժը ռւանռա․
13 Նըզանըմ ։ Ժը Ֆարիսիանռա պըրըն աուի՝ քօ պը զէ֊
14 մանա քօռ պօ պու ։ Ու շէմուէ պու աւ ռօ, կավա
15 քօ իսա հա՛րի ջէքըր՞, ու ջահվէ քօռէ վէքըր ։ Տիսա
Ֆարիսիան ժի ժէ փըռս տըքըրը պուն, էրքը չա՞վան
տը պինի․ ուիա ժի կօ ժը ռւանռա․ Հա՛րի տանի լը
սէր ջահվէ մըն, ու հալթըմ շուշտըն ու տը պինըմ ։
16 Նուա ժը Ֆարիսիան հընըքան տըկօլթը պուն․ մա՛ռու֊

վէ հան ժը խօտէ նընա՛ , չըմա քօ ռօյէդ չէմուան նա
բէ • նիվիան տըկօլթը պուն • Լէ մա՛ռուվէ կիունէքեար
չա՞վլան տըքեարա՛ քէրէմալթէ ահվա քըրընէ , ու լընավ
17 ուան Ֆըրդա քի պու ։ Ցիսա ժը քօռռա կօն • Դու
չը՞ տէժի ժը պօյ աւ մա՛ռուվ քօ ջահվէ դա վէքըր •
18 ուի ժի կօ , փէյղէմպէր քի ա՛ ։ Նուա Եէհուտիան
պավլուր նա՛ տըքըրը պուն ժը պօյ աուի՝ էրքը քօռ
պու , ու հալթը վէպուն հալթա պավլ ու տիյէ էքէ
19 կաղի քըրըն քօ ջահվէ ուի հալթը պու վէ պուն ։ Բու
ժը ուան փըռս քըրըն ու կօն , ուիա՞ ա՛ գուռէ ո , քօ
ժը պօյ էքէ ո տը կօլթըն ա՛րքը քօռղա , լէ անուա չա՞-
20 վան տը պինա՛ ։ Ճէվապ տան պավլ ու տիէ ուի ու կօն ,
Էմ տը ղանըն ուիա ա՛ գուռէ մա՛ , ու քօ աուի քօռ
21 ղա ։ Համա նուա չա՞վան տը պինա՛ ա՛մ նը ղանըն • Եա-
խօտ քի՞ ջահվէ ուի վէքըր ա՛մ նըղանըն • ժէ փըռս
քըն , թէմամ ա՛ • պըա աուի ժը պօյ խօ իապէր պը տա՛ ։
22 Ահվա կօլթըն պավլ ու տիյէ ուի , չինքի ժը Եէհուտիան
տը թըռսիա պուն • չըմա քօ Եէհուտիան վատ քըրը
պուն էրքը եէքէ աուի Մէսիհ իգրար պըքա՛ ժը տէրէ
23 տա՛ր պըմինա՛ ։ Ծը պօյ ուիա պավլ ու տիյէ ուի կօն , Աւ
24 թէմամ ա՛ ժէ փըռս քըն ։ Բաշէ տիսա կաղի քըրըն աւ
մա՛ռուվէ քօռ , ու կօն ժէռա • Շըքըր քա՛ ժը խօտէ-
25 ռա ա՛մ ղանըն քօ մա՛ռուվէ հան կիունէքեար ա՛ ։ Ուի
ժի կօ • Աւ էրքը կիունէքեար ա՛ ա՛ղ նըղանըմ , թա՛նէ
26 ուիա ղանըմ ա՛ղ քօռ պում ու անվա տը պինըմ ։ Ցիսա
կօն ժէռա • Զը՞ քըր ժը դառա , ջահվէդ դա չավլան
27 վէքըր ։ Ճէվապ տա ժը ուանռա • Մը նուա կօ ժը
ռռա ու հուն նա պըհիստըն • չըմա՞ տիսա պըհիստը-
նէ տը խուաղըն , սադըն հուն ժի՞ տը խուաղըն չա-
28 կըրտ պըն ժէռա ։ Ուան տըժմին տըստա պուն ժէռա ,
ու տըկօլթը պուն , դու պըպա՛ ժէռա չակըրտ • ա՛մ
29 չակըրտէ Մուսա նա՛ ։ Էմ ղանըն քօ խօտէ պը Մու-
սառա խապէր տա , համա ուի ա՛մ նը ղանըն ժը քօ՛ա՛ ։
30 Ճէվապ տա մա՛ռուվ ու կօ ժը ուանռա • Դըչդէ պը

աճէպ աւ ա՛ քօ, հուն նըզանըն ժը քու ա՛, ու աուլ
31 ջահվէ մը վէքըր ։ Էմ զանըն քօ խօտէ ժը կլունէքեա-
րանուա կօտարի նա քա՛, իլլա էրքը եէքէ ժը խօտէ-
ուա ըլթիգամթ պըքա՛ ու մէրամէ ուլի իճրա պըքա՛, ժէ-
32 ուա կօտարի տըքա՛ ։ Ժը իպլթիտայէ տընէ բէվա եէքէ
նա՛ պըհիստիա՛ . էրքը մա՛ռուվ քի ջահվէ ժը տէ զա
33 քօռէ վէ քըր ։ Էրքը ժը խօտէ նա՛պանա աւ մա՛ռուվ
34 դըշդ քի նա՛ տըքեարը պու քըրընէ ։ Ճէվապ տան
ժէռա ու կօն . Դու եէք ճար ըը կլունէտա զայ, ու
դո՞ւ ժը մա՛ռա թալիմ տըտի, ու աուլ ըը տա՛ր քըրըն ։
35 Իսա պըհիստ քօ աուլ տա՛ր քըրըն, կավա քօ տի
աուլ՝ կօ ժէռա . Դու իման դի՞նի ժը Դուռէ խօտէռա ։
36 Աուլ ճէվապ տա ու կօ . Եա՛ Բապպ քի՞ա՛ աւ քօ ժէռա
37 իման պինըմ ։ Իսա կօ ժէռա . Դա տի ժի աուլ, ու պը
38 դառա խապէր տայօղ աւ ա՛ ։ Թւի ժի կօ . Իման դինըմ
39 եա՛ Բապպ, ու ժէռա սէճտէ քըր ։ Թւ կօ Իսա . Էզ
շէրիաթ քըրընէ հաթըմ տընէյ հան, քօ ուան քօ նա
պինըն, պըպինըն, ու ուան քօ տը պինըն քօռ պըն ։
40 Աուան բէռա պուն Ֆարիսիան պըհիստըն հընըքան,
41 ու կօն . Մէկէր ա՛մ ժի՞ քօռըն ։ Իսա կօ ժը ուանռա .
Էրքը ո՛ քօռ պը պանա, կլունէյէ ո թուննա՛ պու,
համա նուա տէժըն էրքը ա՛մ տը պինըն . ժը պօյ աուլ
կլունէյէ ո՛ ըը սէր ո տը մինա՛ ։

ՍՒՐ 10

1 Պըռուա պըռուա տը պէմ ժը ռուա . աւ քօ ժը տա՛րինա
դէվա՛ ըը կօմէ միյան, ըէ ժը պաշգա տա՛ր քի ռատը
2 պա՛, աուլ տըզ ու հարամի ա՛ ։ Համա աւ քօ ժը տա՛րի
3 տը դէվա՛ աւ շըվանէ միյան ա՛ ։ Գափուճի ժէռա վէ-
տըքա՛, ու միյան տա՛նկէ ուլի տը պըհիրըն ու մլյէ լսօ,
4 պը նավ կազի տըքա՛ ու տա՛ր տըխա՛ ուան ։ Թւ կավա
քօ մլյէ լսօ տա՛ր տըլխա՛ . ըը պա՛ր ուան տը ջօ, ու մի-
յան ըը տու ուլի տըջըն չըմա քօ տա՛նկէ ուլի նաս տը-

5 քըն ։ Լը բէյ ղարիպան գ̇ալթ նա՛ չըն , իլլա ժէ տը
ռա՛վըն ․ չըմա քո տա՛նըկէ ղարիպան նաս նա քըն ։
6 Իսա թէմսիլէ հան ժը ուանռա կօ ․ համա ուան ֆէհմ
նա՛ տըքըր պուն՝ էրքը չը՞ պու քո պը ուանռա խա-
7 պէր տը տա պու ։ Ցիսա Իսա կօ ժը ուանռա ․ Պըռա
8 պըռա տըպէմ ժը ուա ․ քո տա՛րկյէ միյան ա՛զ ըմ ։ Ա-
հէմիան քո ժը մը ավուլ հաթըն տըզ ու հարամի պօ
9 պուն համա միյան ժը ուանռա կօտարի նա՛ քըրըն ։ Էզ
ըմ տա՛րի , էրքը եէքէ ժը մըն լը հընտուռ տը գէվա՛ ,
խէլաս տը պա՛ , տը գէվա՛ ու լը տա՛ր դէ ու ջէրանտըն
10 տը պինա՛ ։ Ցըզ նայէ՝ իլլա քի պը տըզա՛ ու սէրժէ քա՛
ու հէլաք պըքա՛ ․ ա՛զ հաթըմ քո էօմրէ ուան հապա՛ ,
11 ու հէնի զէտէ պըպա՛ ժը ուանռա ։ Էզ ըմ չըվանէ գ̇անճ
չըվանէ գ̇անճ ճանէ խօ լը ուղուրէ միյան տա դինա՛ ։
12 Համա չըվանէ պը իւճրէթ , քօ չըվան նընա՛ , քօ պը-
զընան աուի նընըն , կավլա քո տը պինա՛ քօ կուր դէ ․
պըզընան պա՛ր տըտա՛ ու տը ռէվա՛ , կուր ժի ուան
13 գ̇ավմիշ տըքա՛ ու պէլա տըքա՛ ։ Չըմա քո աւ պը իւ-
14 ճրէթէ հաճէթ ուի նընա՛ ժը պօյ միյան ։ Շըվանէ գ̇անճ
ա՛զ ըմ, ու ախօյիան նաս տըքըմ ու ժը ախօյիան նաս
15 տըպըմ ։ Չավան քո Պավ մը նաս տըքա՛ , վուսան ժի ա՛զ
Պավ նաս տըքըմ, ու ճանէ խօ լը ուղուրէ միյան տա դի-
16 նըմ ։ Պաշգ̇ա միյա մը ժի հէնա՛ քո ժը աւ կօմէ նընըն ,
ուան ժի լը վըր անըն ժը մըռա լազըմ ա՛ ․ ու տա՛նկէ մը
տէ պը պըհէն ու տէ պըպըն եէք ճէօլ ու եէք չըվան ։
17 Պավ մը ժը պօյ ուիա տը հուպինա՛ քո ճանէ խօ տա դինըմ
18 ու տիսա աուի պըսթինըմ ։ Աուի եէքէ ժը մըն տա՛ր նա
խա՛ , լէ ա՛զ տա դինըմ աուի ժը խօ , հէօքմաթէ մը հէյա՛
աուի տա դինըմէ ու հէօքմաթէ մըն հէյա՛ տիսա աուի
սա՛նտընէ ․ Թէնպիհէ հան մը ժը Պավէ խօ սա՛նտիա՛ ։
19 Նուա ժը սէմէտէ սէօզէ հանան լը նավ Եէհուտիան
20 տիսա Ֆըրգ̇ա պու ։ Նուա ժը ուան փըռուան տը կօթը
պուն , ճընէ ուի հէյա՛ , ու տին պուա՛ , հէնի չըմա՞
21 ժէռա կօտարի տըքըն ։ Պաշգ̇ասիան տը կօթը պուն ,

խապէրէդ ահվա խապէրէ պըճանան նընըն · ճըն տը-
քեա՞րմ ջահվէ քօուան վէքմ ։
22 Ուէ չաղէ լը Գուտսէ այտա Թէպէրիւքէ պու , ու
23 ղըվըսթան պու ։ Ու իսա լը տաճարտա լը հայաթէ
24 Սիւլէյմանէ տը կէուիա պու ։ Եէհուտիան չար ալէյէ
ուի կըըրթըն ու կօթըն , հաթա քինկա դույէ ճանէ մա՛
տէ պը տա՛րխի , էրքը Մէսիհ դու ի ժը մա՛ուա աշի-
25 քեար պէժա՛ ։ իսա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ , Մը
ժը ոուա կօ ու հուն ժը մըուա իման նայնըն , աւ ամէ-
լան քօ ա՛ղ պը նավէ Պավէ խօ տըքըմ , ուան ժը պօյ
26 մըն չէհատէթ տըքըն ։ Համա հուն իման նայնըն · չըմա
27 քօ հուն ժը աւ պըղընէդ մըն նընըն ։ Պըղընէդ մը տա՛ն-
28 կէ մը տը պըհէն , էժի ուան նաս տըքըմ ։ Ու լը տու
մը դէն ու էժի ժը ուանուա էպէտի հայաթէ տըտըմ ,
քօ էպէտի դ̇աթ տէ ուանտա նա՛ պըն ու եէքէ ուան
29 տէ ժը տէսթէ մը նա՛տա՛րինա՛ ։ Պավէ մըն քօ ուան ժը
մըուա տա ժը հէմիան մա՛ղըն ա՛ , ու եէքէ նըքեարա՛
30 ժը տէսթէ Պավէ մըն պը տա՛րինա՛ ։ Ու ա՛ղ ու Պավէ
31 խօ ա՛մ եէք ըն ։ Եէհուտիան գէվըր հէլանին քօ
32 աուի գէվըր քըն ։ իսա ճէվապ տա ժը ուանուա , Մը
ժը Պավէ խօ փըու չըղուլէ դ̇անճ ժը ոուա նըշան տա ·
ժը ուան ժը պօյ քի՞ժա ամէլէ հուն ա՛ղ գէվըր տըքըն ,
33 Եէհուտիան ճէվապ տան ժէուա · ժը պօյ չըղուլէ դ̇անճ
ա՛մ դա գէվըր նաքըն , լէ ժը պօյ քըֆրէ , ու չըմա քօ
34 դու մա՛ուուվ ի ու դու խօ խօտէ տըքի ։ իսա ճէվապ տա
ժը ուանուա · Նա՞քի լընավ թէվրաթէ ո հաթիա՛ նըվի-
35 սանտըն , էրքը մը կօ դ̇այ հուն խօտէնա՛ ։ Համա էրքը
ժը ուանուա խօտէան տէժա՛ , ժը ուանուա քօ խապէրէ
խօտէ պու , ու դ̇ապիլ նընա՛ քօ աւ հաթը նըվիսանտըն
36 պէ խարապ պուն ։ Լէ աւ քօ Պավ մուդ̇ատէս քըր ու
լը տընէ չիանտ · հուն ժէուա տէժըն էրքը քըֆըր տը-
37 քի , ժր պօյ Գուուէ խօտէ մա՛ կօթընէ մըն ։ Էրքը չը-
ղուլէ Պավէ խօ նա քըմ ժը մըուա պավուր մա՛ քըն ։
38 Լէ էրքը տը չըղուլըմ , ֆարաղ ժը մըուա պավուր նա քըն ,

պարէ ժը չըղուլանուա իման պինըն , քօ պըղանըն ու նաա
պըքըն էրքը Պալ լը մը տա՛ ու ա՛զ լը Պալտա մը՛ ։
39 Տիսա տը խօստը պուն աուի կըրթընէ համա ժը տէսթէ
40 ուան Ֆըլըթի ։ Ու տիսա ջու լը աւ ալիյէ տընէ Յորտանէ՝
լը աւ ճի , լը քօ քի Համնա լը ավուլէ տը սա՛քընի ու
41 թաՀֆիլ տըքըր ։ Ու փըռան հաթըն ժէռա ու կօն . Էրքը
42 Համնա քէրէմէթ քի նա՛ քըր ։ Համա չը քօ Համնա կօ ժը
պօյ ուի աւ հէմի ժի ռասա պու ու փըռան լը ուէ ժէռա
իման անին ։

ՍԷՐ 11

1 Ու պը Լազար նավ նախօշ քի հա՛պու լը նավ Պէյ-
թանիայէ , ժը կունտէ Մէյրէմէ ու խուշգա ուի Մար-
2 թայէ ։ Ուիա աւ Մէյրէմ պու , քօ Բապպիէ պը պինա
խօշ ռունէ ռուն քըր , ու լընկա ուի պը փօռա խօ փա-
3 գըժ քըր , քօ պրէյ էքէ Լազար նախօշ պու ։ Խուշգադ-
ուի մա՛ռուվ շիանտըն ժէռա ու կօն . Եա՛ Բապպ՝ վահա
4 աուի քօ դա վըռ տը հա՛պանտ , նախօշ ա՛ ։ Կավա քօ
Իսա պըհիստ կօ . Աւ նախօշիթիյէ մըրընէ նընա՛ , լէ ժը
պօյ իզզէթէ Խօտէ ա՛ , քօ Գուռէ Խօտէ պը աուի իզզէթ
5 պըպա՛ ։ Ու Իսա տը հուպանտ Մարթայէ ու խուշգա ուի
6 Մէյրէմէ՝ ու Լազարէ ։ Կավա քօ պըհիստ էրքը նախօշա՛ ,
տու ռօ ժի սա՛քընի հէման լը աւ տա՛րէ լը քօ քի տը
7 սա՛քընի պու ։ Ու ժը ուէ բէվա կօ ժը շակըրտանուա .
8 Ու՛րըն տիսա ա՛մ լը Եէհուտիաթանէ հա՛ռըն ։ Շակըրտան
ժէռա կօն . Եա՛ Խօճա , Եէհուտիան նուա դա արա-
միշ տըքըրը պուն գէվըր քըրընէ , ու տիսա լը ուէ՞
9 ա՛մ հա՛ռըն ։ Ճէվապ տա Իսա , տուանզտահ սաաթէ
ռօյէ թօ՞ննա՛ , էրքը եէքէ լը ռօ տը կէռա՛ շաշ նա
10 պա՛ , չըմա քօ ռօհնիէ ուէ տընէ տը պինա՛ ։ Համա
էրքը եէքէ լը շա՛վէ պը կէռա՛ շաշ տը պա՛ , չըմա քօ պը
11 ուիռա ռօհնի թուննա՛ ։ Ուիա քօ կօ՝ ժը ուէ բէվա կօ
ժը ուանռա . Տօսթէ մա՛ Լազար լը խա՛վ ջու , համա տը
12 ջըմ քօ աուի ժը խա՛վէ ռաքըմ ։ Շակըրտան կօն ժէռա .

Եա՛ խօճա էրքը լը խա՛վ ջուա՛ աւ տէ խէլաս պը պինա՛ ։
13 Համա իսա ժը պօյ մըրընէ ուր տըկօթ, ժը ուանուա
վուսան տը խույա պու՝ քօ ժը պօյ խա՛վ ջունտընէ
14 տըկօթ ։ Ուէ չաղէ իսա աշիքեար կօ ժը ուանուա ․
15 Լազար մըր ։ Ու ա՛զ շաղ ըմ ժը պօյ ո՛ քօ ա՛զ լը ուէ
նա՛ պուըմ քօ հուն ժը մըռա իման պինըն ․ համա նուա
16 ո՛րըն ա՛մ ժէռա հա՛ռըն ։ Թումա՝ քօ Լէվի տը հաթը
պու կօթան, կօ ժը հէվալտաշ շակըրտանէ խօռա ․
Ո՛րըն ա՛մ ժի հա՛ռըն քօ բէռա պըմըրըն ։
17 Նուա իսա հաթ՝ աուր ժը չար ռօյան լը Թըրպէ
18 հաթը տանի տի ։ Ու Պէյթանիա ժը Գուտսէռա ֆասա
19 բանզտահ միլ նէզ պու ։ Ու ժը Եէհուտիան փըռան
հաթը պուն ժը Մարթաուա ու ժը Մէյրէմուա, քօ ժը
ուանուա ժը պօյ պըրէյ ուան լը տըլէ ուան վըռուս քըն ։
20 Կավա քօ Մարթա պըհիստ իսա դէ, ջու լը ֆարշիյա
21 ուի ․ համա Մէյրէմ լը մալ ռօ տը նը պու ։ Մարթա
կօ ժը իսաուա ․ Եա՛ Րապպ էրքը դու լը վըր պը պանա՝
22 պըրէյ մը նա՛ տը մըր պու ։ Համա նուա ժի ա՛զ զանըմ,
չը քօ դու ժը Խօտէ տիլէկ պըքի՝ Խօտէ տը տա՛ ժը
23 դառուա ։ Իսա կօ ժէռա ․ Պըրէյ դա տէ ֆըյամ պըռ-
24 թինա՛ ։ Մարթա կօ ժէռա ․ Էզ զանըմ քօ լը ռօյա
25 բաշինէ լը ֆըյամէթէտա տէ ռապա՛ ։ Իսա կօ ժէռա ․
ֆըյամէթ ու հայաթ ա՛զ ըմ, աւ քօ ժը մըռա իման
26 դինա՛, էրքը պըմըրա՛ ժի՝ տէ պըժա՛ ։ Աւ հէմիան քօ
սաղ ըն ու ժը մըռա իման դինըն՝ էպէտի տէ նա՛ մը-
27 րըն դու ժը աուիռաուա պավուր տը քի՞ ։ Կօ ժէռա ․
Պէ՛լի Եա՛ Րապպ, մը իման անի՝ քօ դուի Մէսիհ Գուռէ
28 Խօտէ, քօ լը տընէ տէ պը հաթը պույ ։ Ու կավա քօ
ուիա կօ, ջու պը տըղիքա խուշգա խօ Մէյրէմէ կաղի
29 քըր ու կօ ․ Խօճա հաթիա՛ ու դա կաղի տըքա՛ ։ Կավա
քօ աուի պըհիստ զուվա ռապու՝ ու հաթը լը պալէ ։
30 Իսա հէժա լը կունտ նա՛ հաթը պու, լէ լը տա՛րէ հան
31 պու, լը քօ քի Մարթա ֆարշիյէ ուի ջու ։ Համա Եէ-
հուտիան քօ բէռա լը մալտա պուն ու լը տըլէ ուի տը

փըռսի պուն. կավա քօ տին Մարթա զուվա ռապու
ջու՝ ուան ժի լը բէյ ուի ջուն, թախմին տըքըրը պուն
32 քօ լը թըրպէ տըջօ՝ քօ լը ուէ պը կըրը՛ : Նուա Մէյ-
րէմ կավա քօ հաթ լը աւ ճիյէ քօ իսա պու, ու աուի
տի, լը լընկա ուի քէթ ու կօ. Եա՛ Րապպ էրքը դու
33 լը վըր պը պանա, պըրէյ մըն տէ նա՛ մըրանա : Իսա
կավա քօ տի աուի քօ տը կըրիա, ու բէռա պուն Եէ-
հուտիան քօ տը կըրիա պուն, իսա ոդա տէրտըլի քի լը
34 տըլէ խօտա սէր ու պընի պու, ու կօ : Լը քօ՞ ո տանի
35 ուի. կօնը ժէռա. Եա՛ Րապպ որա՛ ու պը պինա՛ : Ու
36 իսա կըրիա : Եէհուտիան տը կօթը պուն, մէզա՛քըն չը
37 գասս տը հուպանտը աուի : Ժը ուան հընըքան տըկօթը
պուն, ուիա քօ ջահվէ քօռան վէքըր, նա՛ տըքարը
38 պու քօ ուիա ժի նա՛ մըրա՛ : Իսա տիսա լը տըլէ խօտա
պը տէրտըլի՝ լը թըրպէ դէ. ու լը ուէ մըղարա քի հա՛-
պու, ու լը սէր ուի գէվըր քի հաթը պու տա դինըն :
39 Ու իսա կօ. Գէվըրէ հան հա՛լինըն, ու խուշգա մըրիյէ
Մէյրէմ կօ ժէռա. Եա՛ Րապպ նուա պինօ պու ա՛, չը-
40 մա քօ ժը չար ռօյանա՛ : Կօ ժէռա իսա. Մը ժը դառա
նա՛ կօ էրքը պավուր պըքի, իզզէթէ խօտէ տէ պը պինի :
41 Ու կավա քօ գէվըր հա՛լանին՝ իսա ջահվէդ խօ, լը ժօր
հէլանի ու կօ. Շըքըր ժը դառա եա՛ Պավ՝ քօ դա մը
42 կօտարի քըր : Ու ա՛զ տըզանըմ քօ դու տայիմա ժը
մըռա կօտարի տըքի, լաքին լըվըր սա՛քընանտօզ ժը պօյ
խաթրէ տէժըմ, քօ պավուր պըքըն քօ դա ա՛զ շիանտ :
43 Կավա քօ ուիա կօ, պը պըլընտ ավազ քի կազի քըր
44 ու կօ. Եա՛ Ղազար լը տա՛ր օրա՛ : Մէյիտ ժի ռապու
լընկ հաթը կըրէտան, ու տէսթ պը լէֆանտընէ. ու
ռույա ուի պը տըսմալ հաթը լէֆանտըն, ու Իսա կօ
ժը ուանռա. Վէքըն աուի ու պա՛րտըն պըրա հառա՛ :
45 Ժը Եէհուտիան փըռան քօ ժը Մէյրէմռա հաթը
պուն, կավա քօ քըրընէ Իսա տին՝ ժէռա իման անին :
46 Ու ժը ուան հընըքան ժի ջուն ժը Ֆարիսիանռա աւ
քըրընէ Իսա ժը ուանռա թարիֆ քըրըն :

47 Պաշ իմաման ու Ֆարիսիան լը եէք ճի հալթըն ճը-
վանտըն՝ ու կօն. Նէ չը՞ պըքըն չըմա քօ մմուուվէ հան
48 փըու քէրէմէթան տըքմ։ Էր.քը ամ աուի վուսան պմր-
տըն, հէմի ժի տէ ժէուա իման պինըն, ու ուօման տէ
պէն ու հէմ ճիյէ մմ ու հէմ գավմէ մմ տէ հմլինըն։
49 Ժը ուան եէքէ պը Գայեաֆա Նավ՝ քօ պաշ իմամէ
ուէ սալէ պու, կօ ժը ուանուա, հուն գալթ դըշդ քի
50 Նըզանըն։ Ու գալթ ժի տիուշիմիշ Նա պըն, էր.քը ժը
մմուա գանճ մ քօ մմուուվ՚քի տէլա գավմէ պըմրմ,
51 ու գավմ կըշ.ք հէլա.ք Նմ պմ։ Ու դըշդէ հան աւ ժը
խօ Նմ կօ, լէ պաշ իմամէ ուէ սալէ պույընէ, փէյղէմ-
պէրիթի քըր, էր.քը իսա ժը պօյ միլլէթէ տէ պըմրա-
52 Նա։ Ու թմնէ ժը պօյ աւ միլլէթէ Նա, լա.քին քօ հա-
թը պէլա պուն էվլատէ խօտէ լը եէ.ք ճի պը ճըվինմ։
53 Հէնի ժը ուէ ուօյէ բէվա շավր քըրըն քօ աուի պը
54 գուժըն։ Նուա իսա լը Նավ Եէհուաիան հէնի աշիքեար
Նմ տըկէուիա պու, լա.քին ժը ուէ լը Նէզա չէօլէ
ոլաթ քի Ջու, լը պաժէր քի քօ Նավա էքէ Էֆրա-
յիմ պու։
55 Ու փասէհէ Եէհուտիան Նէզ պու, ու փըուան ժը
ուէ սէմթէ լը բէշ փասէհէ լը Գուտսէ ուապուն. քօ
56 աւ խօ փագըժ քըն։ Նուա իսայէ արամիշ տը.քըրը
պուն, ու ժը հէվուտուուա տըկօթը պուն կավա քօ լը
տաճարտա պուն, ժը ուա չա՞վան տը խույա աճապա
լը պայրամտա լը վըր տէ պէ՞. պաշ իմաման ու Ֆարի-
սիան թէնպիհ քըրը պուն քօ էր.քը եէ.քէ պը զանմ լը
քի ժան տմր պունէ ուի՝ խապէր պը.քմ ժը պօյ ուի,
քօ աուի պը կըրըն։

ՍէՐ 12

1 Նուա իսա շէշ ուօ լը բէշ պայրամէ լը Պէյթանիայէ
հալթ, լը քօ քի Ղազարոսէ մըրի պու, քօ իսա աուի
2 ժը մըրիան րա.քըր։ Ու լը ուէ ժէուա շիյաֆէթ քի

քըրըն , ու Մարթա խըզմէթ տըքըր , ու Ղազար բէռա
3 լը սուֆրէտա ժը ռօնըշտօղան եէքէ պու ։ Նուա Մէյ֊
րէմ լըդըր քի պը փըռ պուհա խալիս ռունա.նարտէնէ
սա՛նտ , լընկէ իսա ռուն քըր , ու պը փօռա խօ լընկէ
ուի փաքըժ տըքըր , ու մալ պը պինա ռունէ դըժա
4 պու ։ Ժը շակըրտան եէքէ Ճուտայէ իսխարի՝ քօ
5 աուի տէ տէսթ պըտանա , կօ ։ Ջըմա՞ ռունէ հան պը
սէ սա՛տ տինարէ նա՛ հաթը ֆռօթան քօ ժը ֆաքի֊
6 րանռա պը հաթա՛ տայըն ։ Ուիա կօ , նա քօ ժը պօյ
ֆաքիրան հաճէթէ ուի պու , լէ քօ տըզ պու , ու սըն֊
տօք աուի տը բէ պու , ու չը քօ տը հաթը պու ավէ֊
7 թըն լէ աուի տը քըշանտը պու ։ իսա կօ ․ Պա՛րտա՛
աուի , աւ ժը պօյ ռօյա դամըրանտընէ մըն վէշարթ ։
8 Ջըմա քօ ֆաքիրան հէր շաղ պը ռուա տըպըն , համա
ա՛զ տայիմա պը ռուա նա պըմ ։
9 Կալա քօ ժը Եէհուտիան փըռան հասիան քօ աւ լը
ուէ ա՛ , հաթըն , նա թա՛նէ ժը պօյ իսա , լէ քօ Ղազա֊
10 րէ ժի պը պինըն , աուի քօ ժը մըրիան րաքըր ։ Պաշ
11 իմաման շավր քըրըն քօ Ղազար ժի պը գուժըն ։ Ջըմա
քօ ժը Եէհուտիան փըռան ժը պօյ աուի տըջօ պուն
ու ժը իսառա իման տը անի պուն ։

12 Ղը աւ ռօյա տընէ՝ փըռ խալք քօ լը պայրամէ հաթը
պուն , կալա քօ պըհիստըն էրքը իսա լը Գուտսէ դէ ։
13 Կուլէյէ տարա խուրմէ սա՛նտըն , ու ջուն լը ֆարշիյէ
ուի , տը գիրա պուն ու տը կօթը պուն , Օսաննա՝ պը
նավէ խօտէ հաթօղ , փատիշահէ իսրայիլէ միւպարէք
14 պըպա՛ ։ Ու իսա քա՛ր քի տի ու լը ուի ռօնըշտ , շավան
15 քօ հաթիա՛ նըվիսանտըն ։ Մա՛ թըռս , է՛յ գիզէ Սահ֊
րունէ վահա փատիշահէ դա լը սէր ճահշէ քա՛րէ սուար
16 պուն դէ ։ Ու շակըրտէդ ուի աւլուլ ուիա ֆէհմ նա՛
քըրըն ․ համա կալա քօ իսա պը լիզզէթ պու , ուէ շաղէ
պիրա խօ անին ․ էրքը աւ պու , քօ հաթի պու նըվի֊
սանտըն ժը պօյ ուի ․ ու ուան դըշդէ հանան քըրըն
17 ժէռա ։ Նուա բէռա պուն խալք չէհատէթ տըքըրը

պուն քօ Լազարը թանէ ժը թըրպէ կազը քըր , ու ժը
18 մըրխան րաքըր աուր ։ Ու ժը պօյ աուր խալդ աուր
դարշըլէմիշ քըր · չըմա քօ պըհխտը պուն էրքը աւ
19 քէրէմէթէ հան քըրը պու ։ Նուա փարիսիան ժը հէվու
տուռա տը կօթը պուն , մէզա տըքըն՞ քօ նըքեարըն
ֆայտէ քի քըրընէ , վահա տընէ կըշ.ք լը բէյ ուր ջուն ։
20 Ու լը ուէ չէնտ Եունանիան ժի հապուն , պը ուան֊
ռա քօ լը պայրամտա ժը սէճտէ քըրընռա ռապօ պուն ։
21 Ուանան հաթըն ժը Ֆիլիպպօսռա , քօ աուր ժը Պէյթ֊
սայիտէ ճէլիլէ պու , լավա տըքըրը պուն ժէռա ու տը
կօթը պուն · Եա՛ էֆէնտի , իսա ամ տըխուազըն տի֊
22 թընէ ։ Ֆիլիպպոս ժի հաթ ժը Անտրէառա կօ · Անտ֊
23 րէա ու Ֆիլիպպօս թավ ժը իսառա կօն ։ իսա ժի
ճէվապ տա ժը ուանռա ու կօ · Հաթ սաաթէ քօ Գուռէ
24 մառուվ պը իզզէթ պըպա ։ Պըռա պըռա տըպէմ ժը
ռուա · էրքը հապէ կէնըմէ լը նավ խօլէյէ նէյա ավէ֊
թաննա մըրը · համա էրքը պը մըրա , փըռ մէյվէ դինա ։
25 Ա.ւ քօ ճանէ խօ տը հուպինա , աուր տէ վունտա պըքա ·
ու աւ քօ ճանէ խօ իքրահ տըքա լը նավ տընէյէ հան ,
26 ժը պօյ էպէտի հայաթէ տը վէշէրինա աուր ։ Էրքը եէքէ
ժը մըռա խըզմէթ տըքա պրա լը բէյ մը պէ · ու ադ
լը քօ մա խըղմէթքեարէ մը ժի տէ լը ուէ պըպա · էրքը
եէքէ ժը մըռա խըզմէթ տըքա , Պավ աուր տէ պը
27 իզզէթ պըքա ։ Համա նուա ճանէ մըն սէրհէվ րադալը֊
պիյէ ու չը՞ պէժըմ , էրքը եա՛ Պավ մը խէլաս պըքա
ժը սաաթէ հան · համա ադ ժը պօյ ուխա հաթըմ ժը
28 սաաթէ հանռա ։ Եա՛ Պավ նավէ խօ պը իզզէթ պըքա ,
նուա ժը աղխըմանան տանկ քի հաթ , մը պը իզզէթ
29 քըր ժի ու տիսա տէ պը իզզէթ պըքըմ ։ Ու խալդէ
քօ սաքընի պուն ու տը պըհխտը պուն , տըկօթը պուն՝
կիռախըլթի տը պա · ու հընըքան ժի տը կօթը պուն
30 էրքը մէլայիք բէռա խապէր տա ։ իսա ճէվապ տա ու
կօ · Ցանկէ հան ժը պօյ մը նա՛ հաթ , լէ ժը պօյ ռ ։
31 Նուա հէօքմէ տընէյէ հան տըպա · նուա ռէյսէ տը֊

32 նէյէ հան տէ պէ տա՛րըվա՛ ավէլթըն ։ Էժի կավա քօ ժը
արտէ պըլլընտ պըպըմ, հեմիան ժի տէ ժը խօռա պըք-
33 չինըմ ։ Ու ուխա պը չը մըրընէ տէ պըմրա՛ պը պէյան
34 քըրընէ կօ ։ Խալգ̇ ժէռա ճէվապ տա ․ Էմ ժը Թէվրա-
թէ պըհխտըն քօ Մէսիհ ժը էպէտան տէ պը մինա՛ ,
ու դու չավա՞ն տէժի քօ՝ ժը Գուռէ մա՛ռուվռա պըլլընտ
35 պուն լագըմ ա՛ ․ քի՞ա՛ աւ Գուռէ մա՛ռուվ ։ Իսա կօ ժը
ուանոռա ․ հէժա հընըք օխթ ռօհնի պը ոռա ա՛ ․ հա՛ռըն
հուն չը գ̇աս քօ ռօհնի պը ոռա ա՛ ․ չըմա քօ լը դա-
36 րիտա ջունտօղ նը զանա՛ լը քօ տը ջօ ։ Զը գ̇աս քօ
ռօհնի պը ոռա ա՛ իման պինըն ժը աւ ռօհնիռա , քօ
գուռէ ռօհնի պըպըն , ու Իսա դըշդէ հանան խապէր
37 տա , ու ջու խօ վէշարթ ժը ուան ։ Ու ֆարազա աւ
գ̇ասա քէրէմաթան քըրը պու լը պա՛ր ուան ․ համա
38 ուան իման նա՛ տը անի պուն ժէռա ։ Փօ քէլամէ Իշա-
յա փէյղէմպէրէ թէմամ պըպա՛ ․ քօ կօ ․ Եա՛ Բապա
ժը խապէրէ մա՛ռա քի՞ պավուր քըր , ու պիլէկէ Խօտէ
39 ժը քէռա աշիքեար պու ։ Ժը պօյ ուխա նա՛ տըքեարը
40 պուն իման անընէ , չիւն տխաա Իշայա կօ ։ Ջահվէ ուան
քօռ քըր ու գ̇ալպէ ուան գ̇ալըն քըր քօ պը ջահվան
նա՛պինըն ու պը գ̇ալպէ ֆէհմ նա՛քըն , ու վէկէռըն , ու
41 ա՛ղ ժը ուանոռա չիֆա պըտըմ ։ Խապէրէ հան կօ Իշայա ,
կավա քօ իզզէթէ ուխ տի , ու խապէր տա լը սէր ուխ ։
42 Լաքին պը ահվա պունէ , ժը համիայան տխաա փըռան
ժէռա իման անին ․ համա ժը պօյ ֆարիսիան պէյան նա՛
43 տըքըրըն քօ ժը տէրէ տա՛ր նէյըն ։ Զըմա քօ իզզէթէ
մա՛ռուվան ժը իզզէթէ Խօտէ բէթըր հա՛պանտըն ։
44 Համա իսա տը գ̇իրա ու տը կօթ ․ Աւ քօ ժը մըռա
իման դինա՛ , ժը մըռա իման նայնա՛ , լէ ժը աուխռա
45 քօ մը չիանտ ։ Ու աւ քօ մը տըպինա՛ ․ տըպինա՛ աուխ
46 քօ մը չիանտ ։ Էզ ժը տընէռա ռօհնի հաթըմ , քօ հէր
քի քօ ժը մըռա իման պինա՛ , լը նավ դարիտա նա
47 մինա՛ ։ Ու էրքը եէքէ խապէրէ մը տը պըհէ ու տը
բէ , ա՛ղ աուխ հէօքմ նա քըմ ․ չըմա քօ ա՛ղ նա՛ հաթըմ

քօ տըրնէ հէօքմ պըքըմ, լէ քօ տըրնէ խէլաս պըքըմ։
48 Աւ քօ մը հասապ նաքա̆ ու քէլամէ մըն ղապուլ նաքա̆,
հէյա̆ եէքէ քօ աուի հէօքմ տըքա̆, աւ խապէր քօ մը
խապէր տա. աւ խապէր լը ռօյա ախըրէ աուի հէօքմ
49 տըքա̆։ Ջըմա քօ մը ժը խօ խապէր նա̆ տա, լէ Պավ
քօ մը շիանտ, աւ ժը մըռա թէնպիհ քըր չըքօ տէ
50 պէժըմ ու չըքօ տէ խապէր պըտըմ։ Ու տը զանըմ քօ
թէնպիհէ ուի էպէտի հայաթ ա̆, նուա չըքօ ա̆զ խապէր
տըտըմ, չավա̆ն քօ Պավ ժը մըռա կօ, վըսան խապէր
տըտըմ։

ՍԷՐ 13

1 Ու ժը այտէ փասէհէ ավուլ, Իսա զանի քօ սաաթէ
ուի կիյա̆, քօ ժը տըրնէ հան ռապա̆ լը պա Պավ.
ախօյիան քօ լը նավ տըրնէտա պուն, հա̆պանտ, հաթա-
բաշէ ժի հա̆պանտը ուան։
2 Ու կավա քօ շիվ տը պանա՝ Շէյթան ժի լը տըլէ
Ճուտայէ Շըմհունէ իսխարի տանի պու. քօ աուի թէսլիմ
3 պըքա̆։ Իսա ֆէհմ քըր քօ Պավ հէր դըշդ լը տէսթէ
ուի տա, ու քօ ժը խօտէ ռապու ու լը պա խօտէ տը-
4 չօ։ Ժը շիվէ ռապու, ու ճըլէ խօ տա̆րանի՝ ու փէշ-
5 թըմալ քի կըրթ հաթը լէֆանտըն։ Ու բաշէ ավ սա̆նտ
լը լէկանէ դըժա քըր, ու տէսթ քըր լընկա շակըրտէդ-
խօ շուշտընէ, աւ պը աւ հաթը լէֆանտըն փէշթըմալէ
6 խօ վաճըժ տըքըր։ Նուա Շըմհուն Փէթրոսա հաթ.
ուի ժի կօ ժէռա. Եա՛ Րապպ դու՞ տէ լընկա մը պը-
7 շույ։ Իսա ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Էզ չը քօ տըքըմ
8 դու նուա նըզանի, լէ բաշէ տէ ֆէհմ պըքի։ Փէթրոս
կօ ժէռա. Լընկա մը ղաթ դու տէ նա̆ շույ, Իսա ճէվապ
տա ժէռա. Էքըր ա̆զ դա նա̆ շուա, հիսսէ դա պը մըռա
9 թունինա̆։ Շըմհուն Փէթրոս ժէռա կօ. Եա՛ Րապպ նա
10 թա̆նէ լընկա մըն, լէ տէսթ ու սէրէ մը ժի։ Իսա կօ
ժէռա. Ժը եէքէ հաթը շուշտընա ժը լընկա պաշքա
ժը շուշտընա մուհթաճ նինա̆, իլլա եէք ճար փաքա̆,

11 հուն ժի փաք ըն , լաքին հուն հէմիան նա ։ Ջըմա քօ
տը զանը պու աուի՝ քօ տէ աուի տէսլմ պըտանա , ժը
12 աւ սէմէտէ կօ ․ էրքը նա հուն հէմի փագըժ ըն ։ Ու
կավա քօ լընկէ ուան շուշտ , ճըլէ խօ կըրըթ ու լը
սուֆրէ ռունըշտ , օւ կօ ժը ուանռա , Հուն տը զա՞նըն
13 մը չը քըր ժը ռուա ։ Հուն ա՛զ խօճա ու Ռապպ կազի
14 տըքըն ու գանճ տըքըն , չըմա քօ ա՛զ վուսան ըմ ։ Լէ
էրքը ա՛զ խօճա ու Ռապպ մը լընկա ո շուշտ ․ լազըմ ա՛
15 քօ հուն ժի լընկա հէվուտու պըշուն ։ Ջըմա քօ մը
ժը ռուա էօրնէկ քի տա ․ քօ չավան քօ մը ժը ռուա քըր
16 հուն ժի ոգա քըրընէ մը պըքըն ։ Պըռա պըռա տը
պէմ ժը ռուա ․ գուլ ժը աղայէ խօ մա՛զըն նընա՛ , նա՛
17 ժի հաթը չիանտօղ ժը խօ չիանաօղ մա՛զըն ա՛ ։ Ջինքի
ուանան հուն զանըն , խօզի ժը ռուա՝ էրքը ուանան
18 պըքըն ։ Ժը ո ժը հէմիանռա նա պէմ ․ չըմա քօ ա՛զ
նաս տըքըմ ուան քօ մը պըժարթ , լաքին հաթա քօ
նըվիս թէքմիլ պըպա՛ , աւ քօ պը մըռա նան տը խուարը
19 պու , ժը մըռա հիլէ քըր ։ Ժը նուա ժը ռուա տը պէմ
չը գաս քօ նա՛ պուա՛ , քօ քինկա քօ պըպա՛՝ իման
20 պինըն քօ ա՛զ աւ ըմ ։ Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռուա ․
Գի քօ գապուլ տըքա՛ աուի քօ ա՛զ տը չէյինըմ մը
գապուլ տըքա՛ , ու քի քօ մը գապուլ տըքա՛ , մը չիան֊
տօղէ գապուլ տըքա՛ ։
21 Իսա կավա քօ ուիա կօ , լը Ռուհէ խօտա հարըտի
չէհատէթ քըր ու կօ ․ Պըռա պըռա տը պէմ ժը ռուա ,
22 ժը ո եէքէ տէ մը տէսլմ պը տա՛ ։ Նուա շակըրտան ժը
պօյ քի տէժա՛ աճապ պը թաճիւպ քըրընէ լը հէվու
23 տու մա՛զէ տը քըրը պուն ։ Ու ժը շակիրտան եէքէ հա՛
պու քօ լը պա Իսա ռունըշտի , աուի քօ Իսա տը հա՛֊
24 պանտը եէքէ ։ Նուա Շըմհուն Փէթրոս ժէռա իշարէթ
տը քըր ժը պօյ փըռս քըրընէ էրքը քի տէ պըպա՛ աւ ,
25 ժը պօյ էքէ քօ խապէր տըտա՛ ։ Ուի ժի լը սէր սէնկէ
26 Իսայէ քէթ՝ ու կօ ժէռա ․ Եա՛ Ռապպ քի՞ ա՛ աւ ։ Իսա
ճէվապ տա ու կօ , Աւ ա՛ ժը քէռա քօ՝ ա՛զէ նան չըլ

տըքըրմ ու տը տըմ. ու չըլ քըր նան տա ժը խոսարի
27 ճուտառա։ Ու ժը բաշէ նանէ Շէյթան լը հընտուա
ուի քէթ. ու խա կօ ժէռա. նուա չը քօ տէ պըքի
28 ղուվա պըքա։ Լաքին դըշդէ հան ժը սուֆրէտա ռօ-
նըշտօղան եէքէ ֆէհմ նա քըր, էրքը ժը պօյ չը՞ կօ
29 ժէռա։ Ջըմա քօ հընըքան թախմին քըրըն քօ՝ ճուտա
ժը պօյ քէսէտար պունէ՝ խա ժէռա կօ. լը պայրամ-
տա չը քօ ժը մառա լագըմա պը քըռ, եախօտ ժը
30 ֆաչիրանուս դըշդ քի պը տա։ Սուի ժի համա քօ
նանէ սանտ՝ ղուվա լը տար ռապու ու չակ պու։
31 Ու կավա քօ ռապու լը տար, խա կօ. նուա Գուռէ
մառուլ պը իզզէթ պու, ու խօտէ ժի պը աուի պը
32 իզզէթ պու։ Էրքը խօտէ պը աուի պը իզզէթ պու խօ-
տէ ժի լը խօտա աուի տէ պը իզզէթ պըքա ու ղուվա
33 տէ պը իզզէթ պըքա աուի։ Էյ ղառուգան, հընըք ոխթ
ժի ազ պը ռռա մա, հուն մը տէ արամիշ պըքըն, ու
չավան քօ մը ժը Եէհուտիանռա կօ, էրքը լը քօ քի
ազ տըջում հուն նըքեարըն պէն, նուա ժի ժը ռռա տը
34 պէմ։ Ծը ռռա թէնպիհէքի նօ տը տըմ՝ քօ հէվու տու-
պը հապինըն, չավան քօ մը ո՛ հուպանտ, հաթա քօ
35 հուն ժի հէվուտու պը հապինըն։ Պը աուի հէմիան տէ
պը զանըն, էրքը հուն շակըրտա մըն ըն, էրքը հէվու
36 տու պը հապինըն։ Շըմհուն փէթրոս կօ ժէռա. Եա՛
Րապպ՝ լը քօ՞ տը ջի. խա ճէվապ տա, Լը քօ քի ազ
տըջում, դու նուա նըքեարի պէյ համա բաշէ տէ պէյ
37 լը բէյ մը։ Փէթրոս կօ ժէռա. Եա՛ Րապպ չըմա՞ տէ
նըքեարըմ նուա լը բէյ դա պէմ. ազ ժը անուատա
38 ճանէ խօ ժի լը ուղուրա դա տաթինըմ։ Ճէվապ տա
խա. ճանէ՞ խօ լը ուղուրա մը տէ տէյնի, պըռա պը-
ռա տը պէմ ժը զառա, լը պար տիք պյանտանէ, սէ
ճարան դույէ տէ մը ինքեար պըքի։

ՍԷՐ 14

1 Տըլէ ո՛ պըրա սէր ու պըն նա̆պա̆ ժը խօտէուա իման
2 պինըն , ու ժը մըռա իման պինըն ։ Լը մալա Պավէ մըն
փըռ փօնախան հա̆նըն , էրքը նա մը ժը ուա տը կօթ ,
3 էրքը տըջուամ ու ժը ուա ճի հազըր տըքըմ ։ Ու էրքը
պըջուամ ու ժը ուա ճի հազըր պըքըմ , տիսա դէմ ու
ո՛ լը պա խօ տըսաթինըմ , քօ ա̆զ լը քօ մը՝ հուն ժի լը
4 ուէ պը պըն ։ Ու լը քօ քի տըջուամ , հուն զանըն , ու
ռէ ժի զանըն ։
5 Թումա ժէռա կօ․ Եա՛ Րապպ ա̆մ նըզանըն լը քօ
6 տըջի ․ ու չավա՞ն տըքեարըն ռէ պը զանըն ։ Իսա կօ
ժէռա ․ Էզ ըմ ռէ ու ռաստի ու հայաթ , ժը Պավըռա
7 քէս քի նըքեարը պէ ․ իլլա պը տէսթէ մըն ։ Էրքը
հուն մը պըզանըպանա , պավէ մը ժի տը զանըպանա ,
ժը ուի բէվա աուի զանըն ու ո աուի տին ։
8 Ֆիլիպօս կօ ժէռա ․ Եա՛ Րապպ Պավ ժը մա̆ռա նը-
9 չան պըտա̆ , ու պէս ա̆ ժը մա̆ռա ։ Կօ ժէռա Իսա ․
Աւ ֆաս օխըթ պը ուա մը , ու դա ա̆զ նասնա̆ քըր , եա՛
Ֆիլիպօս , աւ քօ ա̆զ տի , Պավ ժի տիա̆ , ու դու չա-
10 վան տէժի էրքը Պավ ժը մըռա նշան պըտա̆ ։ Դու պա-
վուր նա՞ քի , էրքը ա̆զ լը Պավ տաա մա̆ ու Պավ լը մը-
տա ա̆ , աւ խապէր քօ ա̆զ ժը ուա խապէր տը տըմ ,
ա̆զ ժը խօ նա պէժըմ , իլլա Պավ քօ լը մըտա սաքին
11 պուա̆ , աւի տը շըղուլա̆ աւ շըղուլան ։ Ժը մըռա իման
դինը՞ն , էրքը ա̆զ լը Պավտաա մա̆ ու Պավ լը մըտա ա̆ ։
12 Էրքը նա ժը պօյ աւ ամէլան ժը մըռա իման պինըն ․
պըռա պըռա տը պէժըմ ժը ուա , էրքը աւ քօ ժը մըռա
իման դինա̆ , աւ ամէլան քօ ա̆զ տը շըղուլըմ , ուի ժի
տէպը շըղուլա̆ , ու ժը ուան հէնի զէտէ տէ պըքա̆ , չըմա
13 քօ ա̆զ ժը Պավըռա տը ջըմ ։ Ու պը նավէ մըն չը քօ
տիլէկ պըքըն ․ տէ պըքըմ աուի , քօ Պավ պը Գուռ-
14 պը իզզէթ պըպա̆ ։ Զը քօ պը նավէ մըն տիլէկ պըքըն ,

15 աուր տէ պըքըմ։ Երքը հուն մը տը հա̆պրնըն թէնպր-
16 հէ մը պը բէն։ Ու ա̆ժր ժը Պավըա տէ լաւա պըքըմ,
ու պաշըա թէսէլր տայօղ քր տէ պըտա̆ ժը ռուա, քօ
17 էպէտան աւ պը ռուա պը մրնա̆։ Բուհէ ուասակյէ,
քօ տընէյ հան նըքճարա̆ աւ գապուլ քըրըն. չըմա
քօ նա պրնա̆ աուր, ու նաս նա քա̆ աուր. լաքրն
հուն նաս տըքըն աուր, չըմա քօ պը ռուա տը մրնա̆,
18 ու պը ռուա տէ պըպա̆։ Ո սէվր նա հէլըմ, դէմ ժը
19 ռուա։ Ծը բաշէ հընըքր զէման, հէնր տընէ մը նա պր-
նա̆. համա հուն տէ պը պրնըն մը. չըմա քօ ա̆ղ սաղ
20 ըմ, ու հուն տէ սաղ պըպըն։ Ու ուէ ուօյէ հուն տէ
պըղանըն, քօ ա̆ղ լը Պավտա մա̆, ու հուն լը մըտա,
21 ու ա̆ղ լը ոտա։ Թէնպրհէ մը կըրթօղ ու բէ քըրօղ,
աւ ա̆ ա̆ղ հա̆պանտօղ, ու աւ քօ ա̆ղ տը հա̆պրնը, ժը
Պավէ մըն տէ պէ հա̆պանտըն, ու ա̆ղէ տէ ուր պը հա̆-
պրնըմ, ու ա̆ղ խօ ժէուա տէ պէյան պըքըմ։
22 Ճուտա (նա խոխարր) կօ ժէուա. Եա՞ Բապպ, չա՞վան
պու քր դու խօ տէ ժը մա̆ուա պէյան պըքր ու նա ժը
23 տընէուա։ Խսա ճէվապ տա ու կօ ժէուա. Էրքը եէքէ
մը տը հա̆պրնը. քէլամէ մըն տը բէ ու Պավէ մըն աուր
տը հա̆պրնա̆ ու ա̆մ ժէուա դէն, ու լը պա ուր
24 գօնախ տըքըն։ Ու աւ քօ մը նա հա̆պրնա̆, քէլամէ
մըն նա բէ, ու քէլամէ մըն քօ տը պըհէն, ամըն նընը,
25 լէ է Պավլ քօ ա̆ղ չրանտ։ Դըշդէ համան մա̆ ժը ռուա,
26 խապէր տա՝ չը գաս քօ ա̆ղ լը պա ոտա մա̆։ Լաքրն
Թէսէլլր տայօղ Բուհ էլ Գուտս, քօ Պավլ պը նավէ
մըն տէ պը չէյնա̆, հէմրան աւ տէ ժը ռուա հրն պըքա̆,
27 ու մը չը քօ ժը ռուա կօ տէ պրրա ո պրնա̆։ Ծը ռուա
սէլամէթ տը հէլըմ, սէլամէթէ խօ տը տըմ ժը ռուա.
ա̆ղ ոդա տայրնէ տընէ ժը ռուա նա տըմ. տըլէ ո պըրա
28 սէր ու պըն նա̆պա̆ ու մա̆՛ թըուսըն։ Հուն պըհրստըն
քօ մը ժը ռուա կօ. Տը ջում ու ժը ռուա դէմ. Էրքը
հուն ա̆ղ պը հուպրնանտանա, վուսանը տէ չաղ պը
պանա, էրքը ա̆ղ ժը Պավէ խօուա տը ջում. չըմա քօ

29 Պաւէ մըն ժը մըն մա՛զըն ա՛ ։ Ու ժը նուաստա քօ հէժա
նա՛ պուա՛ մը ժը ռուա կօ , կավա քօ պըպա՛՝ պավուր
30 պըքըն ։ Հէնի պը ռուա տէ փըռ խապէր նա՛տըմ ․ չըմա
քօ մա՛զընէ տընէյ հան դէ , համա լը պա մըն դըշդ-
31 քէ ուի թուննա՛ ։ Լաքին տընէ պը զանը քօ ա՛զ Պավ
տը հա՛պինըմ, ու չավան քօ Պավ ժը մըռա թէնպիհ
քըր , վուսան տըքըմ, հէնի ռա՛պըն ժըվըր ա՛մ հա՛ռըն ։

ՍԷՐ 15

1 Մէվէ ռաստ ա՛զ ըմ, ու պավէ մըն պաղվա՛ն ա՛ ։
2 Հէր կուլի քօ լը սէր մըն ա՛ ու եէմիշ նայնա՛ ․ տը պռա՛
աուլի , ու աւ հէմի քօ եէմիշ դինա՛ փաքըժ տըքա՛ աուլի ,
3 քօ հէնի փըռ մէյվէտար պըպա՛ ։ Հուն ժը անուաստա
փաքըժըն պը աւ քէլամէ՝ քօ մը ժը ռուա խապէր տա ։
4 Լը նավ մըտա պը սա՛քընըն, ու ա՛զ լը նավ ռտա ․ չա-
վա՛ն քօ կուլի աւ ժը խօ նըքեարա՛ մէյվէ պինա՛ ․ էրքը
լը սէր մէվ հաթը ատըլանտըննա՛ պա՛, վուսան ժի
հուն ․ էրքը լը սէր մը հաթը ատըլանտըն նա՛ պըն ։
5 Էզ մէվ ըմ ու հուն կուլի ․ աւ քօ լը սէր մը հաթիա՛
ատըլանտըն ու ա՛զ լը սէր ուի , աուլի փըռ մէյվէ դինա՛ ,
չըմա քօ պէ մըն հուն նըքեարըն դըշդ քի քըրընէ ։
6 Էրքը եէքէ լը սէր մը նա՛ հաթիա՛ ատըլանտըն , աուլի
ըդա կուլի լը տա՛ր քէթ ու հըշք պըռ ու տը ճըվինըն
7 աուլի , ու լը ակըրէ տավէժըն՝ ու տը շավուդա՛ ։ Ու
էրքը հուն լը նավ մը պը մինըն ու քէլամէ մը ժի լը նավ
ոտա պըմինըն , չը քօ տը խուազըն տիլէկ պըքըն , ու
8 տէ պըպա՛ ժը ռուա ։ Պը աուլիա Պավէ մըն պը իզզէթ պու ,
քօ հուն փըռ մէյվէ պինըն , ու շակըրտէ մը պըպըն ։
9 Ջավա՛ն քօ Պավ մը հա՛պանտ , մը ժի ո՛ հա՛պանտ , լը
10 մուհապէթէ մըտա ատըլանտը պը սա՛քընըն ։ Էրքը թէն-
պիհէ մը հուն պը բէն՝ լը նավ մուհապէթէ մը տէ պը
սա՛քընըն , չավա՛ն քօ մը թէնպիհէ Պավ կըրթ , ու լը
11 նավ մուհապէթէ ուի սա՛քընիմ ։ Դըշդէ հա՛նան մը պը

ուա խապէր տա • քօ շագըրդէ մը լը նավ օ պըմինա̆ ,
12 ու շագըրդէ օ թէքմիլ պըլա̆ ։ Թէնալիհէ մը ուխա ա̆
քօ հէվու տու պը հա̆պինըն , չավա̆ն քօ մը օ հա̆պանտ ։
13 ժը ուխա ըէթըր մուհապէթէ եէքէ թուննա̆ • քօ ճանէ
14 խօ լը ուղուրա տօսթէդ խօ տէյնա̆ ։ Հուն տօսթա մըն
ըն , էրքը պըքըն չը քօ ա̆զ ժը ուա թէնալիհ տըքըմ ։
15 Հէնի ժը ուա գուլ նա պէժ , չըմա քօ գուլ նը զանա̆
չը քըրընէ աղայ խօ • համա մը ժը ուա տօսթ կօ ,
չըմա քօ ժը Պավ չը դըշդ քօ մը պըհիստ , մը ժը ուա
16 խապէր տա ։ Հուն ա̆զ նա պըժարթըն , լէ մը օ պը-
ժարթ , ու մը օ թային քըր , քօ հուն հա̆ռըն ու մէյվէ
պինըն , ու մէյվէյէդ օ պըմինա̆ , ու պը նավէ մըն չըքօ
17 ժը Պավէ մըն պը խուազըն՝ ժը ուա պըտա̆ ։ Ըուխա թէն-
պիհ տըքըմ քօ հէվուտու պը հա̆պինըն ։
18 Էրքը տընէ ժը ո՛ ի.քըրահ տը.քա̆ • պըզանըն քօ ավուլ
19 ժը մը ի.քըրահ քըր ։ Էրքը հուն ժը տընէյ հան պը պա-
նա̆ , տընէ ախօյիյան տըհա̆պինա̆ , լաքին հուն ժը տընէ
նընըն , լէ մը ո՛ ժը տընէ պըժարթ • ժը պօյ աւ տընէ
20 ժը ո՛ ի.քըրահ տը.քա̆ ։ Պիրա խօ պինըն խապէրէ հան քօ
մը ժը ուա կօ , Էր.քը գուլ ժը աղայ խօ մա̆զըն նընա̆ ,
էր.քը ա̆զ գավարանտըն , օ ժի տէ պը գավարինըն ,
21 էրքը խապէրէ մը կըրթըն է օ ժի տէ պը կըրըն ։ Լա-
քին աւ հէմի դըշդան տէ ժը ուա պը.քըն ժը պօյ նավէ
մըն , չըմա քօ նաս նա̆ քըրըն աուխ քօ մը շիանտ ։
22 Էրքը ա̆զ նա̆ համթըպամա ու ժը ուանուա նա̆ կօթը
պամա , կխունէյէ ուան տէ նա̆ պանա , լա.քին հէնի նուա
23 ժը պօյ կխունէյէդ ուան մըհանա քի ուան թուննա̆ ։ Աւ
քօ ժը մըն ի.քըրահ տը.քա̆ , ժը Պավէ մը ժի ի.քըրահ
24 տը.քա̆ ։ Էրքը աւ շըզուլան մը նավ ուանտա նա̆.քըրանա ,
աուան քօ զայրի եէ.քէ նա քըրիա̆ , կխունէյ ուան տէ
թուննա̆ պանա , համա նուա հէմ տին , ու ի.քըրահ քը-
25 րըն կէրէ.ք ժը մըն՝ կէրէ.ք ժը Պավէ մըն ։ Լա.քին ուխա
սու.քի թէմամ պըլա̆ աւ .քէլամ քօ լը նավ թէվրաթէ
ուան հաթիա̆ նըվիսանտըն , էրքը պիլա սէպէպ ժը մըն

26 իքըրահ քըրան ։ Լաքին կավա քօ Թէսէլլի տայօղ պէ՝
քօ ա̆ղ ժը Պավ տէ ժը ոուա պը չէյնըմ աւ Բուհէ
ուաստիյէ՝ քօ ժը Պավ խուրուճ տըքա̆ , աւ տէ ժը
27 պօյ մը չէհատէթ պըքա̆ ։ Ու հուն ժի չէհատէթ տը-
քըն , չըմա քօ ժը իպթիտայէ հուն պը մըուա նա̆ ։

ՍԷՐ 16

1 Դըշդէ հանան մը ժը ոուա կօ , քը խուար նա̆պըն ։
2 ժը աէրա խօ ո տէ լը տա̆րխըն , լաքին ոխթ տէ պէ ,
քօ հէր քի քօ ո պը գուժա̆ , վուսան տէ հասապ պը-
3 քա̆ քօ ժը Խօտէուա խըղմէթ տըքա̆ ։ Ու դըշդէ հան
տէ ժը ոուա պըքըն . ժը պօյ աւ քօ նա̆ Պավ նաս
4 քըրըն ու նա̆ ժի մը ։ Լաքին դըշդա հան մը ժը ուան-
ուա կօ , քօ կավա սաաթ պէ՝ հուն պիրա խօ պինըն
էրքը մը ժը ոուա կօ , սէօղէ հան ավուլ մը ոուա նա̆
կօ , չըմա քօ ա̆ղ պը ոուա պուսմ ։
5 Լաքին նուա ա̆ղ տը Ջըմ լը պա մը չիանտօղէ , ու
6 ժը ո՛ էէքէ ժի փըուս նա քա̆ էրքը լը քօ տը ջի ։ Լա-
քին ժը պօյ աւ դըշդան քօ մը ժը ոուա կօ , տըլէ ո
7 պը ֆասավէթէ դըժա պու ։ Համա ա̆ղ պըուա տըպէմ
ժը ոուա , ժը ոուա ֆանճ ա̆ քօ ա̆ղ հա̆ուըմ, չըմա քօ
էրքը ա̆ղնա̆ ջըմ, Թէսէլլի տայօղ ժը ոուա նայէ . համա
8 էրքը պը ջում, աուի ժը ոուա տը չէյինըմ ։ Ու աուի
կավա քօ պէ , տընէ տէ Թաղիլ պըքա̆ ժը պօյ կիւնէ-
9 յան , ու սատաֆաթէ ու չէրիաթէ ։ Ժը պօյ կիւնէյան՝
10 չիւնքի ժը մըուա իման նայնըն ։ Ժը պօյ սատաֆաթէ ,
չիւնքի ա̆ղ ժը Պավըուա տը ջում , ու հէնի մը նա պինըն ։
11 Ժը պօյ չէրիաթէ չիւնքի մա̆ղընէ ուէ տընէյէ հաթիա̆
12 պըրանտըն ։ Հէժա ժը ոուա փըռ դըշդէ մըն հէյա̆ կօ-
Թընուա , լաքին անուա հուն նըքեարըն Թահմուլ քը-
13 րընէ ։ Համա կավա քօ Բուհէ ուաստիյէ պէ ժը ոուա լը
հէմի ուաստիյէ ֆալավուզիթի տըքա̆ , չըմա քօ աւ ժը
խօ դըշդ քի տէ խապէր նա̆ տա̆ , լէ չը քօ պը պըհի-

սա̆՝ աուլի տէ խապէր տա̆ , ու ժը ռուա աւ դըշդ քօ
14 տէ պըպըն տէ թարիֆ պըքա̆ ։ Աուլի ա̆գ տէ պը իգգէթ
պըքա̆ , չըմա քօ ժը ամընան տէ պըսթինա̆ , ու ժը
15 ռուա թարիֆ պըքա̆ ։ Ժը Պավուա հէր չը քօ հէյա̆ , է
մըն ա̆ · ժը պօյ աւ մը ժը ռուա կօ՝ էրքը ժը ամընան
16 տէ պըսթինա̆՝ ու ժը ռուա թարիֆ պըքա̆ ։ Հընըքի
ոխթ հէնի տէ մը նա̆ պինըն , ու տիսա հընըքի ոխթ
տէ մը պը պինըն · չըմա քօ ա̆գ ժը Պավուա տը ջըմ ։
17 Նուա ժը չակըրտան հընըքան ժը հէվուտուուա տը
կօթը պուն · չի՞ա̆ ուխա քօ ժը մա̆ուա տէժա̆ , էրքը
հընըքի , հէնի մը տէ նա̆ պինըն , ու տիսա հընըքի՝
տէ մը պը պինըն , ու էրքը ա̆գ ժը Պավուա տը ջըմ ։
18 Ու տը կօթը պուն · չը՞ տէ պըպա̆ աւ հընըք ժի ա̆մ
19 Նըգանըն չը՞ տէժա̆ ։ Իսա Ֆէհմ քըր քօ տը լուագըն
ժէ փըռւս քըրընէ · ու կօ ժը ուանուա , ժը պօյ աուլի
լը նավ լսօ փըռւս տըքըն , քօ մը կօ կավ քի ժի հէնի
տէ մը նա̆ պինըն , ու տիսա կավ քի ժի տէ մը պը
20 պինըն ։ Պըռւա պըռւա տը պէմ ժը ռուա , քօ հուն տէ
պը կըըն , ու չին պըքըն , համա տընէ տէ չագ պա̆ ,
հուն տէ ֆասավէթ պըքըն · լաքին ֆասավէթէ ո՛ տէ
21 լը չագիթիյէ պէ կօհուանտըն ։ Ճըն քի կավա քօ տը-
գա̆՝ ֆասավէթ տըքշինա̆ չըմա քօ սաաթէ ուի կիյա̆
լաքին կավա քօ ոլէտ պըգա̆՝ ժը չագիթիյէ հէնի սըխ-
լէթէ լսօ պիրա լսօ նայնա̆ , քօ լը տընէտա մա̆ուուվ քի
22 գա ։ Հուն ժի նուա ֆասավէթէ ո հէյա̆ , համա ա̆գ տի-
սա տէ ո պը պինըմ, ու տըլէ ո տէ չագ պըն ու չա-
23 գիթիյէ ո եէքէ տէ ժը ո տա̆ր նէյնա̆ ։ Ու ուէ ռօյէ
հուն տէ ժը մըն դըշդ քի փըռւս նա̆քըն , պըռւա պըռւա
տը պէմ ժը ռուա՝ քօ պը նավէ մըն չը քօ տիլէկ պը-
24 քըն ժը պավէ մըն տէ պըտա̆ ժը ռուա ։ Հաթա նուա
պը նավէ մըն ֆաթ դըշդ քի ո տիլէկ նա̆ քըրըն · տի-
լէկ պըքըն ու տէ պըսթինըն , քօ չագիթիյէ ո թէմամ
25 պըպա̆ ։ Դըշդէ հանա մը ժը ռուա պը թէմսիլա կօ , լա-
քին սաաթ տէ պէ , քօ ուէ չագէ հէնի պը ռուա պը

Թէմսիլա տէ խապէր նա՛ տըմ․ լէ պը աշիքեար ժը պօյ
26 Պավ տէ ժը ուա Թարիֆ պըքըմ։ Ուէ ռօյէ տէ պը
նավէ մըն տուլէկ պըքըն, ու ա՛զ նա պէմ ժը ուա՝ էր-
27 քը ա՛զ ժը պօյ ո ժը Պավուա տէ լավա պըքըմ․ Ջըմա
քօ Պավ աւ պը խօ ո տըհա՛պինա՛․ չիունքի ո ա՛զ հա՛-
պանտըն, ու պավուր քըրըն քօ ա՛զ ժը Խօտէ ռապում։
28 Ժը Պավ ռապում ու լը տընէ հաթըմ․ տխսա տընէ տը
հէլըմ ու ժը Պավուա տըջըմ։
29 Շակըրտան կօն ժէուա․ վահա անուա պը աշիքեար
30 խապէր տըտի, ու Թէմսիլ քի ժի նա պէժի։ Նուա ա՛մ
ֆէհմ քըրըն քօ դու հէր դըշտ զանի՝ ու դըշտ քի
ժի լազըմ նընա՛ քօ եէքէ ժը դա փըռս պըքա՛, պը
31 ուխա ա՛մ տը զանըն քօ դու ժը Խօտէ ռապույ։ Իսա
ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ․ Ա՞նուա պավուր տը-
32 քըն։ Վ՞ահա սաաթ դէ, ու հաթիա՛ ժի, քօ աէ պէլա
պըն, հէր եէք լը ճիյէ խօտա, ու ա՛զ թա՛նէ աէ պը
հէլըն, լաքին ա՛զ թա՛նէ նընըմ չըմա քօ Պավ պը մըռա
33 ա՛։ Դըշտէ հանա մը ժը ուա կօ՝ քօ պը մըռա սէլա-
մէթէ ո հէպա՛․ լաքին փէթ պըն, չըմա քօ մը տընէ
ֆաթհ քըր։

ՍԷՐ 17

1 Ու կավա քօ Իսա ուանան խապէր տա, ջահվէ խօ
լը ազմանան պըլընտ քըր ու կօ․ Էյ Պավ սաաթ
կըհիշտիա՛, պը իզզէթ քա՛ Գուռէ խօ, քօ Գուռէ դա-
2 ժի դա պը իզզէթ քա՛։ Ջավան քօ ժէուա դա լը սէր
հէր թէն հիւքմաթ տա, հաթա քօ էպէտի հայաթ
3 պըտա՛ ժը աւ հէմիանուա, քօ դա ժէուա տա։ Ուխա ա՛
էպէտի հայաթ, քօ նաս պըքըն դա թա՛նէ հաք Ալլահ
4 ու Իսա էլ Մէսիհէ քօ դա շիանտ աուխ։ Մը դա լը
սէր արտէ պը իզզէթ քըր, աւ շըղուլ քօ դա ժը մը-
5 ռա տա քըրըն է՝ մը թէմամ քըր։ Ու անուա էյ Պավ՝
դու լը պա խօ մը պը իզզէթ քա՛․ պը աուխ իզզէթէ,

քօ ժը պունէ տընէ ավուլ լը պա դա ժը մըռա հա՛պու ։
6 Մը նավէ դա պէյան քըր ժը աւ մ՛ռուավանռա, ուան
քօ դա ժը տընէ տա ժը մըռա. է դա պուն, ու դա
7 ժը մըռա տա ուան, ու քէլամէ դա կըրԹըն ։ Նուա
ֆէհմ քըրըն՝ էրքը. աւ հէմի դըշդ քօ դա ժը մըռա
8 տա՝ ժը դա նա՛ ։ Ջըմա քօ աւ քէլաման քօ դա ժը
մըռա տա մը ժի ժը ուանռա տա, ու ուան ժի գ՛ա-
պուլ քըրըն ու պը ռաստ զանին քօ ա՛ղ ժը դա ռա-
9 պում, ու իման անին քօ դա ա՛ղ շիանտըմ ։ Նուա ա՛ղ
ժը պօյ ուան լավա տըքըմ, ու նա ժը պօյ տընէ լավա
տըքըմ. լէ ժը պօյ ուան քօ դա ժը մըռա տա, չըմա
10 քօ ուան է դա նա՛ ։ Ու հէմի ամընան՝ է դա նա՛ ու չը
քօ է դա ա՛ էմըն ա՛, ու ա՛ղ պը ուան պը իզզէԹ պումա՛ ։
11 Ու ա՛ղ հէնի լը տընէտա նընըմ, լաքին ուան լը տը-
նէտա նա՛, ու ա՛ղ ժը դառա դէմ, է՜յ ապիղ Պավ պը
նավէ խօ ուան պը րէ, ուան քօ դա ժը մըռա տա.
12 քօ եէք պըպըն, չավան քօ ա՛մ եէք ըն ։ Ջը գ՛աս քօ
ա՛ղ լը տընէտա պում պը ուանռա, մը պը նավէ դա
ուան հըֆզ քըր, ուան քօ դա ժը մըռա տա, ու մը
հըֆզ քըր ու ժը ուան եէքէ վունտա նա՛ պու, ժը
13 զայրէ օղուլէ հէլաքէ, քօ քըԹէպ Թէքմիլ պըպա՛ ։ Հէնի
նուա ժը դառա դէմ ու լը նավ տընէ դըշդէ հան
խապէր տը տըմ, քօ շազիԹիյէ մըն լը խօտա Թէքմիլ
14 պը կըրըն ։ Մը քէլամէ դա ժը ուանռա տա. ու տընէ
ժը ուան իքըրահ քըր, չըմա քօ ուան ժը տընէ նընըն,
15 չավան քօ էժի ժը տընէ նընըմ ։ Ճը պօյ ուան ժը տընէ
հէլինի լավա նաքըմ. լէ քօ ուան ժը եարամազէ հըֆզ
16 պըքի ։ Ուան ժը տընէ նընըն չավան քօ ա՛ղ ժը տընէ
17 նընըմ ։ Ուան պը ռաստիյէ խօ մուգ՛ադէս պըքա՛, քօ
18 քէլամէ դա հագ՛ ա՛ ։ Ջավան քօ դա ա՛ղ լը տընէ շիան-
19 տըմ, է ժի ուան լը տընէ շիանտըմ ։ Ու լը սէր ուան
ա՛ղ խօ փագ՛ըժ տըքըմ քօ ուան ժի պը հագ՛իյէ փագ՛ըժ
20 պը պըն ։ Ու Թա՛նէ ժը պօյ ուան լավա նա քըմ, լաքին
պը խապէրէ ուան ժը պօյ հէմի ժը մըռա իման անօ-

21 զանուա ժի ։ Քօ հէմիան ժի եէք պըպըն , չավան քօ
դու Է՛յ Պավ լը Նավ մըն ու ա̆զ լը Նավ դա , քօ ուան
ժի լը Նավ մա̆տա պըպըն · քօ տընէ ժի պավըուր պըքա̆ ,
22 էրքը դա ա̆զ չիանտըմ ։ Ու աւ իզզէթ քօ դա ժը մը-
ուա տա , մը ժի ժը ուանուա տա , քօ եէք պըպըն ·
23 չավան քօ ա̆մ եէք ըն ։ Էզ լը ուանտա ու դու լը մը-
տա , հաթա քօ լը եէքտա թէքմիլ պըպըն , ու տընէ
ժի պըզանա̆ քօ դա ա̆զ չիանտըմ , դա հա̆պանտ ուան
24 չավան քօ ա̆զ հա̆պանտըմ ։ Է՛յ Պավ ուան քօ դա ժը
մըուա տա , տը խուազըմ լը քօ քի ա̆զ ըմ , ուան ժի պը
մըուա պը պըն · քօ պըպինըն իզզէթէ մըն՝ աւ քօ դա
ժը մըուա տա , չըմա քօ դա ա̆զ հա̆պանտըմ ժը ավըուլ
25 պունէ տընէ ։ Է՛յ սատըք Պավ՝ տընէ դա նաս նա̆ քըր ,
լաքին մը դա նաս քըր , ու ուան ժի նաս քըրըն էրքը
26 դա ա̆զ չիանտըմ ։ Մը նավէ դա ժը ուանուա տա զա-
նին ու տէ պըտըմ զանին , քօ աւ մուհապէթ , քօ պը
աուի դա ա̆զ հա̆պանտըմ , լը նավ ուան պըպա̆ , ու
էժի լը նավ ուան ։

ՍԷՐ 18

1 Իսա կավա քօ խապէրէ հանա կօ , ուապու պը թէվլի
շակըրտէդ խօ լը ալիյէ տընէ նավալէ Գաթըունէ պը-
հուրի , լը քօ քի պաղչա քի հա̆պու լը նավ էքէ քէ-
2 թըն աւ ու շակըրտէդ խօ ։ Ճուտա ժի աուի քօ աւ
տէ թէսլիմ պը քըրանա աւ ճի տը զանը պու · չըմա
Իսա փըռ ճարան պը թէվլի շակըրտէ խօ լը ուէ հաթը
3 պուն ճըվանտըն ։ Նուա Ճուտա պէօլիկէ ասքէրան ու
ժը պաշ իմաման ու ժը Ֆարիսիան խըզմէթճիան պը
խօռա սա̆նտ , հաթը լը աւ տա̆ր , պը մաշհալան ու պը
4 ֆէնէրան ու պը չէքան ։ Համա Իսա կավա քօ տի աւ
հէմիան լը սէր ուի հաթ , ուապու ու կօ ժը ուանուա ·
5 հուն լը քէ՞ տը կէուըն ։ Ճէվապ տանը ժէուա · Իսայէ
Նասրանի , կօ ժը ուանուա Իսա · Էզ ըմ , Ճուտա ժի

քօ աուլի տէ Թէսլիմ պը քըրանա՝ պը ուանռա պու ։
6 Կավա քօ կօ՝ էրքը ձ̆գ ըմ, պը չունտա ջուն ու լը արտէ
7 քէԹըն ։ Ցիսա փըռս քըր ժը ուանռա ․ լը քէ՞ տը կէ֊
8 ռըն ․ ուան ժի կօն , իսայէ Նասրանի ։ իսա ճէվապ տա
ժը ուանռա ․ Մը ժը ռուա կօ էրքը ձ̆գ ըմ ․ Նուա էրքը
9 հուն մը տը խուազըն աուանան պմ̆րտըն քօ պը ջուն ։ Քօ
Թէքմիլ պըպմ̆ աւ խապէր քը կօ , ուան քօ դա ժը մըռա
10 տա , ժը ուան եէքէ ժի մը վունտա նմ̆ քըր ։ Նուա ժը
Շըմհուն Փէթրոսռա չուր քի հմ̆պու , քշանտ աուլի , ու
լէխըստ լը խըղմէԹքեարէ պաշ իմամէ , ու կօյէ ռաստէ
ուլի պըրանտ ճիյէ քըր , ու Նավէ աւ խըղմէԹքեարէ
11 Մալխօս պու ։ իսա կօ ժը Փէթրոսռա ․ Շուրա խօ տի֊
սա լը քալան տէյնմ̆ ․ աւ քեասէ քօ Պավէ մըն ժը մը֊
ռա տա , տէ վէ նմ̆՞խուըմ աուլի ։
12 Նուա պէօլիւկէ ասքէրէ ու պին պաշի ու խըղմէԹ֊
13 ճիյէ Եէհուտիան կըրԹըն իսա , ու կըրէտան ։ Ու աուլի
իպլԹիտա ժը Հաննառա պըրըն քօ ղաղուրէ Գայաֆա պու ,
14 քօ պաշ իմամէ ուէ սալէ պու ։ Ուիա աւ Գայաֆա պու
քօ ժը Եէհուտիանռա նասիհաԹ քըր , էրքը գանճ մ̆
15 քօ ժը պօյ գավմէ մմ̆ռուվ քի պըմրմ̆ ։ Ու լը բէյ իսա
տըջօ պուն Շըմհուն Փէթրոս ու աւ չակըրտէ տըն ․ ու
աւ չակըրտ նասէ պաշ իմամէ պունէ պը իսառա լը
16 հավշա պաշ իմամէ քէԹ ։ Լաքին Փէթրոս տմ̆րվա լը
պա տմ̆րէյէ սմ̆քընի պու ․ ռապու աւ չակըրտէ տըն քօ
նասէ պաշ իմամէ պու , ու կօ ժը գափուճիռա ․ Փէթ֊
17 րոսէ լը հընտուռ սմ̆նտ ։ Նուա աւ գափուճի գարվաշ
ժը Փէթրոսռա կօ ․ Ցագըն դու ժի ժը չակըրտանէ ուէ
18 մմ̆ռուվէ նմ̆՞ պի ուլի ժի կօ՝ Նընըմ ։ Լը ուէ սմ̆քընի
պուն խըղմէԹքեարան ու հասասան քօ ակըր չավու֊
Թանտը պուն , չինքի սէրմա պու , ու կէրմ տը պօ
պուն ․ Փէթրոս ժի պը ուանռա սմ̆քընի պու ու կէրմ
19 տը պօ պու ։ Ու պաշ իմամ ժը իսառա փըռս քըր
20 ժը պօյ չակըրտան ու Թալիմէ ուլի ։ իսա Ճէվապ տա
ժէռա ․ մը լը տընէտա աշիքեար խապէր տա , մը հէր

չաղ իլը տէրան ու իլը տաճարտա հէր քըլր , իլը քօ քի
Եէհուտիան կըշք ճէմ պօ պուն , ու տըղլիգա դըշդ քի
21 մը խապէր նէ տա ։ Ջըմա՞ ժը մըռա փըռս տըքի , ուան
քօ պըհիստըն ժը ուանուա փըռս քա՛ էրքը մը չը պը
ուանուա խապէր տա , վահա մը չը քօ խապէր տա ուան
22 զանըն ։ Կավլա քօ ուխա կօ . ժը խըզմէթքեարան եէքէ
քօ իլը ուէ սա՛քըննի պու , սիլա քի լէխըստ ժը իսառա
23 ու կօ , Վուսա՞ն ճէվապ տըտի ժը պաշ իմամռա ։ իսա
ժի ժէռա կօ . Էրքը մը քէօլթի խապէր տա , ժը պօյ
քէօլթիլթիյէ շէհատէթ պըքա՛ . լէ էրքը մը գանճ խապէր
24 տա , դու չըմա՞ ժը մըռա լէտըլխի ։ Ու Հանա աուի
25 հալթը կըէտան ժը Գայաֆառա շիանտ ։ Շըմհուն փէթ֊
րոս ժի իլը ուէ սա՛քըննի պու ու կէըմ տը պօ պու , կօնը
ժէռա , Սագըն դու ժի ժը շակըրտէդ ուի նէ պի .
26 աուի լնքեար քըլր ու կօ՝ Էրքը նըննըմ ։ Ժը խըզմէթ֊
քեարէ պաշ իմամէ եէք ժի՝ խըսըմէ աւ մա՛ռուվէ , քօ
կօյա էքէ փէթրոս պըռանտը պու՝ կօ . Նա՞ մը դա տի
27 իլը նավ պաղչայէ պը ուխռա ։ Նուա փէթրոս տխսա լն֊
քեար քըլր , ու զուվա տիք պանտա ։
28 Ու իսա ժը մալա Գայաֆայէ իլը սէրայէ վալիյէ պը֊
րըն , ու հէնի սըպէ պու , ու ուան իլը սէրայէ նէ քէ֊
29 թըն քօ Նափաք նա՛պըն , լէ քօ փասէհէ պըխօն ։ Փիլա֊
տօս իլը տա՛ր հալթ ժը ուանուա ու կօ . Լը սէր մա՛ռուվէ
30 հան չը՞ կըլի տադինըն ։ Ցէվապ տան ու կօն ժէռա .
Էրքը աւ մա՛ռուվ պը քէօլթի խույ նէ պանա , աուի
31 մա՛ ժը դառա տէ թէսլիմ նէ քըլրանա ։ Նուա փիլատօս
ժը ուանուա կօ . հուն պըսթինըն աուի , ու իլը կէօրա
տինէ խօ աուի հէօքմ պըքըն . Եէհուտիան կօն ժը մա֊
32 ռա . Ցայիզ նընա՛ քօ մա՛ռուվ քի պը դուժըն ։ Քօ թէք֊
միլ պըպա՛ քէլամէ իսա , քօ կօ . պէյան քըլր էրքը պը
33 չը մըրընէ աւ տէ պըմրա՛ ։ Փիլատօս տխսա իլը սէրայէ
քէթ , կազի քըլր իսա ու կօ ժէռա , փատիշահէ Եէ֊
34 հուտիյան դո՞ւ ի ։ Իսա ճէվապ տա . ուայա դու ժը խօ՞
տէժի , եալխօտ ժը պօյ մը պաշքասիան ժը դառա կօն ։

35 ճէվապ տա Փիլատոս, Մէկէր էժի Ճէհուտի՞ մա՛. միլ-
լէթէ տա ու պաշ խմամէ տա տա ժը մըռա թէսլիմ
36 քըրըն, տա չը՞ տըշտ քըրի՛։ Իսա ճէվապ տա. փա-
տիշահիթիյէ մըն ժը տընէյ հան նընա՛. էրքը ժը տընէյ
հան պըպանա փատիշահիթիյէ մըն, խըզմէթճիյէտ մըն
տէ փէվ պըչանա քօ ա՛զ լը տէսթէ Ճէհուտիան թէսլիմ
նա՛ պըմ. Նուա փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէ հան նը-
37 նա՛։ Փիլատոս կօ ժէռա. Լէ էրքը վուսան ա՛ տու փա-
տիշահ ի. ճէվապ տա Իսա, տու տէժի էրքը ա՛զ փա-
տիշահ ըմ. լաքին ա՛զ ժը պօյ աւ տըշտէ հան զա մա՛,
ու ժը պօյ աուի լը տընէ հաթըմ, քօ ժը պօյ հագիյէ
շէհատէթ պըքըմ, աւ հէմիան քօ ժը հագիյէ նա՛, ժը
38 խապէրէ մըռա կօտարի տըքըն։ Փիլատոս կօ ժէռա.
Ջը՞ ա՛ հագի. ուիա քօ կօ, տիսա լը տա՛ր քէթ ժը
Ճէհուտիանռա, ու կօ ժը ուանռա. ա՛զ գապհաթ քի
39 նա պինըմ լը սէր ուի։ Համա ատէթէ ո ա՛ քօ լը պայ-
րամտա եէքէ ժը ուա պա՛րտըմ. անուա տը խուա՞զըն
40 քօ փատիշահէ Ճէհուտիան ժը ուա պա՛րտըմ։ Հէմիան
ժի պը գիրինէ կօն. Աուի պա՛ր մա՛տա՛, լէ Պարապայէ
ու աւ Պարապա հարամի քի պու։

ՍԷՐ 19

1 Ուէ չաղէ Փիլատոս կըրթ Իսա՝ ու քութա աուի։
2 Նուա ասքէր ժը ըսթըրիան թաճ քի ջէքըրըն՝ լը սէրէ
ուի տանին, ու ժէռա խիլաթ քի տանա՛ օրկըրթըն։
3 Ու տը կօթը պուն. Սէլամ ժը տառա է՛յ փատիշահէ
Ճէհուտիան ու ժէռա սիլէյան լէ տը խըստը պուն։
4 Փիլատոս տիսա լը տա՛ր ռապու՝ ու կօ ժը ուանռա.
Վահա աուի ժը ուա լը տա՛ր տինըմ, քօ պըզանըն էրքը
5 լը սէր ուի ա՛զ ճիւըմ քի նա պինըմ։ Իսա լը տա՛ր
ռապու, ու թաճէ ըսթըրիան ու խիլաթ ճըլէ ուի հա՛մպու,
6 ու կօ ժը ուանռա. Վահա աւ մա՛ռուվ։ Նուա պաշ
խըմամըն ու խըզմէթքեարան կավա քօ աուի տին, տա՛նէ

խօ հա̆լանին ու կօն․ Լը խաչէ տա̆րինա̆՝ լը խաչէ տա̆֊
րինա̆ աուի ։ փիլատոս ժը ուանռա կօ․ աուի հուն պը
կըրըն , ու լը խաչէ տա̆րինըն , չըմա քօ ա̆ղ ճիւըմ քի
7 լը ուիտա նա պինըմ ։ Եէհուտիան ճէվապ տան ժէռա ,
նօմօսէ մա̆ հէյա̆ լը կէօրա նօմօսէ մա̆ լազըմ ա̆ քօ
8 պըմրա̆․ չըմա քօ աւ խօ դուռէ խօտէ քըր ։ Կավա քօ
փիլատոս խապէրէ հան պըհիստ հէնի փըռ թըռսիա ,
9 ա̆խսա լը սարայէ քէթ ու կօ ժը իսառա ։ Դու ժը քու՞․
10 լաքին իսա ժէռա ճէվապ քի նա̆ տա ։ Կօ ժէռա փի֊
լատօս․ պը մըռա խապէր նա՞ տի․ դու նը՞ղանի քօ
հէօքմէ մըն հէյա̆ դա լը խաչէ պը տա̆րինիմ , ու հէօքմէ
11 մըն հէյա̆ դա պա̆րաանէ ։ Իսա ճէվապ տա․ Լը սէր
մըն գ̇ալթ հէօքմալթէ դա տէ նա̆ պանա , էրքը ժը ժօրաա
ժը դառա նա̆ հաթը պա տայըն․ ժը պօյ ուիա՝ աւ քօ
ա̆ղ ժը դառա թէսլիմ քըր՝ կիւնէյէ ուի հէնի փըռ
12 մա̆զըն ա̆ ։ Հէնի ժը ուէ բէվա փիլատոս տը խօստը
պու աուի պա̆րտա̆ , լաքին Եէհուտիան պը գ̇իրինէ տը
կօթը պուն․ էրքը աուի պա̆րտի , դու տօսթա գ̇այսէրէ
նընի , հէր քի քօ աւ խօ փատիշահ տըքա̆ , աւ ղըտտէ
13 գ̇այսէր ա̆ ։ Նուա կավա քօ սէօզէ հան պըհիստ Փիլա֊
տօս , լը տա̆ր խըստ իսայէ , ու տէօշիւմէյէ դէվըրէ
քօ պը իպըրանիյէ կապաթա հաթը կօթան ճիյէ լը սէր
14 քիւրսիյէ շէրիաթէտա ռւօնըշտ ։ Ռօյա ի՛նէ փասէհէ
պու , ու սաաթ ոխթա շէշանտա պու , ու ժը Եէհու֊
15 տիանռա կօ․ Վահա փատիշահէ ո ժը ռա ։ Ու ուան
տը գ̇իրա պուն ժը նավ մա̆տա հա̆լինա̆ աուի՝ հա̆լինա̆
աուի , ու լը խաչէ տա̆րինա̆ աուի , փիլատոս ժը ուան֊
ռա կօ․ Էզ փատիշահէ՞ ո տէ լը խաչէ տա̆րինըմ , պաշ
իմամին ճէվապ տան ժը դայսէրէ պաշգ̇ա փատիշահէ
16 մա̆ թունինա̆ ։ Ուէ չաղէ ա̆ուի լը տէսլիմ ուան տա ,
քօ լը խաչէ ռապա̆ ։
17 Ուան ժի կըրթըն աուի տը պըրի պուն , ու խաչէ խօ
աուի հա̆լանի պու , ու վուսան ռա տըպօ պու լը աւ
ճի քօ դէ կօթան , Գաֆ , քօ պը իպըրանիյէ կօլկօթա

18 տը հալթը պու կօլթան․ Ըր ուէ աուր լը խաչէ տա՛րա-
նին․ ու բէռա պաշգա տըտօյան ժի, եէքէ ժը եէք
ալիյէ ու աուէ տըն ժը եէք ալիյէ, ու լը օրթայէ
19 իսա ։ Ու Թախթա քի ժի Նըվիսանտ փիլատօս, ու
տանի լը սէր խաչէ․ ու ՓԱՏԻՇԱՀԷ ԵԷՀՈՒՏԻԱՆ ԻՍԱՅԷ
20 ՆԱՍՐԱՆԻ՝ հալթը պու նըվիսանտըն ։ Նուա եաֆթայէ
հան ժը Եէհուտիան փըռան խօնտըն․ չըմա քօ աւ ճի
լը նէզա պաժէր պու լը քօ քի իսա հալթը խաչ քըրըն․
ու պը Իպըրանիյէ, ու պը Ռօմանիյէ հալթը պու նըվի-
21 սանտըն ։ Նուա պաշ իմամէտ Եէհուտիան ժը փիլա-
տօսռա կօն․ Մա՛ նըվիս փատիշահէ Եէհուտիան, լէ
22 պը նըվիս քօ աւ կօ ա՛ղ փատիշահէ Եէհուտիան ըմ ։
փիլատօս ճէվապ տա, Մը չը քօ նըվիսանտ նըվիսանտ ։
23 Համա ասքէրան կավա քօ իսաէ լը խաչէ տա՛րանին,
ճըլէ ուի սա՛նտ չար հիսսէ քըրըն, ժը հէր եէք ասքէր-
ռա փայ քի․ ու խաֆթանէ ուի ժի սա՛նտ․ չըմա քօ
ժը ժօրտա հալթա լը ժէր, պէ տըրըութըն պու հիւնայի ։
24 կօն ժը հէվըտուռա աուի ա՛մ նա՛ ճալթինըն, լէ ճու-
րա ա՛մ պավէժըն լը ուի ժը քէռա քօ տա՛րգէվա՛․ քօ
Թէմամ պըպա՛ աւ նըվիսանտըն․ Ծըլէ մըն լը նավ խօ-
տա փայ քըրըն, ու լը սէր խաֆթանէ մըն գուրա
ավէթըն, ասքէրան դըշդէ հան քըրըն ։
25 Ու լը պա խաչէ իսա սա՛քընի պուն տիյա ուի․ ու
խուշգա տիյա ուի Մէյրէմէ, ժընա Քլաֆասէ ու Մէյ-
26 րէմէ Մակտալինի ։ Կավա քօ իսա տիյա խօ տի՝ ու աւ
շակըրտ քօ տը հա՛պանտ քօ նէզա ուի սա՛քընի պու,
27 կօ ժը տիյէ խօռա, Էյ ժըն՝ վահա գուռէ դա ։ Բաշէ
կօ ժը շակըրտառա, վահա տիյա դա, ու ժը ուէ սաա-
թէ աւ շակըրտ աուի լը մալա խօ սա՛նտ ։
28 Ժը ուէ բէվա կավա քօ իսա զանի էրքը վահա հէր
դըշդ Թէքմիլա՛, քօ աւ նըվիս ժի Թէքմիլ պըպա՛՝ կօ․
29 Էզ թի մա՛ ։ Նուա լը ուէ ֆրաղ քի պը սիրքէ դըժա
հա՛պու, ու ուան ժի սիւնկեար քի պը սիրքէ դըժը
քըրըն․ լը սէր ճամիշ քի լէֆանըն, ու տըրէժ քըրըն

30 ալկյէ տա̆մվա ուր։ Նուա կավա քօ իսա սիրքէյէ սա̆նտ,
կօ․ Հէր դըշդ թէքմիլ պու, ու սէրէ խօ պը խուար
քըրընէ ճանէ խօ թէսլիմ քըր։
31 Նուա Եէհուտիան, չիւնքի ռօյա ինէ պու, քօ աւ
կէօվտան նա̆ պա̆ քօ լը սէր խաչէ պըմինըն հաթա
ռօյա շէմույէ, չըմա քօ աւ շէմու, ռօ քի մա̆զըն պու,
ժը Փիլատօսռա լավա քըրըն քօ չօքա ուան պը շըքի-
32 նըն ու պէն հա̆լանտըն։ Ասքէրան հաթըն չօքէդ ավու-
լին շըքէնանտըն ու վուսան ժի է աուէ տըն, քօ բէ-
33 ռա լը խաչէ ռա պօ պու։ Համա կավա քօ ժը իսառա
հաթըն՝ ու տին քօ ժը խօ մըրի պօ պու, չօքա ուի նա̆
34 շըքէնանտըն։ Լաքին ժը ասքէրան եէքէ ռըմա խօ չը-
քանտ լը դէնըշտա ուր, ու զուվա խույն ու ավ ռա-
35 պու։ Ու աւ քօ տի դըշժէ հանան՝ շէհատէթ քըր ու
շէհատէթիյէ ուի ռաստ ա̆, ու աուի տը զանը քօ
36 ռաստ տէժա̆․ քօ հուն ժի լիման պինըն։ Դըշդէ հան
պու քօ թէմամ պըպա̆ քըթէպ, էրքը ասդիյէ ուի տէ
37 նէյէ շըքանտըն։ Ու տիսա պաշըա քըթէպ տէժա̆․ տէ
պը նըհէռըն ժէռա քօ աուի պըրինտար քըրըն։
38 Ժը ուէ բէվա Եուսիֆ՝ քօ ժը Արիմաթէ պու, պը
տըզիդա շակըրտէ իսա պու ժը թըռսա Եէհուտիան,
տիլէկ քըր ժը Փիլատօսէ, քօ կէօվտէյէ իսայէ պը հա̆-
լինա̆, Փիլատօս ժի էմր քըր, հաթ ու հա̆լանի աուի։
39 Հէմ Նիկոդիմուս ժի հաթ քօ աուի լը շա̆վէտա ավուլ
ժը իսառա հաթը պու, ու անի գ̇ասա սատ լըդըրան
40 զմուռ պը էօտռա թա̆վ քըրի։ Նուա կէօվտէյէ իսայէ
սա̆նտըն ու պը ճավան ու պը պըխուրան լէֆանտըն,
չավան քօ ատէթէ Եէհուտիան պու քէֆէն քըրընէ։
41 Ու լը ուէ տա̆րէ լը քօ քի հաթը պու խաչ քըրըն,
պաղչա քի հա̆պու, ու լը նավ աւ պաղչայէ թըրպ քի
նօ հա̆պու, քօ լը նավա էքէ գ̇աթ եէքէ նա̆ տանի
42 պուն։ Նուա ժը պօյ ինէ Եէհուտիան լը ուէ տանին
իսայէ, չըմա քօ թըրպ նէզ պու։

ՍԵՐ 20

1 Ու լը ռօյա ավուլէ հաֆթէ՝ հէժա դարի, լը սէրէ
սըպէտա Մէյրէմէ Մակտալենի լը Թըրպէ հաթ, ու տի
քօ գէվըր ժը տա̆րիյէ Թըրպէ հաթը պու հա̆լանին։
2 Բաշէ տը պազը դէ ժը Շըմհուն Փէթրոսռա ու ժը աւ
շակըրտէ տընռա՝ աւ քօ Իսա տը հա̆պանտ, ու տէժա̆
ժը ուանռա. Րապպ ժը Թըրպէ հա̆լանին, ու ա̆մ նըզա-
3 նըն լը քօ տանին աուի։ Րապու Փէթրոս ու աւ շա-
4 կըրտէ տըն ու լը ալիյէ Թըրպէ տը հաթը պուն։ Հէր
տույան ժի թա̆վ տը պազիա պուն. ու աւ շակըրտէ
տըն. պազիա զու քէթ լը բէշ Փէթրոսէ. ու ավուլ լը
5 Թըրպէ հաթ։ Ու նըզմ պու տի քօ չարշաֆան լը ուէ
տը սա̆քընի պուն. լաքին աւ լը հընտուռ նա̆ քէթ։
6 Շըմհուն Փէթրոս ժի կըհիշթ, քօ լը բէյ ուի տը հաթ,
ու լը Թըրպէ քէթ, ու տի քօ չարշաֆան լը ուէ տը
7 սա̆քընի պուն։ Ու աւ տըսմալ քօ լը սէրէ ուիտա պու.
պը թա̆վլի չարշաֆան տա նա̆ պու լէ հաթը լէֆանտըն
8 ճիյէ լը եէք ալի քի հաթը պու տա դինըն։ Ուէ շաղէ
լը հընտուռ քէթ աւ շակըրտէ տըն ժի, քօ ավուլ լը
9 Թըրպէ հաթը պու, տի ու իման անի։ Ջըմա քօ հէժա
քըթէպան նա̆ տը զանը պուն. էրքը լազըմ ա̆ ժէռա
10 ժը մըրիան գըյամ քա̆։ Նուա շակըրտան տիսա լը ճիյէ
խօ չուն։
11 Համա Մէյրէմ լը պա Թըրպէ լը տա̆րվա̆ սա̆քընի պու,
ու տը կըրիա պու, նուա կավա քօ աւ տըկըրիա պու
12 լը նավ Թըրպէ նըհէռթ։ Ու տի տու մէլէքան պը
ճըլէ սըփի, քօ ռօնըշտի պուն, լը աւ ճի քօ կէօվտա
Իսա հաթը պու տանին, եէք ժը ալիյէ սէրի՝ ու եէք
13 ժի ժը ալիյէ լընկան։ Ու ուան ժէռա կօն. Էյ ժըն
չըմա՞ տըկըրի. կօ ժը ուանռա ժը պօյ աուի քօ էֆէն-
տիյէ մըն ժը Թըրպէ հա̆լանին, ու նըզանըմ լը քօ
14 տանին աուի։ Ու կավա քօ ուա̆նան կօ պը շունտա

վէկէուխա ու տի խսա քօ տը սա̆քընի պու, ու նա̆ տը֊
15 զա̆նը պու քօ խսա ա̆ ։ խսա կօ ժէուա ․ Եա՛ ժըն չըմա
տըկըրի լը քէ տը կէուի ։ Աուի Թախմին քըր քօ պազ֊
չավա̆ն ա̆, կօ ժէուա ․ Եա՛ էֆէնտի ․ էրքը դա աուի
հա̆լանի պէժա̆ ժը մըուա՝ լը քօ դա տանի աուի, քօ
16 ա̆զ աուի պըսթինըմ ։ խսա ժէուա կօ, Եա՛ Մէյրէմ ․
ուի ժի վէկէուխա ու պը խպրանի կօ ժէուա ․ Ռապի,
17 քօ խօճա Թէրճիումէ տըպա̆ ։ խսա կօ ժէուա ․ Լը մըն
մա̆ դէվ ․ չըմա քօ հէժա լը պա Պավէ խօ նա̆ ուա պու
մա̆, լէ հա̆ուա̆ ժը պըէյէդ մըուա, ու պէժա̆ ժը ուա̆ն֊
ուա ․ Էզ ժը պավէ խօուա ու ժը Պավէ տուա ու խօ֊
18 տէյէ խօուա ու ժը Խօտէյէ տուա ուատը պըմ ։ Մէյրէմէ
Մակտալինի հաթ ու ժը շակըրտանուա խապէր տա՝
էրքը աուի Րապյէ տի ․ ու ժէուա դըշդէ հանա̆ն կօ ։
19 Նուա լը ուէ ուօյէ՝ լը ուօյա աւըլէ հաֆթէ կավա
քօ էվար պու, տա̆րիան ժի գուֆըլանտի պուն լը քօ
քի շակըրտան ժը Թըուսէ Ըէհուտիան լը եէ.ք ճի հաթը
պուն ճըվանտըն ․ խսա հաթ ու լը նավ ուանտա սա̆քը֊
20 նի ու կօ ժը ուանուա ․ Սէլամ ժը տուա ։ Ուխա քօ կօ՝
տէսթ ու փարսուէ խօ ժը ուանուա նշա̆ն տա ․ շակըր֊
21 տա̆ն շազ պուն կավա քօ Րապյէ տըխն ։ խսա տխսա կօ
ժը ուանուա ․ Սէլամ ժը տուա ․ չավա̆ն քօ Պավէ մըն մը
22 չխանտ, է ժի ո տը չէյինըմ ։ Ու ուխա քօ կօ փըշ քըր
ժը ուանուա ու կօ ․ Րուհ էլ Գուտսէ պըսթինըն ․ էրքը
կիունէյէ եէ.քէ ավֆ պը.քըն՝ ժը ուանուա պէ ավֆ պուն ։
23 Ու էրքը է եէ.քէ չունտա պը կըրըն ․ պէ կըրթըն ։
24 Համա Թումա ժը տուանզտահա̆ն եէ.քէ, քօ ծէվի
տը հաթը պու կօթա̆ն, պը ուանուա նա̆ պու, կավա
25 քօ խսա հաթ ։ Ու շակըրտէ տըշա̆ն տը կօթը պուն
ժէուա՝ էրքը մա̆ Րապյէ տըխն ․ ուի ժի կօ ժը ուա̆ն֊
ուա ․ Էրքը լը սէր տէսթէ ուի նշա̆նէ փէրչիմա̆ն նա̆
պխնըմ, ու փէչխյէ խօ լը ճխյէ փէրչիմա̆ն նա̆ չըքինըմ,
ու տէսթէ խօ լը փարսուէ ուի նա̆ չըքինըմ, գաթ
պավուր նա քըմ ։

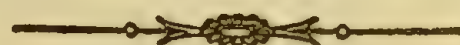
26 Ու լը բաշէ հաշթ ռօյան շակըրտան տիսա լը հըն‿
տուռուա պուն, թումա ժի պը ուանռա. Հաթը իսա
կավլա քօ տա̆րիան գ̇ուֆլըլի պուն, ու սա̆քընի լը օր‿
27 թա ուան ու կօ. Սէլամ ժը ուռա։ Բաշէ կօ ժը թու‿
մառա. բէչլյէտ խօ լըվըր պինա̆, ու մէզա̆քա̆ տէսթէ
մըն, ու բէչլյէ խօ պինա̆ լըվըր ու տէսթէ մըն մէզա̆‿
քա̆. ու տէսթէ խօ պինա̆ լը փարսուէ մըն պը չըքընա̆
28 իմանսըզ մա̆պա̆՝ լէ պը իման պա̆։ Ճէվապ տա թումա
29 ու կօ ժէռա. Խօտէ ու Ալլահէ մըն։ Իսա կօ ժէռա.
Աւ քօ դա ա̆զ տըմ ու իման անի, խօզլի ժը ուանռա
քօ նա̆ տըննա̆ ու տէ իման պինըն։
30 Նուա իսա լը պա̆ր շակըրտան պաշգ̇ա փըռ քէրէ‿
մէթան քըր, քօ լը քըթէպէ հանտա նըվիսանտըն նը‿
31 նա̆։ Համա ուրա՝ աւ գ̇աս դըշտ հաթը նըվիսանտըն,
քօ իման պինըն էրքը իսա՝ Մէսիհ Գուռէ Խօտէ ա̆,
հաթա քօ պը իման անընէ, պը նավէ ուի ժը հայաթ‿
ռա մալիք պըպըն։

ՍԷՐ 21

1 Ժը ուէ բէվա իսա տիսա աւ խօ ժը շակըրտէտ‿
խօռա պէյան քըր լը սէր պահրէ Թիպէրիյէ, ու ահվա
2 պէյան քըր։ Լը թա̆վ պուն Շըմհուն Փէթրոս, ու
թումա հաթը ճէվի կօթան, ու Նաթանայէլ՝ քօ ժը
Գանա ժը պաժէրէ Ճէլիլէ պու, ու գուռէտ Զէպտիյէ,
3 ու ժը շակըրտան տըտօյան ժի։ Շըմհուն Փէթրոս կօ
ժը ուանռա. Էզ տըչում սայտէ մահսիան. կօն ժէռա.
Էմ ժի դէն պը դառա, չուն ու քէթըն լը կէմիյէ.
4 ու լը ուէ շա̆վէ դըշտ քի նա̆ կըրթըն։ Ու կավլա քօ
սըպէ պու իսա լը քէնարէ պահրէ տը սա̆քընի պու.
5 համա շակըրտան նաս նա̆ քըրըն էրքը իսա ա̆։ Իսա
կօ ժը ուանռա. Կէլէ ղառուդան դըշտ քի խո‿
6 ւարընէ ո հէյա̆, ճէվապ տան ժէռա ու կօն. Նա՛։ Կօ
ժը ուանռա, թօռէ խօ լը ալիյէ ռաստէ կէմիյէ պավէն

ու տէ պը պլինըն․ ավէթըն, ժը ղահֆիյէ մահսիանՆա̆
7 տըքեարը պուն քշանտընէ ։ Ու չակըրտ քօ աուր Իսա
տը հա̆պանտ, կօ ժը ֆէթրոսուա․ Ու Բապպ ա̆․ Շըմ-
հուն ֆէթրոս կավլա քօ պըհիստ էրքը Բապպ ա̆, փէշ-
թըմալ լը խօ լէֆանտ չըմա քօ դահզի պու, ու աւ
8 խօ լը պահրէ ավէթ ։ Ու աւ չակըրտէ տընան պը կէ-
միյէ տը հաթը պուն․ չըմա քօ ժը ղուայիյէ տուր Նա̆
պուն, անճախ գասա տու սա̆տ հալապիյէ, ու թօւէ
9 պը մահսիան տը քշանտը պուն ։ Ու կավլա քօ լը ղուայիյէ
ուապուն, լը ուէ հաթը ̊տանին քէօղ քի՝ ու լը սէր
10 ուի հաթը տաըին մահսի քի ու Նան տին ։ Իսա ժը
ուանուա կօ․ Պինըն ժը աւ մահսիան քօ հուն Նուա
11 կըրթըն ։ Շըմհուն ֆէթրոս ուապու, ու թօւէ լը ղու-
ւայիտա տը քշանտ, պը սա̆տ ու բէնճէ ու սըսէ պը
մահսիյէ մա̆զըհան դըժա․ ու աւ գաս դըշդ հա̆պու
12 ու թօւ Նա̆ գաթիա Իսա կօ ժը ուանուա․ Ո՛րըն դաշ-
թիյէ պըխուն, համա ժը չակըրտան գաթ եէքէ ճէ-
սարէթ Նա̆ տըքըր փըւս քըրըհէ՝ էրքը դու քի՞ ի,
13 չըմա քօ ֆէհմ տըքըրը պուն էրքը աւ Բապպ ա̆ ։ Նուա
Իսա հաթ ու Նանէ կըրթ ու տա ժը ուանուա․ վուսան
14 ժի մահսի ։ Ուխա հալա ճարա սըսէյան ա̆ քօ Իսա
չակըրտանուա խուշայի պու ժը բաշէ ժը մըրիան գըյամ
15 քըրըհէ ։ Ու կավլա քօ դաշթիյէ քըրըն, Իսա կօ ժը
Շըմհուն ֆէթրոսուա․ Է՞յ Շըմհուն դուուէ Եունան դու
մը ժը աւ հէմիան բէթըր տը հա̆պի՞Նի․ ուի կօ ժը
ուխուա․ Պէլի եա՛ Բապպ, դու ժի ղանի քօ դա տը
16 հա̆պինըմ, կօ ժէուա․ Պը ջէրինա̆ պա̆րխըքէ մըն ։ Ցիսա
կօ ժէուա․ Է՞յ Շըմհուն դուուէ Եունան՝ դու մը տը
հա̆պինի՞ կօ ժէուա․ Պէլի եա՛ Բապպ, դու ժի ղանի
քօ դա տը հա̆պինըմ․ կօ ժէուա․ Պը ջէրինա̆ բա̆զէդ-
17 մըն ։ Կօ ժէուա ճարա սըսէյան․ Է՞յ Շըմհուն դուուէ
Եունան՝ դու մը տը հա̆պինի՞ ֆէթրոս պը գասավէթ
պու, ժը պօյ աուի քօ սէ ճարան ժէուա կօ՝ դու մը
տը հա̆պի՞Նի, ու կօ ժէուա․ Եա՛ Բապպ դու հէր դըշդ

տըզանի , ու դու զանի քօ ա՛ղ դա տը հա՛պինըմ իսա՝
18 կօ բա՛զէ մըն պը ջէրինա՛ ։ Պըռա պըռա տը պէմ ժը
դառա , կավա քօ դու կէնճ պույի՝ դու ժը խօռա
բըշխ կրէտըտա պույ ու տը ջօյ պույ լը քօ քի տը
խօստը պույ ․ համա ոխթա իխթիարիթյէ՝ դու տէսթէ
խօ տէ լը պըլընտ պը կրի ու պաշֆասխան տէ ժը
դառա բըշխ կրէտըն ու տէ պը պըն դա լը քօ քի նա՛
19 խուաղի ։ Ուխա կօ՝ պը պէյան քըրընէ էրքը աուի պը
չը մըրընէ տէ խօտէ պը իզզէթ քա՛ ․ ու կավա քօ աւա
20 խապէր տա կօ ժէռա , Լը բէյ մըն ո՛րա՛ ։ Ու փէթրօս
վէկէռխա ու տի աւ չակըրտ քօ իսա տը հա՛պանտ քօ
լը բէյ ուի տըջօ պու ․ քօ աուի լը սէր սինկա ուի
քէթը պու , ու կօթը պու ․ Եա՞ Րապպ աւ քի՞ա՛ քօ
21 տէ դա նէպու պըքա՛ ։ փէթրօս ուխա պը տիթընէ կօ
22 ժը իսառա ․ Եա՞ Րապպ լէ ուխա տէ չը պըքա՛ ։ Ու
իսա կօ ժէռա ․ Էրքը ա՛ղ պը խուաղըմ քօ աուի պը
մինա՛ հաթա քօ ա՛ղ պէմ, ժը դա՞ռա չը դու լը բէյ
23 մըն ո՛րա՛ ։ Նուա սէօզա հան լը նավ պըրէյան ռապու ,
ու ուան շըպանտըն քօ աւ չակըրտ հէնի տէ նա՛ մըրա՛ ,
լաքին իսա ժէռա նա՛ կօ էրքը տէ նա՛ մըրա՛ , լէ էրքը
ա՛ղ պը խուաղըմ քօ աուի պըմինա՛ հաթա քօ ա՛ղ պէմ,
ժը դառա չը ։
24 Ուխա աւ չակըրտ ա՛ քօ չէհատէթ տըքա՛ լը սէր
դըշդէդ հանա քօ նըվխանտ ժի դըշդէդ հանա , ու
25 ա՛մ տը զանըն քօ չէհատիթյէ ուի ռաստ ա՛ ։ Համա
հէնի փըռ դըշդ ժի հա՛նա՛ , քօ իսա քըր , քօ էրքը
աուան ճէքա ճէք պը հաթա նըվխանտըն , աւ հաթը
նըվխանտըն քըթէպան թախմին տըքըմ տընէ ժի պաս
նա՛ պու լը էքէ ջունտընռա ։

[illegible]

ՇԸՂՈՒԼԷ ՌԷՍՈՒԼԱՆ

ՍԷՐ 1

1 Սաֆլէյէթէ ավըլին քօ մը քըր՝ էա Թէոփիլոս,
լը սէր աւ հէմի դըշդան քօ Մէսիհ տէսթ քըր քը-
2 րընէ ու հին քըրընէ ։ Հաթա աւ ռօ քօ պը տէսթէ
Ռուհ էլ Գուտս վասի քըր ժը պըժարթի ռէսուլէդ խօռա
3 ու լը ժօր հաթը հըլանտըն ։ Քօ աւ խօ ժը ուանռա
սաղ նիշան տա՝ լը բաշէ հըլէմ քշանտընէ խօ պը փըռ-
իսպաթան, լը նավ չըլ ռօյան ժը ուանռա պը խույա-
յընէ, ու լը սէր փատիշահիթիյէ Խօտէ պը խապէր
4 տանէ ։ Ու կավա քօ պը ուանռա տը հաթը ճըվան-
տըն ժը ուանռա տը կօթը քօ ժը Գուտսէ տուր մա՜
ջուն, լէ պը բէն ժը վատէ Պավ՝ աւ քօ ժը մըն պը-
5 հիստըն ։ Չըմա քօ պըռա Հաննա պը աւ թահֆիլ քըր,
համա հուն լը բաշէ աւ չէնտ ռօյան տէ պը Ռուհ էլ
6 Գուտս թահֆիլ պըպըն ։ Նուա ուան լը ևէք ճի պը
ճըվանտընէ ժէ փըռս տըքըրը պուն ու տը կօթը
պուն, Եա՞ Ռապպ, փատիշահիթիյէ Իսրայէլ լը ոխթա
7 հա՞նտա տէ շունտա պըտի ։ Ու ժը ուանռա կօ, ժը ռուա
նա դէվա՜ զանըն աւ ոխթ ու զէմանան աւ քօ Պավ լը
8 նավ հէօքմաթա խօ տանի ։ Համա Ռուհ էլ Գուտս կավա
քօ լը սէր ո պէ գուվէթ տէ պըսթինըն, ժը պօյ մըն
շահիտան տէ պըպըն լը Գուտսէ ու լը նավա հէմի Եէ-
հուտիստան ու լը նավ Սամարի ու հաթա լը փառա
9 տընէ ։ Ու կավա քօ աւ դըշդան կօ, լը ժօր հաթը հա՜-
լանտըն ուան պը նըհէռթընէ, ու ժը պա՜ր ջահվէդ-

10 ուան աուր ավուր քի սծնտ։ Ու չը գաս քօ ուան
ջահվէդ խօ պը պըլընտ քըրընէ լը ազխւմանան տը
նըհէւթ լը սէր ջունտընէ ուի վահա տու մծուուվ լը
11 պա ուան սծ՛քընին պը ճըլէ սըրի։ Հէմ ժի կօն, է՞յ
ճէյլիլի չըմա՞ հուն սծ՛քընի լը ազխւմանան տը նըհէ-
ւըն. աւ Մէսիհ քօ ժը ո՛ լը ազխւմանան հաւթը հա՛-
լանտըն. վըւսան տէ պէ չավան քօ ո տի ջունտընէ ուի
12 լը ազխւմանան։ Ուէ չաղէ լը Գուտսէ վէկէւիան ժը
ղէյթունի հաւթը կօթան ջիյէ, քօ լը գասա ւէէ ւօյա
13 չէմուէ նէզէ Գուտսէ ա՛։ Ու կավա քօ լը պաժէր քէ-
թըն, ւապուն լը չարտախէ ժօրին լը քօ քի սաւքին տը
պօ պուն, փէթրոս ու Եագուպ, Հաննա ու Անդրիաս
Ֆիլիպպոս ու Թոմաս, Պարթուղիմէոս ու Մատթէոս,
Եագուպ Ալֆիան, ու Շըմհունէ ղէյէթոս, ու պրէյ Եա-
14 գուպէ Յուտա։ Աւուանան հէմի պը եէք տըլ պունէ
նըմէճ ու տիլէկ տը քըրը պուն տայիմա պը ժընան ու
պը տիէ Մէսիհ պը Մէյրէմւա ու պը պրէյէդ ուի
թա՛վ։

15 Ու ուան ւօյանտա ւապու Պէթրոս լը նավ չակըր-
տան, լը քօ քի գասա սա՛տ ու պիսթ թա՛ն հաւթը ճը-
16 վանտըն գալապա հա՛պուն, ու կօ. Է՞յ ճէօմէր պըրէյան
լազըմ պու քօ թէքմիլ պըպա՛ նըվիսէ հան աւ քօ Րուհ
էլ Գուտս ժը ավուլ կօ պը տա՛վէ Տավուտ ժը պօյ Յու-
17 տա՝ քօ Մէսիհ կըթօղանւա գալավուզ պու։ Զիրա աւ
ժը հասապէ մա՛ պու ու նասիպէ խըզմէթէ հան սա՛ն-
18 տըպու։ Նուա աւ ժը նըհաք իւճրէթէ զա՛վլի քի գա-
զանճ քըր, ու լը սէր սէրէ պըքէթընէ ժը նավտա
չա՛գեա՝ ու ըուտիէ ուի կըրշք լը տա՛ր հաւթը ւըժան-
19 տըն։ Ու դըշդէ հան ժը հէմի լը Գուտսէ սա՛քինանւա
մալում պու, հաւթա քօ զա՛վիէ հան պը զըմանէ ուան
20 Աքէլտամա, եանի զա՛վիէ խունէ հաւթը կօթան։ Զիրա
լը քըթէպէ Զապոււտա հաւթը նըվիսանտըն քօ մէս-
քեանէ ուի խարապ պըպա՛, ու լը ուիտա եէքի նա՛՞պա՛
քօ սաւքին պըպա՛, ու խըզմէթէ ուի պաշխա քի պըր-

21 թինա̆: Նուա լազըմ ա̆ քօ ժը աւ մա̆ռուվան քօ պը
մա̆ռա պուն լը աւ հէմի զէմանա քօ Րապպ Մէսիհ լը
22 նավ մա̆տա քէթ ու ռապու. ժը տէսթ քըրընէ թահ-
ֆիլէ Չաննա հաթա լը աւ ռօ, քօ լը ժօր հաթը հա̆-
լանտըն. ժը առուանան եէքի պը մա̆ռա չահիտէ դըյա-
23 մէ ուի պըպա̆: Ու տու մա̆ռուվան սա̆քընանտըն՝ Եու-
սուֆ քի Բարսաբաս տըհաթը կօթան՝ քօ Ցուստոս ժի
24 լաղապ դէ քըրը պու, ու Մատաթիա: Ու պը Նըմէճ
քըրընէ կօթըն, Դու եա̆՛ դալպէ հէմիան զանօղ Րապպ,
ժը աւ հէրտույան եէքի քօ դա պըժարթ, ժը մա̆ռա
25 մալում պըքա̆. Հաթա քօ Նասիպէ խըզմէթէ հան ու
րէսուլիթիյէ պըսթինա̆. քօ ժէ ձուտա քէթ լը ճիյէ
26 խօ պըչօ: Ու ժը պօյ ուան դուրա ավէթըն, ու դուրա
ժը Մատաթիառա ռապու. ու աւ պը եանզտահ րէ-
սուլան հասապ պու:

ՍԷՐ 2

1 Ու կավա քօ ռօյա Պէնտէկոստէ հաթ՝ հէմի ժի պը
2 եէք տըլ լը եէք ճիտա պուն: Ու ղաֆիլ ժը ազխումա-
նան տա̆նկ քի պու՝ ոդա սաունտա պա քի պը զօռ,
3 ու մալ կըշք դժա քըր՝ լը քօ քի ռօնըշտի պուն: Ու
ժը ուանռա ճըհէ պուն զըմանան խույայի պուն մինա
4 ագըրի, ու լը սէր հէր եէքէ ուան ռօնըշդ: Ու հէմի
ժի պը Րուհ էլ Գուտս դժա պուն, ու տէսթ քըրըն պը
պաշխա զըմանան խապէր տան, չավան քօ Րուհ ժը
5 ուանռա ժը խապէրտանռա դուտըրէթ տը տա: Ու լը
Գուտսէ սաքին պուն Եէհուտիան հա̆պուն, պը իթի-
դաթ մա̆ռուվան՝ լը պըն ազխումանան ժը հէմի միլլէ-
6 թան հաթըն ճըվանտըն: Ու կավա քօ տա̆նկէ հան պու,
խալք հէմի պը ճըվանտընէ մաթ տը մա պուն, զիրա
հէր եէքէ ժը զըմանէ խօ խապէրտան ժը ուան տը պը-
7 հիսթը պուն: Նուա հէմի ժի չաշ տը՛պօ պուն ու թա-
ճիպ տը քըրը պուն ու ժը հա̆վըլտուռա տը կօթը

պուն , նա՞քի աուան հէմի ժի քօ խապէր տըտըն ճէլի֊
8 լի նըն ։ Ու չա՞վան ա̆մ տը պըհիսըն հէր եէք պը զըմա֊
9 նէ խօ , քօ լը ուխտա ա̆մ զանա̆ ։ Փարթիան , ու Մարաան ․
ու Եզամիան ու ուան քօ սաքին տը պըն լը Նավ Մի֊
ջագետէ ու լը Եէհուտիստանէ ու լը Կապադովկիայէ ․
10 Լը Պօնտոսէ ու լը Ասիաէ ու լը Փիւռիգիաէ , լը Պամ֊
փիւլիաէ , լը Մըսըրէ , ու լը նէզա Կիւրէնէ լը սէմթա
11 Լիբէան , հէմ ժի միսաֆիր ռօմալիան ․ Էրքը Եէհուտիան
էրքը Ցէօնմէան , Կիրիթլիան ու Արապան , ա̆մ տը պը֊
հիսըն ժը ուանեան քօ պը զըմանէ մա̆ խապէր տը տըն
12 մա̆զըն դըշդէ խօտէ ։ Նուա հէմի ժի պը շաշ պունէ ու
պը թաճիպ պունէ ժը հա̆վուտուռա տը կօթը պուն ․
13 Աճապա ուխա տէ չը՞ պը պա̆ ։ Հընըքան ժի պը մասգա֊
րա քըրըրնէ տը կօթը պուն , քօ ուան պը շիրէէ նու֊
դժա պունա̆ ։
14 Համա Փէթրոս պը եանզտահան եէք ճի ռապու ,
տա̆նկէ խօ հա̆լանի ու խապէր տա , Էյ Եէհուտի մա̆֊
ռուվան ու հուն հէմիան քօ լը Գուտսէ սաքին տըպըն ,
ուխա մահլումէ ո՛ պըպա̆ , ու կօտարի պըքըն սէօզէդ֊
15 մըն ։ Ձիրա ուանեան ոդա թախմինա ո՛ սէրխօշ նըննըն ,
16 չըմա քօ հէժա իւչիւնճի սաաթէ ռօ ա̆ ․ Լէ ուխա աւ ա̆
17 քօ ժը Յօվէլ փէյզէմպէր հաթը կօթան ․ Ու տէ պըպա̆
քօ լը ախըրը զէմանտա տը պէ խօտէ , լը սէր հէմի թէ֊
նան ժը Րուհէ խօ տէ պը ռըժըմ ու դուռէդ ո՛ ու գի֊
զէդ ո՛ տէ փէյզէմպէրիթի պըքըն , խօրթէ ո՛ տիթընան
տէպը պինըն ու իխթիյարէ ո՛ տէ խա̆վան պը պինըն ․
18 Ու լը աւ ռօյանտա լը սէր զուլամէդ խօ ու լը սէր գար֊
վաշէդ խօ ա̆զէ ժը Րուհէդ խօ տէ պը ռըժըմ, ու տէ
19 փէյզէմպէրիթի պըքըն ։ Ու լը ժօր լը ազիւմանտա հէօք֊
մէթան ու լը ժէր լը արտէ ալամաթան , խույն ու ակըր
20 ու տիւմանէ տու տէ պըտըմ ․ Ռօ տէ լը դարի ու հիվ
տէ լը խույն թէպտիլ պըպա̆ , հէժա ռօէ մա̆զըն է
21 խօյի նա̆ հաթըն ։ Ու տէ պըպա̆ քօ հէր քի քօ նավէ
22 խօտէ կազի պըքա̆ տէ խէլաս պըպա̆ ։ Եա՞ մա̆ռուվէ

Իսրայէլ, կօտարի պըքըն խապէրէդ համան, Մէ֊
սիհէ Նասրանի ժը Խօտէ ժը ռուա հաթը նշան տայըն
մա̆ռուֆ քի պը գ̇ուվէթան ու պը հէօքմէթան ու պը
ալամէթան, քօ Խօտէ պը տէսթէ ուի լը Նավ ո՛տա քըր,
23 չավան քօ հուն ժի զանըն․ Պը թագ̇րիր պուն թէտ֊
պիրէ Խօտէ ժը ավուլ պը զանը պունէ աուի պը տէսթ
տայընէ ո՛ սա̆նտ ու պը տէսթէ պինամուսան լը սէր
24 տարէ պը մըխ քըրըրընէ ո՛ դուշդ․ Աուի քօ Խօտէ սաղ
քըր՝ հէշա մըրընէ պը վէքըրանտընէ․ զիրա պէ միւմ֊
25 քիւն պու ուի ժը աուի պէ կըրթըն։ Զըմա քօ Տավուտ
ժը պօյ ուի տը պէ, ժը ավուլ տայիմա Խօտէ լը պա̆ր
մը մը տը տիթը ուի, զիրա լը ալի սաղէ մըտա ա̆, քօ
26 նա̆ լըպըթըմ։ Ժը պօյ ուի տըլէ մը շաղ պու ու զը֊
մանէ մըն քէնի, ու թէնէ մը ժի պը ումուտ տէ րահաթ
27 պըպա̆։ Զըմա քօ ճանէ մըն տէ լը ճէհնէմտա թա̆րկ նա̆
քի, ու ժը ազիզէ խուա չուրուքըլըք տէ նա̆ տի տի֊
28 թըն։ Ժը մըռա ռէյէդ հայաթէ դա տա նաս քըրըն,
29 պը դավա ռույէդ խօ դու մը տէ դըժը պըքի։ Է՜յ պը֊
րէյան ճայիզա̆ ժը ռուա ժը պօյ Տավուտ Նահապետէ
կօթըն քօ մըր ու տէֆն պու, ու թըրպէ ուի հաթա
30 ռօյա համա լը Նավ մա̆տա ա̆։ Նուա աւ փէյղէմպէր
պու ու տը զանը պու քօ Խօտէ գ̇ավլի սօնտ քըր ժէռա․
ժը մէյվէյէ բըշթա ուի ժը ալիյէ թէն Իսայէ տէ ռաքա̆
31 քօ լը թախթա ուի ռօնի․ Ուիա ժը ավուլ պը զանը
պունէ ժը տէր հագ̇է գ̇ըյամէ Իսա կօ, քօ ճանէ ուի
լը ճէհնէմտա նա̆ հիշթ ու թէնէ ուի չուրուկըլըք նա̆
32 տի։ Մէսիհէ հան Խօտէ սաղ քըր՝ քօ ժը տէր հագ̇է
33 ուի ա̆մ հէմի ժի շահիտ ըն։ Նուա պը տէսթէ Խօտէ
ռասթ պը պըլընտ պունէ ու ժը Պավ վատա Րուհ էլ
Գուտս պը սա̆նտընէ ըռժանտ, աուի քօ հուն Նուա տը
34 պինըն ու տը պըհիսըն։ Զըմա քօ Տավուտ լը ազիւմա֊
նան ռա նա̆ պու․ համա աւ տըպէ, Խօտէ ժը Խօտէ
35 մըռա կօ, լը ալիէ սաղա մըտա ռօնի, Հաթա քօ տըժ֊
36 մընէ դա լը բէլա լընկա դա տէյնըմ։ Նուա հէմի մալա

Իսրայէլ սահիհ պըրա պը զանի՛ քօ Խօտէ աուի Րապպ
ժի ու Իսա ժի քըր, աւ Մէսիհ քօ ո խաչ քըր։
37 Ու աւ քօ պըհիստըն լը տըլէ խօտա փօշման պուն․
ու կօնը ժը Փէթրոսռա ու ժը աւ տըն րէսուլանռա․
38 Էյ մէռուվ պրէան, ա՛մ չը՞ պըքըն։ Ու Փէթրոս ժը
ուանռա կօ․ Թօպա պըքըն, ու ժը ո՛ հէր եէք պըրա
Թահֆիլ պը պա՛ պը նավէ Մէսիհ է Իսա՝ ժը պօյ աֆ-
ֆիլթիրէ կիւնէան ու պախշիշէ Րուհ էլ Գուտս տէ պըս-
39 թինըն։ Ջըմա քօ վաատ ժը ուա՝ ու ժը ոլէտէ ուա ա՛
ու ժը աւ հէմի տուր պունօղանռա աուան քօ Խօյէ ու
40 Խօտէէ մա՛ տէ կազիքա՛։ Ու պը պաշխա փըռ սէօզան
չէհատէթ արտա, ու նասիհաթ տը քըր ուան ու տը
կօթ՝ ժը աւ թէրս նէսլէ հան հուն խօ խէլաս պըքըն։
41 Նուա սէօզէ ուի պը չագիրթի գապուլ քըրօղան, Թահ-
ֆիլ պուն․ ու աւ ռօ գասա սէ հազար մէռուվան զէ-
42 տէ պուն։ Ու տայիմա լը բէյ Թալիմէ ու Իլհագիթիէ
43 ու նան փարչա քըրընէ ու նըմէճէ րէսուլան պուն։ Ու
լը սէր հէմի մէռուվան թըռս քէթ․ հէմ տէսմէթէ րէ-
սուլան փըռ հօքմէթան ու ալամէթան իճրա տը պօ
44 պուն։ Ու հէմի իման անօղան լը եէք ճիտա տը պուն,
45 ու հէմի դըշդէ ուան լը նաւ ուանտա մըշէվքի պու։ Ու
մուլքը ու վարիէթէ խօ հէմի տըֆռօթը պուն ժը հէր
եէքէռա ժը կէօրէ մուհթաճէ ուի թախսիմ տըքըրը
46 պուն։ Ու հէր ռօ պը եէք տըլ լը բէյ ջունտընէ տա-
ճարէ պօ պուն, ու լը մալանտա նանէ խօ փարչէ տը-
քըրը պուն ու նանէ խօ տը խուարը պուն պը չագիրթի
47 ու պը սատէ տըլ։ Ժը Խօտէռա շըքըր տըքըրը պուն ու
լը պա՛ր հէմի գավման քէրէմ տը տիթը պուն, ու Խօտէ
հէր ռօ խէլաս պուօղան զէտէ տըքըր լը քիլիսայէ։

ՍԷՐ 3

1 Նուա Փէթրոս ու Հաննա Թա՛վըխթա նըմէճէ սաաթ
2 լը նա՛հանտա լը տաճարէ ռա տը պօ պուն։ Ու ժը

ռահմա տիյէ խօ թօփալ զա մա̆ռուվ քի տը անը պու
աուրի հա̆ր ռօ լը պա̆ր տա̆րիէ Ռընտէ տաճար տը տանի
պուն, քօ ժը տաճարէ հընտուռ ջունտօղան սատագա
3 տիլէկ պըքա̆ ։ Ուիա պը տիթընէ փէթրոս ու Հաննաէ
կավա քօ ժը տաճարէ հընտուռ տը ջօ պուն, ժը պօյ
4 սատագա սէնտընէ լավա տըքըր ։ Նուա փէթրոս պը
Հաննառա թա̆վ լը ուի նըհէռթըն ու կօ, ժը մա̆ռա
5 մա̆զէքա̆ · Ուի ժի լը ուան վէկէռիա՝ ու ումուտ տը-
6 քըր ժը ուան դըշդ քի պըսթինա̆ ։ Ու փէթրոս կօ,
զիվ ու զէռէ մըն թունինա̆՝ լէ չըքօ մըն հէյա̆՝ աուի
պըտըմ ժը դառա, պը Նավէ իսա էլ Մէսիհէ Նասրանի
7 ռա̆պա̆ ու պը կէռ ։ Ու ժը տէսթէ ռասթէ ուի կըրթ
ու աուի պըլընտ քըր ու թա̆վիլ տապան ու կուզաքէ
8 լընկէ ուի շըտիա ։ Ու լը սէր խօ ռապու սա̆քընի, ու
տը կէռիա ու պը ուանռա քէթ լը տաճարէ, տը ջօ
պու ու տը պէզպէզի պու ու խօտէ միւպարէք տըքըր ։
9 Ու խալք կըշք տիթըն ուի քօ տը կէռիա ու խօտէ
10 միւպարէք տըքըր ։ Ու Նաս տըքըրը պուն աուի քօ ժը
պօյ սատագայէ լը պա̆ր տա̆րիէ տաճարէ Ռընտ հաթը
կօթան տը ռօնըշդը պու, պը թաճիւպ դըժը պուն լը
11 սէր աւ հէօքմաթ քօ պու ։ Ու չը գաս քօ աւ պը
փէթրոս ու պը Հաննառա պու, ու խալք հէմի պը
թաճիւպ քըրըընէ թօփ պուն լը ճէմ ուան լը աւ ճի քօ
գուպէէ Սիւլէյման տը հաթը կօթան ։
12 Ու կավա քօ փէթրոս տի՝ ճէվապ տա ժը խալքէռա ·
էյ մա̆ռուվէ իսրայէլ, չը՞մա հուն մաթ մանա̆ լը սէր
ուիա, եախօտ չը՞մա ջահվէ ո՛ պը սար պունէ լը մա̆
տը նըհէռըն, սայքի ա̆մ պը գուվէթ ու պը տինտարի-
13 թիէ խօ ժը ուիռա ջունտըն տանա̆ ։ Խօտէէ Իպրահիմէ
ու Եագուպէ ու Իսհագէ՝ գուռէ խօ Մէսիհէ իզզէթ
քըր · աուի քօ հուն տէսթ տանը, լը պա̆ր Փիլատօսէ
ո ինքեար քըր, կավա քօ աւ սիճիլ քըր քօ պա̆րտա̆ ։
14 Համա հուն աւ Ազիզէ աւ Սատըգէ ինքեար քըրըն ու
ո՛ տիլէկ քըր քօ եէքի գաթուլ ժը ուռա պախշ պըքա̆ ։

15 Համա հուն սէրվէրէ Հայաթէ դուշդըն քօ Խօտէ ուի
16 ժը մըրիան գ̇ըյամ քըր , քօ ա̆մ շահիտէ ուի նա̆ ։ Ու
պը աւ իման քօ պը նավէ ուի ա̆ , նավէ ուի գ̇ավի
քըր ուիա՝ քօ հուն տը պինըն ու զանըն , ու աւ իման
քօ պը աուի ա̆ լը պա̆ր ո հէմիան սաղիթիէ հան տա
17 ժէռա ։ Ու նուա , էյ պըրէյան , ա̆զ զանըմ քօ օքա հիւ‿
18 քիւմտարէդ խօ հուն ժի պը նազանիթի քըրըն ։ Համա
Խօտէ չըքօ ավուլ պը տա̆վէ փէյղէմպէրէդ խօ պէյան
քըրըը պու ժը պօյ էղիյէթ քըշանտընէ իսա վահա թէք‿
միլ քըր ։
19 Նուա թօպա պըքըն ու վէկէռըն քօ կիւնէյէդ ո՛ փա‿
20 գ̇ըժ պը պըն ։ Հաթա քօ ժը պա̆ր Խօտէ զէմանա րա‿
հաթիէ պէն , ու ժը ոռա ժը ավուլ հաթը միւժտէ պուն՝
21 իսա էլ Մէսիհէ պը չէյինա̆ ։ Քօ աուի լազըմ ա̆ քօ ա‿
զիւմանան գ̇ապուլ պըքըն հաթա աւ զէմանան քօ հէմի
դըշդան իճրա պըպըն , ժը պօյ ուանան քօ Խօտէ ժը
իպթիտայէ պը տա̆վէ ազիզ փէյղէմպէրէդ կօթիա̆ ։
22 Մուսա ժը պավանէ մա̆ռա կօ քօ , Խոյի ու Խօտէ ո՛
ժը պըրէյէդ ո՛ ոդա մըն փէյղէմպէր քի տէ պը տա̆րխա̆
ժը ոռա , ժէռա կօտարի պըքըն՝ հէմի չըքօ ժը ոռա
23 խապէր պըտա̆ ։ Ու տէ պըպա̆ հէմի քի քօ ժը աւ փէյ‿
ղէմպէրռա կօտարի նա̆քա̆՝ ժը նավ գ̇ավմէ հէլաք տէ
24 պըպա̆ ։ Ու փէյղէմպէրան կըշք ժը Շէմուէլէ ժօր խա‿
պէր տան , ժը պօյ ռօյէդ հանան ժի խապէր քըրըն ։
25 Հուն ըն զուռէդ փէյղէմպէրէ հան ու ահտէ հան․ քօ
Խօտէ պը պավէդ մա̆ քըր․ ու կօ ժը Իպրահիմռա , ու
պը զիւրյէթէ դա տէ միւպարէք պըն հէմի միլէթէ
26 արտէ ։ Խօտէ զուռէ խօ սաղ քըր ավուլ ժը ոռա շիանտ
աուի քօ ո՛ միւպարէք քա̆ հէր եէքէ ժը եարամազի‿
թիէ ո՛ վէկէռինա̆ ։

Սէր 4

1 Ու կավա քօ ուան պը գավմէ խապէր տըտան, ի-
մաման ու սէրտարէ տաճարէ ու սատուգիան լը սէր
2 ուան կըհիշտըն ։ Զիւնքի ժը պօյ ժը խալգէուա Թալիմ
քըրընէ ուան ու պը Մէսինէ ժը մըրիան գըյամ քը-
3 րընէ խապէր տայընէ ուան չէԹընէ ուան հաԹ ։ Ու
տէսԹ ավէԹըն ուան ու տանը ուան լը հափսէ հաԹա
4 լը աւ ռօյէ տըն, չըմա քօ հէնի էվար պու ։ Համա ժը
աւ խապէրէ պըհիստօղան փըռւան իման անին, ու նու-
ֆուսէ մառուվան գասա բէնճ հազարան պու ։
5 Ու պու քի լը աւ ռօյա տըն լը նէքճի հաԹըն ճը-
վանտըն հիւքիւմտարէ ուան ու իխԹիար ու քեաԹիպան
6 լը նավա Գուտսէ ։ Հէմ պաշ իմամ Հաննա ու Գայիաֆա
ու Եուհաննա․ ու Ալէքսանտր ու աւ հէմիան քօ ժը
7 նէսլէ պաշ իմամման պուն ։ Ու ուան լը օրԹայէ պը սա-
քընանտընէ՝ փըռւս տըքըրը պուն, հուն դըշդէ հան
8 պը չը գուվէԹէ ու պը քիժան նավէ ո՛ քըր ։ Ու ուէ
չաղէ փէԹրոս պը Բուհ էլ Գուտս դըժա պունէ կօ ժը
ուանուա․ է՞յ հիւքմտարէդ գավմէ ու իխԹիարէ իսրայէ-
9 լէ ։ Էրքը ամ ժը պօյ աւ գանճիԹի քօ պու ժը մա-
ռուվ քինախօշուա լիօ ԹէֆԹիշ տըպըն, էրքը պը չը՞
10 խէլաս պու աուի․ Մալիւմէ ո՛ հէմիան պըպա, ու ժը
գավմէ իսրայէլէ՝ քօ պը նավէ իսա էլ Մէսիհէ Նասրա-
նի՝ աւ քօ ո՛ խաչ քըր ու աւ քօ խօտէ ժը մըրիան
գըյամ քըր․ վահա պը աուի ուիա լը պար ո սաղ սա-
11 քընի ա ։ Ուիա ժը ո եափրճիան րէտտ պուն գէվըր ա,
12 քօ աւ սէրիէ ռուգնէ տիվար պու ։ Ու գաԹ պը պաշ-
խա քէսքիուա խէլաս Թուննա, չըմա քօ ժը աուի պաշ-
խա նավ քի լը պըն ադիւմանան նա՛ հաԹը տայըն ժը
մառուվան քօ պը աուի ամ գատըր պը պըն խէլաս
պուն ։
13 Համա ուան լը ճէսարէԹէ փէԹրոսէ ու Հաննայէ պը
տիԹընէ ու նա խօնըտան ու ճահիլ մառուվ պունէ

ուան պը ֆէհմ քըրընէ . մալթ տը մա պուն , հէմ պը Մէ-
14 սիհուա պունէ ուան նաս տըքըրը պուն ։ Ու աւ սաղ
պուն մա̆ռուվ պըտիթընէ քօ պը ուանուա սա̆քընի պու ,
նա̆ տը քեարը պուն ժը ուանուա ֆ̇արշի դըշդ քի կօ-
15 թընէ ։ Ու ժը ուանուա պը էմը քըրընէ՝ քօ ժը ճըվա-
16 թէ տա̆ր կա̆վըն , ու պը հէվուտու շէվըր քըրըն ։ Ու
կօն , Նէմ չը՞ պըքըն ժը աւ մա̆ռուվանուա , չըմա քօ իը
Գուտսէ ժը հէմի սաքինանուա մալումա̆ քօ՝ պը տէսթէ
ուան միւճիւզաթ քի մա̆դըն պու , ու ա̆մ նըքեարըն ին-
17 քեար պըքըն ։ Լաքին լը նավ խալքէ ժը պօյ հէնի փըռւ-
պէլա նա̆ պունէ՝ ժը ուանուա թըռւս քի զօռ ա̆մ պը-
տըն , քօ պը աւնավ ճարքի ժի նա̆պա̆ քօ ժը մա̆ռուվ-
18 ուա խապէր պըտըն ։ Ու ուան պը կազի քըրընէ թէն-
պիհ քըրըն ժը ուանուա՝ քօ ֆ̇ալթ պը նալէ Մէսիհ
19 խապէր նա̆ տըն ու հին նա̆ քըն ։ Համա փէթրոս ու
Հաննա ճէվապ տան ժը ուանուա ու կօն . էրքը հաֆ̇ ա̆
լը պա̆ր խօտէ ժը ուա ժը խօտէ զէտէ կօտարի քըրըն՝
20 հուն հիւքըմ պըքըն ։ Զըմա քօ ա̆մ աւ քօ մա̆ տին ու
21 պըհիստըն նըքեարըն խապէր նա̆տըն ։ Համա ուան տի-
սա բաշէ թըռւս տայընէ պա̆րտան ուան . դըշդ քի նա̆
տին էրքը չավան աղապ պըտըն ժը ուանուա ժը սէմէ-
տէ խալքէ , զիրա հէմի ժի ժը խօտէուա շըքըր տը քըրը
22 պուն ժը պօյ աւ դըշդ քօ պու ։ Զիրա աւ մա̆ռուվ ժը
չըլ սալան զէտէ պու . լը սէր աւ քօ միւճիւզաթէ շի-
ֆայէ հան պու ։

23 Ու ժը ուէ պը հաւթը պա̆րտանէ հաւթըն լը հավալէ խօ
ու խապէրտան չը քօ պաշ իմաման ու իխթիարան ժը
24 ուանուա կօն ։ Ու ուան ժի կավա քօ պըհիստըն թա̆վ
տա̆նկէ խօ ժը խօտէուա հա̆լանին ու կօն . Եա՞ խօտէ
դու ի աւ խօտէ քօ ազիւմանիան ու արտէ ու պահրէ
25 ու աւ հէմի քօ լը նավ ուանտա նա̆ դա խալք քըր . Քօ
պը տա̆վէ ֆ̇ուլէ Տավուտէ դա կօ . Զըմա՞ թայիֆան
հար պուն ու ֆ̇ավմա̆ն դըշդէ պօշ տիւշիւմիշ պուն ։
26 փատիշահէդ տընէ հազըր սա̆քընին ու հիւքմտարան լը

27 Եէք ճի ճէմ պուն գարշիտ խօտէ ու Մէսիհէ ուի ։ Պը-
ռա լը պաժէրէ հան ճէմ պուն լը սէր աղիզ Գուռէդ-
դա Մէսիհէ , աուի քօ դա մէսհ քըր՝ Հիրօտիս ու
Պօնտոսլու Փիլատոս պը միլէթան Թմ՛ւլ ու պը գալմէ
28 իսրայէլէ , Պըքըն չը քօ տէսմէ դա ու մէրամէ դա ժը
29 աւլուլ Թագտիր քըրըն պըպ՛ ։ Ու Նուա պը Նէռ , Եա
Բապպ , լը Թըռս տայընէ ուան , ու քէրէմ քա՛ ժը
գուլէդ խօռա , քօ պը սէրպէսթի քէլամէդ դա խա-
30 պէր պըտըն ։ Հէմ դու ժը պօյ շիֆա տայընէ տէսմէ
խօ տըրէժ քա՛ ու պը Նավէ Գուռէդ խօ աղիզ Մէսի-
հէ ալամէթան ու հիքմէթան իճրա պըպըն ։
31 Ու ուան կավա քօ Նըմէճ տըքըրը պուն , Թէվկէռիա
աւ ճի լը քօ քի ճէմ պօ պուն ու հէմիան պը Բուհ
էլ Գուտս դըժա պուն ու քէլամուլահէ պը սէրպէսթի
32 խապէր տըտա պուն ։ Ու ճըվաթէ իման անօղան Եէք
տըլ ու Եէք ճան պուն , գաթ Եէքէ ժը մալէ խօ ժը
պօյ դըշդ քի ախօ Նա՛ տը կօթ , լէ հէր դըշդէ ուան
33 մըսէվի հասապ տըքըրը պուն ։ Ու րէսուլան պը մա՛ղըն
գուվէթէ շահատէթիէ գըյամ քըրընէ Բապպ Մէսիհէ
տըտա պուն , ու լը սէր ուան հէմիան մա՛ղըն քէրէմ
34 հա՛պու ։ Ջըմա քօ լը Նավ ուան Եէքի մուհթաճ Թունհա՛
պու , չիւնքի ժը հէմի ղա՛վլիանռա ու մալանռա մալիք
պուօղան տը ֆըռօթը պուն ու պուհայէ դըշդէ հաթը
35 ֆռօթան տը անի պուն • Պա՛ր լընկէ րէսուլան տըտա-
Նի պուն ու ժը հէր Եէքէռա ժը կօրա մահթաճ պունէ
36 ուի փայ տը պօ պու ։ Ու Օսէս՝ քօ ժը րէսուլան Բառ-
Նաբաս հաթը կօթան՝ քօ Թէրճիւմէ տըպա՛ գուռէ Թէ-
37 սէլի՝ լէվիլի ասլէ ուի ժը Գըպրըզէ , Ջա՛վլի քի ուի հա՛պու
ֆըռօթ ու տըրավէ ուի անի լը լընկա րէսուլան տանի ։

ՍԷՐ Ե

1 Ու մա՛ռուվ քի Նավէ ուի Անանիա պը ժընէ խօ Սա-
2 ֆիրառա Թա՛ւլ միւլք քի ֆռօթ ։ Ու ժը պուհայ ուի

տըղի, քօ ժընէ ուի ժի տըղանը պու, ու հիսէ քի անի
3 լը լընկա րէսուլան տանի ։ Ու փէթրոս կօ, էյ Անանիա,
չը՞մա չէյդան տըլէ դա դըժա քըր քօ դու ժը
Րուհ էլ Գուտսէռա տա՛րէվ պը պէժի, ու ժը պահայէ
4 ղա՛վլի պը տըղի ։ Նա՞ քի աւ է դա պու չըգաս քօ տը
սա՛քընի պու, ու կավա քօ հաթը ֆռօթըն լը պըն հիւքմէ
դատա պու, լէ չըմա՞ դա դըշդէ հան լը տըլէ խօ
տանի, ժը մա՛ռուվանռա նա՛ լէ ժը խօտէռա դա տա՛
5 րէվ կօ ։ Ու կավա քօ Անանիա խապէրա հան պըհիստ
ճանէ խօ տա, ու թըռս քի մա՛ղըն քէթ լը սէր աւ հէ-
6 միան քօ աուայա պըհիստըն ։ Ու խօրթա՛ն ռապուն ու
քէֆէն քըրըն ուի ու տա՛րըվա՛ պըրըն տէֆն քըրըն ։
7 Ու կավա քօ գասա սէ սաաթան լը սէր պըհուրի, ժընա
ուի պը նըղանընէ չըքօ պու պու, քէթ լը հընտուռէ ։
8 Ու փէթրոս կօ ժէռա, պէ ժը մըռա ղա՛վլի պը ա՞ւ գաս
9 պուհա ո՛ ֆռօթ, ուի ժի կօ, պէլի, աւ գաս ։ Ու փէթ-
րոս կօ ժէռա, աւ չը ա՛ քօ հուն եէ.ք պուն Րուհէ խօտէ
ճառըպանտընէ վա՛հա աւ լընկան քօ մէրէ դա տէֆն
քըրըն լը պա՛ր տա՛րինա՛, դա ժի լը տա՛ր տէ պըպըն ։
10 Ու թա՛վլէ լը պա՛ր լընկէ ուի քէթ ու րուհէ խօ տա,
ու կավա քօ խօրդան լը հընտուռ քէթըն աուի մըրի
11 տին, ու տա՛ր անին լը պա մէրէ խօ տէֆն քըրըն ։ Ու
թըռս քի մա՛ղըն քէթ լը սէր ճըվաթան ու լը սէր աւ
հիմիան քօ դըշդէ հան պըհիստըն ։
12 Ու պը տէսթէ Րեսուլան լը նավ գավմէ վըռ քէրա-
մաթան ու հիւքիւմէթան տը պօ պուն ․ ու հէմիան պը
13 իթիֆագ լը գուպայէ Սիւլէյմանտա պօ պուն ։ Ու ժը
պաշգասիան եէքէ ճէսարէթ նա՛ տըքըր, նէղա ուան
14 պըպա՛, համա գավմ ժը ուանռա իքրամ տըքըր ։ Ու
իման անօղան հէնի վըռ ղէտէ տը պօ պուն, գալա-
15 պայէ մէրան ու ժընան ։ Վուսան քօ նախօշան լը մէյ-
տանան տը տա՛րանի պուն, ու լը սէր լըհէֆան տէօ-
շէկան տը տանի պուն, քօ փէթրոս կավա քօ դէ պա-
16 րէ սիէ ուի լը սէր եէքէ ուան պը դէվա՛ ։ Հէմ ժի ժը չար

ալի պաժարան գ̇ալաայա լը Գուտսէ տը հաւթը պուն ճը֊
վանտըն , Նախօշան ու ժը Նափաք րուհան աղապ քըշան֊
տօղան պը անընէ , ու ժը ուան հէմիան սաղ տը պօ պուն ։
17 Ու պաշ խիմամ ու աւ հէմի քօ բէռա պուն ռապուն ,
ուան քօ ժը Ֆըրգ̇այէ Սատուդիան պուն պը հասու֊
18 տիթիէ դըժա ․ Ու տէսթ ալէթըն բէստըլան , ու ուան
19 լը հափսա պէկլըկէ տանին ։ Համա մէլէքէ խօտէ պը
չա̆պէ տա̆րիէդ ղընտանէ վա̆քըր , ու ուան պը տա̆ր
20 անինէ՝ կօ ։ Հա̆ռըն , ու լը Նավ տաճարէ պըսա̆քընան֊
տընէ՝ ժը գ̇ավմէռա պէժըն կըշք աւ սէօղա հայաթէ ։
21 Ու կավա քօ ուխա պըհիտըն լը սըպէտա քէթըն լը
տաճարէ ու հին տըքըրըն , համա հաւթ պաշ խիմամ ու
ուան քօ բէռա ու լը եէք ճի ճըվաթէ կաղի քըրըն ․
ու հէմի խիթիարէ դուռէդ խորայէլէ , ու մա̆ռուվ
22 չիանտըն լը ղընտանէ քօ ուան պինըն ։ Ու կավա քօ
խըղմէթքեարան ջուն ․ ուան լը ղընտանէ Նա̆՛ տին՝
23 չունտա վէկէռիան ու խապէր քըրըն ։ Ու կօն , էրքը
ղընտանէ պը հէմի էմնիյէթէ հաւթը գ̇ուֆըլանտի մա̆
տի , ու պէքճիան լը պա̆ր տա̆րիան հաւթը սա̆քընան֊
տըն , համա կավա քօ մա̆ վէքըր լը հընտուռտա մա̆
24 քէս քի Նա̆ տի ։ Նուա խիամէ մա̆ղըն ու սարտարէ
տաճարէ ու պաշ խիմաման պըհիտըն սէօղէդ հանա ,
թաճիւպ տըքըրըն ժը պօյ ուանան էրքը չը տէ պըրպա̆
25 աւ ։ Ու եէքի հաւթ խապէր քըր ժը ուանռա , էրքը
վահա աւ մա̆ռուվան քօ հուն լը ղընտանէ տանին , լը
տաճարտա սա̆քընին ու ժը խալգ̇էռա հին ալքըն ։
26 Ուէ չաղէ սէրտար պը խըղմէթքեարան թա̆վ ջու ուան
անի՝ պէ ղօռ , չըմա քօ ժը ճըվաթան տը թըռսիա պուն՝
27 քօ Նա̆՛ պա̆ պէն դէվըր պուն ։ Ու անին ուան լը տի֊
վանէ սա̆քընանտըն , ու պաշ խիմամ ժը ուան պը փըռս
28 քըրընէ կօ ․ Նա՞ քի մա̆ գ̇ավի ժը ռուա թէնակիհ քըր՝
քօ պը աւ Նավ հին մա̆՛քըն , ու վահա Գուտսէ պը թա֊
լիմէ խօ ռ՛ դըժը քըր , ու խույնա աւ մա̆ռուվէ հուն
տը խուաղըն լը սէր մա̆ պինըն ։

29 Ճէվապ տա Ֆէթրոս ու պաշխա րէսուլյան ու կօն ·
ժը մա՛ռուվյան բէթըր՝ ժը Խօտէռա ի՛թիաթ քըրըն ճայիզ
30 ա՛ ։ Խօտէ պապանէդ մա՛ Մէսիհէ ղըյամ քըր , աուի
31 քօ հուն ժը տարէ պը ալաղ՛անտըննէ դուշդըն ։ Աուի
Խօտէ պը տէսթէ ռասթէ խօ պըլընտ քըր՝ քօ Սէր֊
վէր ու Խէլաս պըպա՛ , ժը պօյ ժը Իսրայէլըռա Թօպա
32 ու աւֆիրթիէ կլինէյան պըտա՛ ։ Ու ա՛մ ժը պօյ դըշ֊
դէ հանիան շահիտէ ուի Նըն ու Ռուհ էլ Գուտս ժի՝
աուի քօ Խօտէ ժը խօռա ի՛թիաթ քըրօղանռա տա ։
33 Ու կավա քօ ուան աուա պըհիստըն , փըռ հար պուն ,
ու տուշուրմիշ տը պօ պուն քօ ուան պը դուժըն ։
34 Ու լը ճըվաթա Ֆարիսի քի լը սէր փիլյան ռապու քօ
Նավէ էքէ դամալիէլ պու , խօճայէ նօմօսէ , լը պա՛ր
հէմի ճավման ռէքի մըլթէպէր ու էմր քըր քօ րէսու֊
35 լյան հընըք տա՛րվա՛ պըքըն ։ Ու ժը ուանռա կօ , էյ մա՛֊
ռուվէդ Իսրայէլէ հուն ժը խօռա սախըն պըըն ժը պօյ
36 մա՛ռուվէդ հանա , էրքէ չը՞ տէ պըքըն ։ Ջըմա քօ ժը
առուա ռօյան ավըլ Թէւթաս ռապու · ժը պօյ խօ
պը կօթընէ , էրքը ռէքի մըլթէպէր ա՛ , ու պը հիսապ
ճասա չար սա՛տ մա՛ռուվյան բէռա ռէք պուն , քօ ուի
հաթը դուշդըն ու ուան հէմիան քօ պը ուիռա պուն ,
37 հաթըն պէլա պուն , ու ճաթ պուն ։ Լը բաշ ուիտա
լը կինա Թահրիրաթէ Եէհուտահէ ճէլիլի ռապու , ու
փըռ խալգ լը պէ լը խօ խըլթ , ուի ժի վունտա պու
ու ուան հէմիան քօ ժէռա ի՛թաաթ պուն՝ պէլա պուն ։
38 Ու Նուա ժը ռա տըպէժմ , ժը աւ մա՛ռուվյան տուր պըն
ու ուան պա՛րտըն , չըմա քօ էրքը Թէտպիրէ հան , ռախօտ
39 ամէլէ հան ժը մա՛ռուվյան ա՛ տէ պէ հէլօշանտըն · Լէ
էրքը ժը Խօտէ ա՛ , հուն Նըքարըն առուի հէլօշինըն ,
Նա՛ պա՛ քօ հուն պը Խօտէ փէվ ջունտօղ պէնա՛ տի֊
40 թըն ։ Ու ժէռա ճայիլ պուն , ու րէսուլյան կազի
քըրըն դուլթան ուան , ու Թէնպիհ քըրըն կօ ճար քի
ժի պը Նավէ Մէսիհէ խապէր Նա՛տըն , պա՛րտանը ուան ։
41 Ուան ժի ժը պա՛ր ճըվաթէ ջուն , պը շադ պունէ քօ

ժը պօյ նավա Խօտէ լայիգ պուն րէզալէթ քըշանտընէ ։
42 Ու հէմի ռօ լը տաճարէ ու նավ մալան նը՛ տը սը՛քընի
պուն ժը հին քըրընէ , ու Իսա էլ Մէսիհէ միժտէ քը-
րընէ ։

ՍԷՐ 6

1 Ու ուէ ռօյան կավա քօ շակըրտան փըռ պուն , ժը
ալիէ Յունանի խապէր տայօղան լը պ՛ր Իպրանիան
կազըն քի պու , չըմա քօ ժընէպիէ ուան լը նավա
2 խըզմէթէ հէր ռօյան պալ լը ուան նը՛ տըտան ։ Ու
տուանզտահան ճըվաթէ շակըրտան կազի քըրըն ու
կըն ․ ժը մ՛ռա ճայիզ նը՛նը՛ քօ քէլամուլահէ պ՛րտըն
3 ու խըզմէթէ սուֆրան պըքըն ։ Նուա էյ պըրէյան , ժը
նավ ո՛ գանճ հաթը չէհատէթ պուն , պը Րուհ էլ Գուտս
ու իլմ դըժ՛ հ՛քմէթ մ՛ռուվան պը պըժէրըն , քօ ուան
4 լը սէր մասըլհաթէ հան ըմ՛ նասպ պըքըն ․ Ու ըմ՛ ժը
նըմէճռա ու ժը խըզմէթէ քէլամէռա մըժուլ պըն ։
5 Ու սէօզէ հան լը պ՛ր հէմի ճըվաթան խօշ հաթ ,
ու պըժարթըն Ստեփանոսէ պը իման ու պը Րուհ էլ
Գուտսէ դըժ՛ մ՛ռուվ քի , ու Փիլիպոսէ , ու Պրո-
քորոնէ , ու Նիկանորէ , Տիմոնէ , ու Պարմէնաէ , ու
6 տէօնմէ Նիկողայոսէ Անթաքիալը ․ Ու աուանան լը պ՛ր
րէսուլան սը՛քընանտըն , ու ուան ժի պը նըմէճ քըրընէ՝
7 տէսթէ խօ լը սէր ուան տանին ։ Ու քէլամուլահէ զէտէ
տը պօ պու , ու լը նավա Գուտսէ նուֆուսէ շակըրտան
փըռ փըռ տը պօ պուն , ու ժը իմաման ժի գալապա քի
մազըն ժը իմանռա միւթի տը պօ պուն ։
8 Ու Ստեփանոս քօ պը լութֆ ու գուվէթէ դըժ՛ լը նավ
խալգէ հիքմէթան ու ալամէթա մ՛զըննան իճրա տըքըրը
9 պու ։ Համա հընըքան ժը աւ ճէմաաթէ քօ Ազատլիան ու
Կիւրէնալը ու Ալէքսանթրիալը տը հաթը կօթան , ու
հէմ ժը Կիլիկիաէ ու ժը Ասիաէ ռապուն ու պը Ստե-
10 փանոսռա մուճաատէլէ տըքըրը պուն ։ Ու նը՛ տը քարը

պուն գ̇արշը տանընէ լը պըր աւ իլմու Ռուհ պը աուը
11 քօ խապէր տըտա։ Ու ուէ չաղէ լը պըն տէսթան մա֊
ռուվան տանըն , քօ ուան տէ կօն․ մա պըհիսթ քօ ուիա՝
քիւֆր սէօզան տը կօթ ժը Մուսաուա ու ժը Խօտէուա։
12 Ու թահրիք քըրըն խալքէ ու իխթիարան ու քեաթի֊
պան ու պազըրան լը սէր , ու աուը կըրթըն ու լը մէճ֊
13 լիսէ պըրըն։ Ու շահիտէ տարէվան սաքընանըն քօ տը
կօթըն , մառուվէ հան , ժը ճիէ ապըղուա ու ժը նօ֊
մօսուա գ̇արշը սէզէ քիւֆրան կօթընէ նա սաքընա։
14 Չըմա քօ ամ պըհիստըն ժը ուի քօ տը կօթ․ էվ․քը աւ
Մէսիհէ Նասրանի տէ հէլօշինա ճիէ հան ու տէ պը
կօհուինա աւ ատաթան քօ Մուսա ժը մառա թէսլիմ
15 քըրիա։ Ու ուան հէմիան քօ լը մէճլիստա ռօ ազնը
պուն , կալա քօ լէ նըհէուըթըն ռույա ուի օղա ռույա
մէլէքէ տըն։

ՍԷՐ 7

1 Ուէ չաղէ պաշ իմամ կօ․ Պըռա դըշդէ հանան ա՞հ֊
2 վանըն։ Ու աուի կօ , էյ մառուվան , պըէյան ու պա֊
վան կօտարի պըքըն․ Ճէլիլ Ալլահ ժը պավէ մառա ժը
Իպրահիմուա խույայի պու , կավա քօ ուի լը Միջագէտ֊
տա պու , հէժա ուի լը Խառանտա սաքին նա պօ պու․
3 ու ժէռա կօ։ Թապա ժը ուլաթէ խօ ու ժը խըսմէ
խօ , ու ուրա լը աւ ուլաթ քօ ամ ժը դառա տէ նշան
4 պըտըմ։ Ուէ չաղէ ժը ուլաթէ Քիլտանիյան պը ռապունէ
լը Խառանէ սաքին պու ու բաշէ մըրընէ պավէ
ուի ժը ուէ աուի քօչ քըր լը ուլաթէ հան լը քօ քի
5 նուա հուն սաքընըն։ Ու լը ուէ ժէռա գ̇ասա լընկ տա
դինընէ ճի նա տա միրաս , համա վատ քըր քօ ուիա
ժէռա օղա միւլք պըտա բաշէ մըրընէ ուի ժը զիւըրյէ֊
թէ ուիռա , կավա հէժա դուռէ ուի թունինա պու։
6 Ու Խօտէ ահվա խապէր տա , էրքը զիւըրյէթէ ուի
լը ուլաթէ ղարիպէտա տէ միսաֆըր պըպա , ու չար սատ

սալ տէ գուլ պըքըն ուր ու էզիյէթ տէ պըտըն ժէուա։
7 Ու աւ միլլէթ ժը էքէուա քօ տէ գուլլուղ պըքըն ամժի
տէ հիւքմ պըքըմ, կօ խօտէ, ու ժը ուէ բէվա տէ
ուապըն ու լը ճիյէ հան տէ ժը մըուա իպատէթ պըքըն։
8 Ու ժէուա ահտէ սիւնէթէ տա, ու բաշէ Իպրահիմ ղա
իսագէ, ու լը ուօյա հաշթանտա աուր սիւնէթ քըր,
ու իսագ ժի ղա Եագուպէ ու Եագուպ ժի տուանզ-
9 տահ Նահապետան։ Ու Նահապետան ժը Եուսիֆուա
պը հասուտի քըրընէ լը Մըսրէ պըրընուա ֆուօթըն,
10 համա խօտէ պը ուրուա պու. Ու աուր ժը հէմի սըխ-
լէթէ ուր խէլաս քըր, ու ժէուա լութֆ ու իլմ տա լը
պար Ֆիրաղօն փատիշահէ Մըսրէ, ու աւ ժի աուր լը
սէր Մըսրէ ու լը սէր հէմի մալա խօ սէրվէր Նասպ քըր։
11 Ու լը սէր Մըսրէ ու հէմ լը սէր հէմի տիյարէ Քանան
գըթլըղ քի հաթ, ու սըխլէթ քի մազըն ու պավէդ-
12 մա ղախիրէ նա տըքարը պուն տիթընէ։ Ու կավա քօ
Եագուպ պըհիսթ էրքը լը Մըսրէտա կէնըմ դէ տիթըն,
13 ճարա ավուլէ պավէդ մա շիանտ։ Ու ճարա իքինճիէ
Եուսիֆ աւ խօ ժը պըէյէդ խօուա տա Նաս քըրըն, ու
14 Նըսլէ Եուսիֆէ ժը Ֆիրաղօնուա մալում պու։ Ու Եուսիֆ
շիանտ ու տալէթ քըր պավէ խօ ու խըսըմէդ խօ կըշք
15 հաֆթէ ու բէնճ ճան։ Ու Եագուպ ջու լը Մըսրէ ու
16 մըր, աուր ու պավէդ մա։ Ու լը Սիւքէմէտա հաթըն
պըրըն ու լը աւ թըրպէտա հաթըն տա դինըն, աուր
քօ Իպրահիմ պը պուհայէ զիվ քըուր պու ժը պավէ
17 Սիւքէմէ ժը դուուէդ Ամօրէ։ Ու կավա քօ ոխթա վատէ
նէզ պու, քօ խօտէ պը սօնտ վատ քըրը պու ժը Իպ-
րահիմուա, գավմ լը Մըսրէտա զէտէ պու ու փըռ պու.
18 Հաթա քօ պաշգա փատիշահ քի ուապու քօ Նաս նա
19 տըքըրը պու Եուսիֆէ։ Աուր ֆէնտ քի քըր լը պար
միլլէթէ մա, ժը պավէդ մաուա էզիյէթ տա, վուսան
քօ դուուէդ ուան լը տարըվա ավէթըն տա քօ սաղ նա
20 մինըն։ Ուէ շաղէ Մուսա ժի ղա, ու լը պար խօտէ
ուըննտ պու, ուր քօ սէ մահան լը մալա պավէ խօտա

21 մաղըն պու ։ Ու կավա քօ աուի լը տարվա հաթը ա-
վէթըն , գիզա Ֆիրաւոնէ աուի հտըլանի , ու ժը խօուա
22 օգա գուռ մաղըն քըր ։ Ու Մուսա պը հէմի իլմէ Մը-
սըրլիան թէրպիյէ պու ու լը սէօղէդ խօ ու լը ամէլէդ
23 խօ գուվէթլի պու ։ Ու կավա քօ չըլ սալան պու , լը
ալըէ ուի քէթ ժը պրէյէդ խօուտ ժը գուռէդ իսրայելէ
24 զիյարէթ պըքա ։ Ու նահագի քշանտընէ եէքի պը տի-
թընէ , աուի սիյանէթ քըր , աւ Մըսըրլըյէ պը դուշթը-
25 նէ հայֆա աւ ղուլը քշանտօղէ սաննտ ։ Ու աւ թախմին
տըքըր քօ պրէյէդ ուի խօտէ պը տէսմթէ ուի լսէլաաէ
ուան տայընէ տէ ֆէհմ պըքըն , համա ուան ֆէհմ նա
26 քըրըն ։ Ու լը ուօյա տընէ լագա ուան հաթ կավա քօ
փէվ տը ջօ պուն , ուան ժը սուլհէտա պը ղօռ քըրընէ
կօ , էյ մառուվան՝ հուն պրէ նըն , չըմա՞ ժը հէվու-
27 տուռա նահագի տըքըն ։ Համա աւ քօ ժը հավալէ
խօուա նահագի տըքըր պը ռէտ քըրընէ ուի կօ , դա
28 լը սէր մա քի՞ հիւքմտար եա գաազի թային քըր ։ Մը
ժի գուշդը՞ն տը խուաղի չավան քօ տօ դա աւ Մը-
29 սըրլյէ գուշդ ։ Ու Մուսա ժը պօյ խապէրէ հան ռա:լի ,
ու լը տիյարէ Մադիանէդէ ղարիպ պու , լը քօ քի տու-
30 գուռ ղա ։ Ու կավա քօ չըլ սալ թէմամ պու , լը Չիյէ
է Սինայէ լը նավա չօլէ մէլէքէ խօտէ ժէռա խուայի
31 պու՝ պը փէթիյէ ակըրէ տըռէ նարմ ։ Ու կավա քօ
Մուսա տի , լը սէր աւ սէյրանէ թաճիւպ քըր , ու ժը
պօյ տիթընէ կավա քօ նէզ պու , տանկէ խօտէ ժէռա
32 հաթ քօ տը կօթ ․ Էզ ըմ խօտէյէդ պավանէդ դա ,
խօտէյէդ իպրահիմ, խօտէյէդ իսաղ , ու խօտէյէդ
Եաղուպ , Մուսա ժի ժը թըռսան տը լէրզիա՝ ճէսա-
33 րէթ նա տըքըր մաղաքըրընէ ։ Ու Խօտէ կօ ժէռա ,
Սօլէդ լընկէ խօ տարինա չըմա քօ աւ ճի քօ դու սա-
34 քընի աւ ճի աղիզ ա ։ Մը լը Մըսըրտա պուն էզիյէթէ
գավմէ տի , ու հաարէթ քշանտընէ ուան մը պըհիսթ ,
ու ազ հաթըմ խուարի ուան խէլաս քըրընէ , ու նուա
35 որա ազ դա պը շէյինըմ լը Մըսրէ ։ Ու Մուսա քօ

ուան ինքեար քըրըն՝ ու տը կօթըն, քի՞ դա հիւքմ-
տար ու դ̇ատի թային քըր, Խօտէ հէման աւի հիւքմ-
տար ու խէլաս չիանտ պը տէսթէ աւ մէլէքէ քօ լը
36 Նավա տըռիկէ ժէռա խույայի պու ։ Աւի ուան տա՛րանի
պը հիքմէթան ու ալամէթան քըրընէ լը տիարէ Մըսրէ
ու լը Նավա պահրէ սօռ ու լը Նավ չօլէ չըլ սալան ։
37 Ուխա աւ Մուսա ա՛ քօ ժը դուռէդ Իսրայէլռա կօ,
Խօյի ու Խօտէէ ո՛ ժը պըրէյէդ ո՛ տէ ժը ոռա փէյղէմ-
պէր քի տա՛րինա՛ ոդա մըն, ժէռա կօ տարի պըքըն ։
38 Ուխա աւ ա՛ քօ լը չօլէտա լը Նավ քիլիսէտա պու, լը
սէր Չիյէ Սինայէ պը ուխռա խապէր տայօղ մէլէքռա
ու պը պավէդ մա՛ռա, քօ աւ ժը պօյ ժը մա՛ռա տա-
39 յընէ սէօզա հայաթէ սա՛նտ ։ Քօ ժէռա պավէդ մա՛ նա՛
խօսատըն մութի՛ւ պունէ, լէ՛ րէտ քըրըն ու պը տըլէ
40 խօ լը Մըսրէ վէկէռիան ։ Ու կօ՛ն ժը Հարունռա ժը
մա՛ռա խօտէան չէքա՛, քօ լը բէշ մա՛ հա՛ռըն ․ չըմա
քօ աւ Մուսա քօ մա՛ ժը տիարէ Մըսրէ տա՛րանի, ա՛մ
41 Նըզանըն քօ չը պու ժէռա ։ Ու աւ ռօյան կօլիք քի
չէքըրըն, ու ժը փութռա դ̇ուրպան քըրըն, ու պը
42 ամէլէդ տէսթէ խօ սէֆա տըքըրըն պուն ։ Ու Խօտէ ժը
ուան վէկէռիա ուան ժը ասքէրէ ազմանռա խըզմէթ
քըրընռա թէսլիմ քըր, չավան քօ լը քըթէպէ փէյ-
ղէմպէրան հաթիա՛ Նըվիսանտըն, Եա՛ մալա Իսրայէլէ՛
լը չօլէտա չըլ սալան դ̇ալթ ժը մառա հաթը սէրժէ
43 պուն տավարան ու դ̇ուրպանան ո տա՞ ։ Ու չատըրէ
Մօլօքէ ո սա՛նտ ու ըսթէրէ Խօտէէ ո՛ Ռէմփայէ ․ աւ
սուրէթան քօ ո չէքըր՝ ժը պօյ ժը ուանռա սէճտէ քը-
44 րընէ, ա՛ժի ո՛ տէ ժը Պապէլէ ուէտա պըպըմ ։ Չա-
տըրէ չահատէթիյէ լը չօլէտա պը պավանէ մա՛ռա պու,
չավան քօ պը Մուսա խապէր տայօղ էմր քըր, քօ պը
45 կօրա էօրնէկէ տիթընէ խօ չէքա՛ աւի ։ Քօ աւի պավէդ
մա՛ սա՛նտըն, պը Թէվլի Յէսուէ անին լը Նավա միլլէ
աւ միլէթան, ուան քօ Խօտէ ժը պա՛ր պավէդ մա՛ դ̇ա-
46 վարանտ հաթա ռօյա Դավուտէ ․ Քօ լը պա՛ր Խօտէ

լութֆ տի ու խօստ քօ ժը Խօտէ Եագուպռա մէսքեան
47 քի պը պինա՛ ։ Համա Սիւլէյման ժէռա խանի քի չէքըր ։
48 Լաքին Թաալա լը Նավ պը տէսթ հաթը չէպուն տա-
ճարանտա սաքին նապա՛ , չավան քօ փէյղէմպէր տը
49 պէժա՛ ։ Ազիւման քիւրսիյէ մըն ա՛ , ու արտ ճիյէ տա-
դինընէ լընկէ մըն ա՛ ․ ժը մըռա չա՞վան մալ տէ չէքի տը
50 պէ Ռապպ , եախօտ ճիյէ ռահաթիյէ մըն քի՞ժան ա՛ ։ Աու-
51 անան հէմիան տէսթէ մըն չէ նա՞ քըրիա՛ ։ Էյ հըշք
սդույան ու պը տըլ ու պը կօյան սիւնէթսըզան , հուն
տայիմա լը գ̇արշի Ռուհ էլ Գ̇ուտս տը սաքընըն , հուն
52 ոդա պավանէդ խօ ։ Պավէդ ո՛ ժը փէյղէմպէրան քի՞ժան
նա՛ գ̇ավարանտըն , ու գուշտըն ուան , քօ ժը ավուլ.
խապէր տան ժը պօյ հաթընէ աւ Սատըգ̇ , քօ հուն
53 նուա տէսթ տայօղ ու քուշտօղէ ուի պուն ։ Հուն քօ
նօմօսէ սա՛նտըն պը իտարէէ մէլէքան՝ ու ո՛ նա՛ կըրթ ։
54 Ու ուան կավա քօ դըշդէ հանան պըհիստըն լը տըլէ
խօտա հար պուն տըրանէ խօ լը սէր ուի տը գ̇ըրչանտըն ։
55 Համա աւ պը Ռուհ էլ Գ̇ուտս պը տըժը պունէ , լը ա-
զիւմանան նըհէռթ ու ճէլիլէ Խօտէ տի , ու Մէսիհ ժի
տի քօ լը ալիէ սաղէ Խօտէ տը սաքընի պու , ու կօ-
վահա ա՛զ տը պինըմ ազուման վէքըրանտի ու Գ̇ուռէ
56 մա՛ռուվէ , քօ լը ալիէ ռասթ է Խօտէ սաքընի ա՛ ։ Ու
ուան պը պըլընտ ավազ քի՝ գ̇իռի քըրըն , ու կօյէդ խօ
կըրթըն , ու հէմիան թա՛վ լը սէր ուի հիւճիւմ քըրըն ։
57 Ու ժը պաժէր տա՛ր խըսթըն ուի՝ դէվըր տըքըրըն ուի ․
ու շահիտան ճըլէ խօ լը պա՛ր լընկա խօրթ քի տը տանի
58 պուն՝ քօ նավէ էքէ Սօղոս տը հաթը պու կօթան ։ Ու
դէվըր տըքըրը պուն Ստեփաննոսէ , քօ ուի նըմէճ
տըքըր ու տը կօթ , Եա՛ Ռապպ Մէսիհ , ռուհէ մըն
59 գ̇ապուլ պըքա՛ ։ Ու լը սէր չօդան պը հաթընէ պը
պըլընտ ավազ քի գ̇իռա , Եա՛ Խօտէ ուիա ժը ուանռա
կիւնէ հիսապ մա՛քա՛ , ու ուիա պը կօթընէ խա՛վտա ճու ,
ու Սօղոս ժի ժը գ̇աթլէ ուիռա ըռզա տաա պու ։

ՍԷՐ 8

1 Ու լը ուէ ուօտա՝ դավարանտըլը քի մա՛զըլը պու լը
սէր աւ քիլլիսէէ քօ լը Նավա Գուտսէտա պու . ու ժը
ըէսուլան պաշգա հէմիան ժի պէլա պուն լը Նավ մէմ֊
2 լէքէթէ Եէհուտիան ու Սամարիայէ ։ Ու տինտար մա֊
ռուվան Ստեփաննոսէ պըրըն տէֆն քըրըն , ու լը սէր
3 ուի մա՛զըլը ֆէրեատ քի քըրըն ։ Համա Սօղոս փըռ զա֊
րարան տըտա պու ժը քիլլիսէուա , լը մալան տը քէթ
կէրէք մէրան կէրէք ժընան ուա տը քշանտ ու լը հավսէ
4 տըտա տա զինըն ։ Ու աւ պէլա պունան տը կէուիան
5 ու քէլամէ վազ տըքըրը պուն ։ Ու Ֆիլիպպոս ժի
լը եէք պաժար քի Սամարիայէ պը ջունտըընէ՝ խսայէ
6 վազ տըքըր ժը ուանռա ։ Ու խալգէ մուճիզաթէ Ֆի֊
լիպպոսէ պը պըհիստընէ ու պը տիթընէ՝ պը եէք իթի֊
ֆաք պունէ ժը կօթընէ ուիռա կօտարի տըքըրը պուն ։
7 Ջիրա ժը փըռ պը ճընան նափաք րուհան պը պըլընտ
8 ավազ պը գիրին քըրընէ տա՛ր տը քէթը պուն ։ Ու
9 փըռ քէօթրումեան ու թօփալան սաղ տը պօ պուն ։ Ու
մա՛զըլը շագըըղ քի պու լը աւ պաժարտա , ու լը աւ
պաժարտա ժը ավուլ մա՛ռուվ քի հա՛պու՝ քօ Նավա
էքէ Շըմհուն պու , սիհիրպազիթի տըքըր , ու խալգէ
Սամարիայէ հէյրան տըքըր , աւ ժը խօռա տը կօթ
10 էրքը եէքի մա՛զըլը ա՛ ։ Ու ժը բըջուքան հաթա մա՛զընան
հէմիան ժի մա՛զըլը գուվէթէ Խօտէ ուիա՛ ա՛ պը կօթընէ՝
11 ժէռա կօտարի տըքըրը պուն ։ Ժը փըռ զէմանան պը
սէհիրպազիթիյէ ժը պօյ ուան հէյրան քըրընէ՝ ժէռա
12 կօտարի տըքըրը պուն ։ Համա կավա քօ ժը Ֆիլիպպոս֊
ռա իման անին քօ վազ տըքըր ժը պօյ փատիշահիթիյէ
Խօտէ ու ժը պօյ Նավա Մէսիհ էլ Իսա , թահֆիլ տը
13 պօ պուն կէրէք մէրան կէրէք ժընան ։ Ու Շըմհուն պը
խօ ժի իման անի , ու պը թահֆիլ պունէ տայիմա լը
պա Ֆիլիպպոս պու , ու ինճրա պուն ալամէթան հէմ

մեզըն գուվէթլի դըշդան պը տիխըրնէ․ Հէյրան տը
14 պօ պու ։ Համա կը Գուտսէտա պուն րէսուլան կավա
քօ պըհիստըն․ Սամարիան քէլամուլլահէ գապուլ քըրըն,
15 Փէթրոս ու Հաննայէ ժը ուանռա շհանտըն ։ Քօ ուան
պը ջունտըրնէ ժը պօյ ուան նըմէճ քըրըն քօ Րուհ էլ
16 Գուտսէ պըստինըն ։ Ջիրա հէժա լը սէր ուան եէքի
Րուհ նա՛ քէթը պու, լէ թա՛նէ․ պը նավա Րապպ Մէ-
17 սիհէ թահֆիլ պօ պուն ։ Ուէ չաղէ տէսթէ խօ լը սէր
ուան տը տանի պուն, ու ուան Րուհ էլ Գուտսէ տը
18 սա՛նտը պուն ։ Կավա քօ Շըմհուն տի՝ էրքը րէսուլան
տէսթ տա դինընէ՝ Րուհ էլ Գուտս դէ տայըն, ժը ուան-
19 ռա աղչէ փէշքէշ քըր՝ ու կօ․ Ճը մըռա ժի հիւք-
մաթէ հան պըտըն, վուսան քօ լը սէր քի քօ տէսթէ
20 խօ տէյնըմ աւ Րուհ էլ Գուտսէ պըսթինա՛ ։ Համա
Փէթրոս կօ ժէռա․ Աղչէյէ դա պը դառա պըրա վուն-
տա պըպա՛, չըմա քօ դա թախմին քըր քօ պախշիշէ
21 Խօտէ պը աղչէ դէ սա՛նտըն ։ Ջիրա լը պըշդէ հանտա
հիսսէ ու նասիպէ դա թունընա՛․ չըմա քօ տըլէ դա լը
22 պա՛ր Խօտէ տօղրը նընա՛ ։ Նուա ժը քօթիյիթիյէ հան
թօպա պըքա՛ ժը Խօտէռա պը նիյազ քըրընէ, պէլքի
ժը դառա ավֆ պըպա՛ եարամազ ֆըքըրէ տըլէ դա ։
23 Ջիրա ա՛ղ դա տը պինըմ քի լը նավ դահլա էօտէ ու
24 լը Կրէտանէ նահագիլթիտա ի ։ Ու Շըմհուն ճէվապ
տա ու կօ․ Ճը պօյ մըն հուն ժը Խօտէռա նիյազ պըքըն
25 քօ ժը աւ կօթընա ո՛ դըշդ քի լը սէր մըն նէյէ ։ Ուան
ժի պը շահատէթ քըրընէ, բաշէ քէլամուլլահէ խապէր
տանէ, լը Գուտսէ վէկէռիան, ու լը նավ փըռ կունտա
26 Սամարիան ինճիլէ վաղ քըրըն ։ Ու մէլէքէ Խօտէ պը
Ֆիլիպպօսռա խապէր տա՝ պը կօթընէ․ Ռա՛պա՛ ու հա՛ռա՛
լը ալիյէ գըպլէ լը աւ ռէ, քօ ժը Գուտսէ լը Գազա
27 դէ խուարի, քօ լը ճի քի չէօլա՛ ։ Ուի ժի ռապու ջու․
ու վահա եէք խատըմ քի Հապէշի՝ քօ լը սէր հէմի
խազնայէ ուի պէկչի պու, է մէլիքէ Հապաշիան Կան-
թակյայէ․ մա՛ռուվէ հան լը Գուտսէ սէճտէ քըրընռա

28 հաթը պու ։ Ու ժը ուէ վէ տըրկէռիա, ու լը արապայէ
խօ ռունըշթի պու՝ ու քըթէպէ Իշայա փէյղէմպէրէ տը
29 խունտ ։ Ու Ռուհ ժը Ֆիլիպպոսռա կօ ․ Նէզ պա՛, ու լը
30 պա աւ արապայէ հա՛ռա՛ ։ Ֆիլիպպոս ժի պը պազի
նէզ ջու, ու կօտարի տըքըրը քօ քըթէպէ Իշայա փէյ-
ղէմպէրէ տը խունտ, ու կօ ․ Աճա՛պա աւ դըզնէ քօ տը
31 խօյնի Ֆէհմ տըքի՞ ։ Ուի ժի կօ, Ջա՞վան տըքարըմ Ֆէհմ
քըրըն, էրքը եէքէ ժը մըռա ղալավուզիթի նա՛քը ․
ու լավա քըր ժը Ֆիլիպպոսռա, քօ ռապա՛ լը պա ուի
32 ռունի ։ Ու լը նավ քըթէպա ճիյէ խունտընէ ուի աւա
պու, Օդա մի ժը սէրժէ քըրընռա հաթը պըրըն, ու
օդա պա՛րխ լը պա՛ր դասռնտօզա խօ պէտա՛նկ պուն՝
33 աւ ահվա տա՛վէ խօ վէ նա՛ քա՛ ։ Լը մուտէթէ ալչազի-
թիյէ ուի չէրխաթէ ուի հաթը հէլանին, ու սիլսիլէյէ
ուի քի տըքարա՛ նաքըլ պըքա՛ ․ զիրա էօմրէ ուի ժը
34 սէր արտէ դէ հա՛լանըն ։ Նուա խատըմ ժը Ֆիլիպպոս-
ռա ճէվապ տա ու կօ ․ Բէճա տըքըմ ժը դա փէյղէմ-
պէր ժը պօյ քի՞ տէժա՛ աւ, ժը պօյ խօ՞, եա պօյ
35 պաշքա եէքէ ։ Ու Ֆիլիպպոս տա՛վէ խօ պը վէքըրան-
տընէ ժը նըվիսէ հան պը տէսթ քըրընէ ժէռա Մէսիհէ
36 մազ քըր ։ Ու կավա քօ լը ռէյա խօ տը ջօ պուն՝ լը
պա ավ քի հաթըն ․ ու կօ խատըմ ․ վահա ավ հէնի
37 չը՞ մըն մէ՛ն տըքա՛ ժը թահֆիլ պունէ ։ Ու Ֆիլիպպոս
կօ, էրքը ժը հէմի տըլէ խօ իման դիննի, ճայիզ ա՛ ու
աւ ճէվապ տա ու կօ ․ Իման դինըմ էրքը Իսա էլ Մէսիհ
38 դուռէ Խուտէ ա՛ ։ Ու էմր քըր քօ արապայէ պըտըն
սա՛քընանտըն, ու հէր տույան ժի լը ավէ քէթըն,
39 Ֆիլիպպոս ու խատըմ ․ ու թահֆիլ քըր ուի ։ Ու կավա
քօ ժը ավէ տա՛ր հաթըն, Ռուհա Խուտէ Ֆիլիպպոսէ
ռափմիշ քըր, ու խատըմ աուի հէնի ռաթ նա՛ տի,
40 ու պը շազ պունէ լը ռէյա խօ տը ջօ պու ։ Համա
Ֆիլիպպոս լը նավա Ազոտոսէ հաթը տիթըն, ու պը
կէռանտընէ ժը հէմի պաժարանռա ինճիլ մազ տըքըր,
հաթա աւ լը Գայսէրիյէ հաթ ։

ՍԷՐ 9

1 Համա Սօղոս հէժա լը գ̇արշի չակըրտէդ Րապպ Թըռս
ու գ̇աթլ պը փըֆ քըրընէ լը պա պաշ խմամէ ջու։
2 Ու ժէ մէ.քթուպան խօստ քօ լը Շամտա ժը ճըվան-
թանուա պըրպա՛, քօ էրքը լը բէյ աւ մէղհէպէ ջունտօղ
քէս քի պը պինա՛, մէր եա ժըն, հաթը կըրէտան լը
3 Գուտսէ պինա՛։ Ու կակա քօ տը ջօ պու, քօ ժը Շա-
մէուա Նէզ պու, ղաֆիլ ժը աղխմանան ռօհնի քի լը
4 տօռա ուրի փառլամիշ պու։ Ու աւ լը արտէ պը քէ-
թընէ տանկ քի պըհիսթ՝ քօ տը կօթ ժէուա, Շաւուլ
5 Շաւուլ չըմա՞ մըն տը գ̇ավարինի։ Ու աւ կօ, Եա
Րապպ, դու քի՞ յի․ ու Րապպ կօ․ Էզ ըմ Մէսիհ քօ
դու տը գ̇ավարինի․ չէթըն դըժդ ա՛ ժը դառա լը գ̇արշի
6 մըխսան բէլ լըխստըն։ Ու ուրի ժի պը լէրզանէ ու պը
շաշ պունէ կօ․ Եա՛ Րապպ, Զը տը խուազի քօ պըքըմ։
7 Ու Րապպ ժէուա կօ․ Ռապա՛ ու լը պաժէր պը դէվ,
ու ժը դառա չը կէրէք ա՛ քըրըն տէ պէ կօթըն, համա
աւ մառուվան քօ պը ուխուա տը ջօ պունն հաթը շաշ
պունն սաքընին թանէ աւ տանկ տը պըհիսթը պունն, համա
8 եէ.քէ նա՛ տը տի պունն։ Ու Սօղոս ժը արտէ ռապու
ջահվ վէ.քըրի եէ.քէ նա՛ տըտի պու, ու ժը տէսթէ
9 ուրի կըրթըն, լը Նավա Շամէ պըրըն։ Ու սէ ռօյան պէ
10 տիթըն մա, նա՛ խուար ու նա՛ ժի վէխուար։ Ու լը
Նավ Շամէտա շակըրտ քի հա՛պու նավէ էքէ Անանիա,
ու Րապպ լը խա՛վէտա ժէուա կօ․ Եա Անանիա, ուրի
11 ժի կօ, Րապպ վահա լը վըր ըմ։ Ու Րապպ ժէուա կօ․
Ռապա՛ ու հառա՛ լը աւ քուչէ քօ Ցօղրի դէ կօթըն,
ու լը ուէ լը մալա Եէհուտա եէ.քի Թարսուսլու Սօղոս
պը նավ արամիշ պըքա՛․ չըմա քօ վահա աւ նըմէճ տըքա՛։
12 Ու լը խա՛վէտէ պը Անանիա նավ մառուվ քի տի, քօ
լը հըննուռ քէթ ու լը սէր ուրի տէսթէ խօ տանի, քօ
13 պը պինա՛։ Անանիա ժի ճէվապ տա․ Եա՛ Րապպ ժը

փըւան մը պըհիսթ ժը պօյ աւ մնուում՝ էրքը չը դ․աս
14 քօթիլիթի քըր ժը աղիղէդ դ․աուա լը Գուտաս․ Ու լը
վըր ժի ժը պաշ իմաման հիւքմաթէ ուի հէյն քօ կը֊
15 րէտն աւ հէմիյան քօ Նաւլէ դ․ա կյաղի տըքըն ։ Ու Բաազպ
կօ ժէուա․ Հաուն դ․ու , գիրա աւ ժը մըուա պըժարթի
Ֆրադ․ քի ն , ժը պօյ Նաւլէ մըն քշանտընէ լը պնր
16 դ․այիֆան ու փատիշահան ու դ․ուուէդ․ խորայէլէ ։ Ջէրա
նղ տէ ժէուա Նշան պըտըմ էրքը ժը պօյ Նաւլէ մըն
17 ժէուա լպղըմն չըդ․աս էզլյէթան պըքշինն ։ Նուա
Ընանիա Ջու , քէթ լը մալ , ու լը սէր ուի տէսթէ լսօ
տանի կօ , Եա՞ Սաւուղ պրա , Բաազպ մըն չիանտ , աւ
Մէսին քօ լը տէ տա ժը դ․աուա խույա , կյալա քօ տը
հաթի դ․ու․ քօ Ջահվէ դ․ա պը պինն , ու պը Բուհ էլ
18 Գուտա դ․ըժի պըպի ։ Ու գուվն ժը Ջահվէդ․ ուի օդ․ա
դ․աշըքան դ․ըշդ․ան քէթըն․ հէման լը ուի սաաթէ տի
19 ու ուապու լթահֆիլ պու․ Ու պը դ․ասմ խուարընէ
թադ․ւթ լը սէր ուի հաթ , ու չէնտ ուօ լը Ցամէտա
20 պուն լը պա շակըրտան սնքընի ։ Ու գուվա լը ծլյէ
ծըվաթան Մէսիհէ վադ տըքըր , էրքը աւ ն գ․ուուէ
21 խօտէ ։ Ու հէմի պըհիստօղան փըա անճէպ տը մա պուն
ու տը կօթը պուն․ Ուիա աւ Նը՞նն , քօ լը Գուտաէ
խարապ ալքըր ուան քօ Նաւլէ հան կյաղի տըքըրը պուն ,
ու լըվըր ժի ժը պօյ աւ դ․ըշդ․ հաթին , քօ ուան պը
22 կըրէտան ժը պաշ իմամանուա պըպն ։ Համա Սօղոս հէնի
փըա պը դ․ուվէդ․ տը պօ պու , ու լը Ցամէտա սաքին
պուն Եէհուտիան շաղ տըքըր , ու լը ադըլէ ուան տը
23 լըսթ էրքը ուիա ն իսա ։ Ու բաշէ փըա ուօյան , Եէ֊
24 հուտիան մէշվէրէթ քըրըն քօ աուի պը դ․ուժըն ։ Համա
Ֆիլթնէյիէ ուան մալումէ Սօղոս պու , գիրա տնրիյան
25 տը բէ պուն շնվ ու ուօ ժը պօյ աուի դ․ուշթընէ ։ Ջըմա
քօ շակըրտան սննտըն աուի լը շնվէտա՝ պը գէնալիլ
26 ժը պէտէնէ պը ալըդ․անտընէ քըրըն լսուարի ։ Նյալա
քօ Սօղոս հաթը լը Գուտաէ տը խապըթը պու պը շա֊
կըրտան թնվ պունէ , համա հէմիան ժի ժէ տը թըւ֊

սիան , պավուր նա՛ տըքըրը պուն երքը աւ չակըրտ
27 պուա՛ ։ Համա Բառնաբաս սա՛նտ ուի ու ալըր ժը Րե-
սուլյանա , ու ժը ուանռա նաքըլ քըր երքը չավան լը
ռէտա Րապպ տի , ու երքը պը ուիռա խապեր տա ,
ու լը Շամէտա չավան սերպեսթ վազ քըր պը նավէ
28 Մեսիհէ ։ Ու լը Գուտսէտա պը ուանռա տը քէթ ու
ռա տը պու , ու պը նավա Րապպ Մեսիհէ սերժեսթ
29 վազ տըքըր ։ Ու պը Յունանի խապեր տան Յէհուտիան
խապեր տըտա , միւճատէլէ տըքըր ․ համա ուան աուի
30 գուշտընէ տը խապըթը պուն ։ Համա կավա քօ պըրէյան
պըհիսթըն աուի Գայսերիէ պըրըն , ու ժը ուէ շիանտըն
31 աուի լը Թարսուսէ ։ Ուէ չաղէ սելամեթէ ճեմաթան
հա՛պու , լը հէմի Յէհուտըսթանէ ու Ճէլիլէ ու Սամա-
րիայէ , մամուր տը պօ պու ու պը թըռսա Խօտէ ու
պը տըլ վըռասընէ Րուհ էլ Գուտսէ պը ջունտընէ փըռ-
32 տը պօ պուն ։ Ու կավա քօ Փէթրոս լը հէմի ճիյան տը
կէռիա , լը Լուդիյատա սաքին պուն լը պաս ազիզան
33 ժի ջու ։ Ու լը ուէ պը Ենէա նավ մա՛ռուվ քի տի ,
քօ ժը հաշթ սալան լը լըհէֆտա քէօթրիւմ ռա քէթի
34 պու ․ Ու Փէթրոս ժէռա կօ ․ Եա՛ Ենէա , Իսա էլ Մեսիհ
ժը դառա չիֆա տըտա՛ , ռապը՛ լըհէֆէ խօ ռասթ քը՛ ,
35 աւ ժի զուվա ռապու ։ Ու աւ հէմիան քօ լը Լուդիայէ
ու լը Սարօնէ սաքին տը պօ պուն աուի տին , ու լը
36 Րապպ վէկէռիան ։ Ու լը Յաֆատա պը Տաբիթա նավ
չակըրտ ժըն քի հա՛պու , քօ Թէրճիւմէ պըպը Ճէյրան՝
կօթընա՛ , ուիա պը խէր ամէլ ու սատաքա դըժի ժըն
37 քի պու ։ Ու պու քի լը ուի ռօյանտա աւ նախօշ պու
38 ու մըր , աուի շուշտըն ու լը պալանտա տանին ։ Ու
Լուդիա նէզա Յաֆայէ պու ․ Նուա չակըրտան պըհիս-
թըն քօ Փէթրոս լը ուէ ա՛ , ժէռա տու մա՛ռուվան
շիյանտըն , լավա քըրընէ քօ տէրէնկ նա դէվա՛ ժը ուան-
39 ռա հաթընէ ։ Փէթրոս ժի ռապու պը ուանռա հաթ ․
ու կավա քօ հաթ , աուի լը պալանէ պըրըն , ու հէմի
ժընէպիյան լը տօռա ուի սա՛քընին՝ տը կըրիան՝ ու նշան

տըրտան աւ խաֆիֆթանըան ու ճըլյան՝ քօ Ճէյրան տըքըր ,
40 կավյա քօ պը ռանռա պու ։ Ու Փէթրոս ժի հէմիան
տա̆րըխա̆ քըր լը սէր չօքան հաթ ու նըմէժ քըր , ու լը
ճէսէտէ մէկէռիա կօ . Էյ Տաբիթա ռա՛պա̆ , ուի ժի
ջահվէ խօ վէքըր , ու Փէթրոսէ տի , ռապու ռաստ
41 ռօնըշտ ։ Ուի ժի տէսթէ խօ ժէռա տա , ու հա̆լյանի
աուի . ու աղիզան ու ժընէպիան կաղի քըր՝ լը պա̆ր
42 ուան աուի սաղ սա̆քընանտ ։ Ու դըշդէ հան լը նավյա
հէմի Եաֆայէ մալում պու , ու փըռան ժը խօտէռա
43 իման անին ։ Ու պու քի աւ՝ լը Եաֆատա լը պա եէքի
տապաղ նավէ էքէ Շըմհուն՝ փըռ ռօյան սա̆քընի ։

ՍԷՐ 10

1 Լը Գայսէրիտա մա̆ռուվ քի հա̆պու՝ նավէ էքէ Կոռ֊
նէլիոս , եիւզպաշի՝ ժը իտալիալի հալթը կօլթան պէօ֊
2 լիւկէ . Տինտար ու ժը խօտէ թըռսօղ մա̆ռուվ քի պու
պը հէմի մալա խօ , քօ ժը խայիջէռա փըռ սատագա
3 տըտա , ու հէր ուխթ ժը խօտէռա նըմէժ տըքըր ։ Մա̆֊
ռուվէ հան լը ռօ սաաթ լը ուխթա նա̆հանտա լը խա̆վնա
աշիքէար մէլէքէ խօտէ տի , քօ լը հընտուռ լը պա
4 ուի հաթ ու կօ . Եա՛ Կոռնէլիոս . Ուի ժի լէ պը մէզա̆
քըրըընէ ու պը փըռ թըռսընէ՝ կօ . Ջը՞ ա̆ , Եա՛ Էֆէնտի ,
ուի ժի կօ ժէռա . Նըմէժ ու սատագայէ դա ժը պօյ
5 զիքրէ լը պա̆ր խօտէ ռապուն ։ Նուա լը Եաֆայէ մա̆֊
ռուվ պը շէյինա̆ , ու կաղի քա̆ պը Շըմհուն նավ եէքէ՝
6 քօ Փէթրոս դէ քօթան . Ուիա ոդա միսաֆըր լը պա
եէքի Տապաղ պը նավ Շըմհուն տը սա̆քընա̆ , քօ մալա
7 էքէ նէզա պահրէ ա̆ ։ Ու կավյա քօ ջու աւ մէլէքէ քօ
բէռա խապէր տըտա , ժը ղուլամէդ խօ տը տույան
կաղի քըր , ու տայիմա լը պա ուի սա̆քընանտօղան
8 տինտար ասքէր քի , Ու հէմի ժի նագլ քըր ժը ուան֊
ռա ու ուան լը Եաֆայէ շիյանտ ։
9 Ու լը ռօյա տըն կավյա քօ ուան լը ռէ պը ջունտընէ՝

նէզա պաժէր պուն․ Փէթրոս սաաթ լը ոխթա չէչանտա
10 լը խանիյէ ռապու նըմէճ քըրըմէ ։ Ու պը փըռ պըչի
պունէ՝ տը խօստ դաամ քըրընէ․ ու կավլա քօհապըր
տը քըրըն՝ լը սէր ուխ խայիշ պունա Ֆըքըրէ հաթ․
11 Ու տի ազիւման հաթը վէպուն․ մանըլն ոդա չարչաֆ
ժը չար ալի հաթը կրէտան Ֆըրրադ քի հաթը խուարի
12 լը սէր արտէ․ Քօ լը նավ էքէտա հաձպու հէմի չար
պէ հայվանէդ արտէ ու ճանավարան ու սողունան ու
13 դայրա ազիւմանան ։ Ու տանկ քի պու ժէռա, Եա՛
14 Փէթրոս ռա՛պա՛ սէրժէքա՛ ու պըլխօ ։ Համա Փէթրոս կօ․
Հաշա՝ Եա՛ Րապպ․ զիրա մը փալթ ճարա դըշդէ նափաք
15 եա մուրտար նա՛ խուարի՛ ։ Ցիսա ճար քի ժի տանկ
քի հաթ ժէռա, աւ դըշդ քօ Ալլահ փաք քըրի՛ դու
16 նափաք հասապ մա՛քա՛ ։ Ու ուխա սէ ճարան պու ու աւ
17 Ֆըրադ լը ազիւմանան հաթը հա՛լանի՛ն ։ Ու Փէթրոս
կավլա քօ լը տըլէ խօտա թաճիւպ տը մա ժը պօյ աւ
խա՛վ քօ տի էրքը տէ չը պըպը, վահա ժը Կոռնէլիոս
հաթը չիյանտըն մա՛ռուվան մալա Շըմհուն փըռս քըրըն․
18 ու լը պա՛ր տա՛րի սա՛քընըն․ Ու պը կաղի քըրընէ տը
փըռսիա պուն, էրքը Շըմհուն քօ Փէթրոս դէ կօթան
լը վրր միսաֆի՞ր ա՛ ։
19 Ու կավլա քօ Փէթրոս լը սէր աւ խա՛վէ տը Ֆըքըրի
պու, Րուհ էլ Գուտս կօ ժէռա, վահա սէ մա՛ռուվան
20 դա փըռս տըքըն․ Նուա ռապա՛ խուարի հառա՛ ու
փալթ վէսվէս քի մա՛քա՛ ու պը ռանռա հառա՛, զիրա
21 մը ուան շիանտի՛ ։ Ու Փէթրոս ժի հաթը խուարի լը
պա աւ մա՛ռուվան ու կօ․ Վահա ա՛զ ըմ աւ մա՛ռուվ
քօ հուն լէ տը փըռսըն, ժը պօյ չը՞ հուն հաթըն ։
22 Ուան ժի կօն․ Կոռնէլիոս եւզ պաշի սառըֆ ու ժը
Խօտէ թըռսօղ հէմ ժը հէմի միլէթէ Եէհուտիան հաթը
շէհատէթ պուն մա՛ռուվ, ժը ազիզ մէլէք քի կըն
սա՛նտ, քօ դա լը մալա խօ կաղի քա՛, ու ժը դա խա-
23 պէրան պըպըհէ ։ Ուէ չաղէ ուան կաղի քըր լը հըն-
տուռ, ու լը պա խօ փօնախ քըր․ ու աւ ռօյա տըն

Փէթրոս ռապու ու պը ուանռա ջու ու չէնտ պըրէյան
24 ժի ժը Եաֆայէ բէռա ջուն ։ Ու աւ ռօյա տընէ քէթըն
լը Գայսարիէ , Կոռնէլիոս խըսումէ խօ ու խաս տօս‿
տէդ խօ ճըվանտը պու ու ժը ուանռա տը բէ պու ։
25 Ու կավա քօ Փէթրոս լը հընտուռ տը քէթը պու , Կոռ‿
նէլիոս լը պա՛ր ուի ռապու , ու լընկա ուի քէթ ու
26 սէճտէ տըքըր ։ Համա Փէթրոս աուի լը սէր լընկան
սա՛քընանտ ու կօ ․ Ռապա՛ պը սէք ա՛ժի մա՛ռուվ ըմ ։
27 Ու բէռա պըր խապէր տանէ լը հընտուռ քէթըն , ու
28 լը ուէ փըռ մա՛ռուվան հաթը ճըվանտըն տի ։ Ու կօ
ժը ուանռա ․ Հուն զանըն քօ ժը մա՛ռուվ քի Եէհու‿
տիռա պը պաշդա միլլէթռա ալագա քըրընէ՝ եախօտ
նէզ պունէ՝ չէրի նընա՛ , համա Խօտէ ժը մըռա նիշան‿
տա քօ ժը մա՛ռուվան եէքէռա մուրտար՝ եախօտ նա‿
29 փաք նա՛ պէժըմ ։ Ժը պօյ էքէ ա՛ժի քօ հաթըմ կազի
քըրըն՝ պէ զըտ կօթընէ հաթըմ , համա նուա փըռս
30 տըքըմ քօ ժը չը՞ սէմէտէ հուն մը կազի քըրըն ։ Ու
Կոռնէլիոս ժի կօ ․ Ջար ռօ ավուլ հաթա ուէ սաաթէ
մը ռօճի տը կըրըթ , ու սաաթ նա՛հանտա լը մալա խօ‿
տա նըմէճ տըքըրը պուըմ , ու վահա պը ճըլէ պա՛րըգի
31 մա՛ռուվ քի լը պա՛ր մըն սա՛քընի , ու կօ ․ Էյ Կոռնէ‿
լիոս նըմէճէ դա հաթը պըհիստըն , ու լը պա՛ր Խօտէ
32 սատագայէ դա զիքըր պուըն ։ Նուա մա՛ռուվ պը չէյինա՛
լը Եաֆայէ , ու Փէթրոս հաթը կօթան Շըմհունէ կազի
քա՛ , ուիա լը մալա տապաղ Շըմհունէ լը պա պահրէ
միսաֆիր ա՛ , քօ կավա քօ պէ ժը դառա տէ խապէր
33 պըտա՛ ։ Նուա լը ուէ սաաթէ մը ժը դառա մա՛ռուվան
շիանտ , դա ժի ճանճ քըր քօ հաթի , նուա ա՛մ հէմի
ժի լը պա՛ր Խօտէ հազըր ըն , կօտարի քըրընէ աւ հէ‿
մի դըշդան՝ քօ ժը Խօտէ ժը դառա էմր պուա՛ ։
34 Ու Փէթրոս տա՛վէ խօ վէքըր ու կօ ․ Ասահ ա՛զ ֆէհմ
35 տըքըմ քօ Խօտէ լը խաթըր մէզա՛ նա քա՛ ․ Լէ լը նավա
հէմի միլլէթան՝ աւ քօ ժէ տը թըռսա՛ , ու սատագաթ
36 տը չըզուլա՛ , ժէռա մագպուլ ա՛ ։ Աւ քէլամ քօ դուռէ

իսրայէլըա խօտէ շխյանտ սէլամէթ վազ քըրընէ պը
տէսթէ իսա էլ Մէսիհէ , ուիա ա̃ խօտի է հէմիան ․
37 Հուն ձանձ տը զանըն աւ դըշդ քօ լը Նավ հէմի Եէ-
հուտիսթանէ ժը ճէլիլէ հաթը տէսթ քըրըն , ժը աւ
38 Թահֆիլէ բաշ՝ քօ Հաննա վազ քըր ։ Մէսիհ քօ ժը Նաս-
րաթէ պու , քօ խօտէ աուի պը Բուհ էլ Գուտս մէսհ
քըր ու պը գուվէթէ քօ կէռիա պը գանճի քըրընէ ու
ժը Շէյդանէ էզիյէթ քշանտօղան պը սաղ քըրընէ , չըմա
39 քօ խօտէ պը ուիռա պու ։ Ու ա̃մ շահիտ ըն ժը աւ
հէմի դըշդան , քօ քըր լը Նավ տիյարէ Եէհուտիան
ու լը Նավա Գուտսէ , աւ քօ ժը տարէ պը ալագան-
40 տընէ դուշտըն ժի ։ Խօտէ ուիա լը ռօժա սըսէյանտա
41 գըյամ քըր , ու աշիքեար քըր ուի , Նա քի ժը հէմի
գավմէռա , իլլա ժը խօտէ ժը ավըլ հաթը նասպ պուն
ժը շահիտանռա , եանի ժը մա̃ռա քօ աւ ժը մըրիյան
բաշէ գըյամ քըրընէ պը ուիռա թա̃վ մա̃ խուար ու
42 վէխուար ։ Ու ժը մա̃ռա թէնպիհ քըր քօ ժը գավմէռա
վազ ու շահատէթի պըքըն էրքը է մըրիյան ու սաղան
43 ժը խօտէ թային պուն հաքիմ աւ ա̃ ։ Հէմի փէյղէմպէ-
րան ժէռա շահատէթ տըքըն՝ քօ հէմի ժէռա իման
անօղան պը Նավէ ուի ավֆիթիյէ կիւնէյան տըսթինըն ։
44 Ու կավա քօ Փէթրոս խապէրէ հան խապէր տըտա ,
Բուհ էլ Գուտս լը սէր աւ հէմիան քէթ քօ սէօզէ կօ-
45 տարի տըքըրը պուն ։ Ու ժը սիւնէթէ պուն իթիգաթ-
լիան աուան քօ պը Փէթրուէ հաթը պուն՝ մաթ ման ,
քօ պախշիշէ Բուհ էլ Գուտս լը սէր թայֆան ժի հաթը
46 ըըժանտըն ։ Ձիրա տը պըհիստը պուն ժը ուան քօ
պաշգա զըմանան խապէր տըտա պուն ու ժը խօտէռա
47 Թազիմ տը տա պուն ։ Ուէ չաղէ Փէթրոս ճէվապ տա ․
Ցըքեա՞ը եէքէ ավ մանի պըքա̃ քօ ուանան Թահֆիլ
Նա̃՛ պըն , ուան քօ Բուհ էլ Գուտսէ ժի սա̃նտըն ոգա
48 մա̃ ։ Ու էմր քըր՝ քօ պը Նավէ խօտէ Թահֆիլ պըպըն ,
ուէ չաղէ ժէռա լավա քըրըն քօ չէնտ ռօժան լը պա
ուան պը սա̃նքըն ա̃ ։

ՍԷՐ 11

1 Ու րէսուլան ու պըրէյան քօ լը ալիյէ Յէհուտիսթա-
նէտա պուն պըհիստըն քօ Թայֆան ժի քէլամուլահէ
2 ղապուլ քըրըն ։ Համա կավա քօ Փէթրոս լը Գուտսէ
ռապու, ժը սիւնէթէ պուօղան ըէռա փըմ տը ջօ պուն ։
3 Ու տը կօթը պուն քօ դու լը մալա սիւնէթսըզ, մը-
4 ռուվան քէթի, ու պը ուանռա դա խուար ․ Ու Փէթրոս
ժի տէսմ քըր պը սըրայէ ժը ուանռա նագըլ քըրընէ
5 Ու կօ ։ Մը լը Յաֆատա նըմէճ տըքըր, լը խայիշ
պունա ֆըքըրա խօտա մը խըմըլըք տի, ֆըրագ քի մըզըն
ոդա ճավ ժը չար ալիյան ժը ազիւմանան հաթը ալա-
6 գանտըն հաթը խուարի, հաթա կիհըշթը մըն ․ Քօ լը
սէր էքէ մը ջահվէ խօ պըլընտ քըրընէ, ու մը տի չարփէ
հայվանա արտէ ու ճանավարան ու սողունան ու դայրա
7 ազիւմանան ։ Ու մը տընկ քի պըհիսթ քօ ժը մըռա
8 կօ ․ Յա՞ Փէթրոս ռապը՜ սէրժէքը՜ ու պըխօ ։ Համա մը
կօ ․ Հաշա՛ Յա՞ Րապպ, ղիրա նախիաք եա մուրտար դըշդ-
9 քի դաթ լը տէվէ մըն նա ջումը՜ ։ Ու տիսա իքինճի ճարան
ժը ազիւմանան ժը ազիւմանան տընկ քի ժը մըռա
ճէվապ տա, դըշդէդ փագըժ քըրընէ խօտէ դու նախիաք
10 հասապ մը՜ քը՜ ։ Ու իա ճարա սըսէյան պու ․ ու տիսա
11 հէմի ժի լը ազիւմանա հաթը հը՜լանին ։ Ու վահա լը
ուէ սաաթէ լը աւ մալ քօ ը՜զ տը պուամ, ժը Գայսա-
րիէ ժը մըռա հաթը շիյանտըն սէ մը՜ռուվան կիյան ։
12 Ու Րուհ ժի ժը մըռա կօ ․ Քօ պը ուանռա հը՜ռըմ, պէ
վէսվէսէ քըրընէ, աւ շէշ պըրէյան ժի պը մըռա ջուն ․
13 ու ը՜մ քէթըն լը մալա աւ մը՜ռուվ ։ Ու աւ ժը մը՜ռա
նագըլ քըր էրքը չավան լը մալա խօտա մէլէքէ տի,
քօ սը՜քըրնի պու ու տը կօթ ․ Լը Յաֆայէ մը՜ռուվ պը
չէյինը՜ ու կազի քը՜ Շըմհունէ՝ քօ Փէթրոս ժի դէ կօ-
14 թըն ․ Քօ աւ ժը դառա սէօղան տէ խապէր պըտը՜,
քօ պը ուան հէմ դու ու հէմ հէմի մալա դա տէ խէլաս

15 պըպըն ։ Ու չավան քօ մըն տէսթ քըր խապէր տանէ ·
Ռուհ էլ Գուտս լը սէր ուան քէթ , չավան քօ աւուլ
16 լը սէր մա ժի ։ Ուէ չաղէ մը պիրա խօ անի քէլամէ
Ռապպ , քօ տը կօթ , Հաննա պը աւ թահֆիլ քըր · հա-
17 մա հուն տը Ռուհ էլ Գուտս տէ թահֆիլ պըպըն ։ Նուա
էրքը Խօտէ համան աւ պախշիշ տա ժը ուանռա , չա-
վան քօ ժը մառա ժի , կավա քօ Ռապպ Իսա էլ Մէսիհ-
ռա իման անին , ա՛զ քի՞ պում քօ գատըր պըպըմ Խօտէ
18 մանի քըրընէ ։ Նուա ուան կավա քօ դըշդէ հան պը-
հիստըն , հուսգութ պուն · ու ժը Խօտէռա շըքըր քը-
րըն ու կօն · վուսանմ Խօտէ ժը պօյ հայաթէ ժը թայ-
ֆանռա ժի թօպա տա ։
19 Նուա ժը սէմէտէ սըխլէթէ մըրընէ Ստէփանոսէ պէ-
լա պունօղան հաթա լը Փինէկէ ու Գըպըրըզէ ու Ան-
թաքիայէ կիյան ու ժը եէքէռա քէլամուլահէ Նա տը
20 կօթըն , լէ թանէ ժը Եէհուտիանռա ։ Համա ժը ուան
հընըքան մառուվէ Գըպըրըզէ ու Կիւրէնայէ պուն , ուան
քօ կավա քօ լը Անթաքիայէ քէթըն՝ պը եունանիան-
ռա խապէր տըտա պուն Ռապպ Մէսիհէ պը վաղ քը-
21 րընէ ։ Ու տէսթէ Խօտէ պը ուանռա պու , ու փըռ
մառուվան պը իման անինէ լը Ռապպ վէկէռիան ։
22 Ու լը սէր ուան խապէրէ հան լը կօյա քիլիսայէ
Գուտսէ կիյա , ու Բառնաբասէ շիյանտըն՝ քօ հաթա
23 Անթաքիաէ հառա՛ ։ Քօ կավա քօ հաթ՝ լութֆա Խօ-
տէ տի , շաղ պու · ժը հէմիանռա նասիհաթ տըքըր ·
պը փէթիյէ տըլ ժը Ռապպռա սատըք պը մանըն ։
24 Ջիրա մառուվ քի գանճ պու , ու պը Ռուհ էլ Գուտս
ու պը իման դըժի , ու ժը Ռապպռա փըռ խալք դէտէ
25 պու ։ Ու բաշէ Բառնաբաս լը Թարսուսէ ռապու , քօ
լը Սօղոսէ պը կէռա , ու աանի պը տիթընէ լը Անթա-
26 քիայէ անի ։ Ու պու քօ թամամ սալ քի ուան պը քի-
լիսայէ եէք ճի պը ճըվանտընէ , ժը փըռ խալքէռա
հին քըրըն , հէմ շակըրտան աւուլ լը Անթաքիայէ
քըրիսթիան նավ կըրթըն ։

27 Ու լը ուէ ռօյան ժը Գուտսէ փէյղէմպէրան լը Ան-
28 թաքիայէ չուն ։ Ու ժը ուան պը Ագաբոս նավ եէքէ
ռապու պը գուվէթէ Րուհ պէյան քըր քօ լը հէմի
տընէ ղալայի քի մէզըն տէ պըպը , քօ ուէա լը ռօյա
29 Կլօթիյոսէ պու ։ Ու ժը շակըրտան հէր եէքէ լը կէօրա
գուտրէթէ խօ հէր քէս գարար քըրըն , լը Եէհուտիս-
թանտա սաքին պուն ժը պրէյանուա եարտըմ պը չէ-
30 յքըրըն . Վօ ւճրա ժի քըրըն ժը էրէցանուա պը չիյան-
տընէ պը տէսթէ Բառնապասէ ու Սօղոսէ ։

ՍԷՐ 12

1 Ուէ չաղէ Հիրօտիս փատիշահ տէսթ ավէթ ժը քի-
2 լիսայէ հընըքան էզիյէթ քըրընէ ։ Ու պրէյ Հաննա Եա-
3 գուպէ պը շուր գուժթ ։ Ու կավա քօ տի խօշա Եէ-
հուտիան դէ , ժը ուի պաշտա Փէթրոս ժի կըրթ , ու
4 ռօյա խամըրսըզան պու ։ Ու կավա քօ աուի կըրթ
լը զընտանէ տանի , ու աուի ժը պօյ խօտի քըրընէ՝
հէր եէքի ժը չար նէֆէրան իպարէթ ժը չար թախըմ
ասքէրանուա թէսլիմ քըր , գիրա տը խօստը պու քօ՝
աուի ժը բաշէ պասէքէ ժը խալգէուա պը տէրինէ ։
5 Նուա Փէթրոս լը զընտանտա տըհաթ խօտի քըրըն ,
համա քիլիսա պէ սէքընանտըն ժը Խօտէուա նըմէժ
6 տըքըր՝ ժը պօյ ուի ։ Ու կավա քօ Հիրօտիս խօստ աուի
տէրանին , ուէ շէվէ Փէթրոս պը տու զէնճիրան հաթը
կըրէտան՝ լը նավա տու ասքէրան խէվա տը ջօ պու .
ու լը պէր տէրիյէ պէքչիան զընտանէ տը բէ պուն ։
7 Ու վահա մէլէքէ Խօտէ հաթ , ու լը աւ ճիտա ռօհնի
քի փարլամիշ պու , ու լը դա նըշաէ Փէթրոսէ պը խըս-
տընէ՝ աուի ռա քըր , ու կօ . Զուվա ռապը . ու ժը
8 տէսթէ ուի զէնճիրան քէթըն ։ Ու մէլէք կօ ժէրա .
Փըշտա խօ կըրէտա , ու սօլա խօ բէքը , ու վէ ուսան քըր ,
ու կօ ժէրա . Ճըլէ խօ օրկըր ու օրա լը տու մըն .
9 Ու աուի ռապու ու լը բէյ ուի ջու , ու նա տըզանը

պու էրքը ժըր աւ մէլէքէ պուն դըշդ ռասստ ա՛, լէ թախմին
10 տըքըր քօ խա՛վ տը պինա՛ ։ Ու կավա քօ պիրինճի հէմ
իքինճի գարագօյէ պըհուրթըն լը պաժէր պրօղ լը տա՛-
րիյէ ասըն հաթըն, քօ ժը ռւանռա աւ ժը խօ հաթը
վէ պուն, ու ուան տա՛ր քէթըն քուչա քի պըհուրին,
11 ու լը ուէ սաաթէ մէլէք ժէ վէդաթիա ։ Ու Փէթրոս
աւ ժը խօ հաթ ու կօ․ Նուա պըռւա տըզանըմ քօ Խօտէ
մէլէքէ խօ շիանտ ու ժը տէսթէ Հիրօտիսէ խէլաս քըր
12 ու ժը հէմի ումուտէ գավմէ Եէհուտիան ։ Ու Ֆըքըրի
հաթ լը մալա Մարգոս հաթը կօթան Հաննա տիա ուի
Մէյրէմէ, լը քօ քի վըռւան հաթը պուն ճըվանտըն
13 Նըմէճ տըքըրըն ։ Կավա քօ տա՛րիյէ հավշէ խըստ Հռւոդէ
14 Նավ դարվաշ քի չու կօտարի քըրընէ․ Ու կավա քօ
տա՛նիյէ Փէթրոսէ Նաս քըր ժը շաղիթիյէ տա՛րի վէ նա՛
քըր լէ լը հընտուռ պաղիա նադըլ քըր՝ էրքը Փէթրոս
15 լը պա՛ր տա՛րիյէ սա՛քընիա՛․ Համա ուան կօն ժէռւա․ Դու-
տին պույ, համա աւ լը սէօզա խօ տը սա՛քընի պու
էրքը ահվա ա՛, Նուա ուան կօթըն․ Մէլէքէ ուի ա՛ ։
16 Համա Փէթրոս պէ սա՛քընանտըն լէ տը խըստ, ու կավա
17 քօ վէքըրըն աուի պը տիթընէ մաթ մա՛ն ։ Համա աւ
պը տէսթ ժը ուանռա իշարէթ տըքըր քօ հըշ պըն,
ու ժը ուանռա նադըլ քըր էրքը չավա Խօտէ աուի ժը
զընտանէ տա՛րանի, ու կօ․ ուիա ժը Եագուպռա ժը
պրէյանռա նադըլ պըքըն, ու ռապու պաշդա ճի չու ։
18 Ու կավա քօ սըպէ պու, աճապա Փէթրոս չավա՛ն պու
19 լը նավ ասքէրան վըռւ վէլվէլէ քի պու ։ Ու Հիրօտիս
ժի կավա քօ աուի խօստ, ու նա՛՛ տի՝ պէքճիան թէֆ-
թիշ քըր՝ ժը դաթլ պունռա էմր քըր․ ու աուի ժը
Եէհուտիսթանէ չու լը Գայսարիյէ ու լը ուէ տը սա՛քընի
պու ։
20 Ու Հիրօտիս պը Տիւրոսըռւան ու պը Սիդօնըռւան
վըռւ տըժմըն պօ պու, ուան ժի պը Եէք իթիֆաք ժէռւա
հաթըն, ու խասս օտապաշիէ փատիշահէ դանտուրմիշ
քըրըն Բղաստոսէ, սուլհ պուն տիքէկ տըքըրը պուն՝

զիրա ուլաթէ ուան ժը ուլաթէ փատիշահէ ապուր տը
21 սէնտը պու․ Ու լը մալում ռօժ քի Հիրոտիս ճըլէ փա_
տիշահանի օրկըրթը պու լը քիւրսիյա ռունըշթը պու
22 ժը ուանռա խապէր տըտա պու ։ Ու խալք ժի տը գ.իրա
էրքը աւ տանկէ խոտէ ա , ու նա տանկէ մըռռովէ ։
23 Ու լը ուէ սաաթէ մէլիքէ խոտէ աուի խըստ , զիրա
իզզէթ ժը խոտէռա նա՛ տա , ու պը ճէմէ գուրման պու_
նէ , ռուհէ ուի ռապու ։
24 Ու քէլամուլահէ փըռ տը պօ պու ու զէտէ տը պօ
25 պու ։ Ու Բառնապաս ու Սօղոս կավլա քօ խըզմէթէ խօ
տամա քըրըն , ժը Գուտսէ վէկէռիան , Հաննա՛ Մարգոս
հաթը կօթան ժի պը խօռա պը սէնտընէ ։

ՍԷՐ 13

1 Ու լը Անթաքիատա պուն լը քիլիսէտա հընըք փէյ_
ղէմպէրան ու խօճայան հմպուն , եանի Բառնապաս ու
Նիւքէր հաթը կօթան Շըմհուն , ու Ղուկիոսէ Կիւրէնի ,
հէմ՝ պը ըըպ պաշի Հիրոտիս հաթը խօտի պուն Մանայէն
2 ու Սօղոս ։ Կավլա քօ ուանան լը խըզմէթէ խօտէ պուն ,
ու ռօճի տը կըրթը պուն , Ռուհ էլ Գուտս կօ , Ճիյէ
պըքըն ժը մըռա , Բառնապասէ ու Սօղոսէ ժը պօյ աւ
3 շըղուլ , ժը պօյ էքէ քօ մը ուան կազի քըրիյ ։ Ուէ
չաղէ ուան բաշէ ռօճի կըրթընէ ու նըմէժ քըրընէ տէսթէ
խօ լը սէր ուան տանին ու շիանտըն ։
4 Նուա ուանան ժը Ագիզ Ռուհէ հաթըն շիանտըն լը Սէ_
լէվկիայէ չուն , ու ժը ուէ լը Գըպըրըսէ պըհուրթըն ։
5 Ու լը Սաղամինայէ պը կըհիշտընէ՝ լը աէրէ Եէհուտիան
քէլամուլահէ վազ տըքըր պուն ․ ու Հաննա ժի խըզ_
6 մէթճի քի ուան պու ։ Ու պը կէռանտընէ լը աւ հէմի
ատայէ հաթա Պաֆօսէ , լը ուէ տըրէվ փէյղէմպէր
ֆալճի Եէհուտի քի տին , նավէ էքէ Բարէյէսու պու ․
7 ֆօ աւ պը գ.այմագամռա պու , քօ տը հաթը կօթան
Սէրգիոս Պօղոս ․ մըռռով քի պը աքլ , ուիա Բառնա_

բասէ ու Սօղուսէ կաղի քըր խօստ քօ քէլամուլահէ պը
8 պըհիսա՛ ։ Համա Ֆալճի Էլիմաս ժը ուանռա ղարշի
սա՛քընի չըմա քօ ահվա թէրճիւմէ տըլա՛ նավէ ուի՝ քօ
9 տը խօստ ղայմագամէ ժը տինէ վէկէռինա՛ ։ Համա Սօղուս
քօ Պօղոս ժի դէ կօթըն , պը Ռուհ էլ Գուտս հաթը
10 դըժը պուն ջահվ պա՛լըճանտ լը սէր ուի , Ու կօ , Է՞յ
պը հէմի հիլէ ու պը հէմի ֆէնտալաղի դըժը դուռէ
չէյթան՝ տըժմընէ հէմի տստաղաթան տօղրի ռօյա
11 Խօտէ խուար քըրընէ տէ նա՞ սա՛քընի ։ Ու նուա վահա
տէսթէ Խօտէ տէ լը սէր դ-ա պըլըլա՛ , ու տէ քէօռ
պըպի՝ ըէման քի տէ դ-ավ նա՛ պինի , ու լը ուէ սաաթէ
լը սէր ուի տուման ու դ-արի քէթ , ու պը կէռանտընէ
եէքի տրամիշ տըքըր քօ ժը տէսթէ ուի պը կըրա՛ ։
12 Ուէ չաղէ ղայմագամ պա դըշդ քօ պուն տի ու իման
13 անի , վըռա հէյրան պու լը սէր թալիմէ Խօտէ ։ Ու
ուան քօ պը Պօղոսռա պուն ժը Պաֆոսէ ռաալուն հաթըն
լը Պէրգէ լը պաժէրէ Պամֆիլիայէ . համա Յաննա ժը
ուան վէ ղաթիա լը Գուտսէ վէկէռիա ։
14 Ու ուան ժի ժը Պէրգէ ջուն ու հաթըն լը Անթաքիայէ
Պիսիդիայէ ու լը ռօյա չէմուէ քէթըն լը տէրէ ուան
15 ռօնըշտըն ։ Ու պաշէ նօմօսէ ու փէյղէմպէրան խօնտընէ ,
ճէմիյէթ պաշխան ժը ուանռա մա՛ռուլ չիանտըն ու
կօն . Է՞յ պըրէ մա՛ռուվան էրքը ժը ղավմռա նասիհաթ
16 սէօզ քի ո՛ հէյա՛ պէժըն ։ Ուէ չաղէ Պօղոս լը սէր լընկան
պը սա՛քընանտընէ՝ պը տէսթէ խօ իշարէթ քըրընէ կօ .
Է՞յ մա՛ռուվէ Իսրայէլէ հուն քօ ժը Խօտէ տը թըրսըն
17 կօտարի պըքըն ։ Խօտէէ ղավմէ համ պավկէդ մա՛ պը-
ժարթ , ու ղավմէ լը տէյարէ Միսրէ պըլընտ քըր կավա
քօ լը ղուրպէթէտա պուն . ու պը պըլընտ , տէսթէ
18 ուան ժը ուէ տա՛րանի ։ Ու ղասա չըլ սալան լը չօլէտա
19 ուան խօյի քըր ։ Ու լը տէյարէ Քանանէտա հա՛ֆթ
թայֆան պը հէլաք քըրընէ տէյարէ ուան ժը ուանռա
20 տա քօ միրաս պըքըն ։ Ու ժէ ուէ բէվա ղասա չար
սա՛տ ու բէնճէ սալան ժը ուանռա ղաթիյանտա հաթա

21 Սամուէլ փէյղէմպէրէ ։ Ու բաշէ փատիշահ խօստըն ու
Խօտէ ժը ուանուա դուռէ Կիսէ Սաւուղէ տա , ժը գ̇ավմա
22 Բէնիամինէ մռուվ քի , չըլ սալան ։ Ու կավա աուի
կօհուանտ , ժը ուանուա փատիշահ Ցավուտ ռաքըր ,
քօ ժը պօյ ուի շէհատէթի պը տայընէ կօ . Գուռէ Յէսէէ
Ցավուտ մը տի լը կէօրա տըլէ մըն միւթապըգ մռուվ
23 քօ տէ հէմի մէրամէ մըն ինրա պըքա ։ Խօտէ ժը զիւ-
րեյէթէ ուիա լը կէօրա վատէ ժը Իսրայէլռա խէլաս
24 Մէսիհէ ռաքըր . Ու հէժա աւ խըզմէթէ խօ տէսթ
նա քըր , Հաննա ժը հէմի գ̇ավմէ Իսրայէլռա ժը ավուլ
25 Թաֆիլէ Թօպայէ վաղ քըր . Ու կավա քօ Հաննա ռէյա
խօ թէմամ տըքըր կօ . ճզ քի՞ մն հուն Թախմին
տըքըն , ճզ իսա նընըմ , լէ վահա աւ լը բէյ մըն դէ
26 քօ ճզ լայիգ նընըմ սօլա լընկա ուի վէքըրընէ ։ Էյ
մըրէ մռուվան դուռէ ճինսէ իպրահիմէ՝ ու ուան քօ
լը նավ ո՛ ժը Խօտէ տը թըռսըն՝ սէօզա խէլասէ հան
27 ժը ռա հաթը շիանտըն ։ Ջիրա ուան քօ լը Գուտսէ
սաքին ըն ու հիւքմտարէդ ուան կէրէք աուի կէրէք
լը հէր չէմուտա հաթը խօնտըն տաննկա փէյղէմպէրան
նաս նա քըրըն , իլլա ուան թէմամ քըրըն աուի պը հիւքմ
28 քըրընէ . Ու ժը մըրընուա սէպէպ քի ժի պը նա տի-
թընէ , ժը Փիլատոսէ տիլէկ քըրըն՝ քօ աւ պէ դուշտըն ։
29 Ու կավա քօ ժը տէր հադէ ուի աւ հէմի հաթը նըվի-
սանտըն դըշդան թէմամ քըրըն , ժը տարէ անին խո-
30 ւար , լը թըրպէ տանին ։ Համա Խօտէ աուի ժը մը-
րիան ռաքըր , քօ աւ փըռ ռօճան ժը ուանուա խույայի
31 սըռ , Ուան քօ ժը Ձէլիլէ բէռա լը Գուտսէ տըր քէթը
պուն , ուան քօ նուա լը պըր գ̇ավմէ շահիտէ ուի նա ։
32 Էմ ժի ժը ռա վաղ տըքըն աւ վատ քօ ժը պավէդ
33 մռա սօ պու ։ Էմ քի դուռէդ ուան ըն քօ աուի
Խօտէ թէմամ քըր ժը մռա Մէսիհէ պը գըյամ քը-
րընէ , չավան քօ լը իքինճի զապուրտա հաթիա նըվի-
34 սանտըն , դու դուռէ մըն ի , մը իռօ դա զա ։ Ու քօ
աուի ժը մըրիան ռաքըր , ու ճար քի ժի չուրուկիթի

տէ նա՛ պինա՛ , ահվա տը պէ , էրքը ժը ռուա տէ պը
35 տըմ էմին ազիզ վատա Ցավուտէ ։ Նուա լը պաշգա
զապուր քի ժի տը պէ , ժը Ազիզէ խօտա չուրուկիթի
36 տիթըն տէ նա՛ տի ։ Զըմա քօ Ցավուտ լը ասրա խօտա
լը կէօրա մէրամէ Խօտէ խըզմէթ քըր ու մըր , ու լը
պա էժտատէդ խօ հաթը տադինըն , ու չուրուկիթի
37 տի ։ Համա աւ քօ Խօտէ ժը մըրիան ռաքըր , չուրու-
կիթի նա՛ տի ։
38 Նուա մալումէ ո պըպա՛ էյ պըրէ մը՛ռուվան ժը սէմէ-
տէ ուխա ժը ռուա ավֆիթիէ կունէյան դէ վաղ պուն ։
39 Ու ժը աւ հէմի դըշդան քօ պը Նօմօսէ Մուսայէ հուն
գատիր նա՛ պուն սատըղ պունէ պը ուխա հէր քի քօ
40 իման դինա՛ սատըղ տը պա՛ ։ Նուա սագըն պըն նա՛ պա՛
քօ լը սէր ո պէ աւ քօ լը Նավ փէյղէմպէրան հաթիա՛
41 կօթըն ։ Մէզա՛քըն , էյ արհամարհօղան ու շաշ պըն
ու հէլաք պըն ։ զիրա ամէլ քի տէ պը շըղուլըմ լը
ռօյա տա , վուսան ամէլ քի՝ էրքը եէքի ժը ռուա նաղըլ
42 պըքա՛ տէ պավուր նա՛ քըն ։ Ու կավա քօ ժը ուէ ռապուն
լավա տը քըրըն ժը ուանուա քօ աւ չէմուէ տըն ժի
43 սէօզա հանա ժը ուանուա պէ կօթըն ։ Ու կավա քօ
ճըմաթան պէլա պուն ժը Եէհուտիան ու պը իթիգաթ
լը տինէ հաթօղան փըռան լը բէյ Պօղոսէ ու Բառնա-
բասէ Ջուն քօ ուան պը ուանուա խապէր տըտա պուն ,
ու նասիհաթ տը քըրըն ուան , քօ տայիմա լը լութֆա
Խօտէտա գայիմ պը սա՛քընըն ։
44 Ու լը աւ ռօյա չէմուէ տընէ սայքի պաժէր հէմի
հաթըն ճըմանտըն ժը պօյ քէլամուլահէ պըհիսթընուա ։
45 Համա Եէհուտիան կավա քօ աւ գալապայէ տին , պը
հասուտիթի դըժը պուն , ու լը գարշի կօթըննա Պօղոսէ՝
տը կօթը պուն՝ պը զըտ պունէ ու պը քուֆը քըրընէ ։
46 Ուէ չաղէ Պօղոս ու Բառնաբաս ճէսարէթ քըրըն ու
կօն ։ Լազըմ պու քօ ավուլ քէլամուլահէ ժը ռուա պէ
կօթըն , համա չիւնքի հուն աուի բէտ տըքըն , ու հուն
խօ ժը էպէտի հայաթուա լայիգ հասապ նա քըն , վահա

47 ա՛մ ժի ժը Թայիֆանուա վէ տը կէուըն ։ Ջըմա քօ խօտէ
ահվա ժը մա՛ուա սըփարթիա՛ , Մը դա ժը Թայիֆանուա
ռօհնի տանի քօ հաթա փա՛ուա տընէէ ժը պօյ խէլասէ
48 պըպի ։ Ու Թայիֆան ուխա պը պըհիստընէ շաղ տը պօ
պուն ու ժը քէլամուլլահուա իզզէթ տըտա՛ պուն , ու
աւ հէմի քօ ժը էպէտի հայաթուա Թային պօ պուն
49 իման անին ։ Ու սէօղա խօտէ լը աւ հէմի ճիվարատա
50 պէլա տը պօ պու ։ Համա Եէհուտիան իթիգ̇աթլի ու
միւթէպէր ժընան ու այանա պաժէրէ գ̇անտուրմիշ
քըրըն , ու լը սէր Պօղոսէ ու Բառնաբասէ գ̇ավարան-
տըն տա՛րանին , ու ուան ժը սինօրէ խօ տա՛ր կըրտըն ։
51 Ու ուան թօղա լընկա խօ լը գ̇արշի ուան տա ոշանտըն
52 ու լը Գօնեայէ ջուն ։ Ու շակըրտան պը շաղիթիյէ ու
պը Ռուհ էլ Գուտսէ դըժը տը պօ պուն ։

ՇԻՐ 14

1 Ու պու քի ուան լը Գօնեատա լը եէ.ք ճի լը տէրա
Եէհուտիան քէթըն , վըուսան խապէր տան քօ փըռ Եէ-
2 հուտիան ու Եունանիան իման անին ։ Համա լը իմանէ
նա՛ հաթօղ Եէհուտիան տըլէ Թայիֆան ֆիթ քըրըն լը
3 գ̇արշի պըրէյան , լը ֆէսատէ տան ։ Համա ուան փըռ
ոխթ լը ուէ պը սա՛քընանտընէ , պը Ռապպ սէրպէսթ
վաղ տըքըրը պուն , քօ ժը պօյ սէօղա լութֆէ խօ շէ-
հատէթ տըքըր , ու քէրամաթան ու հիքմաթան տըտա
4 քըրըն պը տէսթէ ուան ։ Ու գ̇ալապայէ պաժէր տու
ֆըրգ̇ա պու , հընըքան լը ալյէ Եէհուտիան պուն ու
5 հընըքան ժի լը ալյէ րէսուլան ։ Ու կավա քօ Եէհու-
տիան ու Թայիֆան պը հիւքմտարէդ խօ լը սէր ուան
հիւճում քըրըն , ժը պօյ ուան քըֆր քըրընէ ու դէվըր
6 քըրընէ ։ Ու կավա քօ ուան պըհիստըն ռա՛վլիան լը
պաժէրէդ Լիկայոնիան լը Լիւսարայէ ու Դէրբէէ , լը
աւ ալի սէմթան ու լը ուէ Ինճիլէ վաղ տըքըրը պուն ։

7 Ու լը Լիւստրատա պը լը՟կան զայիֆ մա՜ռուվ քի ռօ-
նըշտը պու, ժը րահմա տէյա խօ թօփալ դա, քօ գաթ
նա կէռիա պու:
8 Ուիա սէօզա Պօղօսէ կօտարի տըքըր, ուի ժի լը ուի
նըհէռթ ու տի քօ ժը սաղ պունռա իմանէ ուի հէյա՜,
9 պը պըլըՙնտ ավազ քի կօ, Ու՛պա՜ ռասատ լը սէր լընկա
խօ պը սէք, աւ ժի տը պազպազի ու տը ջօ պու:
10 Գալաբա կավա քօ քըրընէ Պօղօսէ տին պը գըմանէ
Լիկայօնէ տա՜նկէ խօ հա՜լանին ու կօն, Խօտէան լը քխա-
վէթէ մա՜ռուվան պը քէթընէ ժը մա՜ռա հաթըն խուարի:
11 Ու ժը Բառնաբասռա Դիոս կազի տը քըրըն, ու ժը
12 Պօղօսռա Հէրմէս, չըմա քօ սէօզ պաշի աւ պու: Ու
լը պա՜ր պաժէրտա պուն քէշիշէ փութա Դիոսէ լը պա՜ր
տա՜րիյան նօկըրան ու թաճան անի, պը խալգէռա թա՜վ
13 տը խօստը պու գուրպան քըրըն: Համա կավա քօ
Բառնաբաս ու Պօղօս րէսուլ պըհիստըն, ճըլէգ խօ
գաթանտըն լը նավ գալաբայէ պը պազանտընէ տը
14 գիրա պուն. Ու տը կօթը պուն, Նա՛ մա՜ռուվան դըշդէ
հանա չըմա՞ տըքըն, ա՜մ ժի ոգա ո՛ էլէմ հէպօզ մա՜-
ռուվ ըն, ու վաղ տըքըն ժը ռաա քօ ժը աւ դըշդէ
պաթալան լը սաղ Ալլահռա վէկէռըն, քօ աւ խալգ
քըր ազիւման ու արտէ ու պահրէ ու աւ հէմի դըշդան
15 քօ լը նավ ուան ըն: Քօ լը աւ կէշմիշ ասիրանտա
պա՜րտա ժը հէմի միլէթանռա լը ռէյա խօ պը ջըն:
16 Պը աւ հէմի դըշդան տխսա աւ խօ պէ չէհատէթ նա
հիշթ, ժը ռաա ժը ազիւմանան պարանան ու մահսուլ-
տար էյաման պը տայընէ պը դասաման ու պը շադի-
17 թիան տըլէ ո՛ պը դըժը քըրընէ: Ու դըշդէ հանա պը
կօթընէ անճախ գատըր պուն ճըվաթան սա՜քընանտընէ.
18 քօ գուրպան նա՜ քըն: Համա ժը Անթաքիայէ ու ժը
Գօնիայէ Նէհուտիան հաթըն ու գալաբայէ գանտուվիշ
քըրըն ու Պօղօսէ դէվըր քըրըն, ու ժը պաժէրէ տա՜ր
քշանտըն, պը թախմին քըրընէ՝ էրքը մըրէա՜:
19 Լաքին կավա քօ շակըրտան լը չար ալիյէ ուի կըրթըն՝

ռապու լը պաժէր քէթ ու աւ ռօյա տընէ պը Թէ՛վլի
20 Բառնաբասռա լը Դէրբէ ջու ։ Ու ուան լը աւ պա֊
ժէրտա պը վաղ քըրընէ ու փըռան պը շակըրտ քըրընէ
վէկէռիան լը Լիւստրայէ լը Գօնեայէ ու լը Անթաքիայէ ։
21 Ու տըլէ շակըրտան պը գավի քըրընէ , ու պը նասի֊
հաթ քըրընէ քօ լը իմանտա գավի պը մինըն , ու տը
կօթըն էրքը ժը մառա լազըմէ պը փըռ սըխլէթան լը
22 փատիշահիթիյէ խօտէ քէթըն ։ Ու կավա քօ ժը ուանռա
ժը հէր եէք քիլիսառա երէցան նասպ քըրըն , պը ռօճի
ու պը նըմէճ քըրընէ , ուան ժը Ռապպըռա հավալա
23 քըրըն՝ ժը աւռա քօ իման անի պուն ։ Ու լը Պիսի֊
24 Թիատա պը կէռանտընէ հաթըն լը Պամփիւլիայէ ։ Ու
լը Պէրգէտա քէլամուլահէ պը խապէր տանէ լը Ատա֊
25 լիայէ ջուն ։ Ու ժը ուէ ժը պահրէ լը Անթաքիայէ
ջուն , ժը ուէ քօ ժը լութֆէ խօտէռա հավալա պօ
26 պուն ժը պօյ աւ շըղուլ քօ Թէմամ քըրըն ։ Ու կավա
քօ հաթըն քիլիսա լը եէք ճի ճըվանտըն ու նագըլ քըրըն
չը քօ խօտէ պը ուանռա քըրը պու • քօ ժը Թայի֊
27 ֆանռա տէրյէ իմանէ վէքըրը պու ։ Ու լը ուէ փըռ
զէմանան պը շակըրտան սաքընին ։

ՍԷՐ 15

1 Ու հընըքան ժը Եէհուտիսթանէ հաթըն պըէյան հին
տըքըրը պուն՝ քօ էրքը լը կէօրա ատաթա Մուսա հուն
2 սիւնէթ նապըն նըքարըն խէլաս պուն ։ Նուա Պօղոս ու
Բառնաբաս լը գարշի ուան բաշէ փըռ նիզա՛ ու միւ֊
ճատէլէ քըրընէ գարար տան քօ Պօղոս ու Բառնաբաս
ու չէնտ նաս ժի ժը ուան ժը պօյ մէսէլէ հան պը ջուն
3 լը Գուտսէ ժը ռէսուլանռա ու ժը իխթիարանռա ։ Նուա
ուան կավա քօ ժը քիլիսայէ հաթըն շիանտըն վէկէռան
տընէ Թայիֆան պը նագըլ քըրընէ՝ ժը Փիւնիկայէ ու
ժը Սամարիայէ տը պըհուրը պուն ու ժը հէմի պըէյան֊
4 ռա մազըն շագիլթի տըտա պուն ։ Ու կավա քօ կըհիշ֊

տըն լը Գուտոսէ ժը քիլիսայէ ու ժը ռէսուլան ու ժը
իխթիարան ղապուլ պուն , ու նա̆թլ քըրըն չըքօ խօտէ
5 պը տէսթէ ուան քըրը պու ։ Ու հընըքան ժը մէզհէպէ
Ֆարիսիան քօ լը իմանէ հաթը պուն ռապուն՝ ու տը
կօթըն ․ Էրքը լազըմ ուան սիւնէթ քըրըն ու թէնպիհ
6 պըքըն քօ նօմօսէ Մուսայէ պը ռէն ։ Ու ռէսուլան ու
իխթիարան հաթըն ճըվանտըն ժը պօյ դըշդէ հան
7 շավըր քըրընէ ։ Ու բաշէ փըռ միւճատէլէէ Փէթրոս
ռա պու ժը ուանռա կօ ․ Էյ պըրէ մա̆ռուվան հուն
զանըն քօ ժը ռօյա ավըլ խօտէ մը պըժարթ ժը նավ
մա̆ , քօ պը տա̆մէ մըն թայիֆան սէօզա ինճիլէ պը պը-
8 հէն ու իման պինըն ։ Ու ղալպան զանօղ խօտէ շէհատէթ
քըր ժը ուանռա , Ռուհ էլ Գուտսա ժի տա ժը ուանռա՝
9 չավան քօ ժը մա̆ռա ժի ։ Ու մայէնա մա̆ ու ուան
ղաթ ֆարգ քի նա̆ քըր պը իման տըլէ ուան պը փագըժ
10 քըրընէ ։ Նուա չըմա̆՞ խօտէ տը ճարպինին , լը սէր
ստուիյէ շակըրտան վուսան նիրի քի պը տա ղինընէ ,
քօ պաւի նա̆ պավէդ մա̆ ու նա̆ ժի ա̆մ ղատիր պուն
11 հա̆լանինէ ։ Համա ա̆մ իման ղինըն քօ պը լութֆէ Ռապպ
12 Մէսիհէ խէլաս տը պըն , չավան քօ ուան ժի ։ Ու ճըվաթ
հէմի հուս պօ պուն ու կօտարի տըքըրը պուն ժը Բառ-
նապասա ու ժը Պօղոսա , ուան քօ նաթլ տըքըրը
պուն , էրքը խօտէ չըղաս ալամաթան ու հիքմաթան
13 քըրը պու պը տէսթէ ուան լը նավ թայիֆան ։ Ու
կավա քօ ուան խապէրէ խօ պըռուին , Եագուպ ճէվապ
տա ու կօ , Էյ պըրէ մա̆ռուվան ժը մըռուա կօտարի պըքըն ։
14 Շըմհուն նաթլ քըր էրքը խօտէ չավան ավըլ զիյարէթ
քըր քօ ժը թայիֆան ղավմ ալըսղինա̆ ժը պօյ նավէ
15 խօ ։ Ու ժը դըշդէ հանռա խապէրէ փէյղէմպէրան ժի
16 միւթապըգ ըն , չավան քօ հաթիա̆ նըվիսանտըն ․ Ժը
ուէ բէվա̆ տէ վէկէռըմ ու չատըռէ հաթը քէթըն է
Տավուտէ տիսա տէ չէքըմ , ու աւ ճի քօ հաթիա̆ հէ-
լօշանտըն տիսա տէ թէմէլ պըքըն ու աուի տիսա տէ
17 ղուրմիշ պըքըմ ․ Քօ աւ պաթիմա̆ն մա̆ռուվան է խօտէ

արամիշ պըքըն, ու հէմի Թայիֆան լը սէր ուան քօ
նավէ մըն հաթի՛մ կազի քըրըն, տը պէ Ռապպ, քօ աւ
18 հէմի դըշդան տըքա՛ ։ Ժը խօտէուա ժը ավուլտա հէմի
ամէլէ ուի ժէուա մալումըն ․ ժը Թէմէլ պունէ տընէ ։
19 Ժը պօյ ուիա ա՛ղ մինասիպ տը պինըմ սըլխլէթ նա՛ տըն
ժը ուանուա՝ քօ ժը Թայիֆան լը խօտէ վէ տը կէուըն ․
20 Լէ քեաղըրտ քի պը նըվիսին ժը ուանուա քօ շունտա
պը սա՛քընըն ժը մուրտարիթիյէ փութան ու ժը զինայէ
21 ու ժը հաթը խանըրգանտըն ու ժը խույնէ ։ Ջիրա ժը
դէմի՛ ասիրան վըրտա լը նավ հէմի պաժէրան է Մուսա
խօնտօղէ ուի հա՛նա՛, ու լը նավ տէրան լը հէմի ռօյա շէ-
22 մուան տէ խօնտըն ։ Ուէ չաղէ ժը ռէսուլանուա ու ժը իխ-
Թիարանուա ժը հէմի քիլիսաուա լը ճէք ճի գանճ խույա
քօ ժը ուան մա՛ռուվան պը պըժէրըն լը Անթաքիայէ պը
շէյինըն պը Պօղոս ու պը Բառնաբասէ, Բարսաբայէ քօ
լաղապէ ուի Եէհուտա ա՛, ու Շիլայէ քօ ուան լը նավ
23 պըէյան միլթէպէր մա՛ռուվան պուն ։ Ու պը տէսթէ ուան
քեաղըրտ քի շիանտըն՝ վահա հաթը նըվիսանտըն պու ․
Ռէսուլան ու իխթիարան ու պըէյան, սըլավան
լը Անթաքիայէ ու լը Սուրիայէ ու լը Կիլիկիայէ
24 ժը Թայիֆան պուն ժը պըէյանուա ։ Ջիրա ա՛մ պը-
հիստըն քօ հընըքան ժը մա՛ պը ռապունէ պը խա-
պէրան ո՛ շաշ քըրըն ու ճանէ ո՛ խէրապ քըրընա՛,
պը կօթընէ, էրքը լազըմ ա՛ սունէթ պուն ու նօմօսէ
պը բէն, քօ ժը ուանուա ա՛մ ահվա Թէնպիհ նա՛ քըրիա՛ ։
25 Էմ քօ պը ճէք իթիֆաք հաթընը ճըվանտըն ժը մա՛ռա
մինասիպ խույա քօ մա՛ռուվան պը պըժարթընէ ժը
ռուա պը շէյինըն պը միւհիպ պըէյէդ մա՛ պը Բառնա-
26 բասէ ու Պօղոսէ ։ Ուան քօ ժը պօյ նավէ Մէսիհ էլ
27 իսա Ռապպէ մա՛ ճանէ խօ տայօղ մա՛ռուվըն ։ Նուա
Եէհուտաէ ու Շիլայէ մա՛ շիանտ, քօ ուան ժի պը սա՛վ
28 հէման աւ դըշդան ժը ռուա խապէր պըտըն ։ Ջիրա ժը
Ռուհ էլ Գուտսուա ու ժը մա՛ռա ժի գանճ խույա քօ
լը սէր ո՛ պարէ զէտէ տա նէյինըն, ժը աւ իխթիյալը

29 դըշդան բէթըր · քօ տուր պը սա՛քընըն ժը գուրպանէ
փութթան ու ժը խույնէ , ու ժը հալթը խանըգանտընէ ,
ու ժը զինայէ՝ քօ ժը աւ ժըշդան հուն խօ պը խօյէ
30 քըրընէ տէ գանճ պըքըն , սաղ պըն ։ Ու ուան ժի լը
ուէ պը հալթը տա տիլթընէ , չուն լը Անթաքիայէ , ու
ճէմալթան լը նէք ճի պը ճըվանտընէ քեաղըտէ տան ։
31 Ու կավա քօ խօնտըն , շաղ պուն լը սէր աւ տըլ փըռս
32 պունէ ։ Համա Յէհուտա ու Շիլա քօ ուան ժի փէյղէմ-
պէր պուն , պը փըռ խապէրան ժը պըրէանըռա փըռ տըլ
33 փըռսի տան , ու ուան գավի քըրըն ։ Ու բաշէ օխթ քի
լը ուէ սա՛քընանտընէ , պը սէլամէթի ժը պըրէան ռէվի
34 պուն ժը րէսուլանըռա պը վէկէռըն ։ Համա ժը Շիլառա
35 գանճ խույա քօ լը ուէ պըսա՛քընըմ ։ Պօղոս ու Բառնա-
բաս ժի լը Անթաքիայէ տը սա՛քընի պուն , ու պը փը-
ռան քէլամուլահէ պը հին քըրընէ վաղ տըքըրը պուն ։
36 Ու բաշէ չէնտ ռօյան Պօղոս կօ ժը Բառնաբասռա ·
վէկէռըն ու պըրէյան ա՛մ զիյարէթ պըքըն լը հէր նէք
պաժէրան լը քօ քի ա՛մ քէլամուլահէ վաղ քըրըն · ու
37 մա՛ղէքըն էրքը չավան ըն ։ Նուա Բառնաբաս Հաննաէ
տը խօստ քօ թա՛լ պը խօռա պըստինա՛ , քօ Մարգոս
38 տը հալթը պու կօթան ։ Համա Պօղոս լայըգ նա՛ տի քօ լը
Պամփիլիայէ ժը ուան վէ գաթօղ ու պը ուան լը շըղուլ
39 նա՛ հաթօղ պը խօռա պըստինըն ։ Ահվա լը նավ ուան
նիզա քի պու , հաթա քօ ժը հա՛վուտու վէ գաթիան ,
ու Բառնաբասէ պը խօռա սա՛նտ Մարգոսէ ու պը պահր
40 լը Գըպըրըզէ չու ։ Ու Պօղոս ժի Շիլաէ պըժարթ ու
ռապու ժը պըրէյան ժը լութֆա Խուտէռա պը հավալա
41 պունէ ։ Ու լը Սուրիայէ ու լը Կիլիկիայէտա տը կէ-
ռիա ու քիլիսան գավի տըքըր ։

ՍԷՐ 16

1 Ու լը Դէրբէէ ու լը Լիւստրայէ կիյա · ու լը ուէ
շակըրտ քի հա՛պու նավէ էքէ Տիմոթէոս , քօ լը իմանէ

հալթօղ դուռէ ժըն քի Եէհուտի պու, ու պավէ ուի
2 Եունանի պու ։ Ուիա Լիւստրայա ու լը Գօնեայա
պուն ժը պըրեան մառուվ քի գանճ շէհատէթ պօ պու ։
3 Պօղոս խօստ քօ ուիա բէռա ռապա՛, կըրըթ աուի սիւնէթ
քըր, ժը պօյ լը ուէ տա՛րանտա պուն Եէհուտիան,
զիրա հէմի ժի տը զանը պուն քօ պավէ ուի Եունանի
4 պու ։ Ու կավա քօ ժը պաժէրան տը պըհուրը պու,
ժը ուանռա լը Գուտսէտա պուն ժը րէսուլան ու ժը
իխթիարան հաթը միւնասիպ տիթըն գանօնան ժը պօյ
5 խօյի քըրընէ պուն ։ Ու քիլիսան ժի լը իմանտա գավի
տը պօ պուն ու ռօ պը ռօ նուֆուզէ ուան զէտա՛ տը
6 պօ պու ։ Ու լը Փռիւգիայէ ու լը ալկէ Գաղատիայէ
կէռիան, ու ժը Րուհ էլ Գուտսէ մէ՛ն պունէ, քօ քէ-
7 լամուլահէ լը Ասիայա նա՛ պէժըն · Կավա քօ լը ալկէ
Միւսիայէ հաթըն տը խապըթը պուն քօ լը Բիւթանիայէ
հա՛ռըն, ու Րուհա Մէսիհէ պա՛ր նա՛ տա ժը ուանռա ։
8 Ու Միւսիայէ պը պըհուրթընէ լը Տրովադայէ քէթըն ։
9 Ու լը ուէ ժը Պօղոսռա լը շա՛վէտա խա՛վ քի խույայի
պու, եէքի Մակեդոնի սա՛քընի ժէռա լավա տըքըր
ու տը կօթ · Լը Մակեդոնիայէ պը պըհուր ու ժը մառա
10 իմտատ պըքա՛ ։ Ու կավա քօ խա՛վէ տի, զուվա՛ մա
խօստ քօ լը Մակեդոնիայէ հա՛ռըն, պը ֆէհմ քըրընէ
քօ Խօտէ տը խուաղա՛ քօ ա՛մ ժը ուանռա ինճիլէ վաղ
11 քըն ։ Նուա ա՛մ պը կէմիէ ժը Տրովադայէ ռա պուն
ու ռա՛ստ լը Սամօթրակէ ջուն, ու աւ ռօյա տընէ լը
12 Նէապօլիսէ ։ Ու ժը ուէ ժի լը Փիլիպէ, քօ ժը գըրմ
քի Մակեդոնիայէ մէշհուր պաժէր քի ա՛ կօղօնիա,
13 ու չէնտ ռօճ լը ուի պաժէրէ ա՛մ սա՛քընին ։ Ու լը ռօյա
շէմուէ ժը պաժէրէ տա՛ր լը քէնարէ չայէ ա՛մ ռա պուն լը
քօ քի ատէթէ ուան հա՛պու նըմէճ քըրընէ, ու պը ռօնըշ-
տընէ՝ պը հաթը ճըվանտըն ժընան մա՛ խապէր տըտա ։
14 Ու ժը Թիւատիր պաժէրէ ծիրանի ֆռօթօղ ժըն
քի նավա էքէ Լիդիա, քօ ժը Խօտէ թըռսող նէ-
քի պու · կօտարի տըքըր՝ տըլէ էքէ Խօտէ վէքըր

15 քօ ժը կօթընա Պօղոսուա կօտարի պըքա։ Ու կավլա
քօ թահֆիլ պու աւ ու մալա ուի, լավլա քըր ու կօ.
Էրքը մը էմինէ խօտէ հասապ տըքըն, լը մալա մըն պը
գէվըն ու պը սաքընըն, ու ժը մառւա դօռ քըր։
16 Ու պու քի, կավլա քօ ամ լը նըմէճէ տը ջօ պուն,
գիղ քի ռասոտէ մա հաթ՝ քօ րուհա ֆալչիլըկէ ուի
հապու, քօ պը ֆալչիլըկ քըրընէ ժը աղայէդ խօռւա
17 վըռ գաղանճ տը անի պու։ Գիղէ հան լը բէյ Պօղոսէ
ու ամա պը քէթընէ պը գիրանէ տը կօթ. Մառուվէ
հանա գուլէ խօտէ թասալա նըն, քօ ուան ժը մառւա
18 ռէյա խէլասէ վաղ տըքըն։ Ու դըշդէ հան լը փըռ
ռօյանտա տըքըր, ու Պօղոս պը թաճիղ պունէ վէկէ-
ռիա, ու ժը րուհռւա կօ. Ժը դառւա պը նավէ խա
էլ Մէսիհէ էմր տըքըմ, քօ ժը ուի տառ պէյ, ու լը
ուէ սաաթէ ռապու։
19 Կավլա քօ տին աղայէդ ուի քօ ումուտէ քեարէ ուան.
հաթը պուանտըն՝ կըրթըն Պօղոսէ ու Շիլայէ, ու լը
20 պառ հիւքմտարան լը մէյտանտա քշանտըն։ Ու ուան
լը պա սէրտարան պը անինէ կօն. Մառուվէ հան պա-
21 ժէրէ մա լը սէր հէվ տըքըն ուան Եէհուտինա։ Ու
վըուսան ատէթան վաղ տըքըն՝ քօ ժը մառւա ճայիղ
նընա գապուլ քըրըն, նա ժի ամէլ քըրըն, չըմա քօ
22 ամ Րօմալինա։ Ու գալապա լը սէր ուան հիւճիւմ քըր,
ու սէրտարան ժի ճըլէ խօ գաղանտըն, ու էմր քըրըն
23 քօ ուան պը քութըն։ Ու բաշէ ուան փըռ քութանէ՝
տանը ուան լը զընտանէ, ու ժը պէքչիյէ զընտանէռւա
24 թէնպիհ քըրըն՝ քօ ուան չէտիթ խօյի պըքըն։ Ուի ժի
ահվլա էմր քի պը սանտընէ, ուան լը զընտանէ հըն-
տուռէ պը տանընէ, ու լընկա ուան լը թումրուղէ խըստ։
25 Ու լը նիվէ շավէտա Պօղոս ու Շիլա նըմէճ տըքըրը
պուն, ու խօտէ միւպարէք տըքըրը պուն, ու մահպու-
26 սան ժի ժը ուանռւա կօտարի տըքըրը պուն։ Ու գաֆիլ
զէլզէլէ քի մազըն պու, վըուսան քօ հիմէ զընտանան
հաթըն հէժանտըն, ու զուվա հէմի տառիան հաթըն

27 վէպուն , ու կրէտանէդ հէմիան հաթըն վէպուն ։ Ու
կաւլա քօ պէքչիլէ զընտանէ հէշար պու , ու տա՛րեյէդ
զընտանէ հաթը վէպուն տի , շուրէ լօ քըշանտ , ու
աւ լօ տը խօստը դուշդըն , թախմին տըքըրըն քօ
28 մահպուսան ռէվիան ։ Համա Պօղոս պը պըլընտ սաւնտ
քի կազի քըր ու կօ , Դու ժը խօւա քօթի դըշդ քի
29 մա՛ քա՛ , զիրա ա՛մ հէմի ժի լըվըր ըն ։ Ու աւ չըրա
քի խօստ ու լը հըլնտուռ պազիա , ու պը լէրզանտընէ
30 քէթ լը պա՛ր Պօղոսէ ու Տիլայէ ։ Ու ուան լը տա՛ր
անի ու կօ ․ Էյ՜ էֆէնտիան ժը մըռա չը՞ լազըմա՛ քը֊
31 րըն քօ խէլաս պըպըմ ։ Ուան ժի կօն ․ Ժը Րապպ Իսա
էլ Մէսիհռա իման պինա՛ , ու տէ խէլաս պըպի դու ու
32 մալա դա ։ Ու քէլամուլահէ ժէռա խապէր տան , ու
33 ժը աւ հէմիանռա քօ լը մալա ուիտա պուն ։ Ու ա՛նտ
ուան լը ուէ սաաթէ շա՛վէ՝ ու պըրինէ ուան շուշդ , ու
զուվա՛ թահֆիլ պու ուի ու աւ հէմի քօ է ուի պուն ։
34 Ու ուան լը մալա լօ պը պըրընէ լը պա՛ր ուան սինի
տանի , ու պը հէմի մալա լօ ժը Խօտէռա պը իման
35 անինէ շազ պու ։ Ու կաւլա քօ ռըպէ պու , սէրտարան
զուլամա̈ն չիանտըն ու կօն ․ Մա՛ռուվէ հանեան պա՛րտա՛ ։
36 Ու պէքչիէ զընտանէ խապէրէ հան ժը Պօղոսռա նաքըլ
քըր , էրքը սէրտարան չիանտըն քօ հուն պէն պա՛րտան ,
37 Նուա ռապըն պը սէլամէթ հա՛ռըն ։ Համա Պօղոս կօ
ժը ուանռա , մա՛ պէ մահքէմէ աշքեար քութան քօ
ա՛մ մա՛ռուվ քի Րօմալինա՛ , լը զընտանէ տանին , ու
նուա պը տըզի՞դա տա՛ր տը խըն , վուսան նապա՛ , լէ՛
38 պըրա ուան պէն ու մա՛ տա՛ր խըն ։ Ու զուլամա̈ն խա֊
պէրէդ հանեա ժը սէրտարանռա նաքըլ քըրըն , ուան ժի
կաւլա քօ պըհիստըն էրքը Րօմալինա՛ , թըռսիան , հաթըն
39 ժը ուանռա լավա քըրըն ։ Ու լը տա՛ր պը անինէ լավա
տըքըրըն ժը ուանռա քօ ժը ուի պաժէր հա՛ռըն ։
40 Ուան ժի ժը զընտանէ պը տա՛ր հաթընէ քէթըն լը
մալա Լիդիայէ , ու պըրէան տին , ու տըլէ ուան վըռա
քըրըն ու ջուն ։

ՍԷՐ 17

1 Ու ժը Ամֆիպօլիսէ ու ժը Ապօղօնիայէ պը կէուան-
տընէ՝ հաթըն լը Սէլանիկէ, լը քօ քի տէր քի Եէհու-
2 տիան հա̆պու։ Ու Պօղոս ժի լը կօրա ատէթէ խօ լը
նավ ուան քէթ ու սէ ռօյա շէմուէ պը ուանռա ժը
3 քըթէպան խապէր տըտա ուա, Պը մանա տայընէ ու
լը պա̆ր ուան ալըտա դինընէ՝ էրքը լազըմ պու ժը Ի-
սաուա էլէման քշանտընէ ու ժը մըրիան գ̇ըյամ քը-
րընէ, ու աւ Մէսիհ քօ ա̆ղ ժը ուա վազ տըքըմ կօ.
4 իսա ա̆։ Ու ժը ուան հընըքան իման անին, ու պը
Պօղոս ու պը Շիլա թա̆վ պուն հէմ ժը Խօտէ թըռսող
Եունանիան փըռուան ու ժը մութապէր ժընան ժի չէն-
տան չէնտան։
5 Համա իման նա̆ անօղ Եէհուտիան հասուտի քըրըն
չէնտ մա̆ռուվէ պօշ պօղաղ եարամազան պը խօռա պը
սա̆նտընէ ֆէսատ տա̆րանին ու պաժէրէ տան վէլվէլէյէ՝
պազըան լը սէր մալա Յասօնէ ու տը խօստըն ուան
6 լը պա̆ր ճիւմհուրէ պըրըն։ Ու կավա քօ ուան նա̆ տին,
Յասօնէ ու չէնտ պըրէյան պը քաշ քըրընէ պըրըն լը
պա̆ր ղապիթէ պաժէրէ պը գ̇իրանէ՝ էրքը ուան քօ
տընէ լը հա̆վըտու քըրըն, լը վըր ժի կըհիշթըն։
7 Քօ ուան Յասօնը գ̇ապուլ քըրիա̆, ու ուան հէմիան
լը գ̇արշի ֆէրմանա խունքեար ամէլ տըքըն, ղիրա
8 պաշգ̇ա եէքէ եանի Մէսիհ փատիշահա̆ տը պէն։ Ցան
ֆէսատէ ճըվաթէ ու ղապիթէ պաժէրէ ուան քօ դըշդէ
9 հան տը պըհիստը պուն։ Համա կավա քօ ժը Յասօնէ
ու ժը պաշգ̇ան քէֆալէթ սա̆նտըն, ուան պա̆րտան։
10 Ու պըրէյան ղուղա̆ պը շա̆վէ Պօղոսէ ու Շիլայէ շիան-
տըն լը Բէրիաէ, ու ուան կավա քօ լը ուէ կըհիշթըն.
11 ջուն լը տէրա Եէհուտիան։ Աուան լը Սէլանիկտա պուն
մա̆ռուվան ժը ուան հէնի ասըլ ղատէ մա̆ռուվ պուն
քօ քէլամուլահէ պը թէքմիլ տըլ գ̇ապուլ քըրըն, ու

հէր ռօ քըթէպան թէֆթիշ տըքըրըր պուն՝ էրքը դըշդէ
12 հան ա՞հվանա՞ ։ Նուա ժը ուան փըռան իման անին,
ու ժը մահթապէր Եունանի ժընան ու մէռուվան իման
13 անօղան հընտըք նին պուն ։ Համա կավա քօ Եէհուտիէ
Սէլանիկէ սահ քըրըն՝ էրքը լը Բէրիատա ժի քէլամու-
լահէ ժը Պօղոսէ վաղ պու, լը ուէ ժի հաթըն ու ճը-
14 վաթէ տանը ֆէսատէ ։ Ուէ չաղէ պըրէան Պօղոսէ
չիյանտըն քօ հաթա լը քէնարէ պահրէ հերա, համա
15 Շիլա ու Տիմոթէոս լը ուէ սաքընին ։ Ու ուան քօ Պօ-
ղոսէ տը պըր պուն, հաթա Աթինա անին աուի, ու
ժէ պը իզն սանտընէ ժը պօյ Շիլայէ ու Տիմոթէոսէ,
քօ զուվա ժէռա պէն, ու չուն ։
16 Ու Պօղոս լը Աթինատա ուան պը պէքըլէմիշ քըրընէ
ռուհա ուի լը նավ ուիտա պէ հուզուր պու, զիրա
պաժէր հէմի դըժը լը փութփարէզիթիտա տը տիթը
17 պու ։ Նուա լը տէրանտա պը Եէհուտիան ու պը իթի-
գաթ մէռուվան խապէր տըտա, ու հէր ռօ լը մէյ-
18 տանտա ժը քէռա քօ ռասթ տը հաթը պու ։ Ու ժը
Եպիկուրի ու ժը Ստոյիկի ֆէյլէսօֆան հընըքան պը ուի-
ռա պահս տըքըրըր պուն, ու հընըքան՝ աւ խապէր
պէլա քըրօղ չը՞ տը խուազի կօթըն, հընըքան ժի
պաշգա խօտէան վաղ քրօղ տէ պըրպի տը կօթը պուն,
զիրա Մէսիհէ ու գըյամէթէ ժը ուանռա վաղ տըքըրըր
19 պու ։ Ու աուի պը կըրթընէ պըրըն լը Արիպագ մէհ-
քէմէտա, ու կօթըն ․ Եմ տըքարըն սահ պըքըն աւ
20 թալիմէ հանա նօ քօ դու տը պէյ ․ Զիրա դու լը կօյա
մա հընըք դըշդէ ղարիպան դինի ․ չըմա քօ ամ տը
21 խուազըն զանըն էրքը տէ չը պըպըն ուան ։ Հէմի Աթի-
նալիան ու եապանչի միսաֆըռան ժը պաշգա դըշդ-
քիռա կօտարի նին տըքըրըր պուն ժը ղայրի դըշդ քի
նօ կօթընէ ու պըհիսթընէ ։
22 Նուա Պօղոս լը օրթա Արիսպագտա պը սաքընանտընէ
կօ ․ Եա՛ մէռուվէ Աթինէյան ամ ո՛ ժը հէր խուսուս-
23 սա էհլի մէզհէպ տը պինըմ ։ Չըմա քօ ամ պը կէ-

ռանտընէ կավա քօ մը ճիէ իպատէթէ ո թամաշա
տըքըր • սէղան քի ժի մը տի քօ լը սէր էքէտա ծը
ՆԱ ՄԱԼԻՒՄ ԽՕՏԷՌԱ , հաթը պու նըվիսանտըն • զիրա
աուր քօ հուն պէ նաս քըրըն ժէուա իպատէթ տըքըն
24 հէմէն ա̆ժի աուր ժը ռուա վաղ տըքըմ ։ խօտէ քօ
տընէ խալք քըր , ու լը նավ ուիտա պուն հէմի դըշ-
դան ու խօտիէ ազիւմանան ու արտէ ա̆ , պը տէսըթ
25 հաթը ջէ պուն լը տաճարանտա սաքին նապա̆ , Հէմ
ժէուա ոդա ժը դըշդ քիուա միւհթաճ պը տէսըթէ լին-
սանան խըզմէթ նա պա̆ , զիրա ժը հէմիանուա էօմր ու
26 նէֆէս ու հէր դըշդէ տայօղ ու ա̆ ։ Ու լը սէր ռույա
հէմի արտէ ժը սաքին պունուա՝ հէմի միլլէթէ մա̆-
ռուվան ժը եէք խույնէ խալք քըր , ու պըրի զէմանան
իճատ քըր՝ ու հէմ սինօռէ մէսքեանէ ուան , հաթա
27 քօ խօտէ արամիշ պըքըն , քօ պէլքի տը տիսթան աուր
սահ պըքըն , ֆարազա ու ժը հէր եէքէ մա̆ տուր ժի
28 նընա̆ • Ձիրա ա̆մ պը ուի տը ժին , ու տըլէպըթըն
ու ա̆մ հէնա̆ • չավան քօ հընըքան ժը շարէ ո՛ կօթըն ,
29 Ձիրա ա̆մ ժը ճինսա ուինա̆ ։ Նուա չիւնքի ա̆մ ժը
ճինսա խօտէ նա̆ , լազըմ նընա̆ քօ ա̆մ վուսան հասապ
պըքըն քօ Ոլլահիթի պէնկզէմիշէ զէուէ , եա զիվէ , եա
դէվըրէ պըպա̆ , քօ պը սանաաթ ու հիւնէրէ մա̆ռու-
30 վան գալէմ իշի պուա̆ ։ Նուա խօտէ ոխթա նազանի-
թիէ պը նա տիթըն քըրընէ , նուա լը հէր ճի ժը հէր
31 մա̆ռուվանուա թէնպիհ տըքա̆ քօ թօպա պըքըն ։ Ձիրա
ռօճ քի թագթիր քըրիա̆ , քօ լը ուէ ռօտա տընէ պը
ատալէթէ հիւքմ պըքա̆ , պը տէսթէ ու մա̆ռուվ քօ ,
աուր ու թային քըր , ու ժը հէմիանուա իթիմաթ տա
աուր ժը մըրիան պը գըյամ քըրընէ ։
32 Ու ուան կավա քօ գըյամէ մըրիան պըհիսթըն , հընը-
քան հա̆նաջ տըքըրը պուն , ու հընըքան ժի տը կօթը
պուն , ծը պօյ դըշդէ հան պաշգա ճար քի ժի ա̆մ
33 տէ ժը դաուա կօտարի պըքըն ։ Ու ահվա Պօղոս ժը
34 նավ ուան ռապու ։ Համա չէնտ մա̆ռուվան պը ուի

թմ̆ավ պունէ իման անին , քօ լը նավ ուանտա պու
Դիոնէսիոս Արիսպագալի , ու ժըն քի նավա էքէ Դա-
մարիս ու պը ուանուա պաչգա քէսան ժի ։

ՄԷՐ 18

1 Ու ժը ուէ բէվմ̆ Պօղոս ժը Աթինայէ պը վէ գա-
2 թանէ լը Կորընթոսէ հաթ ․ Ու Նէհուտի քի տի նավա
էքէ Ակիւղաս ճինաէ ուի ժը Պօնտոսէ , քօ պը Պրիս-
կիղա թմ̆ավլի ժընա խօ նօ հաթը պու ժը Իտալիայէ լը
կէօրա էմրա Կղօդիոսէ քօ հէմի Նէհուտիան ժը Հռոմէ
3 տուր պըն ու լը ճէմ ուան չու ։ Ջինքի ժը եէք սա-
նաաթէ պուն լը ճէմ ուան սմ̆քընի՝ ու տը չըղուլը
4 պու , չըմա քօ սանաաթէ ուան չատըրչիթի պու ։ Ու
լը հէր ռօյա չէմուտա լը տէրա ուանտա խապէր տըտա ,
ու Նէհուտիան ու Նունանիան գանտուրմիշ տըքըր ։
5 Ու կավա քօ Շիլա ու Տիմոթէոս ժը Մակեդոնէ հաթըն ,
Պօղոս լը Րուհա խօտա պը գմ̆նկ պունէ ժը Նէհու-
տիանռա պը չէհատէթի խսպաթ տըքըր՝ էրքը Մէսիհ ,
6 Իսա ա̆ ։ Ու ուան ժի կավա քօ գարշի սմ̆քընըն ու
տըժմինան տըքըրը պուն , աւ ճըլէ խօ պը տա ո չան-
տընէ կօ ժը ուանուա ․ Խունա ո՛ լը սէր ո , մ̆զ փաք ըմ ,
ժը ուէ բէվմ̆ ժը Թայիֆանռա տէ հմ̆ռըմ ։
7 Ու ժը ուէ պը չունտընէ քէթ լը մալա եէքէ , քօ
նավա ուի Յուստոս պու ժը Խօտէ թըռսօղ մմ̆ռուվ
8 քի , քօ մալա էքէ լը ժողովարանէ ղմ̆լըգի պու ։ Ու ճէ-
միյէթ պաշի Կրիսպօղ պը հէմի մալա խօ ժը Րապպռա
իման անի , ու ժը Կորնթիյան փըռան պը պըհիստընէ
9 իման անին ու թահֆիլ պուն ։ Ու Խօտէ լը շմ̆վէտա
լը խմ̆վսա ժը Պօղոսռա կօ ․ մմ̆ թըռս , լէ խապէր
10 պըտմ̆ , ու հըշ մմ̆ պմ̆ ։ Ջիրա մ̆զ պը դառա մմ̆ ,
ու գաթ եէքէ ժը պօյ ժը դառա էղիյէթ տայընէ լը
սէր դա տէ նմ̆ պաղմ̆ , ջիրա լը պաժէրէ հան փըռ-
11 խալգէ մըն հէնմ̆ ։ Ու լը ուէ սալ քի ու շէշ մմ̆հան

սա՛քընի , ու գէլամուլլահէ լը նավ ուան հին տըքըր ։
12 Լը ռօյա Գաղիոն գայմագամէ Աքայայէ , Եէհու-
տիան պը եէք տըլ պունէ լը գարշի Պօղոսէ ռապուն
13 ու աուի լը տիվանէ պըրըն ․ Ու տը կօթըն քօ , Ուրա
մա՛ռուալան գանտուրմիշ տըքա՛ քօ ժը նօմօսըա մու-
14 ղայիր ժը խօտէռա իպատէթ պըքըն ։ Ու կավա քօ
Պօղոս հազըր պու տա՛վէ խօ վէքըրանտընէ , Գաղիոն
ժը Եէհուտիանռա կօ ․ Էրքը նահագիթի քի , եախօտ
եարամազ ֆէնտ քի պը պանա , էյ Եէհուտիան ժը
15 մըռա ճայիզ պու ժը ռա կօտարի քըրըն ։ Լաքին էրքը
պահսա օ լը սէր սէօզ ու նավան ու լը սէր նօմօսէ օ
ա՛ , հուն պը պինըն ժը խօռա , ղըրա ա՛զ հաքիմէ դըշդէ
16 հանան նա խուազըմ պըպըմ ։ Ու ուան ժը մէհքէմէ
17 գավարանտ ։ Ու ուէ չաղէ հէմի Եունանիան ճէմիյէթ
պաշի Սօսթէնէսէ պը կըրթընէ լը պէր մէհքէմէ քու-
թան , ու ժը պըյ դըշդէ հանա գաթ հաճէթէ Գաղիոն
նա՛ պու ։

18 Ու Պօղոս ժի հէժա բաշէ կա՛լըք ռօ լը ուէ սա՛քը-
նանտընէ ժը պըրէան պը վէ գաթանտընէ , ժը պահրէ
լը Սուրիայէ ջու ․ Ու պը ուխռա Պրիսկիղա ու Ակիւ-
ղասէ ջուն ու լը Քէնկրասա փօռա խօ պռանտ՝ ղըրա՝
19 վատէ ուի հա՛պու ։ Ու լը Եփէսօսէ կըհիշթ ու ուան
լը ուէ հիշթ , համա աւ լը տէրէ քէթ պը Եէհուտիան-
20 ռա խապէր տըտա ։ Ու ժէռա լավա տըքըրը պուն քօ
հէնի փըռ զէմանան պը ուանռա պըմինա՛ , լաքին գայիլ
21 նա՛ պու ։ Լէ ժը ուան ժը վէգաթանտընէ կօ ․ Լազըմա՛
քօ հէլպէթ հէլպէթ պայրամա հան ա՛զ լը Գուտսէ
պըքըմ ․ համա պը իզնա Խօտէ տիսա ժը ռա տէ վէ-
22 կա՛ռըմ ․ ու ժը Եփէսօսէ պը կէմի ռա՛պու ․ Ու ջու լը
Գայսէրիէ ու ժը ուէ լը Գուտսէ ու ժը քիլիսառա
23 սէլամ տա , ու բաշէ ջու լը Անթաքիայէ ։ Ու բաշէ
ոխթ քի լը ուէ սա՛քընանտընէ ռա՛պու , ու պը պըրա
լը էյալէթէ Գաղատիայէ ու Փռիգիայէ տէվըր տըքըր ,
ու հէմի շակըրտան գավի տըքըր ։

24 Ու պը նավ Ապօղոս ճինսէ ուի ժը Իսքէնտէրէ էհլը
քէլամ՝ մառուվ քի Եէհուտի հաթը կէյա լը Եփէսոսէ
25 քօ ուխա լը ադիղ քըլթէպտա փըռ զանայի պու ։ Մա֊
ռուվէ հան ռէյա Խօտէ հին պօ պու , պը հէրարէթէ
րուհէ ժը խուսուսա Խօտէ խապէր տըտա ու հին տըքըր
պը տիգգաթէ , համա առւր թանէ թահգիլէ Հաննաէ
26 տը զանը պու ։ Ուխա լը տէրէտա պը ճէսարէթէ տէսթ
քըր խապէր տանէ , ու կավյա քօ Ակիւղասէ ու Պրիս֊
կիղաէ ժէ պըհիստըն , հէնի առւր լը ճէմ խօ սանտըն ,
27 ու ռէյա Խօտէ հէնի թէմամ ժէռա հին քըրըն ։ Ու
կավյա քօ առւր խօստ լը Աքայայէ պը ջօ , պըրէան տըլ
տան ժէռա ու քէաղըտ նըվիսանտըն ժը շակըրտանռա
քօ առւր գապուլ պըքըն , քօ կավյա քօ լը ուէ կէյա ,
փըռ եարտում քըր պը լութֆ ժը իման անօղանռա ։
28 Ձիրա լը մէյտանտա փըռ թադիլ տըքըր Եէհուտիան ,
ժը ադիղ քըլթէպան պը նշան տայընէ էրքը Մէսիհ Իսա ա՛ ։

ՍԷՐ 19

1 Ու պու քի կավյա քօ Ապօղոս լը Կօրընթոստա պու ,
Պօղոս լը ալյէ ժօրինտա պը տէվըր քըրընէ հաթ լը
Եփէսոսէ , ու չէնտ պըրէան տի ու կօ ժը ուանռա .
2 կավյա քօ ո իման անի աճապա Րուհ էլ Գուտսէ ո
ստանտըն . ուի ժի կօն ժէռա , Հապունէ Րուհ էլ Գուտս
3 պիլէ մա նա պըհիստին ։ Ու կօ ժը ուանռա . Լէ պը
չը՞ հուն թահգիլ պուն , ուան ժի կօ , պը թահգիլէ
4 Հաննաէ ։ Պօղոս ժի կօ . Հաննա սը թահգիլէ թօպաէ
թահգիլ քըր , ժը խալգէռա կօ . Էրքը աւ քօ լը բէյ
ուի տէ պէ ժէռա իման պինըն , եանի Մէսիհ էլ Իսաէ ։
5 Ու կավյա քօ աուա պըհիստըն պը նավէ Րապպ Մէ֊
6 սիհէ թահգիլ պուն ։ Ու կավյա քօ Պօղոս լը սէր ուան
տէստ տանի Րուհ էլ Գուտս լը սէր ուան հաթ ու
զըմանան խապէր տըտան աւ փէյղէմպէրիթիէ տըքըրըն ։
7 Ու աւ հէմի մառուվան գասսա տուանզտահան պուն ։

8 Ու լը ուէրէ պը քէթընէ , սէ մմհան պը սէրպէսթ լը
սէր փատիշահիթիէ խօտէ խապէր տըտա , ու գան-
9 տուրմիշ տըքըր ։ Համա կավա քօ հընըքան ինատի
տըքըրըն ու փարշի տը սաքընի պուն լը պար փալա-
պայէ ժը մէղհէպէ հանուա պը քօթի կօթընէ , աւ ժը
ուան տուր պու , ու շակըրտան ճիյէ քըր , ու հէր ուօ
լը մէտրէսէէ եէքէ պը Տիւրան Նավ խապէր տը տա
10 պու ։ Ու ուիա տու սալան քշանտ հաթա քօ լը հէմի
Ասիատա սաքին պուն Եէհուտիան ու Եունանիան քէ-
11 լամուլահէ պըհիսալըն ։ Ու խօտէ պը տէսթէ Պօղոսէ
12 աճայիպ քէրամաթան տըքըր ։ Վուսան քօ ժը ճէսէտէ
ուի լը սէր Նախօշան պիւլէ տըսմալան , եախօտ փէշթի-
մալան տը պըը պուն ու ժը Նախօշիթիան սաղ տը պօ
պուն , հէմ եարամազ րուհան տար տը հաթը պուն ։
13 Ու ժը աւ տէվր քըօղ Աֆսունչի Եէհուտիան հընը-
քան , լը սէր ուանան քօ եարամազ րուհէ ուան հէյա
Նավա Բապա Մէսիհէ զիքըր քըրըընէ պը տէսթ տաղի-
Նընէ տը կօթը պուն ․ Պը աւ Մէսիհէ քօ Պօղոս վաղ
14 տըքա , ամ ո սօնտ տըտըն խուարըն ։ Դըշդէ հան քը-
րօղան հաֆթ գուուէ պաշ իմամ քի Սկեւա հաթը կօ-
15 թան Եէհուտի քի պուն ։ Ու Րուհէ եարամազ ճէվապ
տա ու կօ ․ Մէսիհէ աղ Նաս տըքըմ, Պօղոս ժի տը
16 ղանըմ, լաքին հուն քի՞նըն ։ Ու աւ մառուվ քօ լը
հընտուուա էքէ պու Րուհա եարամազ, լը սէր ուան
պը պաղանէ , կըրթ ուան ու ենկմիշ քըր , հաթա քօ
ժը աւ մալ չըփլաղ ու պըրինտար տարվա ուավիան ։
17 Ու դըշդէ հան լը Նավ Եփէսոստա սաքին պուն ժը
հէմի Եէհուտիանուա ու Եունանիանուա մալում պու ․
ու լը սէր հէմիան թըռս քի քէթ , ու ժը Նավա Բապա
18 Մէսիհուա թաղիմ տը պօ պու ։ Ու ժը իման անօղան
փըռան տը հաթը պուն ու իգրար տըքըրը պուն ու
19 քըրընա խօ Նաքլ տը քըրը պուն ։ Ու ժը ֆալ քըրօ-
ղան փըռան քըթէպէ խօ պը խօուա տը անի պուն ու
լը պար հէմիան տը շավութանտը պուն ․ ու քըյմէթէ

սուան հիսապ քըրըն տին քօ բէնճէ հազար փարչա զիվ
20 պու ։ Ու ահվա քէլամուլահէ պը ղուվէթէ զէտա՛ տը
պօ պու ու ղուվվէթ տը սա՛նտը պու ։
21 Ու կավա քօ դըշդէ հանա թէքմիլ պու , Պօղոս լը
նիյէթէ խօ տանի քօ ժը Մակեդոնիայէ ու ժը Աքայիա-
յէ պը տէվը քըրընէ լը Գուտսէ հա՛ռա՛ , ու տը կօթ ,
Էրքը բաշէ չունտընէ մըն լը ուէ լազըմ ա՛ ժը մըռա
22 քօ Հռոմ ժի պը պինըմ ։ Ու ժէռա խըզմէթ քըրօղան
տըրաուան Տիմոթէոսէ ու Էրաստոսէ շիյանա լը Մակե-
23 դոնիէ , ու ուի զէման քի ժի լը Ասիայէ սա՛քընի ։ Ու
լը ուէ զէմանտա ժը պօյ մէզհէպէ հան փըռ վէլվէլէ
24 պու ։ Ջիրա պը Դեմէտրիոս նավ զիվքէրէքի ժը Ար-
տէմիսռա ժը զիվէ տաճարէդ բըչուքան չէ տըքըր ,
25 ժը ուսթանռա ղազանճան տը անի պու ։ Նուա ուան
ու ոդա դըշդէ հանա շըղուլօղան լը եէ.ք ճի ճըվանտ
ու կօ ․ Եա՛ մա՛ռուվան հուն զանըն քօ ապուրէ մա՛ ժը
26 դըշդէ հանի՛ ։ Ու հուն տը պինըն ու տը պըհէն քօ
Պօղոսէ հան , պը տէսմ հաթը չէ պունյան Ալլահան
նըրնըն պը կօթընէ նա թա՛նէ է Եփէսոսէ , իլլա հէման
հէմի խալքէթ Ասիայէ պը ղանտուրմիշ քըրըընէ տըլէ
27 ուան կօհրանտ ։ Նուա զարար հէյա՛ նա քի թա՛նէ աւ-
սանաաթէ մա՛ տէ նաֆիլէ պըպա՛ , լէ տաճարէ Արտէ-
միս խօտէէ մա՛զընէ ժի տէ նաֆիլէ հիսապ պըպա՛ , ու
տէ մա՛զըն ազամէթի ուի պաթալ պըպա՛ , աւի քօ
28 ժէռա հէմի Ասիա ու տընէ իպատէթ տըքըն ։ Ու կավա
քօ ուիա պըհիստըն պը հէրս դըժը պուն տը գիրա
պուն ու տը կօթը պուն ․ Մա՛զըն ա՛ Արտէմիսէ Եփէսօ-
29 սիան ։ Ու պաժէր հէմի պը գարըշըղըղէ դըժը պու ,
ու հէման կըրթըն Գայիոսէ ու Արիստարքօս Մակեդո-
նալիան , հէվալ ռէվլիյէ Պօղոսէ հէմիան լը եէ.ք ճարան
30 լը մէյտանէ պազիան ։ Համա կավա քօ Պօղոս խօստ
լը նավա ղալապայէ չունտընէ , շակըրտան նա՛ հիշթըն
31 ուի ։ Հէմ ժը հուքմտարէդ Ասիայէ հընըքան ուան քօ
տօսթէ ուի պուն , ժէռա շիանտըն լավա տըքըրը պուն

32 քօ լը ճիք մէյտանէ նա՛ ջա՛ ։ Նուա եէքի Թիւրլիւ քի
ու աուէ տըն Թիւրլիւ քի տը գիրի պուն , զիրա աւ
ճիւմհիւր լը նավա գարըշըղըղէ պու , ու փըռւան ժի
նա՛ տըղանը պու էրքը ժը պօյ չը՞ հաթընա՛ ճըվանտըն ։
33 Ու ժը նավա գալապայէ լը պա՛ր անին Ալէքսանտրոսէ
առւի քօ եէհուտիան լը բէշ աժօդըն , Ալէքսանտրոս
ժի տէսմէ խօ պը լըպըտանտընէ տը խօստ քօ ժը խալ-
34 գէռւա ճէվապ պըտա՛ ։ Համա կավա քօ զանին աւ Եէ-
հուտի ա՛ հէմի ժի պը եէ.ք տա՛վ պունէ գասա տու
սաաթան տը գիրի պուն , էրքը մա՛ղըն ա՛ Արտէմիսէ
35 Եփէսոսիան ։ Համա քեաթիպ գալապայէ պը հընը.քի
հուսդօթ քըրընէ կօ . Է՞յ մա՛ռուվէ Եփէսոսիան աւ քի
ժան մա՛ռուվա՛ քօ նըզանա՛ պը պաժէրէ Եփէսոսիան
մա՛զըն Արտէմիսէ ու Դիոպիտէս խամըլանտօղ տաճարէ
36 փուլթան ։ Նուա էրքը աաահ դըշդէ հան ահվ.ա ա՛ , լա-
զըմ ա՛ ժը ռա՛ ըահաթ պը սա՛քընըն , ու նա՛ մագպուլ
37 դըշդ քի նա՛ քըն , Զիրա հուն մա՛ռուվէ հան անին .
ուանան քօ նա՛ տաճարէ Թալան քըրընա՛ նա՛ ժի ժը խօ-
38 տէէ ռւա քիւ ֆըր քըրընա՛ ։ Նուա էրքը է Դէմէտրիոս
ու պը ուխուա պուն ուսթայան դըշդ քէ ուան հէյա՛
պը եէքէռւա տիվան վէքըրիա՛ ու գայմագամ հէյա՛ ,
39 պրա մուրաֆա պըպըն ։ Լէ էրքը ժը պօյ պաշգա դըշ-
դէ պահսա ո՛ , պրա լը նավա լը սէր գանուն գուրըլ-
40 միշ մէճլիստա ֆասլ պըսյա՛ ։ Զիրա ա՛մ ժի լը նավ ղա-
րարտանա՛ ժը պօյ վէլվէլէէ ռօյա հան , չիւնքի պիլա
սէպէպ պու . վուսան քօ ա՛մ տէ գատիր նա՛պըն ժը պօյ
ճիւմհիւրէ հան ճէվապ տայընէ . ու ահվա պը կօթընէ
ճիւմհիւրէ պէլա քըր ։

ՍԷՐ 20

1 Ու բաշէ վէլվէլէ սա՛քընանտըն Պօղոս շակըրտան ժը
խօռւա կազի քըր , ու սըլավէ ճիէ պունէ ժը ուանռւա
2 տա ռւապու քօ լը Մակեդոնիայէ հա՛ռւա՛ ։ Ու բաշէ լը

աւ աշխան տէվըր քըրընէ ու պը վըռ սէօզան տըլէ
3 ուան վըռս քըրընէ հաթը լը Եունանիսթանէ ։ Ու բաշէ
լը ուէ սէ մ̆հան սա̆քընանտըրնէ՝ Եէհուտիան ժէռա
ֆէնտ քի տանին կավա կավա քօ տը խօստ լը Սիւրիայէ
ռապ̆, ժը պօյ ուի գ̇արար քըր քօ ժը Մակեդօնիայէ
4 վէկէռա̆ ։ Ու հաթա լը Ասիայէ պը ուխռա տը ջօ պուն
Բէրիալը գուռէ Պիռոսէ Սօպատրոս, ու ժը սէլանի-
կիան Արիստարքոս ու Սէկունտոսէ, ու Գայիոս Դէր-
բալի ու Տիմոթէոսէ, ու Ասիալը Տիւքիկոս ու Տրօփի-
5 մոսէ ։ Ուանան լը բէշ մ̆ ջուն լը Տրօվադա ժը մ̆ռա
6 տը բէ պուն ։ Լըմ ժի բաշէ ռօյադ ֆէթիրան ժը Ֆի-
լիպէէ ժը պաշրէ ռապուն՝ լը նավա բէնճ ռօյան լը
Տրօվադայէ լը ճէմ ուան հաթըն, ու լը ուէ հ̆ֆթ
7 ռօ սա̆քընին ։ Ու լը ռօյա եէք շէմուէ կավա քօ ժը
պօյ նան փարչա քըրընէ հաթը պուն ճըվանտըն, Պօղոս
ժը ուանռա վաղ տըքըր՝ չըմա քը լը աւ ռօյա տըն
տէ ռէվի պը պանա, ու խապէր տըրէժ պու հաթա
8 լը նիվա շ̆վէ ։ Ու լը աւ օտաէ ժօրին՝ լը քօ քի ա̆մ
9 հաթը պուն ճըվանտըն փըռ չըրէան հ̆պուն ։ Ու խօրթ
քի նավա էքէ Եւտիքոս կավա քօ փաճէտա ռօ տը
նըշտը պու, լը կրան խ̆վտա ջու պու, կավա քօ Պօղոս
խապէրէ խօ տրէժ քըր աւ լը կրան խ̆վտա պը ղ̆րք
պունէ ժը սէ թագ̇ան խուարի քէթ ու աուի մըրի հ̆-
10 լանին ։ Ու Պօղոս հաթը լը խուարի՝ լը սէր ուի քէթ ու
աուի հէլմէղ քըր ու տը կօթ, Ղամ մ̆ խուն, ղիրա
11 ճանէ ուի լը ուխտա ա̆ ։ Լը ժօր ռապու նան փարչա քըր
ու խուար, ու հաթա սըպէ կ̆լըք ժի խապէր տա ու
12 բաշէ ռապու ջու ։ Ու աւ խօրթէ սաղ անին ու տըլէ
ուան վըռ հաթը վըռս պուն ։
13 Էմ ժի լը կէմիէ պը քէթընէ լը Ասոնէ ռապուն․
ումուտէ մ̆ հ̆պու քօ ժը ուէ տխա ա̆մ Պօղոսէ
պըռդինըն, չըմա քօ վուսան սըփարթը պու, ղիրա աւ
14 ժը ղուլայիէ տէ պը ջանա ։ Ու կավա քօ լը Ասօնտա
լագ̇ա մ̆ հաթ ա̆մ աուի սա̆նտըն լը Միդիլէնէ հաթըն ։

15 ժը ուէ ժի պը պահրէ ա̆մ ռապուն լը աւ ռօյա տընէ
ա̆մ լը պա̆ր Սագրղէ կլյան , ու լը աւ ռօյա տընէ լը
Սամօսէ ա̆մ կլյան , ու լը շա̆վէ ա̆մ լը Տրօգիլլունտա
պը սա̆քընանտընէ աւ ռօյա տընէ լը Մէլլիտօսէ հաթըն ։
16 Ջըմա քօ Պօղօս լը տըլէ խօ սանը պու քօ պը կէմի
ժը պա Եփէսօսէ պը պըհուրա̆՝ քօ նա̆ պա̆ լը Ասիատա
օխթ պը պըհուրինա̆ , գիրա ղու տըքըր էրքը գապիլա̆
ժէռա լը ռօյա Պէնտէկօստէէ լը Գուտսէտա պըպա̆ ։
17 Ու ժը Մէլլիտօսէ մա̆ռուվ շիյանտ լը Եփէսօսէ ու
18 իխթիարէդ քիլիսայէ կաղի քըր ։ Ու կավա քօ հաթըն
ժէռա՝ կօ ժը ուանռա , Հուն ղանըն քօ ժը ռօյա ա-
վուլէ բէվա̆ քօ ա̆ղ լը Ասիայէ հաթըմ, չավան պը տռա
19 պում լը հէր օխթ ։ Պը մահճուպիթիէ ժը խօտէռա մը
պը խըղմէթ քըրըընէ , ու պը փըռ ըսթէրքան ու պը
թէրճիպէան , քօ ժը ֆէնտէ Եէհուտիան ռասթա մը
20 հաթըն ։ Ջավան ժը դըշդէդ ֆայտէլլիան ա̆ղ չունտա
նա̆ սա̆քընըմ ժը տռա կօթընէ ու ժը տռա աշիքեար
քըրըընէ հէմ մալ պը մալ թալիմ քըրըընէ նա̆ թըռսիամ ։
21 Ու պը չէհատէթի տայընէ լը պա̆ր Եէհուտիան ու Եու-
նանիան լը ալլյէ խօտէ ժը պօյ թօպայէ ․ ու ժը պօյ
22 աւ իման քօ լը սէր Բապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհա̆ ։ Ու
նուվա վահա ա̆ղ պը Բուհ հաթըմ կրէտան լը Գուտսէ
տըջում, ու լը ուէ չը տէ լը պա̆ր մըն պէ նըղանիամ ։
23 Թա̆նէ Բուհ էլ Գուտս լը պաժար լը պաժար ժը մըռա
չէհատէթի տըքա̆ ու տը կօ ․ Էրքը կրէտան ու էզիյէ-
24 թան ժը մըռա տը բէն ։ Համա գաթ ևէքի ժի հասապ
նաքըմ, ու ճանէ լսօ պը գըյմէթ հասապ նաքըմ ժը
խօռա , լէ թա̆նէ ռէյա խօ պը շաղիթյէ թէմամ պը-
քըմ ու աւ խըղմէթ քօ մը ժը Բապպ Մէսիհէ սա̆նտ
25 ժը պօյ Ինճիլէ լութֆէ խօտէ շահիտ պունէ ։ Ու նու-
վա վահա ա̆ղ տը ղանըմ հէնի հուն հէմիան ռույա մըն
տէ նա̆ պինըն , քօ լը նավ տտա ա̆ղ կէռիամ փատիշա-
26 հիթյէ խօտէ պը վաղ քըրըընէ ։ Նուա ռօյա հան ա̆ղ ժը
տռա չէհատէթ տըքըմ քօ ա̆ղ փաք ըմ ժը խույնա օ

27 հէմիան ։ Զիրա ա՛զ չունտա նա՛ սա՛քընըմ հէմի մէրամէ
28 խօտէ ժը ուա պէյան քըրընէ ։ Նուվա սագ̇ըն պըն ժը
խօուա ու ժը պօյ աւ ճէօլէ հէմի քօ լը սէր էքէ Րուհ
էլ Գուտս ո նազըրան տանի , ժը պօյ քիլիսայէ խօտէ
չէրանտընէ , աուլի քօ պը խունյա խօ գ̇ազանճ քըր ։
29 Զիրա ուիա ա՛զ տը զանըմ քօ բաշէ ջունտընէ մըն
լը նավ ուտա տէ կուրէ հարան պը գէվըն քօ ճէօլէ
30 տէ գ̇ախըրմիշ նա՛քըն ։ Ու ժը ո ժի տէ վուսան մա՛ռուու‿
վան ռապըն քօ դըշդէ խուարան տէ խապէր տըն , ժը
31 պօյ շակըրտան լը տու խօ քըշանտընէ ։ Նուվա հէշար
պըն ու պիրա խօ պինըն քօ սէ սալան շա՛վ ու ռօ ա՛զ
նա՛ սա՛քընըմ հէր եէքէ պը ըսթէրքան ժը նասիհաթ
32 քըրընէ ։ Ու նուա է՛յ պըրէան , ո ժը խօտէուա ու ժը
սէօզա լուլթֆէ ուիուա թէսլիմ տըքըմ , քօ գ̇ատիր ա՛
ժը ջէքըրընուա ու պը հէմի իթիդաթլիանուա ժը
33 ուա տայընէ ։ Ժը զիվէ եէքէուա , եա ժը զէռէ եէ‿
քիուա , եա ժը օրկըրթընէ եէքիուա մը դամա նա՛ քըր ։
34 Հուն ժը խօ տը զանըն քօ ժը մըուա , եա աուան քօ
պը մըուա պուն աւ դըշդ քօ ժը մա՛ռուա լազըմ պուն
35 աւ տէսթէ մըն խըզմէթ քըրըն ։ Հէր դըշդ մը ժը ուա
նշան տա քօ ահվա կէրէք ա՛ ժը ուա խապըթանտըն ,
ու ժը ֆագ̇իրանուա իմտատ քըրընէ . ու խապէրէ Րապպ
իսա էլ Մէսիհէ քօ աւ կօ՝ Տայըն ժը ստանտընէ հէնի
մուպարէք ա՛ ։
36 Ու կավա քօ դըշդէ հանա խապէր տա , լը սէր չօքան
37 հաթ ու պօ ուան հէմիան նըմէճ քըր ։ Ու հէմիան ժի
փըռ տը կըրիան ու լը սէր ստույէ Պօղոսէ պը քէթընէ
38 աուի տը ռամիսա պուն ։ Տըլէ ուան հէնի փըռ տը
շավութի պու ժը պօյ աւ խապէր քօ տը կօթ . Հէնի
ռույամըն տէ նա՛պինըն ու աուի լը ռէ տանին հաթա
լը կէմիէ պը ուիուա պը ջունտընէ ։

ՍԷՐ 21

1 Ու կավա քօ ըմ ռապուն ու ժը ուան վէգ̇աթիան
ռասթ պը կէմի լը Կօվ ըմ հաթըն , ու աւ ռօյա տըն
2 Ռօտօսէ ու ժը ուէ լը Պատարաէ ։ Ու մը կէմի տին՝
քօ լը Փինիկէ տը չօ պու ․ ըմ քէթըն լը էքէ՝ լը ուէ
3 ռապուն ։ Ու կավա քօ Գըպրըս խույա , աու լը ալիէ
չէփէ խօ մը պը հըշթընէ լը ալիէ Սուրիայէ ըմ տը
չօ պուն , ու լը Տուրօսէ ըմ ռապուն , չիրա կէմի լը
4 ուէ տէ պարէգ̇ խօ պը խանա ։ Ու շակըրտան մը տի
ու հաֆթ ռօ լը ուէ ըմ սըքընըն , ուան քօ տը կօթը
պուն պը Ռուհ էլ Գուտս ժը Պօղօսռա լը Գուտսէ նը
5 չը ։ Ու կավա քօ աւ ռօյա մը պըհուրթ՝ ըմ ռապուն
ու տը չօ պուն հէմի ժի պը ժընան ու պը զառուգան
հաթա ժը պաժէրէ տըր մը ռէ տանին ու լը քէնարէ
պահրէտա մը լը սէր չօքան պը հաթընէ նըմէճ քըր ։
6 Սըլավէ վէգ̇աթիանէ ժը հըվուտուռա պը տայընէ ըմ
լը կէմիէ սուվար պուն , ուան ժի լը ճիէ խօ վէկէռիան ։
7 Ու ըմ բաշէ ռէվիթիէ պահրէ Թէմամ քըրընէ ժը
Տուրօսէ լը Պտողէմայիսէ կիան ու պըրէան պը սըլավ
8 քըլավ քըրընէ ռօ քի լը պա ուան ըմ սըքընին ։ Ու
լը աւ ռօյա տընէ ըմ ժը ուէ ռապուն ու լը Գայսէ-
րիէ կիան ու լը մալա Ֆիլիպօսէ ինճիլչիէ ըմ քէթըն ,
քօ աւ ժը հաֆթան եէքէ պու , լը պա ուի ըմ սը-
9 քընին ։ Ժը ուիռա չար ղ̇իզէ պաքըր հըպու , քօ փէյ-
10 ղէմպէրիթի տըքըրըը պուն ։ Ու լը ուէ կավա քօ ըմ
փըռ ռօյան սըքընին , ժը Եէհուտիսթան Ագապօս Նավտա
11 փէյղէմպէր քի հաթ ․ Ու կավա քօ լը պա մը հաթ ,
բըշթա Պօղօսէ սընտ ու տէսթ ու լընկա խօ կրէտա
ու կօ , Ռուհ էլ Գուտս աւհա տը պէժը , աւ մըռուվ
խօտիէ բըշթէ հան աւհա տէ կրէտըն Եէհուտիան
լը Գուտսէտա ու լը տէսթէ Թայիֆան տէ Թէսլիմ
12 պըքըն ։ Ու կավա քօ ուիա ըմ պըհիստըն լավա քը-

13 ըրն ամմ ու եէրլիան քօ լը Գուտուսէ նա չը։ Համա
Պօղոս ճէվապ տաա, հուն չը՞ տըքըն ու չը՞մա տը կըրըն
ու տըլէ մըն տը աաարինին. զիրա ամղ նա թանէ լը
Գուտուսէտա ժը պօյ կըրէտանէ, լէ ժը մըրընուա ժի հա-
14 զըր ըմ ժը Նավա Բապպ Մէսինէ։ Ու կավա քօ աւ
կօտարի նա քըր ամ հըշ պուն ու կօն. Մուրատէ
15 Խօտէ պրա պը պա։ Ու բաշէ ռօյա հանա մա թէտա-
16 րիք տի քօ լը Գուտուսէ հառըն։ Ժը Գայսէրլի շակըր-
տան չէնտ քէսան պը մառա հաթըն, ու մա պրին ժը
Գըպրըզլի Մնասօնուա ժը ավուլ պուն շակըրտ քիուա,
17 քօ լը պա էքէ ամ տէ գօնաղ պը քըրընա։ Ու կավա
քօ ամ լը Գուտուսէ քէթըն պրէան պը շազիթի մա
18 գապուլ քըրըն։ Ու լը աւ ռօյա տընէ Պօղոս պը մառա
լը պա Եագուպէ չու. ու հէմի երէցան ժի հաթըն։
19 Ու ժը ուանուա պը սըլավան քըրընէ եէքա եէք նագլ
տըքըր հէր չըքօ պը խըզմէթէ ուի քըր լը նավա թայի-
20 ֆան։ Ուան ժի պը պըհիտընէ՝ համտ տըքըրըն ժը
Խօտէուա, ու կօթըն ժէուա. Տը պի՞նի, եա՛ պրէ չէ՞նտ
հազարան իման անօղ Եէհուտիան հէնա ու հէմի ժի
21 ղայրէթքէշէ նօմօսէ նա։ Համա ժը պօյ դա հասիան
էրքը դու լը նավ հէմի թայիֆանտա պուն ժը Եէհու-
տիանուա ժը Մուսա աափ պուն հին տըքի՝ տը պէյ քօ
դուռէդ խօ սիւնէթ նա քըն ու լը կէօրա աէթան
22 նա չուն։ Նուա տէ չառ պըպա հէլպէթ գալապա տէ
23 պէն ճըվանըն տէ պը պըհէն էրքը դու հաթիյ։ Նուա
24 դըշդէ հան պըքա քօ ամ տը պէն։ Լը պա մա չար
մառուվ հէնա. քօ վատէ ուան հէյա, ուանան պըս-
դին ու պը ուանուա փագըժ պա, ու ժը պօյ ուան մաա-
րաֆ պըքա, քօ սէրէ խօ դուր պըքըն վուսան քօ հէ-
միան ժի պը զանը պըն էրքը չը քօ լը սէր տա հասիա-
նա նաֆիլէնըն, լէ դու ժի պը մառա տը չույ լը
25 նօմօստա աուի խօյի քըրըն։ Համա ժը պօյ լը իմանէ
հաթօղ թայիֆան մա քեաղըտ չխյանտ չավան քօ մա
մինասիպ տի, քօ ուան գաթ դըշդէ ահվա նա բէն լէ

թա՛նէ սագըն պըն ժը գուրպանէ վուրան ու ժը
խույնէ ու ժը հալթը խանագանտընէ ու ժը զինայէ ։
26 Ուէ չաղէ Պօղոս աւ մա՛ռուվան սա՛նտ ու աւ ռօյա
տընէ պը ուանուա հալթը փագըժ պուն լը տաճարէ
քէլթ , ժը պօյ ռօյէդ փագըժ պունէ թամամ պունէ
ուի նշան տայընէ հալթա քօ ժը պօյ հէր եէքէ ուան
27 հէտւյէ հալթը տայըն ։ Ու կավլա քօ հա՛ֆլթ ռօյան թէմամ
տը ալանա , Աւխալլի Նէհուտիան աուի լը տաճարտա պը
տիթընէ հէմի գալապայէ լը վէլվէլէն խըստըն ու տէսմ
28 ավէթըն աուի ու տը գիրա պուն ։ Եա՛ մա՛ռուվէ Նէ-
հուտիան , որըն լը իմտատէ՝ ուիա աւ մա՛ռուվա՛՝ քօ լը
հէր ճի ժը խալգէռա , ու ժը նօմօսռա ու ժը ճիէ
հանռա գարշի դըշդան հին տըքա՛ ժը հէմիանռա ,
հալթա քօ Եունանիան ժի պըր լը տաճարէ , ու ճիէ
29 հանա ազիզ՝ մուրտար քըր ։ Զիրա ժը ավուլ Տրօփի-
մօսէ Եփէսոսլի պը ուիռա լը պաժէրտա տի պուն , ու
թախմին տըքըրը պուն քօ Պօղոս աուի լը տաճարէ
30 անի ։ Ու հէմի պաժէր լը հա՛վուտու պու , ու խալգ
հալթըն ճըվանտըն , ու կըրթըն Պօղոսէ ժը տաճարէ տա՛ր
քշանտըն , ու զուվա՛ տա՛րիան հալթըն գուֆըլանտըն ։
31 Ու կավլա քօ ուան տը խօստը պուն աուի դուշդընէ
խապէր կլյա ժը պին պաշիէ պէօլիւկէռա էրքը հէմի
32 Գուտոսու շէրիֆ լը հա՛վուտու պուա՛ ։ Ուի ժի լը ուէ
սաաթէ աւքէրան ու եւզ պաշիան սա՛նտ ու լը սէր
ուան պազիա ուան ժի կավլա քօ աւքէրէ ու պին պա-
33 շիէ տին Պօղոսէ ժը քութանէ սա՛քընին ։ Ուէ չաղէ
պին պաշի պը Նէզ պունէ կըրթ աուի ու էմր քըր քօ
աուի պը տու զէնճիրան կըէտըն ու փըռս տըքըր էրքը
34 աւ քի՞՛ ու չը՞ քըրի՛ ։ Ու ժը գալապայէ եէքի թարզ
քի ու աուէ տըն պաշգա թարզ դըշդ քի տը գիրա
պուն , համա կավլա քօ ժը կիւրիւլթիյէ Նըքճարը պու
սահինէ պը զանա՛ էմր քըր քօ աուի լը օրտուէ պը
35 պըն ։ Ու կավլա քօ լը Նէրտիվանէ կիյա . վուսան ռասթ
հալթ քօ ժը զօռէ գալապայէ աւքէրան աուի լը ժօր

36 հա̆լինըն ։ Զըմա քօ գ̈ալապայէ խալգ̈է լը տու ուի տը
37 ջօ պուն ու տը կօթը պուն ․ Աուի հա̆լինա̆ ։ Ու ոխթա
քօ Պօղոս լը նավա օրտուէ տը քէթը պու , ժը պին
պաշիւա կօ ․ Աճապա ժը մըռա իզն հէյա̆ քօ ժը դառա
38 դըշդ քի պէժըմ ։ Ուի ժի կօ ․ Պը Եունանի տը զանի՞ ,
աճապա դու աւ Մըսըրլի նը՞նի քօ ժը աւ ռօյան
ավուլ չար հազար մա̆ռուվէ քէլէշան դա ասի.քըր ու
39 լը չէօլէ պըր ։ Պօղոս ժի կօ ․ Էզ մա̆ռուվ քի Եէհու-
տի մա̆ , ժը Ցարսօնէ Կիլիկիայէ ու պաժարըլիէ մէշհուր
պաժէր քի ու լավա տըքըմ ժը դա ժը մըռա իզն պը
40 տա̆ քօ ժը խալգ̈էռա խապէր պըտըմ ։ Ու կավա քօ
աուի իզն տա , Պօղոս լը սէր նէրտիվանէ պը սա̆քը-
նանտընէ , ժը խալգ̈էռա պը տէսթէ խօ իշարէթ քըր ․
ու կավա քօ գ̈անճ հուսքութի պու , պը զըմանէ իպ-
րանիան խապէրտա ժը ուանռա ու կօ ․

ՍէՐ 22

1 Էա՛ մա̆ռուվ պրէան ու պավան , ժը մըռա կօտա-
2 րի պըքըն՝ քօ նուա ժը ռուա ճէվապ տըտըմ ։ Կավա
քօ պըհիստըն քօ պը զըմանէ իպրանի ժը ուանռա
3 խապէր տըտա , հէնի փըռ հուսքօթ պուն ։ Ու աուի
կօ ․ Պըռա ա̆զ մա̆ռուվ քի Եէհուտի մա̆ , լը պաժէ-
րէ Կիլիկիայէ լը Թարսիստա զամա̆ , ու լը պաժէրէ
հան լընկա Գամաղիէլտա թէրպիա պուըմ , լը կօրա
նօմօսա պավանէդ մա̆ հաթըմ թէրպիա պուն , ու ղայ-
րէթքէշէ Խուտէ պուըմ՝ չավան քօ իւռօ հուն հմի նա̆ ։
4 Ֆօ ա̆զ մէրան ու ժընան պը կըրէտանէ ու լը հափսան
պը թէսլիմ քըրըրնէ , մէզհէպէ հա մը հաթա լը մըրըրնէ
5 տը գ̈ավարանտ ․ Զավան քօ ժը տէրհագ̈ա մըն սաշ
իմամ ժի ու հէմ հէմի իխթիարէ գ̈ավմէ շէհատէթ
տըքըն , քօ ժը ուան քեաղըտան ժի մը սա̆նտ ժը պօյ
պըրէան լը Շամէ տը ջօ պուըմ , քօ լը ուէտա պունօղան
պը կըրէտանէ լը Գուտսէ պինըմ քօ պէնա̆ թէտիպ պուն ։

6 Ու պու քի կավա քօ տը ջօ պում, ու լը Շամէ նէզ
պում, լը ոխթա նիվ ռօ ժը ազիւմանան ռօհնի քի
7 մաղըն լը չար ալիյէ մըն շավք տա ։ Ու լը արտէ քէ-
թըմ ու տանկ քի մը պըհիսթ քօ տը կօթ ժը մըռա ․
Եա՛ Սաւուղ՝ Սաւուղ, դու չըմա՞ մը տը ք̇ավարինի ։
8 Մը ժի ճէվապ տա, Եա՛ Ռապպ, դու քի՞ի, ուի ժի ժը
մըռա կօ ․ Էզ Մէսիհէ Նըստանի մա, քօ դու մը տը
9 ք̇ավարինի ։ Համա ուան քօ պը մըռա պուն, ռօհնիէ
տին ու պը թըռս դըժի պուն, լաքին աւ քօ պը
10 մըռա խապէր տըտա տանկէ ուի նա պըհիստըն ։ Ու մը
կօ ․ Զը՞ պըքըմ, Եա՛ Ռապպ ․ ու Ռապպ կօ ժը մըռա,
Ռապա լը Շամէ հառա, ու լը ուէ տէ պէ ժը դառա
կօթըն ժը պօյ աւ հէմի դըշդան քօ թային պուա ժը
11 դառա քըրըն ։ Ու կավա քօ մը նա տը տի ժը պօյ
ճէլալէ աւ նուռէ ու ուան քօ պը մըռա պուն ժը տէս-
12 թէ մըն կըրթըն ու քէթըմ լը Շամէ ։ Ու պը Անանիա
նավ մառուվ քի լը կօրա նօմօսէ տինտար ու լը Շա-
մէտա ժը հէմի սաքին պունօղան հաթը ք̇անճ չէհա-
13 տէթ պուն, Հաթը ժը մըռա ու լը պա մըն պը սաքը-
նանտընէ ժը մըռա կօ ․ Եա՛ Սաւուղ պրէ, լը ժօր
14 մէզաքա ․ Մը ժի լը ուէ սաաթէ լը ժօր ժէռա մէզա
քըր, ու ուի կօ ․ Խօտէէդ պավանէ մա ժը ավուլ դա
թային քըր, քօ մէրամէ ուի պը զանի ու աւ սատըք̇է
15 պը պինի, ու ժը տավէ ուի տանկ պը պըհէ, Զիրա լը
պար հէմի մառուվան ժը պօյ աւ հէմի դըշդան շահիտ
16 տէ պըպի, քօ դա տի ու պըհիստ ։ Ու նուա հէնի
չը՞մա տարանկի տը դէվի, ռա՛պա թահֆիլ պա ․ նավէ
17 ուի պը կազի քըրընէ կիւնէյէդ պը չօ ։ Ու պու քի
կավա քօ ադ լը Գուտսէ վէկէռիամ, ու լը տաճարտա
մը նըմէճ տըքըր, օդա լը խավտա քէթըմ, ու մը ուի
18 տի քօ ժը մըռա տը կօթ ։ Զու քա՞, զուվա ժը Գուտսէ
ռապա, զիրա ժը պօյ մըն չէհատէթիէ դա տէ ք̇ապուլ
19 նա քըն ։ Մը ժի կօ ․ Եա՛ Ռապպ ուան ք̇անճ տը զանըն
քօ աուան քօ ժը դառա իման դինըն լը տէրանտա տը

20 քուլթա պուսմ, ու լը հափսէ տը տանը պուսմ։ Ու կավա
քօ խույնա շահիտէ դա Ստեփաննոսէ տը հաթը պու-
ըրժանտըն, ա՛զ պը խօ լը ուէ հազըր պուսմ, ու ժը
գալթլէ ուխուա մը ըրիզա տա, ու ճըլէ աուի գուշդօ-
21 ղան մը տը բէ պուսմ։ Ու ժը մըռա կօ․ Հա՛ռա՛, զիրա
22 ա՛զ դա լը տուր ժը Թայիֆանռա տէ պը շէյինըմ։ Ու-
ուան հաթա սէօզա հանա ժէռա կօտարի տըքըրը պուն,
բաշէ տա՛նկէ խօ հա՛լանին ու կօն․ Ժը տընէ հա՛լինա՛
մա՛ռուվէ հան, զիրա ժէռա սաղ մինըն լայըգ նընա՛։
23 Ու կավա քօ տը գիրա պուն ու ճըլէ խօ տավէթը պուն
24 ու Թօղէ լը հավայէ տավէթը պուն, Պին պաշի էմր
քըր քօ աուի լը օրտույէ պը պըն, ու կօ քի պը քու-
Թանէ աուի Թէֆթիշ պըքըն, հաթա քօ պը զանա՛ ժը
25 պօ չը գապհաթէ ժը պօ ուի տը գիրա պուն։ Ու կավա
քօ պը գայիշան աուի կըէտանը՝ Պօղոս ժը Նազըր եխուզ
պաշիռա կօ․ Ժը ըռա ճայիզա՛ քօ Րօմալի ու պէ շէրաթ
26 մա՛ռուվ քի քուլթան։ Եխուզ պաշի կավա քօ ուխա պը-
հիսթ ջու ժը պին պաշիռա Նագըլ քըր ու կօ․ Ջը՞ տէ
27 պըքի, զիրա մա՛ռուվէ հան Րօմալիա՛։ Պին պաշի ժի
ջու լը պալէ ու կօ ժէռա․ Պէժա՛ ժը մըռա, դու Րօ-
28 մալի՞ի, ուի ժի կօ․ Պէլի։ Պին պաշի ճէվապ տա, մը
պը փըռ տըրավան հիմայէթէ հան լը տէսթ անի, ու
29 Պօղոս կօ, ա՛զ հէման լը ուխտա զամա՛։ Նուա մա՛ռուվէ
հան քօ աուի Թէֆթիշ տըքըրը պուն զուվա՛ ժէ տուր
քէթըն ու պին պաշի ժի Թըռսիա, կավա քօ պըհիստ
30 էրքը Րօմալիա՛․ զիրա աուի կըէտա պու։ Ու լը աւ
ռօյա՛ տընէ խօստ քօ ռասթիէ պը զանա՛՝ էրքը չը՞ ա՛
կըլիէ Եէհուտիան լը սէր ուի, աուի պա՛րտա, էմր քըր
քօ պաշ իմաման ու հէմի ճէմիյէթէ ուան լը եէք ճի
պէն, ու Պօղոսէ անի ու լը պա՛ր ուան սա՛քընանտ։

ՍԷՐ 23

1 Ու Պօղոս չահվէ խօ լը սէր ճըվաթէ պը հա՛լանընէ
կօ , Եա՛ պրէ մա՛ռուվան . ա՛զ հաթա լը ռօյա հան լը
2 պա՛ր Խօտէ պը զամիրէ գ̇անճ կէչըռմիշ պուըմ՚ ։ Ու
պաշ իմամ Անանիա լը պա ու ի սա՛քըրնանտօղանռա էմր
3 քըր քօ լը տա՛վէ ուի խըն ։ Ուէ չաղէ Պօղոս ժէռա կօ .
Խօտէ տէ լը դա խա՛ , է՞ տիվարէ հաթը տայըռնանարըն ,
քօ դու ռօնըշտիյ լը կօրա նօմօսէ մը հէօքմ պըքի , ժը
4 նօմօսէ տա՛ր էմր տըքի քօ լը մըն խըն ։ Ու լը ուէ սա՛-
քընանտօղան կօն , ճը պաշ իմամէ Խօտէռա գըժմի՞նան
5 տըքի ։ Պօղոս տա՛խի կօ . Եա՛ պրէյան մը նա տը զանը
պու էրքը պաշ իմամա՛ , զիրա նըվիսանտիա՛ , էրքը ժը
6 հիւքմտարա գ̇ավմէ խօռա քօթի մա՛ պէժ ։ Պօղոս պիէ
եէք սատուգինա՛ ու աուէ տըն Ֆարիսինա՛ պը զանը պու-
նէ տը գ̇իրա պու լը նավ ճըվաթէ , եա՛ պրէ մա՛ռու-
վան , ա՛զ Ֆարիսի ու դուռէ Ֆարիսի մա՛ , ա՛զ ժը պօյ
7 ումուտէ մըրիան ու գ̇ըյամէթէ մէհքէմէ տը պըմ ։ Ու
կավլա քօ ուիա կօ լը նավա Ֆարիսիան ու սադուգիան
8 Ֆըրգ̇ա քէթ , ու դալապա հաթը ճիէ պուն ։ Զիրա
սադուգիան տը պէն՝ էրքը գ̇ըյամէթ թունը նա՛ , ու նա՛
մէլէք , նա՛ ժի Րուհ . համա Ֆարիսան հա՛րտուան ժի իգ̇-
9 րար տըքըն ։ Ու շամաթա քի մա՛զըն պու , ու աւ քեա-
թիպան քօ ժը պիէ Ֆարիսիան պուն ռապուն ու պը
փա՛վ ջունէ տը կօթը պուն . լը մա՛ռուվէ հան դըշտ քի
քօթի մա՛ նա՛ տին , լէ էրքը Րուհ քի եա մէլէք քի ժէռա
10 խապէր տայա՛ , ա՛մ պը Խօտէռա փա՛վ նա՛ջըն ։ Ու կավլա
քօ վըռ նիզա պու պին պաշի վըռ թըռսիա նա՛ պա՛ քօ
Պօղոս ժը ուան պէ գ̇աթմանտըն , ժը ասքէրանռա էմր
քըր քօ պէն Պօղոս ժը օրթա ուան րաքշինըն , ու լը օր-
11 տուէ պինըն ։ Ու լը աւ շա՛վա տըն Րապպ լը պա ուի
հաթը ու կօ . Եա՛ Պօղոս փէթ պա՛ , զիրա չավան քօ
լը Գուտսէ ժը պօյ մը դա շէհատէթ քըր , վուսան ժի

12 լը Րօմատա լազըմա՛ քօ շէհատէթ պըքի ։ Ու կավա քօ
սըպէ պու , ժը Ճէհուտիան հընըքան եէ.ք պուն , ու աւ
խօ լը պըն լանէթէ տանին , պը կօթընէ , էրքը նա՛ պը
խուն ու նա՛ վէ խուն հաթա քօ Պօղոսէ պը գուժըն ։
13 Ու ժը չըլան բէթըր պուն ուան քօ վատէ հան պը
14 հա՛վուտու քըրը պուն ։ Վօ ուանան ժը պաշ իմաման‿
ռա ու ժը ռու սըբիանռա ու կօն . Էմ խօ պը մա՛զըն
լանէթէ մա կըրէտա , քօ դըշդ քի դաամ նա՛ քըն հաթա
15 քօ Պօղոսէ պը գուժըն ։ Նուա հուն պը ճըվաթռա թա՛վ‿
ժը պին պաշիռա խապէր պըքըն , քօ աուի սըպէ ժը
ռա պինա՛ խուարի , կէօյա քի ժը տա՛րհաքէ ուի
հէնի գանճ հուն թէֆթիշ տըքըն , ա՛մ հէժա աւ նա՛
16 կիյա՝ հազըրըն աուի պը գուժըն ։ Ու դուռէ խուշդա
Պօղոսէ կավա քօ Ֆէնտէ հան պըհիստ , Ճու լը օրտույէ
17 քէթ , ու ժը Պօղոսռա խապէր քըր ։ Ու Պօղոս ժը եիւզ‿
պաշիան եէ.քէ ժը խօռա կազի քըր , ու կօ . Գուռէ
հան ժը պին պաշիռա սըպա՛ , զիրա խապէր քի ուի
18 հէյա՛ ժէռա ։ Ուի ժի աուի պը սա՛նտըրնէ ժը պին պա‿
շիռա պըր , ու կօ . Պօղոսէ մահպուս մը կազի քըր պը
լավա քըրըն քօ դուռէ հան ժը դառա պինըմ , քօ
19 ժը դառա կօթընէ ուի հէյա՛ ։ Ու պին պաշի ժը տէս‿
թէ ուի պը կըրթընէ լը ալի քի Ճու , ու փըռս քըր ,
էրքը չը դըշդէ դա հէյա՛ ժը մըռա խապէր քըրընռա ։
20 Ու աուի կօ , Ճէհուտիան գավըլ ու գարար քըրըն քօ
ժը դառա լավա պըքըն , քօ սըպէ Պօղոսէ ժը ճըվաթ‿
ռա պինի , կէօյա քի ժը տա՛րհաքէ ուի հէնի գանճ
21 տէ թէֆթիշ պըքըն ։ Նուա դու ուան կօտարի մա՛քա՛ ,
զիրա ժը ուան ժը չըլան փէթըր մա՛ռուվան ժը պօյ
ուի տուշազ տանինա՛ , ուան քօ աւ խօ լը պըն լանէ‿
թէ տանին՝ քօ նա՛ խուն ու վէ նա՛ խուն , հաթա քօ
աուի պը գուժըն ու նուա հազըր ըն ու ժը էմրէ դա‿
22 ռա տը բէն ։ Ուէ չաղէ պին պաշի դուռըքէ սա՛րտա ,
ժէռա պը թէնպիհ քըրըն քօ ժը եէ.քէռա նա՛ պէ
23 ժա՛ , դըշդէ հան քօ դա ժը մըռա խապէր քըր ։ Ու

ժը եւրւղ պաշիան տըրտօյան կաղի քըր, ու կօ․ Լը
շա՛վ սաաթ լը սըսէան, տու սա՛տ ասքէր ու հա՛ֆթէ
սուվարան ու տու սա՛տ ժի մըզըրաղ̇լի հազըր պըքըն,
24 քօ հաթա լը Գայսէրիէ պը ջուն ։ Ու հայվանան հազըր
պըքըն քօ Պօղոսէ սուվար պըքըն, ու սաղ սէլիմ ժը
25 Փէլիքս վալիուա պը պըն ։ Ու քեաղըտ քի նըվիսանտ
26 լը ուի կօրայէ ։ Կղօդ̇իոս Լուսիաս ժը դուտըրէթլու
27 Փէլիքս վալիուա սէլամ տը.քա՛ ։ Մա՛ռուվէ հան ժը Եէ-
հուտիան հաթը պըու կըրթըն, ու ժը ուան տէ պը
հաթա դուշդըն, լաքին ա՛ղ պը ասքէրան լը սէր կի-
յամ մը խէլաս քըր աուի, կավա քօ հասիամ Ռօմա-
28 լիա՛ ։ Ու մը խօստ աւ սէպէպէ պը զանըմ ժը պօյ էքէ
քօ լը սէր ուի կըլի տըքըրը պուն, աուի մը անի լը
29 մէճլիսէ ուան․ Քօ մը տի հաթը կըլի պուն ժը պօյ
միւճատէլէ քի լը կօրա Նօմօսէ ուան, ժը մըրըննուա
եախօտ ժը կըէտաննուա ղ̇ապահաթէ ուի թուննա՛ պու․
30 Ու կավա քօ մը խապէր սա՛նտ քօ Եէհուտիան ժը պօյ
աւ մա՛ռուվ ֆադ̇ տէ տէյնըն, ուէ սաաթէ մը ժը դ̇առուա
շիանտ, ու պը էմր քըրընէ ժը տավաճիաննուա ժի քօ
լը պա՛ր դա խապէր պըտըն լը սէր ուի, Սաղ պա՛ ։
31 Նուա ասքէր ժի լը կօրա ժը ուաննուա էմր պունէ
Պօղոսէ սա՛նտըն ու լը շա՛վէտա լը Անթիպատրոս պըրըն ։
32 Ու աւ ռօյա տընէ պը ուիուա ջունտօղ սուվարան աուի
33 հըշտըն ու լը օրտուէ վէկէռիան ։ Ուան ժի լը Գայսէ-
րիէ քէթըն ու քեաղըտ ժը վալիուա տան ու Պօղոսէ լը
34 պա՛ր ուի սա՛քընանտըն ։ Ու կավա քօ խօնտ, փըռուս քըր
էրքը ժը քիժան էյալէթէ ա՛, ու հասիա քօ ժը Կիլի-
35 կիաէ ա՛, կօ ։ Կավա քօ տավաճիէ դա պէն տէ դա
կօտարի պըքըմ, ու էմր քըր քօ աուի լը տիվանխանայէ
Հիրօտիսէ խօյի պըքըն ։

ՍԷՐ 24

1 Ու բաշէ բէնճ ռօյան Անանիա պաշ իմամ, պը իխ-
թիարան ու պը Տէրտիւղոս նավ պը եէքէ էհլի քէլամ,

հաթը · ու ուան ժը վալիուա խապէր քըրըն տալա խօ
2 լը գ̇արշի Պօղոսէ ։ Ու կավա քօ աուի կաղի քըրըն ,
Տէրտիւղոս տէսթ քըր կըլիէ ու կօ , Ձիրա պը տէսթէ
դա փըռ սէլամէթան ու պը թագ̇տիրէ դա դըշդէ
միլլէթէ հանուա աւ գ̇անունէ գ̇անճ ա̆մ գ̇ապուլ տը-
3 քըն , Եա՞ գուտրէթլու Փէլիքս , պը հէր խուսուստա
լը հէր ճիտա եէ.ք ճար պը շըքըր պունէ ա̆մ ժը դա
4 րազինա̆ ։ Լաքին նա̆ պա̆ քօ հէնի զէտէ դա աճըզ պը-
քըն րիճա տըքըն քօ դու պը հուրմէթէ խօ մա̆ կօտա-
րի պըքի , քօ մուխթար քի ա̆մէ տէ խապէր պըտըն ։
5 Մա̆ռուվէ հան մա̆ տի ֆէսատ քըրօղ ու շաշ քըրօղ հէմի
Եէհուտիան քօ լը նավա տընէ նա̆ · ու էրպաշէ ֆըր-
6 գ̇այէ Նըսրանիան ։ Քօ տաճար ժի խօստ մուրտար քը-
րընէ , աուի քօ մա̆ կըրթ , ու լը կօրա նօմօսէ մա̆՝ մա̆
7 խօստ շէրաթէ ուի պը պինըն ։ Համա Լուսիաս պին
8 պաշի հաթ՝ պը ճէպր աուի ժը տէսթէ մա̆ սա̆նտ ։ Ու
էմր քըր քօ տավաճիէ ուի ժը դառա պէն , տուի քօ
դու պը թէֆթիշ քըրընէ տէ գ̇ատիր պըպի պը զանի-
նէ ժը պօյ աւ հէմի դըշդան քօ ա̆մ լը սէր ուիա կըլի
9 տըքըն ։ Ու Եէհուտիան հէմի պը եէ.ք պունէ՝ կօնը
10 էրքը վուսան ա̆ ։ Կավա քօ վալի ժէռա ջահվ շըքէնանտ
քօ խապէր պըտա̆ , ճէվապ տա Պօղոս · Պը զանը պունէ
քօ դու ժը փըռ սալան հաքիմէ միլլէթէ հան ի ժը
տա̆ր հագ̇է խօ հէնի ղէտէ պը խօշնուտիթիէ ճէվապ
11 տը տըմ · Ձինքի դու գ̇ատիր տը պի պը զանընէ քօ
ա̆զ ժը տուանզտահ ռօյան զէտէ նընա̆ , չըգ̇աս քօ
12 ա̆զ ռապուըմ լը Գուտսէ սէճտէ քըրընէ ։ Մը լը տա-
ճարտա պը եէ.քէռա պահս քըրընէ , եախօտ գ̇ալապայէ
լը եէ.ք ճի համթը ճըվանտօղ նա̆ տին , նա̆ ժի լը նավ
13 տէրանտա , Ու նա̆ ժի լը պաժէրտա , նա̆ ժի տը քեա-
րըն իսպաթ քըրընէ աւ դըշդան ժը պօյ էքէ քօ նուա
14 լը սէր մըն կըլի տըքըն ։ Համա ուիա ժը դառա իգ̇րար
տըքըմ պօ լը կօրա աւ մէզհէպէ քօ ուանան ֆըրգ̇ա
տը պէն , լը նօմօստա հէմ լը փէյղէմպէրանտա ժը աւ

հէմի դըշդանուա քօ հաթընա Նըվխասնտըն պը լիման
անինէ , ժը խօտէ է պառւանէ խօռւա վռւսան իպատէթ
15 տըքըմ ։ Ու ժը խօտէռւա ումուտէ մըն հէյմ չավան քօ
ումուտէ ուան ժի հէյմ , քօ ժը մըրխանուա տէ դըյամ
պը պամ , էրքը ժը սատըռանուա ու էրքը ժը Նահա-
16 ռանուա ։ Ու ամղ հէր ոխթ ժը պօյ դըշդէ հան տը խա-
պըթըմ քօ փաք զամիրէ մըն պը պամ , էրքը լը պմր
17 խօտէ , էրքը լը պմր մմռուվան ։ Ու բաշէ փըռ սալան
ժը միլլէթէ խօռւա սատառա ու հէտխյէ քըրընէ հաթըմ ։
18 Պը ուխ հավայէ չէնտ Աստալի Նէհուտխան մը լը տա-
ճարտա տխն հաթը փաք պուն , նմ պը ռալապայէ ու
19 նմ ժի պը ճխումհուր , վօ ժը ուանուա լագըմ պու ժի
քօ լը հուզուրա դա պէն , ու էրքը լը սէր մըն դըշդ-
20 քէ ուան հմպու կըլխ պը քըրանա ։ Եախսօտ ուանան
պըրա պէժըն չը՞ սուճ լը սէր մը ռխն կավա քօ լը մէհ-
21 քէմէտա սմքընխ պում ․ Թմնէ ժը պօյ խապէրէ հան
քօ լը Նավ ուան սմքընխ պում մը կազխ քըր , էրքը
ժը պօյ ռըյամէ մըրխան , խռօ մղ ժը ո հէօքմ տը-
22 պըմ ։ Ու փէլխքս ուան ժը պաշռա ոխթ քխռւա թայէն
քըր ․ զխրա ժը լուսուսէ մէզհէպէ հան ռանճ տը զանը
պու , ու կօ ․ կայլա քօ Լուսխաս պխն պաշխ պէ լը վըր ,
23 տէ թէֆթիշ պըքըմ պահսէ ո՛ ։ Ու ժը Եխուղ պաշխ-
ռա թէնպխհ քըր քօ առւխ պը բէ , ու րահաթխ պըտա
ժէռւա ․ ու ժը մմռուվէդ ուխ ժէռւա խըզմէթ քըրընէ ,
Եախսօտ լը պալէ ջունտընէ ժը Եէքխռւա մանխ նմ պմ ։
24 Ու բաշէ չէնտ ռօյան փէլխքս պը ժընա խօ Դըռւսխղայէ
հաթ քօ ժըն Նէհուտխ քխ պու ․ ու Պօղոսէ կազխ քըր ,
ու ժէ պըհխստ ժը պօյ աւ խմանէ քօ լը սէր Խսա էլ
25 Մէսխհէ մ ։ Ու կավա քօ աւ ժը տմրհառէ սատա-
ռաթէ ու Նէֆսէ խօ զապթ քըրընէ՝ ու լը սէր աւ
հէօքմէ քօ տէ պէ ․ խապէր տը տա , փէլխքս պը թըռւս
դըժը պունէ ճէվապ տա , Դու անուա հա՛ռւմ ու քխնխա
26 քօ ոխթ պը պմ տխսա մղ դա կազխ տըքըմ ։ Ու ու-
մուտ ժի տըքըր քօ ժը ալխէ Պօղոս ժէռւա տէ աղչէ

պէ տայըն , ժը պօյ էքէ վըրը ճարան առւի կազի տը-
27 քըր ու պը ուխուա խաապէր տըտա ։ Համա քօ տու սալ
թէմամ պու , ըը ճրէ փէլիքսէ՝ Պորկիոս Փէստոս հաթ ,
փէլիքս ժի խաթրէ Նէհուտիան տը խօստ խօշ քըրընէ՝
Պօղոսէ հաթըը կըրէտան հըշթ ։

ՍԷՐ 25

1 Նուա փէստոս կավա քօ ըը էյալէթէ հէօքմաթէ խօ
կիյա • բաշէ սէ ուօյան ժը Գայսէրիէ ըը Գուտսէ ուա
2 պու ։ Ու պաշ իմամ ու մայըընէ Նէհուտիան ժէուա
3 խաապէր քըրըն կըլէ խօ ըը սէր Պօղոսէ ։ Ու ժէուա
լավա տըքըրը պուն ու ըը սէր ուի հուրմէթ տիլէկ տը-
քըրը պուն քօ առւի ըը Գուտսէ անին տա , ու ուան
ըը սէր ուէ ֆադ տը տանի պուն քօ առւի պը գու-
4 ժըն ։ Համա փէստոս ճէվապ տա , քօ Պօղոս ըը Գայսէ-
րիտա պը մինա , ու աւ պը խօ ժի զուվա տէ ըը ուէ
5 պը ջու պու ։ Նուա ժը ո գուտրէթէ քի քօ հէյա կօ ,
պը մըուա պըրա պէն • ու էրքը սուճ քի աւ մաուավէ
6 հէյա պըրա ըը սէր ուի կըլի պըքըն ։ Ու ըը պա ուան
ժը հաշթ , ետխօտ տան ուօյան զէտէ պը նա սաքընան-
տընէ ըը Գայսէրի ջու , ու ըը ուօյա տընէ ըը քուրսիէ
շէրաաթէ պը ուօնըշտընէ , էմր քըր քօ Պօղոսէ պինըն ։
7 Ու կավա քօ աւ հաթ , ժը Գուտսէ հաթօղ Նէհու-
տիան ըը պար ուի պը սաքընանտընէ վըրը ու կրան կը-
լիան տըքըրը պուն ըը սէր Պօղոսէ , քօ ուան ժը իս-
8 պաթ քըրընէ գատիր նա տը պօ պուն • Ձիրա Պօղոս
ճէվապ տը տա , էրքը մը նա պըտա Նօմօսէ Նէհուտիան
ու նա տաճարէ ու նա ժի ըը գարշի խունաքեարէ մը
9 սուճ քի քըրիա ։ Համա փէստոս ժը պօյ խաթըրէ Նէ-
հուտիան խօշ քըրընէ՝ ճէվապ տա ժը Պօղոսուա ու կօ ,
Տը խուա՞զի ըը Գուտսէ ջունտընէ ու ըը ուէ ժը պօյ
10 դըշդէ հանա մէհքէմէ պը պի ըը պար մըն ։ Պօղոս ժի
կօ • աղ ըը պար քուրսիէ շէրաաթէ Խունաքեարէ տը

սա̆քընըմ, լը ուէ քի ժը մըռա լազըմա̆ մէհքէմէ պուն ,
մը ժը Եէհուտիանռա նահագիթի քի նա̆ քըրիա̆ , չավան
11 քօ դու ժի գանճ տը զանի ։ Ջիրա էրքը մը նահագի
քի , եա ժը մըրընռա մուսթահագ դըշդ քի քըրիա̆
ա̆զ ժը մըրընէ նա՛ թըռսըմ, լաքին էրքը թուննա̆ լը
սէր մը ժը աւ դըշդան եէք ժի ուան քօ ուանըան լը
սէր մըն կըլը տըքըն , գաթ եէքէ նըքեարա̆ մը ժը
ուանռա պախշ պըքա̆ , ժը խունտքեարռա իֆատէ տը-
12 քըմ։ Ուէ չաղէ ֆէստոս պը շուրայէ խապէր տա , ու
կօ ․ Ժը խունտքեարռա դա իֆատէ քըր , ժը խունտ-
13 քեարռա հա՛ռա̆ ։ Ու բաշէ չէնտ ռօյան Ագրիպպաս փա-
տիշահ ու Բէրինիկէ լը Գայսէրիէ հաթըն ֆէստոսէ
14 սէլամ քըրընէ ։ Ու փըռ ռօյան քօ լը ուէ պըհուր-
թըն , ֆէստոս ժը տա̆րհագէ Պօղոս ժը փատիշահռա
խապէր քըր ու կօ ․ Լը վըր մա̆ռուվ քի հէյա̆ քօ
15 ֆէլիքս մահպուս հըշթիա̆ , Ժը պօյ էքէ կավա քօ ա̆զ
լը Գուտսէ ջում պաշ իմաման ու մա̆զըրնէ Եէհուտիան
ժը մըռա խապէր քըրըն , ու տիլէկ տըքըրը պուն քօ
16 լը սէր ուի ժը հէօքըմ պունռա սիճիլ պէ տայըն ։ Ու
մը ժը ուանռա ճէվապ տա , քօ ատէթէ Ռօմալիան նըրնա̆
քօ մա̆ռուվ քի ժը հէլաք պունռա պախշ պըքըն ,
հաթա քօ աւ հաթը կըլը պուն մա̆ռուվ պը կըլիճիան
ռու պէ ռու նա̆ պա̆ , ժը պօյ ճէվապ տայընէ կըլիէ
17 ժէռա ֆուրսէնթ նա՛յը տայըն ։ Նուա կավա քօ ուան
պը մըռա լը վըր հաթըն , գաթ պը տըրէնկը նա խըր-
տընէ աւ ռօյա տըն լը քուրսիէ շէրաաթէ պը ռօնըշ-
18 տընէ մը էմր քըր քօ աւ մա̆ռուվ պինըն ։ Ու կավա
քօ կըլիճիէ ուի հազըր պուն ժը տա̆ր հագէ ուի ժը
աւ դըշդան քօ մը թախմին տըքըր ․ գաթ սուճ քի
19 լը պա̆ր նա̆ անին ։ Լաքին լը սէր տինէ ուան չէնտ
պահսէ ուան պը ուիռա հա̆պու , ու լը սէր մըրի քի
Նավա էքէ Մէսիհ , ժը պօյ էքէ Պօղոս տը կօ , էրքը
20 սաղա̆ ։ Ու կավա քօ ա̆զ լը վէսվէսէտա պում ժը պօյ
Թէֆթիշէ դըշդէ հան մը կօ՝ քօ տը խուա՞զի լը Գուտսէ

պը ջույ ու լը ուէ ժը պօյ դըշդէ հանա մէհքէմէ պը֊
21 պի ։ Համա կավա քօ Պօղօս իֆատէ քըր լը պա̃ր հիւք֊
մա Ալիշանէ ռա՛պա̃ , մը էմր քըր քօ աուի խօյի քըն ,
22 հաԹա քօ ժը խունտքեարռա պը չէյինըմ ։ Ու Ագրի֊
պաս կօ ժը փէստոսռա , Ըժի տը խուազըմ աւ մա̃֊
ռուվէ կօտարի պըքըմ ․ ուի ժի՛ կօ , Սըպէ կօտարի տը
23 քի ։ Ու լը աւ ռօյա տըն կավա քօ Ագրիպաս ու Բէ֊
րինիկէ պը մա̃զըն սալԹանաԹէ հաԹըն ու լը տիվան֊
խանէէ քէԹըն պը պին պաշիան ու քիպարէդ պաժէ֊
24 րէ Թա̃վ , փէստոս ժի էմր քըր քօ Պօղօսէ պինըն ։ Ու
կօ փէստոս ․ Եա՞ Ագրիպաս փատիշահ ու հէմի պը մա̃ռա
պուն մա̃ռուվան ուիա տը պինըն , ժը պօյ ուիա հէմի
ճիւմհուրէ Եէհուտիան հաԹըն լը հուզուրա մըն լը
Գուտսէ ու լը վըր ժի , տը գ̇իրա պուն , էրքը հէնի
25 լազըմ Նընա̃ ուիա սաղ պը մինա̃ ։ Համա կավա քօ ա̃զ
հասխյամ էրքը ժը մըրընռա մուսԹահագ̇ դըշդ քի Նա̃՛
քըրիա̃ , հէմ ժի աւ ժը Ալիշան խունտքեարռա իֆա֊
տէ քըր , մը տըլէ խօ տանի քօ աուի պը չէյինըմ ։
26 Համա ժը տա̃րհագ̇ է ուի ժը էֆէնտիէ մա̃ռա ժը Նը֊
վիսանտըՆռա ասահ դըշդ քէ մըն ԹուՆՆա̃ , ժը պօյ
դըշդէ հան մը ուի լը պա̃ր ո՛ անի , իլլա լը պա̃ր դա ,
Եա՞ Ագրիպաս փատիշահ , հաԹա քօ պը ԹէֆԹիշ քը֊
27 րընէ ժը Նըվիսանտընռա դըշդ քէ մըն հա̃պա̃ ։ Ջիրա
ժը մըռա մինասիպ Նա̃ խույա̃ քօ մահպուս քի պը
չէյինըմ ու լը սէր ուի հաԹը տանին ճիւրման պէյան
Նաքըմ ։

ՍԷՐ 26

1 Ու Ագրիպաս կօ ժը Պօղօսռա ․ Ժը դառա իզն ա̃
քօ դու ժը պօյ խօ խապէր տի , ուէ չաղէ Պօղօս տէսԹէ
2 խօ պը տրէժ քըրընէ ժը պօյ խօ ճէվապ տա ։ Եա՞
Ագրիպաս փատիշահ ուիա քէրէմ քի մա̃զըն ժը խօռա
հասապ տըքըմ՝ քօ իռօ լը հուզուրա դա ճէվապ տը֊

տըմ ժը պօյ աւ հէմի դըշդան քօ Եէհուտիան լը սէր
3 մըն կըլի տըքըն ։ Իլլա քի դու հէմի այն ու ատէթէ
Եէհուտիան գ̇անճ տը զանի , ժը պօյ ուիա լավա տըքըմ
4 ժը դաուա պը սապր ժը մըռա՛ կօտարի պըքի ։ Նուա
ժը ճուվանիդիէ մը հաթա Նուա մը չա՛վան էօմրէ խօ
կէչուըմին քըրիա՛ ժը խըլթիտայէ , լը Գուտսէ լը Նավ
5 միլլէթէ մըն հէմի Եէհուտիան տը զանըն ։ Ջիրա ժը
ավուլտա մը տը զանըն , էրքը պը խուաղըն չէհատէթ
քըրըն , լը տինէ մա՛տա լը կօրա աւ ալա Ֆըրըգ̇այէ մը
6 ֆարիսի էօմրէ խօ կէչուըմին քըրիա՛ ։ Ու Նուա լը տի-
վանտա պը սա՛քընանտընէ մէհքէմէ տը պըմ ժը պօյ
ումուտէ աւ վատէ՝ քօ ժը Խօտէ ժը պավանէդ մա՛ուա
7 պու ։ Քօ տուանդտահ սիլսիլայէ մա՛ տախմա չա՛վ ու
ռօ պը իպատէթ քըրընէ ումուտէ ուան հէյա՛ ժէուա
կիյանտընէ , ա՛զ ժը պօյ ումուտէ հան ժը Եէհուտիան
8 կըլի տը պըմ, եա՛ Ագրիպպաս փատիշահ ։ Ջը՞ պէ պա-
վուր դըշդ քի ժը ռուա տը խույա էրքը Խօտէ տէ մը-
9 րիան գ̇ըժամ քա՛ ։ Պըռուա մը ժի ժը խօռուա տէյն հա-
սապ տըքըր քօ լը գ̇արշի Նավա Մէսիհէ Նըզըրանիէ
10 փըռ դըշդէ զըտան պըքըմ · Քօ մը քըր ժի լը Գուտ-
սէտա ու ժը պաշ իմաման մը հիւքմաթ պը սա՛նտընէ
ժը ազիզան փըռուան մը հափս քըր ու լը օխթա դուշ-
11 դընէ ուան մը րիզա տը տաա ։ Ու լը հէմի տէրանտա մը
ժը ուանռա ազապ տըտա , ու մը զօռ տըքըր քօ քիւֆր
պըքըն , ու լը սէր ուան պը փըռ հարպունէ՝ հաթա
լը տա՛րվա՛ պուն պաժէրանտա ժի ուան տը գ̇ավարան-
12 տըմ ։ Պը ուի հավայէ կավա քօ լը Շամէ տը ջօ պում
13 ժը պաշ իմաման հիւքմաթ ու էմր պը սա՛նտընէ , Լը
ռէտա լը օխթա Նիվ ռօտա , եա՛ փատիշահ , ժը ա-
զիւմանան մը ռօհնի քի տի ժը ռօհնիթիէ ռօյէ զէտէ ,
լը տօռա մըն ու լը տօռա ուա՛ն ժի քօ պը մըռա տը
14 ջօ պուն ռօհնի քէթ ։ Ու կավա քօ ա՛մ հէմի ժի լը
արտէ քէթըն , մը տա՛նկ քի պըհիսթ քօ պը զըմանէ
Իպրանի ժը մըռա տը կօթ , Սաւուղ՝ Սաւուղ , չը՞մա

մը տը գավարինի , դըշդ քի չէթընա՛ լը ղըխթէ բէւ
15 քըրըն ։ Ու մը ժի կօ , Դու քի՞ի , եա՛ Րապպ , ու աւ
16 կօ ․ Էզ ըմ Մէսիհ քօ դու մը տը գավարինի ։ Նուա
ռապա՛ ու լը սէր լը՛կան պը սէ.ք , ժը պօյ էքէ մը ժը
դառա խույա ․ քօ դա տէսմթ խօ պը կըրըմ ժը մըռա
խըզմէթչի ու շահիտ պըպի ժը պօյ աւ դըշդան քօ դա
տի , ու ժը պօյ աւ դըշդան քօ տէ ժը դառա խօ նշան
17 պըտըմ ։ Ու ժը աւ գավմէ ու ժը Թայիֆան տէ խէլաս
պը.քըմ , ժը ուան քօ դա ժը ուանռա տը շէյէնըմ ։
18 քօ ջահվէ ուան վէ քի վուսան քօ ժը դարիէ ժը ռօհ-
նիռա ու ժը հիւքմաթէ շէյդանէ ժը խօտէռա վէկէ-
ռըն , քօ ուան պը աւ իման քօ լը սէր մընա՛ աֆֆի-
թիէ կիւնէան ու լը նավա հաթը ազիզ պունան մի-
19 րասան պըստինըն ։ Ժը պօյ ու իա , էա՛ Ագրիպպաս փա-
20 տիշահ ․ ժը խամէռա մը իթիաթսըզիթի նա՛ քըր ։ Լէ
հէմէն ավըլ լը Շամէտա պուօղանռա ու լը հէմի օ-
լաթէ Եէհուտիսթանէ ու ժը Թայիֆանռա մը վաղ քըր
քօ թօպա պը.քըն , ու ժը խօտէռա վէկէռըն ու ժը
21 թօպառա լայիգ ամէլան պը.քըն ։ Ժը պօյ դըշդէ հանա
Եէհուտիան մը լը տաճարտա կըրթըն ու տը խապըթը
22 պուն քօ մը պը գուժըն ։ Լաքին ժը խօտէ մը եարտում
սա՛նտ ու հաթա նուա սաղ մամա՛ , ժը բըջուքռա ու
ժը մա՛զընռա ․ մը շէհատէթ քըր , ժը աւ դըշդան
դըշդ քի մը տա՛րվա խապէր նա՛ տա , քօ փէյղէմպէ-
23 րան ու Մուսա խապէր տան՝ էրքը տէ պըպըն ․ Էրքը
Իսա տէ ալէմ պը քշանտա ու էրքը աւ ժը հէմիան
ավըլ ժը մըրիան պը գըյամ սա՛նտընէ ռօհնի տէ վաղ
24 պը քըրանա ժը գավմռա ու ժը Թայիֆանռա ։ Ու
կավա քօ աւ ժը տա՛ր հաջ.է խօ ժը դըշդէ հան ճէ-
վապ տըտա Փէստոս պը պըլընտ ավազ քի կօ ․ Տին տը
պի , էա՛ Պօղոս , փըռ խօնըտանիդիէ դա՝ դա շաշ
25 տըքա՛ ։ Պօղոս ժի կօ , Էզ տին նա պըմ , էա՛ Հուր-
մէթլի Փէստոս , իլլա տօղըրիթի ու սէօղա թէմամ ադլէ
26 խապէր տըտըմ ։ Ջիրա փատիշահ տախի տը զանը դըշ-

դէ հան․ քօ լը պա՛ր ուի ա՛ժի պը ճէսարէթ խապէր
տըտըմ, չիրա պավուր նա քըմ քօ ժը դըշդէ հանա
եէքի մալումէ ուի նա՛ պա՛, չիրա դըշդէ հան լը քունջ
27 քի նա՛ պուա՛ ։ Ժը փէյղէմպէրանուա իման դի՞նի, եա՛
28 Ագըրիպաս փատիշահ, ա՛ղ զանըմ քօ իման դինի ։ Ու
Ագըրիպաս ժը Պօղոսուա կօ, փըռ նա մինա՛ քօ մը գան֊
29 տուըմիշ պըքի քըրիսթիան պըպըմ ։ Պօղոս ժի կօ․ գեաշ֊
քի Խօտէ պըտանա կէրէք ժը հընտըքան կէրէք ժը
փըռան նա՛ թա՛նէ դու, իլլա աւ հէմիան ժի քօ իռօ
մը կօտարի տըքըն, ահվա հէման ոդա մըն պը պանա
30 ժը աւ կըրէտանէ պաշգա ։ Նուա փատիշահ հէմ վալի
ու Բէրընիկէ ու պը ուանուա թա՛վ ռօնըշտօղան ռա֊
31 պուն ։ Ու կավա քօ լը տա՛ր ռապուն պը հա՛վուտու
խապէր տըտան ու կօն․ Մա՛ռուվէ հան ժը մըրընուա
32 եա ժը կըրէտանուա մուսթահագ դըշդ քի նա քա՛ ։ Ագ֊
րիպաս ժը Փէստոսուա կօ․ Մա՛ռուվէ հան էրքը ժը
խունաքեարուա իֆատէ նա՛ քըրանա՝ պա՛րտանուա միւմ֊
քիւն պու ։

ՍԷՐ 27

1 Ու կավա քօ գարար տան քօ պը կէմի ա՛մ լը Իտա֊
լիայէ հա՛ռըն, Պօղոսէ ու չէնտ կըրէտան թէսլիմէ եիւզ֊
պաշի քի քըրըն նավա էքէ Յուլիոս, քօ ժը Ալիշան
2 պօլիկէ պու ։ Ու լը եէք կէմի քի Ադրէմիտէ ա՛մ քէթըն
ու լը ռէ ռապուն․ ու լը ալիէ Ասիայէ ա՛մէ տէ պը
ջուանա․ ժը Սէլանիկէ պուն Արիստարքոս Մակէդոնալի
3 ժի պը մա՛ռա պու ։ Ու լը աւ ռօյատըն լը Սիդոնէ ա՛մ
կիյան, ու Յուլիոս ժը Պօղոսուա պը մուրվէթ քըրընէ
ժէռա րուսգաթ տա քօ հառա՛ լը պա տօստէդ խօ րա֊
4 հաթ պա՛ ։ Ու ժը ուէ պը ռապունէ ժը պըն Գըպըրըզէ
5 ա՛մ պըհուրին ժը պօյ պա լը գարշի մա՛պունէ ։ Ու րա֊
շէ ժը օրթա պահրա Կիլիկիայէ ու Պամփիւլիայէ ա՛մ
6 ջուն, հաճթըն լը պաժէրէ Լիկիայէ լը Միռա ։ Ու եիւզ

պաշի լը ուէ լը Իտալիայէ Ջունտօղ Իսքէնտէրիալը կէ-
7 մի քի , մա՛ լը ուի սուար քըր ։ Ու փըռ ռօյան պը հէտի
հէտի Ջունտընէ անճալս քի լը ալիէ Կնիտոսա ա՛մ կեյան ,
ու պա լը գ՚արշի մա՛ պունէ ժը պըն Կիրիտէ ժը պա
8 Սաղմոնայէ ա՛մ Ջուն ։ Ու պը ղօռ ա՛մ ժը ուէ պը պը-
հուրինէ լը ճիքի ա՛մ հաթըն քօ իսքէլէէ Ուընտ տըհա-
թը կօթան քօ լը նէղա էքէ պու պաժէրէ Ղասեա ։
9 Ու բաշէ փըռ ղէմանան քօ պըհուրթ , ու պը կէմի ռէ-
վիթի հէնի ղէրարլը պու , ոխթա ռօճի ժի ժը իօ պը-
10 հուրը պու Պօղոս չիրէթ տըտա ու տը կօթ ․ Եա՛ մա՛-
ռուփան ա՛ղ տը պինըմ քօ աւա ռէվիթիէ պահրէ նա
թա՛նէ ժը պար ու ժը կէմիռա , լէ իլլա ժը ճանէ մա՛-
11 ռա ժի պը ղահմէթ ու պը ղէրար տէ պըպա՛ ։ Լաքին
Եիւզ պաշի ժը սէօզէ Պօղոսռա բէթըր ժը տիւմէնճի-
12 ռա ու րէիսէռա պավուր տըքըր ։ Ու չիւնքի աւ իսքէ-
լէ գ՚անճ նա պու քի լը ուէ ա՛մ ղըվըսթանէ պը պը-
հուրինըն , փըռան ֆէքըրին՝ քօ ժը ուէ հա՛ռըն , քօ
պէլքի գ՚ատիր պըպըն լը Փիւնիկէէ պըկեյէն ․ լը իսքէ-
լէէ Կիրիտէ գ՚ըշլա պըքըն , քօ լը ալիէ գ՚ըպլէ՛ ու լը
13 ղուարէ մէղա՛տըքա՛ ։ Կավլա քօ լօտօս փըֆ քըր , ուան
թախմին քըրըն քօ տէ պըկեյէն լը աւ սա՛ր քօ տէ պը-
ջուն , ու լը ռէ պը ռապունէ ժը պա Կիրիտէն տէ պը
14 պըհուրը պուն ։ Ու փըռ նա՛ պըհուրի պա քի ռըմի
քրօշ ռապու լը դ՚արշի ուի՝ ժը էքէռա Եւրակիլլօն
15 տըպլէն ։ Կավլա քօ կէմի հաթը կըրթըն ու լը պա՛ր պա
դ՚ատիր նա՛ պու սա՛քընանտըն , հաթը պա՛րտան ա՛մ տը
16 ջօ պուն ու տը հաթը պուն ։ Ու ա՛մ ջուն լը պը սատա-
քի պըջուք քօ Կղօդա տըհաթը կօթան , ու պը ղօռ
17 ա՛մ դ՚ատիր պուն սանտալէ ղապթ քըրըն ։ Աուի քօ
սա՛նտըն՝ ու եարտըմ գ՚ուլլանմիշ քըրըն կէմի ժը պընի
կըրէտան ու թըռսիան նա՛ պա՛ քօ լը կիրտապէ պը դ՚է-
վըն ու եէլքէնէ լը իուարի պը սա՛նտընէ վըսան տը
18 ջօ պուն ու տը հաթը պուն ։ Ու ա՛մ քօ լընավա մա՛ղըն
ֆուրթունատա պուն , ու աւ ռօյա տըն պարան ավէ-

19 թըն լը տա̆ր: Ու լը ռօյա սըսէանտա ալէթէ կէմիէ ա̆մ
20 պը տէսթէ խօ ավէթըն լը տա̆ր: Ու կավա քօ փըռ-
ռօյան նա̆ ռօ ու նա̆ ժի ըսթէրան տը խույա պուն ու
պօպլըսաք ժի փըռ պու լը սէր մա̆, հէնի ժը պըն ու-
21 մուտէ խըլըսա պունէ մա̆ ճատըա: Ու չըմա քօ ժը փըռ-
ռօյան պըրչի պուն ուէ չաղէ Պօղօս լը նավ ուան պը
սա̆քընանտընէ կօ. Եա̆ մա̆ռուվան կէրէք քօ ժը սէօզէ
մըռա օ կօտարի պըքըրանա ու ժը կըրըտէ ռա նա̆
սայանա ու զահմէթէ հան ու զէրարէ հան նա̆ քըշանտա-
22 նա: Հա̆մա նուա ժը ռուա նասըհաթ տըտըմ քօ չէն պըն,
զըրա ժը օ եէքըռա տէ զէրար քը նա̆ պա̆, լէ թա̆նէ
23 ժը կէմիռա: Զըրա ըշա̆վ մէլէքէ աւ Խօտէ ժը մըռա
խույա քօ ա̆զ է ուր մա̆, ու ժէռա ըպատէթ տըքըմ,
24 Ու կօ ժը մըռա. Մա̆ թըռս եա̆ Պօղօս՝ լը պա̆ր խուն-
քեարէ լազըմա̆ քօ տու ռապը, ու Խօտէ աւ հէմըան
25 քօ պը տառա լը կէմիտանա̆ պախշ քըր ժը տառա: Ժը
պօյ ուրա, եա̆ մա̆ռուվան չէն պըն, զըրա ա̆զ ժը Խօ-
տէռա ըմըն տըքըմ՝ քօ ահվա տէ պըպա̆, չավան քօ
26 ժը մըռա հաթը կօթըն: Հա̆մա լազըմա̆ քօ ա̆մ լը ատա
27 քը պը գէվըն: Ու կավա քօ չարտա̆հ շա̆վա մա̆ պու
քօ ա̆մ լը պահրա Ատրիայէ տը ջօ պուն ու տը հաթը
պուն. Կէմիճիան լը նըվէ շա̆վէտա թախմին քըրըն քօ
28 լը զուվարը քը տը կըյէն: Ու կըլօքէ ավէթըն լը նավ
պահրէ պըսըթ ճուլաճ հա̆պու ու հընըք ժը լը պէշ պը
ջունտընէ կըլօքէ ըսա ավէթըն՝ տըն քօ բանզտա̆հ ճու-
29 լաճ ա̆: Ու պը թըռսանէ քօ նա̆ պա̆ քօ լը ճըլէ պը զը-
նառուան պը գէվըն, ժը ալըէ պաշտա չար ասընան
30 ավէթըն, ու կը խօստըն քօ սըպէ պը պա̆: Ու կէ-
միճիան ժը պօյ ժը կէմիէ ռէվանտընէ սանտալէ լը
պահրէ քըրըն, կօյա քը լը ալըէ պաշտա ժը ասընան
31 տէ պավէ ժըն: Հա̆մա Պօղօս կօ ժը էուզ պաշըռա ու
ժը ասքէրռա, Էքըր ուանան լը կէմիտա նա̆մընըն,
32 հուն նըքեարըն խըլըսա պըն: Ուէ չաղէ ասքէրան պէնէ
սանտալէ պըրըն ու պա̆րտանը քօ լը տա̆ր պը գէվա̆:

33 Ու կավա քօ հէնի սըպէ տը պօ պու․ Պօղոս լավա տը
քըր ժը հէմիանուա քօ դաամ պը խուն, ու տը կօթ,
ĵուօ չարտա՛հ ուօ ա՛՝ քօ հուն պըչի մանա՛ ու դըշդ քի
34 նա՛ խուարընա՛։ Ժը պօյ ուխա ժը ոուա լավա տըքըմ քօ
դաամ պըխուն, գիրա ուխա ժի ժը պօյ խէլասէ ո ա՛․
չըմա քօ ժը ո ժը եէքէ մու քի ժը սէրիէ ո տէ վուն֊
35 տա նա՛ պա՛։ Ու կավա քօ դըշդէ հանա կօ, նան սա՛նա
լը պա՛ր հէմիան ժը ĵօտէուա չըքըր քըր ու պը չըքէն
36 նանտընէ տէսմ քըր խուարընէ։ Ու հէմիան ժի պը չէն
37 պունէ, ուան ժի դաամ քըրըն։ Ու լը կէմիտա ա՛մ հէ֊
38 միան տու սա՛տ ու հաֆթէ ու չէշ ճան պուն։ Ու կա֊
վա քօ ժը դաամէ թէրպուն, կէմի սըվըք քըրըն կէ֊
նըմ լը պահրէտա պը ըըժանտընէ։
39 Ու կավա քօ սըպէ պու, ղուվարի նաս նա տըքըրըն,
լէ թա՛նէ գունճըք քի սէղմիշ տը քըրը պուն՝ քօ քէնարէ
ուի հա՛պու, ու տը ֆէքըրը պուն էրքը դ․ապիլ ա՛ կէ֊
40 մի լը ուէ դահընտըն։ Ու ասըհան պըրանտըն ու լը պահ֊
րէ ավէթըն, ու կըրէ տիւմէնէ վէ քըրըն, ու լը պահ֊
րէ պա՛րաան, ու եէլքան լը պա՛ր պա պը վէ քըրընէ լը
41 ալիէ աւ քէնարէ տը ջօ պուն։ Համա վուսան ճի քի
քէթըն քօ հա՛րտու ալի ժի պահր պու, կէմիտանա՛
ուօնըշտանտըն, ու ալիէ բէշէ կէմի հաթը չը քէնան֊
տըն, նա լը պըթանտըն մա՛, ու ալիէ բաշէ ուի ժը
42 ղօուա տալղան տը հէլօշիա։ Համա ասքէրան չէվըր
քըրըն քօ մահպուսան պը գուժըն, նա՛ պա՛ քօ եէքի պը
43 ասնավ պը ըա՛վա՛։ Համա եիւղպաշի քօ տը խօստ Պօ֊
ղոսէ խէլաս պըքա՛ ուան ժը աւ նիէթէ մէն՛ քըր․ հէմ
էմր քըր՝ քօ ուան քօ տը քեարըն ասնավ քըրընէ
ավուլ պըրա խօ պավէն լը պահրէ ու լը ղուվարիէ ըա֊
44 պըն։ Բուէ տըհան՝ հըհըքան լը սէր թախտան, հըհըքան
ժի լը սէր դըշդ քի կէմիէ ըապուն․ ու ահվա պու քի
հէմիան ժի լը ղուվարիէ սաղ ըապուն։

ՍԷՐ 28

1 Ու կավա քօ ուան խէլաս պուլն, ֆէհմ քըրըն քօ
նավէ աւ ատայէ Մալթա պու, ու էհալիէ ուի ժը
2 մնուա փըռ լինսանիէթ քըրըն․ Զիրա ակըր քըրըն ու
մն հէմի ժի գապուլ քըրըն, ժը սէմէտէ աւ պարանէ
3 ու սէրմայէ քօ լը սէր մն հաթ։ Ու կավա քօ Պօղոս
փըռ գըրշ ու մըրշան պէրէվ քըր, ու լը սէր ակըրէ
տանի ժը չնուա կէրմիթիէ կօռըմահր քի ռապու
4 տէսթէ ուի կըրթ։ Ու էհալիէ լը ուէ կավա քօ տին
աւ ճանավար ժը տէսթէ ուի հաթը պու ալագանտըն
ժը հնվուտուռա տը կօթը պուն, մնուուէ հան հէլ-
պէթա գաթուլն, քօ ֆարաղա ժը պահրէ խէլաս պու,
5 լաքին հիւքմէ խօտէ նն հըշտ քօ սաղ պը մինն։ Համա
աւ ուի ճանավարէ լը ակըրտա տա ո շանտ, գաթ
6 զէրար քի նն տի։ Ու ուան տը բէ պուն քօ աւ տէ
պը ուըմի, եախօտ ղաֆիլ տէ պը գէվն պըմին․ լաքին
կավա քօ փըռ սնքընին ու տին քօ ժէռա զէրար քի
նն սպու, նիյէթէ խօ պը կօհռանտընէ տը կօթը պուն,
7 ժէռա, Ալլահ քի ն։ Լը ուէ տնրան կունտէ սէրտա-
րէ աւ ատայէ հնպու, նավէ էքէ Պօպղիոս պու, քօ
աւ մն գապուլ քըր ու սէ ռօ մն մըսաֆըր քըր լը
8 պա խօ։ Ու պու քի պավէ Պօպղիոսէ ժը թայէ ու ժը
իհսալ հաթը կըրթըն ռա տը քէթը պու․ ու Պօղոս
լը պա ուի ջու ու նըմէճ քըր ու տէսթէ խօ լը սէր
9 ուի տանի ու աուի սաղ քըր։ Նուա կավա քօ ուխա
պու, պաշգա նախօշան քօ լը աւ ատատա պուն տը
10 հաթը պուն ու սաղ տը պօ պուն։ Ու ուան ժը մնուա
պը փըռ իքըրաման իքըրամ քըրըն, ու կավա քօ նմ
ժը ուէ տը ջօ պուն աւ դըշդ քօ ժը մնուա լաղըմ
11 պու տանն։ Ու բաշէ սէ մնհան պը իւքէնտէրլի կէմի
քի նմ լը ռէ ռապուն, քօ ղըվըսթանէ լը աւ ատա-
տա գըշլա պօ պու, ու նշանէ Դիոսկուրոսէ ուի հնպու։

12 Ու լը Սիրակուսաէ ա̆մ կհյան, ու սէ ռօ ա̆մ լը ուէ
13 մանըն ։ Ժը ուէ ա̆մ պը տէվր քըրընէ լը Հռէգիոնէ ա̆մ
կհյան, ու բաշէ ռօճ քի քօ լօտօս փըֆ քըր, լը ռօյա
14 տըտոյան լը Պատիողոսէ ա̆մ հաթըն ։ Ու լը ուէ մա̆
պըրէան տըն, ուան լավա քըրըն քօ հա̆ֆթ ռօ ա̆մ լը
15 պա ուան պը մինըն, ու բաշէ լը Հռոմէ հա̆տըն ։ Ու
ժը ուէ կավա քօ պըրէան լը սէր մա̆ պըհիստըն հաթա
պազարա Ափիոսէ լը պա̆ր մա̆ հաթըն, ու հաթա լէ սէ
խանան ու կավա քօ Պօղոս ուան տի, շըքըր քըր ժը
16 խօտէռա ու չէն պու ։ Ու կավա քօ ա̆մ հաթըն լը Հը-
ռոմէ. եւուզ պաշի մահպուսան ժը օրտու սէրտարռա
թէսլիմ քըր, լաքին ժը Պօղոսռա էմր պու քօ պը
17 պէքչի ասքէրէ խօ թա̆վլ պաշքա պը սա̆քընա̆ ։ Ու պու
քի բաշէ սէ ռօյան մա̆զընէ Եէհուտիան կազի քըր,
ու կավա քօ հաթըն լը եէք ճի՝ կօ ժը ուանռա. Եա՞
պըրէ մա̆ռուվան ա̆զ ժը դավըռա, եախօտ ժը ատէթէ
պավանէդ մա̆ռա դարշի ղըտ դըշդ քի նա̆ քըրըն ժը
Գուտսէ լը տէսթէ Ռօմալիան ա̆զ մահպուս թէսլիմ
18 քըրըն ։ Ուան կավա քօ մը թէֆթիշ քըրըն, խօստըն
քօ մը պա̆րտըն, զիրա լը սէր մըն ժը մըրընռա մուս-
19 թահագ դապհաթ քի թունըն̆ պու ։ Համա կավա քօ
Եէհուտիան ղըտ սա̆քընըն, լազըմ պու քօ ժը խունտ-
քեարռա իֆատէ պըքըմ, լաքին նա քի ոզա եէքէ քօ
20 լը սէր միլլէթէ խօ կըլի քի ուի պըպա̆ ։ Նուա ժը ուի
սէմէտէ մը օ կա̆զի քըր քօ օ պըպինըմ ու ժը ռռա
խապէր պըտըմ, զիրա ա̆զ ժը պօյ ումուտէ Իսրայէլէ
21 զէնճիրէ հան տըքշինըմ ։ Ուան ժի կօն ժէռա. Էմ լը
սէր դա ժը Եէհուտիսթանէ նա քեաղըտան սա̆նտըն,
ու նա̆ ժի ժը պըրէան եէքէ լը վըր հաթիա̆ լը սէր դա
դըշդ քի քօթի նագլ քըրիա̆, եախօտ խապէր տայա̆ ։
22 Լաքին ա̆մ ժը դա լավա տըքըն քօ ժը դա ա̆մ պը
պըհէն էրքը դու լը սէր չընիյէթ ի, զիրա ժը պօյ աւ
Ֆըրգայէ մալումէ մա̆ ա̆ քօ լը հա̆ր ճիտա ղըտա ուի
23 տը պէն ։ Ու ժէռա ռօճ քի թային քըրըն լը պա ուի

փըռան ղօնաղ հալթըն , քօ ժը ուանռա պէյան տըքըր
փատիշահիթիէ Խօտէ պը իսպաթան ու ուան ղանատըր-
միշ տըքըր ժը պօյ Մէսիհէ ժը Նօմօսէ Մուսա ու ժը
24 փէյղէմպէրան՝ ժը սըպէ հաթա էվարէ ։ Ու հընըքան
իման տը անի պուն ժը կօթընէ ուիռա ու հընըքան
25 իման նա՛ տը անի պուն ։ Ու պը հա՛վուտուռա իթի-
ֆաք նա՛ քըրընէ պէլա պուն , կավա քօ Պօղօս սէօզ
քի կօ ․ Էրքը Ռուհ էլ Գուտս ղանճ իսապէր տա պը
պավանէ մա՛ռա՝ պը տէսթէ Իշայա փէյղէմպէրէ , ու
26 կօ ․ Հա՛ռա՛ ժը ղավմէ հանռա ու պէժա՛ , Պը պըհիս-
տընէ տէ պը՚պըհէն , համա ղաթ ֆահմ տէ նա՛ քըն ,
ու պը սիթընէ տէ պը պինըն , համա ղաթ տէ նա՛ պինըն ։
27 Զըմա քօ տըլէ ղավմէ հան ղալըն պու , ու պը կօյա
խօ կըրան պըհիստըն , ու չահվէ խօ կըրթըն , նա՛ պա՛
քօ պը չահվէ խօ պը պինըն ու պը տըլէ խօ ֆէհմ պը-
քըն ու վէկա՛ռըն , ու ա՛զ ժը ուանռա չիֆա պըտըմ ։
28 Նուա մալումէ ս պըրա պըպա՛ , քօ խէլասէ Խօտէ ժը
Թայիֆանռա հաթը շիանտըն , ու ուան տէ կօտարի
29 պըքըն ։ Ու կավա քօ աւ խապէրէ հան կօ , Էէհու-
տիան լը տա՛ր քէթըն , լընավա խօտա փըռ մուճատա-
30 լա քըրըն ։ Ու թամամ տու սալ լը աւ մալա խօ սա՛-
31 քընի , քօ քըրէ քըրի պու ։ Ու ժը ուանռա՝ քօ լը
32 ճէմ ուի տը հաթը պուն ։ փատիշահիթիէ Խօտէ վազ
տը քըր , ու լը սէր Ռապպ Իսա էլ Մէսիհէ հին տը քըր
պէթըռս ու պը պէմանի պուն ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

ՌԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՌՕՄԱԼԻԱՆՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս՝ ղուլամէ Իսա էլ Մէսիհէ՝ ժը ռէսուլ պունուա
հաթը կաղի պուն , ժը պօյ ինճիլէ Խօտէ հաթը ճիէ
2 պուն , Ու քօ ժը ավուլ պը տէսթէ փէյղէմպէրէդ խօ
3 պը ազիզ քըթէպան վ՛ա քըր ․ ժը խուսուսա գուռէ
ուի Ռապպէ մն Իսա էլ Մէսիհէ , քօ ժը ալիէ լթմնէ
4 ժը ղուրիյէթէ Ցավուտէ պու , Ու քօ ժը ալիէ ազիզի-
թիէ Ռուհէ Գուռէ Խօտէ հաթը պէյան պու պը գու-
5 վէթ , ժը մըրիան պը գըյամ սանտընէ ․ Պը աուի քօ
մն լութֆ ու ռէսուլըթի սանտըն ժը պօյ իդաաթիէ
իմանէ լը նավա հէմի միլլէթան , ժը պօյ նավէ ուի ։
6 Քօ լը նավա ուան հուն ժի ժը Իսա էլ Մէսիհուա հա-
7 թըն կաղի պուն ։ Ժը ո՛ ժը հէմիանուա քօ լը նավ Ռօ-
մաստա նն , ժը ռուա ժը տէլալիէ Խօտէուա , ժը ազէզ
պունուա հաթը կաղի պունուա ․ լութֆ ու սէլամէթ ժը
ռուա ժը Խօտէ ժը Պավէ մն ու ժը Ռապպ Իսա էլ Մէ-
սիհէ ։

8 Ավուլ շըքըր տըքըմ ժը Խօտէ խօ պը տէսթէ Իսա
էլ Մէսիհէ ժը պօյ ո՛ հէմիան , քօ իմանէ ո՛ լը հէմի
9 տընէտա նաֆըլ տը պն ։ Ջիրա Խօտէ շահիտէ մըն ն , աւ
քօ ըզ ժէռուա իպատէթ տըքըմ պը Ռուհէ խօ՝ լը նավ
10 ինճիլէ Գուռէ ուի ։ Էրքը չավան հար օխթ ըզ ո՛ ալիրա
խօ դ-ինըմ , հար օխթ լը նըմէճէ խօտա պը տուէկ քը-
ըընէ , մէկէր ճար քի պը իղնա Խօտէ ռասթ պէ ժը

11 մըռա ժը ուա պէմ։ Ջըմա քօ փըռ հասրէթ տը քշի-
նըմ օ պը պինըմ, քօ ժը ուա րուհանի պախշիշ քի
12 իլհաք պըքըմ, հաթա քօ հուն գավի պը պըն։ Եանի
պը աւ իման քօ կէրէք լը մապէյնէ օ՛ կէրէք ամըն̆ա
13 պը օ թա̆վ պէմը տըլ փըռս պուն։ Լաքին նա խուա-
զըմ, եա՛ պրէան քօ հուն նըզանը պըն, փըռ ճարան
մը նիէթ քըր քօ ժը ուա պէմ, համա հաթա նուա
ա̆զ մամ, հաթա քօ լը նավ օ տա օքա լը նավա
14 պաշքա թայիֆան մէյվէ պըպա̆։ Կէրէք ժը Եունանիան-
ուա կէրէք ժը Է̆նապիանուա, հէմ ժը ալիմանուա հէմ
15 ժը ճահիլանուա ա̆զ տէյնտար ըմ։ Նուա չըգաս քօ ժը
տէսլթէ մըն դէ հազ տըքըմ ժը ուա ժի քօ լը Րօմա-
տանա̆ ինճիլէ վազ պըքըմ։
16 Ջիրա ա̆զ ժը պօյ ինճիլէ իսաէ չէրմ նա քըմ. չըմա
քօ աւ գուվէթէ խօտէ ա̆, ժը պօյ հէմի իման անօղան-
ուա ժը պօյ խէլասէ, ավուլ ժը Եէհուտիուա ու բաշէ
17 ժը Եունանիուա։ Ջիրա պը տէսլթէ ուի, աւ սատա-
գաթ քօ ժը իմանէ խօտէ ա̆ ժը իմանուա աշիքեար տը
պա̆, չավան քօ հաթիա̆ նըվիսանտըն, էրքը սատըգ պը
իման տէ խէլաս պըպա̆։
18 Ջիրա ղազապէ խօտէ տէ ժը ազիւմանան աշիքեա-
րա պըպա̆ լը սէր հէմի ֆըսգ ու նահագիթիէ մա̆րու-
19 վան, ուան քօ տօղրիթի պը նահագիէ կըրթըն։ Ջիրա
ժը տա̆ր հագէ խօտէ մալում պուն դըշդ, լը նավ-
պէնա ուան պէյանա̆, զիրա խօտէ ժը ուանուա պէյա-
20 նա̆։ Ջըմա քօ դըշդէ նա խույանէ ուի ժը իպթիտայէ
տընէ պը մախլուգան ֆէհմ տըպըն՝ դէն տիթըն, եանի
էպէտի գուվէթէ ուի ու Ալլահիթիէ ուի, վուսան քօ
21 պէ ճէվապ պը մինըն։ Ջըմա քօ ուան խօտէ նաս քը-
րըն, օդա խօտէ ժէուա իզզէթ նա̆ քըրըն, եախօտ
շըքըր նա̆ քըրըն, լէ լը ֆըքըրէ խօտա պաթալ պուն,
22 ու տըլէ ուան պը պէ ֆէհմիթիէ դարի պու։ Աւ խօ
23 լը ճիէ մա̆զընան տանի պուն՝ տին պուն։ Ու խարապ
նա պուն իզզէթէ խօտէ կօհրանտըն, պը շըպանտընէ

հալթը խարապ պուն սուրէթէ մըռուվան ու դայրան ,
24 ու չար փէան ու սողունան ։ Ժը պօյ ուի խօտէ ժի ուան
ժը մուրտառիթիուա թէսլիմ քըր պը պըժանտընէ տըլէ
ուան թէնէ ուան լը նավ ուանտա րէզիլ քըրընէ ։
25 Ուան քօ տօղրիթիէ խօտէ պը տէրձվուա կօհրանտըն ,
սէճտէ ու իպատէթ քըրըն ժը մախլուքանուա , նա քի
ժը խօտէուա , աւ քօ ժը էպէտիէ միւպարէք ա՛ , ամին ։
26 Ժը ուի սէպէպէ խօտէ ուան ժը րէզալէթ արզույան-
ուա թէսլիմ քըր , քօ մէէ ուան տախի ժը թապիաթ-
ուա լազըմ պուն դըշդէ , ժը թապիաթուա զըտ լազըմ
27 պուն դըշդուա պը ուի կօհուանտըն ։ Բէզալըք նէրիան
ժը թապիաթուա լազըմ պունէ ժընան պա՛րտան պը պը-
ժանտընէ խօ լը հա՛վըստու կէրմ պուն , նէրիան պը
նէրիան րէզալէթ տը շըղուլի պուն , ու էճրէ ազըընի-
28 թիէ խօ լը սէր խօ տը սա՛նտը պուն ։ Ջըմա քօ ուան
խօտէ ըէտ քըրըն , խօտէ ժի ուան ժը րէզալէթ չէվ-
րանուա թէսլիմ քըր , նա լայըգ դըշդան քըրընէ ․
29 Ուան քօ դըժը պօ պուն պը հէմի նահադիթիէ , զի-
նաէ , եարամազիթիէ , դամաքեարիթիէ , քօթիթիէ ,
հասէտէ դըժը , պը գաթլ , պը նիղա , պը հիլէ , պը քէմ-
30 լըք ։ Ու պուն ղամազան , ղէյպէթ քըրօղան , տըժմընէ
խօտէ , քըֆըր քըրօղան , քիպիրան , ֆօտուլան , քօթիի-
31 թի տիթօղան , ժը պավուտիէուա իթաաթսըզան պուն ։
Ցէհմսուզան վատ խարապ քըրօղան , րահմսուզան , պա-
32 րուշուլթի նա քըրօղան , խըյանէթան ․ Բօ ուան չէրիա-
թէ խօտէ տըզանը պունէ , էրքը ուան քօ դըշդէ վու-
սան տըքըն ժը մըրընուա մուստահագ ըն , նա թա՛նէ
աւ քըրօղան , լէ ուան ժի քօ մէրամէ ուան եէք ա՛ պը
աւ քըրօղանուա ։

ՍԷՐ 2

1 Նուա , եա՛ մըռուվ , հա՛ր քի քօ տը պի , քօ հէօքմ
տը քի , պէ ճէվապ ի , զիրա պը աւ դըշդ քօ պաշգա-
սիան հէօքմ տը քի , պը ուի դու խօ հէօքմ տըքի ․ զիրա

դու քօ հէօքմ տը քի դու ժի հէմէն աւ դըշդան տը քի ։
2 Համա ճմ տըղանըն հիւքմէ խօտէ պը ռասթի տը պա՛
3 լը սէր ուան , քօ դըշդէ հանա տը շըղուլըն ։ Լաքին ,
էա՛ մա՛ռուվ դու քօ դըշդէ վուսան քըրօղան հէօքմ
տըքի , ու դու հէմէն աւ դըշդան տը շըղուլի , ուխա
պիրա խօ դի՞նի , է դու ժը շէրիաթէ խօտէ տէ ազատ
4 պը մինի ․ Եօխսա աւ փաս փանճիթիէ ուի ու սապր ու
թահմիւլա ուի լը պա՛ր դըշդ քի տա նէյնի , նա՞ տըղանի
քօ փանճիթիէ խօտէ դա լը ալիէ թօպայէ փալավուղիթի
5 տըքա՛ ։ Համա դու պը տա՛նկ սէրիթի ու պըպէ թօպա
տըլէ խօ , դու ժը խօռա ղաղապ տը ապինի՝ ժը պօյ
աշիքեար պունէ ռօյա ղաղապ ու հափ շէրիաթէ խօտէ ։
6 Աւ քօ ժը հա՛ր քա՛սէռա լը կօլա ամէլէ խօ տէ պէտէլ
7 պըքա՛ ։ Էպլէտի հայաթ ժը ուա՛նռա՝ քօ լը նավ խայր
ամէլան պը սապր տը սա՛քընըն , իզզէթ ու իքրամ ու
8 նա՛ մըրիթի տիլէկ տըքըն ․ Համա ժը փա՛վ ջունտօղան֊
ռա , ու ժը տօղրիթիռա լթաաթ նա՛ քըրօղ , ժը նա֊
հափիռա միւթիւհ պուօղանռա , խըշմ ու ղաղապ տէ
9 պըպա՛ ․ Ըլխլէթ ու սըխընթի լը սէր հէմի մա՛ռուվ
քօ շա՛ռ տը շըղուլա՛ , ավուլ ժը Եէհուտիռա ու բաշէ
10 ժը Եունանիռա ։ Իզզէթ ու իքրամ ու սէլամէթ ժը աւ
հէմիանռա քօ խայր տը շըղուլըն , ավուլ ժը Եէհու֊
11 տիռա ու բաշէ ժը Եունանիռա ։ Ջըմա քօ լը պա՛ր
12 խօտէ խաթր մէզա՛քըրըն թունինա՛ ։ Ջիրա ուան քօ պէ
նօմօս կիւնէ քըրըն՝ տէ պէ նօմօս հէլաք պըն , ու ուան
քօ լը պըն նօմօստա կիւնէ քըրըն՝ պը նօմօս տէ հիւքմ
13 պըպըն ․ Ջըմա քօ լը պա՛ր խօտէ նօմօս պըհիսթօղան
սատըփ նըբըն , իլլա նօմօսէ իճրա քըրօղան տէ սատըփ
14 պըպըն ։ Ջիրա թայիֆան քօ նօմօսէ ուան թունինա՛ կավա
քօ պը թապիաթ ամէլէ նօմօսէ տը շըղուլըն , նօմօսէ
ուան պը թունինա՛ պունէ , աւ ժը խօռա ասլ նօմօս
15 ըն ։ Քօ շըղուլէ նօմօսէ լը տըլէ խօտա նիշան տըտըն
պը շէհատէթիէ ղամիրէ խօ , ու պը հա՛վուտու թաղիր
16 քըրընէ Փըքըրէ ուա՛ն , էախօտ պը հափ տայընէ ․ Լը աւ

ռօժա լը կօրա աւ ինճիլէ մըն՝ քօ ազ վազ տըքըմ,
Խօտէ պը դէսթէ Իսա էլ Մէսիհէ սըրա մըռօվան տէ
հէօքմ պըքա ։
17 Վահա դու Եհուտի դէյ կօթան, ու փըշտա խօ լը
նօմօսէ դա տանիա ․ ու պը Խօտէ բասնա խօ տըտի ․
18 Ու մէրամէ ուի տըզանի, ու ժը նօմօսէ դու հին պույ,
19 դըշդէ փանճան պյըրմիշ քըրընէ ։ Ու դու ժը խօւա
կիւվէնմիշ տըպի՝ էրքը ժը քօռանուա փալավուզ ի, ժը
20 տարիանուա՝ ռօհնի ։ Ժը ճահիլանուա չիրէթ տայօզ, ժը
մասումանուա խօճա, էրքը ժը իլմէ ու ժը ռօղըրիթիէ ժը
21 նօմօսէ շըքլէ դա հէյա ։ Նուա դու քօ պաշփասխան
թալիմ տըքի, դու խօ թալիմ նա՞ քի, քօ վազ տըքի
22 տըզի նա քըրըն, դու տըզի տըքի՞ ։ Քօ տէժի զինա նա
քըրըն, դու զինա՞ տըքի, դու քօ ժը փութան իքըրահ
23 տըքի, սէզանան թալան տըքի՞ ։ Դու քօ պը նօմօս բաս-
նա խօ տըտի, նօմօսէ պը խարապ քըրընէ, Խօտէ լը պար
24 դըշդ- քի տա նա՞նի ։ Ջիրա ժը պօյ ո՛ լը նավ թայի-
ֆանտա ժը նավէ Խօտէուա քիւֆր տըպա, չավան քօ
25 հաթիա նըվիսանտըն ։ Ջիրա էրքը նօմօսէ տը բէյ սիւ-
նէթ, ֆայտէ տըքա, համա էրքը նօմօսէ խարապ տըքի,
26 սիւնէթէ դա պէ սիւնէթ պու ։ Ջիրա էրքը պէ սիւնէթ
հափէ նօմօսէ իճրա պըքա, նա՞ քի պէ սիւնէթէ ուի սիւ-
27 նէթտէ հասապ պըպա ։ Ու ժը թապիաթէ պուն պէ սիւ-
նէթ նօմօսէ պը իճրա քըրընէ տէ դա հէօքմ պըքա, քօ
28 պը նըվիս ու պը սիւնէթէ նօմօսէ խարապ տըքի, Ջըմա
քօ աւ Եհուտի նընա քօ ժը տարվա ա, ու սիւնէթ նընա
29 աւ քօ ժը տարվա ա պը թէն ։ Լէ Եհուտի աւ ա քօ ժը
հընտուրվա ա, ու սիւնէթէ տըլէ՝ պը ռուհ, ու նա պը
նըվիս ․ քօ մէտհէ ուի նա ժը մըռօվան ա, լէ ժը Խօտէ ա ։

ՌՕՄ 3

1 Նուա ժը Եհուտիուա չը՞ դըշդ- քի զէտէ հէյա,
2 Եախօտ ժը սիւնէթէ չը՞ ֆայտէ ։ Փըռ դըշդան՝ պը

հա՛ր թարզ՝ ավուլ ուխա ՚ քօ , քէլամուլլահէ ժը ուան-
3 ուա էմանէթ պու ։ Նուա էրքը ժը ուան հընըքան իման
նա՛ անին , չը՞· մէկէր իմանսիզիթիէ ուան իմանէ խօտէ
4 պաթալ տը՞քըր , հա՛շա ։ Լաքին խօտէ տօղըրի , ու հէմի
մա՛ռուսվան պըրա տա՛րա՛վ պըպըն , չավան քօ հաթիա՛
նըվիսանտըն , հաթա քօ լը սէօզա խօտա սատըք պըպլի ,
5 չաղա մէհքէմէ պունէ դու ֆաթհ պըքի ։ Համա էրքը
նահաքիթիէ մա՛ ատալէթէ խօտէ աշիքեար տըքա՛ , ա՛մ
չը՞ պը պէժըն , աճէպ խօտէ նահա՞ք ա՛ , քօ ղաղէպա
խօ լը սէր մա՛ դինա՛ , պը ինսանիթիէ տը պէժմ , հա՛շա ։
6 Էրքը նա՛ խօտէ տընէ տէ չավա՞ն հիւքմ պըքա՛ ։
7 Ջիրա էրքը տօղըրիթիէ ուի պը տա՛րա՛վէ մըն զէաէ տը
պա՛ ժը պօյ իզզէթէ ուի , հէնի չըմա՛ ա՛ղ օդա կիւնէ-
8 քեար քի հիւքմ տըպըմ ։ Եախօտ չըմա՞ նա պէժի ,
չավան քօ լը բաշ մա՛ քօթի խապէր տըտըն , էրքը ա՛մ
տը պէն , ա՛մ քօթիթի պըքըն քօ գանճիթի պէ , քօ
աղապէ ուան հա՛ք ա՛ ։
9 Նուա չը՞ , ա՛մ ժը ուան գանճ ըն , գաթ նա , ջիրա
կէրէք Եէհուտիան կէրէք Եունանիան մա՛ ժը ավուլ
10 նշան տա քօ , հէմի ժի լը պըն կիւնէ նա՛ ։ Ջավան քօ
11 հաթիա՛ նըվիսանտըն · գաթ սատըք քի թուննա՛ ։ Եէք
ժի թուննա՛ , ֆէհմ քըրօղ թուննա՛ , ու խօտէ արամիշ
12 քըրօղ թուննա՛ ։ Հէմի ժի շաշ պուն , լը եէք ճի քօթի
պուն , գանճիթի քըրօղ քի թուննա՛ , եէք ժի թուննա՛ ։
13 Գըրըքա ուան հաթը վէպուն թըրպ ա՛ , պը զըմանէ խօ
հիլէ չըղուլըն , լը պըն լէվա ուան աղուէ կօհըրմահ-
14 րան հէյա՛ ։ Ցա՛վա ուան պը պէտռուա ու պը դահլի-
15 թիէ դըժը ա՛ ։ Լընկա ուան ժը խուլն ռըժանտընուա
16 ղու ա՛ ։ Լը ռէյա ուանտա գըրըղըն ու սէֆիլիթի հէյա՛ ։
17 Ու ռէյա սէլամէթէ նասս նա՛ քըրըն ։ (18) Լը պա՛ր
19 ջահվէ ուան թըռսա խօտէ թուննա՛ ։ Լաքին ա՛մ զանըն
քօ չը քօ նօմօս տը պէ , ժը ուանռա տը պէ քօ լը պըն
նօմօստա նա՛ , հաթա քօ հէմի տա՛վ պէ կըրթըն , ու
20 ճիւմլէ ալէմ լը պա՛ր խօտէ պը սուչ պըպա՛ ։ Ջիրա լը

պա՛ր ուխտա եէք թէն քի սատըգ նա պա՛ պը ամէլէ
նոմօսէ , զիրա պը նոմօս ա՛ կիւնէ նաս քըրըն ։
21 Համա նուա պէ նոմօս ատալէթէ խօտէ պէյան պուա՛ ,
ժը նոմօսէ ու ժը փէյղէմպէրան պը հաթը շէհատէթ
22 պունէ ։ Եանի ատալէթէ խօտէ՝ քօ ժը իմանէ իսա էլ
Մէսիհէ ա՛ , ժը հէմիանուա մալում պուա՛ ու լը սէր
23 հէմիան տը պա՛ , ու ֆարգ թունա՛ ։ Զիրա հէմի ժի
24 կիւնէ քըրըն , ու ժը իզզէթէ խօտէ տուր պունա՛ ։ Ու
պը լութֆա ուի պէլաշ սատըգ տը պըն պը աւ խէլաս
25 քօ պը իսա էլ Մէսիհէ ա՛ ։ Քօ խօտէ աուի քէֆարէթ
թադտիր քըր , լը խույնա ուխտա պուն պը աւ իմանէ
ատալէթէ խօ նշան պըտա՛ , պը թահմիւլէ խօտէ ժը
26 ավուլտա պուն ժը պօյ քէֆարէթէ աւ կիւնէան ։ Եանի
ժը պօյ ատալէթէ խօ լը զէմանա հանտա նիշան տայընէ ,
քօ աւ ատիլ պըպա՛ , ու սատըգ պըքա՛ ուան քօ ժը
27 իմանէ Մէսիհէ նա՛ ։ Նուա բասըն տայըն լը քօ՞ մա ,
պաթալ պու , պը քի՞ժան նոմօսէ , ժը նոմօսէ ամէ՞լան ,
28 նա , լէ ժը նոմօսէ իմանէ ։ Նուա ա՛մ դարար տը տըն
քօ , մա՛ռուվ պը իման սատըգ տըպա՛ , պէ ամէլէ նօ֊
29 մօսէ ։ Մէկէր թա՛նէ խօտէ ժը Եէհուտիանուա ա՛ , ժը
թայիֆանուա ժի նընա՛՞, պէ՛լէ , ժը թայիֆանուա ժի ա՛ ։
30 Զիւնքի խօտէ եէք ա՛ , քօ սիւնէթ ժը իմանէ սատըգ
31 տըքա՛ , ու սիւնէթսիզիթի ժի պը աւ իմանէ ։ Նուա
ա՛մ պը իման նոմօսէ պաթա՞լ տըքըն , հա՜շա , իլլա
նոմօսէ սապիթ տըքըն ։

ՍԻՐ 4

1 Նուա պաւէ մա՛ Իպրահիմ ժը ալիէ թէնէ չը՞ տիտա՛
2 պը պէն ։ Զիրա էրքը Իպրահիմ պը ամէլան սատըգ
պը պանա , պըռուա բասնէ ուի տէ պըպանա , համա լը
3 պա՛ր խօտէ նա ։ Զիրա քըթէպ չը՞ տը պէ , ու Իպրահիմ
ժը խօտէուա իման անի , ու աւ ժէուա սատըգիթի հա֊
4 սապ պու ։ Համա աւ քօ շըղուլ քի տըքա՛ , իւճրէթ

5 ժը լնայէթէ հասապ նապմ, իլլա ժը տէյնէ։ Լաքին
աւ քօ նա չըղըլմ, համա իման դինմ ժը աուխուա
քօ ֆասիգան սատըգ տըքմ, իմանէ ժէուա սատըգի-
6 թի դէ հասապ պուն։ Ջավան քօ Ցավուտ ժի ժը
պօյ խօղիթիէ աւ մմուուվէ, էքէ քօ Խօտէ ժէուա սա-
7 տըգիթի հասապ տըքմ պէ ամէլան։ Խօղի ժը ուանուա
տը պէ, քօ պէնամուսիթիէ ուան ավֆ պու, ու կիւ-
8 նէէ ուան հաթը վէչարթըն։ Խօղի ժը աւ մմուուվուա
9 քօ Խօտէ ժէուա կիւնէ հասապ նա քմ։ Նուա խօղի-
թիէ հան լը սէր սիւնէ՞թէ մ, եա լը սէր սիւնէթսի-
զիթի ժի մ. զիրա մմ տը պէն, էրքը իման ժը Իպ-
10 րահիմուա սատըգիթի հաթը հասապ պուն։ Նուա չա՞վան
հիսապ պու ոխթա աւ լը սիւնէթէտա պու, եախօտ
լը սիւնէթսիզիթիտա, ոխթա քօ լը սիւնէթէտա նա՛,
11 լէ իլլա ոխթա քօ լը սիւնէթսիզիթիտա պու։ Ու լը
սիւնէթսիզիթի պուն սատագաթէ իմանէ ժը պօյ մէօհ-
րա ուր նշանէ սիւնէթ ամնտ, հաթա քօ լը սիւնէթ-
սիզիթա պավէ հէմի իման անօղան ալըպմ, քօ ժը ուան-
12 ուա տախի սատագաթ պէ հասապ պուն։ Հէմ պավէ
սիւնէթէ ալըպմ, նա թմնէ ժը սիւնէթէ պուօղանուա,
իլլա լը ուէյա աւ իմանէ քօ լը սիւնէթսիզլըքտա հմ-
պու ժը պավէ մմ ժը Իպրահիմուա լը աւ ուէտա ժը
13 ջունտօղանուա ժի։ Զիրա ժը Իպրահիմուա ու ժը զիւ-
րիէթէ ուխուա ժը պօյ ժը տընէուա վարիս ալըպմ հաթը
տայըն վատ, պը նօմօսէ նմ պու, լէ պը սատագաթէ
14 իմանէ։ Զիրա էրքը ժը նօմօսէ պուօղան վարիս ալըպա-
նա, իման տէ նաֆիլէ ալըպանա, ու վատ տէ հաթը
15 պաթալ պուն։ Զիրա նօմօս ղազապ դինմ. չիւնքի լը
16 աւ ճիտա քօ նօմօս թունմ ափլըք ժի թունմ։ Ժը
պօյ ուխա սատագաթ ժը իմանէ մ, հաթա քօ ժը ի-
նայէթէ ալըպմ, վուսան քօ վատ ժը հէմի զիւրիէթ-
ուա աստհ ալըպմ, թմնէ ժը նօմօսէ պուօղուա նա,
իլլա ժը մմ ժը հէմիանուա ժի քօ ժը իմանէ պավէ
17 մմ ժը Իպրահիմէ նմ։ Ջավան քօ նըվիսանտիմ, մը դա

պավէ փըռ միլլէթան քըր ։ լը պա՛ր խօտէ , ձը աուխուա
քօ իման անի , աւ քօ մըրիան սաղ տըքա՛ ու մէվճուտ
նա՛ պուն դըշդան ոդա դըշդէ մէվճուտ պունեան կազը
18 տըքա՛ ։ Քօ ձը պէ ումուտ դըշդուա պը ումուտ իման
անի՝ էրքը աւ տէ պավէ փըռ օմէթան պըպա՛ , չավան
քօ հաթը կօթան ձի , էրքը զիւրիէթէ դա տէ աւհա
19 պըպա՛ ․ Ու աւ լը իմանտա նա հաթը զայիֆ պուն , ու
նա՛ նըհեռթ ձը թէնէ խօռա զաթի ձը մըրըն պունուա ,
չիւնքի էօմրէ ուի դ՚ասաա սատ սալէ հա՛պու , նա՛ ձի լը
20 մըրի լը ըահմա Սարայէ նըհեռթ ։ Ու պը իմանսիզիթի
վէավէս նա՛ քըր ձը պօյ վաատ խօտէ , լէ պը իման հաթը
21 փէյթ պուն ձը խօտէուա շըքըր քըր ։ Ու ասահ զանի
քօ , աւ քօ վատ քըր՝ վատ քըրընէ խօ ձի իճրա քը-
22 րընուա ձի դատիր ա՛ ։ Ճը պօյ ուիա ձէուա սատաղ՚աթ
հաթը հասապ պուն ։
23 Համա թա՛նէ ձը պօյ ուի նա՛ հաթը նըվիսանտըն ,
24 քօ ձէուա հաթը հասապ պուն ։ Լէ ձը պօյ մա՛ ձի ,
ձը ուանուա քօ տէ պէ հասապ պուն , քօ ա՛մ ձէուա
իման դ՚ինըն , քօ ձը մըրիան դ՚ըյամ քըր խօտիէ մա՛
25 Մէսիհէ ։ Ան քօ ձը պօյ սուչէ մա՛ թէսլիմ պու , ու
ձը պօյ մա՛ սառըփ քըրընէ դ՚ըյամ քըր ։

ՌՈՄ 5

1 Նուա ա՛մ պը իման հաթը սառըփ պուն սէլամէթէ
մա՛ հէյա՛ պը խօտէուա , պը տէսթէ Ռապպէ մա՛ Իսա
2 էլ Մէսիհէ ։ Պը տէսթէ էքէ քօ պը իման մա՛ դ՚ապու լ
քըր նէզ պունէ ինայէթէ հան , լը նավ էքէ քօ ա՛մ
սա՛քընըն , ու ա՛մ ֆասնա լօ տըրտըն պը ումուտէ իզ-
3 զէթէ խօտէ ։ Ու դ՚ասա թա՛նէ նա՛, լէ լը նավ տըխ-
լէթան ա՛մ ֆասնա լօ տըսըն ․ չըմա քօ ա՛մ տըզանըն
4 քօ , էրքը տըխլէթ սապր տը չըղուլա՛ , Ու սապր ճա-
5 ռապանտըն ու ճառապանտըն ումուտ ․ Ու ումուտ պը
շէրմ նաքա՛ ․ չըմա քօ պը տէսթէ Ռուհ էլ Գուտսէ

մուհապէթէ խօտէ լը նավ տըլէ մա հաթիա ռըժան-
6 տըն, քօ ժը մառուա հաթիա տայըն ։ Չըմա քօ կավա
քօ ամ հէժա զայիֆ պուն լը ուխթէտա խաս ժը պօյ
7 ֆասիղան մըր ։ Չիրա ժը ուղուրա սատըքէ եէքէ պը
զօռ տը մըրա, չիւնքի լը ուղուրա գանճէ պէլքի եէքէ
8 ժը մըրընա ճէսարէթ պըքա ։ Լաքին մուհապէթէ խօտէ
քօ լը սէր մա հապու աշիքեար քըր քօ կավա քօ ամ
9 կիւնէքեար պուն, խաս ժը պօյ մա մըր ։ Էրքը վուսա-
նա նուա քօ ամ պը խույնա ուի սատըղ պուն, հանի
չըգաս բէթըր պը ուի ամ տէ խէլաս պըպըն ժը ղա-
10 զապէ ։ Չիրա էրքը կավա քօ ամ տըժմըն պուն պը
խօտէ սուլհ պուն պը մըրընէ գուռէ ուի, հէնի չըգաս
բէթըր ուխթա սուլհ պունէ մը ամ տէ պը ճօն պը էօմրա
11 ուի ։ Ու թանէ ուիա նա՛, լէ պը խօտէ ժի ամ բասնա
խօ տըտըն պը տէսթէ Րապպէ մա Իսա Էլ Մէսիհէ,
պը ուի քօ նուա մա սուլհ պուն ։
12 Չիրա չավան քօ պը տէսթէ եէք մառուվ քի կիւնէ
լը տընէ քէթ, ու ժը աւ կիւնէ մըրըն, ու վուսան
մըրըն լը սէր հէմի մառուվան քէթ, զիրա հէմի ժի
13 կիւնէ քըրըն ։ Չիրա հաթա լը ուխթա նօմօսէ լը տընէ
կիւնէ հապու. համա կիւնէ հասապ նա պա լը քօ քի
14 նօմօս թունընա ։ Լաքին մըրըն ժը Ատէմէ հաթա Մու-
սաէ փատիշահիթի քըր, հէմ լը սէր ուան ժի քօ ողա
կիւնէէ Ատէմէ ժի կիւնէ նա քըրօղան, քօ աւ օրինէկ
15 քի պու ժէռա, քօ լը բաշէ տէ պը հաթա ։ Լաքին նա
քի սուչ չավան ա պախշիշ ժի վուսան, զիրա էրքը
պը սուչէ եէքէ փըռան մըրըն, հէնի չըգաս բէթըր
պախշիշէ խօտէ ու աւ պախշիշ քօ պը ինայէթէ եէք
մառուվ Իսա Էլ Մէսիհէ ա, լը սէր փըռան զէտէ պու ։
16 Ու նա քի պախշիշէ հան վուսանա, չավան քօ ժը եէք
մառուվէ քօ կիւնէ քըր, չըմա քօ հիւքիւմ ժը եէք
կիւնէէ լը նավա աղապէ խըստ. լաքին ինայէթ ժը փըռ
17 կիւնէան լը սատըքիթիէ պըր ։ Չիրա էրքը պը սուչա
եէքէ, մըրըն պը տէսթա եէքէ փատիշահիթի քըր խսէ,

հէնի բէթըր ուան քօ լինայէթ ու ղանի պախշիշէ սա-
տագաթէ սաննորըն , է եէքէ եանի պը տէսթէ խսա էլ
18 Մէսիհէ լը հայաթտա փատիշահլըթի տէ պա ժօն ։ Նուա
ժը սէմէտէ հան չավան քօ պը սուչա եէքէ ժը հէմի
մնռուվանռա ժը պօյ հիւքմէ աղապ պունռա հիւքմ
պու խսէ , ահվա ժի պը սատագաթէ եէքէ ժի ժը հէմի
մնռուվանռա ժը պօյ սատագաթէ հայաթ տայօղ պախ-
19 չիշ պուա ։ Ձիրա չավան քօ պը իթաաթսիզլիթիէ եէք
մնռուվէ փըռան կլինէքեար պուն , վըսան ժի պը
20 իթաաթիէ եէքէ փըռան տէ սատըգ պըպըն ։ Լաքին
նօմօս լը մապէյնէ քէթ քօ սուչ փըռ պըպա , լաքին
լը քօ քի կլինէ փըռ պու , հէնի փըռ պու լինայէթ ։
21 Քօ չավան քօ կլինէ պը մըրըն փատիշահլըթի աժօթ ,
վըսան ժի լինայէթ փատիշահլըթի պըքա պը սատա-
գաթէ հաթա լը էպէտի հայաթէ պը տէսթէ Րապպէ
մն խսա էլ Մէսիհէ ։

ՍԷՐ 6

1 Հէնի նուա նմ չը պէժըն , ժը պօյ լինայէթ փըռ
2 պունէ լը նավ կլինէան նմ պը՞ մինըն ։ Հա՛շա , նմ՝ քօ
ժը պօյ կլինէան մըրըն , հէնի չա՞վան լը նավ ուխտա
3 պը սնքընըն ։ Նը՞ղանըն , էրքը նմ քօ պը խսա էլ Մէ-
սիհէ թահֆիլ պուն , լը մըրընա ուխտա թահֆիլ պու-
4 նն ։ Պը ուխռա նմ հաթըն նըխաֆթըն պը թահֆիլէ
ժը պօյ մըրընէ , քօ չավան քօ խսա պը իղղէթէ Պավ
ժը մըրխան գըյամ քըր , վըսան ժի նմ լը թազէթիէ
5 հայաթէ պը կէռըն ։ Ձիրա էրքը պը ուխռա թնվ սմ-
սալէ մըրընէ նմ հաթը տանխն շաղ պուն խսէ , լը գը-
6 յամէթէտա ժի հէլպէթա տէ պըպըն ։ Ուխա նմ տը-
ղանըն քօ , մնռուվէ դէմնէ մն պը ուխռա հաթը խաչ
պուն , հաթա քօ թննէ կլինէէ պաթալ պըպա , քօ
7 հէնի ժը կլինէռա գուլլուղ նմ ննքըն ։ Ձիրա աւ քօ
8 ժը կլինէ մըրխն , ժը կլինէ սատըգ պուա ։ Ձիրա էրքը

ա̆մ պը Իսա մըրըն, իման դըկըն քօ պը ուիուա տէ պը
9 ժին ժի ։ Ջիրա ա̆մ տըզանըն քօ ժը մըրիան պը գ̇ըյամ
սա̆նատընէ, տըխսա նա մըրա̆, հէնի մըրըն լը սէր ուի
10 հուքմաթ նաքա̆ ։ Ջիրա մըրընէ հան՝ եէք ճար ժը պօյ
կիւնէա̆ մըր, ու էօմր քըրընէ հան ժը պօյ Խօտէ էօմր
11 տըքա̆ ։ Ահվա ժի հուն խօ ժը կիւնէուա մըրըն հասապ
պըքըն, համա էօմր քըրըն ժը պօյ Խօտէ պը տէսթէ
12 Րապպէ մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ ։ Նուա հէնի կիւնէ լը սէր
մըրըն թէնէ ո՛ պըրա հուքմաթ նա̆ ժօ, քօ ժը մուր-
13 տաւիթիէ ուիուա իթաաթ պըքըն ։ Ու ազայէդ խօ ժը
նահագ̇իուա ալէթ պունուա մա̆ տըն ժը կիւնէուա, իլլա
հուն խօ ժը Խօտէուա, ոգա ժը մըրիան սաղ պուն,
ու ազայէդ խօ ժը Խօտէուա ալէթէ սատագ̇աթէ պըտըն ։
14 Ջիրա կիւնէ լը սէր ո՛ տէ հուքմ նա̆քա̆ · չիւնքի լը
պըն նօմօսէ նընըն, իլլա լը պըն ինայէթէ տանըն ։
15 Նուա չը՞, ա̆մ կիւնէ պըքըն, քօ լը պը նօմօստա նը-
16 նըն, լէ լը պըն ինայէթէ, հա՜շա ։ Հուն նը՞զանըն էրքը
ժը քէուա քօ հուն խօ գ̇ուլ տըքըն ժը իթաաթուա
դուլ ըն ժէուա, ժը քէուա քօ իթաաթ տըքըն, էրքը
ժը կիւնէուա՝ քօ ժը մըրընուա տըպա̆, ու էրքը ժը սա-
17 տագ̇աթուա իթաաթ՝ քօ լը հայաթէ տըպա̆ ։ Համա
շըքըր ժը Խօտէուա, քօ Փարազա հուն գ̇ուլէ կիւնէէ
պուն, լաքին ժը տըլ հուն իթաաթ քըրըն ժը իպըրէ-
18 թէ աւ թալիմէ քօ ժը ուա թէսլիմ պուն ։ Նուա հուն
ժը կիւնէէ պը ազատ պունէ ժը սատագ̇աթուա գ̇ուլ
19 պուն ։ Պը ինսանիթիէ տը պէժ, ժը պօյ զայիֆիթիէ
թէնէ ո՛ · զիրա չավան քօ հուն ազայէդ խօ տանը ժը
նահագ̇իթիուա, ժը պինամուսիթիուա ու ժը նահագ̇ի-
թիուա դուլ պունուա, վուսան ժի նուա ազայէդ խօ
պըտըն ժը պօյ ազիզիթիէ, ժը սատագ̇աթուա գ̇ուլ
20 պունուա ։ Ջիրա կավա քօ հուն գ̇ուլէ կիւնէէ պուն,
21 ուէ չաղէ ժը սատագ̇աթէ հուն ազատ պուն ։ Նուա ուէ
չաղէ չը մէյվէյ ո՛ հա̆պու ժը աւ դըշդան, պը ուան
քօ նուա հուն շէրմ տըքըն, չըմա քօ նէթիճէէ ուան

22 մըրընա̆ ։ Չամա նուա ժը կըւնէհ պը ազատ պունէ ժը
խօտէռա պը գուլ պունէ պը ազիզիթի մէյվէյ ո՛ հէյա̆,
23 քօ նէթիճէյ ուի էպէտի հայաթա̆ ։ Ջիրա խուճրէթէ
կըւնէ մըրընա̆, լաքին պախշիշէ խօտէ էպէտի հայաթա̆,
պը տէսթէ Րապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհ ։

ՌէՐ 7

1 Մէկէր հուն նըզանըն, եա՛ պըրէան զիրա ա̆զ ժը
նօմօս լը սէր մա̆ռուվ հէօքմ տա ժօ՝ չըգաս քօ սաղ ա̆ ։
2 Ջիրա ժընա̆ հաթը զէվըճի, պը սաղ մէրէ խօ պը նօմօս
հաթիա̆ կըրէտան, համա էրքը մէր տը մըրա̆, ժը նօ-
3 մօսէ մէրէ դէ վէպուն ։ Էրքը վուսանա̆ չը գաս քօ մէր
սաղա̆, էրքը ժը պաշգա մէրքիռա հառա̆, տէ զինա-
քեար պէ կօթըն ․ համա էրքը մէր պըմըրա̆, ժը ուի նօ-
մօսէ ազատ տըպա̆, վուսան քօ զինաքեար նապա̆,
4 էրքը ժը պաշգա մէրքիռա հառա̆ ։ Ահվա, եա՛ պըրէան,
պը թա̆նէ իսա ժը նօմօսռա հուն մըրըն, քօ ժը պաշ-
գառա պըպըն, ժը ուիռա՝ քօ ժը մըրիան գըյամ
5 սա̆նտիա̆ քօ ժը խօտէռա մէյվէ անօղ պըպըն ։ Ջիրա
չըգաս քօ ա̆մ պը թէն պուն հավէսէ կըւնէէ՝ քօ պը
նօմօս տը պուն, քօ լը ազայէդ մա̆ տը չըղուլա պուն,
6 քօ ա̆մ մէյվէյէ մըրընէ պինըն ։ Լաքին նուա ա̆մ ժը
աւ նօմօսէ հաթըն վէպուն, չըմա քօ ա̆մ մըրըն ժը
ուիռա պը աուի քօ ա̆մ հաթը պուն կըրթըն ․ քօ ա̆մ
պը թազաթիէ րուհէ խըզմէթ պըքըն ու նա պը գէվըի-
թիէ նըվիսէ ։
7 Նուա ա̆մ չը՛ պը պէժըն, նօմօս կը՞նէ ա̆, հա՛շա,
լաքին ա̆զ կըւնէ նաս նա տըքըրը պում, էրքը նա պը
նօմօս, չավան արզու ժի նա՛ տըզանը պում, էրքը նօմօս
8 նա՛ կօթըպա, Արզու մա՛ քա̆ ։ Լաքին կըւնէ պը տէս-
թէ թէնպիհէ պը ֆուրսէնտ սա̆նտընէ, լը մը տա հէր
թիւրլի արզուէ լը հուսուլ անի ․ զիրա պէ նօմօս կըւնէ
9 մըրիա̆ ։ Ե ժի պէ նօմօս ուխթ քի սաղ պում, լաքին

կավա քօ Թէնալին լը սէր մըն կըյա, կիւնէ սաղ պու ։
10 Ու ա̆զ մըրըմ, ու աւ Թէնալին քօ ժը պօյ հայաթէ
11 պու, աւ ժը մըռա ժը պօյ մըրընէ պու ։ Չիրա կիւնէ
պը տէսմթէ Թէնալինէ պը Ֆուրսէնթ սա̆նտընէ ա̆զ խա–
12 բանա, ու պը ուի սէմէտէ ա̆զ գուշդ ։ Վուսան քօ
Նօմօս աղիզ, հէմ Թէնալին աղիզ ու հագ ու ճանճ ա̆ ։
13 Նուա գըշդէ հանա ճա՞նճ, ժը մըռա ժը պօյ մը–
րընէ՞ պու ․ հա՛շա, իլլա կիւնէ, վուսան քօ կիւնէ
խույայը պըպա̆ քօ պը աւ գըշդէ ճանճ լը մը տա մը–
րըն շըղուլի, քօ կիւնէ պը Թէնալին հէնի փըռ կիւնէ–
14 քեար պըպա̆ ։ Չիրա ա̆մ տըզանըն քօ Նօմօս րուհանի
ա̆, համա ա̆զ լը պըն կիւնէէ հաթըմ Ֆըռօթան ճիա–
15 մանի մա̆ ։ Չիրա չը քօ տը քըմ նաս նաքըմ, նա չը
քօ տը խուազըմ աուի տը քըմ, լէ ժը չը քօ իքրահ
16 տըքըմ աւ տըքըմ ։ Լէ էրքը աւ քօ նախուազըմ տը
17 շըղուլըմ ․ ըիզա տըքըմ էրքը Նօմօս ճանճ ա̆ ։ Նուա
հէնի ա̆զ նըընըմ աուի շըղուլօզ լէ կիւնէ՝ քօ լը մըտա
18 սաքին ա̆ ։ Չիրա ա̆զ զանըմ քօ լը հընտուռա մըտա,
եանի լը Թէնէ մըտա գըշդ քի ճանճ սաքին նըննա̆ ․
զիրա լը մըտա խուազըն հազըր ա̆, համա գըշդէ ճանճ
19 իճրա քըրընէ նա ալինըմ ։ Չիրա նա քի աւ գըշդէ
ճանճ քօ տը խուազըմ աւ տըքըմ, լէ քօթի քօ նա–
20 խուազըմ աւ տը շըղուլըմ ։ Չիրա էրքը ա̆զ աւ գըշդ
քօ նա խուազըմ տը շըղուլըմ, հէնի աուի քըօզ ա̆զ
նըընըմ, լէ լը հընտուռա մըտա սաքին պուն կիւնէ ա̆ ։
21 Նուա ա̆զ Նօմօս քի տը ալինըմ, քօ կավա գըշդէ ճանճ
22 քըրընէ տը խուազըմ, քօթի լը պա մըն ա̆ ։ Չիրա լը
կօրա մա̆ռուվէ հընտուռէ ժը Նօմօսէ Խօտէ հազ տը–
23 քըմ ։ Համա լը աղայէդ մըտա պը պուն, ժը Նօմօսէ կիւ–
24 նէռա էսիր տըքա̆ ։ Էզ չը՞ մա̆ռուվ քի պի չարէ մա̆,
25 ա̆զ ժը Թէնէ հանա մըրընէ քի՞ տէ խէլաս պըքա̆ ։ Շը–
քըր ժը Խօտէռա պը տէսմթէ Բապպէ մա̆ Իսա էլ Մէ–
սիհէ, էրքը վուսան ա̆ ա̆զ պը աքլ ժը Նօմօսէ Խօտէ–
ռա, ու պը Թէն ժը Նօմօսէ կիւնէռա ճուլլուղ տըքըմ ։

Սէր 8

1 Երքը վուսանմ՛ հիւքմի ազապ թուննմ՛ լը խսա էլ
Մեսիհտա պուօղանըա՝ ուան քօ լը կօրա թէն նա
2 ջուն ։ Ջըմա քօ լը խսա էլ Մեսիհտա պուն նօմօսէ հա֊
յաթէ րուհէ ա՛զ ազատ քըր ժը նօմօսէ կիւնէէ ու մը֊
3 րընէ ։ Ջիրա աւ քօ պէ միւմքիւն պու ժը նօմօսըա ,
չըմա քօ պը թէն զայիֆ պու ․ Խօտէ Գուըէ խօ չիանտ
պը թարզա թէնէ կիւնէէ ու ժը պօյ քէֆարէթէ կիւ֊
4 նէէ , ու կիւնէ լը աւ թէնտա հիւքմ քըր ․ Քօ սա֊
տափաթէ նօմօսէ լը մ՛տա թէքմիլ պըպա՛ , ա՛մ քօ լը
կօրա թէնէ նա ջուն , լէ լը կօրա Րուհէ տը ջուն ։
5 Ջըմա քօ ուան քօ պը թէն ըն լը կօրա թէնէ տը ֆէ֊
քըրըն , ու ուան քօ պը րուհ ըն դըշդէ րուհէ տը ֆէ֊
6 քըրըն ։ Ջիրա ֆըքրա թէնէ մըրըն՛ , համա ֆըքրա
7 Րուհէ հայաթ ու սէլամէթ՛ ։ Ջիրա ֆըքրա թէնէ ժը
խօտէըա տըժմընիթի ա՛ , չըմա քօ ժը նօմօսա խօտէ֊
ըա լիթաաթ նա քա՛ , զիրա լիթաաթ քըրընէըա ժի
8 փատիր նըն՛ ։ Ջիրա ուան քօ պը թէն ըն , ժը խօտէ֊
9 ըա մափպուլ պունըա փատիր նընըն ։ Համա հուն լը
թէնտա նընըն , լէ լը րուհտա նա՛ , էրքը Րուհա խօտէ
լը մ՛տա սաքին՛ , լաքին էրքը ժը եէքէըա քօ Րուհէ
10 խաէ թուննմ՛ , աւ էուի նըն՛ ։ Ու էրքը խսա լը նավ
տա ա՛ , հէնի թէն ժը պօյ կիւնէէ մըրի՛ , րուհ սաղ՛
11 ժը պօյ սատափաթէ ։ Համա էրքը Րուհէ աուի քօ խսա
ժը մըրիան փըյամ քըր , լը տա սաքին՛ , հէնի աւ
քօ խսա ժը մըրիան փըյամ քըր , տէ հայաթ պըտա՛
ժը մըրըն թէնէ տըա պը տէսթէ Րուհէ ուի , քօ լը
տա սաքին՛ ։

12 Նուա լը ուի թարզտա , եա՞ պրէան , լը կօրա թէնէ
13 էօմր քըրընէ , ժը թէնըա ա՛մ տէյնտար նընըն ։ Ջիրա
էրքը հուն լը կօրա թէնէ էօմր տըքըն տէ պըմրըն ,
համա էրքը պը Րուհ ամէլէդ թէնէ տը դուժըն , տէ

14 պը ժին։ Զիրա ուան հէմիան քօ պը Րուհա խօտէ
15 գալավուզ տըպըն, ուան գուռէ խօտէ նըն։ Զիրա հուն
տիսա ժը պօյ Թըռուսէ րուհա գուլլուղէ նա սաննտըն,
լէ րուհա էվլատիէ ո՛ սաննտըն, քօ պը ուի ամ Աբբա,
16 Պավ կազի տըքըն։ Աւ Րուհ պը լսօ, պը րուհա մա
Թավ շէհատէԹ տըքա, քօ ամ էվլատէ խօտէ նա։
17 Ու էրքը ամ էվլատըն, միրասչի ժի նա, միրասչիէ
խօտէ ու միրասխօրէ իսա նա, հաԹա քօ ամ Թավ
էրքը էլէման տըքշինըն, ամ Թավ ժի տէ ժը ճէլալէ-
ռա լայըգ պըպըն։
18 Զիրա ամզ վուսան գըյաս տըքըմ քօ էլէմա ոխԹա
հան լը պա աւ իզզէԹ քօ տէ պէ՝ դըշդ քի նընըն,
19 քօ ժը մառա տէ աշիքեար պըպա։ Զըմա քօ պը արզու
ումուտա մախլուգան ժը աշիքեար պունէ գուռէդ
20 խօտէ տը բէ։ Զիրա մախլուգ ժը պաԹալիԹլուա պը
իրատէԹէ լսօ Թապլի նա պու, լէ ժը պօյ աուի քօ տա
21 իԹաաԹ քըրըն․ Պը ուի ումուտէ, քօ մախլուգան ուան
ժի, ժը գուլլուղիԹիէ ֆէսատէ պը խէլաս պունէ, պը
ճէլալ ազատիԹիէ գուռէդ խօտէ ժիռա պը կիհէն։
22 Զիրա ամ տըզանըն քօ հաԹա նուա հէմի մախլուգան
23 լը եէք ճի, ահ ու հէշանէ զայընէ տըքշինըն։ Ու
ուիա Թանէ նընա, լէ ամ ժի մալիքէ մէյվէ ավուլի-
նա Րուհէ պուօղան, ամ ժը լսօ լը խօտա ահ տըքշի-
նըն, ժը էվլատիԹիռա եանի ժը խէլաս պունէ Թէնէ
24 լսօռա պը պէքլէմիշ քըրընէ։ Զիրա ամ պը ումուտ
խէլաս պուն, համա աւ ումուտ քօ դէ տիԹըն ումուտ
նընա, զիրա եէքէ ժը աւ դըշդռա քօ տըպինա, ժը
25 պօյ ուի հէնի չը՛մա տէ ումուտ պըքա։ Համա էրքը
ամ ժը աւ դըշդռա քօ մա նատիա ումուտ տըքըն,
26 հէնի պը սապր ամ ժէռա տը բէնա։ Վուսան ժի Րուհ
տախի ժը զայիֆԹիռա մառա եարատւմ՝ տըքա․ զիրա
լը կօրա լայիգէ ամ նա տըզանըն չը նըմէճ տէ պըքըն․
համա Րուհ պը լսօ պը հաԹը Թարիֆ նա պուն պը
27 ահան ժը պօյ մա շէֆաաԹ տըքա։ Զիրա աւ քօ տըլան

թէֆթիշ տըքա̆ մէրամէ Ռուհէ չը ա̆ տըզանա̆ . ու մէ-
թապըրգէ մէրամէ խօտէ ժըպօյ աղիզան չէֆաաթ տըքա̆ ։
28 Ու ա̆մ տըզանըն քօ՝ ուան քօ խօտէ տը հա̆պինըն
լը կօրա մուգատէրէ ժը տավէթ պուօղանըա , հա̆ր
29 դըշդ ժը գանճիթիըա եարտում տըքա̆ ։ Զիրա ուան
քօ փէշին տըզանը պու , մինա սուրէթէ Գուռէ խօ
պուընըա կաղի քըր , վուսան քօ աւ լը նավ փըռ-
30 պըրէան ղայէ աւուլին պըպա̆ ։ Ուան քօ ժը աւուլ-
թային քըր , հէման ուան կաղի քըր . ու ուան քօ
կաղի քըր , հէման ուան սատըղ քըր , ուան քօ սատըղ
31 քըր հէման ուան պը էզզէթ քըր ։ Նուա ժը դըշդէ
հանըա ա̆մ չը՞ պը պէն , էրքը խօտէ լը ա̆լիէ մա̆տա
32 ա̆ , ժը մա̆ռա գարշի քի՞ տըքէարը պըպա̆ ։ Ու քօ
Գուռէ խօ գայիրմիշ նա քըր . լէ աուի ժը պօյ մա̆ հէ-
միան թէսլիմ քըր , հէնի չա՞վան պը ուիըա հէմի դըշ-
33 դան ժը մա̆ռա տէ պախշ նա̆ քա̆ ։ Կը սէր պըժարթընէ
խօտէ քի՞ տէ տա՚վա հա̆լինա̆ , խօտէ ա̆ քօ սատըղ
34 տըքա̆ . Էրքը վուսանա̆ աւ քի՞ա̆ քօ հիւքմ տըքա̆ ,
իսա ա̆ քօ մըր . իլլա քօ գըյամ ժի սա̆նտ , ու լը
ալիէ ռասթէ խօտէ ա̆ , հէմ տախի ժը պօյ մա̆ չէֆաաթ
35 տըքա̆ ։ Նուա քի՞ տէ մա̆ ճիէ պըքա̆ ժը մուհապէթէ
իսաէ , սըխըէ՞թ եա սըխըը՞նթի , եա գավարա՞նտըն ,
եա պըրչի՞թի , եա դաղի՞թի , եա ճէ՛ֆա , եա չուր ։
36 Զավան քօ հաթիա̆ նըվիսանտըն , լը ուղուրա դա հա̆ր
ռօ ա̆մ տէնա̆ գուշդըն , ա̆մ օդա հաթը սէրժէ պուն
37 միյան հասապ պուն ։ Լէ լը աւ հէմի դըշդանտա՝ հէնի
փըռ ա̆մ Ֆաթհ տըքըն՝ պը աուի քօ մա̆ հա̆պանտ ։
38 Զիրա ա̆զ սասահ տըզանըմ քօ նա̆՛ մըրըն , նա̆՛ էօմր .
նա̆՛ մէլէքան , նա̆՛ հիւքմէթան , նա̆՛ աւ դըշդ քօ հա-
ղըր ըն , նա̆՛ աւ դըշդան քօ տէ պէն , նա գուվէթան ։
39 Ու նա̆՛ պըլընտիթի , նա̆՛ գուրիթի , ու նա̆՛ պաշգա
մախլուգ քի տըքեարը մա̆ ճիէ պըքա̆ ժը մուհապէթէ
խօտէ , քօ պը Ռապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհէ ա̆ ։

ՍԷՐ 9

1 Պը իսա տըպէժմ ու տա՛րէվ նա քըմ, զամիրէ մը ժի
2 ժը մըռա շէհատէթ տըտա՛ պը Ռուհ էլ Գուտս․ Քօ
ղասավէթա մըն մա՛զըն ու տայիմա լը տըլէ մըտա տէրտէ
3 մըն հէյա՛ ։ Ջիրա ա՛զ պը խօ տը խօստը պուըմ, ժը խաթէ
լանէթ պը պամա, ժը ալիէ թէնէ ժը պօյ պըրէ ու ղը-
4 սուժէ մը՛ն ։ Ուան քօ Իսրայէլլի նըն, էվլատիթի է
ուան ա՛, ու իզզէթ, ու ահտան ու նօմօս տայըն, ու
5 իպատէթ, ու վատան է ուան ըն ։ Քօ պապըյան է ուա
նըն, քօ իսա ժի ժը ալիէ թէն ժը ուան ա՛, աւ քօ
լը սէր հէմիան ժը էպէտէ միւպարէք խօտէ ա՛․ ամին ։
6 Համա ղապիլ նընա՛ քօ քէլամուլահէ լը արտէ պը գէվա՛․
զիրա աւ հէմիան քօ ժը Իսրայէլէ նա՛, Իսրայէլլի նընըն ։
7 Հէմ ժը պօյ ժը զիւրիէթէ Իպրահիմէ պունէ, հէմի
ժի էվլատ նընըն․ լէ պը Իսհագ ժը դառա զիւրիէթ
8 տէ պէ կազի քըրըն ։ Եանի ուան քօ դուռէ թէնըն
դուռէ խօտէ ժի նընըն․ իլլա զիւրիէթ, էվլատէ վատէ
9 հասապ տըպըն ։ Ջիրա սէօզա վատէ ուիա պու․ Էրքը
լը օխթա հանտա տէ պէմ, ու ժը Սարառա դուռ քի
10 տէ պըպա՛ ։ Ու թա՛նէ աւ ղաս նա՛, լէ ժը Ռէբէկա ժի
աշիքեար ա՛, քօ ավըս մա՛ ժը եէքէ․ եանի ժը պավէ
11 մա՛ ժը Իսհագ․ Ջըմա քօ դուռան հէժա նա՛ զա, ու
հէժա դըշդ քի քօթի եա ղանճ նա շըղուլըն, քօ
թաղտիրէ խօտէ լը կօրա պըժարթընէ ուի ղավլի պը
12 մընա՛, նա ժը ամէլան, լէ ժը ուի քօ տավէթ քըր,
13 ժէռա հաթը կօթըն, Էրքը մա՛զըն տէ ժը բըչուքռա
ղուլամիթի պըքա՛․ չավան քօ հաթիա՛ նըվիսանտըն,
Էրքը մը Եագուպ հա՛պանտ ու ժը Եսաւ մը իքրահ քըր ։
14 Նուա ա՛մ չը՞ պը պէժըն, լը պա՛ր խօտէ նահագիթի
15 հէ՞յա՛, հա՛շա ։ Ջըմա քօ ժը Մուսառա տըպէ, ժը քէռա
քօ մէրհամէթ տէ պըքըմ, մէրհամէթ տըքըմ, ու լը
16 սէր քի քօ տէ րահմ պըքըմ, րահմ տըքըմ ։ Էրքը

վուսանն՛ , նն՛ ժը ուրի ն՛ քօ տը լուսաղն՛ , նն՛ լը տէսմթ
ուլտն՛ ն՛ քօ տը պաղն՛ , լէ ժը խօտէ քօ մէրհամէթ
17 տըքն՛ ։ Ձիրա քլթէպ ժը Թիրադօնուա տը պէ , Մը դա
հէմանն ժը պօյ ուրա հն՛լանի , քօ գուվէթէ լսօ պը դա
նիշան պըտըմ, հաթա քօ նավէ մը լը հէմի տընէտա
18 նագիլ պըպն՛ ։ Նուա ժը քէուա քօ տը լուսաղն՛ մէրհա-
19 մէթ տըքն՛ , ու քի քօ տը լուսաղն՛՝ փէթ տըքն՛ ։ Նուա
ժը մըուա տէ պէժի , էրքը վուսանն՛ , Հէնի չը՞մա սուչ
տը պինն՛ ․ զիրա քի՞ զըտ սն՛քընի ժը մէրամէ ուրուա ։
20 Համա դու քի՞ ի , եա՛ մն՛ռուվ , քօ ժը խօտէուա ճէվապ
տըտի ․ մէկէր մախլուգ ժը խալըգէ լսօուա տըքեա՞րն՛
21 պէժն՛ , էրքը դա չը՞մա մը ահվա ջէքըր ։ Լը սէր հարի
հէօքմաթէ բըուտէ թո՞ննն՛ , ժը աւ եէք աճըուանտընէ
ֆըագ ջէքըրընուա , եէքի ժը պօյ իզզէթէ աւ է տըն ժը
22 պօյ ալչաղիթիէ ։ Լէ չը՞ կօթընէ եէքէ հէյն՛ , էրքը խօ-
տէ ժը պօյ ղաղապէ լսօ նիշան տայընէ , ու գուտըրէթէ
լսօ աշիքեար քըրընէ , պը փըռ թահմիլէ սապը քըր ժը
պօյ հէլաք պունուա հաթը հազըր պուն ժը ֆըագէ ղա-
23 ղապէուա ․ Ու եախօտ աղամէթէ իզզէթ լսօ քօ աշի-
քեար պըքն՛ լը սէր ֆըագէդ ժը պօյ մէրհամէթ քը-
րընէ ՝ ուան քօ ժը ավուլ ժը պօյ իզզէթէ հազըր քըր ,
24 Եանի մն՛ քօ տավէթ քըր , ժը Եէհուտիան թն՛նէ նն՛ ,
25 լէ ժը Թայիֆան ժի ։ Ջավան քօ լը Օսէտա ժի տըպէ ․
Լը խալգէ մըն նն՛ պուօղանուա խալգէ մըն ու նա հն՛պան-
26 տօղուա հն՛պանտի տէ կաղի քըմ ։ Ու տէ պըպն՛ էրքը
լը աւ ճիտա քօ ժը ուանուա հաթը կօթան , Էրքը հուն
խալգէ մը նընըն , լը ուէ ուան տէ դուուէ Սաղ Ալլահէ
27 պէն կօթըն ։ Հէմ Իշայա ժի ժը տն՛ր հագէ Իսրայէլէ
կաղի տըքն՛ , էրքը հասապէ դուուէդ Իսրայէլէ գասա
գումա պահրէ պըպն՛ , անճախ պագի քի տէ լսէլաս
28 պըպն՛ ։ Ձիրա պը սատագէթէ գարար քըր սէօզէ տէ
թէմամ պըքն՛ , չըմա քօ Րապպ լը սէր արտէ սէօզէ
29 դըն տէ լիճրա պըքն՛ ։ Ու չավան քօ Իշայա ժը ավուլ
կօ ․ Էրքը Րապպէ ասքէրան ժը մն՛ռուա զիւրիէթ քի նն՛

հըշտանա , ա̆մ ոդա Սօդումէ տէ պը պանա , ու ժը Գօ-
30 մօրաուա տէ պէնկզէմիշ պը պանա ։ Նուա ա̆մ չը պը
պէժըն էրքը Թայիֆան քօ լը տու սատաղ̇ալթէ նա̆ տը
չու պունա , ժը սատաղ̇ալթուա կիյան ժը ու սատա-
31 ղ̇ալթուա քօ ժը իմանէ ա̆ ։ Համա Իսրայէլ քօ լը տու
սատաղ̇ալթ Նօմօսէ տը չու պու , ժը սատաղ̇ալթ Նօմօսէ-
32 ուա նա̆ կիյա ։ Ջըմա̊, զիրա նա ժը իմանէ , լէ ոդա
ժը ամէլէ Նօմօսէ խօստ սաուըրղ̇ պուն . չըմա քօ լը
33 սէր զընաուէ խուար պունէ խուար պուն ։ Ջավան քօ
հաթիա̆ Նըվիսանտըն , վահա լը Սիօնտա դէվըր քի խու-
ուար պունէ տա դինըմ , զընաու քի ժը պօյ խուար
պունէ , ու հէմի քի քօ ժէուա իման դինա̆ տէ չէրմ
նա̆ քա̆ ։

ՍԷՐ 10

1 Էյ՛ պըրէան , արզուէ տըլէ մըն ու Նըմէճէ մըն լը
2 խօտէ ժը պօյ խէլասէ ուան ա̆ ։ Զիրա ժը պօյ ուան ա̆զ
չէհատէթ տըքըմ քօ ղայրէթէ խօտէ ուան հէյա̆ , լա.քին
3 պը զանիթի նընա̆ ։ Ջըմա քօ ուան սատաղ̇ալթէ խօտէ
պը Նըզանընէ ու սատաղ̇ալթէ խօ պը խօստընէ սապիթ
քըրըն , ժը սատաղ̇ալթէ խօտէուա Թապի նա̆ պուն ։
4 Զիրա ժը հէմի իման անօղանուա ժը պօյ սատաղ̇ալթէ,
Նիհայէթէ Նօմօսէ՝ իսա ա̆ ։
5 Զիրա Մուսա ժը Նօմօստա պուն ժը պօյ սատաղ̇ալթէ
տը Նըվիսա̆ քօ , ուան ինճրա քըրօղ մա̆ուուվ , պը ուա-
6 նան տէ պը ժի ։ Համա ժը իմանէ պուն սատաղ̇ալթ
ահվա տը պէ . Լը տըլէ խօտա մա̆ պէ քօ քի̊ տէ ուա-
պա̆ լը ազիւմանան , եանի քօ իսաէ պինա̆ խուարի .
7 Եախօտ քի̊ տէ պըջօ խուարի լը պըն զըքէ արտէ , եանի
8 իսաէ ժը մըրիան պը տա̆րինա̆ ։ Լէ չը̊ տը պէ . Սէօզ
Նէզա̆ , լը տա̆վէ դատա , ու լը տըլէ դատա ա̆ , եանի
9 սէօզա իմանէ քօ ա̆մ վաղ տըքըն ։ Զիրա էրքը դու
պը տա̆վէ խօ Մէսիհէ Րապպ իղ̇րար տըքի , ու լը տըլէ

խօտա իման պինի երքը Խօտէ աուի ժը մըրիան գըյամ
10 *քըր , տէ խելաս պըպի ։ Զիրա ժը պօյ սատագ̈ալթէ պը*
տըլ իման դէ անին , ու ժը պօյ խելասէ՝ պը տավ դէ
11 *իգ̈րար պուն ։ Զիրա քթեպ տը պէ , հէմի հէր քի քօ*
12 *ժէռա իման դինա տէ չէրմ Նաքա ։ Զըմա քօ ֆարգ̈*
քի թուննա լը մապէյնէ Եէհուտի ու Եունանիէ · զիրա
Բապպէ հիմիան հէման աւ ա · պասէ հէմիան քօ ժէռա
13 *կազի տըքըն ։ Զիրա ժը Նավէ Բապպռա կազի քըրօղ*
տէ խելաս պըպա ։
14 *Երքը վուսանա տէ չավան ժէռա կազի պըքըն , ժը*
աուիռա քօ իման Նա անին , եախօտ տէ չա՞վան իման
պինըն ժը աուիռա , քօ ժը պօյ ուի Նա՛ պըհիստըն ,
եախօտ տէ չա՞վան պը պըհէն , երքը եէքէ վազ Նա՛քա ·
15 *Եախօտ տէ չա՞վան վազ պըքըն երքը Նա՛յըն չիանտըն ,*
չավան քօ հաթիա Նըվիսանտըն · Լընկա սէլամէթ միւժ-
տէ քըրօղան խայր դըշդ միւժտէ քըրօղան չա՞վան ռընտա ·
16 *Լաքին ժը միւժտէռա հէմիան իթաաթ Նա քըրըն ·*
զիրա Իշայա տը պէ · Եա՞ Բապպ ժը խապէրէ մառա
17 *քի՞ պավուր քըր ։ Նուա իման ժը պըհիստըն , ու պը-*
18 *հիստըն ժը քէլամէ Խօտէ ա ։ Լաքին տը պէմ , Նա՞ պը-*
հիստըն , պէլի · Տանկէ ուան լը հէմի տընէ , ու սէօզէ
19 *ուան լը հաթա փառա տընէ ռասըւ ա ։ Լաքին տը*
պէմ , մէկէր Իսրայէլ Նա՞ զանի · աւըլ Մուսա տը պէ ,
Էզ ո՛ պը թայիֆէ Նա՛ պուն խալգ̈է լը խուսումէթէտա
տէ պավէժըմ , ո՛ պը ֆէհմսիզ թայիֆա քի տէ պըտըմ
20 *զայիֆանտըն ։ Իշայա ժի պը ճէսարէթ քըրընէ տը պէ ·*
Ուան քօ՛ մը արամիշ Նա տըքըրը պուն ժը ուանռա
հաթըմ տիթըն , ուան քօ մը փըռս Նա տըքըրը պուն
21 *ժը ուանռա աշիքեար պում ։ Համա ժը պօյ Իսրայէլէ*
տը պէ · Հա՛ր ռօ մը տէսթէդ խօ ժը իթաաթ Նա քըրօղ ,
զըտ խապէր տայօղ գ̈ավմռա մը տըրէժ քըր ։

ՍԷՐ 11

1 Նուա տը պէմ, խոտէ խալգէ խօ ռէ՞տ քըր, հա՛շա․
ղէրա ա՛ղ պը խօ ժը իսրայէլէ մ՛ն, ժը ղիւրիէթէ իպ-
2 րահիմէ ու ժը սիլսիլէ Բէնիամինէ մ՛ն ։ խոտէ խալգէ
խօ ռէտ նա քըր, աուի քօ աւ ժը ավուլ նաս քըր,
եախօտ լը սէր Իլիաէ կօթընէ քթէպէ հուն նըղա՞նըն․
չավան ժը խոտէռա պը կըլի քըրընէ տը պէ լը սէր
3 իսրայէլէ ։ Եա՛ Ռապպ, փէյղէմպէրէդ դա գուշդըն, ու
սէղանէդ դա հէլօշանտըն, ու ա՛ղ թ՛ընէ մամ, ու ճանէ
4 մըն արամիշ տըքըն ։ Լաքին չը՞ տը պէ ժէռա ճէվապէ
ռապպանի, տը պէ․ Մը ժը խօռա հըշդ, հա՛ֆթ հա-
ղար մ՛առուվան, ուան քօ ժը Պաալռա չօք նա՛ քըրըն ։
5 Նուա լը ուխթա հանտա ժի աւհվա, լը կօրա պըժար-
6 թընէ ինայէթէ պագի քի պու․ Ու էրքը ժը ինայէթէ
ա՛․ հէնի ժը ամէլան նընա՛, էրքը նա՛ ինայէթ հէնի
ինայէթ նապա՛, ու էրքը ժը ամէլան պըպա՛, հէնի ի-
7 նայէթ նընա՛․ էրքը նա՛ ամէլ հէնի ամէլ նապա՛ ։ Նուա
չը՞ պու․ իսրայէլ ժը աւ դըշդռա նա կիյա քօ արա-
միշ տըքըր․ համա պըժարդիան կիյան, ու պագիան
8 քէօռ պուն ։ Ջավան քօ հաթիա՛ նըվիսանտըն․ խոտէ
ժը ուանռա հաթա ռօյա հան, ռուհ քի սէրսէմիթիէ
դա, չահվ քի քօ նա պինը, ու կօյ քի քօ նա պըհէ ։
9 Տավուտ տախի տը պէ, Սեղանէ ուան ժը ուանռա
ժը պօյ ֆաճէ ու սէյտէ ու ժը պօյ խուար պունէ ու
10 ճէղայէ պըպա՛ ։ Ջահվէ ուան դարի պըպըն, քօ նա՛
պինըն, ու ռըշդէ ուան տայիմա լը ժէր խուար պըքա՛ ։
11 Նուա տը պէմ, մէկէր ժը պօյ քէթընէ ուան սու՞չ քը-
ռըն, հա՛շա․ լէ պը սուչ քըրընէ ուան ժը թայիֆան-
12 ռա խէլաս պու․ քօ ուան լը հարաքէթէ պինա՛ ։ Նուա
քէթընէ ուան ղանիմէթէ տընէ, ու դէմ պունէ ուան
ուան ղանիմէթէ թայիֆան պու իսէ․ լէ թէքմիլիթիէ
13 ուան չըգաս ղէտէ տէ ղանիմէթ պըպա՛ ։ Համա ժը ռուա

ժը թայիֆանըա տը պէմ, չըմա քօ ա̆ղ րէսուլէ թայի֊
14 ֆան ըմ, խըղմէթէ խօ պը իզզէթ տըքըմ․ Պէլքի ուան
քօ ժը թէնէ մընըն, լը հարաքէթէ պը անինէ, ժը ուան
15 հընըքան խէլաս պըքըմ։ Զիրա էրքը րէտ պունէ ուան
լէ հաթընէ տընէ ա̆, լէ գապուլ պունէ ուան տէ չը՞
պըպա̆, պաչգա դըշդ նընա̆, ժը մըրիան սաղ պուն։
16 Ու էրքը մուպար աղիղա̆, հէվիր ժի․ ու էրքը գուրմ
17 աղիղա̆, կուլիէ ուի ժի վուսանա̆։ Ու էրքը ժը աւ
կիւլիան հընըքան հաթըն գուրուֆանտըն, ու դու քի
տարէ զէյթունէ եապանի պույ, լը նավ ուանտա
հաթի դահմանտըն, ու հիսէտարէ գուրմէ տարէ զէյ֊
18 թունէ ու գալաւլիթիէ ուի պույ, Լը սէր կուլիան
բասնա խօ մա̆ տա̆, լէ էրքը բասնա խօ տըտի, դու
19 գուրմէ հա̆լ նայինի, իլլա գուրմ դա հա̆լ դինա̆։ Նուա
տէ պէժի, Կիւլիան հաթըն պըանտըն քօ, ա̆ղ պէմը
20 դահմանտըն։ Գա՛նճ, ուան ժը պօյ իմանսիզլիթիէ հա֊
թըն պըանտըն, ու դու պը իման տը սա̆քընի․ բասնա
21 խօ մա̆տա̆ լէ պը թըռւս․ Զիրա էրքը Խօտէ աս կու֊
լիան գայիրմիշ նա̆՛ քըր, սագըն պա̆ պէլքի դա ժի
22 գայիրմիշ նա̆ քա̆։ Նուա մէզա̆քա̆ խօշիթի ու հիւքմէ
Խօտէ, լը սէր վունտա պուօղան հիւքմէ ուի, ու լը
սէր դա խօշիթիէ ուի, էրքը լը նավ խօշիթիէ պը
23 սա̆քընի, էրքը նա՛, դու ժի տէ պէյ պըանտըն։ Ու
ուան ժի էրքը լը նավ իմանսիզլիթիէ խօ նա̆՛ սա̆֊
քընըն, տէ պէնա̆ դահմանտըն, զիրա Խօտէ գատիրա̆
24 ուան տիսա պը դահմինա̆։ Զիրա էրքը դու ժը
խօռա ժը աղէ պուն ժը եապանի տարէ զէյթունէ
հաթի պըանտըն, ու լը սէր աւ տարէ զէյթունէ գանճ
քօ ժը դառա ժը թապիաթէ նա̆ պու․ դու հաթէյ
դահմանտըն, հէնի չը գաս ուան քօ աս կուլինա̆ տէ
25 պէնա̆ դահմանտըն լը սէր տարէ զէյթունէ խօ։ Զիրա,
եա՞ պըէան՝ ա̆ղ նա խռւաղըմ քօ հուն սըռէ հան նը֊
ղանը պըն, հաթա քօ հուն լը խօտա պը ագըլ նապըն,
քօ կէլըքի քէօռիթի պու ժը Իսրայէլըա, հաթա քօ

26 թեքմիլլիթիւէ թայիֆան պը գեվմ̆ ․ Ու ահվա հեմի իս֊
րայել տէ խէլաս պըպմ̆ , չավան քօ հաթիյմ̆ նըվիսան֊
տըն , ժը Սիօնէ տէ պէ խէլաս քըրօղ , ու ժը Եաղուպէ
27 ֆասըգիթի տէ վըմ̆կեւինի ․ Ու ուհա ա̆ վատէ մըն պը
28 ուանուա , կավա քօ կունէհէ ուան հըմ̆լինըմ ։ Պըռուա լը
կօրա Ինճիլէ ժը սեմէտէ ո՛ ուան տըժմըն ըն , համա լը
կօրա պըժարդընէ , ժը սեմէտէ պավան ուան տըմ̆լալի
29 նըն ։ Ջիրա պախշիշ ու տավեթէ խօ պէ փօշմանիթինա̆ ։
30 Ջիրա չավան քօ հուն ժի զեման քի ժը Խօտէուա իման
նա̆՛ տը անի պուն , ու նուա հուն մերհամէթ տին , լը
31 ոխթա իմանսըզիթիւէ ուան , վուսան ժի ուան նուա
իմանսըզ պուն լը ոխթա մերհամէթ տիթընէ ո՛ քօ
32 ուան ժի մերհամէթ պը պինըն ։ Ջիրա Խօտէ հեմիան
ժի լը պըն իթաաթսըզիթիւէ կըրթ , հաթա քօ ժը հէ֊
միանուա մերհամէթ պըքա̆ ։

33 Էյ՜ գուրիթիւէ զանիմէթէ ու իլմէ ֆարասէթէ Խօտէ ,
հիքմէթէ ուի չա՞վան պէ եօխլամիշըն , ու ռէյա ուի
34 չա՞վան պէ թեֆթիշըն ։ Ջիրա ագլէ Խօտէ քի՞ զանա̆ ,
35 եախօտ քի՞ սըռտաշէ ուի պու ։ Եախօտ ժը ավուլ քի՞
տըշտ քի տա ժէուա , քօ պէտէլէ ուի պէ ժէուա տայըն ։
36 Ջիրա հէր տըշտ ժը ուինա̆ , ու պը ուի , ու ժը պօյ
ուինա̆ , ժէուա ժը էպէտէն համտ պըպա̆ , ամին ։

ՍԷՐ 12

1 Նուա , եա՛ պըրեան՝ ժը պօյ մերհամէթէ Խօտէ ժը ո
տիլէկ տըքըմ , քօ թէնէ խօ ժը Խօտէուա պըտըն սաղ ,
պաքիզ ու մագպուլ գուրպան քի՝ քօ ուիա ագլանէ իպա֊
2 տէթէ ո՛ ա̆ ։ Ու թավրա տընէէ հան մա̆ գա̆վըն , լէ պը
թազէթիւէ ագլէ խօ թէպտիլ պըն , քօ թեֆթիշ պըքըն ,
էրքը չը՞ա̆ մէրամէ Խօտէ , աւ քօ գանճ ու մագպուլ ու
3 թեքմիլ ա̆ ։ Ջիրա պը աւ ինայէթ քօ ժը Խօտէ ժը մը֊
ուա հաթիյա̆ տայըն , լը ուտա պուն ժը հա̆ր եէքէուա
տըպէժըմ , քօ ժը լայըգ պունէ զէտա̆ տըշտ քի ֆըքըր

նմ̆.քմ̆ , լէ պը ածլ պուն սմ̆.քընանտըն ֆը.քըր պը.քմ̆ ,
չավան .քօ խօտէ ժը հմ̆ր եէ.քէուա հիսէ .քըր լը կօրա
4 իմանէ: Ձիրա չավան .քօ լը եէ.ք թէնէ մմ̆տա փըու-
ազայ մմ̆ հէյմ̆ , ու շըղուլէ հէմի ազայան հէման եէ.ք
5 նընմ̆ . Ահվա ժի մ̆մ փըուան պը իսա եէ.ք թէն ըն , ու
6 մ̆մ հմ̆ր եէ.քէ ազայէդ հմ̆վուտու նըն: Նուա լը կօրա
աւ լնայէթէ թիւըլիւ թիւըլիւ պախշիշէդ մմ̆ պը հմ̆-
պունէ .քօ ժը մմ̆ուա հաթիմ̆ տայըն , էր.քը փէյղամպէ-
7 ըիթի՝ լը կօրա իմանէ մ̆մ գուլանմիշ պը.քըն: Էր.քը խըղ-
մէթ՝ լը խըղմէթէտա մ̆մ պըպըն , էր.քը թալիմ՝ թալիմ
8 տը.քը պըտ լը բէյ թալիմէ պըպմ̆ , էր.քը աւ .քօ շիրէթ
տըտմ̆ . լը բէյ շիրէթ պըպմ̆ , աւ .քօ պախշ տը.քմ̆ պըա
պը ճէօմէրտի պը.քմ̆ , աւ .քօ սէր.քեարմ̆ , պը ճահթ՝
պըպմ̆ , աւ .քօ մէրհամէթ տը.քմ̆ պը շէն տըլ պը.քմ̆ .
9 Մուհապէթ պէ միւրայիթի պըպմ̆ . ժը եարամազէ պը
10 ի.քրահ .քըրընէ ժը գանճիթիուա պը զալըգըն: Լը պըա-
նի մուհապէթէտա րահմանի պըն , լը ի.քրամ .քըրընտա
11 լը հմ̆վուտու պը պըհուրըն . Լը ճահթտա թէնպէլ մմ̆-
պըն , լը րուհտա պը հարարէթ պըպըն , ժը Բապուա
12 խըղմէթ պը.քըն . Պը ումուտ շաղ պըն , լը սըխընթիտա
13 պը սապր պըն , պէ սմ̆.քընանտըն նըմէճ պը.քըն: Լը
միւհթաճիթիէ աղիզան իլհաք պըն , միւսաֆիր գապուլ
14 .քըրընէ՝ ժը տէսթ պմ̆րմմ̆ տըն: Օ՛ գավարանտօզանուա
խայր տուա պը.քըն , խայր տուա պը.քըն , ու պէտ տուա
15 մա.քըն: Պը շաղ պուօզանուա շաղ պըն , ու պը ուան .քօ
16 տը կըրըն՝ պը կըրըն: Պը հմ̆վուտու լը եէ.ք ֆը.քըրտա
պըպըն , դըշդէ պըլընտա ֆը.քըր մմ̆.քըն , .քպարիթի
մմ̆.քըն , լէ պը մահշուպան մահշուպ պըն , հուն խօ լը
17 ճիէ ալիմանտա մայնըն: Լը տէլա .քէմլի.քէ .քէմլի.ք մմ̆-
.քըն , լը պմ̆ր հէմի մմ̆ուուվան ժը պըշդէ գանճանուա
18 մուդայէտ պըն: Էր.քը միւմքին հէյմ̆ չըգաս .քօ ժը
տէսթէ օ՛դէ պը հէմի մմ̆ուուվան պարուշիթի պը.քըն:
19 Եա՛ մուհիպիան , ժը պօյ խօ հայֆ մմ̆ադինըն , իլլա ժը
ղաղապուա ճի պըտըն , չըմա .քօ հաթիմ̆ նըվլիանտըն ,

20 Հայֆ ամըն ն̆ ճէզ ն̆զ տը տըմ տըպէ , Ռապպ ։ Նուա
էրքը տըժմընէ դա պըրչին̆՝ նան պըտն̆ էքէ , ու էրքը
թին̆՝ ավ պըտն̆ էքէ ․ զիրա աուիա պը քըրընէ չէլէ
21 ակլան լը սէր սէրէ ուի տէպը ապինի ։ Ժը չէրէ ֆաթհ
մն̆պն̆ , իլլա պը խայր չէրէ ֆաթհ պըքն̆ ։

ՍԷՐ 13

1 Հն̆ր ճան՝ լը սէրիտա պուն ժը հիւքիւմտարանուա
պըրա իթաաթ պըքն̆ , զիրա հէօքմաթ թուննն̆ քօ ժը
խօտէ նն̆ պն̆ , ու աւ հիւքմաթան քօ հն̆նն̆ ժը խօտէ
2 թային պունն̆ ․ վուսան քօ ժը հիւքմաթուա գ̇արշի
սն̆քընանտօղ , ժը թէրթիպէ խօտէուա գ̇արշի տը սն̆-
քընն̆ ․ ու ուան քօ գ̇արշի տը սն̆քընըն , ժը խօուա
3 հիւքմ ու աղապ տէ պըստինըն ։ Ձիրա հիւքմտարան
ժը խայր ամէլանուա թըռւս տայօղ նընըն , լէ ժը քօթի
ամէլանուա , տը խուա՞զի ժը հիւքմաթէ նն̆ թըռւսըն ,
4 խայր պը շըղուլ , ու ժը ուի մէտհ տէ պըպի ։ Ձըմա
քօ ժը դաուա ժը պօյ գ̇անճիթիէ խըզմէթչիէ խօտէ
ն̆ ․ համա էրքը աւ դըշդ քօ քօթին̆ տը շըղուլի , պը
թըռւս ․ չըմա քօ շուր նաֆիլէ լը վըշդա խօ կըէ նն̆
տն̆ ․ զիրա խըզմէթչիէ խօտէ ն̆ , պը ղաղապ հայֆ
5 սն̆նտընէ ժը ուի քօ քօթի դըշդէ տը շըղուլն̆ ։ Ժը
պօյ ուիա թն̆նէ ժը պօյ ղաղապէ նն̆՛ , լէ ժը պօյ ղամիր
6 ժի իթաաթ քըրըն ֆարզ ն̆ ։ Ձըմա քօ ժը ուի սէմէտէ
խարաճ ժի հուն տըտըն ․ զիրա խըզմէթճիէդ խօտէ նն̆
7 ժը պօյ դըշդէ հան մէզն̆քըրընէ ։ Նուա ժը հէմիան-
ուա տէյնէ խօ էտա պըքըն , ժը աուիուա քօ խարաճ՝
լազըմն̆ , խարաճ ․ ժը աուիուա քօ կիւմրիւք լազըմն̆՝
կիւմրիւք ․ ժը աուիուա քօ թըռւս լազըմն̆ , թըռւս ․ ժը
աուիուա քօ իզզէթ լազըմն̆՝ իզզէթէ ։
8 Ժը հն̆վիուտու հն̆պանտընէ մատա գ̇աթ ժը քն̆սէ-
ուա , գ̇աթ դըշդ քի տէյնտար մն̆ պըն , զիրա աւ քօ
9 հէվալէ խօ տը հն̆պինը , նօմօսէ թէքմիլ տըքն̆ ․ Ձիրա

ու ջինա նա՛ քըրըն, գաթըլ նա՛ քըրըն, Տըզլի նա՛
քըրըն, Տա՛րէվ շէհատէթի նա՛ քըրըն, Արզու նա՛ քըրըն,
ու հէնի պաշդա չը թէնալին քօ հէյա՛, հէմի ժի լը
սէօզա հանտա մէվճիւտա՛, էրքը հա՛վալէ խօ ոգա նէֆ-
10 սա խօ պը հա՛պինի։ Մուհապէթ ժը հա՛վալէ խօռա
քէմիւ.ք նա շըզուլա՛, էրքը վուսանա՛ մուհապէթ թա-
մամիթիէ նօմօսէ ա՛։
11 Ուխա պըզանըն ժը պօյ ոխթէ քօ նուա ոխթա՛ ժը
մա՛ռա ժը խա՛վէ րաքըրըն, զիրա նուա խէլասէ մա՛ ժը
12 մա՛ռա նէզ ա՛, ժը աւ ոխթ քօ մա՛ իման անին։ Շա՛վ
պըհուրի ու ռօ նէզ պուա՛, նուա ամէլէ դարիէ պա՛ր
թարաֆ պը.քըն, ու սիլահէ ռօհնիէ լը սէր խօ որկը-
13 րըն։ Ոգա ռօյէ պը հիւսն ու հարա.քէթէ ա՛մ պը կէ-
ռըն, լը զէվդ ու սէֆատա նա՛, լը սէրխօշիթիտա նա՛,
լը մուրտառ լըհէֆանտա ու լը էտէպսիզիթիտա նա,
14 լը վա՛վ ջուն ու լը հասէտտա նա. Լէ լը սէր խօ որ-
կըրըն Րապպ Իսա էլ Մէսիհէ, ժը պօյ թէնէ խօ թէ-
տարիւ.ք մա՛ պլնըն, ժը պօյ մուրտառիթիէ։

ՍԷՐ 14

1 Ու լը իմանտա զայիֆ պուն դապուլ պը.ջըն, ժը պօյ
2 պը վէսվէսէ պահսան նա։ Եէ.քէ պավուր տը.քա՛ քօ
հա՛ր դըշդ տը.քէարա՛ պը խօ, ու աւ քօ զայիֆա՛ փէն-
3 ճար տը խօ։ Խուարօզ, նա՛ խուարօզէ պըրա սէրհէվտա
նա՛ քա՛. ու նա՛ խուարօզ լը սէր խուարօզէ պըրա հիւ.քմ
4 նա՛ քա՛, զիրա Խօտէ աուի դապուլ քըրիա՛։ Դու քի՞
քօ խըզմէթ.քեարէ խալքէ հիւ.քմ տը.քի, աւ ժը Էֆէն-
տիէ խօռա եա տը սա՛.քընա՛, եա տը գէվա՛, համա տէ
պը սա՛.քընա՛. զիրա Խօտէ աուի սա՛.քընանտընռա դատիր
5 ա՛։ Եէ.քէ, եէ.ք ռօ քի ժը աւ ռօյա տըն բէթըր հա-
սապ տը.քա՛, ու աուէ տըն հա՛ր ռօ եէ.ք հասապ տը.քա՛,
6 հա՛ր քէս պըրա լը ագլէ խօտա դանմիշ պըպա՛։ Աւ քօ
ռօյէ ֆը.քըր տը.քա՛, ժը Խօտէռա տը.քա՛, ու աւ քօ ռօյէ

ֆըքր նա քա̆, ժը խօտէռա նա քա̆, ու աւ քօ տը խօ
ժը խօտէռա տը խօ, ջիրա ժը խօտէռա շըքըր տըքա̆ ․
7 ու աւ քօ նա՛ խօ, ժը խօտէռա շըքըր տըքա̆ ։ Ջիրա
ժը մա̆ գ̇աւթ եէքէ ժը պօյ խօ էօմր նա քա̆, ու գ̇աւթ
8 եէքէ ժը պօյ խօ նա՛ մըրա̆ ։ Ջըմա քօ էրքը ա̆մ էօմր
պըքըն, ժը պօյ խօտէ էօմր տըքըն, ու էրքը պըմրըն ժը
պօյ խօտէ տը մըրըն ․ Նուա ա̆մ էրքը էօմր պըքըն էրքը
9 պըմրըն ա խօտէ նա̆ ։ Ջիրա իսա ժի ժը պօյ ուխա
հէմ մըր, հէմ սաղ պու ․ հաթա քօ հէմ լը սէր մը-
10 րիան հէմ լը սէր սաղան հիւքմաթ պաժէ ։ Համա դու
չը՞մա լը սէր պըրէյ խօ հիւքմ տըքի, եախօտ դու չը՞մա
պըրէյ խօ սէրհա̆վըտա̆ տըքի, ջիրա ա̆մ հէմի ժի լը պա̆ր
11 դիվանէ իսա տէ պը սա̆քընըն ։ Ջիրա հաթիա̆ նըվի-
սանտըն ․ ա̆զ սաղ ըմ տըպէ Րապպ, քօ հա̆ր չօք ժը
մըռա տէ նըմզ պա̆ ․ ու հէմի զըման ժը խօտէռա տէ
12 իգ̇րար պըքա̆ ։ Նուա էրքը վուսանա̆ ժը մա̆ հէր եէքէ
ժը խօտէռա տէ հասապ պըտա, ժը պօյ նէֆսէ խօ ։
13 Նուա հէնի ա̆մ հա̆վուտու հիւքմ նա̆՛ քըն ․ լէ հէնի
փըռ ահվա հիւքմ պըքըն լը ագ̇ըլէ խօտա ժը պըրէռա
14 մանի քի, եախօտ խուար պուն քի տա նէյնըն ։ Ուխա
տըզանըմ ու պը Րապպ Մէսիհէ գ̇անմիշ պում, քօ
գ̇աւթ դըշդ քի աւ ժը խօ մուրտար նընա̆ ․ լէ քի քօ
մուրտար հասապ տըքա̆ դըշդ քի ժէռա մուրտարա̆
15 աւ ։ Համա էրքը պըրէյ դա ժը պօյ դաամէ գ̇ասավէթ
տըքշինա̆, հէնի դու պը մուհապէթ նաչի, պը դաա-
մէ խօ աուի հա̆լաք մա̆՛ քա̆, ժը պօյ էքէ քօ իսա մըր ։
16 Նուա խայրէ ո պըրա ջէմմ նա̆՛ պա̆ ։
17 Ջիրա փադիշահիթիէ խօտէ դաամ ու վէխուարըն
նընա̆, իլլա պը Րուհ էլ Գուտս սատագ̇աթ ու սէլամէթ
18 ու շադիթի ա̆ ։ Ջիրա էրքը եէքէ պը դըշդէ հանա ժը
իսառա խըզմէթ տըքա̆, աւ ժը խօտէռա մագ̇պուլա̆՝
19 ու լը պա̆ր մա̆ռուվան ուընտ ։ Էրքը վուսանա̆ լը բէյ
20 սէլամէթէ ու մամուրէ հա̆վուտու պըպըն ։ Նա̆պա̆ քօ
ժը սէմէտէ դաամէ շըղուլէ խօտէ խարապ պըքի, հա̆ր

դըշդ փաքա՛ , Թա՛նէ ժը աւ մա՛ռուվռա քօթի ա՛՝ քօ
ժը պաշգ̇ասիռա պը խուար տայընէ տը խօ ։
21 Գանճ ա՛ կօշդ Նա՛խուարըն ու չէրապ վէ Նա՛խուա-
րըն , Նա՛ ժի դըշդ քի քըրըն՝ պը աուի քօ պըէյդա
տը գ̇էվա՛ , եախօտ խուար տը պա՛ , եախօտ զայիֆ տը
22 պա՛ ։ իմանէ դա հէյա՛ , աուի ժը խօռա յը պա՛ր Խօտէ
պըկըր , խօզի ժը աուիռա քօ Նէֆսէ խօ հիւքմ Նա
23 քա՛ պը աուի քօ աւ խօ տը հա՛սըպինա՛ ։ Լաքին աւ քօ
վէսվէսէ տը քա՛ , էրքը պը խօ հիւքմ տը պա՛ ․ զիրա
պը իման Նա՛ խօ , չըմա քօ չը քօ պը իման Նընա՛ աւ
կիւնէ ա՛ ։

ՍԷՐ 15

1 Լազըմա՛ ժը մա՛ռա քօ ա՛մ գ̇ատիր ըն զայիֆիթիէ պէ
գ̇ուվէթան ա՛մ հա՛լինըն , ու Նա՛ թա՛նէ Նէֆսէ խօ խօշ
2 պըքըն ։ Լէ ժը մա՛ հա՛ր եէքէ ժը պօյ մամուրիթիէ ժը
3 հա՛վալէ խօ խօշ պըքա՛ , լը նավ դըշդէ գ̇անճ ․ Զիրա
Իսա ժի աւ խօ խօշնուտ նա՛քըր , լէ չավան քօ հաթիա՛
Նըվիսանտըն , Սէրհէվտաէ դա սէրհէվտա քըրօզան լը
4 սէր մըն քէթըն ։ Զիրա չը քօ ժը ավուլ հաթա՛ Նըվի-
սանտըն , ժը պօյ թալիմէ մա՛ հաթա՛ Նըվիսանտըն ․ վու-
սան քօ պը սապը ու պը տըլ վըռսընէ ֆըթէպան ժը
ումուտռա ա՛մ մալիք պըպըն ։
5 Ու Խօտէէ սապրէ աւ տըլ վըռսընէ պըտա՛ ժը ռուա
քօ հուն պը հա՛վուտու պը եէք ֆըքըր սըպըն , լը
6 կօրա խօստընէ Իսա էլ Մէսիհէ ․ Հաթա քօ պը եէք
տըլ ու պը եէք տա՛վ ժը Խօտէռա համտ պըքըն , ու
7 ժը Պավէ Բապպէ մա՛ Իսա էլ Մէսիհէռա ։ Ժը պօյ
ուխա հա՛վուտու գ̇ապուլ պըքըն չավան քօ Իսա ժի ա՛
գ̇ապուլ քըր ժը պօյ իզզէթէ Խօտէ ։
8 Ու տը պէմ քօ Իսա էլ Մէսիհ ժը պօյ տօզրիթիէ
Խօտէ Լըզմէթճիէ սիւնէթէ պու , քօ աւ վատ քօ ժը
9 պավանռա պու փէթքա՛ ։ Ու թայիֆան ժը պօյ մէրհա-

մէթան ժը խօտէուա շըքըր պըքըն , չավան քօ հաթիա՛
նըվիսանտըն , ծը պօյ ուխա լը թայիֆանտա ժը դաուա
համտ տէ պըտըմ, ու ժը նավէ դաուա խըահլի տէ պը
10 խօյնըմ։ Ու տխսա տը պէ , Եա՞ թայիֆան պը գավմէ
11 ուլի թմվ շաղ պըն։ Ու տխսա ժը խօտէուա համտ պը-
քըմ, էյ հէմի թայիֆան , ու աուլի մէտհ պըքըն հէմի
12 գավման։ Ու տխսա իշայա տըպէ․ ծը Հէսսէէ գուըմ քի
տէ պըպա՛ , ու աւ քօ ժը թայիֆանուա տէ հիւքմտար
13 պը սաքընա՛ ․ ու թայիֆան ժէուա ումուտ պըքըն։ Ու
խօտէէ ումուտէ ո՛ լը իմանտա պը հա՛ր շադիթիէ ու
սէլամէթէ դըժի պըքա՛ ․ հաթա քօ հուն պը գուվէթէ
Րուհ էլ Գուտսէ լը ումուտտա պը ղէտա՛ պունէ պըպըն։
14 Ու ա՛ղ պը խօ ժի ծը պօյ ո՛ գանմիշ պումա՛ , եա՞
պըէյ մըն , քօ հուն պը գանճիթի դըժըն՛ա հուն դըժը
պը հէմի իլման , ու հուն գատիր ըն հա՛լուտու նասի-
15 հաթ քըրընէ ։ Համա ժը ալի քի պը ճէսարէթ մը ժը
ուա նըվիսանտ՝ եա՛ պըէյ մըն , վուսան քօ լը պիրա
ո՛ պինըմ դըշդէ հանա լը կօրա աւ ինայէթէ քօ ժը
16 մըուա հաթը տայըն , քօ ա՛ղ խըղմէթճիէ իսա էլ
Մէսիհէ պըպըմ լը նավ թայֆան ու խըղմէթէ ինճիլէ
խօտէ պըքըմ, հաթա քօ պը տէսթէ Րուհ էլ Գուտսէ
հէտիյէ պունէ թայիֆան պը ադիղ պունէ մագպուլ
17 պըպա՛ ։ Նուա բասնա մըն հէյա՛ լը պա խօտէ պը իսա
18 էլ Մէսիհէ ։ Ջըմա քօ ճէսարէթ նաքըմ կօթընէ ժը աւ
դըշդան եէքէ , քօ իսա պը տէսթէ մըն նա՛ շըլըուլիա՛
ժը պօյ թայիֆան իթաաթ քըրընէ , պը խապէր ու պը
19 ամէլ , Պը գուվէթէ ալամէթան ու հիքմէթան , պը
գուվէթէ Րուհ էլ Գուտսէ , վուսան քօ մը ժը Գուտսէ
պը տէսթ քըրընէ ու պը տէվըր քըրընէ հաթա ալիէ
20 Լիւրիկիան մը ինճիլէ իսայէ դըժը քըր ։ Ու ինճիլէ
վաղ քըրընէ մը ահվա ղայրէթ քըր , նա՛ քի լը աւ
տա՛րան քօ նավէ իսայէ զիքըր պօ պու , քօ նա՛ պա՛ լը
սէր թէմէլէ պաշգասի քի չէքըմ, լէ չավան քօ հաթիա՛
21 նըվիսանտըն ։ Էրքը ժը ուանուա քօ նա՛ հաթը նագըլ

պուն լը սէր ուի տէ պը պինըն , ու ուան քօ նա՛ պը-
22 հիսսըն տէ ֆէհմ պըքըն ։ Ծը պօյ ուիա ժի փըռ չուն-
23 տա մամա՛ ժը ոռա հաթընէ ։ Համա նուա քօ լը ալիէ
հանա ժի ճիէ մըն թունա՛ , ու ժը փըռ սալան վըրտա
24 փըռ արզուէ մըն հէյա՛ ժը ոռա հաթընէ , կավա քօ
լը ալիէ Սպանիայէ պըջում, ու քինկա քօ պը պըհու-
րըմ ումուտէ մըն հէյա՛ ո պըպինըմ, ու ժը ո պէմ չի-
յանտըն լը ուէ՝ էրքը ավու հընըք ժը ո՛ թէրպըմ։
25 Համա անվա լը Գուտսէ տըջում ժը պօյ ժը ազիզանռա
26 խըզմէթ քըրըննէ ։ Ձիրա ժը պօրէէդ Մակեդոնիայէ ու
Աքայեաէ խօշ խույա քօ լը Գուտսէտա պուն ժը ֆա-
27 գիր ազիզանռա հընըք իլհազիթի պըքըն։ Ծը ուան-
ռա խօշ խույա , չըմա քօ ժը ուանռա տէյնտար ժի
նա՛ , զիրա էրքը թայիֆան ժը ռուհանի դըշդէ ուան-
ռա իլհաք պուն , տէյնտար տըպըն քօ իլհաք պըպըն
28 ժը ուանռա լընավ թէնավի դըշդան ժի ։ Նուա ուիա
պը թէքմիլ փըրըննէ ու պը մէօհր քըրըննէ մէյվէյէ հան ,
29 ժը լը Սպանիայէ տէ պը պըհուրըմ ։ Ու ուիա տըզանըմ
քօ կավա քօ ժը ռուա պէմ, պը դըժը պէրէքէթէ լն-
ճիլէ իսա տէ պէմ։
30 Ծը ո լավա տըքըմ, եա՛ պըէան՝ պը Րապպէ մա՛
իսա էլ Մէսիհ , ու պը մուհապէթէ Րուհէ , քօ ժը պօյ
մըն ժը յօտէռա լը նըմէճտա պը թա՛վլի մըն ղայրէթ
31 պըքըն , քօ լը Եէհուտիստանտա ժը իթաաթսիզան
խէլաս պըպըմ, հաթա քօ լը Գուտսէտա պուն խըզմէ-
32 թէ մըն ժը ազիզանռա մագպուլ պըպա՛ , վուսան քօ
պը իզնա յօտէ , ժը ռուա պը շազիթիէ պէմ, ու պը ո՛
33 թա՛վ րահաթ պըպըմ։ Ու յօտէէ սէլամէթէ պը ո հէ-
միան պըպա՛ , ամին ։

ՍԷՐ 16

1 Յուշդա մա՛ փիբէ ժը ռուա թէսլիմ տըքըմ, քօ խըզ-
2 մէթշիէ քիլիսայէ կէնքրայա՛ ։ Քօ աուի պը Րապպ գա-

պուլ պըքըն՝ չավան քօ ժը ադիզանա լայըգ՚ա , լէ
մէզա՛քըն ժը պօյ հէր չըքօ ժը եարտումէ ա՛ միւհթաճ
պըպա՛ . զիրա ուի ժի ժը փըռանռա եարտում քըր ,
3 ու ժը մըռա ժի ։ Պը խսա էլ Մէսիհ պը մըռա շըղու֊
լօղ ժը Պըրիսկիլլառա ու ժը Ակիւլասէռա սըլավան
4 պըքըն . Վօ ուան լը ուղուրա ճանէ մըն ստուայէ խօ
տան , քօ ժը ուան նա՛ թա՛նէ ա՛զ րազիմա՛ , լէ հէմի
5 քիլիսայէ Թայիֆան ժի ։ Լը մալա ուանտա պուն ժը
քիլիսառա ժի սըլավան պըքըն , ժը տա՛լալիէ մըռա ժը
Էպէնէտոսռա սըլավան պըքըն , քօ աւ ա՛ մուպառէ
6 քիլիսայէ Ասիայէ պը խսա ։ Սըլավան պըքըն ժը Մէյ֊
7 րէմէռա քօ ժը պօյ մըն փըռ զահմէթ քշանտ ։ Սըլավան
պըքըն ժը Անդրօնիկօսռա ու ժը Յունիա ժը խըլսու֊
մէդ մըռա , ու մահպուստաշէ մըռա , քօ ուան լը նավ
րէսուլան մէշհուրըն , ուան քօ ժը մըն աւուլ ժի ա
8 խսայէ պուն ։ Սըլավան պըքըն ժը մուհապէթլիէ մըռա
9 Ամպլիառա ։ Պը մա՛ռա շըղուլօղ ժը Ուրբանօսռա ու
ժը մուհապէթլիէ մա՛ռա ժը Ստաքէսէռա սըլավան
10 պըքըն ։ Սըլավան պըքըն ժը Ապէլլէսռա քօ պը խսա
11 համթիա՛ պըժարթըն ։ Սըլավան պըքըն ժը ուանռա քօ
ժը մալա Արիստաբուլոս ըն , սըլավան պըքըն ժը Հիրօ֊
տիոն ժը խըլսումէ մըռա . Սըլավան պըքըն ժը ուան֊
12 ռա քօ ժը մալա Նարկէսէն ըն պը Րապպ ։ Պը Րապպ
զահմէթ քշանտօղ ժը Տրիփօն ու ժը Տրիփօսռա սըլա֊
վան պըքըն , պը Րապպ փըռ զահմէթ քշանտօղ ժը տէ֊
13 լալի Պէրսիդէռա սըլավան պըքըն ։ Պը Րապպ համթը
պըժարթի ժը Ռուփօսռա ու ժը տիէ ուի ու ամըննա ։
14 Սըլավան պըքըն ժը Ասինկրիտոս , ժը Փլէգօն , ժը Հէր֊
մաս , ժը Պատրօբա , ժը Հէրմէս , ու պը ուանռա պուն
15 ժը պըրէանռա ։ Սըլավան պըքըն ժը Ֆիլօլօգօս ու ժը
Յուլիա , ժը Նէրէոս , ու ժը խուշգա ուիռա , ու ժը
Ողիմպաս ու պը ուանռա պուն ժը հէմի ադիզանռա ։
16 Սըլավան պըքըն ժը հա՛վլուտուռա պը ադիզ ռամուսա֊
նէ . հէմի քիլիսայէ խսայէ ժը ուռա սըլավան տըքըն ։

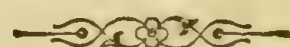
17 Ու ժը ո րիճա տըքըմ, եա՛ պըրէան՝ քօ պըղանըն
ուան քօ լը գ̇արշի աւ թալիմ քօ հուն հին պուննի֊
ղան ու խուար պունան տըքըն, ու ժը ուան տուր պը
18 սա՛քընըն, Ջիրա ահվա նաասան ժը խսա ժը Րապպէ մա՛ուա
խըղմէթ նաքըն, լէ ժը ղըգէ խօուա, ու կիւղէլ սէօ֊
ղան հէմ պը խօշ քէլաման տը խաբինըն տըլէ ուան
19 քօ քօթի դըշդան տիւշիմիշ նաքըն ։ Ջիրա իթաաթիէ
ո՛ ժը հէմիանուա կիյա՛, նուա ժը պօյ ո՛ շաղ տըպըմ․
լաքին տը խուազըմ քօ հուն լը գ̇անճիթիտա ալիման
20 ու քէմիլքտա պէ ղարարան պըպըն ։ Ու խօտէ սէլա֊
մէթէ Շէյդան լը պըն լընկէ ո՛ խուրտուխաշ պըքա՛
ղուվա՛․ ինայէթէ Րապպէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ պը ո
հէմիան պըպա՛, ամին ։
21 Պը մըուա շըղուլօղ Տիմօթէոս, ու խըսումէ մըն Ղու֊
կիոս ու Յասօն ու Սօսիպատրոս ժը ուա սըլավան տը
22 քըն ։ Էզ քեադըտէ հան նըվիսանտօղ Տէրտիոս ժը ուա
23 պը Րապպ սըլավան տըքըմ ։ Սըլավան տըքա՛ ժը ուա
միւսաֆիր գ̇ապուլ քըրօղէ մըն ու է հէմի քիլիսայէ
Գայիոս․ ժը ուա քէտխիւտայէ պաժէրէ հան Երաս֊
24 տոս ու Կուարտոս պըրէ սըլավան տըքըն ։ Ինայէթէ Րապ֊
պէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ պը ո՛ հէմիան պըպա՛, ամին ։
25 Նուա ժը ուիուա քօ գ̇ատիր ա՛ ո փէթ քա՛, լը կօրա
ինճիլէ մըն ու վաղա իսա էլ Մէսիհէ, լը կօրա քէֆշ
պունէ աւ սըրրէ, քօ ժը էպէտի զէմանան վըրտա
26 համը պու վէշարթըն, Ու նուա աշիքեար պու, ու պը
տէսըթէ քթէպէ փէյղէմպէրան լը կօրա էմրէ էպէտի
խօտէ ժը հէմի թայիֆանուա համը նաս պուն ժը պօյ
27 իթաաթէ իմանէ, Եանի թա՛նէ ժը ալիմ Ալլահուա, պը
տէսըթէ իսա էլ Մէսիհէ, էպէտի համտ պըպա՛, ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԸ ԱՎՈՒԼԻՆ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԿՈՐՆԹՈՍԼԻԱՆՐԱ

ՍՒՐ 1

1 Պօղոս պը իրատէթէ Խօտէ ժը Իսա Էլ Մէսիհռա
հաթը տավէթ պուն րէսուլէ ու հէմ Սօսթէնէս պրէ,
2 Լը կորընթոստա պուն ժը քիլիսաէ Խօտէռա, պը Իսա
Էլ Մէսիհ հաթը փաքըժ պունանռա, ժը ազիզ պուն-
ռա հաթը կազի պունօղանռա, պը աւ հէմիանռա քօ
լը հէմի տա̆ր նավէ Րապպէ մը̆ Իսա Էլ Մէսիհէ կազի
3 տըքըն, է ուան ու ա մը̆, ժը ոռա ինայէթ ու սէլա-
մէթ պըպը̆, ժը Րապպ ժը Պավէ մը̆ ու ժը Րապպ
Իսա Էլ Մէսիհէ։
4 Ժը պօ ո լը հէր օխթ ժը Խօտէ մըն շըքըր տը-
քըմ, լը սէր ինայէթէ Խօտէ, քօ ժը ոռա հաթիա̆
5 տայըն պը Իսա Էլ Մէսիհէ։ Քօ հուն պը ուի լը նավա
հէմի տըրշըան զէնկին պուն պը հէմի սէօզան, ու պը-
6 հէմի իլման. Ջավան քօ շէհատէթիէ Իսա լը ոտա սա-
7 պիթ պու։ Վուսան քօ ժը աշիքէար պունէ Րապպէ
մը̆ Իսա Էլ Մէսիհէ պը պէքըլէմիշ քըրըընէ ջաթ լը
8 պախշիշ քիտա զէմ նա̆ պըն. Քօ աւ տէ ո՛ ջայիմ
պըքա̆ հաթա բաշէ՝ պէ սուչ պունէ լը ռօյա Րապպէ
9 մը̆ Իսա Էլ Մէսիհէ։ Խօտէ էմինա̆ քօ պը աուի հուն
հաթըն տավէթ պուն ժը Գուռէ ուիռա իլհաք պունէ
ժը Րապպէ մը̆ Իսա Էլ Մէսիհէռա։
10 Ժը ոռա լավլա տըքըմ, էյ պըրէան, պը նավէ Րապ-

պէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ, քօ խաապէրէ օ հէմիան եէք
պըպա՛, ու լը նավա օ Փըրգաան նա՛ պըն, լէ հուն լը
սէր եէք Փըքըր ու լը սէր եէք շէվըր գավի պըպըն ։
11 Զիրա ժը պօյ օ ժը մըուա խաապէր հաւթ, էՙյ պըէան,
ժը ուան քօ ժը մալա Բղօվէ նըն, էրքը լը նավ ոտա
12 Փըրգաան հա՛նա՛ ։ Նուա ուխա տը պէմ, էրքը ժը օ հա՛ր
եէքէ տը պէ պուա՛, էրքը ա՛ղ է Պօղոս ըմ, ու աուէ
տըն ա՛ղ է Ապօղոս ըմ, ու աուէ տըն ա՛ղ է Կէփաս ըմ,
13 ու աուէ տըն էրքը ա՛ղ է իսա մա՛ ։ Մէկէ՞ր իսա հա֊
թիա՛ փայ պուն, մէկէր Պօղո՞ս ժը պօյ օ լը խաչէ ուա֊
պուա՛, եախոտ հուն պը նավէ Պօղո՞ս թահֆիլ պուն ։
14 Շըքըր տըքըմ ժը խօտէ, քօ ժը օ եէքէ մը թահֆիլ
նա՛ քըր, լէ թա՛նէ Կրիսպոսէ ու Գայիոսը, քօ եէքէ
15 նա՛ պէ ․ Էրքը պը նավէ մըն թահֆիլ պու ։ (16) Պըուա
քուֆլէթէ Սթէֆանոսէ ժի մը թահֆիլ քըր, հէնի
պաշգասի քի գաթ նըղանըմ, էրքը մը թահֆիլ քըրիա՛ ։
17 Զիրա իսա ա՛ղ ժը պօյ թահֆիլ քըրընէ նա՛ չիանտ,
լէ ինճիլէ վաղ քըրընէ չիանտ ․ պը իլմա սէօղան նա՛,
18 քօ խաչէ իսաէ նաֆիլէ նա՛ պա՛ ։ Զիրա վաղա խաչէ ժը
հէլաք պուօղանուա տընիթի ա՛, համա ժը մա՛ուա ժը
19 հաթը խէլաս պուանուա գուվէթէ խօտէ ա՛ ։ Զիրա հա֊
թիա՛ նըվխաանտըն ․ քօ իլմէ ալիման տէ վունտա պը֊
20 քըմ, ու ֆէհմէ ֆէհմլիան տէ եօղ պըքըմ ։ Լը քու՞ա՛
ալիմ, լը քու՞ա՛ քեաթիպ, լը քու՞ա՛ թէֆթիշ քըօղէ
ուէ տընէ, խօտէ իլմէ տընէէ հան լը տընիթիէ նա՛
21 վէկէուանտ ։ Զիրա չիունքի տընէ պը իլմէ խօտէ, խօտէ
նաս նա՛ քըր պը իլմէ ուի ․ խօտէ ըաղի պու պը տի֊
22 նիթիէ վաղէ իման անօղան խէլաս պըքա՛ ։ Զիունքի Եէ֊
հուտիան ալամաթան տը խուազըն, ու Եունանիան իլ֊
23 ման արամիշ տըքըն ։ Համա ա՛մ հաթը խաչ պուն իսաէ
վաղ տըքըն, ժը Եէհուտիանուա խուար պուն ու ժը
24 Եունանիանուա տընիթի ․ Համա ժը ուանուա քօ հաթըն
տավէթ պուն՝ կէրէք ժը Եէհուտիանուա, կէրէք ժը
Եունանիանուա, գուվէթէ խօտէ ու իլմէ խօտէ իսա ա՛ ։

25 Զիրա տինէ խօտէ ժը մա̈ռուվան ալիմ ա̈ , ու զայիֆէ
26 խօտէ ժը մա̈ռուվան հէնի լօրթ ա̈ ։ Զիրա է՛յ պըրէան ,
հուն տավէթէ խօ տը պինըն , քօ ժը ալիէ թէնէ ժը
ո փըռան գուվէթլի նընըն , ժը ո փըռան ասըլզատէ
27 նընըն ։ Լաքին խօտէ տիվանէէ տընէ պըժարթ քօ պը
շէրմ պըքա ալիման , ու զայիֆէդ տընէ խօտէ պը-
28 ժարթ քօ պը շէրմ պըքա̈ գուվէթլիան ։ Ու խօտէ ալ-
շաք զատէէ ու րաղպէթսըզէ տընէէ հան պըժարթ ու
նաֆիլէան , քօ ուան դըշդ քի դէնա̈ հասապ պուն՝
29 ուան պաթալ պըքա̈ ․ Հաթա քօ լը հուզուրա խօտէ
30 գաթ թէն քի բասնա խօ նա̈ տա̈ ։ Համա հուն ժը ուի
նա̈ պը իսա էլ Մէսիհ , քօ աւ ժը մա̈ռա ժը խօտէ
31 իլմ ու սատագաթ ու ազիզիթի ու խէլաս պու ․ Զա-
վան քօ հաթիա̈ նըվիսանտըն , Աւ քօ բասնա խօ տը-
տա̈՝ պըրա պը Րապպ բասնա խօ պըտա̈ ։

ՍԷՐ 2

1 Ու ա̈զ է՛յ պըրէան՝ քօ ժը ուա հաթըմ, նա քի պը
ազամէթէ սէօզէ , եա իլիման հաթըմ ժը պօյ շէհա-
2 տէթէ խօտէ ժը ուա պէյան քըրընէ ։ Զիրա մը լը
նավ ուա գաթ դըշդ քի զանըն մինասիպ նա̈ տի ; իլ-
լա իսա էլ Մէսիհէ աւ ժի լը խաշէ հաթը ռապուն ։
3 Ու ա̈զ պը զայիֆիթիէ ու պը թըռս ու պը փըռ թըռ-
4 սանէ լը պա ուա սա̈քընըմ ։ Ու սէօզա̈ մըն ու հէմ վա-
զա պը գանտըրըճի սէօզա իլմէ մա̈ռուվան ա̈ , լէ պը
5 իսպաթա Րուհ ու գուվվէթէ պու ։ Հաթա քօ իմանէ
ո՛ պը իլմէ մա̈ռուվան նա , լէ պը գուվվէթէ խօտէ պը
6 պա̈ ։ Համա լը նավ քէամիլան ա̈մ իլմ խապէր տըտըն ,
լաքին իլմէ տընէնէ հան նա ու նա̈ ժի հաթը պա-
7 թալ պուն ա հիւքմտարանէ ասիրէ հան ։ Իլլա լը սըր-
հաթը վէշարթի պուն իլմէ խօտէ ա̈մ խապէր տըտըն ,
քօ խօտէ աուլ ժը պօյ իզզէթէ մա̈ ժը ավուլտա թագ-
8 տիր քըր ։ Քօ աուլ հիւքմտարէ ասիրէ հան եէք ժի

նը զանի, զիրա էրքը պը զանը պունա հէնի Բապաշէ
9 ճէլալէ լը խաչէ տէ տա՛ր նա՛ անընա ։ Լէ չավան քօ
հալթիա՛ նըվխանտըն ․ Աւ դըշդան քօ ջահվ նա՛ տիա՛
ու կօ նա՛ պըհիստիա՛ ու լը տըլէ մա՛ռուվան նա՛ քէ֊
10 թիա՛, խօտէ ժը տէլալիանէ խօռա հազըր քըր ։ Լաքին
խօտէ ժը մա՛ռա աշիքեար քըր պը Բուհա խօ, զիրա
Բուհ հա՛ր դըշդան թէֆթիշ տըքա՛, դըշդէդ դուրէ
11 խօտէ ժի ։ Զիրա ժը մա՛ռուվան դըշդէ մա՛ռուվան քի՞
տըզանը, լէ թա՛նէ րուհէ մա՛ռուվ քօ լը ուխտա ա՛,
ահվա ժի դըշդէդ խօտէ եէքէ նըզանա՛, լէ թա՛նէ Բու֊
12 հէ խօտէ ։ Համա ա՛մ րուհէ տընէէ հան նա՛ սա՛նտըն,
լէ աւ Բուհ քօ ժը խօտէ ա՛, քօ ա՛մ նաաքըն աւ դըշ֊
13 դան քօ ժը խօտէ ժը մա՛ռա հալթա՛ տայըն ․ Քօ ուան
ա՛մ տը պէժըն, պը խապէր ու հին քըրընէ իլմէ մա՛֊
ռուվան նա, իլլա պը սէօզ ու հին քըրընէ Բուհէ Ազի֊
զէ, ու դըշդէ րուհանիան՝ պը րուհանիան ա՛մ րուպար
14 տըքըն ։ Լաքին նէֆսանի մա՛ռուվ դըշդէ Բուհէ խօտէ
ք̇ապուլ նա քա՛, զիրա ուան ժէռա տինիթինա՛, ու
զանըն ժի ք̇ատիր նընա՛, զիրա պը թարզա րուհանիէ
15 թէֆթիշ տըպըն ։ Համա աւ քօ րուհանի ա՛, հա՛ր դըշ֊
դան թէֆթիշ տըքա՛, ու աւ ժը եէքէ թէֆթիշ նա
16 պա՛ ։ Զիրա ֆըքըրէ խօտէ քի զանա՛, քօ ժէռա հին
պըքա՛, համա լը մա՛տա ֆըքըրէ իսաէ հէյա՛ ։

ՍԷՐ 3

1 Ու ա՛զ եա՞ պըրէան՝ ժը ռուա ոդա րուհանի խապէր
2 տանէ ք̇ատիր նա՛ պուում, իլլա ոդա ճիսմանիան, Ոդա
պը իսաէ ժը մասումանռա, մը ժը ռուա շիր տա խո֊
ւարըն, ու նա դաամ, զիրա հուն հէժա ք̇ատիր նա՛
3 պուն, հէմ նուա ժի հուն ք̇ատիր նընըն ։ Զինքի հէժա
հուն ճիսմանի նա՛ ․ զիրա կավա քօ լը նավ ոտա հա֊
սէտան ու փա՛վ ջունտանան ու նիզայան պըպա՛, հուն
ճիսմանի նը՞նը ըն, ու պը թարզա նասան հուն նա՞

4 ջուն ։ Զիրա կաւլա քօ ժը ո՛ եէ.քէ տը պէ՝ ա՛զ է Պօղո-
սէ մա՛ ու աուէ տըն, էրքը ա՛զ է Ապօղոսէ մա՛, հուն
5 ճիսմանի նը նըն ։ Նուա Պօղոս քի՞ա ու Ապօղոս քի՞ա,
իլլա ուանան խըզմէթքեար ըն, քօ պը ուան հուն
իման անին, ու չաւան քօ Րապպ տա ժը ուան հա՛ր
6 եէ.քէուա ։ Մը տանի ու Ապօղոս աւ տա, լա.քին Խօտէ
7 մա՛զըն քըր ։ Վուսան քօ տանօզ դըշդ քի նըննա՛, ու
աւ տայօզ դըշդ քի նըննա՛, իլլա աուի մա՛զըն քըրօզ
8 Խօտէ ։ Համա տանօզ ու աւ տայօզ եէ.ք ըն, լա.քին
հա՛ր եէ.քէ լը կօրա զահմէթէ խօ տէ իւճրէթ պըսթի-
9 նա՛ ։ Զի՛րա ա՛մ պը Խօտէ թա՛վ շըղուլօզ ըն ․ հուն փա-
10 լայի ու պինաէ Խօտէ նա՛ ։ Լը կօրա աւ ինայէթ քօ
Խօտէ ժը մըռա տա, օդա ալիմ միմար քի մը հիմ
տանի, համա լը սէր ուի չէ.քըրօզ պաշդա՛, համա
11 հա՛ր քէս պըրա մէզըմ.քա՛ աւ չաւան չէ տը.քա՛ ։ Զի՛րա
եէ.քէ հէնի պաշդա հիմ քի նըքեարա՛ տէյնա՛ ժը աւ
12 հաթը տանին պաշդա քօ աւ Խսա էլ Մէսիհ ա՛ ։ Ու
էրքը եէ.քէ լը սէր հիմէ հանա զէռ, զիւ ճէվահիր
13 դէվըրան, տար, կիյա, ճամիշ պինա տը.քա՛, Ամէլէ
հա՛ր քէս տէ քըֆշ պըպա՛, զի՛րա ռօ աուի տէ պէյան
պը.քա՛, չըմա քօ պը ակըր քըֆշ տըպա՛, ու ամէլէ
հա՛ր քէսէ պը չը թարզ պունէ՝ ակըր տէ պը ճէռըպի-
14 նա ։ Ու էրքը հաթը չէ պուն ամէլէ եէ.քէ պըմինա՛,
15 աուի տէ իւճրէթ պըսթինա՛ ։ Ու էրքը ամէլէ եէ.քէ տը
շէվութա՛ զէրար տէ պը.քշինա՛ ․ համա աուի սայ.քի
16 օդա ժը ակըրէ տէ խէլաս պըպա՛ ։ Նը՞զանըն քօ հուն
տաճարէ Խօտէնա՛, ու լը օտա Րուհէ Խօտէ սա.քին տը
17 պա՛ ։ Էրքը եէ.քէ տաճարէ Խօտէ խարապ տը.քա՛, Խօտէ
աուի հէլա.ք տէ պը.քա՛, զի՛րա տաճարէ Խօտէ ազիզա՛,
քօ աւ հուն ըն ։
18 Նա՛ պա՛ քօ եէ.քէ աւ խօ պը խապինա՛, էրքը ժը ո
եէ.քէ աւ խօ ալիմ տը հասըպինա՛ լը նավ տընէէ հան,
19 պըրա տէն պըպա՛, քօ ալիմ պըպա՛ ։ Զի՛րա իլմէ տընէէ
հան լը պա՛ր Խօտէ տէնիթի ա՛ ․ զի՛րա հաթիա՛ նըվի-

սանտըն , ալըման ըը Ֆէրզանտըլըքէ ուան կըրթօղ աւ
20 ա՛ : Ու տիսա հաթիա՛ նըվիսանտըն • Խուտան Ֆըքըրէ ալը֊
21 ման տըզանա՛ քօ պաթալ ըն : Վուսան .քօ եէ.քէ պը
22 մա՛ռուվան պըրա բասնա խօ նա՛ տա՛ : Ջըմա քօ հա՛ր
դըշդ է ո ա՛ էր.քը Պօղոս՝ էր.քը Ապօղոս՝ էր.քը Կեփաս ,
էր.քը տընէ , էր.քը էօմըր , էր.քը մըրըն , էր.քը դըշդէ
անվայըն , էր.քը աւ դըշդ քօ տէ պըպըն հէմի ժի է ո
23 ա՛ : Հուն ժի է Խսանըն ու Խսա ժի է Խօտէ ա՛ :

ԱԿՐ 4

1 Մա՛ մա՛ռուվան պըրա աճիվա , եանի խըզմէթքեարէդ֊
խսաէ ու ոդա վէքիլխարճէ սըրա Խօտէէ հասապ պը
2 քըն : Նուա տըմինա՛ քօ ժը վէքիլխարճան հա՛թը խօս֊
3 տըն ուխա ա՛ , քօ եէ.քէ էմին պէ տիթըն : Համա ժը
մըռա , ժը ո , եախօտ ժը հիւքմա մա՛ռուվ հիւքմ պուն
4 դըշդ քի նընա՛ , ա՛զ խօ ժի հիւքմ նա.քըմ : Ջիրա ա՛զ
ըը սէր խօ քօթի դըշդ քի նըզանըմ • համա պը ուխա
5 ա՛զ սատըռ նապըմ • ըէ ա՛զ հիւքմ քըրօղ Բապպ ա՛ : Նուա
ժը պէմանան ավուլ դաթ դըշդ քի հիւքմ մա՛ քըն ,
հաթա քօ Բապպ պէ , քօ աւ դըշդէ վէշարդիէ դա֊
րիէ տէ ըը ռօհնիէ պինա՛ , հէմ թէտպիրէ տըլան տէ
աշի.քեար պը.քա՛ , ու ըը ուէ չադէ մէտհա հա՛ր քէսէ
տէ ժը Խօտէ պըպա՛ :
6 Ու ուխա ժը պօյ ո՝ է՞յ պըրէան , մը ժը խօռա ու ժը
Ապօղոսռա թէմսիլ անի , քօ հուն ժը մա՛ հին պըպըն
ըը սէր մա՛ռուվան ժը հաթը նըվիսանտընէ զէտա՛ դըշդ
քի Ֆըքըրը նա՛.քըն • քօ եէ.ք ժը ո ժը պօյ պաշդ.ասի քի
7 քիպիրըէնմիշ նա՛ պա՛ ըը պա՛ր պաշդ.ասի քի : Ջիրա աւ
քի՞ ա՛ քօ դա Ֆարգ.ըլի տը.քա՛ ժը պաշդ.ասիան , ու չը՞
է դա հէյա՛ քօ դա նա՛ սա՛նտիա՛ , ու էր.քը դա սա՛ն֊
տիա , չըմա՞ ոդա նա սա՛նտօղ բասնա խօ տըտի :
8 Հէնի հուն թէր պուն , հէնի հուն զէնկին պուն , պէ
մա՛ հուն փատիշահ պուն , ու քեաշ.քի հուն փաշահ

պըպամա, քօ ա̈մ ժի պը ռուա փատիշահիթի պը քը-
9 րանա ։ Զիրա ա̈զ թախմին տըքըմ քօ խօտէ մա̈ րէսու-
լան էտնա նասան քըր ոդա գ̇աթուլան, զիրա ա̈մ թա-
10 մաշայէ տընէ, ու մէլէքան ու մա̈ռուվան պուն ։ Էմ
ժը պօյ իսաէ տիվանէ նըն, հուն պը իսա աք̇ըլը նա̈․
ա̈մ զայիֆ ըն, հուն պը գ̇ուվէթ ըն․ հուն իզզէթլը
11 նա̈, լաքին ա̈մ պէ րաղպէթ ըն ։ Հաթա լը սաաթէ
հան հէմ պըրչի պուն ու հէմ թի պուն ա̈մ տըքշէ-
նըն․ հէմ դահզի տըմինըն, հէմ ա̈մ դէնը քութան,
12 հէմ պէ րահաթ պուն ։ Հէմ պը տէսթէ խօ ա̈մ պը
շըղուլանտընէ զահմէթ տըքշինըն, կավա քօ մա̈ տըժ-
մինան տըտըն, ա̈մ խայր տաւա տըքըն, կավա քօ մա̈
13 տը գ̇ավարանտըն ա̈մ սապր տըքըն ։ Կավա քօ մա̈ զէմ
տըքըն ա̈մ լավա տըքըն, հաթա նուա ա̈մ դէֆըքէ
փադըժ քըրընէ տընէ ու ոդա իպըրէթէ ալէմէ պուն ։
14 Ուանան ժը պօյ ո շէրմ քըրընէ նա նըվիսըմ, լէ ոդա
15 էվլատէ մըն տէլալի ո՛ շիրէթ տըքըմ ։ Զիրա էրքը պը
իսա տա̈հ հազար խօճաէ ո՛ պըպա̈, փըռ պավէդ ո՛
թունընա̈․ զիրա պը իսա էլ Մէսիհէ պը տէսթէ ինճիլէ
16 մը ո՛ զա ։ Նուա ժը ռուա լավա տըքըմ, ժը մըռա ույ-
17 միշ պըպըն ։ Ժը պօյ ուիա մը ժը ռուա շիանտ Տիմոթէօ-
սէ, քօ դուռէ մըն տէլալի ա̈, ու պը Րապպ էմին․ քօ
աւ տէ պիրա ո պընա̈ պը իսա պուն ռէա մըն․ չավան
քօ լը հա̈ր ճի լը նավա հէմի քիլիսանտա հին տըքըմ ։
18 Հընըքան քիպիրլէմիշ պուն, ոդա ա̈զ ժը ռուա տէ նա̈-
19 յըմ ։ Լաքին զուվա̈ տէ պէմ ժը ռուա՝ էրքը իզնէ խօտէ
պըպա̈, նա՛ թա̈նէ սէօզա քիպիրան, իլլա գ̇ուվվէթէ
20 ուան ժի տէ պըզանըմ ։ Զիրա փատիշահիթիէ խօտէ
21 պը սէօզան նընա̈, լէ պը գ̇ուվվէթ ա̈ ։ Զը՞ տը խուազըն,
պը ջօ՞վ ժը ռուա պէմ, եախօտ պը մուհապէթ ու պը
րուհա մազլումիթիէ ։

Մէր 5

1 Մըսէվի լը Նավ ոտա զինա դէ պընհիստըն , ու վու-
սան զինա՝ քօ լը Նավ Թայիֆան ժի Թուննա՛ , եանի
2 եէքէ ժընա պավէ խօ պըկրա՛ ։ Ու հուն քիպիր պունա՛
ու պա խուսուս հուն չին նա՛ քչանտըն , քօ ամէլէ հան
3 քըօղ ժը Նավա ո՛ պէ հա՛լանին ։ Ջիրա ֆարազա՛ ա՛զ
պը կօվտա ժը ո՛ տուր ըմ , լաքին պը րուհ հազըր ըմ ,
Նուա ոդա լը Նավ ոտա հազըր պունէ մը ճայիզ տի ,
4 քօ դըշդէ հան քըօղէ ․ կավա քօ պը Նավէ իսա էլ Մէ-
սիհէ հուն լը եէք ճի դէնա՛ ճըվանտըն ու րուհա մըն
5 պը գուվվէթէ Րապպ իսա էլ Մէսիհէ , վուսան քըօղ
ժը Շէյդանուա թէսլիմ՝ պըքըն , ժը պօյ հէլաք պունէ
կօվտէյ ուի , քօ րուհա ուի խէլաս պըպա՛ լը ռօյա
6 Րապպ Մէսիհէ ։ Ու բասնա ո՛ գանճ նըննա՛ , հուն նը-
զա՞նըն քօ բըշի քի հէվիր Թըռուշ կըշք հէվիրան Թըռուշ
7 տըքա՛ ։ Հէվիր Թըռուշէ դէվըն փաքըժ քըն , քօ պըպըն
հէվիրէ Նու , չավան քօ պէ հէվիր Թըռուշըն ․ զիրա փա-
8 սէհէ մա՛ իսա ժը պօյ մա՛ գուրպան պու ։ Նուա ա՛մ
պայըամ պըքըն , նա պը հէվիր Թըռուշէ դէվըն , ու նա
պը հէվիր Թըռուշէ քօթիթիէ ու խարամզադիթիէ , լէ
պը հէվիր Թըռուշէ , խուլուսէ փաք ու տօղրիթիէ ։
9 Մը Նըվիսանտ ժը ռուա լը մէքթուպտա քօ պը զինա-
10 քեարան գարըշմիշ նա՛պըն ։ Ու Նըվիսանտընէ մըն հէլ-
պէթ նա պը զինաքեար , եա պը թամաքեար , եա պը
գափըճի , եա պը փութփէրէսթէդ տընէէ հանա՛ ․ չինքի
էրքը վուսան պըպա՛՝ ժը ռուա ժը տընէէ հան ռապուն
11 լազըմ դէ ։ Համա հալա մը ժը ռուա Նըվիսանտ քօ
գարըշմիշ նա՛ պըն , եանի էրքը եէքէ պըէ անկլամիշ
պուա՛ զինաքեար , եա թամաքեար , եա փութփէրէսթ ,
եա տըժմին քըօղ , եա պէքըրի , եա գափըճի պը պա՛ ,
12 պը ահվա քա՛սէռա թաամ պիլէ մա՛ խուն ։ Ջիրա
ժը մըռա չը՞ լազըմա՛ քօ է տա՛րվա՛ նա՛ ժի հիւքմ պը

քըմ. նա՞ քի հուն աւ քօ է հընտուռէնէ հուքմ տը
13 քըն։ Համա ուան քօ է տարվա նէ խօտէ տէ հուքմ
պըքէ, նուա եարամազէ ժը խօ հըլինըն։

ՍԷՐ 6

1 Ժը ո եէքէ էրքը տավա քի ուխ հէպա մը հէվալէ
ուխ, ճէսարէթ տըքէ՞ լը պէր նահագան մէհքէմէ պը
2 պէ, ու նէ լը սէր աղիզան։ Հուն նըզա՞նըն քօ չէ-
րաալթէ տընէ աղիզան տէ պըպլինըն, ու էրքը չէրաա-
լթէ տընէ ժը ո տէ պըպլինըն. չէրաալթէ փըռ բըճուք
3 մասլահաթան լայըք նը՞նըն հուն պըպլինըն։ Հուն նը-
զանըն քօ չէրաալթէ մէլէքան ժմ տէ պըպլինըն, լէ լը՞
4 քօ տըմինէ դըշդէդ ասիրէ հան։ Նուա էրքը մէհքէ-
մէէ տայիրէ ասիրէ հան լը ոտա հէյէ, այշալ քէսէդ
5 քիլիսայէ ժը խօռա դատի տէյնըն։ Էդ ո ժը պօյ
չէրմ քըրըն տայընէ տըպէմ, աւ դաաա պուն քի լը
նավ ոտա ալիմ քի թո՞ննէ, քօ լը նավ պըրէան չէ-
6 րաալթ քըրընէ դատիր պըպէ։ Լաքին պըրէ պը պըրէուա
7 մահքէմէ տըպէ, ուխա ժի լը պէր խմանսըզան։ Հալա
ուխա կըժ.ք ժը ոււա դապահաթ է, քօ պը հէլուտու-
ուա տավայ ո՛ հէյէ. չը՞մա խըլա հուն նահագըլթի նաք-
չինըն. չըմա՞ խըլա հուն ժը դէմանխուա դայիլ նաաըն։
8 Լէ հուն նահագըլթի ու դէմանի տըքըն, ուխա ժի ժը
9 պըրէանուա տըքըն։ Հուն նը՞զանըն քօ նահագան
վարիսէ փատիշահիթիէ խօտէ տէ նէպըն. հուն խօ մէ՛
խաբինըն, կէրէք ֆահիշան, կէրէք փութփէրէսթան,
10 կէրէք զինաքէարան. կէրէք զէնփարան, կէրէք զու-
լամպարան, կէրէք տըզան, կէրէք թամաքէարան, կէ-
րէք սէրխօշան, կէրէք քուֆըրպազան, կէրէք դափը-
11 ճիան լը փատիշահիթիէ խօտէ տէ վարիս նէպըն։ Ու
հուն հընըքան, լը զէմանան ահվա պուն լաքին նուա
հալթըն շուշտըն, լաքին հալթըն աղիզ պուն, լաքին
հալթըն սառըդ պուն պը նավէ Բապպ Մէսիհէ ու պը
ռուհէ խօտէ մէ։

12 Ժը մըւա հա՛ր դըշդ ճայիզ ա՛ , համա հա՛ր դըշդ
ֆայտելի նընա՛ , ժը մըւա հա՛ր դըշդ ճայիզ ա՛ , համա
13 ա՛ղ լը պըն հիւքմաթէ դըշդ քի տէ նա՛պըմ ։ Թաա-
ման ժը պօյ ղըքէ նա՛ ու ղըք ժի ժը պօյ Թաաման ․
լաքին խօտէ աուանան ժի ու ուան ժի տէ պաթալ պը
քա՛ , լաքին կօվտա ժը պօյ ֆահիշիթիէ նընա՛ , լէ ժը
14 պօյ Բապպ ա՛ , ու Բապպ ժը պօյ կօվտա ա՛ ։ Ու խօտէ
քօ Բապպէ տա գըյամ քըրըն , մա՛ ժի տէ պըտը գը-
15 յամ քըրըն պը գուվկէթէ լօ ։ Հուն նը՞ղանըն քօ թէնէ
ո՛ աղայէ խաա նա՛ , նուա աղայէ խաաէ ա՛մ պըսղինըն
16 ու աղայէ ֆահիշան պըքըն , հա՛շա ։ Հուն նը՞ղանըն քօ
էրքը աւ քօ ժը ֆահիշուա նէզ տըպա՛ պը ուխուա եէք
թէն տըպա՛ , չըմա քօ քթէպ տըպէ , Հա՛ր տուան եէք
17 թէն տէ պըպըն ։ Համա աւ քօ ժը խօտէուա նէզ տը-
18 պա՛ , պը ուխուա եէք րուհ տըպա՛ ։ Ժը ֆահիշիթիէ պը
ուա՛վըն ․ մա՛ուուվ հա՛ր չը կիւնէ քօ տըքա՛ ժը թէնէ
ուխ տա՛րվա՛ ա՛ ․ համա գինա քըօղ՝ ժը թէնէ լօուա
19 կիւնէ տըքա՛ ։ Հուն նը՞ղանըն քօ թէնէ ո՛ տաճարէ
Րուհ էլ Գուտսէ նա՛ քօ լը նավ ուտա ա՛ , քօ աուխ ժը
20 խօտէ ժը ոուա հէյա՛ , ու հուն լօտիէ լօ նընըն ։ Ջիրա
հուն պը պահա հաթըն քուանտըն , նուա պը թէնէ լօ
ու պը րուհէ ժը խօտէուա իղղէթ պըքըն , քօ ուան է
խօտէ նա՛ ։

ՍԷՐ 7

1 Ջիրա ժը պօյ աւ դըշդան քօ հուն ժը մըւա
նըվկիանտըն ․ ժը մա՛ուուվուա գանճա՛ քօ ժը ժըն-
2 ուա նէզ նա՛ պա՛ ։ Համա ժը սէմէտէ զինայան ժը հա՛ր
քա՛ոուա ժընա ուխ հա՛պա՛ , ու է հա՛ր ժըն մէրէ ուխ հա՛-
3 պա՛ ։ Մէր պըրա տէյնէ ժընա լօ աաա պըքա՛ , վու-
4 սան ժի ժըն տէյնէ մէրէ լօ ։ Ժըն լը սէր լօ հիւք-
մաթ նա՛քա՛ , լէ մէրէ ուխ ․ հէմ վուսան ժի մէր լը սէր
5 լօ հիւքմաթ նաքա՛ , լէ ժընէ ուխ ։ Հուն հա՛վլուաու
մահըում մա՛ հէլըն ․ մէյէր քօ՝ ժը պօյ ոխթա իպա-

աէթէ ո՛ պունէ , հաթա ոխթ քի պը եէք խապէր պը
պա՛ . ու տխսա ժը հա՛վուտուռա վէկէռըն քօ Շէյդան
6 ո՛ նա՛ ճառըպինա՛ ժը պօյ նա՛ ղապըթ պունէ ո՛ ։ Ուխա
տըպէմ պը պա՛րտանէ , ու նա՛ պը թէնպիհ քըրըռնէ ։
7 Զիրա մը տը խօսա քօ հա՛ր քա՛ս ոդա մըն պը պանա .
լաքին է հա՛ր եէքէ պախշիշէ ուի հէյա՛ ժը խօտէ , եէքէ
8 վահա ու աուէ տըն պը ուէ հավայէ ։ Համա ժը նա՛ զէվը-
ճիանռա ու ժը ժընէպիանռա տըպէմ , ժը ուանռա քանճ
9 ա՛ քօ ոդա մըն պըմինըն ։ Համա էրքը աւ խօ նըքէարըն
ղապըթ քըրըռնէ՝ պըրա պը զէվըճըն . դիրա զէվըճանտըն
10 ժը կէրմ պունէ քանճ ա՛ ։ Համա ժը զէվըճանտօղանռա
թէնպիհ տըքըմ , նա՛ ա՛զ , լէ խօտէ՝ քօ ժըն ժը մէրէ խօ
11 պըրա ճիէ նա՛ պա՛ . Լէ ա՛րքը տըպա՛ ժի ալէ զէվըճանտըն
պըմինա՛ , եախօտ պըրա պը մէրէ խօ լը հա՛վ պէ , ու մէր
12 ժընա խօ պըրա նա՛ հէլա՛ ։ Համա ժը պաշփասիանռա
ա՛ղ տըպէմ , նա Ռապպ , էրքը ժը պըրէքիռա իմանսըզ
ժըն քի հէյա՛ , աւ պը ուիռա սաքին պունէ րազիա՛ ,
13 աուի պըրա պա՛ր նա՛ տա՛ ։ Ու ժը ժըն քիռա իմանսըզ
մէր հա՛յա՛ , ուի պը աւռա սաքին պունէ րազիա՛ , պըրա
14 աուի պա՛ր նա՛ տա՛ ։ Ջըմա քօ իմանսըզ մէր՝ պը ժըն դէ
աղիղ պուն ու իմանսըզ ժըն պը մէր դէ աղիղ պուն .
դիրա էրքը վուսան նա՛ պանա էվլատէ ո՛ տէ մուրտար
15 պըպանա , համա նուա աղիղ ըն ։ Զիրա իմանսըզ պուն
էրքը ճիէ տըպա՛՝ պըրա ճիէ պա՛ . պըրէ քի եա խուշք քի
լը ահվա դըշդանտա եէսիր նընա՛ , լաքին խօտէ մա՛
16 ժը սէլամէթռա կազի քըր ։ Զիրա դու չը՞ զանի , է՞յ
ժըն , դու տէ մէրէ խօ խէլաս քի , եա դու չը՞ զանի
17 է՞յ մէր , պէլքի դու տէ ժընէ խօ խէլաս քի ։ Ֆաքաթ
Ռապպ ժը հա՛ր քա՛սռա չավան քըսմէթ քըր հա՛ր քա՛ս
խօտէ չավան տավէթ քըր պըրա վուսան հա՛ռա՛ . ու պը
ուի հավայէ լը հէմի քիլիսանտա ա՛ղ թէնպիհ տըքըմ ։
18 Էրքը եէքէ պը սիւննէթ ժը իմանռա տավէթ պու ,
պըրա տխսա պէ սիւննէթ նա՛ պա՛ , ժը պէ սիւննէթան եէ-
19 քէ տավէթ պու պըրա սիւննէթ նա՛ պա՛ ։ Զիրա սիւննէթ

գալթ դըշդ քի Նընին ու պէ սիւննէթ գալթ դըշդ քի
20 Նընին․ լէ բէ քըրըն է թէնպիհէ խօտէ լագըմն ։ Ձիրա
հմր քմս լը չըտա տավէթ պու , պըրա լը ուխտա պը
21 սմքընմ ։ Դու գոնլ տավէթ պուլ՝ պըրա հաճէթէ դա
Նմպմ , լաքին էրքը տըքեարի ազատ պի՝ հէնի գանճ,
22 աուլ լը տէսթ պինմ ։ Ձիրա աւ գուլ քօ պը Բապպ
տավէթ պուըմ աւ ազատա խօտէ մ․ վուսան ժի աւ
23 ազատ քօ տավէթ պուըմ , գուլէ խաամ ։ Հուն պը պա֊
24 հա հաթըն քըռանտըն , գուլէ ինսանան մմ պըն ։ Հմր
քմս , էՃ պըէան՝ լը չըտա տավէթ պու լը պմր խօտէ
պըրա լը ուխտա պը սմքընմ ։
25 Համա ժը ժօյ պաքիրան , ժը խօտէ թէնպիհէ մըն
թուննմ․ համա մը ժը Բապպ էմին պունըա պը մէր֊
26 համէթ տիթընէ , ժը ոռա ռէյ տըտըմ ։ Նուա մզ
թախմին տըքըմ քօ գանճ մ լը զէմանա հանտա ժը պօյ
սըխլէթէ , եանի գանճ մ ժը մմռուվռա քօ ահվա պը֊
27 պմ ։ Պը ժըն հաթի՞ կըէտան , վէքըրըն արամիշ մմքմ ,
28 ժը ժըն պմրտա՞ , ժըն արամիշ մմքմ ։ Համա էրքը պը
զէվըճի ժի կիւնէ Նա քի , ու էրքը պաքիրէ ժի պը զէ֊
վըճմ կիւնէ Նա քմ , լաքին սըխընթիէ ահվա քմսան
լը խօտա տէ պըպմ , համա մզ ո՛ գայիրմիշ տըքըմ ։
29 Համա ուխա տըպէմ , էՃ պըէան՝ էրքը ոխթ գըն պուըմ ․
տը մինմ քօ ուանան քօ ժընէ ուան հէյմ ժի պըրա
30 ոգա ուան պըպըն քօ ժընէ ուան թուննմ ։ Ու ուան
քօ տը կըրըն , ոգա քօ Նա կըրըն , ու ուան քօ տը
քէՆըն ոգա քօ Նա քէՆըն , ու ուան քօ տը քըռըն ,
31 ոգա քօ դըշդ քէ ուան թուննմ ։ Հէմ ուան քօ տը֊
Նէէ հան գուլլանմիշ տըքըն , աուլ ոգա պը թարզա
քօթիէ գուլլանմիշ պուօզան պըրա Նմպըն․ զիրա սէֆաէ
32 տընէէ հան տը պըհուրմ ։ Համա մզ տը խուազըմ քօ
հուն պէ զէմ պըպըն․ զիրա մմռուվէ Նմ զէվըճանտըն
ժը պօյ դըշդէդ խօտէ զէմ տըխօ , էրքը չավան ժը
33 խօտէռա լօշ պմ ։ Համա մմռուվէ զէվըճանտըն ժը
պօյ դըշդէ տընէէ հան զէմ տըխօ , էրքը չավան ժը

34 ժընէ խուա խօշ պա՛ ։ Է ժընէ զէվըճանտըն ու պաքիրէ
ժը հա՛վուստու ֆարգէ ուան հէյա՛ ․ զիրա պաքիրէ ժը
պօյ դըշդէ խօտէ զէմ տըքշինա՛ էրքը աւ պը րուհ ու
պը կօվտա ազիզ պըպա՛ , համա ժընէ զէվըճանտըն ժը
պօյ դըշդէ տընէէ հան զէմ տըխօ , էրքը չավան ժը
35 մէրէ խուա խօշ պըպա՛ ։ Համա դըշդէ հան ժը պօյ
ֆայտէէ ո՛ տըպէմ նա՛ քի ըը սէր ո՛ կըրէտան քի պա֊
վէժըմ, լէ ժը պօյ էտէպէ , ու ժը պօյ պէ զայիլէ ժը
36 ժը խօտէուա խըզմէթ քըըընէ ։ Համա էրքը եէքէ ժը
պօյ պաքիրէ խօ այըպ տը հասապինա՛ ժը պօյ ոխթա
խօ պըհուրանտընէ , ու վուստան պուն լազըմա՛ , չըքօ
տը խուազա՛ պըրա պըքա՛ , կինէ նա՛ չըղուըա՛ , պըրա պը
37 զէվըճըն ։ Համա աւ քօ ըը տըլէ խօտա դավի տը սա՛֊
քընա՛ , ու մէճպուր ժի նընա՛ ․ ու իրատէթէ ուի ըը
տէսթտա ա՛ , ու ըը տըլէ խօտա ահվա մինասիպ տիա՛
38 քօ պաքիրէ խօ խօյի պըքա՛ դ․անճ տըքա՛ ։ Նուա աւ
քօ պաքիրէ խօ տը զէվըճինա՛ դ․անճ տըքա՛ , ու աւ քօ
39 նա՛ զէվըճինա՛ հէնի դ․անճ տըքա՛ ։ Ժըն պը մէրէ խօ
չըդ․աս քօ սաղա՛ պը նօմօսէ կըրէտանա՛ , համա էրքը
մէրէ ուի պըմիրա՛ , պը քէուա քօ պը խուազա՛ զէվըճան֊
40 տըն ազատ ա՛ ֆագ․աթ պը Րապպ պըրա պըպա՛ ։ Համա
հէնի վըրու խօզի ժը աուիուա քօ ըը սէր րէյէ մըն տը
սա՛քընա՛ , ու ա՛զ Թախմին տըքըմ քօ ըը մըտա ժի Րու֊
հէ խօտէ հէյա՛ ։

ՍԷՐ 8

1 Լաքին ժը պօյ դ․ուրպանա փութան ա՛մ տըզանըն
քօ իլմէ մա՛ հէմիյան ժի հէյա՛ , իլմ քիպիրիթի դ․ինա՛ ,
2 համա մուհապէթ մամուր տըքա՛ ։ Ու էրքը եէքէ Թախ֊
մին տըքա՛ քօ դըշդ քի տըզանա՛ , հէժա դ․աթ դըշդ
3 քի նըզանա՛ չավան քօ լազըմա՛ զանըն ։ Համա էրքը
եէքէ խօտէ տը հապինա՛ , աւ ժը ուի հաթիա՛ զանըն ։
4 Նուա ժը պօյ խուարընէ դ․ուրպանա փութան ա՛մ տը֊

զանըն քօ փուլթան լը տընէէ հանտա դըշդ քի նըրըն․
5 ու քօ ժը եէքէ պաշդա խօտէ քի թունընա։ Ջիրա էրքը
պը նավ հանըըն ժի խօտէան կէրէք լը ազխումանտա
ու կէրէք լը արտէ չավան քօ հանա փըռ խօտէան ու
6 րապպան։ Լաքին է մա եէք խօտէ հէյա Պավ քօ հար
դըշդ ժը ունինա ու ամ ժի պը ունինա ու եէք Բապպ
իսա էլ Մէսիհ, քօ հար դըշդ պը ունինա ու ամ ժի
7 պը ունինա։ Համա իլմէ հան լը հէմիտա թունընա, ու
հընըքան հաթա նուա պը նիյէթէ փութէ գուրպանա
փութէ տըխուն, ու զամիրէ ուան ժը պօյ զայիֆ պունէ
8 մուրտար տըպա։ Ջիրա թաամ մա մագպուլէ խօտէ
նաքա, լաքին էրքը ամ պըխուն զէտա նա՛պըն, ու
9 էրքը ամ նա խուն գէմ նապըն։ Լաքին մնզաքըն աւ
հիւքմէթէ ո՛ ժը զայիֆանուա պը թարղ քի խուար պուն
10 նապա։ Ջըմա քօ էրքը եէքէ պըպինա դա քօ իլմէ
դա հէյա լը փութխանէտա ռունըշդի, նա՞ զամիրէ աւ
մառուվէ զայիֆ տէ ճէարէթ պըքա գուրպանէ փու֊
11 թէ խուարընէ։ Ու պը իլմէ դա աւ պըրէէ զայիֆ տէ
12 հէլաք պըպա, ժը պօյ էքէ քօ իսա մըր։ Համա պը
ուէ թարզէ ժը պըրէանուա պը կիւնէ քըրըընէ, ու զա֊
միրէ ուան զայիֆ պը պըրինտար քըրըընէ ժը իսաուա
13 կիւնէ տըքըն։ Նուա էրքը թաամ պըրէյ մըն խուար
տըքա լը էպէտէ կօշթ տէ նա խում, քօ պըրէյ մըն
խուար նապա։

ՄԻՐ 9

1 Էշ աղատ նը՞նըմ, ախ Բէսուլ նը՞նըմ, մը Բապպէ
մա իսա էլ Մէսիհէ պը ջահվէ խօ նա՞տի․ պը Բապպ
2 ամէլէ մըն հուն նը՞նըն։ Էրքը ժը պաշդասիանուա Բէ֊
սուլ նապըմ ժի, լաքին ժը ռուա հէլպէթ Բէսուլըմ․
3 զիրա պը Բապպ մօհրա ըէսուլիթիէ մըն հունըն։ Ճէ֊
4 վապէ մըն ախ թէֆթիշ քըրօղուա ուիա ա․ ժը խուա֊
5 րընէ ու վէխուարընէուա հիւքմէթէ մա թո՞ւնընա։ Մէ֊

կէր հիւքմէթէ մն̆ թօ՛ւննն̆ պը իսա խուշգ պուն ժըն
քի պը խօռա կէռանտընէ , չավան քօ պաշգա րէսու֊
6 լան , ու պրէէգ Ռապպ ու Կէփաս տըքըն ։ Թն̆նէ ժը
մըռա ու ժը Բառնաբա՞ռա րուսգալթ թուննն̆ , քօ ն̆մ
7 նն̆քըն ։ Գալթ եէքէ պը մասրաֆէ խօ լը ճէնկէ տը՞ջօ ․
քի՞ ռազ տը տանի ժը մահսուլէ ուի նա խօ ․ եախօտ
քի՞ պըղընան տը ջէրինն̆ ու ժը շիրէ պըղընան նա՛ խօ ։
8 Ուանան պը թարզա մն̆ռօ՞ւվան տըպէմ , Նօմօս ժի ուա
9 նան նա՞ պէժն̆ ։ Ջիրա լը Նօմօսէ Մուսա ժի հաթիւն̆ նը
վիսանտըն ․ Ցն̆վէ ու կա՝ քօ լը պէտն̆րտա տը խապըթն̆
10 կըէ նն̆տի ։ Մէկէր ժը պօյ կայան հաճէ՞թէ խօտէ ն̆ ,
նա՞ քի ժը պօյ մն̆ տըպէժն̆ , զիրա ժը պօյ մն̆ հաթիւն̆
նըվիսանտըն ․ չիւնքի ու քօ ճօթ տըքն̆ ժէռա լազըմն̆
քօ պը ումուտ ճօթ պըքն̆ ու պէտն̆ր քութօզ պը ու֊
մուտ պըքն̆ քօ ժը ումուտէ խօ հիսէտար պըպն̆ ։ Էրքը
11 ն̆մ ժը ռուա րուհանի գըշգան աժօթըն , փը՞ռ գըշգ֊
քի ն̆ , էրքը ն̆մ ժը ո տիւնեավի գըշգան պըչինըն ։ Էր֊
12 քը պաշգասիան լը սէր ո հիւքմէթէ հան տըքըն , ն̆մ
հէնի բէթըր , լաքին ն̆մ հիւքմէթէ հան նա շըղուլան֊
տըն , լէ ժը հն̆ր գըշգանռա սապը տըքըն ն̆մ , քօ ն̆մ
13 ժը Ինճիլէ իսառա էնկէլ նն̆ պըն ։ Հուն նը՞ զանըն քօ
ուան քօ լը տաճարտա տը շըղուլըն ժը տաճարէ տը
խօն ․ ուուան քօ սէզանէռա խըզմէթ տըքըն ժը սէզանէ
14 հիսէ տըսթինըն ։ Ահվա ժի Ռապպ էմր քըր քօ ուան քօ
15 Ինճիլէ վազ տըքըն ժը Ինճիլէ ապուր պըքըն ։ Համա մը
ժը գըշգէ հանա էէքէ գուլլանմիշ նն̆քըր ․ նն̆՛ ժի մը
գըշգէ հանա նըվիսանտ քօ ժը մըռա ահվա պըպն̆ ,
չըմա քօ հէնի գանճ ն̆ ժը մըռա քօ պըմրըմ , նա՛ քի
16 էէքէ իֆթիխարէ մըն պաթալ պը տն̆րինն̆ ։ Ջիրա էրքը
ն̆զ Ինճիլէ վազ պըքըմ ժը մըռա իֆթիխար քի թօ՛ւն֊
նն̆ , չիւնքի լը սէր մըն ֆարզ ն̆ , լէ վայ ժը մըռա էրքը
17 ն̆զ Ինճիլէ վազ նն̆քըմ ։ Ջիրա ուիա էրքը պը իրատէ֊
թէ խօ պըքըմ իւճրէթը մըն հէյն̆ , էրքը պէ խուազըն
պըքըմ , ժը մըռա իտարէէ գըշգէ հան հաթիւն̆ սփար֊

18 թըն ։ Նուա չը՛ իւճրէթէ մըն տըպա̆ , կավա քօ յինճի֊
լէ իսաէ պէ մասրաֆ պըքըմ հաթա քօ լը յինճիլտա
հիւքմէթէ խօ պը քօթի թարղ քի գուլլանմիշ նա̆պըմ ։
19 Ձիրա ֆարադա ա̆ղ ժը հէմի դըշդան ազատ պուում, մը
խօ ղուլամէ հէմիան քըր , քօ փըռւան գազանճ պըքըմ ։
20 Պը Եէհուտիանուա ոդա Եէհուտի պուում՝ քօ Եէհուտիան
21 գազանճ պըքըմ ։ Լը պըպըն նօմօստա պուօղանուա ոդա
լը պըն նօմօսէ պուօղի պուում, նա քի ա̆ղ լը պըն նօ֊
մօստա պուում, քօ լը պըն նօմօստա պուօղան գազանճ
պըքըմ, լը պըպըն նօմօստա նա̆ պուօղանուա ոդա լը
պըն նօմօսէ նա̆ պուօղէ պուում, նա՛ քի ժը խօտէ նօմօ֊
սէ մըն թուննա̆ պու , լէ լը պըն նօմօսէ իսաէտա պուում,
22 քօ նօմօս թուննօղան ժի գազանճ պըքըմ ։ Ու պը ղայի֊
ֆան ոդա ղայիֆ պուում, քօ ղայիֆան գազանճ պըքըմ
պը հէմիան հէմի դըշդ պուում, քօ պըպա̆ հընըքան խէ֊
23 լաս պըքըմ ։ Ու ուիա ժը պօյ յինճիլէ տըքըմ, հաթա
24 քօ իլհագէ ուի պըպըմ ։ Հուն նը՛ղանըն քօ լը մէյ֊
տանտա պաղօղան պըռւա հէմի ժի պաղտըտըն , համա
նիշանէ իֆթիխարէ եէքէ տըսթինա̆ , լը ուէ թարղէ
25 պաղտըն քօ պը կէն ։ Ու հա̆ր փէհլիվանան ժը հա̆ր
դըշդան խօ ղապլթ տըքըն , ուան ժը պօյ խարապ պուն
26 թաճէ , ու ա̆մ ժը պօյ խարապ նա̆ պուն ։ Նուա ա̆ղ
ահվա տըպաղըմ ժը պօյ ոդա պէլլըսըղ դըշդ քի նա՛
27 ահվա փա̆ւ տըջուում նա՛ ոդա քօ պայէ պըքումթըմ ։ Լէ
ժը թէնէ խօռւա ճէֆա տըտըմ, ու միւթի տըքըմ ։ Նա̆
պա̆ քօ բաշէ ժը պաշգասիանուա վաղ քըրընէ ա̆ղ պըխօ
ֆայտէսըղ պէմ տիթըն ։

Եբր 10

1 Ու ա̆ղ նա՛ խուաղըմ քօ հուն նա̆տան պըպըն , է̃յ
պըէան՝ քօ պավէդ մա̆ հէմիան լը պըն ավրէտա պուն
2 ու հէմիան ժի ժը պահրէ պըհուըրին ։ Ու հէմիան ժի
լը ավըտա ու լը պահրտա ժը Մուսաուա թահֆիլ

3 պուն ։ Ու հէմիան ժի հէման աւ րուհանի թաամէ խո-
4 ւարըն ։ Ու հէմիան ժի հէման աւ րուհանի վէխուա-
րընէ վէխուարըն · զիրա լը բէյ ուան ջունաող ժը աւ
րուհանի զընարէ վէ տը խուարը պուն , ու աւ զընար
5 իսա պու ։ Զիրա խօտէ ժը ուան ժը փըռուան բազի նա՛
պու , չըմա քօ լը չէօլէտա լը տըտէ հաթըն բախըստըն ։
6 Ու գըշգէ հան ժը մա՛ռա ժը իպրէթէ պուն · հաթա
քօ ժը գըշգէ քօթիանուա արզու քըրօղան նա՛պըն , չա-
7 վան քօ ուան արզու քըշանտըն ։ Հէմ փութփէրէսթան
մա՛ պըն ոգա ուան հըրըքան , չավան քօ հաթիա՛ նըվի-
սանտըն · Ճալըֆէ ժը պօյ խուարընէ ու վէխուարընէ
8 ռօնըշտըն , ու ժը պօյ լէյիսթընէ ռապուն ։ Հէմ ա՛մ
զինա նա՛քըն · չավան քօ ժը ուան հըրըքան զինա քը-
րըն , ու լը եէք ռօժա պիսթուսէ հազար քա՛սան քէ-
9 թըն ։ Հէմ իսաէ ա՛մ նա՛ ճէռէպինըն , չավան քօ ժը
ուան հըրըքան ճէռըպանտըն ու ժը մահուան հէլաք
10 պուն ։ Հէմ տըռտըռուան մա՛քըն , չավան քօ ժը ուան
հըրըքան տըռտըռ քըրըն , ու ժը թէլէֆ քըրօղէ հէլաք
11 պուն ։ Համա աւ հէմի գըշգան ժը պօյ իպրէթէ ռասթ
տը հաթը պու ժը ուանռա , լաքին ժը մա՛ռա ժը ուան-
ռա քօ լը ախըրէ տընէ կիյան ժը պօյ շիրէթէ հաթը
12 նըվիսանտըն ։ Նուա աւ քօ խօ գայիմ սա՛քընանտըն
թախմին տըքա՛ պըրա մէզա՛քա՛ քօ նա՛պա՛ քօ պը գէվա՛ ։
13 ժը ռա ժը ինսանի թէրճիպէէ մասա պաշգա թէր-
ճիպէ ռասթ նա՛ հաթիա՛ , համա խօտէ էմինա՛ քօ ժը
գուարէթէ ա՛ զէտէ աուէ ա՛ տէ նա՛ հէլա՛ պէնա՛ թէր-
ճիպէ պուն , լէ հուն ժը պօյ սապր քըրընէ գատիր
պըպըն , պը թէրճիպէ է թա՛վ խէլաս ժի տէ պըտա՛ ։
14 Ժը պօյ ուիա , էյ մուհապէթլիյան՝ ժը փութփէրէս-
15 թիէ պը ռա՛վըն ։ Ոգա քօ պը աքլիման խապէր տըտըմ ,
16 կօթընէ մըն հուն ֆիքր պըքըն ։ Քասաքէ մուպարէ-
քիթիէ քօ ա՛մ մուպարէք տըքըն , նա՞ քօ իշտիրաքիթիէ
խուինա իսաէ ա՛ · աւ նան քօ ա՛մ տը շըքընըն , նա՞ քօ
17 իշտիրաքիթիէ թէնէ իսաէ ա՛ ։ Զըմա քօ ա՛մ հէմիան եէք

նան ու եէք կօվտանըն, զիրա ամ հէմիան ժի ժը աւ
18 եէք նանուա հիսէտար տըպըն։ Ըր Թէնավի իսրայէլէ
մէզմ.քըն, նա՞ քօ աւ գուրպանեան խուարօղան ժը սէ-
19 ղանուա իլհագ ըն։ Նուա չը՞ տըպէմ փուԹ դը՞շդ քի մ,
20 եախօտ գուրպանէ փուԹ դը՞շդ քիմ։ Համա ուիա
տըպէմ քօ աւ դըշդան քօ Թայիֆան գուրպան տըքըն,
ժը ճընանուա գուրպան տըքըն, ու նա՛ քօ ժը խօտէուա․
ու մղ նա խուազըմ քօ հուն իլհագէ ճընան պը պըն․
հուն նըքեարըն հէմ քեաըքէ Բապպէ վէխուարընէ ու
21 հէմ քեաըքէ ճընան։ Ժը սէղանէ Բապպէ հէմ ժը սէ-
ղանէ ճընանուա հիսէտար պունէ հուն գատիր նընըն։
22 Ըր ղարէզէ ամ ըաքըն Բապպ, ամ ժէ ԹագաԹլի՞նմ։
23 Ժը մըուա հմր դըշդ ճայիզմ լաքին հմր դըշդ ֆայ-
տէլի նընմ․ ժը մըուա հմր դըշդ ճայիզմ, համա հմր
24 դըշդ մամուր նաքմ։ Նմ՛ պմ քօ եէքէ Թմնէ լը տու
25 ֆայտէէ խօ պըպմ, լէ է հմվալէ խօ ժի։ Հմր չը քօ
լը գաաապխանէտմ դէ ֆուօԹան պըխուն ու ժը պօյ
26 ղամիրէ ԹէֆԹիշ մմքըն․ Զիրա տընէ պը դըժիԹիէ խօ
27 է Բապպ մ։ Նուա էրքը ժը իմանըղան եէքէ ո՛ տավէԹ
տըքմ ու հուն տը խուազըն ջունտըն հմր չըքօ լը պմր
ո՛ տէ տա դինըն պըխուն, ու ժը պօյ ղամիրէ ԹէֆԹիշ
28 մմքըն։ Լէ էրքը եէքէ ժը ռուա պէժմ էրքը, աւ գուր-
պանէ փուԹ մ, ուէ չաղէ ժը պօյ աուի քօ ժը ռուա խա-
29 պէր քըր ու ժը պօյ ղամիրէ մմ խուն։ Համա ղամիր
30 տըպէմ ա ո՛ նա՛, լէ ա հմվալէ։ Զիրա չը՞մա ազատիԹիէ
մըն ժը ղամիրէ պաշգասիան տէ հիւքմ պըպմ, ու էրքը
մղ պը ինայէԹէ հիսէտար տըպըմ չը՞մա պէմմ տըժմին
31 պուն, ժը էքէ քօ շըքըր տըքըմ։ Նուա հուն էրքը պը-
խուն ու էրքը վէխուն ու էրքը դըշդ քի պը շըղուլըն,
32 հմր դըշդ ժը պօյ իղզէԹէ խօտէ պըքըն։ Կէրէք ժը Եէ-
հուտիանուա կէրէք ժը Եունանիանուա, կէրէք ժը քիլի-
33 սայէ խօտէուա, խուար պուն մմպըն։ Զավան քօ մժի պը
հմր Թարզ ժը հէմիանուա խօշ տըպըմ, ու լը տու ֆայ-
տէէ խօ նընըմ, լէ է փըուան՝ հաԹա քօ խէլաս պըպըն։

ՍԷՐ 11

1 Ժը մըռուա մինա պըն՝ չավան քօ ռժի ժը իսառա
2 պուժ: Նուա ո՛ մէտն տըքըմ՝ էյ պըրէան, քօ մը լը նէր
դըշդտա պիրա խօ դինըն ու չավան քօ մը ժը ռուա
3 սըերըթիա թէնպիհան տըըբէն: Նուա տըխուզըմ քօ հուն
պըղանըն, էրքը սէրէ հէմի ճեամէրան իսա ա. ու սէրէ
4 ժըն մէրէ ուրի ա. ու սէրէ իսա խօտէ ա: Հա՛ր ճեամէր
քօ սէրէ խօ տը վէշէրինա կավա քօ լը իպատէթէ տը
սա՛քընա, եա փէյղէմպէրիթի տըքա աուր սէրէ խօ պէ
5 իզզէթ տըքա: Ու հա՛ր ժըն քօ սէրէ խօ պը վէքըրան-
տըն լը իպատէթէ տը սա՛քընա, եախօտ փէյղէմպէրի-
թի տըքա, սէրէ խօ պէ իզզէթ տըքա, գիրա հէման
6 ոդա հաթը դուր պունա: Ձիրա էրքը ժըն սէրէ խօ
նա վէշէրինա, պըրա թըամպուրէ խօ դուր պըքա. համա
էրքը չէրմա ժը ժըն քիռուա պըրաքէ խօ պըրանտըն, եա
7 դուր քըրըն, պըրա՛ պէ վէշէրանտըն: Ժը ճեամէրուա
ճայիզ նընա քօ սէրէ խօ պը վէշէրինա. գիրա սուրէթ ու
8 իզզէթէ խօտէ ա, համա ժըն իզզէթէ մէրէ խօ ա: Ձիրա
9 նա՛ քի ճեամէր ժը ժընա, լէ ժըն ժը ճեամէր ա: Ձիրա
ճեամէր ժը պօյ ժըն խալքնա պու. լէ ժըն ժը պօյ
10 ճեամէր: Ժը ուրի սէմէտէ ժըն տէյնաարա՝ քօ ժը պօյ
մէլէքան նիշանէ հուքմէթէ լը սէրէ խօտա պըկ-
11 րա: Լաքին պը Րապպ նա ժըն պէ ճեամէր տըպա,
12 Ու նա ժի ճեամէր պէ ժըն: Ձիրա չավան քօ ժըն ժը
ճեամէր ա վուսան ժի ճեամէր ժը ժըն ա, լաքին հէմի
13 ժի ժը խօտէ նա: Հուն լը խօտա հուքմ պըքըն ժը ժըն-
ուա պէվէշարտըն ժը խօտէուա իպատէթ քըրըն եագըլ-
14 միշ տը՞պա: Նա՞ քօ թապիաթ ժի ժը ռուա հին տըքա,
էրքը ժը ճեամէրուա պըրաքէ տըրէժ պըպա ժէուա այըպա:
15 Ձիրա էրքը ժըն պը պըրսդէ տրէժ ա ժէուա իզզէթ ա.
չըմա քօ պըրսդ ժէուա լը ճիէ քէրէմէ հաթիա տայըն:
16 Համա էրքը եէքէ մուճատէլէճի պուն տը խուադա,

ատէթէ մա՛ վուսան թունինա՛. նա՛ ժի ա քիլլիսայէդ-
խօտէ ։
17 Համա ուէրա պը թէնպին քըրընէ ա՛ղ ո՛ մէտան նա՛-
քըմ, ղէրա ժը պօյ հէնի դանճ դըշդ նա, լէ ժը
18 պօյ հէնի քօթի հուն դէնա՛ ճըվանտըն ։ Ջիրա ավուլ
կավմա քօ հուն լը քիլլիսէտա լը եէք ճի դէնա՛ ճըվան-
տըն ա՛ղ տը պըհիտըմ քօ լը նավ ոտա Ֆըրդայան հա՛նա՛
19 ու ժը ալի քի պավուր տըքըմ ։ Ջիրա լը ոտա Ֆըրդայան
պուն ժի կէրէքա՛. հաթա քօ լը նավ ոտա մադ-պուլ
20 պուօղան պէյան պըպըն ։ Նուա հուն քօ լը եէք ճի
դէնա՛ ճըվանտըն, աւ ժը պօյ շիվէ Րապպանի խուա-
21 րընէ նըևա՛ ։ Ջիրա ոխթա խուարընէ հա՛ր քա՛ս ավուլ
շիվըս խօ տըսթինա՛. ու եէքէ պըրշի տըմինա՛ ու աուէ
22 տըն սէրխօշ տըպա՛ ։ Մէկէր ժը պօյ խուարընէ ու վէ-
խուարընէ մալա ո՛ թո՞ւննա՛, եախօտ քիլխաէ խօտէ՞
պէ խթիպար տըքըն, ու պը շէրմ տըքըն ուան քօ
դըշդ քէ ուան թունինա՛. չը՞ պըպէմ ժը ռուա. ո՛ մէհտ
23 պը՞քըմ, լը դըշդէ հանտա ո՛ մէտան նաքըմ ։ Ջիրա մը
ժը Րապպ սա՛նտ աուլի քօ մը ժը ռուա թէսլիմ քըր,
էշքը Րապպ Մէսիհ լը շա՛վէ նա՛ պու պունէ խօ նան
24 սա՛նտ. Ու պը շըքըր քըրընէ փարչա քըր, ու կօ.
Պըսթինըն, պըխուն, ուխա ժը պօյ ո՛ հաթա՛ փարչա
պուն կօմայ մընա՛, ուխա ժը պօյ ղիքրէ մըն պըքըն ։
25 Քէղալիք բաշէ շիվէ քեասըքէ սա՛նտ ու կօ. Քեասըքէ
հան պը խույնա մըն ահտա նօ ա՛. ուխա պըքըն չէնտ
ճարան քօ հուն վէխուարընէ պըպըն, ժը պօյ ղիքրէ
26 մըն ։ Ջիրա չէնտ չարան քօ նանէ հան պըխուն, ու
քեասըքէ հան վէխուուն մըրըընէ Րապպէ նադըլ տըքըն,
27 հաթա քօ աւ պէ ։ Նուա քի քօ պը պէ լայըդ թարղէ
նանէ հան տըխօ, եախօտ քեասըքէ Րապպէ վէ տը
խօ. սուչլու տը պա՛ ժը խույն ու թէնէ Րապպուա ։
28 Նուա մա՛ռուվ պըրա՛ խօ թէֆթիշ պըքա՛ ու պը ուլի հա-
վայէ ժը աւ նանէ պըխօ ու ժը ուլի քեասըքէ վէխօ ։
29 Ջիրա պը պէ լայըդ թարղէ խուարօղ ու վէխուարօղ

կավա քօ թէնէ Րապպիէ ֆարգ նա քա՛ , ժը պօյ հիւքմ
30 ու ազապէ խօ տըխօ ու վէ տըխօ ։ Ժը պօյ ուի սէմէ-
տէ լը նավ ոտա փըռ զայիֆան ու նախօշան հա՛նա ·
31 ու փըռան ժի տը մըրըն ։ Ջիրա էրքը ա՛մ խօ թէֆթիշ
32 պըքըրանա , ա՛մ տէ հիւքմ նա՛ պանա ։ Համա կավա
քօ ա՛մ հիւքմ տըպըն , ժը Րապպ թէտիպ տըպըն ,
հաթա քօ ա՛մ պը տընէ թա՛վ լը հիւքմ ու ազապէտէ
33 նա՛ գէվըն ։ Նուա էյ պըրէյ մըն կավա քօ հուն լը եէք
ճի դէնա՛ ճըվանտըն ժը պօյ խուարընէ , ժը հա՛վըու տու-
34 ռա պէքըէմիշ պըքըն ։ Համա էրքը եէքէ պըրշի ա՛ պըրա
լը մալա խօտա պըխու , քօ նա՛ պա՛ ժը պօյ հիւքմ ու
35 ազապէ հուն պէնա՛ ճըվանտըն ։ Ու պաշգա դըշդան
ոխթա քօ ա՛զ պէմ տէ լը նիզամէ տէյնըմ ։

ՍԷՐ 12

1 Ու լը խուսուսա պախշիշէդ ռուհանիան՝ էյ պըրէան ,
2 ա՛զ նա՛ խուազըմ քօ հուն նա՛զան պըպըն ։ Հուն զա-
նըն կավա քօ հուն թայիֆան պուն չավան ժը տէ տա՛նկ
3 փութանռա տըհաթը պուն պըրըն ու անին ։ Ժը պօյ
ուիա ժը ոռա խապէր տըտըմ քօ գաթ եէքէ կավա
քօ պը Րուհէ Խօտէ խապէր տըտա՛ ժը Մէսիհռա լա-
նէթ պէժա՛ , ու գաթ եէքէ ժը Մէսիհռա Րապպ նը-
4 քեարա՛ պէժա՛ , էրքը նա պը Րուհ էլ Գուտսէ ։ Պըռա
պախշիշան թարզ պը թարզ ըն , համա Րուհ հէման
5 աւ ա՛ ։ Ու խըզմէթան թարզ պը թարզ ըն , համա Րապպ
6 հէման աւ ա՛ ։ Վուսան ժի ամէլան թարզ պը թարզ
ըն , լաքին հէման աւ Խօտէ ա՛ քօ ամէլ տըքա՛ հէմիան
7 լը նավ հէմի դըշդան ։ Ու ժը հա՛ր քա՛սռա աշիքեար
8 պունէ Րուհէ դէ տայըն ժը պօյ ֆայտաէէ ։ Ջիրա ժը
եէքէռա պը տէսթէ Րուհ քէլամէ իլմէ հաթիա՛ տայըն ,
ժը պաշգասիռա քէլամէ զանըն հէման պը էօլչիէ աւ
9 Րուհէ հաթիա՛ տայըն ։ Ժը պաշգասիքիռա հէման պը
աւ Րուհ իման , ժը աւ էտընռա հէման պը աւ Րուհէ

10 պախչիշէ չիֆան ։ Ու ժը պաշդասիւա իճրա պունէ
դուվվէթլի դըշդան ու ժը եէքէւա փէյղէմպէրիթի ,
ժը պաշդասիւա ֆարդ քըրընէ րուհան , ժը եէքէւա
թավուր թավուր ղըմանան ու ժը պաշդասիւա թէրճիմէ
11 քըրընէ ղըմանան հաթիւ՛ տայըն ։ Լաքին հէման աւ
եէք Րուհ ամէլ տըքա՛ , աւ հէմիան ու ժը հա՛ր եէքէւա
պաշդա պաշդա փայ տըքա՛՝ չավան քօ տը խուազա՛ ։
12 Ջիրա չավան կօվտա եէք ա՛ ու փըռ ազաէ ուի հէյա՛ ,
ու հէմի ազաէ աւ կօվտա քօ փըռըն եէք կօվտանա՛ ,
13 վուսան ժի իսա ։ Ջըմա քօ ա՛մ հէմիան պը եէք Րուհ
ժը պօյ եէք կօվտա պունըա հաթըն թահֆիլ պուն ,
էրքը Եէհուտիան , էրքը թայիֆան , էրքը գուլան , էրքը
14 աղատան , ա՛մ հէմի ժի ժը Րուհ վէխուարըն ։ Ջըմա քօ
15 կօվտա եէք ազա նընա՛ , լէ փըռ ։ Էրքը լընկ պէժա՛ .
Ջըմա քօ ա՛զ տէսթ նընըմ ժը կօվտա նընըմ , պը աուի
16 աւ ժը կօվտա նը՞նա՛ ։ Ու էրքը կօ պէժա , Ջըմա քօ ա՛զ
չահվ նընըմ , ժը աւ կօվտա նընըմ , պը աուի աւ ժը
17 կօվտա նը՞նա՛ ։ Էրքը կօվտա հէմի չահվ պըպանա , պը-
հիստըն ժը քօ՞ տէ պըպանա . ու էրքը պըհիստըն պը
18 պանա , պին սանտըն ժը քօ տէ պըպանա ։ Լաքին նուա
խօտէ ազայան տանի ժը ուան հա՛ր եէքէ լը կօվտատա
19 տանի չավան քօ աւ խօստ ։ Ու էրքը աւ հէմիան եէք
20 ազա պըպանա , կօվտա ժը քօ տէ պըպանա ։ Համա
անվա հա՛ր չըդաս քօ ազա փըռ ըն , կօվտա եէք ա՛ ։
21 Ջահվ ժը տէսթըա նըքեարա՛ պէժա՛ , Դու ժը մըռա լա-
ղըմ նընի ու նա՛ տիսա սէր ժը լընկանըա էրքը հուն
22 ժը մըռա լաղըմ նընըն ։ Իլլա աւ ազաէդ կօվտա քօ
23 փըռ ղայիֆ խույան , հէնի փըռ լաղըմ ըն ։ Ու աւ ա-
ղաէդ կօվտաէ մա՛՝ քօ փըռ պէ իթիպար պուն ա՛մ տը
հասապինին լը սէր ուան ա՛մ հէնի փըռ իղղէթ տա
դինըն , ու պը ուի թարզէ ժը պէ հուրմէթ ազայէդ
24 մա՛ըա հէնի փըռ հուրմէթէ ուան հէյա՛ ։ Ու ժը հուր-
մէթլի ազայէդ մա՛ըա դըշդ քի լաղըմ նընա՛ , Լաքին
խօտէ կօվտա պը ուի թարզէ իմթիղաճ քըր , ու աւ քօ

դէմանիէ ուի հէյճ ժէւա հէնի վըռ իմիդար տա ։
25 Հաթա քօ լը կօվտաստա ֆըրգա նըպա, լէ ադայան
հէման աւ եէք ղամէ ուան պըրպա լը սէր հավըուտու ։
26 Ու էրքը ադա քի էզիէթ պըքշինա, հէմի ադայան բէւա
էզիէթ աըքշինըն, ու էրքը պը իզզէթ պը ադա քի
27 հէմի ադայան չադ տըպըն բէւա ։ Նուա հուն կօվտաէ
28 իսանըն, ու պաշգա պաշգա ադաէ ուի ։ Ու Խոտէ լը
քիլիսաէ խօտա տանի հընըքան, ավըուլ ըէսուլան .
իքինճի փէյղէմպէրան, իւչիւնճի խօճայան, բաշէ ա-
լամէթան, բաշէ պախշիշէ շիֆայան, եարտըման, միւ-
29 տիրան, թարզ թարզ զըմանան ։ Մէկէր հէմիան ըէ-
սո՞ւլ ըն, մէկէր հէմիան փէյղէմպէ՞ր ըն . մէկէր հէմիան
խօճա՞նըն, մէկէր հէմիան ալամէթա՞ն տը շըղուլըն ։
30 Մէկէր ժը հէմիանըւա պախշիշէ շիֆայան հանա, մէկէր
հէմիան զըմանա՞ն խապէր տըտըն, մէկէր հէմիան թէր-
ճիւմէ՞ տըքըն ։
31 Նուա ժը պօյ աւ հէնի վըռ գանճ պախշիշան ղայ-
րէթ պըքըն, ու ա՛ղ հէնի վըռ գանճ ռէ քի ժը ռուա
նիշան պըտըմ ։

ՍԷՐ 13

1 Էրքը պը զըմանէ մարուվան ու մէլէքան խապէր
պըտըմ, ու մուհապէթէ մըն թունէ պա՝ ա՛զ ոդա
տանէկ տայօզ պախըր՝ եախօտ ոդա շամաթա քըօզ սան-
2 թուր պում ։ Ու էրքը փէյղէմպէրիթիէ մըն հապա, ու
պըզանըմ հէմի սըրան ու հէմի իլման, ու էրքը ժը
հէմի իմանըւա մալիք պըպըմ վուսան քօ չիան ժը ճի-
տա հապինըմ . համա մուհապէթէ մըն թունէ պա՝ գաթ
3 դըշդ քի նընըմ ։ Ու էրքը հէմի մալիէթէ խօ ժը ֆա-
գիրանըւա պըտըմ խուարըն, ու էրքը կօվտայ խօ ժը
շավութանտընըւա թէսլիմ պըքըմ, ու մուհապէթէ մըն
4 թունէ պա, ֆայտա քի ժը մըռա նա՛ պա ։ Մուհապէթ
թէհմուլ տըքա, շիրին ա, մուհապէթ հասէտ նաքշինա ։

5 մուհապէթ ֆօտուլիթի ու քիպիրլիթի նա՛քը՛ , Արսը-
զըլթը նա՛քը՛ , ֆայտէ խօ արամիշ նա՛քը՛ , հէրս նա՛պը՛ ,
6 քօթիլիթի տիւշիւմիշ նա՛պը՛ , Լը սէր նահագլիթիէ նա՛
7 քէնը՛ , լաքին լը տօղրիլթիտա չաղ տըպը՛ : Ժը հա՛ր
դըշդուա տայաղ տըքը՛ , ժը հա՛ր դըշդուա խման դինը՛ ,
8 ժը հա՛ր դըշդուը՛ սապր տըքը՛ : Մուհապէթ գաթ զէ-
վալ նա պընը՛ , համա էրքը փէյղէմպէրլիթի պըպըն ,
տէ պաթալ պըպըն , էրքը զըմանան տէ հուսքօթ պը-
9 պըն , էրքը զանըն տէ պաթալ պըպըն : Զիրա մուխ-
թար քի ա՛մ տըզանըն ու մուխթար քի ա՛մ փէյղէմ-
10 պէրլիթի տըքըն : Համա կավլա քէմալ պէ , ուէ չաղէ
11 աւ մուխթար քի տէ պաթալ պըպը՛ : Կավլա քօ ա՛զ
մասում պում օդա մասում խապէր տըտա պում, օդա
մասում տիւշիւմիշ տը պօ պում, օդա մասում ֆիքը
տըքըրը պում, համա կավլա քօ քեամիլ մա՛ռուվ պում
12 դըշդէդ մասումլիթիէ մը ալի քի տանի : Զիրա նուա
ա՛մ օդա ժը լիլըքէ տըպինըն պը պէ աշիքեար թարզ
քի , համա լը ուէ չաղէ ռու պէ ռու տէ պըպինըն ,
նուա մուխթար քի տըզանըմ, համա լը ուէ չաղէ չա-
վան քօ թէքմիլ պէմ զանըն , թէքմիլ տէ պըզանըմ:
13 Զիրա նուա աւ հա՛ր սըսէան տըմինը՛ . խման , ումուտ ,
մուհապէթ , համա մա՛զընէ ուանան մուհապէթ ա՛ :

ՍԻՐ 14

1 Լը տու մուհապէթէ հա՛ռըն , ժը րուհանի պախշի-
շանուա ղայրէթ պըքըն , իլլա ժը փէյղէմպէրլիթի քը-
2 րընուա : Զիրա պը ղարիպ զըմանան խապէր տայօղ պը
մա՛ռուվան խապէր նատա՛ լէ ժը Յօտէուա , զիրա քէօ
քի սահ նաքը՛ , համա աւ պը Րուհ սըրան խապէր տը
3 տա՛ : Համա փէյղէմպէրլիթի քըրօղ, ժը մա՛ռուվանուա
ժը պօյ մամուր պունէ ու շիրէթ քըրընէ ու տըլ փըռ-
4 սընէ խապէր տըտա՛ : Պը ղարիպ զըմանէ խապէր տայօղ
աւ խօ մամուր տըքը՛ , ու աւ քօ փէյղէմպէրլիթի տը-

5 քա՜, քիլիսաէ մամուր տըքա՜ ։ Էզ տը խուազըմ քօ հուն
հէմիան պը ղարիպ զըմանան խապէր պըտըն, համա իլլա
փէյղամպէրիթի պըքըն, զիրա փէյղամպէրիթի քըրօզ
ժը ղարիպ զըմանան խապէր տայօզ բէթըրա՜, մէկէր
թէրճիւմէ պըքա՜, հաթա քօ քիլիսա ժի մամուր պըպա՜ ։
6 Ու նուա՝ էյ պըրէան, էրքը ա՜զ ժը ոուա պէմ պը ղա-
րիպ զըմանան պը խապէր տամ, չը՞ ֆայտէ տէ պըքըմ
ժը ոուա, էրքը ժը ոուա խապէր նա՛տըմ, եա պը ֆէհմ
քըրըն քէլաման, եա պը զանի, եա պը փէյղէմպէրի-
7 թի, եա պը թալիման ։ Հէմ տա՛նկ տայօզ ճանըրզ
դըշդան պլիէ, էրքը տիւտիւկ, էրքը թամպուր, էրքը
ֆարգէ տա՛նկան նա՛քըն, չա՞վան տէ պէն նաս պուն,
պը տիւտիւկ, եա պը թամպուր հաթը փըֆ պուն ։
8 Զիրա էրքը պօրու ժի պէլլըսըզ տա՛նկ տա՛րխա՜, ժը
9 ճէնկուա քի՞ տէ հազըր պըպա՜ ։ Վուսան ժի հուն պը
զըման էրքը պը անկլէմիշ քէլաման խապէր նա՛տըն,
հաթը խապէր տան չա՞վան տէ ֆէհմ պըպըն, զիրա
10 պը հավա խապէր տան տէ պըպըն ։ Մէսէլա լը տընէ-
տաա աւ գաս թիւրլի տա՛նկան հա՛նա՜ ։ ու ժը ուան գաթ
11 նէքէ մանասըզ նըն՜ ։ Նուա էրքը գուվվէթէ տա՛նկէ
նըզանըմ, ա՜զ ժը խապէր տայօզուա աճէմի տըպըմ, խա-
12 պէր տայօզ ժի ժը մըռա աճէմի տըպա՜ ։ Վուսան ժի
հուն չըմա քօ ժը րուհանի պախշիշանուա ղայրէթքէ-
շըն, ժը պօյ մամուր պունէ քիլիսայէ ճէհտ պըքըն քօ
13 զէտա՜ պըն ։ Ժը պօյ ուիա աւ քօ պը ղարիպ զըմանան
խապէր տըտա՜, պըրա նըմէճ պըքա՜ քօ թէրճիւմէ ժի պը
14 քա՜ ։ Զիրա կավա քօ ա՜զ պը ղարիպ զըմանան նըմէճ
պըքըմ, րուհէ մըն նըմէճ տըքա՜, համա աքլէ մը պէ
15 մէյվէ ա՜ ։ Նուա չը՞ա՜, պը րուհ նըմէճ պըքըմ, համա
պը աքլ ժի նըմէճ պըքըմ, պը Րուհ իլահի պը խօյ-
16 նըմ, համա պը աքլ ժի իլահի պը խօյնըմ ։ Զըմա քօ
էրքը դու պը Րուհ պէրէքէթ պըքի, աւ քօ ճիէ նա-
զանտա ուօնըշտիա՜, չավան տէ Ամին պէժա՜ լը օխթա
Չըքըր տայինէ դա, չըմա քօ աւ կօթընէ դա ֆէհմ

17 նաքա՛ ։ Ձիրա պըռա դու գ̇անճ շըքըր տըտի , լաքին
18 պաշխասի մամուր նապա՛ ։ Շըքըր տըքըմ ժը Խօտէ
քօ ժը ո՛ հէմիան բէթըր պը զըմանան խապէր տըտըմ ։
19 Լաքին լը քիլիսէտա տը խուազըմ քօ պը ագ̇լ բէնճ
քէլաման պը պէժըմ՝ հաթա քօ ժը պաշխասիանուա
ժի շիրէթ պըքըմ ու նա քօ պը ղարիպ զըման տա՛հ
հազար սէօզան խապէր պըտըմ ։
20 Էյ պըրէան՝ պը ագ̇լ զառուք մա՛պըն , լէ լը քօթիիտա
21 զառուք պըն , համա լը ագ̇ըլտա թէմամ պըպըն ։ Լը
նօմօստա հաթիա՛ նըվիսանտըն քօ • Պը խալգ̇է հանուա
պը ղարիպ զըմանան ու պը ղարիպ լէվան տէ խապէր
պըտըմ, ու վուսան քօ տէ մըն կօտարի նա՛քըն , տը պէ
22 Բապապ ։ Նուա զըմանան ժը պօյ նիշան ըն , նա ժը պօյ
իթիգ̇աթլիան , լէ ժը պօյ իմանսըզան , լաքին փէյղէմ-
պէրիթի՝ նա ժը պօյ իմանսըզան , լէ ժը պօյ իթիգ̇աթ-
23 լիանա՛ ։ Նուա էրքը ճըվաթ հէմի լը եէք ճի պէն , ու
հէմի ժի պը ղարիպ զըմանան խապէր պըտըն , ու լը
ուէ պը գ̇էվըն նազանան , եախօտ իմանսըզան , տէ նա՞
24 պէժըն • Հուն տին պունա՛ ։ Համա էրքը հէմի ժի փէյ-
ղէմպէրիթի պըքըն ու լը հընտուռ իմանսըզ քի , եա-
խօտ նազան քի պը գ̇էվա՛ , ժը հէմիան թազիր տըպա՛
25 ժը հէմիան թէֆթիշ տըպա՛ , Ու լը տըլէ ուիտա վէշար-
թըն դըշդան աշիքեար տըպըն , ու ահվա լը սէր ռու-
յա խօ պը քէթընէ ժը Խօտէռա տէ սէճտէ պըքա՛ ,
ու տէ իգ̇րար պըքա՛ քօ՝ պըռա Խօտէ լը նավ ոտա՛ ։
26 Նուա չի՞ա՝ էյ պըրէան , կավա քօ լը եէք ճի դէնա՛
ճըվանտըն , ժը ո՛ հա՛ր եէքէ զապուռէ ուի հէյա՛ , թա-
լիմէ ուի հէյա՛ , ղարիպ զըմանէ ուի հէյա՛ , թէրճիւ-
մէ ուի հէյա՛ , հէմի ժի ժը պօյ մամուրիթիէ պըրա պը
27 պա՛ ։ Ու էրքը եէքէ պը ղարիպ զըման խապէր տըտա՛ ,
տըւոյան եախօտ փըռ սըսէան պըրա պըպըն , ու աւ
ժի պըրա պը նէվպէթէ պըպա՛ • ու եէքէ պըրա թէրճիւ-
28 մէ պըքա՛ ։ Համա էրքը թէրճիւմէ քըրօզ թուննա՛պա՛
լը քիլիսէտա պըրա հըսքօթ պըպա՛ աւ ժը խօռա ու ժը

29 խօտէռա պրա խապէր պըտա՜ ։ Համա փէյղէմպէրան տը-
տօյան , եախօտ սըսէան պրա խապէր պըտըն , ու աուէ
30 տընան պրա թէֆթիշ պըքըն ։ Լէ էրքը ժը ռօնըշդօղան
պաշգասիռա դըշդ քի պէ աշիքեար պուն , ավուլին
31 պրա հըսքօթ պա՜ ։ Զիրա հուն հէմիան եէքա եէք տը-
քեարըն փէյղէմպէրիթի քըրընէ , հաթա քօ հէմիան
32 հին պըն ու հէմիան լը տըլ պէնա՜ փըռուս պուն ։ Հէմ
րուհէ փէյղէմպէրան ժը փէյղէմպէրանռա իթաաթ տը-
33 քա՜ ։ Խօտէ խօտէէ նիզամնըզլիթիէ նընա՜ , լէ է սէլամէ-
թէ , չավան քօ լը հէմի քիլիսաէ աղիզան ։
34 Ժընա ո՛ լը քիլիսանտա հըսքօթ պըն , չըմա քօ ժը
ուանռա րուսղաթ թունընա՜ ժը խապէրտանռա , լէ միւ-
35 թէհ պըպըն , չավան քօ նօմօս ժի տէժա՜ ։ Համա էրքը
դըշդ քի հին պուն տը խուազըն , լը մալ ժը մէրէ խօ
պրա փըռսքըն , զիրա լը նավ քիլիսանտա ժը ժընան-
36 ռա պըպա՜ խապէր տան ։ Մէկէր քէլամուլահէ ժը ո՞
37 ռապու , եախօտ թա՜նէ ժը ո՞ռա կէյա ։ Էրքը եէքէ
թախմին տըքա՜ քօ աւ փէյղէմպէր ա՜ , եախօտ րուհա-
նի , պրա ճանճ պըզանըպա՜ քօ մը չըքօ ժը ռուա նը-
38 վիսանտ թէնպիհէ խօտէ նա՜ ։ Համա էրքը եէքէ նըզա-
39 նա՜ պրա նըզանը պա՜ ։ Նուա էյ պըրէան փէյղէմպէրիթի
քըրընէ ղայրէթ պըքըն , ու պը զարիպ զըմանան խա-
40 պէրտան ժի մէ՛ն մա՜քըն ։ Ու հա՜ր դըշդ պը մահջու-
լիթի ու պը նիզամ պրա պըպա՜ ։

ՍԷՐ 15

1 Ու էյ պըրէան՝ ժը ռուա նիշան տըտըմ աւ ինճիլէ՝
քօ մը ժը ռուա վաղ քըր , աւ քօ ո՛ ճապուլ քըրըն ,
2 հէմ լը ուիտա քօ տը սա՜քընըն ։ Քօ պը աուի խէլաս
ժի տըպըն , էրքը պը կըրըն աւ քէլամէ՝ չավան քօ մը
ժը ռուա վաղ քըր , մէկէր քօ լը նաֆիլէ ճիտա հուն
3 հաթը իման անին նըննըն ։ Զիրա ավուլ մը ժը ռուա
թէսլիմ քըր աուի քօ մը ժի ճապուլ քըր , Էրքը իսա

4 ժը պօյ կիւնէէ մա̃ մըր լը կօրա քըլթէպան ։ Ու էրքը
հալթը տէֆն պուն ու լը ռօյա սըսէան գըյամ քըր՝
5 լը կօրա քըլթէպան ։ Ու էրքը ժը նէփասուա խույա ու-
6 բաշէ ժը տուանըտահանուա ․ Ու բաշէ ժը բէնճ սա̃տ
պըրէանուա զէտա̃ լը եէք ճիտա խույա , ժը ուան փը-
ուան հալթա նուա հա̃նա̃ , ու հընըքան ժի լը խա̃վտա
7 ջունա̃ ։ Ու բաշէ խույա ժը ներգուպուա , ու բաշէ ժը
8 րէսուլան հէմիանուա ։ Ժը բաշէ հէմիան ոգա ժը էտնա
9 քիուա ժը մըռա ժի խույա ։ Ջիրա ա̃ղ ժը րէսուլան ժը
հէմիան էտնա մա̃ , քօ րէսուլ կօթընուա լայիգ ժի նը-
10 նըմ, չըմա քօ քիլխասէ խօտէ մը գավարանտ ։ Համա
ա̃ղ չը՞քը մա̃՝ պը ինայէթէ խօտէ մա̃ , ու ինայէթէ
տուի քօ լը սէր մընա̃ պալթալ դըշդ քի նա̃պու , լէ
ժը ուան հէմիան փըռ ա̃ղ խապըթըմ, ու նա քի ա̃ղ,
11 լէ ինայէթէ խօտէ քօ պը մըռա պու ։ Նուա կէրէք ա̃ղ,
կէրէք ուան ահվա մա̃ վաղ քըր , ու ո ահվա իմանանին ։
12 Ու էրքը իսա դէ վաղ պուն քօ ժը մըրիան գըյամ
քըրիա̃ , չավա՞ն ժը ո՛ հընըքան տըպէն ․ Էրքը գըյա-
13 մէ մըրիան թուննա̃ ։ Ու էրքը գըյամէ մըրիան թուննա̃,
14 վուսանա̃ իսա ժի գըյամ նա̃ սա̃նտի ա̃ ։ Ու էրքը իսա
գըյամ նա̃ սա̃նտի ա̃ վուսանա̃ վաղէ մա̃ պօշա̃ , ու
15 իմանէ ո ժի պօշա̃ ։ Ու ա̃մ ժի տա̃րավ չահիտէ խօտէ
դէնա̃ տիթըն ․ զիրա ժը տա̃ր հագէ խօտէ մա̃ չէհա-
տէթի քըր՝ քօ իսա ժը մըրիան ռաքըր , քօ պըռա
տուի ժը մըրիան ռա նա̃ քըր , էրքը մըրիան գըյամ
16 նասդինըն ։ Ջիրա էրքը մըրիան գըյամ նաս դինըն ,
17 իսա ժի գըյամ նա̃ սա̃նտիա̃ ։ Ու էրքը իսա գըյամ
18 նա̃ սա̃նտիա̃ իմանէ ո պալթալա̃ ։ Ու հուն ՝հէժա լը
կիւնէյ խօտանա̃ , վուսան ժի պը իսա լը խա̃վտա ջուն-
19 տօղան հէլաք պուն ։ Էրքը թա̃նէ ժը պօյ էօմրէ հան
ժը իսառա մա̃ ումուտ քըրիա̃ , ա̃մ ժը հէմի մա̃ռու-
20 վան զէտա̃ սէֆիլ ըն ։ Համա նուա իսա ժը մըրիան գը-
յամ սա̃նտիա̃ , մէյվէէ ավուլինէ լը խա̃վտա ջունտօ-
21 ղան ա̃ ։ Ջիրա չըմա քօ պը մա̃ռուվ պու մըրըն , պը

22 մա̆ռուվ ժի գըյամէ մըրիան ։ Զիրա չավան քօ պը
Ադամ հէմիան տը մըրըն ․ վուսան ժի պը Իսա հէմիան
23 տէ պը ժին ։ Լաքին հա̆ր քա̆ս լը սըրաէ խօտա , մէյ֊
վէէ ավուլին Իսա , բաշէ ուան քօ ա Իսա Նա̆ ոխթա
24 հալթընէ ուի ։ Ժը ուէ բէվա̆ դէ ախըր , կավա քօ փա̆֊
տիշահիթի տէ պըտա̆ լը տէսթէ Խօտէ ու Պավ , կավա
քօ պաթալ պըքա̆ հէմի սալթանաթ ու հիւքիւմէթէ
25 ու հա̆ր գուվվէթէ ։ Զըմա քօ ժէռա լազըմ ա̆ փատի֊
շահիթի քըրըն , հաթա քօ հէմի տըժմընէդ խը լը պըն
26 լընկէ խօ տէյնա̆ ։ Տըժմընէ բաշին քօ տէ պաթալ պը֊
պա̆ մըրընա̆ , զիրա քըլթէպ տըպէ , Հա̆ր դըշդ լը պըն
27 լընկա ուի տա իթաաթ քըրըն ։ Լաքին կավա քօ տը
պէ ․ Հա̆ր դըշդ ժէռա իթաաթ պուա̆ , մալումա̆ քօ
ժը աուի պաշգա քօ հա̆ր դըշդ ժէռա տա իթաաթ
28 քըրըն ։ Ու կավա քօ հա̆ր դըշդ ժէռա թապի պըպա̆ ,
ուէ չաղէ Գուռ պըխօ ժի ժէռա տէ թապի պըպա̆ ,
ժը աուա քօ հէմիան տա ժէռա իթաաթ պուն , վու֊
սան քօ Խօտէ պըպա̆ հէմի ու լը Նավ հէմի դըշդան ։
29 Էրքը Նա , տէ չը՞ պըքըն ուան քօ ժը պօյ մըրիան դէնա̆
թահֆիլ պուն , էրքը գաթ մըրիան տէ գըյամ նա̆ս֊
դինըն , վուսանա̆ չըմա՞ ժը պօյ ուան դէնա̆ թահֆիլ
30 պուն ։ Էմ չը՞մա լը հա̆ր սաաթէ լը Նատամէթէտա տը
31 դէվըն ։ Շահիտ դինըմ աւ իֆթիխարէ մըն քօ լը սէր
ո հէյա̆ պը Իսա էլ Մէսիհ պը Րապպէ մա̆ քօ հա̆ր
32 ռօ տը մըրըմ ։ Էրքը ա̆զ լը Եփեսոստա պը թարզա մա̆֊
ռուվան պը ճանավարան ճէնկլէշմիշ պում ժը մըռա
չը՞ ֆայտէ , էրքը գըյամէ մըրիան թուննա̆ , ա̆մ պը֊
33 խուն ու վէխուն , զիրա սըպէ ա̆մ տը մըրըն ։ Մա̆ էն
խաբանտըն , քօթի իւլֆէթան՝ խույէ գանճ խարապ
34 տըքըն ։ Պը սատադաթէ հէշար պըն , ու կիւնէ մա̆քըն ․
չըմա քօ ժը ա՛ հընըքանռա իլմէ Խօտէ թուննա̆ , ժը
պօյ ա՛ շա̆րմ քըրընէ տըպէմ ։
35 Համա եէքէ տէ պէժա̆ էրքը՝ Մըրիան չա̆՞վան տէ
36 գըյամ պըտինըն , ու պը չը՞ կօվտայէ դէն ։ Էյ ագըլ֊

տըղ՝ դու աւ քօ դօվ տըքի, երքը նա՛ մըրա՛ նա՛ ժի ։
37 Ու աւ քօ դօվ տըքի, նա քի աւ կօվտա քօ դօվ տը-
քի տէ չին պըպա՛, լէ չըփլախ հապ քի․ երքը է կէ-
38 նըմ պա՛ ու երքը է պաշխա դօվ քի ։ Ու Խօտէ ժէ-
ւա կօվտա տըտա՛ չավան քօ տը խուազա՛, ու ժը
39 հա՛ր եէք դօվըւա մախսուս կօվտա խօ ։ Հա՛ր կօվտա
եէք կօվտա նընա՛, լէ կօվտա մա՛ռուվ պաշխաա՛, ու
կօվտա տավարան պաշխա, է մահսիան ժի պաշխա ու
40 է դա՛յուան պաշխա ։ Ազիւմանի կօվտան ժի հա՛նա՛, տիւ-
նեավի կօվտան ժի․ լաքին չէրէֆէ ազիւմանի պաշխաա՛
41 ու է տիւնեավի պաշխա ։ Շէրէֆէ դավէ պաշխա ա՛,
չէրէֆէ հիվէ պաշխա ա՛․ ու է ըսթէրան պաշխա, ու
42 ըսթէր ժը ըսթէրէ լը չէրէֆտա պաշխա ա՛ ։ Ու գըյա-
մէ մըրիան ժի ահվա ա՛, կօվտա պը չիւրիւկիթիտա դէ
43 դօվ պուն ու պէ չիւրիւկիթի գըյամ տիսթինա՛ ։ Լը
պէ չէրիֆիթիտա դէ դօվ պուն, ու լը չէրէֆտա գը-
յամ տիսթինա՛, պը զայիֆիթիտա դէ դօվ պուն, ու
44 պը գուվվէթ գըյամ տըրատինա՛ ։ Նէֆսանի կօվտա դէ
դօվ պուն ու րուհանի կօվտա գըյամ տիսթինա՛․ Նէֆ-
45 սանի կօվտա հէյա՛ ու րուհանի կօվտա ժի հէյա՛ ։ Հէմ
ահվա հաթիա՛ նըվիսանտըն, Մա՛ռուվէ ավուլին Ադամ
նէֆսանի ճան պու, Ադամէ բաշին հայաթ տայօղ Րուհ
46 պու ։ Լաքին ավուլ րուհանի նընա՛, լէ նէֆսանի ա՛, ու
47 րուհանի ժը ուի բաշէ ա՛ ։ Մա՛ռուվէ ավուլին ժը ար-
տէ ժը ախ պու, մա՛ռուվէ իքինճի ժը ազիւման Րապպ
48 ա՛ ։ Ջավան պու ժը ախէ վուսան ժի ուան քօ է ախէնա՛,
ու չավան ազիւմանի վուսան ժի ուան քօ է ազիւման
49 ըն ։ Ու չավան քօ քիսվէթէ ա ախէ ա՛մ օրկըրթիա՛,
50 քիսվէթէ է ազիւմանի ժի ա՛մ տէ օրկըրըն ։ Համա ուխա
տըպէժ՝ էյ պըրէան, քօ թէն ու խույն լը փատիշահի-
թիէ ազիւմանեան նըքեարըն վարիս պուն, ու նա՛ ժի
չիւրիւկիթի լը չիւրիւկօրզիթիտա գատիր ա՛ վարիս
պուն ։
51 Վահա ժը ռուա սըր քի տըպէժ, Էմ հէմէան տէ լը

խըմվէ նըճըն , լաքին ըմ հէմի ժի տէ թէպտիլ պըն ։
52 Ղաֆիլ լը կօրա ջահվ վէքըրըն ու կըրթընէ , լը ոխթա
փըֆ պունէ պօրուէ բաշինէ ․ չըմա քօ պօրու տէ պէ
փըֆ պուն ու մըրիան տէ դըյամ պըսթինըն պէ չի֊
53 րուկիթի ու ըմ ժի տէ թէպտիլ պըն ։ Ջիրա լազըմա̆
քօ չիւրուկ կօվտաէ հան պէ չիւրուկիթի օրկըրա̆ , ու
54 մըրըն կօվտաէ՝ նա̆ մըրիթի օրկըրա̆ ։ Համա կավա քօ
աւ մըրըն կօվտա նա̆ մըրիթի օրկըրա̆ , ու աւ չիւրուկ
պէ չիւրուկիթի օրկըրա̆ , ուէ չաղէ տէ թէմամ պըպա̆
աւ սէօզ քօ հաթիա̆ նըվիսանտըն , Էրքը մըրըն լը ֆաթ֊
55 հիթիտա ղարք պու ։ Էյ մըրըն , լը՞ քու ա̆ տէրզիէ բէ֊
վատանէ դա , Էյ թըրպ լը՞ քուա̆ ֆաթհիթիէ դա ։
56 Տէրզիէ բէվատանէ մըրընէ կինէ ա̆ , ու գուվէթէ
57 կինէէ նօմօս ա̆ ։ Լաքին շըքըր ժը Խօտէուա քօ ժը մա̆֊
ուա ֆաթհիթի տըտա̆ պը տէսթէ Րապպէ մա̆ Իսա Էլ
58 Մէսիհէ ։ Նուա Էյ պըրէյ մըն տէլալիան , մէօհքըմ պըն
մա̆ լը պըթըն տայիմ լը շըղուլէ Րապպտա զէտէ
պըն , ու պըզանըն քօ զահմէթէ ո՛ պը Րապպ նա֊
ֆիլէ նընա̆ ։

ՍԷՐ 16

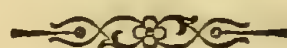
1 Համա ժը պօյ ադիզան ժը պօյ սաատգա ճըվանտը֊
նէ չավան քօ ժը քիլիսաէ Գաղատիանուա թէնպիհ տաա
2 հուն ժի վուսան պըքըն ։ Լը հէմի ուօյէդ եէք շէմուան
ժը ո հա̆ր եէք , չըքօ ժը տէսթէ ո՛ դէ պը ճէմ քըրը֊
3 նէ պըրա լը ճէմ խօ տէյնա̆ ։ Քօ նա̆ պա̆ կավա քօ ա̆զ
պէմ ուէ չաղէ ճըվանտընան պըպըն , ու կավա քօ ա̆զ
պէմ , պը քէուա քօ հուն մինասիպ տին , ուան պը
մէքթուպան տէ պը շէյինըմ , հէտիէէ ո՛ լը Գուտսէ
4 պըրընէ ։ Ու Էրքը ջուանտընէ մըն ժի մինասիպ պա̆ , պըրա
5 պը մըուա հա̆ուըն ։ Համա ա̆զ ժը ռուա տէ պէմ կավա
քօ ժը Մակէդօնիայէ պը պըհուրըմ ․ զիրա ժը Մակէ֊
6 դօնիաէ տը պըհուրըմ ։ Ու գապիլա̆ քօ լը պա ո պը֊

մինըմ, եախսուտ զըվըսթան ժի պը պըհուրինըմ, քօ
7 հուն ա̆զ ռէվլի պըքըն, լը քօ քի ա̆զ տէ պըջում։ Ջը-
մա քօ ա̆զ նա̆ խուազըմ նուա ո սյրէթի պըմինըմ,
լաքին ումուտէ մըն հէյա̆ քօ զէման քի լը պա ո պը-
8 մինըմ. էրքը իզնէ Խուտէ պըպա̆։ Լաքին ա̆զ հաթա լը
9 Պէնտէկոստէտա լը Եփէսոստա տէ պըմինըմ։ Ջիրա ժը
մըռա տա̆րիքի մա̆զըն ու ֆայտէլի հաթիա̆ վէքրուն, ու
փըռ գ̇արշի սա̆քընանտօղան հա̆նա̆։
10 Նուա էրքը Տիմոթէոս պէ, մէզա̆քըն քօ լը պա ո
պէթըռս պըպա̆. ջիրա աւ շըղուլէ Խուտէ տը շըղուլա̆,
11 չավան քօ ա̆ժի։ Նուա նա̆պա քօ աուի եէքէ սէր-
հէվտա̆ պըքա̆, լէ պը սէլամէթէ աուի լը ռէ տէյնըն,
քօ ժը մըռա պէ, չըմա քօ ա̆զ պըռէան թա̆վ ժէռա
12 պէքըլէմիշ տըքըըմ։ Համա ժը պօյ Ապօղօս պրէ, մը
փըռ ժէռա լավա քըր, քօ ժը ռուա պէ պը
պրէան թա̆վ. համա նուա հաթընէ գ̇աթ տըլէ ուի
թուննա̆ պու, համա տէ պէ քինգա մինասիպ ոլթ
պըպինա̆։
13 Հէշար պըն, լը իմանտա պը սա̆քընըն, ճէսուր պըն,
14 փէթ պըն։ Հա̆ր դըշդէ ո պը մուհապէթ պա̆։
15 Ժը ռուա լավա տըքըմ՝ էյ պրէան, մալա Ստեփա-
նոսէ հուն տըզանըն, քօ մէյվէէ ավըլընէ Աքայիաիա̆.
ու աւ խօ ժը պօյ խըզմէթէ ազիզան թային քըրըն։
16 Քօ հուն միւթէհ պըպըն ժը վուսան մա̆ռուվանռա,
ու ժը աւ հէմիանռա քօ պը մա̆ռա թա̆վ տը շըղուլա̆
17 ու տը խապըթա̆։ Էզ փըռ շազ պում լը սէր հաթը-
նէ Ստեփանոսէ ու Փօրտունատոսէ ու Աքայիկոսէ, քօ
18 դէմանիէ ո՛ ուան դըժը քըրըն։ Ջիրա րահաթ քը-
րըն ճանէ մըն ու է ո. Նուա վուսան մա̆ռուվան
նաս քըն։
19 Սըլավան տըքըն ժը ռուա քիլիսաէդ Ասիայան.
փըռ սըլավան տըքըն ժը ռուա պը Բապը Ակիւղասէ
ու Պրիսկիղաէ, լը մալա ուանտա պուն պը թէվլի
20 քիլիսաէ։ Սըլավան տըքըն ժը ռուա հէմի պրէան,

սըլավան պըքըն ժը հըմվուտուանուա պը ապիղ
ուամիան ։
21 Սըլավէ հան պը տէսթէ մըն է Պօղոսէ ա̆ ։ (22) Էրքը
եէքէ Րապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհէ նա հուպինա̆ , անա-
23 թէմա մարանաթա պըպա̆ ։ Ինայէթէ Րապպ իսա էլ
24 Մէսիհէ պը ուա պըպա̆ ։ Մուհապէթէ մըն պը ո՛ հէ-
միան պըպա̆ պը իսա էլ Մէսիհ . Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԻՔԻՆՃԻ
Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ
ԺԸ ԿՈՐՆԹՈՍԼԻԱՆՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս պը իղնէ խօտէ Րէսուլէ Իսա էլ Մէսիհէ ու
Ցիմոթէոս պրէ, լը Կորնթոստա պուն ժը քիլիսաէ խօ-
տէուա ու լը Աքայիատա պու ժը հէմի ազիզանուա ։
2 Նիայէթ ու սէլամէթ ժը խօտէ ժը Պաւէ մա՛, ու ժը
Րապպ Իսա էլ Մէսիհէ ։
3 Մուպարէք պըպա՛ խօտէ ու Պաւէ Րապպէ մա՛ Իսա
էլ Մէսիհէ, Պաւէ մէրհամէթան ու խօտէէ հէմի տըլ
4 փըուսան ։ Աւ քօ տըլէ մա՛ տը փըուսա՛ն լը Նաւ հէմի
սըխլէթէ մա՛, քօ ա՛մ գ֊ատիր պըն տըլէ ուան փըու
քըրըրնէ քօ լը Նաւա սըխլէթէնա՛, պը աւ տըլ փըուսը-
նէ քօ պը աուի ա՛մ դ֊էնա՛ տըլ փըուսըն ժը խօտէ ։
5 Ջիրա չավա՛ն քօ էլէմէ իսաէ լը սէր մա՛ փըու պուն,
վուսան ժի պը տէսմէ իսա տըլ փըուսընէ մա՛ ժի փըու
6 տըպա՛ ։ Ու էրքը ա՛մ սըխլէթ պըքշինըն, ժը պօյ տըլ
փըուսըն ու խէլասէ ո՛ ա՛, քօ ինճրա տըպա՛ պը սապը
քըրըրնէ, ժը աւ էլէմանուա պը ուան քօ ա՛մ ժի էլէմ
7 տըքշինըն ։ Ու ժը պօյ ո՛ ումուտէ մա՛ գ֊ավիա՛, չըմա
քօ ա՛մ տը զանըն, էրքը չավա՛ն քօ ժը էլէմանուա իշ-
8 հադ֊ըն, վուսան ժի տըլ փըուսընուա տէ պըպըն ։ Ջիրա
էյ՛ պրէան լը Ասիատա լը սէր աւ էլէման քօ ժը մա՛ուա
գ֊ավմին ա՛զ Նա խուազըմ քօ հուն նա՛ տան պըն․ էրքը
ժը Թադ֊աթէ մա՛ զէտա՛ ա՛մ կըրանիթի քըշանտըն, հա-
9 թա քօ ա՛մ ժը էօմրէ խօ ժի պէ ումուտ պուն ։ Լաքին

լը մն̆ լը խօտա սիճիլէ մըրընէ հն̆պու , հաւթա քա ա̆մ
ժը խօւա կիւվէնմիշ նն̆պըն • լէ ժը խօտէւա քօ մը-
10 րիան սաղ տըքն̆ ։ Ալ քօ մն̆ ժը վուսան մն̆ղըն մըրըն
11 քի խէլաս քըր ու լսէլաս տըքն̆ ։ Ժը աուի ա̆մ ումուա
տըքըն քօ հէժա տէ խէլաս պըքն̆ • ժը պօյ մն̆ պուն
պը եարտուժէ նըմէճէ ո՛ • քօ ժը սա̆մէտէ նըմէճէ փը-
ւան ժը պօյ աւ ինայէթէ քօ ժը մն̆ւա պու , փըւան
ժը պօյ մն̆ շըքըր պըքըն ։
12 Ջիրա իֆթիխարէ մն̆ ուխա ա̆ , շահատէթէ ղամիրէ
մն̆ , քօ ա̆մ լը պա̆ր խօտէ պը խիւլիւսի փա̆ք ու պը սատէ
տըլ ու նա՛ պը իլմէ ճիամանի քի , լէ պը լութֆէ խօտէ
13 լը տընէտա ա̆մ կէչըմիշ քըր , իլլա լը ճէմ ո՛ ։ Ջիրա ա̆մ
պաշգ'ա գըշգ քի ժը ուա նա նըվիսըն , լէ աւ քօ հուն
տը խօյնըն ու նաս տըքըն • ու ա̆ղ ումուա տըքըմ քօ
14 հաւթա բաշէ հուն տէ նաս քըն ։ Ջաւան քօ փըռ հըն-
տըք հուն մն̆ նաս քըրըն • քօ ա̆մ իֆթիխարէ ո նն̆ ,
չավան քօ հուն ժի ա մն̆նն̆ լը ռօյա Բապպ Մէսիհէ ։
15 Ու պը իթիգ'աթէ հան մը տը խօսա աւէուլ ժը ուա
պէմ , հաւթա քօ հուն ժը իքինճի քէրէմէւա լայըգ պը-
16 պըն ։ Ու ժը ո՛ լը Մակեդոնիաէ պը պըհուրըմ , ժը Մա-
կեդոնիաէ տիսա ժը ուա պէմ • ու ժը ո ռէվլի պըմ
17 լը աւիէ Եէհուտիսթանէ ։ Նուա կաւա քօ մը ուխա
տիւշիւմիշ քըր , աճապ մը սըվըրգիթի՞ քի քըր , եախօտ
աւ քօ ա̆ղ տիւշիւմիշ տըպըմ պը թարղա ճիամանի՞է
ա̆ղ տիւշիւմիշ պըպըմ , քօ ժը աւիէ մըն , պէլի՝ պէլի ,
18 ու նա նա՛ պըպա̆ ։ Համա խօտէ էմինն̆ քօ սէօղա մն̆
19 քօ ժը ուա կիյա , պէլի պու ու նա՛ նա պու ։ Ջիրա պը
մն̆ , եանի մըն , ու ժը Սիղուանոսէ ու ժը Տիմոթէոսէ լը
նավա ո՛ հաւթը վաղ պուն գուէ խօտէ իսա էլ Մէսի-
հէ , պէլի պու , ու նա՛ նա պու , լէ լը ուխտա պու ,
20 պէլի ։ Ջիրա հա̆ր չը փ'ասս քօ վատէ խօտէ հէյա̆ լը
ուխտա Պէլի ու լը ուխտա Ամին ա̆ , ժը պօյ ճէլալէ խօ-
21 տէ պը տէսթէ մն̆ ։ Ու մն̆ պը ո՛ թա̆վ լը իսատա
22 սապիթ քիրօղ ու մն̆ մէսհ քէրօղ խօտէ ա̆ ։ Ալ քօ մն̆

մէօհր ժի քըր , ու լը տըլէ մա̆տա տա կէրա̆վէ րուհէ ։
23 Լաքին ա̆զ ժը խօռա խօտէ շահիտ տը կըրըմ, քօ ժը
պօյ ո՛ գ̇այըրմիշ քըրըընէ ա̆զ լը կօրնթօսէ նա̆ հաթըմ․
լաքին նա քօ լը սէր իմանէ ո՛ ա̆մ հիւքիւմտարըըք
տըքըն , լէ ժը շաղիթիէ ռուա ա̆մ եարտըմչինա̆ ։ զիրա
հուն լը իմանտա տը սա̆քընըն ։

ՍԷՐ 2

1 Ու մը ժը խօռա ուիա մինասիպ տի քօ ժը ռուա տի-
2 աս պը գ̇ասավէթէ նէյիմ ։ Զըմա քօ էրքը ո՛ ա̆զ պը
գ̇ասավէթ տըքըմ հէնի աւ քի ա̆ քօ տէ մըն շաղ պը-
քա̆ ․ էրքը նա աւ քօ ժը մըն գ̇ասավէթ տըքշինա̆ ։
3 Ու ուիա մը նըվէսանտ քօ նապա̆ կավա քօ պէմ գ̇ա-
սավէթ պըքշինըմ ժը ուան , ժը քօ քու լազըմա̆ ժը
մըռա շաղ պուն , զիրա լը սէր ո կէմիան կիւվէնմիշ
4 տըպըըմ, քօ շաղիթիէ մըն ժը ո՛ հիմէանռա ա̆ ։ Զիրա
ժը փըռ սըխլէթան ու ժը սըխընթիէ տըլ՝ ժը ռուա պը-
փըռ հէսթրան մը նըվխասնտ․ նա քի հուն պը գ̇ասա-
վէթ պըն , լէ քօ պըղանըն աւ մուհապէթէ մընէ փըռ
քօ լը սէր ո հէյա̆ ։
5 Ու էրքը եէքէ տա գ̇ասավէթ քըրըն ․ մը նա տա̆
գ̇ասավէթ քըրըն , լէ քօ ժը ալի քի , հաթա քօ ժը
6 ո հէմիանռա կրանիթի նա̆ պըմ ։ Պաս ա̆ ժը վուսան
7 մա̆ռուվռա աւ ղաղէպ՝ քօ ժը փըռան պու ։ Նուա լը
զըտա ուի՝ լազըմա̆ ժը ռուա ժէռա պախշ քըրըն՝ ու տըլ
փըռս քըրըն , քօ նա̆ պա̆ վուսան մա̆ռուվ ժը փըռ գ̇ա-
8 սավէթէ ղարք պա̆ ։ Նուա ժը ռուա լավա տըքըմ քօ լը
9 սէր ուի մուհապէթէ խօ գ̇ավի պըքըն ։ Զիրա հէման
քը պօյ ուի ժի մը ժը ռուա նըվխասնտ , քօ ո պը ճէռը-
պանտընէ պըղանըմ, քօ լը նավ հիմի դըշդան հուն
10 միւթէհ ըն ։ Ու ժը քէռա քօ հուն պախշ տըքըն դըշդ-
քի , ա̆ժի տըքըմ, զիրա էրքը ա̆ժի չը քօ պախշ պը-
11 քըմ ժը պօյ ո՛ ա̆ ժը ալիէ իսա ։ Քօ նա̆ պա̆ ժը Շէյ-

դանէ ա̆մ ալթ պապըն , զիրա ա̆մ ֆ̇ասմէ ուի նա̆ղան
նընըն ։
12 Նու ա կավա քօ ա̆ղ լը Տրովադայէ կհյամ ինճիլէ
իսաէ վադ քըրընէ , ժը Րապպ ժը մըռա տա̆րիքի հաթը
13 պու վէպուն ։ Լը րուհէ մըտա րահաթէ մըն թունըա̆
պու , Ջըմա քօ պրէյ մըն Տիտոս է մը լը վէ նա̆տի , լէ
ժը վան պը ճիյէ պունէ լը Մակէդոնիաէ չում ։
14 Լաքին շըքըր ժը Խօտէռա քօ տայիմա ֆաթհօղ տը-
քա̆ պը իսա , ու պընա տուինաս քըրընէ պը մա̆ աշի-
15 քէար տըքա̆ լը հէմի տա̆ր ։ Զիրա ա̆մ լը պա̆ր Խօտէ պի-
16 նա խօշ է իսանա̆ , լը նավ հէլաք պունան ։ Ժը հըր-
քանուա ժը պօյ մըրընէ պընա մըրընէ , ժը հըրըքանուա
ժը պօյ հայաթէ պընա հայաթէնա̆ ա̆մ, ու ժը դըշդէ
17 հանուա քի՞ ֆ̇ատիր տըպա̆ ։ Զիրա ա̆մ օդա փըռուան լը
քէլամուլահէտա տէք ու տօլապան քըրօղ նըրնըն , իլլա
օդա ժը խուլլուսէ փաք , իլլա օդա ժը Խօտէ՝ լը պա̆ր
Խօտէ պը իսաէ ա̆մ խապէր տըտըն ։

ՍԷՐ 3

1 Տա̆ր տըտը՞ն տիսա ա̆մ խօ հավալա քըրընէ՝, եախօտ
օդա հըրըքան լազըմա̆ ժը մա̆ռա մէքթուպէ հավալա
2 քըրընէ՝ ժը ուա , եախօտ ժը ո՛ ։ Լը տըլէ մա̆տա հա-
թը նըվիսանտըն , ժը հէմի մա̆ռուվան հաթը նաս պուն
3 ու հաթը խօնըտան մէքթուպէ մա̆ հուն ըն ։ Պը մալում
պունէ քօ հուն մէքթուպէ իսանըն պը խըզմէթէ մա̆ ,
նա պը մուրէքքէպէ հաթը նըվիսանտըն , լէ պը Րուհէ
սաղ Ալլահէ , նա լը սէր թախթայէ դէվըրին , լէ է տըլ
4 լը սէր թախթայէ ճէսատին ։ Ու ահվա իթիմաթէ մա̆
5 հէյա̆ լը սէր Խօտէ պը տէսմէ իսա ։ Նաքի ա̆մ ժը խօ
դըշդէքի՝ օդա ժը խօ ժը տիւշիմիշ պունէ ֆ̇ատիր ըն ։
6 Իլլա ֆ̇ատիր պունէ մա̆ ժը Խօտէ ա̆ ։ Քօ մա̆ ֆ̇ատիր
ժի քըր խըզմէթճիյէ ահտա նու պունէ , նա է նըվիսէ ·
լէ է Րուհէ , զիրա նըվիս տը ֆ̇ուժա̆՝ համա Րուհհա-

7 յաթ տըտը ։ Նուա երքը լը սէր դեվըր պը Նըվիս հա-
թը քօլա՛ խըզմէթէ մըրընէ պը ճէլալ պու, քօ դու-
ռէդ Իսրայէլէ գատիր Նա պուն լը ռույա Մուսայէ
Նըհէռթընէ, ժը պօյ ճէլալէ ռույա ուի քօ տէ պաթալ
8 պը պանա ։ Էրքը վուսանա՝ խըզմէթէ Րուհէ չա՞վան տէ
9 հէնի փըռ պը ճէլալ Նապա ։ Ջիրա երքը խըզմէթէ ա-
զապէ, պը ճէլալ պու, չը՞ դաս հէնի փըռ խըզմէթէ
10 սատադաթէ պը ճէլալ տէ պըպա ։ Ջիրա աւ քօ պը
ճէլալ պու, լը ալիյէ հան պը ճէլալ Նըմա, ժը սէմէտէ
11 ղայէթ ճէլալէ ։ Ջիրա երքը աւ քօ տէ պաթալ պըպանա
պը ճէլալ պու չը՞ գաս բէթըր աւ քօ տըմինա, պը
12 ճէլալ լազըմա պուն ։ Նուա երքը ահվա ումուտէ մա
հէյա՝ պը փըռ ճէսարէթէ ամ տըջուն լը սէօզա խօտա ։
13 Ու Նա քօ ոդա Մուսա քօ լը սէր ռույա խօ խէլի
տը ավէթը պու, հաթա քօ դուռէ Իսրայէլէ, լը բա-
չէ աւ ճէլալ քօ տէ պաթալ պըպանա մէզա Նաքըն ։
14 Ջիրա աքլէ ուան դուր պու, չըմա քօ հաթա լը ռօ-
յա հան աւ խէլի տը սաքընա լը սէր խօնտանէ ահտա
դեվըընէ ․ ու Նայէ հալանին, չըմա քօ պը Իսա դէ պա-
15 թալ պուն ։ Լէ հաթա լը ռօյա հան կավա քօ Մուսա-
յէ տը խօյնըն՝ լը սէր տըլէ ուան խէլի քի տը սաքընա ։
16 Համա քինկա քօ լը Րապպ վէկէռըն աւ տէ պէ հալա-
17 Նին ։ Ու Րապպ Րուհ ա, ու լը քօ քի Րուհա Խօտէ
18 հէյա լը ուէ ազատիթի հէյա ։ Համա ամ հէմիան, պը
պէ Նըխափթըն ռու ճէլալէ Խօտէ ոդա լը լէլըքտա պը
սէյր քըրընէ՝ հէման լը աւ սուրէթէտա ոդա ժը Րու-
հէ Խօտէ, ժը ճէլալէ ճէլալ թէպտիլ տըպըն ։

ՍԷՐ 4

1 Ժը պօյ ուիա խըզմէթէ հան լը մատա պը հապու-
Նէ լը կօրա մէրհամէթ պունէ ժը մատա՝ ամ աճիզ Նա-
2 պըն ։ Իլլա պը տըղիդա դըշդէ րէզալէթէ պը րէտ քը-
րընէ պըֆէնտ ամ Նաջուն ․ հէմ լը քէլամէ Խօտէտա

ա̆մ հիլէ թա̆վ նաքըն · լէ լը հուղուրա խօտէ ոդա աշխ֊
քեար պունէ տօղրիթիէ ա̆մ խօ լը ղամիրէ հեմի մա̆֊
3 ռուվան հավալէ տըքըն ։ Նուա էրքը ինճիլէ մա̆ հա֊
թիա̆ նըխաֆթըն ժի́ լը նավ հէլաք պուօղանտա նը֊
4 խաֆթիա̆ ։ Քօ լը նավ ուանտա խօտէէ տընէէ հան
ադլէ ուան դուր քըր , քօ նուռա ճէլիլ ինճիլէ իսա լը
5 սէր ուան նա̆ դէվա̆՝ քօ աւ ա̆ թասվիրա խօտէ ։ Ձիրա
ա̆մ խօ վաղ նա́քըն , լէ Րապպ իսա էլ Մէսիհէ , ու ա̆մ
6 խօ ժը պօյ Մէսիհէ ժը ռուա ղուլաման ։ Ձիրա ժը դա֊
րիէ ռօհնի տայըն քօ խօտէ էմր քըր , աւ լը տըլէ
մա̆տա ռօհնի տա · ժը պօյ ռօհնի է ճէլալ ղա̆նընէ խօ֊
7 տէ տայընէ պը իսա էլ Մէսիհէ ։ Նուա է մա̆ խադընէէ
հա̆ն լը նավ Ֆըրադէ ախին հէյա̆ հաթա քօ փըռ դէտա̆
8 պունէ գուվվէթէ ժը խօտէ պըպա̆ , ու նա ժը մա̆ ։ Լը
հէր դըշդտա ա̆մ սըխլէթ տըքշինըն , լաքին լը սըխըն֊
թի տէ նա̆ դէվըն , նա̆չարիթի ա̆մ տըքշինըն , լաքին
9 ա̆մ լը ումուտսըղի տէ նա̆ դէվըն ։ Էմ դէնա̆ գավը֊
րանտըն , համա թէրք նապըն , լը արտէ ա̆մ դէնա̆ խըրս֊
10 դըն · լաքին ա̆մ հէլաք նա̆ պունա̆ ։ Լը հէր օխթ մը֊
րընէ Մէսիհէ ա̆մ լը կօվտա խօտա տըքշինըն քօ հա֊
յաթէ Մէսիհ ժի լը կօվտա մատա աշխըքեար պըպա̆ ։
11 Ձիրա ա̆մ քօ սադըն , ժը պօյ Մէսիհէ հէր չաղ ժը մը֊
րընռա թէսլիմ տըշպըն , հաթա քօ էօմրա Մէսիհ ժի՝
12 լը մըրըն կօվտա մա̆տա աշխըքեար պըպա̆ ։ Հաթա քօ
13 մըրըն լը մա̆տա ու էօմր ոտա ամէլ տըքա̆ ։ Լաքին Րու֊
հէ հէման աւ իմանէ մա̆ հէյա̆ · չավան քօ հաթիա̆ նը֊
վիսանտըն , Մը իման անի́ ժը պօյ էքէ մը խապէր տա ·
14 ա̆մ ժի իման դինըն , ժը պօյ էքէ խապէր տըտըն ։ Աւա
պըղանըն էրքը աւ քօ Մէսիհէ րաքըր , մա̆ ժի պը
Մէսիհէ տէ պըտա̆ րաքըրըն · ու լը պա̆ր ուխտա տէ
15 պըտա̆ սա̆քընանտըն , պը ո՛ թա̆վ ։ Ձիրա հէր դըշդ ժը
պօյ ո՛ ա̆ · հաթա քօ ինայէթ պը փըռ պունէ պը շըբ֊
րա փըռան ժը ճէլալա խօտէ դէտա̆ պըտա̆ ։
16 Ժը պօյ ուխա ա̆մ աճիղ նա́ պըն , լաքին էրքը մա̆֊

ուռւվէ մա տարվային չիւրիւմիշ տըպա ժի, ուօ պը ուօ
17 մառուռւվէ մա հընտուռւին Թազէլէնմիշ տըպա ։ Զիրա սը-
վըք զէմանի սըխըլէԹէ մա ժը մառւա ղահֆ փըռ կըրանի-
18 Թիէ ճէլալէ էպէտի ամէլ տըքա ։ Զըմա քօ ամ լը աւ-
դըշդան քօ տը խույանա . մէզա նաքըն , լէ լը աւ դըշ-
դան քօ նա խույանա , զիրա աուան քօ խույանա զէ-
մանինա , համա աուան քօ նա խույանըն էպէտինա ։

ՍԷՐ 5

1 Զիրա ամ սըզանըն քօ էրքը մալա տիւնեավլի է մէս-
քեանէ մա խարապ պըպա , ժը Խօտէ՝ պէ տէսԹ հա-
Թը չէ պուն մա՝ լը ազիւմանտա էպէտի պինաքի մա
2 հէյա ։ Զիւնքի լըվըր լը մալա տիւնեավլիա հան ամ ախ
տըքշինըն մէսքեանէ մա ազիւմանի ժը որկըրԹընուա
3 պը հասրէԹ քըշանտընէ ։ Թանէ կավլա քօ աուի ամ պէ-
4 նա որկըրԹըն դահզի նէյըն տիԹըն ։ Զիրա ամ քօ լը
մէսքեանէ հանտանա , լը պըն պարտա ախ տըքշինըն ,
չըմա քօ ամ նախուազըն ժը սէր խօ տար խըսԹըն , լէ
աուի լը սէր ուխա որկըրԹըն հաԹա քօ ճէսէտէ մըրըն
5 ժը հայաԹէ ղարդ պըպա ։ Համա աւ քօ մա ժը դըշդէ
հանռւա հազըր տըքա Խօտէ ա , քօ աւ ժը մառւա րէհէ-
6 նէ բուհէ ժի տա ։ Նուա տայիմա ամ ճէսարէԹ տըքըն ,
զիրա ամ տը զանըն քօ չըդաս քօ ամ լը կօվտատա պը
7 մինըն , ժը Խօտէ տուր ըն ։ Զիրա ամ պը իմանէ տըջուն
8 նա պը կիւմանէ ։ Նուա ամ ճէսարէԹ տըքըն , ու հէնի
փըռ տը խուազըն ժը կօվտա տուր պուն , ու լը պա
9 րապ սաքընանտըն ։ Ու ժը պօյ ուխա ամ ղայրէԹ ժի
տըքըն , էրքը ամ պը մինըն ու էրքը տուր պըն , ժէ-
10 ռա մադպուլ պըն ։ Զիրա լազըմա քօ ամ հէմի ժի լը
հուզուրա տիվանա Իսա է պը սաքընըն , հաԹա քօ հար-
քաս լը կօրա ամէլէ խօ լը կօվտա խօտա շըղուլի կէ-
րէք խայր կէրէք շառ աուէ զէ խօ պըսԹընա ։
11 Նուա Թըռսէ Խօտէ պը պըզանընէ մառուվան դան-

տուրմիշ ըլքըն , համա ա̆մ պա̆ր խօտէ աշխիքեարըն , ու
ումուտ ըլքըմ քօ լը զամիրէ ոտա ժի ա̆մ աշխիքեար
12 ըն ։ Ջիրա ա̆մ խօ տխաա ժը ռուա հավալա Նաքըն , լէ
ժը ռուա ժը ալիէ մա̆ սէպէպէ իֆթիխարէ ա̆մ տըտըն ·
հալթա քօ լը ռուտա ու Նա լը տըլտա իֆթիխար քըօ-
13 ղանուա կօթընէ ո՛ հէպա̆ ։ Ջիրա էրքը ա̆մ պէխուտ
պունա̆ , ժը պօյ խօտէ ա̆ ու էրքը աքլէ մա̆ թէմամ ա̆ ,
14 աւ ժը պօյ ո՛ ա̆ ։ Ջըմա քօ մուհապէթէ իսա ժը մա̆-
ուա ղօռ տըքա̆ , ղիրա ա̆մ ահվա կիւման տըքըն էր-
քը եէքէ ժը պօյ հէմիան մըր , էրքը վուսանա̆ հէ-
15 միան ժի մըրի պօ պուն ։ Ու լը ուղուրա հէմիան
մըր , հալթա քօ ուան քօ տը ժին հէնի ժը պօյ խօ
Նա̆ ժին , լէ ժը ուխուա քօ ժը պօյ ուան մըր ու դը-
16 յամ քըր ։ Վուսան քօ ա̆մ ժը ուէ բէվա̆ հէնի եէքէ
պը կօվտա Նըղանըն , ու ֆարազա ա̆մ իսա է պը կօվտա
17 Նաս քըր , լաքին Նուա հէնի վուսան ա̆մ Նըղանըն ։ Վու-
սան քօ հա̆ր քի քօ լը իսատա ա̆ · մախլուքէ Նու ա̆ ·
դըշդէ դէմիան պըհուրին · ու վահա հա̆ր դըշդ Նու
18 պու ։ Լաքին հա̆ր դըշդ ժը խօտէ ա̆ , քօ մա̆ պը խօ-
ուա լը հա̆վ անի պը տէսթէ իսա էլ Մէսիհէ , ու ժը
19 մա̆ռա տա խըզմէթէ լը հա̆վ անինէ ։ Եանի խօտէ պու
քօ պը իսա տընէ պը խօռա սուլհ քըր , ու սուճէ ուան
ժը ուանուա հասապ Նա̆ քըր · ու սէօզա սուլհէ լը մա̆տա
20 տանի ։ Էրքը վուսանա̆ ա̆մ ժը ալի է իսա էլչիթի տը-
քըն , ոդա խօտէ պը մա̆ լավա տըքըր , ա̆մ ժը ալի
21 է իսա ժը ո՛ լավա տըքըն , պը խօտէ սուլհ պըն ։ Ջի-
րա աւ քօ կիւնէ Նատըղանը պու , ժը պօյ կիւնէկ մա̆
գուրպան քըր խօտէ , հալթա քօ ա̆մ պը աուի սատը-
գէդ խօտէ պըն ։

ՍԷՐ 6

1 Նուա ա̆մ թա̆վ պը ամէլ քըրընէ լավա ժի տըքըն քօ
ինայէթէ խօտէ լը Նաֆիլէ ճիտա գապուլ քըօղ Նա̆ պըն ։

2 Ջիրա տը պէ քօ, Լը մագպուլ զէմանտա մը դա կօ֊
տարլւ քըր, ու մը ժը դառա լը ուօյա խէլասէտա եար֊
տում քըր, վաhա նուա ա՛ մագպուլ զէման ու վաhա
3 նուա ա՛ ուօյա խէլաս է ։ Գալթ լը դըշդ քի տա խուար
պուն քի ւմ նա՛տըն, քօ խըզմէթէ մա՛ պը նօքսանէ
4 պա ։ Լաքին լը hա՛ր դըշդտա ա՛մ խօ ոդա խըզմէթճիէ
ɪօտէ հէտիէ տըքըն, պը փըռ սապր, պը սըխընթիան,
5 պը տէրտան պը սըխըլէթան ։ Պը քուլթան, պը hապսան,
6 պը ֆէսատան, պը զահմէթան, պը պէ խա՛վան ։ Պը
պըրչիթիան, պը փաքիթի, պը զանին, պը սապր, պը
խօշնուտիթի, պը Ազիզ Ռուհ պը պէ միւրայիթի մու֊
7 hապէթէ ։ Պը սէօզա տօղրիթիէ, պը գուվվէթէ ɪօտէ
պը սիլահէ սատագաթէ՝ քօ ժը ալիէ ուսթ ու չա՛փէ
8 ա՛ ։ Պը իզզէթ ու պը պէ իթիպարէ՝ պը պէտնամ ու պը
նամ ու պը շան․ ոդա շաշ քըրօղան ու տօղրիան, ոդա
9 պէլլըսըզան ու մալում նասան ։ Ոդա մըրիան ու վաhա
ա՛մ տըժին․ ոդա hաթը զաղէպ պուլնան, ու նա՛ hաթը
10 դուշտընան ։ Ոդա գասավէթլիան ու տայիմա ա՛մ շազ֊
ըն, ոդա ֆագիրան ու փըռան ա՛մ խօրթ տըքըն, ոդա
դըշդ քի թուննա՛ պուլնան, ու hա՛ր դըշդան մա՛ զապթ
11 քըրիա՛ ։ Ցա՛վէ մա՛ ժը ոռա հաթիա՛ վէպուն՝ էյ կօ֊
12 րընթօսլիան, ու տըլէ մա՛ hաթիա՛ ֆըռա պուն ։ Չուն
ժը ալիէ մա՛ սըխալէթ նաքշինըն, լաքին լը զըքէ խօտա
13 սըխալէթան տըքշինըն ։ Ոդա ժը էվլատանուա տը պէմ
ժը ոռա, տէլա hանա hուն ժի ժը մա՛ռա ֆըռա պըն ։
14 Պը իմանսըզան լը եէք նիրտա մա՛ դէվըն, զիրա չը
hիսաէ սատագաթէ պը նահագիթիէ hէյա՛ ու չը՞ իլա֊
15 գէ ռօհնիէ պը դարի hէյա՛ ։ Ու չը՞ իթիֆագէ իսաէ
պը Բէլիարէ hէյա՛, ու եախօտ չը հիսաէ իթիգաթլի
16 պը իմանսըզէ hէյա՛ ։ Ու չը՞ միւնասիպէթէ տաճարէ
ɪօտէ պը փութան hէյա՛, զիրա hուն տաճարէ Սազ֊
ɪօտէ նըն, չաւան քօ ɪօտէ կօ, Լը նավ ուանտա տէ
սաքին պըմ, ու լը նավ ուանտա տէ պը կէռըմ․ ու ɪօ֊
տէէ ուան տէ պըպըմ, ու ուան գավմէ մըն տէ պըպըն ։

17 ժը պօյ ուխա ժը նավ ուան տա̆ր դէվըն ու ճիէ պըն,
18 տը պէ Ռապպ ու լը դըշդէ նա'փաքան մա̆ դէվըն։ Ու-
ա̆զ ո' տէ գապուլ պըքըմ ու ա̆զ ժը ռուա Պավ տէ պը-
պըմ, ու հուն ժը մըռա լավըքան ու գիղըքան տէ պը-
պըն, տըպէ ժը հէր դըշդըա գատիր Ռապպը։

ՍԷՐ 7

1 Նուա՝ էյ մուհապէթլիան, չինքի վատա հանա մա̆
պը հա̆պունէ ա̆մ խօ ժը հէր թիւըլլու մուռտառութիէ
թէնէ ու Բուհէ փաքըն ու ապիզիթի պը շըղուլըն պը
թըռսա խօտէ։
2 Մա̆ գապուլ պըքըն, մա̆ գաթ ժը եէքէռա նահա-
գիթի նա̆քըրիա̆, ու գաթ եէքէ ժի մա̆ լը ֆէսատէ
3 նատա, գաթ ժը եէքէռա մա̆ ղատր նա̆ քըր։ Ժը պօյ
հիւքմ քըրընէ նապէմ. զիրա մը փէշին ժը ռուա կօ քի
հուն լը տըլէ մա̆տա նըն ժը մըրընռա ու ժը սաղ մա-
4 յընռա պը ո' թա̆վ։ Լը պա̆ր ոտա փըռ ճէսարէթէ մըն
հէյա̆, ժը պօյ ո' փըռ բանա մըն հէյա̆, պը տըլ փըռ-
սընէ ա̆զ դըժը պումա̆, լը հէմի սըխընթիէ մա̆տա, պը
5 շագիթիէ զէտէ պումա̆։ Զիրա կավա քօ ա̆մ լը Մակէ-
դոնիաէ կիյան, գաթ ճանէ մա̆ բահաթիթի նա̆տի. լէ
ժը հէմի ալիէ մա̆ սըխլէթ տը քըշանտը պուն, ժը տա̆ր-
վա̆ գավղայան հա̆պուն ու ժը հընտուռվա̆ թըռսան։
6 Լաքին խօտէ քօ ժը կէօնիւլ ալչաղանռա տըլ փըռսըն
տըտա̆, տըլէ մա̆ ժի փըռս քըր պը հաթընէ Տիտոսէ։
7 Ու նա թա̆նէ պը հաթընէ ունի իլլա պը աւ տըլ փըռ-
սընէ ժի՝ պը առւի քօ աւ ժի հաթը պու տըլ փըռսըն
պը ո, կավա քօ ժը մա̆ռա նագիլ փըռ հասրէթէ ո, չի
նա ո, ժը պօյ մըն ղայրէթէ ո, վուսան քօ հէնի փըռ
8 ա̆զ շաղ պում։ Զիրա էրքը մը պը գասավէթ քըր պը
աւ մէքթուպէ ա̆զ փօշման նըրըմ, ֆարաղա ա̆զ փօշ-
ման պօ պում, զիրա ա̆զ տըպինըմ քօ աւ մէքթուպ ո
9 տա գասավէթ քըրըն անճախ լը զէման քի։ Նուա ա̆զ

չաղ տըպըմ, նա քի ժը պօյ գասավէթ պունէ ո՛, իլ-
լա քօ հուն ժը պօյ թօպա պունէ գասավէթ պուն,
զիրա լը կօրա խօստընէ Խօտէ հուն հաթըն գասավէթ
պուն, վուսան քօ գաթ պը դըշդ քի ժը մա՛ զէրար
10 նաքշինըն ։ Զիրա լը կօրա խօստընէ Խօտէ պուն գա-
սավէթ ժը պօյ խէլասէ պէ փօշման թօպա հասըլ տը-
քա․ զիրա գասավէթէ տընէ է հան մըրըն հասըլ տըքա ։
11 Զիրա դըշդէ հան, քօ հուն լը կօրա խօստընէ Խօտէ
գասավէթ քըրըն, լը ոտա չը՛ գաս ճէհթ ամէլ քըր,
չը՞ գաս էօզր, չը՞ գաս հարըստին, չը՞ գաս թըրս, չը՞
գաս հասրէթ, չը՞ գաս ղայրէթ, չը՞ գաս հայֆ, պը
հըմր թիւըլիւ ո խօ նիշանտա քօ լը դըշդէ հանտա
12 հուն փաքըն ։ Նուա աւ քօ մը ժը ուա նըվիսանտ,
նա քի ժը պօյ նահագիթի քըրօղ պու, ու նաքի ժը
պօյ նահագիթի քըշանտօղ պու, լէ լը պըր Խօտէ ժը
13 պօյ ո պուն ճէհթէ մա ժը ուա մալում պա ։ Նուա ժը
պօյ աւ տըլ փըռսընէ ո ամ հաթըն տըլ փըռսըն, հէ-
նի փըռ զէտա ժի ամ շագ պուն ժը պօյ շագիթիէ Տի-
տոսէ, չըմա քօ ճանէ ուի ժը ո հէմիան ըահաթ տի
14 պու ։ Զիրա չը քօ մը լը պըր ուի ժը պօյ ո մը բաս-
նա խօ տա, պը շէրմ նապում, լէ չավան քօ հըր դըշդ-
պը տօղրիթի խապէրտա ժը ուա, վուսան ժի բասնա
15 մա լը պըր Տիտոսէ աօղրի ամր քէթ ։ Ու մուհապէթէ
ուի լը սէր ո՛ հէնի փըռ ա, կավա քօ նագլ տըքա
իթաաթէ ո՛ հէմիան, էրքը չավան պը թըրս ու պը
16 լէրզանէ աուի ո՛ գապուլ քըրիա ։ Նուա շագ տըպըմ քօ
լը հըմր դըշդ-տա ժը ուա իթիմաթէ մըն հէյա ։

ՍԷՐ 8

1 Նուա՝ էյ պըրէան, ժը ուա պէյան տըքըմ ինայէթէ
Խօտէ, քօ ժը քիլիսայէ Մակէդօնիանուա հաթիա տայըն ։
2 Քօ լը նավ փըռ սըխըրթի թէրճիւպէտա զէտա պունէ
շագիթիէ ուան խուլայի պու, ու փըռ կըան ֆագիրիթիէ

3 ուան հէնի վըրա ճէօմէրտիթի պու ։ Զիրա ա̆մ չէհատէթ
ալքըմ քօ պը դուարէթէ լսօ՝ ու ժը դուարէթէ լսօ
4 զէտա̆ ժի խրատէթ նիշան տան ։ Զըմա քօ ժը մա̆ռա
պը վըրա նիյազան լավա տը քըրը պուն քօ խհտանա
հանա , ու ժը ազխզանռա պուն խլհադիթիե խըզմէթէ
5 ա̆մ դապուլ պըքըն ։ Ու ողա ուժուտ քըրընէ մա̆ նա ,
լէ ավուլ աւ խօ ժը Բապպռա թէսլիմ քըրըն , ու բաշէ
6 պը խրատէթէ խօտէ ժը մա̆ռա ։ Քօ մա̆ ժը Ցխտոռա
լավա քըր , էրքը չավան քօ ժը ավուլ տէսլթ քըր , վու-
7 սան ժի լը նավ ռտա թէքմիլ պըքա̆ խհտանա հան ։ Լա-
քին չավան քօ պը հէմի դըշդ հուն զէտա̆ պունա̆ • պը
խման ու պը սէօղ ու պը զանխն , ու պը հէմի ճէհտ ,
ու ժը ո՛ լը սէր մա̆տա պուն պը մուհապէթէ , մէզա̆քըն
8 քօ պը խնայէթէ հան ժի զէտա̆ պըն ։ Պը թէնախհ քը-
րընէ նա պէմ , լէ ժը սէմէտէ ճէհտէ պաշդասխան ու
հարըլ պունէ մուհապէթէ ո՛ պը ճառըպանտընէ տը
9 պէմ ։ Զիրա հուն տը զանըն խնայէթէ Բապպէ մա̆
Խտա էլ Մէսխհէ , էրքը աւ ժը պօյ ո՛ Ֆադխր պու՝ աւ քօ
զէնկխն պու • քօ հուն պը Ֆադխր պունէ ուխ զէնկխն
10 պըն ։ Ու լը դըշդէ հանտա չխրէթ քխ տըտըմ , զխրա
ուխա ժը պօյ Ֆայտէ ո՛ ա̆ , հուն քօ նա թա̆նէ քըրընէ,
լը խօստըն ժի ժը ավուլտա տէսլթ քըրըն ժը վարա̆լա̆ ։
11 Նուա քըրըն ժի թէքմիլ պըքըն , չավան քօ կէօնխուլէ
խօստըն հէյա̆ , վուսան քըրըն պը դասա հա̆պունէ ո՛
12 պըպա̆ ։ Զիրա էրքը ավուլ կէօնխուլ պըպա̆ , տայըն լը
դասա հա̆պունէ մադպուլա̆ ու նա լը դասա թուննա̆
13 պունէ ։ Զըմա քօ նա քօ ա̆զ րահաթխէ պաշդասխան տը
14 խռւազըմ , ու ժը ռուա սըխլէթ ։ Լէ պը եէք հալ պուն
լը ոխթա հանտա զէտա̆ պունէ ո՛ զէմանխթխէ ուան
տըժը պըքա̆ վուսան քօ ոխթ քխ զէտա̆ պունէ ուան
ժի ժը զէմանխէ ռուա եարտում պըպա̆ • չավան քօ
15 հաթխա̆ նըվլխտանտըն ։ Էրքը աւ քօ վըրա ճըվանտ , զէ-
16 տա̆ նա̆պու , ու աւ քօ հընտըք զէմ նա̆ պու ։ Լաքին
շըքըր ժը խօտէռա , քօ աւ ճէհտ լը սէր ո՛ լը տըլէ

17 Ցիտոստա տանի։ Ջըմա քօ աւ ըեճայէ մա գապուլ քըր,
ու ճէհտէ ուր պը փըռ պունէ, պը իրատէթէ խօ ուա֊
18 պու ժը ռուա հաթ։ Ու պը ուխուա մա չիյանտ աւ պըրէ,
քօ մէտհա ուր լը ինճիլտա ա, լը նավ հէմի քիլխսէան֊
19 տա։ Ու նա թանէ աւ գաս, լէ ժը քիլխսէան նասպ պու
ժը մառուա լը ուէվիթիտա հավալ պունէ լը նավ իհսանա
հան. քօ ամ խըղմէթ տըքըն ժը պօյ իղզէթէ խօտէ ու
20 պը իրատէթէ խօ։ Լաքին լը խուսուսա հանտա մա սա֊
գընմիշ տըպօ պուն քօ նա պա եէքէ գուսուր քի տէյ֊
նա լը սէր մա լը նավ զանիմէթէ հանտա, ժը ուխուա
21 ամ խըղմէթ տըքըն։ Ջըմա քօ նա՛ թանէ լը պար խօտէ,
իլլա լը պար մառուուվան ժի դըշդէ գանճ քըրընէ ամ
22 ճէհտ տըքըն։ Ու պը ուանուա մա պըրէյ խօ չիյանտ,
սուր քօ լը փըռ դըշդանտա մա պը ճառըպանսընէ
փըռ ճարան մա սուր ղայրէթքէշ տրա, ու նուա
հէնի փըռ ղայրէթքէշ պա աւ մաղըն իթիմաթիթէ
23 քօ լը սէր ո հէյա։ Լաքին էրքը ժը պօյ Ցիտոսէ հուն
փըռուս տըքըն, աւ հավալէ մընա ու լը նավ ոտա եար֊
տումիէ մըն. համա պըրէյէդ մա, մամուրէդ քիլխսէանա
24 ու շանէ խսանա։ Նուա խպաթէ մուհապէթէ ո՛ իֆ֊
թիխարէ մա ժը պօյ ո՛ ժը ուանուա լը պար քիլխսէան
նիշան պըտըն։

ՄէՐ 9

1 Ջիրա ժը պօյ աղիղան պուն լը խուսուսա խըղմէթէ
2 ժը ռուա նըվլխսանտըն ժը մըռուա ղէտա ա։ Ջիրա աղ
հաղըր կէօնիւլի է ո՛ տըղանըմ, քօ պօյ էքէ ժը պօյ ո՛
ժը Մակէդոնիանուա բասնա խօ տըտըմ քօ Աքայիա ժը
վարըլա հաղըրա, ու ղայրէթէ ո փըռուան լը հարաքէթէ
3 անի։ Ու վահա մը պըրէան չիյանտ, քօ բասնա մըն ժը
պօյ ո՛ լը խուսուսա հանտա նաֆիլէ տար նա դէվա,
4 լէ հաղըր պէնա տիթըն, չավան քօ մը կօթիա։ Բօ նա
պա կալա քօ Մակէդոնիան պը մըռուա պէն, ու ո՛ պէ

թէտարըք պը պինըն , ամմ, Նա պէմ հուն լը իֆթի֊
5 խարա հանտա ա̆մ ըէգիլ պըն ։ Նուա մը ըլսթիզա հա֊
սըպանտ քօ ժը պըէանուա մը լավա քըր քօ ավուլ ժը
ռուա պէն ու ավուլ լը ռէ տէյնըն աւ փէշքէշէ ո քօ
ժը ավուլ մալում պու ա̆ քօ հազըր պըպա̆ , վուսան քօ
ոդա փէշքէշ պըպա̆ ու Նա ոդա թամաքէարըթըէ ։
6 Լաքըն ուան տըպէմ քօ էրքը աւ քօ պը նա̆քէսըթը
դօվ տըքա̆ պը նա̆քէսըթը տէ պը չընա̆ , ու պը պէրէքէ֊
7 թէ դօվ քըրօղ , պը պէրէքէթէ տէ պը չընա̆ ։ Հա̆րքա̆ս
ժը տըլէ խօ լը կօրա ըրատէթ քըրընէ խօ պըրա պըտա̆
պը գասավէթ ու եա պը ճէպըր նա , զըրա Խօտէ պը տըլէ
8 տայօղէ տը հուպընա̆ ։ Ու Խօտէ ժը ռուա հա̆ր ընայէթէ
զէտա̆ քըրընէ գատըր ա̆ . հաթա քօ լը հա̆ր դըշտա
տայըմա թէմամ քըֆայէթէ ո պը պունէ լը հա̆ր ամէլէ
9 գանճտա հուն զէտա̆ պըպըն ։ Ջավան քօ հաթըա̆ նը֊
վըսանտըն , Բալըըսա ու ժը ֆագըրանուա տա սատա֊
10 գաթա ուըլ էպըտա տը մընա̆ ։ Ու աւ քօ ժը դօվ քըրօղ֊
ուա դօվ ըհսան տըքա̆ , ու ժը պօյ խուարընէ նան դօ֊
վէ ո՛ ժը տէ զէտա̆ պըքա̆ ու մահսուլաթէ սատագաթէ
11 ո տէ վըրու պըքա̆ ։ Հաթա քօ լը հա̆ր դըշդատա զէն֊
կըն պըպըն պը հա̆ր թըւըլըւ ճէօմէրտըթըէ քօ պը
տէսթէ մա̆ սէպէպ տըպա̆ ժը Խօտէուա շըքըր տայըն ։
12 Ջըրա ըճրաէ խըզմէթէ հան թա̆նէ գէմանըթըէ ազը֊
զան դըժը նաքա̆ ըլլա ժը Խօտէուա պը վըրու շըքրան
13 ժը զէտա̆ տը պա̆ ։ Կավա քօ պը թէճրըպէէ խըզմէթէ
ո՛ ժը Խօտէուա ըզզէթ պըքըն , ժը պօյ ժը ընճըլէ
Իսաուա ըգրար քըրըն ըթաաթէ ո՛ , ժը պօյ ճէօմէր֊
տըթըէ ո՛ ժը ուան ժը հէմըանուա ըհսան պունէ ո՛ ։
14 Ու ուան ժը պօյ ո պը նըյազան , ժը պօյ լը սէր ո՛
պուն վըրու մա̆զըն ընայէթէ Խօտէ ժը ռուա հասրէթ
15 պըքշընըն ։ Ու ժը Խօտէուա ժը պօյ պէ թասըր պուն
պալաշըշան շըքըր պըպա̆ ։

ՍԷՐ 10

1 Լաքին ա̆զ Պօղոսէ ժը ուա լավա տըքըմ պը կէօնիւլ
ալչաղիթի ու խօշիթիէ Իսաէ, քօ կավա քօ ա̆մ ռու
պէ ռու մահճուպըմ լը նավ ուա, լաքին ժը տուրվա̆
2 ճէսարէթ տըքըմ ժը ուա։ Ռէճա տըքըմ, քօ նա̆պա̆
քօ ժը նէզվա̆ ժի ճէսարէթ պըքըմ պը աւ իթիմաթիէ,
լը սէր հընըքան, լը սէր ուան քօ լը սէր մա̆ վուսան
3 թախմին տըքըն քօ ա̆մ լը կօրա ճէսէտէ տըջուն։ Ջիրա
ֆարազա ա̆մ լը ճէսէտատա տըջուն, համա նա քի ոգա
4 պը ճէսէտէ ա̆մ գավղա տըքըն։ Ջըմա քօ սիլահէ ճէն֊
կէ մա̆ լը կօրա ճէսէտէ նընա̆, լաքին ժը պօյ հիսարան
5 հէլօշանտընէ, պը խօտէ գուվվէթլինա̆։ Ու գուրուն֊
թիան հէմ լը սէր զանինէ խօտէ հաթը պըլընտ պուն
հա̆ր պըլընտան ա̆մ տը հէլօշինըն, ու հէմի ֆըքըրան
6 ժը իթիաթէ Իսաուա էսիր տըքըն։ Ու կավա քօ իթաա֊
թիէ ո՛ թէքմիլ պըպա̆, ժը հա̆ր իթաաթսըզիթիան ա̆մ
7 ժը հայֆ ստա̆նտընուա հազըրըն։ Ճը տա̆րվա̆ պուն գըշ֊
գա՞նուա հուն մէզա̆ տըքըն, էրքը ճէքէ ժը խօուա
կիւվէնմիշ տըպա̆ քօ է Իսա ա̆, աւ ժը խօ տիսա ուիա
պըրա տիւշիւնմիշ պըպա̆ քօ, աւ չավան է Իսա ա̆, ա̆մ
8 ժի վուսան է Իսանա̆։ Ջիրա էրքը փըռ ժի բասնա խօ
պըտըմ լը սէր աւ հիւքմաթա մա̆ քօ Ռապպ ժը մա̆ուա
տա ժը պօյ մամուրիթիէ ո՛ ու նա ժը պօյ խարապ քը֊
9 ըընէ, տէ չէրըմ նա̆քըմ։ Հաթա պը մէքթուպան ոգա
10 ո՛ տը թըռսինըմ նա խույամ։ Ջիրա ճէքէ տըպէ քօ
մէքթուպան կըրան ու պը գուվվէթլինա̆, համա կավա
11 կօվտա լը հուզուր դէ զայիֆ ու սէօզ ալչաղա̆։ Մա̆֊
ռուվէ վուսան պըրա տիւշիւմիշ պա̆ քօ ա̆մ ժը տուրվա̆
չավան ըն պը սէօզ ու պը մէքթուպան, ժը նէզ ժի ա̆մ
12 տէ վուսան պըպըն պը ամէլ։ Ջիրա ա̆մ ճէսարէթ նա֊
քըն խօ լը մէզինտա տանին ու խօ վէզն քըրըն պը հը֊
նըքան, ուան քօ աւ խօ մէտահ տըքըն, լաքին ուան աւ

պը խօ պը չափանտըրնէ ու աւ պը խօ պը վէզին քըրըրնէ
13 ֆէհմ նաքըն ։ Համա ա՛մ ժը էօլչիէ տա՛ր պը դըշդան
տէ բասնա խօ նա՛ւըն, լէ լը կօրա էօլչիէ աւ փանոնէ,
քօ Խուտէ ժը մա՛ռա թախսիմ քըր, քօ հաթա լը ո՛
14 ա՛մ պը կէն ։ Նա քօ ողա ա՛մ ժը ոռա նա կիյանն՛,
ու ա՛մ խօ ժը էօլչիէ դէրա՛ն տըրրէժ տըքըն, չըմա քօ
15 պը Ինճիլէ Իսա ա՛մ հաթա լը ո՛ կիյանն՛ ։ Ու նա քօ
ժը էօլչիէ տա՛ր պը դըշդան ա՛մ բասնա խօ տըրտըն պը
էմէկէ պաշփասըան, լէ ումուտէ մա՛ հէյա՛ կավա քօ
իմանէ ո՛ դէտա՛ պըն լը կօրա էօլչիէ փանոնէ մա՛, պը
16 ո՛ ա՛մ հէնի մա՛զըն պըն ։ Ժը ալիէ ո՛ ուէտաա Ինճիլէ
վաղ քըրըրնէ, ու նա քօ լը կօրա փանոնէ պաշփասըան,
17 լը սէր հազըր դըշդան բասնա խօ պըտըմ ։ Լաքին աւ
քօ բասնա խօ տըտա՛, պըրա պը Բարպ բասնա խօ պը-
18 տա՛ ։ Ջիրա աւ քօ խօ մէտհ տըքը՛ մաքպուլ նըն՛,
իլլա աւ քօ Խուտէ մէտհ տըքը՛ աւ մաքպուլը՛ ։

ՍԷՐ 11

1 Խօզիկա ժը աքըլտըզիթիէ մըռա հընըքի հուն թահ-
միւլ պըքըրրանա, ու պըռա թահմիւլ պըքըն ժը մըռա ։
2 Ջիրա ժը պօյ ո՛ պը ղայրէթէ Խուտէ ղայրէթ տըքըշընըմ,
չըմա քօ մը ո՛ ժը մէրըքիւա խօսա, ողա պաքըր փէշ
3 քի լը պա՛ր Իսաէ սա՛քընանտընէ ։ Համա ա՛զ տը թըռ-
սըմ քօ, չավան մահու պը ֆիթնէյիթիէ խօ Հավաէ
խապանտ, նա՛ պա՛ քօ ֆըքըրէ ո ժի վուսան, լը Իսաաա
4 պուն սաֆ տըլէ ո լը ֆէսատէ հա՛ռու՛ ։ Ջիրա էրքը եէ-
քէ պէ պաշփա Մէսիհ վաղ պըքա՛ աւ քօ մա՛ վաղ նա՛
քըր, եախօտ պաշփա Ռուհ պըսթինըն, քօ ո՛ նա՛ սա՛նտ
եախօտ պաշփա Ինճիլ, աւ քօ ո՛ փապուլ նա՛ քըրիա՛,
ժը վուսանուա հուն փանճ թահմիւլ տըքըրը պուն ։
5 Ջիրա ա՛զ փըյաս տըքըմ քօ ժը էն մա՛զըն ռէսուլան
6 փաթ դէմանիէ մըն թունըն՛ ։ Ու ֆարազա ժը ալիէ
սէօզէ փէլիթ ըմ, լաքին ժը ալիէ իլմէ նա՛ · չինքի լը

հար դըշդաա լը հեմխտա ամ ժը ուա մալում պուն ։
7 Մեկեր մը սուչ քի քըր , քօ խնճիլէ խօտէ մը ժը ուա
պը ճեպա վազ քըրընէ , մը խօ ալչաղ քըր քօ հուն
8 պըլընտ պըն ։ Ժը պօյ խըղմէթէ ո՛ խուլֆէթ պը սմնտը-
9 նէ պաշգա քիլլիսեան մը թալան քըր ։ Ու կալա քօ
լը պա ոտմ պում երքը մընմչարի քի քըշանտ մը գաթ
ժը եեքեւա զահմէթ նմ տա ․ ժը Մակեդոնէ հաթօղ
պըեան , դեմանիէ մըն դըժի քըրըն ․ ու մը խօ լը հար
դըշդաա ժը ուա պար պունուա տուր կըրթ ու տէ
10 տուր պը կըրըմ ։ Լը մըտա տօղըրլթիէ խաէ հեյմ քօ ,
իֆթիխարա մը հանա լը ալիէ Աքախաէ տէ նա պէ պը-
11 ւանտըն ։ Զըմա՞, ոդա մղ ո նա՞ հմպլնըմ , աւ խօտէ
12 զանմ ։ Լաքին աւ քօ տըքըմ տէ պըքըմ ժի քօ պը
պըուըմ սեպեպէ ուան , ուան քօ սեպեպ արամիշ տը-
քըն , քօ պը չը դըշդաա բասնա խօ տըտըն , ուան ժի
13 ոդա մմ պէնմ տխթըն ։ Զըմա քօ աուհանան տմրմվ
ըեսուլան ու հիլեպաղ փալայան պը պունէ , քխալէթէ
14 ըեսուլէ խաա լը սէր խօ տըխթինըն ։ Ու աճեպ նըմմ ․
զիրա Շեյդան աւ պը խօ ժի տը դեվմ լը սուրեթէ մէ-
15 լեքէ ւօհնիէ ։ Հէնի մադըն դըշդ քի նըմմ , քօ խըղ-
մէթճիէ ուի ժի տը դեվըն լը սուրեթէ խըղմէթճիէ սա-
տաքաթէ , լաքին բաշէ ուան լը կօրա ամէլէ ուան տէ
16 պըպմ ։ Ցխա տըպէմ քօ մը եեքէ աքըլըղ գըյասնմ
քմ ․ երքը նա պարէ մը ոդա աքըլըղ գապուլ պըքըն ,
17 քօ մ ժի հըննըք բասան խօ պըտըմ ։ Ա. քօ մղ տըպէմ ,
լը կօրա Բապպ նա պէմ , լէ ոդա պը աքըլըղիթի քի
18 պը սէրպեսթիէ աւ իֆթիխարէ ։ Զինքի փըուան ժը
ալիէ ճեսէտէ բասնա խօ տըտըն , մղ տախի տէ բասնա
19 խօ պըտըմ ։ Զիրա չինքի հուն ալիմ ըն ժը աքըլը-
ղլանուա պը կեօնիւլ խօշնուտիթիէ թահմիւլ տըքըն ։
20 Զըմա քօ հուն սապը տըքըն , երքը եեքէ ո՛ գուլ պը-
քմ , երքը եեքէ մալէ ո պըլխօ , երքը եեքէ ժը ո դըշդ-
քի պըսթինմ , երքը եեքէ լը սէր ո՛ բասնա խօ պըտմ ,
21 երքը եեքէ լը ւույա ո՛ պըլխմ ։ Ժը պօյ չէրմէ տըպէմ ,

կըյա քի ըմ զայիֆ պուն . համա լը տըշտ քի տա ճէ-
սարէթ քըրընէ հէքէ պը աքըլտըզիթիէ տըպէժ, ա̆ ժի
22 ճէսարէթ տըքըմ։ Ոււան Իպրանի՞նա̆ , ա̆ ժի , Իսրայէ-
23 լինա̆՝ ա̆ ժի , զիւրիյէթէ Իպրահի՞մէնա̆ ա̆ ժի ։ Խըզ-
մէթճիյէդ Իսա նա̆՝ ոդա աֆլէ ուի թուննա̆ պուն
տըպէժ, ա̆զ հէնի փըռ, լը զահմէթտա ա̆զ հէնի
փըռ, լը քուլթանտա, հէնի փըռ լը հապստա հէնի
24 փըռ, լը մըրընտա փըռ ճարան։ Ժը Եէհուտիան
25 բէնճ ճարան ժը չըլի դէմ եէք ա̆զ ջօվ խուարըմ։ Սէ
ճարան ա̆զ հաթըմ քուլթան, ճար քի հաթըմ դէվըր
քըրըն, սէ ճարան պը կէմիէ լը ղուվայիտա քըթըմ,
26 շա̆վ քի ու ռօ քի լը պըն պահրէտա մամ։ Փըռ ճա-
րան լը ռէվիթիտա մը էղիյէթ քըշանտ, ժը չայան ճէ-
ֆա, ժը տըզան ճէֆա, ժը միլլէթէ մը ճէֆա, ժը թա-
յիֆան ճէֆա, լը պաժէրտա ճէֆա, լը չօլտա ճէֆա,
լը պահրտա ճէֆա, լը նավ տա̆րէվ պըրէան մը ճէֆա
27 քշանդ ։ Լը զահմէթտա ու միհնէթտա , փըռ ճէրան
լը պէ խա̆վտա ջունտա, պըրչիթի ու լը թի պունտա
փըռ ճարան լը ռօճիտա լը ռօճիտա լը սէրմատա ու
28 լը դահզիթիտա պումը։ Լը ալի քի տէյնա̆ պա̆րտա̆ տա̆ր-
վա̆, մըժուլիյէ հէմի ռօ՝ ղէմէ հէմի քիլիսէան լը սէր-
29 մըն տը հաթը պու ապանտըն ։ Քի՞ զայիֆ տը պա̆ ու ա̆զ
զայիֆ նապըմ, քի՞ խուար տը պա̆, ու ա̆զ դըղմիշ նա-
30 պըմ։ Էրքը իֆթիխար քըրըն լազըմ պա̆ , ժը ալիէ զայի-
31 ֆիթիէ տէ իֆթիխար պըքըմ։ Խօտէ ու Պաւէ Րապպէ
մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ քօ ժը էպէտէ միւպարէքա̆ , տը
32 զանա̆ քօ տա̆րէվ նապէժ։ Լը Շամտա միլլէթ պաշիէ
Արէտ փատիշահէ, տը խօստը պու մը կըրթընէ լը պա
33 ժէրէ Շամլիան պէքճիան տանը պու ։ Ու ա̆զ ժը հիսա-
րէ պա̆րժէր ժը շըպա.ք քի հաթըմ ալադանտըն, ու
ժը տէսթէ ուի ըա̆վլիյամ։

ՄԷՐ 12

1 Պըռա բասն քըրըն ժը մըռա ֆայտէ նաքմ , զիրա
2 լը խմվէդ ու տիխթընէ Բապպէ տէ պէմ։ Պը իսա մմ֊
ուուվ քի զանըմ ժը չարտմհ սալան ավուլ լը կօվտա֊
տա նըզանըմ ու էրքը պէ կօվտա նըզանըմ, խօտէ տը
զանմ քօ աւ քմս հաթա լը իւչիւնճի ազիւմանտա
3 հաթը բաքըչանտըն ։ Ու մմռուվ քի վահա մզ տըզա֊
նըմ. (էրքը պը կօվտաէ ու էրքը պէ կօվտա՝ նըզանըմ,
4 խօտէ տըզանմ) ։ Քօ լը ճէնէթէտա հաթը բաքըչանտըն
ու վուսան խապէրան պըհիստ քօ նայմ կօթըն , քօ աւ
5 խապէրան ժը մմռուվռա ճայիզ նընմ կօթըն ։ Էզ ժը
պօյ վուսանի տէ բասն պըտըմ, լաքին ժը պօյ լխօ տէ
բասնա լխօ նմքըմ, լէ թմնէ լը սէր զայիֆիթիէ լխօ ։
6 Ջիրա էրքը իֆթիխար ժի պըքըմ տէ ագըլըզ նմպըմ,
չըմա քօ ռասթ տէ խապէր պըտըմ, չիւնքի ժը խա֊
պէրէ խօռա սագընմիշ տըպըմ, քօ նմպմ եէք լը սէր
մըն դըշդ քի զէտմ գըյաս պըքմ , ժը տիթըն ու ժը
7 մըն պըհիստընէ ։ Քօ նմ պմ մզ քիպիր պըպըմ ժը պօյ
փըռ խմլան , ժը մըռա զըխթ քի կօվտաէ հաթը տա֊
յըն մէլէքէ Շէյդանէ ժը պօյ ժը մըռա էզիյէթ քըրը֊
8 նէ , քօ նմ պմ քօ քիպիր պըպըմ։ Ժը պօյ ուիա սէ
ճարան մը ժը Բապպռա լավա քըր քօ ժը մըն ալի քի
9 պըքմ ։ Ու ժը մըռա կօ . Ինայէթէ մըն ժը դառա պա֊
սմ , զիրա գուվվէթէ մըն լը զայիֆիթիտա թէքմիլ
տըպմ . Նուա պը փըռ լխօշնուտիթիէ հէնի փըռ լը սէր
զայիֆիթիէ լխօ տէ բասնա լխօ պըտըմ, հաթա քօ գուվ֊
10 վէթէ իսաէ լը սէր մըն սաքին պըպմ ։ Ժը պօյ առւի
լը ուզուրա իսաէ , ժը զայիֆիթիէ , ժը սէրհմվտմէ ,
ժը տէրտան , ժը գավարանտընան ժը սըխընթիան բա֊
զիմմ , չըմա քօ կավա քօ մզ զայիֆ ըմ, ուէ չազէ թա֊
11 գաթլի մմ ։ Պը իֆթիխար քըրընէ մզ ագըլըզ պուըմ,
հուն ժը մըռա զօռ քըրըն , զիրա ժը մըռա լազըմ պու

քօ ժը ո՛ չէհատէլթի սա̆նաընէ , չիւնքի էր.քըր գ̇ալթ դըշդ-
քի ժի նըընըմ, ժը էն մա̆զըըն ռէսուլան գէմանի .քի մըն
12 նա̆ պու ։ Գըռուա նիշանէ ռէսուլան պը թէմամ սապր ,
պը ալամէթան ու պը հիւքմէթան ու պը գ̇ուվվէթլը
13 դըշդան լը նավ ոտա լճրա պու ։ Ջիրա պը չը՞ դըշդ ժը
պաշդ̇ա քիլիսէյան հուն չունատա մա̆նա̆ , թա̆նէ աւ քօ մը
ուա աճըզիթի նա̆տա , սուճէ հա̆ն ժը մըռուա ավֆ պըքըն ։
14 Ու վա̆հա ուխա սէ ճարանա̆ քօ հազըր աըպըմ ժը
ուա հաթընէ , ու ա̆զ ժը ուա տէ աճըզիթի նա̆տըմ ·
զիրա ա̆զ դըշդէ ո արամիշ նա̆քըմ, ըլլա ո՛ · չիւնքի
զառուզան ժը պօյ պավան մալ թօփ նա քըն , լէ պա-
15 վան ժը պօյ զառուզան ։ Ու ա̆զ պը խօսաընէ խօ տէ
խարճ պըքըմ, ու լը ուզուրա ո տէ խարճ պըպըմ ժի,
ֆարազա ա̆զ ո պը փըռ հա̆զանաընէ ժը ո՛ հընաըք
պէմ հա̆զանաըն ժի ։
16 Լա.քին պըըրա պըպա̆ քօ , մը ժը ուա կըրանիթի նա̆-
տա , համա պը ֆէննա պազ պունէ , մը ո պը հիլէ կըրթ ։
17 Գը տէսըթ վան քօ մը ժը ուա չըյանտ մը ժը ուա
18 զադը՞ քըր ։ Մը ժը Տիտոսուա լավա քըր , ու պը ուխուա
աւ պըրէ է մը չըյանտ , Տիտոս ժը ուա զադը քըր՞ , հէ-
ման լը ռէք ռուհտա , հէման լը ռէք թարիդ̇ատա ա̆մ
նա̆՞ կէռուլյան ։
19 Տիսա , հուն գ̇ըյաս տըքըն քօ լը պա̆ր ո ա̆մ խօ մէ՞տահ
տըքըն , լը հուզուրա Խօտէ պը Իսա ա̆մ խապէր , տըտըն
լա.քին հա̆ր դըշդ · էյ՜ տէլալիան ժը պօյ մա̆մուրյէթէ
20 ո ա̆ ։ Ջիրա տը թըռսըմ քօ նա̆ պա̆ կավա քօ պէմ ո՛ ոդա
խօսաըընէ խօ նա̆ պինըմ ու ա̆ ժի ժը ուա ոդա խօսաըընէ
ո նէյըմ տիթըն · նա̆ պա̆ քօ լը ոտա պէ տիթըն , նիզայան ,
հասէտան , դ̇աղտայան · զէյպէթան զամազիթիան , քի-
21 պիրիթիան , նիզամըզիթիան , հայֆան ։ Նա̆ պա̆ քօ հա-
վատիսան պէմ , Խօտէ մըն , ա̆զ լը պա՛ո՛ աշաղ պըքա̆ ,
ու շին պըքըմ ժը պօյ փըռուան , քօ ժը ավուլ կիւնէ
քըրըն , ու թօպա նա̆ քըրըն լը սէր աւ շըզուլէ նա-
փաքիթի , ու զինա , էտէպսըզիթի ։

ՍԷՐ 13

1 Ուխա սէ ճարանն քօ ժը ռուա դէմ, պը տանվէ տու
2 ու սէ շահիտան հնր սէօղ տէ սապիթ պըպն ։ Ժը ավուլ
մը կօթին ու տխսա տըպէմ ոդա լը պա ո՛ պունէ ․ Ֆա֊
րաղա ժը տուրվն տը Նըվխըսընըմ, ժը ավուլ կիւնէ քրօ֊
ղանուա ու ժը պաշդա հէմխանուա, էրքը տխսա պէմ,
3 տէ գայխըմիշ նըքըմ ։ Ջինքի խապաթէ աւ քօ իսա պը
մըն խապէր տա արամիշ տըքըն, քօ աւ լը սէր ո՛ ղայիֆ
4 նն պուն, լէ լը նավ ռտա գուվվէթլին ։ Քօ ֆարաղա
պը ղայիֆիթիէ հաթ խաչ պուն, համա պը գուվվէթէ
խօտէ տը ժը․ ղիրա ֆարաղա նմ ժի պը ուխ ղայիֆըն,
լաքին լը նավ ռտա պը ուխ պը գուվվէթէ խօտէ նմ տէ
5 պըժին ։ Հուն խօ պը ճէռըպինըն էրքը լը նավ աւ
իմանտանն, հուն խօ թէֆթիշ պըքըն, հուն խօ նը՞ղանըն
քօ իսա էլ Մէսիհ լը նավ ռտա ն, էրքը հուն ֆայտէսըզ
6 նն պունն ։ Համա նղ ումուտ տըքըմ քօ հուն տէ պը
7 ղանըն էրքը նմ ֆայտէսըզ նընըն ։ Ու ժը խօտէ տխլէկ
տըքըմ քօ․ հուն դէմանի քի տէ նըքըն, նա քօ նմ
գապուլ պուն պէնն խույայի, լէ քօ հուն դըշդէ խայր
8 պըքըն, պրա նմ ոդա ֆայտասըզ պըպըն ։ Ջըմա քօ լը
գարշի տօղրիթիէ գուտրէթէ մն թունէն, իլլա լը ու֊
9 ղուրա տօղրիթիէ գուտրէթէ մն հէյն ։ Էմ շաղ ըն,
կավա քօ նմ ղայիֆ տըպըն ու հուն գուվվէթլի տը պըն,
հէմ ժի տխլէկէ մն ուխա ն քօ հուն քեամիլ պըպըն ։
10 Նուա ուխա ժը ռուա տը Նըվխըսինըմ ժը գուրվն քօ նապն
կավա քօ պէմ լը կօրա աւ հիւքմաթէ սէրթիթի գուլան֊
միշ պըպըմ, քօ խօտէ ժը մըռուա տա ժը պօյ մամուր
քըրընէ ու նա ժը պօյ հէլօշանտընէ ։
11 Նուա էյ՛ պըէան, շաղ պըն, քեամիլ պըն, պէնն
տըլ փըռուսին լը եէք ֆըքըրտա պըն, սէլամէթ պը֊
քըն, ու խօտէ մուհապէթէ ու սէլամէթէ պը ռուա

12 պըպա՛ ։ ՙՀա՛վու տույան պը աղիղ ռամիսանէ սըլա-
վան տըքըն , հէմի ազիզան ժը ռուա սըլավան տըքըն ։
13 Ինայէթէ Բապպ Իսա էլ Մէսիհէ ու մուհապէթէ
Խօտէ ու իլհաքիթիէ Բուհ էլ Գուտսէ պը ո՛ հէմիան
պըպա՛ , Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԳԱՂԱՏԱԼԻԱՆՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս համթը րէսուլ պուն՝ նա ժը մռուվան ու
նա պը տէսթէ մռուվ, լէ պը տէսթէ Իսա էլ Մէսի֊
հէ ու պը տէսթէ Պապ խօտէ քօ աուի ժը մըրիան րա֊
2 քըր ։ Ու հէմի պըրէան քօ պը մըրա նըմ ժը քիլիսաէ
3 Գաղատիաուա ․ ժը ռուա ժը Պապ խօտէ ու ժը Րապպէ
4 մը Իսա էլ Մէսիհէ ․ ընայէթ ու սէլամէթ պըպը ։ Քօ
աւ խօ ժը պօյ կունէէ մը տա , համթա քօ մը ժը կօրա
իրատէմթէ խօտէ ու Պապէ մը , ժը եարամազ ասիրէ
5 հան խլէլաս պըքըմ ․ Քօ ժէուա էպէտ ըլ էպէտ համտ
պըրպը ․ ամին ։
6 Թաճիպ տըքըմ քօ հուն աճվա զուլմ լը պաշդա
ընճիլ քը դէնմ կօհուանտըն ժը աուի քօ ո՛ ժը ընա֊
7 յէթէ իսաուա կազի քըր ։ Քօ թուննմ պաշդա ընճիլ,
լէ թմնէ հմնմ հընըքան , քօ ո շաշ տըքըն ու տը խուա֊
8 զըն ինճիլէ իսա պը դուլուպինըն ։ Լաքին էրքը ամ,
եախօտ ժը ազիումանան մէլէք քը պէ ժը ռուա ընճիլէ
վազ պըքա ժը աուի զէտա , քօ մը ժը ռուա ընճիլ
9 վազ քըր , լանէթ պըրպը ։ Ջավան քօ մը աժուլ կօ՝
նուա տիսա աըպէմ, էրքը եէքէ ժը համթը դապուլ
քըրըընէ ո՛ զէտա ժը ռուա ընճիլ վազ պըքը , լանէթ

10 պըպմ: Նուա ժը մնառՆվանա մագպուլ պըպըմ, եա
ժը խօտէուա, եախօտ ժը մնառՆվանա մագպուլ
պուն արամիշ տըքըմ, էրքը հալա ժը մնաուվանուա
մագպուլ պըպա մն գուլա իսա Նն տը պա մն:
11 Ու ժը ռուա մալում տըքըմ՝ էՙյ պըէան, աւ լինճիլքօ
ժը մըն հաթը վաղ պուն, էրքը աւ շըղուլէ մնաուվ
12 Նընն։ Զիրա ննժի տալխի աուլի ժը մնաուվ քի Նն
սննտըմ, ու ժը եէքէ ժի հին Նապըմ, լէ ժը քէլամէ
13 իսա էլ Մէսիհէ։ Զիրա չավան պունէ մըն զէման քի
լը Նէհուտիլթիտա հուն պըհիսթըն․ չավան պէ հա-
սապ մը տը գավարանտը պում քիլխսաէ խօտէ ու մը
14 խարապ տըքըը աուլի։ Ու ժը սըլիէրթա պավանէ խօ-
ուա պը վըռ ղայրէթլի պունէ, լը միլլէթէ խօտա ժը
վըռ խըլսումէ խօ զէտն լը Նէհուտիլթիտա լը բէշ տը
15 ջու պում։ Համա կավա քօ խօտէ խօստ քօ մը պը-
16 ժարթ ժը րահմա տխյամըն, Ու պը լինայէթէ խօ Գուռէ
խօ ժը մըռա աշիքեար պըքն քօ աուլի ժը թայիֆանուա
վաղ պըքըմ, պիրա պիր նղ տանըշմիշէ կօվտա ու խուլ
17 Նէ Նն պում։ Նն ժի լը Գուտսէ ռապում լը պա ժը մըն
ավուլ րէսուլ պուօղան, լէ լը Արապըսթանէ ջում, ու
18 տխսա լը Շամէ վէկէռլյամ։ Բաշէ ժը բաշա սէ սալան լը
Գուտսէ ռապում, ժը պօյ Պետրոսէ պլինըՆէ ու բանզտնհ
19 ռօ լը պա ուխ սնքըՆիմ։ Լաքին ժը րէսուլան պաշգա
20 եէքէ մը Նննտի, լէ թննէ Եագուպ պըէյ Րապպ։ Ու
աւ դըշդան քօ ժը ռուա տը Նըվխսինիմ վահա լը պնր
21 խօտէ իգրար տըքըմ, քօ տնրէվ Նա պէմ։ Ծը ուխ բէ-
22 վն հաթըմ լը սէմթա Սիւրիաէ ու Կիլիկիաէ։ Ու մը
ռուպէ ռու Նասնն տըքըրը պուն աւ քիլխսէան քօ պը
23 իսա լը Նավ Նէհուտխաթանտա պուն։ Լէ թննէ ուան
պըհիստը պուն․ էրքը աւ քօ լը զէմանա մն տը գա-
վարանտը, Նուա ուխ աւ իմանէ վաղ տըքն․ քօ ռխթ
24 քի խարապ տըքըր։ Ու ժը պօյ մըն ժը խօտէուա շը-
քըր տըքըը պուն։

ՍԷՐ 2

1 Ժը ուի բէվ՞ բաշէ չարտա՞հ սալան տիսա լը Գուտուսէ
ռապուըմ Տիտոսէ պը խօռա սա՞նտըընէ պը թա՞վլլի Բառ-
2 նաբասէ ։ Ու լը կօրա քէլամուլլահէ ռապուըմ, ու մը
ժը ուանռա պէյան քըր աւ ինճիլէ, քօ լը նավ թա-
յիֆան վաղ տըքըըմ, լաքին ժը ուանռա թա՞նէ քօ միւ-
թէպէր պուն, քօ նա՞ պա՞ լը պա՞թալ ճիտա պաղտըմ,
3 եա պէմա՞ պաղտան ։ Լաքին պը մըռա պուն Տիտոս ժի
պը Եունանի պունէ, ժը սիւննէթ պունռա մէճպուր
4 նա՞ պու ։ Համա ժը պօյ աւ տա՞րէվ պըրէան քօ լը նավ
ճըվաթէ քէթըն, ուան քօ լը հընտուռա քէթըն ժը
պօյ պը իսա էլ Մէսիհէ ազատիթիէ մա՞ չաշուտիթի
5 քըրըընէ քօ մա՞ գուլ պըքըն ։ Քօ ժը ուանռա հընըքի
ոխթ պիլէ մա՞ կօտարի նա՞ քըր իթաաթ քըրըընէ, քօ
6 տօղրիթիէ ինճիլէ լը նավ ոտա գաւլի պըմինա՞ ։ Լաքին
ժը միւթէպէր պուօղան ոխթ քի հա՞ր քի քօ տըպըն
պըրա պըպըն, հաճէթէ մըն նըն՞ա, խօտէ խաթըրէ մա՞-
ռուվան մէզա՞ նաքա՞, զիրա միւթէպէր պուօղան ժը
7 մըռա դըշդ քի խապէր նա՞ քըրըըն ։ Լէ զըտտա ուիտա
կավա քօ տի՞ն քօ ինճիլ ա պէ սիւննէթան ժը մըռա
էմանէթ պուա՞, չավան քօ ժը Պետրոսէռա ժի ա սիւն-
8 նէթլիան ։ Զիրա աւ քօ ժը Պետրոսռա ռասթ անի ժը
սիւննէթլիանռա րէսուլիթի քըրըընէ, ժը մըռա ժի
9 ռասթ անի ժը թայիֆանռա ։ Ու կավա քօ Յագուպ
ու Կէֆաս ու Հաննա զանին աւ ինայէթ քօ ժը մըռա
հաթը տայըն, ուան քօ ասդունան հասապ պօ պուն,
ժը մըռա հէմ ժը Բառնաբասռա ժը պօյ իլհագիթիէ
տէսթէ ռասթէ խօ տան, քօ ա՞մ լը նավ թայիֆան
10 հա՞ռըն ու ուան լը նավ սիւննէթլիան ։ Թա՞նէ տը խօս-
տը պուն քօ ա՞մ ֆագիրան պիրա խօ պինըն, քօ ա՞ ժի
11 րաղի պուըմ դըշդէ հան քըրըընէ ։ Համա կավա քօ Կէ-
ֆաս հաթ լը Անթաքիաէ ա՞զ լը պա՞ր ուի սաքընըմ,

12 չըմա քօ ժը թազիրա միւսթահաք պու ։ Ջիրա ժը
ճէմ Եադուալէ հէժա չա̆նտ թէնան նա̆ հաթ աւ պը
թայիֆան թա̆վ տը խուար, համա կավա քօ ուան հա֊
թըն, ժը սիւննէթլիան պը թըռսընէ, աւ խօ լը չուն֊
13 տա պը քըշանտընէ ճիէ տը պօ պու ։ Ու պը ուխուա
միւրաի պուն աւ Եէհուտի է տընան ժը, վուսան քօ
14 Բառնաբաս ժի լը միւրայիթիէ ուան խուար պու ։ Հա֊
մա կավա քօ մը տի լը տօղրիթիէ Ինճիլէտա ռասթնա
ջուն․ լը պա̆ր հէմիան ժը Կէփասռա մը խապէր տա,
էրքը դու քի Եէհուտիի, օդա թայիֆա ու նա օդա
Եէհուտի կէչընմիշ տըպի, չը՞մա ժը թայիֆանռա պօռ
15 տըքի քօ օդա Եէհուտիան կէչընմիշ պըպըն ։ Էմ ժը
թապիաթէ Եէհուտինըն, ու նա̆ ժը թայիֆան կիւնէ֊
16 քեարըն ։ Ու խա պըզանընէ, քօ մա̆ռուվ ժը ամէլէ նօ֊
մօսէ նըքեարա̆ սատըգ պուն, լէ ժը իմանէ իսա էլ
Մէսիհէ, ա̆մ ժի ժը իսա էլ Մէսիհռա իման անին, քօ
սատըգ պըպըն ժը իմանէ իսա, ու նա ժը ամէլէ նօ֊
մօսէ, չըմա քօ ժը ամէլէ նօմօսէ գաթ ճան քի տէ
17 սատըգ նա̆ պա̆ ։ Նուա էրքը ա̆մ քօ տը խուազըն
պը իսա սատըգ պուն․ կիւնէքեար ա̆մ պէնա̆ տիթըն,
էրքը վուսանա̆ իսա խըզմէթչիէ կի՞նէ պու՝ հաշա ։
18 Ջիրա էրքը ա̆զ աւ դըշդ քօ՝ մը հէլօշանտ տիսա
ջէ տըտըմ, ա̆զ խօ գապհաթլի տըտըմ տիթըն ։
19 Ջըմա քօ ա̆զ պը տէսթէ նօմօսէ մըրըմ ժը պօյ նօ֊
20 մօսէ, քօ ժը խօտէռա սաղ պըմ ։ Պը իսառա ա̆զ
լը խաչ ռապում, լաքին սաղ ըմ, նա ա̆զ, լէ իսա սա֊
ղա̆ լը մըտա, լաքին ա̆զ քօ նուա պը կօվտա տըժիմ
պը իմանա Գուռէ խօտէ տըժիմ աւ քօ մը հա̆պանտ,
21 ու ահ խօ լը ուզուրա մը տանի ։ Էզ ինայէթէ խօ֊
տէ պաթալ տա̆ր նախըմ, չըմա քօ էրքը սատա֊
գաթ ժը նօմօսէ պու, էրքը վուսանա̆ իսա լը նաֆիլէ
ճիտա մըր ։

ՍԷՐ 3

1 Էյ՛ ագըլսըզ Գաղատալըյան, քի՛ ո ժը սէրի տա՛ր
խըստ քօ ժը տօղրըլթիւա իթաաթ նա՛քըն. քօ լը պա՛ր
չահվէ ո իսա էլ Մեսիհ լը նավ ոտա լը խաչէ հաթը
2 րապուն րէսմ պու ։ ժը ո թա՛նէ ուիա տը խուազըմ
հին պըմ, պը տէսթէ ամէլէ նօմօ՞սէ ո րուհ ստա՛նտըն,
3 եա պը պըհիստընէ իմանէ ։ Հուն աւգաս ագըլսըզ ըն.
պը րուհ հուն պաշլամիշ պուն ու նուա պը թէ՞ն թէ-
4 մամ տըպըն ։ Աւ գաս դըշդան լը նաֆիլէ՞ ճիտա ո
5 քըշանտ, էրքը պըռա նաֆիլէ ժի պըպա՛ ։ Նուա ժը
ուա Րուհէ պախշ քըրօղ՝ պը ամէլէ նօմօ՞սէ, եա պը
6 պըհիստընէ իմանէ տըքա՛ ։ Ջավան քօ Իպրահիմ ժը
Խօտէւա իման անի ու ժէւա սատաղաթ հասապ պու ։
7 Էրքը վուսանա՛ պըղանըն, էրքը ուան քօ ժը իմանէնա՛
8 ուան ըն զուռէ Իպրահիմ ։ Ու քըթէպ ժը ավուլէ պը
զանը պունէ, էրքը Խօտէ թայիֆան պը իմանէ սատըղ
տըգը. ժը ավուլտա ժը Իպրահիմռա միժտէ տա,
էրքը պը տէսթէ դա հէմի թայիֆան տէ միւպարէք պը-
9 պըն ։ Նուա ուան քօ ժը իմանէնա՛ պը թա՛վլի աւնտար
10 Իպրահիմէ միւպարէք տըպըն ։ Զիրա ուան քօ ժը ա-
մէլէ նօմօսէ նա՛, ուան լը պըն պէտառուանա՛, չըմա քօ
հաթիա՛ նըվիսանտըն, էրքը՝ Մէլուն պըն աւ հէմի մա՛-
ռուվան քօ լը քըթէպէ նօմօսէտա լը աւ հէմի դըշդէ
հաթը նըվիսանտընտա նա սա՛քընըն ուան իճրա քըրը-
11 նէ ։ Ու էրքը պը նօմօս եէքէ նըքեարա՛ լը պա՛ր Խօտէ
սատըղ պունէ, աւ մալումա՛, զիրա սատըղ ժը իմանէ
12 տէ պը ժի ։ Լաքին նօմօս ժը իմանէ նընա՛, լէ աւ քօ
13 աւ դըշդան իճրա տըքա՛ պը ուան տէ պը ժի ։ Իսա
մա՛ քըռւի ժը պէտառուվաէ նօմօսէ, աւ ժը պօյ մա՛
պէտառուվա պունէ, զիրա հաթիա՛ նըվիսանտըն քօ, Մէ-
լուն ըն աւ հէմիան, քօ ժը տարէ դէնա՛ ալաղանտըն ։
14 Քօ պէրէքէթէ Իպրահիմէ լը սէր հէմի թայիֆան պը-

պա՛ պը Իսա էլ Մէսիհէ, քօ ա՛մ ժի վատէ Ռուհէ պըս-
15 դինըն պը իմանէ ։ Էյ պըրէան, պը ատէթէ մ՛ռու-
վան խապէր տըտըմ. պըռա քօ վասիյէթէ մ՛ռուվ քի
քօ հաթ դ-ա պուն եէք ժի պաթալ նաքա՛. նա՛ ժի լը
16 սէր ուի թէնպիհ քի զէտա՛ տըքա՛ ։ Լաքին վաատան ժը
Իպրահիմռա ու ժը զիւրիէթէ ուիռա պուն, նա՛ պէժը
ու ժը զիւրիէթէդ դառա ոքա ժը պօյ փըռան, լէ
ոքա ժը պօյ եէքէռա, ու ժը զիւրիէթէ դառա, քօ
17 աւ Իսա ա՛ ։ Ուիա տը պէժ, աւ վասիէթ քօ ժը ավըլ-
տա ժը խօտէ հաթը դ-ավլի պուն պը Իսա, Նօմօս քօ
ժը չար սատ ու սի սալան շունտա հաթը նըվիսանտըն,
Նը.քեարը ապուրի ժը ճիտա թա՛վկէռանտըն, ժը պօյ վա-
18 սիէթէ պաթալ քըրընէ ։ Ջիրա էրքը միրաս ժը Նօմօսէ
տըպա՛, վուսանա՛ ժը վատէ նըն՛ա. համա խօտէ ժը Իպ-
րահիմռա պը տէսթէ վատէ պախշ քըր ։
19 Լէ Նօմօս ժը չը՞ռա ա՛, ժը պօյ սուչէ լը սէր զէտա՛
պու. հաթա քօ պէ աւ զիւրիէթ ժը աուիռա քօ վատ
պօ պու. պը տէսթէ մէլէքան հաթը տայըն, պը տէս-
20 թէ մ՛յանճի քի ։ Համա մ՛յանճի, մ՛յանճիէ եէքէ նը-
21 նա՛, լաքին խօտէ եէք ա՛ ։ Նուա Նօմօս զըտէ վատէդ
խօտէ՞ ա՛, հաշա. ջիրա էրքը վուսան Նօմօս քի պը հա-
թընա տայըն, քօ դ-ատիր պը պանա հայաթ տայընէ.
22 ուէ չաղէ պըռա սատադ-աթ ժը Նօմօսէ տը պանա ։ Լաքին
քըթէպ հէմիան լը պըն կիւնէէ տանի քօ վատ պը
իմանէ Իսա էլ Մէսիհէ պէ տայըն ժը տինատարանռա ։
23 Լաքին չըդ-աս քօ իման նա՛ հաթը պու. լը պըն Նօմօսէ
հաթը վէշարդըն ա՛մ տը մա՛ պուն, պը պէքըլէմիշ քը-
24 րընէ ժը աւ իմանռա քօ տէ աշիքեար պը պանա ։ Էրքը
վուսանա՛ Նօմօս խօճաէ մա՛ պու, մա՛ ժը Իսառա անըն-
25 ռա, քօ ա՛մ պը իմանէ սատըդ պըպըն ։ Համա կավա
քօ իման հաթ, հէնի ա՛մ լը պըն խօճատա նընըն ։
26 Ջիրա ա՛մ հէմի ժի դուռէդ խօտէ նա՛, պը աւ իման քօ
27 լը սէր Իսա էլ Մէսիհէ ա՛ ։ Ջիրա հուն հէմիան քօ պը
Իսաէ հաթըն թահվիլ պուն, Իսա լը սէր խօ ըրկըրթըն ։

28 Ճը ուի բէվ՛ նա՛ Եէհուտի հէյ՛, նա՛ Եունանի, նա՛
գուլ հէյ՛, նա՛ ժի ազատ, նա՛ մէր հէյ՛, նա՛ ժի
մ՛. զիրա հուն հէմի ժի եէք ըն պը Իսա էլ Մէսիհէ ։
29 Ու էրքը հուն է Իսա նա՛, վուսա նա՛ հուն զիւրիէթէ
Իպրահիմէնա՛, լը կօրա վատէ հուն միրասխօր ըն ։

ՍԵՐ 4

1 Չամա ուխա տըպէմ. Զըրգաս զէման քօ միրասխօր
սապի ա՛, ժը գուլէ գալթ ֆարգ քի թուննա՛, ֆարա-
2 զա խօտիէ հէմի դըշդանա՛ ։ Իլլա հաթա ոխթա թային
քըրընէ պապա, լը պըն վասիան ու քէթխիւտանա՛ ։
3 Վահա ժի ա՛մ կավա քօ սապի պուն, լը պըն ատէթէ
4 տընէ ա՛մ գուլ պօ պուն ։ Չամա կավա քօ ոխթ թէ-
մամ պու, Խօտէ Գուռէ խօ շիանտ քօ ժը ժըն քի
5 պու, ու լը պըն նօմօսէ քէթ ։ Վուսան քօ լը պըն նօ-
մօստա պուօղան խէլաս պըքա՛. վուսան քօ ա՛մ ժը
6 օղուլ պուննա լայըգ պըպըն ։ Ու չիւնքի հուն էվլատ
ըն, Խօտէ Ռուհա Գուռէ խօ շիանտ լը տըլէ ուտա, քօ
7 Ֆէրեատ տըքա՛ Աբբա Պավ ։ Ճը ուի բէվա հէնի գուլ
նընի, լէ էվլատ, ու էրքը էվլատ հէնի պը տէսըթէ Իսա
8 միրասխօրէ Խօտէ ։ Լաքին ուէ չաղէ քօ հուն նա՛ տը
զանըն պուն Խօտէ, ժը առւանռա ո՛ գուլուղ տըքըր
9 ուան քօ ժը ասլէ Խօտէան նա՛ պուն ։ Չամա նուա քօ
հուն Խօտէ նաս քըրըն, իլլա քօ հուն ժը Խօտէ հաթըն
նաս պուն, հուն չա՛վան տիսա վէ տը կէռըն ժը աւ
զայիֆ ու ֆագիր ատէթռա, քօ ժը ուանռա հուն տի-
10 սա գուլուղ քըրընէ տը խուազըն ։ Ռօժան ու մա՛հան
11 ու զէմանան ու սալան հուն ֆարգ տըքըն ։ Էզ ժը ո տը
թըռսըմ, քօ նա՛ պա՛ լը սէր ո լը նաֆիլէ ճիտա էմէկ
պըքշինըմ ։
12 Էյ՛ պիրէան, ժը ռռա լավա տըքըմ ոդա մըն պըպըն,
դիրա ա՛ժի ոդա ո պուըմ, ժը մըռա ո գալթ նահագիլթի
13 քի նա՛ քըրըն ։ Ու հուն տըզանըն, քօ ժը աւուլտա մը

14 պը զայիֆիլմիէ թէնէ ինճիլ ժը ուա վա՛ղ քըր ։ Ու լը
թէնէ մըռա պուն թէճրիւպէ մըն ո՛ լը պա՛ր դըշդքի
նա՛ տանին ․ լաքին մը ոգա մէլէքէ խօտէ ․ ոգա իսա էլ
15 Մէսիհէ հուն ղապուլ քըրըն ։ Նուա մէտհէ ո՛ չը ա՞,
զիրա ժը պօյ ո ա՛ղ շէհատէթ տըքըմ քօ, էրքը միւմքին
պը պանա, ջահվէ խօ տէ պը տա՛րինանա ու ժը մըռա
16 պը տանա ։ Նուա ա՛ղ տըժմընէ՞ ո պում, ժը պօյ ժը
17 ուա ռասթ կօթէնէ ։ Ճը ուա ղայրէթքէշ տըպըն նա,
ժը պօյ ղանճիրթիէ, իլլա ո չունտա տըքըն, հաթա քօ
18 հուն ղայրէթքէշէ ուան պըպըն ։ Համա ժը պօյ ղան-
ճիրթի ղայրէթքէշ պուն տայիմա ղանճ ա՛, ու նա՛ թա՛նէ
19 կավա քօ լը պա ոտա պըպըմ ։ Էյ՛ էվլատէ մըն բըջուգան,
քօ ժը պօյ ո՛ տիսա զահմէթէ զայընէ տըքշինըմ հաթա
20 քօ սուրէթէ իսա լը նավ ոտա մէվճուտ պըպա՛ ։ Լաքին
մը տը խօստ քօ նուա լը նավ ոտա պըպըմ, ու տա՛նկա
խօ պը կօհռինըմ, զիրա ա՛ղ ժը պօյ ո՛ լը չիւպհէտա մա՛ ։
21 Պէժըն ժը մըռա, հուն քօ լը պըն նօմօսէ տը խուա-
22 զըն պը դէվըն, նօմօսէ կօտարի նա՞ քըն ։ Ջիրա հաթիա՛
նըվիսանտըն քօ, ճը Իպրահիմռա տու գուռ հա՛պու,
23 եէք ժը խալայըրգէ ու աուէ տըն ժը աղատ ժընէ ։ Լա-
քին աւ քօ ժը խալայըրգէ պու, լը կօրա թէնէ զա պու ․
համա աւ քօ ժը ժընա աղատէ, լը կօրա վատէ պու ։
24 Ու դըշդէ հանա պը թէմսիլա հաթըն կօթան ․ զիրա
ուանան տու ահտ ըն ․ եէք ժը Ջիյաէ Սինաէ ժը պօյ
25 ղուլլուղէ տըզա՛, քօ աւ Հագար ա՛ ։ Ջիրա Հագար լը
Արապիստանտա Ջիյաէ Սինա՛ ․ ու մու թապըրգէ Գուտ-
սէ անվայընա՛ ․ զիրա պը թա՛վլի գուռէդ խօ ղուլլուղ
26 տըքա՛ ։ Համա Գուտսէ ժօրին աղատ ա՛, քօ տիա մա՛ հէ-
27 միանա՛ ։ Ջիրա հաթիա՛ նըվիսանտըն ․ Դու էյ՛ նա զայօղ
ըսթօվըր ժըն՝ շաղ պա՛ ․ էյ՛ զահմէթէ զայընա՛ նա՛ քըշան-
տօղ, պը գիրա՛ ու կազի պըքա՛, զիրա գուռէդ հաթը
թէրքը պուն ժըն, գուռէդ հէնի փըռ տէ պըպա՛ ժը
28 աուի քօ մէրէ ուի հէյա՛ ։ Համա ա՛մ՝ էյ՛ պըրէան, ոգա
29 իսագէ լը կօրա վատէ էվլատ ըն ։ Լաքին չավան քօ լը

ու զէմանէ լը կօրա թէնէ հաթը զա պուն, լը կօրա
րունհէ հաթը զա պունէ տը գավարանտ, նուա ժի վու֊
30 սանն։ Համա քըթէպ չը՞ տը պէ, խալայըգէ հէմ
գուռէ ուի պը տմրինն․ զիրա գուռէ խալայըգէ պը
31 գուռէ ազատէ տէ միրաս նմսդինն։ Նուա էյ պրէան,
ամ գուռէդ խալայըգէ նընըն, լէ գուռէդ ազատ ըն։

ՍԷՐ 5

1 Նուա փէթ պը սմքընըն պը ու ազատիթիէ քօ պը
աուի իսա մն ազատ քըր․ ու տիսա լը պըն նիրա
2 գուլըուղիթիէ մն՛ գէվըն։ Վահա մզ Պօղոս ժը ռուա
տը պէմ քօ՝ էրքը հուն սիւնէթ պըպըն, իսա ժը ռուա
3 գաթ տէ ֆայտէ քի նմքն։ Ու տիսա ժը հմր սիւնէթ֊
լի մմռուվռա չէհատէթ տըքըմ, քօ կըչք նօմօսէ ինրա
4 քըրընռա տէյնտարն։ Հուն քի պը նօմօսէ խօ սատըգ
տըքըն ժը իսաէ հուն վէգաթիանն, ժը ինայէթէ քէ֊
5 թըն։ Զիրա մմ պը րուհ ժը իմանտա պուն ժը ումու֊
6 տէ սատագաթուա պէքըլէմիշ տըքըն։ Զիրա պը իսա
էլ Մէսիհէ նն՛ սիւնէթ ու նն՛ ժի սիւնէթսըզիթի դըշդ֊
7 քի ն, լէ պը մուհապէթ ամէլ քըօղ իման։ Հուն գանճ
տը պազիան, քի՞ ո չունտա խըստ քօ ժը տօղրիթիռա
8 իթաաթ նն՛ քըն։ Ֆիթէ հան ժը աուի նընն քօ ո
9 կազի քըր։ Հընըք հէվիր թըռաշ հէմի հէվիրէ ամէն
10 տըքն։ Համա մզ, ումուտէ մըն լը սէր ո՛ հէյն պը
րապպ, քօ հէնի պաշգա թարզ դըշդքի տէ տիւշիւ֊
միշ նմպըն, լաքին ու քօ ո գարըշտուրմիշ տըքն հմր
11 քի տըպն, կիւնէ տէ լը ասդույէ ուի պըպն։ Լաքին
էյ պրէան, էրքը մզ հէժա սիւնէթ վազ տըքըմ, հէնի
չը՞մա դէմն գավարանտըն, էրքը վուսանն խուար պու֊
12 նէ խաչէ պաթալ պուն։ Խօզիդա ժը պընի պը հաթը֊
նա պըռանտըն ուան՝ քօ ո՛ գարըշտուրմիշ տըքըն։
13 Զիրա էյ պրէան, հուն ժը ազատիթիռա հաթըն
տավէթ պուն, թմնէ քօ ազատիթիէ ո սէպէպէ տըլ
պըժանտընէ թէնէ նմպն․ լէ պը մուհապէթ ժը հմվու֊

14 տուռա խըզմէթ պըքըն ։ Ջիրա հէմի նօմօս լը ալ եէք
սէօղտա թէքմիլ տըպյ , քօ հայվալէ խօ ոգա խօ պը
15 հայպինի ։ Համա էրքը հայվուտու կաղ պըքըն ու պը-
խուն , մէզյքըն նայպյ քօ ժը հայվուտու թէլէֆ պըպըն ։
16 Թայնէ ուխա տը տըպյէմ , Պը րուհ հառըն , ու արղույէ
17 թէնէ ասլա ինճրա մյքըն ։ Ջիրա թէն ղըտա րուհէ ու
րուհ ժի ղըտա թէնէ արղու տըքյ ․ ու ուանան ժը
հայվուտուռա ղըտ ըն , քօ նայ պյ քօ աուի քօ տը
18 խուաղըն աուի պըքըն ։ Համա էրքը ժը Րուհէ հուն
դէնայ փալավուղ սյուն , հէնի լը պըն նօմօսէ նըներն ։
19 Նուա ամէլէ թէնէ մալում ըն , քօ ուան ըն , զինա ,
20 ֆահշիթի , մուրտառիթի , էտէպսըզլիթի ։ փութփէրէ-
զլիթի , սըհիրպազլիթի , տըժմնիթիան , փէվ ջունտը-
նան , հասուտիթիան , սուհաթընան , նիզայան , վէփա-
21 թանտընան , ֆըրփայան ։ Քէմ նազարան , փաթլիժիան ,
սէրխօշիթիան , պէքրիթիան , ու հայր շըքօ էմսալէ ուա-
նան ըն , քօ փէշին ժը ռուա տը պէմ , չավան քօ ժը ա-
վուլտա ժը ռուա տը կօթը պուամ , քօ դըշդէ ահվա շը-
ղուլօղան ժը փատիշահիթիէ խօտէռա տէ վարիս նայ պըն ։
22 Լաքին մէյվէէ Րուհէ ուխա յ , մուհապէթ , շաղիթի ,
23 սէլամէթ , թէհամիւլ ․ Լաթիֆիթի , փանճիթի , իման ,
մահճուպիթի , նէֆսէ խօ զապթ քըրըն ․ ղըտա ահվա
24 դըշդան նօմօս թունայ ։ Ու աուան քօ է իսա նայ թէնէ
խօ խաչ քըրըն պը թայլի ասըլ արղույան ու հավէսան ։
25 Էրքը այմ պը Րուհ տը ժին , լը կօրա Րուհէ այմ պը ջուն ։
26 Պաթալ իֆթիխար քըօղան այմ նայ՛ պըն ․ հայվուտու պը
ֆիթ քըրընէ , ու ժը հայվուտուռա պը հասէտ քըրընէ ։

ՍԷՐ 6

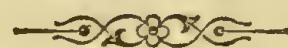
1 Էյ պըէան , էրքը եէքէ ղաֆիլ լը փապահաթ քի
պէ կըրթըն , հուն քօ րուհանինա ահվա եէքէ պը րուհա
մահճուպիթիէ իսլահ պըքըն ․ դու լը խօ մէզյքյ , նայ
2 պյ քօ լը նավ թէճրիւպէէ պը գէվի ։ Պարէ հայվու-
տուան հայլինըն , ու այհվա նօմօսէ իսաէ թէքմիլ պը-

3 քըն ։ Զիրա էրքը եէքէ խօ դըշդ քի հասապ տըքա̆
4 ու Նընա̆ , աւ խօ տը խաբինա̆ ։ Լաքին հա̆ր քա̆ս պըրա
շըղուլէ խօ պը վէզինա̆ , ու ուէ չաղէ թա̆նէ բասնա
խօ լը սէր խօ պըտա̆ ու Նա̆՛ լը սէր պաշգասի քի ։
5 Զիրա հա̆ր քա̆ս պարէ խօ տէ հա̆լինա̆ ։
6 Ու աւ քօ լը հին պուՆէ քէլամէ ա̆ , խօճաէ խօ լը հա̆ր
7 թիւրլու Նիմէթանտա հիսէտար պըքա̆ ։ Հուն խօ մա̆ խա-
8 բինըն , խօտէ զէվգլէնմիշ Նապա̆ ։ Զիրա մա̆ռուվ քի չը
քօ դօվ տըքա̆ հէման աուի տէ պը չինա̆ ․ աւ քօ լը
թէՆէ խօտա տա ժօ , ժը թէՆէ չիւրիւկիթի տէ պը չինա̆ ,
ու աւ քօ ժը Բուհռա դօվ տըքա̆ , աւ ժը Բուհէ էպէտի
9 հայաթ տէ պը չինա̆ ։ Համա ա̆մ ժը խայր ամէլ շըղուլան-
տընէ աճիզ Նա̆ պըն ․ զիրա լը մինասիպ զէմանտա ա̆մ տէ
10 պը չինըն , էրքը ա̆մ սըսթ Նա̆ պըն ։ Նուա չը գաս քօ ոխթ
լը տէսթ մա̆տա ա̆ , ժը հա̆ր քա̆սռա ա̆մ գանճիթի պը-
քըն , ու պախուսուս ժը մալա էհլի իմանէ պուօղանռա ։
11 Մէզա̆քըն , պը չավան հարֆան մը Նըվլիսանտ ժը
12 ոռա պը տէսթէ խօ ։ Ուան քօ տը խուաղըն ժը ալէ
կօվտաէ տիլպէր պէՆա̆ խույաըն , ուան ո՛ ղօռ տըքըն
քօ հուն սիւՆէթ պըպըն , թա̆նէ քօ ժը պօյ խաչէ իսաէ
13 Նէ՛յըն գավարանտըն ։ Զիրա ուան քօ սիւՆէթ պուՆա̆ ,
ուան Նօմօսէ լիճրա Նաքըն , լէ տը խուաղըն քօ հուն
սիւՆէթ պըն քօ ուան պը կօվտաէ ո՛ բասնա խօ պըտըն ։
14 Համա ա̆զ՝ հաշա՛ քօ բասնա խօ պըտըմ , լէ թա̆նէ պը
խաչէ Բապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհէ , քօ պը աուի տընէ
15 ժը մըռա խաչ պուա̆ , ու ա̆ ժի ժը տընէռա ։ Զիրա պը
իսա էլ Մէսիհէ Նա̆՛ սիւՆէթ դըշդ քի ա̆ ու Նա̆ ժի սիւ-
16 Նէթսիզիթի ․ լէ մախլուգէ Նու պուՆ դըշդ քի ա̆ ։ Ու
հա̆ր քա̆ս քօ լը կօրա գանունէ հան տըջօն , ժը ուանռա
ու ժը խօտէէ իսրայէլռա սէլամէթ ու մէրհամէթ պը-
17 պա̆ ։ Ժը ուի բէվա̆ եէքէ ժը մըռա զահմէթ պըրա Նա̆՛տա̆ ,
զիրա ա̆զ Նիշանէ պըինա Բապպ Մէսիհէ լը սէր կօվտաէ
18 խօ տըքշինըմ ։ Էյ պըրէան՝ ինայէթէ Բապպէ մա̆ իսա
էլ Մէսիհէ պը Բուհէ ո պըպա̆ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

Է ՌԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԵՓԵՍՈՍԼԻԱՆՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս պը իրատէթէ Խօտէ ռէսուլէ Իսա էլ Մէսի-
հէ, լը Եփեսոստա պուն ժը ազիզանուա ու պը Իսա
2 էլ Մէսիհէ ժը իթիգաթլիանուա ։ Ժը ուա ժը Պավէ
մա ժը Խօտէ ու ժը Ռապպ Իսա էլ Մէսիհէ ինայէթ ու
սէլամէթ պըպն ։
3 Մուպարէք պըպն Խօտէ ու Պավէ Ռապպէ մա Իսա
էլ Մէսիհէ, աւ քօ մա լը ձէքեանէ ազիւմանան պը
խաէ պը հէր ռուհանի պէրէքէթէ մա պէրէքէթ քըր ։
4 Ջավան քօ մա ժը իպթիտա թէմէլ պունէ տընէ պը
աուի պըժարթ, քօ լը պէր ուի ամ պը մուհապէթէ
5 ազիզ ու պէ գուսուր պըպըն ։ Ու ժը աւուլտա մա
թագտիր քըր ժը խօուա օղուլ պունուա պը տէսթէ Իսա
6 էլ Մէսիհէ, լը կօրա խօշնուտիթիէ իրատէթէ խօ ։ Ժը
մէտհա ճէլիլ ինայէթէ խօ, քօ պը աուի մա պը տէսթէ
7 տէլալիէ ժը ինայէթուա Նայիլ քըր ։ Քօ պը աուի պը
տէսթէ խունէ ուի, ժը ֆիտաուա՛ եանի լը կօրա ղա-
նիմէթէ ինայէթէ ժը աֆվիթիէ սուչանուա ամ մալիքըն ։
8 Քօ աւ ժը մա՛ուա, պը հէր իլմ ու ֆիրասէթէ զէտա՛
9 քըր ։ Ու ժը մա՛ուա լը Խօտէ չավան քօ նիյէթ քըր լը
կօրա ռիզաէ խօ, սըրրա իրատէթէ խօ ժը մա՛ուա տա
10 ղանին ։ Հաթա քօ լը թէմամ պունէ զէմանան լը կօրա
թէրթիպէ հէր դըշդ, կէրէք լը ազիւմանտա կէրէք լը

սէր արտէ պուն դըշդան պը խսաէ լը եէք ճի պինա՛ ։
11 Լը ուխտա քօ պը աուր ա՛մ միրաս կըրթըն լը կօրա
միւրատէ խրատէթէ խօ լը կօրա թէտպիրէ հէր դըշդէ
12 ւճրա քըրօղէ պը թագտիր պունէ ։ Նմ ժը խսաուա ժը
ավուլտա ումուտ քըրօղան , ժը պօյ մէտհա ճէլալէ պըպըն ։
13 Լը սէր էքէ քօ հուն ժի ումուտ քըրըլն , կավա քօ պը-
հիստըն սէօզա տօղըրիթիէ , եանի խնճիլէ խէլասէ ո՛ ․
ժը աուր պը խման անխնէ պը Աղիզ Բուհէ վատէ հուն
14 միւհխուր պուն ։ Քօ աւ հաթա խճրա պունէ հաթը գա-
զանճ պուն ֆխտայէ ժը պօյ մէրհա ճէլալէ ուր , կէրէվէ
միրասէ մա՛ ա՛ ։
15 Նուա կավա քօ մը ժի պըհխստ խմանէ ո՛ քօ լը սէր
խսա Բապպէ մա՛ ա՛ , ու լը սէր հէմի աղիզան պուն մու-
16 հապէթէ ո ։ Ո լը տուվաէդ մըտա պը զխքը քըրընէ , ժը
17 պօյ ո չըքըը քըրընէ ֆէրաղէթ նաքըմ ։ Հաթա քօ խօ-
տէէ Բապպէ մա՛ խսա էլ Մէսիհէ , Պավէ ճէլալէ , աուր
ժը լխուսուսէ զանընէ ժը ռուա խըմ ու րուհէ խլհամէ
18 պըտա՛ ։ Ու ջահվէ տըլէ ո ուօհնի պըպա՛ , քօ պը զանըն ,
ումուտէ տավէթէ ուր չը՞ ա՛ ․ ու լը նավ աղիզան զա-
19 նիժէթէ ճէլալէ միրասէ ուր չը՞ ա՛ ։ Հէմ լը կօրա ամէլէ
գուտըէթէ գուվվէթէ ուր , ժը մա՛ ժը խթիգաթլխանուա
20 ժը հատէ զէտա՛ աղամէթէ գուվվէթէ ուր չը՞ա՛ ։ Աւ
գուվվէթ քօ լը սէր խսաէ ամէլ քըր ․ կավա քօ աուր
ժը մըրխան րաքըր ․ ու աուր տա ուօնըշտըն լը մէսքեա-
21 նէ աղխումանտա լը ալէ սաղէ լխօ ։ Լը սէր հէմի հուք-
մէթէ ու սալթանաթէ , ու գուվվէթէ ու զապխթիէ , ու
լը սէր հէմի նավան քօ դէ կազի պուն , լժա՛նէ լը տընէ
22 հանտա նա՛ , լէ լը աւ տընէտա քօ տէ պէ ։ Ու հա՛ր
դըշդ լը պըն լընկէ ուր տանի ու աուր լը սէր հա՛ր
23 դըշդան սէրէ քխլխսայէ տանի ։ Քօ աւ թէնէ ուր ա՛ ,
թէմամէ ուր քօ դըժը տըքը հէմիան լը նավ հէմի
դըշդան ։

ՍԷՐ 2

1 Ու հուն քօ լը նավ սուչանտա ու կիւնէան մըրը
2 պուն, աուր ո՛ կանի քըր ։ Քօ լը նավ ուանտա պը դէ-
մանան հուն տը ջօ պուն պը ռէյա տընէյա հան․ լը
կօրա խօստընէ հիւքմաթէ հիւքիւմտարէ հավայէ հան․
լը կօրա աւ րուհ քօ նուա լը հընտուռա իթաաթսըզ
3 ոլէտան տը շըղուլը̆ ։ Լը ուանտա քօ պը դէմանան ա̆մ
հէմիան տը կէռիյա պուն լը կօրա արզուէ թէնէ մա̆,
ու իրատէթէ թէնէ ու ֆիքրէ խօ ա̆մ տըքըր ու ոդա
տաշդասիան ժը թապիաթէ դուռէգ ղազապէ ա̆մ պուն ։
4 Լաքին խօտէ քօ ղանի ա̆ պը մէրհամէթէ, լը կօրա
5 ազիմ մուհապէթէ խօ պը աուր քօ մա̆ հա̆պանտ, կա-
վա քօ ա̆մ լը սուչանտա մըրը պուն մա̆ պը իսաէ կա-
6 նի քըր (պը ինայէթէ հուն խէլաս պուն ։) Ու մա̆ թա̆վ
ռաքըր, ու լը մէսքէանա ազիւմանտա պը թա̆վլի իսա
7 էլ Մէսիհէ տա ռօնըշտըն ։ Հաթա լը աւ ասիրան քօ
դէ, պը իսա էլ Մէսիհէ, ժը հա̆տէ զէտա̆ ղանիմէթէ
ինայէթէ խօ նիշան պըտա̆, պը աւ խօշնուտիթիէ քօ
8 պը իսա էլ Մէսիհէ ժը մա̆ռա նիշան տա ։ Ջիրա պը
ինայէթէ պը աէսթէ իմանէ հուն խէլաս պունա̆․ ու
9 ուիա նա̆ ժը ո ա̆, լէ պախշիշէ խօտէ ա̆ ։ Ժը ամէլէ
10 նընա̆, քօ հէքէ բասնա խօ նա̆տա̆ ։ Ջիրա ա̆մ ամէլէ
ուի նա̆․ պը իսա էլ Մէսիհէ ա̆մ խալք պունա̆ ժը պօյ
ամէլէ ջանճան, քօ ժը պօյ ուան ժը պա̆րէ խօտէ մա̆
հազըր քըր, քօ լը ուանտա ա̆մ պը կէռըն ։
11 Ժը պօյ ուիա լը պիրա խօ պինըն, քօ հուն լը դէ-
ման քի պը թէն թայիֆա պուօղան, լը կօրա թէնէ պը
տէսթ հաթը ջէպուն սիւնէթ ժը հաթը կազի պուօ-
12 ղան, սիւնէթսըզիթի հաթը կազի պուօղան ։ Քօ լը
դէմանտա հուն պէ իսա ու ժը ճիւմհիւրէ իսրայէլէ
ղարիպ ու ժը ահտէդ վատէ եապանճի ու ումուտսուզ
13 ու լը տընէտա պէ խօտէ պուն ։ Համա նուա պը իսա
էլ Մէսիհէ, հուն քօ օխթ քի տուր պուն, պը խույ-

14 նէ իսաէ նէզ պուն ։ Ջիրա սէլամէթէ մա՛ աւ ա՛ , աւ
քօ հա՛ր տուան եէք քըր • ու լը մապէյնտա ճիէ քըօղ
տիվարէ , եանի պը հա՛վլուտու պուն տըժմինիթի պը թէնէ
15 խօ հէլօշանտ ։ Ու պը էմրան հաթը պուն նօմօսէ թէն֊
պիհէ պաթալ քըր • հաթա քօ լը խօտա հա՛ր տու ժի
մա՛ռուվ քի նու պը խալք քըրընէ , սէլամէթ իհտաս
16 պըքա՛ ։ Ու հա՛ր տու ժի եէք կօվտա քըրընէ պը Խօտէ
լը հա՛վ պինա՛ պը խաչ , չըմա քօ պը աուի ատավէթէ
17 հէլաք քըր ։ Ու հաթ սէլամէթ մուժտէ քըր ժը ուա ,
18 քօ տուր պուն ու ժը ուանռա քօ նէզ պուն ։ Ջիրա
պը տէսթէ ուի ա՛մ հա՛րտուան ժի պը եէք Րուհ ժը
19 Պավռա նէզ պունռա րուսդաթէ մա՛ հէյա՛ ։ Նուա ժը
ուի բէվա՛ հէնի հուն եապանճի ու միւսաֆիր նընըն ,
20 լէ հէմչէրիէ ազիզան ու քուֆլէթէ Խօտէ նըն ։ Ջինքի
լը սէր հիմէ րէսուլան ու փէյղէմպէրան հուն հաթըն
թէմէլ պուն , քօ սէրէ ռուքնէէ ուի Իսա էլ Մէսիհ
21 ա՛ ։ Պը աուի թէմէլ կըժք լը եէք ճիտա պը ուստուր֊
միշ քըրընէ մա՛զըն տըպա՛ պը Րապպ տաճար քի ազիզ
22 տըպա՛ ։ Քօ պը աուի հուն ժի , լը եէք ճիտա չէ տը
պըն , վուսան քօ պը Րուհ մէսքեանէ Խօտէ պըպըն ։

ՍԷՐ 3

1 Նուա ա՛զ Պօղոս ժը պօյ ո՛ թայիֆան մահպուսէ
2 Իսա էլ Մէսիհէ ։ Քօ հէլպէթ ժը մըռա ժը պօյ ո՛ հա֊
3 թը տայըն խտարէէ ինայէթէ Խօտէ ո՛ պըհիստըն ։ Քօ
ժը մըռա սըրրէ հան պը իլհամէ պէյան քըր , չավան
քօ ժը ավուլտա մը ժը ռուա մուխթար քի նըվիսանտ ,
4 Քօ աուի պը խօնտանէ լը սըրրա Իսատա ֆէհմէ մըն
5 տըքեարըն զանըն ։ Քօ լը պաշքա ասըրանտա ժը դու֊
ռէդ մա՛ռուվանռա խույայի նա՛ պու • չավան քօ նուա
պը Րուհ էլ Գուտս հաթը պէյան պուն ժը ազիզ Րէ֊
6 սուլ ու փէյղէմպէրէդ ուիռա ։ Եանի քօ թայիֆան պը
Իսա վարիս ու լը եէք ճէսէտա , պը տէսթէ Ինճիլէ

7 հիսսէտարէ վառէդ ուր պըպըն ։ ժը ուրուա քօ ճղ
խըղմէթճի պում, լը կօրա պախշիշէ ինայէթէ խօտէ,
քօ ժը մըռա համթը տայըն, պը ամէլէ գուվլէթէ ուր ։
8 ինայէթէ հան ժը մըռա՝ ժը էտնայէ ազիզանուա համթը
տայըն, քօ պէ թէֆթիշ զանիմէթէ խաա ժը թայիֆան֊
9 ուա միւժտէ պըքըմ ։ Ու հէմիան ռօհնի քըլըրնէ, քօ
պըղանըն էրքը չը՞ն իտարէէ սըրըրէ հան, քօ ժը ավուլ֊
տա վէշարթի պու լը պա խօտէ, աւ քօ հա̆ր դըշդ
10 խալդ քըր ։ Համթա քօ նուա պը տէսմթէ քիլխաէ լը
մէսքեանա ազիւմանտա ժը սալթանաթանուա ու ժը
հիւքիւմէթանուա թիւրլու թիւրլու իլմէ խօտէ աշխ֊
11 քեար պըպա̆ ։ Լը կօրա էպէտի թագտիրէ ուր, քօ քըր
12 պը տէսմթէ Բապպէ մա̆ խաա էլ Մէսիհէ ։ Պը աուր սէր֊
պէսթիւէ մա̆ հէյա̆ ժէուա նէզ պունէ պը իթիմատ քը֊
րընէ ժէուա իման անինէ ։
13 Նուա տիլէկ տըքըմ քօ հուն աճիզ նա̆ պըն ժը
սէմէտէ սըխլէթէ մըն քօ պօյ ա́ ա̆ ու իզզէթէ օ նա̆ ։
14 ժը պօյ ուիա լը սէր չէօքան դէմ լը պա̆ր Պավէ խաա էլ
15 Մէսիհ Բապպէ մա̆ ։ Քօ լը ազիւմանտա ու լը սէր արտէ
16 հա̆ր սինսիլէ ժէ դէն կազի քըրըն ։ Տիլէկ տըքըմ քօ
ժը ռուա պըտա̆ լը կօրա զանի ճէլալէ խօ, պը գուտրէ֊
թէ փէթ պըն պը Բուհա ուր լը հընտուուա մա̆ուվէ
17 նուտա ։ Քօ խաա պը իման լը տըլէ ոտա սաքին պըպա̆
ու հուն պը մուհապէթէ գուրմ պըկըրըն ու թէմէլէն֊
18 միշ պըպըն ։ Քօ գատիր պըպըն պը թա̆վլի հէմի ազիզան
ֆէհմ քըրըն, էրքը չի́ ա̆ պէրիթի ու տըէժիթի ու
19 դուբիթի ու պըլընտիթի, Եանի պը պըզանը պըն մուհա֊
պէթէ խաաէ քօ ժը ագըլ տուր ա̆ համթա քօ պը հէմի
20 քէմալյէթէ խօտէ դըժա պըպըն ։ Ու լը մա̆տա լը կօրա
ամէլ քըրօզ գուվվէթէ ժը աւ դըշդան քօ ա̆մ տիլէկ
տըքըն, Եա տիւշիւմիշ տըպըն, լը հա̆ր խուսուստա ժը
21 հատտէ զէտա̆ քըրըընէ գատիր պուօզուա, Ժէուա պը
տէսմթէ խաա էլ Մէսիհէ լը քիլիսէտա, լը հէմի տէվրէ
էպէտ ըլ էպէտէ համտ պըպա̆ · ամին ։

ՍԷՐ 4

1 Նուա ժը ո տիլէկ տըքըմ, ա՛ղ քօ ժը պօյ Բապպ
հաթըմ՛ կըէտան, քօ հուն վուսան պըջուն, չա֊
վան քօ ճայիղ՛ ժը տավէթէ ռուա՝ պը աուխ քօ հուն
2 հաթըն կաղի պուն։ Պը հէմի կէօնիւլ ալչաղիթիէ ու
պը մահճուպիթիէ. պը սապր, ու պը հա՛վուտուռա
3 պը մուհապէթէ թէհամիւլ պըքըն։ Ճահթ պըքըն իթի֊
ֆաքիթիէ Բուհ էլ Գուտսէ պը կըէտանէ սէլամէթէ
4 հուն պը բէն եէք թէն ու եէք բուհ, չավան քօ հուն
հաթըն կաղի պուն լը կօրա տավէթէ ո՛ պը եէք ու֊
5 մուտէ։ Բապպ եէք ա՛ ու իման եէք, թահֆիլ եէք ա՛։
6 Եէք ա՛ խօտէ ու Պավէ հէմիան, քօ լը սէր հէմիան,
7 ու պը հէմիան, լը Նավ մա՛ հէմիան ա՛։ Լաքին ժը մա՛
հա՛ր եէքէռա ինայէթ հաթիա՛ տայըն պը էօլչիէ պախշիշէ
8 իսաէ։ Ժը պօյ ուխա տըպէ քօ, Լը պըլընտան բապու,
էսիրիթիէ, էսիր կըրթ, ժը մա՛ռուվանռա հէտիան տա։
9 Աւ ռապուն կօթըն չիա՛, թա՛նէ քօ աւ ավուլ լը թաքա
10 ժէրինէ տընէ հաթը խուարի։ Աւ քօ հաթը խուարի,
հէմէն աւ պըխօ ա՛, քօ ժը հէմի աղխումանան ժօր բա֊
11 պու, քօ հա՛ր դըշդ դըժի պըքա՛։ Ու աուխ թայխն քըր,
հընըքան բէսուլան, հընըք փէյղէմպէրան, հընըք միւժ֊
12 տէչիան, հընըքան ժի չըվան ու խօճայան։ Ժը պօյ
քէմալիյէթէ աղիղան, ժը պօյ ամէլէ խըղմէթէ. ժը պօյ
13 մամուրիթիէ թէնէ իսաէ։ Հաթա քօ ա՛մ հէմի ժի պը
կէն լը իման ու լը իթիֆաքիթիէ ղանընէ դուռէ խօտէ
լը թէքմիլ մա՛ռուվ պունռա, լը թէքմիլիթիէ չաղէ
14 իսաէ։ Հաթա քօ հէնի ժը պօյ ֆէնտէ խաբանտընէ
պը ֆէրղանտիթիէ, պը հիլէէ մա՛ռուվան, պը հէմի
պայ՝ թալիմէ հաթը հըժըրդանտըն ու օրկէռանդըն
15 մառուման ա՛մ Նա՛ պըն։ Լէ պը մուհապէթէ պը տօղըր
կօթընէ հա՛ր դըշդ լը ուխտա ա՛մ ղէտա՛ պըքըն, քօ աւ,
16 եանի իսա սէր ա՛։ Քօ հէմի կօվտա ժը ուխ, պը հէմի

եարտում քրօղ փարչայան պը ույտուրմիչ ու իլհամ-
պունէ, ըը կօրա հէր եէք ամէլէ էօլչիւէ աղայէ պը
մուհապէթէ, ժը պօյ մամուր պունէ խօ, մէզըն պունէ
վիւճիւտէ իճրա տըքմ ։
17 Նուա ուխա տը պէմ ու պը Բապպ չէհատէթ տըքըմ,
քօ հուն ճար քի ժի վուսան նմ ջըն, չավան քօ աւ
Թայիֆայէ տընան տը ջուն, ըը պաթըլ ագլէ խօտա ։
18 Քօ ըը ուանտա պուն ժը սէմէտէ ճահիլլիթիէ պը քօ-
ուիթիէ տըլէ ուան, դարի ագլէ ուան գափլամիչ քըրիմ,
19 չըմա քօ ժը հայաթէ խօտէ ղարիպ պունմ ։ Քօ ուան
պը սէրսէմ պունէ, աւ խօ տանը ժը էտէպսըզիթիւա,
պը Թամահքեարիթիէ, հէր Թիւրլու նմփաքիթի պը
20 չըղուլանտընէ ։ Լաքին հուն ահվա հին նմպուն խսա է ։
21 Էրքը ըը սէր ուի հուն պըհիստըն ու ժէ Թալիմ պուն,
22 չավան քօ տօղրիթի ըը նավ Մէսիհէտա մ ։ Քօ հուն ժը
սէր խօ դահգի պըքըն աւ ըը կօրա ավուլ ջունտընէ ո՛
պուն մմուուվէ գէմս, աւ տմրէվի պը արղուէ Թէնէ
23 հաթը ֆէսատ պուն ։ Ու պը ըուհէ ագլէ խօ նու պըն ։
24 Ու պը աղիզիթիէ սատագաթէ ու տօղրիթիէ, ըը կօրա
խօտէ հաթը խալգ պուն, մմուուվէ նու ըը սէր խօ որ-
25 կըըըն ։ ժը պօյ աւ տմրէվի պը ըէտտ քըըընէ, հուն
հէր եէքէ պը հմվալէ խօ տօղրիթի խապէր պըտըն·
26 չըմա քօ մմ աղայէ հմվուտու նմ ։ Էրքը հուն սու պէ-
նմ, կիւնէ մմ չըղուլըն· ու ըը սէր հարըտիէ ո՛ պըա
27 ավա նմ՛ ջմ ։ Ու ժը Շէյդանուա ճի մմ տըն ։
28 Ու քօ տըղի տըքըր, հէնի պըա տըղինմ՛ քմ, լէ պը
տէսթէ խօ չըղուլմ խայր պը ամէլ քըրըընէ էմէք պըք-
չինմ, հաթա քօ գատիր պըպմ ժը միւհթաճանուա
29 պըտմ ։ ժը տմլէ ո՛ գաթ չիւրիւկ սէօզ տմրնէյմ, լէ
ժը մամուր քըրընուա հաթը իգթիզա պուն խապէր քի
գանճ հէյմ· հաթա քօ ժը պըհիստանրօղանուա ըութֆ
30 պըտմ ։ Ու Ազիզ Բուհէ խօտէ պը գասավէթ մմ քըն·
քօ պը աուի ժը պօյ ուօյա խէլասէ հուն հաթըն միւհր
31 պուն ։ Հէմի դահլիթի ու խըըս ու ղաղապ ու գիրին

ու քիւֆր, պը հէմի քէօթիւթիւ թամ՝ ժը ո՛ պէ հէլան֊
32 տըն ։ Ու պը համիւտուա խօշնուա պըպըն, մէրհա֊
մէթլի, ժը համիւտուա ավֆ քըօղ, չավան քօ խօտէ
պը իսա ժը մառա ավֆ քըր ։

ՍԷՐ 5

1 Նուա ոգա գուռէդ տալալի ժը խօտէռա պէնկզէ֊
2 միշ պըպըն ։ Ու լը մուհապէթտա հառըն, չավան քօ
իսա ժի մա հապանտ, ու աւ խօ լը ուղուրա մատա
տա ժը խօտէռա ժը պօյ պինա խօշ հէտիյէ ու գուր֊
3 պան պու ։ Համա նավի զինայէ ու հար թիւրլու նա֊
փաքիթիէ, եախօտ թամաքեարիթիէ լը նավա ոտա
նէյէ կօթըն․ չավան քօ ժը ազիզանռա եագըշմիշ տը֊
4 պա ։ Ու դըշդէդ ըէզալէթան, եախօտ սէօղէդ շաշ֊
խունիթիէ, եախօտ գաշմէրիթի, քօ ճայիզ նընա, իլ֊
5 լա շըքըր պըպա ։ Ջիրա ուիա պըղանը պըն քօ գաթ
միրասէ զինաքեարէ, եա մուրտարէ, եա թամաքեա֊
րէ, քօ փութփէրէսթ ա, լը փատիշահիթիէ իսաէ, ու
6 խօտէ տա թուննա ։ Նապա քօ եէքէ ո պը պը խափի֊
նա պը չուրուկ սէօղան, զիրա ժը պօյ դըշդէդ հանա
ղաղէպէ խօտէ դէ լը սէր գուռէդ իթաաթսըզիթիան ։
7 Նուա ժը ուանռա հիսէտար մապըն ։ (Ջիրա ֆա֊
րազա զէման քի հուն դահրի պուն, լաքին նուա հուն
ռօհնինա պը Րապպ, ողա գուռէդ ռօհնիէ հառըն) ։
9 Ջիրա եէմիշէ ռօհնիէ լը հար գանճիթիտա ու լը սա֊
10 ադաթտա ու լը տօղրիթիտա ա ։ Թէֆթիշ պըքըն
11 ժը խօտէռա մագպուլ չի՞ ա ։ Ու ժը ամէլէ մէյվէսըզ
դարիէ իլհագ մապըն, լէ պախուսուս ուան թազիր
12 պըքըն ։ Ջիրա լը ուանտա լը տըզիգա հաթը շըղուլի
13 դըշդան, կօթըն պիլէ շէրմ ա ։ Համա հաթը թազիր
պուն դըշդան պը տէսթէ ռօհնիէ պէյան տըպա զիրա
14 հաթը պէյան պուն դըշդան հէմի ռօհնի ա ։ Ժը պօյ
ուիա տըպէ, էվ լը խալտա ջունտօղ ռապա, ու ժը

մըրիան կանիպա՛յ, ու Իսա ժը դառա տէ ռօհնի պըքա՛յ ։
15 Նուա մէզմքըն քօ չավան պը տիգաթէ հուն հմ֊
16 ըըն, նա՛ օդա ագըլսըզան ։ Լէ օդա ալիման, ուխթէ
17 պը քըրըն չըմա քօ ռօյան խարամազ ըն ։ Ժը պօյ ուխա
աքըլսըզ մա՛պըն, լէ պըզանըն էրքը չը ա՛ մէրամէ խօ֊
18 տէ ։ Ու պը մէյ սէրխօշ մա՛ պըն, լը ուխտա քօ մուռ֊
19 տառիթի հէյա՛, լէ պը Ռուհ դըժապըն ։ Ու հուն լը
նավ խօտա զապուրան ու իլահիան ու ռուհանի պէ֊
րէքէթան պը խօյնըն, պըսթէրըն ու զապուր պըպէն
20 ժը Ռապպռա լը տըլէ խօտա ։ Ու տայիմա ժը պօյ հա՛ր
դըշդ ժը Խօտէռա ու Պավռա պը նավէ Ռապպէ մա՛
Իսա էլ Մէսիհէ չըքըր պըքըն ։
21 Հուն ժը հա՛վուտուռա պը թըռսա Իսաէ միւթիհ
22 պըպըն ։ Ժընան պըրա ժը մէրէ խօռա միւթիհ պըպըն
23 օդա քօ ժը Ռապպռա ։ Չիրա սէրէ ժըն մէր ա՛, չավան
քօ Իսա ժի սէրէ քիլիսա ա՛ ու խէլասէ վիւճիւտէ ա֊
24 ա՛ ։ Նուա չավան քօ քիլիսա ժը Իսառա միւթիհ տը֊
պա, ժընան ժի լը հա՛ր դըշդտա ժը մէրէդ խօռա
25 պըրա վուսան պըպըն ։ Էյ՛ մէրան՝ ժընա խօ պըհա՛պի֊
նըն, չավան քօ Իսա ժի քիլիսաէ հա՛պանտ ու լը ու֊
26 զուրա ուխտա աւ խօ թէսլիմ քըր ։ Հաթա քօ աուի
պը շուշդընէ ավէ պը փագըժ քըրընէ պը տէսթէ քէ֊
27 լամէ պղիզ պըքա՛ ։ Քօ աւ քիլիսաէ լը պա՛ր պը իզ֊
զէթ պըտա՛ սա՛քընանտըն, քօ լէքէ քի ուի, եախօտ
մուռտարիթիքի, եախօտ պաշգա դըշդ քի ուի վու֊
սան թունըն՛ պա՛, վուսան ապիզ ու պէ գուսուր պը֊
28 պա՛ ։ Վուսան ժի լազըմ ա՛ քօ մէրան ժընա խօ պըհա՛֊
պինըն, օդա վիւճիւտա խօ, աւ քօ ժընա խօ տը հա՛֊
29 պինա՛ վիւճիւտէ խօ տը հա՛պինա՛ ։ Չիրա էէքէ գաթ ժը
վիւճիւտէ խօ իքրահ նա՛քա՛, լէ աուի խօյի տըքա՛ ու
30 մէզա՛ տըքա՛, չավան քօ Իսա ժի քիլիսաէ ։ Չիրա ա՛մ ժը
վիւճիւտէ ուի ազանըն ժը վիւճիւտէ ուի ու ժը ազդէյէ
31 ուինըն ։ Ժը ուի սէմէտէ, մա՛ռուվ պավ ու տէյէ խօ տէ
թէրկ պըքա՛, ու լը ժընա խօ պըզալըգա, ու հա՛ր֊

32 տույան եէ.ք թէն տէ պըպըն ։ Սըրրա հան մա՛զըն ա՛ ,
համա ա՛ղ ժը պօյ Խսա ու ժը պօյ քիլիսաէ տըպէմ ։ Նուա
հուն խօ ժի հա՛ր եէ.քէ ժընա խօ աւհվա , օդա նէֆսա
պը հա՛պինա՛ ․ ու ժըն պըրա ժը մէրէ խօ պը թըռսա՛ ։

Սէր 6

1 Էյ էվլատան , ժը պավ ու տյէ խօռա միւթիհ պըն
2 պը Րապպ ղիրա ուիա հաք̇ ա՛ ։ Ժը պավ ու տյէ խօռա
3 իզզէթ պըքա՛ , քօ պը վատ թէնպիհէ ավուլին ա՛ ։ Քօ ժը
դառա խայր պըպա՛ , ու լը սէր արտէ էօմրա դա տը-
4 րէժ պըպա՛ ։ Ու հուն՝ էյ պավան՝ դուռէդ խօ մա՛ տըն
սու քըրըն ․ լէ ուան պը թալիմ ու պը նասիհաթէ
5 Խօտէ մա՛զըն պըքըն ։ Ու հուն էյ՛ ք̇ուլան՝ միւթիհ պըն
ժը թէնավլի աղայէդ խօռա , պը թըռս ու պը լէրզինթի ,
6 պը սաֆիթիէ տըլէ խօ , օդա քօ ժը Խսառա ։ Նա օդա
խօչնուտ քըօղ լը պա՛ր ջահվան պը խըզմէթ քըրընէ ,
լէ օդա խըզմէթճիէ Խսա , պը տըլ իրատէթէ Խօտէ պը
7 քըրընէ ։ Ժը մա՛ռուվանուա նա՛ , իլլա օդա ժը Րապպռա
8 պը խօչնուտիթիէ խըզմէթ պըքըն ։ Պըզանըն քօ հա՛ր
եէ.քէ չը խայր քօ պըքա՛ , աուի տէ ժը Խօտէ պըստինա՛ ,
9 էր.քը ք̇ուլ պըպա՛ , էր.քը ազատ ։ Ու հուն ժի , էյ՛ էֆէն-
տիան աուի պը.քըն ժը ուանռա , ու ղաղէպէ թէր.ք պը-
քըն , ու պըզանըն քօ , հէման էֆէնտիէ օ ժի ու է ուան
ժի լը ազիւմանտա ա՛ , ու լը պա՛ր ուի խաթըր մէզա՛ քը-
րըն թունինա՛ ։
10 Հէնի ժը ուի բէվա՛՝ էյ՛ պըրէան , պը Րապպ ու պը
11 ք̇ուտրէթէ ք̇ուվվէթէ ուի փէթ պըն ։ Սիլահէ Խօտէ լը
սէր խօ որկըրըն քօ ք̇ատիր պըն լը պա՛ր ֆէնտէ Շէյ-
12 դանէ սա՛քընանտընէ ։ Զըմա քօ սէֆէրէ մա՛ պը խույնու
վիւճիւտ նընա՛ , լէ պը սալթանաթան ու պը հիւքմէթա-
նա՛ ․ պը զապիթէդ տընէէ հան դահրիէ ա՛ , լը նավա
13 ազիւմանիան պուն պը եարամազ րուհան ա՛ ։ Ժը պօյ
ուիա լը սէր խօ պըստինըն սիլահէ Խօտէ , քօ ք̇ատիր

պըպըն կը ուօյա խարամազիթիտա կը պա̆ր ուի սա̆քը-
նանտընէ , ու բաշէ հա̆ր դըշդէ թէմամ քըրընէ գավի
14 սա̆քընանտընէ ։ Նուա բըշդէ խօ պը տօղրիթիէ հաթը
կըրէտան պը սա̆քընըն ․ ու զըրխա սատագաթէ օրկըրըն ։
15 Ու կը փէ քըն հազըրիթիէ սէլամէթէ ինճիլէ ։
16 Ու կը սէր հէմիան մառթալէ իմանէ պըստինըն , քօ պը
աուի հուն տէ գատիր պըպըն հէմի դըզզուն թիրէդ-
17 խարամազէ պը դամառինըն ։ Ու քիւլահէ հաօընինէ
խէլասէ պըստինըն , հէմ շուրէ Ռուհէ , քօ քէլամ ուլլա-
18 հա̆ ։ Պը հէմի Նըմէճ ու պը Նիյազ հա̆ր օխթ Նըմէճ պըքըն
պը ըուհ , ու կը սէր դըշդէ հան պը թէմամ տայազ
քըրընէ ու պը հէշար պունէ պը Նիյազան , ժը պօյ հէմի
19 ազիզան ։ Ժը պօյ մը ժի քօ ժը մըռա քէլամպէ տայըն
քօ տա̆մէ խօ պը սէրպէսթիէ մա̆քըմ , ժը պօյ սըրրա
20 ինճիլէ պէյան քըրընէ ։ Քօ ժը պօյ աուի կը զէնճիրտա
էլչիթի տըքըմ , քօ պը աուի սէրպէսթիէ մըն պըպա̆
ժը խապէրտանուա , չավան քօ լազըմ ա̆ ։
21 Լաքին քօ հուն ժի պըզանը պըն կը սէր մըն էրքը
մա̆զ չը տը շըղուլըմ , հա̆ր դըշդ տէ ժը ռուա Նիշան
պըտա̆ , Տիւքիկոս մուհապէթլի պըրա ու էմին խըզ-
22 մէթճի պը Ռապպ ։ Աուի քօ մախսուս ժը պօյ դըշդէ
հան մը ժը ռուա շիյանտ քօ հուն կը սէր մը պըզանըն ,
ու աուի տըլէ օ փըռուս պըքա̆ ։
23 Սէլամէթ ժը պրէանուա ու մուհապէթ պը Թա̆մլի
իմանէ , ժը Պավ Խօտէ ու ժը Ռապպ Իսա էլ Մէսիհէ ։
24 Ինայէթ պը աւ հէմիան , ուան քօ պը խիւլիւսէ փաք
Ռապպէ մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ տը հա̆պինըն , Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

Է ՌԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՖԻԼԻՊՊԷԼԻԱՆՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս ու Տիմոթէոս գ̇ուլէդ Իսա էլ Մէսիհէ․ պը
Իսա էլ Մէսիհէ ժը հէմի ազիզանուա քօ լը ալիէ Փի֊
լիպպէլիատա նա̆ , պը եպիսկոպոսան ու սարկավագան ։
2 ժը ռուա ժը ալիէ Պավէ մա̆ խօտէ ու ժը Իսա էլ Մէ֊
սիհէ ինայէթ ու սէլամէթ պըպա̆ ։
3 Շըքըր տըքըմ ժը խօտէուա հա̆ր ճարան , քօ ո պիրա
4 խօ դինըմ, Ու տայիմա ժը պօյ ո հէմիան լը հա̆ր նիյա֊
5 զէ մըտա , պը շաղիթիէ նիյազ տըքըմ ։ Ժը ինճիլուա ժը
պօյ իլհադ պունէ ո՛, ժը ռօյա ավուլէ հաթա նուա ։
6 Ժը խուսուսէ հանուա ա̆զ գ̇անմիշ պումա̆ , էրքը աւ
քօ լը նավ ո՛ շըղուլ քի գ̇անճ տէսըթ քըր , հաթա լը
7 ռօյա Իսա էլ Մէսիհէ տէ իճրա պըքա̆ ։ Ջավան քօ ժը
մըռուա ժը տա̆ր հագ̇է ո՛ հէմիան լը Ֆըքըրա հանտա պուն
հագ̇ ա̆ , չըմա քօ ա̆զ ո՛ լը տըլէ խօ տը բէմ, կէրէ.ք
լը կըրէտանէ մըտա ու կէրէ.ք լը ճէվապէ ինճիլտա ու
լը իսպաթտա , հուն հէմիան հիսսէտարէ ինայէթէնա̆ ։
8 Ձիրա խօտէ շահիտէ մըն ա̆ քօ , չավան ա̆զ հասրէթ
տըքշինըմ լը սէր ո՛ հէմիան , պը րահմա Իսա էլ Մէ֊
9 սիհէ ։ Ու տիլէկէ հան տըքըմ քօ , մուհապէթէ ո՛ լը
10 իլմտա ու լը Ֆէհմտա հէնի փըռ զէտա̆ պըպա̆ ։ Քօ հուն

աւ քօ ք̇անճ ա̃ պյըրմիշ պըքըն, հաթա լը ռօյա Իսաէ
ու պը խիւլիւսէ փաք ու պէ խուար պուն պըպըն ։
11 ժը պօյ շան ու մէտհա խօտէ պը աւ եէմիշէ քօ պը
տէսթէ Իսա էլ Մէսիհէ տըպը̃ դըժա պըպըն ։
12 Ու տը խուազըմ էյ̃ պըրէան՝ հուն պը զանըն քօ,
հալ ու քէֆիյէթէ մըն հէնի զէտա̃ ժը բէշ ջունտընէ
13 ինճիլըա սէպէպ պու ։ Հաթա քօ կըրէ մըն, քօ ժը
պօյ Մէսիհէ նա̃, լը հէմի տիվան խանէտա ու ժը պաշ-
14 ք̇ա հէմիանռա պէյան պու ։ Ու պը Ռապպ ժը պըրէան
փըռան, ճէսարէթ սա̃նտըն ժը կըրէտանէ մըն քէլամուէ-
լահէ պէ թըռս կօթընէ հէնի զէտա̃ ճէսարէթ տըքըն ։
15 Պըռա հընըքան ժը պօյ հասէտէ ու ք̇ավղայէ ու հը-
նըքան ժի ժը խօշնուտիթիէ տըլ Մէսիհէ վաղ տըքըն ։
16 Ուանան ժը պօյ մուհապէթէ տըքըն չըմա քօ, տըզա-
նըն քօ ա̃զ ժը պօյ ճէվապէ ինճիլէ թային պումա̃ ։
17 Համա ուան Մէսիհէ ժը պօյ նիզա̃յէ վաղ տըքըն, խիւ-
լիւսանէ նընա̃, իլլա պը աւ մէրամէ քօ լը կըրէթ մըտա
18 սըխլէթ զէտա̃ պըքըն ։ Նուա չը՞ ա̃, պը չը թարզ քօ
տըպա̃ պըռա պըպա̃, էրքը պը սէպէպան, ու էրքը պը
տօղրիթիէ, Իսա դէ վաղ պուն, ու լը սէր ուիա շաղ
19 տըպըմ, ու տէ շաղ ժի պըպըմ ։ Ու ա̃զ տըզանըմ քօ
ուիա ժը մըռա, պը տուայէ ո՛ ու պը եարտումէ Ռու-
հէ Իսա էլ Մէսիհէ ժը խէլասէ մըռա սէպէպ քի տէ
20 պըպա̃ ։ Լը կօրա հասրէթ ու ումուտէ մըն, քօ ք̇աթ
պը դըշդ քի տէ պը շէրմ նա̃պըմ, լէ պը թէքմիլ ճէսա-
րէթէ, չաւան քօ լը հա̃ր ուխթ, վուսան ժի նուա, Իսա
լը վիւճիւտէ մըտա տէ պը իզզէթ պըպա̃, էրքը պը
21 ժօմրէ մըն, էրքը պը մըրընէ մըն ։ Զիրա ժը պօյ մըն
22 ժօմր քըրըն Իսա ա̃ ու մըրըն քեար ա̃ ։ Լէ էրքը լը
վիւճիւտտա ժօմր քըրըն մէյվէէ ամէլէ մըն դինա̃, հէ-
23 նի նըզանըմ քի ժանէ պը ժէր իմ ։ Լաքին ժը աւ հա̃ր-
տու դըշդան սըխըրմիշ տըպըմ, եանի արզուէ մըն,
մըրըն ու պը Իսա պուընտա ա̃, զիրա աւ ժը մըռա
24 հէնի փըռ ք̇անճ ա̃ ։ Լաքին լը վիւճիւտտա մայըն, ժը

25 տա՛ր հագէ ո հէնի իգթիզա՛ ։ Ու լը դըշդէ հանտա-
պը գանմիշ պուննէ, տը զանըմ քօ պը ո հէմիան տէ
պը սա՛քընըմ ու պըմինըմ ,քօ հուն լը իմանտա լը բէշ
26 պը ջուն ու չազ պըպըն ։ Քօ իֆթիխարէ ո՛ լը սէր մըն
հէնի զէտա՛ պըպա՛ պը խսա էլ Մէսիհէ, պը սէպէպէ
տիսա ժը ռւա հաթընէ մըն ։
27 Ա՛նճախ չավիան քօ ժը լինճիլէ խաառա ճայիզա՛, փուսան
հա՛ռըն, հաթա քօ ա՛զ պէմ ու ո պը պինըմ ու եախսու
լը տուր պըպէմ, լը սէր ո պը պըհէմ քօ հուն գավի
տը սա՛քըմըն լը եէ.ք րուհտա, ու լը եէ.ք ճանտա ճէհտ
28 տը.քըն ժը պօյ իմանէ լինճիլէ ։ Ու գաթ պը եէ.ք դըշդ-
քի մա՛ թըռւսըն ժը ուան քօ գարշի տը սա՛քընըն քօ
ժը ուանռւա ժը պօյ հէլա.քէ ու ժը ռւա ժը պօյ խէլասէ
29 իսպաթ.քիա՛ ։ Ու ուիա ժը խօտէ ա՛, չըմա քօ ժը ռւա
ժը պօյ խսաէ ուիա քէրէմ քի ա՛, նա թա՛նէ հուն ժէռւա
իման պինըն, լէ ժը պօյ ուի էլէման ժի պը.քշինըն ։
30 Ու հուն հէման լը աւ գավղատա պըն քօ լը սէր մը
տին ու նուա լը սէր մըն տը պըհէն ։

ՍԷՐ 2

1 Նուա էր.քը պը խսա տըլ փըռւսըն քի հէյա՛, էր.քը
սէֆայէ մուհապէթէ, էր.քը ըլհաֆիթի քի րուհէ, էր.քը
2 րահմ ու մէրհամէթ քի, Տամըմթիէ մըն հուն թէմամ
պը.քըն, քօ լը եէ.ք ֆը.քըրտա պըպըն, մուհապէթէ ո
3 եէ.ք, ճան եէ.ք, եէ.ք ֆը.քըրէ ո պըպա՛ ։ Գաթ դըշդ քի
պը նիզա, եախսու պը պաթըլ իֆթիխարէ մա՛.քըն ․ լէ
հուն հա՛վուտու պը կէօնիւլ ալչաղըթիէ ժը խօ պըլընտ
4 հասապ պը.քըն ։ Թա՛նէ լը ֆայտէ խօ մէզա՛ մա՛.քըն,
5 լէ հա՛ր քա՛ս ֆայտէյ հա՛վալէ խօ ժի ։ Ջիրա լը ռտա
հէման ֆը.քըրէ հան պըրա պըպա՛ քօ լը խսա էլ Մէսիհտա
6 հա՛պու ։ Քօ աւ լը սուրէթէ խօտէտա պուն պը խօտէ
պէրապէր պուն, ոդա դըշդ քի գավըմիշ քըրընէ հասապ
7 նա՛ քըր ։ Լաքին աւ խօ էսնա քըր, սուրէթէ գուլէ

սմ՟նտ, կը չէքըլա մա՟ռուվան քէթ, ու կը չէքըտա ոդա
8 մա՟ռուվ պը հաթը տիթընէ, Աւ խօ ալչաղ քըր, հաթա
կը մըրընէ միւթիհ պու, ու աւ ժի մըրընէ խաչէ։
9 ժը պօյ աուի խօտէ ժի աուի փըռ պըլընտ քըր, ու
10 ժէռա նավ քի տա քօ ժը հէմի նավան ժօր ա՟։ Հաթա
քօ ժը նավէ Մէսիհռա հէմի չօքան չօք պըտըն, է ուխան
քօ կը ազխումանտա նա՟, է ուան քօ կը սէր արտէ նա՟, է
11 ուան քօ կը պըն արտէ նա՟։ Ու հէմի զըմանան իգըրար
պըքըն քօ ժը պօյ չանա փէտէրուլլահէ, խաա էլ Մէսիհ
12 Րապպ ա՟։ Նուա՝ է՞ տա՟լալիէդ մըն, չավան քօ հա՟ր ոխթ
հուն իթաաթ քըրըն նա՛ կավա կը պա տտա պում, լէ
պախուսուս հէնի բէթըր նուա քօ կը պա տտա նընըմ,
խէլասէ խօ պը թըռս ու պը լէրզիթիէ իճրա պըքըն։
13 Զիրա կը տտա, կէրէք խօստըն կէրէք չըղուլանտըն, կը
14 կօրա ըրիզայէ ամէլ քըրօղ խօտէ ա՟։ Հա՟ր դըշդ պէ կա֊
15 ղընան ու պէ միւճատէլաէ պըքըն։ Քօ հուն պըպըն
պէ այպ ու պէ ղարար, դուռէդ խօտէ պէ կազընան,
կը օրթա խուար ու թէրս նէսլէտա, քօ կը նավ ուան֊
տա կը տընէտա ոդա նուռան հուն ռօհնի տըտըն։
16 Քէլամէ հայաթէ պը գավի կըրթընէ ժը պօյ ժը մըռա
իֆթիխար պունէ կը ռօյա խաէ, էրքը կը նաֆիլէ ճիտա
ա՟զ նա՛ ջում, ու կը նաֆիլէ ճիտա նա՛ խապըթում։
17 Լաքին կը գուրպանա իմանէ ո՛ ու խըզմէթէ, ոդա փէշ֊
քէշէ չէրպէթէ պը ռըժըմ ժի, շաղ տըպըմ ու պը ո՛
18 հէմիան շաղ տըպըմ, վուսան ժի հուն շաղ պըն, ու
պը մըռա շաղ պըն։
19 Նուա պը Րապպ Մէսիհէ, ումուտ տըքըմ քօ Տիմո֊
թէոսէ զուվա՟ ժը ռա տէ պը չէյինըմ, քօ տըլէ մը ժի
20 րահաթ պըպա՟, կավա քօ հալէ ո՛ պըզանըմ։ Զիրա
ոդա ուի կը կօրա տըլէ մըն էէքէ թուննա՟, քօ խիւլիւ֊
21 սանէ ժը ռա մուգայէդ պըպա՟։ Զիրա հէմի ժի ժը
պօյ նէֆսէ խօ արամիշ տըքըն, ու նա՛ է խաա էլ Մէսի֊
22 հէ։ Լաքին թէրճիւպէէ ուի տըզանըն, քօ կը ինճիլտա
23 պը մըռա ոդա պավ պը դուռ, խըզմէթ քըր։ Նուա

ումուտ տըքըմ աուի պը չէյինըմ, զուվա կավա քօ հա-
24 լէ խօ ադ պըզանըմ։ Լաքին լը Ռապպտա իթիմաթէ
25 մըն հէյա, քօ ազ պը խօ ժի տէ զուվա պէմ։ Համա
մը իզթիզա հասապ քըր քօ պրէէ մըն, իշտաշէ մըն,
ու ճէնկտաշէ մըն, ըէսուլէ ո՛ ու խըզմէթճիէ մուհթա-
ճէ մըն պուօղ Եպափրոդիտոսէ ժը ուա պը չէյինըմ։
26 Ջիրա աւ ժը պօյ ո՛ հէմիան հասրէթ տը քըշանտը
պու, ու գասավէթ տըքըր, քօ հուն պըհիստը պուն,
27 էրքը աւ նախօշ պու։ Ու պըռա աւ նախօշ պու նէզա
մըրընէ, լաքին խօտէ մէրհամէթ քըր ժէռա, նա թա-
նէ ժէռա, լէ ժը մըռա ժի, քօ գասավէթ լը սէր
28 գասավէթէ մըն թուննա պա։ Նուա մը ուի ալէլ ա-
ճէլէ չէյանտ քօ, աուի հուն պը տիսա տիթընէ շազ
29 պըն, ժը մըռա ժի հընտըք գասավէթ պըպա։ Նուա
աուի պը Ռապպ պը հար շազիթիէ գապուլ պըքըն,
30 ու ահվա մառուվան միւթէպէր հասապ պըքըն։ Ջի-
րա ժը պօյ իշէ խաէ հաթա լը մըրընէ նէզ պու ու ժը
պօյ գէմանիթիէ խըզմաթէ ո ժը մըռա դըժա քըրընէ,
ժը նէֆսէ խօռա մուգայէդ նա պու։

ՍԷՐ 3

1 Նուա՝ էյ պրէէ մըն, պը Ռապպ շազ պըն, հէման
աւ դըշդան ժը ուա նըվիսանտըն ժը մըռա աճըզիթի
2 նընա, ու ժը ուա էմինիթի ա։ Ժը սան սագըն պըն,
ժը եարամազ փալայան սագըն պըն, ժը տարէվի սիւ-
3 նէթէ սագըն պըն։ Ջիրա սիւնէթ ամ ըն, քօ պը ռուհ
ժը խօտէռա իպապէթ տըքըն, ու պը իսա էլ Մէսիհէ
իֆթիխարէ մա հէյա, ու իֆթիխարէ մա լը սէր վիւ-
4 ճիւտ նընա։ Ցարազա ա մը ժի հէման աւ իֆթիխար
հէյա լը սէր վիւճիւտ, էրքը պաշգասի քի թախմին
տըքա էրքը իֆթիխարէ ուի հէյա լը սէր վիւճիւտ հէ-
5 նի փըռ ա մըն։ Լը հաշթ ռօյանտա սիւնէթ պուըմ,
ժը միլլէթէ Իսրայէլէ, ժը սինսիլէէ Բէնիամինէ, Իպ-

րանի ժը Իպրանի ղամ, լը կօրա նօմօսէ ֆարիսի մ՛ն ։
6 ժը ալիէ ղայրէթէ քիլիսայէ մը տը գավարանտ, ժը
7 ալիէ սատագաթէ նօմօսէ պէ գուսուր պում ։ Լաքին
աւ դըշդան քօ ժը մըռա քեար պուն, ժը պօյ Իսաէ
8 մը զարար հասըպանտ ։ Համա ա՛զ պըռա մ՛ն, ժը պօյ
ալա իլմէ Ռապպէ մըն Իսա էլ Մեսիհէ, հ՛ր դըշդ ժի
զարար տը հասըպլինըմ, ու ժը պօյ աուի ժը հ՛ր
դըշդ մահրում պում, ու նաճըս հասապ տըքըմ հա-
9 թա քօ Իսա գազանճ պըքըմ ։ Ու ուխտա պէմ տիթըն,
նա լը կօրա նօմօսէ պը սատագաթէ մըն, լէ պը իմա-
նէ Իսա լը կօրա սատագաթէ, եանի աւ քօ ժը Խօտէ
10 ՛ պը իման ։ Քօ աուի հէմ գուվվէթէ գըյամէ ուի,
ու իլհագիթիէ էլէմէդ ուի ֆէհմ պըքըմ, ու լը սու-
11 րէթէ մըրընէ ուի պը դէվըմ ։ Քօ պըպա՛ ժը գըյամա
12 մըրիան պը կէմ ։ Նա քօ մը ժը նուա սա՛նտըմ, եախօտ
ժը նուա թէքմիլ պուըմ՛, լէ լը տու քէթըմ՛ քօ պը
կըրըմ, ժը պօյ էքէ ժը Իսա էլ Մեսիհէ հաթըմ կըր-
13 թըն ։ Էյ պըրէան՝ ա՛զ խօ կիհիշթ թախմին նաքըմ,
լաքին դըշդ քի տըքըմ, աւ լը չունտա պուն դըշդան
մը պիր քըրիմ՛, ու տը պաղըմ ժը ուանռա քօ լը բաշ-
14 տանըմ՛ ։ Պը Իսա էլ Մեսիհէ պուն ժը պօյ նիշանէ իֆ-
թիխարէ տավէթա ժօրինէ Խօտէ ռասթ լը նիշանէ տը
15 պաղըմ ։ Նուա ա՛մ հէմիան քօ թէքմիլ պուն՛ լը ֆըքըրէ
հանտա պըպըն, ու էրքը դըշդ քի պը պաշգա թարզ
քի տիւշիւմիշ պըպըն, աւ ժի Խօտէ ժը ռաւա տէ պէյան
16 պըքա՛ ։ Ձագաթ լը աւ դըշդ քօ ա՛մ կիհիշթըն հէման
լը կօրա աւ գանունէ ա՛մ հ՛ռըն ։ հէման լը եէք ֆըքըր-
17 տա ա՛մ պըպըն ։ Էյ պըրէան՝ պէնկզէմիշէ մըն պըպըն,
ու չավան քօ հուն մ՛ն իպրէթ կըրըթըն լը ահվա ջուն-
18 տօղան մէզ՛ն պըքըն ։ Զիրա փըռուան տըջուն, ժը պօյ
ուան փըռ ճարան ժը ռաւա տը կօթըմ ու նուա պը
կըրինէ ժի պըպէմ, եանի ժը պօյ տըժմընէ խաչէ Իսա ։
19 Քօ բաշէ ուան հելաք ա՛, քօ Խօտէ է ուան զըքէ ուան
ա՛, աւ իզզէթէ ուան այպէ ուան ա՛, ու ուան դըշդէդ

20 տընէվիէ ֆըքըր տըքըն ։ Համա վէթանէ մա՛ լը աղխ-
մանտա ա՛, ժը ուէ քօ ա՛մ ժը պօյ խէլասէ տըբէն, Բապպ
21 խաա էլ Մէսիհէ ։ Քօ աւ աչչաղա վիւճիւտէ մա՛ լը
սուրէթէ ճէլիլ վիւճիւտէ խօ քէթընէ տէ թէպտիլ
պըքա՛, պը աւ գուվվէթէ քօ գատիր ա՛ հէմի ժի ժը
խօռա թապի քըրընէ ։

ՍԷՐ 4

1 Նուա՝ է՜յ տա՛լալի պրէան ու վիրա պը արզու ու չա-
ղիթիէ մըն ու թաճէ մըն լը Բապպտա լը սէր թարզէ
հան գավի պը սա՛քընըն է՜յ տա՛լալիան ։
2 Ու ժը Եւոդիառա լավա տըքըմ, հէմ ժը Սիւնտիք-
ռա լավա տըքըմ լը Բապպտա լը եէք ֆիքըրտա պըպըն ։
3 Ու ժը դա ժի ըրիճա տըքըմ է՜յ խալիս հա՛վալ, ժը ուան-
ռա եարտում պըքա՛, ուան քօ պը մըռա խապըթըն
լը Նավ ինճիլտա պը Կղէմէս ու պը պաշգա եարտում-
ճիան թա՛վ, քօ Նավէ ուան լը հայաթ քիթապէտա
4 Նըվիսանտիա՛ ։ Պը Բապպ տայիմա շաղ պըն, տիսա տը
5 պէմ քօ շաղ պըն ։ Մաղլումիթիէ ո ժը հէմի մա՛ռու-
6 վանռա պըրա մալում պըպա՛, Բապպ Նէզ ա՛, Գաթ ժը
պօ դըշդ քի ղամ մա՛քշինըն, լէ լը Նավ հէմի դըշ-
դան պը Նըմէճ ու պը տիլէկ պը թա՛վլի շըքըր իֆա-
7 տէէ ո ժը Խօտէռա մալում պըպա՛ ։ Ու սէլամէթէ Խօ-
տէ քօ ժը հա՛ր ագլան պըլընտա՛ տըլէ ո ու ֆըքըրէ ո
8 պը իսա էլ Մէսիհէ հըֆզ պըքա՛ ։ Ժը ուէ ու բէվա՛՝
է՜յ պրէան, չը քօ պը տօղրիթի ա՛, չը քօ պը հաք ա՛,
չը քօ պը փագըժիէ ա՛, չը քօ պը ջաղիթի ա՛, չը քօ
պը մութէպէր ա՛, չը քօ պը էհլի էտէպ ա՛, ու չը ֆա-
ղիլէթ ու մէտհ հէյա՛ աւ դըշդան տիւշիւմիշ պըքըն ։
9 Աւ դըշդան քօ հէմ հուն հին պունա՛, ու գապուլ քըր-
ըընա՛ ու պըհիստընա՛, ու լը սէր մըտա ո տինա՛, աուան
ամէլ պըքըն, ու Խօտէ սէլամէթէ պը ռռա տէ պըպա՛ ։
10 Ու պը Բապպ ա՛ղ փըռ շաղ պում, քօ աւ ղամ քօ

ժը պօյ մըն ո տըւքշանտը պուն նուա թազէ պու, չա-
վան քօ ո ղամ տըւքշանտը պուն ժի, թա՛նէ քօ ֆուր-
11 սէնտէ ո թունննա՛ պու ։ Ժը պօյ թունննա՛ պունէ նա
պէժըմ, զիրա ա՛զ հին պումա՛ գանաաթ քըրընէ ըը
12 աւ հալ քօ ա՛զ հաթըմ տիթըն ։ Ալչաք պուն ժի տը-
ղանըմ, ու զէտա՛ պուն ժի տըզանըմ, ըը հա՛ր դըշդտա
ու ըը հէմիանտա ժի թէր պուն ժի պըրչի պուն ժի,
զէտա՛ պուն ժի, թունննա՛ պուն ժի քըշանտըն ա՛զ գանճ
13 հին պումա՛ ։ Ժը հա՛ր դըշդանուա գատիր ըմ պը աուի
14 քօ ժը մըռա գուվվէթ տա ։ Լաքին ո գանճ քըր քօ
15 ըը նաչարիթիէ մըտա ժը մըռա իլհաք պուն ։ Հուն ժի
տըղանըն՝ էՅ Փիլիպպէան, քօ իպթիտայէ ինճիլէտա՝
կավա քօ ա՛զ ժը Մակեդոնիաէ տա՛ր քէթըմ, գաթ
քիլիսա քի ժի պը մըռա իլհաքիթի նա՛ քըր ժը տայըն
16 ու ստա՛նտընուա, ըէ թա՛նէ հուն ։ Զիրա կավա քօ ա՛զ
ըը Սէլանիքտա պում, եէք սու ճարան ժը մըռա ըա-
17 զըմ պուն դըշդան ո շիյանտ ։ Նա քօ ա՛զ հէտիյէէ ա-
րամիշ տըքըմ, լէ մէյվէէ արամիշ տըքըմ քօ ըը սէր
18 հասապէ ո՛ զէտա՛ պըպա՛ ։ Նուա հա՛ր դըշդէ մըն հէյա՛
զէտա՛ պիւէ հէյա՛, թէր պումա՛, պը տէսթէ Եպափրո-
դիտոսէ աւ դըշդան քօ ո շիանտ մը գապուլ քըր,
քօ պին քի խօշ ա՛, մագպուլ գուրպան, ժը խուտէուա
19 մագպուլ ։ Ու խուտէէ մըն ըը կօրա ղանիմէթէ խօ, պը
իզզէթէ ըը իսա էլ Մէսիհտա հա՛ր մուհթաճիթիէ ո տէ
20 դըժա պըքա՛ ։ Նուա ժը խուտէուա ու ժը Պավէ մա՛ռա
էպէտ ըլ էպէտ համտ պըպա՛, ամին ։

21 Սըլավան պըքըն ժը հէմի աղիզանուա պը իսա էլ
22 Մէսիհէ ։ Ժը ռուա սըլավան տըքըն աւ պըրէան քօ պը
23 մըռա նա՛ ։ Ժը ռուա սըլավան տըքըն հէմի աղիզան,
24 պախուսուս ուան քօ ժը մալա կայսէրէ նա՛ ։ Ինայէթէ
Րապպէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ պը ո հէմիան պըպա՛, ամին ։

ՄԷՔԹՈՒԲԷ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԿՈՂՈՍԱԼԻԱՆՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս պը իրատէթէ խօտէ րէսուլէ իսա էլ Մէսի-
հէ, ու Տիմոթէոս պրա, լը կողոսատա պուն ժը ազի-
2 զանուա, ու պը իսա ժը էմին պրէանուա։ Ժը ռուա ժը
ալիէ Պավէ մա̆ ու ժը Րապպ իսա էլ Մէսիհէ ինայէթ
3 ու սէլամէթ պըպա̆։ Տայիմա ժը պօյ ո պը նըմէճ քը-
րընէ, շըքըր տըքըմ ժը խօտէ Պավէ Րապպէ մա̆ իսա
էլ Մէսիհէ։
4 Ջըմա քօ մա̆ պըհիստ աւ իմանէ ո քօ լը սէր իսա
էլ Մէսիհ ա̆, ու աւ մուհապէթէ ո քօ լը սէր հէմի
5 ազիզան ա̆։ Ժը պօյ աւ ումուտէ քօ լը ազիւմանտա
դէ վէշարթըն, լը սէր էքէ քօ ո պըհիստ ժը ավուլէ
6 պը սէօզա տօղըրիթիէ ինճիլէ։ Քօ ժը ռուա կըհիշդ չա-
վան քը լը հէմի տընէտա ու պը մէյվէ տայընէ զէտա̆
տըպա̆, չավան քօ լը նավ ուտա ժի ժը ուէ ռօյէ քօ
ո պըհիստ ու նաս քըր պը տօղըրիթի ինայէթէ խօտէ։
7 Ջավան քօ հուն հին պուն ժը մուհապէթլի դուլտաշէ
մա̆ ժը Եպաֆրասէ, աւ քօ ժը պօյ ո՛ էմին խըզմէթճի
8 քի ա̆ ժը իսաուա։ Քօ աւ ժի ժը մա̆ուա նագըլ քըր
մուհապէթէ ո պը ռուհ։
9 Ժը պօյ ուիա ա̆մ ժի ժը աւ ռօյէ քօ պըհիստըն, ա̆մ
նա սա̆քընըն ժը պօյ ո՛ նըմէճ քըրընէ, քօ հուն թէք-

մըլ պըպըն , ժը խուսուսա զանընէ իրատէթէ ուի , պը
10 հէմի ռուհանի իլմ ու ֆէհմէ ։ Քօ ժը Ռապպըա լայըգ
լը կօրա հէմի ռիզայէ ուի պըճըն , ու լը հէմի խայր
ամէլտա պը մէյվէտար պունէ լը զանընէ Խօտէտա զէ-
11 տա՛ն պըպըն ։ Ու լը կօրա գուտրէթէ ճէլալէ ուի , պը
հէմի գուվվէթէ հաթը գուվվէթ պուն , պը շազիթիէ
12 հէմի թէհամուլ ու սապրէ ։ Պը շըքըր քըրընէ ժը Պավ
Խօտէ , քօ մա՛ լը նուռատա սաքին պուն ժը նասիպէ
13 ազիզանռա հիսսէտար քըրընռա լայըգ քըր ։ Քօ մա՛
խէլաս քըր ժը հիւքմէթէ տոհրիէ , ու թէպտիլ քըր
14 մա՛ լը փատիշահիթիէ Գուռէ ուի տա՛լալիէ ։ Քօ պը
աուի խէլասէ մա՛ հէյա՛ պը խույնէ՝ եանի ավֆիթիէ
15 կիւնէան ։ Քօ աւ թասվիրէ նապատիտ Խօտէ ա՛ , ու
16 զայէ ավուլինէ հէմի մախլուգաթան ա՛ ։ Ջըմա քօ պը
աուի հա՛ր դըշդ հաթը խալգ պուն , չը քօ լը ազի-
մանտանա՛ , չը քօ լը սէր արտընա՛ , ուան քօ տը խու-
յանա՛ ուան քօ նախույանա՛ , կէրէք թախթան , կէրէք
սալթանաթան , կէրէք զապիտիթի , կէրէք հիւքմէթան
հա՛ր դըշդ պը աուի ու ժը պօյ ուի հաթը խալգ պուն ։
17 Ու աւ ժը հէմիան ավուլ ա՛ , ու հէմի ժի պը աուի
18 մէվճուտըն ։ Ու աւ ա՛ ա վիւճիւտէ , եանի սէրիէ քի-
լիսայէ , քօ աւ իպթիտայէ ու զայէ ավուլինէ մըրիան-
19 նա՛ հաթա քօ ժը հէմիան բէշ աւ պըպա՛ ։ Ջըմա քօ
Պավ ռազի պու քօ հէմի քէմալիէթէ Խօտէիթի լը ուի-
20 տա սաքին պըպա՛ ։ Ու պը աուի հէմի ժի պը խօռա լը
հա՛վ պինա , ու սէլամէթ պըքա՛ պը աւ խույն քօ լը
սէր խաչէ հաթիա՛ ռըժանտըն , կէրէք պը աուան քօ
լը սէր արտէնա՛՝ կէրէք պը աուան քօ լը նավ ազիմա-
նան ա՛ ։

21 Ու օ ժի քօ լը զէման քի ղարիպ պուն , ու պը եա-
22 ռամազ ամէլ ու ֆըքըրէ խօ տըժմընան ։ Նուա լը հա՛վ
անի պը աւըլ վիւճիւտէ խօ պը մըրըն , քօ օ լը հու-
զուրա խօտա ազիզ ու պէ գուսուր ու պէ սուչ պըտա՛
23 սա՛քընանտըն ։ Էրքը լը իմանտա հաթը թէմէլ պուն ու

գ̇ավի պը սա̆քընըն , ու պէ լըպըթանտըն ժը ումուտէ
ինճիլէ՝ քօ ո պըհիստըն , քօ լը պըն ազիումանտա պուն
ժը հէմի մախըուգ̇աթանուա հաթը վազ պուն , ժը աուի-
24 ուա քօ ա̆զ՝ Պօղոս խըզմէթճի պում ։ Նուա ա̆զ շաղ ըմ,
ժը պօյ ո լը սէր աւ էլէման քօ մը քըշանտ , ու գէ-
մանիթիէ սըխըլէթէ իսաէ լը վիւճիւտէ խօտա դըժա տը-
25 քըմ, ժը պօյ ճէսատէ ուի , քօ քիլխսա ա̆ ։ ժը աուիուա
քօ ա̆զ խըզմէթճի պուռմ՝ լը կօրա իտարէէ խօտէ , քօ
ժը պօյ ո ժը մըուա հաթը տայըն , Քէլամուլլահէ թէ-
26 մամ վազ քըրընէ ։ Աւ սըրր քօ ժը տէվրէ ավուլան
ու ժը միլլէթան հաթը պու վէշարթըն , ու Նուա ժը
27 ազիզէդ ուիուա պէյան պու ։ ժը ուանուա քօ խօտէ
խօստ պըտա̆ զանընէ , էրքը չը ա̆ զանիմէթէ ճէլալէ
սըրրէ հան լը Նալ թայիֆան քօ աւ լը ոտա ումուտէ
28 ճէլալէ իսա ա̆ ։ Քօ աուի ա̆մ վազ տըքըն , ու հա̆ր քա̆ս
շիրէթ տըքըն , ու հին տըքըն հէմի մա̆ուռ վան պը հէմի
իման , քօ հա̆ր քա̆ս թէմամ պըտըն սա̆քընանտըն պը
29 իսա էլ Մէսիհէ ։ Ու ժը պօյ դըշդէ հան ա̆մ ժի պը գ̇ուվ-
վէթէ լը կօրա հաթը շըղուլի ամէլէ ուի պը ճէհտ քը-
րընէ , էմէք տըքշինըն ։

ՍԷՐ 2

1 Ջիրա ա̆զ տը խուազըմ քօ հուն պըզանըն էրքը չա-
վան փըռ ճէհտ տըքըմ ժը պօյ ո ու ժը պօյ Լաւոդի-
կիան , ու ժը պօյ աւ հէմիան քօ պը վիւճիւտ ռույա
2 մըն նա̆ տինա̆ ։ Քօ տըլէ ուան պէ փըռս պուն պը մու-
հապէթէ եէք պըպըն , ու ժը թէմամ ֆէհմուա ժը հէմի
զանիմէթուա պըկէն , եանի ժը զանընա սըրրա Պավ
3 խօտէէ ու իսաէ ։ Քօ լը Նավա էքէտա հէմի խազինէէ
4 իլմէ ու զանընէ հաթը վէշարթըն ։ Ու ուիա տը պէժ,
հաթա քօ եէքէ ո պը սէօղա ոդա ռասթ խույայընէ
5 նա̆ խաբինա̆ ։ Քօ ֆարազա պը վիւճիւտ ժը ո տուր ըմ,
համա պը րուհ պը ոուա մա̆ , ու շաղ տըպըմ կավա քօ

նիզամէ ո տը պինըմ, ու գ̇ավիթիէ աւ իմանէ ո՝ քօ
6 լը սէր իսա ա՛ ։ Նուա չավան քօ Ռապպ իսա էլ Մէ-
7 սիհէ ո գ̇ապուլ քըր, լը ուխտա հա՛ուըն ։ Ու լը ուխտա
պը գ̇ուրմ կըրթընէ ու պը մամուր պունէ լը իմանտա
սապիթ պըն, չավան քօ հուն թալիմ պուն, լը ուխտա
8 զէտա՛ պըն պը շըքըր ։ Սագըն պըն նա՛պա՛ քօ եէքէ ո
թալան պըքա՛, պը ֆէյլէսօֆիթիէ ու պը նաֆիլէ խա-
փանտընէ, քօ լը կօրա սըփարթընէ մա՛ռուվան ա՛, ու
լը կօրա ատէթէ տընէ ու նա ոգա թալիմէ իսա ա՛ ։
9 Ջիրա հէմի քէմալիէթէ Ալլահիթիէ լը ուխտա սաքին
10 տըպա՛ լը կօրա վիւճիւտէ ։ Ու հուն լը ուխտա թէքմիլ
պունա՛, քօ աւ սէրէ հէմի սալթանաթան ու հիւքմա-
11 թան ա՛ ։ Լը ուխտա քօ հուն պէ տէսթ պը սիւնէթէ
ժի հուն սիւնէթ պուն, ճէսէտէ կիւնէհ պը դահզի
12 պունէ՝ պը սիւնէթէ իսաէ ։ Պընէխաֆթընէ պը ուիռա
հուն գ̇ըյամ սա՛նտըն, ժը գ̇ուվվէթէ խօտէռա պը իման
13 անինէ քօ աուի ժը մըրիան րաքըր ։ Ու ո քօ լը զէման
քի լը նավա գ̇ապհաթան ու լը նավա պէ սիւնէթիթիէ
վիւճիւտէ ո մըրը պուն կանի քըր պը ուիռա սուչէ
14 մա՛ ժը մա՛ռա պախշ քըր ։ Ու պը ատէթ նըվիսէ տէս-
թէ քօ ժը մա՛ռա զըտ տը սա՛քընի պու խարապ քըր,
աուի ժը օրթայէ հա՛լանի, ու լը սէր տարէ խաչէ պըս-
15 մառ քըր ։ Ու սալթանաթան ու հէմ հիւքմէթան դահ-
զի քըր ու պը աշիքեար պը իպրէթ քըրընէ. ուան
ֆաթհ քըր ։
16 Նուա պըրա ո եէքէ ժը պօյ խուարընէ, եա վէխուա-
րընէ, եա պայրամէ, եա սէրէ մահէ, եա ժը ալիէ ռօ-
17 յաթ չէմուան հիւքմ նա՛քա՛ ։ Քօ ուան սիէ ուան դըշ-
դան պուն քօ տէ պըհաթանա, լաքին ասըլ ճէսէտ է
18 իսա ա՛ ։ Նա՛ պա՛ քը եէքէ ո մահրում պըքա՛ ժը նիշա-
նէ իֆթիխար է ո, քօ պը խուազա՛ պը կէօնիւլ ալչա-
ղիթի ու պը իպատէթէ մէլէքան, պը գ̇էվա՛ լը նավ
աւ դըշդան քօ նա տի ա՛, պը ճիմանի աֆլէ խօ լը
19 նաֆիլէ ճիտա պը քիպիր պունէ ։ Ու նա՛ կըրա՛ Սէրի,

ժը առուր քօ հէմի կօվտա պը ագ̇տ ու կրէտանէ պը
իլհագ̇ պունէ ու լը եէք ճի թամ պունէ, պը մա̆ղըն
20 քըրրընէ խօտէ մա̆ղըն տըպա̆ ։ Նուա էրքը հուն պը իսա
մըրըն ժը ատէթէ տընէ, հէնի չըմա լը տընէտա օդա
կանիան ժը ահվա գ̇անօնանուա իթաաթ տըքըն պը
21 կօթընէ ։ Նէղ մա̆ պա̆, դահմ մա̆ քա̆, լէ մա̆ դէվ ։
22 Քօ աւ հէմիան ժը պօյ ֆէսատէ նա̆, լը կօրա թէնպիհ
23 ու թալիմէ մա̆րուվան ։ Լը ուանտա քօ սուրէթ քի
իլմէ հէյա̆, պը կէօնիւլ իպատէթէ ու պը կէօնիւլ ալ-
չաղիթիէ, ու ժը կօվտաուա պը գ̇ըյմիշ նա̆ պունէ,
լաքին նա քօ ժը իթիպար քիուա լայըգ̇ ըն, լէ ժը պօյ
կօվտա թէր քըրրընէուա նըն ։

ՍԷՐ 3

1 Նուա էրքը հուն պը իսա գ̇ըյամ քըրըն դըշդէ
ժօրինան արամիշ պըքըն, լը քօ քի իսա լը ալիէ սաղէ
2 խօտէ ռօտընա̆ ։ Դըշդէ ժօրինան տիւշիւմիշ պըն,
3 նա աւ դըշդան քօ լը սէր արտէ նա̆ ։ Ջիրա հուն մըրըն
ու էօմրէ ո պը իսա լը պա խօտէ հաթիա̆ վէշարթըն ։
4 Կավա քօ հայաթէ մա̆ իսա պէ աշիքեար պուն, ուէ
չաղէ հուն ժի պը ուի տէ պէնա̆ աշիքեար պուն պը
իզզէթէ ։
5 Նուա ճիսմանի աղայէդ խօ պը դուժըն, ֆահշիթիէ,
մուրտարիթի հարսէ պէ ղապթ, արղուէ քօթի, ու
6 թամաքեարիթի, քօ փութփէրէզիթի ա̆ ։ Ժը պօյ ուան
7 լը սէր իթաաթսըզ էվլատան ղաղէպէ խօտէ դէ ։ Քօ լը
ղէման քի հուն ժի լը նավ ուանտա տը ջօ պուն, կավա
8 քօ լը ուանտա հուն էօմր տըքըրըր պուն ։ Համա նուա
հուն ժի աւ հէմիան, եանի ղաղապէ, սու հաթընէ,
քօթիթիէ, տըժմինան, ու էտէպսըզ խապէրան ժը
9 տա̆վէ խօ պավէն ։ Ժը հա̆վուտուուա տա̆րէվան մա̆ պէն,
մա̆րուվէ դէմը պը հէմի ամէլէ խօ ժը սէր խօ դահզի
10 քըն ։ Ու մա̆րուվէ նու օրկըրըն, քօ աւ լը կօրա թաս-

11 վիրէ Խալըգէ լը իլմտա նու պուտ։ Քօ լը ուիտա,
Եունանի, եա Եէհուտի թունա̆, սիւնէթ, սիւնէթ֊
սըզիթի, աճէմի, թաթար, գուլ, ազատլը, թուննա̆.
12 լէ հա̆ր դըշդ ու լը հէմիանտա իսա ա̆։ Նուա ոդա
հաթը պըժարթի ազիզան ու տա̆լալիէ Խօտէ, լը խօ
որկըրըն, րահմէ, մէրհամէթէ, շիրինիթիէ, կէօնիւլ
13 ալչաղիթիէ, մահճուպիթիէ, ու սապրէ։ Ու ժը հա̆֊
վուտուռա թահմիւլ պըքըն, էրքը է եէքէռա լը սէր
պաշգասի քի կըլի քի հէյա̆, ժը հա̆վուտուռա պախշ
պըքըն, չավան քօ իսա ժը ոռա պախշ քըր, հուն ժի
14 վուսան պըքըն։ Ու լը սէր աւ հէմի դըշդան լը սէր
խօ որկըրըն մուհապէթէ, քօ աւ կըրէ թէքմիլիթի ա̆։
15 Ու սէլամէթէ իսաէ, լը տըլէ ոտա փատիշահիթի պըքա̆,
քօ հուն ժէռա հաթըն կազի պուն պը եէք կօմտա,
16 ու շըքըր քըրօղ պըպըն։ Մէօզա իսաէ լը ոտա պը զա֊
նիմէթէ սաքին պըպա̆, ժը հա̆վուտուռա պը հա̆ր իլմէ
թալիմ ու նասիհաթ պըքըն, պը զապուրան ու իլա֊
հիան, ու պը րուհանի իլահիան ժը խօտէռա լը տըլէ
17 խօտա պը ինայէթէ համտ պըքըն։ Ու հա̆ր չը քօ հուն
տըքըն, էրքը պը խապէր ու էրքը պը ամէլ հէմի ժի
պը նավէ Րապպ Մէսիհէ պըքըն, ժը խօտէռա ու ժը
Պավէռա պը շըքըր քըրըն պը տէսթէ ուի։
18 Էյ ժընան, միւթէհ պըպըն ժը մէրէ խօռա չավան
19 քօ պը Րապպ ճայիզ ա̆։ Էյ մէրան, ժընէ խօ պը հա̆֊
20 պինըն, ու դահլ մա̆ պըն ժը ուանռա։ Էյ էվլատան,
լը հա̆ր դըշդտա ժը պավ ու տիյէ խօռա միւթէհ պըն,
21 զիրա լը պա̆ր Խօտէ աւ ա̆ մագպուլ։ Էյ պավան, դու֊
22 ռէդ խօ մա̆տըն ղազէպ քըրըն, քօ պէտըլ նա̆պըն։ Էյ
գուլան, լը հա̆ր դըշդտա ժը ճիսմանի աղայէդ խօռա
միւթէհ պըն, նա լը պա̆ր ջահվան պը խըզմէթ քըրընէ,
ոդա մա̆ռուվան խօշնուտ քըրօղան, լէ պը տըլ սաֆի֊
23 տիթիէ, ժը Խօտէ պը թըռսանէ։ Զը քօ տըքըն պը
տըլ պըքըն, ոդա ժը խօտէռա ու նա՛ ժը մա̆ռուվան֊
24 ռա։ Ու պը զանըն քօ, ավէզա միրասէ պը Րապպ տէ

տըսլթինըն , զիրա ժը Բապպ իսաուա հուն խըղմէթ տը-
25 քըն ։ Համս նահագ ճէղայէ նահագւլթիէ տէ պըսլթինմ ,
ու խալթը մէղմ քըըըն թուննմ ։

ՍԷՐ 4

1 Ի՞յ էֆէնտիմն , ժը խըղմէթքեարէդ լսուա աւ քօ հագ
ու ուասթ մ էտա պըքըն , ու պըղամըն քօ էֆէնտլէ
ո՛ ժի լը աղխմանտա հէյմ ։
2 Թըմ լը բէյ նըմէճէ պըն , պը շըքըր քըըընէ լը ուխ-
3 տա պըմլինըն ։ Հէմ ժը պօյ մմ ժի նըմէճ պըքըն , հա-
թա քօ խօտէ ժը մմուա ժը պօյ քէլամէ տմրի վէքմ ,
քօ սըրրա խաէ ըմ պը պէժըն , ժը պօյ աուխ քօ հա-
4 թըմ կրէտան ժի ։ Փօ աուխ պէյան պըքըմ , չավան քօ
5 ժը մրուա ճայիզ մ կօթըն ։ Պը աղլ հմուըն պը ուան
6 քօ ժը տմրվէնմ , ոխթէ պը քըուըն ։ Խապէրէ ո՛ հմր
ոխթ պը լուլթֆ , սայքի պը լսօյ հաթը թէրպիէ պըպմ ,
քօ հուն ժը հմր եէքէուա ճէվապ տայըն չավան լաղըմ
մ պըղանըն ։
7 Էհվալէ մըն հէմի , մուհապէթլի պըէ ու էմին խըղ-
մէթճի ու պը Բապպ հաթը գուլտաշ պուն Տխքիկոս
8 տէ պէյան պըքմ ։ Աուխ քօ ժը պօյ դըշդէ հան մը ժը
ուա չխյանտ , քօ էհվալէ մմ պըղան ըն , ու տըլէ ո փըուս
9 պըքմ ։ Պը Ընէսիմոս էմին ու մուհապէթլի պըէ քօ ժը
ո եէքմ ուան ժը ուա հմր դըշդ տէ խապար պըքըն
10 չը քօ լըվըր հէյմ ։ Սըլավան տըքմ ժը ուա Արիստար-
քոս մահպուստաշէ մըն , ու Մարգօս դուուէ պըէ; Բառ-
նաբասէ , քօ ժը պօյ ուխ ժը ուա թէնպիհ պու , էրքը
11 ժը ուա դէ՝ աուխ գապուլ պըքըն ։ Եսուհ , հմթը կօ-
թան Յուստոս ժի , քօ ուան ժը սխնէթէ նմ , ժը պօյ
փատիշահիլթիէ խօտէ պը մըուա խապըլթօղան թմնէ
12 ուանան ըն քօ ուան ժը մըուա տըլ փըուսի պուն ։ Եպափ-
րաս քօ ժը ո եէքմ , ժը ուա սըլավան տըքմ , աւ քօ
տայիմա ժը պօյ ո՛ լը տուլատա ճէհտ տըքմ , հաթա

քօ լը հէմի իրատէթէ խօտէտա թէքմիլ ու թէմամ
13 պը սա՛քընըն ։ Զիրա ժը պօյ ուի ա՛զ շէհատէթ տըքըմ,
էրքը ժը պօյ ո՛ փըռ ղայրէթ տըքա՛, ու ժը պօյ ուան
14 քօ լը Նավա Լաւոդիկէ ու Յէրապօլիսէ նըն ։ Տա՛լալի
Հէքիմ Լուգաս հէմ Դէմաս ժը ուա սըլավան տըքըն ։
15 Սըլավան պըքըն ժը պըրէանուա, քօ լը Լաւոդիկիա-
տա նա՛ ու ժը Նիմփասռա, ու լը մալա ուիտա պուն ժը
16 քիլիսառա ։ Կավա քօ մէքթուպէ հան լը Նավ ոտա
պէ խօնտըն, լը Նավ քիլիսաէ Լաւոդիկիատա ժի պը-
տըն խօնտըն ; ու հուն ժի ժը Լաւոդիկիաէ հաթ մէք-
17 թուպէ պը խօյնըն ։ Ու ժը Արքիպպասռա պէժըն, պը
Բապպ հաթը սա՛նտըն ժը խըզմէթռա մուգայէթ պըբա՛,
18 քօ աուի թէքմիլ պըքի ։ Սըլավէ հան պը տէսթէ մըն է
Պօղոսէ ա՛, կըրէտ մըն պըրա լը պիրա ոտա պըպըն ·
Ինայէթ պը ուա պըպա՛ · Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԱՎԼՈՒԼԻՆ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԹԷՍԱՂՈՆԻԿԻԱՆՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս, Սիղվիանոս ու Տիմոթէոս ժը քիլիսաէ Թէ-
սաղոնիկիանուա պը Պաւ խօտէ ու պը Րապպ իսա էլ
Մէսիհէ. ինայէթ ու սէլամէթ ժը ռուա ժը խօտէ Պա-
2 վէ մա ու պը Րապպ իսա էլ Մէսիհէ։ Էմ շըքըր տը-
քըն ժը խօտէ հա՛ր չաղ ժը պօյ ո հէմիան՝ պը պէ սա-
3 քընանտըն ո պը զիքըր քըրընէ լը նըմէճէ խօտա։ Տայի-
մա պը զիքըր քըրընէ ամէլէ իմանէ ո, ու զահմէթէ
մուհապէթէ ո, ու պը Րապպ իսա էլ Մէսիհէ սապրէ
4 ումուտէ ո, լը հուզուրա խօտէ ու Պավէ մա։ Ջըմա
քօ էյ ժը խօտէ հաթը հա՛պանտըն պըրէան, ժը խօտէ
5 հաթը պըժարտընէ ո ա՛մ տը զանըն։ Քօ ինճիլէ մա
թա՛նէ պը սէօղնա պու ժը ռուա, լէ պը գուվվէթ ժի
ու պը Րուհ էլ Գուտս ժի, ու պը փըռ քէսքունիթիւ.
չավան քօ հուն տը զանըն ժի, էրքը ա՛մ չավան սա՛քը-
6 նըն լը նավ ո՛ ժը պօյ ո։ Հուն ժի ժը մա՛ռա ու ժը Րապ-
պռա պը պէնկզէմիշ պունէ լը նավ փըռ ըրխըլէթա հուն
քէլամէ գապուլ քըրըն, պը շազիթիւ Րուհ էլ Գուտսէ։
7 Վուսան քօ հուն լը Մակէտոնիատա ու լը Աքաիա-
տա պուն ժը հէմի իթիգաթլիանուա էօրնէք պուն։
8 Ջիրա քէլամուլլահէ ժը ո՛ նա թա՛նէ լը Մակէտոնիաէ

ու լը Աքաիաէ հալթը պէլա պուն իլլա լը Ալլահտա պուն
իմանէ ո լը հա՛ր տա՛ր ռապուա՛ վուսան քօ ծալթ դըշդ-
9 քի ժը կօլթընուա ժը մա՛ուա հաճէլթ նա՛ մա ։ Զիրա
ուան նաֆլ տըքըն ժը պօյ մա՛ քօ լը նավ ոտա քէլթընէ
մա՛ չը թարղ պու , ու ժը վուլթան ժը խօտէուա հուն
չավան վէկէուիան , քօ ժը կանի ու ժը հաֆ Ալլահուա
10 ծուլուղ պըքըն ։ Ու ա՛մ լը հիվլիէ Գուուէ ուի տը սա՛քը-
նըն ժը տղխմանան · քօ աւ ժը մըրիան աուխ ըաքըը ·
եանի Մէսիհէ , քօ մա՛ խէլաս տըքա՛ ժը աւ ղաղէպէ քօ
տէ պէ ։

Սէր 2

1 Զիրա էյ պըրէան՝ հուն տըղանըն քօ քէլթընէ մա՛ լը
2 նավ ո՛ նաֆիլէ նա՛ պու ։ Լաքին ոդա քօ հուն տըղանըն
լը Փիլիպպէտա ժը ուխ ավուղ պը էղիյէլթ քըշանտը-
նէ ա՛մ սէրհէվտա ժի պուն , ինճիլէ խօտէ պը վըռ-
ճէհտէ ժը ռուա կօլթընէ պը ինայէթէ խօտէ , մա՛ ճէ-
3 սարէլթ քըր ։ Զիրա նասիհաթէ մա՛ ժը խաբանտընէ ,
4 եա ժը նափաքիթիէ , եա ժը հիլլէէ նա՛ պու ։ Լէ չա-
վան քօ ա՛մ ժը խօտէ հալթըն պըժարթըն ու ինճիլէ
ժը մա՛ուա հալթը պավուր պուն , վուսան ա՛մ խապէր
տըստըն նա՛ ժը պօյ մա՛ուուվանուա խօշնուտ պունէ , լէ
5 ժը խօտէուա քօ տըլէ մա՛ թէֆթիշ աըքա՛ ։ Զիրա մա՛
ծալթ խապէրէ պը ռումէթէ նա՛ շըղուլանտ , չավան քօ
հուն տը ղանըն , նա՛ ժի սէպէպ քի թամաքեարիթիէ ,
6 խօտէ շահիտ ա՛ ։ Ու ժը մա՛ուուվան մա՛ իղղէթ արամիշ
7 նա՛ քըրըն , նա՛ ժը ո , նա՛ ժի ժը պաշծասիան ։ Ցարաղա
ա՛մ տըքեարը պուն , ոդա ըէսուլէդ խասէ , ժը ռուա կը-
ըանիթի տայընէ , լաքին ա՛մ միւլայիմ պուն լը նա՛վ ոտա ,
չավան քօ տատա քի ժը պօյ սապիէդ խօ ղահմէթան
8 տըքշինա՛ ։ Վուսան ժի ա՛մ ժը պօյ ո հասրէթ տը քըշան-
տը պուն , նա թա՛նէ քօ ինճիլէ խօտէ ժը ռուա պըատըն
լէ ճանէ խօ ժի , չըմա քօ հուն տա՛լալիէ մա՛ պուն ։
9 Զիրա էյ պըրէան՝ հուն պիրա խօ դինըն էմէկ ու ղահ-

մէթէ մա՛ • քօ ժը ո նէքիւա ա՛մ կրանիթի նա տըն՜,
շա՛վ ու ուօ պը շըղուլ քըրըընէ , ժը ոուա ֆէլամուլլահէ
10 մա՛ վա՛ղ քըր ։ Հուն ու խօտէ ժի չահիտ ըն , չավան լը
նավ ո իթիգալթլիան պը ապլիղիթի ու սատագաթ ու
11 պը պէ գուսուրիթիէ մա՛ հարաքէթ քըր ։ Ջավան հուն
զանըն ժի քօ ժը ո հա՛ր նէքէ չավան քօ պավ քի դու֊
ուէդ խօ • վուսան ա՛մ շիրէթ տըքըրը պուն ու տըլէ
12 ո տը փըռսիա պուն ։ Ու ա՛մ չահիտիթի տըքըրը պուն
քօ հուն ոդա ժը խօտէուա լայըգ պունէ հա՛ռըն աւ
քօ ո լը փատիշահիթիէ ու լը իզզէթէ խօ տավէթ քըր ։
13 ժը պօյ ուիա ա՛մ ժի պէ ֆէրազաթ քըրըընէ շըքըր
տըքըն ժը խօտէ , քօ ժը մա՛ ֆէլամուլլահէ ո պըհիստ ու
գապուլ քըր , նա ոդա խապէրէ մա՛ռուվան • լէ չավան
քօ ռասթիա՛՝ ոդա խապէրէ խօտէ , աւ քօ լը նավ ո իթի֊
14 գաթլիան ամէլ ու իճրա տըքա՛ ։ Ջիրա հուն է՞յ պըրէան՝
պը իսա էլ Մէսիհէ հուն լը Եէհուտիսթանտա պուն ,
ոդա քիլիսայէ խօտէ պուն , զիրա հուն ժի ժը ալիէ
միլլէթէ խօ , հէման աւ դըշդան քըշանտըն , քօ ուան
15 ժի ժը Եէհուտիան քըշանտըն ։ Քօ ուան հէմ Րապպ
Մէսիհէ հէմ փէյղէմպէրէդ խօ դուշդըն , ու մա՛ դա՛֊
վարանտըն , ու ժը ջահվէ խօտէ ռապուն , հէմ ժը
16 հէմի մա՛ռուվանուա զըտ ըն ։ Ու մա՛ նա՛ հա՛լըն խապէր
պըրտըն ժը պօյ խէլասէ դայիֆան , քօ հա՛ր չաղ չափէ
կունէյէդ խօ դըժը պըքըն , ու թէքմիլ ղազէպ լը սէր
ուան կըհիշդի ա՛ ։
17 Համա ա՛մ է՞յ պըրէան՝ պըռա ա՛մ ժը ո պը ռու հը֊
նըք զէման սէվի ման , նա պը տըլ՝ լաքին ա՛մ փըռ
ղայրէթ քըրըն , պը փըռ արզուէ ռույա ո տիթընէ ։
18 ժը պօյ աւ պախուսուս ա՛զ Պօղոսէ ճարըք տըտու
մը խօստ ժը ոռա պէմ լաքին Շէյդան մա՛ նա՛ հըշթ ։
19 Ջիրա ումուտ ու շազիթի ու թաճէ իֆթիխարէ մա՛
չը՞ա՛ , լը հուզուրա Րապպ իսա էլ Մէսիհէ , ոխթա
20 հաթընէ ուի հուն նը՞նըն ։ Ջիրա շան ու շազիթիէ
մա՛ հուն ըն ։

ՍԷՐ 3

1 Ժը պօյ աուի հէնի պը թէհամիւլ նա՛ քըրընէ թա՛նէ
2 լը Աթինատա մայընէ րաղի պում։ Ու պըրէէ մա՛ հէմ
խըզմէթճիէ խօտէ ու լը ինճիլէ Իսատա եարտումճիէ
մա՛ Տիմոթէոսէ մա՛ ժը ուա շիանտ քօ ո՛ գավի պըքա՛,
3 ու ժը պօյ իմանէ ո ժը ուա տըլ փըռսըն պըքա՛։ Քօ
լը սըխըլէթէ հանտա նէքէ նա լըպըթա՛, ջիրա հուն
4 պըխօ տըզանըն քօ ժը պօյ ուիա ա՛մ սա՛քընըն։ Ջիրա
կավա քօ ա՛մ լը պա ատա պուն ժի, ա՛մ ժը ուա
փէշին տը կօթը պուն քօ սըխընթիան ա՛մ տէ պըքշի֊
5 նըն, չավան քօ պուա՛ ժի ու հուն տըզանըն։ Ժը պօյ
ուիա մը ժի հէնի պը թէհամիւլ նա՛ քըրընէ, մը մա՛֊
ռուվ շիանտ իմանէ ո՛ պը զանըն, նա՛ պա՛ քօ թէճ֊
ըիւպէ քըօզ ո լը թէճըիւպէտա պըխա՛, զահմէթէ մա՛
6 նաֆիլէ պըպա՛։ Լաքին նուա կավա քօ Տիմոթէոս ժը
ո՛ ժը մա՛ռա հաթ, ու միժտէէ իման ու մուհապէթէ
ո՛ ժը մա՛ռա տա, քօ հա՛ր չաղ մա՛ լը գանճիթիտա
պիրա խօ դինըն, ու հասրէթ տըքշինըն մա՛ տիթընէ,
7 չավան քօ ա՛մ ժի ո՛։ Ժը պօյ ուիա էյ պըրէա՛ն՝ ա՛մ
տըլ փըռսըն պուն լը նավ հէմի սըխըլէթ ու սըխընթիէ
8 մա՛տա, պը իմանէ ո։ Ջիրա նուա ա՛մ կանինա՛ · էրքը
9 հուն գավի պը սա՛քընըն պը Րապպ։ Ջիրա ա՛մ չը՞ շը֊
քըր տըքեարըն ժը խօտէռա պըտըն ժը պօյ ո՛, ժը պօյ
աւ հէմի շագիթիէ քօ ա՛մ շազ տըպըն լը հուզուրա
10 խօտէ ժը պօյ ո՛։ Ու լը շա՛վ ու ռօ ա՛մ փըռ տիլէկ
տըքըն ժը պօյ ռույա ո՛ տիթընէ, ու դէմանիթիէ իմա֊
11 նէ ո դըժի քըրընէ։ Ու խօտէ պըխօ, եանի Պավէ մա՛
ու Րապպէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ ռէյա մա՛ լը պլիէ ատա
12 ռասթ քա՛։ Ու խօտէ փըռ պըքա՛ ու զէտա՛ պըքա՛ մու֊
հապէթէ ո՛ լը սէր հա՛վըռտուան, ու լը սէր հէմուան,
13 չավան քօ է մա՛ ժի լը սէր ո հէյա՛։ Հաթա քօ լը
հուզուրա Ալլահ ու Պավէ մա՛, լը հաթընա Րապպէ

մը̈ իսա էլ Մեսիհէ պը թեվլի հեմի աղիզէ լօ, լը
աղիզլիթիտա պէ գ̇ուսուր պունուա տըլէ ո՛ գ̇ավլի պըքը̈։

ՍԷՐ 4

1 Ժը ուի բէվը̈՝ էյ̃ պըրէան՝ ժը ոուա ը̈մ լավա տըքըն
ու չիրէթէ տըտըն պը Բապպ Մեսիհէ, քօ ժը ոուա
չավան ջունտըն լաղըմը̈ ու ժը խօտէուա մադ̇պուլ պուն,
չավան քօ հուն ժը մը̈ սը̈նտըն լը ուխտա հէնի փըռ
2 գ̇էտը̈ պըն։ Ջիրա հուն տըղանըն ը̈մ չը թէնպիհան
3 տանը̈ ժը ոուա պը Բապպ իսաէ․ Ջիրա իրատէթէ
խօտէ ուխա ը̈, եանի աղիղ պունէ ո, ու ժը զինաէ
4 սուր պը սը̈քըն ըն։ Ու ժը ո՛ հը̈ր եէքէ պըղանը̈ ֆըրադ̇է
լօ պը փադ̇ըժիթի ու պը իթիպարէ քէսպ քըրընէ։
5 Նա՛ պը հէրսա արղուան չավան քօ դ̇այիֆան, ուան
6 քօ խօտէ նաս նա՛ քըն։ Գ̇օ լը դ̇ըշդ̇է հանտա եէքէ
ժը պըրէէ լխօուա ղատր ու նահադ̇իթի նը̈՛քը̈, չըմա քօ
խօտէ ժը պօյ աւ հէմէ դ̇ըշդ̇ան հայֆ սը̈նտօղ ը̈ չա֊
վան քօ ը̈մ ժը ավուըտա ժը ոուա կօն ու չէհատէթի
7 քըրըն։ Ջիրա խօտէ մը̈ ժը մուրտառիթիուա կազի
8 նը̈՛ քըր․ իլլա ժը աղիզիթիուա։ Ժը պօյ ուխա ըէտ
քըօղ, նը̈՛ մը̈ռուվէ ըէտ տըքը̈, լէ խօտէ ըէտ տըքը̈,
աուի քօ ժը ոուա Րուհ էլ Գուտսէ լօ ժի տա։
9 Ու ժը սէմէտէ պըրէ հը̈պանտընէ հաճէթ նընը̈ ժը ոուա
դ̇ըշդ̇ քինըվիսանտընէ, զիրա հուն պը լօ ժը խօտէ հին
10 պունը̈ հը̈վուտու հը̈պանտըն։ Ու ջըռուա դ̇ըշդ̇է հան
հուն տըքըն լը նավ Մակէդ̇ոնիատա պուն ժը հէմի պը֊
րէանուա, լաքին էյ̃ պըրէան՝ ը̈մ ժը ոուա լավա տըքըն քօ
11 հէնի գ̇էտը̈ հուն փըռ պըն։ Ու ղայրէթ պըքըն քօ, լը հա֊
լէ լխօտա պը սը̈քընըն, ու ժը ո՛ հը̈ր եէքէ շըղուլէ լօ պը
շըղուլը̈, ու պը տէսթէ լօ պը շըղուլըն, չավան քօ մը̈
ժը ոուա թէնպիհ քըր, քօ պը ժը տը̈րվը̈ պուօղանուա պը
էտէպէ հը̈ռըն, ու ժը դ̇ըշդ̇ քիուա միհթաճ նը̈՛ պըն։
12 Ու ը̈մ նա խուաղըն էյ̃ պըրէան՝ քօ հուն ժը պօյ
լխը̈վտա ջունտօղան պէ խապէր պըպըն, քօ հուն գ̇ա֊

սավէթ նա՛քըն ոգա պաշգ̇ասխան , ուան քօ ումուտէ
13 ուան թունն՛ա ։ Ջիրա էրքը ա՛մ խման դինըն քօ Մէսիհ
մըր ու գ̇ըյամ քըր , վուսան ժի խօտէ լը խա՛վտա ջուն-
14 տօղան պը Մէսիհէ , ժը ուխուա թա՛վ տէ պինա՛ ։ Ջիրա
ուխա ա՛մ պը քէլամուլլահէ ժը ուա տը պէն քօ ա՛մ
քօ հաթա հաթընէ Ռապպ կանի տը մինըն , գ̇աթ լը
15 բէշ լը խա՛վտա ջունտօղան տէ նա՛ պըհուրըն ։ Ջիրա
Ռապպ պը խօ պը էմր քի ազիմէ պը տա՛նկէ պաշ մէլէ-
քէ ու պը պօռուէ խօտէ ժը ազխումանան տէ պէ խու-
ւարը , ու պը խաս հաթը մըրխան ավուլ տէ գ̇ըյամ
16 պըադ̇ինըն ։ Բաշէ ա՛մ ժի քօ կանի մանա՛ պը ուան
թա՛վ լը հավատա Ռապպէ գ̇արշիլէմիշ քըրընէ , լը
ավրանտա ա՛մ տէ պէնա՛ դ̇ախմիշ պուն . ու պը ուէ
17 հավաէ տայիմա ա՛մ պը Ռապպ տէ պըպըն ։ Նուա պը
խապէրէդ̇ հանա ժը հա՛վուտուա թէսէլի պըտըն ։

ՍԷՐ 5

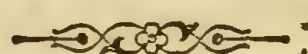
1 Համա ժը պօյ զէմանան ու օխթան էՏ պըէան՝ դ̇ու
2 հաճէթ նընա՛ ժը ուա նըվիսանտընէ ։ Ջիրա հուն գ̇անճ
զանըն քօ ռօյա խօտէ լը շա՛վէտա ոգա տըղ վուսան
3 դ̇է ։ Կավա քօ պը պէն սէլամէթ ու էմինիթի ա՛ , ուէ
չաղէ հէլաք զաֆիլ լը սէր ուան տէ պը կէյա՛ ոգա
4 սանճիէ ժընա համիլէ ու տէ խլէլաս նա՛ պըն ։ Համա
հուն էՏ պըէան՝ լը դ̇արխտա նընըն , քօ աւ ոգա տըղ
5 լը սէր ա՛ պը կիա՛ ։ Ջիրա հուն հէմխան ժի ոլէտա՛ ռօհ-
նինըն , ու ոլէտէ ռօնըն , է շա՛վէ , եա է դ̇ահրինընըն ։
6 Վուսանա՛ լը խա՛վտա նա՛ ջուն ա՛մ ոգա պաշգ̇ասխան ,
7 լէ հէշար ու պը ֆիրասէթ պըն ։ Ջիրա աուան քօ լը
խա՛վտա տը ջուն լը շա՛վէտա լը խա՛վ տը ջուն , ու աուան
8 քօ սէրխօշ տըպըն լը շա՛վէտա սէրխօշ տըպըն ։ Համա
ա՛մ չիունքի է ռօնըն պը ֆիրասէթ պըպըն , ու զըրխա
իմանէ ու մուհապէթէ ա՛մ լը սէր խօ օրկըրըն , ուքիւլա-
9 հէ հասընէ խլէլասէ ու ումուտէ լը սէր խօ տէյնըն ։ Ջիրա

խօսէ մա՛ ժը պօյ ղաղէպէ Թայինա՛ քըր , լէ պը տէսմթէ
Րապպէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ ժը պօյ խէլասէ ա՛մ նայիլ պը-
10 պըն ։ Քօ աւ լը ուղուրա մի՛տա մըր , հաթա քօ կէրէ.ք
ա՛մ լը խա՛վտա պըջուն կէրէ.ք հէշար պըն , պը ուխուա
11 Թա՛վ ա՛մ պըժին ։ Ժը պօյ աւ ժը հա՛վուտուուա Թէսէլի
պըտըն ու հա՛վուտու մամուր պը.քըն չավան քօ տը.քընժի ։
12 Ու ժը ոուա լավա տը.քըն՝ է՞յ պրէան , քօ հուն նաս
պը.քըն ուան քօ լը նավ ոտա ղահմէթ տը.քշինըն ու
պը Րապպ լը սէր ոտա մէմուրըն , ու ժը ոուա շիրէ-
13 Թան տը.քըն ։ Ու ժը ուանուա ժը պօյ ամէլէ ուան , պը
մուհապէթէ փըռ զէտա՛ րաղպէթ պը.քըն , ու պը հա՛-
14 վուտուուա սէլամէթէ պըպըն ։ Ու ժը ոուա լավա տը-
.քըն , է՞յ պրէան , ժը Թըռսօ.քանուա տըլ պըտըն , ժը
ղայիփանուա եարտում պը.քըն , ժը հէմիանուա ժի պը
15 սապը պըն ։ Մէզա՛.քըն նա՛պա՛ քօ եէ.քէ ժը եէ.քէուա
տէլա խարապիթիէ խարապիթի պը.քա՛ , լէ հա՛ր շաղ լը
տու գանճիթիէ պըպըն , կէրէ.ք ժը հա՛վուտուուա ու
16 կէրէ.ք ժը հէմիանուա ։ Ցայիմա շաղ պըն ։ (17) Հա՛ր շաղ
18 նըմէճ պը.քըն ։ Լը հա՛ր դըշդտա շըքըր պը.քըն , շը-
մա քօ ուխա ա՛ մէրամէ խօսէ պը իսա էլ Մէսիհէ լը
19 սէր ո՛ ։ Րուհ էլ Գուտսէ մա՛ դամառինըն ։ (20) Փէյղէմ-
21 պէրիթիան լը պըն լընկան մա՛վէն ։ Հա՛ր դըշդ պը ճէ-
22 ռըպինըն , աւ քօ գանճ ա՛ փէթ պըկըրըն ։ Ժը հա՛ր
23 Թարզ եարամազ դըշդան տուր պը սա՛.քըն ։ Ու խօսէ
սէլամէթէ աւ պըխօ ո Թէմամ պզիզ պը.քա՛ , ու պիւս
պիւթիւն րուհէ ո ու ճանէ ո ու հէմ կօվտաէ ո պէ
գուսուր պէ վէշարդըն հաթա լը օխթա հաթընէ Րապ-
24 պէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ ։ Էմին ա՛ աւ քօ ո տավէթ
.քըր , քօ աւ տէ իճրա ժի պը.քա՛ ։
25 Է՞յ պրէան՝ ժը պօյ մա՛ տովա պը.քըն ։ (26) Ժը հէմի
27 պրէանուա պը պզիզ ռամիսայէ սըլավան պը.քըն ։ Ժը
ոուա պը Րապպ սօնտան տը.քըմ քօ մէ.քթուպէ հան ժը
28 հէմի պզիզ պրէանուա պէ խօնտըն ։ Խնայէթէ Րապպէ
մա՛ իսա էլ Մէսիհէ պը ոուա պըպա՛ ․ ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԸ ԻՔԻՆՃԻ

Է ՌԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԹԷՍԱՂՈՆԻԿԻԱՆՈՍԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս ու Սիլվանոս ու Տիմոթէոս պը Պավէ մա̃
Խօտէ ու պը Ռապպ իսա էլ Մէսիհէ ժը ճըվաթէ Թէ-
2 սաղօնիկիանուա․ ժը ուա ժը ալիէ Պավէ մա̃ Խօտէ ու
Ռապպ իսա էլ Մէսիհէ ինայէթ ու սէլամէթ պըպա̃ ։
3 Լազըմա̃ քօ ա̃մ հա̃ր չաղ ժը պօյ ո՛ ժը Խօտէ չըքըր
պըքըն էՅ պրէան , չավան քօ ճայիզ ա̃ , ղիրա իմանէ
օ պը փըռ զէտա̃ պունէ զէտա̃ տըպա̃ , ու մուհապէթէ
4 օ լը սէր հա̃վուտուան փըռ տըպա̃ ։ Վուսան քօ ա̃մ
պը Խօ ժը պօյ աւ սապր ու իմանէ օ՛ ժը պօյ ֆավա-
րանտըն ու ըրխըլէթ քըշանտընէ , ժը պօյ օ՛ լը նավ
5 հէմի ճըվաթէ Խօտէ բասնա Խօ տըտըն ։ Քօ ուիա իս-
պաթէ հաֆ չէրիաթէ Խօտէ ա̃ , հաթա քօ ժը փատի-
չահիթիէ Խօտէուա հուն նայիլ պըպըն • քօ ժը պօյ ուի
6 տախի հուն էզիյէթան տըքշինըն ։ Ջինքի լը պա̃ր
Խօտէ հաֆ ա̃ , քօ ժը ուանուա քօ ժը ուա սըխլէթան
տըտըն ճէզայէ սըխլէթէ ու ժը ուա քօ սըխլէթան
տըքշինըն պը մա̃ռա թա̃վ իվաղէ ռահաթիթիէ պըտա̃ ։
7 Աւ ղէման քօ Ռապպ Մէսիհ պը ֆուվվէթլի մէլէքէ Խօ
ժը ազիւմանան տէ աշիքեար պըպա̃ պը ալէվէ ակտէ ։
8 Քօ հայֆ պըս̃թինա̃ ժը ուան քօ Խօտէ նըզանըն ու ժը
9 ինճիլէ Ռապպէ մա̃ իսա էլ Մէսիհէ իթաաթ նաքըն ։ Քօ

ազապա ուան ժը բույա խօտէ ժը գուվվէթլի ճէլալէ
10 ուի եպէտի հէլաքիթի տէ պըպա̆ ։ Կը ուէ ուօտա ,
եանի կը ոխթա հաթընէ , կը Նավա ազիզան պը իզ-
զէթ պունէ ու կը պէյնա հէմի իթիգ̇աթլիան պը հէյ-
րան պունէ , չըմա քօ շէհատիթիէ մա̆ կը Նավ ուտա
11 հաթը պավուր պուն ։ Ու ժը սէմէտէ հան ժի հա̆ր չաղ
ժը պօյ ո՛ ա̆մ Նըմէճ տըքըն , քօ խօտէէ մա̆ ո Նայիլ
պըքա̆ ժը տավէթէ ուա , ու հէմի բիղայէ գ̇անճիթիէ
12 խօ ու ամէլէ իմանէ պը գ̇ուվվէթէ թէքմիլ պըքա̆ ։ Հա-
թա քօ Նավէ Րապպէ մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ կը ուտա պէ
իզզէթ պուն ու հուն ժի կը ուխտա կը կօրա ինայէթէ
խօտէ ու Րապպէ մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ ։

ՍէՐ 2

1 Էյ պըրէան՛ , ա̆մ ժը ուա լավա տըքըն ժը պօյ հաթը-
նէ Րապպէ մա̆ Իսա էլ Մէսիհէ ու ժը պօյ ճըվանէտընէ
2 մա̆ կը պա ուի ։ Փօ ագ̇ըլէ ո զուվա̆ Նէյէ հէժանտըն ,
ու Նա պղտըն հուն , Նա̆ պը րուհ ու Նա̆ պը սէօղ ու
Նա̆ ժի պը մէքթուպ քի ոգա ժը մա̆ հաթը Նըվիսան-
3 տըն , կօյա կիւնա Րապպ կիհիշթիա̆ ։ Նա̆ պա̆ քօ եէ-
քէ ո գ̇աթ թարղ քի պը խարինա̆ , զիրա աւ ուօ տէ
Նա̆յէ , հաթա քօ ասիթի ավուլ Նէյա ու աշիքեար
4 Նա̆ պա̆ մա̆ռուվէ կիւնահ ու գուռէ հէլաքէ ։ Աւ մա̆-
ռուվէ զըտ կը սէր աւ հէմիան հաթը քիպիրըէմիշ պուն
քօ խօտէ դէ կօթըն , եախսօտ դէ իպատէթ պուն , հա-
թա աւ կը Նավ տաճարէ խօտէ տէ պէ ռօնըշտըն , աւ
5 խօ տէ Նշան պըտա̆ քօ խօտէ ա̆ ։ Հուն պիրա խօ Նա̂յ-
Նըն քօ կավըա կը պա ո պուս , մը ժը ուա դըշդէ հան
6 տըկօթ ։ Ու Նուա հուն պը խօ տըզանըն քօ չըա̆ աւ քօ
մանի տըպա̆ , քօ աւ կը ոխթէ խօ պէ աշիքեար պուն ։
7 Զիրա ոըրրա պինամուսիթիէ ժը Նուատա տըշըղուա̆ ,
լաքին աւ քօ Նուա մանի տըպա̆ , տէ մանի պըպա հա-
8 թա քօ աւ ժը Նավտա պէ հա̆լանըն ։ Ու կը ուէ զէման

պինամուսէ հան տէ զուհր պըքա՛ , քօ Րապպ Մէսիհ
աուի պը Րուհէ տա՛վէ լսօ տէ Թելէֆ պըքա՛ , ու պը
աշիքեար պունէ հաթընէ ուի տէ աուի հելաք պըքա՛ ։
9 Քօ հաթընէ ուի պը ամէլ ու իճրայէ Շէյդան ա՛ պը հա՛ր
հիմի միւճիւզաթան ու ալամէթան ու պը տա՛րա՛վ հիք-
10 մէթան ։ Ու լը սէր ուան քօ տէ հելաք պըպըն , պը հէ-
մի խաբանտընէ Նահագիթիան , չըմա քօ ուան մուհա-
պէթէ տօղրիթիէ գապուլ Նա՛ քըրըն , քօ խէլաս պը-
պըն . ու պը ուի սէվէպէ խօտէ ժը ուանուա ամէլ ու
իճրաէ տա՛րա՛վիթիէ տէ պը չէյինա՛ , քօ ուան ժը տա՛-
11 րա՛վուա պավուր պըքըն ։ Քօ հիւքմ պըպըն աւ հէմիան
քօ ժը տօղրիթիուա իման Նա՛ անին , լէ ժը Նահագի-
թիուա րիզա տան ։
12 Լաքին ա՛մ տէյնտարըն տայիմա ժը խօտէ շըքըր պը-
քըն ժը պօյ ո՛ , է՛յ ժը Րապպ հաթը հա՛պանտըն պըէան ,
քօ խօտէ ո՛ պը աղիզիթիէ Րուհ ու պը տօղրիթիէ
14 իմանէ ժը պօյ խէլասէ պըժարթ ։ Ու ժը ուիուա պը
տէսթէ յինճիլէ մա՛ ո՛ տավէթ քըր , քօ ժը իզզէթէ
Րապպէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ հուՆ Նայիլ պըպըն ։
14 Նուա է՛յ պըէան՝ փէթ պը սա՛քըՆըն , ու փէթ պըկը-
րըն աւ թէՆպիհ քօ հուՆ հին պուՆ , կէրէք պը սէօզ
15 ու կէրէք պը մէքթուպէ մա՛ ։ Ու Րապպէ մա՛ իսա էլ
Մէսիհ աւ պը խօ ու խօտէ հէմ Պավէ մա՛ , քօ մա՛
հա՛պանտ ու պը ինայէթէ Թէսէլլյէ էպէտէ ու ումու-
16 տէ գանճ տա , ժը տըլէ ոուա Թէսէլի պըտա՛ , ու ո՛ լը
հա՛ր հէմի ամէլէ գանճտա ու սէօզտա փէթ պըքա՛ ։

ՍԷՐ 3

1 Ախըր քէլամ է՛յ պըէան՝ ժը պօյ մա՛ տուլա պըքըն
քօ քէլամուլլահէ լը փէշտա պը ջու ու շէրէֆ պըկըրա՛ ,
2 չավան քօ լը Նավ ոտա ։ Հէմ քօ ժը քէօթի ու եարամազ
մա՛ռուփան ա՛մ խէլաս պըպըն . զիրա իմանէ հա՛ր քա՛սան
3 ԹուՆՆա՛ ։ Լաքին Րապպ էմին ա՛ , քօ աւ ո՛ տէ փէթ

4 պըքա՛ ու ժը եարամազէ խէլաս պըքա՛ ։ Ու ժը պօյ ո իժի֊
մաժէ մա՛ հէյա՛ պը Բապպ էրքը չըքօ մա՛ ժը ուա ժէն֊
5 պիհ քըր տըքըն ու տէ պըքըն ժի ։ Ու Բապպ տըլէդ ո՛
լը մուհապէթէ խօտէ ու լը սապրէ խսաէ ուասթ պըքա՛ ։
6 Ու ժը ուա ա՛մ թէնպիհ տըքըն էՅ պրէան՝ պընավէ
Բապպէ մա՛ խաա էլ Մէսիհէ ․ քօ հուն չունտա պը սա՛֊
քընըն ժը աւ հէմի պրէան , քօ նիզամըզ տըջըն , ու
7 նա՛ ոզա աւ թէնպիհ քօ ժը մա՛ սա՛նտըն ։ Ջիրա հուն
տըզանըն քօ ժը ուա չավան լազըմա՛ ժը մա՛ուա պէնկ֊
զէմիշ պուն , չըմա քօ ա՛մ լը նավ ուտա պէ նիզամ նա՛
8 ջուն ։ Ու նա՛ ժի ա՛մ նանէ եէքէ պէլաշ խուարըն , լէ
պը զահմէթ ու էմէկէ լը շա՛վ ու ռօ ա՛մ տը խապըթը
9 պուն , ժը պօյ ժը ո՛ եէքէուա կրանիթի նա՛ տըն ։ Նա՛
քի հիքմէթէ մա՛ թուննա՛ , իլլա քօ ա՛մ խօ ժը ուա
էօրնէկ պըտըն , հաթա քօ հուն ժի պէնկզէմիշէ մա՛
10 պըպըն ։ Ջիրա կավա քօ ա՛մ լը պա ուտա պուն , ուխա
ժը ուա մա՛ չիրէթ տըքըր , էրքը աւ քօ նա՛ խուազա՛
11 շըղուլ քըրըն ․ պրա նան ժի նա՛ խօ ։ Ջիրա ա՛մ տը պը֊
հէն քօ լը նավ ուտա հընըքան պէ նիզամ տըջուն ու
ֆաթ շըղուլ քի նա՛ շըղուլըն , լէ թաուշ տը կէռըն ։
12 Ու ժը մա՛ուամէ վուսանուա ա՛մ թէնպիհ տըքըն ու պը
Բապպէ մա՛ խաա էլ Մէսիհէ լավա տըքըն ․ քօ րահաթ
13 պը շըղուլըն ու նանէ խօ պըխուն ։ Լաքին հուն էՅ
14 պրէան՝ ժը ֆանճիթի քըրընէ պէզար մա՛ պըն ։ Ու էրքը
եէքէ իթաաթ նա՛քա՛ ժը սէօզա մէքթուպէ հանա մա՛֊
ուա , հուն նիշան պըքըն աուի , ու պը ուիռա խապէր
15 մա՛ տըն քօ , շէրմ պըքա՛ ։ Լաքին ոզա տըժմընան հա֊
16 սապ մա՛ քըն , լէ նօլա պրէ չիրէթան պըքըն ։ Ու Բապպէ
սէլամէթէ աւ պը խօ պը հէմի թարզ ժը ուա սէլամէթ
պըտա՛ հա՛ր տայիմա , Բապպ պը ո՛ հէմիանուա պըպա՛ ։
17 Սըլամա հան պը տէսթէ մըն է Պօղոսէ ա՛ , քօ լը նավ
հէմի մէքթուպան նշան ա՛ , ահվա տը նըվիսինըմ ։ Նիայէ֊
18 թէ Բապպէ մա՛ խաա էլ Մէսիհէ պը ո հէմիանուա
պըպա՛ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԱՎՈՒԼԻՆ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՏԻՄՈԹԷՈՍՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս, րէսուլէ Իսա էլ Մէսիհէ, պը էմրէ խէլասէ
2 մն̆ խօտէ ու ումուտէ մն̆ պուն Իսա էլ Մէսիհէ: Լը
իմանտա ժը Տիմոթէոս ժը լասսա էվլատա ժը Պավէ
մն̆ խօտէ ու ժը Րապպէ մն̆ Իսա էլ Մէսիհէ ինայէթ,
մէրհամէթ, ու սէլամէթ պըպը̆:
3 Ջավան քօ մը ժը դառա լավա քըր քօ լը Եփեսոստա
պըմինի, կավա քօ ճ̆ղ լը Մակեդոնիաէ տը ջօ պում. քօ
թէնպին պըքի ժը հընըրքանա քօ պաշվա թալիմ հին
4 նն̆քըն: Ու ժը ջիռօքանա կօ նն̆առըն, ու ժը սիլսիլան-
ռա քօ բաշէ ուան թունն̆՛, քօ ուան պախուսուս մխ-
ճառալան լը հուսուլէ դինըն, ու նա՛ նիզամէ խօտէ քօ
5 լը իմանտա ն̆: Ջիրա նէթիճէ թէնպիհէ, մուհապէթ
ն̆, պը փարպէ փաք ու պը զամիրէ փանճ ու պը իմանէ
6 պէ միւրայիթի: Ժը ուան քօ հընըրքան պը շաշ պունէ
7 լը բէյ պէհուտէ սէօզան ջուն: Ու տը լուապըն խօ-
ճայէ նօմօսէ պըպըն, լաքին նն̆ չը կօթընէ լօ, նն̆ ժի
ժը լուսուսա աւ դըշդան քօ իտտա տըքըն ֆէհմ
8 տըքըն: Նուա ն̆մ տը զանըն քօ նօմօս փանճ ն̆. էրքը
9 նէքէ աուի լը կօրա լայիքէ փուլլանմիշ տըքն̆: Լաքին
ուիա պըրա պըզանը պն̆, քօ ժը պօյ սատըրփան Նօմօս
թունն̆՛, լէ ժը պօյ պինամուսան, ու իթաաթսըզան

ու ֆասիգան ու կիւնէքեարան, ու նա փաքան, ու
մուրտաւան, ժը պավ ու տէ լէխըստողանուա, ժը գա֊
10 թիլանուա, ժը զինաքեարանուա։ Ժը լութէանուա, ժը
մմուուվ տըղօղանուա, ժը տմ̆րմ̆վիանուա, ժը տմ̆րմ̆վ
սօնտ քըրօղանուա, հէմ ժը պօյ աւ հէմի դըշդան քօ
11 զըստա սաղ թայիմէ ա̆։ Լը կօրա ճէլալ իննճիլէ միւպա֊
12 րէք խօտէ քօ ժը մըռա էմանէթ պու։ Ու ժը մըռա
գուվվէթ տայօղ ժը Բապպէ մա̆ իսա էլ Մէսիհէուա
շըքըր տըքըմ քօ մըն էմին հիսապ քըր ու լը խըզմէթէ֊
13 հանտա տանի։ Քօ ժը ավուլտա ա̆ղ քիւֆրպաղ պում
ու դավըրանտօղ ու տըժմին քըրօղ․ լաքին մըն մէրհա֊
մէթ տիթ, չիրա լը իմանըզիթիտա մը տըքըր, պէ
14 ղանընէ։ Ու ինայէթէ Բապպէ մա̆ ժը հատէ զէտա̆
պու ժը մըռա, պը իման ու պը մուհապէթ, քօ պը
15 Բապպ իսա էլ Մէսիհէ ա̆։ Սէօղա հան էմին ա̆, ու
պը հա̆ր թիւրլիւ ժը գապուլ քըրընուա լայիգ ա̆ քօ,
իսա էլ Մէսիհ լը տընէ հաթ կիւնէքեարան խէլաս
16 քա̆, քօ սէրէ ուան հէմիան ա̆ղ ըմ։ Լաքին ժը պօյ
ուիա ա̆ղ մէրհամէթ տիթըմ, հաթա քօ իսա էլ Մէ֊
սիհ հէմի սապրան ժը հէմիան ավըլ լը մըտա նիշան
պըտա̆, քօ ա̆ղ իպըրէթէ ուան պըպըմ, ուան քօ տէ
17 ժէուա իման պինըն, ժը պօյ էպէտի հայաթէ։ Համա ժը
էպէտի փատիշահուա, աւ քօ նայա̆ խարապ պուն ու
նայա̆ տիթըն իզզէթ ու համտ պըպա̆․ ամին։
18 Ժը դառա թէնպիհէ հան տըսպէրըմ է՜յ դուռէ մըն
Տիմօթէօս, ժը տա̆րհաղէ դատա լը կօրա աւ փէյղէմ֊
պէրիթիան, քօ ժը ավըլտա պուն, քօ պը ուան աւ
19 ճէնկէ գանճ ճէնկ պըքի։ Ու իման ու գանճ ղամիրէ
դա պըպա̆, աուի քօ հընըքան պը թէրք քըրընէ ժը
20 տա̆ր հագէ իմանէ լը ղուվայիտէտա քէթըն։ Քօ ժը
ուան ըն Հիմէնոս ու Աղեքսանդրոս, ուան քօ մը ժը
Շէյդանուա թէսլիմ քըր, հաթա քօ ժը պօյ քիւֆր
քըրընէ թէրպիա պըպըն։

ՍԷՐ 2

1 Նուա ժը հէմիան աւուլ լավա տըքըմ քօ ժը պօյ
հէմի մէռուվան , նիյազան , տուվաան , րէճաան չըք-
2 րան արղ պըպըն ։ Հէմ ժը պօյ փատիշահան , ու ժը
պօյ ուան հէմիան ժի քօ լը մանսուպտանիմ , քօ պը
թէքմիլ տինատարիթիւէ ու պը էտէպէ սէլամէթ ու րա-
3 հաթ էօմիւր քի ամ սլաժօն ։ Ձիրա ուիա լը հուզուրա
4 խէլասէ մա խօտէ ռանճ ու մաղպուլ ա ։ Քօ աւ տը
խուազա խէլասէ հէմի մէռուվան , ու զանընէ տօղրի-
5 թիէ պէն ։ Ձիրա եէք խօտէ քի հէյա , ու եէք մի-
յանճի քի լը մապէյնէ խօտէ ու մէռուվան մէռուվ
6 իսա էլ Մէսիհ ։ Քօ աւ խօ ժը տէլա մըռուան Ֆիտա
քըր , ժը պօյ շէհատէթ պունէ լը թային պուն զէմա-
7 նան ։ Քօ ազ վըղճի ու րէսուլէ ուի , լը խուսուսա ի-
մանէ ու տօղրիթիէ ժը Թայիֆանա խօճա Թային
պում պը իսա ռասթ տըպէմ, ու տարըմվան նա պէժըմ ։
8 Նուա տըխուազըմ քօ ճամէրան լը հար տարան տէս-
թէ փաք պը պըլընտ քըրընէ պէ ղազէպ ու պէ հէրսան
9 տուվա պըքըն ։ Վուսան ժի ժընան աւ խօ պը ճայիղ
ճըլան , հէմ ժի պը էտէպ ու պը հիճապան պը խամա-
լինըն , նա պը հիւնայիէ փոռան , եա պը զէռ , եա
10 պը ինճույան , եախօտ պը փըռ պուհա ճըլան ։ Լէ պը
խայր ամէլան շավսն քօ ճայիզա ժը իպատէթքեար
11 իգրար քըրօղ ժընանուա ։ Ժըն պըրա պը սիւքիւթ հին
12 պըպա , պը հէմի իթաաթէ ։ Համա ժը ժընուա հին
քըրնէ , եախօտ լը սէր ճամէրան հիւքիւմէթ աժօղը-
13 նէ իզին նա տըմ ։ Ձիրա աւուլ Ադամ խալգ պու ,
14 բաշէ Հավա ։ Ու Ադամ նա հալթը խապանտըն , լէ
15 ժըն հալթը խապանտըն , ու դապհաթ քըր ։ Համա լը
իման ու լը մուհապէթթէտա ու ազիզիթիտա պը էտէ-
պանէ էրքը տըսանքընա , պը էվլատ զայընէ աէ խէ-
լաս պըպա ։

ՍԷՐ 3

1 Սէօզա հան էմին ա, էրքը եէքէ ժը եպիսկոպոսի-
2 թիւա հավէս տըքա, ամէլէ գանճ արզու տըքա ։ Նուա
ժը եպիսկոպոսւա կէրէք ա քօ պէ գուսուր, մէրէ
եէք ժըն, քեամիլ. ադլէ թամ, էհլի ըրզ, միւսաֆիր
3 հապանտօղ, հին քրօղ պըպա ։ Տըժմ, ն քրօղնա պա, լէ-
խըսդօղ նա պա, լէ միւլայիմ, գավղանա քրօղ տրավ
4 նա հապանտօղ պըպա ։ Ժը մալա խօռա գանճ նազար
քրօղ պըպա, քօ էվլատէ ուի հապըն, լը հար թիւ րլէ
5 լը իթաաթտա ու լը էտէպտա կըթօղ պըպա ։ Ու էր-
քը եէքէ ժը մալա խօռա գանճ նազար քըրըն նըզանա;
լէ ժը քիլիսայէ խօտէռա չավա՞ն տէ իտարէ պըքա ։
6 Ժը տինռա նու հաթօղ նա պա քօ նա պա պըքըպիր
7 պունէ լը աղապա Շէյդանէ պըքէվա ։ Համա ժէռա
կէրէք ա քօ ժը մառուվէ տարվան չէհատէթէ գանճ
ժի հապա, նա պա քօ լը րուսվայէ ու լը տուզաղէ
Շէյթանէ պը գէվա ։

8 Վուսան ժի սարկաւագան էհլի էտէպ պըպըն, նա
տու խապարան, նա շարապխօրան, նա հարամ-
9 քեար պըպըն ։ Լէ սըռա իմանէ պը զամիրէ փաք կըր-
10 թօղ պըպըն ։ Ու աւան ժի ավըլ պըրա պէնա ճառը-
պանտըն ու բաշէ էրքը պէ գուսուր պէնա աիթըն,
11 խըզմէթէ սարկաւագիթիէ պըրա ւինա պըբըն ։ Վու-
սան ժի ժընա աւան էհլի էտէպ պըպըն, իֆթիրաճի
նապըն, լէ քեամիլ, ու լը հար դըշդա էմին պըպըն ։
12 Սարկաւագան մէրէ եէք ժըն պըպըն, ժը էվլատէդ
խօռա ու ժը մալա խօռա գանճ նազարէթ քըրօղ պը-
13 պըն ։ Ջիրա գանճ սարկաւագիթի քըրօղան, աւ ժը
խօռա գանճ մէրթէպէ ու լը իսա էլ Մէսիհտա պուն
իմանտա փըռ սէրպէսթիթի գաղանճ տըքըն ։

14 Ժը պօյ լը ճէմ դա պը զուվա պէմ պը ումուտ քը-
15 րընէ, դըշդէ հանա մը ժը դառա նըվիսանտ ։ Լաքին
էրքը տարէնկ պը մինըմ, քօ պըզանի էրքը չավան ճա-

յիզա ժը դառա լը մալա խօտէ կառանալըն , քօ քիլի-
սայէ կանի խօտէ ա , ասթուն ու տայաղէ տօղրիւթիւէ ։
16 Ու մալումա քօ սըռա տինտարիթիէ մազըն ա · խօտէ
լը ճէսէտտա հաթը աշկերար պուն , լը Րուհտա սա-
տըգ պու , ժը մէլէքանռա խույա ըընավ փութփէհրի-
զան վազ պու լը տընէտա հաթը լնան պուն , պը ճէ-
լալէ լը ժօր հաթը սանտըն ։

ՍԷՐ 4

1 Ու Ազ'իզ Րուհ աշկերար տը պէ քօ լը ախըր զէ-
մանտա հընըքան տէ ժը իմանէ մուրթատ պըպըն , ժը
տարէվլի րուհանռա ու ժը թալիմէ ճընանռա տէ տի-
2 գամ պըքըն ։ Պը միւրայիթիէ տարէվիան , ուան քօ
3 զամիրէ ուան տաղ պու ա ։ Ուան քօ ժը զէվըճանտը-
նէ տէ մէն պըքըն , ու տէ չունտա պըխըն ժը թաա-
ման , քօ խօտէ խալգքըրիա քօ իթիգատլիան ու տօղ-
4 րիթիէ ֆէհմ քրօղան պը չըքրէ սէֆա պըքըն ։ Ջիրա
հէմի մախլուգէ խօտէ գանճ ըն կավլա քօ պը չըքրէ-
դէնա սանտըն , ու գաթ պըշըդքի թուննա ժը րէտ
5 պունռա ։ Ջիրա պը քէլամուլլահէ ու պը նիյազէ դէ-
6 նա ազիզ պուն ։ Ժը պըրէանտա չիրէթէ հան պը տա-
յընէ , ժը խոա էլ Մէսիհռա խըզմէթճի քի չէ տէ պըպի
ու տէ թէրպիյա պըպի պը սէօզա իմանէ ու պը աւ
7 թալիմէ գանճ ժը տուխռա քօ թապի պույ ։ Լաքին
ժը նափաք ու ժը մասալա փիրէքան չունտա պըսաք ,
8 ու դու խօ լը տինտարիթիաա թալիմ պըքա ։ Ջիրա
թալիմէ ճէսէտէ փըռ ֆայտէլի նընա , լաքին տինտա-
րիթի ժը հար դըշդռա ֆայտէլի ա , չինքի լը ուի-
տա անվային ու աւ քօ տէ պէ վատա էօմրէ հէյա ։
9 Սէօզա հան էմին ա ու պը հար թարզ գապուլ պունռա
10 լայիգ ա ։ Ջիրա աւլ ժը պօյ ուխա ամ զահմէթ տըքշինըն ու թահգիր տըպըն , չըմա քօ ամ ժը կանի խօ-
տէռա ումուտ տըքըն , քօ խէլասէ հէմի մառուվանա

11 պախչասըս է մըւհիւրլիւ։ Դըշըդէ համամ պը սոփէր ու
12 հին պըքծ։ Գամն նէ.քէ ճուվանիլթիւ դա թաճգիր նծ
քծ, լաքին լը սէօղտա լը թավրտա ու հարաքէթտա,
լը մուհապէթտա, լը խմնտա, լը փագըժիլթիտա,
13 իպրէթէ մըւմիան պըրպծ։ Հաթա քօ ծղ պէմ, ժը
խօնտընուա, ժը չիրէթուա ժը թալիմուա մուգ պյէթ պծ։
14 Ժը պօյ աւ պախշիշ քօ լը սէր դա պու ինմալ մծ–
պծ. քօ աւ ժը դ.առուա պը տէսթէ փէյղէմպէրիլթիւ
լը մէճլիսէ երէցանտա լը սէրդա պը տէսթ տադի–
15 նընէ ժը դառուա հաթը տայըն։ Լը սէր դըշըդէ համ
պը Փըրըր, լը դըշըդէ համտա պծ. քօ լը պծր ջուն–
16 տընէ դա ժը հէմիան մալում պըրպծ։ Լը խօ ու լը
թալիմէ մէգծքա ու տայիմը լը ուանտա պըրծք, զիրա
պը տծվա քըրընէ դու խօ ժի տէ լսէլաս պըքի. ու
ուան ժի քօ ժը դառուա կօտարի տըքըն։

ՄէՐ 5

1 Մխիթարեան փրռ թաղէր մծքծ, լէ ոքա պաւլան
2 լավա պըքծ, ճըխանեան ոքա պրէան, իխմիար ժընան
ոքա աէյան ժընա ճուանան ոքա խուշդան, պը թէք–
3 մի փաքիթիէ նասիհաթ պըքծ։ Ժընէպլիանուա լադ–
4 պէթ պըքծ, ուան քօ ռաստ ժընէպլինծ։ Ու էրքը
ժը ժընէպլի քիռա էվլատան, եա թօռան հէյծ,
ժը հէմիան ալու լ, ժը էհալիէ մալա խօռա րաղպէթ
պը նշան տայընէ, ժը պավ ու ալյէ խօռա իվազ էտա
ժըրընէ պրա հին պըպըն, զիրա լը պծր խօտէ մաք–
5 պուլ ուխա ծ։ Լաքին աւ քօ սահիհ ժընէպլի ծ ու
աւ թծնէ մայիծ ումուռէ խօ լը սէր խօտէ տանի
ծ, ու լը շծվ ու ռս լը տու նըմէճ ու նիյաղանտա ծ։
6 Համա աւ քօ էհլիպէմի ծ, կավա քօ տը ժի, միրիծ։
7 Ու դըշըդէ համ թէնպիհ պըրծ հաթա քօ պէ դու–
8 սուր պըպըն։ Համա էրքը նէ.քէ է խօյան ու պա–
խուսուս էհալիէ մալա խօ գախըմիշ նա.քծ աւ իմանէ

ինքեար քըրիա՛, ու ժը իմանսըզան ժի պէթէր ա՛ ։
9 Ու ժընէպի պըրա լը սըէյ ժընէպիան հասապ պըպա՛ քօ
ժը շէշթ սալան գէմ նընա՛, ժը եէք մէրուա ժըն պուա՛ ։
10 Պը խայր ամէլան համթը շէհատէթ պուն, էրքը էվլա-
տան մա՛զըն քըրիա՛, էրքը միւսաֆիրան գապուլ քը-
րիա՛, էրքը լընկէ աղիզան շուշտիա՛, էրքը ժը ուան-
ուա քօ լը սըխլէթտանա՛ եարտում քըրիա՛, էրքը լը
11 հա՛ր թիւըլի լը խայր ամէլտա տէվամ քըրիա՛ ։ Լ·քին ճու-
ան ժընէպիան թէրք պըքա՛, զիրա չը շաղ քօ լը գըտա
խաէ լը մուխալիֆ զէվգանտա տըգէվըն, զէվըճան-
12 տըն տըխուազըն ։ Ու ժը պօյ իմանէ խօ ավուլին լը
13 ալիքի տա գինըն լը պըն դաղէպէ տը գէվըն ։ Հէմ ժի
լը մալան պը կէռանտընէ, թէնպէլ հին տըպըն, ու նա՛
թմա՛նէ թէնպէլ, լէ փըռ խապարան ու թմաուշ խապար
14 քըօղան ու գըշգէ պէ ճայիզ խապար տըտըն ։ Նուա
տը խուազըմ քօ ճուանան պը զէվըճըն, զուռան պի-
նըն մալ ավա պըպըն, ժը տըժմընուա գավթ սէպէպ քի
15 զէմմէ նա՛տըն ։ Զիրա հալա հինըքան լը տու Շէյգանէ
16 խուար պուն ։ Էրքը ժը միւմի մէր քիռա, եա ժընքի-
ռա ժընէպիյէգ ուի պըպըն. պըրա ժը ուանռա եար-
տում պըքա՛, քօ ժը քիլիսառա պար նա՛ պա՛ քօ սա-
հիհ ժընէպիան իտարէ պըքա՛ ։
17 Մէմիւրէթիէ խօ գանճ իճրա քըօղ երէցան, ժը
տու գաթ իզզէթուա միւսթահագ հասապ պըպըն պա-
խուսուս ուան քօ լը սէօզտա ու լը թալիմտա էմէկ տըքէ-
18 շինըն ։ Զիրա քըթէպ տըպէժա՛ քօ, Ցա՛վէ տու կա քօ
լը զէվիտա տը խապըթա՛ կըրէ նա՛տի, ու էրքը փալա
19 ժը իւճրէթէ խօռա լայիգ ա՛ ։ Լը սէր երէցէ կըլիան
գապուլ մա՛քա՛, մէյէր պը տա՛վէ տու եա սէ շահիտան
20 պըպա՛ ։ Ուան քօ գապահաթ տըքըն լը պա՛ր հէմիան
21 թազիր պըքա՛ քօ պաշգասիան պը թըռսըն ։ Լը պա՛ր
Խօտէ ու Իսա էլ Մէսիհէ ու հաթը պըժարթըն մէլէ-
քան քօ գըշգէգ հանա գու պը բէյ, պէ տըլ Ջէքըրըն
22 ու գաթ գըշգ քի պը խաթըր նա՛ քի ։ Գաթ լը սէր

եէքէ զուվ՛ տէսթ տա մէյըն ու ժը կիւնէյ պաշգա-
սիանուա իլհագ մ՛ապ՛ դու խօ փագըժ պը բէ ։
23 Հէնի ժը ուի ու բէվ՛ սատէ ավ վէմ՛խու , լէ հընըք
ժի շարապ գուլլանմիշ պըպ՛ ժը պօ միտէյէ դա ու
ժը պօ վիըռ նախօշիթիյէդ դա ։
24 Մ՛առուվ հ՛ընմ՛ քօ կիւնէյէդ ուան աշիքեար ըն , ու
լը բէշ ուան լը հիւքմէ տըջուն , ու է հընըքան ժի լը
25 բէյ ուան տըջուն ։ վուսան ժի խայր ամէլէ հընըքան
պյան աշիքեար ըն , ու ուան քօ պաշգա թարղ դըշդ-
քինմ՛ նըքեարըն պէնմ՛ վէշարթըն ։

ՍԻՐ 6

1 Ու հէմիան քօ լը պըն նիրա գուլիթինմ՛ էֆէն-
տիէդ խօ ժը հ՛ար իզզէթուա լյիգ հասապ պըքըն , հա-
թա քօ ժը նավէ խօտէուա ու ժը թալիմէուա քիւֆը
2 նմ՛ապ՛ ։ Ու է ուան քօ միւմի էֆէնտիէդ ուան հ՛այմ՛ ,
պըրա ուան սէրհէվտէ նմ՛քըն , քօ պըրէնմ՛ , լէ ժը ուան-
ուա պախուսուս գուլլիթի պըքըն , զիրա ուան միւմի-
նմ՛ ու մուհապէթլինմ՛ , ու լը գանճիթիտա եարտում
քըօղ մ՛առըվ ըն , դըշդէ հանա հին պըքմ՛ ու շիրէ-
3 թան պըտմ՛ ։ Էրքը եէքէ պաշգա թալիմ քի հին տը-
քմ՛ , ժը սաղ սէօղա Բապպէ մ՛ իսա էլ Մէսիհուա ու
լը կօրա տինտարիթիէ պուն թալիմուա ըիզա նատմ՛ ։
4 Ու ֆօտուլ պումս՛ դըշդքի նըզանմ՛ լէ պը միւճատէլան
ու պահսան նախօշ պումս՛ , քօ ժը ուան հասէտան , նի-
զան , քիւֆրան , շիւպհէյէդ եարամազ հասիլ տըպըն ։
5 Ագլէ ուան ֆասիտ ու ժը տօղրիթիէ մահրում մայօղ ,
պաթըլ լաֆէդ ուան հասիլ տըպմ՛ քօ տինտարիթի
թիճարէթ թախմին տըքըն , ժը ահվա մ՛առուվան շուն-
6 տա պը սմ՛ք ։ Համա տինտարիթի պը գանաաթէ թմ՛վ ,
7 թիճարէթ քի մ՛աղըն մ՛ ։ Զիրա մ՛ դըշդքի նմ՛ անին
լը տընէ , ու մալումս՛ քօ մ՛մ դըշդ քի ժէ նը քեարըն
8 պը պըն ։ Նուա ժը խուարընուա ու ժը որկըրթընուա

դըշդէդ մա կալա քօ հանա՛, տա՛մ ժը ուանըւա դ՛անաալթ
9 պըքըն։ Համա ուան քօ դէնկըն պուն տը խուազըն, տը
դէվըն լը նավ թէճրիւպէ ու տուզազէ ու լը նավ փըռ‿
տըվանէ ու պը զարար արզուան․ քօ ուան մառուվան
10 լը հէլաքտա ու լը զայաթտա զարք տըքըն։ Ջիրա
դ՛ուրմէ հէմի դըշդէդ քօթիան, տըրավ հնապունտընա՛
քօ ժը ուխըա հընըքան պը հարբէթ քըշանտընէ, ժը
իմանէ խուար պուն, ու աւ խօ լը նավա փըռ զահմէ‿
թան ալէթըն։
11 Լաքին դու էյ մառուվէ Խօտէ, ժը դըշդէ հանա
պը ըռվ, պը դէվ լը տու սաւտադ՛աթէ, տինտարիթիէ,
12 իմանէ, մուհապէթէ, սապրէ, մահճուպիթիէ։ Լը ճէհ‿
տա իմանէ դ՛անճ ճէհտ պըքա, ժը էպէտի հայաթըւա
պը զալըդ՛, քօ ժը ուխըա տալէթ պույ, ու լը պէր
13 փըռ շահիտան իդ՛րարէ դ՛անճ դա իդ՛րար քըր։ Լը պէր
Խօտէ ժը դառա թէնայիհ տըքըմ քօ կանի տըքա հէ‿
միան ու լը պէր Խաա էլ Մէսիհէ, քօ լը պէր Պօնտօս‿
14 լու Փիլատոսէ շահատէթ քըր իդ՛րարէ դ՛անճ։ Քօ դու
աւ թէնայիհ պէ լէքէ ու պէ դ՛ուսուր պը բէյ, հաթա
15 զուհուրա Րապպէ մա Խաա էլ Մէսիհէ։ Քօ աուի լը
թայէն պուն զէմանտա տէ նիշան պըտա, աւ Միւպարէք
ու թանէ Սուլթան պուն փատիշահէդ փատիշահան,
16 ու Խօտիէդ խօտէան։ Ժը նամըրիթիւա թանէ մալիք
պուն, լը նէզ նապուն ռօհնիտա սաքին պուն, աուի
քօ ժը մառուվան դ՛աթ նէքէ նա տիթ, ու ժը տիթընըւա
ժի դ՛ատիր նըննա․ քօ ժը ուխըա իզզէթ ու էպէտի
հիւքմէթ պըրպա․ ամին։
17 Լը տընէ հանտա ժը զէնկըն պուօզանըւա թէնայիհ
պըքա, քօ մաղրուր նապըն, ժը պէ սահիհիթի զէնկի‿
նիթիւա կլիւվէնմիշ նա պըն, լէ ժը Կանի Խօտէըւա քօ
հար դըշդ պը զանի ժը մառա տըտա ժը դ՛ուլանմիշ
18 քըրընըւա։ Քօ դ՛անճիթի պըքըն, լը խայր ամէլանտա
19 զէնկըն պըպըն, տէսթէ վէքըրի, ճէօմէրտ պըպըն։ Ու
ժը պօյ աւ զէմանան քօ տէ պէն աւ ժը խօռա հիմէ

գուրմիշ պըլըքըն․ հաթթա քօ սահիհ հայաթէ ըլ տէսթ
պինըն ։
20 Էյ՛ Տիմոթէոս , էմանէթէ պըրէ , ժը նավէ տա՛րէվ
իլմէ ժը մուրտար նաֆիլէ լաֆան ու ժը պահսան
21 չունտա պըսա՛ք ։ Քօ աուլ հընըքան պը իգրար
քըրըընէ ժը իմանէ խուար պուն․ ինայէթ պը դ․առա
պըպա՛ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԸ ԻՔԻՆՃԻ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՏԻՄՈԹԷՈՍՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս րէսուլէ իսա էլ Մէսիհէ պը իրատէթէ Խօ-
տէ լը իսա էլ Մէսիհտա լը կօրա վատա հայաթէ ։
2 ժը տըմլալի գուռէ մըն Տիմոթէոսռա ժը ալիէ Պավ
Խօտէ ու ժը Րապպէ մա իսա էլ Մէսիհէ, ինայէթ, մէր-
համէթ ու սէլամէթ պըպա ։
3 ժը էժտաատանէ մըն պը փաք զամիրէ ժը աւ Խօտէ-
ռա քօ խըլատէթ տըքըմ շըքըր տըքըմ, չըմա քօ լը շավ
ու ռօ լը Նըմէճէ լօտէ պէ գէմանի գա զիքըր տըքըմ ։
4 Հասրըմէ ջահվէ գա լը պիրա խօ պը անինէ, քօ ող
գա պը պինըմ հասրէթան տըքշինըմ․ հաթա քօ պը
5 շադիթիէ դըժա պըպըմ ։ Ձինքի լը սէր գատա պուն
պէ միւրայիթի իմանէ լը պիրա խօ դինըմ․ քօ աւ ա-
վըլ լը սէր տէքա գա Լաւոդատա ու լը սէր տէյա գա
Եւնիկէտա սաքին պու ու ող պավուր տըքըմ լը սէր գա
6 ժի հէյա ։ Ժը սէմէտէ հան պիրա գա գինըմ քօ պախշիշէ
Խօտէ գուլանմիշ պըքի, քօ ժը գառա հաթը տայըն պը
7 տէսթէգ մըն լը սէր գա հաթը տադինընէ ։ Ձիրա Խօտէ
ժը մառա րուհէ թռսօքէնա տա, լէ րուհա գուվվէթէ
8 ու մուհապէթէ ու թամ աքլէ ։ Նուա ժը պօյ չէհատէթէ
Րապպէ մա, ու ժը պը մըն քօ մահպուսէ ուի մա

չէրմ մա՛քա՛, լէ կը ինճիլտա ու կը մէշագդամթա հիսսէ֊
9 տար պա՛ կը կօրա գուվվ՛թէ խօտէ։ Քօ մա՛ խէլաս
քըր, ու պը ազիզ տավէթէ տավէթ քըր, նա կը կօրա
ամէլէ մա՛ լէ կը կօրա թագտիր ու ինայէթէ ուի․ քօ
պը Իսա էլ Մէսիհէ ժը մա՛րա հաթը տայըն ժը գատիմ
10 պէմանան։ Ու Նուա պը խույայի պունէ խէլասէ մա՛ Իսա
էլ Մէսիհէ աշիքեար պու, քօ աւ մըրըն պաթալ քըր
ու հայաթ հէմ նա՛ մըրըն կը աշիքեար անի պը տէսթէ
11 ինճիլէ։ Քօ ա՛զ վաղճիյէ ուի ու ըէսուլ ու խօճայէ թա֊
12 յիֆան թային պուամ։ Ժը պօյ ուիա էզիյէթէ հանեան ժի
տըքշինըմ, լաքին չէրմ նաքըմ, զիրա ժը քէուա ա՛զ
իման դինըմ տըզանըմ, ու իթիմաթէ մըն հէյա՛ քօ
էմանէթէ մըն ժը վէշարթընուա գատիր ա՛ հաթա ուէ
13 ռօյէ։ Փէթ պըկըր ռէսմա աւ սէօզան քօ ժը մըն պը֊
հիստիյ պը իման ու պը մուհապէթ քօ պը Իսա էլ
Մէսիհէ ա՛։
14 Աւ էմանէթէ գանճ խօյի պը․քա՛ պը տէսթէ Ռուհ էլ
15 Գուտս քօ կը մա՛տա սաքին պուա՛։ Աւիա տըզանի քօ
կը Ասիատա պուն աւ հէմիան ժը մըն տուր քէթըն քօ
16 Փիգէլոս ու Հէրմօգինէս ժի ժը ուան ըն։ Ռապպ ժը
մալա Օնեսիփորոսուա մէրհամէթ պըտա՛․ զիրա փըռ
ճարան մը րահաթ քըր ու ժը զէնճիրէ մըն չէրմ նա՛
17 քըր։ Լէ կավա քօ կը Ռօմայէ հաթ պը փըռ գայ֊
18 րէթէ մը արամիշ քըր ու տի ա՛զ։ Ռապպ ժէուա պը֊
տա՛, քօ աւ ռօ մէրհամէթ պը պինա՛ ու կը Եփեսոս֊
տա ժի չը գաս ժը մըռա խըզմէթ քըր դու աուի
գանճ պը զանի։

ՍԷՐ 2

1 Նուա դու էյ էվլատէ մըն, կը Իսա էլ Մէսիհտա
2 պուն ինայէթտա փէթ պա՛։ Ու աւ դըշդան քօ դա
ժը մըն պըհիստ պը փըռ շահիտան ժը էմին մա՛րու֊
վանուա հավալս պը․քա՛ քօ ուան ժի գատիր պը պըն

3 ժը պաշգ̇ասխանըա հին քըրընէ ։ Նուա դու լը մէշա֊
գ̇ամթոա սապը պըքա ոդա ճէնկճի քի գ̇անճ է իսա էլ
4 Մէսիհէ ։ Գալթ աււքէր քի լը մասլահաթէ տընէ հան
գ̇արըշ նա՛ պա՛ , քօ ժը աււքէր ճըվանտօղըա պէ խօշ
5 տիլթըն ։ Հէմ տալխի էրքը եէքէ կիւլէշ տըկըրա՛ , լը
կօրա գ̇անունէ կիւլէշլէմիշ նա՛ պա՛ , թաճէ նաստինա՛ ։
6 ժը խապըրթանտօղ ․ ճօլթքեարըա ավուլ ժը մասուլէ
7 սա՛նտըն կէրէ․ք ա՛ ։ Ցէհմ պըքա՛ կօլթընէ մըն , խօտէ ժը
8 դառա ֆէհմ պըտա՛ լը հա՛ր դըշդտա ։ Լը պիրա խօ
պինա՛ ժը զիւրըյէթէ Ցավութ պուն իսա էլ Մէսիհէ քօ
աւ լը կօրա հալթը վազ պուն ինճիլէ մըն գ̇ըյամ քըր ։
9 Քօ լը ուխտա ոդա եարամազ քի էզկյէթան տըքշինըմ ,
պը կըէտան պիլէ ․ լաքին քէլամուլլահէ նա կըէտայա՛ ։
10 ժը սէմէտէ ուխա ժը պօյ հալթը պըժարըթիան ժը հա՛ր
դըշդըա սապը տըքըմ , հալթա քօ ուան ժի պը էպէ֊
տի իզզէթէ ժը աւ խէլասըա քօ պը իսա էլ Մէսիհէ
11 ա՛ նայիլ պըպըն ։ Սէօզա հան էմինա՛ ․ զիրա էրքը ա՛մ
12 պը ուխըա թա՛վ մըրըն , թա՛վ ժի տէ պը ժին ։ Էրքը ա՛մ
թէհամիւլ պըքըն , պը ուխըա թա՛վ տէ փատիշահիթի
ա՛մ պաժօն , էրքը ա՛մ ինքեար պըքըն , աւ ժի մա՛ տէ
13 ինքեար պըքա՛ ։ Էրքը ա՛մ իմանըղ պըպըն ․ աւ էմին
14 տըմինա՛ ․ աւ խօ ինքեար քըրընէ գ̇ատիր նընա՛ ։ Դըշդէ
հան լը պիրա ուան պըխա՛ , ու լը պա՛ր խօտէ չէհատէթ
պըքա՛ քօ պահս քըօղէ սէօղէ նա՛ պըն , քօ ժը դըշդ֊
քիըա ֆայտէլի նընա՛ , լէ թա՛նէ ժը պօյ խարապէթէ
15 պըհիստօղանըա ա՛ ։ Ղայրէթ պըքա՛ դու խօ պէ այպ
լը պա՛ր խօտէ նիշան պըտի , վուսան իշճի քի քօ տէ
չէրմ նա՛քա՛ , սէօզա տօղրիթիէ պը ռասթ հին քըրընէ ։
16 Համա ժը մուրտար նաֆիլէ լաֆան շունտա պըսա՛ք ,
զիրա աուան ֆասիգ̇իթիէ ժը պէթէր քըրընէ սէպէպ
17 տըպըն ։ Սէօզա ուան ոդա տա՛րպէ սըրըփինչէ ա՛ պը
խուարընէ լը բէշ տըջօ․ ․ քօ Հիմէնոս ու Փիղէտոս ժի
18 ժը ուան ըն ։ Քօ ուան տըպէն հէնի գ̇ըյամէթ պու ա՛ ,
ու ժը տօղրիթիէ խուար տըպըն ․ ու իմանէ հընըքան

19 խարապ տըքըն ։ Լաքին հիմէ Խօտէ գավի տը սա՛քը-
նա՛, ու մէօհրէ ուխ հանա հէյա՛, քօ Բապալ նաս տըքա՛
աուան քօ է ուխնա՛ ու ժը նահագիթիէ պըրա շունտա
պը սա՛քընըն աւ հէմիան քօ նավէ Խօտէ կազի տը.քըն ։
20 Լա.քին լը մալ .քի մա՛զընտանա՛ թա՛նէ Փրագէդ զէուին
ու զիվին հէնա՛, լէ Փրագէ տարին ու հարին ժի հէնա՛,
ու հընըրքան ժը պօյ խըզմէթէ պը իզզէթէնա՛ ու հընը-
21 քան ժի ժը պօյ խըզմէթէ էտնանըն ։ Նուա էրքը եէքէ
աւ խօ ժը դըշդէ հանա փագըժ տըքա՛, աւ ժը պօյ
իզզէթէ տէ Փրագ .քի պըպա՛ հաթը ազիզ պուն ու ժը
խօտիէ խօուա լազըմ պուն ժը պօյ հա՛ր խայր ամէլան
22 հաթը հազըր պուն ։ Լաքին դու ժը շէհվէթէ ճուանան
պըռավ ու պը գալպէ փա.ք ժը Բապպուա պը նիտա
քըօղան թա՛վ, լը տու սատագաթէ, իմանէ, մուհապէ-
23 թէ, սէլամէթէ հա՛ուա՛ ։ Համա ժը ճահիլ ու պէ մանա
մէսէլան պըռա՛վ. չըմա քօ տըզանի քօ աւ սէպէպէ
24 գավղայան տըպըն ։ Լաքին ժը գուլէ Բապպուա գավղա
քըրըն ճայիզ նընա՛, իլլա ժը հէմիանուա միւլայիմ պուն
25 հին քըօղ ժը ղուլմէուա սապը քըօղ ։ Աուան քօ զըտըն
պը մահճուպիթիէ թալիմ քըրըն ճայիզ ա՛, պըպա՛ քօ
Խօտէ ժը ուանուա թէվպէ պըտա՛ ժը պօյ տօղրիթիէ
26 Փէհմ քըրընէ ։ Քօ ժը տուշազէ Շէյտանէ պը Փէլըթըն,
քօ ժէ հաթըն կըթըն, ժը իրատէթէ ուխուա գուլուղ
քըրընէ ։

ՏԻՐ 3

1 Ու ուխա պըզանա՛ քօ լը ռօյա բաշինտա տէ քէօթի
2 զէմանան պէն ։ Ձիրա մա՛ռուվան տէ պըպըն, նէֆսէ
խօ հա՛պանտօղ, դամաքեարան, քիպիրան, մազրուրան
քիւֆիւրպազան, ժը պավ ու տիյէ խօուա իթաաթսըզան
3 նամըքէօրան, նափաքան, Պէ մէրհամէթան, պարու-
շիթի նա՛ խուազան, ղամմազան, աւ խօ զապթ նա՛
քըօղան, ազըռնան, գանճի նա՛ հա՛պանտօղան,
4 Խայընան, էտէպսըզան, գուրրայան, ժը Խօտէ բէթըր

5 ղէվգէ հնքյանտողան. Ու յը ուանտա սուրէթէ տինտա-
րիթիէ տէ պըպա՛, լաքին գուվվէթէ ուի տէ ինքեար
6 պըքըն, ու դու ժը ուանան չունտա պըսա՛ք ։ Զիրա ժը
ուանան ըն, քօ տը դէվըն պը մալա մալ, ու եէսիր
տըքըն պը կիւնէ հալթը պար պուն պը Ֆըքըր ղայիֆ
պուն ժընան, ժը չէշիթ չէշիթ իշթահան հալթըն աժօ-
7 թըն, քօ տայիմա հին տը պըն, ու գալթ լը տօղրիթիէ
8 ֆէհմ քըրընէ նըքեարըն պըկէն ։ Լէ չավան քօ Հանէս
ու Համրէս ժը Մուսառա ղըտ սա՛քընին վուսան ժի
ուանան ժը տօղրիթիա ղըտ տը սա՛քընըն, պը աքըլ
9 ֆասիտ մա՛ռուվըն, լը իմանտա նաֆիլէ նա՛ ։ Լաքին
հէնի բէշ տէ նա՛չուն, զիրա աքըլըղըլթիէ ուանան ժը
հէմիանա տէ աշիքեար պըպա՛, չավան քօ է ուան
10 ժի պու ։ Համա դու թապի պույ ժը մըռա. լը թա-
լիմտա, լը հալ ու քէյֆիյէթտա, լը նիյէթտա լը իման-
տա, լը սապր քըրընտա, լը մուհապէթտա, լը թէհա-
11 մուլտա, լը գավարանտընտա ։ Լը ալէմանտա, չավան
ժը մըռա պու լը Անթաքիատա, ու լը Գօնեատա, ու
լը Լուստրատա. չը գավարանտընան մը քըշանտ, ու ժը
12 հէմիան մը խէլաս քըր Րապպ ։ Ու աւ հէմիան քօ տը
խուազըն պը տինտարիթիէ լը իսա Էլ Մէսիհտա կէչը-
13 միշ պունէ, գավարանտընան տէ պըքշինըն ։ Համա եա-
րամազ մա՛ռուվան, ու խափանտօղան պը խափանտընէ,
ու պը հալթըն խափանտընէ հէնի պէթէր տէ պըպըն ։
14 Համա դու գալի պըսա՛ք լը աւ դըշդանտա, քօ հին
պույ, ու դա իթիգաթ քըր, զիրա դու զանի քօ ժը
15 քէ հին պույ ։ Հէմ ժը մասումիթիէ ժօր ազիզ քըթէ-
պան տըզանի, քօ ուան դա պը տէսթէ աւ իմանէ քօ
լը սէր իսա Էլ Մէսիհտա ա՛, ժը պօյ խէլասէ ալիմ քը-
16 րընէ գատիր ըն ։ Քըթէպ հէմի պը նուֆուսէ Խօտէնա՛,
ու ժը թալիմռա, ու ժը թազիրռա, ժը իսլահ պունռա
ժը պօյ սատադաթռա պուն ժը թէտիպռա ֆայտէլընա՛ ։
17 Հաթա քօ մա՛ռուվէ Խօտէ թամ պըպա՛, ժը հէմի խայր
ամէլռա հալթը հազըր պուն ։

ՍԷՐ 4

1 Շէհատէթիէ հան տա դինըմ լը պա̈ր Խօտէ ու Իսա
էլ Մէսիհէ, քօ տէ հիւքմ պըքա̈ սաղան ու մըրիան,
2 լը ոխթա զուհուր ու փատիշահիթիէ ուի: Սէօզէ վա̈զ
պըքա̈, ոխթսուզ, հազըր պըսա̈ք, թազիր պըքա̈, թէք-
տիր պըքա̈, չիրէթ պըքա̈, պը թէմամ սապր.ա թալիմէ:
3 Ջիրա տէ ոխթ պէ քօ, ժը սաղ թալիմըւա տէ թէհա-
մուլ նա̈քըն, լէ նօլա խուրինէ կօյէդ խօ լը կօրա արզույէ
4 խօ աւ ժը խօռա խօճայան տէ պը ճըվինըն: Ժը տօղ-
րիթիէ կօյէ խօ տէ վէկէռինըն ու լը տու մասալան տէ
5 պըջուն: Լաքին դու լը նավ հէմի դըշդան հէշյար պը-
սա̈ք, լը մէշաքաթտա սապր պըքա̈, ամէլէ աւետարա-
6 նիչէ իճրա պըքա̈, խըզմէթա խօ էտա պըքա̈: Ջիրա
ա̈զ ժը նուատա ժը գուրպան պունըա հաթըմ փէշքէշ
7 պուն, ու ոխթա մըրընէ մըն կըհըշթիա̈: Ճէնկէ գանճ
մը ճէնկ քըր, ռէյա խօ մը թէքմիլ քըր, իմանէ մը
8 կըրըթ: Ժը ուի բէվա̈ հէյա̈ ու տը մինա̈ ժը մըռա թաճա
սատաքաթէ քօ առուի ժը մըռա Րապպ, աւ սատըդ լը
ուէ ռօյէ տէ պըտա̈, ու թա̈նէ ժը մըռա նա լէ ժը
ուան հէմիանա ժի քօ զուհուրի ուի տը հա̈պինըն:
9 Ղայրէթ պըքա̈ դու ժը մըռա պէյ: (10) Ջիրա Դէ-
մաս մը թէրք քըր տընէյ հան հա̈պանտ, ու ջու լը
Սէլանիկէ, Կրէսկէս լը Գաղատիայէ ու Տիտոս լը Դաղ-
11 մատիայէ ջու: Լուգա թա̈նէ պը մըռա ա̈, Մարգոսէ
պըստին պը խօռա պինա̈ զիրա ժը պօյ խըզմէթէ ժը
12 մըռա ֆա̈յտէլի ա̈: Ու մը Տիւքիկոսէ լը Եփէսոսէ
13 շիյանտ: Ու եաղմուրլուղէ, քօ մը լը Տրովադատա հըշդ
լը ճէմ Կարպօսէ, կավա քօ պէյ պինա̈, քըթէպան ժի,
14 պախուսուս մագաղաթան: Հատատ Աղէքսանդրոս ժը
մըռա քէօթիթի քըր, Րապպ ժէռա լը կօրա ամէլէ ուի
15 պէտէլ տէ պըքա̈: Ու դու ժի ժէ սաքըն պա̈, զիրա
16 ժը սէօզէ մա̈ռա վըր զըտ սա̈քընի: Ճարա ավըլինէ

լը ճէվապ տայինէ մըտա պը մըռա քէս քի նա՛հաթ ·
լէ հէմի ժի ա՛զ թէրք քըրըն, ժը խօտէ տիլէկ տըքըմ
17 քօ աւ ժը ուանըռա կիւնէ հասապ նա՛պա՛ ։ Լաքին Րապպ
լը պա մը սա՛քընի ու մը փէլթ քըրը, քօ վազ պը տէսմթէ
մըն թէմամ պըպա՛, ու թայիֆան հէմի ժի պը պըհի-
18 սըն, ու ա՛զ ժը տա՛վէ ասլանէ ֆէլըթըմ ։ Հէմ Րապպ ա՛զ
ժը հէմի շըղուլէ եարամազէ տէ խէլաս պըքա՛, ու սաղ
սէլիմ լը փատիշահիթիէ խօ ասմանիէ տէ պըպա՛,
քօ ժէռա էպէտ ըլ ապէտ համտ պըպա՛ · ամին ։
19 Ժը Պըրիսկէլա ու ժը Ակիւլասռա, ու ժը մալա
20 Օնէսիֆորոսռա սըլավան պըքա՛ ։ Էրաստոս լը Կորն-
թոստա մա, ու Տրօփիմոսէ նախօշ մը լը Մէլիտոստա
21 հըշթ ։ Ղայրէթ պըքա՛ ժը զըվըստանէ ավըլ պէյ ժը
տառա Եւբուղոս ու Պուտէս, ու Լինոս ու Կլօտիա ու
22 հէմի պըրէան սըլավան տըքըն ։ Րապպ Իսա էլ Մէսիհ
պը րուհէ տա տա պըպա՛, ինայէթէ պը տռա պըպա՛ ·
Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՏԻՏՈՍՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս գուլէ խօտէ ու րէսուլէ Իսա Էլ Մէսիհնէ․ լը
իմանա հալթը պըժարդընէդ խօտէ ու ոդա ռընտարի֊
2 թիէ պուն, լը կօրա իլմէ տօղըրիթիէ․ ժը պօյ ումու֊
տէ հայաթէ էպէտի, քօ աւ պէտա̆րէվ խօտէ վատ
3 քըր, ժը ղէմանա գատիման ավուլ։ Ու լը Թային
պուն ղէմանանտա լը կօրա էմրէ խէլասէ մա̆ խօտէ,
ժը մըռա հալթը էմանէթ պուն պը տէսթէ վաղէ, սէօ֊
4 զա խօ պէյան քըր։ Լը կօրա իմանէ մըսէվի ժը խասս
էվլատէ մըռա ժը Տիտոսռա, ժը Պավ խօտէ, ու ժը
Րապպ Իսա Էլ Մէսիհ խէլասէ մա̆ ինայէթ ու սէլամէթ
պըպա̆ ։
5 Ժը պօյ ուխա մը դա լը Կիրիտտա հըշդ քօ չը դէ֊
մանի հէյա̆ թէքմիլ պըքի, ոդա քօ մը ժը դառա սը֊
6 փէրթ լը հա̆ր պաժէրտա երէդան նասպ պըքի։ Էրքը
եէքէ պէ գուսուր պըպա̆, մէրէ եէք ժըն, միւմին էվ֊
լատէ ուի հա̆պըն, ուան էտէպսըզ, եա իթաաթսըզ,
7 կագընան նա̆պըն։ Ջիրա ժը եպիսկոպոսռա կէրէք ա̆
քօ ոդա վէքիլխարճէ խօտէ պէ գուսուր պըպա̆․ նա̆
էտէպսըզ, նա̆ սու հալթօղ, նա̆ շարապ խօր, նա̆ լէ֊
8 խըստօղ, նա̆ հարամքեար։ Լէ միւսաֆիր հա̆պանտօղ,

ֆանճիլթի հիւպանտօղ, պը թամ ագըլ, սաւըգ, ազիզ,
9 աւ լխօ ղաւլթ գըրօղ։ Կը կօրա թալիմէ պուն ժը էմին
սէօզռա թաալի պա՛, հաթա քօ պը սաղ թալիմէ չէ-
րէթ տայընէ, հէմ աուան քօ ղըտ տը սա՛քընըն թէք-
10 թիր քըրընէ ժի ֆատիր պըպա՛։ Ջիրա իթաաթսըզ նա-
ֆիլէ խապէր տայօղան, հէմ ագըլ խափանտօղան փըռ-
11 հէնա՛, պախուսուս աուան քօ ժը սիւնէթէնա՛։ Քօ ուան
շաշ քըրըն կէրէք ա՛, քօ թէմամ մալա խարապ տը-
քըն, ու ճայիզըըզ դըշդան հին տըքըն, ժը պօյ հա-
12 րամքեարիթիէ։ Ժը ուան եէքէ ժը փէյղէմպէրէ ուան
կօ. Կիրիտլիան տայիմա տա՛րէվի ճանավարէթ քէօթի,
13 թէնպէլ պօշ պօղազ նաս ըն։ Շէհատէթէ հան տօղրի
ա՛, ժը ուի սէմէտէ ուան չէտիտ թազիլ պըքա՛. հաթա
14 քօ լը իմանտա սաղ պը մինըն։ Ու տիգաթ նա՛ քըն
ժը մասալէդ Եէհուտիանռա ժը թէնպիհէ աւ մա՛ռու-
15 վան քօ ժը տօղրիթիէ տուր տը սա՛քընըն։ Ժը փաք մա՛-
ռուվանռա հա՛ր դըշդ փաք ա՛, համա ժը մուրտառան-
ռա ու ժը իմանսըզանռա, ֆաթ դըշդ քի փաք նընա՛,
լէ կէրէք ագըլէ ուան, կէրէք ղամիրէ ուան հաթիա՛
16 մուրտար պուն։ Իգրար տըքըն քօ Խօտէ նաս տըքըն,
ու պը ամէլէ լխօ ինքեար տըքըն, չիւն քի մէքրուհ ու
իթաաթսըզ ու ժը պօյ հա՛ր խայր ամէլէ եարամազ ըն։

ՍԷՐ 2

1 Համա դու պըպէժ չը քօ սաղ թալիմռա ճայիզ ա՛։
2 Քօ իխթիարան հէշար, էհլի ըրզ, ագըլէ թամ. լը
իմանտա, լը մուհապէթտա, լը սապըրտա, սաղ պըպըն։
3 Վուսան ժի իխթիար ժընան ժը ազիզանռա եագըշմիշ
պուն լը ֆըյաֆէթտա նա՛ ղամազան, նա՛ պէքըրիան,
4 իլլա ֆանճ հին քըրօղան պըպըն։ Քօ շիրէթ պըքըն ժը-
նէթ ճուվանան, մէրէ լխօ հիւպանտօղ ու զուռէ լխօ
5 հիւպանտօղ պըպըն։ Պը թամ ագըլ, փաք, մալ ավա
խայր ամէլ, ժը մէրէ լխօռա իթաաթ պունէ հին պը-

քըն, համթա քօ ժը քէլամուլլահէւա քիւֆր նա՛ պա՛ ։
6 վուսան ժի ժը ճուվանանուա շիրէթ պըքա՛, քօ պը
7 թամ ադլ պըպըն ։ Ժը հա՛ր ալի դու խօ ժը խայր
ամէլուա օրինէկ նիշան պըտա՛ լը թալիմտա ժը ֆէսա֊
8 տէ խալիս պը էտէպ ։ Պէ զէմ պուն սաղ քէլամ, քօ
աւ քօ ժը մա՛ուա զըտ տը սա՛քընա՛ պը շէրմ պա՛, ու
լը սէր մա՛ խապէր քի ուի քէօթի թունն՛ա՛ պա՛ կօթընէ ։
9 Ժը դուլանուա նասիհաթ պըքա՛ քօ ժը էֆէնտիէ խօուա
միւթէհ պըպըն, լը հա՛ր դըշդտա խօշ, զըտ կօթօղան
10 նա՛պըն ։ Ու նա ժի տըզան, լէ լը հա՛ր դըշդտա էմինի֊
յէթէ դանճ նիշան պըտըն, համթա քօ լը հա՛ր դըշդտա
11 ժը թալիմէ խէլասէ մա՛ խօտէուա զիյնէթ պըքըն ։ Ջի֊
րա խէլաս քըրօղ ինայէթէ խօտէ ժը հէմի մա՛ուուվանուա
12 խույայի սլու ։ Քօ մա՛ նասիհաթ տըքա՛, քօ ֆասիգի֊
թիէ ու տիւնեալի արզուան ա՛մ ինքեար պըքըն, լը
տընէ հանտա պը ադլէ թամ, ու պը սատադաթէ ու
13 պը տինտարիթիէ կէշըմիշ պըպըն ։ Ու ժը աւ միւպարէք
ումուտուա հէմ ժը ճէլիլ զուհրէ ազիմ Ալլահէ, ու
14 խէլասէ մա՛ իսա էլ Մէսիհէ պէքլէմիշ պըքըն ։ Քօ աւ
խօ ժը պօյ մա՛ տա, քօ մա՛ ժը հա՛ր պլնամուսիթիէ
խէլաս պըքա՛, ու փաք պըքա՛ ժը խօուա խաս դավմ
15 պըքա՛, ժը հա՛ր խայր ամէլուա ղայրէթքէշ ։ Դըշդէ հանա
պը պէժ, ու նասիհաթ պըքա՛, ու պը շէտիտ թէքտիր
պըքա՛, նա՛ պա՛ քօ եէքէ դա լը սէր կազընան պըքա՛ ։

Սէր 3

1 Պիրա ուան պինա՛, քօ ժը սալթանաթանուա ու ժը
հիւքիւմէթանուա իթաաթ պըքըն միւթէհ պըպըն, ժը
2 հա՛ր խայր ամէլուա հազըր պըպըն ։ Գաթ եէքէուա
քիւֆր նա՛քըն, դավղաճի նա՛պըն, միւլայիմ պըպըն, ժը
հա՛ր քա՛սուա թէմամ մահճուպիթի պըրա նիշան պը֊
3 տըն, Ջիրա օխթ քի ա՛մ ժի ադըլսըղ, իթաաթսըզ,
հաթը խափանտըն պուն, ու ժը թիւրլի թիւրլի ար֊

զուանուա ու զէվգանուա գուլուղ տըքըր ․ լը քէօթի-
թիտա ու լը հասէտտա էօմրէ խօ կէչըմիշ տըքըր ․ ա̆մ
մէքրուհ պուն ու ժը հա̆վուտուան ժի իքըրահ տըքըրը
4 պուն ։ Լաքին կավա քօ գանճիթի ու մա̆ռուվ հա̆պան-
5 տիթիէ խէլասէ մա̆ խօտէ աշիքեար պու ։ Նա ժը խայր
ամէլէ մա̆ քօ ա̆մ չըղուլըն , իլլա լը կօրա մէրհամէթէ
ուի մա̆ խէլաս քըր , պը թէգրար ղայընէ պը տէսթէ
6 չուշդընէ , ու պը Նու պունէ աղիզ Րուհէ ։ Քօ աուի
պը տէսթէ խէլասէ մա̆ իսա էլ Մէսիհ ա̆ , լը սէր մա̆
7 պը ղանիմէթէ ըռժանտ ։ Վուսան քօ պը ինայէթէ ուի
բաշէ սատըգ պունէ մա̆ , լը կօրա ումուտէ էպէտի հա-
8 յաթէ ա̆մ վարիսան պըպըն ։ Սէօզա հան էմին ա̆ , ու
տը խուաղըմ քօ դու լը խուսուսա դըշդէդ հանա
թահգիգ պըքի հաթա քօ ժը խօտէուա իման անօղ
քէսան ժը ամէլէդ գանճուա ճէհտ քըրընէ մուգայէտ
պըպըն , ժը մա̆ռուվանուա գանճ ու ֆայտէլի դըշդան
9 ուանա նըն ։ Համա դու ժը տըվանէ պահսան ու ժը
հասապ քըրընէ սիլսիլան ու ժը նիյաղան ու ժը փէվ-
չունէ Նըմօսէ չունտա պըսա̆ք ․ զիրա ուան ֆայտէսըզ
10 ու պաթըլ ըն ։ Ժը հէրիտիկոս մա̆ռուվէ պիրինճի ու
իքինճի ճարան ժը բաշէ շիրէթ քըրընէ չունտա պը-
11 սա̆ք ։ Ու պը ղանա̆ քօ մա̆ռուվէ ահվա խուար պու ա̆ ,
ու կիւնէ տըքա̆ , չիւնքի աւ ժը խօ հիւքմ պուա̆ ։
12 Կավա քօ Արտէմաէ , եա Տիւքիկոսէ ժը դառա պը
չէյինըմ , ղայրէթ պըքա̆ ժը մըռա պէյ լը Նիկօպօլիսէ ․
զիրա մը նիյէթէ խօ տանի քօ զըվըստանէ լը ուէ պը
13 տա̆ռինըմ ։ Խօճաէ Նօմօսէ Զէնաս ու Ապօղօսէ զուվա̆
ռէվլի պըքա̆ , հաթա գաթ դըշդ քի դէմանիէ ուան
14 Նա̆ պա̆ ։ Հէմ էմա̆յան ժի պըրա հին պըպըն , ժը պօ լը-
զըմ պուն հաճէթան ժը պօ խայր ամէլէ ճէհտ քըրը-
15 նէ , հաթա քօ պէ մէյվէ նա̆ պըն ։ Սըլավան տըքըն ժը
դառա աւ հէմիան քօ պը մըռա նա̆ , սըլավան պըտա̆
ժը ուանուա քօ մա̆ տը հա̆պինըն պը իմանէ , ինայէթ
պը տ' հէմիան պըպա̆ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

Է ՌԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ՓԻԼԻՄՈՆՈՒԱ

ՍԷՐ 1

1 Պօղոս մահպուսէ Իսա Էլ Մեսիհէ ու Տիմոթէոս պիրէ ,
2 ժը տա̆լալի ու իշտաշէ մա̆ուա Փիլիմոնուա ։ Ու ժը տա̆‐
լալի Ապփիաուա ու ժը ճէնկտաշէ մա̆ Արքիպպոսուա ու
3 լը մալա դատա պուն ժը քիլիսաուա ։ Ժը ռուա ժը
Պավէ մա̆ Խօտէ ու ժը Րապպ Իսա Էլ Մեսիհէ ինայէթ
ու սէլամէթ պըպա̆ ։
4 Ցայիմա շըքըր տըքըմ ժը Խօտէ խօ , դա լը նըմէ‐
5 ճէ խօտա պը դըքըր քըրըընէ ։ Կավէա քօ տը պըհիսըմ
մուհապէթ ու իմանէ դա , քօ հէյա̆ լը սէր Րապպ
6 Մեսիհէ , ու լը սէր հէմի ազիզան ։ Քօ իլհադիթիէ
իմանէ դա մէյլէտար պըպա̆ , պը Իսա Էլ Մեսիհէ լը
սէր ռատա պուն պը մալումիթիէ հէմի դ̇անճիթիան ։
7 Ջիրա ժը պօյ մուհապէթէ դա փըրռ շաղ պունէ մա̆
հէյա̆ ու թէսէլի · չըմա քօ պը տէսթէ տըլէ ազիզան
փըրռ րահաթ պունա̆ , է՞յ պիրէ ։
8 Ժը պօյ ուիա էրքը փըրռ ճէսարէթէ մը պը Իսա հէ‐
9 յա ժի , աւ քօ ճայիզա̆ ժը դառա էմր քըրըընէ ։ Լա‐
քին հէնի բէթըր ժը պօյ մուհապէթէ լավա տըքըմ ,
ա̆ղ ահվա մա̆ռուվ քի՝ եանի իխթիար Պօղոս ու նուա
10 ժը պօյ Իսա Էլ Մեսիհէ ոդա մահպուս քի ըմ ։ Ժը դա

րէճա տըքըմ ժը պօյ Օնէսիմոս էվլատէ մըն , աուի քօ
11 մը լը կըրէտանէ խօտա ղա ։ Քօ ոխըթ քի ժը դառա
եարամազ պու , լաքին նուա ժը դառա ժի ու ժը մը-
12 ռա ժի ֆայտէլի ա՛ ։ Աուի քօ մը շունտա շիանտ , դ ու
13 ժի աուի գ̇ապուլ պըքա՛ շըմա քօ րուտխա մըն ա՛ ։ Աուի
քօ մը տը խօստ լը պա խօ հըշդընէ , քօ տէլա դատա
14 ժը մըռա խըզմէթ պըքա՛ լը կըրէտանա ինճիլէտա ։ Լա-
քին պէ րէյա դա մը նա խօստ դըշդ քի քըրընէ , քօ
գ̇անճիթիէ դա ոդա ժը մէճպուրիթիէ նա՛ պա՛ , լէ պը
15 իրատէթէ պըպա՛ ։ Ջիրա պէլքի ժը սէմէտէ հան ժը
դա ոխըթ քի ճէ պու , քօ աւ է դա պըպա՛ էպէտի ։
16 Հէնի ոդա գ̇ուլ նա՛ , լէ ժը գ̇ուլ բէթըր , ոդա մու-
հապէթլի պրէ , ու էրքը ժը մըռա աւ գ̇աս տա՛լալի՛ ,
շը՞դաս բէթըր տէ պըպա՛ ժը դառա , էրքը ժը ալիէ
17 ճէսէտ ու էրքը ժը ալիէ Րապպ ։ Նուա էրքը դու մըն
ժը խօռա ըլհագ̇ հասապ տըքի աուի ժի ոդա մըն
18 գ̇ապուլ պըքա՛ ։ Ու էրքը ժը դառա նահագ̇իթիքի քը-
րիա՛ , եա տէյնտար ա՛ , աուի լը հիսապէ մըտա պը նը-
19 վիս ։ Էզ Պօղոս մը պը տէսթէ խօ նըվիսանտ , ա՛զ էտա
տըքըմ՛ , քօ նա պէմ ժը դառա , էրքը դու ժի խօ ժը
20 մըռա տէյնտարի ։ Պէլի , էյ պրէ , պըրա պը տէսթէ
դա ֆայտէէ հան ժը մըռա պըպա՛ պը Րապպ րահաթ
21 պըքա՛ րուտխա մըն պը Իսա ։ Ժը իթաաթիէ դառա մը
պը իթիմատ քըրընէ , ժը դառա նըվիսանտ , զիրա
ա՛զ տըզանըմ քօ դու ժը կօթընէ մըն բէթըր ժի տէ
պըքի ։
22 Հէմ տախի ժը մըռա գօնախ քի ժի հազըր պըքա՛ ,
զիրա ումուտ տըքըմ քօ պը պէրաքէթէ նըմէճէ ո ժը
23 ուա տէ պէմա՛ պաղշլամիշ պուն ։ Սըլավ տըքա՛ ժը
ուա Եպափրաս մահպուստաշէ մըն , պը Իսա էլ Մէ-
24 սիհէ ։ Հէմ իշտաշէդ մըն Մարկոս , Արիստարքոս , Դէ-
25 մաս , Ղուգա տախի ։ Ինայէթէ Րապպէ մա՛ Իսա էլ
Մէսիհէ պը րուհէ ուա պըպա՛ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԸ

Է ՐԷՍՈՒԼԷ ՊՕՂՈՍ

ԺԸ ԻՊՐԱՆԻԱՆՌԱ

ՍԷՐ 1

1 Խօտէ ժը զէմանէ ղատիմտա ժը էժտատանռա լը
փըռ տըմրանտա ու լը փըռ թարզտա պը տէսթէ փէյ-
2 ղէմպէրան խապէրտա, Լը աւ ռօյա բաշինտա պը մը-
ռա պը տէսթէ Գուռէ խօ խապէր տա, քօ աւի ժը
հէր դըշդռա վարիս քըր, քօ պը տէսթէ ուի ալըմէ
3 ժի խալք քըր: Ֆօ աւ ռօհնիէ ճէլալէ ուի ու ասըլ
սիքէէ ուի, աւ քօ պը գուտրէթ քէլամէ խօ հէր դըշդ-
ղայիմ տըքա, աւ պը խօ կինէյէդ մա պը փաքըժ
քըրընէ, լը պըլընտան, լը տէսթէ ռասթէ աղամէթէ
4 Խօտէ ռօնըշտ: Ու աւ գաս ժը մէլէքան բէթըր պու
չը գաս քօ ժը ուան բէթըր ժը գանճ նավ քիռա վա-
5 րիս պու: Ջիրա չը ովթ ժը մէլէքանռա հէքէռա կօ,
Դու Գուռէ մընի. իռօ մը դա զա. ու տիսա, մը ժէռա
Պաւէ տէ պըպըմ ու աւ ժը մըռա Գուռ տէ պըպա:
6 Ու տիսա կավա քօ աւլուլ զայըն լը տընէ տախիլ տըքա
տըպէ, Մէլէքէ Խօտէ կըշք ժէռա պըռա սէճտէ պըքըն:
7 Ու ժը տամըրհաքէ մէլէքան տըպէ քօ, Մէլէքէդ խօ
րուհան տըքա ու խըզմէթճիյէդ խօ ժը ալէվէ ակըր:
8 Համա ժը տամըրհաքէ Գուռ տըպէ, Եա՛ Խօտէ թախթէ
դա ապէտ ըլ էպէտի ա՛, ու ասայէ փատիշահիթիյէ

9 դա ասայէ տօղրիլթի ա՛։ Սատաքաթ դա հըմպանտ ու
ժը պէնամուսիլթի դա իքրահ քըր, ժը պօյ ուիա. Եա՛
Խուտէ, Խուտէ դա, դա պը ռունա շաղիլթիէ մէսհ քըր
10 ժը հավալէդ դա բէթըր։ Հէմ ըը պէ, Ժը իպթիտա,
Եա՛ Րապպ, դա ըընէ թէմէլ քըր, ու ազխմանան ամէլէ
11 տէսթէ դանըն։ Աւան հէլաք տըպըն, լաքին դու պա՛-
12 գիյ ու հէմի ժի օդա ճըլան տէ գէվըն պըն։ Ու ուան
օդա լիֆասս տէ պատի, ու թէպտիլ տէ պը պըն, համա
13 դու հէման աւ ի, ու սալէ դա տէ նա՛ գ՛ոտըն։ Ու ժը
մէլէքանա ժը քի՛ ժանա պէման քի կօ, Լը տէսթէ
ռասթէ մըն ռունի հաթա քօ տըժմընէդ դա լը բէլա
14 լընկէ դա տէյնըմ։ Նա՛ քօ ուան հէմիան խըզմէթ փըր-
բօզ ռուհ ըն, ուան քօ ժը պօյ խըզմէթէ գէն շյանտըն
ժը պօյ ուան քօ ժը խէլասա տէ վարիս պըպըն։

ՍԷՐ 2

1 Ժը պօյ ուիա լազըմ ա՛ ժը մըռա քօ ժը ու հըմթը
պըհիստըն դըշդանըա հէնի բէթըր ա՛մ ափիգաթ պը-
2 քըն, քօ նա՛ պա՛ տըլէ մը՛ սըզըթ պըպըն։ Ջիրա էրքը
պը տէսթէ մէլէքան ու խապար քօ հաթը կօթըն սա-
պիթ պու, ու հէմի խաչան ու իթաաթսըզիլթի ճէզայէ
3 հաք ստանտ, Լէ ա՛մ ժը ազապէ շավա՛ն տէ խէլաս պը-
պըն, էրքը ա՛մ էհմալ պըքըն ժը պօյ վուսան խէլասէ քի
մա՛զըննէ քօ իպթիտայէ խապարտանէ ժը Րապպ ստանտ,
ու պը տէսթէ պըհիստօղան ժը մա՛ռա սապիթ պու։
4 Խուտէ ժի շէհատէթ քըր պը ալամէթան ու հիւքմէթան
ու պը ափուրլա ափուրլա պը գուվվէթլի դըշդան, ու
պը պախշիշէ Ազիզ Ռուհէ, շավան քօ ու խաստ։
5 Ջիրա ու ըընէ քօ տէ պէ ժը պօյ ու քօ ա՛մ խապէր
6 ըը տըն ժը մէլէքանա թապի քըր։ Լաքին լը ըա՛ը
քի շէքէ պը շէհատէթ քըրըընէ կօ, Մա՛ռու՛ չի՛ա՛ քօ
դու աուի զիքըր տըքի, եախօտ էվլատէ ինսան քօ
7 աուի զիյարէթ տըքի։ Աուա ժը մէլէքան դա հըննըք

ժէր քըր, աուի ալը ճէլալ ու ալը իզզէթէ դա թաճըէ-
միշ քըր, ու աուի դա լը սէր ամէլէ տէսթէ խօ նաասլ
8 քըր, Հա՛ր դըշդ լը ալը՛ն լը՛նկէ ուի դա թաալի քըր․
զիրա հա՛ր դըշդ ժէւա ալը թաալի պունէ, գ̇աթ դըշդ
քի պէ իթաաթ նա՛ հըշթ, լաքին նուա հա՛ր դըշդ
9 ժէւա հաթը թաալի պուն ա՛մ նա՛ պինըն։ Լաքին Մէ-
սիհէ ալը ճէլալ ու ալը իզզէթէ հաթը թաճ պուն ա՛մ տը
պինըն քօ ժը մէլէքան հըռնըքի ժէր պօ պու ժը պօյ
ալէմէ մըրըընէ, քօ ալը ինայէթէ խօտէ ժը պօյ հէմիան
10 դահմա մըրըընէ պըրսդինա՛։ Լաքին ճէւա ճայիզ պու,
ժը պօյ աուի հէմիան ու ալը ուլի հա՛ր դըշդ պունա՛,
փըռ լավան սիթա լը իզզէթէ խըրստընէ գ̇ալավուզէ
խէլասէ ուան ալը ալէմէ թէքմիլ պըրպա՛։
11 Զիրա աւ քօ ազիզ տըքա՛ ու աւ քօ դէ ազիզ պուն
հէմի ժի ժը ճէքէ նը՛ն, ժը պօյ ուխա ֆէտի նա քա՛
12 ուան պըրէան կազի վըրըընէ։ Զիւն քի տը պէ, նամէ
դա ժը պըրէդ խօւա տէ նաֆ̇լ պըքըմ, լը նավա քի-
13 լիսաէ ժը դառւա թէսալիհ տէ պըքըմ։ Ու տխսա, էզ
ժէւա տէ իթիմատ պըքըմ, ու տխսա, վահա ա՛զ ու աւ
14 ոլէտան քօ խօտէ ժը մըռւա տա։ Նուա չինքի ոլէ-
տան ժը ճէսէտ ու խոյնուա հիսսէտար պուն, աւ պը
խօ ժի հէման ժը դըշդա հանանուա հիսէտար պու քօ
պը տէսթէ մըրըընէ խօ մահֆ պըքա՛ աուի քօ ժէւա
15 հիւքիւմէթէ մըրըընէ հա՛պու, եանի Շէյդանէ։ Ու ուան
հէմիան խէլաս պըքա՛ քօ լը էօմրէ խօտա ժը թըռսա
16 մըրըընէ լը պը՛ն գ̇ուլիթխտա պուն։ Զիրա գ̇աթ ժը
տէսթէ մէլէքան նա կրա՛, լէ ժը տէսթէ զիւրիյէթէ
17 Իպրահիմէ տը կրա՛։ Ժը պօյ ուխա իգ̇թիզա պու ժէւա
քօ ժօ ալըն ոդա պըրէան պըպա՛, մա սան քօ ժը խօտէւա
հաթը միւթաըֆ̇ պուն լը դըշդանտա մէրհամէթլի ու
էմին պաշ խման պըպա՛ քօ ժը կիւնէէ գ̇ավմուա քէ-
18 ֆարէթ պըքա՛։ Զիրա աւ ալը խօ ժը թէճրիպէւա պը
տուշար պունէ ժը սէմէտէ ալէմ քըշանտընէ ժը ուանուա
քօ թէճրիպէ տըքշինըն եարտում քըրըընէ գ̇ատիր ա՛։

ՍԷՐ 3

1 Ծը սէմէտէ հան՝ է՛յ ազիզ պիրէան ու իլհաժէ տա-
վէթէ սէմաւիյէ , ըը Րէսուլ ու պաշ իմամէ իգրարէ մը
2 ըը Իսա էլ Մէսիհէ մէզմքըն ։ Գօ աւ ժը ուլուա քօ Նասպ
քըր էմին պու չալան քօ Մուսա ժի ըը կըչք մալա
3 ուխտա պու ։ Զիրա ուխա ժը Մուսաէ աւ գաս բէթըր
ժը իզզէթուա ըայիգ պու , չը գաս քօ իզզէթէ մալ ջէ-
4 քրօղ փըու հա՛ տը պա՛ ժը մալէ ։ Զիրա հա՛ր մալ ժը եէքէ
պինա տը պա՛ , համա աւ քօ հա՛ր դըշդ քըր , խօտէ ա՛ ։
5 Ու Մուսա պըուա ըը կըչք մալա ուխտա ոդա խըզմէթ-
քեար էմին պու , ժը պօյ չէհատէթիէ աւ դըշդան քօ
6 տէ պըհաթա կօթընէ ։ Լաքին Իսա ըը սէր մալէ ոդա
էվլատ ա՛ , քօ մալա ուի ա՛մ ըն , էրքը սէրպէսթիէ ու
իֆթիխարէ ումուտէ հաթա բաշէ ա՛մ փէթ պըկըրըն ,
7 Ժը պօյ ուխա ոդա քօ Աղիզ Րուհ տը պէ · (8) Իւօ
էրքը տա՛նկէ ուի տը պըհէն , ըը չէօլէտա ըը կիւնա թէճ-
րիւպէտա ոխթա հէրս քըրընէ տըլէ խօ հըչք մա՛ քըն ։
9 Գօ ըը ուէ պաւէդ ո՛ ա՛ղ ճէւասլանըն , ա՛ղ թէֆթիշ
10 քըրըն , ու չըլ սալան ամէլէդ մը տին ։ Ծը պօյ աւ մը
իքրահ քըր ժը աւ սիլսիլէէ ու մը կօ , Ցայիմա պըտըլ
11 խուարըն ու հէմ թարիգէ մըն հաս նա՛ քըրըն ։ Վուսան
քօ ըը ղազապէ մըտա մը սօնտ քըր , Լը րահաթէ մըն
12 տէ նա՛ դէվըն ։ Մէզմքըն է՛յ պըրէան , նա՛ պա՛ քօ ժը ո
եէքէտա տըլէ եարամազ իմանսըզիթիէ պըպա՛ · քօ
13 ժօ կանի խօտէուա ասի պըպա՛ ։ Իլլա հա՛վուտու չիրէթ
պըքըն հա՛ր ռօ , չը գաս քօ իւօ դէ կօթըն , նա՛ պա՛
քօ ժը ո եէքէ տըլ հըչք պըպա՛ պը խափանտընէ կիւ-
14 նէան ։ Զիրա ա՛մ իլհաժէ իսա պունա՛ , ֆաքաթ իպ-
թիտայէ աւ գավիթիէ հաթա բաշէ ա՛մ փէթ պըկըրըն ։
15 Զը գաս քօ դէ կօթըն , իւօ էրքը տա՛նկէ ուի տէ պը
պըհէն տըլէ խօ հըչք մա՛ քըն , ոդա ոխթա աուի հէրս
16 քըրընէ ։ Զիրա հընըքան պըհիտըն ու աուի հէրս քը-

ըըն · լաքին նա աւ հէմիան քօ ժը Մըսըրէ ուա պօ պուն
17 պը տէսմէ Մուսա ։ Նուա ժը քէ՞ իքրահ քըր լը աւ
հըլ սալանտա , նա՞ քօ ժը կիւնէ քըրօղանուա , քօ աս֊
18 թիրէ ուան լը չէօլէտա քէթըն ։ Իւ ծը պօյ քի՞ սօնտ
քըր քօ լը րահաթէ ուէ նա՛ դէվըն · Ֆագաթ ժը պօյ
19 աւ իմանսըղան ։ Նուա ա՛մ տը պինըն , քօ ժը սէմէտէ
իմանսըզիթիրէ ուան լը րահաթէ քէթընէ գ̇ասիր նա՛
պուն ։

ԻԲՐ 4

1 Նուա ա՛մ պը թըուսըն , քօ նա՛ պա՛ լը րահաթէ ուի
քէթընէ վատէ քօ ժը մա՛ուա մայի ա՛ , ժը ո եէքէ ժէ
2 մահրում պըպա՛ ։ Ջիրա ա՛մ ժի ոգա ուան միւժտէ
սա՛նտընա՛ · լաքին ժը ուանուա աւ քէլամէ պըհիստընէ
ֆայտէ քի նա՛ քըր , չըմա քօ պը իմանէ թա՛վ նա՛ պու
3 լը նավա պըհիստօղան ։ Ջիրա ա՛մ քօ իման անինա՛ լը
րահաթէ տը դէվըն , չավան քօ կօ · Նուա մը սօնտ
քըր լը օխթա ղաղապէ մըտա , քօ լը րահաթէ մըն տէ
նա՛ դէվըն Ֆարադա ամէլէ ուի ժը իպթիտայէ տընէ
4 պօ պուն ։ Ջիրա քըթէպ ահվա տըպէ լը տա՛ր քի ժը
պօյ եէտինճի ռօյէ , ու Խօտէ լը ռօյա հաֆթանտա ժը
5 հէմի չըղուլէ խօ վէսա պու ։ Իւ լըվըր տխսա տը պէ
6 էրքը Րահաթէ մըն տէ նա՛ դէվըն ։ Նուա չըմա քօ ժը
հընըքանուա տը մինա՛ լը ուէ քէթընէ , ու ուան քօ ժը
ավուլտա միւժտէ է սա՛նտը պօ պուն ժը պօյ իթաաթ֊
7 սըզիթիրէ նա՛ քէթըն · Թէքրար ռօ քի թային տըքա՛ ,
ու տը պէ , իռօյ հան պը տա՛վէ Տավուտ ժը բաշէ աւ
գ̇աս դէմանան , չավան քօ հաթը կօթըն · իռօ էրքը
տա՛նէ ուի տէ պը պըհէն , տըլէ խօ հըշք մա՛ քըն ։
8 Ջիրա էրքը ուան Յէսու րահաթ պը քըրա պու հէնի
9 ժը ուէ բէվա՛ ժը պօյ պաշդ̇ա ռօ քի նա՛ տը կօթ ։ Էր֊
քը վուսանա՛ ժը գ̇ավմէ Խօտէուա հէժա րահաթ քի
10 տըմինա՛ ։ Ջիրա աւ քօ լը րահաթէ ուխտա քէթ , հէ֊
նի վէսա պու ժը չըղուլէ խօ չավան քօ Խօտէ ժի ժը

11 չըղըւլէ խօ: Նուա ամ դայրէթ պըքըն լը աւ բաճաթէ
պը գէվըն. Նա պա քօ եէքէ թարզա պը աւ իթաաթ-
12 սըզիթիէ պը գէվա: Զիրա քէլամուլլահէ կանի ա ու
գուժ ու ժը հէմի տու տավ չուրան պըրանտօղ. քօ տը
պըհուրա հաթա ճան ու րուհ ու փարչայան ու մէժիէ
փայ քըրըընէ, ու թէֆթիշ տըքա Ֆըքըր ու նիյէթէ
13 տըլէ: Ու թուննա մախլուգ քի լը պար ուի նա խույա-
յըն, լէ հար գըշգ լը պար ջահվէդ ուի գաճդի ու վէ-
քըրըն ըն, ժը աուխուա քօ հասապէ մա տէ պէ տայըն:
14 Նուա, ժը մաուա քօ մադըն պաշ իմամքի հէյա լը
աղխմանտա հաթը պըհուրի. Մէսիհ Գուուէ խօտէ,
15 փէթ պը կըըն իգրարէ խօ: Զիրանա՛ քօ վուսան պաշ
իմամէ քի մա հէյա, քօ գատիր նա պա ժը զայիֆի-
թիէ մաուա հէմ տէրտ պուն, լէ աւ պը հար թիւրլի
թէճրիպէ քըշանտիա ոգա մա, ֆագաթ պէ կիւնէան:
16 Նուա՝ պը սէրպէսթիէ ամ նէզ պըն լը պար թախթէ
ինայէթէ, հաթա քօ ամ մէրհամէթ պըստինըն, ու
միւնասիպէ ոխթէ ժը պօյ եարտումէ, ամ ինայէթ պը
պինըն:

ՍԷՐ 5

1 Զիրա հէմի պաշ իմամըն ժը նավ մաուուվան հաթըն
սանտըն, ժը պօյ մաուուվան տը սաքըննըն լը պլէ խօտէ
քօ հէտիյան ու գուրպանան ժը պօյ կիւնէան փէշքէշ
2 պըքա: Ու գատիր ա տէրտտաշ պըրպա ժը ուանուա, քօ
ճահիլ ու շաշ պունըն չըմա քօ աւ պը խօ ժի լը նավ
3 զայիֆիթիտա ա: Ժը պօյ ուէ սէմէտէ ժէուա ֆարզ ա
չավան քօ ժը պօյ գավմէ, վուսան ժի ժը պօյ խօ գուր-
4 պանէ կիւնէան փէշքէշ պըքա: Ու իզզէթէ հան քէսէ
ժը խօուա նաւսիննա, լաքին աւ քօ ժը խօտէ տավէթ
5 պուա տըստինա, չավան քօ Ահարօն ժի: Վուսան ժի
Խուա, ժը պօյ պաշ իմամ պունէ, աւ խօ պը իզզէթ
նա քըր, լէ աուի, Դու գուուէ մըն ի ևուօ մը գա զա
6 ժէուա կօթօղ աւ պը իզզէթ քըր: Զավան քօ պաշքա

տըր քի մի տըրպէ . Դու լր կօրա Թէրթիպէ Մէլքիսէ-
7 դէկէ , էպէտէն խահին իս ։ Քօ ան , կամա քօ ըը ճէսէտ-
տա պու , պը ագիմ ֆէրեատէ ու պը հայըրմէ չանմանն
տուսա ու ըէճասն քըր մէրա , քօ գատիր պու ուի
մը մյ ըընէ խէլաս պըքու , ու հաթը պըհիտըն մը թըր-
8 տա խօ պը խէլաս պունէ ։ Ցաշրադա ան Գուռ ու . լաքին
9 մը ու աղապան քօ ան քըշանա իխտախա հին պու ։ Ու
կամա քօ թէքմիլ պու . ախէպէ խէլասէ էպէտիէ . ու
10 հէմիան պու , ուան քօ մէրա իխտախա պուն ։ Ու մը
խօտէ կագի պու . լը կօրա թէրթիպէ Մէլքիսէդէկէ
11 պաշ խմամ ։ Քօ մը տըրչագէ ու խտա փըրու կօլթընէ մա
հէյու . մը թարիֆ քըըրնուա էզիէթըն , չինքի մը պը-
12 հիտըրնուա հուն ըսխթ պուն ։ Քօ լագըմա մը ըուա լը
կօրա ըխթէ խօճայան պըպըն , լաքին ճարքի մի լագը-
մա մը ըուա հին պուն , էրքը չընա իլք հարֆէ սէօզէ
խօտէ , ու հուն մը շիրուա մուհթաճ պուն ու նա մը
13 թէքմիլ դաամուա ։ Զիրա ու հէմիան քօ չիր խուա-
րըն , մը խուսուսա սէօզա տատագաթէ նաղան ըն . չը-
14 մա քօ մասամ ըն ։ Համա թէքմիլ դաամ , մը թամ մա-
ռուվանուա մախսուսա , քօ հասէ ուան պը հին պու-
նէ թալիմ պունա խայր ու շառէ ֆարգ քըըընէ ։

ԻՊՐ 6

1 Նուա լը սէր խօտէ ան հին պունէ ախալյիան պը
պարպանէ , մը քէմալ լթէթրուա ան պէն . պէ նու հիմ
տանինէ մը մըրի ամէլան թէօվպէ քըըընէ , ու լը սէր
2 խօտէ իման հապունէ ։ Ու լը խալիմէ թահֆիլ պունան ,
ու լը տէսթ տանինան . ու էը գըյամա մըրիան ու լը
3 չէրիաթէ էպէտիէ ։ Ու ուխա ամէ տէ պըքըն , էրքը
4 խօտէ իզն պըրա ։ Զիրա մումքինսըղ տը քօ , ճարքի մը
ռօհնիրուա նայիլ պուօղանուա , ու մը դահմա սէմավի
պախշիշան տանօղանուա , ու մը Ռուհի Գուտուս իշտիրագ
5 պուօղանուա , Ու մը դամճ սէօզա խօտէուա , ու մը

դահմա փուվվէթէ ու տընէ քօ տէ պէ սննտօղանուա ,
6 կավա քօ պը դէվըն , տխսա ժը թօպէուա թէպտիլ պը֊
պըն · չըմա քօ ու լը խօտա Գուուէ խօտէ , թէքրար
7 պը խաչ քըրընէ րիսավա տըքըն ։ Զիրա ու արտ քօ
լը սէր խօ փըու ճարան հաթը պարանէ վէ տը խօ , ու
մահսուլ դինն եարամիչ տըպն ժը ուանուա քօ ճօթ
տըքըն լը սէր ուխ ժը խօտէ պէրաքէթ տըսդինն ։
8 Համա ու քօ ըսթըրիան ու ըսթըրիէ մըշգան դինն
լագըմըղ ն ժը պէտուաուա Ն դ , ու էնճամէ ուխ ժը
9 պօյ չէվուլթանտընն ։ Լաքին նմ էյ տնլալխան , լը սէր
ու ժը խէլասուա միւթալրի հէնի դանճ ումուտէ մն
10 հննն · Ֆարազա նմ ահվա խապէր տըտըն ։ Զիրա խօ֊
տէ Նահափ նընն · քօ ամէլէ ո պիր պըքն , ու ու
մուհապէթէ քօ ժը պօյ Նավէ ուխ ո Նիշան տա , քօ ժը
ապիզանուա ո խըզմէթ քըր ու խըզմէթ տըքըն ժի ։
11 Համա նմ արդու տըքըն քօ ժը ո հնր եէքէ ու
ճէհտէ Նիշան պըտն ժը փավխ պունէ ումուտէ հաթա
12 բաշէ ։ Քօ հուն թէնպէլ նն պըն , լէ պը տէսթէ խման
ու սապրէ ժը վատանուա ժը վարիս պուօղանուա պէնի֊
13 ղէմիշ պըպըն ։ Զիրա կավա քօ խօտէ ժը խալրահիմուա
վատ քըր , չինքի ժը ուխ մնդըն թուննն պու քօ լը
14 սէր ուխ սօնտ պըքըրանա , Լը սէր խօ սօնտ քըր , ու
կօ · Հէլպէթէ դա պը պէրաքէթ քըրընէ տէ պէրաքէթ
15 պըքըմ · ու պը փըու քըրընէ տէ փըու պըքըմ ։ Ու ահ֊
վա պը սապր քըրընէ ժը վատէ հանուա Նայիլ պու ։
16 Զիրա մնուուվան լը սէր ուան քօ ժը ուան մնդըն ըն
սօնտ տըքըն ու ժը պօյ խապաթէ , սօնտ էնճամխէ Նի֊
17 զաէ ուան ն ։ Ծը պօյ ուխա խօտէ , ժը վարխս պուօ֊
ղանէ վատէ ուխուա պէ թէպտիլ պունէ թէտպիրէ ուխ
հէնի փըու պը Նիշան տայընէ պը խօստընէ սօնտ լը օր֊
18 թայէ անխ ։ Վուսան քօ պը պէ թէպտիլ պուն հնր
տու դըշդան · քօ ժը խօտէուա լը ուանտա տնրնվ
կօթընէ պէ միւմքին ն , ժը փավխ թէսէլլիուա նմ մա֊
լիք պըպըն , նմ քօ լը պնր մնտա ժը պօյ կըրթընէ

19 ումուտէ հիվի տըքըն ։ Քօ աւ ումուտէ մն̆ հն̆պն̆
ողա եէք էմին ու գավի լէնկէր քի ժը ճանէ մն̆ուա ,
20 քօ լը ալիէ հըմտուրէ փէրտէէ տը գէվն̆ ։ Լը քօ քէ
Մէսիհ , ողա գալավուզ քէլթ ժը պօյ մն̆ , էպէտի պաշ
իմամ պունէ լը կօրա մագամէ Մէլքիսէդէկէ ։

ԻՊՐ 7

1 Զիրա աւ Մէլքիսէդէկ փատիշահէ Սաղիմէ պու , ու
իմամէ Ալլահ Թաալաէ , քօ աւ իպրահիմէ գարշիլէ֊
միշ քըր , կավլա քօ աւ ժը շըքէնանտընէ փատիշահան
2 տը վէկէուիա , ու ժէուա խայր տուվա քըր ։ Քօ իպ֊
րահիմ ժը հն̆ր դըշդան ժէուա ուշուր ժի տա , քօ
ավըլ փատիշահէ սատագաթէ ու բաշէ փատիշահէ
Սաղիմէ , եանի փատիշահէ սէլամէթէ թափըր տը պն̆ ։
3 Պէ պավ , պէ տէ , պէ սիլսիլէ քօ նն̆ իպթիտաէ ուօյէդ֊
ուի հէյն̆ , նն̆ ժի բաշէ էօմրէ ուի ու Նօլա Գուուէ
խօտէ հէյն̆ ու տը սն̆քընն̆ , ու տայիմա իմամ տը մինն̆ ։
4 Ու մն̆զն̆քըն ուիա շըգաս մն̆զըն պու քօ ժէուա
5 պաշ պապա իպրահիմ ժը եաղմէ է ուշուր ժի տա ։ Ու
ժը գուուէդ Ղևի պուօղան քօ իմամիթի տըստ-ինըն ,
ժը գավմէ , եանի ժը պրէէդ խօ լը կօրա Նօմօսէ , ու֊
շուր սն̆նտընէ թէնպիհէ ուան հէ յն̆ ․ հն̆ր շըգաս քօ
6 ժը փըշդէ իպրահիմէ ռապունն̆ ժի ։ Լաքին աւ քօ
սիլսիլէէ ուի քօ ժը ուան նն̆ պու , ժը իպրահիմէ ու֊
շուր սն̆նտ ․ ու խայր տուվա քըր ժէուա , քօ վատէ
7 հաթը պու սն̆նտըն ։ Լաքին պիլա իխթիլաֆ , խայր
տուվա մն̆զըն ժը բըջուքուա տըքն̆ ։
8 Ու լըվըր մն̆ուուվէ մըրընան ուշուր տըստ-ինըն , լա֊
քին լը ուէ աւ տըստ-ինն̆ , քօ ժը տն̆րհաղ է ուի հա֊
9 թը շէհատէթ պու , էրքը կանի ն̆ ։ Ու տը քարն̆ պէ
կօթըն քօ , պը տէսթէ իպրահիմէ , ուշուր սն̆նտօղ Ղևի
10 ժի , ուշուր տա ։ Զիրա կավլա քօ Մէլքիսէդէկ աուի
գարշիլէմիշ քըր աւ հէժա լը փըշդէ պավէ խօտա պու ։

11 Նուա էգէր թէքմիլիթի պը տէսթէ իմամիթիէ Ղեւի-
լիան պը պանա, չինքի ժը խալգէուա լը սէր ուիա
Նոմօս հաթը կրէտան. հէնի չը՞ լազըմ պու լը կօրա
թէրթիպէ Մէլքիսէդէկէ, պաշգա իմամ քի ռապը,
12 ու նայէ կօթըն լը կօրա թէրթիպէ Հարունէ։ Ջիրա
իմամիթի կավա քօ թէպտիլ պու, պիլ իգթիզա թէպ-
13 տիլիթիէ Նոմօս ժի տըպա։ Ու պըռա պու, զիրա աւ
ժը պօյ էքէ քօ ահվա հաթը կօթըն, ժը պաշգա սիլ-
սիլէքի պու. քօ ժը աւ սիլսիլէէ գաթ էսքէ ժը սե-
14 ղանըա նէզ նա՛ պու։ Ջիրա մալում ա՛ քօ ժը սիլսիլէ
է Ճուտաէ զուհր քըր, Րապպէ մա՛, քօ ժը պօյ աւ
սիլսիլէէ Մուսա ժը պօյ իմամիթիէ գաթ գըշգ քի նա՛
15 կօ։ Ու հէնի փըռ մալումա՛ քօ հաթը թէպտիլ պուն
հա՛ր չըգաս քօ լը կօրա թէրթիպէ Մէլքիսէդէկէ պաշ-
16 գա իմամ քի ռա տըպա՛. Քօ աւ, լը կօրա Նոմօսէ
ճիսմանի թէնպիհէ նա, լէ լը կօրա պագի մա՛ հայա-
17 թէ գուվվէթէ պու։ Ջիրա շէհատէթ քըր քօ՝ Դու լը
18 կօրա թէրթիպէ Մէլքիսէդէկէ էպէտի իմամ ի։ Ջիրա
աւ թէնպիհէ ավըլըն դէ պաթալ պուն ժը պօյ զայի-
19 ֆիթի ու ֆայտէսըզիթիէ խօ։ Ջինքի Նոմօս գաթ
գըշգ քի թէքմիլ նա՛ քըր, լաքին լը սէր ուի հէնի ու-
մուտ քի գանճ հաթ, քօ պը տէսթէ ուի ա՛մ ժը խօ-
տէուա նէզ տըպըն։
20 Ու պախուսուս քօ Մ՛էսիհ պէ սօնտ իմամ նա՛ պու։
21 Ջինքի աան, պըռա պէ սօնտ պուն իմամ, լաքին
ուիա, պը սօնտ պու, պը տէսթէ ժէուա կօթօզէ, քօ
կօ. Րապպ սօնտ քըր ու տէ փօշման նա՛ պա՛. Դու լը
22 կօրա թէրթիպէ Մէլքիսէդէկէ էպէտի իմամ ի։ Մէսիհ
աւ գասա հէնի գանճ քէֆիլէ ահտէ պու։
23 Ու հաթը պուն իմաման փըռ ըն, ժը տայիմա մայը-
24 նէ ուանըա ժը պօյ մանի պունէ մըրընէ։ Համա ուիա
ժը պօյ էպէտի մայընըա, պէ պըհուրթըն իմամիթիէ
25 ուի հէյա՛։ Ու ժը սէպէպէ հան ժի ժը ուանըա քօ
ժը տէսթէ ուի ժը խօտէուա նէզ տըպըն, թէմամ խէ-

լաս քըրրընէ գատիր ա՛ չըմա քօ մը պօյ ուան չէֆաաթ
քըրրընէ տայիմա տը մի ։
26 Զիրա մը մինա անհվա պաշ իմամ եատրըշմիշ տը պօ
պու ․ ազիզ, պէ կիւնէ, պէ լէքէ մը կիւնէքեարան
հաթը ճիէ պուն, ու մը ազիւմնան մի հաթը պըլլընտ
27 պուն ։ Պօ մէռա օգա աւ պաշ իմաման ավուլ մը պօյ
խօ ու բաշէ մը պօյ գավմէ, հո՛ր ռօ գուրպանան փէշ-
քէշ քըրրընէ հաճէթէ ու ի թուննա՛, զիրա աւ խօ պը
28 փէշքէշ քըրըլնէ ուիա ճարքի վըր ։ Զիւն նօմօս մի՛-
ռուվան պաշ իմամ թային տըքա՛, քօ զայիֆիթիէ ուան
հէյա՛ ․ համա քէլամէ սօնտէ, քօ բաշէ նօմօսէ պու,
մը էպէտան հաթը թէքմիլ պուն Գուռէ թային տըքա՛ ։

ՍԷՐ 8

1 Ու խիւլասաէ հաթը խապէր տան դըշդան ուիա ա՛
քօ՝ վուսան պաշ իմամէ մա՛ հէյա՛, քօ լը ազիւմմնտա
2 լը ալիէ սաղէ թախթա ազամէթէտա ռօնըշտ ։ Պօ
խըզմէթճիէ սրբարանէ ու աւ սահիհ չատըրէ պըրա՛ ․
3 քօ աւ նա՛ մինաուվան, լէ Րապպ գուրմիշ քըր ։ Զիրա
հո՛ր պաշ իմաման մը պօյ գուրպանան ու հէտիյէան
փէշքէշ քըրընէ թային պունա՛ ․ մը պօյ ուիա, մը ուիա-
4 ռա մի իգթիզա պու դըշդ քի փէշքէշ քըրընէ ։ Զիրա
էրքը լը սէր արտէ պը պանա ․ իմամ մի լազըմ նա՛
տը պօ ․ չըմա քօ լը կօրա նօմօս հէտիէան փէշքէշ քը-
5 րընէ իմաման հա՛նա ։ Պօ ուան լը կօրա դըշդէդ ա-
զիւմմնիան ու լը կօրա սիէ խըզմէթ տըքըն, չավան
քօ մը Մուսառա հաթը սըփէրթըն, կավա քօ չատրէ
ջէ տըքըր զիրա կօ, Մէզա՛քա՛ քօ լը կօրա օրինէկէ ջիէ
հէմի մի ջէ քի քօ մը դառա հաթը նշան տայըն ։
6 Համա նուա մը աւ ալա խըզմէթէռա նայիլ պու ․ չը-
գաս քօ հէնի գանճ միյանճիէ ահտէ ա՛, քօ լը սէր
հէնի գանճ ահտան հաթը կըրէտան ։
7 Զիրա էրքը աւ ավուլին պէ գուսուր պըպանա՛, մը

8 պօյ իքիննիէ ճի արանմիշ նա տը պանմ: Ջիրա [Թա-
ղիլ տըքմ ուան ու տը պէ, վահա ռօյան դէն տը կօ
Րապպ, քօ պը մալա իսրայէլէ ու պը մալա Ճուտայէ
9 ահտ քի նու տէ սապիթ պըքըմ: Նա օդա աւ ահտէ,
քօ մը պը պաւէդ ուան քըր ուէ ռօյէ քօ մը ժը տէս-
թէ ուան կրթ ուան ժը ուլաթէ Միսրէ ժը պօյ տմր
խըստընէ. չըմա քօ ուան լը ահտա մըտա նա սմքընըն,
10 մը ժի ուան թէրք քըր, տըպէ Րապպ: Ջիրա ժը բա-
չէ աւ ռօյան պը մալա իսրայէլէ ահտ քօ տէ պըքըմ
ուիա մ, տը պէ Րապպ. Նօմօսէ խօ լը ֆըքրէ ուան
տէ տէյնըմ, ու ուան լը սէր տըլէ ուան տէ պընըվի-
սըմ, ու մղ խօտէ ուան տէ պըպըմ ու ուան ծաւմէ
11 մըն տէ պըպըն: Ու ուան հմր եէքէ ժը հէմշէրիէ խօ-
ւա ու հմր քմս ժը պրէյ խօւա Րապպէ պըղան պը
կօթընէ [Թալիմ տէ նմ քըն, ղիրա ժը մմղընէ ուան
12 հաթա բըջուքէ ուան հէմի ժի տէ մը պըղանըն. Ջիրա
ժը նահադիթիէ ուանուա ավֆ քըօղ տէ պըպըմ, ու
կինէէդ հէմ պինամուսիթիէ ուան տէ հէնի լը պիրա
խօ նայընըմ:
13 Ահտէ նու պը կօթընէ, աւուլին դէվըն նիշան տա-
յը մ, ու դէվըն պուն հէմ իխթիյար պուն դըշդ ժը
հէլաքուա նէզ մ:

ՍԷՐ 9

1 Նուա ժը աւ աւուլինուա ծանօնէ իպատէթէ հէմ
ժը տընէուա տայիր սըբարան հմպու:
2 Ջիրա աւ չատրէ աւուլին քօ Սըբարան տը հաթը կօ-
թըն, ահվա հաթը ջէ պուն, քօ լը նաւ էքէտա հմ-
3 պու չամտան ու սօֆրա ու նանէ հուզուրէ: Ու լը
տու իքիննի փէրտէէ փըռ աղիզ տմր հաթը կօթըն
4 չատր պու, գօ լը նաւ ուիտա պուխուրտանէ զէռին
ու ժը հմր ալիէ պը զէռ հաթը ծապլանմիշ պուն սան-
տուղէ ահտէ հմպու, քօ լը նաւ ուիտա պու մինա-

նայէ վէշարլթօղ ճէուա զէուրն , ու ասայէ Ահարօնէ քօ
5 կուլի պու ու Թախթայէդ ահտէ ։ Ու լը սէր ուխտա
ժը քէֆարէթուա սի քրօղ ճէլիլ քէրօբէան հմպու ․ քօ
ժը տմրհագէ ուան նուա եէքա եէք կօթընէ հաճէթ
նընմ ։
6 Ու ուանան ահվա պը հաթը ջէ պունէ , լը չատրա
ավուլինտա խըզմէթէ տինէ իճրա քըրօղ իմամին տայի-
7 մա տը քէթը պուն լըհընտուռ ։ Համա լը իքինճիտա
լը սալէ ճար քի թմնէ պաշ իմամ տը քէթը պու , աւ
ժի նմ պէ խույն քօ աւ ժը պօյ լօ ու ժը պօյ սուճա
8 գավմէ արզ տըքըր ։ Աղիզ Րուհ վայա պը պէյան քը-
ընէ քօ չըգաս քօ աւ չատրէ ավուլին տը սմքընը
9 պու , հէժա ռէյա սըբարանէ պէյան նմ՛ պօ պու ։ Քօ
աւ ժը զէմմնա հանուա թէմսիլ մ քօ լը ուխտա իպա-
տէթ քըրօղէ լը կօրա զամիրէ ժը թէքմիլ քըրընուա
գատիր նմ՛ պուն հէտիէան ու գուրպանան փէշքէշ
10 տը պուն ։ Քօ ուան , թմնէ գանունէ ճէսէտէ տէյիւ ,
խուարըն ու վէ խուարըն , ու պը թիւրլի թիւրլի շուշ-
տընէ հաթա օխթա իսլահ պունէ հաթըն տանինէ ։
11 Համա պաշ իմամէ աւ նիյմէթան քօ տէ պէ իսա պը
հաթրնէ աւ քօ պը տէսթ ջէ նմ պուամ , եանի ժը եա-
փույէ հան նմ պուն , լէ հէնի գանճ ու հէնի թէքմիլ
12 ժը չատրէ ։ Լը սըբարանէ ճար քի պը քէթընէ նմ պը
խույսա քէլէճան ու մօզընան լէ պը տէսթէ խույնա
13 լօ էպէտի խէլասէ գազանճ քըր ։ Ջիրա էրքը խույնա
մօզընան ու քէլէճան , ու խօլիյան նայէլէ կավա տա
ոշլընանտընէ նափաքան փագըժ տըքըր ժը ալիէ փա-
14 գըժիթիէ ճէսէտէ ։ Հէնի չըգաս բէթըր խույնա իսաէ
քօ աւ լօ պը տէսթէ էպէտի Րուհէ ժը խօտէուա պէ
գուսուր փէշքէշ քըր , զամիրէ օ ժը մըրի ամէլան տէ
փագըժ պըքմ քօ ժը կանի խօտէուա հուն իպատէթ
պըքըն ։
15 ժը պօյ ուխա աւ միյանճիէ ահտա նու մ , քօ մըրը-
նա ուի ժը պօյ քէֆարէթէ սուչա օխթա ահտա ավու-

լինէ պու , համը տավէթ պուօղան միրասա էպէտի վառէ
16 պըսմինըն ։ Զիրա լը քօ քի ահտ քի պըպտ , իգմի-
17 զա ն քօ մըրընէ ահտ քրօղէ լը օրմայէ պէ ։ Զիրա ահտ
ժը բաշէ մըրընէ սա իմ տըպտ , շին քի աստ գուվ-
18 վէմէ ու ի մուննն շըդասա քօ վառա քրօղ սաղ ն ։ ժը պօյ
ուիա ահտա ավուլին ժի պէ խուլն սապիմ նա տը պտ ։
19 Զիրա կավա քօ Մուսա կըշք մէնպիհէ նօմօսէ ժը հէմի
գավմուա նադիլ քըր · խույնա մօղինան ու քըլէճէան
պը սմնտընէ , պը աւ ու հէրիէ սօռ ու պը գօպայէ
աղ լը սէր քըմէպէ ու լը սէր դավմէ կըշք տա ոշանտ ,
20 ու կօ ։ Ուիա ն խույնա աւ ահաէ քօ խօսէ ժը ռուա
21 մէնպիհ քըր ։ Ու ժը աւ խույնէ լը սէր շատր ժի
ու լը սէր կըշք Ֆրագէդ խըզմէմէ քիզալիք տա ոշանտ ։
22 Ու լը կօրա Նօմօսէ հէման հար Դըրշ պը խույն դէ փա-
գըժ պուն , ու պէ խույն ուըժանտըն ավֆիմի նա պտ ։
23 Նուա իգմիզա ն քօ օրինէկէ դըրշ էդ սէմավիան պը
դըրշէ հանա պէնը փագըժ պուն , համա աղ սէմավի
դըրշան ժը ուանան հէնի գանճ պը գուրպանան դէն
24 փագըժ պուն ։ Զիրա իսա պը տէսմ համը ջէ պուն ,
լը սըբարանէ նա , քօ ռէսմա սահիհէ ն , լէ աղ լը
աղխումանէ քէմ , քօ նուա ժը պօյ մն լը պտր խօսէ
25 պը սմքըն ։ Նա քօ փըռ ճարան աւ խօ գուրպան
փէշքէշ պըքտ , շավան քօ պաշ իմամ , քօ հար աղ
26 լը սըբարանէ տը գէվն , պը խույնա պաշգաստ ։ Էրքը
նա իգմիզա պու ժէռա ժը մէմէլ պունէ տըսէ փըռ-
ճարան էլէմ քըշանտըն , լաքին նուա լը մէքմըլ պունէ
արան , պը տէսմէ գուրպանա խօ , ժը պօյ պամալ
27 քըրընէ կինէան , ճար քի աշիքարա պու ն ։ Ու շավան
քօ ժը մառուվանռա մագարը պու ն ճար քի մըօըն ,
28 ու ժը ուի բէվն շիրամ · վուսան ժի իսա նէք ճար
համը գուրպան փէշքէշ պուն , ժը պօյ կինէէ փըռան
հնըանինէ , լաքին ճարա իքինճիէ · պէ կինէ տէ
աշիքար պըպտ ժը պօյ խէլասէ ուան , ուան քօ մէռա
պէքըլէմիշ տըքըն ։

ԻԲՐ 10

1 Զիրա նօմօս սիյէ աւ նիյմէթան քօ տէ պէն պու ,
ու նա ասլ սուրէթէ աւ դըշդան , տայիմա հէր սալ
հաթը փէշքէշ պուն պը աւ ղուրպանան ղաթ նըքա_
2 րըն թէքմիլ պըքըն ուան քօ նէզ տըպըն ։ Էրքը նա տէ
ֆէրաղէթ նա՞ պանա ժը փէշքէշ քըրընէ , չիւն քի
խըլատէթ քըրօղան ճար քի կավա փաքըժ պը պանա ,
հէնի լը զամիրէ ուանտա տէ խապէրէ կիւնէհան նա
3 պըմա ։ Լաքին պը ուան լը սալէտա ճար քի զիքրէ
4 կիւնէհան տըպա ։ Զիրա խույնա մօզըրան ու քէլէճան
5 նըքեարա կիւնէհան հէլինա ։ Ժը պօյ ուիա կավա քօ
լը տընէ տը գէվը տըպէ · Գուրպան ու հէտիյէ դա նա
խըստ , համա ժը մըռա դա ճէսէտ քի թէտարիք քըր ։
6 Ժը ողջակէզան ու ղուրպանան դա հազ նա քըր ։
7 Ու է չաղէ մը կօ , վահա տը դէմ (լը նավլա քըթէպ_
տա ժը պօյ մըն հաթիյա նըվիսանտըն) քօ միւրատէ դա
8 պըքըմ , է՛յ խօտէ ։ Ավուլ կօթը պու քօ՝ Դա ղուրպան
ու հէտիյէ ու ողջակէզէ ու ղուրպանէդ կիւնէհան նա
խըստ ու ժը ուան դա հազ նա քըր · ուան քօ լը կօ_
9 րա նօմօսէ դէն փէշքէշ պուն · բաշէ տը պէ ։ Վահա
տը դէմ , քօ միւրատէ դա պըքըմ , եա՛ խօտէ , ավու_
10 լըն ըէտ տըքա · քօ աւ բաշինան դայիմ պըքա ։ Քօ պը
աւ միւրատէ ամ ժի դէնա փաքըժ պուն պը եէք ճար
հաթը ղուրպան պուն պը ճէսէտէ իսա էլ Մէսիհէ ։
11 Ու պըռա հէր իմամ հէր ռօ պը սաքընանտընէ
խըզմէթ տըքա ու փըռ ճարան հէման աւ ղուրպանան
փէշքէշ տըքա · քօ ուան ասլա կիւնէհան հըլընանտընէ
12 ղատիր նըընըն ։ Լաքին ուիա ղուրպան քի պը փէշքէշ
քըրինէ ժը պօյ կիւնէհան ժը պօյ տայիմա լը ալիէ ռաս_
13 թէ խօտէ ռունըշտ ։ Ժը ուի բէվա տը բէ հաթա քօ
տըժմընէ ուի լը պըն բէլա լընկէ ուի պէնա տա դի_
14 նըն ։ Զիրա պը եէք ղուրպանէ ժը պօյ տայիմա հաթը
ադիզ պունան թէքմիլ քըր ։

15 Զիրա Ազիզ Րուհ ժի ժր մնուա շէհատէթ ըրքա,
16 ղիրա ժը բաշէ ավուլ կօթընէ . Բօ ուխա ա, աւ ահտ
քօ տէ պը ուանուա պըքըմ բաշէ աւ ուօյան, տը պէ
Րապպ՝ Նոմօսէ խօ տէ լը տըլէ ուան տէյնըմ. ու լը
17 Ֆըքրէ ուան տէ պը Նըվխըընըմ ուան : Բաշէ տը պէ,
Էրքը կիւնէյէդ ուան ու պինամուսիթիէ ուան հէնի
18 տէ լը պիր նէյնըմ, Նուա լը քօ քի ավֆիլիէ ուանան
հէյա հէնի ժը պօյ կիւնէան գուրպան լազըմ նըննա:
19 Նուա էյ պրէան. սէրպէսթիէ մա հէյա. պը խույնա
20 Սէսիհէ լը սրբարանէ քէթընէ : Պը աւ Նու ու ուէյա
հայաթէ, քօ ժը մնուա վէփըր ժը Նավա փէրտէէ, քօ
21 աւ ճէսէտէ ուի ա: Աւ խմամ քի մա մաղըն պը հա-
22 պունէ լը սէր մալա խօտէ: Պը տըլէ տօղրի ամ նէզ
պըն, ու պը դըժի իմանէ տըլէ մա ժը եարամազ ղա-
միրէ հալթը փագըժ պունէ. ու ճէսէտէ մա պը ավա
23 փաք հաթը շուշտընէ. Իգրարա ումուտէ պէ թմալ կէ-
24 ուանտըն ամ պը բէն ղիրա վատ քրօղ էմին ա: Աւ ժը
հավուտուուա մուգայէտ պըքըն, ժը մուհապէթուա ու
25 ժը ամէլէ գանճուա ղայրէթ պըտըն: Աւ լը եէքը ճի ճը-
վանտըրնէ խօ ամ՛նա հայըն, շավան քօ ատէթէ հընը-
քան ա. լէ ամ շիրէթ պըքըն, ու պախուսուս շըգաս
քօ նէզ պունէ աւ ուօ հուն տը պինըն:
26 Զիր. բաշէ սանտընէ իլմէ տօղրիթիէ, պը իրատէ-
թէ կավա ամ կիւնէ պըքըն. հէնի ժը ուի բէքա, ժը
27 պօյ կիւնէան գուրպան նու մինա: Լէ պէքլէմիշէ թըրս-
սընէ շէրաաթէ ու ղազապէ ակըրէ քօ աւ ղըտ սաքը-
28 նօղան տէ պը խօ: Էրքը եէքէ Նօմօսէ Մուսայէ րէտ պըք-
րա, պը տըտօ, եա սըսէ շահիտան պէ մէրհամէթ տը
29 հաթը պու դուշթըն: Հէնի շը՞գաս պէթէր ժը ա-
ղապուա մուսթահագ տէ հասապ պըրպա աւ, քօ Գու-
ուէ խօտէ լը պըն լընկէ խօ սանտ, ու խույնէ ահտէ
Նափաք հասապ քըր, քօ պը տուխ աւ հաթը փագըժ
30 պուն ու ժը Րուհա ինայէթուա քիւֆր քըր: Զիրա ամ
տը ղանըն տուխ քի կօ, Հայֆ ա մըն ա, ճէզաէ ազ տէ պը-

տըր. տը պէ Բապպ ու տիսա, Բապպ չէրաաթէ գավ-
31 մէ խօ տէ պը պինմ։ Լը տէսմէ կանի խօտէ քէթըն,
թըրուս քի մնգըն մ։
32 Ու աւ ուօյա ավուլըմ լը պիրա խօ պինըն, քօ բաշէ
հաթը ուօհնի պունէ, հուն էլէմէ փըրու էզիյէթան քը-
33 շանաըն։ Ժը ալի քի պը սէրհէվտան ու սըխըլէթան ժը
ալէմուա հուն թամաշա տը պուն, ու ժը ալի քի ժի ժը
ահվա սըխըլէթ քըշանտօղանուա հուն իյհագ տը պօ պուն։
34 Զըմա քօ պը հաթը կըէտանան հուն հէմ տէրտ պուն,
ու թալանա մալէ խօ, հուն պը շագիթիէ գապուլ քը-
ըըն, չիւն հուն ֆէհմ քըրըն քօ լը ագիւմանտա հէնի
35 գանճ ու պագի մայըն վարիյէթէ ո՛ հէյմ, Նուա սէր-
պէսթիէ խօ պմր մմտըն, քօ ագիմ իվազէ ուի հէյմ։
36 Զիրա ժը ուա լազըմ մ սապը, քօ մէրամէ խօտէ պը
37 իճրա քըրընէ, ժը վատուա լայըգ պըպըն։ Զիրա հէնի
հընիւք զէման հէյմ, ու աւ քօ տէ պէ, տէ պէ, ու տմ-
38 ըէնկ տէ նմ գէվմ։ Համա սատըգ պը իման տէ խէյաս
պըպմ, ու էրքը ետքէ լը շունտա տը սմքընմ, ճանէ
39 մըն ժը ուի հազ նա քմ։ Համա մմ լը շունտա նա սմքը-
նըն քօ հէլաք պըպըն, լէ մմ իման գինըն, քօ ճանէ
մմ խէյաս պըպմ։

ԻՊՐ 11

1 Ու իման թէքմիլ իթիմաթէ ումուտ պուն դըշդան,
2 ու իսպաթէ նմ խուսյան դըշդան մ։ Զիրա պը ուխա
ժը ավուլանուա չէհատէթ հաթը տայըն։
3 Պը իման մմ տը կանըն քօ տընէ պը քէլամուլլահէ
իհ/ժաս պու, ու ժը նմ՛ խուսյան դըշդան, աւ խուսյա-
յիան պուն։
4 Պը իման Աբէլ ժը խօտէուա ժը Կայէն բէթըր գուր-
պան փէշքէշ քըր, քօ պը աուի ժը սատըգ պունէ
ուխուա հաթը չէհատէթ պուն, չըմա քօ ժը պօյ հէ-
տիէէ ուի, խօտէ չէհատէթ քըր, ու պը աուի ֆա-
ըազա մըր, համա հէժա խապէր տը տմ։

5 Պը խման Ընօք ժը արտէ հաւթը կօհռանարըն · քօ մը-
րրն նմ այնմ , ու նմ տխթըն պու , չըմա քօ խօտէ
ատւխ կօհռանտ · զիրա ժը կօհռանտըրնէ ուխ ավու լ
հաւթը չէհատէթ պուն քօ ժը խօտէռա մանդպու լ մ ։
6 Լաքին պէ խման ժը խօտէռա մանդպու լ պէ մխ մքին մ ,
զխրա աւ քօ ժը խօտէռա նէզ ալըպմ · լաղըմ մ քօ
խման այնմ , քօ խօտէ հէյմ · ու խլաղ տայօղ մ ժը
ռանռա քօ ատւխ արամիշ տըքըն ։
7 Պը խման նուհ ժը խօտէ պը էմի սմնարնէ հէժա ժը
պօյ գրշդէդ նմ խույան ար թըռախա կէմի ջէքըր · ժը
պօյ մալա խօ խէլաս քըրընէ · քօ պը ատւխ արնէ սուչ-
յի խույայի քըր , միրասխօր պու ժը աւ սատադաթռա
քօ պը խման արպմ ։
8 Պը խման խպրահիմ կալխ քօ կադի պու կօտարի քըր
լը աւ տմր ռապմ · աւ քօ ատէ միրաս պը սմնտանա ,
9 ու ռապու ջու · ու նմ արդանը պու լը քօ տը ջօ ։ Պը
խման լը աւ տխյարա վատէտա օդա լը դուրպէթէտա
մխ սաֆիր պու · ու հէման պը աւ հէմ վարխէ վատէ
խահադ ու Եադուպէ թմլ լը չատրանտա սաքին պու ։
10 Զխրա ժը աւ հաթը թէմէլ պուն պաժէրռա պէքըլէմիշ
տը քըրը պու · քօ ատւխ ախնա քըրօղ միմար խօտէ մ ։
11 Պը խման Սարա ժի զխրխյէթ հրֆղ քըրըռա դու վ-
վէլ սմնա · ու բաշէ օխթա խօ պըհուրթընէ էվլատ
12 պա · չըմա քօ վատ քըրօղէ էմին հասապ քըր ։ Նուա
ժի աւ եէքէ զան · աւ ժի օդա մըրխէ · ժը ալխէ փըռխ-
թիրէ դաստ ըսթէրէ ճղխ մանան ու օդա լը քէնարէ
պահրէտա պուն դումէ պէ հասապ ։
13 Աուանան պը խմանէ մըրըն վատէ հէժա նմ սմնարըն ,
լէ ժը տուրըմ ուան պը տխթըրնէ չաղ պուն , ու խդրար
14 քըրըն քօ ուան եապանճի ու միսաֆիր ըն ։ Զխրա
ուան քօ ահվա դըշդան տը պէն · պէյան տըքըն քօ
15 վաթան քի արամիշ տըքըն ։ Ու պըռա էրքը ատւխ զխքը
պըքըրանա ժը քօ քի ռապուն · լը ուէ ամրէ չունտա
16 վէկէռանտըրնէ օխթա ուան հմպու ։ Համա նուա ժը

հէնի գամճ վաթան քիւա արզու տըքըրն, եանի մը
ասըմանիւա, ժը պօյ ուիա խօտէ խօտէյէ ուան հաթը
կօթընէ. ժը պօյ ուան ֆէտի նա քըն. չիրա ժը ուան-
ռա պաժէր քի հազր քըր ։
17 Պը իման Իպրահիմ կավա ճառըպանտըրնէ Իսահգէ
գուրպան փէշքէշ քըր, ու քօ վաադէ սանտը պու եէք
18 գուռըքէ խօ փէշքէշ տըքըր ։ Ժը ուիռա հաթը կօ-
թըն քօ պը Իսահգ ժը գառա զըրիյէթ տէ պէ կազը
19 պուն ։ Չըմա քօ տիւշիւմիշ պու քօ Խօտէ ժը մըրիան
ժի գըրյամ' քըրընէ գատիր ա, ժը քօ քի պը թէմսիլ
քի սուրի սանտ ։
20 Պը իման Իսահգ ժը պօյ ու գըրշտան քօ տէ պէն պը
փէյղէմպէրիթի քըրընէ խայր տուա քըր ժը Եագուպ-
21 ռա ու ժը Եսաւռա ։ Պը իման Եագուպ կավա քօ տը
մըր, ժը գուռէտ Եուսիֆռա ժը հէր եէքէռա խայր
տուա քըր. ու լը սէր ասայէ խօ պը քէթընէ սէճտէ
22 քըր ։ Պը իման Եուսիֆ կավա քօ տը մըր, զիքըր քըր
ժը գուռէտ Իսրայէլռա ռապունէ ուան ժը Մըսըռէ,
ու ժը պօյ ասթիէ խօ թէնպիհ քըր ։
23 Պը իման կավա քօ Մուսա զա սէ մահ ժը պապ
ու տիյէ խօ հաթը վէշարթըն, չըմա քօ զառուքէ տիլ-
պէր տիթըն, ու ժը ֆէրմանէ փատիշահէ նա թըրսան.
24 Պը իման կավա քօ Մուսա մազըն պու, գապուլ նա
25 քըր ժը գըզա Ֆիրաօնռա էվլատ պէ կօթընէ ։ Չինքի
պը գավմա Խօտէ թամըլ էզիյէթ քըշանտընէ հէնի պէ-
թըր հասապ քըր, նա քօ զէմանի սէֆայէ կընէհէ ա-
26 ժօթըն ։ Չիրա սէրզէնշէթէ Խուտէ ժը խազնէյէտ Մը-
սըրէ հէնի փըռ մազըն զէնկինիթի հասապ քըր. չիրա
27 պը զանընէ պէքըլէմիշ տըքըր ժը իվազռա ։ Պը իման
Մըսըռէ հըշթ, ու ժը զազապէ փատիշահէ նա թըրսիա
28 չըմա քօ սապըր քըր օգա քօ նա տիթըն տը պինա ։ Պը
իման քըր պասէքէ ու ռէշանտընէ խունէ. հաթա քօ
ու ավըլ զայօլան հէլաք քըրօղ ժը ուանռա նա ցէվա ։
29 Պը իման ժը պահռէ Սօռ պըհուրըն օգա ժը պու վա-

յիէ · քօ Մըսըրլըյան ուխա պը ճա̆ռըպանտընէ ղարգ-
30 պուն ։ Պը իման հիսարէ Երիքօվէ քէթըն, հաֆթ ռօ
լը տօռա ուի պը կէռանտընէ ։
31 Պը իման ֆահիշէ Ռախապ ճասուսան ժը պօյ պը սէ-
լամէթէ գապուլ քըրընէ պը իմանսըզան թա̆վ հէլաք
նա̆ պու ։
32 Ու հէնի չը՞ պէժ, չըմա քօ ոխթ թուննա̆ ժը մըռա
քօ նաքլ պըքըմ, ժը պօյ Գէդէօնէ, Բարակէ ու Սամ-
սօնէ ու Յէփթայէէ ու Տավուտէ ու Սամուէլէ ու ժը
33 պաշգա փէյղէմպէրան ։ Ուան քօ պը իման փատիշահի-
թիան ֆաթհ քըրըն, սատաքաթ չըղուլըն, ժը վա-
34 տանուա կըհիշթըն, տա̆վէ ասլանան կըրթըն ։ Գուվվէ-
թէ ակրէ թամառանտըն, ժը տա̆վէ շուրէ խէլաս պուն,
կավա քօ ղայիֆ պուն, գուվվէթ ստա̆նտըն, լը ճէնկտա
պը գուվվէթ պուն օրտույէ ղարիպան պէլա քըրըն ։
35 Ժընան մէյիթէ խօ հաթը գըյամ քըր ստա̆նտըն · հընը-
քան իշքէնճէ քըշանտըն, ու ազատիթի գապուլ նա̆
36 քըրըն, քօ ժը գըյամէթա նայիլ պըն ։ Ու հընըքան
ժի սէրհէվտան ու քութան, հէմ տախի կըրէտան ու
37 հապսան քըշանտըն ։ Հաթըն գէվըր պուն, պը պըռը-
քէ հաթըն պռանտըն, ու թէրճիպան քըշանտըն պը
գաթլէ շուրէ հաթըն գուշթըն, պը փօսթա միյէ
ու պը փօսթա պըզընան հաթը որկըրթըն · թուննա̆
պուն հէմ սըխընթի ու էզիյէթ պը քըշանտընէ կէռիան ։
38 Ֆօ տընէ ժը ուանուա լայիգ նա̆ պու, լը չէօլանտա,
լը չիյանտա ու լը մաղարանտա ու լը գուլէ տընէտա
ավարա̆ հաթըն կէռանտըն ։
39 Ու առուանան հէմի պը իման հաթըն շէհատէթ պուն,
40 վատէ նա̆ ստա̆նտըն ։ Չըմա քօ խօտէ ժը պօյ մա̆ հէնի
գանճ դըշդ քի թէտարիք քըր, հաթա քօ ուան պէ
մա̆ թէքմիլ նա̆ պըն ։

ՍԷՐ 12

1 Նուա է մա՛ ժի քօ ու գ̇աս ճիւմհիւրէ շահիտան
ըր տօռա մա՛տա հալթը տանին հէյա՛ . հէմի կրանիթիւէ
ժը սէր խօ ըր ալի քի ա՛մ պավէն , ու մա՛ պը գ̇օլայ
զապթ քրօղ կիւնէէ պա՛րտըն , ու ըր պա՛ր մա՛տա հալթը
տանին ըր մէյտանէ ճէհտէտա պը սապրէ պազտըն ։
2 ժը Մէսիհռա . ժը գ̇ալավուզ ու թէքմիլ քրօղ իմանէ
մա՛ռա մէզա՛քըն , քօ ու ժը պօյ ու շազիթի է , քօ ըր
պա՛ր ուխտա սա՛քընի պու , խաչ պուն ըր սէր խօ սա՛նտ ,
շէրմ պուն հասապ նա՛ քըր , ու ըր ալիէ ռասթէ թախ֊
թա խօտէ ռօնըշտ ։
3 Նուա պիրա խօ պինըն աուի , քօ ահվա սապր քըր
ժը կիւնէքճարանռա ժէռա զըտ կօթընռա , քօ նա՛ պա՛
4 ըր ճանէ խօտա րահթ պըն ու սըսթ պըն ։ Հէժա գ̇ա֊
սա խույն ռըժանտընէ պը ճէհտ քըրընէ ըր գ̇արշի կիւ֊
5 նէան հուն նա՛ սա՛քընինա՛ ։ Ու ու շիրէթէ հուն պիր
քըրըն քօ , ժը ռուա օզա զուռանռա տը պէ . Զուռէ
մըն շիրէթէ խօտէ րէտ մա՛ քա՛ , ու կավա քօ ժէ թէք֊
6 թիր տը պի սըսթ մա՛ պա՛ ։ Ջիրա Բապպ աուի քօ տը
հա՛պինա՛ թէտիպ տըքա՛ , ու տը քութա՛ ու հէմի էվ֊
7 լատան քօ գ̇ապուլ տըքա՛ ։ Էրքը ժը թէտիպռա հուն
տայանմիշ պըքըն , խօտէ պը ռուա օզա պը էվլատան֊
ռա մուամէլէ տըքա՛ , զիրա քի՞ ժան զուռ ա՛ ու քօ
8 պավէ ուի աուի թէտիպ նա քա՛ ։ Համա հուն էրքը
պէ թէտիպ պըպըն , ժը աուիռա քօ հէմիան հիսսէ֊
տար պուն , պու քի հուն փիճ ըն ու նա էվլատան ։
9 ժը ուի պաշդա ժը ալիէ ճէսէտէ պավէզ մա՛ ժը մա՛֊
ռա թէտիպ քրօղըն ժը ուանռա ա՛մ հիւրմէթ տըքըրը
պուն , հէնի բէթըր ժը Պավէ րուհանռա , ա՛մ իթաաթ
10 նա՛ քըն . քօ ա՛մ պը ժին ։ Ջիրա ուան հընըք ղէման
օզա ժը ուանռա շավան խօշ տը հաթը պուն տիթըն
ու կօրա թէտիպ տը քըրը պուն , համա ու ժը պօյ

ֆայտէ մը որքը, քօ ժը ազիզիթիէ ունա ըմ
11 հիսաէտար պըն։ Ու պըռա հըր թէտիպ լը ուի սխթէ-
տա ժը պօյ շադիթիէ նա խույայն․ լէ ժը պօյ դ̇առա-
վէթէ, լաքին պաշէ մէյվէէ սէլամէթէ սատագաթէ
դիդըն ժը ուանռա քօ պը աուի թաղիմ տը պըն։
12 Ժը պօյ ուխա աւ տէսթ քօ սըսթ ըն ու աւ չօքան
13 քօ զայիֆ ըն պը շըտինըն։ Ու ժը լընկէ խօռա ռէյա
ռասթ չէքըն, հաթա քօ աւ քօ տը դօլըն խուար նըն
14 պըն․ լէ շիֆա պըպըն։ Լը տու սէլամէթէ պըն, պը հէ-
մանռա ու լը տու սատագաթէ, քօ պէ ուխա եէքէ
15 Նըքէարըն Խօտէ պը պինըն։ Աագըլըն պըն նըն պըն քօ եէքէ
ժը ինայէթէ Խօտէ մահրում պըպըն, նըն պըն քօ ռուըմ
քի դաղլըթիէ լը ժօր խույայի պըպըն․ մաղտուրթ քի
պըպըն, ու պը սէպէպէ ուի, փըռան մուրտար պըն։
16 Նըն պըն քօ եէքէ զինաքեար, եա մուրտար պըպըն,
ուէքա Եսաւէ քօ տէլա դ̇աամ քի հափ̇ա ավըլ դըյընէ
17 խօ ֆռօթ։ Ջիրա հուն տը զանըն քօ ֆարազա պաշէ
խօաստ վարիսէ պէրէքէթէ պըպըն․ լաքին ռէտ պու․ ը-
մա քօ ճըէ փօշմանիթիէ նըն տիթ լը սէր պավէ խօ,
ֆարազա պը հէսրանէ ջահվան լէ կէռիա։
18 Ջիրա հուն պը տէսթ հաթը կըրթըն լը չիյայէ նէզ
նըն պուն, քօ պը ագըր հէլ տը պա, նըն ժի լը տխու-
19 մանէ ու դահրիթիէ փ̇ասըրղայէ։ Ու լը տանէկէ պօ-
րու է, ու տանէկէ խապէրան քօ աուի պըհիստօղան
շունտա թըշիան, պը լավա քըրըն քօ ճար քի ժի աւ
20 սէօզ նէյն կօթըն ժը ուանռա։ Ջիրա նըն տըքըտարը
պուն թէհամիւլ քըրընէ ժը աւ թէնպիհռա, էրքը ճա-
նավար քի ժի լը չիյէռա պը քէթըրա, տէ պը հաթը-
21 պա դէվըր պուն։ Ու աւ դ̇աա հէյպէթլի պու աւ հա-
թը տիթըն դըշդ քօ Մուսա կօ․ Ղայէթ տը թըրսըմ
22 ու տը լէրզըմ։ Համա հուն լը Սիոն չիէռա նէզ պուն
ըն․ լը պաժէրէ կանի խօտէռա, լը սէմավի Երուսա-
23 ղէմռա, ու լը ճէմայէթէ տանհ հազարան մէլէքան։ Ու
լը ազխումանտա հաթը դ̇այտ պուն լը քիլիսայէ հաթը ա-

վուլ զայընան, ու լը Շէրաաթճիէ հէմիան լը խօտէուա,
24 ու լը համթը լթէքմիլ պուն բուհա սատըգանուա։ Ու
լը Մէսիհուա քօ միյանճիէ ահտա նուէ ա՛, ու լը հա-
թը ուըժանտըն լույն քօ ժը լույնա Աբէլէ հէնի գանճ
լսապէր տըտա՛։
25 Սագըն պըն, նա՛ պա՛ քօ րէտ պըքըն աուի քօ պը
ռուա լսապէր տըտա՛, զիրա էրքը ուան լը սէր արտէ
քէլամուլլահէ լսապէր տայօղ պը րէտ քըրընէ լսէլաս
նա՛ պուն, հէնի չը՛ գաս բէլթըր ա՛մ, էրքը ժը աղի-
26 մանէ լսապէր տայօղ ուույա լսօ պատըն։ Քօ տա՛նկէ
ուի ուէ չաղէ արտէ հըշգանտ, համա անվա, վատ
քըրիա՛ ու տըպէ, Թէգրար տէ պը հըշքինըմ՛նա լթա՛-
27 նէ արտէ, լէ աղիւման ժի տախի։ Ու աւ Թէգրար
լսապէր նիշանտըտա՛ լթէպտիլ պունէ համթը հըշքանտըն
դըշդան, օդա դըշդէդ ջէպուն․ քօ համթը նա՛ հըշ-
28 քանտըն դըշդան գավի պը մինըն։ Նուա նա՛ հըշքան-
տըն փատիշահիթիէ ա՛մ պը գապուլ քըրընէ, ա՛մ փէթ
պը կըրըն աւ ինայէթէ քօ պը աուի ժը խօտէուա մանգ-
պուլըն, պը էտէպ ու պը տինտարիթիէ իպատէթ պը-
29 քըն։ Ձիրա խօտէէ մա՛ թէլէֆ քըրօղ ակըր ա՛։

ՍԷՐ 13

1 Պրէ հըմպանտըն լը նավ ոտա գավի պը մինա՛։
2 Միւսաֆիր գապուլ քըրըընէ պիր մա՛ քըն․ զիրա պը աուի
3 հընըքան պը նա՛ղանլընէ մէլէքան գապուլ քըրըն։ Լը
պիրա ոտա պըն մահպուսան, օդա քօ հուն ժի պը
ուանուա մահպուսըն, ու էզիյէթ քըշանտօղան օդա քօ
4 է օ ժի ճէսէտ հէյա՛։ Ձա՛վըճանտըն ժը պըն իզզէթլի ա՛,
ու լըհէֆ պէ լէքէ ա՛, լաքին ֆահիշան ու զինաքեարան
5 խօտէ տէ հիւքմ պըքա՛։ Մէշրէպէ օ պէ լթամա պը-
պա՛, պը աւ հաղըր համթը տիթըն դըշդան գանաաթ
պըքըն․ զիրա աւ կօ քի, Գաթ ա՛ղէ դա տէ նա՛ հէ-
6 լըմ, ու գաթ ա՛ղէ դա տէ լթէրք նա՛ քըմ։ Վուսան քօ

պը ճէսարէլթ քըրընէ պը պէն, Բապպ ետրտըմճիէ մըն ա՛,
ու ա՛ղ տէ նա՛ լթըռւսըմ, մա՛ռուվ ժը մըռւա տէ չը՞ պըքա՛։
7 Պիրա խօ պինըն գուլաղուզա խօ, ուան քօ քէլամուլ-
լահէ ժը ռւա կօթըն, ու լը ախըրէ հէրաքէթէ ուան
պը մէղա՛ քըրընէ, ժը իմանա ուանռւա ույմիշ պըն,
8 Իսա էլ Մէսիհէ տօ ու իռւօ ու ժը էպէտէ հէման ա՛ւ ա՛։
9 Տիւըլա տիւըլա ու պը էճնէպի լթալիման ժը տա՛րէ
տա՛ր մէյըն քաշանտըն, զիրա գանճ ա՛ քօ տըլ պը լինա-
յէլթէ սապիլթ պա՛. ու նա պը լթաաման, քօ պը ուան
ֆայտէ քի քէսպ նա՛ քըրըն ուան քօ վուսան ջուն։
10 Մեղան քի մա՛ հէյա՛ ժը ուի քօ հիւքմալթէ ուան լթուն-
11 նա՛ խուարընէ, քօ ժը չատըռւա խըզմէլթ տըքըն։ Զիրա
խույնա ա՛ւ հայվանան քօ սըբարանէ տը հալթը պու պը-
րըն ժը պօյ կիւնէյան պը տէսլթէ պաշ իմամէ, ճէսէտէ
ուան ժը օրտուէ տա՛րվա՛ տը հալթը պու չավուլթանտըն։
12 Ժը պօյ ուիա Մէսիհ տախի, պը խույնա խօ գավմէ ժը
պօյ փագըժ քըրընէ ժը տա՛րիէ տա՛րվա՛ էզիյէլթ քըշանտ։
13 Նուա ըրըն ա՛մ ժէռւա ռւապըն ժը օրտուէ տա՛րվա՛, սէր
14 հէվտէէ ուի էը սէր լխօ պը սա՛նտընէ։ Զիրա լըվըր
պագի մայըն պաժէրէ մա՛ լթուննա՛ լէ ա՛ւ քօ տէ պէ,
15 ա՛մ աուի արամիշ տըքըն։ Նուա պը տէսլթէ ուի ժը խօ-
տէռւա տայիմա գուրպանա համտէ փէշքէշ պըքըն,
եանի մէյվէէ լէվա մա՛ քօ նավէ ուի զիքը տըքըն։
16 Ու գանճիլթի քըրընէ հէմ լթէսատուգէ պիր մա՛ քըն.
17 զիրա խօտէ ժը ահվա գուրպանան հազ տըքա՛։ Ժը
գուլաղուզէ խօռւա իլթաալթ պըքըն ու միւլթէհ պըպըն.
զիրա ուան ժը պօյ ճանէ ո հէշար տը սա՛քընըն, ոգա
քօ տէ ճէվապ պըտըն, վուսան քօ ուիա պը շազիլթիէ
պըքըն, ու նա պը ախ քըշանտընէ, զիրա ուիա ժը ռւա
18 պէ ֆայտէ տը պա՛։ Ժը պօյ մա՛ տօվա պըքըն, զիրա ա՛մ
գանմիշ պուն ա՛, էրքը գանճ զամիրէ մա՛ հէյա՛, ու լը
հա՛ր դըշդտա ա՛մ տը խուաղըն քօ գանճ հէրաքէլթէ
19 մա՛ պըպա՛։ Ու պախուսուս ըէճա տըքըմ քօ ուիա
հուն պըքըն. վուսան քօ ժը ռւա զու վէկէռըմ։

20 Ու խօտէէ սէլամէթէ քօ ժը մըրիան րաքըր Բապպէ
մա՛ Մեսիհէ , քօ պը խունա էպէտի ահտէ մա՛զըն շը-
21 վանէ միյան ա՛ , Ո լը հէմի ամէլէ գ̇անճտա գ̇ավլի պը-
քա՛ , մէրամէ ուի քըրընէ , ու լը նավ ոտա լը պա՛ր
ուի հալթը խօշ պուն պըքա՛ պը տէսթէ իսա էլ Մեսի-
հէ , քօ ժը ուիռա էպէտ ըլ էպէտ իզզէթ պըպա՛ . Ամին ։
22 Ու ժը ոռա լավա տըքըմ , էյ պըրէան , ժը սէօզա
չիրէթէռա թէհամիւլ պըքըն . չիւն քի ժը ոռա մը
23 մուխթասար նըվիսանտ ։ Պը զանըն քօ պըրէ մա՛ Տի-
մօթէոս հալթիա՛ պա՛րտան , պը ուիռա էրքը զու պէ
24 տէ օ՛ պը պինըմ ։ Սըլավան պըքըն ժը հէմի գ̇ուլավու-
զէդ խօռա , ու ժը հէմի ազիզանռա ժը ոռա սըլավան
25 տըքըն ուան քօ ժը իտալիան ըն ։ Ինայէթ պը ո հէ-
միան պըպա՛ , Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ԵԱԳՈՒՊ

ՍԷՐ 1

1 Եագուպ գ̇ուլա խօտէ ու Րապպ Իսա էլ Մէսիհէ,
ժը ռուա ժը տուանզտա̆հ սիլսիլանուա քօ լը հէմի ալի
պէլա պուն ա̆․ սըլավան տըքա̆ ։
2 Է՜յ պրէան՝ կավա քօ հուն տը գէվըն լընավա տուր-
լա տուրլա թէճրիպանտա, ուխա թէքմիլ շադիթի հա-
3 սապ պըքըն ։ Ու պը զանըն քօ, իմթիհանէ իմանէ ո
4 սապր տը շըղուլա̆ ։ Համա թէքմիլ ամէլէ սապրէ պըպա̆ ․
հաթա քօ գ̇աթ լը դըշդ քի տա գէմանի է ո թուննա̆
պա̆, թէքմիլ ու թամ պըպըն ։
5 Ու էրքը եէքէ ժը ո լը իլմտա գէմ ա̆, պըրա ժը խօ-
տէ տ՚լէկ պըքա̆, քօ ժը հէմիանուա պը ճէօմէրտիթի
տըտա̆, ու սէրհէվտէ նա քա̆, ու ժը ուիուա տէ պէ
6 տայըն ։ Լաքին գ̇աթ շուփհա քի նա̆ քըրընէ, պը իման
պըրա տիլէկ պըքա̆ ․ չիրա աւ քօ պը վէսվէսէ ա̆ տը
մինա̆, ժը պա հաթը հըշքանտըն ու լէվկէուիան
7 տալղայէ պահրէ ։ Պըրա աւ մա̆ռուվ թախմին նա̆ քա̆
8 քօ ժը խօտէ դըշդ քի տէ պըսթինա̆ ։ Մա̆ռուվէ տու-
ֆըքըր, լը հէմի ռէյա խօտա գարարսըզ ա̆ ։
9 Լը ալչախ հալտա պուն պըրէ, լը սէր պըլընտիթիէ
10 խօ պըրա բասնա խօ պըքա̆ ։ Ու աւ քօ զէնկին ա̆, լը
սէր ալչաղիթիէ խօ ․ չիրա ոդա կուլա կեյաէ տէ պը-

11 հուրմ ։ Ջիրա կավա քօ դավլ այը հերարէթէ ռա մը
ամ , կեյաէ հըշք մըքմ , ու կուլա ուի մը ուըժմ , ու
համը խուսյան միլպէրիւթիէ ուի զայ մըպամ , անվա ժի
զէնկին լը ռէյա խօտա մէ սօլմիշ ալըպամ ։
12 Խօզի ժը աւ միռուռ վւա քօ լը թէճրիւ պատաս սաայր
մըքմ ․ զիրա այը թէճրիւպէ պունէ ; թաճա հայաթէ
մէ ալըսթինմ , առուի քօ Րապպ , առուի հմպանտօղանուա
13 վա՛տ քըր ։ Նմ՛ պմ քօ եէքէ քօ լը Նավ թէճրիւպէ֊
տամ , պէժմ , էրքը մղ ժը Խօտէ թէճրիւպէ մըպըմ ․
զիրա Խօտէ այը քէօթի դըշդան Նա՛յմ ճէռըպանտըն ․
14 Նմ ժի աւ եէքէ մը ճէռըպլինմ ։ Համա հմր քմս դէ
ճէռըպանտըն , ժը արզուէ խօ հաթը քըշանտըն ու խա֊
15 բանտըն ։ Ժը ուի ռէվմ արզու այը ամըս մայընէ կիւ֊
Նէան մըպամ , ու կավա քօ կիւՆէ իճրա մըպամ , միըըն
16 մըպամ ։ Մա՛յըն խաբանտըն՝ էյ՛ տմլալի պրէան ։ (17) Հմր
տայընէ փանճ ու թէքմիլ պախշիշան ժը ժօր ըն , ու
ժը Պավէ ռօհնիէ դէնմ խուարի ․ քօ լը ուիտա փաթ
18 թէպտիլէթի , եա վէկէռանաի սի քի թուննմ ։ Պը միւ֊
րատ քըրընէ մմ զա այը սէօզա տօղրիւթիէ քօ մմ
19 թուռֆանտա քի մախլուգաթէ ուի այըպըն ։ Նուա՝ էյ՛
տմլալի պրէէդ մըն հմր քմս ժը պըհիտըննուա զու պրա
պըպամ ․ ու ժը խապէրտանուա կրան , ու ժը սուհա֊
20 թընուս կրան ։ Ջիրա հմրսէ մմռուվ սատագաթէ խօտէ
Նա՛ շըղուլմ ։
21 Ժը պօյ ուի հմր մուրտարիթի ու փըռիթիէ քէօթի֊
թի , այը թէրք քըրընէ , լը Նավ տտա հաթը աժօթըն
սէօզէ այը մահճուպիթիէ գապուլ այըքըն , քօ աւ
ճանէ ա՛ խէլաս քըրընէ գատիր մ ։
22 Իճրա քըօզէ սէօզէ այըպըն ու Նա՛ թմնէ պըհիտօղ
23 ու հուն խօ մմ խաբինըն ։ Ջիրա էրքը եէքէ թմնէ
պըհիսթօզէ սէօզէ մըպամ , ու իճրա քըօզ նմ՛պմ , աւ
մը մինմ մմռուվ քի , քօ լը Նավ լիլըքէտա սուրէթէ
24 վուճուտէ խօ Նազար մըքմ ։ Ջիրա այը Նազար քըրընէ
աւ խօ տի , ու պըհուրի չու , ու զուվմ պիր քըր ,

25 էրքը աւ չը թարղ մըռով քի ն ։ Լաքին աւ քօ պը
տիֆալթ քըրընէ լը Թէքմիլ նօմօսա ազատիթիէ տը
նըհէրուն, ու լը ուխտա տը սըքընն, պը պիր քըրօղ պը-
հիստօղ նա՛ պն, լէ ամէլ իճրա քըրօղ ն, աւ մըռով
26 լը ամէլէ խօտա սաատէթլու տէ պըպն ։ Էրքը եէքէ
աւ խօ տինտար թախմին տըքն, ու զըմանէ խօ զապթ
նա՛քն, լէ տըլէ խօ տը խապըինն, տինէ աուի պաթալ
27 ն ։ Լը պա Խօտէ ու Պավ, փաք ու պէ գուսուր տինն
ուիա ն ․ օղըրամիշէ սէվիան ու ժընէպիան պըպն լը
ոխթա ըլխընթիէ ուանտա, ու աւ խօ ժը տընէ պէ
գուսուր պըբէ ։

ՍԷՐ 2

1 Էյ պըրէտ մըն՝ նը՛ պն քօ պը խաթըր պըկըրըն իմանէ
Րապպէ մն Իսա էլ Մէսիհէ, քօ աւ Րապպէ ճէլալէ ն ։
2 Ջիրա էրքը լը նաւ ճէմաաթէ ո՛ մըռով քի պը ճըլէ
գանճ պէ, քօ կիւսթիրէ զէռինէ ուի հըպն, լը ուէ
3 ֆագիր քի ժի պէ պը ճըլէ նը՛ չուշտի ։ Ու հուն մէ-
ղնքըն լը սէր աուի քօ ճըլէ ուի գանճ հըյն, ու պէ-
ժըն ․ Էրքը դու լըվըր ռօնի պը խօշ, ու ժը աւ ֆա-
գիրուա պէժըն, էրքը դու լը սէր փիան լը ուէ պը-
4 սըք, եախօտ ռօնի լը պըն փէլա լընկէ մըն ։ Ուէ
չաղէ զամիրէ ո՛ թազիլ նա՞ քն, ու հուն պը եարա-
5 մազ ֆըքըր հաքիման նա՞ պըն ։ Պը պըհէն՝ էյ տըլալի
պըրէան, Խօտէ ֆագիրէ տընէ հան նա՞ պըժարթ՝ ուան
քօ պը իման զէնկին ըն, ու միրասճիէ աւ փատիշահի-
թինն, քօ վատ քըր ժը ուանռա քօ աուի տը հը-
6 պինըն ։ Լաքին հուն ֆագիրան ռէզիլ քըրըն, զէնկի-
նան նը՞նըն քօ ժը ոռա զուլմ տըքըն, ու ո՛ լը մէհ-
7 քէմանտա տըքշինըն ։ Ուան նը՞նըն քօ քիւֆր տըքըն
աւ նավէ գանճ քօ լը սէր ո՛ հաթիմ կազի քըրըն ։
8 Նուա էրքը հուն լը կօրա Գըթէպէ, Ճիրանէ խօ ոդա
խօ պը հըպինի, նօմօսէ փատիշահանէ իճրա տըքըն,

9 հուն գանձ տըքըն։ Համա էրքը պը խաթր պըքըն,
կլունէ տըքըն, ժը Նօմօսէ ոգա գապահաթլըան թազիր
10 տըպըն։ Ջիրա քի քօ կըժք Նօմօսէ ինծրա պըքա, ու
լը դըշդ քի տա խաթա տըքա, աւ ժը հէմի Նօմօսուա
11 սուչլի տըպա։ Ջիրա աւ Գաթլ մա'քա կօթօղ՝ զինա
ժի մա'քա կօ. Նուա էրքը զինա նա քի, համա գաթլ
12 պըքի, Նօմօսէ խարապ քըօղ տըպի։ Վուսան խապէր
պըտըն, ու վուսան ամէլ պըքըն, ոգա քօ պը Նօմօսէ
13 ազատիթիէ հուն տէ հիւքմ պըն։ Ջիրա պէ մէրհա-
մէթ չէրաաթ տէ պըպա ժը աուխուա քօ մէրհա-
մէթ նա' քա, մէրհամէթ լը պար չէրաաթէ բասնա
խօ տըտա։
14 Ջի՞ ֆայտէ, էՙ պըէան՝ էրքը եէքէ պը պէ, իմանէ
մըն հէյա, ու ամէլ թուննա պա, մէկէր իման տը-
15 քեարա՞ աուլի խէլաս պըքա։ Ու էրքը պըէ քի, եա
խուչք քի դահզի պըպա, եա միւհլթաձ է դաամէ հէմի
16 ուօյան։ Ու ժը ա' եէքէ ժը ուանուա պէժա, Համուըն պը
սէլամէթէ, կէրմ պըն, ու թէր պըն, համա էրքը ժը
ուանուա, ժը կօվտաուա իգթիզա դըշդան նա'տըն չի՞
17 ֆայտէ։ Ահվա ժի իման էրքը պը խօուա ամէլ թուն-
18 նա' պա, աւ ժը խօուա մըրի ա։ Համա եէքէ տէ պէ-
ժա, է դա իմանէ դա հէյա, ա մըն ժի ամէլէ մըն
հէյա, ժը մըուա դու իմանա խօ պէ ամէլ նիշան պը-
տա, ու ա'զ ժը դաուա նիշան պըտըմ իմանէ խօ ժը
19 ամէլէ խօ։ Դու իման դ-լինի քօ Խօսէ եէքա, գանձ
20 տըքի, չէյդանան ժի իման դ-լինըն, ու տը լէրզըն։ Համա
տը խուազի՞ պը զանի, քօ իման պէ ամէլ մըրի ա, էՙ
21 մա'ուուվէ պաթալ։ Իպրահիմ պավէ մա պը ամէլ սա-
տըդ նա՞ պու, կավա քօ դուուէ խօ Իսագէ լը սէր
22 սեղանէ տա'րանի գուրպան քըրըն։ Մէզա տը՞քի, քօ
իման պը ամէլէ ուի թա'վ շըղուլի, պը ուի ամէլէ իման
23 թէքմիլ պու։ Ու խապէրէ քըթէպէ թէմամ պու, քօ
տը պէ, Իպրահիմ ժը Խօտէուա իման անի, ու աւ ժը
ուխուա սատագաթ հաթը հասապ պու, ու աւ տօս-

24 թէ խօտէ հաթը կօթըն ։ Ցը պինը՞ն քօ մըռուվ պը
25 ամէլան սատըղ տըպա ու նա՛ թանէ պը իման ։ Վու-
սան ժի ֆահիշէ Ռախաբ, նա՞ քօ պը ամէլան սատըղ
պու, կավա քօ ճասուսան գապուլ քըր, ու պը պաշ-
26 գա ռէ քի ուան պըրըտա ։ Ջիրա չավան քօ կօվտա պէ
ճան մըրի ա, ահվա ժի իման պէ ամէլ մըրի ա ։

ՍԷՐ 3

1 Փըռ խօճաան մա՛ալըն՝ էյ պըրէան, չիւն պը զանըն
2 քօ, հէնի մըզըն ազապան ա՛մ տէ պըսթինըն ։ Ջիրա
ա՛մ հէմիան լը փըռ դըշդանտա խալթա տըքըն · էքըր
նէքէ, լը սէօզտա խալթա նա՛քա · քամիլ մըռուվ
աւ ա, ու հէմի կօվտաէ խօ ժի գատիր ա զապթ քը-
3 րըն ։ Մէզըքա քօ ա՛մ լը տա՛վէ հասպանտա կէմ տա
դինըն, քօ ուան ժը մա՛ռա իթաաթ պըքըն, ու հէմի
4 վիւճիւտէ ուան ա՛մ տը վէկէռինըն ։ Վահա կէմիան
ժի չը գաս դըշդէդ մըզըն ըն, ժը շիտէթ պայան դէնա
աժօթըն · լաքին պը փըռ բըջուք տիւմանէ դէնա զըվը-
ռանտըն, քի ժա՛ն ալի քօ տիւմանճի պը խուազա ։
5 Ահվա ժի զըման ազա քի բըջուք ա, ու դըշդէդ մա՛-
զընան խապէր տըտա · վահա բըջիքի ակըր, չը գաս
6 քէրէսթէ տըտա վէ խըսթըն ։ Ջըման ժի ակըր քի ա,
տընէէ նահագիթիէ, զըման լը ազաէդ մա՛տա վուսան
հաթիա տանին, քօ կօվտա հէմի պը լէքէ տըքա, ու
տէվրա էօմրէ տըտա վէխըսթըն · ու աւ ժը ճէհէննէմէ
7 դէ ակէվ պուն ։ Ջիրա կէրէք է ճանավարան, կէրէք է
դէյրան ու կէրէք է սողունան հէմ լը ավտա պուն
թապիաթէ հայվանան, ժը թապիաթէ ինսան զապթ
8 տըպըն, հէմ զապթ պունա ։ Համա զըման, ժը մա՛-
ռուվան գաթ նէքէ գատիր նըպա զապթ քըրընէ, զապթ
նա՛ պուն դըշդէ քէօթի ա, ժը մըրըն անօզ աղուէ
9 դըժա ա ։ Պը աուի ա՛մ միւպարէք տըքըն Խօտէ ու
Պավէ, ու պը աուի ա՛մ ժը մըռուվանռա պէտուվա

տըքըն, ուան քօ լը սուրաթա խօռէ խալք պունմ։
10 Հէման ժը աւ տմվէ դէնմ տմր խայր տուվա ու պէտ֊
տուվա. դըշդէ հանա՝ էյ պըէէդ մըն, լազըմ նընմ
11 քօ ահվա պըպմ։ Գաթ ժը դանի քի, հէման ժը աւ
12 եէք տմվէ ավա դահլ ու շիրին տմրդէ՞։ Մէկէր գա֊
պի՞լ մ էյ պըէէդ մըն՝ քօ տարա հէժէլէ զէյթուն պի֊
նմ, եախօտ մէվ հէժիլան պինմ. վուսան ժի գապիլ
նընմ քօ ժը եէք դանի է պը խօյ ու շիրին ավ տմր
13 պէ։ Լը նավ տա ալիմ ու պը ագլ քի՞ հէյմ. պըա
աւ պը հէրաքէթէ գանճ նիշան պըտմ ամէլէ խօ պը
14 մահճուպիթիէ իլմէ։ Համա էրքը լը տըլէ տա հասէ֊
տէ դահլ ու բուհա նիզաէ հէյմ, բասնա խօ մմ՛տըն
14 ու տօղրիթիէ տմրմվ մմ տմրինըն։ Իլմէ հան ժը ժօր
նընմ, լաքին տինեավլի, նէֆսանի ու չէյդանի մ։
16 Զիրա լը քօ քի հասէտ ու նիզա հէյմ, լը ուէ մ նի֊
17 զամըզլիթի ու հէմի դըշդէ քօթի։ Համա իլմէ ժօրին
ավուլ փաք մ, բաշէ պը սէլամէթ, մահճուպ, պը
իթաաթ. ժը մէրհամէթէ ու ժը մէյվէէ գանճ դըժի,
18 պէ զարազ, ու տուռիթի նա՛քմ։ Ու մէյվէէ սատա֊
գաթէ պը սէլամէթէ դէ աժօթըն ժը ուանռա, ուան
քօ սէլամէթ իճրա տըքըն։

ՍԵՐ 4

1 Լը նավ տա ճէնկան ու գավղայան ժը քօ՞ տըպըն,
ժը ուխա նը՞նմ, եանի լը աղաէ տա ճէնկ հմլանտօլ
2 ժը տըլ պըժանտընէ։ Աըղու տըքըն, ու մալիք նա՛ պըն.
գաթլ տըքըն, ու հասէտ տըքըն, ու լը տէսմ նայնըն.
գավղա տըքըն, ու փէշ տըջուն, ու մալիք նա՛ պըն.
3 չըմա քօ տիլէկ նա՛ քըն։ Տիլէկ տըքըն, ու նա՛սթինըն.
զիրա պը քէօմի նիյէթէ տիլէկ տըքըն. հաթա քօ ժը
4 արդուէդ խօռա խարճ պըքըն։ Էյ զինաքեար մէր ու
ժընան, հուն նը՞զանըն քօ տօստիթիէ տընէէ հան լը
պմր խօռէ տըժմինիթի մ. նուա հմր քի քօ տը խուա֊

5 զմ տօսմթէ տընէ պմ, տըժմընէ խօտէ տըպմ։ Եօխսա
թախմին տըքըն հուն, քօ Գըլթէպ Նաֆիլէ՞ տըպէ. Լը
նավ մմտա սաքին պուն րուհ, ժը հասէտուա փըռ
6 մէյլ տըքմ։ Լաքին խօտէ հէնի մմ՛զըն ինայէթ տըտմ.
ժը պօյ ուիա տը պէ. խօտէ ժը մաղրուրանուա զըտ տը
սմքընմ, համա ժը ալչաղ կէօնիւլիանուա ինայէթ տը-
7 տմ։ Նուա ժը խօտէուա միւթէհ պըն. զըտա Շէյդա-
8 նէ պը սմքընըն, ու ժը ո՛ տէ պը ուէվմ։ ժը խօտէուա
նէզ պըն, ու աւ ժը ռուա տէ նէզ պըպմ. էՅ կէւնա-
քեարան, տէսմթէ լօ փագըժ պըքըն. հէմ, եա՛ տու
9 Ֆըքըլիան, տըլէ լօ փագըժ պըքըն։ Ցէրտ պըքշինըն,
ու գասավէթ պըքըն, ու պըկըրըն. քէնընէ ո՛ ժը գա-
10 սավէթուա, չաղէ ո՛ ժը տէրտուա թէպտիլ պըպմ։ Լը
պմր խօտէ ալչաղ պըն, ու աուի ո՛ տէ պըլընտ պըքմ։
11 էՅ պրէան, հմվուտու զէմ մմքըն, պրէէ լօ զէմ
քրօղ ու պրէէ լօ հիւքմ քրօղ, նօմօսէ զէմ տըքմ.
ու նօմօսէ հիւքմ տըքմ. ու էրքը նօմօսէ հիւքմ պը-
12 քի, նօմօսէ իճրա քրօղ նընի, լէ հիւքմ քրօղ ի։ Նօ-
մօս կըէտայօղ ու հիւքմ քրօղ եէքմ, աւ քօ ժը լսէլաս
քըրընուա ու հէլաք քըրընուա գատիր մ. համա դու
քի՞ ի, քօ պաշգասիան հիւքմ տըքի։
13 Նուա կօտարի պըքըն հուն քօ տը պէն. իռօ, եա
սըպէ մմէ հմռըն ֆիլան պաժէրէ, ու լը ուէ սալ քի
տէ պը սմքընըն. մմէ ալըշվէրիշ պըքըն ու գազանճ
14 պըքըն։ Հուն քօ չը պունէ սըպէ նըզանըն, զիրա էօմ-
րէ ո՛ չիմ. չիւն քի աւ հէլմ՛ քի մ. քօ հընըք ոխթ տը
15 խույա ու բաշէ նապատիտ տըպմ։ Լը տէլա ուի կէրէք
պը կօթանա, էրքը խօտէ ռասթ պինմ ու մմ պըժին.
16 դըշդէ հան. եա աւ՝ մմէ տէ պըքըն. Լաքին նուա լը
սէր մաղրուրիթիէ լօ իֆթիխար մմքըն, հէմի աւվա
17 իֆթիխարան ժը եարամազէ նմ։ Նուա հմրքի քօ գանճ
քըրընէ տըզանմ ու նա՛քմ աւ կիւնէ մ ժէուա։

ՄԷՐ 5

1 Նուա մ'րըն՝ էմ՛ զէնկինան, ժը պօյ աւ պէլայան քօ
2 լը սէր ո տէ պէն՝ պըշին քըրընէ պըկըրըն։ Ջէնկինի-
թիէ մ' չիւրիւմիշ պուա՛, ու ծըլէդ ո թաամէ կըզուզ
3 պուա՛։ Ջէռ ու զիվէ մ' փարս պուա՛, ու փարսէ ուան
լը դ̇արշիէ մ' ժը պօյ շէհատէթէ տէ պըպա՛. ու կօշթէ
մ' ոդա ակըր տէ պըխօ, ժը պօյ ռօյա բաշինէ հուն
4 խաղնա թօփ նա՛ քըրըն։ Վահա իւծրէթէ զա՛վիէ մ' հա-
սատ քրօղ փալայան քօ հուն լը ճէմ խօ տանին ա՛,
ֆէրեատ տըքա՛ ու ֆէրեատէ հաստատուրան լը կօյա
5 Բապպէ ասքէրէ կիհիշթ։ Լը սէր արտէ հուն զէվփ ու
սէֆա աժօլթըն, տըլէ խօ խօյի քըրըն ոդա քօ ժը պօյ
6 ռօյա սէրժէքըրընէ։ Ո՛ հիւքմ քըր ու դուշթ սատը-
գէ, քօ ժը ռուա զըտ նա տը սա՛քընը պու։
7 Նուա էմ՛ պըէան, հաթա հաթընէ Բապպէ սապը պը-
քըն, վահա ծօլթքեար ժը դ̇ըյմէթլի մահսուլէ արտէ-
ուա պէփըլէմիշ տըքա՛, հաթա քօ պարանէ ավուլին ու
8 բաշին պըսթինա՛։ Հուն ժի սապը պըքըն, տըլէ խօ
9 դ̇ավի պըկըըն, Ջիրա հաթընէ Բապպէ նէզ ա՛։ Էմ՛ պը-
րէան լը դ̇արշի հա՛վուտուան ախ մա՛քշինըն, հաթա
հիւքմ նա՛ պըն, վահա հաքիմ լը պա՛ր տա՛րիէ տը սա՛-
10 քընա՛։ Էմ՛ պըէէդ մըն, լը մէշադ̇աթ քըշանտըրտա ու
սապըտա պը նէվա խօտէ խապէր տայօղ փէյղէմպէրան
11 ժը խօռա իպըէթ պըկըըն։ Վահա ժը սապը քըօղան-
ուա ա՛մ խօզի տըքըն, սապըէ էյուպէ հուն պըհիւ-
թըն, ու էնծամիէ Բապպէ մ' տին, քօ Բապպ պըփըռ-
մէրհամէթ ու մէրհամէթլի ա՛։
12 Ժը հէմիան ավուլ էմ՛ պըէան, սօնտ մա՛քըն նա՛ պը
աղիւման ու պը արտէ ու նա՛ ժի պը պաշդ̇ա սօնտէ,
լէ պէլէէ մ' պէլէ պըպա՛, ու նա՛է մ' նա՛, հաթա քօ
լը պըն հիւքմու աղապէ նա՛ դէվըն։
13 Էրքը ժը մ' եէքէ լը մէշադ̇աթտա ա՛, պըա տուվա

պըքա̆ , էրքը տըլէ ճէքէ չէն ա̆ , պրա իլահի պը խօյ-
14 նա ։ Էրքը ժը ո ճէքէ նախօշ ա̆ երէյեդ քիլխէյէ պը-
րա կաղի պըքա̆ , լը սէր ուի պրա տուվա պըքըն , պը
15 նավէ Բապպ պը ռուն , ռուն պըքըն աուի ․ Ու տուվա-
յէ իմանէ ժը նախօշռա տէ չիֆա պըտա̆ , ու Բապպ
աուի տէ ռաքա̆ ․ ու էրքը կիւնէ ժի քըրիա̆ ՞տէ ժէ-
16 ռա ավֆ պըպա̆ ։ Ժը հա̆վուտուռա փապահամթէդ
խօ իփրար պըքըն ու ժը պօյ հա̆վուտու տուվա պը-
քըն , քօ չիֆա պըպինըն , փըռ փուվվէթէ հէրարէթլի
17 տուվաէ սարըփէ հէյա̆ ։ Էլիա պը մա̆ռա էլէմտաշ մա̆-
ռուլ պու ու տուվա քըր քօ պարան նա̆ պարա̆ , ու
լը սէր արտէ սէ սաղ ու չէշ մա̆հ պարան նա̆ պարի ։
18 Ու տիսա տուվա քըր , ու աղիման տիսա պարան տա
ու արտ մահսուլէ խօ տա ։
19 Է̃յ պըրէան , էրքը ժը ո ճէքէ ժը տօղրիթիէ շաշ պը-
20 պա̆ ու ճէքէ աուի պը վէկէռինա̆ ։ Պը զա̆նը պա̆ քօ աւ
քօ կիւնէքեարէ ժը ռէյա խօ շաշ տը վէկէռինա̆ , ճան
քի ժը միրէնէ լսէլաս տըքա̆ ու փըռ կիւնէան տընը-
լսէֆա̆ ։

ՄԷԿԹՈՒՊԷ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱՎՈՒԼԻՆ

Է

ՌԷՍՈՒԼԷ ՊԵՏՐՈՍ

ՍԷՐ 1

1 Պետրոս րէսուլէ Իսա էլ Մէսիհէ, ժը ո՛ ժը միւ-
սաֆիրանըա քօ պէլա պունձ լը Պօնտօսէ, լը Գաղա-
տիայէ, լը Կապադովկիայէ, լը Ասիայէ, ու Նաւլա Բիւ-
2 թանիայէ, գօ լը կօրա Թափտիրէ փէտէրուլլահէ պը
ազիզիթիէ Րուհէ, ժը պօյ իթաաթէ ու ժը պօյ ռըշ-
քանտընէ խույնա Իսա էլ Մէսիհէ, հուն հաթըն պը-
ժարթըն, ինայէթ ու սէլամէթ լը սէր ո՛ փըռ պըպա՛ ։
3 Միւպարէք ա՛ Խօտէ ու Պաւէ Րապպէ մա՛ Իսա էլ
Մէսիհէ, աւ քօ մա՛, լը կօրա փըռ մէրհամէթէ խօ,
պը տէսթէ ժը մըրիան գըյամ քըրընէ Իսա էլ Մէսի-
4 հէ, ժը կանի ումուտըա մա՛ թէքրար զա ։ ժը պօյ
խարապ նա՛ պուն, նա՛ փաք նա՛ պուն, ու սօլմիշ նա՛
պուն միրասէ. քօ լը պղիումանտա ժը պօյ ո վէշարթիա՛ ։
5 գօ պը գուվվէթէ Խօտէ հուն հաթըն վէշարթըն պը
իմանէ ժը պօյ աւ խէլասէ, քօ հաղըր պուա՛ լը ախըր
6 զէմանտա աշքարա պունէ ։ գօ պը աուր հուն շաղ
տըպըն. ֆարղա նուա շավան քօ իգթիզա տըքա՛, հը-
նըք օխթ հուն պը գասաւէթ պունձ պը տիւըլա տիւր-
7 լա թէճրիպէան ։ Վուսան քօ թէճրիպէէ իմանէ ո՛
քօ ժը հաթը հէլաք պուն զէուէ հէնի պը գըյմէթլի

ա՛, ֆարղա աւ պը ակըր գալ տըպա՛, պէ տիլթըն, պը
մէտհ ու պը խզզէթ ու պը ճէլալ ոխթա աշիքեար պու-
8 նէ խսա էլ Մէսիհէ ։ Աւ քօ հուն նա՛ տին՝ հա՛պանտըն,
քօ աուխ նուա նա՛ պխնըն, համա հուն խման անխն ու
հուն շազ ըն պէթապխր պուն ու պը ճէլխլ շազխթխէ ։
9 Ու ժընէթխճէէ խմանէ խօռա, եանի ժը խէլասէ ճանէ
10 խօռա նայխլ տըպըն ։ Քօ ժը պօյ աւ խէլասէ լէկէռխան
ու թէֆթիշ քըրըն փէյղէմպէրան, ուան քօ փէյղէմ-
պէրխթխ քըրըն ժը պօյ աւ խնայէթ քօ ժը ուանռա
11 տէ պըպանա ։ Ու թէֆթիշ տըքըրը պուն էրքը քի՛նկա,
եախսօտ չա՛վան ոխթ քի պէյան տըքըր լը ուանտա
պուն Ռուհէ խսաէ քօ ավուլ շէհատէթ տըքըր էլէմէդ-
12 խսաէ ժը ուխ բէվա՛ խզզէթ պունէ ուխ ։ Քօ ժը ուան-
ռա աշիքեար պու, աւ դըշդան նա՛ ժը ուանռա,
լէ ժը մա՛ռա խըզմէթ տըքըրը պուն ուան քօ անվա
ժը ոռա նաքլ պուն պը տէսթէ ուան, քօ խնճիլէ ժը
ոռա վազ քըրըն պը Ռուհ էլ Գուտսէ քօ ժը ազխ-
մանան հաթը շխյանտըն, քօ ժը աւ դըշդանռա մէ-
լէքան նազար քըրընէ արզու տըքշխնըն ։
13 Ժը պօյ ուխա փըշդքա աքլէ խօ պը կրէտանէ՝ հէշար
պը սա՛քընըն, թէքմխլ ումուտ պըքըն ժը աւ խնայէթ-
ռա քօ լը սէր ո՛ տէ պը կէ, լը ոխթա աշիքեար պուն
14 խսա էլ Մէսիհէ ։ Ոդա խթաաթլխ էվլատան, նա՛ ոդա
ճահխլխթխէ ոխթա աւլուլխն ժը արզուէ խօռա պը ույ-
15 միշ պունէ ։ Լէ ոդա ո տավէթ քըօղ Սզխզէ ազխզ
16 պըն, լը հա՛ր ապուրէ ոտա ։ Ջխրա նըվխսանտի ա՛ քօ՝
17 Ազխզ պըն, չխւնքի ա՛զ ազխզ ըմ ։ Ու էրքը Պավ կազխ
տըքըն աուխ, քօ պէ խաթր հխւքմ տըքա՛ հա՛ր եէքէ
լը կօրա ամէլէ խօ, վուսան ա՛ ոխթա մխւսաֆխրխթխէ
18 խօ պը թըռսան պը պըհուրըն ։ Պը զանըն քօ ժը էժ-
տատան մայըն ժը պաթալ կէչխնմէան պը խարապ դըշ-
19 դան, եանի պը զէռ ու զխվ խէլաս նա՛ պունա՛ ։ Լէ
պը գըյմէթլխ խույնա խսաէ, ոդա քօ պէ գուսուր ու
20 պէ լէքէ պա՛րխ քի․ Քօ աւ, պըռա ժը թէմէլ պունէ

տընէ ավուլ Թագտիր պօ պու, համա լը ախըր զէման-
21 տա մը պօյ ո՛ պէյան պու ։ Քօ պը տէսթէ ուի հուն
մը Խօտէուա իման անին, քօ աուի մը մըրիան գըյամ՝
քըր, ու մէուա իզզէթ տա, քօ իմանէ ո՛ ու ումուտէ
22 ո՛ լը սէր Խօտէ պըպա՛ ։ Ճանէ ո՛ պը փաք քըրընէ պը
տէսթէ րուհէ մը տօզրիթիւա պը իթաաթ քըրընէ,
լը մուհապէթէ պըէխտա պէ մուրայիթի պըն, պը տըլէ
23 փաք հա՛վուտու պը հէրարէթէ պը հա՛պինըն ։ Պը թէք-
րար զայընէ, նա մը չիւրիւկ թօխումէ, լէ մը պէ
չիւրիւկ թօխումէ, եանի պը կանի ու էպէտի Քէլա-
24 մուլահէ ։ Ջիրա հա՛ր թէն օգա կիյա ա՛, ու հա՛ր իզ-
զէթէ մա՛ռուվ օգա կիւլա կիյայէ ա՛ ․ կիյա հըշք տը-
25 պա՛, ու կիւլէ ուի տը ուըժա՛ ։ Համա խապէրէ Խօտէ
էպէտի տը մինա՛ ․ եանի աւ խապէր, քօ մը ոււա պը
Ինճիլէ հաթը վազ պուն ։

ՍԷՐ 2

1 Նուա պը թէրք քըրընէ հա՛ր քէօթիթիէ, ու հա՛ր
հիլէէ, ու միւրայիթիան, ու հասէտան, ու հէմի զիյ-
2 պէթան ։ Ոգա նու զայօզ մասումամն, մը խալիս շիրա
սէօզէուա արզու պըքըն, քօ պը աուի մա՛զըն պըպըն՝
3 հաթա խէլասէ ։ Էրքը թամա շիրին պունէ Խօտէ հուն
4 սա՛նտըն ։ Ծը աուիւա հուն նէզ պունա՛ մը կանի Զը-
նաուուա, քօ Ֆարազա մը մա՛ռուվան րէտ պուա՛, լա-
քին մը Խօտէ հաթիա՛ պըժարթըն ու գըյմէթլի ա՛ ։
5 Հուն ժի օգա կանի զէվըրան զէնա՛ ջէ պուն ․ րուհա-
նի տաճար քի ․ ազիզ իմամիթի քի պը Իսա էլ Մէսի-
հէ մը Խօտէուա մագպուլ րուհանի գուրպանան փէշ-
6 քէշ քըրընուա ։ Ջիրա լը Քիթէպտա մի հէյա՛, վահա
լը Սիօնտա հաթը պըժարթըն գըյմէթլի զէվըր քի
ուուզնէ տա դինըմ ․ ու քի քօ մը ուիուա իման պինա՛
7 տէ պը շէրմ նա՛պա՛ ։ Նուա մը ո՛ մը մումինուա
գըյմէթլի ա՛ աւ ․ լաքին մը իմանսըզանուա, աւ զէվըր,

քօ եափըճըան ըէտ քըրըն , աւ գէվըրէ ռուգնէ պու ։
8 Բւ ժը ուանուա ղընառէ ֆըթնէյիթիէ ու գէվըրէ խու-
ւար պունէ , քօ պը իման նա՛ անինէ , ժը սէօզէ խու-
ւար տըպըն · քօ ժը աուիուա թային աախի պօ պուն ։
9 Համա հուն , հաթը պըժարթըն միլլէթ , փատիշահանի
իմամիթի , աղիղ թայիֆէ , խաս դ'ամըն · քօ վաղ պը-
քըն ֆաղիլէթէ ուի , քօ ո՛ ժը թահրիէ ժը աճայիպ
10 ռօհնիէ խօռա կաղի քըր ։ Քօ ոխթ քի հուն միլլէթ
նա՛ պուն , լաքին նուա հուն դ'ավմէ խօտէնա՛ , քօ հուն
պէ մէրահամէթ պուն , համա անվա մէրհամէթ տին ։
11 Էյ՛ տա՛լալիան՝ լավա տըքըմ , ոդ'ա ղարիպան ու միւ-
սաֆիրան , չունտա պը սա՛քընըն , ժը ճիմանի արղուան ,
12 քօ լը սէր ճանէ ո՛ չէքան տը հա՛լինըն ։ Քօ լը նավ
թայիֆանտա կէչընմէէ ո՛ դ'անճ պըպա՛ · քօ պը հը
դըշդ'տա ո՛ ոդ'ա ֆէնաքեարան ղէմմ տըքըն , խայր
ամէլէ ո պը տիթընէ ժը խօտէռա հըքըր պըքըն լը
13 ռօժա զիյարէթէտա ։ Նուա ժը պօյ Բապպէ , ժը հա՛ր
իննանի նիզամուա իթաաթ պըքըն · կէրէք ժը փատի-
14 շահուա ժը պօյ մուաղղամ պունէ · կէրէք ժը վալիան-
ուա , ոդ'ա ժը ալիէ ուիռուա հաթը շիանտօղանուա , ժը
պօյ ժը ֆէնաքեարան հայֆ սա՛նտընէ , ու դ'անճ ամէլ
15 քըրօղան մէտհ քըրընէ ։ Զիրա իրատէթէ խօտէ անհվա
ա՛ · քօ պը դ'ա՛նճիթի քըրընէ , ճահիլիթիէ աճըղղ
16 մը՛ռուվան լալ պըքըն ։ Ոդ'ա աղատլիան , ու նա՛ աղա-
տիթիէ ժը քէօթիթիուա , ոդ'ա նըխաֆթըն քըրօղան , լէ
17 ոդ'ա դ'ուլա խօտէ պըպըն ։ Ժը հէմիուա րաղպէթ պը-
քըն , պըէիթիէ պը հա՛պլինըն · ժը խօտէ պը թըռսըն ·
ժը փատիշահուա հիւրմէթ պըքըն ։
18 Խըզմէթքեարան պը թէմամ թըռսան ժը էֆէնտիէդ'-
խօռա միւթի՛հ պըպըն · թա՛նէ ժը դ'անճանուա ու ժը
19 միւլայիմանուա նա՛, լէ ժը թէրսանուա ժի ։ Զիրա ինա-
յէթ ուիա ա՛ քօ , եէքէ կավա քօ լը նա՛հաք ճիտա
էզիէթ տըքըշինա՛ , ժը խօտէռա տաիր ժը պօյ զամիրէ ,
20 ժը դ'աայվէթանուա թէհամիւլ պըքա՛ · Զիրա չը՞ մէտհէ

ո՛ տըպա՛յ , էրքը պը դապահաթ քըրընէ պէնա՛ քու-
թանտըն , համա էրքը պը դանճիթի քըրընէ , էզիէթ
պըքշինըն , ու սապը պըքըն ․ ուխա լը պա՛ր խօտէ ի-
21 նայէթ քի ա՛ ։ Ջիրա հուն ժը պօյ ուխա տավէթ պու-
նա՛ , քօ խսա ժի ժը պօյ ո՛ էզիէթ քշանտ , ու ժը ռուա
22 իպրէթ հըշթ , քօ լը բէյ ռէչա ուի պը ջուն ։ Քօ աւ
կիւնէ նա՛ քըր , ու լը տա՛վէ ուխտա հիլէ քի նա՛ հա-
23 թը տիթըն ։ Քօ աւ տըհաթը պու սէրհա՛վտա՛ ու լը
տէլա ուի աւ սէրհա՛վտա՛ նա՛ տըքըր , էզիէթ տը քշանտ
թէհտիտ նա՛ տըքըր ․ համա աւ խօ ոդա պը հաք ժը
24 չէրաաթ տիթօղուա թէսլիմ տըքըրը պու ։ Քօ կիւնէէդ-
մա՛ պը ճէսէտէ խօ լը սէր տարա խաչէ հա՛լանտ , քօ
ա՛մ ժը կիւնէան խէլաս պըպըն , ու ժը պօյ սատաքա-
թէ ա՛մ պը ժին , քօ պը պըինէ ուի ա՛մ չիֆա պուն ։
25 Ջիրա հուն ոդա ռէյա խօ շաշ քըրօղ պըղընան պուն ,
համա անվա ժը Շըվան ու նադըրէ ճանէ խօ հուն վէ-
կէռիան ։

ՄԷՐ 3

1 Վուսան ժի ժընան , ժը մէրէ խօռուա իթաաթ պըքըն ․
համա քօ էրքը հընըքան ժը սէօղէռւա ինան նա՛ քըն , պը
2 տէսթէ հարաքէթէ ժընան պէ քէլամ դաղանճպըն ։ Պը
3 թըռուս փաք կէչինմէէ ո՛ պը տիթընէ ։ Ու զինէթէ
ուան՞ ժը տա՛րվ՛ նա՛ պա՛ , պը հիւնայինէ փօռուան ու
պը զիւֆէ պէռուան , եախօտ տըլա ճըլան պը ոըկըթընէ ․
4 Լէ մա՛ռուվէ տըզիդա տըլէ , պը պէ ֆէսատ , եավաշ
ու մահճուպ խա՛մալանտընէ բուհէ պըրա պըպա՛ , քօ լը
5 պա՛ր խօտէ փըռ դըյմէթլի ա՛ ։ Ջիրա լը զէմանէ դա-
տիմանտա ժը խօտէռուա ումուտ քըրօղ ազիզ ժընան ժի
ժը մէրէ խօռուա պը իթաաթ քըրընէ , աւ խօ ահվա
6 տը խա՛մալանտը պուն ։ Զավլան քօ Սարա ժը Իպրահիմ-
ռուա իթաաթ պու , ու աուի էֆէնտի կազի տըքըր ,
քօ հուն խայը ամէլ պը չըղուլանտընէ ու ժը թըռուս
քի պը նա՛ թըռսինէ , էվլատէ ուի տըպըն ։

7 Վուսան ժի մէրան , պը ուանռա պը աքըլանէ սա֊
քին պըն , ոդա ֆըրաֆէ զայիֆ՝ ժը ժընանռա իքրամ
պըքըն , չըմա քօ ժը ինայէթէ հայաթէռա միրաստա֊
չըն , քօ ժը նըմէճէ ռա մանի նա̆ պա̆ ։
8 Ախըր քէլամ հուն հէմի ժի լը սէր եէք ֆըքըրտա պը
պըն · հէմտէրտ , պըրէան հա̆պանտօղ , մէրհամէթլի ու
9 ալչաղ կէօնիւլի պըպըն ։ Ժը տէլա գէմանիթիէ գէմա֊
նիթի էտա մա̆՚ քըն , եա ժը տէլա սէրհա̆լտան սէրհա̆լ֊
տա̆ · լաքին զըտէ ուխա , խայր տուա պը խօյնըն · չըմա
քօ ժը պօյ ուխա հուն տալէթ պունա̆ , քօ ժը պէրա֊
10 քէթուա վարիս պըպըն ։ Ջիրա աւ քօ էօմր տը հա̆պինա̆
ու ռօյաղ տանճան պը պինա̆ , զըմանէ խօ պըրա ժը քէօ֊
թիթիէ պըրտա̆ սա̆քընանտըն , ու լէվա խօ ժը հիլէ խա֊
11 պէրտանէ ։ Ժը քէօթիլթիէ պըրա չունտա պը սա̆քընա̆ ·
ու տանճիթի պըրա պը չըղուլա̆ , սէլամէթ արամիչ պը֊
12 քա̆ , ու լը տու ուի պըջօ ։ Ջիրա ջահվէդ խօտէ լը սէր
սատըղանա̆ , ու կօյա ուի լը նըմէճէ ուանռա համա
13 խօտէ լը տարչի չա̆ռ քըրօղան ա̆ ։ Հէմ էրքը հուն՝ ժը
տանճ պուն դըշդանռա ույմիչ պըպըն , ժը ռա գէմա֊
14 նի քըրօղ քի՞ա̆ ։ Լաքին էրքը ճը պօյ սատաքաթէ հուն
էզիյէթ ժի պըքշինըն , խօշիա̆ ժը ռա , ու ժը թըռ֊
15 սէ ուան մա̆ թըռսըն · ու շաշ մա̆ պըն ։ Լաքին Րապպ
խօտէ լը տըլէ խօտա աղիզ պըքըն · ու տայիմա հազըր
պըպըն , պը մահճուպիթիէ ու պըթըռս ճէվապ տայի֊
նէ ժը հէմիանռա , քօ սէպէպէ ումուտէ ո՛ ժը ո՛
16 փըռս տըքըն ։ Ու տանճ հարաքէթէ ո՛ պըպա̆ · հաթա
քօ ո՛ օդա ֆէնաքեարան լը չը̂ դըշդտա զէմմ տըքըն
լը իսատա տանճ հարաքէթէ ո ֆասլ քըրօղան չէրմ պը֊
17 քըն ։ Ջիրա հէնի տանճ ա̆ խայր ամէլ պը քըրընէ էզիյ֊
էթ քշանտըն , էրքը մէրամէ խօտէ աւ պըպա̆ , ու նա̆
18 պը քէօթիթի քըրընէ էզիյէթ քշանտըն ։ Ջըմա քօ
իսա ժի ժը պօյ կիւնէյան եէք ճար էլէմ քշանտ , Մա֊
տըֆ լը ուղուրա նա̆հաքան , քօ մա̆ ժը խօտէռա նէզ
պըքա̆ , քօ ֆարաղա պը ճէսէդ մըր , համա պը րուհ

19 կանի մ՝ ։ Քօ պը աուխ · լը մահպուստա լը զէմանէ գ̇ա֊
տխմանտա ա՛սի պուն ժը րուհանուա ժի չու վաղ քըր ։
20 Աւ զէման քօ սապրա խօտէ պէքլէմիշ տըքըրը պու ,
լը ռօյէ նուհէ կավա քօ կէմի չէ պու , քօ լը ուխտա
21 հընտըք , եանի հաշտ ճան ժը ավէ խէլաս պուն ։ Քօ
մա ժի օդա աւ թէմսիլէ անվա թահվիլ խէլաս տըքա
պը շուշտընա ճէսէտէ նա , լէ պը թագրիրա զամիրէ
22 գ̇անճ ժը խօտէուա պը ղ̇ըյամէ իսա էլ մէսիհէ ։ Քօ
աւ , լը աղխմանտա չու , լը ալխէ սաղէ խօտէտա մ՝ ,
ու մէլէքան հէմ հխւքմէթան ու գ̇ուվէթան , ժէուա
թապի տը պըն ։

ՍԷՐ 4

1 Նուա իսա քօ ժը պօյ մա էլէման քշանտ պը ճէսէ֊
տէ , հուն ժի պը աւ նիյէթէ չէքէ խօ լը սէր խօ պը
կըրըն · զիրա լը ճէսէտտա էլէմ քշանտօղ ժը կխնէան
2 Փէրաղէթ քըրի մ՝ ։ Քօ հէնի նա պը օդա արզուէ մա֊
ռուվան , լէ օդա մէրամէ խօտէ չը գ̇աս ոխթ քօ եա֊
3 շամիշ պըպա , լը ճէսէտէտա մ՝ ։ Զիրա պաս մ՝ ժը մառուա
աւ գ̇աս ոխթ քօ մա էօմրէ խօ պըհուրթ , լը ուան֊
տա քօ մէրամէ թայիֆան մա իճրա քըր · ու պը էտէպ֊
սըզխթխան , պը քօթի արզուան , լը հէրաքէթէ չէ֊
րապտա , պը զէվգ̇ան , պը սէրխօշխթխան , պը նահագ̇
4 փութփէրէսխթխան , ամ չուն ։ Ու լը դըշդէ հանտա
թաճխւպ տըքըն , քօ հուն լը աւ փըռ էտէպսըզխթխտա
5 պը ուանուա նա չուն , ու քխւֆր տըքըն ։ Ուան քօ
ճէվապ տէ պըտըն ժը ուխուա , քօ հազըր մ՝ հխւքմ
6 քըրընէ կանխան ու մըրխան ։ Զիրա ժը պօյ ուխա ժը
մըրխանուա ՝ժի ինճիլ հաթը վա՛ղ պուն , քօ լը կօրա
մառուվան պը ճէսէտէ պէնա հխւքմ պուն , համա լը
կօրա խօտէ կանի պըպըն պը րուհ ։
7 Լաքին ախըրէ հար դըշդ նէզ պուա , նուա պը թա֊
8 մագ̇լ պըն ու լը նըմիճտա , հէշար պը սաքընըն ։ Ու ժը

հա՜ր դըշդան ավուլ պը հա՜վլուտու ժը տըլ մուհապէթէ
ո՛ պըպա՜, զիրա մուհապէթ փուխթիէ կիւնէան տը
9 նըխէֆա՜ ։ Ժը հա՜վուտուուա միւսաֆիր հա՜պանտըն նը-
10 շան պըտըն պէ կազընան քըրընէ ։ Հա՜ր եէքէ լը կօրա
ու պախշիշան քօ հուն սա՜նտըն, ոդ՛ա դ՛անճ իտարէ
ճիան տիւըլա տխւըլա խնայէթէ Խօտէ, աուխ ժը հա՜-
11 վուտուուա լը խճրա քըրընտա պը պըն ։ Էրքը եէքէ
խապէր տըտա՜, ոդա Քէլամուլահէ պըրա խապէր պըտա՜,
Էրքը եէքէ խըզմէթ տըքա՜ ոդա քօ ժը դ՛ուվվէթէ խնայէ-
թէ Խօտէ պըրա պըքա՜, քօ լը հա՜ր դըշդա Խօտէ պը
իզզէթ պա՜ պը ամէսթէ Իսա էլ Մէսիհէ, քօ ժը ուխուա
իզզէթ ու դ՛ուտրէթ մախսուսա՜, էպէտ ըլ էպէտ.
ամին ։

12 Էյ տա՜լալիան, ժը պօյ իմթիհանէ ո՛ պուն ժը հէտա-
րէթլի սըխլէթուա ժը ռուա ոդա աճայիպ վուդ՛ուհ քի
13 պուն, թաճիւպ մա՜ քըն ։ Լէ շազ պըն, չը դ՛աս քօ
հուն ժը աւէմէդ Իսաուա իշտադ՛ պունա՜, քօ լը ուխթա
աշխքեար պունէ իզզէթէ ուի ժի պը մէսրուր շազ պըն ։
14 Էրքը ժը պօյ նավէ Իսա հուն պէնա՜ սէրհա՜վտա՜պուն խօզի
ա՜ ժը ռուա. զիրա Ռուհա ճէլալ ու Խօտէ է լը սէր ռուա
մէսքեան տըքա՜. պըռուա ժը ալիէ ուան աւ քիւֆըր
15 տըպա՜ , լա՛քին ժը ալիէ ո՛ իզզէթ տըպա՜ ։ Նա՜ պա՜ քօ
ժը ո՛ եէքէ էզիյէթ պըքշինա՜ ոդա դ՛աթիլ, եա տըզ,
եա ֆէնաքեար, եա ոդա ժը դըշդէ պաշդ՛ախանուա
16 դ՛արըշմիշ պուօզ ։ Լաքին էրքը ոդա Խըրիսթիան էզիյ-
էթ տըքշինա՜, պըրա՛ շէրմ նա՜քա՜, իլլա ժը պօյ ուէ
17 խուսուսէ ժը Խօտէուա պըրա, շըքըր պըքա՜ ։ Զիրա
ուխթ ա՜ քօ հիւքմ ժը մալա Խօտէ տէսթ պըքա՜, ու էր-
քը ավուլ ժը մա՜ տէսթ տըքա՜. բաշէ ժը ինճիլէ Խօ-
18 տէուա իթաաթ նա՛ քըրօզան տէ չը՞ պըպա՜ ։ Ու էրքը
սատըդ՛ պը էզիյէթէ խէլաս տըպա՜, լէ ֆասըդ՛ ու կիւ-
19 նէքեարան լը քօ՞ տէ պէնա՜ տիթըն ։ Նուա ուան քօ
լը կօրա՛ մէրամէ Խօտէ էզիյէթ տըքշինըն, պը խայր
ամէլ շըղուլանտընէ ռուհա՛ խօ պըրա ժը ուխուա Թէս-
լիմ պըքըն, ոդա էմին Խալըդ՛էուա ։

ՍէՐ 5

1 Լը Նավ ոտա պուն մը երէցանուա լավա տըքըմ,
ամժի ոգա ուան պը երէց պունէ, ու մը էլէմէ խաաւա
շահիտ, ու հէմ մը աւ իզզէթուա քօ տէ աշիքեար
2 պըպա՛ իլհադ ըմ։ Ճէօլա խօտէ քօ լը Նավ ոտա ա՛, պը
ջէրինըն, ու աուի Նազար պըքըն, նա՛ պը ճէպը, լէ
պը իրատէթէ, նա՛ պը փիս գամաքեարիթիէ, լէ մը
3 ճան ու տըլէ։ Նա՛ լը սէր թէման պը հիւքմ քըրընէ,
4 լէ մը ճէօլէուա պը իպրէթ պունէ։ Ու ոխթա ըուհը
քըրընէ պաշ չըվանէ թաճէ պէ սօլմիշ ա ճէլալէ տէ
պըսթինըն։
5 վուսան մի հուն ճուվանան մը իխթիարանուա միւ-
թէհ պըպըն. ու հուն հէմիան մի մը հա՛վուտուուա
իթաաթ պըքըն, ու ալչաղ կէօնիւլիթիէ ոըկըրըն,
գիրա խօտէ մը քիպիրանուա գըտ տը սա՛քընա՛, համա
6 մը ալչազ կէօնիւլիանուա ինայէթ տըտա՛։ Նուա լը
պըն դուտըրէթլի տէսթէ խօտէ ալչաղ պըն, հաթա քօ
7 ո՛ լը ոխթտա պըլըտ պըքա՛։ Ու հէմի ղէմա խօ լը
սէր ուի պըխըն, գիրա աւ մը պօյ ո՛ ղամ տըքշինա՛։
8 Հէշար պըն, հայէ խօ լը ո՛ պա՛, գիրա խա՛սմա ո՛
Շէյդան ոգա գիրօղ ասլանէ տը կէուա՛, ու արամիշ
9 տըքա՛ քի՞ տէ պը պէլի՛նա՛։ Ու լը իմանտա գավի պը
սա՛քընանտընէ, մէուա գարշի պը սա՛քընըն, ու պըղա-
նըն քօ պըէէդ ո մի լը տընէտա աւ էլէման տըքշինըն։
10 Ու խօտէէ հա՛ր ինայէթէ քօ մա՛ մը էպէտի իզզէթ-
ուա տավէթ քըր պը տէսթէ իսա էլ Մէսիհէ հընըք
քի ոխթ մը բաշէ էզիյէթ քշանտընէ, աւ ո՛ թէքմիլ
պըքա՛, գավի պըքա՛, փէթ պըքա՛, ու պը թէմէլ պը-
11 քա՛։ Ժէուա համտ ու գուվէթ էպէտ ըլ էպէտ. ամին։
12 Պը տէսթէ էմին պրէ Սիղվիանոսէ չավան քօ թախ-
մին տըքըմ. մուխթար քի մը մը ոուա Նըվիսանտ, ու
պը շիրէթ ու շէհատէթ քըրընէ, էրըը ասահ ինայէ-

թէ խօտէ ուրա̆ , ըլ ուրտա քօ հուն դ̇այիմ սա̆քը-
13 նըն ։ Սըլավան տըքա̆ ժը ուա ըլ Բաբիլօնտա պուն
քիլիսաէ , քօ պը ուա պըժարթիա̆ ու գուաէ մըն
14 Մարգոս ժի ։ Սըլավան պըտըն ժը հա̆վըրուսուա պը
ռամիսա մուհապէթէ , սէլամէթ պը օ հէմիանուա , քօ
ըլ խսա էլ Մէսիհէտա նա̆ , ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԻՔԻՆՃԻ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ՊԵՏՐՈՍ

ՍԷՐ 1

1 Սըմհուն Պետրոս գ̇ուլ իսա էլ Մէսիհէ ու րէսուլ,
ժը ռուա քօ պը մա̆ուա ժը աւ գ̇ըյմէթլի իմանուա
կըհիշթըն , ժը սատագ̇աթէ խօտէ ու խէլասէ մա̆ իսա
2 էլ Մէսիհէ ։ Ինայէթ ու սէլամէթ լը սէր ո՛ փըռ պը-
պյա̆ , պը իլմէ խօտէ ու Րապպէ մա̆ Մէսիհէ ։
3 Ջավան քօ իլահի գ̇ուվէթէ ուի ժը մա̆ուա , ժը հա-
յաթուա ու ժը տինտարիթիուա մութալըգ̇ հա̆ր դըշ-
դան պախշ քըր , պը իզզէթ ու պը Ֆազիլէթէ , պը
4 տէսթէ իլմէ մա̆ տավէթ քըրօդէ ։ Քօ պը ուան ժը մա̆-
ուա ազիմ ու գ̇ըյմէթլի վատան հաթըն պախշ պուն ,
հաթա քօ պը տէսթէ ուան լը տընէտա պը քէօթի
արզու պուն ժը Ֆէսատէ պը ռէվանտընէ , ժը թապիա-
5 թէ իլահիուա իլհագ̇ան պըպըն ։ Ու հէման լը դըշդէ
հանտա թէքմիլ ճէհտ պը նշան տայընէ լը սէր իմանէ
6 խօ Ֆազիլէթ զամ պըքըն , Ու լը սէր Ֆազիլէթէ զա-
նըն , ու լը սէր զանընէ խօ զապթ քըրըն ու լը սէր
զապթ քըրընէ սապը , ու լը սէր սապրէ տինտարիթի ։
7 Ու լը սէր տինտարիթիէ , պըրէ հա̆պանտըն , ու լը սէր
8 պըրէ հա̆պանտընէ մուհապէթ ։ Ջիրա հա̆ր չըգ̇աս քօ
դըշդէ հանա լը սէր ո՛ դէնա̆ տիթըն ու փըռ տըպըն ,

Նաֆիլէ ու պէ մէյվէ նա՛քըն ո՛ լը Նավ Րապպէ մա՛
9 Իսա էլ Մէսիհէ զանընէ ։ Ջիրա լը պա քի քօ դըշդէ
հանա թուննա՛ ու գուրա՛ ու ժը տուրվա՛ նա՛ պինա՛ ,
քօ պիր քըրիա՛ ժը ավուլ կիւնէհդ խօ փաք պուն ։
10 Ժը պօյ ուիա՝ է՛յ պրէան , պախուսուս ճէհտ պըքըն
քօ տավէթէ խօ ու հաթը պըժարթընէ խօ գավի պը-
քըն ․ զիրա ուիա պը քըրընէ գաթ հուն տէ չաշ նա՛
11 պըն ։ Ջիրա պը թարզէ ժը ռուա քէթընէ լը էպէտի
փատիշահիթիէ Րապպէ մա՛ ու խէլասէ Իսա էլ Մէսի-
հէ պը զանիմէթէ տէ իհսան պըպա՛ ։
12 Ժը պօյ աուի դըշդէ հանա տաիմա լը պիրա ո՛ ա-
նինէ իհմալ տէ նա՛քըմ․ ֆարազա հուն զանըն ու լը
13 տօղրիթիէ հանա ժի մէօհքէմ պունա՛ ժի ։ Ու ռասթ
հասապ տըքըմ, հա՛ր չըգաս քօ լը ճէսէտէ հանտա մա՛ ,
14 լը պիրա ո՛ պը անինէ ո՛ հէշար պըքըմ ։ Ջիրա ա՛զ տը-
զանըմ քօ ա՛զ զուվա՛ տէ մէսքեանէ հան թէրք պըքըմ,
չավա՛ն քօ Րապպէ մա՛ Իսա էլ Մէսիհէ ժը մըռա աշի-
15 քեար քըր ։ Նուա տէ ճէհտ պըքըմ, քօ լը բաշէ մը-
րընէ մը ժի տաիմա դըշդէ հանա լը պիրա խօ անինէ
16 գատիր պըպըն ։ Ջիրա գուվէթ ու զուհուրա Րապպէ
մա՛ Իսա էլ Մէսիհէ , ժը տիւզմա՛ մասալանուա պը թա-
պի քըրընէ ժը ռուա մա՛ պէյան նա՛ քըր , լէ ազամէ-
թէ ուի պը չաւվէ խօ մա՛ պը տիթընէ ժը ռուա պէյան
17 քըր ։ Ջիրա աւ ժը Պավ Խօտէ իզզէթ ու ճէլալ պը
սա՛նտընէ ժէռա ժը ազիմուշշան ճէլալէ ավազ քի ահ-
վա հաթ , Գուռէ մըն տա՛լալի ուիա՛ , քօ ժէ ա՛զ
18 րազի պում ։ Ու ժը ազէւման հաթը ա՛նկէ հան ա՛մ
պըհիստըն քօ պը ուիռա թա՛վ լը սէր չիէ ազիզտա
19 պուն ։ Ու լը Նավ մա՛տա հէնի սահիհ քէլամէ փէյղէմ-
պէրիթի հէյա՛ , ու հուն գանճ տըքըն էրքը ժէռա կօ
պըտըն․ օդա լը ճիէ դահրիտա՛ ռօհնի տայօղ չըրէ-
քիռա , հաթա քօ ռօ ռօհնի պըպա՛ ու ըսթէրէ սըպէ
20 լը տըլէ ուտա պըզա՛ ։ Ջիրա ավուլ ուիա պըզանըն քօ
գաթ փէյղէմպէրիթիէ Քթէպէ աւ ժը խօ մա՛նէէ խօ

21 Թունեա՛ ։ Ջիրա պը իրատէթէ մըռուվ գալթ զէման քի
փեյղեմպերիթի նա՛ հաթ , լէ աղիղ մըռուվէդ խոտէ
ժը Բուհ էլ Գուտսէ պը հերաքէթ պունէ խապէր տան ։

ՍԻՐ 2

1 Ու լը գավմըա տա՛րա՛վ փեյղեմպերան ժի պուն ,
չավան քօ լը նավ ոտա ժի տա՛րա՛վ խօճայան տէ պը-
պըն քօ ուան տըզիդա հերձուածողութիւնէ հէլաքի-
թիէ տէ իճատ պըքըն , ու ուան քըռօղ խօտիէ պը
ինքեար քըրընէ , աւ լը սէր խօ զուվա՛ տէ հէլաքիթի
2 պինըն ։ Ու ժը էտէպըրզիթիէ ուանըա փըռան տէ
թապի պըպըն քօ ժը սէմէտէ ուան ռէյա տօղրիթիէ
3 տէ քիւֆր պա՛ ։ Ու պը թամաքեարիթիէ ո՛ պը տիւղ-
մէ սէօզան թիճարէթ տէ քէսպ պըքըն , քօ ղազէպէ
ուան ժը զուվա՛ հազըր պուա՛ լը տըրէնկ նա՛ դէվա՛ ,
ու հէլաքիթիէ ուան նա՛ հօնըժա՛ ։
4 Ջիրա էրքը խօտէ ժը մէլէքանըա գըյմիշ պու կավա
քօ կիւնէ քըրըն , ու պը դահրի զէնճիրան լը ճէհէն-
նէմըա ավէթ , ժը պօյ մուհաքէմէ պուն վէշարթ ուան ։
5 Ու ժը գատիմ տընէըա ժի գըյմիշ պու , ու լը սէր
տընէէ ֆասիգան թուֆան պը անիինէ , վազճիէ սատա-
6 գաթէ Նուհ պը հա՛շթ նուֆուսէ խէլաս քըր ։ Ու հէմ
պաժէրէդ Սոդոմ ու Գոմորէ խօլի պը վէկէռանտընէ
ու պը խարապ քըրընէ հիւքմ ու ղազէպ քըր , ժը ուէ
բէվա՛ ժը մըռուվէ ֆասիգանըա իպրէթ քըր ուան ։
7 Ու խէլաս քըր սատըգ Ղովտէ քօ պը պէ էտէպ կէ-
8 չինմէէ պինամուսան աւ թաճիղ պօ պու ։ Ջիրա աւ
մըռուվէ սատըգ լը նավ ուանտա պը սա՛քընանտընէ
ու պը ջահվ տիթընէ ու պը կօհ պըհիստընէ պը
պինամուս հարէքէթէ ուան ռօ պէ ռօ սատըգ ճանէ
9 ուի էզիյէթ տըքշանտ ։ Բապպ տը զանա՛ տինտարան
ժը թէճրիպէէ խէլաս քըրընէ ու նա՛հագան ժը պօյ
աղապէ լը ռօյա գըյամէ հըշտընէ ։

10 Պախուսուս ուան քօ պը մուրտար արզուէ ժը թէն֊
ուա թապի տըպըն, ու հիւքմէթէ դըշդ քի նա՛
հասապինըն․ աւ խօ պէկէնմիշ պուն ու պէ փէր֊
վանըն, նա՛ թըրուսըն ժը ճէլիլ մա՛ռուռվանըռա քիւֆր
11 քըրրընէ․ Կաւլա քօ մէլէքան լը դուտրէթտա ու լը
դուվվէթտա ժը ուան մըռ մա՛զըն ըն, լը սէր ուան
12 լը հուզուրա Րապպէ հիւքմէ քիւֆրէ նայինըն․ Լաքին
ուանան օդա պէ աքլ հայվանան քօ ժը ասլէ ժը
պօյ սէյտէ ու հէլաքէ պունա՛․ աւ դըշդան քօ նը֊
զանըն ժը ուանռա քիւֆր տըքըն, ու պը խարապի֊
13 թիէ խօ տէ խարապ պըպըն․ իւճրէթէ նահաքիթիէ
պը գապուլ քըրրընէ, քօ լը նավ ռօտա պուն սէֆաէ
զէվգ տը հասաապինըն․ լէքէ ու այպ ըն, կավլա քօ պը
ո՛ լը զիյաֆէթտա տը խուն պը հիլէէդ խօ զէվգ տա
14 ժօն․ Ժը զինաէ դըժի ու ժը կիւնէհէ չունտա նա՛
սա՛քընանտօղ ջահվէ ուան հէյա՛, ու տը խաբինըն
ուանան քօ պէ մէօհքէմըն․ ու ժը թամառա հին
պուն տըլէ ուան հէյա՛, ուան մալ՚ուն էվլատ ըն․
15 Ռէյա ռասթէ պը պա՛րտանէ չաշ պուն, ու լը ռէյա
դուռէ Բէօվրէան Բաղաամէտա կէռիան, քօ աւ
16 իւճրէթէ նահաքիթիէ հա՛պանտ․ Ու ժը պօյ պինա֊
մուսիթիէ խօ թէքթիր պու, չըմա քօ պէ զըման հայ֊
վան քի պը զըմանէ մա՛ռուռվան պը խապէրտանէ ժը
17 աքըլսըզիթիէ փէյղէմպէրռա մանի պու․ Ուանան պէ
ավ գանինա՛, ժը թուֆանէ հաւթը աժօթըն ավր ըն,
քօ տըւմանէ դահրիթիէ էպէտան ժը ուանռա հաւթիա՛
18 վէշարթըն․ Ջիրա ղայէթ մըռ դապարմիշ պուն սէօ֊
զան պը խապէրտանէ, պը արզուէ ճէսէտէ, պը էտէպ֊
սըզիթիէ, լը եանկըրշիթիտա կէռանտօղ հէժա նու
19 ռէվանտօղ քա՛սան տը խաբինըն․ Ժը ուանռա ազա֊
տիթի վատ տըքըն․ ու աւ խօ գուլա ֆէսատ ըն, զի֊
րա ժը չը քօ եէքէ եէնկմիշ տըպա՛, ժը աուիռա գուլ
20 ժի տըպա՛․ Ջիրա էրքը պը զանընէ Րապպ ու խէլասէ
մա՛ իսա էլ Մէսիհէ ժը մուրտարիթիէ տընէ բաշէ ռէ֊

վանտրընէ, տիսա մը աւ գըշգան պը եէնկմիշ պըպըն,
21 բաշէ ուան մը ավուլէ խարապ տըպա՛: Ջիրա մը ուան_
ւա փանճ պու, քօ փամ ւէ յա սատափամթէ նա՛ զա_
նըպանա չըփաս քօ պը զանինէ շունտա պը վէկէւան_
տընէ մը աւ թէնպինէ, քօ մը ուանւա համը թէս_
22 լիմ պուն: Ջիրա մը ուանւա ւասմ համ գըշգէ աւ
սահին մէսէլէ, Սա՛ լը փուլուպանտընէ խօ տը վէկէւա՛
ու համը շուշտըն տօնզուզ լը նավ հա՛րիէ տը վէզէլա՛:

ՍէՐ 3

1 Էյ տա՛լալիան, ուխա նուա մը ռուա համը նըմխ_
սանտըն իքինճի մէքմուպա՛, քօ պը մէքմուպէ հանա
խիւլիսանէ զինէ ա՛ տըարմ բաքըրըն, մը պօյ զիքը
2 քըրընէ, փօ մը ազիզ փէ յըէմպէրան փէշին համը խա_
պէր տան սէօզան, թէնպինէ ա մա՛, եանի ըէսուլեզ
3 Բապպ ու խէլաս քրօզէ պիրա խօ պինըն: Համա ավուլ
պըզանը պըն քօ լը ախըր զէմանտա, արսըզ մասփա_
բաճի քա՛սան տէ պէն, քօ ոզա արզուէ խօ տէ պը
4 ջուն: Ու տէ պէմըն. Լը քօ՞ա՛ վատէ համընէ ուխ,
զիրա չըփաս քօ պապայան լը խա՛վտա ջունա՛, հա՛ր
գըշգ վուսան տը սա՛քընըն մը իպթիտաէ մախլուգէ
5 բէվա՛: Ջիրա ուխա, պը իրատէթէ խօ նա՛զան տըպըն,
քօ ազխւմա՛նան մը փասխմ զէմանան պուն, ու տընէ,
մը ավ, ու պը ավան պը քէլամուլլահէ մէվճուտ պու:
6 Փօ պը սէմէտէ ուան տընէյէ ուէ զըմանէ լը թուֆան_
7 տա պը զարփ պունէ, մը ավէ հէլաք պու: Ու ազխւ_
ման ու տընէյէ նուային, պը աւ քէլամէ հըֆզ պունա՛,
համա լը շէրաաթէ ու լը ռօյա հէլաքէ մա՛ռուվէ ֆա_
8 սիգան մը պօյ ակըրէ համիա՛ վէշարթըն: Ու գըշգէ
հանա եէքէ նա՛զան նա՛ պըն, էյ տա՛լալիան, քօ լը պա
յօտէ եէք ռօ ոզա հազար սալա՛, ու հազար սալ
9 ոզա եէք ռօ ա՛: Բապպ վատա խօ լը սուր նա՛խա՛,
չավան քօ հընըքան լը սուր թախմին տըքըն, լէ մը

մա̆ռա սապր տըքա̆, չըմա քօ նախուազա̆ հէքէ վուն֊
10 տա պըպա̆, լէ քօ հէմիան թօպա պըքըն ։ Համա ռօյա
Րապպէ ոդա տըզ տէ պէ քօ լը ուէ չաղէ ազխումանան
պը կխուրխուլթիէ տէ պըհուրըն, ու գատան պը չէ֊
վուլթանտընէ տէ պը հա̆լըն, ու չը ամէլան քօ լը նավ
11 ուխտա դէնա̆ տիխթըն, տէ պը չէվուլթըն ։ Նուա էրքը
աւ հէմի դըշտան քօ տէ պը հա̆լըն, ժը ռուա չավան
մա̆ռուվան պուն ճախըղ ա̆, պը ազխըղ կէչընմէյէ ու պը
12 տխնտարխթիէ ։ Պը պէքլէմիշ քըրընէ ու պը հասրէթ
քշանտընէ ժը հաթընէ ռօյէ խօտէռա, լը աուխտա
քօ ազխումանան պը ակըր հաթ չէվուլթանտընէ տէ պը
հա̆լըն, ու զատան պը չէվուլթանտընէ տէ պը հա̆լըն ։
13 Համա լը կօրա վատա ուի ժը նու ազխումանանռա ու
ժը նու տընէռա ա̆մ պէքլէմիշ տըքըն ․ քօ լը ուանտա
սատագաթ սաքին ա̆ ։
14 Նուա է՛յ տա̆լալիան, ժը դըշտէ հանանռա պը պէք֊
լէմիշ քըրընէ ճէհտ պըքըն, քօ լը ուխտա պը սէլա֊
15 մէթէ, պէ լէքէ ու պէ գուսուր պէնա̆ տխթըն ։ Ու֊
սապրա Րապպէ մա̆ խէլաս հասապ պըքըն ․ չավան քօ
պրէյ մա̆ տա̆լալի Պօղոս ժի ժէռա հաթը տայըն լը
16 կօրա խըմէ, ժը ռուա Նըվխսանտ ։ Չավան քօ լը հա̆ր
մէքթուպտա լը սէր դըշտէ հանա խապէր տըտա̆, քօ
լը նավ ուանտա չէնտ սէօղա չէթըն անդըլէմիշ պուն
դէնա̆ սխթըն, քօ ուան ճահիլ նասան ու նա̆՛ մէօհ֊
քէման լը ալխէ խուար տը վէկէռխնըն, չավան քօ
17 պաշգա քըթէպան ժի ժը պօյ հէլաքէ խօ ։ Նուա հուն
է՛յ տա̆լալիան, վայա փէշխն պը զանըն սագըն պըն, քօ
նա̆ պա̆ պը խափանտընէ պխնամուսան պէնա̆ կըրթըն,
18 ժը գավխթիէ խօ պը դէմը ։ Լէ զէտա̆ պըն պը լինա֊
յէթ ու խըմէ Րապպ ու խէլաս քըրօղէ մա̆ խսա էլ
Մէսիհէ, ժը ուխռա հէմ ա̆նվա, հէմ հաթա լը ռօյա
էպէտխէ ժի համտ ․ Ամին ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱՎՈՒԼԻՆ

Է

ՌԻՍՈՒԼԷ ՀԱՆՆԱ

ՍէՌ 1

1 Ժը խուսուսա Քէլամէ Հայաթէ, քօ ժը իպթիտա
պու, քօ ժը էքէ ա̆մ պըհիստըն, աւ քօ մա̆ պը չաւ-
վէ խօ տին ժը աուիռա քօ մա̆ նազար քըր ու տէսթէ
2 մա̆ տէսթ քըրըն ։ Ու Հայաթ պէյան պու, ու ա̆մ
տին, ու շէհատէթ տըքըն, ու ժը ռուա նագ̇ըլ տըքըն
աւ էպէտի հայաթէ, քօ լը պա Պավ պու, ու ժը մա̆-
3 ուա պէյան պու ։ Ու քօ ա̆մ տին ու պըհիստըն ժը
ռուա նագ̇ըլ տըքըն, հաթա քօ իլհագ̇իթիէ ո՛ պը մա̆-
ուա պըրա̆, ու իլհագ̇իթիէ մա̆ ժի պը Պավ ու պը
4 Գուռէ ուի յիսա էլ Մէսիհէ ա̆ ։ Ու ուանան ա̆մ ժը ռուա
տընըվիսինըն հաթա քօ շազիթիէ ո՛ թէքմիլ պըրա̆ ։
5 Ու ուիա ա̆ աւ խապէր քօ ա̆մ ժէ պըհիսթըն ու ժը
ռուա նագ̇ըլ տըքըն, էրքը Ալլահ նուռ ա̆, ու լը ուիտա
6 գ̇աթ դահրի թուննա̆ ։ Էրքը ա̆մ պէժըն էրքը իլհագ̇ի-
թիէ մա̆ բէռա հէյա̆ ու լը դահրիտա պըքէռըն տա̆-
7 րէվ տը պէժըն ու տօղրիթիէ ա̆մ իճրա նաքըն ։ Լէ էր-
քը ա̆մ լը ռօհնիտա պըջըն չավան քօ ան լը ռօհնիտա
ա̆ պը հա̆վուսաու իլհագ̇իթիէ մա̆ տը պա̆ ու խոյնա
8 Գուռէ ուի մա̆ ժը հա̆ր կիւնէէ փաք տըքա̆ ։ Էրքը
ա̆մ պէժըն կիւնէէ մա̆ թուննա̆ ա̆մ խօ տը խափինըն

9 ու լը մա̆տա տօղրիլթի թուննա̆ ։ Էրքը ա̆մ կունէէ խօ
իգրար պըքըն , աւ էմին ու սատըգ ա̆ քօ , կունէ է մա̆
աւֆ պըքա̆ , ու մա̆ ժը հա̆ր նահագիլթիէ փաք պըքա̆ ։
10 Էրքը ա̆մ պէժըն քօ մա̆ կունէ քի նա̆ շըղուլինա̆ աուի
ա̆մ տա̆րէվլին տըքըն , ու քէլամէ ուի լը մա̆տա նըննա̆ ։

ՍԷՐ 2

1 Էյ գուռէդ բըջուքէ մըն , զըշտէ հա̆նա ժը ռուա տը
նըվիսինըմ քօ կունէ նա̆քըն , ու էրքը եէքէ կունէ
պըքա̆ · լը պա Պավ շէֆաաթճիէ մա հէյա̆ , եանի սա-
2 տըգ իսա էլ Մէսիհէ ։ Ու աւ քէֆարէթէ կունէյէդ
մա̆ ա̆ , ու նա̆ թա̆նէ է մա̆ , լէ է տընէ կըժք ժի ։
3 Ու պը ուիա ա̆մ տը զանըն էրքը ա̆մ աուի նաս քը-
4 րըն , էրքը թէնպիհէ ուի ա̆մ պըբէն ։ Աւ քօ տը պէ ,
էրքը ա̆զ ուի նաս քըրըմա̆ ու թէնպիհէ ուի նա̆ կըրա̆ ,
5 տա̆րէվլի ա̆ ու լը աուիտա տօղրիլթի թուննա̆ ։ Լաքին
աւ քօ խապէրէ ուի տըկըրա̆ , պըռա լը աուիտա
թէքմիլ ա̆ մուհապէթէ խօտէ պը ուիա ա̆մ նաս տըքըն
6 էրքը լը նավ ուիտանըն ։ Աւ քօ տը պէ էրքը ա̆զ լը
ուիտա սաքին տը պըմ , վուսան լազըմա̆ քօ պը ջա̆ ,
չավան քօ աւ ջու ։
7 Էյ տա̆լալիան , նա̆ քօ ժը ռուա թէնպիհ քի նաւ տը
նըվիսինըմ , լէ աւ թէնպիհ է քօ ժը գէմա̆ իպթիտատա
հուն ժէռա մալիք պուն · ու թէնպիհէ գէմա̆ աւ
8 սէօզ ա̆ քօ հուն ժը իպթիտայէ պըհիսթըն ։ Տիսա ժը
ռուա թէնպիհ քի նաւ տը նըվիսինըմ քօ աւ լը ուիտա
հէմ լը ռտա հա̆գ ա̆ , զիրա դահըրի տը պըհուրա̆ , ու
9 ռօհնիէ ռասթ ժը նուատա տը խույա̆ ։ Աւ քօ տը պէ
էրքը լը ռօհնիտա մա̆ , ու ժը պըրէյ խօ իքըրահ տըքա̆ ,
10 աւ հէժա լը տահըրիտա ա̆ ։ Աւ քօ պըրէյ խօ տը հա̆-
պինա̆ , լը ռօհնիտա սաքին տըպա̆ , ու լը ուիտա Ֆը-
11 թնէիլթի սէպէպ քի թուննա̆ ։ Համա աւ քօ ժը պըրէյ
խօ իքըրահ տըքա̆ , լը դահըրիտա ա̆ , ու լը դահըրիտա

տը ջօ , ու նըզանմ՜ քօ լը քօ տը ջօ , զիրա դահրի ջահ-
վէ ուի դուր քըրի մ՜ ։
12 ժը ռուա տը նըվխսինըմ. է՞յ գուռէդ մըն բըջուքան ,
չըմա քօ ժը պօյ նավէ ուի կլինէյ ո՛ ժը ռուա ավֆ
13 պում՜ ։ ժը ռուա տը նըվխսինըմ , է՞յ պավան . չըմա քօ
հուն աուի նաս քըրըն . քօ ժը իպլթիտա մ՜ , ժը ռուա
տը նըվխսինըմ , է՞յ ճուվանան , չըմա քօ հուն եարա-
14 մազէ եէնկմիշ քըրըն ։ ժը ռուա տը նըվխսինըմ , է՞յ զա-
ռուքան , չըմա քօ հուն Պավ նաս քըրըն , մը նըվխսանտ
ժը ռուա՝ է՞յ պավան , հուն նաս քըրըն աուի քօ ժը
իպլթիտա մ՜ , մը նըվխսանտ ժը ռուա՛ է՞յ ճուվանան ,
չըմա քօ հուն պը գուվէթըն , ու Փէլամուլլահէ լը
ոտա սաքին տը պմ՜ , ու եարամազէ հուն եէնկմիշ քը-
15 րըն ։ Մմ՜ հմ՜պինըն տընէ , ու չը քօ լը տընէտա մ՜ ,
16 Էրքը եէքէ տընէ տը հմ՜պինմ՛ լը հընտուռա ուիտա
մուհապէթէ Պավ Թուննմ՜ , զիրա հմ՜ր դըշդ քօ լը տը-
նէտա մ՜ , եանի չէհվէթէ ճէսէտէ ու արզուէ ջահվան
ու քիպլըրիթիէ էօմրէ , ժը Պավ նընմ՜ , լէ ժը տընէ մ՜ ։
17 Տընէ ժի տը պըհուրմ՜ , արզուէ ուի ժի , համա աւ քօ
մէրամէ խօտէ իճրա տըքմ՜ լը էպէտէ տէ պըմինմ՜ ։
18 Է՞յ զառուքան , ախըր զէման մ՜ . ու չավան քօ հուն
պըհիսթըն էրքը թէճալ տէ պէ , ժը նուատա փըռ թէճա-
լան հալթըն մ՜ , ժը ուէ մմ՜ տը զանըն քօ ախըր զէման մ՜ ։
19 ժը մմ՜ ռապուն հընըքան , համա ժը մմ՜ նմ՜ պուն ,
չըմա էրքը ժը մմ՜ պըպանա , պը մնռա տէ պը մանա ,
լէ ժը մմ՜ ռա պուն , քօ պէյան պըն , էրքը ռուսն ժը
20 մմ՜ նմ՛ պուն ։ Համա է ո՛ ժը Ազիզէ մէսհէ ո՛ հէյ մ՜ ,
21 ու հմ՜ր դըշդ տը զանըն ։ Մը նմ՛ նըվխսանտ ժը ռուա
քօ հուն տօղրիթիէ նըզանըն . լը քօ հուն աուի տը
զանըն , ու հէմ հէմի տմ՜րէվան ժը տօղրիթի է նընմ՜ ։
22 Տմ՜րէվին ք՞ի մ՜ , էրքը նա աւ քօ ինքեար տըքմ՜ քօ
Մէսիհ խսա նընմ՜ , թէճալ աւ մ՜ քօ Պավ ու Գուռ
23 ինքեար տըքմ՜ ։ Հմ՜ր քի քօ Գուռ ինքեար տըքմ՜ ժը
Պավլուա ժի մալիք նընմ՜ , Գուռէ իփըրար քըրօղ ժը Պավ-

24 ռա ժի մալիք մ՛ ։ Վուսանմ չըքօ հուն պըհիսթըն ժը
իպթիտաէ , պրա լը Նավ ուտա սաքին պըպ՛ , Էրքը
աւ չըքօ ժը իպթիտա մ՛ հուն պըհիսթըն լը Նավ ուտա
սաքին պըպ՛ , հուն ժի լը Գուռտա ու լը Պավտա տէ
25 սաքին պըպըն ։ Ու ուիա մ՛ աւ վատ , քօ մ՛ու ժը մ՛-
26 ռա վատ քըր , եանի էպէտի հայաթէ ։ Դըշդէ հանա
27 մը ժը ուա , ժը պօյ ո՛ չաշքըրօղան Նըվիսանտ ։ Ու աւ
մէսհ քօ հուն ժէ գ՛ապուլ քըրըն լը ուտա տը մինա ,
ու լազըմ Նընա քօ եէքէ ժը ուա չիրէթ պըքա , լէ
չավան քօ աւ մէսհ լը սէր հ՛ար դըշդան ժը ուա հին
տըքա , ու տօղրի ա՛ , ու տա՛րէվ Նընա , ու չավան քօ
աւ ժը ուա հին քըր , լը Նավ ուի պը սա՛քընըն ։
28 Ու անվա , էյ՛ զուռէդ մին բըչուքան , լը Նավ ուի-
տա պը սա՛քընըն , ու կավա քօ աուի պիյան պըպա՛ ,
սէրպէսթիթիէ մա պըպա՛ , ու լը օխթա հաթընէ ուի
29 ա՛մ պը շէրմ Նա պըն ։ Էրքը սաստըգ պունէ ուի տըզա-
Նըն , տըզանըն քօ , հա՛ր սատագաթ չըղուլօղ ժէ զա ա՛ ։

ՍԷՐ 3

1 Մէզա՛քըն Պավ չավան մուհապէթ ժը մ՛ռա իհսան
քըր քօ ա՛մ զուռէ Խօտէ պէնա կօթըն , ժը պօյ ուիա
տընէ մա Նաս Նաքա՛ , չըմա քօ աուի ժի Նաս Նա քըր ,
2 էյ՛ տա՛լալի ան անվա ա՛մ զուռէթ Խօտէ Նա՛ , ու հէժա
մալում Նընա քօ ա՛մ տէ չը պըպըն , լաքին ա՛մ տը զա-
Նըն քօ կավա աւ աշիքեար պըպա՛ , ըդա ուի տէ պը-
պըն , զիրա աուի ա՛մ տէ պըպինըն չավան քօ ա՛ ։
3 Ուէ հա՛ր քա՛ս քի ումուտէ հան լը ուիտա հէյա աւ
4 խօ փագըժ տըքա չավան քօ աւ փագըժ ա՛ ։ Հա՛ր քի
քօ կիւնէ տըշըղուլա՛ պինամուսիթի ժի տը քա՛ , ու
5 կիւնէ պինամուսիթի ա՛ ։ Ու հուն տը զանըն քօ աւ
ժը պօյ ուիա զուհուր քըր , քօ կիւնէէ մա հա՛լինա՛ ,
6 ու լը ուիտա կիւնէ թուննա՛ ։ Հա՛ր քի քօ լը ուիտա
տը սա՛քընա՛ կիւնէ Նա չըղուլա՛ , հա՛ր քի քօ կինէ

տը չըղուլա՛ , աուէ նա՛ տիա՛ , ու աուէ նաս նա՛ քըլրիա՛ ։
7 Էյ՛ գուռէգ մըն եէքէ ո նա՛ խավինա՛ ․ աւ քօ սա-
տափաժ տը չըղուլա՛ , սատըփ ա՛ , չավան քօ աւ սատըփ
8 ա՛ ։ Ու աւ քօ կինէ տը չըղուլա՛ ժը Ծէյդան ա՛ , զիրա
Ծէյդան ժը իպթիտայէ կինէ տը Ծըղուլա՛ ժը պօյ ուխա
Գուռէ խօտէ զուհր քըր , քօ ամէլէգ Ծէյդան խարապ
9 քըա՛ ։ Հա՛ր քի քօ ժը խօտէ զա ա՛ կինէ նա չըղուլա՛ ․
զիրա գօմէ ուի լը սուխտա տը մինա՛ ու նըքարա՛ ժի ․
10 զիրա ժը խօտէ զա ա՛ ։ Պը ուխա մալումըն գուռէգ
խօտէ ու գուռէթ Ծէյդանէ ։
Հա՛ր քի քօ սատափաժ նա չըղուլա՛ աւ ժը խօտէ
11 նըընա՛ ․ ու աւ ժի քօ պրէյ խօ նա հա՛պինա՛ ։ Զիրա
ուխա աւ խապէր ա՛ քօ հուն ժը իպթիտայէ պըրխս-
12 թըն , քօ ա՛մ հա՛վուտու պը հա՛պինըն ։ Նա ոգա կայէն
քօ ժը եարամազէ պու ու պրէյ խօ դուշթ ու չըմա
տուէ դուշթ , ժը պօյ աւ քօ ամէլէ ուէ եարամազ
13 պուն , ու ամէլէ պրէյ ուէ սատըփ ։ Էրքը տընէ ժը ո՛
14 էքրահ տը քա՛ թածիպ մա՛քըն , էյ՛ պրէան ։ Էմ տը
զանըն քօ ժը մըրընէ լը հայաթէ ա՛մ պըհուրին , չըմա
քօ ա՛մ պրէան տը հա՛պինըն , աւ քօ պրէյ խօ նա հա՛-
15 պինա՛ լը մըրընտա տը մինա՛ ։ Հա՛ր քի քօ ժը պրէյ խօ
էքրահ տըքա՛ , գ՛ախթուլ ա՛ , ու տը զանըն հա՛ր գ՛աթուլ
16 լը խօտա էպէտի հայաթի ուէ թունընա՛ ։ Պը ուխա ա՛մ
ֆէհմ քըրըն մուհապէթէ խսա ․ քօ աւ ճանէ խօ ժը պօյ
մա՛ տանի ․ կէրէք ա՛ քօ ա՛մ ժի ժը պօյ պրէյէգ խօ ճանէ
17 խօ տէյնըն ։ Համա քի քօ ժը մալէ տընէռա մալիք ա՛ ,
ու պրէյ խօ ժը դըշդ քիռա մահթաճ տըպինա՛ ու բահմէ
խօ ժը ուէ տըպու ա՛ , մուհապէթէ խօտէ չավան լը ուէ-
18 տա տը սա՛քընա՛ ։ Էյ՛ գուռէգ մըն բըջուքան , նա՛ պը
սէօզ ու պը զըման ա՛մ պը հա՛պինըն , լէ պը ամէլ ու
պը տօղըրլթիէ ։
19 Ու ժը ուխա ա՛մ տը զանըն քօ ա՛մ ժը տօղըրլթիէ նա՛ ,
ու լը հուզուրա ուխտա ա՛մ տըլէ խօ տէ բահաթ պը-
20 քըն ։ Զիրա էրքը տըլէ մա՛ , մա՛ թազիլ տըքըն , խօտէ

21 ժը տըլէ մա՛ մա՛ղըն ա՛, ու հա՛ր դըշդ տըղա՛նա՛ ։ Է՜յ
տա՛լալիա՛ն, էրքը տըլէ մա՛ թազիր նաքա՛, լը պա խօտէ
22 սէրպէսթիէ մա՛ հէյա՛ ։ Ու չր քօ ա՛մ տիլէկ պըքըն,
ժէ սըսթինըն, զիրա թէնպիհէ ուի ա՛մ տը բէն, ու
23 լը պա՛ր ուխտա դըշդէդ մաքպուլա՛ն տըքըն ։ Ու թէն-
պիհէ ուի ուխա ա՛, քօ ժընավէ Գուռէդ ուի խսա էլ
Մէսիհռա խմա՛ն պինըն, ու հա՛վլուտու պը հա՛պինըն,
24 Ջավա՛ն քօ ժը մա՛ռա թէնպիհ տա ։ Ու աւ քօ թէն-
պիհէ ուի տը բէ լը ուխսա տըմինա՛, ու աւ ժի լը
ուխատա, ու ժը ուխա ա՛մ տը զա՛նըն քօ աւ լը մա՛տա
տը մինա՛, եա՛նի ժը աւ Բուհէ քօ ժը մա՛ռա տա ։

ՍՆՐ 4

1 Է՜յ տա՛լալիա՛ն, ժը հա՛ր բուհռա պավլուր մա՛ քըն,
լէ բուհա՛ն պը ճէռըպինըն էրքը ժը խօտէնա՛, զիրա լը
2 տընէտա փըռ փէյղէմպէրէդ տա՛րէվին ռապունա՛ ։ Պը
ուխա տըքարըն նաւքըն բուհա խօտէ, հա՛ր բուհ քօ
խսա էլ Մէսիհէ պը ճէսէտէ հաթընէ իգրար տըքա՛, ժը
3 խօտէ ա՛ ։ Ու հա՛ր բուհ քօ խսա էլ Մէսիհէ պը ճէսէտէ
հաթընէ իգրար նա՛քա՛. աւ ժը խօտէ նընա՛. ու ուխա
բուհէ թէճալա՛, ժը պօյ էքէ քօ հուն պըհիսթըն տէ
4 պէ, ու ժը անվատա ժի լը տընէտա ա՛ ։ Հուն ժը խօ-
տէնա՛, է՜յ զուռէդ բըջուքա՛ն, ու հուն ուա՛ն եէնկ-
միշ քըրըն. զիրա աւէ քօ լը տտա ա՛, ժը աւէ քօ լը
5 տընէտա ա՛ մա՛ղըն ա՛ ։ Ուա՛ն ժը տընէնըն, ժը պօյ աւ
լը սէր տընէ խապէր տըտըն, ու տընէ ժը ուանռա
6 կօտարի տըքա՛ ։ Էմ ժը խօտէնա՛ աւ քօ խօտէ նաս
տըքա՛, ժը մա՛ռա կօտարի տըքա՛, աւ քօ ժը խօտէ
նընա՛, ժը մա՛ռա կօտարի նա քա՛, պը ուխա՛ ա՛մ նաս
տըքըն բուհէ տօղրիթիէ ու բուհէ խափխափօքէ ։
7 Է՜յ տա՛լալիա՛ն, ա՛մ հա՛վլուտու պը հա՛պինըն, զիրա
մուհապէթ ժը խօտէ ա՛, ու նաս տըքա՛ խօտէ, հա՛ր
8 քի քօ տը հա՛պինա՛ ժը խօտէ զա ա՛ ։ Աւ քօ նա հա՛-

պընա̆ , խօտէ նաս նաքա̆ , զըրա խօտէ մուհապէթ
9 ա̆ ։ Մուհապէթէ խօտէ ժը մա̆ռա պը ուըա պէյան
պու քօ խօտէ Գուռէ խօ եէքէ զայըն լը տընէ չըյանտ
10 քօ ա̆մ պը ուը պըժըն ։ Մուհապէթ լը ուըտա ա̆ քօ
նա ա̆մ խօտէ հա̆պանտըն , ըլլա քօ աւ մա̆ հա̆պանտ
ու Գուռէ խօ ժը պօյ քէֆարէթէ կըւնէէ մա̆ չըյանտ ։
11 Էյ՜ տա̆լըլըյան , էրքը խօտէ մա̆ աւհա հա̆պանտ ա̆մ ժը
12 կէրէք ա̆ քօ հա̆վուտու պը հա̆պընըն ։ Գաթ ուըթ քը
քա̆սէ խօտէ նա̆ տըթըա̆ , էրքը ա̆մ հա̆վուտու պը հա̆-
պընըն խօտէ լը նավ մա̆տա սաքըն տը պա̆ . ու մու-
13 հապէթէ ուը լը նավ մա̆տա թէքմըլ ա̆ ։ Պը ուըա ա̆մ
տը զանըն էրքը ա̆մ լը ուըտա սաքըն տը պըն , ու աւ
լը մա̆տա , քօ աւ ժը Րուհէ խօ տա ժը մա̆ռա ։
14 Ու մա̆ տը ու չէհատէթ տըքըն քօ Պավ Գուռէ խօ
15 չըյանտ ժը պօյ խէլաս պունէ տընէ ։ Քը քօ ըգրար
տըքա̆ էրքը Մէսըհ Գուռէ խօտէ ա̆ , խօտէ լը ուըտա
16 սաքըն տըպա̆ աւ ժը լը խօտէտա ։ Ու ա̆մ նաս քըրըն
ու պավուր քըրըն ժը աւ մուհապէթէ խօտէռա քօ լը
սէր մա̆ հէյա̆ . խօտէ մուհապէթ ա̆ , ու աւ քօ լը մու-
հապէթտա սաքըն տը պա̆ , լը խօտէտա սաքըն տը պա̆
17 ու խօտէ լը ուըտա ։ Մուհապէթ պը ուըա լը սէր մա̆
թէքմըլ տը պա̆ , հաթա քօ լը ռօյա մահշարէ սէրպէս-
թըթըէ մա̆ պըպա̆ , զըրա աւ չավան քօ ա̆ , ա̆մ ժը լը
18 տընէտա վուսանըն ։ Լը մուհապէթտա թըռս թուննա̆ ,
լէ թէքմըլ մուհապէթ թըռսէ պէրթարաֆ տըքա̆ ,
զըրա ազապէ թըռսէ հէյա̆ ու աւ քօ տը թըռսա̆ , լը
19 մուհապէթտա թէքմըլ նընա̆ ։ Էմ աւը տը հա̆պընըն
20 չըմա քօ ավուլ աւ մա̆ հա̆պանտ ։ Էրքը եէքէ պէժա̆
քօ , ա̆զ խօտէ տըհա̆պընըմ ու ժը պըէյ խօ ըքըրահ պը
քա̆ , աւ տա̆րէվըը ա̆ , զըրա աւ քօ պըէյ խօ տը պէնա̆
նա հա̆պընա̆ , խօտէ քօ նա պընա̆ չա՞վան տը քեարը
21 հա̆պանտըն ։ Ու ժը ուը թէնպէհէ հան ժը մա̆ռա հէյա̆
էրքը աւ քօ խօտէ տը հա̆պընա̆ , պըէյ խօ ժը տը
հա̆պընա̆ ։

ՍԷՐ 5

1 Հէր քի իման տինը քօ Իսա Մէսիհ ե, ժը Խօ-
տէ զա ե, ու հէր քի քօ զայօղ տը հէպինե ժէ հա-
2 թը զայըն ժի տը հէպինե : Պը ուի եմ նաս տըքըն քօ
էվլատէդ Խօտէ եմ տը հէպինըն կավա քօ եմ Խօտէ
3 պը հէպինըն ու թէնպիհէ ու պըկըըն : Չիրա մուհա-
պէթէ Խօտէ ուիա ե քօ եմ թէնպիհէ ուի պը բէն ու
4 թէնպիհէ ուի կըան դըշդ քի նըընը : Չիրա աւ հէմի
քօ ժը Խօտէ զա ե տընէ եէնկմիշ տըքե, ու ուիա ե
եէնկմիշ պուն քօ տընէ եէնկմիշ տըքե եանի իմանէ մե :
5 Ու քի ե քօ տընէ եէնկմիշ տըքե, էրքը նա աւ քօ
իման դինե քօ Իսա Գուռէ Խօտէ ե :
6 Ուիա ե քօ հաթ պը աւ ու պը խույն, եանի Իսա
էլ Մէսիհ նա թենէ պը աւ, լէ պը աւ ու պը խույն ու
շէհատէթ քըող Ռուհ ե, չիրա Ռուհ տօղրիթի ե :
7 Ու լը ազխումանտաս սըսէնե շէհատէթ քըող եանի Պավ
8 Քէլամ ու Ազիզ Ռուհ ու աւ սըսէյան ժի եէք ըն : Ու
լը արտէտա շէհատէթ քըողան սըսէնե, եանի Ռուհ
9 ու աւ ու խույն · ու սըսէյան եէք դըշդըն : Էրքը եմ
շէհատէթիէ մեռուվան փեպուլ տըքըն շէհատէթիէ
Խօտէ հէնի մեզըն ե · չիրա շէհատէթիէ Խօտէ ուիե
10 ե, քօ ժը պօյ Գուռէ խօ շէհատէթ քըր : Ու քօ ժը
Գուռէ Խօտէռա իման դինե, շէհատէթի լը խօտա հէ-
յե, աւ քօ ժը Խօտէռա իման նայընե, աուի տեվ-
րէվլին տըքե · չիրա պավէր նա քե ժը աւ շէհատէ-
թիռա քօ Խօտէ ժը պօյ Գուռէ խօ շէհատէթ քըր :
11 Ու շէհատէթ ուիա ե քօ Խօտէ ժը մեռա էպէտի էօ-
մըր իհսան քըր · ու հայաթէ հան լը Գուռէ ուիտա ե :
12 Ժը Գուռռա մալիք պուօղ ժը հայաթռա մալիք ե ·
ժը Գուռէ Խօտէռա մալիք նե պուն, ժը հայաթռա ժի
մալիք նընե :
13 Դըշդէ հան տը նըվիսինըմ քօ պը զանըն հուն էպէ-

տի հայաթէ ո հէյա՛ քօ ժը նավէ Գուռւէ խօտէուա իմա՛ն
14 դ·ինըն ։ Ու ան սէրպէսթիւ մա՛ քօ լը. պա ուլի հէյա՛
ուլա ա՛ , հա՛ր դըշդ· քօ ա՛մ տիլէկ պըքըն լը կօրա
15 մէրամէ ուլի ժը մա՛ուա տը պըհէ ։ Ու էր.քը ա՛մ պը զա՛֊
նըն քօ ժը մա՛ուա տը պըհէ , չը քօ ա՛մ տիլէկ պըքըն ,
էր.քը վուսանա՛ ա՛մ զանըն քօ տիլէկէ լօ տըսթինըն քօ
ժէ տիլէկ տըքըն ։
16 Էրքը ևէքէ պը պինա՛ քօ պըէյ ուլի կլւնէ քի քըր
նա լը կօրա մըրընէ , պրա րէճա պըքա՛ , ու խօտէ ժէուա
էօմր տէ պը տա՛ ժը լը կօրա մըրընէ կլւնէ նա՛ քրօղուա ,
կլւնէ հէյա՛ քօ լը կօրա մըրընէ ա՛ , նա պէմ քօ ժը
17 պօյ ուլի րէճա պըքա՛ ։ Հա՛ր նահադիթի կլւնէ ա՛ , ու
կլւնէ հէյա՛ քօ լը կօրա մըրընէ նընա՛ ։
18 Էմ տըզանըն հա՛ր քի քօ ժը խօտէ զա ա՛ կլւնէ նա
չըղուլա՛ , լէ ան քօ ժը խօտէ զա ա՛ ան լը լօ մէղա՛
19 տըքա՛ , ու եարամազ ժէուա նէղ նա պա՛ ։ Տը զանըն քօ
ա՛մ ժը խօտէնա՛ , ու տընէ հէմի լը եարամազտա ա՛ ։
20 Ու ա՛մ տը զանըն քօ Գուռւէ խօտէ հաթ ու ժը մա՛ուա
ադլ տա քօ ա՛մ տօղրիթիէ պը զանըն ու լը նավլ ան
տօղրիթիէ տա նա՛ , լը Գուռւէ ուլտա խա էլ Մէսիհ֊
21 տա նա՛ , ուլա ա՛ հադ խօտէ ու էպէտի հայաթ ։ Էյ դու֊
ւէդ մըն բըշուդան , հուն լօ ժը փութան պը բէն ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԻՔԻՆՃԻ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ՀԱՆՆԱ

1 Ժը երէցէ ժը հաթը պըժարթըն խաթունա, ու
ժը գուռէդ ուխուա՝ քօ ա՛զ պը ռասթիէ տը հա՛պի-
նըմ՝ ու նա թա՛նէ ա՛զ, լէ աւ հէմի ժի քօ ռասթիէ
2 նաս տըքըն: Ժը պօյ աւ տօղրիթիէ քօ լը մա՛տա տը
3 մին , ու էպէտի պը մա՛ռա տէ պը մինա՛: Ինայէթ մէր-
համէթ, սէլամէթ ժը Պավ Խօտէ ու ժը Րապպ Իսա էլ
Մէսիհէ ժը Գուռէ Պավ պը տուա պըրպա՛ պը ռասթիէ
ու պը մուհապէթէ:
4 Էզ փըռ շաղ պում քօ ժը գուռէդ տա մը տիթ քօ
պը տօղրիթիէ տըչուն լը կօրա ուի թէնպիհէ քօ ա՛մ
5 ժը Պավ սա՛նտըն: Ու նուա ժը տա րէճա տըքըմ էյ՛
խաթուն, նա քօ օդա թէնպիհ քի նու ժը տառա տը
նըվիսէնըմ, լէ աւ քօ ժը իպթիտաէ մա՛ հա՛պու, քօ
6 ա՛մ հա՛վուտու պը հա՛պինըն: Ու մուհապէթ ուխա ա՛
քօ լը կօրա թէնպիհէ ուի ա՛մ պըչուն, ու թէնպիհ
ուխա ա՛ քօ չավա՛ն ժը իպթիտաէ հուն պըհիսթըն լը
7 կօրա ուի պըչուն: Ջիրա փըռ շաշ քըրօղա՛ն ռապուն լը
տընէ ուա՛ն քօ Իսա էլ Մէսիհէ լը ճէսէտտա հաթ
իգրարնա քըն, վուսա՛ն ճէքէ շաշ քըրօղ ու Դէճալ ա՛:
8 Հուն լը խօ մէզի՛քըն, քօ խապըրթանտընէ մա՛ զայ
9 նա՛ պա՛, լէ քօ թէմամ իւճրէթ ա՛մ պըսթինըն: Հա՛ր քի
քօ դապհաթ տըքա՛ ու լը թալիմէ Իսատա նա սա՛քընա՛
ժը առուխուա Խօտէ թունա՛ աւ քօ լը թալիմէ Իսատա
տը սա՛քընա՛ ժը առուխուա Պավ ժի հէյա՛ ու Գուռ ժի:

10 Ու էրքը եէքէ ժը ուա պէ ու թալիմէ հան նէյնմ
աուի լը մալա լխօ գապուլ մնքըն ու ժէուա սըլավան
11 մնտըն։ Ջիրա քի քօ ժէուա սըլավան տըտմ ժը եարա-
մաղ ամէլէ ուխուա իլհաւ տըպմ ։
12 Փըռ դըշդէ մըն հնպու ժը ուա նըվխամնտընէ ,
լաքին մը նմ խօստ պը քեադըտ ու պը միւրէքէպէ
նըվխամնտըն գիրա ումուտէ մըն հէյմ քօ ժը ուա պէմ
ու տմվ պը տմվ պը պէժըմ հաթա քօ շաղիթիէ մն
13 թէքմիլ պըպմ ։ Սըլավան տըքըն ժը դաուա հաթը պը-
ժարթըն գուռէդ խուշգա դա ։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԻՒՉԻՒՆՃԻ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ՀԱՆՆԱ

1 Ժը երէյէ ժը Գայիոս տմ̆ըլալիռա , աւ քօ պը ռաս-
2 թիէ ա̆ղ տը հա̆պինըմ։ Էյ տա̆ըլալի՝ ա̆ղ տուվա տըքըմ
քօ դու լը հա̆ր դըշդ տա պէրխօրտար պը պի ու սաղ
պը պի չավան քօ ճանէ դա ժի պէրխօրտար տը պա̆։
3 Ջիրա ա̆ղ փըռ շաղ պուժա̆ կավա քօ չէնտ պըրէան
հաթըն ու ժը պօյ ռասթիէ դա շէհատէթ քըրըն չավան
4 դու պը ռասթիէ տը ջույ։ Ծը ուխա փըռ շաղիթիէ
մըն թունեա̆ կավա քօ տը պըհէմ քօ դուռէդ մըն պը
5 ռասթիէ տը ջուն։ Էյ̆ տա̆ըլալի դու պը էմինյէթիէ տը
քի , չը քօ տը քի ժը պըրէանռա ու ժը եապանճիանռա ,
6 Փօ ուան լը պա̆ր քիլիսայէ ժը պօյ մուհապէթէ դա
շէհատէթ քըրըն , քօ ուան էրքը ժը խօտէռա լայիգ̇անէ
7 լը ռէ տէյնի գ̇անճ տէ պըքի։ Ջիրա ժը պօյ Նավէ խօտէ
8 ռապուն ու ժը Թայիֆան դըշդ քի նասթինըն։ Նուա
ահվա քա̆սան ժը մա̆ռա գ̇ապուլ քըրըն ֆարզա̆ հաթա
քօ լը տօղրիթիտա թա̆վ խապըթօղան ա̆մ պը պըն։
9 Ծը քիլիսառա մը նըվիսանտ համա Դիոտրէփէս, քօ
լը նավ ուանտա ավուլին պու տը խուազա̆, մա̆ գ̇ա-
10 պուլ նաքա̆։ Ծը պօյ ուխա էրքը պէմ շըղուլ քօ աւ
շըղուլի̆ տէ դիքը պըքըմ, շըմա քօ ժը մա̆ռա գ̇ար-
շի պը եարամազ սէօզան լաֆան տըքա̆ ու պը ուխա ժի
պը գ̇անաաթ նա̆ քըրընէ՝ աւ խօ պըրէան ժի գ̇ապուլնա
քա̆ ու ուան քօ գ̇ապուլ տըքըն նա հէլա̆, ու ժը քի-
11 լիսայէ ժի տա̆ր տըխա̆։ Էյ̆ տա̆ըլալի, ժը շէրըռա ույմիշ

մա՛ պա՛, լէ ժը խայրէւա խայր, չըղու-լօղ ժը խօտէ ա՛,
12 համա չէրր չըղուլօղ աւ խօտէ նա՛ տխա՛։ Ժը պօյ Դէ-
մէտրիոսէ հէմիան ժի չէհատէլթ տըքըն աւլ տօղրիլթի
ժի, ա՛մ ժի չէհատէլթ տըքըն ու հուն զանըն քօ չէհա-
տէլթիէ մա՛ ռասթ ա՛։
13 Փըռ դըչդէ մըն հա՛պու ժը նըվխանտուա, լաքին
նա լուսաղըմ քօ պը մուրէքէպէ ու պը գ՛ալէմէ նըվխան-
14 տըն։ Լաքին ումուտէ մըն հէյա՛ քօ լը նէզիտա դա պը
15 պինըմ. ու տա՛վ պը տա՛վ ա՛մ տէ խապէր պըտըն։ Ճը
դառա սէլամէթ պըպա՛, տօսթան ժը դառա սըլավան
տըքըն, ժը տօսթանուա էէքա էէք պը նա՛վան սըլա-
վան պը քա՛։

ՄԷՔԹՈՒՊԷ ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ՃՈՒՏԱ

1 Ճուտա գուլէ Իսա էլ Մէսիհէ ու պիրէյ Եագուպէ
ժը ուա քօ ժը Պավ Խօտէ հաթըն փագըժ պուն ու
ժը Իսա էլ Մէսիհէ հաթըն վէշարթըն ու տավէթ պուն ։
2 ժը ուա մէրհամէթ ու սէլամէթ ու մուհապէթ փըռ
պըպը՛ ։
3 Էյ՛ տա՛լալկյան՝ ժը տէրհագէ ալէսէվլի խէլասէ ժը
ուա նըվիսանտընէ հէմի ղայրէթէ մը լը սէր խօ սա՛ն-
տընէ մը ժը խօուա ֆարզ հասապ քըր նըվիսանտընէ ,
ու լավա քըրըընէ ժը պօյ աւ իմանէ հուն ճէհտ պըքըն
քօ ճար քի ժը աղիզանուա հաթը թէսլիմ պուն ։
4 Չիրա ժը հիւքմ ու ղաղէպէ հանուա ժը ավուլտա հա-
թը թային պուն հընըք ֆասըք քա՛սան պը տըզիգա լը
հընտաուռ քէթըն , քօ ուան ինայէթէ խօտէ մա՛ ժը
էտէպսըզիթիուա թէպտիլ տըքըն , ու թա՛նէ խօտի ու
5 Րապպէ մա՛ Իսա էլ Մէսիհէ ինքեար տըքըն ։ Նուա տը-
խուազըմ լը պիրա ա՛ անինէ ֆարազա ժը խօ հուն զա-
նըն ուխա էրքը խօտէ քօ գավմէ ժը տիյարէ Մըսըրէ
խէլաս քըր , բաշէ պէ իմանան տիսա հէլաք քըր ։
6 Ու աւ մէլէքան քօ ասլէ խօ հըֆզ նա՛ քըրըն , լէ մէս-
քանէ խօ թէրք քըրըն , պը էպէտի պէնտան լը պըն
գահրիթիտա վէշարթ ժը պօյ ռօյա մա՛զընէ մուհաքէ-
7 մէէ ։ Ջավան քօ Սոդոմ ու Գոմոր ու լը տօռա ուան
պուն պաժէրան , ուան քօ ոգա ուանան զինա քըրըն
լը տու կօվտաէ հէվալէ խօ պը Ջունտընէ լը պա՛ր մա՛

խպրէթ տը սձքընըն, աղապէ ակըրէ էպէտխէ պը
8 քշանտընէ։ վուսան ժի աւ խձվ տխթօղպը ճէսէտէ մուր֊
տար տըքըն. ժը հխուքմաթուա ասխ տըպըն ու ժը ճէլխլ
9 քձսանուա քխուֆր տըքըն։ Համա պաշ մէլէք Միխայէլ
կավա քօ ժը պօյ ճէսէտէ Մուսաէ միւճատէլէ տըքըր
դարշխ Շէյդանէ պը սձքընանտընէ, ճէսարէթ նձ քըր
հխուքմա քխուֆրէ լը սէր ուխ անխնէ, լէ կօ խօտէ դա
10 թէքտխր պըքձ։ Ուանան ժը աւ դըշդանուա քօ ֆէհմ
նա քըն քխուֆր տըքըն, լը աւ դըշդտանտա քօ ժը
ապէ ոդա պէ ադլ հայվանան տըղանըն լը ֆէսատէտա
11 տը ջուն։ վա՛յ ժը ուանուա, քօ լը ուէյա կայէնէտա
ջուն, ոդա շաշ պունէ Բաադամէ լը տու խուճրէթէ
պադտան, ու լը ասխթխէ կոլխտա հէլաք պուն։
12 Ուանան լը մուհապէթ զխյաֆէթէ ոտա լէքէնըն, պը ո՛
թձվ լը խուարըն ու վէխուարընտա կավա ուօնըշտընէ
պէ թըուս նէֆսա խօ տը ջէրխնըն, պէ ավ աւրան ժը
պայան հաթըն դավարանտըն, պէ մէյլէ տարան, պէ
մահսուլ, տու ճարան մըրխ, ժը դուրմա հաթը քշան֊
13 տըն։ Ագղուն տալղայէ պահրէ քօ այպա նէֆսէ խօ քձֆ
տըքըն, հաթը շաշ պուն ըսթէրան, քօ ժը պօյ ուան
հախժխձ վէշարթըն տխւմանէ դահրխէ էպէտխէ
14 Լը սէր ուանա փէյղէմպէրխթխ քըր Ենօք ժի, քօ ժը
Ադէմէ եէտխնճխ պու ու կօ, վահա Բապպ պը տահ
15 հազար աղխղէդ խօ հաթ։ Ժը հէմխանուա շէրաթ քը֊
ըընուա, ու ժը պօյ հէմխ ֆասըդան թէքտխր քըրընուա
ժը պօյ հէմխ ֆասխդ ամէլէդ ուան քօ քըրըն ու ժը
պօյ հէմխ սէրթ սէօղէդ ուան, քօ ֆասըդ կխւնէքեարան
16 դըտա ուխ խապէր տան։ Ուանան տուտուան քրօղ ու
ժը հալէ խօ կազընան քրօղ ըն, ուան քօ լը կօրա ար֊
զուէ խօ տը ջուն ու տձվէ ուան խապէրէդ քխպխրան
տը պէն, ու ժը պօյ քեարէ ուօյա մձուուվ տըքէնըն։
17 Լաքխն հուն էյ տձլալխան՝ պխրա խօ պխնըն աւ խա֊
պէրան քօ ըէսուլէդ Բապպէ մձ խաս էլ Մէսխհէ ժը
18 ավուլտա հաթը կօթըն։ Քօ ժը ոուա տը կօթըն էրքը

լը ախըր զէմանտա, մէսգարաճըլար տէ պըլըր, ուան
քօ լը կօրա ֆասըգ արզուէ խօ տէ պը ջուն:
19 Բուանան, աւ խօ պյըմիշ քըրօզան, նէֆսանի, Րուհէ
20 Թուննա պուն քէսան ըն: Լաքին հուն՝ էյ տայլալըան,
հուն խօ պը պինա քըրը՛նէ լը սէր զայէթ ագիզ խմանէ
21 ո՛, ու պը Րուհ էլ Գուտսէ պը նըմէճ քըրընէ: Հուն
խօ լը մուհաֆէթէ խօտէ հըֆզ պըքըն, ու ժը պօյ է-
պէտի հայաթէ ժը մէրհամէթէ Րապպէ մն իսա էլ
22 Մէսիհէուա պէքլէմիշ պըքըն: Ու պը Թաղիր քըրընէ
23 ժը հընըքանուա մէրհամէթ պըքըն: Ու հընըքան պը
Թըռս ազատ պըքըն, ժը ակըէ ուան պը գափմիշ քը-
ըընէ, ու ժը ճէսէտէ հաթը լէքէ պուն ժը գաֆթանէ
պիլէ իքըրահ պըքըն:
24 Ու ժը ուխուա քօ գատիր ա՛ ո՛ պէ լէքէ վէշարթընէ,
ու լը պայր իզզէթէ խօ պէ գուսուր պըտա սայքընան-
25 տըն պը շազիթլիէ. Ճը նէք խօտէ ժը խէլասէ մնուա,
պը տէսթէ Րապպէ մն իսա էլ Մէսիհէ իզզէթ ու ազա-
մէթ, գուտրէթ ու հիւքմէթ պըպա, հէմ նուա հէմ
լը էպէտըան, Ամին:

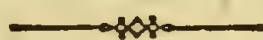
ՎԱՀԻ

Է

ՐԷՍՈՒԼԷ ՀԱՆՆԱ

ՈՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԻՆՃԻԼՋԻՅԷ

ՍՐ. 1

1 Վահիէ Իսա էլ Մէսիհէ ն · քօ աուի խօտէ ժէռա
տա քօ զուլմն պուն կէրէք պուն դըշդան ժը գուլէդ-
խօռա նիշան տըտան · ու մէլէքէ խօ պը շիյանտընէ պէ-
2 յան քըր ժը գուլէ խօ Հաննառա ։ Քօ աւ ժը քէ-
լամուլլահէռա ու ժը շէհատէթէ Իսա էլ Մէսիհէռա ,
ժը հէմի հալթը տիթըն դըշդանռա շէհատէթ քըր ։
3 Խօզի ժը ուխուա , քօ սէօզա փէյղէմպէրիթիէ հանա
տը խօյնա հէմ ժը կօտարի քըրօղանռա ու լը ուխտա
հալթը նըվիսանտըն պուն դըշդան ժը հըֆըզ քըրօղան-
ռա · զիրա օխտ նէզ ն ։
4 Ժը Հաննաէ ժը հաֆթ քլիսանռա քօ լը նաւ Ասիա-
տանն · Նիայէթ ու սէլամէթ ժը ռռա ժը աուի՝ քօ
ն , ու պու , ու տէ պէ · ու ժը աւ հաֆթ Ռուհան քօ
5 լը պէր թախթա ուինն ։ Ժը էմին շահիտէ Իսա էլ Մէ-
սիհէ քօ աւլուլ զաէ մըրիան ն , ու սէրէ փատիշա-
հէդ արտէ · ժը աուխռա , քօ մն հէպանա , ու մն
6 պը խույնա խօ ժը կլինէէդ մն շուշթ ։ Ու մն փա-

տիշահան ու իմամըն քըր ժը Խօտէուա ու ժը Պավէ
խօուա, ժը ուխուա համտ ու գ̇ուվվէթ ժը ապէտ էլ
էպէտ․ ամին։
7 Վահա պը ավրան դէ, ու հա՛ր չահվ աուի տէ պը
պինա՛, ու ուան քօ աուի պըխնտար քըրըն․ ու լը
սէր ուի տէ չին պըքըն հէմի էօմէթէ արտէ, պէլի․
8 ամին։ Էզ ըմ Ալֆա ու Օմէղա տը պէ Րապպ Խօտէ,
աւ քօ մէվճուտ ա՛, ու մէվճուտ պու, ու քօ տէ պէ,
աւ Գատիրը հէմիան ա՛։
9 Էզ Հաննա, քօ պըրէյ ո մա՛ ու լը սըխլէթ ու լը փա-
տիշահիթիէ ու լը սապրա Իսա էլ Մէսիհէ պը ռուա
թա՛վ ըլհատ ըմ ժը պօյ քէլամուլլահէ ու ժը պօյ շէ-
հատէթէ Իսա էլ Մէսիհէ լը Պատմոս հաթը կօթան
10 ատատա պուըմ։ Ու լը ռօյա կիրակէտա Րուհ լը սէր
մըն հաթ․ ու ժը բաշ խօտա աւաղ քի պըլընտ մը
11 պըհիսթ ոդա տա՛նկէ պօրու է․ քօ տը կօթ։ Զըքօ տը
պինի լը Նավ քթէպ քի պը Նըվիս, ու պը շէյինա՛ ժը
քիլիսանուա, քօ լը Նավ Եփեսոսէ ու Իզմիրէ ու Պեր-
գէմոնէ ու Թիւատիրէ ու Սարդիկէէ ու Փիլադէլ-
12 փիաէ ու լը Լաւօդիկիատա նա՛։ Ու ա՛զ վէկէռիամ,
աւ տա՛նկէ պը պինըմ քօ պը մըռա խապար տըտա․
ու կավա քօ վէկէռիամ, հաֆթ հապ շամտանէ զէռին
13 տիմ։ Լը օրթա շամտանիան ժը Գուռէ մա՛ռուվէռա
պէնկըշէմիշ պուն մա՛ռուվ քի քօ լը սէր լընկա ուի
տը կըհիշթ լիպաս քի օրկըրթի պու․ ու լը սէր սընկէ
14 խօ փըշթ քի զէռին կըրէտա։ Ու սէրէ ուի ու փօռա
ուի, ոդա հէրի սըփի ու ոդա պէրֆ, ու ջահվէդ ուի
15 ոդա ալէվէ ակըր։ Ու լընկա ուի ոդա թունճա խաս,
ոդա լը օճաղսա սօռ պուն պու, ու տա՛նկէ ուի ոդա
16 տա՛նկա փըռ ավան պու։ Ու լը տէսթէ ռասթէ ուխտա
հաֆթ հապ ըսթէրան հա՛պու, ու ժը տա՛վէ ուի հաթը
դուժ պուն տու տա՛վ շուր քի ռա տը պա, ու ջէհրէյ
ուի ոդա դաւ պու, քօ պը գ̇ուվվէթէ խօ փառըլէմիշ տը
17 պա՛։ Ու կավա քօ մը տի աուի, ոդա մըրի լը պա՛ր

ըընկա ուի քէթըմ, ու տէսթէ ռասթէ խօ լը սէր մըն
պըտաթինընէ կօ, Մա՛ թըռս, ա՛զ ըմ աւուլին ու բա-
18 չին ։ Ու ա՛զ սաղ ըմ, ու ա՛զ աւ ըմ քօ մըրըմ, ու վա-
հա ժը այէտ էլ էպէտէ սաղ ըմ․ ու ժը մըֆթահէդ-
19 մըրընէ ու ճէհէնէմէռա մալիք ըմ ։ Պը նըվիս հա՛ր չը-
քօ տը պինի, աւ քօ հէյա՛ ու աւ քօ բաշէ տէ պըդա՛ ։
20 Ղը տէսթէ ռասթէ մըտա հաթը տըիթըն սըրրա հաֆթ
ըսթէրան ու հաֆթ հապ չամտանէ զէռին․ հաֆթ ըս-
թէրան մէլէքէ հաֆթ քիլիսանա՛․ հաֆթ չամտանան
հաֆթ քիլիսանա՛ ։

ՍԵՐ 2

1 Ժը մէլէքէ քիլիսայէ Եփեսոսէա պը նըվիս․ հաֆթ
ըսթէրան լը տէսթէ ռասթէ խօ կըթօղ լը օրթա հաֆթ
2 չամտանէ զէռին կառանտօղ ահվա տը պէ ։ Ամէլէդ-
դա ու սապրէդ դա ա՛զ տըզանըմ․ հէմ ժը քօթիան-
ռա թէհամիւլ նըքէարի պըքի, հէմ դա ճէռըպանտ
ուան քօ տը պէն ա՛մ ըէսուլ ըն ու նընըն, ու դա տի
3 ուան քօ տա՛րէվինա՛ ։ Ու թէհամիւլէ դա պը հա՛պունէ
ժը պօյ նավէ մըն դա էղիյէթ քըշանտ ու դու սըսթ
4 նա՛ պույ ։ Ղաքին լը սէր դա կըլիքի մըն հէյա՛, չըմա
5 քօ դա մուհապէթէ խօ աւուլին հըշթ ։ Նուա պիրա
խօ պինա՛ քօ դու ժը քօ քէթիյ, ու թօպա պը-
քա՛, ու ամէլէդ խօ աւուլին պըքա՛, էրքը նա ա՛զ
զուվա՛ ժը դատա դէմ, ու չամտանէ դա ժը ճիտա
6 տէ պըլըպըթինըմ, էրքը թօպա նա՛քի ։ Ղաքին լը դա-
տա դըշդէ հան հէյա՛, ժը ամէլէդ Նիկողոսանռա
իքրահ տըքի, քօ ժը ուան ա՛զ տախի իքրահ տըքըմ ։
7 Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյա՛ պըրա պը պը-
հէ, էրքը Ռուհ չը տըպէ ժը քիլիսանռա․ աւ քօ ֆէթհ
տըքա՛ ժը տարէ հայաթէ ժէռա խուարըն տէ պըտըմ,
քօ լը նավ ճէնէթէ Խօտէտա ա՛ ։
8 Ժը մէլէքէ քիլիսայէ Իզմիրէռա պը նըվիս, Ահվա

տըր պէժա, Ավուլին ու ախըրըն աւ քօ մըր ու կանի
9 պու ։ Էզ տը զանըմ ամէլէդ դա ու սըխլէթ ու ֆա֊
ղիրիթիյէդ դա, համա դու զէնկին ի, ու քիւֆրէ
ուան քօ տը պէն, ամ Ըէհուտինա · համա նընըն · լէ
10 ճէմիյէթէ Շէյդանէնըն ։ Գաթ մա թըռս ժը աւ դըշ֊
դան քօ տէ պըքշինի · վահա շէյդան ժը ո հընըքան
լը հափսէ տէ տէյնա, քօ պէնա ճէռըպանտըն, ու
տահ ռօ սըխլէթէ ո տէ պըպը, հաթա լը մըրընէ է֊
մին պա, ու ժը դառա տէ թաճա հայաթէ պըտըմ ։
11 Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյա պըրա կօտարի
պըքա, էրքը Րուհ չը տը պէժա ժը քիլիսանռա, աւ քօ
ֆէթհ տըքա, ժը իքինճի մըրընէ զէրար տէ նաքշինա ։
12 Ժը մէլէքէ քիլիսաէ Պէրգէմոնէռա պընըվիս, Ահվա
տը պէժա աւ քօ հաթը թուժ պռուն տու տամըլ շուրէ
13 ուի հէյա ։ Շըղուլէ դա տըզանըմ, ու էրքը դու լը
քօ սաքին տըպի, եանի լը ուէ տար քօ թախթէ Շէյ֊
դանէ հէյա ու նաւէ մըն տըկըրի, ու իմանէ մըն դա
ինքեար նա քըր, լը վա ռօյանտա պիլէ քօ Անթիպաս
էմին շահիտէ մըն լը նավ ոտա հաթը դուշթըն, լը քօ
14 քի շէյդան սաքին տըպա ։ Լաքին լը սէր դա ըլիքի
մըն հէյա, զիրա լը ուէ է դա թալիմէ Բաղաամէ կըր֊
թօղան հէյա, քօ ժը Բաղակռա հին քըր լը պար
Գուռէ Իսրայէլտա խուար քըրօղ տէյնա · քօ ուան
15 ղուրպանա փութան պըխուն ու զինա պըքըն ։ Ահվա
ժի է դա թալիմէ Նիկողոսեանէ կըրթօղան հէյա, աւ
16 քօ ամ ժէ իքրահ տըքըմ ։ Նուա թօպա պըքա · էրքը
նա, ամ զուվա ժը դառա դէմ, ու պը շուրա տամէ
17 խօ պը ուանռա տէ փէվ պըճուըմ ։ Ժը քէռա քօ ժը
պըհիստընռա կօ հէյա պըրա պը պըհէ էրքը Րուհ չը
տը պէ ժը քիլիսանռա · Քի քօ ֆէթհ տըքա ժը հաթը
վէշարթըն մաննայէ զէռա խուարըն տէ պըտըմ, ու
տէ պըտըմ ժէռա նըվիսէ ապիզիթիյէ ու լը աւ նըվիս֊
տա նավ քի նու հաթը նըվիսանտըն քօ առ ժը սան֊
տօղէ բէթըր եէքէ նըզանա ։

18 Ժը մէլէքէ քիլիսայէ Թիւատիրէա պը նըվիս, Ահ-
վա տը պէ Գուռէ խօտէ. քօ օդա աւէվէ ակրէ ջահվէ
19 ուի հէյա՛, ու լընկէդ ուի օդա [Թ]ունճա խասս ըն։ Էզ
տը զանըմ ամէլէդ դա ու մուհապէ[Թ]էդ դա, ու իմա-
նէդ դա, ու խըզմէ[Թ]էդ դա, ու սապրէդ դա, ու
20 էրքը չըղուլէդ դա բաշին ժը ավուլին փըռ ըն։ Լաքին
լը սէր դա կըլիքի մըն հէյա՛ քօ տը հէլի Ցէզաբէլ
ժըն քօ աւ խօ փէյղէմպէր տը պէ, ու գ̇ուլէդ մըն հէն
տըքա՛ ու ազտըրմիշ տըքա՛, քօ զինա պըքըն, ու գ̇ուր-
21 պանա փու[Թ]ան պըխուն։ Ու մը ժը ուիռա օխ[Թ] տա
ժը պօ զինայէ խօ [Թ]օպա քըրընէ համա [Թ]օպա նա՛
22 քըր։ Վահա ա՛զ ուի տէ լը տէօշէկէ պըխըմ, ու պը
ուիռա զինա քըօղան լը նավ ըխալէ[Թ]է մա՛զըն, էրքը
23 լը սէր չըղուլէդ խօ [Թ]օպա նա՛քըն։ Ու էվլատէ ուի
պը մըրընէ տէ պը դուժըմ, ու քիլիսան կըշք տէ պը
զանըն էրքը ա՛զ աւ ըմ, քօ կուրջըքան ու տըլան [Թ]էվ-
[Թ]իշ տըքըմ, ու ժը ո՛ հա՛ր եէքէռա լը կօրա օ տըտըմ։
24 Լաքին ժը օռաս ժը աւ է տընանռա տըպէմ, քօ լը
նավ Թիւատիրէտանըն, ու [Թ]ալիմէ օ հանա [Թ]ուննա՛,
քօ հուն նաս նա՛ քըրըն դըշդէ դուրէ Շէյդանէ չա-
վան քօ տըպէն, լը սէր ո՛ պաշգ̇ա կըրանի[Թ]ի նա՛ խըմ։
25 Լը օտա պուն դըշդէ պը կըրըն, հա[Թ]ա քօ ա՛զ պէմ։
26 Ու աւ քօ ֆէ[Թ]հ տըքա՛ ու հա[Թ]ա բաշէ ամէլէդ մըն
տըկըա՛, ժէռա լը սէր [Թ]այիֆան տէ հիւքմէ[Թ] պըտըմ.
27 Ու ուան պը ասայէ ասընին տէ պը ջէրինա՛, ու ուան
28 օդա ֆըրադէ բըրուտան տէ պը շըքէնա՛։ Ջավան քօ
մը ժի ժը Պավէ խօ սա՛նտ, ու ժէռա տէ պըտըմ բը-
29 [Թ]էրէ սըպէէ։ Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյա՛
պըրա պը պըհէ էրքը Րուհ չը տը պէ ժը քիլիսանռա։

ՍէՐ 3

1 Ժը մէլէքէ Սարդիկէռա պը նըվիս. Ահվա տը պէ
աւ քօ մալիքէ հաֆ[Թ] Րուհէ խօտէ ու հաֆ[Թ] ըս[Թ]է-

րան ա̆․ Էզ տը զա̆նըմ ամէլէդ դա, Նա̆վէ դա կանի
2 հէյա̆, հա̆մա դու մըրի ի։ Հէշա̆ր պա̆ ու գա̆վի պըքա̆
աւ դըշդէդ մա̆յըն քօ լը սէր մըրընէ նա̆, զիրա ամէ-
3 լէդ դա լը պա̆ր խօտէ մը թէքմիլ նա̆տի։ Նուա պիրա
խօ պինա̆ չա̆վա̆ն դա սա̆նտ ու պըհիսթ ու հըֆզ պը-
քա̆, ու թօպտ պըքա̆․ Նուա էրքը հէշա̆ր նա̆պի, լը
սէր դա ոգա տըզ տէ պէմ․ ու դուէ գա̆թ տէ նըզա̆նը
4 պի քօ չը չաղ տէ լը սէր դա պէմ։ Լաքին չէնտ մա̆-
ուվէ դա հէնա̆ լը նա̆վա Սարդիկէտա, քօ ուա̆ն ճըլէ
խօ նա̆ հարամա̆նտըննա̆, ու պը ճըլէ սըփի տէ պը մըռա
5 պը կէռըն, զիրա լայըգ ըն։ Աւ քօ ֆէլթհ տըքա̆, ճըլէ
սըփիա̆ն տէ ոփկըա̆․ ու ա̆զ նավէ ուի ժը քըլթէպէ հա-
յաթէ տէ ըէսիտ նա̆ քըմ․ ու նավէ ուի լը պա̆ր Պավէ
մըն ու լը պա̆ր մէլէքէդ ուի տէ իգրար պըքըմ։
6 Ժը քէռա քօ ժը պըհիտըննա կօ հէյա̆ պըա պը պը-
հէ էրքը Բուհ չը տը պէ ժը քիլիսանա։
7 Ժը մէլէքէ քիլիսայէ Փիղադէղփիառա պը նըվիս, Ահ-
վա տը պէ աւ Սալէհ, աւ Ցօղըրի, աւ քօ մա̆լիքէ մըֆթէէ
Ցա̆վուտէ ա̆, վէ տըքա̆, թունա̆ եէքէ քօ պը գուֆլինա̆,
8 տը գուֆլինա̆, թունա̆ եէքէ քօ վէքա̆, Ամէլէդ դա տը
զանըմ, վա̆հա մը լը պա̆ր դա տա̆րի քի վէքըրի տանի,
քօ քա̆սէ նըքեարա̆ պը գուֆլինա̆, զիրա հընըք գուվ-
վէթէ դա հէյա̆, ու սէօզա մըն դա հըֆզ քըր, ու նավէ
9 մըն դա ինքեար նա̆ քըր։ Վա̆հա ժը ճըվաթէ Շէյդանէ
պուօզա̆ն ա̆զ ժը դառա տըտըմ, ուա̆ն քօ տըպէն․ ուա̆ն
Եէհուտինա̆, ու նընըն, լէ տա̆րէվ տը պէն, վա̆հա ա̆զ
ուա̆ն տէ մէճպուր պըքըմ քօ պէն ու լը պա̆ր լընկա̆ դա
10 սէճտէ պըքըն․ ու պը զանըն քօ ա̆զ դա տը հա̆պինըմ։
Ջըմա քօ դա սէօզա սապըրէ մըն հըֆզ քըր, ա̆ ժի դա
տէ հըֆզ պըքըմ լը ոխթա թէճրիւպէէ քօ հազըր ա̆
պէ լը սէր հէմի տընէ, ժը պօյ ճէռըպանտընէ ուա̆ն քօ
11 լը սէր արտէ սաքին ըն։ Վա̆հա ա̆զ զուվա̆ դէմ, աւ
քօ պը դառա ա̆ հըֆզ պըքա̆, հաթա քօ թաճէ դա
12 եէքէ նա̆սթինա̆, աւ քօ ֆէլթհ տըքա̆․ Աուի լը նավ

տաճարէ Խօտէէ խօ տէ սաթուն պըքըմ, ու հէնի տէ
լը տըռր նէյա ու լը սէր ուի տէ նավէ Խօտէէ խօ պը
նըվիսընըմ, ու նավէ պաժէրէ Խօտէ է մըն, եանի նա-
վէ Երուշալիմէ նու, քօ ժը ազիւմանան ժը Խօտէէ
13 մըն դէ խուարի, ու նավէ մընէ նու ։ Ժը քէռա քօ
ժը պըհիստընռա կօ հէյա պըրա պը պըհէ էրքը Րուհ
չը տը պէ ժը քիլիսանռա ։
14 Ժը մէլէքէ քիլիսայէ Լավոդիկէռա պընըվիլիս, Ահվա տը
պէ ․ Ամին, Էմին ու Շահիտէ տօղրի ավուլինէ մախլուգէ
15 Խօտէ ։ Ամէլէդ դա տըզանըմ նա դու սար ի նա ժի
16 կէրմ ի, խօզի սար եա կէրմ պը պանա ։ Նուա դու քի
սարօկէրմի, նա սար ի ու նա ժի կէրմ, դա ժը տավէ
17 խօ լը սէր փուլուպանտընէ մա ։ Ջիրա տը պէյ ․ Էզ զէն-
կին պում ու մազըն ու ժը դըշդքիռա մուհթաճ նընըմ
ու նըզանի քօ, դու սէֆիլ ու զավալլի ու ֆաքիր ու
18 քէօռ ու դահզի ի ։ Ժը դառա շիրէթ քի պըտըմ, ժը
մըն լը ակըրտա հաթը ֆալլ պուն զէռ ժը պօյ ֆըռօթը-
նէ պըքըրը, քօ զէնկին պը պի ու ճըլէ սըվի քօ որկըրի
ու այպա դահզիթիէ դա խույայի նա պա ․ ու ջահվէդ
19 խօ փըլ տէյնա քօ պը պինի ։ Էզ հար քի քօ տը հա-
պինըմ թազիր ու թէտիպ տըքըմ նուա ղայրէթ պըքա
20 ու թօպա պըքա ։ վահա ազ լը տարիտա սաքընըմ ու
լէ տըխըմ ու էրքը եէքէ տանկէ մըն պը պըհէ ու տա-
րի վէքա լը ճէմ ուի տէ պըջում, ու ազ բէռա տէ
21 շիվէ պը խում ու աւ ժի պը մըռա ։ Աւ քօ ֆաթհ
տըքա տէ պըտըմ ժէռա քօ պը մըռա լը թախթա մը-
տա ռօնի, ու չավան քօ մը ժի ֆաթհ․քըր ու պը Պավէ
22 խօռա լը թախթէ ուիտա ռօնըշտըմ ։ Ժը քէռա քօ ժը
պըհիստընռա կօ հէյա պըրա պը պըհէ քօ Րուհ չը տը
պէ ժը քիլիսանռա ։

ՍԻՐ 4

1 Բաշէ դըշդէդ հանա մը տի ․ ու վահա լը ազիւմանտա
տարիքի հաթը վէ պուն հայպու, ու տանկէ ավուլին

քօ մը պընհիստ օդա տամնկա պօռուշ պու , քօ պը
մըռա խապէր տըտա ու տըկօ · Լըվըր ռապմ ու ժը
ուէ բէվմ հաթը պուն գըշգան ժը գառա նիշան պըտըմ։
2 Ու զուվմ Բուհ լը սէր մըն հաթ , ու վահա թախթ քի
3 հաթը պու տանին լը ապիումանտա ։ Ու լը սէր թախթէ
եէքէ հաթը պու ռօնըշտըն , ու աւ ռօնըշտօղ օդա
4 խույայընէ եէշիմ ու եագութ գէվըրան պու ։ Ու լը
տօռա աւ թախթէ պիսթ ու չար թախթ ժի հմպու ու
լը սէր աւ թախթան մը տի քօ պը ծըլէ սըբի հաթը
որկըթըն պիսթու չար երէցան ռօնըշգի պուն ու լը սէր
5 սէրէ ուանտա թածա զէռին հմպու ։ Ու ժը աւ թախ-
թէ պըլուսքան սաութան ու կուռուլթիան ռա տը
պօ պուն · ու լը պմր թախթէ տը հաթը չէվութանտըն
հաֆթ հապ մահշալա ակըր հմպու , քօ ուանան հաֆթ
6 Բուհա խօտէ նմ ։ Ու լը պմր թախթէ մինա պիլօռ
պահր քի օդա սըրչա հմպու , ու լը օրթա թախթէ
հէմ լը տօռա թախթէ չար հայվանան հմպու , քօ ժը
7 բէշ ու ժը բաշ բաշտա պը ջահվան գըժա պուն ։ Ու
պիրինծի հայվան մինա պու ասլանէ , ու իքինծի հայվան
մինա պու ծօնակա ու լը իւչիւնծի հայվանտա ռույէ
մմռուվ հմպու , ու տէօրտիւնծի հայվան մինա գ̇արթալ
8 պու ։ Ու է չար հայվանան , է հմր եէքէ ժը չար ալըյէ
չէշ փառան հմպու , ու ժը հընտուռվմ պը ջահվան
գըժի պուն ու բահաթ նմ տը սմքընը պուն պը կօ-
թընէ , Ազիզ , ազիզ , ազիզ մ լը հմր գըշգռա գ̇ատիր
Բապպ խօտէ աւ քօ մէվծուտ պու , ու մէվծուտ մ ու
9 տէ պէ ։ Ու կավա քօ աւ հայվանան համտ ու իզզէթ
ու շիւքր տը տան լը սէր թախթէ հաթը ռօնըշտօղռա
10 աւ քօ կանի մ լը ապէտ էլ էպէտէ ։ Պիսթ ու չար
երէցան լը պմր լը սէր աւ թախթէ հաթը ռօնըշտօղռա
տը քէթը պուն ու սէծտէ տըքըրը պուն , ժը ապէտ էլ
էպէտ կանիռա , ու թածէգ խօ լը պմր թախթէ տա
11 գինը պուն պը կօթընէ ։ Դու լայըգ̇ ի , եա ազիզ Բապպ
խօտէէ մմ , համտ ու իզզէթ ու գ̇ուտրէթ ամնտընէ ,

զիրա հա՛ր դըշդ դա խալգ քըըր , ու պը իրատէթէ դա
խալգ պուն , ու մէվճուտ ըն :

ՄԻՐ 5

1 Ու լը տէսթէ ռաստէ աւ քօ լը սէր թախթէ հաթը
ռօնըշտի պու քըթէպ քի մը տի , ժը հընտուռա՛ ու
ժը տէրվա՛ հաթը նըվիսանտըն , ու պը հաֆթ միւհրան
2 հաթը միւհր պուն : Ու մը տի գուվվէթլը մէլէք քի ,
պը պըլընտ սաունթ քի տը գիրա պու . Քի՞ լայըգ ա՛
քըթէպէ հան վէքըրընէ ու միւհրէ ուի պըշգաւթընէ :
3 Ու նա՛ լը նաւ ազըմանան , նա՛ լը սէր արտէ , ու նա՛
լը պըն արտէ հաթը տիթին եէքէ քօ գաթըր պըպա՛
աւ քըթէպէ վէքըրանտընէ , նա՛ ժի լը սէր ուի նը-
4 հէռթընէ : Ու ա՛ ժի փըռ տը կըրիա պուամ , քօ եէքէ
լայըգ նա՛ պու աւ քըթէպէ վէքըրանտընէ , ու նա՛ ժի
5 լը սէր ուի նըհէռթընէ : Ու ժը էրէյան եէքէ ժը
մըռա կօ . Մա՛ կըրի , վահա աւ ասլան քօ ժը զուրի-
յէթէ Ճուտաէ ա՛ , ժը գուրմէ Տավուտէ ա՛ եէնկմիշ
քըր աւ քըթէպէ ու հաֆթ միւրէ ուի պըշգաւթընէ :
6 Ու մը տի լը նաւ աւ թախթէ ու նաւ չար հայվանան
ու էրէյան Պէրխ քի հա՛պու օգա հաթը սէրժէ պուն ,
քօ հաֆթ գօչ ու հաֆթ ջահվէ ուի հա՛պու , քօ ուան
հաֆթ Րուհէ Խօտէ նա՛ , քօ լը հէմի տըրնէ հաթըն
7 չյյանտըն : Ու աւ հաթ ու ժը տէսթէ ռաստէ լը սէր
8 թախթէ հաթը ռօնըշտօզէ քըթէպէ սա՛նտ : Ու կավա
քօ քըթէպէ սա՛նտ . աւ չար հայվանան ու պիսթու
չար էրէյան լը պա՛ր Պէրխէ տը քէթը պուն . ու ժը
հա՛ր եէքէռա թամպուրան ու պուխուրտանէ զէռին
պը պուխուր դըժը հա՛պուն քօ ուանան տուվա է ազը-
9 զան ըն : Ու ըլահիէ նու տը խօնտըպուն ու տը կօթը
պուն . Դու լայըգ ի աւ քըթէպէ սա՛նտընէ , ու միւհրէ
ուի վէքըրանտընէ . զիրա դու հաթիյ սէրժէ պուն ,
ու պը խունա խօ մա՛ ժը Խօտէռա ժը հա՛ր միլլէթան

10 ու զըմանան, ու Թայիֆան ու գավման քըռի ։ Ու-
մա՛ ժը Խօտէէ մա՛ռա դա փատիշահան ու քիմաման
քըր, ու լը սէր արտէ ա՛մ փատիշահիթի տէ պաժօն ։
11 Ու մը նըհէռթ ու տա՛նկէ փըռ մէլէքան մը պըհիսթ,
ուան քօ լը տօռա աւ Թախթէ ու չար հայվանան ու
երէցան սա՛քընի պուն, ու հասապէ ուան տահ ճար
12 հազարան հազար, ու հազար հազար պու ։ Ուան քօ
պը պըլընտ ավազան տը կօթը պուն, Հաթը սէրժէ
պուն Պէրխ, գուտրէթ ու ղանիմէթ ու իլմ ու գուվ-
վէթ ու իզզէթ ու համտ ու պէրէքէթ գապուլ քըրը-
13 նէ լայըգ ա՛ ։ Ու հէմի մախլուգան, քօ լը ազիւմանան
ու լը սէր արտէ նա՛, ու չըքօ լը նավ ուանտա հէյն,
մը պըհիստ քօ տը կօթը պուն ․ Լը սէր Թախթէ հաթը
ռօնըշտօղըա ու ժը Պէրխէռա, մախսուս ա՛ պէրէքէթ,
ու իզզէթ, ու համտ ու գուտրէթ պը ապէտ էլ էպէտ ։
14 Ու չար հայվանան տը կօթը պուն ․ Ամին, ու երէցան
լը պա՛ր ուի տը քէթը պուն ու սէճտէ տը քըրը պուն ։

ՍԷՐ 6

1 Ու մը տի քօ Պէրխէ ժը աւ միւհրան եէքէ վէքըր,
ժը աւ չար հայվանան եէքէ սաութ քի օղա կիւրլիւ-
2 թիէ մը պըհիսթ քօ տը կօթ ․ Որա՛ ու պըպինա՛ ։ Ու
մը նըհերթ ու վահա հասփ քի սըփի մը տի, ու լը
սէր սուար պուօղըա գավան քի ուի հա՛պու, ու ժէռա
թաճ քի հաթը տայըն, ու աւ փաթհ քըրօղ հաթ քօ
փաթհ պըքա՛ ։
3 Ու միւհրա իքինճիէ կավա քօ վէքըր, ժը իքինճի
4 հայվանէ մը պըհիսթ քօ կօ ․ Որա՛ ։ Ու պաշգա հասփ
քի սօռ ռապու, ու լը սէր ուիտա սուար պուօղըա
ժը արտէ սէլամէթ սա՛նտընռա հիւքմէթ հաթը տայըն,
հաթա քօ հա՛լուտու գաթլ պըքըն, ու ժէռա շուր
քի մա՛զըն հաթը տայըն ։
5 Ու կավա քօ միւրա ուչիւնճիէ վէպու, ժը ուչիւնճի

հայվանէ մը պըհիսլթ քօ կօ ․ Որա՛ , ու մէզա՛քա՛ ու մը
մէզա՛ քըր , ու վահա հասպ քի ռա՛շ , ու լը տէսթէ սէր
6 ուրիտա սուար պուօղէ մէզլին քի հա՛պու ։ Ու ժը նաւ
չար հայվանան մը սաուլթ քի պըհիսլթ , քօ տը կօլթ ․
Ծինէկէ կէնըմէ եէք տինարէ , ու սէ չինէկէ ճէհէ եէք
տինար քի պըրպա՛ , ու ժը ռունէ զէյթունուա ու ժը
մէյէուա զարար նա՛ տի ։
7 Ու կավա քօ միւհրէ ռէօրտընճիէ վէքըր , ժը ռէօր-
տընճի հայվանէ մը սաուլթ քի պըհիսլթ քօ կօ ․ Որա՛
8 ու մէզա՛քա՛ ։ Ու մը տի ու վահա հասփ քի զա՛ր , ու
նավէ լը սէր ուի սուար պուօղէ մըրըն պու , ու ճէհ-
նէմ լը տու ուի տըջօ պու , ու ժէուա լը սէր ռըպա
արտէ հիւքմաթ հաթը տայըն քօ պը շուր ու պը պըր-
չիթի ու պը մըրընէ , ու պը տէսթէ ճանավարա արտէ
կէպէրմիշ պըքա՛ ։
9 Ու կավա քօ պէնչինճի միւհրէ վէքըր , ռուհէ աւ հէ-
մի մա՛ռուվան մը լը պըն սէղանէ տի քօ դ̇աթլ
պօ պուն ժը պօյ քէլամուլլահէ , ու ժը պօյ շէհատէ-
10 թիէ ուի քօ ժը ուանուա հա՛պու ։ Ուան քօ պը սաուլթ
քի պըլընտ տը կօլթը պուն , Եա՛ աղիզ ու աօղըրի Ռապպ
հաթա քի՞նկա դու տէ չէրաաթ նա՛ պինի , ու հայֆա
խույնա մա՛ լը սէր արտէ ժը սաքին պուօղան նասթի-
11 նի ․ Ու ժը ուան հա՛ր եէքէուա ճըլէ սըբի հաթը տա-
յըն , ու ժը ուանուա հաթը կօթըն քօ հընըք զէման
ժի ռահաթ պըպըն ․ հաթա քօ դ̇ուլտաշէ ուան ու
պրէյ ուան թէքմիլ պըպըն , ուան քօ օդա ուան լը
սէր հաթը գուշտընէ պուն ։
12 Ու կավա քօ ալթընճի միւհրէ վէքըր , մը նըհէուլթ ,
ու զէլզէլ քի մա՛զըն պու , ու ռօ օդա ճըլ քի մույըն
13 ռա՛շ պու , ու հիվ կըժք օդա խույն պու ։ Ու ըսթէրէ
ազիւմանան լը արտէ հաթըն ռըժանտըն , օդա փա՛լէ
14 տարէ հէժիրէ , քօ ժը պայէ մա՛զըն դէ հէժանտըն ։ Ու
ազիւմանան օդա քըլթէպէ մադաղաթէ կըլօք տը պօ
պու , ու հէմի չիյան ու ատայան ժը ճիէ խօ թէվկէ-

15 ռխյան ։ Ու փատիշահէդ արտէ, հէմ փիպարան, ու
պլին պաշխյան ու զէնկինան ու խօտիէ գուվվէթան հէմ
հա՛ր գուլ ու հա՛ր ազատ քէսան լը մաղարան ու լը
16 նավ զընաւան աւ խօ վէշարթըն ։ Ու ժը ջիյանռա հէմ
ժը զընաւանռա տը կօթը պուն․ Լը սէր մա՛ պը դէ֊
վըն, ու մա՛ պը նըխէֆըն ժը ռուէ ուի, քօ լը սէր
17 թախթէ ռօտընա՛ ու ժը ղազապէ Պէրխէ ։ Ջիրա ռօյա
ազիմ ղազապէ ուի հաթ, ու քի՞ տըքեարա՛ լը պա՛ր ուէ
պը սա՛քընա՛ ։

ՍԷՐ 7

1 Ու ժը ուի բէվա՛ մը տի չար մէլէքան, քօ լը չար
փա՛ռէ տընէ սա՛քընի պուն ու չար պայէ արտէ կըրթը
պուն, հաթա քօ նա՛ լը սէր արտէ նա՛ լը սէր պա՛հրէ
2 ու նա՛ ժի լը սէր տար քի պա փըֆ նա՛ քա՛ ։ Ու մը
պաշգա մէլէք քի տի, քօ ժը ռօ հալաթէ ռապու, ու
ժէռա միւհրէ խօտէէ կանի հա՛պու, ու պը պըլընտ
ալաղ քի կաղի քըր ժը աւ չար մէլէքանռա, ժը ռան֊
ռա քօ հիւքմաթ հա՛պու լը սէր արտէ ու պահրէ
3 զիյան տայընէ ։ Ու տըկօթ, ժը արտէռա զիյան մա՛քըն,
նա՛ ժը տարանռա նա՛ ժը պահրէռա հաթա քօ հէնիէ
4 գուլէ խօտէէ լխօ միւհր պըքըմ ։ Հասապէ միւհր պուռնան
մը պըհիսթ․ ժը գուռէդ Իսրայէլէ ժը հէմի զիւրյէ֊
թան սատ ու չըլ ու չար հազար քա՛ս հաթը պու միւհր
5 պուն ։ Ժը զիւրյէթէ Յուտա տուանզտահ հազար հա֊
թը միւհր պուն․ ժը զիւրյէթէ Ռուբէն տուանզ֊
տահ հազար հաթը միւհր պուն, ժը զիւրյէթէ Գադ֊
6 տուանզտահ հազար հաթը միւհր պուն ։ Ժը զիւրյէթէ
Ասէր տուանզտահ հազար հաթը միւհր պուն․ ժը զիւ֊
րյէթէ Նէփթալիմէ տուանզտահ հազար հաթը միւհր
պուն․ ժը զիւրյէթէ Մանասէէ տուանզտահ հազար
7 հաթը միւհր պուն ։ Ժը զիւրյէթէ Շմհուն տուանզտահ
հազար հաթը միւհր պուն, ժը զիւրյէթէ Ղևի տուանզ֊
տահ հազար հաթը միւհր պուն․ ժը զիւրյէթէ Իսա֊

8 դար տուանղտան հազար հաթը միւհր պուն ։ ժը զիւ-
րկյէթէ Ջաբուղոն տուանղտան հազար հաթը միւհր
պուն , ժը զիւրկյէթէ Նուսիֆ տուանղտան հազար հա-
թը միւհր պուն , ժը զիւրկյէթէ Բէնիամին տուանղտան
հազար հաթը միւհր պուն ։
9 Ու ժը ուէ բէվա մը տի , ու վահա գալապալըղ քի
վըռ , աուի ժը մառթընէ եէքէ գատիր նա տը պօ ․ քօ
ժը հէմի թայիֆան ու միլլէթան ու գավման ու զըմա-
նան ուան քօ լը պար թախթէ ու Պէրխէ սաքընի պուն ,
ճըլէ սըբի հաթը որկըրթըն , ու լը տէսթէ ուան կիւլէյէ
10 խուրմայէ հապու ։ Ու պը պըլընտ ավազէ պը գիրընէ
տը կօթը պուն , Խէլաս լը սէր թախթէ ռօնըշտող ժը
11 Ալլահէ մառա ու ժը Պէրխէռա մախսուս ա ։ Ու հէմի
մէլէքան լը չար ալիյէ թախթէ ու երէցան ու չար հայ-
վանան սաքընի պուն , ու լը պար թախթէ լը սէր
ռույէ խօ պը քէթընէ , ու ժը խօտէռա պը սէճտէ
12 քըրընէ կօթըն ․ Ամին ։ Պէրաքէթ , ու համտ ու իլմ
ու շըքր , ու իզզէթ ու գուտրէթ ու գուվվէթ ժը Բապպ
13 Ալլահէ մառա պը ապէտիւլ էպէտ , ամին ։ Ու ժը աւ
երէցան եէքէ ժը մըռա կօ ուանան քօ ճըլէ սըբի
14 որկըրթըն , քի՞ նա եախօտ ժը քո՞ւ դէն ։ Մը ժի կօ
մէռա , Էյ էֆէնտիմ դու զանի , ու ժը մըռա կօ ուա-
նանըն քօ ժը սըխլէթէ մազըն դէն , քօ ճըլէ խօ շուշ-
15 տըն , ու պը խույնա Պէրխէ սըբի քըրըն ։ Ժը պօյ ուխա
լը հուզուրա թախթէ խօտէ նա , ու մէռա խըզմէթ
տըքըն լը ռօ ու լը շավ լը նավ տաճարէ ուիտա , ու
լը սէր թախթէ ռօնըշտող լը նավ ուան սաքին տըպա ։
16 Ու հէնի նա տէ պըրչի պըպըն ու նա տէ թի պըպըն ,
ու եէքէ ժը ուանռա տէ զէրար նա քա , ու նա ռօ
17 ու նա կէրմ ։ Ջիրա լը օրթա թախթէ պուն Պէրխ ուան
տէ պը ջէրինա , ու ուան լը դանիյէ ավա հայաթէ տէ
պըպա ու խօտէ ժը ջահվէ ուան հէմի հէսթրան տէ
փաքըժ պըքա ։

ՍԷՐ 8

1 Ու կավա քօ եէտինճի միւհրէ վէքըր լը ազիւմանտա
ղասա նիվ սաաթ հիւսքիւթ պու ։
2 Ու հաֆթ մէլէքան մը տի քօ լը պա̆ր խօտէ սա̆քընի
3 պուն ու ժը ուանռա հաֆթ պօրու հաթը տայըն ։ Ու
պաշղա մէլէք քի հաթ , լը պա̆ր սէղանէ սա̆քընի ու
ժը ուիռա վըռա պուխուրան հաթը տայըն , հաթա քօ
պը ճիւմլէ տուվաէ ազիզան լը պա̆ր թախթէ պուն լը
4 սէր սէղանէ զէռին արղ պըքա̆ ։ Ու տիւմանէ պուխու-
րան պը տուվաէ ազիզան պը տէսթէ մէլէքէ լը հու-
5 զուրա խօտէ ռաապու ։ Ու մէլէք պուխուրտանէ ժը ակ-
րէ սէղանէ դըժի քըր , ու աուի լը սէր արտէ ռըժանտ ,
ու պու կիւրիւլթի ու սաունտան ու պըրուսքան ու
6 զէլզէլէ քի մա̆զըն ։ Ու հաֆթ պօրույան կըրթօղ հաֆթ
մէլէքան , պօրու փըֆ քըրընէ աւ խօ հազըր քըրըն ։
7 Ու պիրինճի մէլէք պօրուէ փըֆ քըր , ու պու թա̆յ-
րըք , ու ակըր պը թէվլի խուին , ու լը սէր արտէ քէթ ,
ու սէ փարան եէքէ է արտէ շավութի , ու սէ փարան
եէքէ է տարան շավութի , հէմ հա̆ր կիյայէ հէշին շա-
8 վութի ։ Ու իքինճի մէլէք պօրուէ փըֆ քըր , ու օդա
քօ չիյա քի մա̆զըն պը ակըր հաթը շավութի լը պահրէ
քէթ , ու ժը սէ փարան փար քի պահրէ խուին պու ։
9 Ու աւ մախլուղան քօ ճանէ ուան հէյա̆ լը պահրէտա
ժը սէ փարան եէքէ մըրըն , ու է կէմիյան ժը սէ փա-
րան եէքէ թէլէֆ պու ։
10 Ու իւչընճի մէլէք պօրուէ փըֆ քըր , ու ժը ազիւ-
մանէ օդա հաթա շավութի մաշալ ըսթէր քի մա̆զըն
քէթ , ու քէթ ժը սէ փարան եէքէ լը սէր չա̆ման ու
11 դանիյան ։ Ու նավէ աւ ըսթէր դահլ պու , ու վըռան
ժը դահլիթիյէ ավան մըրըն ։
12 Ու դէօրդընճի մէլէք պօրուէ փըֆ քըր ․ ու ժը սէ
փարա եէքէ է ռօ հէմ է հիվ ու հէմ է ըսթէրան հաթը

լէ խըստըն․ ու ժը սէ փարանէ ուան եէ.քէ դահրի
պու, ու ժը սէ փարա եէ.քէ է ռօ դավ նա՛ տըտա,
վուսան ժի է շա՛վէ ։
13 Ու մը նըհէռըթ ու լը օրթա ազիւմանան մը տա՛նկէ
մէլէքքէ քի պըհիսթ քօ պը պըլընտ ավազէ տը կօթ․
վա՛յ վա՛յ վա՛յ լը սէր արտէ ժը սաքին պուօղանռա,
կավա քօ տա՛նկէ աւ պօրուէ մայըն պըրպա՛․ քօ սէ մէ-
լէքան տէ փըֆ պըքըն ։

ՍԷՐ 9

1 Ու պէշինճի մէլէ.քէ պօրուէ փըֆ քըր․ ու մը տի
ըսթէր քի ժը ազիւնան քէթ, ու միֆթահէ արտէ
2 աֆլի սաֆլի հաթը տայըն, Ու չալէ աֆլի սաֆլիէ վէ-
քըր, ու ժը չալէ ռդա տիւմանէ քիւլխանէ մա՛զըն
տիւման քի ռապու ու ժը աւ տիւմանէ ռօ ու հավա
ռա՛շ պու ։
3 Ու ժը տիւմանէ լը արտէ դուլխան ռապու, ու ժը
ուանռա հիւքիւմէթէ հաթը տայըն․ մինա հիւքիւմէթէ
4 տուփչքէ արտէ ։ Ու ժը ուանռա հաթը կօթըն քօ ղա-
րար նա՛ տըն ժը կիյայէ արտէռա, ու նա՛ ժի ժը հէ-
շինայիռա ու նա՛ ժը տար քիռա, լէ թա՛նէ ժը տընէվի
մա՛ռուվանռա, ժը ուանռա քօ լը սէր անխէ ուան
5 միւհըր թուննա՛ ։ Ու ժը ուանռա հիւքիւմէթ հաթը
տայըն, քօ ուան նա՛ ֆուժըն, լէ էզիյէթէ պըտըն ժը
ուանռա բէնճ մա՛հան, ու էզիյէթէ ուան մինա էզիյէթէ
տուփըշգանա՛ կավա քօ պը մա՛ռուվան վա՛ տըտըն ։
6 Ու ուէ ռօյան մա՛ռուվան լը մըրընէ տէ պը կառըն
տէ նա պինըն․ ու տէ պը խուազըն մըրընէ, ու մըրըն
7 ժը ուան տէ պը ռէվա՛ ։ Ու թարզէ դուխան, մինա
պուն հասպէդ քօ ժապռա հազըր պուն, ու լը սէր
սէրէ ուան ռդա թաճէ զէռինան հա՛պու, ու ռույէ
8 ուան ռդա ռույէ մա՛ռուվան պու ։ Ու փօռէ ուան
ռդա փօռէ ժընան պու, ու տըրանէ ուան ռդա տը-

9 րանէ ասլան պու ։ Ու զըրխէ ուան հնապու ոդա զըրխէ
հասընին , ու տանկէ փառէ ուան ոդա տանկէ արապա
10 քչանտօղ հասփան պու , քօ լը ճէնկէ պաղտըրըն ։ Ու
ոդա տուփըչգան տուվէ ուան հնապու , ու լը սէր տու-
վէ ուան ըսթըրխան հնապու , ու հիւքիւմէթէ ուան
հնապու ժը մառուվանուա բէնճ մահան էզիյէթ պըտըն ։
11 Ու լը սէր ուան մէլէքէ ճէհէնէմէ փատիշահ պու , ու
Նավէ ուի պը իպրանիյէ Աղբադօն պու , քօ լը զէմանէ
12 Գուրմանճի հէլաք դէ կօժըն ։ Ու վահա վայ քի պը-
հուրխ ու տուվայան ժի տէ պէն ։
13 Ու ալթընճի մէլէքէ պօրուէ փըֆ քըր , ու մը տանկ
քի պըհիսթ ժը չարէ գօչէ սողանէ զէուին քօ լը պար
14 խօտէ պու ։ Քօ տը կօթ ժը ալթընճը մէլէքուա քօ
պօրուէ կըրթը պու , վէքա աւ չար մէլէքէթան լը
15 սէր ջէմէ մազըն Եփրատ հաթըն կրէտան ։ Ու աւ չար
մէլէքան հաթըն վէպուն , ուան քօ հազըր պօ պուն
ժը պօյ սաաթ , ու ռօ ու հիվ ու սալ , հաթա քօ ժը
16 սէ փարէ մառուվան եէքէ պը դուժըն ։ Ու հասապէ
սուար ասքէրէ ուան տու ճարան տահ հազարան , տահ
17 հազար պու ․ ու հասապէ ուան մը պըհիսթ ։ Ու լը
աւ խայլիչտա մը հասփան տի ու լը սէր ուան սուա-
րան , ու ժը ուանուա հնապու ակըրին ու ոդա յակինթէ
ու քիպրիթէ զըրխան , ու սէրէ աւ հասփան ոդա սէրէ
ասլանան պու ․ ու ժը տավէ ուան տար տըհաթ ակըր ,
18 ու տու ու քիպրիթ ։ Ու ժը աւ սէ պէլայան եանի ժը
տավէ ուան ռապուն ժը ակըրէ ու ժը տուէ ու ժը
քիպրիթէ ժը սէ փարէ մառուվան փար քի հաթըն
18 դուժթըն ։ Ջիրա գուվէթէ ուան լը Նավ տավէ ուան-
տա ա ․ ու լը սէր տուվէ ուան , ու տուվէ ուան ոդա
մահր պուն , ու սէրէ ուան հնապու , քօ պը աուի եա-
20 րամազան տը ճահըրմանտըն ։ Ու պաշգա մառուվան քօ
ժը աւ պէլայան նա մըրըն , ու թօպա նա քըրըն , ու
ժը ամէլէ տէսթէ խօ շունտա նա սաքընըն , հաթա քօ
ժը Շէյդանուա ու ժը զէռ հէմ ժը զիվ ու ժը սըֆր

ու ժը դէվըր ու փութէ տարինուա սէճաէ նմ քըն ,
քօ ուան ժը տիթընուա , եա պըհիսթընուա , եա ջուն-
21 տընուա գատիր նընըն ։ Ու թօղա նմ քըրըն ժը գաթ-
լիթիէ խօ , ու ժը սիհըրպաշիթիէ ու ժը զինայէ ու ժը
տըշիթիէ ։

ՄԵՐ 10

1 Ու մը տի պաշրթա մէլէք քի գուվիէթլի քօ ժը աշխ-
մանան տը հաթը պու խուարի , ու ավը որկըրթըն .
ու լը սէր սէրէ ուի քասքա սօռ հմպու . ու ռուէ
ուի ողա ռօ պու , ու լընկէ ուի ողա ըսթունէ ակըրի
2 պու ։ Ու լը տէսթէ ուխտա քըթէպ քի բըջուք հմպու
վէպույի , ու լընկէ խօյ ռասթ լը սէր պահրէ տանի .
3 ու լընկէ խօյ չափ լը սէր արտէ ։ Ու պը պըլընտ սառութ
քի գիրին քըր , ողա գիրինէ աշան քի , ու կավա քօ
գիրին քըր , ու հաքթ կիւրիւլթիան պը տմնկէ խօ
4 խապար տան ։ Ու կալա քօ հաքթ կիւրիւլթիան խա-
պէր տան , մը տէ պը նըվխսանտա , ու մը ժը աշխ-
մանան տմնկ քի պըհիսթ քօ տը կօթ . կօթընէ հաքթ
5 կիւրիւլթիան միւհր պըքմ , ու ուան մմ նըվխս ։ Ու
աւ մէլէքէ քօ լը սէր պահրէ ու արտէ հաթը սմքը-
նանտ մը տի , տէսթէ ռասթէ խօ լը աշխմանան պը-
6 լընտ քըր ։ Ու սօնտ քըր լը սէր ապէտիւլ էպէտ կանի
պուօղէ , քօ խալք քըր աշխմանան ու չը քօ լը նավ
7 ուխտա մ . ու ոխթ հէնի տէ նմ պմ ։ Լէ կիւնա տմնկէ
եէտինճի մէլէքէ , կավա քօ պօրուէ փըք պըքմ , սը-
րա խօտէ տէ թէքմիլ պըպմ . չախան քօ միւժտէ տա ժը
գուլէդ խօ ժը փէյղէմպէրանուա ։

8 Ու աւ սառութ քօ մը ժը աշխմանան պըհիսթ , տի-
սա խապէր տա պը մըռա ու կօ , Հառմ պըսթին աւ
քըթէպէ վէքըրի պըջուք , քօ լը տէսթէ լը սէր պահ-
9 րէ ու լը սէր արտէ սմքընանտօղ մէլէքէտա մ ։ Էժի
ջում ժը մէլէքէռա , ու մը կօ ժէռա . Գըտմ ժը մըռա
աւ քըթէպէ բըջուք , ու կօ ժը մըռա . Գըսթին ուխա

ու պըլխօ․ ու լը գըքէ դատա դահլիթի տէ փէյտա
պըպա̆․ համա լը տա̆մվէ դատա օդա հընկըֆ չիրին տէ
10 պըպա̆։ Ու աւ քըթէպէ բըչուք մը ժը տէսթէ մէլէքէ
սա̆նտ, ու մը խուար աուր, ու լը տա̆մվէ մըտա օդա
հընկըֆ չիրին պու, ու բաշէ խուարընէ լը գըքէ մըտա
11 դահլիթի պու։ Ու կօ ժը մըռա, ժը դաւա լազըմա̆
քօ ժը պօյ փըռ ղ̇ավման ու թայիֆան ու զըմանան
ու փատիշահան տխսա փէյղէմպէրիթի պըքի։

ՍԷՐ 11

1 Ու ժը մըռա օդա ասա ղ̇ամիշ քի հաթը տայըն, ու
մէլէք սա̆քընի պու ու տը կօթ․ Ռապա̆ պը բիվ տա-
ճար ու սէղանէ Խօտէ ու լը նավ ուխտա սէճտէ քը-
2 բօղան։ Ու այվանէ քօ ժը տաճարէ տա̆ր ա̆ պը հէլ ու
աուր մա̆ բիվ․ զիրա ժը թայիֆանուա հաթը տայըն
ու պաժարա ազիզէ չըլ ու տու մա̆հան տէ բէ լէ պը-
3 քըն։ Ու ժը հա̆րտու շահիտէ խօռա տէ հիւքիւմէթ
պըտըմ, ու ուան խարարան օրկըրթըն, հազար ու տու
4 սա̆տ ու չէսթ ռօ փհէյղէմպէրիթի տէ պըքըն։ Ու ուա-
նան աւ հա̆րտու տարա զէյթունէ ու հա̆րտու չըրանըն,
5 քօ լը հուզուրա Ռապպէ արտէ տը սա̆քընըն։ Ու էրքը
եէքէ պը խուազա̆ ժը ուանուա զարար պըտա̆, ժը տա̆-
վէ ուան ակըր տա̆ր դէ, ու տըժմընէ ուան տը խօ․ ու
էրքը եէքէ պը խուազա̆ ժը ուանուա զարար քըրըն
6 կէրէք ա̆ քօ ահվա պէ դուշթըն։ Հիւքիւմէթէ ուա-
նան հէյա̆ քօ ազիւմանան կըրէտըն, քօ լը ռօյա փէյ-
ղէմպէրիթիէ ուան պարան նէյա̆, ու հիւքիւմէթէ
ուան հէյա̆ լը սէր ավան քօ ուան լը խույն թէպտիլ
պըքըն, ու պը հա̆ր թիւրլիւ պէլայէ արտէ խըստընէ
7 չէնտ ճարան քօ ուան պը խուազըն։ Ու կավա քօ չէ-
հատէթիէ խօ թէքմիլ պըքըն, ուէ չազէ ժը աֆըսաֆ-
լիէ հաթը ռապուն ճանավարէ պը ուանուա տէ ճէնկ
պըքա̆, ու ուան տէ եէնկմիշ պըքա̆ ու տէ պը դուժա̆

8 ուան ։ Ու լէշէ ուան աւկէթի տէ պըմինըն լը մէյտանէ
ան պաժէրա մաղըն , քօ պը րուհանի դէ կօթըն , Սօ_
դոմ ու Մըսըր ' լը քօ քի Բապպէ ուան ժի լը Խաչէ
9 ռապու ։ Ու գավման ու պիւրիէթան ու պըմանան ու
Թայիֆան ժը լէշէ ուանուա սէ ռօ ու Նիվ տէ Թամաշա
պըքըն , ու տէ նա հէլըն լէշէ ուան լը Թըրպանտա պը
10 դամաւինըն ։ Ու ուան քօ լը սէր արտէ սաքին տըպըն
շաղ տէ պը պըն ու լը սէր ուան տէ պը քէնըն . ու
ժը հավուտուռա տէ հէտիան պը շէյինըն , չըմա քօ
ան հարտու փէյղէմպէրան , լը սէր արտէ ժը սաքին
պուօղանուա էգիյէթ տան ։
11 Ու բաշէ սէ ռօ ու Նիվան , ժը ալիէ Խօտէ լը Նավ
ուան րուհէ հայաթէ քէթ , ու լը սէր լընկէ խօ սա_
քընին , ու լը սէր ուան տիթօղան Թըռսքի մաղըն քէթ ։
12 Ու ժը ազիւմանան մը տանկ քի պըհիսթ քօ ժը ուա_
նուա տը կօթ . Լը ժօր լը վըր որըն ու ուան պը ավրան
լը ազիւմանան հաթըն հավանին , տըժմընէ ուան ուան
13 տին ։ Ու լը ուէ սաաթէտա պէլպէլ քի մաղըն պու ,
ու ժը տահ փարա եէքէ է պաժէր քէթ , ու ժը ան
պէլպէլէ հաֆթ հազար մառուվան մըրըն , ու մայընան
պը Թըռս դըժը պուն , համտ տան ժը Բապպէ ազիւ_
14 մանանուա ։ Վայէ իքինճի պըհուրի իչթէ վայէ իւչընճիէ
զու դէ ։
15 Ու եէտինճի մէլէքէ պօրուէ փըֆ քըր , ու լը
ազիւմանտա պըլընտ ավազան պուն , քօ տը կօթը
պուն . Փատիշահիթիէ տընէ ժը Բապպէ մառա ու ժը
Մէսիհէ ուիռա պու , ու ան տէ փատիշահիթի պըքա
16 ապէտիւլ էպէտէ ։ Ու պիսթ ու չար երէցան քօ լը
սէր Թախթէ խօ ռօնըշթի պուն լը պար Խօտէ լը սէր
ռուէ խօ քէթըն ու ժը Խօտէուա պը սէճտէ քըրընէ
17 կօն ։ Ծը դառուա ամ շըքըր տըքըն , եա ժը հար դըշթ_
ռա գատիր Բապպ Ալլահ , դու քօ մէվճիւտ ի ու մէվ_
ճիւտ պույ . քօ գուտրէթէ է մաղըն դա սանտ ու դա
18 փատիշահիթի աժօթ ։ Ու Թայիֆան սու հաթըն ու

ղազապէ դա հաթ, ու ոխթա մըրիան քօ հիւքմ ալը-
պըն, ու խուճրէթ պըտա՛ ժը գուլէդ խօ ժը փէյղէմպէ-
րանա ու ժը ազիզանա, ու ժը նավէ դա թըրսօ-
զանա, ժը բըջուքանա ու ժը մա՛զընանա, ու
ուան քօ արտէ խարապ տըքըն, դու ուան խարապ
տըքի։
19 Ու լը ազիւմանա տաճարէ Խուտէ վը՛ պու, ու լը
տաճարէ ուիտա սանդուխա ահտէ հաթը խույայի ու
պըրըուսքան ու սաուլթան ու կըւըրըւլթիան, զէլզէլան
ու դը՛յըրըք քի մա՛զըն պու։

Սէր 12

1 Ու լը ազիւմանա ալամէթ քի մա՛զըն հաթը խու-
յայի, ժըն քի ռօ որկըրթը պու ու հիվ լը պըն լընկէ
ուի պու ու լը սէր սէրէ ուիտա ժը տուանզտահ ըսթէ-
2 րան թաճ քի հա՛պու։ Ու համլա պու գիրին տըքըր չը-
մա քօ ժը զայընա հէշ ու էզիյէթ քըշանտընա պու։
3 Ու լը ազիւմանա պաշքա ալամէթ քի խույայի պու
ու վա՛հա եէք մա՛զըն գըզըլ աժտըհար քի, քօ հաֆթ
սէր ու տահ գօչէ ուի հա՛պու ու լը սէր սէրէ ուի
4 հաֆթ թաճ հա՛պու։ Ու տուվէ ուի ժը սէ փարա եէ-
քէ ըսթէրէ ազիւմանան տը քշանտ, ու ուան լը սէր
արտէ խըսթ ու աժտըհար սա՛քընի պու լը պա՛ր ա-
ժընըքէ քօ լը սէր զայընէ պու, քօ կավլա քօ պը զա՛,
5 էվլատէ ուի պը խօ։ Ու ժընըք էվլատ քի նէր զա, քօ
աւ հէմի թայիֆան պը ասայէ հասընին տէ պը չէրինա՛,
ու էվլատէ ուի գափմիշ պու լը պա Խուտէ ու լը պա
6 թախթէ ուի։ Ու ժընըք լը չէօլէ ռա՛վիա՛ լը քօ քի ժը
Խուտէ ժը ուիրա ճի հաթը պու հազըր պուն, քօ լը
ուէ խօյի պըքա՛ հազար ու տու սէտ ու չէսթ ռօ։
7 Ու լը ազիւմանա ճէնկ պու, Միքայէլ ու մէլէքէ
ուի պը աժտըհարա փէվճուն աժտըհար ժի պը մէլէքէ
8 խօ փէվճու։ Ու զալըպ նա՛ պուն, ու լը նավ ազիւմա-

9 Նան հէնի ժը ուանուա ճի նմ՛ հալթը տիլթըն։ Ու աւ
աժտիճարէ մմ՛զըն հալթը ավէլթըն, աւ մահրա գ̇ատիմ
աւ իպլիս հալթը կօլթըն, ու աւ Շէյդան քօ տընէ հէմի
տը լափինմ՛, լը արտէ հալթը ավէլթըն, հէմ մէլէ.քէ
10 ուի ժի բէուա։ Ու լը ազիւմանտա մը ալաղ.քի պըլընա
պըհիսմ քօ տըկօլթ, Նուա լսէլաս ու գ̇ուվէլթ ու փա֊
տիշահիլթի է Բապէ մմ՛ պու, ու հիւ.քիւմէլթէ Մէսիհէ
ուի, զիրա կըլի քըօղ պըէյէդ մմ՛ լը ժէր հալթը ավէ֊
լթըն, քօ ժը ուանուա կըլի տըքըր լը պմ՛ր խօտէ, չմ՛վ
11 ու ռօ։ Ու ուան աուի եէնկմիշ քըրըն պը խույնա
Պմ՛րխէ ու պը ուջօզա չէհատէլթի է ուան, ու աւ ճանէ
12 խօ նա հմ՛պանտըն հալթա լը մըրընէ։ Ծը պօյ ուիտա
շաղ պըն է՞յ ազիւմանան ու լը նաւլ ուիտա սաքին
պուօղան, վա՞յ ժը արտէուա ու ժը պահրէուա, զիրա
Շէյդան լը պա ո՛ հալթը խուարի, քօ փըռ զաղէպէ
ուի հէյմ՛ պը զանընէ քօ տէ հընքի զէման պըսմ՛.քըմ՛։
13 Ու կավա քօ աժտիճար տի քօ լը սէր արտէ քէլթ,
14 քէլթ լը տու աւ ժընը.ք քօ էվլատէ նէր զա պու։ Ու ժը
ժընը.քուա տու փառէ գ̇արթալէ մմ՛զըն հալթը տայըն քօ
լը չէօլէ լը ճիէ խօ պը Ֆըռմ՛ լը քօ քի տէ պը հալթա
խօյի պունէ ժը ռուէ մահր զէման, ու զէմանան ու
15 նիվ ղէման։ Ու մահր ժը տմ՛վէ խօ ոդա չայ ալ տմ՛ր
անի լը տու ժընը.քէ, հալթա քօ աուի լը չայտա զարգ̇
16 պը.քմ՛։ Ու արտ ժընը.քուա եարտում քըր, ու արտ
տմ՛վէ խօ վմ՛քըր, ու պալըհանդ աւ չայէ, քօ աժտիճար
17 ժը տմ՛վէ խօ տմ՛ր անի։ Ու աժտիճար ժը ժընը.քուա
սու հալթ, ու ջու փէվ պըջմ՛ պը պաշգ̇ա էվլատէ ուի֊
ռւա, ուան քօ թէնպիհէ տը կըրթը պուն, ու չէհա֊
տէլթէ Մէսիհէ տըկըրթը պուն։
18 Ու սմ՛.քընի լը սէր գ̇ումէ պահրէ։

ՍԻՐ 13

1 Ու մը տի քօ ժը պահրէ ճանավար քի տա՛ր տըքէթ
ու հաֆթ սէրի ու տահ գօչէ ուի հա՛պու, ու լը սէր
գօչէ ուի տահ թաճ ու լը սէր սէրէ ուի նավէ քիւֆրէ
2 հա՛պու։ Ու աւ ճանավար քօ մը տի մինա պու գափ֊
լանէ, ու լընկէ ուի ոգա լընկէ հէրջ ու տա՛վէ ուի
ոգա տա՛վէ ասլան պու, ու աժտիհար գուվէթէ խօ ու
թախթէ խօ հէմ ազիմ հիւքիւմէթէ խօ ժէռա տա։
3 Ու ժը սէրէդ ուի եէքէ գասա մըրընէ պըրինտար պու,
ու պըրինէ մըրընէ ուի սաղ պու. ու տընէ կըժ.ք, լը
4 տու ճանավարէ թաճիւպ քըր։ Ու սէճտէ քըրըն ժը
աժտիհառա քօ ժը ճանավարռա հիւքիւմէթ տա, ու
ժը ճանավարռա ժի պը սէճտէ քըրընէ կօն. Ու քի՞ ա՛
մինա ճանավարէ ու քի՞ գատիր ա՛ բէռա ճէնկ քըրըն։
5 Ու ժէռա խապէրէ մա՛զընան ու քիւֆր խապէր տան
տա՛վ հաթը տայըն, ու ժէռա չըլ ու տու մա՛հան հիւ֊
քիւմէթ հաթը տայըն քօ մէրամէ խօ լիճրա պըքա՛։
6 Ու տա՛վէ խօ պը քիւֆր քըրընէ լը գարշի խօտէ վա՛֊
քըր, նավէ ուի ու չատըռէ ուի ու լը ազիւմանտա
7 սաքին պուօղան քիւֆր քըրընէ։ Ու ժէռա հիւքիւմէթ
հաթը տայըն քօ պը ազիզանռա ճէնկ պըքա՛, ու ուան
եէնկմիշ պըքա՛. ու ժը ուիռա հիւքիւմէթ հաթը տա֊
յըն լը սէր էօմէթան ու գավման ու զըմանան ու թա֊
8 յիֆան։ Ու ժէռա տէ սէճտէ պըքըն աւ հէմիան քօ լը
սէր արտէ սաքինըն, քօ նավէ ուան ժը թէմէլ պունէ
տընէ լը նավ քըթէպէ հայաթէ, հաթը սէրժէ պուն
9 Պա՛րխէ նա՛ նըվիսանտի՛։ Ծը քէռա քօ կօ հէյա՛ պըրա
10 պը պըհէ։ Հա՛ր քի քօ լը էսիրիթիէ պըքշինա՛ տուի
տէ էսիր պըջօ. էրքը եէքէ պը քէր գաթլ պըքա՛, լա֊
զըմա՛ քօ աւ պը քէր պէ գուշթըն, սապր ու իմանէ
ազիզան լը վըր ա՛։
11 Ու մը պաշգա ճանավար քի տի քօ ժը արտէ տա՛ր

տը հալթը ու օղա պա̆րխէ տու գօչէ ուր հա̆պու, ու
12 խապէր տը տա օղա աժտիհար։ Ու հէմի հիւքիւմէթէ
ճանավարէ ավուլին լը պա̆ր ուր ինճրա տը պօ պու, ու
արտէ ու աւ հէմի քօ լը ուխտա սաքինըն, զօռ տըքըր
քօ սէճտէ պըքըն ժը ճանավարէ ավուլինուա, աւ քօ
13 պրինէ մըրընէ ուր սաղ պօ պու։ Ու ալամէթէ մա̆զը-
նան ինճրա տըքըր, հալթա քօ ժը ազիւմանան ակըր
14 տը անի պու խուարի լը պա̆ր մա̆րուվան։ Ու պը աւ
ալամէթան լը սէր արտէ սաքին պուօղան չաշ տըքըր․
քօ լը տէսմթէ ուր հալթը պու տայըն լը պա̆ր ճանավարէ
քըրընէ, ու տը կօթ լը սէր արտէ սաքին պուօղանուա
քօ սուրէթ ջէքըն ժը աւ ճանավարուա, քօ պը քէր
15 պրինտար պօ պու ու սաղ պօ պու։ Ու ժէռա հիւքիւ-
մէթ հալթը տայըն քօ ժը սուրէթէ ճանավարուա րուհ
պըտա̆ քօ սուրէթէ ճանավարէ խապէր պըտա̆, ու քի
քօ ժը սուրէթէ ճանավարուա սէճտէ նա̆ քա̆ աուր պը
16 տա̆ գալթլ քըրըն։ Ու զօռ տըքըր ժը հէմիանուա եանի
ժը բըջուքանուա ու ժը մա̆զընանուա, ու ժը զէնկինա-
նուա ու ժը ֆագիրանուա, ու ժը ազատիանուա ու ժը
գուլլանուա, քօ լը սէր տէսմթէ խօ ռասթէ եախօտ լը
17 սէր հէնիէ խօ տաղմա գապուլ պըքըն։ Ու քի քօ նը-
քեարա̆ պը քըռա̆, եա պը ֆըռօշա̆, լէ թա̆նէ աւ քօ
ժէռա հէյա̆ տամղա, եա նավէ ճանավարէ, եախօտ
18 հասապէ նավէ ուր։ Իլմ լը վըրա̆․ ժը քէռա քօ ագլ
հէյա̆ պրա պըժմէրա̆ հասապէ ճանավարէ, զիրա հասա-
պէ մա̆րուվ քի ա̆ ու հասապէ ուր շա̆շ սա̆տ ու շէս-
թու շա̆շ ա̆։

ՅԷՐ 14

1 Ու մը նըհէռթ, ու վահա Գա̆րխ սա̆քընի պու լը
սէր ջիաէ Սիօնէ, ու պը ուիռա պուն սա̆տ ու չըլ ու
չար հազարան ուան քօ լը սէր հէնիյէ ուան հալթը
2 պու նըվիսանտըն նավէ ուր ու նավէ Պավէ ուր։ Ու մը
ժը ազիւմանան տա̆նկ քի պըհիսթ օղա տա̆նկէ վըռա

ալան, ու օղա տանկէ կիւրիւլթի քի մազըն․ ու աւ
տանկ քօ մը պըհիսթ, օղա տանկ է Թանպուրէ խօ
3 լէխըստող Թանպուրճիան պու։ Ու իլահիէ Նու տը
խօնտը պուն, լը պար Թախթէ ու չար հայվանան ու
երէցան, ու եէ․քէ Նա տը քարը պու աւ իլահէ հէն
պունէ ժը աւ սատ ու չըլ ու չար հազարան բէվա․ ուան
4 քօ ժը արտէ խէլաս պօ պուն։ Ուանան աւ ըն քօ պը
ժընանուա մուրտար Նա պուն զիրա պաքիր ըն ուանան
լը տու Պարխէ տըջուն, լը քօ քի աւ հառա, ուանան
ժը մառուվան հալթըն պը ժարթը ժը խօտէուա ու Պար-
5 խէռւա։ Ու լը տավէ ուանտա տարէվ Նա հալթը տի-
թըն չըմա քօ ուան պէ դուսուր ըն։
6 Ու պաշդա մէլէ․ք քի մը տի քօ տը Ֆըռւիա լը օրթա
աղիւմանան, քօ ժէռւա միւժտէէ էպէտի հառպու, ժը
հէմի միլլէթանուա ու դավմանուա ու զըմանանուա ու
ժը Թայիֆանուա քօ լը սէր արտէ սաքին տըպըն միւժ-
7 տէ պըքա։ Ու պը սատթ քի պըլըն տը կօթ․ Ժը
խօտէ պը Թըռսըն ու ժէռւա շըքըր պըքըն․ զիրա
սաաթէ չէրաաթէ ուի հաթ, ու սէճտէ պըքըն ժը
աուիռւա քօ աղիւմանան ու արտէ, ու պահրէ ու դա-
նիէ ավան խալդ քըր։
8 Ու լը տու ուիտա պաշդա մէլէ․ք քի հաթ ու կօ,
Քէթ՝ քէթ պաժէրէ մազըն Բաբիլոնէ․ չըմա քօ, ժը
շարապէ ղազապէ զինայէ խօ ժը հէմի Թայիֆանուա տա
9 վախուարըն։ Ու լը տու ուան պաշդա մէլէ․ք քի հաթ,
ու պը պըլըն ավազ քի կօ․ Քի քօ ժը սուրէթէ
ճանավարուա սէճտէ տըքա, ու տամղայէ լը սէր հէնիէ
10 խօ, եախօտ լը սէր տէսթէ խօ դապուլ տըքա։ Աւ
տէ վախու ժը շարապէ խըշմէ խօտէ, քօ սաֆի հա-
թիա դժը պուն լը Նավ քէասըքէ ղազապէ խօտէ,
լը պար ապիղ մէլէքան ու լը հուզուրա Պարխէ պը ալըր
11 ու քիպրիթ տէ էզիյէթ պըքշինըն։ Ու տիւմանէ էզի-
յէթէ ուան ապէտիւլ էպէտ ռա տըպա․ ու լը ռօ ու
շավ րահաթէ ուան Թունընա, քօ ժը սուրէթէ ճանա-

վարուա ու ժը ուիռա սէճտէ տըքըն ու տամղայէ նավէ
12 ուի գապուլ տըքըն ։ Լը վըր ա՛ սապրէ ազիզան , ուան
13 քօ Թէնպիհէ խօտէ ու իմանէ Մէսիհէ տը բէն ։ Ու
ժը ազիւմանան մը տա՛նիկ քի պըհիսըթ քօ տը կօթ ․ Պը
նըվիս՝ ժը ուէ բէվա՛ խօղի ժը ուանուա քօ տը Րապպ
տը մըրըն , պըռուա տը պէ Ազիզ Րուհ ․ հաթա քօ ուան
ժը զահմէթէ խօ րահաթ պըպըն ․ ու ամէլէ ուան լը
տու ուան տը ջուն ։
14 Ու մը նըհէրըթ , ու վահա ավըր քի սըբի , ու լը
սէր աւ ավըրէ եէքէ ռօնըշթի պու մինա Գուռէ մա՛-
ռուվ ․ ու լը սէրէ ուիտա թաճ քի զէռին ու լը տէս-
թէ ուիտա տաս քի դուժ հա՛պու ։
15 Ու ժը տաճարէ պաշգա մէլէք քի ռա տը պօ պու ,
քօ պը պըլընտ ավազ քի լը սէր ավըրէ հաթը ռօնըշ-
տօղուա տը գ՚իրա պու , ու տը կօթը պու ․ Ցասէ խօ
տըրէժ պըքա՛ ու պը չինա՛ , զիրա օխթա չինանտընէ
16 հաթ , չըմա քօ փալայէ արտէ կըհիշըթըն ։ Ու աւ քօ
լը սէր ավըրէ ռօ տընը պու , տասէ խօ լը սէր արտէ
տըրէժ քըր , ու արտ հաթը չինանտըն ։
17 Ու ժը աւ տաճարէ ազիւմանէ պաշգա մէլէք քի ռա
պու ․ ժը ուիռա ժի տաս քի դուժ հա՛պու ։
18 Ու ժը սէղանէ պաշգա մէլէք քի ռապու , քօ հուքու-
մէթէ ուի լը սէր ակըր հա՛պու ․ ու պը տա՛նիկ քի մա՛-
զըն կազի քըր ժը աուիռա քօ տասէ ուի է դուժ հա՛-
պու ․ ու կօ ․ Ցասէ խօ դուժ տըրէժ քա՛ , ու ժը ռա՛զէ
արտէ օշիյան պըչինա՛ ․ զիրա թըրիէ ուի կըհիշըթի ա՛ ։
19 Ու աւ մէլէք տասէ խօ լը սէր արտէ տըրէժ քըր , ու
ժը ռա՛զէ արտէ թըրիան չընի ․ ու լը նավա մահսարէէ
20 մա՛զընէ ա ազապէ խօտէ խըստ ։ Ու մահսարա ժը
պաժէր ա՛ռըվա՛ հաթը բէ լէ քըրըն ․ ու ժը մահսարա
խուն տը հաթը պու տա՛ր , քօ հաթա լը կէմէ հաս-
փան հազար ու շա՛շ սա՛տ ասպարէզ տըկըհիշըթը պու ։

ՍԷՐ 15

1 Ու պաշգա մա̈զըն ու աճայիպ ալամէթ քի մը տի
լը ազիմանտա, հաֆթ մէլէքան, ժը ուանտա քօ
հաֆթ պէլայէ բաշին հա̈պու, զիրա ղազապէ խօտէ
2 պը ուան թէքմիլ պու ։ Ու մը տի ոդա պիլօրէ պահր
քի պը ակըր հաւթը թէվ պուն ․ ու ուան քօ էէնկմիշ
քըրըն ժը ճանավարուա ու ժը սուրէթէ ուխուա ու ժը
հասապէ նավէ ուխուա, լը սէր պահրէ պիլօրէ սաքընի
3 պուն ․ ու ժը ուանտա տանպուրէ խօտէ հա̈պու ։ Ու
իլահիէ գուլէ խօտէ ա Մուսաէ տը խօնտը պուն, ու
իլահիէ Պա̈րխէ, տը կօթըն, Մա̈զըն ու աճայիպ ըն ա-
մէլէդ դա էա ժը հա̈ր դըշդուա գատիր Րապպ Ալլահ,
սատըդ ու ռասթըն ռէյա դա, էա՛ փատիշահէ թա-
4 յիֆան ։ Էա՛ Րապպ ժը դա քի՞ նա թըռսա ու պը նա-
վէ դառա համտ նա քա՛․ զիրա դու թանէ պագիզ ի,
չըմա քօ թայիֆան կըժք տէ պէն ու լը պար դա սէ-
ճտէ տէ պըքըն, զիրա տօղըրի չէրաաթէ դա պէյան
պուն ։

5 Ու ժը ուէ բէվա̆ մը նըհէռթ ու լը ազիմանտա
6 չատըրէ տաճարէ շէհատէթէ վա̆պու ։ Ու հաֆթ պէլա-
յան կըթօղ հաֆթ մէլէքան փաք ու փարլախ քըթան
հաթը որկըրթըն, ու լը սէր սընկա խօ փըշթա զէռին
7 հաթը կըրէտան, ժը տաճարէ ռա պուն ։ Ու ժը աւ չար
հայվանան էէքէ ժը հաֆթ մէլէքանռա ժը ղազապէ
ապէտիւլ էպէտ ճանի պուն խօտէ հաֆթ քէասըքէ
8 զէռին պըժի տա ։ Ու տաճար ժը ճէլալ ու գուվէթէ
խօտէ պը տուման դըժի պու, հաթա քօ թէքմիլ պը-
պըն հաֆթ պէլայէ հաֆթ մէլէքան ու լը տաճարէ քէ-
թընէ գաթ էէքէ գատիր նա̆ պու ։

ՍԷՐ 16

1 Ու մը ժը տաճարէ սաութ քի պըլընտ պըհիսթ
քօ ժը հաֆթ մէլէքանռա տը կօթ, Հէռըն հաֆթ
քեասըքէ ղազապէ Խօտէ լը սէր արտէ պը ռէժըն։
2 Ու մէլէքէ աւուլին չու ու քեասըքէ խօ լը սէր
արտէ ռըժանտ, ու դոննէր քի քէօթի պու լը սէր
ուան մռուվան ժը ուանռա քօ տամղայէ ճանավարէ
հպու ու ուան քօ ժը սուրէթէ ուիռա սէճտէ տը
քըրըը պուն
3 Ու իքինճի մէլէքէ քեասըքէ խօ լը սէր պահրէ ռը-
ժանտ, ու աւան ոդա խույնա մռուվէ մըրի պու ու
լը պահրէտա պուն հէմի հայվանան մըրըն։
4 Ու իւչընճի մէլէքէ քեասըքէ խօ լը սէր չայան ու
5 դանիէ աւան ռըժանտ, ու ուան խույն պուն։ Ու մը
ժը մէլէքէ աւէ պըհիսթ քօ տը կօթ, Դու սատըգ ի,
Ե՛ա Րապպ դու քօ մէվճիւտ ի ու մէվճուտ պույ ու
6 դու աղիզի, զիրա դա վահա հիւքմ քըր։ Զիրա ուան
խույնա սատըգան ու փէյղէմպէրան ռըժանտըն, ու դա
ժը ուանռա խույն տա վխուարըն, զիրա ժը ուիռա
7 լայըգըն։ Ու մը ժը սեղանէ պըհիսթ քօ տը կօթ, Պէլի
Եա՜ ժը հըր դըշդռա գատիր Րապպ Ալլահ չէրասթէ
դա ռասթու հագ ըն։
8 Ու տէօրտընճի մէլէքէ քեասըքէ խօ լը սէր ռօ
ռըժանտ ու ժէռա հիւքիւմէթ հաթը տայըն, քօ մ-
9 ռուվան պը ակըր պը չէվութինա։ Ու մռուվան պը
չէտիտ հէրարէթէ չէվութին, ու քիւֆր քըրըն ժը նա-
վէ Խօտէռա քօ լը սէր աւ պէլայան հիւքիւմէթէ
ուի հպու. ու թօպա նա քըրըն քօ ժէռա համտ
պըքըն։
10 Ու պէշինճի մէլէքէ քեասըքէ խօ լը սէր թախթէ
ճանավարէ ռըժանտ, ու փատիշահիթիէ ուի դահրի
11 պու, ու ժը հէշան զըմանէ խօ տը ճութըն։ Ու ժը

Ալլահէ ազըւմանըա քիւֆր քըրըն ժը սէպէպէ հէշա աւ
դունէրէդ խօ, ու թօպա նա՛ քըրըն ։
12 Ու ալթընճի մէլէքէ քէասըքէ խօ կը սէր չայէ մա՛-
զըն Եփրատէ ըրմանա, ու ավէ ուի զուվա պուն․ վու-
սան քօ ռէյա փատիշահէ ռօ հա՛լաթէ հազըր պըպա՛ ։
13 Ու մը տի քօ ժը տա՛վէ աժտիհարէ ու ճանավարէ ու
տա՛րէվ փէյղէմպէրէ սէ նա՛փաք րուհան տա՛ր տը հաթը
14 պու ոդա պադան ։ Զիրա աւ րուհէ ճընան ըն, քօ
ալամէթան տըքըն ու ժը հէմի փատիշահէ տընէւա
տը ջուն քօ ուան ժը պօ ժը հա՛ր դըշդւա դ̇ատիր
15 ճէնկէ խօտէւա պը ճըվինըն ։ Վահա ա՛զ ոդա տըզ դէմ
խօզի ժը․ ուխուա քօ հէշար տը մինա՛ ու ճըլէ խօ տը
բէ, քօ դահզի նա՛ կէւա՛, ու այպա ուի խույա նա՛ պա՛ ։
16 Ու ուան կը ճի քի ճըվանտըն քօ պը խպրանիքէ Արմա-
գէդան դէ կօթըն ։
17 Ու հէֆթընճի մէյէքէ քէասըքէ խօ կը հավայէ ըրժա-
նա, ու ժը տաճարէ ազխւմանան, ժը թախթէ ավազքի
18 պըլընտ ռապու պը կօթընէ, Պուա՛ ։ Ու պըրուսքան ու
տա՛նկան ու կխւրխւլթխեան պուն ու դէյղէյէ քի մա՛զըն
պու, վուսանքօ մա՛ռուվան կը սէր արտէ խալք պունէ
հաթա նուա, վուսան զէյզէյէ քի մա՛զըն նա՛ պօ պու ։
19 Ու պաժէրէ մա՛զըն սէ փար պու, ու պաժէրէ թայիֆան
քէթըն․ ու Բաբիլօնէ մա՛զըն կը պա՛ր խօտէ զիքր պու,
քօ քէասըքէ խըշմու ղազապէ շարապէ ուի ժէւա պը-
20 ւա՛ ։ Ու հէմի ատայան ռա՛վիան ու ջիան նա՛ պատէա
21 պուն ։ Ու դա՛յրըքէ կըր, սայ․քի հա՛ր եէքէ պը վէզն
թալանթ քի ժը ազխւմանան տը հաթը պու խուարի կը
սէր մա՛ռուվան․ ու մա՛ռուվան ժը խօտէւա տըժմինան
քըրըն ժը պօ պէլայէ դա՛յրըքէ զիրա պէլայէ ուի փըռ-
մա՛զըն պու ։

ՍԷՐ 17

1 Ու հաֆթ քէասըքան կըրթօզ ժը հաֆթ մէյէքան
եէքէ հաթ, ու պը մըռա խապէր տա պը կօթընէ․

Որա՛, ու ժը դառա պը նըմէռըմ հիւքմա աւ ֆահիշէէ
2 մա՛զըն․ քօ լը սէր փըռ ավան ռօ տընա՛ ։ գօ պը ուի–
ռա փատիշահէ արտէ զինա քըրըն․ ու սաքինէ արտէ
3 պը շարապէ զինաթիէ ուի սէրխօշ պուն ։ Ու մը կըրըթ
պը Րուհ լը չէօլէ պըր, ու մը տի ժըն քի քօ լը սէր
ճանավար քի սօռ ռօնըշթի պու, ու աւ ճանավար
պը նավէդ քիւֆրան դըժի պու ու հաֆթ սէրի ու տաս
4 ղօչէ ուի հա՛պու ։ Ու ժընըք խէլաթէ սօռ հաթը պու
օրկըրըթըն, ու խա՛մըլանտը պու պը զէռ ու պը դէվըրէ
ճէվահիրան ու պը ինճուան, ու լը տէսթէ ուիտա
քէասըք քի հա՛պու, պը մէքրուհիթիէ պը զինայէ ու
5 պը նա՛խաքիթիէ դըժի պու ։ Ու լը սէր հէնիէ ուի
նավ քի նըվիսանտըն պու, սըր, եանի տիյա ֆահիշան
6 ու մէքրուհաթիէ արտէ է Բաբիլօնէ մա՛զընէ ։ Ու մը
տի աւ ժըն պը խույնա ազիզան ու շահիտէ Մէսիհէ
սէրխօշ պօ պու, ու կավա մը տի աուի պը մըռ թա–
7 ճիւպ պունէ թաճիւպ քըր ։ Ու մէլէք ժը մըռա կօ․
Չըմա՞ դա թաճիւպ քըր․ ա՛զ ժը դառա պը պէժըմ
սըրա աւ ժընըքէ ու է աւ ճանավարէ քօ աւ լը սէր
խօ կըրըթիա՛, ու հաֆթ սէրի ու տաս ղօչէ ուի հէյա՛ ։
8 Ու աւ ճանավար քօ դա տի հէյա՛ ու թուննա՛, ու
ժը արտէ ռա՛շ ժօր տէ պէ ու լը հէլաքէ տէ պըջօ,
ու լը սէր արտէ սաքին պուօղան քօ նավէ ուան ժը
իպթիտաէ տընէ լը քըթէպէ հայաթէտա նըվիսանտըն
նընըն տէ թաճիւպ պըքըն կավա քօ պը պինըն աւ ճա–
9 նավարէ քօ հա՛պու ու թուննա՛, ու նէզա՛ ։ Լը վըր լա–
զըմ ա՛ իլմ՝ քի քօ աքլէ ուի հա՛պու, աւ հաֆթ սէրի
հաֆթ չիանա՛, լը քօ քի ժընըք լը սէր ուան ռօ տը–
10 նա՛, ու հաֆթ փատիշահ ըն․ Բէնճ քէթըն ու եէքէ
տը մինա՛ ու աուէ տըն հէժա նա՛հաթիա՛, ու կավա պէ
11 հընտըք զէման տէ պը սա՛քընա՛ ։ Ու աւ ճանավար քօ
հա՛պու, ու թուննա՛, աւ ժի սէքիզինճի ա՛․ ու ժը
12 հաֆթանա՛, ու լը հէլաքէ տըջօ ։ Ու տաս ղօչան քօ
դա տի, տաս փատիշահ ըն, ուան քօ հէժա փատի–

շահիթի նա՛ սա՛նտընա՛, լաքին պը ճանավարէ թա՛վ
սաաթ քի ոգա փատիշահան հիւքիւմէթէ տըսթինըն ։
13 Ու մէրամէ ուանան եէք ըն ու գուվվէթ ու հիւքիւ֊
14 մէթէ խօ ժը ճանավարուա տըտըն ։ Ուանան պը Պա՛րխէ
տէ ճէնկ պըքըն, ու Պա՛րխ ուան եէնկմիշ տէ պըքա՛.
զիրա աւ խօտիէ խօտիան ու փատիշահէ փատիշահան ա՛.
ու պը ուի թա՛վ պուօղան, տավէթլի ու պըժարթի ու
15 իթիգաթլինըն ։ Ու ժը մըռա կօ. Աւ ավան քօ դա
տի, քօ լը սէր ուան ֆահիշէ ռունըշտի պու գավման
16 ու գալապալըղան ու թայիֆան ու զըմանան ըն ։ Ու
աւ տահ գօչան քօ դա տի ու ճանավարէ ուան տէ
ժը ֆահիշէէ իքրահ պըքըն, աուի խարապ ու դահզի
տէ պըքըն. ու կօվտայէ ուի տէ պըխուն, ու լը ակըր֊
17 տա աուի տէ պը չէվութինըն ։ Զիրա Խօաէ լը տըլէ
ուան տանի քօ մէրամէ ուի իճրա պըքըն, ու եէք
մէրամ պըպըն ու փատիշահիթիէ խօ ժը ճանավարուա
18 պըտըն, հաթա քօ Գէլամուլլահէ թէքմիլ պըպա՛ ։ Ու
աւ ժընըք քօ դա տի, աւ պաժէրէ մա՛զընա՛, քօ փա֊
տիշահիթի տա ժօ լը սէր փատիշահան ։

ՍԷՐ 18

1 Ու բաշէ աւ դըշդան պաշգա մէլէք քի մը տի քօ
ժը ազիւմանան տը հաթը խուարի պու. ու հիւքիւմէթ
քի ուի մա՛զըն հա՛պու ու արտ ժը ճէլալէ ուի հաթը
2 ռօհնի պուն ։ Ու պը գուվվէթլի տա՛նկ քի կազի քըր
կօթընէ. Գէթ՝ քէթ Բաբիլօնէ մա՛զըն. ու մէսքեանէ
ճընան պու. ու զընտանէ հէմի նա՛փաք րուհան ու
3 գաֆասէ հէմի մուրտար ու մէքրուհ դէյրան ։ Զիրա
հէմի թայիֆան ժը շարապէ խըշմ ու զինայէ ուի վա՛֊
խուարըն, ու փատիշահէ արտէ բէռա զինա քըրըն,
ու թիւճարէ արտէ ժը փըռ սէֆայէ ուի զէնկին պու ։
4 Ու ժը ազիւմանան մը պաշգա տա՛նկ քի պըհիսթ քօ
տը կօթ. Ժը ուէ ռաապըն, եա՛ գավմա մըն. քօ ժը

կիւնէհէ ուիռա իլհաք նա՛ պըն, քօ ժը պէլայէ ուի
5 հիսսէ նա՛մաթինըն : Զիրա կիւնէհէ ուի հաթա ազիւմա-
նան կըհիշթըն, ու Խօտէ ղ̇աբահաթէ ուի զիքըր քըր :
6 Ու չավան քօ քըր հուն ժի վուսան պըքըն ժէռա, ու
ժէռա լը կօրա ամէլէ ուի տու ղ̇աթ պըտըն. ու քէա-
սըք քօ աւ տըժը քըր ժէռա տու ղ̇աթ տըժը պըքըն :
7 Հա՛ր չը ղ̇ասս քօ աւ խօ իզզէթլի քըր ու սէֆա աժօթ
ժը ուիռա աւ ղ̇աս իշքէնճէ ու չին պըտըն. զիրա աւ
լը տըլէ խօտա տըպէ. Էզ սուլթան ռօտընըմ ու ժընէ-
8 պի նընըմ, ու ա՛զ ղ̇աթ տէ չին նա՛ պինըմ : Ժը ուի
սէմէտէ պէլայէդ ուի, մըրըն ու չին ու պըրչիթի լը
եէք ռօժա տէ պէ. ու պը աղըր տէ պէ չէվութան-
տըն, զիրա աուի հիւքըմ քըրօղ Ռապպ Ալլահ ղ̇ուվլէթ-
9 լի ա՛ : Ու փատիշահէ արտէ քօ պը աուիռա զինա
քըրըն ու սէֆա աժօթըն, տէ պըկըրին ու չին պըն
լը սէր ուի կավա քօ պը պինըն տիւմանէ չէվութան-
10 տընէ ուի : Ժը սէմէտէ թըռսէ իշքէնճէյէ ուի տուրվա՛
տէ պը սա՛քընըն ու պէժըն. վա՛յ, վա՛յ ժը տառա՝ է՛յ
պաժէրէ մա՛զըն Բաբիլօն, քօ հիւքըմ ու ղազապա տա լը
11 սաաթ քի տա հաթ : Ու թիւճարէ արտէ տէ պը կըրին
ու չին պըպըն լը սէր ուի, չըմա քօ մալթաա ուան
12 հէնի էէքէ նա քըռա՛. Եանի զէռ ու զիւ, ու գէվըրէ
ճէվահիր ու ինճու ու քըթանէ զըրավ ու խէլաթ ու
հավըրըշըմ, ու մալթաա ղ̇ըրմըզ, ու հա՛ր տիւրլիւ տարէ
պուխուր, ու հա՛ր տիւրլիւ ֆըրաղ̇է ֆիլ տիչի. ու հա՛ր
տիւրլիւ պը փըռա պահա ժը տար ու ժը սըֆըր ու ժը
13 հասըն ու ժը ֆըրաղ̇է մէրմէր : Ու տարչին ու ամամին
ու պուխուրան ու պը պինա խօշ ռուն, ու քիւնդլիւք
ու չարապ ու զէյթուն էազի, ու արէ սիմիտէ ու կէ-
նըմ ու տավարան ու միան ու արապան ու քէօլէան ու
14 ճանէ մա՛ռուվան : Ու մէյվէէ արզույէ ճանէ դա ժը
15 դա չռու, ու ուան հէնի ղ̇աթ դուէ տէ նա՛ պինի : Ու
թիւճարէ դըշդէ հանա քօ ժը ուիա խօրթ պօ պուն
ժը թըռսէ ազապէ ուի տուրվա՛ տէ պը սա՛քընըն ու

16 պէժըն․ Պը շին ու կըրինէ ։ վա՜յ, վա՜յ, է՜յ պաժէրէ
մա՛զըն քօ պը քըթանէ զըրավ ու խէլաթ ու գ̇ըրմըզ
հաթը որկըրթըն ու զէռ ու գէվրէ ճէվահիրան ու պը
ինճու հաթը պուն խա՛մըլա՛նտընէ ։ չըմա քօ աւ գ̇աս
17 զէնկինիթի լը եէք սաաթտա փուճ պու ։ Ու հա՛ր րէ-
յիսա կէմիէ ու լը կէմիտա պուն հէմի թայիֆան ու
կէմիճիան, ու լը պահրէտա հէմի շըղուլա՛նտօղան ժը
18 տուրվա՛ սա՛քընին ։ Ու կավա քօ տխումանա շէվութան-
տընէ ուի տին, տը գ̇իրա պուն պը կօթընէ․ Մինա
19 պաժէրա հա՛նա մա՛զըն հէ՛յա՛ ։ Ու լը սէր սէրէ խօ խօլի
տանին, ու պը կըրինէ ու շին պունէ տը գ̇իրա պուն
պը կօթընէ․ վա՜յ՝ վա՜յ ժը աւ պաժէրէ մա՛զընա,
լը ուիտա ժը փըռ գ̇ըյմէթլի պունէ ուի խօրթ պուն
աւ հէմիան, քօ կէմիէ ուան հա՛պու լը սէր պահրէ,
20 զիրա լը եէք սաաթտա խօփան պու ։ Շազ պըն լը
սէր ուի՝ է՜յ ազիւմանան ու ազիզ րէսուլան ու փէյ-
ղէմպէրան, քօ խօտէ հայֆա ո ժէ սա՛նտ ։
21 Ու գ̇ուվվէթլի մէլէք քի գ̇ասա գէվըր քի մա՛զընէ
աշէ գէվըր քի հա՛լանի ու ավէթ լը պահրէ պը կօ-
թընէ․ Ավհա պը գ̇ուվվէթ խուարի տէ պէ ավէթըն,
պաժէրա մա՛զըն Բաբիլօն, ու հէնի տէ նէյա՛ տիթըն ։
22 Լը դաստա հէնի տա՛նկէ դանպուրճիան ու տա՛նկպէժան
նէյղանան, ու պօրիազան տէ նէյա՛ պըհիսթըն ու լը
դաստա հէնի ուսթա քի սանաաթէ տէ նէյա՛ տիթըն,
ու տա՛նկէ աշէ լը նավ դա հէնի տէ նէյա՛ պըհիսթըն ։
23 Ու լը դաստա հէնի ռօհնիա չըրէ գ̇աթ տէ նա՛ խույա
պա՛, ու տա՛նկէ ղավա ու պուք հէնի լը դաստա տէ
նէյա՛ պըհիսթըն, զիրա թիւճարա դա քիպարա տընէ
պուն․ չըմա քօ պը սիհիրպազիան խօ դա հէմի թա-
24 յիֆան շաշ քըր ։ Ու լը նավ ուիտա խունա փէյղէմ-
պէրան ու ազիզան ու աւ հէմի քօ լը սէր արտէ հա-
թըն դուշթըն հաթը տիթըն ։

ՍԷՐ 19

1 Բաշէ աւ դըշդան օդա տա̆նկէ փըրու գ̇ալապալըղէ ,
լը ազխումանտա մը ավազ քի պըլընտ պըհիսմ , քօ տը
կօթը պուն , Ալէլուիա , խէլաս ու համտ ու իզզէթ ու
2 գ̇ուվվէթ ժը խօտէ մա̆ւա մախսուս ա̆ ։ Ջըմա քօ
չէրաամթէ ուի հաք̇ ու սատըք̇ ըն ․ զիրա պը զինայէ
խօ տընէ լը ֆէսատէ տայօղ չէրաամթէ աւ ֆահիշէէ
մա̆ղըն պըրի , ժը պօյ խույնա գ̇ուլէդ խօ ժը տէսթէ
3 ուի ինթիգ̇ամէ սա̆նտ ։ Ու թէգըլար կօն ․ Ալէլուիա ,
4 աւ տիւմանէ ուի ապէտ էլ էպէտուա տըպա̆ ։ Ու պիսթ
ու չար երեցան ու չար հայվանան քէթըն ու սէճտէ
քըրըն ժը խօտէուա , քօ լը սէր թախթէ ռօտը նա̆ ,
5 պը կօթընէ ․ Ամին , Ալէլուիա ։ Ու ժը թախթէ տա̆նկ
քի ռապու պը կօթընէ ․ ծը խօտէ մա̆ւա չըքըր պը֊
քըն , հէմի գ̇ուլէդ ուի , ու հուն քօ ժէ տը թըռսըն ,
6 բըջուք ու մա̆ղընան ։ Ու օդա տա̆նկէ փըրու գ̇ալապա֊
լըղէ ու օդա տա̆նկէ փըրու ավան , ու օդա տա̆նկէ գ̇ու֊
վէթլի կիւրիւլթիան մը պըհիսմ , քօ տը կօթը պուն ,
Ալէլուիա , զիրա ժը հա̆ր դըշդուա գ̇ատիր պուն Ռապպ
7 Ալլահէ մա̆ փատիշահիթի աժօթ ։ Էմ շազ ու մէսրուր
պը պըն , ու ժէուա համտ պըտըն ․ զիրա տավէթէ
8 Պա̆րխէ հաթ , ու ժընա ուի աւ խօ հազըր քըր ։ Ու
ժէուա հաթը տայըն քօ փաք ու փարլախ քըթանէ
զըրավ օրկըրա̆ , զիրա քըթանէ զըրավ սատագ̇աթէ
9 ազիզանա̆ ։ Ու ժը մըռւա կօ ․ Պընըվիս խօզի ժը ուան֊
ուա քօ լը զիյաֆէթէ տավէթէ Պա̆րխէ տավէթ պունա̆ ․
10 ու ժը մըռւա կօ ․ վանան ըն տօղըրի Քէլամուլլահէ ։ Ու
ա̆ժի լը պա̆ր լընկէ ուի քէթըմ , քօ ժէուա սէճտէ
պըքըմ , ու ժը մըռւա կօ , Սաքըն նա̆ քի , ա̆ժի գ̇ուլտաշէ
դա մա̆ , ու է պըրէյէդ դա , ժը ուանուա քօ շէհատէ֊
թէ Մէսիհէ հէյա̆ , ժը խօտէուա սէճտէ պըքա̆ , զիրա
շէհատէթէ Մէսիհ Րուհէ փէյղէմպէրիթի ա̆ ։

11 Ու մը տի աղխումանան հալթը վ՛ապուն , ու վահա
հ՛ասփ քի պօզ , ու ժը լը սէր ուի սուար պուօղուա ,
էմին ու Հագ տը հալթը պու կօթըն , ու պը սատագա-
12 թէ շէրասթ տը պին՛ա ու ճէնկ տըք՛ա ։ Ու ջահվէ
ուի օգա ալէվէ ակըր պու , ու լը սէր սէրէ ուի
փըռ թաճան հ՛ապու , ու հալթը նըվիսանտըն նավ քի
հ՛ապու , քօ եէքէ ն՛ա տը զանը պու , լէ թ՛անէ աւ ։
13 Ու պը խույն հալթը պօյախ պուն ճըլ քի որկըրթը
պու ․ ու նավէ ուի քէլամուլլահէ տը հալթը պու կօ-
14 թըն ։ Ու լը աղխումնատա պուն աաքէրան լը բէյ ուի
տըջօ պուն պը հ՛ասփէ սըփի ․ սըփի ու փաք քըլթանէ
15 զըրավ հալթը որկըրթըն ։ Ու ժը տ՛ավէ ուի շուր քի
դուժ տ՛ար տը հալթը պու , քօ պը աուի լը թայիֆան
խ՛ա , ու պը աասյէ հասընկին ուան տէ պը ջէրին՛ա ,
մահսարայէ խըշմ ու ղազապէ շարապէ գատիր Ալլահէ
16 աւ տէ բէ լէ պըք՛ա ։ Ու լը սէր ճըլէ ուի ու լը սէր
հէթէ ուի , հալթը նըվիսանտըն նըվիս քի ուի հ՛ապու ,
ՓԱՏԻՇԱՀԷ ՓԱՏԻՇԱՀՕՆ ՈՒ ԽՕՏԻԷ ԽՕՏԻԱՆ ։
17 Ու մէլէքէ քի մը տի քօ լը նավա ռօժէտա ս՛աքընի
պու , ու պըլընտ ավազ քի գիրա լը աղխումնատա ֆըօղ
հէմի դէյրանուա պը կօթընէ ․ Ուըըն լը մ՛ազըն զիյաֆէ-
18 թէ խօտէ ճէմ պըպըն ։ Քօ պըխուն լէշէ փատիշահան ,
ու պինպաշիան ու լէշէ գուվէթլիան , ու է հ՛ասփան ու
լէշէ լը սէր ուան սուար պուօղան , ու լէշէ աւ հէմիան ,
էրքը ազատլիան ու էրքը գուլան , էրքը բըջուքան ու
էրքը մ՛ազընան ։
19 Ու մը տի ճանավարէ ու փատիշահէ արտէ ու աաքէ-
րէ ուան լը եէք ճիսա հալթը ճըվանտըն ժը պօյէ քօ
պը ուխուա ճէնկ պըքըն , քօ լը սէր հ՛ասփէ սուար պօ
20 պու , ու պը աաքէրէ ուխուա ։ Ու ճանավար ու պը
ուխուա պուօղ փէյղէմպէրէ տ՛արէվ հալթը կըրթըն ․ աւ
քօ լը պ՛ար ուի ալամէթան քըր ․ պը ուան քօ շաշ քըր
ուան քօ տամղայէ ճանավարէ գապուլ քըրըր պուն ․ ու ժը
սուրէթէ ուխուա սէճտէ քըրօղան , հ՛արտու ժի սաղ սաղ

հաթըն ավէթըն պը քիպրիթ հաթը չէվրութի լը ակըրէ ։
21 Ու աւ քօ մա պուն հաթըն դուշթըն պը լը սէր հա̆ս֊
փէ սուար պուն չուրէ քօ ժը տա̆վէ ուր տա̆ր տը հա֊
թը պու ․ ու դէյրան կըշք ժը կօշթէ ուան թէր պուն ։

Սէր 20

1 Ու մէլէք քի մը տի քօ ժը աղխումանան տը հաթը
պու խուարի , ու լը տէսթէ ուխտա մըֆթայէ արտէ
2 ռաշ ու զէնճիր քի հա̆պու ։ Ու կըրթ աժտիճարէ ,
եանի աւ մահրէ ավուլլին քօ խպլիս ու Շէյդան մ̆ ․ ու
3 առւի կըէտա հաղար սալ ։ Ու առւի լը պըն զըքէ արտէ
խըսթ ու դ̇աւփաթմիշ քըր ու ժը սէրտա միւհր քըր ,
քօ հէնի թայիֆան շաշ նա̆քա̆ , հաթա քօ հաղար սալ
թէմամ պըպա̆ ․ ու ժը ուէ ըէվա̆ հընըք ոխթ , կէրէք
մ̆ քօ վա̆պա̆ ։
4 Ու մը տի թախթան , ու լը սէր ուան ռօնըշթօղան
ու ժը ուանռա հիւքիւմէթէ չէրաաթէ հաթը տայըն ,
ու ժը պօյ չէհատէթէ իսաէ ու ֆէլամուլլահէ րուհէ
սէրժէ պունան մը տի ․ ու ուան .քօ , ժը ճանավարռա
սէճտէ նա̆' քըրըն , նա̆' ժի ժը սուրէթէ ուխռա ․ ու
տամղայէ ուլ լը սէր հէնիէ խօ ու լը սէր տէսթէ խօ
դ̇ապուլ նա̆ քըրըն ․ ուան սաղ պուն ու Մէսիհէռա
5 հաղար սալ փատիշահլըթի աժօթըն ։ Ու պաշդ̇ա մըրխան
սաղ նա̆ պուն , հաթա քօ հաղար սալ թէ.քմիլ պու ,
6 ուխա մ̆ դ̇ըյամէ ավուլլին ։ Խօզի ժը առւխռա քօ փարա
ուլ լը դ̇ըյամէթէ ավուլլինտա հէյա̆ ․ լը սէր ուանան
հիւքիւմէթէ իքինճի մըրընէ թուննա̆', լէ ուան իմամէդ֊
Խօտէ ու իսաէ տէ պը պըն ․ ու պը ուխռա հաղար սալ
տէ փատիշահիթի պաժօն ։
7 Ու կավա հաղար սալ թէ.քմիլ պըպա̆ , Շէյդան ժը
զընտանէ տէ ս:է տա̆ր ․ ու տէ ռաա̆մ ու չաշ պըքա̆
լը չար ալէ տընէ պուն թայիֆան եանի Գոդ ու Մա֊
դոդէ , քօ ուան ժը ճէնկռա պը ճըլլինա̆ քօ հասաալէ

8 ուան գ̇ասա գ̇ումէ պահրէ մ։ Ու լը սէր ֆուայիէ տընէ
ուապուն ու ժը չար ալիէ հասատ քըրըն օրտուա ազի֊
9 զան ու պաժէրէ տըմլալի։ Ու ժը ագիւմանան ժը ալիէ
խօտէ ակըր քէթ, ու ուան թէլէֆ քըր․ ու իպլիս
քօ ուան չաշ քըր, հաթը ավէթըն լը կէօլա ակըրէ
ու քիպրիթէ, լը քօ քի պու ճանավարէ ու փէյղէմ֊
10 պէրէ տմրէվլին։ Ու տէ իսքէնճէ պըքշինըն չմվլ ու ռօ
ապէտ էլ էպէտ։
11 Ու մը թախթ քի սըփի տի, ու լը սէր ուի էէքէ
հաթը ռօնըշտի, քօ ժը ռուէ ուի արտ ու ագիւմա֊
նան ռէվիան ու ժը ուանռա ճի նմ հաթը տիթըն։
12 Ու մըրիան մը տի բըջուք ու մմղընան, քօ լը պմր
թախթէ սմքընի պուն, ու քըթէպան վմ պուն ու
պաշքա քըթէպ քի վմ պու, եանի, քըթէպէ հայաթէ,
ու ոդա լը քըթէպանտա հաթը նըվխանտըն մըրիան
13 հիւքմ պուն լը կօրա ամէլէ խօ։ Պահր ժը նավլ խօ
մըրիան տա, ու մըրըն ու ճէհէննէմ լը նավլ ուանտա
պուն մըրիան տանը․ ու հմր քմս լը կօրա ամէլէ խօ
14 հիւքմ պու։ Ու մըրըն ու ճէհէննէմ լը կէօլա ակըրէ
15 հաթըն ավէթըն, ուիա մ իքինճի մըրըն։ Ու հմր քի
քօ լը քըթէպէ հայաթէտա նմ՛ հաթը տիթըն նըվխ֊
անտըն, լը կէօլա ակըրէ հաթը ավէթըն։

ՍԷՐ 21

1 Ու մը տի ագիւման քի ու արտ քի նու, չըմա քօ
ագիւմանէ ավուլին ու արտէ ավուլին պըհուրին ու
2 հէնի պահր թունմմ պու։ Ու պաժէրէ ագիզ Երուսա֊
լիմէ նու մը տի քօ ժը ագիւմանան ժը խօտէ տըհաթը
պու խուարի, քօ ոդա ժը պօյ մէրէ խօ հաթը խմմը֊
3 լանտըն պուք քի, հաթը հազըր պուն։ Ու մը ժը ագի֊
մանէ ավազ քի մմղըն պըհիսթ, քօ տը կօթ․ Վ․ահա
չատըրէ խօտէ լը նավ մմռուվան ու աւ պը ուանռա
տէ սաքին պըպմ․ ու ուան գ̇ավմէ ուի տէ պըպըն ու

4 խօտէ պը ուան տէ պըպմ̆ ոդա խօտէէ ուան ։ Ու աւ
ժը ջաՀվէ ուան Հէմի Հէսթըրան տէ փագըժ պըքմ̆ ,
ու Հէնի մըրըն տէ նմ̆ պմ̆ , նմ̆՛ շին , նմ̆՛ ֆէրեատ ,
ու նմ̆ Հէշան ժը ուի բէվմ̆ տէ նմ̆ պմ̆ , չըմա քօ դըշ-
5 դէ ավուլինան պըՀուրին ։ Ու աւ քօ լը սէր թախթէ
ռօնըշտը պու կօ ․ ՎաՀա Հէմի դըշդան նու տըքըմ ,
ու ժը մըռա կօ ․ Պը նըվիս , գիրա խապէրէդ ուանան
6 տօղրի ու էմին ըն ։ Հէմ ժի կօ ժը մըռա ․ Պու , էզ ըմ
Ալֆա ու Օմէղա , իպթիտա ու նիՀայէթ , մ̆զ ժը թիռա
7 պէլաշ տէ պըտըմ ժը գանիէ ավէ Հայաթէ ։ Աւ քօ
եէնկմ̆իշ տըքմ̆ , դըշդէ Հանա տէ միրաս պըկըրմ̆ , ու
մ̆զ խօտէէ ուի տէ պըպըմ , ու աւ էվլատէ մըն տէ
8 պըպմ̆ ։ Լաքին փարա թըռսօքան ու իմանսըզան ու
մուրտարան ու գաթուլան , ու զինաքեարան ու սի-
Հիրպազան ու փութփէրէսթան , ու է Հէմի տմ̆րմ̆վիան
լը կէօլա պը ակըր ու քիպրիթ Հաթը չէվութանտընէ
պըպմ̆ ․ քօ ուխա իքինճի մըրըն մ̆ ։
9 Ու աւ բաշին պու պը Հաֆթ պէլայէ Հաթը դըժի
պուն Հաֆթ քեասըքէ կըթօղ ժը Հաֆթ մէլէքան եէ-
քէ Հաթ ժը մըռա ու պը մըռա խապէր տա ու կօ ․
Որմ̆ ժը դառա նիշան պըտըմ պուքէ , ժընա Պմ̆ըխէ ։
10 Ու մը լը րուՀտա լը ջիա քի պըլընտ ու մմ̆զըն պըը ,
ու ժը մըռա աւ պաժէրէ Երուսալիմէ ազիզ նիշանտա ․
քօ ժը ալիէ խօտէ ժը ազխւմանան տըՀաթը պու խուա-
11 րի ։ Ու լը ուխաա ճէլալէ խօտէ Հմ̆պու , ու ռօՀնիէ ուի
փըռ գըյմէթլի ոդա դէվըր քի պու ․ լը չէքըա պիըռէ
12 ոդա եէշիմ դէվըրէ պու ։ Ու Հիսարէ ուի պըլընտ ու
մմ̆զըն պու , ու տուանզտաՀ տմ̆րիէ ուի Հմ̆պու , ու
լը սէր տմ̆րիի ուի տուանզտաՀ մէլէք Հմ̆պու ․ ու լը
սէր տմ̆րիան նավան Հաթը պուն նըվիսանտըն , եանի
նավէդ տուանզտաՀ զիւրիյէթէ զուռէդ իսրայէլէ ։
13 Ու ժը ռօ Հէլաթէ սէ տմ̆րի , ու ժը ալիէ չէմալէ սէ
տմ̆րի , ու ժը ալիէ գըպլէ սէ տմ̆րի ու ժը ալիէ ռօ
14 ավայէ սէ տմ̆րիէ ուի Հմ̆պու ։ Ու ժը Հիսարէ պաժէ-

րէւա տուանզտահ հիմէ ուի հա̆պու , ու լը սէր ուան
տուանզտահ նավէ տուանզտահ րէսուլէ Պա̆րխէ Նըվի-
15 սանտի պու ։ Ու աւ քօ ժը մըռա խապէր տըտա պու
լը տէսթ ուիտա ղ̇ամիշ քի զէռին հա̆պու ․ քօ պը ուի
16 պաժէր , ու տա̆րիէ ուի ու հիսարէ ուի պը բիվա̆ ։ Ու
պաժէր չար քէօշա̆ պու , ու տըրէժիթիէ ուի ղ̇ասա
ֆըռաիթիէ ուի պու , ու պաժէր պը ուի ղ̇ամիշէ
տուանզտահ հազար ասպարէզ բիվանտ ․ տըրէժիթիէ
17 ուի ու պէրէ ուի ու պըլընտիէ ուի եէք պու ։ Ու հի-
սարէ ուի սատ ու չըլ ու չար կազ բիվանտ պը չափէ
18 ինսանան ․ քօ աւ չափէ մէլէքէ ա̆ ։ Ու եափուէ հիսարէ
եէշիմ պու ․ ու պաժէր ժը փաք զէռ պու , մինա պի-
19 լօռէ փաք ։ Ու հիմէ հիսարէ պաժէր պը հէմի տիւր-
լիւ գէվըրէ ղ̇ըյմէթլի հաթը պու խա̆մըլանտըն , հիմէ
ավուլին եէշիմ պու , ու իքինճի եագուտէ մավի , իւ-
20 չընճիէ պալղամի , տէօրտընճի զիւմրիւթ պու ։ Պէշինճի
ագիգ , ալթընճի եագուտէ ղ̇ըզըլ , եէտինճի գէվըրէ
զէռ , սէքիզինճի չէպչիրաղ , տօղուզունճի թօփազ ,
օնունճի քրիսոպրասոս , օն պիրինճի եագուտ , օն իքին-
21 ճի ամէթուս պու ։ Ու տուանզտահ տա̆րիան տուանզ-
տահ ինճույան պուն , հա̆ր եէք տա̆րի ժը սաղ եէք
ինճույէ պու ․ ու մէյտանէ պաժէրէ պա̆րըղ̇ի ոգա պի-
22 լօռ ժը խալիս զէռ պու ։ Ու լը նավ ուիտա մը տաճար
նա̆ տի , զիրա ժը հա̆ր դըրշդուա ղ̇ատիր Րապպ Ալլահ
23 ու Պա̆րխէ տաճարէ ուի նա̆ ։ Ու պաժէր միւհթաճէ
ռօ , եա է հիվ նընա̆ , քօ ժէռա ռօհնի պըտըն , զիրա
ճէլալէ խօտէ ժէռա ռօհնի տըտա̆ , ու ղ̇անտիլէ ուի
24 Պա̆րխ ա̆ ։ Ու հաթը խէլաս պու թայիֆան պը ռօհնիէ
ուի տէ պըջուն , ու փատիշահէ արտէ շան ու իզզէթէ
25 խօ տէ լը նավ ուի պինըն ։ Ու տա̆րիէ ուի լը ռօ տէ
նէյըն ղ̇ուֆուլանտըն , զիրա լը ուէ շա̆վ ռէ նա̆պա̆ ։
26 Ու շան ու իզզէթէ թայիֆան լը նավ ուի տէ պինըն ։
27 Ու լը նավ ուիտա , ղ̇աթ եէքէ մուրտար , եա
մէքրուհ , եա տա̆րէվ քըրօղ տէ նա̆ դէվա̆ ․ լէ

թա՛նէ ուան քօ լը քըլթէպէ հայաթէ Պա՛րխէ հաթըն
Նըվլիսանտըն ։

Սէր 22

1 Ու ժը մըռա ջէմ քի ավէ Նիշանտա , պա՛րիգի օդա
պիլօռ , քօ ռա տը պօ պու ժը Թախթէ Խօտէ ու
2 Պա՛րխէ ։ Ու լը մէյտանէ աւ պաժէր ու լը աւ ալի
ու ուի ալիէ ջէմէ տարէ հայաթէ հա՛պու , քօ տուանդ֊
տահ թիւըլիւ մէյվէ տը անի պու , ու լը հա՛ր մա՛հտա
մէյվէն խօ տըտա , ու փա՛լէ աւ տարէ ժը Թայիֆանռա
3 շիֆա տըտա պու ։ Ու հէնի գաթ լանէթ քի տէ Նա՛֊
պա՛ , ու լը ուիտա տէ պըպա՛ Թախթէ Խօտէ ու Պա՛ր֊
4 խէ , ու գուլէդ ուի ժէռա տէ իպատէթ պըքըն ։ Ու
ռուէ ուի տէ պը պինըն , ու Նավէ ուի տէ լը սէր հէ֊
5 նիյէ ուան պըպա՛ ։ Ու լը ուէ հէնի շա՛վ տէ Նա՛ պա՛ ,
ու հէնի միւհթաճէ գանտիլէ ու ռօ Նընըն ․ զիրա Րապպ
Ալլահ ուան տէ ռօհնի պըքա՛ , ու ապէտ էլ էպէտ տէ
6 փատիշահիթի պըքըն ։ Ու ժը մըռա կօ ․ Խօսպէրէ հա֊
նա էմին ու աօղըինա՛ ․ Րապպ Ալլահէ ազիզ փէյղէմ֊
պէրան մէլէքէ խօ շիյանտ քօ ժը գուլէ խօռա Նիշան
7 պըտա՛ չը քօ զուվա՛ լազըմա՛ պուն ։ Վահա ա՛զ զուվա՛
դէմ , խօզի ժը ուիռա քօ խապէրէդ փէյղէմպէրիթիէ
քըլթէպէ հան տը բէ ։
8 Ու դըշդէ հանա տիթօղ ու պըհիսթօղ ա՛զ Ճաննա
մա՛ , ու կավըա մը տի ու պըհիսթ քէթըմ քօ սէճտէ
պըքըմ լը պա՛ր լընկէ աւ մէլէքէ , քօ դըշդէ հան ժը
9 մըռա Նիշան տըտա ։ Ու կօ ժը մըռա , Սագըն դու Նա՛
քի , ա՛զ է դա հէմ է պրէյէդ դա փէյղէմպէրան ,
ու գուլտաշէ է խապէրէ քըլթէպէ հան կըրթօղան ըմ ,
10 ժը Խօտէռա սէճտէ պըքա՛ ։ Ու կօ ժը մըռա խապէրէ
փէյղէմպէրիթիէ քըլթէպէ հան միւհր մա՛ քա՛ , չըմա
11 քօ զէման Նէզ ա՛ ։ Նահագիթի քըօղ հա՛նի պըա Նահա֊
գիթի պըքա՛ ․ ու աւ քօ մուրտար ա՛ հա՛նի մուրտար
պըպա՛ ․ ու աւ քօ սատըգ ա՛ , հա՛նի սատըգ պըպա՛ ․ ու

12 աւ քօ ազիզ ա՛ հա՛նի ազիզ պըրպա՛ ։ Վահա ա՛զ զու դ-էմ
ու խւճրէթէ մըն պը մըւա ա՛, ժը հա՛ր եէքէւա լը կօրա
13 ամէլէ ուի պէտէլ քըրըընէ ։ Էզ ըմ Ալֆա ու Օմէղա,
14 ավուլին ու բաշին, իպթիտա ու Նիհայէթէ ։ Խօզի
ժը ուանըւա քօ թէնպիհէ ուի ինճրա տըքըն ․ քօ հիւ_
քիւմէթէ ուան պըրպա՛ լը սէր տարէ հայաթէ ժը աա՛_
15 րիան հընտուռ լը պաժէր պը դ-էմի ։ Լաքին տա՛րվա՛ տէ
պը մընըն քէլպան, ու սիհիրպազան ու զինաքեարան,
ու գաթուլան, ու փութփէրէսթան, ու աւ հէմիան քօ
տա՛րէվ տը հա՛պինա՛ ու տըքա՛ ։
16 Էզ Իսա մը մէլէքէ խօ շիյանտ, դ-ըշդ-է հանա ժը ուա
շէհատէթ պըքա՛ ժը պօյ քիլիսան, ա՛զ գ-ւրմէ Տաւուտ
17 ու ճինսէ ուի մա՛, ու պա՛րըգ-ի ըսթէրէ սըպէ մա՛ ։ Ու
Րուհ ու պուք տը պէն ․ Որա՛, ու աւ քօ տը պըհէ պըա
պէժա՛ ․ Որա՛, ու աւ քօ թի ա՛ պըա պէ ․ ու աւ քօ տը
խուազա՛ ավա հայաթէ պէլաշ պըսթինա՛ ։
18 Էզ շէհատէթ տը քըմ ժը աւ հէմիանըւա քօ խապէրէ
փէյղէմպէրիթիէ քըթէպէ հան տը պըհէ ․ էրքը եէքէ
լը սէր ուանան դ-ըշդ-քի զէտա՛ տըքա՛ ․ Խօտէ ժի լը
սէր ուի տէ զէտա՛ պըքա՛ աւ պէլայան քօ լը քըթէպէ
19 հանտա Նըվիսանտի ա՛ ։ Ու էրքը եէքէ ժը խապէրէ
քըթէպէ փէյղէմպէրիթիէ հան դ-ըշդ-քի դ-էմ տըքա՛ ․
Խօտէ ժի հիսսէյէ ուի տէ դ-էմ պըքա՛ ժը տարէ հա_
յաթէ ու ժը պաժէրէ ազիզէ, քօ լը քըթէպէ հան
20 Նըվիսանտընըն ։ Դ-ըշդ-է հանա շէհատէթ քըրօզ տըպէ ․
21 Պէլի՛, զու դ-էմ, Ամին ․ Որա՛ եա՛ Րապպ Իսա ։ Նիայէթէ
Րապպէ մա՛ Իսա էլ Մէսիհէ պը հէմի ազիզան պըրա՛ ․
Ամին ։

ԹԷՄԱՄ

ՂԱ̆ԼԱՏԻ

ՌՈՒ	ԽԱ̆Թ	ՂԱ̆ԼԱՏ	ՐԱՍԹ
4	29	*ուլաթէ*	*ոլաթէ*
8	4	*ճէուըպաէտընէ*	*ճէուըպանտընէ*
9	17	*կէըրի*	*կէմի*
9	20	*ուխտա*	*ուիտա*
11	26	. . .	*խըսմէ դա՝ դա ժը դա- տիւա թէսլիմ պը քա̆։*
13	1	*ուաուա*	*ոււա*
22	22	*ուաուա*	*ոււա*
23	32	*կէւնտ*	*կունտ*
40	23	*ուանժա*	*ուանուա*
41	1	38	39
42	32	*Լ°*	*ԼԸ*
82	27	*քա̆*	*քօ*
84	8	*ուա̆պու*	*ուապու*
85	18	. .	28
107	32	*դէշ*	*բէշ*
107	32	*չօպ*	*չօք*
109	15	36	35
111	2	*պըշդ-*	*դըշդ-*
112	2	*տըզըն*	*տըզան*
114	32	24	23
115	32	*ճավա̆*	*չա̂վա*
116	2	32	37
,,	5	39	38
,,	7	30	39
135	23	*հաժտա̆հ*	*հաժդէ*
146	14	16	19
151	17	. .	*ու մա̆ուուվէ նա̆ փանճ ժը տըլէ խօ նա̆փանճ դըշդէ քօլթի տա̆ր դինա̆*

ՌՈՒ	ԽԱ̆Թ	ՂԱ̆ԼԱՏ	ՐԱՍԹ
153	20	. .	չավա̆ն քու տը պլնա̆ , թօփալ տը կա̆ռա̆ , իւ- եուզա̆ն փադըժ տըպըն , քա̆ռ տը պըհիա̆
163	21	. .	42
164	33	դամառինըմ	դամառինըն
165	7	հա̆ֆթէ ու տըրտօյան	հա̆ֆթէ
166	13	,,	,,
181	17	հաթ	հաթա
183	26	խօտա	խոռա
189	23	. . .	36
191	7	. . .	19
,,	9	25	20
200	18	հընուուռա	հընտուռա
211	1	սատուշէսթ	շէսթ
217	2	Նասրաթտէ	Նասրաթէ
225	27	Ոապպ	Րապպ
227	4	դուռռա	Գուռռա
,,	15	Ո	Ու
235	24	Ոուխա	Ուխա
252	33	տը բէ	Նա̆բէ
253	7	խապէր	խապէր
265	26	դա̆փւճի	դափուճի
270	14	դըշժէ	դըշդէ
292	9	սէզէ	սէօզէ
,,	23	ա̆ժ	ա̆զ
298	17	պըշդ	դըշդէ
301	12	լը տէ տա	լը ռէտա
,,	26	շաղ	լաղ
302	7	սէրժէսթ	սէրպէսթ
305	7	ֆէթրոս	փէթրոս
306	11	Դուտսէ	Գուտսէ
324	28	զուզա̆	զուվա̆
325	8	հաթա̆	հաթա
,,	10	հա̆թա	հաթա
,,	22	խօտէան	խօտէան
371	7	. .	ուանռա տըպէմ քօ նօ- մօսէ զանըն քօ

ՌՈՒ	ԽԱԹ	ՂԱԼԱԹ	ՐԱՍԹ
392	32	փաշահ	փատիշահ
408	11	ժալքէ	ծալքէ
410	26	եագըլմիշ	եադըշմիշ
412	17	տէտա̆նկ	պէ տա̆նկ
427	28	քը	ժը
428	1	պապըն	պըպըն
,,	19	Ցա̆ր	Պա̆ր
430	5	ծօտէէ	խօտէէ
438	17	էպիտա	էպէտա
441	25	բասան	բասնա
442	17	ճէրան	ճարան
445	24	գուրվա̆	տուրվա̆
446	2	տըքըն	պըքըն
450	23	տըտըմ	տըքըմ
450	97	ահ	աւ
464	32	80	30
467	17	խօչնուտիլթի	խօչնուտիլթի
471	9	պըպէմ	պըպըմ
499	11	խօտէուա	ծօտէուտ
545	18	12	18
567	17	ան	աւ
572	14	պիյան	պէյան
594	32	միւրա	միւհրա
599	24	գուխան	գուլխան
601	30	պըջուք	բըջուք